Helsingin kaupunki
Helsingfors stad

Talousarvio 2016
ja taloussuunnitelma 2016–2018

Budget 2016
och ekonomiplan 2016–2018

Khs - Stn 2.11.2015

Kaupunginjohtajan ehdotus
Stadsdirektörens förslag

SISÄLLYS – INNEHÅLL

		Sivu Sida
	YLEISPERUSTELUT – ALLMÄNNA MOTIVERINGAR	7
	PÄÄTÖSEHDOTUKSET – FÖRSLAG TILL BESLUT	87
	TALOUSARVION SITOVUUS – BUDGETENS BINDANDE VERKAN	91
	Selityksiä – Förklaringar	94
	KÄYTTÖTALOUSOSA – DRIFTSEKONOMIDELEN	
1	**KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA – STADSDIREKTÖRSROTELN**	101
1 01	Vaalit, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi – Val, till centralvalnämndens disposition	102
1 02	Kaupunginvaltuusto, kaupunginkanslian käytettäväksi – Stadsfullmäktige, till stadskansliets disposition	103
1 03	Tarkastuslautakunta ja -virasto – Revisionsnämnden och -kontoret	104
1 04	Kaupunginhallitus – Stadsstyrelsen	109
1 10	Kaupunginkanslia – Stadskansliet	113
1 14	Keskitetysti maksettavat menot – Utgifter som betalas centraliserat	130
1 27	Kunnallisverotus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Kommunalbeskattning, till stadskansliet disposition	133
1 35	Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betalningsandelar till Samkommunen Helsinforsregionens miljötjänster, till stadskansliet disposition	134
1 39	Muu yleishallinto – Övrig allmän förvaltning	135
	Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads ekonomiförvaltningstjänst	140
2	**RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI – BYGGNADS- OCH MILJÖVÄSENDET**	149
2 05	Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg	150
2 08	Hankintakeskus – Anskaffningscentralen	156
2 09	Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto – Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret	161
2 10	Rakentamispalvelu (Stara) – Byggtjänsten (Stara)	180
2 35	Pelastustoimi – Räddningsväsendet	188
2 37	Ympäristötoimi – Miljöväsendet	197
2 42	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Samkommunen Helsingforsregionens trafiks betalningsandelar, till stadskansliet disposition	205
	Helsingin kaupungin HKL -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads trafikverk HST	206
	Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitos – Helsingfors stads affärsverk Palmia	216
3	**SOSIAALI-, TERVEYS- JA VARHAISKASVATUSTOIMI – SOCIAL-, HÄLSOVÅRDS- OCH BARNOMSORGSVÄSENDET**	227
3 10	Sosiaali- ja terveysvirasto – Social- och hälsovårdsverket	228
3 20	Varhaiskasvatusvirasto – Barnomsorgsverket	251
4	**SIVISTYSTOIMI – BILDNINGSVÄSENDET**	271
4 02	Opetusvirasto – Utbildningsverket	272
4 04	Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n tukeminen, Khn käytettäväksi – Stöd till Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, till Stns disposition	297
4 11	Suomenkielinen työväenopisto – Finska arbetarinstitutet	298
4 12	Ruotsinkielinen työväenopisto – Svenska arbetarinstitutet	204
4 15	Kaupunginkirjasto – Stadsbiblioteket	310
4 16	Helsingin taidemuseo – Helsingfors konstmuseum	318
4 17	Kulttuuritoimi – Kulturväsendet	326
4 18	Kaupunginmuseo – Stadsmuseet	340
4 19	Orkesteritoiminta – Orkesterverksamhet	350

4 21	Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård	356
4 31	Nuorisotoimi – Ungdomsväsendet	363
4 41	Liikuntatoimi – Idrottsverksamhet	371
4 55	Tietokeskus – Faktacentralen	380
	Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads personalutvecklingstjänster	391
	Helsingin kaupungin työterveys –liikelaitos – Helsingfors stads affärsverket Företagshälsovård	
5	**KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIINTEISTÖTOIMI – STADSPLANERINGS- OCH FASTIGHETSVÄSENDET**	407
5 11	Kaupunkisuunnittelutoimi – Stadsplaneringsväsendet	408
5 21	Kiinteistötoimi – Fastighetsväsendet	418
5 22	Asuntotuotantotoimisto – Bostadsproduktions-byrån	436
5 31	Rakennusvalvonta – Byggnadstillsyn	443
	TULOSLASKELMAOSA – RESULTATRÄKNINGSDELEN	
	Helsingin kaupungin tuloslaskelma 2014-2018 – Resultaträkning	455
	Helsingin kaupungin tuloslaskelma – Helsingfors stads resultaträkning	456
7	**TULOSLASKELMAOSA – RESULTATRÄKNINGSDELEN**	
7 01	Toiminnan rahoitus – Finansiering av verksamheten	457
7 02	Rahoitus- ja sijoitustoiminta – Finansierings- och investeringsverksamhet	459
7 03	Rahastointi – Fondering	464
7 04	Varaukset - Reserveringar	466
7 05	Poistoerot – Avskrivningsdifferenser	466
	INVESTOINTIOSA – INVESTERINGSDELEN	
8	**INVESTOINTIOSA – INVESTERINGSDELEN**	471
8 01	Kiinteä omaisuus – Fast egendom	471
8 02	Talonrakennus – Husbyggnad	474
8 03	Kadut, liikenneväylät ja radat – Gator, trafikleder och banor	479
8 05	Väestönsuojat – Skyddsrum	487
8 06	Puistorakentaminen – Anläggande av parker	488
8 07	Liikuntarakentaminen, liikuntalautakunnan käytettäväksi – Byggande av idrottsplatser, till idrottsnämndens disposition	491
8 08	Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård	493
8 09	Irtaimen omaisuuden perushankinta – Grundanskaffning av lös egendom	494
8 18	Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg	496
8 21	Kuntayhtymät, kaupunginkanslian käytettäväksi – Samkommuner, till stadskansliet disposition	497
8 22	Arvopaperit, Khn käytettäväksi – Värdepapper, till Stns disposition	498
8 29	Muu pääomatalous – Övrig kapitalhushållning	499
	RAHOITUSOSA – FINANSIERINGSDELEN	
	Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 2014-2018 – Finansieringskalkyl	505
	Helsingin kaupungin rahoituslaskelma – Helsingfors stads finansieringskalkyl	506
9	**RAHOITUSOSA – FINANSIERINGSDELEN**	507
9 01	Pitkävaikutteinen rahoitus – Långfristig finansiering	507
	Rahastot – Fonder	515

Talousarvioon liittyvät taulukot – Tabeller till budgeten

1. Ottolainat – Upptagna lån

Talousarvion liitteet – Bilagor till budgeten

1. Vuoden 2016 talousarvioon sisältyvistä avustusmäärärahoista sidotut avustukset ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat – Understöd och understödsmässiga ersättningsanslag, som skall anvisas ur understödsanslagen i 2016 års budget
2. Vuoden 2016 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely – Specifikation av medlems-avgifterna i 2016 års budget
3. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja säätiöt – Bolag och stiftelser inom koncernen
4. Investointiohjelma vuosiksi 2016–2025 – Investeringsprogram för åren 2015–2024
5. Talonrakennushankkeiden rakentamisohjelma vuosiksi 2016–2025 – Byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt för åren 2016–2025
6. Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2016–2018 – Hyres- och aktieobjekt, planerade ny- och ombyggnadsprojekt under åren 2016–2018
7. Liikuntatoimen rakentamisohjelma vuosiksi 2016–2025 – Byggnadsprogram för idrottsplatser för åren 2016–2025
8. HKL -liikelaitoksen investoinnit 2016–2025 – Investeringar vid affärsverket HST 2016–2025

TALOUSARVIO – BUDGET

TALOUSSUUNNITELMA – EKONOMIPLAN

YLEISPERUSTELUT

1 JOHDANTO

Vuoden 2016 talousarvioesitys perustuu lauta- ja johtokuntien tekemiin talousarvioehdotuksiin, joiden valmistelu pohjautui kaupunginhallituksen 16.3.2015 antamiin talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimisohjeisiin.

Laatimisohjeissa edellytettiin, että lauta- ja johtokunnat laativat talousarvioehdotuksensa sopeuttamalla toiminnasta aiheutuvat menot ohjeissa annetun raamin tasolle. Talousarvioesityksessä on otettu huomioon kaupungin strategiaohjelman tavoitteet, toiminnalliset muutokset ja väestönkasvu sekä viimeisin talouden ja toiminnan seurantaraportin ennuste. Talousarvioesityksen toimintamenojen kokonaistaso on -1,5 % kaupunginhallituksen antamaa raamia pienempi. Strategiatavoitteen mukaisesti menotason määrittävät kustannustason nousu sekä väestönkasvu. Näiden ennusteet ovat tulleet alaspäin raamin tilanteesta.

ALLMÄNNA MOTIVERINGAR

1 INLEDNING

Förslaget till budget för år 2016 utgår från nämndernas och direktionernas budgetförslag, vilka baserar sig på stadsstyrelsens anvisningar 16.3.2015 om hur budgetförslaget och ekonomiplaneförslaget ska utarbetas.

Enligt anvisningarna för budgetarbetet ska nämnderna och direktionerna utarbeta sina budgetförslag genom att anpassa utgifterna för verksamheten till den ram som ges i anvisningarna. Budgetförslaget beaktar målen i stadens strategiprogram, de funktionella ändringarna, befolkningstillväxten och den senaste prognosen i uppföljningsrapporten för ekonomin och verksamheten. Den totala omkostnadsnivån i budgetförslaget är 1,5 % lägre än i stadsstyrelsens budgetram. Enligt ett strategimål bestäms utgiftsnivån av höjningen i kostnadsnivån och befolkningstillväxten. Prognoserna för dessa har sänkts jämfört med läget i ramen.

2 YLEINEN TALOUSTILANNE JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Yleinen talouskehitys

Yleistä talouskehitystä kuvaava tarkastelu pohjautuu valtion talousarvioehdotuksen yhteydessä (28.9.2015) esitettyyn taloudelliseen katsaukseen.

Tilastokeskuksen tietojen perusteella Suomen kansantalous supistui viime vuonna 0,4 %. Viimeisin tieto vuoden 2015 toisen neljänneksen kehityksestä oli heikko, sillä talous kasvoi toisella neljänneksellä vain 0,2 % edellisestä neljänneksestä. Suomen talous kasvaa vuonna 2015 ennusteen mukaan 0,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Seuraavina kahtena vuotena Suomen talouden ennustetaan kasvavan alle puolitoista prosenttia vuosittain.

Suomen talous on erittäin vaikeassa tilanteessa. Ennusteen mukaan teollisuustuotannon taso tulee olemaan v. 2017 noin neljänneksen alemmalla tasolla kuin kymmenen vuotta sitten. Viennin kehitys on ollut vaisua myös kuluvan vuoden alkupuolella ja markkina- osuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkunee myös lähitulevaisuudessa. Talouskasvu jääneekin seuraavina parina vuotena kilpailijamaitamme hitaammaksi ja työttömyysaste jää varsin korkealle tasolle. Keskipitkällä aikavälillä talouden käytettävissä oleviin resursseihin perustuva potentiaalisen tuotannon kasvu jää alle yhden prosentin.

Kansainvälisen talouden kehityksestä on aivan viime aikoina saatu jälleen huolestuttavia uutisia. Kiinan talouden kasvunäkymät ovat edelleen heikentyneet ja kasvuvauhti taantuu 6,5 prosenttiin. Venäjän talous jatkaa supistumistaan ja seuraavien parin vuoden aikanakaan talous ei kasva. Tämä heijastuu Venäjän tuonnin voimakkaana alenemisena. Venäjän osuus Suomen viennistä on jo painunut viiden ja puolen prosentin tasolle.

Toisaalta monien Suomelle tärkeiden kauppakumppaneiden taloudet ovat kehittyneet suotuisasti. Yhdysvaltojen talouden ennustetaan jatkavan hyvää kehitystään ja kasvavan lähes kolmen prosentin vauhtia seuraavien parin vuoden aikana. Myös Isossa-Britanniassa kasvu on laaja-alaista ja taloustilanteen arvioidaan jatkuvan hyvänä lähivuosina. Euroalueellakin maltillinen talouskasvu on käynnistynyt ja kasvua kertyy noin pari prosenttia vuodessa ensi ja seuraavan vuoden aikana. Suomen viennille tärkeän Saksan kasvu pysynee noin puolessatoista prosentissa ja Ruotsin talouskehitys jatkuu selvästi euroaluetta nopeampana.

Ennusteen riskit kansainvälisen talouden puolelta ovat negatiiviset. Kiinassa yksityisen sektorin nopea

2 DET ALLMÄNNA EKONOMISKA LÄGET OCH OMVÄRLDEN

2.1 Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Den allmänna ekonomiska utvecklingen granskas utifrån den ekonomiska översikt som presenterades i samband med budgetpropositionen (28.9.2015).

Enligt Statistikcentralens uppgifter krympte Finlands samhällsekonomi med 0,4 % i fjol. De senaste uppgifterna om utvecklingen under det andra kvartalet i år är svaga, för ekonomin växte under det andra kvartalet med bara 0,2 % jämfört med kvartalet innan. Enligt prognosen växer Finlands ekonomi med 0,2 % i år jämfört med året innan. De följande två åren förutspås Finland ekonomi växa med mindre än 1½ % per år.

Den finländska ekonomin befinner sig en mycket svår situation. Enligt prognosen kommer industriproduktionen 2017 att ligga på en nivå som är ungefär en fjärdedel lägre än för tio år sedan. Exporten har utvecklats lamt i början av året och marknadsandelar fortsätter att gå förlorade inom den internationella handeln även inom den närmaste framtiden. Även ett par år framöver är den ekonomiska tillväxten långsammare än i våra konkurrentländer och arbetslöshetsgraden ligger kvar på en mycket hög nivå. På medellång sikt stannar produktionspotentialens tillväxt, som beskriver ekonomins produktionsmöjligheter baserad på tillgängliga resurser, under 1 %.

Den allra senaste tiden har det åter kommit oroväckande nyheter om den internationella ekonomins utveckling. Kinas utsikter för ekonomisk tillväxt har försämrats ytterligare och tillväxttakten har avtagit till 6,5 %. Rysslands ekonomi fortsätter att krympa och ekonomin växer inte under ett par år framöver. Detta syns som att Rysslands import minskar kraftigt. Rysslandsexportens andel av Finlands export har redan sjunkit till 5½ %.

Å andra sidan har ekonomierna utvecklats gynnsamt i många partnerländer som är viktiga för Finland. Förenta staternas ekonomi förutspås växa i en takt av nästan 3 % under ett par år framöver och i Storbritannien förekommer tillväxt på bred basis och det ekonomiska läget väntas vara gott de närmaste åren. Även i euroområdet har en försiktig ekonomisk tillväxt kommit i gång och tillväxten blir ungefär ett par procent per år nästa och därpå följande år. Tyskland är viktigt för Finlands export och tillväxten där torde hålla sig kring 1½ % och i Sverige är den ekonomiska utvecklingen klart snabbare än i euroområdet.

Riskerna enligt prognosen är negativa på den internationella ekonomins sida. I Kina har den privata

velkaantuminen on jatkunut. Korkea ja kasvava velkataso yhdistettynä hidastuvaan kasvuun saattaa synnyttää shokkeja, jotka Kiinan markkinoiden koon ja globaalien arvoverkkojen vuoksi voivat vaikuttaa laajalti. Euroalueella talouksien toipuminen velka- ja finanssikriisistä saattaa olla vielä ennustettuakin hankalampaa. Yksityisen sektorin vähäinen luottojen kysyntä voi leikata kulutusta tai investointeja ennustettua enemmän. Geopoliittiset jännitteet mm. Venäjällä ja Lähi-idässä omalta osaltaan edelleen varjostavat kasvunäkymiä. Venäjän taloustilanne pysyy hankalana, eikä ole selvää, miten maa sopeutuu taantuman jälkeiseen hitaaseen kasvuun.

sektorn fortsatt att skuldsätta sig i snabb takt. Den höga och växande skuldnivån i kombination med avtagande tillväxt kan ge upphov till chocker, som på grund av den kinesiska marknadens omfång och de globala värdenäten kan få omfattande effekter. I euroområdet kan ekonomierna få besvärligare än väntat att återhämta sig från skuld- och finanskrisen. Den privata sektorns ringa kreditefterfrågan kan skära ned konsumtionen eller investeringarna mera än väntat. De geopolitiska spänningarna i bland annat Ryssland och Mellanöstern överskuggar för sin del fortfarande tillväxtutsikterna. Det ekonomiska läget i Ryssland förblir svårt och det är inte klart hur landet anpassar sig till den långsamma tillväxten efter recessionen.

Keskuspankkien harjoittama rahapolitiikka on edelleen kasvua tukevaa. Energian, erityisesti öljyn, hinnan aleneminen edesauttaa energiaintensiivisen talouden, kuten Suomen, kasvunäkymiä. Viimeaikaisesta öljyn hinnan voimakkaasta alenemisesta huolimatta öljyn hinnan ennustetaan kääntyvän maltilliseen nousuun seuraavien parin vuoden aikana. Öljyn hinta jää kuitenkin selvästi menneitä vuosia alhaisemmaksi, noin 60 euroon tynnyriltä.

Centralbankernas penningpolitik är fortfarande tillväxtstödjande. Prissänkningen på energi, i synnerhet olja, främjar tillväxtutsikterna för energiintensiva ekonomier, så som Finlands. Trots den senaste tidens kraftiga prissänkning på olja förutspås oljepriset vända i en försiktig uppgång under ett par år framöver. Oljepriset blir dock klart lägre än under tidigare år, cirka 60 euro per fat.

Rahoitusmarkkinoilla hermostuneisuus on myös lisääntynyt. Kasvua tukevan kevyen rahapolitiikan johdosta alhaiset korkotasot ovat lisänneet halukkuutta riskinottoon ja sijoitusvirtoja on ohjautunut asunto- ja osakemarkkinoille. Useilla markkinoilla hinnat ovat nousseet nopeasti ja siten riski suuriin korjausliikkeisiin on noussut. Finanssikriisin myötä on huomattu, että rahoitusmarkkinoiden kehitys voi vaikuttaa reaalitalouteen nopeasti ja voimakkaasti.

Nervositeten på finansmarknaden har också ökat. De låga räntenivåerna till följd av den tillväxtstödjande lätta penningpolitiken har ökat risktagningsbenägenheten och placeringsflödena har styrts till bostads- och aktiemarknaden. På flera marknader har priserna stigit snabbt och således har risken för stora korrigeringsrörelser stigit. I och med finanskrisen har det visat sig att finansmarknadens utveckling kan påverka realekonomin snabbt och kraftigt.

Suomen viennin hitaan kasvun taustalla ovat etupäässä Suomen heikko kustannuskilpailukyky ja heikentynyt vientikysyntä. Kotimaisista kysyntäeristä yksityinen kulutus on ainoa, joka tänä vuonna lisääntyy. Heikentyvästä työllisyystilanteesta huolimatta kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitulot kasvavat prosentilla ja koska kuluttajahinnat laskevat tänä vuonna 0,1 %, niin myös yksityinen kulutus lisääntyy prosentin. Yksityisten investointien kohdalla kasvua on ainoastaan maa- ja vesirakennusinvestoinneissa. Sen sijaan kone- ja laiteinvestoinnit eivät enää supistu tänä vuonna. T&K-investoinnit vähenevät noin viisi prosenttia edellisestä vuodesta. Yksityiset investoinnit alenevat neljättä vuotta peräkkäin ja kuluvana vuonna ne supistuvat 2 %. Teollisuustuotannon lasku jatkuu jo viidettä vuotta peräkkäin ja palvelutuotanto lisääntyy 0,6 %. Työllisyyskehitys on ollut alkuvuodesta heikkoa. Työllisten määrä arvioidaan 0,7 % edellisvuotta alemmaksi ja työttömyysasteen vuosikeskiarvoksi ennustetaan 9,6 %. Erityisen huolestuttavaa on pitkäaikais- ja rakennetyöttömien määrän nopea nousu. Ansiotaso nousee ennusteperiodin aikana

Bakom den svaga exporttillväxten i Finland ligger i första hand Finlands svaga kostnadskonkurrensförmåga och den försämrade exportefterfrågan. Av de inhemska efterfrågeposterna är den privata konsumtionen den enda som ökar i år. Trots det försämrade sysselsättningsläget ökar hushållens disponibla realinkomster med 1 % och eftersom konsumentpriserna sjunker med 0,1 % i år, så ökar också den privata konsumtionen med 1 %. När det gäller privata investeringar förekommer tillväxt endast inom investeringar i anläggningsverksamhet. I stället krymper investeringarna i maskiner och anordningar inte mer år 2015. FoU-investeringarna minskar med ungefär 5 % från föregående år. De privata investeringarna minskar för fjärde året i rad och i år krymper de med 2 %. Industriproduktionens nedgång fortsätter redan för femte året i rad och serviceproduktionen ökar med 0,6 %. Sysselsättningsutvecklingen har varit svag ända sedan början av året. Antalet sysselsatta beräknas vara 0,7 % färre än föregående år och arbetslöshetsgradens årsmedeltal förutspås bli 9,6 %. Det är särskilt oroväckande att långtidsarbetslösheten

hitaasti. Kuluvana vuonna ansiotasoindeksi nousee 1,1 % ja seuraavina kahtena vuotena ansiotason ennustetaan nousevan 1,2 %.

och den strukturella arbetslösheten stiger i snabb takt. Inkomstnivån stiger långsamt under prognosperioden. I år stiger inkomstnivåindex med 1,1 % och de följande två åren förutspås inkomstnivån stiga med 1,2 %.

Kuluvalla vuosikymmenellä Suomen julkinen talous on muuttunut pysyvästi alijäämäiseksi pitkittyneen heikon suhdannetilanteen sekä pidempiaikaisten rakenneongelmien vuoksi. Viime vuonna alijäämä ylitti jo 3 prosentin tason, eli EU:n liiallisen alijäämän viitearvon. Julkinen talous pysyy alijäämäisenä vuosikymmenen loppuun saakka, joskin mittavat sopeutustoimet pienentävät sitä. Valtiontalous pysyy alijäämäisenä tiukasta menokurista huolimatta, sillä ennakoitu hidas talouskasvu ei tuota riittävästi verotuloja. Paikallishallinnon alijäämän arvioidaan pysyvän vajaassa prosentissa suhteessa BKT:hen. Työeläkelaitosten rahoitusasema on noin prosentin ylijäämäinen. Muiden sosiaaliturvarahastojen jäämä kohenee vähitellen lähelle tasapainoa. Julkinen velka ylittää vuonna 2015 60 prosentin rajan eikä velkasuhde ole taittumassa lähivuosina joskin velkasuhteen kasvu hidastuu.

Under innevarande årtionde har Finlands offentliga finanser börjat uppvisa ett permanent underskott på grund av det utdragna svaga konjunkturläget samt mera långvariga strukturproblem. Redan i fjol överskred underskottet 3 %, som är EU:s referensvärde för ett alltför stort underskott. De offentliga finanserna fortsätter att uppvisa underskott till utgången av årtiondet, även om det krymps av omfattande anpassningsåtgärder. Statsfinanserna fortsätter att uppvisa underskott trots den stränga utgiftsdisciplinen, eftersom den väntade långsamma ekonomiska tillväxten inte ger tillräckligt med skatteinkomster. Lokalförvaltningens underskott väntas hålla sig kring knappt 1 % i relation till BNP. Arbetspensionsanstalternas saldo uppvisar ett överskott på ungefär 1 %. De övriga socialskyddsfondernas saldo förbättras så småningom och närmar sig jämvikt. Den offentliga skulden överskrider år 2015 gränsen 60 % och skuldförhållandet vänder inte de närmaste åren även om det börjar växa långsammare.

Kotimaiset riskit liittyvät reaalitalouden kehitykseen ja työmarkkinoihin. Suomen talouskasvu jää lyhyellä aikavälillä kilpailijamaita alhaisemmaksi. Kilpailukyky on edelleen kilpailijamaita heikompi ja markkinaosuuksien menettäminen jatkuu. Huolimatta laajoista sopeutustoimista ennustetun kaltainen talouskehitys ei tule kohentamaan julkisen talouden tilaa Suomessa.

De inhemska riskerna hänför sig till realekonomins utveckling och arbetsmarknaden. På kort sikt blir den ekonomiska tillväxten i Finland lägre än i konkurrentländerna. Konkurrenskraften är fortfarande sämre än i konkurrentländerna och marknadsandelar fortsätter att gå förlorade. Trots de omfattande anpassningsåtgärderna kommer en ekonomisk utveckling enligt prognosen inte att förbättra Finlands offentliga finanser.

Taulukko – Tabell 1. Kansantalouden muutos edelliseen vuoteen verrattuna – Samhällsekonomisk förändring jämfört med föregående år

	2014	2015	2016	2017
BKT, kasvu – BNP, ökning %	- 0,4	0,2	1,3	1,4
Kulutus, kasvu – Konsumtion, ökning %	0,3	0,8	0,5	0,6
Investoinnit – Investeringar %	-3,3	-1,3	5,4	4,2
Työttömyys – Arbetslöshet, %	8,7	9,6	9,4	9,1
Kuluttajahinnat, nousu – Konsumentpriser, ökning %	1,0	- 0,1	1,1	1,5

Lähde: VM – Källa: FM

2.2 Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden tilanteen tarkastelu pohjautuu valtion talousarvioehdotuksen yhteydessä (28.9.2015) julkaisemaan kuntatalousohjelmaan.

Kuntataloutta on leimannut viime vuodet jatkuva kireys, mihin ovat vaikuttaneet heikko suhdannetilanne ja verotulojen hidastunut kasvu, valtiontalouden tervehdyttämistoimenpiteet, kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisääminen, muuttoliike sekä ikääntymis- kustannusten asteittainen nousu. Kunnat ja kuntayhtymät ovat viime vuosina tehneet säästöjä ja tehostaneet toimintaansa. Vuonna 2014 kuntien henkilöstömenot laskivat -0,7 prosenttia ja palveluiden ostot kasvoivat vain 0,4 prosenttia. Näin käyttötalouden nettomenot (toimintakate) kasvoivat erittäin maltillisesti, vain 0,8 prosenttia vuoteen 2013 verrattuna. Vaikka kuntien väliset erot ovat suuria, kokonaistasolla kuntatalous on ollut viime vuodet kirjanpidollisesti tasapainoinen; vuosikate on muutamaa poikkeusvuotta lukuun ottamatta ollut käyttöomaisuuden poistoja suurempi. Myös vuonna 2014 kuntien ja kuntayhtymien vuosikate (2,9 mrd. euroa) riitti kattamaan poistot.

Kireästä taloustilanteesta huolimatta kuntatalouden investoinnit ovat kasvaneet jatkuvasti. Käyttötalouden kaventunut liikkumavara on johtanut kuntatalouden investointien omarahoitusosuuden alentumiseen, minkä seurauksena kuntien velka on vuosi toisensa jälkeen noussut. Myös kuntaverotusta on jouduttu kiristämään. Kuntien ja kuntayhtymien rahoitusasemaa kuvaava rahoituslaskelman tunnusluku ’toiminnan ja investointien raha- virta’ on ollut viimeksi positiivinen vuonna 2006. Vuosina 2010–2014 keskimäärin kahdella kolmesta kunnasta toiminnan rahavirta ei riittänyt kattamaan nettoinvestointeja. Yksittäisten kuntien rahoitusasemien vuosittainen vaihtelu on kuitenkin ollut suurta.

Käyttötalouden tulovirran riittämättömyys investointien rahoitukseen sekä samanaikaisesti korkealla pysynyt investointitarve on johtanut kuntien lainakannan nopeaan kasvuun. Kuntien lainakannan kasvu on nopeutunut vuodesta 2002 alkaen ja tänä aikana lainakanta on kasvanut lähes 2,5 -kertaiseksi ja se oli vuoden 2014 lopussa jo noin 8 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Matala talouskasvu säteilee haitallisesti työllisyys- ja työttömyyskehitykseen ja sitä kautta myös kuntien

2.2 Kommunernas ekonomiska läge

Kommunernas ekonomiska läge granskas utifrån det program för den kommunala ekonomin som publicerades i samband med budgetpropositionen (28.9.2015).

Den kommunala ekonomin har de senaste åren fortgående varit stram, vilket har påverkats av lågkonjunkturen och den långsammare tillväxten i skatteinkomsterna, av saneringsåtgärderna i den statliga ekonomin, av de ökade uppgifterna och skyldigheterna för kommunerna, av flyttningsrörelsen och av den gradvisa stegringen i de åldersrelaterade kostnaderna. Kommunerna och samkommunerna har de senaste åren gjort besparingar och effektiviserat sin verksamhet. År 2014 sjönk kommunernas personalutgifter med 0,7 procent, medan serviceköpen ökade med bara 0,4 procent. Nettoutgifterna inom driftsekonomin (verksamhetsbidraget) ökade därmed mycket måttligt, bara med 0,8 procent jämfört med år 2013. Trots att skillnaderna mellan kommunerna är stora, har den kommunala ekonomin bokföringsmässigt på det hela taget varit i balans de senaste åren; årsbidraget har varit större än avskrivningarna på anläggningstillgångarna med undantag för några exceptionella år. Också år 2014 räckte kommunernas och samkommunernas årsbidrag (2,9 miljarder euro) till för att täcka avskrivningarna.

Trots det strama ekonomiska läget har investeringarna i den kommunala ekonomin kontinuerligt ökat. De smalare marginalerna i driftsekonomin har lett till att självfinansieringsandelen av investeringarna i den kommunala ekonomin har sjunkit, och som en följd av detta har kommunernas skulder ökat år efter år. Det har också varit nödvändigt att skärpa kommunalbeskattningen. Nyckeltalet ”verksamhetens och investeringarna kassaflöde” i finansieringskalkylen, som beskriver kommunernas och samkommunernas finansiella ställning, var senast positivt år 2006. Under åren 2010–2014 räckte verksamhetens kassflöde i två av tre kommuner inte till för att täcka nettoinvesteringarna. Den årliga variationen i enskilda kommuners finansiella ställning har dock varit stor.

Att inkomstflödet i driftsekonomin har varit otillräckligt med tanke på finansieringen av investeringar samtidigt som investeringsbehovet har varit stort har lett till att kommunernas lånestock snabbt har ökat. Ökningen i kommunernas lånestock har blivit snabbare ända från år 2002, och lånestocken har sedan dess ökat nästan 2,5 gånger så att den i slutet av år 2014 redan motsvarade ungefär 8 procent av bruttonationalprodukten.

Den låga ekonomiska tillväxten reflekteras skadligt på sysselsättnings- och arbetslöshetsutvecklingen och

verotuloihin ja toimintamenoihin. Lisäksi koko julkisen talouden vaikea tilanne ja ajautuminen EU:n alijäämä- ja velkamenettelyrajojen tuntumaan luo uudenlaista painetta kuntatalouteen. Tämä korostuu erityisesti uudessa julkisen talouden ohjausjärjestelmässä, missä sekä julkisen talouden kokonaisuutta että alasektorien kehitystä valvotaan aiempaa koordinoidummin ja tavoitteellisemmin.

Maan hallitus pyrkii tasapainottamaan julkista taloutta ja osana sitä kuntataloutta hallitusohjelmassa linjatuilla toimenpiteillä, jotka ajoittuvat sekä alkaneelle vaalikaudelle että sitä pitemmälle aikavälille. Tämän lisäksi hallituksen tavoitteena on karsia kuntien kustannuksia 1 mrd. eurolla vähentämällä kuntien tehtäviä ja velvoitteita. Valmisteilla olevan hallitusohjelman linjauksia tarkentavan toimenpideohjelman aika- jänne ulottuu yli vaalikauden, mutta säästövaikutuksia odotetaan syntyvän jo kuluvan vaalikauden aikana.

Hallitus on syksyn 2015 julkisen talouden suunnitelmassa asettanut julkisen talouden suunnitelmaa koskevan asetuksen mukaisesti myös kuntataloudelle tasapainotavoitteen. Tavoitteen mukaan kansantalouden tilinpidon mukainen paikallishallintosektori (kuntatalous) saisi olla vuonna 2019 korkeintaan ½ prosenttia alijäämäinen suhteessa kokonaistuotantoon.

Rahoitusasematavoitteen saavuttamisen tukemiseksi hallitus asettaa kuntatalouden sitovan euromääräisen menorajoitteen, jolla rajoitetaan valtion toimenpiteistä kuntatalouden toimintamenoihin aiheutuvaa painetta. Menorajoite koskee valtion toimista kuntatalouteen aiheutuvaa menojen muutosta. Sen toteutumista seurataan vuosittaisissa julkisen talouden suunnitelman tarkistuksissa.

Menorajoitteen mitoituksessa otetaan huomioon vuosien 2016–2019 julkisen talouden suunnitelmaan ja vuoden 2016 talousarvioesitykseen sisältyvät kuntatalouteen vaikuttavat, tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan nähden uudet toimet. Hallitus on päättänyt, että sen toimenpiteiden nettovaikutus on vuonna 2019 vähintään 540 milj. euroa kuntatalouden toimintamenoja alentava verrattuna tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan. Menorajoitteen asettamisessa ei ole vielä huomioitu hallituksen toimenpiteitä, jotka koskevat sote-uudistusta, yhden miljardin euron tavoitetta kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisessä tai toimenpiteitä kilpailukyvyn edistämiseksi.

Hallitusohjelman lähtökohtana on, että kunnille ei

därmed också på kommunernas skatteintäkter och omkostnader. Det svåra läget i hela de offentliga finanserna och det att EU:s gränser för åtgärder med anledning av underskott och skuld kommer allt närmare medför dessutom ett nytt slags tryck på den kommunala ekonomin. Detta betonas i synnerhet i det nya styrsystemet för de offentliga finanserna, där både den offentliga ekonomin som helhet och utvecklingen i undersektorerna övervakas mer samordnat och målinriktat än tidigare.

Landets regering vill balansera de offentliga finanserna och som en del därav den kommunala ekonomin med åtgärder angivna i regeringsprogrammet, vilka hänför sig både till den inledda valperioden och till en längre period. Dessutom har regeringen som mål att skära ned kommunernas kostnader med 1 miljard euro genom att minska kommunernas uppgifter och skyldigheter. Tidsspannet i det åtgärdsprogram som är under beredning och som preciserar riktlinjerna i regeringsprogrammet sträcker sig över valperioden, men spareffekter väntas uppstå redan under innevarande valperiod.

Regeringen har i enlighet med förordningen om en plan för de offentliga finanserna fastställt ett balansmål för kommunalekonomin i planen för de offentliga finanserna hösten 2015. Enligt målet ska underskottet inom den i nationalräkenskaperna avsedda lokalförvaltningssektorn (kommunalekonomin) vara högst ½ procent i förhållande till totalproduktionen år 2019.

I syfte att främja möjligheterna att nå målet för den finansiella ställningen ställer regeringen en bindande utgiftsbegränsning i euro, som begränsar det av statens åtgärder föranledda trycket på omkostnaderna i den kommunala ekonomin. Utgiftsbegränsningen gäller den utgiftsförändring som statens åtgärder orsakar kommunalekonomin. Utfallet följs i de årliga justeringarna av planen för de offentliga finanserna.

Vid dimensioneringen av utgiftsbegränsningen beaktas de på kommunalekonomin inverkande åtgärder som ingår i planen för de offentliga finanserna 2016–2019 och i budgetpropositionen 2016 och som i förhållande till den tekniska planen för de offentliga finanserna är nya. Regeringen har beslutat att nettoeffekten av dess åtgärder år 2019 blir att omkostnaderna i den kommunala ekonomin sänks med minst 540 mn euro i förhållande till den tekniska planen för de offentliga finanserna. Utgiftsbegränsningen beaktar ännu inte de regeringsåtgärder som gäller social- och hälsovårdsreformen, målet på en miljard euro när det gäller att minska kommunernas uppdrag och skyldigheter eller främjandet av konkurrenskraften.

En utgångspunkt i regeringsprogrammet är att

anneta uusia tehtäviä tai velvoitteita. Uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan 100-prosenttinen valtionosuus. Jos kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja pysyvästi lisäävistä tehtävistä tai velvoitteista poikkeuksellisesti kuitenkin säädetään julkisen talouden kokonaisedun vuoksi, kuntatalouden rahoitusaseman heikentyminen estetään lisäämällä valtionapuja, karsimalla samassa yhteydessä kuntasektorin muita tehtäviä ja velvoitteita tai mahdollistamalla maksutulojen korotukset. Menorajoite koskee valtion päätösperäisten toimien vaikutusta kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoihin. Hallituksen toimenpiteiden kokonaisvaikutus on yhteensä 0,5 mrd. euroa kuntataloutta vahvistava vuoden 2019 tasolla edellyttäen toimenpiteiden täysimääräistä toimeenpanoa niin valtion kuin kuntien toimesta.

kommunerna inte påförs några nya uppgifter eller skyldigheter. För nya eller utvidgade uppgifter och skyldigheter anvisas en 100-procentig statsandel. Om uppgifter eller skyldigheter som permanent ökar kommunernas och samkommunernas omkostnader ändå påförs dem undantagsvis med tanke på de offentliga finansernas helhetsintresse, förhindras en försvagning av den kommunala ekonomins finansiella ställning genom att statsbidragen ökas, andra uppgifter och skyldigheter för den kommunala sektorn samtidigt gallras bort eller höjningar i avgiftsinkomsterna görs möjliga. Utgiftsbegränsningen gäller den effekt som åtgärder med stöd av statliga beslut har på kommunernas och samkommunernas omkostnader. Den sammantagna effekten av regeringens åtgärder stärker den kommunala ekonomin med sammanlagt 0,5 miljarder euro på 2019 års nivå, förutsatt att åtgärderna genomförs till fullo av både staten och kommunerna.

Hallitusohjelman mukaisilla toimenpiteillä ja uudella talousennusteella päivitetyn kuntatalouden kehitysarvion mukaan kuntatalouden vuosikate vuonna 2015 olisi 2,2 mrd. euroa ja pysyisi kutakuinkin samalla tasolla koko seuraavina vuosina. Talousennusteen heikkenemisestä huolimatta tilanne on valtion toimenpiteiden jälkeen parempi kuin keväällä 2015 arvioitiin, mutta kehitysarvion mukaan vuosikatteen ja poistojen ero kasvaisi ilman lisätoimia edelleen.

Enligt den utvecklingskalkyl för den kommunala ekonomin som uppdaterats med de i regeringsprogrammet angivna åtgärderna och den nya ekonomiska prognosen blir årsbidraget inom den kommunala ekonomin 2,2 miljarder euro år 2015 och den håller sig på ungefär samma nivå de följande åren. Trots den försvagade ekonomiska prognosen är läget efter statens åtgärder bättre än det beräknades våren 2015, men enligt utvecklingskalkylen ökar skillnaden mellan årsbidraget och avskrivningarna ytterligare om inte fler åtgärder vidtas.

Kuntatalouden rahoitustasapainon kannalta keskeisin kysymys on, miten käyttötaloudesta saataisiin lisää liikkumavaraa investointien rahoitukseen niin, että työn verotus ei kiristyisi ja velka kasvaisi. Tältä osin kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen tulee toteuttaa.

Den centralaste frågan med tanke på balanserade finanser i den kommunala ekonomin är hur driftsekonomin kan ge ett större spelrum för finansiering av investeringar utan att beskattningen av arbete skärps och skulden ökar. I detta syfte bör en minskning av kommunernas uppgifter och skyldigheter genomföras.

Kunnilla on suuri vastuu kuntatalouden tasapainottamisesta muun muassa rakenteellisia uudistuksia toteuttamalla ja tuottavuutta nostamalla. Vaikka uuden kuntalain tarkoitus on ohjata kuntia ja kuntayhtymiä kohti ennakoivampaa ja kokonaisvaltaisempaa taloudenhoitoa, kuntien kirjanpidon mukaista alijäämien kattamista koskeva sääntely ei kuitenkaan itsessään varmista sitä, että julkisen talouden suunnitelmassa asetetut tavoitteet paikallishallinnon rahoitusasemalle ja velalle toteutuvat. Valtio ei näin ollen voi ohjata kuntatalouden investointeja eikä sitä kautta hillitä kuntatalouden velkaantumista. Kuntien ja kuntayhtymien investointien priorisoinnilla, oikealla ajoituksella ja laadukkaalla toteutuksella on suuri merkitys. Kuntien tuleekin jatkossa kyetä nostamaan investointien omarahoitusosuutta.

Kommunerna har ett stort ansvar för balanseringen av den kommunala ekonomin bland annat genom att genomföra strukturella reformer och höja produktiviteten. Trots att den nya kommunallagens syfte är att styra kommunerna och samkommunerna mot en mer förutseende och övergripande hushållning, garanterar regleringen av hur kommunernas bokföringsmässiga underskott täcks inte i sig att de mål i planen för de offentliga finanserna som gäller lokalförvaltningens finansiella ställning och skuld blir uppfyllda. Staten kan således inte styra investeringarna inom den kommunala ekonomin eller därigenom stävja skuldsättningen inom denna. Att kommunernas och samkommunernas investeringar prioriteras och genomförs rättidigt och högklassigt är av stor betydelse. Kommunerna bör därför i fortsättningen kunna höja självfinansieringsandelen av investeringarna.

2.3 Taloudellinen tilanne Helsingin seudulla ja Helsin-gissä

2.3.1 Seudun talous- ja työllisyystilanne

Helsingin seudun tuotanto nousi syksyllä 2014 noin 2 prosentin kasvu-uralle ja kasvu on jatkunut vuoden 2015 alkupuolella. Helsingin seudun trendi poikkeaa koko maasta. Kasvu perustuu informaatioalan erittäin vahvaan nousuun. Myös rakentaminen ja kotitalouksien palvelut ovat kasvaneet vahvasti. Sen sijaan kaupan ja teollisuuden trendit olivat edelleen laskevia vuoden 2015 alussa.

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannetilanne pysyi hieman normaalia alemmissa lukemissa EK:n heinäkuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan. Suhdannenäkymät kirkastuivat vähän kesän aikana ja lähikuukausien odotuksia kuvaava saldoluku oli heinäkuussa 12 (huhtikuussa -2). Heinäkuussa 19 prosenttia vastaajista odotti suhdanteiden paranevan ja 7 prosenttia uskoi suhdanteiden olevan hiipumassa. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannekuva on vähän koko maan keskiarvoa kirkkaampi. Tuotantokapasiteetti oli kohtalaisesti hyödynnettynä, sillä kapasiteetti oli kokonaan käytössä 76 prosentilla alasta. Tilaustilanne oli aavistuksen verran normaalia heikompi, Henkilökuntaa on kausivaihtelu huomioiden vähennetty hieman viime kuukausina ja työvoima supistunee myös lähikuukausina. Sen sijaan investoinnit ovat vuoden takaista runsaammat.

Koko maassa teollisuusyritysten suhdanteet pysyivät alkukesälläkin selvästi keskimääräistä heikompina. Suhdanteiden odotetaan jatkuvan nykyisen kaltaisina seuraavan puolen vuoden ajan. Näkymät lähitulevaisuuteen ovat aavistuksen varovaisemmat kuin kolme kuukautta sitten ja suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -3 (huhtikuussa +3). Seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla tuotanto pysyisi ennallaan, ja aivan vuoden lopulle on jonkin verran kasvuodotuksia

Koko maassa teollisuusyritysten saamien uusien tilausten määrä laski alkukesällä aavistuksen, mutta lähikuukausina tilausten määrän odotetaan kuitenkin kasvavan hieman. Valmiiden tuotteiden varastot ovat olleet vakaat, ja niiden taso on tavanomainen. Teollisuusyritysten henkilöstön määrä aleni melko yleisesti huhti–kesäkuussa ja laskun ennustetaan jatkuvan samankaltaisena lähikuukausien ajan. Kannattavuus pysyi keskimäärin lähes ennallaan, mutta kehitys vaihtelee paljon toimialoittain. Syksylle 2015 odotetaan pientä parannusta kannattavuuteen.

2.3 Det ekonomiska läget i Helsingforsregionen och Helsingfors

2.3.1 Det ekonomiska läget och sysselsättningsläget i regionen

Produktionen i Helsingforsregionen ökade hösten 2014 till en tillväxttakt på ungefär 2 procent och ökningen har fortsatt i början av år 2015. Trenden i Helsingforsregionen avviker från det övriga landet. Ökningen baserar sig på en mycket stark uppgång i informationsbranschen. Också byggandet och hushållstjänsterna har ökat kraftigt. Däremot har trenderna inom handeln och industrin alltjämt varit nedåtgående i början av år 2015.

Konjunkturläget för industri- och byggföretag i Nyland var enligt EK:s konjunkturbarometer från juli något sämre än normalt. Konjunkturutsikterna blev något ljusare under sommaren. Saldotalet för förväntningarna för de närmaste månaderna var 12 i juli (−2 i april). I juli väntade 19 procent av dem som svarade att konjunkturerna skulle bli bättre, medan 7 procent trodde att konjunkturerna kommer att bli sämre. Konjunkturbilden inom industri och byggande i Nyland är något ljusare än genomsnittet för hela landet. Produktionskapaciteten utnyttjades relativt bra, då nyttjandegraden låg på 76 procent i branschen. Antalet beställningar var något mindre än normalt. Med beaktande av säsongsvariationen har antalet anställda minskat något under de senaste månaderna och kommer troligtvis att minska även under de närmaste månaderna. Däremot har investeringarna ökat jämfört med året innan.

I hela landet var industriföretagens konjunkturer klart svagare än genomsnittet under försommaren. Konjunkturerna väntas fortsätta på nuvarande nivå under de följande sex månaderna. Utsikterna för den närmaste framtiden är något försiktigare än för tre månader sedan. Saldotalet för konjunkturutsikterna var −3 i juli (+3 i april). Under nästa tremånadersperiod väntas produktionen förbli oförändrad och det finns vissa tillväxtförväntningar för årsslutet.

Antalet nya beställningar i industriföretag i hela landet minskade något under försommaren. Under de närmaste månaderna väntas antalet beställningar emellertid öka något. Lagren av färdiga varor och produkter har varit stabila och ligger på en normal nivå. Antalet anställda i industriföretag minskade rätt allmänt i april–juni. Nedgången väntas fortsätta i samma takt under de närmaste månaderna. Lönsamheten låg i genomsnitt kvar på ungefär samma nivå, men trenderna varierar mycket efter näringsgren. En liten förbättring i lönsamheten väntas under hösten 2015.

Helsingin seudulla kaupan myynti on ollut vuoden 2012 puolivälin jälkeen laskussa. Voimakkainta - eli kymmenesosan - lasku oli vuoden 2013 alussa. Sen jälkeen laskuvauhti tasaantui. Jyrkempi pudotus oli jälleen viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Tämän vuoden tammi-maaliskuussa kaupan myynti laski Helsingin seudulla -4,9 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Handelns försäljning i Helsingforsregionen har sjunkit sedan mitten av år 2012. Kraftigast – en tiondel – var nedgången i början av år 2013. Därefter jämnade den sjunkande takten ut sig. Nedgången var igen brantare under sista kvartalet i fjol. Under januari–mars i år sjönk handelns försäljning i Helsingforsregionen med 4,9 procent jämfört med motsvarande tidpunkt ett år tidigare.

Helsingin seudulla yritysten maksaman kokonaispalkkasumman trendi on ollut laskeva jo useamman vuoden ajan. Vuoden 2008 jyrkän laskun jälkeen se lähti kuitenkin nousuun vuoden 2010 alussa. Kasvuvauhti oli huipussaan vuoden 2011 puolivälissä, mutta sen jälkeen se hiipui aina viime vuoden puoliväliin asti. Sen jälkeen palkkasumma on hieman noussut. Tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä palkkasumma kasvoi kaksi prosenttia vuotta aiempaan tilanteeseen verrattuna.

Trenden för den totala lönesumma som företagen i Helsingforsregionen betalar har varit sjunkande redan i flera år. Efter den branta nedgången år 2008 började den i alla fall stiga på nytt i början av 2010. Tillväxttakten nådde toppen i mitten av 2011, men mattades därefter av ända till mitten av 2014. Därefter har lönesumman stigit en aning. Under första kvartalet i år ökade lönesumman med två procent jämfört med läget ett år tidigare.

2.3.2 Helsingin työllisyystilanne

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Helsingissä oli vuoden 2015 kesäkuun lopussa 43 170 työtöntä työnhakijaa. Helsingin työttömien määrä kasvoi vuoden takaisesta 15 %. Työttömyysaste oli kesäkuussa 13,1 %. Vastaava luku edellisvuoden kesäkuussa oli 11,6 %.

Kesäkuun lopussa Helsingissä oli 15 525 pitkäaikaistyötöntä, joka oli 45 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Kansallisuudeltaan muita kuin suomalaisia oli työttömänä 8 496, joka on 750 enemmän kuin vuosi sitten.

Nuoria oli Helsingissä työttömänä kesäkuussa 4 674 henkilöä. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli vuoden 2015 kesäkuussa 13 % enemmän kuin vuosi sitten. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi kesäkuun lopussa 17 %:lla vuoden takaisesta.

2.3.2 Sysselsättningsläget i Helsingfors

Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik fanns det 43 170 arbetslösa arbetssökande i Helsingfors vid utgången av juni 2015. Antalet arbetslösa helsingforsare ökade med 15 % från ett år tidigare. Arbetslöshetsgraden var i juni 13,1 %. Motsvarande siffra i juni 2014 var 11,6 %.

Det fanns 15 525 långtidsarbetslösa i Helsingfors vid utgången av juni, vilket är 45 % mer än ett år tidigare. Antalet arbetslösa som inte har finsk nationalitet var 8 496, vilket är 750 fler än ett år tidigare.

Det fanns 4 674 arbetslösa under 25 år i Helsingfors i juni 2015, 13 % fler än ett år tidigare. Antalet 50 år fyllda arbetslösa hade vid utgången av juni ökat med 17 % i förhållande till läget ett år tidigare.

Kuva – Figur 1. Työttömät työnhakijat ikäryhmittäin Helsingissä 2008–2015/6 (liukuva vuosikeskiarvo) – Arbetslösa arbetssökande enligt åldersgrupp i Helsingfors 2008–2015/6 (glidande årsmedelvärde)

2.3.3 Väestökehitys

Kesällä 2015 julkaistun väestöennusteen mukaan kaupunki kasvaa vuoden 2015 aikana 7 498 hengellä eli 1,2 %:lla. Vuoden lopun väkiluku on silloin 628 213 henkeä. Viime vuoden ennusteessa kasvun arvioitiin olevan 1 800 henkeä suurempi eli 1,5 %. Vuosina 2016-2018 kasvun ennustetaan jatkuvan lähes yhtä suurena kuin vuonna 2014 julkaistussa edellisessä ennusteessa. Ennusteen mukainen vuoden 2016 väestönkasvu on siten 6 443 (1,0 %), vuonna 2017 kasvu on 6 555 (1,0 %) ja vuonna 2018 se on 6 652 henkeä (1,0 %).

Vuosina 2012-2014 Helsingin väestönkasvu ylitti 8 000 henkeä, keskimäärin 1,4 %. Viime vuoden kasvu jäi kuitenkin ennustettua pienemmäksi siksi, että seudullinen muuttotappio kasvoi oletettua nopeammin. Toinen syy oli se, että Tilastokeskus poisti vuodenvaihteen tilastosta väestörekisterin mukaan Helsingissä asuvia, mutta jo pitkään tietymättömissä olleita. Poistetut ovat ulkomaan kansalaisia, jotka ovat todennäköisesti muuttaneet ulkomaille jo vuosia sitten.

Helsingin väestökasvun ennustetaan olevan keskimäärin 6 600 henkeä vuosina 2016-2019, mikä on 1 400 henkeä vähemmän kuin keskimääräinen kasvu oli vuosina 2011-2014. Kasvun hidastuminen perustuu oletukseen, että poikkeuksellisen pieni seudullinen muuttotappio palautuu lähemmäs pitkän

2.3.3 Befolkningsutveckling

Enligt befolkningsprognosen från sommaren 2015 ökar folkmängden i staden med 7 498 personer, dvs. 1,2 %, år 2015. I slutet av året har staden då 628 213 invånare. Enligt fjolårets prognos beräknades ökningen vara 1 800 invånare större, dvs. 1,5 %. Under åren 2016–2018 förutspås tillväxten fortsätta nästan i samma takt som i föregående prognos från 2014. Enligt prognosen ökar antalet invånare således med 6 443 (1,0 %) år 2016, 6 555 (1,0 %) år 2017 och 6 652 (1,0 %) år 2018.

Åren 2012–2014 överskred befolkningstillväxten i Helsingfors 8 000 invånare, i genomsnitt 1,4 %. Tillväxten i fjol blev dock mindre än förutspått, eftersom utflyttningsöverskottet i förhållande till den övriga regionen ökade snabbare än väntat. En annan orsak var att Statistikcentralen i statistiken för årsskiftet strök dem som enligt befolkningsregistret är bosatta i Helsingfors, men som redan länge har varit på okänd vistelseort. De strukna är utländska medborgare, som sannolikt har flyttat utomlands för flera år sedan.

Befolkningstillväxten i Helsingfors beräknas vara i genomsnitt 6 600 personer åren 2016–2019, vilket är 1 400 färre jämfört med genomsnittstillväxten åren 2011–2014. Att tillväxten blir långsammare baserar sig på antagandet att det exceptionellt låga utflyttningsöverskottet i förhållande till den övriga

ajan keskiarvoja (-2 000) ja ulkomailta saatu muuttovoitto alkaa sekin supistua.

Päivähoitoikäisten, 1-6-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan tänä vuonna 513 ja ensi vuonna 671, ja vuonna 2017 vajaalla 500 hengellä. Peruskouluikäisten, 6-14-vuotiaiden määrä kasvaa tänä vuonna 1 036 ja ensi vuonna 1 566 hengellä. Vuoden 2017 kasvuksi ennustetaan lähes 1 400 henkeä. Toisen asteen opiskelijoiden ikäluokan, 15–17-vuotiaiden määrä laskee tänä vuonna 114 ja ensi vuonna 227 hengellä, mutta sen jälkeen ikäluokka alkaa jälleen kasvaa. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa tänä vuonna 2 545 ja kasvu jatkuu lähes tämän suuruisena, yli 2 % vuodessa ensi vuosikymmenelle. Sen sijaan työikäisten määrän kasvun ennustetaan viime vuosien korkeasta tasosta vuodesta 2016 alkaen, noin 2 000 henkeä, 0,5 % vuodessa.

Väestöennusteen muuttumisen vaikutus vuodelle 2015 on 1-6 -vuotiaiden määrään -364 lasta, 6-11 -vuotiaiden määrään -77 lasta, 12–14 -vuotiaiden määrään -23 lasta ja 15-17 -vuotiaiden määrään +27 lasta. Eläkeikäisen väestön osalta uusi ennuste ei poikkea edellisestä.

2.3.4 Helsingin taloudellinen asema elokuussa 2015

Vuoden 2015 talousarvio on alijäämäinen 45 miljoonaa euroa. Elokuussa 2015 julkistetun toisen toteutumisennusteen mukaan kaupungin käyttötalouden tasapaino näyttää toteutuvan kokonaisuutena talousarviossa ennakoitua parempana. Tulos on kuitenkin yhä 20 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Yhdistetyn tuloslaskelman vuosikate on 194 milj. euroa kun se oli talousarviossa 151 milj. euroa. Talousarviota parempi vuosikate on seurausta talousarviota paremmista verotulo- (+37 milj. euroa) ja valtionosuusennusteista (+26 milj. euroa) sekä rahoitusmenojen talousarviota pienemmästä ennusteesta (-24 milj. euroa). Vuonna 2015 vuosikate jää kuitenkin selvästi edellisiä vuosia alemmalle tasolle (481 milj. euroa vuonna 2014). Helsingin Energia, Helsingin Satama ja Palmia -liikelaitokset yhtiöitettiin vuoden 2015 alusta alkaen (Palmia osittain) ja siten nämä toiminnot eivät enää sisälly kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmiin.

Ennusteen mukaan strategiatavoitteen mukaiset toimintamenot (eli sisäiset erät huomioiden sekä ilman liikelaitoksia ja nettobudjetoituja yksiköitä tarkasteltuna) toteutuvat 3,3 % eli 132 milj. euroa vuoden 2014 toteumaa korkeampana. Tuoreimpien ennusteiden mukaan strategian tavoitteen mukaan menokasvu edellisestä vuodesta saisi olla 50 milj. euroa. Vuoden 2015 talousarviossa kyseinen menokasvu on 2,0 % eli 80,7 milj. euroa vuoden 2014

regionen åter närmar sig långtidsgenomsnittet (−2 000) och att också inflyttningsöverskottet i förhållande till utlandet börjar minska.

Antalet barn i dagvårdsåldern, dvs. 1–6 år, förutspås öka i år med 513, nästa år med 671 och år 2017 med knappt 500. Antalet barn i grundskoleåldern, dvs. 6–14 år, ökar i år med 1 036 och nästa år med 1 566. För år 2017 förutspås en ökning med inemot 1 400. Årsklassen med studerande på andra stadiet, dvs. 15–17-åringarna, minskar i år med 114 och nästa år med 227, men därefter börjar den öka igen. Antalet 65 år fyllda ökar i år med 2 545, och tillväxten fortsätter nästa lika stor, över 2 % om året, in på nästa årtionde. Ökningen i antalet personer i arbetsför ålder förutspås från år 2016 avta till ungefär 2 000, dvs. 0,5 %, om året, efter de senaste årens höga siffror.

Inverkan av den förändrade befolkningsprognosen år 2015 är i fråga om 1–6-åringarna −364 barn, 6–11-åringarna −77 barn, 12–14-åringarna −23 barn och 15–17-åringarna +27 barn. När det gäller befolkningen i pensionsåldern avviker den nya prognosen inte från den föregående.

2.3.4 Helsingfors ekonomiska läge i augusti 2015

Underskottet i 2015 års budget är 45 miljoner euro. Enligt den andra utfallsprognosen från augusti 2015 förefaller balansen i stadens driftsekonomi som helhet utfalla bättre än budgeterat. Resultatet visar ändå fortfarande ett underskott på 20 miljoner euro.

Årsbidraget i den sammanställda resultaträkningen är 194 mn euro mot 151 mn euro i budgeten. Att årsbidraget är bättre än budgeterat beror på högre skatteintäkter (+37 mn euro) och statsandelar (+26 mn euro) och lägre finansieringsutgifter (−24 mn euro) i prognoserna än i budgeten. År 2015 blir årsbidraget dock klart lägre än de senaste åren (481 mn euro år 2014). Affärsverken Helsingfors Energi, Helsingfors Hamn och Palmia bolagiserades vid ingången av år 2015 (Palmia delvis), och dessa funktioner ingår inte längre i stadens resultaträkningar och finansieringskalkyler.

Enligt prognosen blir de i strategimålet avsedda omkostnaderna (dvs. då de interna posterna beaktas men inte affärsverken och de nettobudgeterade enheterna) 3,3 %, dvs. 132 mn euro, högre jämfört med utfallet år 2014. Enligt de färskaste prognoserna skulle utgiftsökningen från åren innan få vara 50 mn euro enligt målet i strategin. I 2015 års budget är utgiftsökningen 2,0 %, dvs. 80,7 mn euro, högre jämfört med utfallet år 2014. Med andra ord

toteumaa korkeampi. Eli jo talousarvio 2015 ylittää strategian menokasvutavoitteen. Toteutumisennusteen talousarviota suuremman menokasvun syynä ovat toimeentulotuen, erikoissairaanhoidon (HUS), työllisyydenhoidon ja opetusviraston menoennusteet, jotka ylittävät talousarvion.

Ennustettu 3,3 %:n menokasvu merkitsee toteutuessaan sitä, että valtuuston strategiakaudelle asettamaa vuotuista tuottavuustavoitetta ei tulla saavuttamaan vuonna 2015. Ennusteluvut täsmentyvät loppuvuoden aikana. Ellei johtamistoimenpiteillä pystytä vaikuttamaan kehitykseen, menokasvu vaarantaa koko strategiakauden taloustavoitteiden saavuttamisen.

Toimintatulojen ennakoidaan toteutuvan rakentamispalveluissa ja kiinteistövirastossa talousarviota alempana sekä tilakeskuksessa talousarviota korkeampana.

Kaupungin strategiaohjelman investointiraamin alaisten investointien ennakoidaan toteutuvan 455 milj. euron tasolla eli 64 milj. euroa korkeampina kuin vuonna 2014. Kaupungin investointimenoihin on yhteensä käytettävissä 734 milj. euroa, joista arvioidaan käytettävän 578 milj. euroa eli 79 %. Strategian tavoite investointien tulorahoitusosuuden nostamisesta ei toteudu vuonna 2015.

Kaupungin työntekijöiden määrä oli lisääntynyt kesäkuussa 138 henkilöllä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna kun huomioidaan Helsingin Sataman, Helsingin Energian ja Palmian osin yhtiöittämiset. Kaupungin palveluksessa oli kesäkuun 2015 lopussa 39 960 päätoimista henkilöä (ilman työllistettyjä), joista vakinaisia 31 305 (78 %) ja määräaikaisia 8 655 (22 %). Työllistämistuella palkattuja henkilöitä oli 946. Kesäkuun 2015 loppuun mennessä virastojen ja liikelaitosten palkkoja (ilman työllistettyjen palkkoja) on maksettu 661 miljoonaa euroa. Palkkasumma on noussut noin 1,7 % edellisestä vuodesta organisaatiomuutokset huomioiden.

Vuoden 2015 talousarviossa kaupungin taloudellinen asema muuttui vuodesta 2014 oleellisesti liikelaitosten, erityisesti Helsingin Energian yhtiöittämisen seurauksena.

Talousarviossa asetetun tavoitteen mukaisesti taloussuunnitelmakaudella Helen Oy jakaa tuloksestaan noin 50 % osinkona. Yhtiö maksaa osinkoa ensimmäisen kerran vuoden 2015 tilinpäätökseen perustuen vuonna 2016. Helsingin kaupunkikonsernin vuoden 2015 tulos tulee olemaan selvästi vuoden 2014 tilinpäätöstä huonompi, kun sekä kaupungin että konsernitulokseen merkittävästi vaikuttavan Helen Oy:n tulosennusteet ovat edellisvuotta heikompia.

överskrids målet för utgiftstillväxten redan i 2015 års budget. Att utgiftstillväxten är högre i utfallsprognosen än i budgeten beror på utgiftsprognoserna för utkomststödet, den specialiserade sjukvården (HNS), sysselsättningen och utbildningsverket, vilka överskrider budgeten.

Om den förutspådda utgiftstillväxten på 3,3 % blir verklighet, innebär det att det årliga produktivitetsmål som fullmäktige satt för strategiperioden inte kommer att nås år 2015. Prognossiffrorna preciseras under slutet av året. Om det inte går att påverka utvecklingen med ledarskapsåtgärder, äventyrar utgiftstillväxten möjligheten att nå de ekonomiska målen för hela strategiperioden.

Verksamhetsintäkterna förutspås bli lägre än budgeterat vid byggtjänsten och fastighetskontoret och högre än budgeterat vid lokalcentralen.

De investeringar som omfattas av investeringsramen i stadens strategiprogram förutspås bli 455 mn euro, dvs. 64 mn euro högre än år 2014. Staden förfogar över sammanlagt 734 mn euro för investeringsutgifter, varav 578 mn euro, dvs. 79 %, beräknas bli använda. Strategimålet om höjning av andelen internt tillförda medel för investeringar blir inte uppfyllt år 2015.

Antalet anställda vid staden hade i juni ökat med 138 från motsvarande tidpunkt i fjol med beaktande av bolagiseringen av Helsingfors Hamn, Helsingfors Energi och en del av Palmia. Vid utgången av juni 2015 hade staden 39 960 heltidsanställda (exkl. sysselsatta), varav 31 305 (78 %) ordinarie och 8 655 (22 %) visstidsanställda. Antalet anställda med sysselsättningsstöd uppgick till 946. Fram till slutet av juni 2015 hade det betalats 661 miljoner euro i löner vid förvaltningarna och affärsverken (exkl. lönerna till sysselsatta). Lönesumman har stigit med ca 1,7 % från ett år tidigare med beaktande av omorganiseringarna.

I 2015 års budget förändrades stadens ekonomiska ställning väsentligt från år 2014 som en följd av bolagiseringen av affärsverk, i synnerhet Helsingfors Energi.

I enlighet med målet i budgeten betalar Helen Ab ca 50 % av sitt resultat i utdelning under ekonomiplaneperioden. Bolaget betalar första gången utdelning år 2016 med stöd av 2015 års bokslut. Resultatet för Helsingfors stadskoncern kommer år 2015 att vara betydligt sämre än i 2014 års bokslut, då både stadens och Helen Ab:s resultatprognoser är svagare än ett år tidigare. Helen Ab inverkar betydligt på koncernens resultat.

3. STRATEGIAOHJELMA 2013–2016

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.4.2013 strategiaohjelman vuosiksi 2013–2016. Strategiaohjelma on lähtökohtana valmisteltaessa vuoden 2014 talousarvioehdotusta ja taloussuunnitelmaehdotusta vuosiksi 2014–16 sekä muita valtuustokauden suunnitelmia ja toimenpiteitä.

Strategiaohjelman toteuttamisen ja seurannan väline on kaupungin talousarvio. Strategiaohjelma esitetään vuosittain kaupungin talousarvion yleisperusteluosassa. Valtuustokauden aikana strategiaohjelmaa tarkistetaan, mikäli kaupungin toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä kaupungin toimintaan tai talouteen vaikuttavia muutoksia. Strategian tarkistamistarvetta arvioidaan vuosittain kaupunginvaltuuston talousarvioehdotuksen valmistelua koskevassa lähetekeskustelussa.

Virastot ja liikelaitokset valmistelevat keväällä talousarvioehdotuksensa lauta- ja johtokuntien päätettäväksi. Talousarvion laatimisen yhteydessä virastot, liikelaitokset ja tytäryhteisöt määrittelevät omassa strategiatyössään kaupungin strategiaohjelmasta johdetut oman toimialansa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Valtuusto päättää talousarvion yhteydessä sitovista ja muista toiminnallista tavoitteista.

VISIO

Helsinki on asukkaiden yhteisöllinen asuinpaikka ja pääkaupunki, jossa palvelut toimivat ja päätöksenteko on avointa, ja jossa tiede, taide ja luovuus kukoistavat.

Helsinki on maailmanluokan liiketoiminta- ja innovaatiokeskus, jonka menestys koituu asukkaiden hyvinvoinnin ja koko Suomen hyväksi.

Metropolialuetta kehitetään yhtenäisesti toimivana alueena, jossa on luonnonläheinen ympäristö ja hyvä asua, oppia, työskennellä sekä yrittää.

ARVOT

Kaupungin arvot ovat:
1. Asukaslähtöisyys
2. Ekologisuus
3. Oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus
4. Taloudellisuus
5. Turvallisuus
6. Osallisuus ja osallistuminen
7. Yrittäjämyönteisyys

3. STRATEGIPROGRAM 2013–2016

Stadsfullmäktige godkände 24.4.2013 ett strategiprogram för åren 2013–2016. Strategiprogrammet är utgångspunkt för förslaget till budget för år 2014 och förslaget till ekonomiplan för åren 2014–2016. Strategiprogrammet är utgångspunkt också för andra planer och åtgärder under fullmäktigeperioden.

Stadens budget är ett verktyg för verkställandet och uppföljningen av strategiprogrammet. Strategiprogrammet ingår årligen i budgetens allmänna motiveringar. Strategiprogrammet justeras under fullmäktigeperioden om det har skett betydande ändringar i stadens omvärld som påverkar stadens verksamhet eller ekonomi. Behovet av att justera strategin bedöms årligen vid stadsfullmäktiges remissdebatt om beredningen av budgetförslaget.

Förvaltningarna och affärsverken bereder under våren sina förslag till budget som som föreläggs nämnderna och direktionerna. I samband med utarbetandet av budgeten fastställer förvaltningarna, affärsverken och dottersammanslutningarna i sitt eget strategiarbete de funktionella och ekonomiska målen för sitt verksamhetsområde, som härleds ur stadens strategiprogram. Fulmäktige beslutar i samband med budgeten om de bindande och övriga funktionella målen.

VISION

Helsingfors är en bostadsort med gemenskap mellan invånarna och en huvudstad där servicen fungerar, beslutsfattandet är öppet och vetenskap, konst och kreativitet blomstrar.

Helsingfors är ett centrum i världsklass för affärsverksamhet och innovationer. Dess framgång leder till ökad välfärd för invånarna och kommer hela landet till godo.

Metropolområdet utvecklas som ett enhetligt fungerande område där det finns en naturnära miljö och där det är gott att bo, studera, arbeta och driva företag.

VÄRDERINGAR

Stadens värderingar är:
1. Invånarcentrering
2. Ekologisk inriktning
3. Rättvisa och likabehandling
4. Resurshushållning
5. Trygghet
6. Delaktighet och medverkan
7. Företagsvänlighet

EETTISET PERIAATTEET

Kaupunki painottaa kaikessa toiminnassaan rehellisyyttä, oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaista kohtelua sekä avoimuutta. Kaupunki pyrkii, yhdessä kuntalaisten kanssa, rakentamaan vakaan ja turvallisen ympäristön, kunnioittamaan kuntalaisten ja henkilöstönsä laillisia oikeuksia sekä tukemaan heidän hyvinvointiaan ja viihtyvyyttään. Hyvä maine on kaupungille tärkeä toimintaa ohjaava periaate.

Kaupunki tuottaa tai järjestää kuntalaisille laadukkaita palveluita asukaslähtöisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti kaupungin molemmilla kielillä. Kaupungin henkilöstö ymmärtää ja ennakoi kuntalaisten tarpeet. Yhteinen helsinkiläisyys kunnioittaa eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä sekä kaikkien asukkaiden kulttuurisia oikeuksia. Helsingissä ei suvaita rasismia – helsinkiläinen voi olla monenlainen ja jokainen on yhdenvertainen. Naisten ja miesten välinen tasa-arvo on kaikkien ihmisten perusoikeus ja yhteiskunnallinen perusarvo. Päätöksenteossa huomioidaan sukupuoli-, yhdenvertaisuus- ja ympäristövaikutukset.

Kuntalaisten ja asiakkaiden tiedot käsitellään niitä koskevien säädösten mukaisesti yksityisyyden suojaa kunnioittaen.

Kaupungin viestintä on avointa, ajankohtaista, ennakoivaa ja totuudenmukaista, ja sen tulee antaa kaupunkilaisille, joukkoviestimille, viranomaisille ja muille sidosryhmille riittävät tiedot päätöksenteosta ja palveluista. Suhtautuminen sidosryhmiä kohtaan on aktiivista, palveluhenkistä ja kaupungin kokonaisetua tukevaa.

Työntekijöiden osaaminen ja asiantuntemus on kaupungin voimavara. Jokainen kaupungin henkilökuntaan kuuluva toimii rehellisesti ja vilpittömästi. Kaupunki kohtelee sidosryhmiään yhdenmukaisten periaatteiden mukaan ja pitää lähtökohtana, että myös ne kunnioittavat kaupungin hyväksymiä eettisiä periaatteita. Kaupunki ei ohjaa sopimuskumppania tai muuta osapuolta tekemään mitään sellaista, mitä kaupunki ei voisi säädösten tai toimintaperiaatteidensa mukaan itse tehdä

Päätöksenteko on avointa, julkista ja tasapuolista. Läpinäkyvyyttä edistetään kaikessa taloudellisessa toiminnassa korruption ja lahjonnan ehkäisemiseksi. Henkilökohtainen etu ei saa vaikuttaa millään tasolla päätöksentekoon. Kaupungin henkilökuntaan kuuluvan tulee välttää sellaisia henkilökohtaisia sivutoimia tai toimintaa, jotka voivat olla ristiriidassa heidän velvollisuuksiensa kanssa kaupunkia kohtaan.

Kaupungin toiminnassa ei sallita minkäänlaisia

ETISKA PRINCIPER

Staden betonar i all sin verksamhet hederlighet, rättvisa, likabehandling och öppenhet. Den vill skapa en stabil och trygg omgivning tillsammans med invånarna, respektera invånarnas och de anställdas lagstadgade rättigheter och främja välbefinnande och trivsel hos invånare och anställda. Gott rykte är för staden en viktig princip som styr verksamheten.

Staden producerar själv eller ordnar högklassiga tjänster för invånarna på ett invånarcentrerat, effektivt och ekonomiskt sätt på stadens båda språk. Dess anställda förstår och förutser behov hos invånarna. Helsingfors är gemensamt, vilket betyder att det respekteras att olika befolkningsgrupper bevarar sitt eget språk och sin egen kultur och att alla invånare har kulturella rättigheter. Rasism tolereras inte i Helsingfors – helsingforsarna kan vara olika men är ändå jämlika. Jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande rättighet för alla och ett grundläggande samhälleligt värde. Konsekvenserna ur ett jämställdhetsperspektiv, konsekvenserna i fråga om likabehandling och miljökonsekvenserna beaktas i beslutsfattandet.

Uppgifterna om invånarna och användarna behandlas i enlighet med författningarna i fråga och med respekt för integritetsskyddet.

Stadens kommunikation är öppen, aktuell, förutseende och sanningsenlig och ska ge invånarna, medierna, myndigheterna och andra intressentgrupper tillräcklig information om beslutsfattande och service. Inställningen till intressentgrupperna är aktiv och serviceinriktad och utgår från stadens bästa.

Personalkompetens och -expertis är en resurs för staden. Alla stadens anställda uppträder hederligt och ärligt. Staden bemöter sina intressentgrupper enligt enhetliga principer och utgår från att också dessa respekterar de etiska principer som staden godkänt. Staden styr inte avtalspartner eller andra parter i syfte att få dem att göra sådant som staden inte kan göra själv på grund av författningar eller stadens egna verksamhetsprinciper.

Beslutsfattandet är öppet, offentligt och objektivt. Transparens främjas i all ekonomisk verksamhet för att korruption och mutor ska förebyggas. En personlig fördel får inte på någon som helst nivå påverka beslutsfattandet. Stadens anställda ska undvika sådana privata bisysslor och sådan verksamhet som kan strida mot deras skyldigheter mot staden.

Inga som helst oegentligheter eller ohederliga

väärinkäytöksiä tai vilpillistä toimintaa, eikä kaupungin omaisuutta tai varoja saa käyttää oman edun tavoitteluun. Väitteet tällaisesta toiminnasta tutkitaan ja ryhdytään tarvittaessa oikeudellisiin toimiin.

handlingar är tillåtna i stadens verksamhet, och stadens egendom och medel får inte användas när syftet är egen vinning. Påståenden om sådant undersöks, och rättsliga åtgärder vidtas vid behov.

Kaupungin työntekijä ei saa vaatia, ottaa vastaan tai hyväksyä lahjaa tai muuta etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa. Esimiesten on huolehdittava, että työntekijät tuntevat kaupungin ohjeet ulkopuolisten kustantamien matkojen ja muiden taloudellistenetujen vastaanottamisesta.

Stadens anställda får inte kräva, ta emot eller godkänna en gåva eller en annan fördel som påverkar, är ett försök att påverka eller är ägnad att påverka den verksamhet som hänför sig till anställningsförhållandet. De anställda i chefsställning ska se till att medarbetarna vet hurdana stadens anvisningar är när det gäller att ta emot resor finansierade av utomstående och andra ekonomiska fördelar.

Kaupunki noudattaa hankintatoiminnassaan kansainvälisen työelämän perusnormeja mm. lapsityövoiman käytön vähentämiseksi. Kaupunki torjuu aktiivisesti harmaata taloutta ja edellyttää sitä myös sopimuskumppaneiltaan.

Staden följer i sin upphandlingsverksamhet de grundläggande normerna inom det internationella arbetslivet, bl.a. den som går ut på att utnyttjandet av barnarbetskraft ska minska. Den bekämpar aktivt den grå ekonomin och kräver att avtalspartnerna gör detsamma.

Kaupunki on aktiivinen yhteistyössään verottajan, muiden kaupunkien, elinkeinoelämän ja kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta kansallisesti ja kansainvälisesti voidaan ehkäistä harmaata taloutta. Helsinki pyrkii osaltaan torjumaan verovarojen päätymistä veroparatiiseihin.

Staden är aktiv i sitt samarbete med skattemyndigheten, andra städer, näringslivet och frivilligorganisationer för att den grå ekonomin ska kunna bekämpas nationellt och internationellt. Den gör sitt för att motverka att skattemedel hamnar i skatteparadis.

Helsinki on kansainvälisesti aloitteellinen, kehittyvä ja osaava toimija globaalin vastuun kantamisessa paikallisesti. Tätä toteutetaan muun muassa edistämällä taloudellista, sosiaalista sekä ympäristön huomioon ottavaa kehitystä. Helsinki kantaa vastuunsa ilmastonmuutoksen torjumisessa. Globaalin vastuun kantaminen on kaupungin toiminnan kokonaisvaltaista laatua ja sen kehittämistä.

Staden är initiativkraftig, utvecklingsbenägen och kunnig på internationell nivå när det gäller att ta ett globalt ansvar lokalt. Den främjar därför bl.a. en ekonomisk och social utveckling där hänsyn tas till miljön. Den tar också sitt ansvar i kampen mot klimatförändringen. Att staden tar ett globalt ansvar innebär totalkvalitet och utveckling i dess verksamhet.

Kaupunki on kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa korostava työnantaja, joka kunnioittaa henkilöstönsä oikeutta mielipiteisiin, vakaumuksiin ja yhdistystoimintaan osallistumiseen. Henkilöstöön kuuluvia kohdellaan yksilöinä siten, että he voivat työskennellä parhaalla mahdollisella tavalla oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan toteuttaen. Kaupunki järjestää henkilöstölleen turvallisen ja terveellisen, tasa-arvoisen ja monimuotoisen työskentely-ympäristön, jossa ei esiinny minkäänlaista syrjintää. Kaupungin työpaikoilla ei sallita työpaikkakiusaamista, sukupuolista, rasistista tai seksuaalista häirintää eikä muutakaan sopimatonta käytöstä missään muodossa. Kaupunki toimii savuton työpaikka -periaatteen mukaisesti.

Staden är en arbetsgivare som i all sin verksamhet betonar likabehandling och jämställdhet och respekterar sina anställdas rätt till åsikter, övertygelser och föreningsdeltagande. De anställda behandlas som individer, på så vis att de kan arbeta på bästa möjliga sätt i enlighet med sina rättigheter och skyldigheter. Staden ordnar en trygg, sund, jämlik och heterogen arbetsmiljö där ingen som helst diskriminering förekommer. Mobbning, trakasserier på grund av kön, rasistiska trakasserier, sexuella trakasserier och annat olämpligt beteende tillåts inte i någon form på stadens arbetsplatser. Staden tillämpar principen om rökfri arbetsplats.

Jokainen esimies vastaa osaltaan siitä, että eettiset periaatteet saatetaan henkilöstön tietoon ja että kaikki henkilöstöön kuuluvat noudattavat niitä.

Alla anställda i chefsställning ansvarar för att deras medarbetare blir informerade om de etiska principerna och följer dem.

Kuva 1. Tavoitteet

Bild 1. Mål

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

1 HYVINVOIVA HELSINKILÄINEN

Nuorille tilaa kuulua ja loistaa

Lisätään nuorten koulutusta, työllisyyttä sekä osallisuutta yhteiskuntaan ja lähiyhteisöön. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee.

Toimenpiteet:

- Toteutetaan nuorten koulutus- ja yhteiskuntatakuu. Yhteiskuntatakuun toteuttaminen koordinoidaan kaupungin tasolla yhtenä kokonaisuutena. Kaupunginhallitus ohjaa kehittämistyötä.
- Harkitaan nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista edistävän eri toimijat yhteen tuovan Duuni-ryhmän perustamista. Olennaista on elinkeinoelämän, järjestöjen, yrittäjien ja työnantajien mukanaolo.
- Alle 18-vuotiaiden kesätyöpaikkoja lisätään yhdessä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.
- Ennaltaehkäistään nuorten työttömyyttä Tulevaisuustiskillä, josta jokainen peruskoulun

MÅL OCH ÅTGÄRDER

1 VÄLMÅENDE HELSINGFORSARE

Utrymme för de unga att höras och lysa

Utbildningen, sysselsättningen och delaktigheten i samhället och närområdet ökar bland de unga. Antalet unga utanför utbildning och arbetsliv minskar.

Åtgärder:

- Utbildnings- och samhällsgarantin för unga blir uppfylld. Det som krävs för att samhällsgarantin ska bli uppfylld samordnas som en helhet som omfattar hela staden. Stadsstyrelsen styr utvecklingsarbetet.
- Staden överväger att sammanföra olika aktörer till en grupp (Duuni) som främjar arbetet med att uppfylla samhällsgarantin för unga. Det är viktigt att näringslivet, organisationer, företagare och arbetsgivare är med i gruppen.
- Staden ökar antalet sommarjobb för ungdomar under 18 år tillsammans med företag och den tredje sektorn.
- Arbetslöshet bland unga motverkas genom

päättänyt nuori saa tarpeensa mukaan lyhyt- tai pitkäkestoista tukea tulevaisuuden suunnitteluun
- Toteutetaan nuorten yhteiskuntatakuuhanke Respa, josta kaikki koulutuksen ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat alle 30-vuotiaat nuoret saavat uraohjausta ja tukea.
- Peruskoulun päättäneiden sijoittumista ja kiinnittymistä toisen asteen koulutukseen tuetaan Avoimen opiston avulla ja lisäämällä koulujen vastuuta nuorten ohjauksesta toisen asteen koulutukseen
- Nuorten kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen sekä nuorten äänen kuulumista tuetaan. Nuorten vaikuttamiskanavat Ruuti ja RuutiExpo vakiinnutetaan, niiden vaikuttavuutta parannetaan ja varmistetaan eri sosiaaliryhmien osallistumismahdollisuudet.
- Nuorisotoimessa kokeillaan nuorten omalla vastuulla olevia tiloja.
- Nuorisotyötä tehdään aktiivisesti verkossa – nuoret kohdataan kasvokkain ja virtuaalisesti.
- Kehitetään keinoja päiväkoti- ja koulukiusaamisen ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi
- Tavoitteena on, että kaikilla nuorilla on mahdollisuus harrastukseen. Lisätään ryhmälähtöiseen harrastustoimintaan osallistuvien nuorten määrää.

Lapsi ja nuori tulee autetuksi omassa lähiyhteisössään.

Toimenpiteet:
- Selvitetään terveystarkastuksista poisjääneiden lasten ja nuorten tilanne
- Tehdään syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tukemisesta yhteinen prosessi sosiaali- ja terveysviraston, varhaiskasvatuksen, opetustoimen, liikuntatoimen ja nuorisotoimen kanssa
- Palveluverkon kehittämisessä ja palvelujen määrässä otetaan huomioon eriarvoistumisen torjuminen ja nuorten määrä eri alueilla.

Lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia tuetaan varhaiskasvatuspalveluilla ja koko kaupungin kasvatuskumppanuudella.

Toimenpiteet:
- Monipuolistetaan palveluvalikoimaa ja kehitetään palveluverkkoa varhaiskasvatuspalveluissa.
- Toteutetaan varhaiskasvatuksen yhteiset prosessit muiden lapsi- ja perhepalveluja tuottavien hallintokuntien kanssa lapsen tukemisessa.
- Käytetään uudenlaisia asukasosallisuutta lisääviä vuorovaikutuksen välineitä vanhempien kanssa tehtävässä yhteistyössä varhaiskasvatuksessa.

Lastensuojelun pitkäaikainen asiakkuus ja kodin

Framtidsdisken, där alla som gått ut grundskolan får det kort- eller långvariga stöd de behöver för sin framtidsplanering.
- Projektet RESPA med koppling till samhällsgarantin för unga genomförs. Alla under 30 år som står utanför utbildning och arbetsmarknad får karriärvägledning och stöd.
- De som gått ut grundskolan får stöd som syftar till att de ska fortsätta med utbildning på andra stadiet och engagera sig i studierna. Detta sker genom öppna yrkesinstitutet och genom ett ökat ansvar för skolorna att leda de unga in på andra stadiet.
- De unga får stöd i sitt växande till aktiva medborgare och bättre möjligheter att göra sin röst hörd. De ungas påverkanskanaler Krut och KrutExpo blir etablerade och görs mer verkningsfulla, och möjligheter att delta säkras för unga ur alla socialgrupper.
- Ett försök med lokaler som de unga själva ansvarar för genomförs inom ungdomsväsendet.
- Ungdomsarbete utförs aktivt på webben – möten med de unga ansikte mot ansikte och virtuellt.
- Staden utvecklar metoder för att förebygga och ingripa mot mobbning i daghem och skolor.
- Målet är att alla unga ska kunna ha en hobby. Antalet unga som deltar i hobbyverksamhet i gruppform ökar.

Barn och unga får hjälp i sin egen näromgivning.

Åtgärder:
- Situationen hos barn och unga som stannat borta från hälsoundersökningar utreds.
- Barn och unga som riskerar att bli utslagna får stöd genom en process gemensam för social- och hälsovårdsverket, barnomsorgen, utbildningsväsendet, idrottsförvaltningen och ungdomsväsendet.
- Servicenätet utvecklas och servicevolymen slås fast utifrån en önskan att motverka en ökande ojämlikhet mellan olika områden och utifrån antalet unga i områdena.

Totalt välbefinnande hos barn främjas genom barnomsorgstjänster och genom ett partnerskap för fostran som omfattar hela staden.

Åtgärder:
- Tjänsteutbudet görs mångsidigare, och nätet av barnomsorgstjänster utvecklas.
- Barn får stöd genom processer inom barnomsorgen gemensamma för förvaltningar som tillhandahåller tjänster för barn och familjer.
- En ny typs interaktionsredskap som ökar invånardelaktigheten används i samarbetet med föräldrarna kring barnomsorgen.

Långvarigt klientskap och placering utanför hemmet

ulkopuoliset sijoitukset vähenevät.

Toimenpiteet:
- Kehitetään kotiin vietäviä palveluja.
- Tehdään asiakassuunnitelma kuntouttavista palveluista.
- Kehitetään koulun, päiväkodin ja lastensuojelun yhteistyötä.
- Puututaan varhain asiakaslasten vanhempien mielenterveys- ja päihdeongelmiin.
- Selvitetään toimeentulotukea saavien lapsiperheiden tilanteita ja kehitetään kohdennettua perheitä tukevaa ennalta ehkäisevää työtä.
- Erityistä tukea syrjäytymisen ehkäisyyn tarvitsevilla alueilla tiivistetään perhetyön ja neuvolatoiminnan toiminnallista yhteyttä ja ensimmäistä lastaan odottaviin perheisiin toteutetaan kotikäynti

Ikääntyvistä huolehditaan

Ikääntynyt ja alle 65-vuotias toimintakyvyltään alentunut asukas saa tarvitsemansa hoidon, kuntoutuksen ja palvelut viiveettä oikeassa paikassa.

Toimenpiteet:
- Toimeenpannaan palvelualue malli ja lisätään kotona asumista.
- Määritellään palveluketjun optimaalinen palvelurakenne ja odotusajat.
- Kasvatetaan kotona asuvien osuutta 75 vuotta täyttäneistä ja pienennetään laitoshoidon osuutta ympärivuorokautisesta hoidosta.
- Valtuustokauden aikana tehdään ehdotus ikääntyneiden helsinkiläisten palvelujen järjestämisen kokonaisuudesta 2020-luvulla vanhuspalvelulaki huomioiden.
- Huomioidaan ikäihmisten päihdeongelmat.
- Otetaan huomioon kasvava muistisairaiden määrä palvelujen järjestämisessä.
- Painotetaan kotipalveluita ja omaishoitoa vanhuspalveluiden järjestämisessä.
- Huomioidaan maahanmuuttaja ikäihmiset vanhuspalveluiden kehittämisessä.
- Kotipalveluja vahvistetaan.

Helsinki on vahvasti kaksikielinen

Helsingin kaltaisessa pohjoismaisessa hyvinvointikaupungissa kaksikielisyys on valttia. Helsingin pitää olla maamme paras kaupunki – också på svenska! Tämä edellyttää niin toimivia palvelukokonaisuuksia, sekä johdonmukaista strategista työtä. Palveluverkkoa kehitettäessä

blir mindre vanliga inom barnskyddet.

Åtgärder:
- Tjänster förlagda till hemmet utvecklas.
- En klientplan utarbetas för rehabiliterande tjänster.
- Samarbetet mellan skolan/daghemmet och barnskyddet utvecklas.
- Mentala problem och missbruksproblem hos föräldrar till klientbarn tas tag i tidigt.
- Situationen hos barnfamiljer som får utkomststöd utreds, och förebyggande riktat arbete som stöder familjerna utvecklas.
- Den funktionella kontakten mellan familjearbetet och verksamheten på rådgivningsbyrån intensifieras i områden där det behövs särskilt stöd som motverkar utslagning, och ett hembesök görs hos familjer som väntar sitt första barn.

De äldre tas om hand

De äldre invånarna och de invånare under 65 år som har nedsatt funktionsförmåga får den vård, den rehabilitering och de tjänster de behöver utan dröjsmål och på rätt plats.

Åtgärder:
-
- En modell med serviceområden införs, och andelen äldre som bor hemma ökar.
- Den optimala tjänstestrukturen och väntetiderna i tjänstekedjan preciseras.
- Andelen hemmaboende som fyllt 75 år ökar, och andelen institutionsvård i dygnetruntvården minskar.
- Ett heltäckande förslag om hur tjänsterna för äldre helsingforsare ska organiseras på 2020-talet utarbetas under fullmäktigeperioden. Lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (äldreomsorgslagen) beaktas i förslaget.
- Missbruksproblem hos äldre beaktas.
- Det ökande antalet äldre med minnesstörningar beaktas när tjänsterna organiseras.
- Hemtjänst och närståendevård betonas när äldreomsorgen organiseras.
- Äldre invandrare beaktas när äldreomsorgen utvecklas.
- Hemtjänsten stärks.

Helsingfors är starkt tvåspråkigt

Tvåspråkighet är en trumf i en nordisk välfärdsstad som Helsingfors. Helsingfors ska vara landets bästa stad – också på svenska! Detta kräver såväl fungerande servicehelheter som ett konsekvent strategiskt arbete. Behovet av service på svenska beaktas när servicenätet utvecklas för att servicen

huomioidaan ruotsinkielisten palveluiden tarve, jotta palvelut voidaan mitoittaa tarkoituksen mukaisesti.

Toimenpiteet:
- Kehitetään kaupungin henkilökunnan kielivarantoa.
- Palvelusetelit luovat myös mahdollisuuden täydentää kaupungin omaa tuotantoa varsinkin niillä alueilla missä tällä hetkellä on palveluiden suhteen aukkoja.

Kansainvälinen Helsinki - Maahanmuuttajat aktiivisina kaupunkilaisina

Kansainvälinen Helsinki on poikkihallinnollinen kokonaisuus. Lisätään maahanmuuttajien osallisuutta ja työllisyyttä sekä pienennetään maahanmuuttajien työttömyyttä ja maahanmuuttajannuorten syrjäytymistä Tavoitteena on maahanmuuttajien ja kantaväestön yhdenvertainen asema ja yhdenvertaiset oikeudet ja velvollisuudet.

Toimenpiteet:
- Parannetaan maahanmuuttajataustaisten helsinkiläisten työllistymisen mahdollisuuksia muun muassa parantamalla opinto-ohjausta, suuntaamalla oppisopimuskoulutusta ja tuettua työllistämistä, jossa työn oppimiseen yhdistetään kielen oppimista. Nostetaan näyttötutkintojen määrää.
- Tuetaan maahanmuuttajaopiskelijoiden sijoittumista työmarkkinoille valmistumisen jälkeen.
- Turvataan maahanmuuttaja- ja maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten peruskoulun päättäminen ja toiselle asteelle pääsy ja sieltä valmistuminen.
- Maahanmuuttajaperheiden vanhemmuutta tuetaan erilaisin tukimuodoin neuvoloissa, päivähoidossa, leikkipuistossa, perhepalveluissa ja peruskoulussa.
- Maahanmuuttajataustaisten lasten kielellistä kehitystä tuetaan päivähoidon, neuvolan ja perusopetuksen toimenpitein.
- Maahanmuuttajien ulkomailla hankitun osaamisen tunnistamista, tunnustamista ja täydentämistä ja työmarkkinoille siirtymistä tehostetaan yhteistyössä työhallinnon kanssa.
- Mahdollistetaan myös ruotsinkielinen kotoutuminen.
- Organisoidaan systemaattista vapaaehtoistyötä täydentämään viranomaistoimintaa.
- Virastoissa vahvistetaan osaamista maahanmuuttajien kohtaamisessa.

Helsinkiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat, ja terveyserot kaventuvat

Helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat. Terveysvaikutukset arvioidaan kaupungin päätöksenteossa tavoitteena terveyserojen

ska bli dimensionerad på ett ändamålsenligt sätt.

Åtgärder:
- Språkresurserna hos stadens anställda utvecklas.
- Servicesedlar ger en möjlighet att komplettera stadens egen produktion särskilt i områden där det i dagens läge förekommer luckor i servicen.

Ett internationellt Helsingfors – Invandrarna som aktiva helsingforsare

Det internationella Helsingfors är en tväradministrativ helhet. Delaktigheten och sysselsättningen ökar och arbetslösheten minskar bland invandrarna. Utslagningen bland invandrarungdomar minskar. Målet är att invandrarna och majoritetsbefolkningen ska ha samma ställning och samma rättigheter och skyldigheter.

Åtgärder:
- Möjligheterna till sysselsättning förbättras för helsingforsare med invandrarbakgrund bl.a. genom utvecklad studiehandledning och genom riktad läroavtalsutbildning och stödd sysselsättning där helsingforsarna i fråga lär sig språket samtidigt som de lär sig arbetet. Antalet fristående examina höjs.
- Invandrarstuderande får stöd för att komma in på arbetsmarknaden efter att ha slutfört sina studier.
- Barn och unga som kommer som invandrare eller har invandrarbakgrund garanteras möjligheter att gå ut grundskolan och att fortsätta på andra stadiet och slutföra sina studier där.
- Föräldrarna i invandrarfamiljer får olika former av stöd i sitt föräldraskap på rådgivningsbyråerna, inom dagvården, i lekparkerna, genom tjänsterna för familjer och i grundskolan.
- Barn med invandrarbakgrund får stöd i sin språkliga utveckling inom dagvården, på rådgivningsbyråerna och inom den grundläggande utbildningen.
- Staden samarbetar med arbetsförvaltningen när det gäller att få kunskap som invandrare fått i andra länder identifierad, erkänd och kompletterad effektivare och övergången till arbetsmarknaden smidigare.
- Integration möjliggörs också på svenska.
- Systematiskt frivilligarbete organiseras som komplement till myndighetsverksamheten.
- Kunskapen i att bemöta invandrare stärks vid förvaltningarna.

Helsingforsarnas välbefinnande och hälsa förbättras, och skillnaderna i hälsa blir mindre

Skillnaderna i hälsa och välbefinnande mellan helsingforsarna minskar. Konsekvenserna för hälsan bedöms i stadens beslutsfattande med målet att

kaventaminen

skillnaderna i hälsa ska bli mindre.

Tupakointi ja päihteiden käyttö vähenevät sekä ylipainoisten helsinkiläisten määrä vähenee.

Rökningen, alkoholkonsumtionen och narkotikabruket minskar, och de överviktiga helsingforsarna blir färre.

Selvitetään miten hyvinvointierojen muutoksia Helsingissä voidaan entistä tarkemmin seurata ja miten seurannan tuloksia voidaan hyödyntää hyvinvointierojen kaventamiseksi.

Staden utreder hur förändringar i skillnaderna i välbefinnande i Helsingfors kan följas noggrannare och hur resultaten från uppföljningen kan utnyttjas så att skillnaderna blir mindre.

Toimenpide:
- Toteutetaan ohjelmat: Savuton Helsinki – ohjelma, vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelma, ylipaino-ohjelma.

Åtgärd
- Programmet Ett rökfritt Helsingfors, ett åtgärdsprogram som syftar till ansvarsfull alkoholkonsumtion och ett överviktsprogram genomförs.

Hyvinvoinnin ja terveyden suhteen huono-osaiset ovat ensisijaisia asiakkaita.

Sådana som är sämre lottade i fråga om välbefinnande och hälsa kommer i första hand som klienter.

Toimenpide:
- Huolehditaan aktiivisesta ajanvaraus- ja palveluohjauksesta valituille asiakkaille hoitosuunnitelman laatimiseksi.

Åtgärd
- Aktiv vägledning om tidsbeställning och tjänster ordnas för vissa utvalda klienter för att en vårdplan ska kunna utarbetas.

Päihde- ja mielenterveyspalveluja tarvitseva asukas saa hoidon tarpeen arvion jonottamatta sekä hoitosuunnitelman, hoidon, kuntoutuksen ja palvelut viiveettä oikeassa paikassa.

Invånare som behöver missbrukar- och mentalvård får en bedömning över vårdbehovet utan att köa och en vårdplan, vård, rehabilitering och tjänster utan dröjsmål och på rätt plats.

Toimenpiteet:
- Päihde- ja mielenterveyssyistä johtuvat sairauspoissaolot ja työkyvyttömyysjaksot vähenevät.
- Määritellään palveluketjun optimaalinen palvelurakenne ja odotusajat.
- Nimetään useita palveluja tarvitseville asiakkaille palveluohjaaja.

Åtgärder:
- Den sjukfrånvaro och de perioder med arbetsoförmåga som beror på missbruksproblem och mentala problem minskar.
- Den optimala tjänstestrukturen och väntetiderna i tjänstekedjan preciseras.
- En servicevägledare utses för klienter som behöver flera tjänster.

Psykiatrian ja päihdehuollon asiakkaiden sairaala- ja laitosjaksot lyhenevät ja toistuvat sairaala- ja laitosjaksot vähenevät.

Sjukhus- och institutionsperioderna förkortas för klienter inom den psykiatriska vården och missbrukarvården, och de återkommande sjukhus- och institutionsperioderna blir färre.

Toimenpiteet:
- Vahvistetaan varhaista puuttumista, avohoidon akuuttitoimintoja ja pitkäaikaishoitoa sekä sairaala- ja laitosjaksojen jatkohoitoja.
- Vähennetään hallitusti sairaala- ja laitospaikkoja.

Åtgärder:
- Det tidiga ingripandet och akutfunktionerna inom öppenvården stärks, likaså långtidsvården och den eftervård som hör till sjukhus- och institutionsperioderna.
- Antalet sjukhus- och institutionsplatser minskas på ett kontrollerat sätt.

Mielenterveys- ja päihdepalveluihin pääsee joustavasti ja tarvittaessa lähetteettömästi.

Mental- och missbrukarvård fås smidigt och vid behov utan remiss.

Toimenpiteet:
- Käynnistetään seuranta psykiatria- ja päihdekeskusten asiakkaiden hoitosuunnitelmista sekä hoidon keskeyttäneistä potilaista ja asiakkaista.

Åtgärder:
- Vårdplanerna för klienterna på psykiatri- och missbrukarcentralerna och för patienter och klienter som avbrutit vården börjar följas upp.
- Patienter och klienter som avbrutit vården börjar

- Käynnistetään seuranta hoidon keskeyttäneistä potilaista ja asiakkaista.

Hoidon jatkuvuus turvataan henkilöstön työtapoja uudistamalla.

Toimenpiteet:
- Otetaan mobiilipalvelut laajasti käyttöön.
- Tunnistetaan hoidon jatkuvuuden kannalta kriittiset asiakasryhmät.
- Palvelutarve arvioidaan moniammatillisesti asiakkaan aidossa ympäristössä, tarvittaessa yhteistyössä omaisten tai läheisten kanssa.
- Lisätään kotikäyntejä.
- Osallistutaan asiakas- ja potilastietojärjestelmän toteutukseen.
- Monisairaiden hoitoon kehitetään moniammatillisia toimintamalleja.

Palvelun saatavuus paranee keskeisissä sosiaali- ja terveyspalveluissa palvelulupausten mukaisesti.

Toimenpiteet:
- Määritellään palvelulupaus keskeisille palveluille, joiden saatavuutta parannetaan.
- Kiinnitetään huomiota diabeteshoitajien saatavuuteen.
- Vahvistetaan omaishoidon asemaa.

Toimeentulotuki kohdistuu nykyistä useammin lyhytaikaiseen tarpeeseen.

Toimenpiteet:
- Tehdään arviointi ja tarvittavat toimenpiteet varmistamaan toimeentulotuen päätösten tasalaatuisuus, ohjeiden mukaisuus ja takaisinperinnän toteutuminen.
- Edellytetään, että sosiaalityöntekijä tapaa kaikki alle 25-vuotiaat, toimeentulotukea hakevat henkilökohtaisesti ja heidän kohdallaan toimitaan aktiivisesti tilanteeseen puuttuen.

Helsinkiläisten liikunta lisääntyy

Tavoitteena on terveyttä edistävän liikunnan lisääminen ja liikkumattomuuden vähentäminen.

Toimenpiteet:
- Liikunnan kansalaistoimintaa aktivoidaan ja liikuntaseurojen avustusten myöntämisperusteita uudistetaan siten, että painopiste on lasten ja nuorten liikunnan tukemisessa.
- Asukkaita kannustetaan omaehtoiseen liikkumiseen ja liikunnallisesti aktiiviseen elämäntapaan toteuttamalla terveysliikuntahankkeita.
- Koululaisia kannustetaan välitunnilla ulkoiluun.

följas upp.

Vårdkontinuiteten tryggas genom nya arbetssätt för personalen.

Åtgärder:
- Mobiltjänster införs i stor omfattning.
- Klientgrupper som är kritiska i fråga om vårdkontinuiteten identifieras.
- Tjänstebehovet bedöms mångprofessionellt i klientens egen omgivning. Vid behov sker detta i samarbete med anhöriga eller andra närstående.
- Antalet hembesök ökar.
- Staden är med och genomför ett klient och patientdatasystem.
- Mångprofessionella verksamhetsmodeller utvecklas för vården av sådana som har flera sjukdomar.

Tillgången förbättras i enlighet med löften om tjänster när det gäller de viktigaste social- och hälsovårdstjänsterna.

Åtgärder:
- Hurdant löftet om tjänster ska vara bestäms i fråga om kärntjänsterna, och tillgången förbättras.
- Att det ska finnas tillgång på diabetesskötare betonas.
- Närståendevården får starkare ställning.

Utkomststödet hänför sig oftare till ett kortvarigt behov.

Åtgärder:
- En bedömning görs och behövliga åtgärder vidtas utifrån att besluten om utkomststöd ska överensstämma med varandra, anvisningarna följas och återkrav vara möjligt.
- Socialarbetarna ska personligen träffa alla under 25 år som söker utkomststöd, och ett aktivt ingripande i dessas situation ska göras.

Helsingforsarna börjar röra på sig mer

Målet är att den hälsofrämjande motionen ska öka och stillasittandet minska.

Åtgärder:
- Samhällsaktiviteten inom idrotten ökar, och grunderna för understöd till idrottsföreningar ändras så att tyngdpunkten ligger på idrott för barn och unga.
- Invånarna uppmuntras genom hälsomotionsprojekt att röra på sig på eget initiativ och välja en aktiv livsstil med motion.
- Skoleleverna uppmuntras att vara ute under rasterna.

- Terveysvaikutukset arvioidaan kaupungin päätöksenteossa.
- Huomioidaan ulkoliikuntamahdollisuudet kouluissa ja päiväkodeissa.
- Liikunnan poikkihallinnollista järjestämistä vahvistetaan ja luodaan hyviä käytäntöjä eri virastojen välisenä yhteistyönä.
- Liikuntapaikoissa huomioidaan esteettömyys ja erityisryhmien tarpeet.
- Vahvistetaan liikuntapaikkojen suunnittelun asiakaslähtöisyyttä ja vähän liikkuvia ryhmiä kannustetaan liikkumaan.

2 ELINVOIMAINEN HELSINKI

Kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki

Lisätään Helsingin tunnettuutta vahvistamalla kaupungin markkinoinnin vaikuttavuutta.

Toimenpiteet:
- Helsinkiä markkinoidaan kohdennetusti, pitkäjänteisesti ja kaupungin vahvuuksiin perustuen.
- Kaupungin markkinoinnin periaatteet, kohteet ja toimenpiteet uudistetaan.
- Kaupunkimarkkinointia kehitetään kokonaisuutena, joka sisältää matkailumarkkinoinnin, tapahtumien ja kongressien Helsinkiin saamista koskevan markkinoinnin, investointien ja osaajien houkuttelemiseksi tehtävän markkinoinnin, uusien asuin- ja työpaikka-alueiden markkinoinnin sekä kiinteistömarkkinoinnin.

Meri-Helsinki tarjoaa elämyksiä kaupunkilaisille ja matkailijoille sekä liiketoiminta-mahdollisuuksia yrityksille.

Toimenpiteet:
- Kaupunki edistää yritystoiminnan, matkailun ja vapaa-ajan mahdollisuuksia ranta-alueilla ja saaristossa sekä vesiliikenteen kehittymistä.
- Helsingin ranta-alueiden ja saarten virkistyskäytön lisäämiseksi sekä alueiden kehittämiseksi laaditaan poikkihallinnollinen Merellinen-Helsinki-ohjelma. Ohjelma laaditaan yhdessä kaupungin ulkoisten sidosryhmien, kuten alan järjestöjen ja yritysten kanssa. Eteläsataman aluetta kehitetään

Tapahtumien Helsinki on hauska kaupunki.

Toimenpiteet:
- Kaupunki laatii kuvauksen tapahtumajärjestämiseen soveltuvista paikoista koko kaupungin alueella.
- Tapahtumajärjestämisen yleiset ja yhdenvertaiset

- Konsekvenserna för hälsan bedöms i stadens beslutsfattande.
- Möjligheter till utomhusidrott för skolor och daghem betonas.
- Idrott organiseras tväradministrativt i större utsträckning, och goda rutiner skapas genom samarbete mellan olika förvaltningar.
- Tillgänglighet och behov hos specialgrupper beaktas på idrottsplatserna.
- Idrottsplatser planeras mer användarcentrerat, och grupper som rör på sig för lite uppmuntras att motionera.

2 ETT LIVSKRAFTIGT HELSINGFORS

En internationellt känd och attraktiv stad

Helsingfors blir bättre känt genom att marknadsföringen görs mer verkningsfull.

Åtgärder:
- Helsingfors marknadsförs hos vissa målgrupper, på ett långsiktigt sätt och utifrån dess styrkor.
- Principerna, objekten och åtgärderna revideras i stadens marknadsföring.
- Marknadsföringen utvecklas som en helhet, och dit hör turismmarknadsföring, marknadsföring som går ut på att få evenemang och kongresser till Helsingfors, marknadsföring avsedd att locka investeringar och expertis, marknadsföring som gäller nya bostads- och arbetsplatsområden och fastighetsmarknadsföring.

Havs-Helsingfors ger invånare och turister upplevelser och företag möjligheter till affärsverksamhet.

Åtgärder:
- Staden förbättrar möjligheterna till företagsverksamhet, turism och fritidsaktiviteter i strandområdena och skärgården och arbetar för en utvecklad sjötrafik.
- Ett tväradministrativt program Havs-Helsingfors utarbetas för att strandområdena och öarna i Helsingfors ska börja användas för rekreation i högre grad och för att områdena ska utvecklas. Staden utarbetar programmet tillsammans med externa intressentgrupper, såsom organisationer och företag i branschen. Södra hamnen utvecklas.

Helsingfors med sina evenemang är en rolig stad.

Åtgärder:
- Staden sammanställer en beskrivning över platser i hela Helsingfors lämpliga för evenemang.
- De allmänna riktlinjer som är lika för alla

linjaukset uudistetaan liittyen esimerkiksi melurajoituksiin, aluevuokriin sekä yritys- ja järjestöyhteistyöhön.
- Helsinkiin haetaan suurtapahtumia ja kilpailukyvyn kannalta merkittäviä kongresseja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Mahdollistetaan laaja tapahtumien kirjo koko kaupungissa yhteisöllisyyden tukemiseksi.

Helsingin vetovoima erityisesti venäläisten ja aasialaisten matkailijoiden sekä investointien kohteena kasvatetaan merkittävästi.

Toimenpiteet:
- Matkailupalveluita kehitetään suurimpien matkailijaryhmien, erityisesti venäläisten matkailijoiden tarpeisiin.
- Kaupunki turvaa omalta osaltaan hyvät liikenne- ja elinkeinoelämän yhteydet Venäjälle, erityisesti Pietariin.
- Elinkeinoyhteistyötä edistetään Aasian suuntaan ja Helsinkiin houkutellaan lisää matkailijoita ja investointeja Aasiasta.
- Helsingin kansainvälisen edunvalvonnan periaatteet arvioidaan ja uudistetaan.
- Helsinki-Tallinna-kaksoiskaupungin kehitystä ryhdytään seuraamaan yhtenä kokonaisuutena.
- Helsinki kehittää matkailuaan myös yhteistyössä Uudenmaan ja muun Suomen kanssa.

Helsingin EU-projektitoiminta keskittyy vaikuttavuudeltaan merkittäviin aloitteisiin painottaen erityisesti saavutettavuuteen, kilpailukykyyn sekä palvelutuotannon innovointiin liittyviä hankkeita.

Toimenpide:
- EU-hankkeissa hyödynnetään Helsingin EU-toimistoa

Suomen yritysmyönteisin kaupunki

Helsinki on Suomen yritysmyönteisin kaupunki vuonna 2016. Yrityksille tarjotaan monipuolisia sijoittumismahdollisuuksia kaupungin eri osissa.

Toimenpiteet:
- Huolehditaan tonttitarjonnan riittävyydestä varaamalla erilaisia alueita yritystoiminnan tarpeisiin. Tuotannollisen toiminnan mahdollisuudet säilyä ja laajentua varmistetaan kaupunkisuunnittelulla ja tonttipolitiikalla.
- Laaditaan suunnitelma yritysalueiden kehittämisestä.
- Elinkeinopoliittisesti merkittävimpien yritysasiakkuuksien hoitamiseen otetaan käyttöön toimintamalli.
- Huolehditaan työpaikkojen sijoittumisesta eri

evenemang revideras t.ex. i fråga om bullerbegränsningar, hyror för områden och företags- och organisationssamarbete.
- Staden satsar tillsammans med samarbetspartner på att få stora evenemang till Helsingfors, likaså kongresser som är viktiga vad konkurrenskraften beträffar.
- Ett brett spektrum av evenemang möjliggörs i hela Helsingfors som stöd för samhörighetskänslan.

Attraktionen hos Helsingfors som mål särskilt för ryska och asiatiska turister och investeringar ökar stort.

Åtgärder:
- Turisttjänsterna utvecklas med tanke på de största turistgruppernas, särskilt de ryska turisternas, behov.
- Staden säkrar för egen del goda trafik- och näringslivsförbindelser till Ryssland, särskilt till S:t Petersburg.
- Näringslivssamarbete med Asien främjas, och fler asiatiska turister och investeringar lockas till Helsingfors.
- Principerna för stadens internationella intressebevakning utvärderas och omarbetas.
- Hur tvillingstaden Helsingfors–Tallinn utvecklas börjar följas som en helhet.
- Staden utvecklar sin turism också i samarbete med det övriga Nyland och med Finland i stort.

Stadens EU-projektverksamhet koncentreras på initiativ med stor verkningsfullhet, och tyngdpunkten ligger särskilt på projekt som har att göra med tillgänglighet, konkurrenskraft och innovativ tjänsteproduktion.

Åtgärd
- Helsinki EU Office anlitas i EU-projekten.

Finlands mest företagsvänliga stad

Helsingfors är Finlands mest företagsvänliga stad år 2016. Företagen får mångsidiga etableringsmöjligheter i olika delar av Helsingfors.

Åtgärder:
- Ett tillräckligt tomtutbud tryggas genom att olika områden reserveras för företagsverksamhet. Möjligheter att bevara och utvidga produktionsverksamhet ges genom stadsplanering och tomtpolitik.
- En plan utarbetas för hur företagsområdena ska utvecklas.
- En verksamhetsmodell tas i bruk när det gäller hur relationerna med de näringspolitiskt viktigaste företagskunderna ska skötas.
- Staden ser till att det finns arbetsplatser i de olika

kaupunginosiin ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja.
- Elinkeinoelämä otetaan nykyistä vahvemmin mukaan kokonaisvaltaiseen kaupunkisuunnitteluun.
- Hyödyntämällä ympäristöä ja mahdollistamalla innovatiivisia matkailupalveluja luodaan uusia työpaikkoja.
- Otetaan yritysvaikutusten arviointi mukaan päätöksentekoon.
- Varmistetaan pienten ja keskisuurten yritysten toimitilojen saatavuus ja teollisuuden toimintaedellytykset.
- Kaikkien merkittävien maankäytön ja rakentamisen hankkeiden osalta toteutetaan elinkeinovaikutusten arviointi. Lyhennetään investointeja harkitsevien yritysten vasteaikaa kaavoituksen osalta.
- Vahvistetaan mikroyritysten, pienten ja keskisuurten yritysten toimintamahdollisuuksia (esim. Kaapelitalo-malli).

Helsinki tarjoaa erinomaisen toiminta- ja kasvuympäristön eri toimialojen yrityksille. Kaupunki pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan erityisesti ICT-, hyvinvointi-, matkailu-, ympäristöliiketoiminta- ja muotoilualojen kasvuun.

Toimenpiteet:
- Avaintoimialojen toimintaedellytyksiä edistetään maankäytöllä ja tonttipolitiikalla, hankinnoilla ja hankintakäytäntöjen kehittämisellä sekä tiiviillä vuorovaikutuksella ja uusilla yhteistyön tavoilla yritysten ja yrityksiä edustavien järjestöjen kanssa
- Alojen kehitystä edistetään perustamis- ja kasvuyritysneuvonnalla, yhteistyöllä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa, markkinointitoimenpiteillä sekä osallistumalla erilaisiin kehittämisohjelmiin ja –hankkeisiin.
- Osa työllisyyden hoidon määrärahoista kohdennetaan vahvemmin elinkeinopoliittisin perustein. Toimenpiteet suunnataan voimakkaiden rakennemuutosten aiheuttamien työmarkkinavaikutusten vaimentamiseen ja työvoimapulasta kärsivien toimialojen tarpeisiin.

Kaupungin keskustan asema maan johtavana kaupan, matkailun ja virkistyksen keskittymänä turvataan panostamalla alueen viihtyisyyteen, elävyyteen ja hyvään saavutettavuuteen eri liikennemuodoilla.

Toimenpide
- Keskustaa kehitetään yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

stadsdelarna och har som mål att arbetsplatserna ska bli fler särskilt i östra Helsingfors.
- Näringslivet inkluderas i högre grad i den övergripande stadsplaneringen.
- Nya jobb skapas genom att miljön utnyttjas och innovativa turisttjänster blir möjliga.
- Konsekvenserna för företag bedöms i beslutsfattandet.
- Tillgång på lokaler för små och medelstora företag säkras, och verksamhetsförutsättningar för industri tryggas.
- Konsekvenserna för näringslivet bedöms i fråga om alla stora markanvändnings- och byggprojekt. Svarstiden för företag som överväger investeringar förkortas vad planläggningen beträffar.
- Verksamhetsförutsättningarna för mikroföretag, små företag och medelstora företag stärks (exempelvis kan modellen Kabelhuset tillämpas).

Helsingfors är en ypperlig verksamhets- och tillväxtmiljö för företag inom olika branscher. Staden vill med sin verksamhet gynna tillväxt särskilt inom informations- och kommunikationsteknik, välbefinnande, turism, miljöteknik (cleantech) och design.

Åtgärder:
- Verksamhetsförutsättningarna inom nyckelbranscherna stärks genom markanvändning och tomtpolitik, genom upphandling och bättre upphandlingsrutiner och genom tät växelverkan och nya former av samarbete med företag och med organisationer som företräder företag.
- Utveckling inom branscherna främjas genom etableringsrådgivning och rådgivning för tillväxtföretag, genom samarbete med universitet, yrkeshögskolor och forskningsanstalter, genom marknadsföring och genom medverkan i olika utvecklingsprogram och -projekt.
- En del av sysselsättningsanslagen kanaliseras i högre grad på näringspolitiska grunder. Åtgärder vidtas för att de konsekvenser på arbetsmarknaden som har att göra med kraftiga strukturförändringar ska dämpas och behoven inom branscher med arbetskraftsbrist bli tillgodosedda.

Helsingfors centrum behåller sin ledande ställning i landet när det gäller handels-, turist- och rekreationskluster tack vare satsningar på trivsel, vitalitet och god tillgänglighet med olika trafikformer.

Åtgärd
- Staden utvecklar Helsingfors centrum i samarbete med aktörer i området.

Helsingin ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus paranee ja metropolialueen merkitys lento-, juna- ja meriliikenteen solmukohtana vahvistuu. Kaupungin sisällä ja seudullisesti keskeisten työpaikka-alueiden saavutettavuus eri liikennemuodoin paranee.

Toimenpiteet:
- Länsisatamaan rakennetaan uusi matkustajaterminaali vastaamaan Itämeren kasvavia matkustajamääriä. Selvitetään vaihtoehdot Länsiterminaalin liikenneyhteyksien sujuvuuden parantamiseksi
- Vaikutetaan valtioon, jotta Suomessa käyviltä risteilyaluksilta poistetaan väylämaksut tai niitä pienennetään.
- Pasila-Vallila-Kalasatama -akselia kehitetään työpaikka- ja yritysvyöhykkeenä ja liikenteellistä toimivuutta parannetaan esimerkiksi raideratkaisuin.
- Yritysten sijoittumista Helsinkiin parannetaan kehittämällä liikennepoliittisia ratkaisuja joustavasti yritysten tarpeisiin.

Uudistumalla kilpailukykyä

Yhteistyössä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa kampuksista kehittyy innovaatio- ja liiketoimintakeskittymiä, joissa syntyy uusia yrityksiä ja työpaikkoja.

Toimenpiteet:
- Toteutetaan yhteistyössä yliopistojen kanssa toimenpiteet sellaisten yritysten houkuttelemiseksi Viikin tiedepuistoon, Kumpulan kampukselle ja Meilahteen, jotka hyötyvät kyseisten kampusten läheisyydestä.
- Suunnitellaan Metropolia Ammattikorkeakoulun Myllypuron kampusalue. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan liiketoimintaedellytysten luominen kampuksen yhteyteen.
- Tiivistetään yhteistyötä vuoden 2013 alussa aloittavan uuden Taideyliopiston kanssa.

Helsinki on kansainvälisesti tunnettu kehittämis- ja kokeiluympäristö uusille tuotteille ja palveluille.

Toimenpiteet:
- Östersundomista suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialue ja houkutteleva sijaintipaikka cleantech-alojen yrityksille.
- Muissa aluerakentamisprojekteissa hyödynnetään alueiden erityispiirteet uuden liiketoiminnan edistämisessä. Uusia asuin- ja työpaikka-alueita hyödynnetään uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämis-, kokeilu- ja käyttöönottoympäristöinä.
- Selvitetään mahdollisuudet luoda Helsinkiin

Helsingfors blir tillgängligare externt och internt, och metropolområdets betydelse som knutpunkt inom flyg-, tåg- och sjötrafiken stärks. De arbetsplatsområden som är viktigast i Helsingfors och regionalt sett blir tillgängligare med olika trafikformer.

Åtgärder:
- En ny passagerarterminal som räcker till för den växande passagerartrafiken på Östersjön byggs i Västra hamnen. En utredning görs om alternativa sätt att få trafikförbindelserna till Västra terminalen smidigare.
- Staden försöker påverka staten så att den slopar eller sänker farledsavgifterna för kryssningsfartyg som anlöper Finland.
- Axeln Böle–Vallgård–Fiskehamnen utvecklas som arbetsplats- och företagszon, och trafiken där görs smidigare exempelvis genom en spårlösning.
- Möjligheterna för företag att etablera sig i Helsingfors förbättras genom flexibla trafikpolitiska lösningar baserade på behov hos företagen.

Konkurrenskraft genom förnyelse

Campusområdena utvecklas med hjälp av universitet och högskolor till kluster för innovation och affärsverksamhet där nya företag etableras och jobb skapas.

Åtgärder:
- Staden vidtar tillsammans med universiteten åtgärder som lockar sådana företag till Viks forskarpark, Gumtäkts campus och Mejlans som har nytta av närheten till ett visst campus.
- Ett campus planeras för yrkeshögskolan Metropolia i Kvarnbäcken. Att förutsättningar för affärsverksamhet bör skapas i anslutning till campus beaktas när området planeras och byggs ut.
- Staden intensifierar samarbetet med Konstuniversitetet, som inledde sin verksamhet vid ingången av år 2013.

Helsingfors är en internationellt känd utvecklings- och experimentmiljö för nya produkter och tjänster.

Åtgärder:
- Östersundom är avsett att bli pilotområde för lösningar som har att göra med förnybar energi och energieffektivitet och en attraktiv etableringsplats för företag inom cleantechbranschen.
- I andra områdesbyggnadsprojekt utnyttjas områdenas karakteristiska drag när det gäller att locka ny affärsverksamhet. Nya bostads- och arbetsplatsområden görs till utvecklings-, experiment- och introduktionsmiljöer för nya produkter och tjänster.

terveyden ja hyvinvoinnin osaamiskeskittymä, johon sijoittuisi käyttäjälähtöistä tuote- ja palvelukehitystä tekeviä yrityksiä sekä julkisen ja kolmannen sektorin toimijoita.
- Käynnistetään uusiutuvan energian käyttöön ja tuotantoon sekä energiatehokkuuteen liittyviä kokeiluja.
- Vahvistetaan julkisen ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyötä.

Helsinki vahvistaa asemaansa muotoilun suurkaupunkina käyttämällä muotoilua kaupungin uudistamisessa ja palveluiden kehittämisessä.

Toimenpiteet:
- Helsingin muotoiluprofiilia hyödynnetään kaupungin kansainvälisessä viestinnässä ja markkinoinnissa, yritysaluemarkkinoinnissa sekä matkailumarkkinoinnissa
- Valituille kaupunginosille luodaan muotoilun ja teknologian avulla kaupunginosien luonnetta korostava valaistus
- Helsinki Design Weekistä kehitetään yhdessä järjestäjien, muotoilutoimialan ja seudun toimijoiden kanssa Pohjoismaiden suurin designtapahtuma

Helsinki on tunnettu ympäristöviisas vihreän talouden kaupunki. Resurssitehokkuus paranee sekä omassa toiminnassa että yhteistyössä yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa.

Toimenpiteet:
- Rakennetaan kumppanuuksia elinkeinoelämän kanssa siten, että yritysten kilpailukyky ja ympäristövastuullisuus vahvistuvat ja syntyy uutta innovatiivista liiketoimintaa esimerkiksi älykkäiden teknologioiden, resurssitehokkuuden ja hiilineutraalien tuotteiden ympärille.
- Edistetään uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa yhteistyössä yritysten sekä tutkimus- ja kehittämistahojen kanssa.
- Itämerihaasteen toimenpideohjelma uudistetaan.

Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Helsingin omaleimainen kaupunkikulttuuri kehittyy. Kulttuuri on kaikkien ulottuvilla. Lasten ja nuorten kulttuuri- ja taidekasvatukseen kiinnitetään huomiota niin kouluissa kuin muissa kaupungin toiminnoissa. Kulttuuri- ja liikuntapalveluissa huolehditaan sukupuolten tasa-arvoisesta kohtelusta.

Toimenpiteet:
- Kulttuurikeskuksen aluetalot avautuvat enemmän lähiyhteisöön ja tarjoavat pienille ryhmille

- En utredning görs om möjligheterna att skapa ett kunskapskluster för hälsa och välbefinnande i Helsingfors. Företag som arbetar med användarcentrerad produkt- och tjänsteutveckling kan etablera sig där, likaså aktörer inom den offentliga sektorn och den tredje sektorn.
- Försök inleds med användning och produktion av förnybar energi och med energieffektivitet.
- Samarbetet mellan aktörerna inom den offentliga sektorn och aktörerna inom den tredje sektorn stärks.

Staden stärker Helsingfors status som designstorstad genom att använda design vid förnyelse och tjänsteutveckling.

Åtgärder:
- Helsingfors designprofil utnyttjas i stadens internationella kommunikation och marknadsföring, i marknadsföringen av företagsområden och i turismmarknadsföringen.
- Vissa stadsdelar får med hjälp av design och teknik en belysning som framhäver deras karaktär.
- Staden utvecklar tillsammans med arrangörerna, designbranschen och aktörer i regionen Helsinki Design Week till det största designevenemanget i Norden.

Helsingfors är en känd miljösmart stad med grön ekonomi. Resurseffektiviteten förbättras både i stadens egen verksamhet och i samarbetet med företag och forskningsanstalter.

Åtgärder:
- Staden bygger partnerskap med näringslivet för att företagen ska bli konkurrenskraftigare och ta större miljöansvar och för att ny innovativ affärsverksamhet ska uppstå exempelvis kring smart teknik, resurseffektivitet och kolneutrala produkter.
- Staden arbetar för att ny miljö- och energiteknik ska utvecklas och börja tillämpas. Den gör detta tillsammans med företag och forsknings- och utvecklingsaktörer.
- Åtgärdsprogrammet för Östersjöutmaningen revideras.

Kulturen gläder och attraherar

Helsingfors karakteristiska stadskultur utvecklas. Kulturen är tillgänglig för alla. Kultur- och konstbildning för barn och unga ägnas särskild uppmärksamhet inte bara i skolorna utan också i andra av stadens funktioner. Att alla ska behandlas lika oberoende av kön beaktas i kultur- och idrottsverksamheten.

Åtgärder:
- Kulturcentralens områdeshus öppnar sig mer mot närområdet och ger små grupper en chans

mahdollisuuden esitystensä esiintuomiseen.
- Koululaisten pääsyä kulttuuri- ja liikuntapalveluihin helpotetaan. Koulujen pihoja ja puistojen leikkipaikkoja käytetään lähiliikuntapaikkoina.
- Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden saatavuutta edistetään kehittämällä sähköisiä palveluja ja viemällä niitä erilaisiin kaupunkitiloihin.
- Taiteen näkymistä kaupunkiympäristössä vahvistetaan uudistettujen prosenttiperiaatteiden myötä.
- Kaupungin taide- ja museokokoelmat avataan avoimen datan hengessä kaikille nähtäväksi ja kehitetään lainausjärjestelmä.
- Keskustakirjastoa viedään eteenpäin yhteistyössä valtion ja muiden toimijoiden kanssa vaarantamatta lähikirjastoverkkoa.
- Tanssitaiteen näkyvyyttä ja toimintaedellytyksiä kaupungissa parannetaan yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, mahdollisesti Tanssin talo -hanketta edistämällä

Monipuolinen kulttuurituotanto tarjoaa osallistumismahdollisuuksia. Maahanmuuttajien roolia taiteen ja kulttuurin kuluttajina ja tuottajina vahvistetaan.

Toimenpiteet:
- Kulttuurin avustusjärjestelmät uudistetaan muuttuvan kentän tarpeisiin.
- Liikuntaseurojen avustusjärjestelmä uusitaan ja liikuntapalvelujen tukimuotoja selvitetään.
- Taitelijoiden ja muiden kulttuuritoimijoiden yrittäjyyden toimintaedellytyksiä parannetaan.
- Kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakenne uudistetaan siten, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Kaupunginteatteri säilytetään itsenäisenä.

att uppträda där.
- Skoleleverna får bättre möjligheter att delta i kultur- och idrottsverksamhet. Skolgårdarna och lekplatserna i parkerna används för näridrott.
- Kultur- och bibliotekstjänsterna blir tillgängligare genom att de elektroniska tjänsterna utvecklas och sådana tjänster tillhandahålls på olika platser.
- Konst börjar synas mer i stadsmiljön tack vare nya procentandelsprinciper.
- Stadens konst- och museisamlingar görs i andan av öppna data tillgängliga för alla, och ett utlåningssystem utvecklas.
- Staden går vidare med centrumbiblioteket i samarbete med staten och andra aktörer.
- Staden gör danskonsten synligare och förbättrar verksamhetsförutsättningarna för danskonst i Helsingfors i samarbete med aktörer inom branschen, eventuellt genom att främja ett projekt som gäller ett Dansens hus.

En mångsidig kulturproduktion ger möjligheter till delaktighet. Invandrarna får en starkare roll som konsumenter och producenter av konst och kultur.

Åtgärder:
- Systemen för kulturunderstöd revideras i enlighet med de behov som förändringar på fältet för med sig.
- Systemet för understöd till idrottsföreningar revideras, och frågan om stödformer inom idrotten utreds.
- Konstnärer och andra kulturaktörer får bättre förutsättningar för företagande.
- Beslutsfattandet och organisationen inom kulturbranscherna omstruktureras med syftet att kulturadministrationen som helhet ska förbättras. Stadsteatern förblir självständig

Osaavien ihmisten kaupunki

Kansainvälistä osaamisen hyödyntäminen lisääntyy Helsingin kilpailukyvyn rakentamisessa. Vahvistetaan Helsingin kaupungin ja yliopistojen välistä yhteistyötä.

Toimenpiteet:
- Edistetään yhdessä yliopistojen, korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden asettautumista Helsinkiin sekä heidän mahdollisuuksiaan työllistyä erityisesti yrityksiin.
- Osallistutaan työelämäyhteyksien avaamiseen Suomessa olevia osaajien ja kansainvälistä osaamista tarvitsevien yritysten yhteistyöhankkeissa.
- Kehitetään ulkomaalaisille työntekijöille ja heidän perheilleen suunnattuja asettautumispalveluja käyttäjälähtöisesti.
- Kehitetään kielikylpy ja kielisuihku toimintoja niin

En stad med kunnigt folk

Internationell kompetens utnyttjas bättre i arbetet på att göra Helsingfors konkurrenskraftigt. Samarbetet mellan staden och universiteten stärks.

Åtgärder:
- Staden förbättrar tillsammans med universiteten, högskolorna och näringslivet möjligheterna för internationella högskolestuderande att bosätta sig i Helsingfors och få arbete särskilt på företag.
- Staden är med och knyter arbetslivskontakter i samarbetsprojekt mellan experter i Finland och företag i behov av internationell kompetens.
- Staden utvecklar på ett användarcentrerat sätt tjänster som utländska anställda och deras familjer behöver när de bosätter sig i Helsingfors.
- Språkbads- och språkduschverksamheten utvecklas så att utbudet bättre motsvarar efterfrågan.

että tarjonta vastaa paremmin kysyntää.
- Kehitetään saamelaisten päivähoito ja kielipesätoimintaa

Koulujen eriarvoistumiskehitys pysäytetään ja lähikoulun merkitystä vahvistetaan. Varmistetaan kaikille nuorille koulutus- ja työllistymispolku.

Toimenpiteet:
- Lisätään ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen opiskelijapaikkoja.
- Positiivista erityiskohtelua vahvistetaan. Koulujen soveltuvuuskoeluokkien verkoston laajuus linjataan ja arvioidaan verkoston merkitys lähikouluperiaatteen kannalta.
- Peruskoululaisia tuetaan jatkamaan toiselle asteelle ja pysymään koulutuksessa. Oppilaan ohjausta peruskoulun viimeisellä vuodella ja toisella asteella tehostetaan niin, että ohjaus toisella astella kestää vähintään puoli vuotta.
- Vakinaistetaan maahanmuuttajanuorten lukioon ja ammatilliseen koulutukseen valmistava koulutus
- Oppilashuollon resursseja kohdennetaan positiivisen diskriminaation periaatteen mukaisesti lukioihin sekä niille ammatillisen koulutuksen aloille, joilla läpäisyaste on heikoin.
- Ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja lisätään ja ammatillisen koulutuksen tiloja yhtenäistetään ja laajennetaan .
- Kouluille turvataan riittävät mahdollisuudet erikoistua ja panostaa omiin vahvuusalueisiinsa. Myös sopimuskouluilla on tärkeä asema osana helsinkiläistä koulukenttää ja lähikouluverkostoa

Opetustilat ovat laadukkaat ja mahdollistavat yhteiskäytön.

Toimenpiteet:
- Koulu- ja oppilaitosverkko sopeutetaan oppilaiden ja opiskelijoiden muuttuvia palvelutarpeita vastaavasti ja tarkistamalla tilamitoitusperusteet ottamalla huomioon kaikki kaupungissa sijaitsevat koulut ja oppilaitokset.
- Koulujen tiloja avataan asukkaiden ja kolmannen sektorin käyttöön ja käytöstä saatavia resursseja kohdennetaan kouluille.

3 TOIMIVA HELSINKI

Kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina

Uusista alueista rakentuu toiminnoiltaan ja rakennetulta ympäristöltään persoonallisia sekä asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia

- Daghems- och språkboverksamheten för samer utvecklas.

Utvecklingen mot att skolor får olika status stoppas, och närskolornas betydelse stärks. Alla ungdomar garanteras en utbildnings- och sysselsättningsväg.

Åtgärder:
- Antalet studieplatser ökar inom den grundläggande yrkesutbildningen och den yrkesinriktade tilläggsutbildningen.
- Den positiva särbehandlingen stärks. Riktlinjer dras upp för omfattningen på nätet av klasser med antagning på basis av lämplighetsprov, och nätets betydelse med tanke på närskoleprincipen bedöms.
- Grundskoleeleverna får stöd som syftar till att de ska fortsätta med utbildning på andra stadiet och stanna kvar där. Elevhandledningen effektiviseras sista året i grundskolan och på andra stadiet och pågår minst ett halvt år på andra stadiet.
- Den utbildning som förbereder invandrarungdomar för gymnasie- och yrkesutbildning blir permanent.
- Elevvårdsresurser kanaliseras i enlighet med principen om positiv särbehandling till gymnasierna och de studieinriktningar inom yrkesutbildningen där slutförandegraden är lägst.
- Antalet nybörjarplatser inom yrkesutbildningen ökar, och yrkesutbildningslokalerna förenhetligas och byggs till.
- Skolorna får tillräckliga möjligheter att specialisera sig och satsa på sina egna styrkeområden. Avtalsskolorna har en viktig ställning som en del av skolvärlden och nätet av närskolor i Helsingfors.

Undervisningslokalerna är högklassiga och möjliggör sambruk.

Åtgärder:
- Nätet av skolor och läroanstalter anpassas efter förändringar i behoven hos elever och studerande, och grunderna för lokaldimensionering justeras med beaktande av alla skolor och läroanstalter i Helsingfors.
- Skollokaler får användas av invånarna och den tredje sektorn, och de resurser som fås genom detta kanaliseras till skolorna.

3 ETT FUNGERANDE HELSINGFORS

Stadsdelarna utvecklas som levande och lockande

De nya områdena blir personliga i fråga om funktionerna och den bebyggda miljön och mångsidiga i fråga om invånarstrukturen.

Toimenpiteet:
- Uusien alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa luodaan kaupunkimaista ympäristöä ja alueiden identiteettiä vahvistavia paikkoja.
- Uusilla alueilla huolehditaan julkisten ja yksityisten palvelujen oikea-aikaisesta toteuttamisesta. Alueellisten palvelukonseptien suunnittelussa otetaan huomioon alueen tarpeiden muuttuminen elinkaaren aikana.

Åtgärder:
- Nya områden planeras och byggs ut på ett sådant sätt att det skapas en urban miljö och platser som stärker den lokala identiteten.
- Nya områden får offentlig och privat service i rätt tid. Koncepten för service i områdena planeras med beaktande av att behoven förändras under livscykeln.

Esikaupungit ja asuinalueet säilyttävät vetovoimansa asukkaiden ja elinkeinoelämän toimijoiden näkökulmasta.

Toimenpiteet:
- Kaupunginosien keskuksia vahvistetaan monipuolisella täydennysrakentamisella ja kaupunkiympäristön uudistamisella. Painopistealueena ovat poikittaiset joukkoliikenneyhteydet ja niiden mahdollistamat uudet toimintojen tiivistymät.
- Raideliikenteen asemanseutujen viihtyisyyttä ja turvallisuuden kokemista parannetaan.
- Yleisten alueiden aluesuunnitelmissa parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukioiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.
- Arvioidaan käytöstä poistuvien tai vajaakäytössä olevien asumisen, palveluiden ja yritystoiminnan tilojen ja tonttien käyttömahdollisuudet.

Ytterstads- och bostadsområdena behåller sin attraktion hos invånarna och hos aktörer inom näringslivet.

Åtgärder:
- Stadsdelscentrumen stärks genom mångsidigt kompletteringsbyggande och förnyelse i stadsmiljön. Tvärgående kollektivtrafik prioriteras, likaså nya verksamhetskluster som denna trafik möjliggör.
- Trivseln och trygghetskänslan förbättras i stationsområdena för spårtrafiken.
- Planer för allmänna områden utarbetas med utgångspunkt i att gator, rekreationsområden och öppna platser ska bli finare, säkrare och snyggare och börja fungera bättre i den allt tätare stadsstrukturen.
- En bedömning görs över möjligheterna att använda sådana lokaler och tomter avsedda för boende, service och företagsverksamhet som inte längre används alls eller som används ineffektivt.

Helsinki on hauska ja houkutteleva kaupunki.

Toimenpiteet:
- Asukkaiden vastuunottoa lähiympäristöstään vahvistetaan lisäämällä mahdollisuuksia pitää huolta yhteisestä kaupungista sekä hyödyntää kaupunkitilaa tilapäiskäyttöön kuten tapahtumien järjestämiseen ja kaupunkiviljelyyn.
- Vahvistetaan yhteisöllisyyttä lisäävän kaupunkikulttuurin mahdollisuuksia eri alueilla.
- Julkisen kaupunkitilan käytettävyyttä kehitetään muun muassa esteettömyyttä ja turvallisuutta edistämällä.

Helsingfors är en rolig och lockande stad.

Åtgärder:
- Invånarna fås att ta större ansvar för närmiljön genom att de ges bättre möjligheter att ta hand om det gemensamma Helsingfors och utnyttja stadsrummet för tillfälliga ändamål, såsom evenemang, och för stadsodling.
- Möjligheterna till stadskultur som stärker samhörighetskänslan förbättras i olika områden.
- Det offentliga stadsrummet görs mer användbart bl.a. genom att tillgänglighet och trygghet främjas.

Kaupunkirakenteen eheytyminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta

Toiminnallista eheyttä vahvistetaan sekä rakentamalla uusia kaupunginosia että tiivistämällä nykyistä kaupunkirakennetta joukkoliikenneyhteyksien varteen. Kehitetään kaupunginosien keskuksista monitoimintaisia ja viihtyisiä sijoittamalla asumista, palveluita ja työpaikkoja limittäin.

Toimenpiteet:
- Valtuustokaudella laaditaan uusi yleiskaava, joka

Stadsstrukturen kompletteras med bättre tillgänglighet och smidighet som resultat

Helsingfors görs mer komplett både genom att nya områden byggs ut och genom att den nuvarande stadsstrukturen förtätas där det finns kollektivtrafik. Stadsdelscentrumen utvecklas så att de får olika slag av verksamhet och blir trivsamma. Detta uppnås med en blandning av bostäder, servicelokaler och arbetsplatser.

Åtgärder:
- En ny generalplan utarbetas under

eheyttää kaupunkirakennetta ja parantaa eri osa-alueiden saavutettavuutta.
- Jokerivyöhykkeitä kehitetään liikenteen, asumisen ja työpaikkojen alueina.
- Raideliikenteen suunnittelu etenee samanaikaisesti maankäytön suunnittelun kanssa Jätkäsaaressa, Kalasatamassa, Pasilassa ja Kruunuvuorenrannassa.
- Yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä perustetaan metsäinen suojeluverkosto tavoitteena nostaa suojelualueiden määrä kaupungin maa-alueista luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi.
- Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja.

Parannetaan liikennepolitiikan eri osa-alueiden koordinaatiota.

Toimenpiteet:
- Yhdensuuntaistetaan liikkumista ja liikennettä koskevien eri toimenpidealueiden tavoitteet ja valinnat laatimalla Helsingin kokonaisvaltainen liikenteen kehittämisohjelma. Ohjelmalla parannetaan liikkumiseen kohdistettavien kaupungin resurssien vaikuttavuutta ja tuottavuutta.
- Konkretisoidaan toimenpiteitä, joilla Helsingin kaupunki tukee seudullisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ) tavoitteiden toteutumista.
- Laaditaan HLJ 2015.

Edistetään kestävää liikkumista lisäämällä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä. Tavoitteena lisäys prosenttiyksiköllä vuosittain, 4 prosenttiyksikköä valtuustokauden aikana.

Toimenpiteet:
- Joukkoliikennettä kehitetään mm. HSL:n runkolinjastosuunnitelman ja poikittaisen joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisesti.
- Joukkoliikenteen liityntäpysäköintiä ja terminaalien toimivuutta parannetaan.
- Helsingin kaupungin alueella tarvittavat joukkoliikenteen etuusjärjestelyt (mm. joukkoliikennekaistat ja liikennevaloetuudet) toteutetaan.
- Jalankulku- ja pyöräilyverkostojen jatkuvuutta ja turvallisuutta parannetaan. Kaupunkipyöräverkko rakennetaan joukkoliikenteen osaksi ja lisätään tietoisuutta kevyen liikenteen terveys- ja ympäristöhyödyistä.
- Edistetään kattavan sähköautojen latausverkoston luomista.
- Priorisoidaan joukkoliikenteen, kävelyn tai pyöräilyn osuutta nostavat liikennehankkeita.

fullmäktigeperioden. Den gör stadsstrukturen helare och olika områden tillgängligare.
- Jokerzonerna utvecklas som trafik-, bostads- och arbetsplatsområden.
- Spårtrafik planeras parallellt med markanvändningen när det gäller Busholmen, Fiskehamnen, Böle och Kronbergsstranden.
- I samband med att generalplanen godkänns skapas det ett nätverk av skyddade skogar med målet att en större del av stadens markområden ska bli skyddade och mångfalden i naturen därmed öka.
- Serviceställena och arbetsplatsområdena blir tillgängligare genom att kollektivtrafikförbindelserna förbättras och nätet av gång- och cykelvägar byggs ut.

De trafikpolitiska delområdena samordnas bättre.

Åtgärder:
- Målen och valen inom de olika åtgärdsområden som gäller mobilitet och trafik likriktas genom att ett heltäckande program för utveckling av trafiken i Helsingfors utarbetas. Programmet gör att de resurser som staden använder för trafiken blir mer verkningsfulla och produktiva.
- Staden konkretiserar de åtgärder som den vidtar för att målen i trafiksystemplanen för Helsingforsregionen (HLJ) ska nås.
- HLJ 2015 utarbetas.

Hållbar mobilitet främjas genom att andelen gång-, cykel- och kollektivtrafik blir större i trafiken. Målet är en ökning med en procentenhet om året, vilket motsvarar fyra procentenheter under fullmäktigeperioden.

Åtgärder:
- Kollektivtrafiken utvecklas i enlighet med bl.a. en plan för huvudlinjer och en plan för utveckling av den tvärgående kollektivtrafiken som utarbetats av Helsingforsregionens trafik.
- Infartsparkeringen i anslutning till kollektivtrafiken börjar fungera bättre, likaså terminalerna.
- Kollektivtrafiken inom Helsingfors prioriteras och får därför bl.a. egna körfält. Trafiksignalerna fungerar så att kollektivtrafiken gynnas.
- Nätet av gång- och cykelvägar blir mer sammanhängande och säkrare. Stadscykelnätet blir en del av kollektivtrafiken, och kännedomen om gång- och cykeltrafikens positiva inverkan på hälsan och miljön ökar.
- Ett heltäckande nät av laddningsplatser för elbilar främjas.
- Trafikprojekt som ökar andelen kollektiv-, gång- eller cykeltrafik prioriteras.
- Rekommendationerna i programmet för

- Toteutetaan Pyöräilynedistämisohjelman suosituksia.
- Perustetaan poikkihallinnollinen ratikkaprojekti kehittämään raitioliikennettä ja valmistautumaan sen laajentamiseen.
- Pyritään aikaistamaan raide-Jokerin toteutusta.

Turvataan kantakaupungin liikenteen toimivuus

Toimenpide:
- Laaditaan suunnitelma kantakaupungin liikenteen toimivuuden parantamiseksi

Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut

Palvelu käynnistyy ensimmäisessä kohtaamispisteessä.”Tulit juuri oikeaan paikkaan. Miten voin auttaa?

Toimenpiteet:
- Arvojohtamisella vahvistetaan asiakaslähtöistä palveluasennetta ja asiakkaan arvostamista.
- Hyödynnetään käyttäjälähtöistä palvelumuotoilua sekä parannetaan palvelumuotoilun osaamista.
- Edistetään asiakkaan valinnanmahdollisuuksia.
- Huomioidaan palvelukehittämisessä myös heikommat ryhmät.

Asukas- ja asiakastyytyväisyys paranee

Toimenpiteet:
- Asukkaita ja asiakkaita palvellaan yhden oven periaatteella.
- Asukas- ja asiakasnäkökulma tuodaan esiin jokaisen työntekijän henkilökohtaisessa työn laadussa.
- Määritellään perusterveydenhuollon palveluiden sisällöt ja muodostetaan palveluista asiakaslähtöisiä kokonaisuuksia.
- Vakinaistetaan palveluseteli palvelujen järjestämismuodoksi. Käytön laajentamisesta päätetään lauta- ja johtokunnissa. Varmistetaan tasa-arvoiset palvelut kaikissa sosioekonomisissa ryhmissä.
- Toteutetaan käytäntöjä, jotka edistävät palvelutuotannon kustannusten vertailua kaupungin yksiköiden välillä ja suhteessa muihin palvelutuottajiin.

Kuntalaisten itsepalvelua sekä palveluneuvontaa ja palveluohjausta vahvistetaan.

Toimenpiteet:
- Tuetaan keskitetyllä palveluneuvonnalla ja -ohjauksella kaupunkilaisten arjessa selviytymistä.
- Laaditaan neuvontapalvelujen toteutusohjelma.
- Lisätään käyttäjäpaneeleiden käyttöä ja etsitään keinoja arvioida palveluita myös niiden ulkopuolelle jäävien näkökulmasta.

främjande av cykelåkning följs.
- En tväradministrativ projektgrupp för spårvagnar tillsätts för uppgiften att utveckla spårvägstrafiken och förbereda en utbyggnad av den.
- Staden försöker få spår-Jokern i drift tidigare.

En fungerande trafik i innerstaden tryggas.

Åtgärd:
- En plan för bättre fungerande trafik i innerstaden utarbetas.

Invånarna får flexibel och integrerad service

Servicen börjar på den första mötesplatsen. ”Du har kommit helt rätt. Vad kan jag hjälpa dig med?

Åtgärder:
- Serviceattityden blir mer användarcentrerad och användarna respekteras mer tack vare värderingsbaserat ledarskap.
- Användarcentrerad tjänstedesign tillämpas, och kunskapen om tjänstedesign förbättras.
- Användarna får bättre valmöjligheter.
- Också svagare grupper beaktas när servicen utvecklas.

Invånarna och användarna blir nöjdare.

Åtgärder:
- Invånarna och användarna betjänas enligt principen en enda dörr in.
- Invånar- och användarperspektivet tas upp när det gäller kvaliteten på varje anställds individuella arbete.
- Innehållet i primärvårdstjänsterna preciseras, och tjänsterna sammanförs till användarcentrerade helheter.
- Servicesedeln blir permanent när det gäller olika sätt att tillhandahålla tjänster. Nämnderna och direktionerna beslutar om användningen ska utvidgas. Lika tillgång till tjänster i alla socioekonomiska grupper säkras.
- Staden inför rutiner som gör det lättare att jämföra dess enheter sinsemellan och med andra tjänsteproducenter vad kostnaderna för tjänsteproduktion beträffar.

Självbetjäningen för invånarna, servicerådgivningen och servicevägledningen stärks.

Åtgärder:
- Invånarna får stöd genom centraliserad servicerådgivning och -vägledning för att klara sig bättre i vardagen.
- Ett program för rådgivningstjänster utarbetas.
- Staden tillämpar användarpaneler i större omfattning och söker sätt att utvärdera tjänster

också från exkluderades synpunkt.

Kaupungin toiminta on kestävää, vaikuttavaa ja tehokasta

Ympäristökriteerien käyttöä lisätään ja resurssitehokkuutta parannetaan.

Toimenpiteet:
- Uuden yleiskaavan tavoitteeksi asetetaan energiatehokas kaupunkirakenne.
- Asemakaavoituksella turvataan energiatehokkaan rakentamisen toteuttamisedellytykset.
- Yleisten alueiden rakentamisen ja ylläpidon energia- ja materiaalitehokkuutta parannetaan mm. tehostamalla ylijäämämassojen hyödyntämistä ja purkumateriaalien uudelleen käyttöä ja kierrätystä.
- Elinkeinoelämän ja kaupungin kumppanuuksia edistetään siten, että ympäristövastuullisuus vahvistuu ja syntyy innovatiivista ja uutta liiketoimintaa älykkäiden teknologioiden, resurssitehokkaiden palveluiden ja hiilineutraalien tuotteiden ympärille.
- Kaupunki edistää uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden käyttöönottoa rakentamisen kehittämishankkeissa.
- Kalasatamasta luodaan älykkään kaupunkirakentamisen mallialue.

Koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.

Toimenpiteet:
- Energiantuotannon päästöjä vähennetään 20 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.
- Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotantorakennetta muutetaan siten, että uusiutuvien energialähteiden osuus on vuoteen 2020 mennessä noin 20 %
- Kaupunginvaltuuston käsittelyyn tuodaan vuonna 2015 päätösehdotus siitä, rakennetaanko Vuosaareen uusi biopolttoainetta hyödyntävä voimalaitos vai toteutetaanko Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla muutosinvestoinnit biopolttoaineen osuuden kasvattamiseksi.
- Helsinki toteuttaa selvityksen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista kustannusarvioineen päästöjen vähentämisen vuoden 2013 loppuun mennessä.

Kaupunki sopeutuu ilmastonmuutokseen.

Toimenpiteet:
- Parannetaan tulva- ja hulevesien sekä lumen hallintaa sekä sään ääri-ilmiöihin varautumista. Tarpeelliset tilavaraukset otetaan huomioon kaupunkisuunnittelussa.
- Monipuolisella kasvillisuudella kompensoidaan rakennettujen alueiden tuottamia

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv

Miljökriterier tillämpas i större utsträckning, och resurseffektiviteten förbättras.

Åtgärder:
- Den nya generalplanen har en energieffektiv stadsstruktur som mål.
- Förutsättningar för energieffektivt byggande tryggas i detaljplanearbetet.
- Bättre energi- och materialeffektivitet tillämpas när allmänna områden anläggs och underhålls. Till detta hör att överskottsmassor utnyttjas och rivningsmaterial återanvänds och återvinns effektivare.
- Partnerskap mellan näringslivet och staden främjas för att miljöansvaret ska bli starkare och innovativ och ny affärsverksamhet uppstå kring smart teknik, resurseffektiva tjänster och kolneutrala produkter.
- Staden arbetar för att ny miljö- och energiteknik ska tillämpas i projekt där byggandet utvecklas.
- Fiskehamnen blir ett modellområde för smart stadsbyggande

Koldioxidutsläppen i Helsingfors som helhet ska år 2020 vara 30 % mindre än år 1990.

Åtgärder:
- Utsläppen från energiproduktionen ska år 2020 vara 20 % mindre än år 1990.
- Helsingfors Energi ändrar strukturen på sin el- och värmeproduktion så att andelen förnybara energikällor år 2020 har ökat till ca 20 %.
- Stadsfullmäktige får år 2015 besluta om ett förslag som går ut på att ett nytt kraftverk som delvis drivs med biobränsle ska byggas i Nordsjö eller investeringar göras i sådana ändringar på Hanaholmens och Sundholmens kraftverk att andelen biobränsle ökar.
- Staden gör en utredning om alternativa genomförandesätt inklusive kostnadskalkyler för utsläppsminskningen fram till utgången av år 2013.

Staden anpassar sig till klimatförändringen.

Åtgärder:
- Staden förbättrar hanteringen av översvämningsvatten, dagvatten och snö och förbereder sig bättre för extrema väderfenomen. Att behövligt utrymme måste reserveras för ändamålet beaktas i stadsplaneringen.
- De utsläpp av växthusgaser som de bebyggda

kasvihuonekaasupäästöjä.

Vastuullisen energiapolitiikan tärkein työkalu on energiansäästö

Toimenpide:
- kaupunki laatii tavoitteet energiansäästön lisäämiseksi energiasäästöneuvottelukunnan suositusten pohjalta.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

Asuntotuotannolla vastataan kasvavan Helsingin tarpeisiin.

Toimenpiteet:
- Uudella yleiskaavalla mahdollistetaan pitkän aikavälin edellytykset riittävälle asuntotuotannolle.
- Kaupunki hankkii yhdyskuntarakentamiseen soveltuvaa maata omistukseensa. Kaupunki luovuttaa vuosittain asunto-tuotantoon tontteja vähintään 325 000 kem².
- Vuosittain laaditaan asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 500 000 kem²
- Helsinkiin rakennetaan vuosittain 5 500 asuntoa uudistuotantona sekä käyttötarkoituksen muutoksin.
- Kaupungin omana asuntotuotantona rakennetaan vuosittain 1 500 asuntoa.
- ATT:n toimintaedellytykset varmistetaan.
- Kaupungin asumisen ja maankäytön ohjaamisessa noudatetaan voimassa olevan AM -ohjelman linjauksia.

Erilaisille kotitalouksille on tarjolla laadukkaita, kohtuuhintaisia ja elämäntilanteeseen sopivia asumisvaihtoehtoja.

Toimenpiteet:
- Vuosittaisesta asuntotuotannosta 20 % toteutuu valtion tukemina vuokra-asuntoina, 40 % Hitas-, osaomistus-, asumisoikeus-, nuoriso- ja opiskelija-asuntoina sekä 40 % sääntelemättöminä vuokra- ja omistusasuntoina.
- Kaupungin omassa asuntotuotannossa 50 % asunnoista toteutetaan valtion tukemana aravuokratuotantona ja 40 % välimuodon tuotantona. Vapaarahoitteisten asuntojen osuus vuosituotannosta voi olla 10 %, mikäli se on kortteli- tai aluekokonaisuuksien tasapainoisuuden kannalta tarkoituksenmukaista.
- Eri puolille kaupunkia sijoittuvan kohtuuhintaisen asuntotuotannon turvaamiseksi tulee kaupunkisuunnittelun ja asuntorakentamisen tukea jokaisessa vaiheessa kohtuuhintaisiin asumiskustannuksiin tähtäävää toteutustapaa.
- Edistetään tontinluovutuksissa määräaikaisia

områdena orsakar kompenseras med mångsidig växtlighet.

Det viktigaste redskapet för ansvarsfull energipolitik är energisparande.

Åtgärd
- Staden ställer upp mål för ökat energisparande utifrån rekommendationer från energisparkommissionen.

Mångsidiga boendealternativ i det växande Helsingfors

Behoven i det växande Helsingfors tillgodoses genom bostadsproduktion.

Åtgärder:
- Den nya generalplanen möjliggör en tillräcklig bostadsproduktion på lång sikt.
- Staden förvärvar mark lämplig för samhällsbyggande. Den upplåter årligen tomter för en bostadsproduktion på minst 325 000 m² våningsyta.
- Detaljplaner utarbetas årligen för en bostadsproduktion på minst 500 000 m² våningsyta.
- Det tillkommer årligen 5 500 bostäder i Helsingfors, genom nyproduktion och ändringar i användningen.
- Staden bygger själv 1 500 bostäder om året.
- Verksamhetsförutsättningar säkras för bostadsproduktionsbyrån.
- Staden styr boendet och markanvändningen i enlighet med riktlinjerna i det gällande programmet för ändamålet.

Olika slags hushåll erbjuds bostäder som är av hög klass, betingar ett rimligt pris och är lämpliga i livssituationen i fråga.

Åtgärder:
- En andel på 20 % av den årliga bostadsproduktionen består av hyresbostäder med statligt stöd, 40 % består av hitas-, delägar-, bostadsrätts-, ungdoms- och studentbostäder, och 40 % består av hyres- och ägarbostäder utan reglering.
- En andel på 50 % av stadens egen bostadsproduktion består av Ara-hyresbostäder med statligt stöd, och 40 % består av en mellanform. Andelen fritt finansierade bostäder kan utgöra 10 % av årsproduktionen om detta är ändamålsenligt med tanke på balansen i kvarters- eller områdeshelheterna.
- Produktion av bostäder till ett rimligt pris i olika delar av Helsingfors betyder att det i alla faser av stadsplaneringen och bostadsbyggandet måste ses till att genomförandesättet är sådant att boendekostnaderna blir rimliga.

tontinluovutuksia.
- KSV selvityksen pohjalta linjataan autopaikkojen rakentamista tavoitteena kohdistaa kustannukset paremmin autopaikkojen käyttäjille.

Asuntorakentamisella tuetaan kaupungin vetovoimaisuutta sekä kestävää kaupunkikehitystä. Kaupunkisuunnittelun ja asuntokonseptien kehittämisen keinoin turvataan Helsingin houkuttelevuus seudun omistusasuntomarkkinoilla.

Toimenpiteet:
- Kaupunkimaisten pientalojen sekä houkuttelevan kerrostaloasumisen kehittämistä jatketaan ja kohteita toteutetaan sekä projektialueilla että täydennysrakentamisena.
- Omatoimista rakentamista ja rakennuttamista tuetaan luovuttamalla omakotitontteja ja priorisoimalla mahdollisuuksien mukaan tontinluovutuksessa ryhmä rakennuttamishankkeita.
- Pientaloalueiden rakentamista keskitetään alueille, joiden toteuttaminen on kokonaistaloudellisesti perusteltua.
- Puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä edistetään.

Helsingin asuntokanta uudistuu energiatehokkaammaksi sekä elinkaariasumiseen soveltuvaksi.

Toimenpiteet:
- Kaupungin luovuttamalle asuntotontille rakennettaessa edellytetään A-luokan energiatehokkuusvaatimusta. Pyritään kohti nollaenergiarakentamista
- Kaupungin oman asuntokannan peruskorjaustoiminnassa pyritään tavoitteellisesti C-energialuokkaan.
- Esteettömiä asumisvaihtoehtoja lisätään täydennysrakentamisalueilla. Asunto-osakeyhtiöille tarjottavaa neuvontaa jatketaan hissiprojektin ja peruskorjausneuvonnan avulla.

Asunnottomuus vähenee.

Toimenpiteet:
- Laaditaan yhteinen suunnitelma kaupungin eri virastojen yhteistyönä
- Vahvistetaan asumiskuntoutusohjelma psykiatria- ja päihdepalveluissa
- Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelmaa jatketaan. Kiinnitetään erityistä huomiota nuorten asunnottomuuden ehkäisemiseen.

- Upplåtelse för en viss tid främjas när tomter upplåts.
- Riktlinjer för hur bilplatser ska anläggas bestäms utifrån en utredning som gjorts vid stadsplaneringskontoret, och avsikten är då att användarna i högre grad ska stå för kostnaderna.

Staden vill genom bostadsbyggandet öka Helsingfors dragningskraft och främja hållbar stadsutveckling. Den utvecklar stadsplaneringen och bostadskoncepten i syfte att göra Helsingfors attraktivt på ägarbostadsmarknaden.

Åtgärder:
- Staden fortsätter att främja boende i urbana småhus och attraktivt boende i flervåningshus. Hus uppförs både i projektområden och i områden där kompletteringsbyggande är aktuellt.
- Staden stöder sådana som själva vill bygga eller låta bygga och upplåter därför egnahemstomter. Den prioriterar i möjligaste mån grupper när den upplåter tomter för byggherreprojekt.
- Småhusbyggandet koncentreras till platser där småhusområden är motiverade totalekonomiskt sett.
- Staden främjar träbyggande och användning av förnybara byggmaterial och sådana byggmaterial som belastar miljön så lite som möjligt.

Bostadsbeståndet i Helsingfors förnyas så att det blir mer energieffektivt och lämpar sig för boende i alla skeden av livet.

Åtgärder:
- Energieffektivitet enligt klass A krävs för byggande på bostadstomter upplåtna av staden. Målet är nollenergibyggande
- Energiklass C är målet när stadens egna bostäder renoveras.
- Alternativen för tillgängligt boende blir fler i områden med kompletteringsbyggande. Bostadsaktiebolagen får också i fortsättningen råd genom hissprojektet och renoveringsrådgivningen.

Bostadslösheten minskar.

Åtgärder:
- Olika förvaltningar inom staden utarbetar tillsammans en gemensam plan.
- Ett program för boenderehabilitering fastställs inom den psykiatriska vården och missbrukarvården.
- Programmet för minskning av långtidsbostadslösheten förlängs. Särskild vikt fästs vid att bostadslöshet bland ungdomar motverkas.

4 TASAPAINOINEN TALOUS JA HYVÄ JOHTAMINEN

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1% tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

Toimenpiteet:

- Emokaupungin nettomenoille asetetaan talousarvioraami, jossa kaupungin käyttömenojen reaalikasvu on asukasmäärän kasvu -1% tuottavuustavoite.
- Asetetaan strategiakaudelle vuotuiseksi investointien tasoksi 435 miljoonaa euroa. Otetaan käyttöön vuosittainen 10-vuotinen investointiraami osana raamiohjausta.
- Vuotuista asuinkaavoituksen tavoitetta nostetaan 5500 asuntoon (500 000kem). Tontinluovutuksessa pyritään kovan rahan asuntotuotannon osalta markkinaehtoisuuteen ja kaupungin tulonmuodostuksen maksimointiin.
- Virastot laativat suunnitelmat eläköitymiseen varautumiseksi 30.6.2013 mennessä. Suunnitelmat perustuvat valtuustostrategian tavoitteeseen tuottavuuden kasvusta. Suunnitelmissa huomioidaan kasvavan väestön aiheuttamat erot eri hallintokuntien välillä.
- Kaikki hallintokunnat laativat tilankäyttöohjelmat ja tehostamissuunnitelmat, joissa otetaan huomioon teknologian muutokset sekä palvelujen ja työn uudet muodot. Hallintotyössä edistetään avokonttoreiden käyttöön siirtymistä. Tavoite on, että kaupungin omassa käytössä olevien kokonaistoimitilojen kokonaispinta-alan määrä ei kasva strategiakaudella.
- Jokaisen investointihankkeen yhteydessä on esitettävä selvitys onko hanke toteutettavissa sitovan investointi- ja toimintamenoraamin puitteissa sekä toteuttaako hanke, tuottavuudelle, tilatehokkuudelle ja eläköitymiseen varautumiselle strategiassa asetetut tavoitteet.
- Tonttien ja rakennusten myyntitavoitteita nostetaan velkaantumisen hillitsemiseksi.
- Kaupunki ennaltaehkäisee menojen kasvua laadukkailla ja tehokkailla julkisen sektorin hyvinvointipalveluilla.
- Kaupunki ylläpitää ja vahvistaa verotulopohjaansa harjoittamalla hyvää elinkeinopolitiikkaa ja seuraamalla työllisyysasteen kehittymistä

Tuottavuus paranee

4 BALANSERAD EKONOMI OCH GOTT LEDARSKAP

Ekonomin kommer i balans, och produktiviteten förbättras

Staden bromsar under fullmäktigeperioden 2013–2016 skuldsättningsutvecklingen genom att se till att den reella ökningen i moderstadens omkostnader motsvarar ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivitetsförbättringen, och genom att finansiera en betydligt större andel av investeringarna med internt tillförda medel och inkomster från försäljning av fast egendom.

Åtgärder:

- En budgetram bestäms årligen för moderstadens nettoutgifter. Den reella ökningen i stadens omkostnader motsvarar i budgetramen ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är målet för produktivitetstillväxten.
- Ett årligt belopp på 435 miljoner euro bestäms för investeringarna under strategiperioden. En årlig tioårsram för investeringar införs som en del av ramstyrningen.
- Årsmålet för planläggningen för bostäder höjs till 5 500 bostäder (500 000 m² våningsyta) om året. Marknadsmässighet och maximering av stadens inkomstbildning är mål då tomter upplåts för fritt finansierad bostadsproduktion.
- Förvaltningarna utarbetar planer för hur de ska förbereda sig inför pensionsavgångar. Planerna ska vara klara 30.6.2013. De baserar sig på målet för produktivitetstillväxten i fullmäktigestrategin. Att befolkningsökningen påverkar förvaltningarna olika beaktas i planerna.
- Alla förvaltningar utarbetar program för lokalanvändningen och planer för effektivisering av denna och beaktar då tekniska förändringar och nya former av service och arbete. En övergång till öppna kontor främjas när det gäller administrativt arbete. Målet är att den totala ytan på de lokaler som används av staden själv inte ska öka under strategiperioden.
- För varje investeringsprojekt krävs en utredning som visar om projektet kan genomföras inom den bindande investerings- och omkostnadsramen och om projektet är sådant att målen i strategin nås i fråga om produktivitet, lokaleffektivitet och förberedelse inför pensionsavgångar.
- Målen för försäljning av tomter och byggnader höjs för att skuldsättningen ska dämpas.
- Staden förebygger en utgiftsökning genom högklassiga och effektiva friskvårdstjänster inom den offentliga sektorn.
- Staden bevarar och stärker sin inkomstskattebas genom att bedriva en god näringspolitik och följa hur sysselsättningsgraden utvecklas.

Produktiviteten förbättras.

Toimenpiteet:
- Tehdään ja toteutetaan vuosille 2013–2016 kaupungin kokonaisvaltainen tuottavuusohjelma, joka tulee esitellä kaupunginhallitukselle 30.6.2013 mennessä.
- Toteutetaan työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämishanke, jossa kehitetään konkreettisia toimia työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Kaupunginhallitus seuraa työhyvinvoinnin sairauspoissaolojen kehittymistä.
- Vahvistetaan kaupunginhallituksen ja keskushallinnon roolia hallintokuntien rajat ylittävien prosessien ohjauksessa.
- Tilankäytön tehostamista ohjataan keskitetysti.
- Määritellään ja toteutetaan ne palvelut ja palveluprosessien osat, jotka siirretään sähköiseksi palveluksi (esimerkiksi hakemukset ja ajanvaraukset).

Åtgärder:
- Ett övergripande produktivitetsprogram utarbetas för staden för åren 2013–2016, och programmet genomförs också under denna period. Programmet ska föreläggas stadsstyrelsen före 30.6.2013.
- Ett utvecklingsprojekt som gäller arbetslivet och arbetshälsan genomförs. Projektet går ut på att konkreta åtgärder som förbättrar arbetshälsan och minskar sjukfrånvaron ska utvecklas. Stadsstyrelsen följer utvecklingen i arbetshälsan och sjukfrånvaron.
- Stadsstyrelsen och centralförvaltningen får en starkare roll i den förvaltningsövergripande processtyrningen.
- Lokalanvändningen effektiviseras genom centraliserad styrning.
- De tjänster och de delar av tjänsteprocesser som blir elektroniska (exempelvis ansökningar och tidsbeställning) preciseras och organiseras.

Toiminnan tuottavuus paranee välitöntä asiakastyötä lisäämällä

Toimenpiteet:
- Kohdennetaan palveluja ja vastaanottoaikoja tarvetta vastaaviksi.
- Selkeytetään yhteistyötä ja työnjakoa sekä poistetaan päällekkäisyyksiä työn tekemisen tapaa ja tehtävärakenteita uudistaen.
- Lisätään asiakas- ja potilasvastaanottopohjiin työntekijäkohtaisesti vastaanottoaikoja.

Verksamheten blir produktivare genom att det direkta klientarbetet ökar.

Åtgärder:
- Tjänster och mottagningstider kanaliseras i enlighet med behovet.
- Samarbetet och arbetsfördelningen görs klarare, och dubbleringar elimineras genom att arbetssättet och uppgiftsstrukturerna revideras.
- Fler mottagningstider för klienter och patienter införs i mottagningsschemana för de enskilda anställda.

Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä vähennetään

Toimenpiteet:
- Selvitetään eri keinoja järjestää valtiolle maksettavien sanktiomaksujen sijaan työttömille veroja tuottavaa työtä tai esimerkiksi työllistymiseen johtavaa oppisopimuskoulutusta.

Långtids- och ungdomsarbetslösheten minskar.

Åtgärd:
- Staden utreder olika metoder att i stället för att betala sanktionsavgifter till staten ordna så att arbetslösa får skatteinbringande arbete eller exempelvis läroavtalsutbildning som leder till sysselsättning.

Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö

Johtaminen on kaupungissa kansallisesti ja kansainvälisesti korkeatasoista.

Toimenpiteet:
- Uudistetaan kaupungin johtamisjärjestelmä. Uudistuksen tavoitteena on kunnallisvaalituloksen heijastuminen kaupungin johtoon, demokraattisen päätöksenteon ja sen vaikuttavuuden parantaminen ja kaupunginvaltuuston ja -hallituksen roolin vahvistaminen kaupungin johtamisessa. Uudistusta valmistelemaan nimetään kaupunginhallituksen jaosto, jossa edustettuina ovat kaikki kaupunginhallitusryhmät. Jaosto tekee esitykset johtamisjärjestelmän uudistamisesta niin, että ne voivat astua voimaan

Skickligt ledarskap och kunnig personal

Ledarskapet hos staden är högklassigt nationellt och internationellt.

Åtgärder:
- Stadens ledarskapssystem reformeras. Syftena med detta är att kommunalvalsresultatet ska återspeglas hos stadens ledning, att det demokratiska beslutsfattandet ska bli bättre och mer verkningsfullt och att stadsfullmäktige och stadsstyrelsen ska få en starkare roll i arbetet med att leda staden. Stadsstyrelsen får en sektion med uppgift att bereda reformen. Alla stadsstyrelsegrupper blir representerade i sektionen. Sektionen ska komma med sina förslag enligt en sådan tidsplan att det

vuoden 2017 alussa.
- Palvelutoimintaa johdetaan virastoissa ja liikelaitoksissa tavoitteiden suuntaan tasapainoisella johtamisella ja hyödyntämällä palkitsemisjärjestelmää, pohditaan palkitsemisjärjestelmiä osaksi tuottavuus- ja työhyvinvointitavoitteita
- Palvelutoiminnan laadunhallinnan välineet ovat EFQM-mallin käyttö, auditoinnit, itsearvioinnit, ulkoiset arvioinnit, kaupunginjohtajan laatupalkintokilpailu ja valmennukset sekä prosessien johtaminen ja parantaminen.
- Toiminnan mittaaminen on osa johtamiskulttuuria.
- Johtajuutta ja urakehitystä tuetaan koulutuksella ja esimiesvalmennuksin. Johtamisen muutosvalmiutta ja palvelumuotoiluosaamista parannetaan. Johtamista seurataan esimiesarvioinnein säännöllisesti.
- Palvelujen laatuun kiinnitetään erityistä huomiota.
- Toteutetaan rakentamisen laadun parantamisen hanke tavoitteena elinkaarikustannusten pienentäminen. Hankkeessa hyödynnetään ulkopuolista osaamista ja auditointia.
- Hankintaosaamista parannetaan.
- Käydään lävitse teknisen puolen virasto- ja vastuurakenne sekä nykyiset virastorajat leikkaavat prosessit. Uudistetaan tämän pohjalta virasto- ja lautakuntarakennetta.

reformerade ledarskapssystemet kan börja tillämpas vid ingången av år 2017.
- Serviceverksamheten leds vid förvaltningarna och affärsverken i riktning mot målen genom balanserat ledarskap och ett belöningssystem. Möjligheten att belöningssystemen hänförs till målen för produktiviteten och arbetshälsan övervägs.
- Hjälpmedel för kvalitetsledning i serviceverksamheten är EFQM-modellen, auditering, självvärdering, extern värdering, tävlingen om stadsdirektörens kvalitetspris, utbildning, processledning och processförbättring.
- Verksamhetsmätning är en del av ledarskapskulturen.
- Ledarskap och karriärutveckling stöds genom utbildning och chefsträning. Förändringsbenägenheten i ledarskapet och kunskapen om tjänstedesign förbättras. Ledarskapet följs regelbundet upp genom chefsutvärdering.
- Särskild vikt fästs vid kvaliteten på tjänsterna.
- Ett projekt som gäller förbättring av byggkvaliteten genomförs med målet att livscykelkostnaderna ska sjunka. Extern expertis och auditering utnyttjas.
- Upphandlingskompetensen förbättras.
- Förvaltnings- och ansvarsstrukturen på tekniska sidan gås igenom, likaså de processer som överskrider de nuvarande gränserna mellan förvaltningar. Förvaltnings- och nämndstrukturen förnyas utifrån resultatet.

Kehitetään prosessien johtamista ja johtamistapoja sekä parannetaan asukkaiden palveluketjuja tehostamalla toimialarajat ylittävien prosessien ohjausta

Toimenpiteet:
- Määritellään konsernijohdettavat teema- ja asiakokonaisuudet strategiaohjelman pohjalta. Valituista toimenpiteistä muodostetaan kaupunginhallituksen ohjaama strategiohjelman muutoshankkeiden toteuttamisen hankesalkku.
- Keskeisissä toimialarajat ylittävissä tavoitteissa toimenpiteet valmistellaan samaan palveluketjuun osallistuvien virastojen ja liikelaitosten yhteistyönä. Yhteiset toimenpiteet sisällytetään samansisältöisinä ao. lauta- ja johtokuntien talousarvioehdotuksiin.
- Toimialarajojen ylittävää johtamista toteutetaan pilottihankkeilla, joissa kokeillaan johtamisvaltuuksien muutoksia määräaikaisesti ja tarvittaessa johtosääntöjen muutoksilla.
- Lisätään usean hallintokunnan yhteisten sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrää talousarviossa.
- Asetetaan vuosittain talousarviossa yhteisiä tavoitteita koko kaupungin kannalta merkittäviin tavoitteisiin (kuten asiakastyytyväisyys,

Ledarskapet och ledarskapssätten i processerna utvecklas, och tjänstekedjorna för invånarna förbättras genom att processer som överskrider gränser mellan verksamhetsområden styrs effektivare.

Åtgärder:
- Tema- och sakgrupper som ska ledas på koncernnivå preciseras utifrån strategiprogrammet. De valda åtgärderna samlas i en projektportfölj för förändringsprojekten i strategiprogrammet, och stadsstyrelsen styr portföljen.
- När det gäller primära mål som överskrider gränser mellan verksamhetsområden utarbetar de förvaltningar och affärsverk som är med i samma tjänstekedja åtgärder i samråd. De gemensamma åtgärderna tas sedan oförändrade med i nämndernas och direktionernas budgetförslag.
- Ledarskap som överskrider gränser mellan verksamhetsområden tillämpas i pilotprojekt där försök görs med tidsbundna förändringar i ledarskapsbefogenheter. Instruktionerna ändras vid behov.
- Antalet bindande ekonomiska mål och verksamhetsmål gemensamma för flera förvaltningar ökar i budgeten.

johtaminen, henkilöstöön, tietotekniikka tai tilojen käyttö).
- Lisätään usean viraston ja liikelaitoksen yhteisten tulospalkkiotavoitteiden osuutta tulospalkkiojärjestelmässä.
- Selvitetään kaupungin ulkopuolisten toimijoiden avustusten ja tukien myöntämisen keskittäminen kaupunginhallitukselle. Jatkossakin lautakunnat tekevät esityksen tukien myöntämisestä kaupunginhallitukselle. Kaupungin osallisuuteen ja demokratiaan tähtäävä aluetyö yhdistetään kaupungin kattavaksi kokonaisuudeksi.

- Gemensamma mål ställs årligen upp i budgeten när det gäller mål som är viktiga för hela staden (användarnöjdhet, ledarskap, personal, IT, lokalanvändning m.m.).
- Andelen resultatpremiemål gemensamma för flera förvaltningar och affärsverk ökar i resultatpremiesystemet.
- Staden utreder om uppgiften att bevilja externa aktörer understöd och bidrag kan koncentreras till stadsstyrelsen. Det är meningen att nämnderna också i fortsättningen ska förelägga stadsstyrelsen förslag om understöd. Stadens områdesarbete med delaktighet och demokrati som syfte blir en helhet som omfattar hela Helsingfors.

Kaupunki on vastuullinen ja oikeudenmukainen työnantaja. Henkilöstön sairauspoissaolojen ja kokoaikaisten työkyvyttömyyseläkkeiden määrä vähenevät. Helsinki on monimuotoisuuden johtamisen mallikaupunki. Henkilöstön osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia päätöksentekoon lisätään.

Toimenpiteet:
- Vakinaisen henkilöstön palvelussuhde turvataan, jos työ organisaatiomuutosten takia tai muusta syystä loppuu. Tämä edellyttää henkilöstöltä valmiutta siirtyä tehtävästä toiseen.
- Otetaan käyttöön yhtenäiset henkilöstöhallinnon prosessit ja uusi henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä tukemaan laadukasta henkilöstöjohtamista.
- Työhyvinvointi- ja työturvallisuusriskit ennakoidaan ja hallitaan.
- Toimintaympäristön muutokset ennakoidaan strategiatyössä ja muutosten vaikutukset henkilöstötarpeeseen ja osaamiseen hallitaan.
- Monimuotoisuuden johtamista parannetaan kaikissa virastoissa ja liikelaitoksissa.
- Maahanmuuttajien määrä kaupungin henkilöstössä lähenee heidän osuuttaan väestöstä.
- Kaupunki on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen. Kaupunki toteuttaa järjestelmällisesti sukupuolivaikutusten arviointia ja edistää toiminnassaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Lisätään naisjohtajien määrää.
- Työpaikkatason esimiesvalmiuksia parannetaan.

Staden är en ansvarsfull och rättvis arbetsgivare. Sjukfrånvaron bland de anställda minskar, likaså antalet anställda som avgår med invalidpension på heltid. Staden är en förebild när det gäller mångfaldsledning. Personalens medbestämmande och möjligheter att påverka beslutsfattandet ökar.

Åtgärder:
- Den ordinarie personalens anställningsförhållanden är tryggade även om arbetet upphör på grund av organisationsförändringar eller andra omständigheter. Detta betyder att personalen måste vara beredd att övergå till andra uppgifter.
- Enhetliga processer införs och ett nytt datasystem tas i bruk inom personaladministrationen som stöd för en högklassig personalledning.
- Arbetshälso- och arbetarskyddsrisker förutses och hanteras.
- Förändringar i omvärlden förutses i strategiarbetet, och de följder förändringarna har i fråga om personalbehovet och kompetensen hanteras.
- Mångfaldsledningen förbättras vid alla förvaltningar och affärsverk.
- Antalet invandrare bland stadens anställda närmar sig invandrarnas andel av befolkningen.
- Staden är jämställd och jämlik. Den gör systematiskt konsekvensanalyser ur ett jämställdhetsperspektiv och främjar jämställdhet och jämlikhet i sin verksamhet. Antalet kvinnliga chefer ökar.
- Ledarskapsfärdigheterna på arbetsplatsnivå förbättras.

Kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena

Kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena

Toimenpiteet:
- Tytäryhteisöt noudattavat hyväksytyn konsernistrategian peruslinjauksia (strategia käsiteltävä hallituksissa).
- Kaupungin talousarviossa asetetaan

Stadskoncernen leds som en helhet

Stadskoncernen leds som en helhet.

Åtgärder:
- Dottersammanslutningarna följer de grundläggande riktlinjerna i den godkända koncernstrategin (strategin ska behandlas i styrelserna).

tulostavoitteet myös merkittävimmille tytäryhteisöille.

Konserniohjausta tehostetaan ja selkeytetään

Toimenpiteet:
- Kaupunginhallituksen konsernijaoston asemaa konserniyhteisöjen ohjauksessa selkiytetään ja vahvistetaan
- Konsernijaosto ohjaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjä kokonaisuutena
- Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen johtamisen kokonaisvastuu on kaupunginjohtajalla. Kaupungin palvelutuotannon osana toimivien tytäryhteisöjen substanssiohjaus on ao. rootelin johtajalla ko. sektorin kokonaisnäkemyksen varmistamiseksi. Tarvittavia eri toimialojen tytäryhteisöjen ohjaussignaaleja tuodaan johtajistokäsittelyyn kaupunkikonsernin kokonaisnäkemyksen vahvistamiseksi.
- Kilpailuilla markkinoilla toimivien tytäryhteisöjen ohjaus keskitetään konsernijaostolle.

Omistajapolitiikkaa selkeytetään

Toimenpiteet:
- Kaupunginhallituksen konsernijaosto asettaa strategiaohjelman peruslinjauksia noudattaen tytäryhteisökohtaisesti omistuspohjaa, kehittämisvisiota ja toimintaa koskevat omistajapoliittiset tavoitteet.
- Tehdään tytäryhteisöjen salkuttaminen markkinaehtoiseen ja muuhun toimintaan. Kaupunginhallituksen konsernijaostolle valmistellaan salkutuksen periaatteet ja ne viedään kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Salkkumuutokset tämän jälkeen delegoidaan kaupunginhallitukselle.
- Kaupungin palvelutuotannon osana toimivien yhteisöjen tulosta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten ja minkälaisilla kustannuksilla yhtiö hoitaa sille asetetun palvelutehtävän.
- Suoraan markkinatilanteessa toimivien kaupunkikonsernin yhtiöiden toimintaperiaatteet vastaavat kilpailijoiden toimintaperiaatteita.
- Palmian, Helsingin Energian ja Helsingin Sataman toiminta- ja hallintomallit järjestetään kilpailuneutraliteettisäännösten edellyttämällä tavalla.
- Kaupungin kilpailuilla markkinoilla olevat toiminnot järjestetään kilpailuneutraliteettisäännösten edellyttämällä tavalla
- Valmistellaan HKL:n operatiivisen toiminnan ja infran toimintamalli vuoden 2013 loppuun mennessä.

- Resultatmål ställs i stadens budget upp också för de viktigaste dottersammanslutningarna.

Koncernstyrningen effektiviseras och blir klarare.

Åtgärder:
- Stadsstyrelsens koncernsektion får en klarare och starkare ställning i uppgiften att styra dottersammanslutningarna.
- Koncernsektionen styr dottersammanslutningarna inom stadskoncernen som en helhet.
- Totalansvaret för att leda dottersammanslutningarna inom stadskoncernen ligger på stadsdirektören. När det gäller dottersammanslutningar som deltar i stadens tjänsteproduktion sköts substansstyrningen av roteldirektören i fråga för att sektorn ska bli sedd som en helhet. Behövliga styrsignaler till dottersammanslutningar inom olika sektorer behandlas av stadsdirektörskollegiet för att fokus tydligare ska ligga på stadskoncernen i dess helhet.
- Styrningen av dottersammanslutningar verksamma på den konkurrensutsatta marknaden koncentreras till stadsdirektören.

Ägarpolicyn blir klarare.

Åtgärder:
- Stadsstyrelsens koncernsektion ställer utifrån de grundläggande riktlinjerna i strategiprogrammet upp ägarpolitiska mål som gäller ägarbasen, utvecklingsvisionen och målen för verksamheten i de enskilda dottersammanslutningarna.
- En portfölj skapas för dottersammanslutningarna med tanke på marknadsmässig och annan verksamhet. Principer utarbetas för portföljen och föreläggs stadsstyrelsens koncernsektion. Principerna ska sedan godkännas av stadsfullmäktige. Uppgiften att godkänna ändringar i portföljen delegeras till stadsstyrelsen.
- När det gäller dottersammanslutningar som deltar i stadens tjänsteproduktion utvärderas resultatet i första hand utifrån hur och till vilka kostnader bolaget i fråga sköter de tjänster som uppdragits åt det.
- Verksamhetsprinciperna för de bolag inom stadskoncernen som direkt befinner sig i en marknadssituation motsvarar verksamhetsprinciperna för konkurrenterna.
- Palmia, Helsingfors Energi och Helsingfors Hamn får verksamhets- och förvaltningsmodeller som baserar sig på bestämmelserna om konkurrensneutralitet.
- Stadens funktioner på den konkurrensutsatta marknaden organiseras i enlighet med bestämmelserna om konkurrensneutralitet.
- HST får en verksamhetsmodell för den operativa verksamheten och infrastrukturen före utgången av år 2013.

Organisaatiota kehitetään asukkaiden palvelujen parantamiseksi

Toimenpiteet:
- Tilahallinnon, rakennuttamisen ja rakentamisen toimintojen kehittämistä jatketaan toisistaan erillisiksi kokonaisuuksiksi tavoitteena selkeät työnjaot ja läpinäkyvä toimintamalli.
- Vähennetään organisaatioyksiköitä konsernin sisällä.
- Keskushallinnon kolme virastoa yhdistetään.
- Tukipalvelujen keskittämistä jatketaan.

Tehokkaat ja toimivat tukipalvelut

Tietotekniikka palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin kehittämistä

Toimenpiteet:
- Sähköisiä asiointipalveluja laajennetaan palvelujen saatavuuden parantamiseksi ja lisätään palvelujen saatavuutta verkon kautta toimistoajan ulkopuolella.
- Helsinki aktivoi eri toimijoita synnyttämään uusia ratkaisuja ja palveluja.
- Helsinki kehittää palveluprosesseja ja teknisiä rajapintoja avoimuuden, saavutettavuuden ja yhteensopivuuden periaatteiden mukaisesti.
- Forum Virium tukee kaupungin digitaalisten palvelujen ja ulkoisten palvelujen ja ICT-ekosysteemien kehittämiseen.
- Tietotekniikan ja palvelutuotannon kehittämistä jatketaan siten, että keskeisenä tavoitteena on automatisoinnin lisääminen.
- Tietotekniikan avulla tuetaan kaupungin työntekijöiden henkilökohtaisen työn tuottavuutta.
- Kaupunki jatkaa kaupungin yhteiskäyttöisen tietoteknisen infrastruktuurin ja kaupunkiyhteisten tietotekniikkapalvelujen kehittämistä ja ylläpitoa turvatakseen toimintansa jatkuvuuden ja kehittymisen.
- Perustetaan kaupunginhallituksen alaisuuteen IT-jaosto, joka valvoo kaupungin tietotekniikkastrategiaa sekä tietohallinto- ja tietotekniikkainvestointeja eri hallinnonaloilla. Tavoitteena on yhteisten perus - IT tehtävien hoitaminen keskitetysti keskushallinnossa.
- Tietotekniikan ja palvelutuotannon kehittämistä jatketaan siten, että keskeisinä tavoitteina on automatisoinnin lisääminen henkilöstön työn tukeminen.

Tilojen käyttöä tehostetaan.

Toimenpiteet:
- Toimitilojen käytön kehittäminen kytketään yhteen uuden yleiskaavasuunnittelun kanssa.
- Ulkopuolisille (=ei kaupungin omaan käyttöön) vuokrattujen toimitilojen omistuksesta luovutaan. Tavoitteena on luopua 60 000 htm² tiloja

Organisationen utvecklas så att tjänsterna för invånarna blir bättre.

Åtgärder:
- Lokaladministrationen, byggherreverksamheten och byggandet vidareutvecklas till separata helheter med en klar arbetsfördelning och en transparent verksamhetsmodell som mål.
- Antalet organisationsenheter inom koncernen minskar.
- De tre verken inom centralförvaltningen slås ihop.
- Staden fortsätter att centralisera stödtjänster.

Effektiva och fungerande stödtjänster

Informationstekniken gagnar invånarna och bidrar till att staden utvecklas.

Åtgärder:
- De elektroniska tjänsterna byggs ut för att tillgängligheten ska bli bättre, och tillgängligheten på webben utom kontorstid ökar.
- Staden aktiverar olika aktörer så att de kommer med nya lösningar och tjänster.
- Staden utvecklar tjänsteprocesser och tekniska gränssnitt i enlighet med principerna om öppenhet, tillgänglighet och kompatibilitet.
- Forum Virium Helsinki bidrar till att stadens digitala tjänster, de externa tjänsterna och ekosystemen inom informations- och kommunikationstekniken utvecklas.
- Informationstekniken och tjänsteproduktionen vidareutvecklas med ökad automatisering som primärt mål.
- Informationstekniken gör stadens anställdas individuella arbete mer produktivt.
- Staden fortsätter att utveckla och underhålla sin gemensamma IT-infrastruktur och sina gemensamma IT-tjänster för att säkra kontinuitet och utveckling i stadens verksamhet.
- Stadsstyrelsen får en IT-sektion som övervakar stadens IT-strategi och förvaltningarnas data- och IT-investeringar. Målet är att gemensamma grundläggande IT-uppgifter ska skötas centraliserat inom centralförvaltningen.
- Informationstekniken och tjänsteproduktionen vidareutvecklas med ökad automatisering och stöd för personalens arbete som primärt mål.

Lokalerna används effektivare.

Åtgärder:
- Lokalanvändningen utvecklas som en del av planeringen för en ny generalplan.
- Staden avstår äganderätten till lokaler som är uthyrda till utomstående, med andra ord inte används av staden själv. Det är meningen att den

vuosittain.
- Myytäväksi tulevien asemakaavassa suojeltujen rakennusten suojelutavoitteet päivitetään.
- Laaditaan asukaslähtöiseen näkökulmaan perustuen pitkän tähtäimen palvelujen saatavuuden tavoitetilat, joissa tarkastellaan kokonaisuutena palvelujen saavutettavuus, sähköisten palvelujen laajentaminen, tilankäytön tehostaminen ja tilojen yhteiskäyttö.
- Toteutetaan virastojen ja hallintokuntien poikki ulottuva toimitilaohjelma, jonka tavoitteena on tilankäytön tehokkuuden kasvattaminen ja säästöt tilakustannuksista.

Hankintatoimintaa tehostetaan ja ympäristövastuuta lisätään.

Toimenpiteet:
- Palvelustrategiaa monipuolistetaan jatkamalla edellisellä valtuustokaudella aloitettua palvelustrategiatyötä.
- Lisätään innovatiivisia hankintoja.
- Hankintojen keskittämistä kaupungin toiminnassa jatketaan.
- 50 %:ssa kaupungin hankinnoista huomioidaan ympäristönäkökulma vuoteen 2015 mennessä.
- Hankintojen hallintaa yhtenäistetään kehittämällä yhtenäistä hankintatiedon tuottamista, raportointia, mittarointia ja analysointia.
- Oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet uudistetaan. Samalla arvioidaan kilpailuttamisen hyödyt ja haitat.

DEMOKRATIA JA OSALLISUUS VAHVISTUVAT

Avoin ja osallistava Helsinki

Avoin Helsinki

Avoimessa kaupungissa kaupunkilaiset ovat mukana yhteisön jäsenenä ja päätöksentekoprosessit avataan kaupunkilaisille. Kaupungin tuottama asiakirja- ja muu tietoaineisto on helposti ja esteettömästi kaupunkilaisten avoimesti käytettävissä ja kaupungin ulkopuolisessa toiminnassa hyödynnettävissä. Valmistelun avoimuutta lisätään ja kannustetaan kaupunkilaisia käyttämään sähköisiä tiedonhaku-, osallistumis- ja vuorovaikutuskanavia.

Toimenpiteet:
- Kaupunkilaisille rakennetaan yhteispalautekanava mahdollistamaan käyttäjäpalautteen antamisen.
- Kehitetään verkkopalveluja ja vuorovaikutuskanavia sekä edistetään niiden käyttöönottoa.
- Tuotetaan uusia sähköisiä ja vuorovaikutuksellisia menetelmiä, joilla

årligen ska avstå lokaler på 60 000 m² lägenhetsyta.
- Skyddsmålen uppdateras när byggnader skyddade i detaljplanen ska säljas.
- Långsiktiga strategiska mål för tillgången till tjänster ställs upp utifrån invånarperspektivet. Tjänstetillgängligheten och möjligheterna att bygga ut de elektroniska tjänsterna, effektivisera lokalanvändningen och använda lokaler gemensamt undersöks då som en helhet.
- Staden genomför ett förvaltningsövergripande lokalprogram i syfte att göra lokalanvändningen effektivare och spara in på lokalkostnaderna.

Upphandlingsverksamheten blir effektivare och miljöansvaret större.

Åtgärder:
- Servicestrategin blir mångsidigare genom att strategiarbetet, som inleddes under den föregående fullmäktigeperioden, fortsätter.
- Innovativa upphandlingar görs i större utsträckning.
- Staden fortsätter att centralisera upphandlingen i sin verksamhet.
- Miljöaspekten ska år 2015 ha börjat beaktas i 50 % av stadens upphandlingar.
- Upphandlingshanteringen förenhetligas genom att det skapas ett gemensamt sätt att producera, rapportera om, mäta och analysera upphandlingsinformation.
- Staden reviderar principerna för konkurrensutsättning av delar av stadens egen verksamhet. Samtidigt bedömer den för- och nackdelar med konkurrensutsättning.

DEMOKRATIN OCH DELAKTIGHETEN STÄRKS

Ett öppet och inkluderande Helsingfors

Ett öppet Helsingfors

En öppen stad präglas av att invånarna har en plats i gemenskapen och beslutsprocesserna är öppna för invånarna. De handlingar och det övriga informationsmaterial som produceras av staden kan fritt, lätt och obehindrat användas av invånarna och dessutom användas i annan verksamhet än stadens egen. Beredningen blir öppnare, och invånarna uppmuntras att använda elektroniska kanaler för informationssökning, medverkan och interaktion.

Åtgärder:
- En gemensam feedbackkanal skapas för invånarna för att dessa ska kunna ge användarkommentarer.
- Webbtjänster och interaktiva kanaler utvecklas, och åtgärder vidtas för att de ska bli tagna i bruk.
- Det produceras nya elektroniska och interaktiva metoder genom vilka invånarna kan vara med och utveckla staden.

kaupunkilaiset pystyvät osallistumaan kaupungin kehittämiseen.
- Julkista tiedon avaamista jatketaan Ahjo-järjestelmää kehittämällä ja Helsinki Region Infoshare – hankkeessa.
- Virtuaalisen ja sähköisen viestinnän kehittämiseen panostetaan.

Osallistava Helsinki

Edustuksellista demokratiaa vahvistetaan, kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään sekä niitä koskevia menetelmiä parannetaan. Alueellisen demokratian kehittämistä jatketaan alueellisen kokeilun hankkeista saatavien kokemusten pohjalta. Tuetaan suoran demokratian toteutumismahdollisuuksia ja aktiivista kuntalaisuutta.

Toimenpiteet:
- Kaupunkilaisten ja hallintokuntien väliseen vuorovaikutukseen luodaan pysyvät rakenteet. Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia parannetaan.
- Tuetaan alueellisen osallistumisen pilottien toteutusta ja kehitetään uusia toimintamalleja niiden pohjalta.
- Osallistavaa budjetointia kokeillaan mm. opetustoimessa, nuorisotoimessa ja kirjastotoimessa. Osallistavan budjetoinnin mahdollisuuksia selvitetään myös muissa palveluissa.
- Huolehditaan digitaalisen syrjäytymisen ehkäisemisestä tarjoamalla sähköisiä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia.
- Luodaan demokratiatilojen toimintamalli ja madalletaan kynnystä olemassa olevien tilojen käyttöönottamiseksi.
- Otetaan neuvoa-antavat kansanäänestykset käyttöön.
- Helsinki on Suomessa avoimen datan edellä kävijä. Muutoksella saadaan lisää innovatiivisuutta ja luovia palveluja Helsinkiin. Päätöksentekoprosesseja avataan (ICT), vaihtoehtoisten ratkaisujen tuominen päätöksenteon pohjaksi.
- Arbetet med att göra den offentliga informationen tillgänglig fortsätter genom att systemet Ahjo utvecklas och projektet Helsinki Region Infoshare pågår.
- Staden satsar på att utveckla den virtuella och den elektroniska kommunikationen.

Ett inkluderande Helsingfors

Den representativa demokratin stärks, invånarna får större möjligheter till delaktighet och inflytande, och metoderna i fråga förbättras. Staden fortsätter att utveckla den lokala demokratin utifrån erfarenheterna från projekten inom försöket med lokalt deltagande. Den främjar möjligheterna att genomföra direkt demokrati, likaså ett aktivt invånarskap.

Åtgärder:
- Permanenta strukturer skapas för växelverkan mellan invånare och förvaltningar. De unga får bättre möjligheter till delaktighet och inflytande.
- Pilotförsök med lokalt deltagande får stöd, och nya verksamhetsmodeller utvecklas utifrån försöken.
- Försök med deltagande budgetering görs bl.a. inom utbildningsväsendet, ungdomsväsendet och biblioteksväsendet. Möjligheterna till sådan budgetering utreds också när det gäller andra tjänster.
- Digital utslagning motverkas genom elektroniska möjligheter till lärande och delaktighet.
- En verksamhetsmodell för demokratilokaler skapas, och det görs lättare att börja använda befintliga lokaler för ändamålet.
- Rådgivande folkomröstningar börjar tillämpas.
- Staden är föregångare i landet i fråga om öppna data. Förändringen resulterar i mer innovation och kreativa tjänster i Helsingfors. Beslutsprocesserna blir öppna (informations- och kommunikationsteknik), och beslutsfattandet börjar basera sig på alternativa lösningar.

4 HELSINKI-KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT

Kaupunkikonserni on omistus- ja hallintorakenne, jonka tarkoituksena on mahdollistaa siihen kuuluvien yksiköiden välinen yhteistyö, josta koituu hyötyä kaupungin asukkaille ja alueelle. Kaupunki emoyhteisönä vastaa kehityksen ohjaamisesta sekä järjestettävien palvelujen määrittelystä. Kaupunkikonsernia johdetaan ja kehitetään kaupungin ja sen määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostamana kokonaisuutena kokonaistaloudellisesti. Helsingin kaupunkikonsernin muodostavat Helsingin kaupunki ja ne yhteisöt sekä säätiöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Helsingin kaupungilla oli 74 tytäryhtiötä ja 11 tytärsäätiötä per 25.8.2015. Suurin osa tytäryhtiöistä on kaupungin sataprosenttisesti omistamia. Kaupunkikonserniin kuuluvat yhtiöt ja säätiöt on lueteltu liitteessä 3.

Kaupunkikonserniin kuuluvia yhtiöitä ja säätiöitä käytetään täydentämään kaupungin palvelutuotantoa ja hoitamaan eräitä muita konsernin tehtäviä. Kaupunkikonserni tuottaa tytäryhteisömuodossa palveluja mm. seuraavilla toimialoilla: opetus, kulttuuri, sosiaalitoimi, terveystoimi, kiinteistöt, pysäköinti, matkailu, liikunta, energia, bussiliikenne, elinkeino ja henkilöstö. Alueen elinvoimaisuutta tukevia yhteisöjä ovat mm. kehittämis- ja markkinointiyhtiöt. Lähimpänä emoyhteisöä ovat palvelutoiminnan tukiyhteisöt, joiden tuottamat palvelut kaupunki kokonaisuudessaan käyttää. Kilpailluilla markkinoilla toimivat yhteisöt myyvät palvelujaan myös muille toimijoille. Kaupungilla on sen tehtäviä toteuttavissa tytäryhteisöissä ensisijaisesti omia julkisen palvelun tavoitteita, vaikka yleistavoitteena on, että toiminta on kustannustehokasta ja taloudellisesti kannattavaa.

Kaupunkikonsernin talouden kannalta merkittävimmät tytäryhtiöt ovat Helen Oy/Helen konserni, Helsingin kaupungin asunnot Oy ja Helsingin Satama Oy. Helen Oy ja Helsingin Satama Oy perustettiin vuonna 2014 osana Helsingin Energia -liikelaitoksen ja Helsingin Satama -liikelaitoksen kuntalakiin perustunutta yhtiöittämistä.

Helen konsernin vuoden 2015 tuloksen ennakoidaan olevan 60 – 80 milj. euroa. Kaupungin arvioidaan saavan Helen Oy:ltä vuonna 2016 noin 35 miljoonan euron suuruiset osinkotulot. Vuoden 2016 tuloksen ennakoidaan olevan vuoden 2015 tulosta heikompi. Helsingin Satama Oy tekee vuonna 2015 nollatuloksen. Yhtiön vuoden 2015 tulos ennen tilinpäätössiirtoja tulee olemaan noin 4 milj. Helsingin Satama Oy:n toiminnan ja talouden ennustetaan jatkuvan vuonna 2016 samalla tasolla kuin vuonna

4 HELSINGFORSKONCERNENS DOTTERSAMMANSLUTNINGAR

Stadskoncernen är en ägande- och förvaltningsstruktur vars ändamål är att möjliggöra sådan samordning och sådant samarbete mellan de därtill hörande enheterna som gagnar invånarna och staden som område. Staden som modersammanslutning är ansvarig när det gäller att styra stadens utveckling och bestämma vilka tjänster staden ska tillhandahålla. Stadskoncernen leds och utvecklas totalekonomiskt och som en helhet bestående av staden och av de sammanslutningar där staden har bestämmande inflytande. Helsingfors stadskoncern bildas av Helsingfors stad och av de sammanslutningar och stiftelser där staden har bestämmande inflytande. Helsingfors stad hade 74 dotterbolag och 11 dotterstiftelser 25.8.2015. Staden äger största delen av dessa dotterbolag till hundra procent. Bolagen och stiftelserna inom stadskoncernen är förtecknade i bilaga 3.

Bolagen och stiftelserna inom stadskoncernen används för att komplettera stadens tjänsteproduktion och för att sköta vissa andra uppgifter inom koncernen. Staden producerar tjänster i form av dottersammanslutningar bl.a. på följande områden: undervisning, kultur, socialväsendet, hälsovårdsväsendet, fastigheter, parkering, turism, idrott, energi, busstrafik, näringsliv och personal. Sammanslutningar och företag som främjar områdets livskraft är bl.a. utvecklings- och marknadsföringsbolagen. Närmast modersammanslutningen finns de stödsammanslutningar för serviceverksamhet vilkas tjänster staden anlitar helt och hållet. De sammanslutningar som verkar på den fria marknaden säljer tjänster också till andra aktörer. Staden har i de dottersammanslutningar som utför dess uppdrag i första hand egna mål för den offentliga servicen, även om det allmänna målet är att verksamheten ska vara kostnadseffektiv och ekonomiskt lönsam.

De viktigaste dottersammanslutningarna med tanke på stadskoncernens ekonomi är Helen Ab/Helen-koncernen, Helsingfors stads bostäder Ab och Helsingfors Hamn Ab. Helen Ab och Helsingfors Hamn Ab inrättades år 2014 som en del av bolagiseringen av affärsverket Helsingfors Energi och affärsverket Helsingfors Hamn med stöd av kommunallagen.

Helen-koncernens resultat för år 2015 prognoseras uppgå till 60–80 mn euro. Enligt bedömningar får staden ca 35 mn euro i dividendinkomster från Helen Ab år 2016. Resultatet prognoseras bli sämre år 2016 än året innan. Helsingfors Hamn Ab uppnår ett nollresultat år 2015. Bolagets resultat för år 2015 före bokslutsdispositionerna kommer att uppgå till ca 4 mn euro. Helsingfors Hamn Ab:s verksamhet och ekonomi prognoseras fortsätta år 2016 på samma nivå som år 2015. Helsingfors stads bostäder Ab fungerar enligt

2015. Helsingin kaupungin asunnot Oy toimii omakustannusperiaatteella eikä siten tavoittele voittoa.

Kaupungin omistajapolitiikan lähtökohtana on kaupungin strategiaohjelma ja muut omistajapolitiikkaa koskevat päätökset. Strategiaohjelman 2013–2016 mukaan kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena, konserniohjausta tehostetaan ja selkiytetään, omistajapolitiikkaa selkiytetään ja organisaatiota kehitetään asukkaiden palvelujen parantamiseksi. Tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan strategiaohjelman peruslinjauksia. Kaupunginhallitus asettaa peruslinjauksia noudattaen tytäryhteisökohtaisesti omistuspohjaa, kehittämisvisiota ja toimintaa koskevat omistajapoliittiset tavoitteet.

Kaupungin tytäryhteisöt salkutetaan markkinaehtoiseen ja muuhun toimintaan. Kaupungin palvelutuotannon osana toimivien tytäryhteisöjen tulosta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten ja minkälaisilla kustannuksilla yhteisö hoitaa sille asetetun palvelutehtävän. Kilpailluilla markkinoilla toimivien tytäryhteisöjen toimintaperiaatteet ovat vastaavat kuin kilpailijoilla, ja niiden ohjaus keskitetään ohjaus konsernijaostolle. Kaupunkikonsernin johtamista kehitetään edelleen konsernilähtöisemmäksi ja kokonaistaloudellisemmaksi. Käytännön tasolla tytäryhteisöjä ohjataan tehokkaammin yhtenäisiin toimintatapoihin sekä johtamis- ja hallintokäytäntöihin konsernin sisällä. Konsernijohtamisessa korostuu palvelujen laadun, vaikuttavuuden ja tuottavuuden sekä riskienhallinnan ohjaus.

4.1 Yhteisöt

Seuraavassa luettelossa on esitetty sellaiset Helsingin kaupungin tytäryhtiöt, joiden avustamiseen on talousarviossa varattu määrärahoja.

Finlandia-talo Oy

Luvun Muu yleishallinto kohtaan 1 39 05, Yhteisöjen tukeminen, sisältyy 460 000 (560 000) euron avustus yhtiölle.

Helsinki Stadion Oy

Yhtiölle on varattu liikuntatoimen avustuksissa 200 000 (580 000) euroa.

Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy

Yhtiölle on varattu liikuntatoimen avustuksissa 755 000 (654 000) euroa.

självkostnadsprincipen och eftersträvar ingen vinst.

Utgångspunkten för stadens ägarpolitik är stadens strategiprogram och de övriga beslut som gäller ägarpolitiken. I strategiprogrammet 2013–2016 anges det att stadskoncernen leds som en helhet, koncernstyrningen effektiviseras och blir klarare, ägarpolicyn blir klarare och organisationen utvecklas så att tjänsterna för invånarna blir bättre. Dottersammanslutningarna följer i sin verksamhet de grundläggande riktlinjerna i strategiprogrammet. Stadsstyrelsen drar upp riktlinjer i strategiprogrammet, varvid sektionen beträffande de olika dottersammanslutningarna beaktar ägarunderlaget, utvecklingsvisionen och de ägarpolitiska målen för verksamheten.

Stadens dottersammanslutningar delas upp i verksamhet på marknadsvillkor och annan verksamhet. Resultatet för de dottersammanslutningar som fungerar som en del av stadens tjänsteproduktion bedöms i första hand efter hur och med hurdana utgifter sammanslutningen utför serviceuppdraget som den föreskrivits. Verksamhetsprinciperna för dottersammanslutningar som fungerar på den fria marknaden svarar mot konkurrenternas och deras styrning koncentreras till koncernsektionen. Ledningen av stadskoncernen utvecklas ytterligare mot en mera koncernorienterad och totalekonomisk riktning. I praktiken styrs dottersammanslutningarna effektivare till gemensamma verksamhetssätt och ledarskaps- och förvaltningsrutiner inom koncernen. I koncernstyrningen betonas styrningen av servicekvaliteten, genomslagskraften, produktiviteten och riskhanteringen.

4.1 Sammanslutningar

Nedan nämns de av Helsingfors stads dottersammanslutningar som i budgeten får understöd i form av anslag.

Finlandia-huset Ab

På momentet 1 39 05, Understöd till sammanslutningar, i kapitlet Övrig allmän förvaltning , i kapitlet Övrig allmän förvaltning, ingår ett understöd på 460 000 (560 000) euro till bolaget

Helsinki Stadion Oy

Bland understöden för idrottsverksamhet finns ett understöd på 200 000 (580 000) euro till bolaget.

Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy

Bland understöden för idrottsverksamhet finns ett understöd på 755 000 (654 000) euro till bolaget.

Oy Gardenia-Helsinki Ab

Luvun Muu yleishallinto kohtaan 1 39 05, Yhteisöjen tukeminen sisältyy 152 000 (608 000) euron avustus yhtiölle. Varaudutaan kustannuksiin toiminnan alasajon ajalta (Khs 22.6.2015)

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy

Luvussa 2 37 Ympäristölautakunta on varautunut 62 000 (62 000) euron vuokra-avustukseen

Urheiluhallit Oy

Liikuntatoimen avustuksiin sisältyy 2 923 000 (2 857 000) euron avustus.

Vuosaaren Urheilutalo Oy

Liikuntatoimen avustuksiin sisältyy 2 230 000 (2 433 000) euron avustus.

4.2 Säätiöt

Kaupunki on edustettuna seuraavien säätiöiden hallintoelimissä ja kaupungilla on niissä määräysvalta.

Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö

Luvun Muu yleishallinto kohtaan 1 39 05, Yhteisöjen tukeminen sisältyy 50 000 (50 000) euron avustus säätiölle.

Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö

Luvun Muu yleishallinto kohtaan 1 39 05, Yhteisöjen tukeminen, sisältyy 101 800 (101 800) euron avustus säätiölle.

Helsingin teatterisäätiö

Luvun Kulttuuritoimi kohtaan 4 17 06, Avustus Helsingin teatterisäätiölle on varattu 7 909 000 (9 192 000) euron avustus säätiölle.

Helsinki-viikon säätiö

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan avustusmäärärahoista on varattu 1 513 000 (1 513 000) euroa säätiölle.

Jääkenttäsäätiö

Liikuntatoimen avustusmäärärahoista on varattu 813 000 (919 000) euroa säätiölle

Oy Gardenia-Helsinki Ab

På momentet 1 39 05, Understöd till sammanslutningar, i kapitlet Övrig allmän förvaltning ingår ett understöd på 152 000 (608 000) euro till bolaget. Staden förbereder sig på kostnader under tiden för nedkörningen av verksamheten (Stn 22.6.2015).

Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab

I kapitlet 2 37 Miljönämnden ingår en reservation för ett hyresunderstöd på 62 000 (62 000) euro.

Urheiluhallit Oy

Bland understöden för idrottsverksamhet finns ett understöd på 2 923 000 (2 857 000) euro för bolaget.

Vuosaaren Urheilutalo Oy

Bland understöden för idrottsverksamhet finns ett understöd på 2 230 000 (2 433 000) euro för bolaget.

4.2 Stiftelser

Staden är företrädd i de nedannämnda stiftelsernas förvaltningsorgan och har bestämmande inflytande i dessa.

Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus

På momentet 1 39 05, Understöd till sammanslutningar, i kapitlet Övrig allmän förvaltning ingår ett understöd på 50 000 (50 000) euro till stiftelsen.

Stiftelsen för Helsingforsnejdens sommaruniversitet

På momentet 1 39 05, Understöd till sammanslutningar, i kapitlet Övrig allmän förvaltning ingår ett understöd på 101 800 (101 800) euro till stiftelsen.

Helsingfors teaterstiftelse

På momentet 4 17 06, Understöd till Helsingfors teaterstiftelse, i kapitlet Kulturväsendet ingår ett understöd på 7 909 000 (9 192 000) euro till stiftelsen.

Stiftelsen Helsingforsveckan

Ett anslag på 1 513 000 (1 513 000) euro ur kultur- och biblioteksnämndens understödsanslag har reserverats för stiftelsen.

Isbanestiftelsen

Ett anslag på 813 000 (919 000) euro ur understödsanslagen för idrottsverksamhet har

reserverats för stiftelsen.

Stadion-säätiö

Liikuntatoimen avustusmäärärahoista on varattu 1 740 000 (1 502 000) euroa säätiölle.

Kaupunki varautuu jatkossa osallistumaan Olympiastadionin peruskorjaukseen kaupunginvaltuuston 28.11.2012 hyväksymän Suomen valtion kanssa solmitun sopimuksen kaupungin ja valtion välisestä yhteistyöstä Helsingin Olympiastadionin perusparannushankkeen rahoittamisesta mukaisesti.

Stadionstiftelsen

Ett anslad på 1 740 000 (1 502 000) euro ur undestödsanslagen för idrottsverksamhet har reserverats för stiftelsen.

Staden bereder sig på att i fortsättningen delta i ombyggnaden av Olympiastadion enligt avtalet som ingicks med finska staten om samarbete mellan staden och staten i fråga om finansieringen av ombyggnaden av Helsingfors Olympiastadion och som stadsfullmäktige godkände 28.11.2012.

UMO-säätiö

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan avustusmäärärahoista on varattu 820 000 (820 000) euroa säätiölle.

UMO Stiftelsen

Ett anslag på 820 000 (820 000) euro ur kultur- och biblioteksnämndens understödsanslag har reserverats för stiftelsen.

Tytäryhteisöille asettettavat tulostavoitteet

Talousarviossa on asetettu tytäryhteisökohtaisia tulostavoitteita kaupungin avustusta saaville tytäryhteisöille sekä muille keskeisimmille tytäryhteisöille. Strategiaohjelmassa vuosille 2013–2016 konserniajattelu painottuu aiempaa enemmän.

Resultatmål för dottersammanslutningarna

I budgeten har det satts resultatmål för enskilda dottersammanslutningar, närmare bestämt för de dottersammanslutningar som får understöd av staden eller som i övrigt är mest centrala. I strategiprogrammet för åren 2013–2016 betonas koncerntänkandet mer än tidigare

Tytäryhteisöjen tulostavoitteet vuodelle 2016 ÷ – Resultatmålen för dottersammanslutningarna för år 2016÷

Kaupunginjohtajan toimiala – Stadsdirektörsroteln	Sitova tavoite 2016 – Bindande mål 2016	Muu tavoite 2016 – Övrigt mål 2016
Forum Virium Helsinki Oy		Yhtiön kaikissa hankkeissa on mukana suomalaisia yrityksiä ja muita sidosryhmiä. – Finländska företag och andra intressentgrupper är med i bolagets alla projekt
Helen Oy	Omistajan päätöksen mukaisen kehitysohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaisesti. . – Utvecklingsprogrammet genomförs enligt planen i enlighet med ägarens beslut.	Suunnitelmakaudella yhtiö jakaa tuloksestaan noin 50 % osinkona. . – Utdelningen under planperioden ca 50 % av bolagets resultat.
Helsingin Markkinointi Oy		Yhteistyökumppanien määrä kasvaa ja monipuolistuu. – Antalet samarbetspartner blir fler och mångsidigare.
Helsingin Satama Oy	Uuden Länsiterminaalin rakentamisen toteuttaminen suunnitelman mukaisesti– Den nya Västra terminalen byggs enligt planen..	Sijoitetun pääoman tuotto vähintään 3 %. – Avkastning på investerat kapital bör vara minst 3 %.
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Hintojen nousu enintään kustannustason nousua vastaava. – Prisstegringen motsvarar högst stegringen i kostnadsnivån.	Tilausten täyttöaste tulee olla vähintään 92 %. – Realiseringsgraden för beställningar bör vara minst 92 %.
Rakennus- ja ympäristötoimi – Byggnads- och miljöväsendet	**Sitova tavoite 2016 – Bindande mål 2016**	**Muu tavoite 2016 – Övrigt mål 2016**
Helsingin Bussiliikenne Oy		Yhtiön tilikauden tulos on positiivinen. – Bolagets resultat för räkenskapsperioden bör vara positivt.
Helsingin kaupungin Palvelut Oy	Yhtiö toimii liiketaloudellisesti kannattavasti. – Bolaget är ekonomiskt lönsamt.	1. Valmistautuminen kaupungin tuleviin palvelukilpailutuksiin. . – Bolaget förbereder sig på stadens kommande servicekonkurrensutsättningar. 2. 2 % tuottavuuden kehitys ja markkina-aseman vahvistaminen. – Produktiviteten ökar med 2 % och marknadsställningen stärks.
MetropoliLab Oy	Yhtiö toimii liiketaloudellisesti kannattavasti. – Bolaget är ekonomiskt lönsamt.	Yhtiö varmistaa ja turvaa elintarvikkeiden, veden ja ympäristön tilan seurantaan tarvittavien laboratorioanalyysi- ja näytteenottopalvelujen saatavuuden pääkaupunkiseudulla kaikissa epidemia- ja muissa poikkeus- ja häiriötilanteissa sekä takaa näiden saatavuuden alueen yrittäjille, viranomaisille ja kuntalaisille. – Bolaget säkerställer och tryggar tillgången i huvudstadsregionen till sådana laboratorieanalys- och provtagningstjänster som behövs för uppföljningen av livsmedels-, vatten- och miljötillståndet i alla epidemisituationer och andra undantags- och störningssituationer och garanterar att sådana tjänster finns att tillgå för företagarna, myndigheterna och kommuninvånarna i området.
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy		1. Yhtiön tekee vähintään nollatuloksen. – Bolaget uppnår minst ett nollresultat. 2. Säästettyjen luonnonvarojen nettomäärä lisääntyy edellisestä vuodesta 10 %.– Nettomängden av sparade naturresurser ökar med 10 % från året innan.

Helsingin Bussiliikenne Oy		Yhtiön tilikauden tulos on positiivinen. – Bolagets resultat för räkenskapsperioden bör vara positivt.
Sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatustoimi – Social-, hälsovårds- och barnomsorgsväsendet	**Sitova tavoite 2016 – Bindande mål 2016**	**Muu tavoite 2016 – Övrigt mål 2016**
Helsingin Seniorisäätiö		Säätiö huomioi palveluidensa kehittämisessä kaupungin vanhuspalveluiden linjaukset ja lisää kotona asuville vanhuksille kohdennettujen palveluiden tuottamista. – Stiftelsen beaktar stadens riktlinjer för tjänster för äldre i utvecklingen av sina tjänster och ökar produktionen av tjänster för hemmaboende äldre.
Niemikotisäätiö		Säätiön palveluiden kehittämistä jatketaan kaupungin omia mielenterveyspalveluja tukevina palveluina ja työkeskustoimintaa uudistetaan niin, että työkeskukset profiloidaan vastamaan muuttuneen asiakaskunnan tarpeita ja toiveita. – Utvecklingen av stiftelsens tjänster fortsätter så att de stöder stadens egna mentalvårdstjänster. Arbetscentralernas verksamhet förnyas genom att profilera centralerna så att de svarar mot det förändrade klientelets behov och önskemål.
Oulunkylän sairaskotisäätiö		Säätiön ylläpitämä, kaupungin sidosyksikkönä toimiva Oulunkylän kuntoutussairaala tuottaa geriatrisia kuntoutuspalveluita osana kaupungin palveluverkkoa. – Åggelby rehabiliteringssjukhus, en enhet anknuten till staden med stiftelsen som huvudman, producerar geriatriska rehabiliteringstjänster som en del av stadens servicenät.
PosiVire Oy		1. Yhtiö tekee vähintään nollatuloksen. – Bolaget uppnår minst ett nollresultat. 2. Avoimille työmarkkinoille ja jatkokoulutukseen siirtyvien suhteellinen osuus kasvaa edellisvuodesta. – Den relativa andelen personer som kommer in på den öppna arbetsmarknaden eller vidareutbildning ökar från året innan. 3. Kiinteät kulut/laskutettava tunti eivät kasva. – De fasta utgifterna per fakturerad timme ökar inte från året innan.
Sivistystoimi – Bildningsväsendet	**Sitova tavoite 2016 – Bindande mål 2016**	**Muu tavoite 2016– Övrigt mål 2016**
Helsingin teatterisäätiö		1. Tuotetaan vähintään 16 ensi-iltaa. – Stadsteatern producerar minst 16 premiärer. 2. Saavutetaan vähintään 215 000 katsojaa. – Antalet åskådare uppgår till minst 215 000.

UMO-säätiö		1. Säätiön oman varainhankinnan aste vähintään 22 %.%.– Målet för stiftelsens egen medelanskaffning är minst 22 %. 2. Järjestettyjen konserttien määrä vähintään 52. – Stiftelsen ordnar minst 52 konserter. 3. Kokonaiskuulijamäärä vähintään 25 000. – Det totala antalet åhörare uppgår till minst 25 000.
Helsinki-viikon säätiö		1. Ohjelma: Panostetaan luoviin, osallistaviin, matalan kynnyksen hankkeisiin sekä mahdollistetaan uusien taide-esitysten synty. – Program: Det satsas på kreativa projekt med låg tröskel, som sporrar till deltagande, och uppkomsten av nya konstuppvisningar görs möjlig. 2. Yleisö: Kokonaiskäyntitavoite yli 150 000 ja pääsymaksullisten esitysten täyttöaste vähintään 80 %. – Publik: Totalmålet för antalet åskådare är över 150 000 och beläggningsgraden på avgiftsbelagda föreställningar är 80 %. 3. Talous: Pääsylipputulojen osuus vähintään 25 % ja yritysyhteistyörahoituksen osuus 15-20 % tulobudjetista. – Ekonomi: Inträdesbiljetternas andel är minst 25 % och finansieringen från företagssamarbete 15–20 % av intäktsbudgeten.
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy		Kävijämäärät säilyvät vähintään edellisen vuoden tasolla. – Antalet besökare stannar minst på 2015 års nivå.
Urheiluhallit Oy		Kävijämäärät säilyvät vähintään edellisen vuoden tasolla. – Antalet besökare stannar minst på 2015 års nivå.
Vuosaaren Urheilutalo Oy		Kävijämäärät säilyvät vähintään edellisen vuoden tasolla. – Antalet besökare stannar minst på 2015 års nivå.
Jääkenttäsäätiö		Jäähallikauden keskimääräinen jäänkäyttöaste säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla. – Den genomsnittliga användningsgraden för isbanan under hallsäsongen stannar minst på 2015 års nivå.
Stadion-säätiö		Olympiastadionin perusparannus-ja uudistamishanke käynnistyy ja etenee hankesuunnitelman mukaisissa raameissa. – Projektet för ombyggnad av Olympiastadion inleds och fortskrider inom ramen för projektplanen.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi – Stadsplanerings - och fastighetsväsendet	Sitova tavoite 2016 – Bindande mål 2016	Muu tavoite 2016 – Övrigt mål 2016
Finlandia-talo Oy	Yhtiö toimii liiketaloudellisesti kannattavasti huomioiden sen, että yhtiön toiminta-avustus vuonna 2016 pienenee 100 000 euroa. – Bolaget är ekonomiskt lönsamt med beaktande av att understödet för bolagets verksamhet minskar med 100 000 euro år 2016.	Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla. – Kundnöjdheten stannar minst på samma nivå som året innan.
Helsingin kaupungin asunnot Oy	Kiinteistöjen ylläpitokustannusten nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruinen (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi).). – Kostnadsstegringen inom fastighetsunderhållet högst lika stor som den indexstegring som beskriver underhållskostnaderna (jfr Statistikcentralens kostnadsindex för fastighetsunderhåll).	1. Energiansäästötavoite: 10 % vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. – Energisparmål: 10 % av den totala energiförbrukningen år 2010, inklusive tidigare års sparmål. 2. Asiakastyytyväisyys paranee edelliseen vuoteen verrattuna. – Kundnöjdheten förbättras jämfört med föregående år. 3. Kiinteistöjen käyttöveden kulutus alenee edellisvuodesta vähintään 1 % (litraa/asukas/vrk). – Förbrukningen av bruksvatten sjunker med 1 % (liter/invånare/dygn) från året innan.
Helsingin Leijona Oy		1. Asiakastyytyväisyys paranee edelliseen vuoteen verrattuna. – Kundnöjdheten förbättras jämfört med föregående år. 2. Tilojen vuokrausaste vähintään 90 %. – Uthyrningsgraden för lokalerna minst 90 %. 3. Yhtiö toimii liiketaloudellisesti kannattavasti. – Bolaget är ekonomiskt lönsamt.
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Korkotukiasunnot	Kiinteistöjen ylläpitokustannusten nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruinen (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi). – Kostnadsstegringen inom fastighetsunderhållet högst lika stor som den indexstegring som beskriver underhållskostnaderna (jfr Statistikcentralens kostnadsindex för fastighetsunderhåll).	1. Energiansäästötavoite: 10 % vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. – Energisparmål: 10 % av den totala energiförbrukningen år 2010, inklusive tidigare års sparmål. 2. Asiakastyytyväisyys paranee edelliseen vuoteen verrattuna. – Kundnöjdheten förbättras jämfört med föregående år. 3. Kiinteistöjen korjausvelan seurannan toteutus. – Genomförande av uppföljning av fastigheternas reparationsskuld. 4. Rakennusaikaisten lainojen uudelleenjärjestelyn toteuttaminen. – Omorganisering av lånen under byggtiden genomförs.

Kiinteistö Oy Auroranlinna	Kiinteistöjen ylläpitokustannusten nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruinen (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi). – Kostnadsstegringen inom fastighetsunderhållet högst lika stor som den indexstegring som beskriver underhållskostnaderna (jfr Statistikcentralens kostnadsindex för fastighetsunderhåll).	1. Energiansäästötavoite: 10 % vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. – Energisparmål: 10 % av den totala energiförbrukningen år 2010, inklusive tidigare års sparmål. 2. Asiakastyytyväisyys paranee edelliseen vuoteen verrattuna. – Kundnöjdheten förbättras jämfört med föregående år. 3. Kiinteistöjen korjausvelan seurannan toteutus– Genomförande av uppföljning av fastigheternas reparationsskuld.
Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat	Kiinteistöjen ylläpitokustannusten nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruinen (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi). – Kostnadsstegringen inom fastighetsunderhållet högst lika stor som den indexstegring som beskriver underhållskostnaderna (jfr Statistikcentralens kostnadsindex för fastighetsunderhåll).	Energiansäästötavoite: 10 % vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. – Energisparmål: 10 % av den totala energiförbrukningen år 2010, inklusive tidigare års sparmål.
Kiinteistö Oy Kaapelitalo	Kiinteistöjen ylläpitokustannusten nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruinen (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi). – Kostnadsstegringen inom fastighetsunderhållet högst lika stor som den indexstegring som beskriver underhållskostnaderna (jfr Statistikcentralens kostnadsindex för fastighetsunderhåll).	1. Yhtiö toimii liiketaloudellisesti kannattavasti. – Bolaget är ekonomiskt lönsamt 2. Tilojen vuokrausaste vähintään 95 %.– Uthyrningsgraden för lokalerna minst 95 %.
Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Tennispalatsi	Kiinteistöjen ylläpitokustannusten nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruinen (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi). – Kostnadsstegringen inom fastighetsunderhållet högst lika stor som den indexstegring som beskriver underhållskostnaderna (jfr Statistikcentralens kostnadsindex för fastighetsunderhåll).	Kiinteistön lämpöenergian kulutus lämmitystarve huomioon ottaen alenee edellisvuodesta vähintään 2 %.– Förbrukningen av värmeenergi med beaktande av uppvärmningsbehovet sjunker med 2 % från året innan

5 TALOUSARVIOEHDOTUS

5.1 Talousarvioehdotuksen tunnuslukuja

Vuonna 2015 kaupungin taloudellinen asema on muuttunut vuodesta 2014 oleellisesti Helsingin Energian ja Helsingin Sataman yhtiöittämisen seurauksena.

Helsingin Energian yhtiöittämisen, kaupunginvaltuuston hyväksymän Helsingin Energian kehitysohjelman sekä energiamarkkinoiden yleisen kehityksen vaikutuksesta energiayhtiön liiketuloksen tulovirrat kaupungille vähenevät vuosien 2013–2014 noin 220 milj. euron vuosittaiselta tasolta arviolta noin 80–90 milj. euron vuosittaiselle tasolle. Tulovirran väheneminen on niin huomattava, että kaupungin palvelutuotannon toimintamenojen kasvun on oltava vuosina 2016–2018 matala, jotta strategiaohjelman mukainen investointiraami sekä joukkoliikenneinvestoinnit voidaan rahoittaa ilman kohtuutonta lisävelkaantumista.

Viime vuosina kaupungin investoinnit ovat olleet korkealla tasolla muun muassa uusien aluerakentamiskohteiden rakentamisen käynnistämisen, joukkoliikenteeseen liittyvien hankkeiden ja kiinteistöjen korjausinvestointien vuoksi.

Kaupungin lainakannan yli kaksinkertaistuminen vuodesta 2008 ja tulevien investointien edellyttämät rahoitustarpeet muodostavat aikaisempaan verrattuna merkittävästi suuremman riskin. Lainakannan kasvua on hillittävä, jotta vuosittaiset lainanhoitokustannukset eivät nouse liian korkeiksi. Taloudellinen epävarmuus heikentää lainansaantia kohtuullisin ehdoin. Helsingin tavoitteena on keskipitkällä aikavälillä saavuttaa tilanne, jossa peruspalvelujen rahoitus on nykyistä kestävämmällä pohjalla.

Edellä esitettyyn kaupungin rahoituspohjan haasteeseen kaupunki vastaa valtuustokaudelle 2013–2016 asetettuja strategiaohjelman taloustavoitteita toteuttaen.

Talousarvion 2016 ja taloussuunnitelman 2017–2018 lähtökohtana on strategiaohjelman 2013–2016 tavoite hidastaa kaupungin velkaantumiskehitystä rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella sekä kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

Tätä tavoitetta edistävät linjaukset ovat seuraavat:

- pidetään emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden

5 BUDGETFÖRSLAGET

5.1 Nyckeltal i budgetförslaget

Stadens ekonomiska läge har år 2015 förändrats väsentligt från år 2014 till följd av att Helsingfors Energi och Helsingfors Hamn bolagiserats.

Till följd av bolagiseringen av Helsingfors Energi, det av stadsfullmäktige godkända utvecklingsprogrammet för Helsingfors Energi och den allmänna utvecklingen på energimarknaden minskar inkomstflödet från energibolagets affärsresultat till staden från en årsnivå på ca 220 mn euro åren 2013–2014 till en årsnivå på uppskattningsvis ca 80–90 mn euro. Minskningen i inkomstflödet är så betydande att omkostnadsökningen inom stadens serviceproduktion måste vara låg åren 2016–2018 för att det ska finnas medel för investeringsramen baserad på strategiprogrammet och för finansieringen av investeringar i kollektivtrafiken utan oskälig ytterligare skuldsättning.

De senaste åren har stadens investeringsnivå varit hög, bl.a. till följd av nya objekt för områdesbyggande, projekt som hänför sig till kollektivtrafiken och reparationsinvesteringar i fastigheter.

Det faktum att stadens lånestock har mer än fördubblats sedan år 2008 och behovet att finansiera kommande investeringar utgör en betydligt större risk än tidigare. Tillväxten i lånestocken måste dämpas, så att de årliga kostnaderna för lånen inte blir för höga. Den ekonomiska osäkerheten försvagar möjligheten att få lån på rimliga villkor. På medellång sikt har staden som mål att nå en situation där finansieringen av basservicen är hållbarare än nu.

Staden svarar på utmaningen i fråga om stadens finansieringsbas genom att realisera de i strategiprogrammet uppställda ekonomiska målen för fullmäktigeperioden 2013–2016.

En utgångspunkt i budgeten för år 2016 och ekonomiplanen för åren 2017–2018 är det i strategiprogrammet angivna målet att staden ska bromsa skuldsättningsutvecklingen genom att finansiera en betydligt större andel av investeringarna med internt tillförda medel och inkomster från försäljning av fast egendom.

Följande riktlinjer främjar det ovannämnda målet:

- Den reella ökningen i moderstadens driftsutgifter motsvarar under fullmäktigeperioden 2013–2016 ökningen i

parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016

- kiinteän omaisuuden myyntitavoite on 100 milj. euron vuositasolla. Kaupungin ydintoiminnan kannalta tarpeettomien rakennusten ja osakehuoneistojen myyntitavoite on asetettu edelleen 35 milj. euron vuotuiseen tasoon ottamalla samalla huomioon rakennuskannan korjausvelan pienentäminen.

- vuotuisten investointien taso rajataan investointiraamin mukaisesti 463,3 miljoonaan euroon (investointiraamiin sisältyy vuosittaiset indeksitarkistukset 13,3 milj. euroa sekä kaupunginhallituksen raamin 2016 käsittelyssä päättämä tasokorotus 15 milj. euroa).

antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivitetsförbättringen.

- Målet för inkomster från försäljning av fast egendom är 100 mn euro om året. Motsvarande mål i fråga om byggnader och aktielägenheter som inte har betydelse för stadens kärnverksamhet är som förut 35 mn euro. Det är då beaktat att en del av de reparationer i byggnadsbeståndet som släpat efter blir utförda.

- De årliga investeringarna begränsas i enlighet med investeringsramen till 463,3 mn euro (ramen omfattar årliga indexjusteringar på 13,3 mn euro och en höjning med 15 mn euro som stadsstyrelsen fattade beslut om då den behandlade ramen för år 2016).

Taulukko 2 – Tabell 2. Helsingin kaupungin talouden tunnuslukuja (sisältäen liikelaitokset ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivat rahastot) – Nyckeltal för Helsingfors stads ekonomi (omfattar affärsverksamheten och fonder som utgör självständiga balansenheter)

	Käyttö – Förbr 2013 milj. €	Käyttö – Förbr 2014 (ilman yhtiöittämisten vaikutuksia) – exkl. effekter av bolagisering) milj. €	Ennuste – Progn 2015 milj. €	TA – BDG 2016 milj. €	TS – EP 2017 milj. €	TS – EP 2018 milj. €
Vuosikate – Årsbidrag	473	481	194	299	334	364
Poistot – Avskrivningar	403	408	352	360	369	374
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) – Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	159	237	-20	91	117	141
Lainakanta – Lånestock	1499	1579	1738	1987	2099	2196
Vuosikate % poistoista – Årsbidraget täcker avskrivningarna, %	117	118	55	83	91	97
Investointien tulorahoitus-% – Investeringar med internt tillförda medel, %	75	88	34	44	56	60
Vuosikate sekä kaupungin maan, rakennusten sekä osaketilojen myyntitulot yhteensä– – Årsbidrag och inkomster från försäljning av mark, byggnader och aktielägenheter i stadens ägo sammanlagt	558	605	319	434	469	499
Investoinnit – Investeringar	647	549	578	680	598	609
Erotus– Skillnad .	-89	56	-254	-246	-129	-110

Arvio käyttömenojen kasvutavoitteeseen vaikuttavasta kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) vuosina 2015–2017 on hidastunut edelleen sekä kevättalvella raamin valmistelun aikana käytössä olleesta ennusteesta että vuoden 2015 talousarvion yhteydessä käytössä olleesta ennusteesta. Tuoreimman syyskuun ennusteen mukaan peruspalvelujen hintaindeksin muutoksen arvioidaan olevan 0,6 % vuonna 2015, 1,2 % vuonna 2016 ja 1,1 % vuonna 2017. Raamia valmisteltaessa vuoden 2014 kustannustason muutoksen ennuste oli 0,3 % kesäkuussa julkaistua lopullista toteumatietoa korkeampi. Raamia valmisteltaessa vuoden 2015 ennuste oli 1,0 % ja vuoden 2016 ennuste oli 1,6 %.

Kesällä 2015 valmistuneen väestöennusteen mukaan kaupunki kasvaa vuonna 2015 kaikkiaan 7 498 hengellä, mikä tarkoittaa 1,2 %:n väestönkasvua. Vuoden lopun väkiluvun ennustetaan olevan 628 213 henkeä. Uusi ennuste poikkeaa siten edellisestä vuonna 2014 laaditusta väestöennusteesta, jossa vuoden 2015 kasvuksi ennustettiin 1,5 % (noin 9 300

Den beräknade förändringen i kostnadsnivån (prisindexet för basservicen), vilken påverkar målet för ökningen i driftsutgifterna åren 2015–2017, har blivit ännu långsammare i förhållande både till prognosen från vårvintern, då ramen bereddes, och till den prognos som 2015 års budget baserar sig på. I den senaste prognosen, som är från september; beräknas prisindexet för basservicen stiga med 0,6 % år 2015, med 1,2 % år 2016 och med 1,1 % år 2017. Då ramen bereddes översteg den prognostiserade stegringen i kostnadsnivån för år 2014 den slutliga, som publicerades i juni, med 0,3 procentenheter. Då ramen bereddes var den prognostiserade stegringen 1 % för år 2015 och 1,6 % för år 2016.

Enligt den befolkningsprognos som blev klar sommaren 2015 ökar antalet invånare i Helsingfors med 7 498, 1,2 %, år 2015. Antalet invånare beräknas vid utgången av året uppgå till 628 213. Den nya befolkningsprognosen avviker från den föregående, som är från år 2014 och enligt vilken antalet invånare ökar med 1,5 % (ca 9 300) år 2015. I

henkeä). Vuosina 2016–2018 kasvun sen sijaan ennustetaan jatkuvan prosentin tasolla edellisen ennusteen mukaisesti.

Tuoreimmilla kustannustason nousun ja väestönkasvun ennusteilla strategiatavoitteen mukainen menotaso on 64 milj. euroa raamia pienempi. Vuoden 2015 osalta strategiatavoitteesta ollaan jäämässä jo 65 milj. euroa. Strategiatavoitteen mukaisen menotason mahdollinen ylittyminen vuonna 2015 edellyttää säästöjä valtuustokauden loppuvuosina, jotta strategiaohjelman tavoite toteutuu.

Taloussuunnitelman 2016–2018 valmistelussa on pyritty ottamaan huomioon maan hallitusohjelman toimenpiteet. Eräänä keskeisenä toimenpiteenä hallitus sitoutuu osana julkisen talouden tasapainottamista vähentämään kuntien tehtäviä ja velvoitteita yhdellä miljardilla eurolla. Hallitus ei anna vaalikaudella kunnille lainkaan uusia tehtäviä tai velvoitteita. Mikäli kuntien valtionosuuksiin tehdään säästöjä, hallitus vähentää kuntien tehtäviä samassa suhteessa. Hallitus tekee vuoden 2015 budjettiriiheen mennessä yksityiskohtaisen toimenpideohjelman poistettavista tehtävistä ja velvoitteista sekä antaa ensimmäiset konkreettiset esitykset. Toistaiseksi toimeenpanopäätökset kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkamisesta ovat olleet rajallisia. Säästöjen aikaansaamisen edellytyksenä ovat kuntien omat sopeutustoimet. Kuntien kannalta on keskeistä, että tehtäviä ja velvoitteita aidosti vähennetään, koska niiden rahoitusta on jo leikattu.

Vuoden 2016 talousarvio on laadittu siten, että toimintamenot kasvavat strategiatavoitteen (ilman nettobudjetoituja yksiköitä ja eräitä muita talousarviokohtia) mukaan laskettuna vuonna 2016 vuoden 2015 talousarvioon verrattuna 0,31 % (ilman työterveyspalveluiden kela-korvausmuutosta). Kaupungin kokonaistoimintamenot kasvavat 0,8 %. Tarkasteltaessa vuoden 2016 talousarviota vuoden 2013 tilinpäätökseen strategiatavoitteen osalta toimintamenot kasvavat 3,3 %.

Strategiaohjelman taloustavoitteen mukainen menokasvu vuodelle 2017 on 1,1 % ja vuodelle 2018 on 1,7 %. Talousarvion vuosia 2016–2017 koskevassa taloussuunnitelmassa on varauduttu vastaavan suuruiseen menokasvuun varaamalla kaupunginjohtajan toimialan menoihin keskitetty varaus kustannustason nousun huomioimiseksi. Määrärahavarauksen suuntaamisesta päätetään näiden vuosien raamivalmistelun yhteydessä.

Strategiatavoitteen mukainen toimintamenokasvun

både den nya och den föregående prognosen beräknas ökningen bli ca 1 % åren 2016–2018.

De senaste prognoserna för stegringen i kostnadsnivån och befolkningstillväxten innebär att det belopp för utgiftsnivån som baserar sig på målet i strategiprogrammet understiger beloppet i ramen med 64 mn euro. År 2015 verkar motsvarande skillnad redan bli 65 mn euro. Om utgiftsnivån alltså överskrids år 2015 krävs det besparingar i slutet av fullmäktigeperioden för att målet i strategiprogrammet ska nås.

Ekonomiplanen för åren 2016–2018 har i möjligaste mån beretts med beaktande av åtgärderna i regeringsprogrammet. Följande nyckelåtgärd ingår i programmet: ”Som ett led i balanserandet av den offentliga ekonomin förbinder sig regeringen att minska kommunernas uppgifter och skyldigheter motsvarande en miljard euro. Regeringen påför inte kommunerna några nya uppgifter eller skyldigheter under valperioden. Om det görs nedskärningar i statsandelarna till kommunerna, minskar regeringen kommunernas uppgifter i samma utsträckning.” Följande ingår också i programmet: ”Regeringen utarbetar före budgetmanglingen 2015 ett detaljerat åtgärdsprogram som gäller de uppgifter och skyldigheter som ska slopas samt lägger fram de första konkreta förslagen.” Besluten om att gallring i kommunernas uppgifter och skyldigheter ska verkställas har tills vidare varit knappa. För att det ska bli besparingar måste kommunerna själva vidta anpassningsåtgärder. Det är mycket viktigt för kommunerna att de verkligen har färre uppgifter och skyldigheter eftersom finansieringen redan minskat.

Budgeten för år 2016 har utarbetats utgående från att omkostnaderna beräknade i enlighet med målet i strategiprogrammet (exkl. enheterna med nettobudgetering och vissa budgetmoment) ökar med 0,31 % år 2016 jämfört med 2015 års budget (då ändringen i FPA-ersättningarna för företagshälsovårdstjänster inte räknas med). Stadens totala omkostnader ökar med 0,8 %. En jämförelse mellan budgeten för år 2016 och bokslutet för år 2013 med tanke på målet i strategiprogrammet visar att omkostnaderna ökar med 3,3 %.

Det ekonomiska målet i strategiprogrammet innebär att utgifterna år 2017 ökar med 1,1 % och år 2018 med 1,7 %. I ekonomiplanen för åren 2016–2017, som ingår i budgeten, har man förberett sig på en utgiftsökning av motsvarande grad genom att reservera centraliserade anslag för utgifterna inom stadsdirektörsroteln i syfte att beakta stegringen i kostnadsnivån. Hur anslagsreserveringen ska allokeras bestäms i samband med att budgetramen för åren i fråga bereds.

Ökningen i omkostnaderna åren 2016–2018 baserad

taso vuosina 2016–2018 parantaa kaupungin rahoituksellista tasapainoa jonkin verran, mutta taloussuunnitelmakaudella investointeja joudutaan edelleen rahoittamaan merkittävällä lisälainanotolla.

Taloussuunnitelmakaudella Helsingin lainakanta (mukaan lukien liikelaitokset) kasvaa 458 milj. eurolla. Arvio vuoden 2015 lopun lainakannasta on 1 728 milj. euroa. Lainakannan kasvu hidastuu suunnitelmakauden jälkimmäisinä vuosina. Kaupungilla on taloussuunnitelmakauden 2016–2018 lopussa lainaa noin 3 400 euroa asukasta kohti (arvio 2015 lopun lainakannasta on 2 794 euroa asukasta kohti).

5.2 Verotulot

Kaupungin verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta, kiinteistöverosta ja koiraverosta. Vuonna 2016 kaupungin verotulojen arvioidaan olevan kokonaisuudessaan 3 063 milj. euroa.

5.2.1 Kunnallisvero

Vuonna 2015 kunnallisveroa arvioidaan kertyvän elokuussa tehdyn ennusteen mukaan 2 486 milj. euroa eli talousarvion mukaisesti.

Kunnallisveron tuotoksi vuonna 2016 arvioidaan 2 535 milj. euroa. Tämä on 2,0 % vuoden 2015 ennustetta enemmän.

Helsingin vuoden 2016 kunnallisveron tuoton arvio perus-tuu valtion ja Kuntaliiton arvioihin kuntien yhteenlasketusta kunnallisveron tuoton kasvusta sekä kaupungin vuonna 2015 saamiin verotilityksiin. Kunnallisveron tuottoarvion pohjana ovat valtiovarainministeriön syyskuussa 2015 esittämät alustavat tiedot suhdannenäkymistä vuodelle 2016, joiden mukaan Suomen vuoden 2016 bruttokansantuotteen kasvuksi ennakoidaan 1,3 %.

Jos ennusteet talouskasvusta vuodelle 2016 muuttuvat, tämä vaikuttaa työllisyyskehityksen kautta myös arvioon kunnallisverotuloista vuonna 2016. Toinen kunnallisveroennusteita vaikeuttava keskeinen tekijä on ansiotuloverojen ja pääomatuloverojen kehittymisen suhde. Talouskasvun heikentyessä pääomatulojen kasvu hidastuu ansiotulojen kasvua enemmän ja tämä saattaa muuttaa kuntien ja valtion saamien tuloverotilitysten jakosuhteita. Näiden jakosuhteiden muuttumisen ajankohtien ennakoiminen on vaikeaa, mutta jakosuhdemuutokset saattavat vaikuttaa merkittävästikin kullekin vuodelle kohdentuviin verotilityksiin ja tilityserien oikaisuihin.

på målet i strategiprogrammet förbättrar stadens finansiella balans i någon mån, men investeringar måste fortfarande finansieras med nya stora lån under ekonomiplaneperioden.

Stadens lånestock (affärsverken inkluderade) växer med 458 mn euro under ekonomiplaneperioden 2016–2018. Den beräknas uppgå till 1 728 mn euro vid utgången av år 2015. Tillväxten blir långsammare de sista åren under ekonomiplaneperioden. Vid utgången av perioden har staden lån på ca 3 400 euro per invånare (2 794 euro per invånare på basis av den beräknade lånestocken vid utgången av år 2015).

5.2 Skatteintäkter

Stadens skatteintäkter utgörs av kommunalskatt, samfundsskatt, fastighetsskatt och hundskatt. År 2016 beräknas stadens totala skatteintäkter bli 3 063 mn euro.

5.2.1 Kommunalskatt

Kommunalskatten beräknas år 2015 inbringa 2 486 mn euro enligt en prognos från augusti. Beloppet motsvarar det budgeterade.

Intäkterna från kommunalskatten beräknas år 2016 bli 2 535 mn euro. Detta är 2 % mer än i prognosen för år 2015.

Stadens beräknade intäkter från kommunalskatten år 2016 baserar sig på statens och Kommunförbundets beräkningar över den sammanlagda tillväxten i kommunernas intäkter från kommunalskatten och på den redovisade skatt som staden fått år 2015. De beräknade intäkterna från kommunalskatten grundar sig på de preliminära uppgifter om konjunkturutsikterna för år 2016 som finansministeriet framlade i september 2015 och enligt vilka Finlands bruttonationalprodukt beräknas öka med 1,3 % år 2016.

Om prognoserna för den ekonomiska tillväxten år 2016 förändras, inverkar detta genom sysselsättningsutvecklingen också på de beräknade intäkterna från kommunalskatten år 2016. En annan avgörande faktor som försvårar prognostiseringen av intäkterna från kommunalskatten är hur skatten på förvärvsinkomster och skatten på kapitalinkomster utvecklas i förhållande till varandra. När den ekonomiska tillväxten försvagas ökar kapitalinkomsterna långsammare än förvärvsinkomsterna, vilket kan ändra fördelningen av intäkterna från inkomstskatter mellan kommunerna och staten. Det är svårt att beräkna tidpunkten för när fördelningen ändras, men ändringen kan ha en betydlig inverkan på de årligen redovisade skatterna och på korrigeringarna i de redovisade beloppen.

5.2.2 Yhteisövero

Vuonna 2015 yhteisöveroa arvioidaan kertyvän 340 milj. euroa eli 32 milj. euroa talousarviota enemmän.

Yhteisöveron tuotoksi vuonna 2016 arvioidaan 308 milj. euroa.

Helsingin vuoden 2016 yhteisöveron tuoton arvio perustuu valtion ja Kuntaliiton arvioihin kuntien yhteenlasketusta yhteisöveron tuoton kasvusta sekä kaupungin vuonna 2015 saamiin verotilityksiin. Tuottoarvion pohjana ovat valtiovarainministeriön syyskuussa 2015 esittämät suhdannenäkymät vuodelle 2016 sekä valtiovarainministeriön ehdotus valtion vuoden 2016 talousarvioksi.

Yhteisöverotuloennusteen heikentyminen vuodesta 2015 on seurausta siitä, että kuntien yhteisövero-osuuden vuosien 2012–2015 väliaikainen 5 prosenttiyksikön korotus poistuu vuonna 2016. Muutoksen seurauksena kuntaryhmän vuonna 2015 saama 36,87 prosentin osuus yhteisöveron tuotosta laskee 5 prosenttiyksiköllä vuonna 2016.

Vuoden 2013 veropohjan kasvu yhteisöverojen osalta nosti Helsingin kuntakohtainen jako-osuuden 23,1 prosenttiin vuodelle 2015. Helsingin osuuden kehittymisen ennustaminen vuodelle 2016 ja siitä eteenpäin on vaikeaa koska siihen vaikuttaa yksittäisen toimialan yritysten tuloskehityksen muutokset. Talouden heilahtelut ovat olleet suuria vuosina 2009–2015. Se on vaikuttanut mm. eri toimialojen tuloskehityksiin ja siten yritysten maksamiin yhteisöveroihin. Vuoden 2014 verotuksen valmistuminen loppuvuodesta 2015 saattaa muuttaa Helsingin saamaa prosenttiosuutta yhteisöveron tuotosta. Yleisestä taloustilanteesta johtuvan epävarmuuden vaikutus yhteisöveropohjaan sekä Helsingin saaman osuuden ennakoinnin vaikeus luo epävarmuutta vuoden 2016 yhteisöverotuloarvion toteutumiselle

5.2.3 Kiinteistövero ja koiravero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2016 on arvioitu 220 milj. euroa. Tästä yleisen kiinteistöveron (ml. yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöverotus) osuus on 170 milj. euroa, josta noin 70 % kertyy muista verokohteista kuin asuinrakennuksina toimivien kiinteistöjen maapohjasta maksettavasta verosta. Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveron osuus on 47 milj. euroa ja rakentamattomien tonttien osuus 2 milj. euroa. Arvio perustuu yleisen kiinteistöveron osalta veroprosenttiin 0,8 %. Vakituisten

5.2.2 Samfundsskatt

Samfundsskatten beräknas år 2015 inbringa 340 mn euro, 32 mn euro mer än budgeterat.

De beräknade intäkterna från samfundsskatten år 2016 uppgår till 308 mn euro.

Stadens beräknade intäkter från samfundsskatten år 2016 baserar sig på statens och Kommunförbundets beräkningar över den sammanlagda tillväxten i kommunernas intäkter från samfundsskatten och på den redovisade skatt som staden fått år 2015. De beräknade intäkterna grundar sig på de konjunkturutsikter för år 2016 som finansministeriet presenterade i september 2015 och på ministeriets budgetproposition för 2016.

En orsak till att de prognostiserade intäkterna från samfundsskatten minskar från år 2015 är att en förhöjning på 5 procentenheter i kommunernas andel av samfundsskatten tillfälligt gällt för åren 2012–2015 och alltså inte längre gäller för år 2016. Förändringen innebär närmare bestämt att kommunernas andel år 2016 blir 5 procentenheter mindre än 2015 års andel på 36,87 %.

En ökning i skatteunderlaget i fråga om samfundsskatten år 2013 höjde stadens andel av kommunernas utdelning av intäkterna från samfundsskatten till 23,1 % för år 2015. Det är svårt att prognostisera hurdan stadens andel blir år 2016 och framåt eftersom utvecklingen påverkas av förändringar i resultatutvecklingen vid företag inom en enskild verksamhetssektor. De ekonomiska fluktuationerna har varit stora åren 2009–2015, vilket har påverkat bl.a. resultatutvecklingen inom olika sektorer och därigenom den samfundsskatt företagen betalar. Beskattningen för år 2014, som blir klar i slutet av år 2015, kan ändra stadens procentandel av intäkterna från samfundsskatten. Det är oklart hurdan inverkan det osäkra allmänna ekonomiska läget har på samfundsskattebasen och svårt att förutse stadens andel. Det är därför osäkert om de beräknade intäkterna från samfundsskatten år 2016 kan uppnås.

5.2.3 Fastighetsskatt och hundskatt

Intäkterna från fastighetsskatten beräknas år 2016 uppgå till 220 mn euro. Den allmänna fastighetsskattens andel är 170 mn euro (fastighetsbeskattningen för allmännyttiga sammanslutningar inkluderad). Ca 70 % därav inflyter från andra skatteobjekt än från mark med fastigheter använda som bostadshus. En andel på 47 mn euro hänför sig till hus som används för stadigvarande boende och en andel på 2 mn euro till obebyggda tomter. Beräkningen baserar sig på 0,8 %

asuinrakennusten osalta arvio perustuu veroprosenttiin 0,37 %. Rakennuskelpoisten, mutta rakentamattomien tonttien osalta arvio perustuu vuoden 2015 tapaan 2,3 % kiinteistöveroon. 1,0 milj. euroa arvioidaan kertyvän voimalaitoksen kiinteistöverosta (Helen Oy:n voimalaitosrakennuksista maksettava kiinteistövero). Voimalaitosrakennuksen kiinteistöveron ylärajaa ehdotetaan valtion talousarvioesityksen mukaisesti korotettavan 3,10 %:iin (vuonna 2015 yläraja on 2,85 %)

Kiinteistöveron tuoton arvio perustuu verohallinnolta saatuihin vuoden 2015 maksuunpanon ennakkotietoihin sekä arvioon verotusarvojen kasvusta.

Koiraveron tuotoksi on arvioitu 0,4 milj. euroa.

5.3 Valtionosuudet

Vuonna 2015 valtionosuuksia arvioidaan elokuussa tehdyn ennusteen mukaan kertyvän Helsingissä 270 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus lasketaan siten, että kullekin kunnalle erikseen lasketusta valtionosuuden laskennallisesta perusteesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus (vuonna 2016 valtiovarainministeriön vuoden 2016 valtion budjettiehdotuksen mukaan 3 680 euroa asukasta kohden), joka on kaikissa kunnissa asukasta kohti yhtä suuri. Valtionosuusprosentti on vuonna 2016 valtion vuoden 2016 budjettiehdotuksen mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa 25,52 % (vuonna 2015 vastaa luku oli 25,44 %). Valtionosusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa. Peruspalvelujen valtionosuuden lisäksi kunnat saavat ns. muita opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ja ne määräytyvät pääpiirteissään samantapaisesti kuin peruspalvelujen valtionosuus.

Vuonna 2016 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän Helsingissä 300 milj. euroa. Valtionosuuksien muutos vuodesta 2015 selittyy pääosin kustannustenjaon tarkistuksesta seuraavalla perushintojen nousulla sekä kuntien verotulomenetysten kompensoinnilla valtionosuuksien kautta. Kustannustason nousua vastaava indeksikorotus (+0,8 %) leikataan kuntien valtionosuuksista pois vuonna 2016. Lisäksi edellisen hallituksen tekemä vuodelle 2016 kohdentuva valtionosuusleikkaus -40 milj. euroa koko maan tasolla vähentää valtionosuuksia.

Valtionosuuksiin sisältyvän verotulotasaus on vuoden 2016 osalta ennakkotietojen mukaan -263 milj. euroa (vuonna 2015 vastaava luku oli -249 milj. euroa).

som allmän skattesats. I fråga om hus som används för stadigvarande boende baserar sig beräkningen på skattesatsen 0,37 %, och i fråga om byggbara obebyggda tomter baserar den sig liksom år 2015 på skattesatsen 2,3 %. Fastighetsskatten för kraftverk (den fastighetsskatt som Helen Ab ska betala för sina kraftverksbyggnader) beräknas inbringa 1 mn euro. Övre gränsen för fastighetsskattesatsen för kraftverksbyggnader föreslås i enlighet med budgetpropositionen bli höjd till 3,10 % (övre gräns 2,85 % år 2015).

De beräknade intäkterna från fastighetsskatten baserar sig på förhandsuppgifter från Skatteförvaltningen om 2015 års debitering och på den prognostiserade ökningen i beskattningsvärdena.

Hundskatten väntas inbringa 0,4 mn euro.

5.3 Statsandelar

Enligt en prognos från augusti beräknas staden få statsandelar på 270 mn euro år 2015.

Statsandelen för kommunal basservice beräknas så att det från den kalkylerade statsandelsgrunden, vilken beräknas separat för varje kommun, dras en självfinansieringsandel som är lika stor för alla kommuner räknat per invånare (3 680 euro år 2016 enligt finansministeriets budgetproposition för 2016). Statsandelen för basservice, som beskriver kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna, är enligt budgetpropositionen 25,52 % år 2016 (25,44 % år 2015). Utöver statsandelen för basservice får kommunerna övriga statsandelar för undervisnings- och kulturverksamhet. Dessa bestäms i huvudsak på samma sätt som statsandelen för basservice.

Staden beräknas få statsandelar på 300 mn euro år 2016. Förändringen i statsandelarna jämfört med år 2015 kan huvudsakligen förklaras med att grundpriserna stigit till följd av att kostnadsfördelningen justerats och med att kommunernas förlust av skatteintäkter kompenseras via statsandelarna. Indexhöjningen (+0,8 %), som motsvarar stegringen i kostnadsnivån, beaktas inte i statsandelarna till kommunerna år 2016. Dessutom minskar statsandelarna genom att förra regeringen beslutade att statsandelarna år 2016 skulle skäras ner med 40 mn euro i landet som helhet.

Skatteintäktsutjämningen, som hör till statsandelssystemet, uppgår år 2016 enligt förhandsuppgifter till −263 mn euro (−249 mn euro år 2015).

Taulukko - Tabell 3. Verotulot ja valtionosuudet - Skatteintäkter och statsandelar

	TP - BSL 2014 milj. €	TA - BDG 2015 milj. €	Ennuste - Prognos 2015 milj. €	TA - BDG 2016 milj. €	TA - BDG 2016/2015 % -muutos - förändr.%	TA/Ennuste - BDG/Prognos % -muutos - förändr.%	TS - EP 2017 milj. €	TS - EP 2018 milj. €
Kunnallisvero - Kommunalskatt	2 435,1	2 486,0	2 486,0	2 535,0	2,0	2,0	2 585,0	2 665,0
Yhteistövero - Samfundsskatt	309,8	308,0	340,0	308,0	0,0	-9,4	308,0	318,0
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	206,7	219,0	224,0	220,0	0,5	-1,8	230,0	235,0
Koiravero - Hundskatt	0,4	0,5	0,4	0,4	-20,0	0,0	0,4	0,4
Verotulot - Skatteintäkter	2 951,9	3 013,5	3 050,4	3 063,4	1,7	0,4	3 123,4	3 218,4
Valtionosuudet - Statsandelar	250,6	244,0	270,2	300,0	23,0	11,0	300,0	300,0
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä - Skatteintäkter och statsandelar sammanlagt	3 202,6	3 257,5	3 320,6	3 363,4	3,3	1,3	3 423,4	3 518,4

5.4 Toimintatulot

Toimintatulot liikelaitokset mukaan lukien ja sisäiset erät eliminoiden kasvavat vuonna 2016 vuoden 2015 talousarvioon verrattuna 2,8 %. Vuoden 2015 ennusteeseen nähden tulojen arvioidaan kasvavan 3,3 %.

Myyntituloja syntyy tavaroista ja palveluista, jotka on tarkoitettu myytäväksi tuotantokustannukset kattavaan hintaan sekä maksutuloja asiakasmaksuista tai muista maksuista, joissa tuotantokustannuksia ei pyritä kattamaan, kuten esim. sairaala- ja hoitomaksut.

Tuet ja avustukset sisältävät tulonsiirtoja, jotka eivät ole korvausta suoritteen myynnistä tai rahoitusosuutta investointimenoon eivätkä suoraan tuloslaskelmaan kuuluvia valtionosuuksia. Tällaisia tuloja ovat mm. työllistämistuki, valtion välittämät ja kunnan suoraan EU:lta saamat EU-tuet ja avustukset.

5.4 Verksamhetsintäkter

Verksamhetsintäkterna ökar år 2016 med 2,8 % jämfört med 2015 års budget när affärsverken är medräknade och de interna posterna eliminerade. De beräknas öka med 3,3 % i förhållande till prognosen för år 2015.

Försäljningsinkomster fås från varor och tjänster avsedda för försäljning till ett pris som täcker produktionskostnaderna, och avgiftsinkomster fås från brukaravgifter och andra avgifter som inte förväntas täcka produktionskostnaderna, såsom sjukhus- och vårdavgifter.

Understöden och bidragen innefattar inkomstöverföringar som inte utgörs av ersättning för prestationsförsäljning, av en finansieringsandel i anslutning till investeringsutgifter eller av statsandelar som direkt ingår i resultaträkningen. Här avses bl.a. sysselsättningsstödet och EU-understöd och EU-bidrag som staten förmedlar eller som kommunen får direkt.

Taulukko - Tabell 4. Toimintatulot - Verksamhetsintäkter

	TP - BSL 2014 milj. €	TA - BDG 2015 milj. €	Ennuste - Prognos 2015 milj. €	TA - BDG 2016 milj. €	TA - BDG 2016/2015 % -muutos - förändr.%	TA/Ennuste - BDG/Prognos % -muutos - förändr.%	TS - EP 2017 milj. €	TS - EP 2018 milj. €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	236,3	253,5	245,1	259,7	2,4	6,0	257,9	257,1
Maksutulot - Avgiftsinkomster	225,6	211,4	212,0	212,4	0,5	0,2	213,4	214,5
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	110,0	108,2	113,0	120,5	11,4	6,7	120,5	122,3
Vuokratulot - Hyresinkomster	695,1	713,4	717,9	749,8	5,1	4,4	760,7	772,7
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	52,5	41,9	45,7	40,0	-4,5	-12,5	39,4	39,4
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	110,7	121,5	110,2	108,4	-10,7	-1,6	110,8	110,8
Yhteensä - Sammanlagt	1 430,3	1 449,9	1 443,8	1 490,8	2,8	3,3	1 502,7	1 516,8

- Työterveyskeskuksen liikelaitostaminen on huomioitu kaikilta vuosilta. – Att företagshälsovårdscentralen ersätts med ett affärsverk är beaktat för alla år.

5.5 Toimintamenot

5.5.1 Toimintamenot yhteensä

Toimintamenot liikelaitokset mukaan lukien ja sisäiset erät eliminoiden kasvavat vuonna 2016 vuoden 2015

5.5 Omkostnader

5.5.1 Omkostnader sammanlagt

Omkostnaderna ökar år 2016 med 0,8 % jämfört med 2015 års budget när affärsverken är medräknade och

talousarvioon verrattuna 0,8 %. Strategiatavoitteen (ilman nettobudjetoituja yksiköitä, liikelaitoksia ja eräitä muita talousarviokohtia) mukaan laskettuna toimintamenojen kasvu on 0,31 % (ilman työterveyspalveluiden kela-korvausmuutosta).

Vuoden 2015 ennusteeseen nähden toimintamenot laskevat 0,2 %. Strategiatavoitteen mukaisesti laskettuna toimintamenot laskevat vuoden 2015 ennusteesta on 0,24 % (ilman työterveyspalveluiden kela-korvausmuutosta). Tämä johtuu siitä, että toteutuessaan vuoden 2015 ennustettu menokasvu ylittää huomattavasti strategiantavoitteen mukaisen menokasvun.

Alla on taulukko kaupungin menoista ilman liikelaitoksia sekä rahastoja ja ilman sisäisten erien eliminointeja.

de interna posterna eliminerade. Beräknade i enlighet med målet i strategiprogrammet (exkl. enheterna med nettobudgetering och vissa budgetmoment) ökar de med 0,31 % (då ändringen i FPA-ersättningarna för företagshälsovårdstjänster inte räknas med).

Omkostnaderna minskar med 0,2 % i förhållande till prognosen för år 2015. Beräknade i enlighet med målet i strategiprogrammet minskar de med 0,24 % i förhållande till prognosen (då ändringen i FPA-ersättningarna för företagshälsovårdstjänster inte räknas med). Detta beror på att utgiftsökningen år 2015, om den blir som prognostiserat, betydligt överskrider utgiftsökningen baserad på målet i strategiprogrammet.

Tabellen nedan visar stadens utgifter när affärsverken och fonderna är obeaktade och de interna posterna inte är eliminerade.

Taulukko - Tabell 5. Toimintamenot menolajeittain - Omkostnader enligt utgiftsslag

	TP - BSL 2014 milj. €	TA - BDG 2015 milj. €	Ennuste - Prognos 2015 milj. €	TA - BDG 2016 milj. €	TA - BDG 2016/2015 % -muutos - förändr.%	TA/Ennuste - BDG/Prognos % -muutos - förändr.%	TS - EP 2017 milj. €	TS - EP 2018 milj. €
Palkat - Löner	1 246,4	1 281,1	1 275,0	1 275,1	-0,5	0,0	1 274,0	1 273,6
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	406,3	432,3	435,4	438,4	1,4	0,7	439,1	438,9
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 784,5	1 802,2	1 812,7	1 828,0	1,4	0,8	1 840,0	1 851,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	155,8	169,9	162,5	156,3	-8,0	-3,8	155,8	155,8
Avustukset - Understöd	413,8	413,1	448,9	456,4	10,5	1,7	462,1	465,5
Vuokrat - Hyror	531,5	537,9	549,3	555,2	3,2	1,1	555,3	555,5
Muut menot - Övriga utgifter	11,3	34,8	15,3	13,6	-61,0	-11,2	36,4	97,8
Yhteensä - Sammanlagt	4 549,5	4 671,3	4 699,0	4 723,0	1,1	0,5	4 762,6	4 838,7

- Työterveyskeskuksen liikelaitostaminen on huomioitu kaikilta vuosilta. – Att företagshälsovårdscentralen ersätts med ett affärsverk är beaktat för alla år.

Helsingin kaupungin työterveys -liikelaitos aloittaa toimintansa 1.1.2016. Kela-korvauksen huomioiminen laskutuksessa muuttuu. Liikelaitoksena Työterveys Helsinki laskuttaa virastoja ja liikelaitoksia tuotettujen palveluiden bruttohinnan perusteella. Virastomallissa työterveyskeskus vähensi saamansa kela-korvaukset virastokohtaisista laskutuksista. Vuoden 2016 alusta lähtien korvauksen hakee ja saa kaupunginkanslia ja korvausta vastaavat tulot kirjataan virastojen tuloiksi. Arvioitu vuosittainen Kela-korvauksen osuus (yhteensä noin 6,8 milj. euroa vuodessa) on lisätty virastojen vuoden 2016 talousarvioihin toimintamenoihin ja toimintatuloihin.

Affärsverket Helsingfors stads företagshälsa inleder sin verksamhet 1.1.2016. Det sätt på vilket FPA-ersättningen beaktas vid faktureringen förändras. Företagshälsan Helsingfors fakturerar förvaltningarna och affärsverken så att den anger bruttopriset för tillhandahållna tjänster. Som förvaltning drog företagshälsovårdscentralen av sin FPA-ersättning på fakturorna till förvaltningarna och affärsverken. Fr.o.m. ingången av år 2016 är det stadskansliet som söker och får FPA-ersättningen, och de inkomster som motsvarar ersättningen upptas som inkomster för förvaltningarna och affärsverken. De beräknade andelar av den årliga FPA-ersättningen (sammanlagt ca 6,8 mn euro) som hänför sig till de olika förvaltningarna och affärsverken har fogats till omkostnaderna och verksamhetsintäkterna i budgeten för år 2016.

5.5.2 Kaupunginjohtajan toimiala

Kaupunginkanslian kuten koko kaupungin toimintaympäristön keskeisenä haasteena on yleinen talouden toimintaympäristön muutos ja taloudellisen

5.5.2 Stadsdirektörsroteln

Den största utmaningen i stadskansliets och hela stadens omvärld är den allmänna förändringen i det ekonomiska klimatet och det alltjämt osäkra

tilanteen epävarmuuden jatkuminen.

ekonomiska läget.

Maan hallituksen hallitusohjelman mukaan sosiaali- ja terveyspalveluiden (SOTE) järjestämisratkaisu valmistellaan kuntaa suurempien itsehallintoalueiden pohjalta. Uudistus vähentää erittäin merkittävästi kuntien tehtäviä ja tulee muuttamaan kuntien rahoitusmallia. Hallitusohjelman mukaan myös muu aluehallinto uudistetaan. Lisäksi kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähennetään 1 mrd. eurolla.

Enligt statsrådets regeringsprogram bereds en lösning av organiseringen av social- och hälsovårdstjänsterna utifrån självstyrelseområden som är större än en kommun. Reformen minskar markant på kommunernas uppgifter och kommer att förändra kommunernas finansieringsmodell. Enligt regeringsprogrammet omorganiseras också den övriga regionförvaltningen. Kommunernas uppgifter och skyldigheter minskas med 1 miljard euro.

Em. muutosten toimeenpanosuunnitelmien tarkentuessa tulee kaupunginkanslian valmisteltavaksi laajoja kaupungin hallintoon, organisaatioon ja talouteen liittyviä kokonaisuuksia vuoden 2016 aikana.

När verkställighetsplanerna för ändringarna preciseras måste stadskansliet under år 2016 bereda omfattande helheter med anknytning till stadens förvaltning, organisation och ekonomi.

Kaupunginkanslia valmistelee kaupunginhallituksen johtamisen jaostolle vuonna 2016 esitykset johtamisjärjestelmän uudistamisesta vuoden 2015 aikana tehtyjen linjausten mukaisesti.

Stadskansliets förelägger stadsstyrelsens ledarskapssektion år 2016 förslag om reformering av stadens ledarskapssystem i enlighet med de riktlinjer som dragits upp år 2015.

Kaupungin viihtyisyyttä ja turvallisuutta varaudutaan lisäämään edellisen vuoden tapaan kaupunginhallituksen käyttöön varatulla keskitetyllä määrärahalla. Kaupunkiympäristön viihtyisyyden hankkeita jatketaan yhteistyössä asukkaiden, kaupungin hallintokuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Määrärahassa varaudutaan mm. hankkeeseen, jossa vähennetään puistojen, aukioiden ja kadunvarsien roskaisuutta palkkaamalla kesäisin nuoria.

För att trivseln och säkerheten ska öka i Helsingfors ställs det liksom i fjol ett centraliserat anslag till stadsstyrelsens disposition. Projekten för trivseln i stadsmiljön fortsätter i samråd med invånarna, stadens förvaltningar och de centrala intressentgrupperna. Anslaget omfattar också en reservering bl.a. för ett projekt genom vilket skräpigheten i parker, på öppna platser och vid gator minskas genom att det för sommaren anställs ungdomar.

Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen liittyviin hankkeisiin varaudutaan kaupunginhallituksen käyttövaroihin sisältyvällä 2,0 milj. euron määrärahalla.

I stadsstyrelsens dispositionsmedel ingår 2,0 mn euro för projekt som förbättrar invandrares ställning på arbetsmarknaden.

Kaupunkehittämisen hankkeisiin (mm. uudet asuntoalueet sekä muiden osapuolten kanssa yhteistyössä tehtävät hankkeet) ja hankkeiden toteutukseen liittyviin selvitys- ja suunnittelutehtäviin sekä markkinointiin ja korvauksiin varaudutaan kaupunginkanslian käyttöön osoitetulla keskitetyllä 2,0 milj. euron määrärahalla.

Ett centraliserat anslag på 2,0 mn euro ställs till stadskansliets disposition för utredningar, planering, marknadsföring och ersättningar som hänför sig till projekt som utvecklar staden (bl.a. nya bostadsområden och projekt i samarbete med andra parter) och till genomförandet av projekten.

Työmarkkinatuen kuntaosuus on siirtynyt sosiaali- ja terveystoimen työllisyyden hoidon talousarviokohdalta kaupunginkanslian alle vuodesta 2016 lähtien. Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrää kasvattaa voimakkaasti maksuperusteiden muutos 1.1.2015 alkaen. Kaupunki maksaa 300–999 päivää työmarkkinatukea saavien tuesta 50 %, kun aiemmin rajana oli 500 päivää. Yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saavien tuesta kaupunki maksaa 70 %.

Arbetsmarknadsstödets kommunandel har överförts från social- och hälsovårdsväsendets budgetmoment för sysselsättning till stadskansliet räknat från år 2016. Beloppet för arbetsmarknadsstödets kommunandel ökas kraftigt av att betalningsgrunderna ändrats 1.1.2015. Staden betalar 50 % av arbetsmarknadsstödet till dem som får stöd i 300–999 dagar, medan gränsen tidigare var 500 dagar. Staden betalar 70 % av arbetsmarknadsstödet till dem som får stöd i över 1 000 dagar.

Kaupungin työllisyyden hoidon uudistamista valmistellaan, palveluita kehitetään ja kohdennetaan työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämiseksi.

En omorganisering av stadens sysselsättningstjänster är under beredning, och tjänsterna utvecklas och inriktas i syfte att minska arbetsmarknadsstödets

Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluvan taloushallintopalvelu-liikelaitoksen talousarvion perusteluosat esitetään pääluokassa 1 ja vaikutukset kaupungin talousarvioon pääluokissa 7 ja 9.

5.5.3 Rakennus- ja ympäristötoimi

Kaupungin asuntotuotantotavoitteen toteutumista edistetään nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamisprosessia tehostaen hallintokuntarajat ylittäviä prosesseja sekä nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamispalvelujen hankintaa ja toimeenpanoa.

Yleisten alueiden aluesuunnitelmissa parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukioiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Lisäksi painotetaan ylläpitoa tehostavia suunnitelmaratkaisuja uudis- ja peruskorjaushankkeissa sekä lisätään ylläpidon vaikuttavuutta toimenpiteiden paikallisella priorisoinnilla ja täsmäkohdennuksella.

Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja toteuttamalla katu- ja puisto-osastolle kuuluvat joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt viivytyksittä ja varmistamalla matkaketjujen sujuvuutta ylläpidon keinoin. Kestävää liikkumista edistetään luovuttamalla paikkoja kaupunkipyöräasemille ja pyöräpysäköintiin sekä sähköautojen latauspisteille.

Koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä on tavoite vähentää 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. HKR-Rakennuttaja toimii energiansäästöneuvottelukunnan koordinoijana ja käytännön työn toteuttajana sekä asiantuntijana koko kaupungin energiatehokkuustyössä.

Vanhusväestön liikkumista asuinympäristössään edistetään parantamalla yleisten alueiden esteettömyyttä rakenteellisin ja ylläpidon keinoin sekä varmistamalla terveysasemien, palvelutalojen ja senioriasuntojen esteetön saavutettavuus joukkoliikenteellä.

Valaistuksen kehittämistä jatketaan valmistuneen valaistuksen tarveselvityksen periaatteiden mukaisesti. Erityinen painopiste on keskeisten kaupunkitilojen, kuten Senaatintorin, Hakaniementorin ja Rautatientorin ympäristöjen valaistuksien sekä pyöräilyn Baana-verkon valaistuksen kehittämisellä. Lisäksi puistojen erityiskohteiden, kuten leikkipaikkojen ja koira-aitausten valaistusta kehitetään laadittujen tavoitteiden ja toimenpideohjelman mukaisesti. LED-valaisinten käyttöön siirtymistä jatketaan ja LED-

kommunandel.

Motiveringsdelarna i budgeten för affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten inom stadsdirektörsroteln ingår i huvudtitel 1 och effekterna på stadens budget i huvudtitlarna 7 och 9.

5.5.3 Byggnads- och miljöväsendet

Förverkligandet av målen för stadens bostadsproduktion främjas med en snabbare planerings- och byggnadsprocess som uppnås genom effektivare processer över förvaltningsgränserna och snabbare upphandling och implementering av planerings- och byggnadstjänster.

I områdesplanerna för allmänna områden förbättras kvaliteten på gator, rekreationsområden och öppna platser, säkerheten, renligheten och funktionaliteten i den tätare stadsstrukturen. Dessutom betonas planlösningar som effektiviserar underhållet i ny- och ombyggnadsprojekt och ökas effektiviteten av underhållet genom lokal prioritering.

Tjänster och arbetsplatsområden görs lättare att nå i och med att kollektivtrafikförbindelser och gång- och cykeltrafiknätverk utvecklas genom att sådana kollektivtrafikhållplatser som hör till gatu- och parkavdelningen anordnas utan dröjsmål och smidigheten i resekedjorna säkras med hjälp av underhåll. Hållbar förflyttning främjas genom överlåtelse av platser för stadscykelstationer och cykelparkering och laddningspunkter för elbilar.

Ett mål är att hela Helsingfors koldioxidutsläpp ska minskas med 30 % före år 2020 jämfört med 1990 års nivå. HSB-Byggherre fungerar som samordnare och genomförare av det praktiska arbetet för energisparkommissionen och som expert i energieffektivitetsarbetet för hela staden.

De äldres möjligheter att förflytta sig i sin boendemiljö främjas genom att förbättra tillgängligheten i allmänna områden med hjälp av strukturella åtgärder och underhåll och säkra att hälsostationer, servicehus och seniorbostäder är obehindrat tillgängliga med kollektivtrafiken.

Utvecklingen av belysningen fortsätter i enlighet med principerna i den färdigställda utredningen om belysningsbehovet. Speciellt prioriteras utvecklingen av belysningen i centrala stadsrum, såsom omgivningarna kring Senatstorget, Hagnäs torg och Järnvägstorget, och i nätet av huvudcykelstråk. Dessutom utvecklas belysningen i speciella parkobjekt, såsom lekparker och hundinhägnader, i enlighet med målen och ett åtgärdsprogram. Övergången till diodlampor fortsätter och det följs nog hur LED-belysningen utvecklas bl.a. genom att delta i

valaistuksen kehitystä seurataan tiiviisti mm. osallistumalla tutkimushankkeisiin sekä tekemällä asennuskokeiluja ja käyttäjätutkimuksia.

forskningsprojekt och genomföra installationsförsök och användarenkäter.

Toiminnan tuottavuutta kehitetään tehostamalla käyttötalouden tuotannonohjausta ja ostopalvelujen hankintaa tuottavuustavoitteiden vaatimalla tavalla. Lisäksi optimoidaan omajohtoisen ja kilpailutetun tuotannon suhde käyttömenojen tuottavuusvaatimuksia vastaavaksi.

Verksamhetens produktivitet utvecklas genom att produktionsstyrningen inom driftsekonomin och upphandlingen av köpta tjänster effektiviseras i enlighet med produktivitetsmålen. Dessutom optimeras förhållandet mellan självledd och konkurrensutsatt produktion så att det motsvarar produktivitetskraven för driftsutgifterna.

Sähköisiä osallistumis- ja vuorovaikutuskanavia kehitetään yleisten alueiden aluesuunnitelmien ja investointihankkeiden suunnittelussa. Merkittävissä investointihankkeissa vuorovaikutusta kehitetään sekä ennakoivammaksi että osallistavammaksi lisäämällä sähköisten vuorovaikutuskanavien käyttöä.

De elektroniska kanalerna för deltagande och interaktion utvecklas i planeringen av områdesplaner för allmänna områden och investeringsprojekt. I betydande investeringsprojekt utvecklas interaktionen mot ett mera förutseende och inkluderande håll genom ökad användning av elektroniska interaktionskanaler.

Tuottavuutta lisätään kehittämällä toimintatapoja ja toimintaprosesseja, lisäämällä yhteistyötä yli hallintokuntarajojen, hyödyntämällä uutta teknologiaa, kehittämällä tilaamismenettelyjä sekä satsaamalla henkilöstön osaamisen ja esimiestyön kehittämiseen.

Produktiviteten ökas genom att verksamhetssätten och verksamhetsprocesserna utvecklas, samarbetet över förvaltningsgränserna ökas, ny teknologi utnyttjas, beställningsförfaranden utvecklas och satsningar görs på personalens kunskaper och utvecklingen av chefsarbetet.

Staran visiona on olla alansa halutuin palveluntuottaja ja työnantaja – vastuullinen ja kilpailukykyinen edelläkävijä. Visio tukee hyvin kaupungin strategiaa palveluajattelun, johtamisen ja henkilöstön osalta. Erityistä huomiota kiinnitetään vastuullisuuteen sekä edelläkävijyyteen. Eettisten vaatimusten noustessa Stara asettaa tavoitteekseen kehittää hankintojaan kaupungin strategiaohjelman mukaisesti.

Stara har som vision att vara den mest eftertraktade serviceproducenten och arbetsgivaren inom sin bransch – en ansvarsfull och konkurrenskraftig föregångare. Visionen stöder väl stadens strategi när det gäller servicetänkandet, ledarskapet och personalen. Särskild uppmärksamhet fästs vid ansvarigheten och föregångarskapet. När de etiska kraven ökar ställer Stara som mål att utveckla sina upphandlingar i enlighet med stadens strategiprogram.

Staran menojen ja tulojen erotuksena syntyvä toimintakate pysyy vuoden 2015 talousarvion suuruisena.

Staras verksamhetsbidrag, dvs. skillnaden mellan utgifter och inkomster, förblir lika stort som i 2015 års budget.

Stara toimii tilaajien kanssa yhteistyössä, jotta kaupunkirakenteen strategian mukaiset tavoitteet mielenkiintoisista, toimivista ja kauniista asuinalueista ja ympäristöistä toteutuvat. Sekä asiakkaiden että asukkaiden vaatimustaso kasvaa, mikä tuo painetta asiakaspalvelun ja työn laadun nostamiseen. Kiristyneen taloustilanteen vaatimusten mukaan Stara tekee yhä enemmän kokonaisurakkatarjouksia ja uuden teknologian tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä korostetaan.

Stara samarbetar med beställarna i syfte att förverkliga målen för stadsstrukturen i strategin, dvs. bygga intressanta, funktionella och vackra bostadsområden och miljöer. Både kundernas och invånarnas kravnivå blir högre, vilket ökar trycket att höja även nivån på kundservicen och arbetskvaliteten. Som det skärpta ekonomiska läget kräver ger Stara allt fler totalentreprenadanbud, och utnyttjandet av möjligheterna som den nya teknologin erbjuder framhävs.

Pelastuslaitoksen toimintaympäristössä ei odoteta tapahtuvan Helsingin turvallisuustasoon vaikuttavia muutoksia. Pelastuslaitoksen toiminnan uhkakuvat liittyvät toimialan mahdollisiin rakennemuutoksiin ja ensihoidon palvelurakenteeseen.

I räddningsverkets omvärld väntas inga stora förändringar som inverkar på säkerhetsnivån i Helsingfors. Hotbilderna för räddningsverkets verksamhet har att göra med eventuella strukturella ändringar i branschen och med servicesstrukturen inom den prehospitala akutsjukvården.

Ympäristönsuojelulain uudistaminen on käynnissä.

En revidering av miljöskyddslagen är på gång.

Uudistuksilla ei tulle olemaan olennaisia vaikutuksia ympäristökeskuksen toimintaan eikä valtion ja kunnan viranomaisten työnjakoon. Suurin muutos on ympäristönsuojelun valvonnan muuttuminen osin maksulliseksi.

Förnyelserna kommer inte att ha betydande verkningar för miljöcentralens verksamhet eller för arbetsfördelningen mellan statens och kommunens myndigheter. Den största ändringen har troligen att göra med att tillsynen av miljöskyddet delvis blir avgiftsbelagd.

Käynnissä on esiselvityksiä ympäristöterveydenhuollon tai joidenkin sen osa-alueiden siirtämisestä valtion tehtäväksi. Mahdolliset muutokset eivät kuitenkaan ehdi toteutua vielä vuoden 2016 aikana lukuun ottamatta kuluttajaturvallisuusvalvontaa, jonka siirtämisestä valtion tehtäväksi saatetaan tehdä erillisratkaisu.

Preliminära utredningar om överföring av miljö- och hälsoskyddet eller några av dess delområden till statens uppgifter är på gång. De eventuella ändringarna hinner dock inte implementeras ännu under år 2016 med undantag av konsumentsäkerhetstillsynen, vars överföring till statens uppgifter kan bli föremål för ett separat beslut.

Rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvien liikelaitosten eli HKL:n ja Palmian, talousarvioiden perusteluosat esitetään pääluokassa 2 ja vaikutukset kaupungin talousarvioon pääluokissa 7 ja 9.

Motiveringsdelarna i budgetarna för affärsverken inom verksamhetsområdet för biträdande stadsdirektören för byggnads- och miljöväsendet, HST och Palmia, ingår i huvudtitel 2 och effekterna på stadens budget i huvudtitlarna 7 och 9.

5.5.4 Sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatustoimi

5.5.4Social-, hälsovårds- och barnomsorgsväsendet

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain valmistelu jatkuu.

Den riksomfattande beredningen av lagen om ordnande av social- och hälsovården fortsätter.

Helsingin kaupunki seuraa ja arvioi valtakunnallisen sote -uudistuksen valmistelua. Muutoksen vaikutuksia kaupungin talouteen, henkilöstöön, tiloihin ja muihin toimintoihin ei vielä voida arvioida.

Helsingfors stad följer upp beredningen av den riksomfattande social- och hälsovårdsreformen. Det är ännu inte möjligt att bedöma reformens effekter på stadens ekonomi, personal, lokaler eller övriga funktioner.

Hallitusohjelman tavoitteena on vähentää kuntien tehtäviä ja velvoitteita sekä tehostaa toimintaa ja tarkistaa maksuperusteita. Taloussuunnitelmakaudella sosiaali- ja terveystoimeen kohdistuu useita lainsäädäntömuutoksia, joilla tulee olemaan vaikutusta sosiaali- ja terveysviraston toimintaan ja talouteen. Näitä ovat mm. toimeentulotuen maksatuksen ja laskennan mahdollinen siirto Kelalle, kuntouttavan työtoiminnan uudelleenkohdentaminen sekä omaishoidontuen palkkioiden maksatuksen mahdollinen siirto.

Regeringsprogrammet syftar till att minska kommunernas uppgifter och förpliktelser, effektivisera verksamheten och justera betalningsgrunderna. Flera ändringar i lagstiftningen riktas till social- och hälsovårdsväsendet under ekonomiplaneperioden. Ändringarna kommer att påverka social- och hälsovårdsverkets verksamhet och ekonomi. Sådana ändringar är bl.a. överföring av betalningen och kalkyleringen av utkomststöd till FPA, nyinriktning av arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte och eventuell överföring av betalningen av arvoden till närståendevårdare.

Vuoden 2015 aikana voimakkaasti lisääntyneen maahanmuuton edellyttämiä valmiuksia lisätään tarpeen mukaan. Valtio korvaa kunnille vastaanottotoiminnan kulut, joten kaupunki saa menoja vastaavat tulot talousarvioon. Tarvittavat talousarviomuutokset käsitellään erikseen.

De beredskapsåtgärder som den under 2015 kraftigt ökade invandringen kräver ökas efter behov. Staten ersätter kommunerna för kostnaderna för mottagningsverksamheten. Staden får därmed i budgeten inkomster som motsvarar utgifterna. De behövliga budgetändringarna behandlas separat.

Vuonna 2015 voimaan tullut sosiaalihuoltolain uudistus siirtää sosiaalipalvelujen painopistettä korjaavista palveluista hyvinvoinnin edistämiseen ja varhaiseen tukeen sekä muuttaa merkittävästi toimintakäytäntöjä, joiden vaikutus

En reform av socialvårdslagen som trädde i kraft år 2015 flyttar prioriteringen inom socialtjänsterna från reparerande tjänster till att främja välbefinnandet och tidigt stöd, och ändrar betydligt verksamhetspraxisen. Effekten syns i sin helhet år 2016. En ny uppgift för

kokonaisuudessaan toteutuu vuonna 2016. Uutena tehtävänä kunnalle tulee valvottujen tapaamisten järjestäminen. Sosiaali- ja terveysvirasto kilpailuttaa valvottuja tapaamisia järjestävien järjestöjen ja yksityisten palveluntuottajien palvelut vuoden 2015 aikana ja niiden vaikutukset toimintakäytäntöihin ja kustannuksiin toteutuvat vuonna 2016.

kommunen är att ordna övervakade möten. Social- och hälsovårdsverket konkurrensutsätter tjänsterna för organisationer och privata serviceproducenter som ordnar övervakade möten under år 2015 och deras inverkan på verksamhetspraxisen och kostnaderna kommer att bli aktuell år 2016.

Lastensuojelulakiin vuonna 2015 tehdyt muutokset lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta tulevat vähentämään lastensuojelun asiakasmäärää. Vuoden 2016 alusta voimaan tuleva muutos tiukentaa kiireellisten sijoitusten kriteereitä. Perhehoitolain uudistus tiukentaa lasten enimmäismäärää sijaisperheissä, joissa molemmat vanhemmat toimivat päätoimisesti perhehoitajina. Tämä tullee vaikuttamaan perhehoitajien rekrytointiin.

Ändringarna i barnskyddslagen år 2015 om när klientskapet hos barnskyddet börjar kommer att minska antalet klienter inom barnskyddet. En ändring som träder i kraft räknat från ingången av 2016 stramar åt kriterierna för brådskande placeringar. Familjevårdslagsreformen stramar åt maximiantalet barn i fosterfamiljer i vilka båda föräldrarna är familjevårdare på heltid. Detta kommer sannolikt att påverka rekryteringen av familjevårdare.

Sosiaalihuollon ammattihenkilölaki tulee voimaan vuonna 2016 ja tiukentaa sosiaalityöntekijöiden sijaisten kelpoisuusvaatimuksia. Hallitusohjelmassa on toisaalta linjaus kelpoisuusehtojen väljentämiseksi.

Lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården träder i kraft år 2016 och stramar åt behörighetsvillkoren för vikarierande socialarbetare. Å andra sidan innehåller regeringsprogrammet en riktlinje om att lindra behörighetsvillkoren.

Isyyslaki tulee voimaan vuoden 2016 alussa. Lakiuudistus muuttaa avoliitossa asuvien isyydentunnustamismenettelyä siten, että isyys on mahdollista tunnustaa myös neuvolakäyntien yhteydessä jo ennen lapsen syntymää.

Faderskapslagen träder i kraft i början av 2016. Lagreformen ändrar förfarandet för erkännande av faderskapet i samboförhållanden så att det blir möjligt att erkänna faderskapet på besök på rådgivningsbyrån redan innan barnet är fött.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla myös useita muita sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan liittyviä säädöksiä. Valmisteilla on vammaispalvelulain ja kehitys-vammalain yhteensovitus uudeksi vammaispalveluja koskevaksi erityislaiksi, laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja esitys laiksi heikossa työmarkkina-asemassa olevien sosiaalisesta kuntoutuksesta (TEOS-laki). Kaikki em. lakiuudistukset ja vuonna 2015 voimaan tullut sosiaalihuoltolaki tuovat merkittävästi toiminnallisia muutoksia palveluihin, palvelujen järjestämistapoihin sekä päätöksentekoon. Lain edellyttämiin toiminnallisiin muutoksiin valmistaudutaan vuoden 2016 aikana.

Social- och hälsovårdsministeriet bereder för närvarande också flera andra föreskrifter som hänför sig till social- och hälsovården. För närvarande bereds dessutom en sammanslagning av lagen om service och stöd på grund av handikapp och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda till en ny speciallag som gäller tjänster för personer med funktionsnedsättning, en lag om klientens självbestämmanderätt och ett förslag till lag om sysselsättningsfrämjande social rehabilitering (s.k. TEOS-lagen). Alla lagreformer ovan och socialvårdslagen som trädde i kraft år 2015 innebär betydande ändringar i tjänsterna, sättet att ordna dem och beslutsfattandet. Verket förbereder sig år 2016 på de verksamhetsändringar som lagen förutsätter.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (vanhuspalvelulaki) tuli voimaan pääosin 1.7.2013. Loput lain pykälistä tulivat voimaan asteittain vuosien 2014 ja 2015 aikana. Helsingissä vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi vuosille 2015–2016 koostuu kaupungin strategiaohjelmasta 2013–2016, Stadin ikäohjelma -nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveyspalvelujen kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntynyttä väestöä koskevista tilastotiedoista.

Räknat från 1.7.2013 trädde lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (den s.k. äldreomsorgslagen) i kraft. Vissa lagparagrafer trädde i kraft gradvis åren 2014–2015. Helsingfors stads plan om sina åtgärder som stöder den åldrande befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och självständighet för åren 2015–2016 består av stadens strategiprogram 2013–2016, verkställighetsplanen Stadens seniorprogram, beskrivningen av stadens social- och hälsovårdstjänster för äldre och statistikuppgifter om den äldre befolkningen producerade av Helsingfors faktacentral.

Stadin ikäohjelma on laadittu laajapohjaisessa verkostossa asiakkaita ja asukkaita osallistaen ja kuullen. Stadin ikäohjelman mukaisten verkostojen toiminta jatkuu vuonna 2016. Omaishoitoa kehitetään myös valtakunnallisen omaishoidon kehittämistyöryhmän suositusten ja mahdollisten lainsäädännön muutosten pohjalta omaishoidon lisäämiseksi ja omaishoitoperheiden jaksamisen tukemiseksi.

Stadens seniorprogram har utarbetats av ett nätverk på bred basis genom att göra klienter och invånare delaktiga och höra dem. Samarbetsnätverken för programmet fortsätter sin verksamhet år 2016. Närståendevården utvecklas även utifrån rekommendationerna från den riksomfattande arbetsgruppen för utveckling av närståendevården och eventuella ändringar i lagstiftningen i syfte att öka närståendevården och främja orken i närståendevårdsfamiljerna.

Sosiaali- ja terveysvirasto vaikuttaa omalta osaltaan parhaalla mahdollisella tavalla työllistymiseen, johon haetaan myös kaupunkitasoisia ratkaisuja. Työmarkkinatuen kuntaosuus on siirretty Kansliaan omalle talousarviokohdalleen.

Social- och hälsovårdsverket påverkar sysselsättningen för sin del på bästa möjliga sätt och söker sysselsättningslösningar också på hela stadens nivå. Arbetsmarknadsstödets kommunandel har fått sitt eget budgetmoment under Stadskansliet.

Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta tuli voimaan 1.8.2015. Lailla päivähoitolain nimike muuttuu varhaiskasvatuslaiksi ja päivähoitoasetus jää edelleen voimaan. Opetushallituksen tehtävänä on laatia ja päättää valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joiden pohjalta paikallistasolla on tehtävä omat suunnitelmat sekä jokaiselle varhaiskasvatuksen piirissä olevalle lapselle henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma viimeistään elokuuhun 2017 mennessä.

Lagen om ändring av lagen om barndagvård träder i kraft 1.8.2015. Genom lagen ändras namnet på lagen om barndagvård till lagen om småbarnspedagogik och förordningen om barndagvård förblir i kraft. Utbildningsstyrelsen har till uppgift att utarbeta och besluta om grunderna för den riksomfattande planen för småbarnspedagogik på basis av vilka man ska göra upp egna lokala planer och en individuell plan för småbarnspedagogik för varje barn inom barnomsorgen före augusti 2017.

Varhaiskasvatuslaissa säädetään ryhmäkoosta, minkä mukaan päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehtävässä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Ryhmäkoon tulevat muutokset vaikuttavat varhaiskasvatusviraston toimintaan. Perheiden ilmoittamista vapaapäivistä ja hoitoaikaan liittyvistä sopimuksista tulee jatkossa sitovampia. Kun ryhmäkoosta ei jatkossa voida lain mukaan poiketa, talousarviossa pysyminen edellyttää hyvin tarkkaa päivittäistä suunnittelua.

I lagen om småbarnspedagogik förordnas det om gruppstorleken. Enligt lagen får det i en daghemsgrupp samtidigt vara närvarande högst det antal barn som svarar mot tre personer i vård- och fostringsuppgifter. De kommande ändringarna i gruppstorleken påverkar barnomsorgsverkets verksamhet. Lediga dagar som familjer meddelat och avtal om vårdtiden blir mer bindande i framtiden. Enligt lagen får man inte avvika från gruppstorleken och därför är mycket noggrann planering på daglig basis en förutsättning för att man ska hålla sig inom budgetramen.

Laki myös täsmentää varhaiskasvatuksen tavoitteita ja nostaa esille lapsen mielipiteen kuulemisen ja vanhempien osallisuuden, säätää sekä vahvistaa kunnan yhteistyövelvoitetta tarvittavien muiden tahojen kanssa varhaiskasvatusta järjestettäessä. Lisäksi laissa säädetään varhaiskasvatuksen järjestäjän velvollisuudesta arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuolisen toimintansa arviointiin.

Lagen preciserar dessutom målen för småbarnsfostran och lyfter upp barnets åsikt och föräldrarnas delaktighet samt föreskriver om och förstärker kommunens förpliktelse att samarbeta med andra behövliga aktörer när tjänster för småbarnsfostran ordnas. Därutöver föreskrivs det i lagen om anordnarens förpliktelse att utvärdera sin barnomsorgsverksamhet och delta i utomstående utvärdering av sin verksamhet.

Toinen varhaiskasvatusviraston toimintaan vaikuttava lakimuutos on perusopetuslain muutos 1.1.2015, jossa säädetään esiopetuksen velvoittavuudesta 1.8.2015 alkaen. Opetushallitus on päättänyt uusista esiopetuksen opetussuunnitelman perusteista joulukuun 2014 lopussa. Helsingissä laaditaan perusteiden pohjalta uutta esiopetuksen opetussuunnitelmaa siten, että se on hyväksytty ja

En annan lagändring som påverkar barnomsorgsverkets verksamhet är ändring av lagen om grundläggande utbildning som träder i kraft 1.1.2015. I ändringen bestäms om kommunens skyldighet att ordna förskoleundervisning räknat från 1.8.2015. Utbildningsstyrelsen har fastställt nya grunder för läroplanen för förskoleundervisningen i slutet av december 2014. Helsingfors stad utarbetar

käyttöönotettavissa viimeistään 1.8.2016. Hallitusohjelmassa on useita varhaiskasvatusta koskevia linjauksia, jotka voivat vaikuttaa em. lainsäädäntömuutoksiin.

en ny läroplan för förskoleundervisningen utgående från att den ska vara godkänd och färdig att tas i bruk senast 1.8.2016. I regeringsprogrammet anges flera riktlinjer om småbarnspedagogisk verksamhet som kan påverka de ovannämnda ändringarna i lagstiftningen.

Päivähoitoikäisen väestön määrä kasvoi Helsingissä vuoden 2014 aikana 1 050 lapsella, yhteensä lapsia oli vuoden 2014 lopussa 37 725, eli 6 % helsinkiläisistä. Viimeisimmän väestöennusteen mukaan päivähoitoikäisten, 1–6-vuotiaiden, lasten määrän ennustetaan kasvavan vuonna 2015 noin 500 lapsella ja vuonna 2016 noin 670 lapsella. Helsinkiläisistä 1–6-vuotiaista lapsista noin 60 % on kunnan järjestämässä päivähoidossa, yksityisen hoidon tukea saa noin 8 % lapsista ja hieman yli 20 % lapsista on kotihoidon tuen piirissä.

År 2014 ökade antalet barn i dagvårdsåldern i Helsingfors med 1 050 och var 37 725 vid utgången av år 2014. Antalet motsvarar 6 % av helsingforsarna. Enligt den senaste befolkningsprognosen väntas antalet barn i dagvårdsåldern, dvs. 1–6 år, öka med ca 500 år 2015 och 670 år 2016. I Helsingfors omfattar den kommunala barndagvården cirka 60 % av barnen i 1–6 års ålder. Cirka 8 % av barnen omfattas av stödet för privat vård och cirka 20 % av barnen vårdas i hemmet med hemvårdsstöd.

5.5.5 Sivistystoimi

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia muutettiin 1.1.2015. Kunnan velvollisuus järjestää psykologi- ja kuraattoripalvelut muiden koulutuksen järjestäjien oppilaille laajeni koskemaan toisen asteen koulutuksen lisäksi esi- ja perusopetusta. Muutetun lain mukaan muut koulutuksen järjestäjät voivat itse päättää em. palvelujen järjestämisestä. Ammatillisen koulutuksen rahoitus, ohjaus ja rakenteet uudistetaan sekä siirtymistä työelämään opintojen jälkeen edistetään. Rahoitusjärjestelmämuutokset tulevat voimaan suunnitelmakauden lopulla.

Kaupungin koulujen ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijamäärän lasku pysähtyi vuonna 2012 ja kääntyi vuonna 2013 kasvuun, joka jatkuu koko suunnitelmakauden. Koulutus- ja nuorisotakuun sekä määrällisesti riittävän ammattitaitoisen työvoiman tarjonnan turvaaminen alueen elinkeinoelämän ja julkisen palvelutuotannon tarpeisiin lisäävät ammatillisen koulutuksen kysyntää ja tarvetta. Ammatillista koulutusta toteutetaan entistä joustavammin yhteistyössä työpaikkojen kanssa.

Kokonaisoppilasmääräennuste kaupungin suomenkielisissä perusasteen kouluissa vuodelle 2016 on noin 36 555 oppilasta. Kaupungin suomenkielisten peruskoulujen kokonaisoppilasmäärän ennustetaan nousevan vuoden 2015 oppilasmäärästä noin 3,3 prosenttia eli noin 1 160 oppilasta enemmän kuin vuonna 2015. Kaupungin ruotsinkielisissä perusasteen kouluissa kokonaisoppilasmääräennuste vuodelle 2016 on noin 3 480 oppilasta eli noin 180 oppilasta enemmän kuin vuonna 2015. Kaupungin suomenkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennakoidaan olevan 7 520 opiskelijaa vuonna 2016, joka on 3,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Ruotsinkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennakoidaan olevan noin

5.5.5 Bildnings- och personalväsendet

Lagen om elev- och studerandevård ändrades 1.1.2015. Den förpliktar nu kommunen att, även om utbildningsanordnaren är en annan, ordna psykolog- och kuratorstjänster också för sådana som får förskoleundervisning och grundläggande utbildning och inte bara för studerande på andra stadiet. Utbildningsanordnarna kan efter att lagen ändrats besluta tillhandahålla tjänsterna själva. Finansieringen, handledningen och strukturerna ändras inom yrkesutbildningen, och övergången till arbetslivet efter studierna främjas. Ändringarna i finansieringssystemet träder i kraft vid utgången av planperioden.

Antalet elever och studerande i stadens skolor och läroanstalter slutade minska år 2012 och började öka år 2013. Ökningen fortsätter hela planperioden. Efterfrågan på och behovet av yrkesutbildning ökar då utbildnings- och ungdomsgarantin ska uppfyllas och ett utbud av kvantitativt tillräcklig, yrkeskunnig arbetskraft ska säkras i enlighet med behoven i arbetslivet och inom den offentliga tjänsteproduktionen i området. Yrkesutbildning ordnas flexiblare i samarbete med arbetsplatserna.

Det totala antalet elever i stadens finska grundskolor väntas år 2016 bli ca 36 555. Detta innebär en ökning med ca 3,3 %, ca 1 160 elever, från år 2015. Det totala antalet elever i stadens svenska grundskolor väntas år 2016 bli ca 3 480, vilket är ca 180 mer än år 2015. Antalet studerande i stadens finska gymnasier väntas bli ca 7 520 år 2016, vilket är ca 3,5 % mindre än år 2015. Antalet studerande i de svenska gymnasierna väntas bli ca 1 310 år 2016, vilket är ca 30 mindre än år 2015. Antalet barn som behöver svensk barndagvård väntas öka med drygt 100 från år 2015. Undervisnings- och kulturministeriet har beviljat utbildningsväsendet 370 tilläggsplatser inom yrkesutbildningen för år 2016. Budgeten baserar sig på att antalet studerande inom yrkesutbildningen

1 310, joka on noin 30 opiskelijaa vähemmän kuin vuonna 2015. Ruotsinkielisen lasten päivähoidon kysynnän ennakoidaan kasvavan yli 100 lapsella verrattuna vuoteen 2015. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 370 ammatillisen koulutuksen lisäkoulutuspaikkaa vuodelle 2016 opetustoimelle. Talousarvio perustuu ammatillisessa koulutuksessa 8 730 oppilaan tasoon ja oppisopimuskoulutuksen määrä on 2 800 sopimusta vuonna 2016.

uppgår till 8 730. Läroavtalsutbildningen omfattar 2 800 avtal år 2016.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden ja opiskelijoiden määrä kasvaa edelleen. Maahanmuuttajanuorten ja -lasten koulupolkua tuetaan sen kaikissa vaiheissa. Perusopetuksessa vahvistetaan oppilaiden luku- ja kirjoitustaitoja ja maahanmuuttajanuorten pääsyä toisen asteen koulutukseen helpotetaan jatkamalla ja vahvistamalla lukion valmistavaa koulutusta sekä ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa Valma-koulutusta.

Antalet elever och studerande med invandrarbakgrund fortsätter att öka. Invandrarungdomar och -barn får stöd i alla etapper på studievägen. Elevernas läs- och skrivfärdigheter stärks inom den grundläggande utbildningen, och invandrarungdomar får det lättare att komma in på utbildning på andra stadiet genom att den utbildning som förbereder för gymnasieutbildning och den som förbereder för grundläggande yrkesutbildning fortsätter och stärks.

Kaupungin strategiaohjelman linjausten mukaisesti perusopetuspalvelujen mitoituksen lähtökohtana on lähikouluperiaate eli peruskoulu asuinalueen peruspalveluna ja ammatillisessa koulutuksessa koulutustakuun toteuttaminen. Opetuksen palveluverkkoa kehitetään yhdessä kaupungin virastojen kanssa. Osana kaupungin palveluverkon kokonaistarkastelua koulu- ja oppilaitosverkkoa sopeutetaan muuttuviin palvelutarpeisiin. Tilojen käytön suunnittelussa otetaan lisäksi huomioon toimintaympäristön digitalisoituminen ja teknologian joustava käyttö.

Riktlinjerna i stadens strategiprogram följs så att närskoleprincipen är utgångspunkt då den grundläggande utbildningen dimensioneras, dvs. grundskolan utgör basservice i bostadsområdet, och så att yrkesutbildningen organiseras utifrån att utbildningsgarantin ska bli uppfylld. Utbildningsverket utvecklar servicenätet för undervisningen tillsammans med andra av stadens förvaltningar. Då stadens servicenät som helhet gås igenom anpassas nätet av skolor och läroanstalter efter förändringar i servicebehoven. Lokalanvändningen planeras med beaktande av att omvärlden digitaliseras och tekniken bör kunna utnyttjas flexibelt.

Teknologian kehitys on edelleen nopeaa, tietoyhteiskunnan tarjoamat toimintatavat yleistyvät. Ylioppilaskirjoitukset järjestetään sähköisesti vuodesta 2016 alkaen, mikä lisää tieto- ja viestintäteknologian käyttöä lukio-opetuksessa ja arvioinnissa.

Den tekniska utvecklingen fortsätter i snabb takt, och de metoder som är möjliga i informationssamhället blir allmännare. Studentskrivningar ordnas elektroniskt fr.o.m. år 2016, vilket ökar användningen av informations- och kommunikationsteknik i gymnasieundervisningen och vid bedömningen.

Työväenopistot (suomenkielinen ja ruotsinkielinen) panostavat opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa ikääntyvän väestön, ulkomaalaisten, maahanmuuttajien ja työttömien määrän kasvuun vuonna 2016 ja ovat mukana kehittämässä sähköistä asiointia pääkaupunkiseudun kuntien yhteishankkeena. Verkossa tapahtuvia opetuspalveluja ja -menetelmiä kehitetään ja yhdistetään lähiopetusmuotoihin. Suomenkielinen työväenopisto lisäksi tekee jatkuvaa suunnitteluyhteistyötä kaupunginkirjaston ja nuorisoasiankeskuksen kanssa Maunulan uudisrakennushankkeen yhteydessä. Maunulan uudisrakennus valmistuu vuoden 2016 aikana.

Finska arbetarinstitutet och svenska arbetarinstitutet beaktar då de planerar och genomför undervisningen att den åldrande befolkningen växer och att antalet utlänningar, invandrare och arbetslösa ökar år 2016, och de är med och utvecklar den elektroniska kommunikationen genom ett projekt gemensamt för kommunerna i huvudstadsregionen. Undervisningstjänsterna och -metoderna på nätet utvecklas och kombineras med närundervisningsformer. Finska arbetarinstitutet samarbetar dessutom fortlöpande med stadsbiblioteket och ungdomscentralen när det gäller planering av en nybyggnad i Månsas. Denna blir färdig år 2016.

Kaupunginkirjasto tarjoaa käyttäjilleen vaihtoehtoisia tapoja käyttää kirjastoa sekä kirjastoverkon että verkkokirjaston kautta. Tarjolla on enenevässä

Stadsbiblioteket erbjuder användarna olika alternativ för biblioteksanvändning, både ett nät av bibliotek och ett webbibliotek. Mängden medier som kan laddas

määrin verkosta ladattavaa tai sen kautta käyttöön tarkoitettua aineistoa. Kaupunginkirjaston ydintoiminta on ajantasaisen ja monipuolisen aineiston tarjonta sekä tiedonsaannin turvaaminen siten, että asiakkaita myös opastetaan tiedonhaussa. Kirjastojen alueellinen ja valtakunnallinen yhteistyö vahvistuu yleisten kirjastojen keskuskirjastona toimivan kaupunginkirjaston toiminnassa suunnittelukaudella esimerkkinä valtakunnallisena yhteispalveluna luettelointi.

Keskustakirjaston rakentamishanke on käynnissä ja Maunulan uudisrakennus kaupungin kirjaston, suomenkielisen työväenopiston ja nuorisoasiankeskuksen yhteishankkeena valmistuu vuonna 2016.

Taidemuseon keskeisenä menestystekijänä on korkeatasoinen erikoisnäyttelyohjelmisto, joka palvelee monipuolista kävijäkuntaa ja lisää uusien kävijäryhmien kiinnostusta kuvataiteeseen. Taidemuseon tavoitteena on luoda yhä parempaa, käyttäjäläheistä palvelukulttuuria kaikilla toimintansa alueilla. Sähköisiä palveluja kehitetään uudistamalla muun muassa julkisen taiteen verkkosivusto, kokoelmatietojen avaamisella verkossa ja käynnistämällä verkkokaupan suunnittelutyö.

Taidemuseo on keskittänyt vuoden 2015-2016 aikana kaikki toimintansa Tennispalatsiin, jolloin päällekkäisiä toimintoja ja palveluja poistuu, mikä tehostaa työskentelyä. Merkittävä hallintokuntien rajoja ylittävä hanke kaupunginmuseon kanssa on yhteinen konservointi- ja kokoelmakeskus tilakeskuksen johdolla.

Kulttuurikeskus tukee laadukkaiden ja monimuotoisten taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuutta alueellisesti omien toimipaikkojensa tarjonnan ja tuotantojen kautta sekä tukemalla avustuksin taidelaitoksia, oppilaitoksia ja festivaaleja sekä muita alan toimijoita. Taiteen tuottamisessa korostuu voimakkaammin yhteis- ja monitoimijaiset tuotantomallit. Asukaslähtöinen, alueellinen kulttuuri- ja tapahtumatoiminta vahvistuu edelleen. Kulttuurikeskus käynnistää vuonna 2016 alueellista eriarvoistumista ehkäisevän kohdennetun, asukkaitta osallistavan Helsinki malliksi nimetyn pilotin. Kulttuuritarjonnassa huomioidaan kasvava väestö, maahanmuuttajien lisääntyvä osuus, väestön ikääntyminen ja asuinalueiden lisääntyneet erot hyvinvoinnissa.

Uuden kaupungin museon avaaminen ja museopalveluiden keskittäminen osana Torikortteleiden elävöittämistä, on kaupunginmuseon toimintaan vuosina 2015–2016 voimakkaimmin vaikuttava muutos. Kävijöiden määräksi arvioidaan 200 000 kävijää vuodessa. Kaupunginmuseon ja

ner från webben eller annars användas via den blir allt större. Stadsbiblioteket har som kärnverksamhet att erbjuda aktuella och mångsidiga medier och säkra tillgång till information, också på så sätt användarna får handledning i informationssökning. Stadsbiblioteket, som är centralbibliotek för de allmänna biblioteken, stärker i sin verksamhet bibliotekens lokala och riksomfattande samarbete under planeringsperioden. Ett exempel på gemensam riksomfattande service är katalogiseringen.

Byggprojektet centrumbiblioteket pågår, och en nybyggnad i Månsas, som är ett gemensamt projekt för stadsbiblioteket, finska arbetarinstitutet och ungdomscentralen, blir färdig år 2016.

En central framgångsfaktor för Helsingfors konstmuseum är ett högklassigt specialutställningsprogram som betjänar en mångsidig besökarkrets och gör nya besökargrupper mer intresserade av bildkonst. Konstmuseet har som mål att skapa en allt bättre användarnära servicekultur i alla sina funktionsområden. Dessutom utvecklar konstmuseet de elektroniska tjänsterna genom att omarbeta bl.a. webbplatsen för offentlig konst, göra informationen om samlingarna tillgänglig på webben och börja planera en webbutik.

Tack vare att konstmuseet åren 2015–2016 koncentrerar all sin verksamhet till Tennispalatset försvinner dubbleringarna i fråga om funktioner och tjänster, vilket gör arbetet effektivare. Ett stort projekt som involverar fler än en förvaltning är ett konserverings- och samlingscenter gemensamt för konstmuseet och stadsmuseet.

Kulturcentralen stöder tillgången till lokala högklassiga och mångfasetterade konst- och kulturtjänster genom utbudet och produktionerna på sina egna verksamhetsställen och genom understöd till konstinstitutioner, läroinrättningar, festivaler och andra kulturaktörer. I konstproduktionen framhävs samproduktioner och verksamhetsmodeller med många aktörer. Den invånarcentrerade lokala kultur- och evenemangsverksamheten blir starkare. Kulturcentralen inleder år 2016 ett riktat pilotprojekt enligt Helsingforsmodellen för motverkande av den utveckling som går mot att områden får olika status. Modellen går ut på att invånarna ska involveras. Det beaktas i kulturutbudet att befolkningen växer, att en allt större andel är invandrare, att befolkningen åldras och att skillnaderna i välbefinnande mellan invånarna i olika bostadsområden har ökat.

Den förändring som åren 2015–2016 kraftigast påverkar stadsmuseets verksamhet är att Nya stadsmuseet öppnas och museitjänsterna centraliseras som en del av åtgärderna för att göra torgkvarteren mer levande. Antalet årliga besökare beräknas bli 200 000. Det andra stora

taidemuseon yhteinen kokoelmakeskus on toinen suuri muutoshanke, joka vaikuttaa vuoden 2016 talousarvioon.

förändringsprojektet med inverkan på budgeten för år 2016 är ett samlingscenter som är gemensamt för stadsmuseet och konstmuseet.

Kaupunginmuseo jatkaa ja kehittää erilaisista taustoista tuleville räätälöityjen opastusten tarjontaa. Väestön ikääntyminen lisää tarvetta kohdistaa erityishuomio vanhemman väestön palvelutarpeisiin. Museon rooli kulttuurin välittäjänä korostuu myös maahanmuuttajataustaisen väestön, lasten ja perheiden keskuudessa näiden väestöryhmien kasvaessa.

Stadsmuseet fortsätter med skräddarsydda guidningar för personer med olika slags bakgrund och utvecklar också utbudet. I och med att befolkningen åldras blir det angelägnare att fästa särskild vikt vid de äldres behov av tjänster. Stadsmuseets roll som kulturförmedlare blir viktigare också när det gäller befolkningen med invandrarbakgrund, barnen och familjerna eftersom dessa befolkningsgrupper växer.

Sähköisten palvelujen kysyntä kasvaa edelleen. Valokuvien verkkokauppa ja kokoelmajärjestelmien vaihtaminen valtakunnalliseen yhteiseen kokoelmanhallintajärjestelmään ovat merkittävimmät sähköisen asioinnin kehittämishankkeet suunnitelmakaudella. Verkkoratkaisujen avulla kaupunginmuseo tavoittaa laajempia yleisöjä ja parantaa tietosisältöjen saatavuutta.

Efterfrågan på elektroniska tjänster växer alltjämt. De mest betydande projekten för utveckling av den elektroniska kommunikationen under planperioden är att en webbutik med fotografier öppnas och att det egna samlingshanteringssystemet byts ut mot det nationella, gemensamma samlingshanteringssystemet. Stadsmuseet kan nå fler och göra informationsinnehållet mer tillgängligt genom webblösningar.

Kaupunginorkesterin siirtyminen Musiikkitaloon vuonna 2011 on parantanut orkesterin toiminnallisia edellytyksiä. Oheispalveluihin on kiinnitetty ennakkoon erityistä huomiota. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitu eri kuntalaisryhmien tarpeet ja lisätty vuorovaikutteista yhteistyötä. Sähköisiä järjestelmiä hyödynnetään sekä yksityisasiakkaiden yhteydenpidossa että yritysmarkkinoinnissa. Uusi toimintamalli otettiin käyttöön 1.1.2015. Toimintamallin muutoksen myötä Musiikkitalo varautuu Musiikkitalon toimintavarustuksen korvausinvestointeihin keräämällä varat investointeihin toimijoilta perittävien vuokrien kautta.

Att stadsorkestern flyttade till Musikhuset år 2011 förbättrade förutsättningarna för dess verksamhet. Särskild vikt fästes i förväg vid kringtjänster. Olika invånargruppers behov har beaktats då verksamheten planerats och genomförts. Samtidigt har det interaktiva samarbetet ökats. Kontakterna med privatpersoner och marknadsföringen till företag sköts genom elektroniska system. En ny verksamhetsmodell infördes 1.1.2015. Den reviderade modellen innebär att Musikhuset i Helsingfors Ab förbereder sig för ersättningsinvesteringar som gäller utrustningen för verksamheten i Musikhuset. Bolaget gör detta genom att samla in pengar för investeringar i samband med hyror från aktörerna.

Suurena haasteena on edelleen nykyisen yleisön säilyttäminen ja uuden yleisön sitouttaminen tulevina vuosina. Haaste on myös saumattoman ja tuloksekkaan yhteistyön rakentaminen kolmen toimijan ja Musiikkitalon hallinnon välillä.

En stor utmaning för de kommande åren är att behålla den nuvarande publiken och få en ny att bli trogen. En annan utmaning är att bygga upp ett friktionsfritt och resultatrikt samarbete mellan de tre aktörerna och musikhusadministrationen.

Korkeasaaren eläintarha toimii kiinteässä yhteistyössä kansainvälisten luonnonsuojelua tukevien järjestöjen kanssa.

Högholmen samarbetar nära med flera internationella organisationer som stöder naturskyddet.

Korkeasaaren johtokunta on hyväksynyt vuonna 2011 laajan yleissuunnitelman, joka tähtää palvelutason nostamiseen ja alueen asteittaiseen uudistamiseen vuoteen 2022 mennessä. Kyseisellä kaudella on tarkoitus laatia hankesuunnitelmat eläintilojen uudistamisesta, Korkeasaaren kunnallistekniikasta, logistiikasta, kulkuväylistä ja viherrakentamisesta. Syksyllä 2016 valmistuu Isosisänsilta Kalasatamasta Mustikkamaalle, jolloin kulkuyhteydet Korkeasaareen paranevat nykyisestään. Kruunuvuoren siltojen rakentuminen aiheuttaa Korkeasaaressa toiminnallisia muutoksia ja investointitarpeita.

Direktionen för Högholmen godkände år 2011 en omfattande översiktsplan som syftar till att höja servicenivån och gradvis förnya området så att arbetet slutförs år 2022. Avsikten är att under perioden i fråga utarbeta projektplaner för ombyggnad av djurutrymmena och för kommunalteknik, logistik, vägar och grönområden på Högholmen. Farfarsbron från Fiskehamnen till Blåbärslandet blir klar hösten 2016, vilket förbättrar förbindelserna till Högholmen. Kronbroarna föranleder förändringar och investeringar i verksamheten på Högholmen.

Korkeasaari jatkaa yritys- ja yhteistyöryhmien kanssa sekä yhteistyösopimuksin että tapahtumajärjestelyin omarahoituksen lisäämiseen tähtäävää kehittämisohjelmaa. Korkeasaari kehittää edelleen toimintaansa ympäristökasvatuksen ja kouluopetuksen tukena mm. luontokouluilla ja erilaisilla tapahtumilla.

Högholmen fortsätter med ett utvecklingsprogram som syftar till ökad självfinansiering. Detta sker tillsammans med företags- och samarbetsgrupper och gäller både samarbetsavtal och evenemangsarrangemang. Högholmen vidareutvecklar sin verksamhet som stöd för miljöfostran och skolundervisningen, bl.a. med en naturskola och olika evenemang.

Nuorisoasiankeskuksen kävijämäärät kasvavat. Monikulttuuristuminen kasvattaa eroja palveluiden ja tuen tarpeissa. Väestön kasvun ja monikulttuuristumisen lisäksi alueiden hyvinvointierot kasvavat. Yhdenvertaisuus edellyttää, että nuorisoasiankeskus suuntaa enemmän resursseja sosioekonomisesti heikommille alueille. Nuorisoasiankeskus siirtyy vuoden 2016 alusta toimintoperusteisesta organisaatiosta alueperusteiseen organisaatioon.

Ungdomscentralen får fler besökare. Variationerna i behovet av service och stöd ökar i takt med att Helsingfors blir mer mångkulturellt. Utöver att befolkningen växer och den kulturella mångfalden ökar blir skillnaderna mellan olika områden allt större vad välbefinnandet beträffar. Likabehandling kräver att ungdomscentralen kanaliserar mer resurser till socioekonomiskt svagare områden. Ungdomscentralens organisation, som nu baserar sig på funktioner, ersätts vid ingången av år 2016 med en organisation som baserar sig på områden.

Verkostomainen yhteistyö on tehokas tapa parantaa nuorten toimintamahdollisuuksia. Nuorisoasiainkeskus on vahvasti mukana hallintokuntien yhteishankkeissa, joissa lisätään moniammatillista toimintaa nuorten kanssa ja joissa tuotetaan lapsille ja nuorille iltapäivisin ja loma-aikoina tarjottavaa mielekästä toimintaa. Hankkeessa edistetään lasten ja nuorten mahdollisuutta osallistua paikallista nuorisotyötä ja politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Erityistä huomiota kiinnitetään vähemmistöryhmien osallistumismahdollisuuksiin ja sosioekonomisen eriarvoistumisen torjumiseen vaikuttamiskanavassa Ruuti. Koululaisten kesävirkistystoiminta siirtyy osaksi nuorisoasiankeskuksen palveluja opetusvirastosta vuonna 2016.

Samarbete i form av nätverk är ett effektivt sätt att förbättra de ungas verksamhetsförutsättningar. Ungdomscentralen medverkar starkt i projekt som är gemensamma för olika förvaltningar och genom vilka den multiprofessionella verksamheten med ungdomar ökar och det produceras meningsfull verksamhet för barn och unga på eftermiddagar och under skollov. Dessa får genom projektet bättre möjlighet att delta i behandlingen av ärenden som gäller ungdomsarbete och politik på lokal nivå. Särskild vikt fästs vid att minoritetsgrupper ska ha möjlighet att delta och att socioekonomisk segregation ska bekämpas genom påverkanskanalen Krut. Ferierekreationsverksamheten för skolelever överförs år 2016 från utbildningsverket till ungdomscentralen.

Viikin nuorisotalo valmistuu tammikuussa 2016 ja Maunulan suomenkielisen työväenopiston, kaupunginkirjaston ja nuoriasiainkeskuksen uudishanke syyskuussa vuonna 2016. Nuorisoasiainkeskus koordinoi lisäksi ydinkeskustassa hallintokuntien yhteistä nuorten palvelupistettä, joka tarjoaa nuoren elämän kulun keskeiset palvelut niin sanotun yhden oven periaatteen mukaisesti. Vuonna 2016 luovutaan Pakilan ja Pihlajiston nuorisotiloista.

Viks ungdomsgård blir färdig i januari 2016 och en nybyggnad i Månsas, som är gemensam för finska arbetarinstitutet, stadsbiblioteket och ungdomscentralen, i september 2016. Ungdomscentralen samordnar i stadskärnan tjänster för unga på ett verksamhetsställe som är gemensamt för flera förvaltningar och där de unga får de tjänster som är viktiga i deras liv under samma tak. Den avstår år 2016 ungdomslokalerna i Baggböle och Rönninge.

Liikuntavirasto pyrkii lisäämään kaupunkilaisten liikuntaa tuottamalla palveluja erilaisille asiakasryhmille ja lisäksi aktivoimalla sekä tukemalla muita liikuntapalvelujen tuottajia, liikuntaseuroja ja liikuntalaitoksia. Liikuntaseurojen avustusten myöntämisperusteet uudistetaan siten, että painopiste on lasten ja nuorten liikunnan tukemisessa. Liikuntavirasto jatkaa Nuorten yhteiskuntatakuu –hankkeen toteuttamista. Erillismäärärahalla vuosien 2013-2016 aikana toteutettavan NYT –hankkeen kohderyhmä on 17-19

Idrottsverket syftar till att få helsingforsarna att röra på sig mera genom att tillhandahålla motions- och idrottstjänster för olika grupper och genom att aktivera och stödja andra som tillhandahåller sådana tjänster, idrottsföreningar och idrottsanläggningar. Grunderna för understöd till idrottsföreningar ändras så att tyngdpunkten ligger på idrott för barn och unga. Idrottsverket fortsätter att genomföra projektet Samhällsgaranti för unga. Målgrupp för projektet NYT, som genomförs åren 2013–2016 med ett separat anslag, är arbetslösa helsingforsare i åldern

–vuotiaat työttömät helsinkiläiset tavoitteena edistää toiminta- ja työkykyä lisäävää liikuntaa, edistää koulukuntoisuutta ja liikunnallisuutta elämäntapana. Liikuntatoimen investoinnit suunnataan alueellisesti tasapainoisesti kaupunginosien väestön tarpeiden perusteella huomioiden esteettömyys ja erityisryhmien tarpeet.

Liikuntaviraston sähköisten palveluiden merkittävin hanke on tilavarausjärjestelmän uusiminen vuonna 2016.

Helsingin kaupungin työterveys -liikelaitos aloittaa toimintansa 1.1.2016. Liikelaitos käyttää toiminnassaan nimeä Työterveys Helsinki. Työterveys Helsinki toimii kaupungin sisäisenä palvelutuottajana, jonka asiakkaana ovat kaupungin kaikki virastot, liikelaitokset ja osa konsernin tytäryhteisöjä. Työterveyspalveluilla varmistetaan osaltaan se, että kaupungilla on hyvinvoiva ja suorituskykyinen henkilöstö sekä terveelliset työolot ja toimivat työyhteisöt.

5.5.6 Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi

Pääluokan menot kasvavat hieman johtuen tilakeskuksen volyymista. Tilakeskuksen tulojen ja menojen erotuksena syntyvä toimintakate paranee. Asuntotuotantotoimiston ja rakennusvalvontaviraston toimintakatteet pysyvät samansuuruisina kuin vuoden 2015 talousarviossa.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimintaan ja tavoitteiden asetteluun taloussuunnitelmakaudella vaikuttaa merkittävästi kaupungin strategiaohjelma 2013–2016. Strategiaohjelmassa asetettiin kaupungin tavoitteeksi luoda kaavoituksella ja tonttien luovutuksella edellytykset 5 500 asunnon rakentamiseen vuosittain. Rakennettavien asuntojen hallintamuotojakauma perustuu asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan (AM-ohjelma). Kaupunkisuunnitteluviraston ja kiinteistöviraston yhteistyöllä turvataan hallinta- ja tuotantomuotojakauman toteuttamisedellytykset.

Uusi yleiskaava laaditaan strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti. Yleiskaavaehdotus valmistellaan päätöksentekoon vuonna 2016. Laaditaan yleiskaavan toteuttamisohjelmaluonnos yhdessä kaupunginkanslian, kiinteistöviraston ja rakennusviraston kanssa.

Asemakaavoja laaditaan strategiaohjelman mukaisesti noin 5 500 asunnon rakentamisen mahdollistamiseksi pääosin raideliikenteen palvelualueelle (500 000 k-m2). Asemakaavoitetusta asuntokerrosalamäärästä on täydennysrakentamista vähintään 150 000 k-m2, mikä

17–19 år, och syftet är att främja idrott som ökar verksamhets- och arbetsförmågan, likaså att främja skolskick och idrottande som livsstil. Idrottsinvesteringarna kanaliseras balanserat geografiskt sett, utifrån behovet hos befolkningen i stadsdelarna och med beaktande av tillgänglighet och behov hos specialgrupper.

Det viktigaste av idrottsverkets projekt inom elektronisk kommunikation är att verket får ett nytt bokningssystem år 2016.

Affärsverket Helsingfors stads företagshälsa inleder sin verksamhet 1.1.2016. Affärsverket använder namnet Företagshälsan Helsingfors i sin verksamhet. Företagshälsan Helsingfors är en intern tjänsteproducent som anlitas av stadens alla förvaltningar och affärsverk och en del av dottersammanslutningarna i stadskoncernen. Syftet med företagshälsovårdstjänsterna är att de ska bidra till att staden har en välmående och produktiv personal, hälsosamma arbetsförhållanden och fungerande arbetsgemenskaper.

5.5.6 Stadsplanerings- och fastighetsväsendet

Utgifterna inom huvudtiteln ökar något med anledning av lokalcentralens volym. Det verksamhetsbidrag som utgör skillnaden mellan lokalcentralens inkomster och utgifter förbättras. Bostadsproduktionsbyråns och byggnadstillsynsverkets verksamhetsbidrag håller sig på samma nivå som i 2015 års budget.

Verksamheten och målsättningarna inom stadsplanerings- och fastighetsväsendet under ekonomiplaneperioden påverkas avsevärt av stadens strategiprogram för 2013–2016. I strategiprogrammet sattes det upp som mål att staden genom planläggning och tomtöverlåtelse ska skapa förutsättningar för byggande av 5 500 bostäder årligen. Fördelningen av besittningsformer baserar sig på programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet). Genom samarbete mellan stadsplaneringskontoret och fastighetskontoret säkerställs förutsättningarna att genomföra fördelningen av besittnings- och produktionsformer.

En ny generalplan utarbetas i enlighet med målen i strategiprogrammet. Utkastet till generalplan bereds för beslutsfattande år 2016. Ett utkast till genomförandeprogram för generalplanen görs upp i samarbete med stadskansliet, fastighetskontoret och byggnadskontoret.

Detaljplaner utarbetas i enlighet med strategiprogrammet så att det blir möjligt att bygga 5 500 bostäder främst inom områden med spårtrafik (m.a.o. planläggs ca 500 000 m² vy). Av den detaljplanelagda bostadsvåningsytan används minst

tarkoittaa noin 1 650 asuntoa.

150 000 m² vy, som motsvarar minst 1 650 bostäder, för kompletteringsbyggande.

Malmin lentokenttäalueen asemakaavoitus käynnistetään Fallkullanpuiston asemakaavalla, lentokenttärakennuksen ja hangaarin suojelukaavalla sekä Malmin raitiotie- ja liikenneyhteyksien suunnittelulla Kivikon ja Tattariharjun välillä.

Planläggningen av Malms flygplatsområde inleds med detaljplanen för Fallkullaparken, skyddsdetaljplanen för flygplatsbyggnaden och hangaren och planering av Malms spårvägs- och trafikförbindelser mellan Stensböle och Tattaråsen.

Työvoiman ja työpaikkojen sekä kuluttajien ja kaupan kohtaaminen varmistetaan kaavoittamalla asuntoja, palveluita ja työpaikkoja keskustoihin ja hyvien liikenneyhteyksien äärelle. Edistetään työpaikkojen sijoittumista eri kaupunginosiin ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja.

Genom att planlägga bostäder, tjänster och arbetsplatser i centrumen och vid goda trafikförbindelser säkerställer man att arbetskraften och jobben samt konsumenterna och handeln möter varandra. Man strävar efter att fördela nya jobb mellan olika stadsdelar och att öka antalet jobb särskilt i östra Helsingfors.

Toteutetaan liikkumisen kehittämisohjelman toimenpiteitä. Ajoneuvoliikenteen määrä, nopeus ja pysäköinti sekä elinkeinoelämää palveleva kaupunkijakelu suunnitellaan niin, että liikenteen aiheuttamat haittavaikutukset ihmisille ja toiminnoille vähenevät ja keskustojen vetovoima kasvaa. Pisararadan suunnittelua jatketaan aiemmin sovitulla tavalla.

Åtgärder i programmet för utveckling av framkomligheten genomförs. Antalet fordon, deras hastighet, parkering och stadsdistribution tjänar näringslivet planeras så att olägenheterna från trafiken för människor och funktioner minskar och centrumen blir mer attraktiva. Planeringen av centrumslingan fortsätter på tidigare överenskommet sätt.

Strategiaohjelman 2013–2016 ja AM-ohjelman toteuttamiseksi varataan tontteja ja järjestetään erityyppisiä tontinluovutuskilpailuja.

Strategiprogrammet 2013–2016 och BM-programmet implementeras med tomtreserveringar och olika slags tomtöverlåtelsetävlingar.

Tavoitteena on tarjota tontteja asuntorakentamiseen asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman toteuttamiseksi. Asuntorakentaminen jatkuu Jätkäsaaressa, Kalasatamassa, Kruunuvuoressa sekä Kuninkaantammessa. Täydennysrakentamiskorvauksella edistetään asuntojen lisärakentamista kaupungin vuokratonteilla. Toimitilatontteja luovutetaan sekä uusilta että nykyisiltä yritysalueilta. Tuotannollisen toiminnan mahdollisuudet säilyä varmistetaan tonttipolitiikalla. Teollisuus- ja varastotonttien pääasiallinen luovutuskohde on Kivikon teollisuusalue. Keski-Pasilan tornialueen luovutuskilpailu järjestetään yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa.

Målet är att erbjuda tomter för bostadsbyggande i syfte att genomföra programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning. Byggandet av bostäder fortsätter på Busholmen och i Fiskehamnen, Kronbergsstranden och Kungseken. Kompletteringsbyggande av bostäder på stadens arrendetomter främjas med ersättning för kompletteringsbyggande. Tomter för verksamhetslokaler överlåts i både nya och nuvarande företagsområden. Möjligheterna att bevara produktionsverksamheten säkerställs genom tomtpolitik. Industri- och lagertomter överlåts i huvudsak i Stensböle industriområde. Tävlingen om överlåtelse av tornhusområdet i Mellersta Böle ordnas tillsammans med Senatfastigheter.

Helsingin keskustan elinvoiman vahvistamiseksi kiinteistöviraston toiminta kohdistuu ydinkeskustan (mm. kaupungintalokorttelit), Eteläsataman, Kalasataman, Jätkäsaaren ja Keski-Pasilan kehittämiseen. Lisäksi edistetään keskustan maanalaisten hankkeiden toteutumista.

I syfte att stärka Helsingfors centrums livskraft riktar fastighetskontoret sin verksamhet till utveckling av stadskärnan (bl.a. stadshuskvarteren), Södra hamnen, Fiskehamnen, Busholmen och Mellersta Böle. Dessutom främjar verket genomförande av de underjordiska projekten i stadens centrum.

Metroasemien ja rautatieasemien vaikutusalueelta luovutetaan tontteja sekä toimitila- että asuntorakentamiseen. Tällaisia kohteita on Malmin, Ilmalan, Kalasataman, Herttoniemen, Itäkeskuksen, Puotilan, Myllypuron ja Mellunkylän asemien läheisyydessä.

Inom metro- och järnvägsstationernas influensområden överlåts det tomter för byggande av både verksamhetslokaler och bostäder. Sådana objekt finns i närheten av stationerna i Malm, Ilmala, Fiskehamnen, Hertonäs, Östra centrum, Botby gård, Kvarnbäcken och Mellungsby.

Täydennysrakentamista edistetään kaupungin vuokra-

Kompletteringsbyggandet främjas på stadens

tonteilla, erityisesti kiinteistöyhtiöiden hallinnassa olevissa kohteissa. Varikkoalueiden kehittämisprojekteilla luodaan uusia toimitiloja ja asuntoja olemassa olevan rakenteen sisälle esim. Koskelan ja Metsälän alueille. Tärkeimmät täydennysrakentamiskohteet ovat talousarviovuonna Malmin Tullivuori, Isonnevantien alue Haagassa, Myllypuro, Herttoniemi ja Roihuvuori.

arrendetomter, speciellt i objekten i fastighetsbolagens besittning. Genom projekt för utveckling av depåområdena skapar man nya områden för verksamhetslokaler och bostäder inom den befintliga stadsstrukturen, t.ex. i Forsby och Krämertsskog. De viktigaste kompletteringsbyggobjekten är Tullberget i Malm, Stormyrvägens område i Haga, Kvarnbäcken, Hertonäs och Kasberget.

Kaupungin omistamien rakennusten energiatehokkuutta parannetaan korjauksien ja ylläpidon avulla ja vaikutetaan tilojen käyttäjien käyttötottumuksiin.

Energieffektiviteten i byggnader i stadens ägo förbättras med hjälp av reparationer och underhåll, och användningsvanorna hos lokalinnehavarna påverkas.

Uudis- ja peruskorjaushankkeissa rakennukselle asetetaan energiatehokkuustavoitteet, joiden toteutumista ohjataan ja seurataan hankkeen eri vaiheissa. Uudisrakentamisessa edistetään energiatehokkaita ratkaisuja. Tähän pyritään käyttämällä tontinluovutuskilpailujen yhtenä laatukriteerinä energiatehokkuutta ja uusiutuvien energiamuotojen käyttöä. Tontinluovutusehtoihin sisällytetään rakennusten energiatehokkuutta koskevat ehdot.

I fråga om nybyggnads- och ombyggnadsobjekt sätter man upp mål för energieffektiviteten i byggnaderna. Hur dessa mål genomförs följs upp i olika faser av projektet. Inom nybyggandet främjas energieffektiva lösningar. Detta sker genom att energieffektivitet utgör ett av kvalitetskriterierna i tomtöverlåtelsetävlingarna, likaså användning av förnybara energiformer. I tomtöverlåtelseavtal upptas villkor om energieffektivitet.

Strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti tavoitellaan kiinteän omaisuuden vuosittaista 100 milj. euron myyntiä. Tämän lisäksi pyritään lisäämään määräaikaisia tontinluovutuksia sitovan tavoitteen mukaisesti.

I enlighet med strategiprogrammets mål strävar man årligen att sälja fast egendom till ett värde av 100 mn euro. Därutöver strävar man att öka antalet tomtöverlåtelser för viss tid i enlighet med det bindande målet.

Kaupungin omassa käytössä olevien toimitilojen kokonaispinta-ala ei saa strategiaohjelman tavoitteiden mukaan kasvaa strategiakaudella. Strategiaohjelman tavoite on mahdollista saavuttaa vain esitettyjen tilahankkeiden uudelleenarvioinnilla ja ennen kaikkea luopumalla merkittävästi suunniteltua suuremmasta määrästä tiloja jatkossa. Kaupungin omistamien toimitilojen käyttömenojen ja korjausinvestointien hillitsemiseksi jatketaan rakennusomaisuuden myyntitoimia. Osakkeiden ja rakennusten myyntitavoite on 35 milj. euroa.

Den totala ytan för verksamhetslokalerna i stadens eget bruk får enligt målen i strategiprogrammet inte öka under strategiperioden. Det går att nå målet i strategiprogrammet bara genom att omvärdera föreslagna lokalprojekt och framför allt genom att avstå från en betydligt större mängd lokaler än planerat i fortsättningen. I syfte att dämpa ökningen i driftsutgifterna och reparationsinvesteringarna för verksamhetslokalerna i stadens ägo fortsätter staden sälja en del av sin byggnadsegendom. Målet för försäljning av aktier och byggnader uppgår till 35 mn euro.

Asuntotuotantotoimisto rakennuttaa ja peruskorjaa asumisen ja siihen liittyvän maankäytön ohjelman ja asiakkaiden tavoitteiden mukaisesti laadukkaita ja elinkaarikustannuksiltaan edullisia asuntoja. Asuntotuotantotoimiston asiakkaita ovat kaupungin asuntoja omistavat yhtiöt ja asuntojen ostajat. Asuinkiinteistöjen yhteyteen tuotetaan lisäksi palvelutiloja, kuten päiväkoteja ja myymälätiloja. Uudisrakennuskohteiden aloituksien tavoite vuodelle 2015 on 1 500 asuntoa ja peruskorjausten tavoite 815 asuntoa

Bostadsproduktionsbyrån låter bygga och upprustar högklassiga bostäder med förmånliga livscykelkostnader i enlighet med målen i programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning. Byråns kunder består bl.a. av stadens fastighetsbolag och av bostadsköpare. Dessutom producerar byrån servicelokaler, såsom daghem och butiker, i anslutning till bostadsfastigheter. Målet är att 1 500 bostäder i nybyggnadsobjekt ska börja byggas och 815 bostäder byggas om år 2015.

Taulukko - Tabell 6. Käyttötalousosan menot toimialoittain - Utgifter i driftsekonomidelen enligt rotel

	TP - BSL 2014 milj. €	TA - BDG 2015 milj. €	Ennuste - Prognos 2015 milj. €	TA - BDG 2016 milj. €	TA - BDG 2016/2015 % -muutos - förändr.%	TA/Ennuste - BDG/Prognos % -muutos - förändr.%	TS - EP 2017 milj. €	TS - EP 2018 milj. €
Kaupunginjohtajan toimiala - Stadsdirektörsroteln	193,6	243,8	263,1	270,5	10,9	2,8	292,5	356,3
Rakennus- ja ympäristötoimi - Byggnads- och miljöväsendet	601,9	613,9	598,0	609,1	-0,8	1,9	620,6	623,8
Sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatustoimi - Social , hälsovårds- och barnomsorgsväsendet	2 519,8	2 543,9	2 558,3	2 555,4	0,5	-0,1	2 556,9	2 562,3
Sivistystoimi - Bildningsväsendet	912,5	925,6	937,8	930,3	0,5	-0,8	928,2	927,7
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi - Stadsplanerings- och fastighetsväsendet	308,1	325,8	324,8	334,8	2,7	3,1	335,2	335,5
Käyttötalousosa yhteensä - Driftsekonomidelen sammanlagt	4 535,9	4 653,0	4 681,9	4 700,1	1,0	0,4	4 733,5	4 805,6
Tuet, kaupunginkanslian käytettäväksi - Understöd, till stadskansliets disposition	13,6	18,4	17,2	22,9	24,6	33,2	29,1	33,1
Toimintamenot yhteensä - Omkostnader sammanlagt	4 549,5	4 671,3	4 699,1	4 723,0	1,1	0,5	4 762,6	4 838,7

- Työterveyskeskuksen liikelaitostaminen on huomioitu kaikilta vuosilta– Att företagshälsovårdscentralen ersätts med ett affärsverk är beaktat för alla år. .

5.5.7 Investointimenot

Kaupungin investointimenot ovat yhteensä 680,4 milj. euroa, josta kaupungin (ilman liikelaitoksia) investointiosan menot ovat 468,3 milj. euroa ja liikelaitosten investoinnit 212,0 milj. euroa. Kaupungin investointimenot kasvavat vuoden 2015 talousarvioon verrattuna 71,2 milj. euroa (11,7 %). Taloussuunnitelmakaudella vuoden 2017 investointimenot ovat 599 milj. euroa ja vuoden 2018 menojen arvioidaan olevan 613 milj. euroa.

Kaupungin (ilman liikelaitoksia) investointiosan menot ovat 4,8 % suuremmat kuin vuoden 2015 talousarviossa. Vuoden 2016 investointiraami on 463,3 milj. euroa (ilman investointiraamin ulkopuolisesta lähiörahastosta rahoitettavia 5 milj. euron hankkeita), sisältäen:

- vuoden 2014 alkuperäisen 435 milj. euron investointiraamin,
- indeksitarkistukset 13,3 milj. euroa sekä
- tasokorotuksen 15 milj. euroa (raamin 2016 käsittelyssä päätetty).

Siten investointiraami vuonna 2016 on 28,3 milj. euroa (+6,5 %) korkeampi kuin vuonna 2014. Yhteensä investointiosan menot ovat 468,3 milj. euroa sisältäen raamin ulkopuolisen lähiörahaston 5 milj. euron määrärahan.

Olemassa olevan rakennuskannan ja kunnallistekniikan korjaamisen sekä parantamisen

5.5.7 Investeringsutgifter

Stadens investeringsutgifter är sammanlagt 680,4 mn euro, varav utgifterna för staden (utan affärsverken) i investeringsdelen är 468,3 mn euro och affärsverkens investeringar 212,0 mn euro. Stadens investeringsutgifter sjunker jämfört med 2015 års budget med 71,2 mn euro (11,7 %). Investeringsutgifterna under ekonomiplaneperioden har beräknats uppgå till 599 mn euro år 2017 och 613 mn euro år 2018.

Utgifterna för staden (med affärsverken obeaktade) i investeringsdelen är 4,8 % större än i budgeten för 2015. Investeringsramen för 2016 uppgår till 463,3 miljoner euro (utan de projekt som finansieras med 5 mn euro ur förortsfonden, som inte ingår i investeringsramen) enligt följande:

- den ursprungliga investeringsramen på 435 miljoner euro för 2014
- indexjusteringar på 13,3 miljoner euro
- nivåförhöjningen på 15 miljoner euro (beslut fattades under behandlingen av budgetramen för 2016).
-

Investeringsramen för 2016 är då 28,3 miljoner euro (+6,5 %) högre än år 2014. Utgifterna i investeringsdelen uppgår till sammanlagt 468,3 miljoner euro och i dessa ingår anslaget på 5 miljoner euro ur förortsfonden som inte ingår i investeringsramen.

En stor del av investeringarna består dels av reparation och renovering av det befintliga

ohella merkittävän osan investoinneista muodostavat uusien, Jätkäsaaren, Kalasataman, Pasilan ja Kruunuvuorenrannan alueiden rakentaminen. Suunnitelmakaudella investointien taso on suunniteltu vuoden 2016 talousarvion tasolle. Suunnitelmakaudella uusien alueiden ja täydennysrakentamisen edellyttämän esirakentamisen sekä katujen ja puistojen rakentamisen osuus kokonaisinvestoinneista on noin neljäsosa. Talonrakennuksen korjausrakentamisen osuus on suunnitelmakaudella noin neljäsosa kokonaisinvestoinneista.

Liikelaitosinvestoinnit ovat kasvaneet vuoden 2015 talousarvioon verrattuna 30,4 %. Liikelaitosten investoinnit muodostuvat käytännössä Helsingin liikennelaitos -liikelaitoksen investoinneista, jotka ovat 209,9 milj. euroa. Suurimmat investointikohteet ovat uudet metrovaunut 90,0 milj. euroa, uudet raitiovaunut 35,6 milj. euroa ja metroasemien korjaukset 15,1 milj. euroa. Taloussuunnitelmakaudella liikelaitosten investointitaso pysyy lähes samalla tasolla. Investoinnit ovat vuonna 2017 yhteensä 130 milj. euroa ja vuonna 2018 yhteensä 144 milj. euroa.

Talousarvion liitteissä on esitetty kaupungin ja HKL liikelaitoksen investointiohjelmat vuosiksi 2016 – 2025. Suunnitelmakauden jälkeisten vuosien 2019 – 2025 osalta investointiohjelmat ovat alustavia.

Länsimetro toteutetaan Espoon ja Helsingin yhteisen Länsimetro Oy:n hankkeena.

byggnadsbeståndet och kommunaltekniken, dels av byggandet i de nya områdena Busholmen, Fiskehamnen, Böle och Kronbergsstranden. Under planperioden har investeringsnivån planerats bli densamma som i budgeten för 2016. Den grundberedning som de nya områdena och kompletteringsbyggandet förutsätter och byggandet av gator och parker utgör cirka en fjärdedel av totalinvesteringarna under planperioden. Andelen reparationsbyggande inom husbyggnaden uppgår till ungefär en fjärdedel av totalinvesteringarna under ekonomiplaneperioden.

Affärsverkens investeringar har ökat med 30,4 % jämfört med budgeten för 2015. Affärsverkens investeringar består i praktiken av investeringarna vid affärsverket Helsingfors stads trafikverk, vilka uppgår till 209,9 miljoner euro. De största investeringsobjekten är nya metrovagnar för 90,0 mn euro, nya spårvagnar för 35,6 mn euro och reparationer på metrostationer för 15,1 mn euro. Under ekonomiplaneperioden förblir investeringsnivån så gott som oförändrad vid affärsverken. Investeringarna uppgår år 2017 till sammanlagt 130 mn euro och år 2018 till sammanlagt 144 mn euro.

I bilagorna till budgeten anges stadens och affärsverket HST:s investeringsprogram för åren 2016–2025. Investeringsprogrammen för åren 2019–2025 efter ekonomiplaneperioden är preliminära.

Västmetron byggs av Länsimetro Oy som ett gemensamt projekt för Esbo och Helsingfors.

Taulukko - Tabell 7. Investoinnit - Investeringar

	TP - BSL	TA - BDG	Ennuste - Prognos	TA - BDG	TA - BDG	TA/Ennuste - BDG/Prognos	TS - EP	TS - EP
	2014	2015	2015	2016	2016/2015 % -muutos - förändr.%	% -muutos - förändr.%	2017	2018
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €			milj. €	milj. €
Investointiosa - Investeringsdelen	2 563,16	447,03	449,92	468,29	4,8	4,1	468,33	468,35
Helsingin Energia -liikelaitos - Affärsverket Helsingfors Energi	96,48	0,00	0,00	0,00			0,00	0,00
Helsingin kaupungin työterveys -liikelaitos - Affärsverket Helsingfors stads företagshälsa	0,03	0,07		0,03	-55,7		0,03	0,03
Helsingin Satama -liikelaitos - Affärsverket Helsingfors Hamn	15,61	0,00	0,00	0,00			0,00	0,00
HKL -liikelaitos - Affärsverket HST	44,12	161,09	121,96	209,93	30,3	72,1	128,20	138,54
Palmia -liikelaitos - Affärsverket Palmia	1,37	1,00	1,00	1,00	0,0	0,0	1,00	1,00
Taloushallintopalvelu -liikelaitos - Affärsverket Ekonomiförvaltningstjänst	0,09	0,45	0,23	1,03	128,9	347,8	0,70	0,70
Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitos - Affärsverket Personalutvecklingstjänster	0,02	0,05	0,05	0,05	0,0	0,0	0,05	0,05
Liikelaitokset yhteensä - Affärsverken sammanlagt	157,71	162,66	123,24	212,04	30,4	72,1	129,98	140,32
Kaikki yhteensä - Alla sammanlagt	2 720,87	609,68	573,16	680,32	11,6	18,7	598,31	608,67

TP 2014 investointiosan luku sisältää yhtiöittämisten vaikutukset tilinpäätöksessä. Vertailukelpoinen investointiosan luku on 390,9 milj. euroa– Investeringsdelen i bokslutet för 2014 omfattar effekterna av bolagiseringen. Ett jämförbart tal i investeringsdelen är 390,9 mn euro.

5.6 Hallinnon kehittäminen

Strategiaohjelman mukaisesti kaupunginhallituksen johtamisen jaosto valmistelee esityksiä kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisesta. Tavoitteena on, että johtamisjärjestelmän muutoksista voidaan päättää vuoden 2016 aikana.

Hallinnon kehittäminen painottuu kaupunginhallituksen 24.4.2013 hyväksymän strategiaohjelman 2013–2016 linjauksiin. Vuonna 2016 varaudutaan maan hallitusohjelmaan sisältyviin uudistuksiin liittyviin hankkeisiin.. Lisäksi työstetään toimialarajat ylittävän johtamisen pilottihankkeita sekä liikelaitosten toiminta- ja hallintomalleja

5.6 Utveckling av förvaltningen

I enlighet med strategiprogrammet bereder stadsstyrelsens ledarskapssektion förslag till reformer i stadens ledningssystem. Målet är att beslut om ändringar i ledningssystemet kan fattas under år 2016.

I utvecklingen av förvaltningen prioriteras riktlinjerna i strategiprogrammet för 2013–2016, godkänt av stadsstyrelsen 24.4.2013. År 2016 förbereder man sig på projekt som hänför sig till reformerna i regeringsprogrammet. Dessutom utarbetas pilotprojekt för ledarskap som överskrider gränserna mellan verksamhetsområden och nya verksamhets- och förvaltningsmodeller för affärsverken bearbetas.

5.7 Henkilöstöpoliittiset toimenpiteet

Strategiaohjelmakauden keskeinen päämäärä on saada aikaan kaupungin toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista tukevia henkilöstöratkaisuja. Johdon ja esimiesten käyttöön tuotetaan henkilöstöasioiden hallintaa helpottavia työvälineitä ja toimintatapoja. Strategiakauden keskeinen tehtävä on varmistaa, että ko. työvälineet ja toimintatavat ovat käytössä kaikissa virastoissa ja liikelaitoksissa tasalaatuista henkilöstöpolitiikkaa toteuttaen. Yhtenäiset HR-prosessit ja niitä tukeva tietojärjestelmä varmistavat henkilöstöpolitiikan yhtenäisyyden koko kaupungissa.

Henkilöstömenojen kasvun hallinta on strategiakauden ja talousarviovuoden erityinen haaste. Henkilöstöresurssisuunnitelmien integrointia talouden - ja toiminnan suunnitteluun kehitetään edelleen. Henkilöstömäärän jatkuva hallinta edellyttää pitkäjänteistä suunnittelua, henkilökunnan osaamisen kehittämistä ja toimintojen uudelleenorganisointia henkilökunnan eläköitymisen ja muun luonnollisen poistuman hyödyntämiseksi.

Tuottavuuden parantamiseksi asetettu työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämishanke tähtää sairauspoissaolojen vähentämiseen ja työhyvinvoinnin parantamiseen. Hanke korostaa työhyvinvointia tukevaa johtamista, työkyvyn menettämisen riskin pienentämistä ja työtapaturmien määrän vähentämistä. Työkykyriskejä ennakoidaan seulomalla säännöllisesti koko henkilöstöstä ne, jotka ovat työkyvyn tuen ja seurannan tarpeessa. Tavoitteena on erityisesti pitkien sairauspoissaolojen vähentäminen.

Strategiaohjelman henkilöstöä koskevan osuuden toimeenpano ja muu kehittämistyö toteutetaan

5.7 Personalpolitiska åtgärder

Ett centralt mål för strategiperioden är att åstadkomma personallösningar som gör det lättare att nå stadens verksamhetsmål. För ledningen och cheferna utvecklas det verktyg och förfaringssätt som underlättar hanteringen av personalärenden. Ett viktigt mål för strategiperioden är att säkerställa att arbetsredskapen och förfaringssätten i fråga utnyttjas vid alla förvaltningar och affärsverk med tanke på en personalpolitik av jämn kvalitet. Enhetliga HR-processer och ett datasystem som stöder dessa säkerställer en harmoniserad personalpolitik i hela staden.

En speciell utmaning för strategiperioden och budgetåret är att hejda ökningen av personalutgifterna. Integreringen av personalresursplanerna i ekonomi- och verksamhetsplaneringen utvecklas vidare. Den kontinuerliga hanteringen av personalantalet förutsätter långsiktig planering, utveckling av personalkompetensen och omorganisering av funktioner i syfte att utnyttja pensionsavgångar och annan naturlig avgång.

Projektet för utveckling av arbetslivet och arbetshälsan, vilket är ägnat att förbättra produktiviteten, syftar till att minska sjukfrånvaron och förbättra arbetshälsan. I projektet betonas ledarskap som stöder arbetshälsan, reducering av risken att förlora arbetsförmågan och minskning av antalet arbetsolyckor. Eventuella risker för arbetsförmågan förutses genom att regelbundet sålla fram de anställda som behöver stöd för och uppföljning av arbetsförmågan. Målet är att minska i synnerhet långa sjukfrånvaroperioder.

Personalandelen i strategiprogrammet verkställs och det övriga utvecklingsarbetet utförs i samråd med

yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa noudattaen voimassa olevia yhteistoiminnan periaatteita. Vakinaisen henkilöstön aseman turvaaminen edellyttää henkilöstöltä valmiutta siirtyä tarvittaessa tehtävästä ja toimintayksiköstä, myös virastosta tai liikelaitoksesta toiseen. Näissä järjestelyissä hyödynnetään kaupunginhallituksen hyväksymiä uudelleensijoituksen periaatteita.

personalen enligt de gällande samarbetsprinciperna. För att den ordinarie personalens ställning ska kunna tryggas, måste de anställda vara beredda att vid behov övergå från en enhet och en anställning till en annan. Detsamma gäller omplaceringar mellan förvaltningarna och affärsverken. Vid omplacering tillämpas omplaceringsprinciperna godkända av stadsstyrelsen.

5.8 Elinkeino-, maahanmuutto- ja työllisyyspolitiikka

Elinkeino-, maahanmuutto- ja työllisyyspolitiikan tavoitteena on strategiaohjelman mukaisesti huolehtia kaupungin talouden tasapainosta lisäämällä yritysten toimintamahdollisuuksia ja työllisyyttä. Yritysten liiketoimintaedellytyksiä kehitetään erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden, matkailun ja tapahtumien, muotoilun sekä ict:n ja ympäristöliiketoiminnan sektoreilla.

Kaupungin elinkeinopolitiikan toiminnan painopisteenä on kaupungin kilpailukyky, kansainvälinen tunnettuus sekä vetovoima ja näiden kehitys varmistamalla yritysten toimintaedellytykset sekä näin uusien työpaikkojen synty kaupunkiin innovatiivisilla kehittämishankkeilla, kaupungin toiminnan tehostamisella ja yritysmyönteisyyden lisäämisellä, yhteistyöllä elinkeinoelämän kanssa ja elinkeinopoliittisella edunvalvonnalla.

Keskeisimpinä tavoitteina on myös jatkaa kaupungin yritysmyönteisyyden ja siihen liittyvän palvelukulttuurin vahvistamista, kasvuyritys- ja innovaatiokeskittymän kehittämistä sekä tapahtuma- ja kaupunkikulttuurin kehittämistä. Tärkeä tavoite on myös maahanmuuttopolitiikaltaan avoin ja suvaitseva kaupunki. Uuden ohjelmakauden käynnistyessä kansainvälisen toiminnan ja EU-hankkeiden koordinointia ja ohjausta kehitetään edelleen. Korkeakouluyhteistyöllä edistetään innovaatioiden kaupallistamista ja kaupungin kehittymistä vetovoimaisena opiskelijakaupunkina.

Kehittämällä uusi yhtenäinen brändi ja markkinointistrategia kaupungille tavoitteena on houkutella entistä enemmän kansainvälisiä osaajia, opiskelijoita, matkailijoita ja investointeja Helsinkiin. Lisäksi kaupunki pyrkii edelleen parantamaan sijoitustaan kansainvälisten kongressien järjestäjänä ja saamaan erilaisia suurtapahtumia Helsinkiin. Kehittämiskokonaisuuksia ovat mm. 6Aika -hankkeet, NewCo Helsinki sekä muu yrittäjyyden ja kasvuyritysten vahvistamiseen liittyvä toiminta, muotoilukaupunki – kehittäminen, MerIT, Health Capital Helsinki ja PKS Smart & Clean.

6Aika - Avoimet ja älykkäät palvelut - on ns. kuutoskaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku ja Oulu) yhteinen vuosina 2014-2020 toteutettava strategiaohjelma, jonka tavoitteena on

5.8 Närings-, invandrings- och sysselsättningpolitik

Närings-, invandrings- och sysselsättningspolitiken syftar till att i enlighet med strategiprogrammet sörja för stadens ekonomiska balans genom att öka verksamhetsmöjligheterna för företag och höja sysselsättningen. För företag skapas förutsättningar för affärsverksamhet speciellt inom välbefinnande och hälsa, turism och evenemang, design, informations- och kommunikationsteknik och miljöaffärsverksamhet.

Stadens näringspolitik prioriterar i sin verksamhet stadens konkurrenskraft, internationella namnkunnighet och attraktivitet och utvecklingen av dessa genom att säkerställa verksamhetsförutsättningarna för företag och härigenom få nya jobb i staden genom innovativa utvecklingsprojekt, effektivisering av stadens verksamhet, stärkande av företagsvänligheten, samarbete med näringslivet och näringspolitisk intressebevakning.

Centrala mål är dessutom att alltjämt stärka stadens företagsvänlighet med därtill hörande servicekultur och utveckla tillväxtföretags- och innovationsklustret och evenemangs- och stadskulturen. Ett viktigt mål är dessutom att vara en invandringspolitiskt öppen och tolerant stad. När den nya programperioden inleds utvecklas samordningen och styrningen av den internationella verksamheten och EU-projekten ytterligare. Med högskolesamarbete främjas en kommersialisering av innovationer och stadens utveckling som en attraktiv stad för studerande.

Genom att bygga upp ett nytt enhetligt varumärke och en marknadsföringsstrategi för staden syftar man till att locka allt mer internationellt kunnigt folk, och fler studerande, turister och investeringar till Helsingfors. Dessutom vill Helsingfors alltjämt förbättra sin position som arrangör av internationella kongresser och få olika storevenemang till staden. Stadens utvecklingshelheter är bl.a. projekt inom programmet 6Aika, NewCo Helsinki och övrig verksamhet i syfte att främja företagande och tillväxtföretag, utveckling av konceptet designstaden, MerIT, Health Capital Helsinki och PKS Smart & Clean.

Programmet 6Aika för öppna och smarta tjänster är ett gemensamt strategiprogram för de sex största städerna i Finland (Helsingfors, Esbo, Vanda, Tammerfors, Åbo och Uleåborg) för åren 2014–2020.

synnyttää uutta osaamista, liiketoimintaa ja työpaikkoja kolmella painopistealueella: Avoimet innovaatioalustat, Avoin data sekä Avoin osallisuus ja asiakkuus.

Programmet syftar till att producera nytt kunnande, ny affärsverksamhet och nya arbetsplatser inom tre prioritetsområden: öppna innovationsplattformar, öppna data och gränssnitt och öppen delaktighet.

NewCo Helsinki tarjoaa yhden oven periaatteella palveluja alkavien yritysten tarpeisiin mukaan lukien palvelut voimakkaaseen kasvuun ja kansainvälistymiseen tähtääville yrityksille. YritysHelsinki on osa NewCo Helsinkiä.

NewCo Helsinki erbjuder tjänster under samma tak för nya företag och för företag som syftar till kraftig tillväxt och internationalisering. FöretagsHelsingfors är en del av NewCo Helsinki.

Muotoilukaupunki-kehittämisen tavoitteena on auttaa ja vauhdittaa virastoja muotoiluosaamisen hyödyntämisessä, vahvistaa Helsingin muotoiluprofiilia sekä lisätä yritysten kilpailukykyä muotoiluosaamisen kautta.

Utvecklingen av konceptet designstaden har som mål att hjälpa förvaltningarna och främja utnyttjandet av designkunnandet, stärka Helsingfors designprofil och höja företagens konkurrensförmåga genom designkunnande.

MerIT-hankkeessa yhdistetään Helsingissä ja laajemmin seudulla olevaa meriteollisuusosaamista ja ICT-alan osaamista keskenään. Toimijoiden tiiviimmällä yhteistyöllä ja MerIT-klusterin muodostamisella luodaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia liittyen esimerkiksi merellisen datan hyödyntämiseen, mittaus- ja monitorointitekniikoihin, meriliikenteen ohjaukseen ja riskienhallintaan. Kaupunginkanslian elinkeino-osaston johtamassa hankkeessa on mukana alan yrityksiä, tutkimustahoja sekä muita alan intressiryhmiä.

Projektet MerIT kopplar ihop ICT-kunnandet och kompetensen inom sjöindustri i Helsingfors och i den övriga huvudstadsregionen. Genom ett tätare samarbete mellan aktörerna och bildande av MerIT-klustret skapas nya möjligheter till affärsverksamhet med hänvisning till bl.a. utnyttjande av maritima data, mätnings- och övervakningstekniker, styrning av sjötrafiken och riskhantering. Stadskansliets näringslivsavdelning leder projektet och deltagarna är företag, forskningsorganisationer och andra intressegrupper inom branschen.

Health Capital Helsinki -hankkeen tavoitteena on kehittää pääkaupunkiseudusta Pohjois-Euroopan paras Life Science -alojen (terveys, ruoka, ympäristö) tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioympäristö sekä houkuttelevin yrityskeskittymä. Hanketta koordinoi Helsinki Business Hub. Yhteistyöosapuolia ovat Helsingin kaupunki, Helsingin yliopisto, HUS, Aalto-yliopisto sekä THL, VTT, Espoon ja Vantaan kaupungit sekä joukko yrityksiä ja suomalaisia yliopistoja.

Projektet Health Capital Helsinki har till syfte att göra huvudstadsregionen till den bästa forsknings-, utvecklings- och innovationsmiljön inom LifeScience-branscherna (hälsa, mat, miljö) och den mest lockande företagskoncentrationen i Nordeuropa. Projektet samordnas av Helsinki Business Hub. Samarbetsparterna är Helsingfors stad, Helsingfors universitet, HNS, Aalto-universitetet och THL, VTT, Esbo och Vanda stad och en grupp av finländska företag och universitet.

Pääkaupunkiseudun Smart&Clean -hankkeessa on tavoitteena luoda seudusta kansainvälisesti merkittävä älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen näyteikkuna kotimaisille ja kansainvälisille yrityksille. Hankkeen teema-alueita ovat mm. liikenne ja liikkuminen, rakennettu ympäristö, energiajärjestelmä, vesi- ja jätehuolto sekä kestävä elämäntapa. PKS Smart & Clean -hankkeessa ovat mukana pääkaupunkiseudun kaupungit, valtio ja joukko johtavia yrityksiä.

I huvudstadsregionens projekt Smart & Clean syftar man till att göra regionen till ett viktigt skyltfönster för smarta och rena lösningar på internationell nivå för inhemska och internationella företag. Temaområden för projektet är bl.a. trafik och kommunikation, byggd miljö, energisystem, vatten- och avfallsförsörjning och hållbar livsstil. Deltagarna i projektet PKS Smart & Clean är städerna i huvudstadsregionen, staten och en grupp av ledande företag.

Valtion, seudun kuntien, yliopistojen ja korkeakoulujen sekä elinkeinoelämän kanssa tiivistetään yhteistyötä paikallisella, alueellisella sekä valtakunnallisella tasolla. Kaupunki on myös mukana käynnistämässä uusia, innovatiivisia hankkeita, joissa hyödynnetään EU:n ja kansallisen rahoituksen tarjoamat kehittämismahdollisuudet.

Samarbetet med staten, kommunerna i regionen, universiteten, högskolorna och näringslivet förtätas på den lokala, regionala och hela landets nivå. Staden är också med om att starta nya innovativa projekt som utnyttjar utvecklingsmöjligheterna genom EU-finansiering och nationell finansiering.

Maahanmuuttopolitiikan tavoitteena on kaupungin

Målet för invandringspolitiken är att Helsingfors bästa

kokonaisedun edistäminen maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin, kansainväliseen muuttoliikkeeseen sekä etniseen monimuotoisuuteen liittyvissä asioissa.

Kaupunki laatii Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston kanssa työllisyydenhoidosta kumppanuusohjelman, jossa sovitaan yhteisistä tavoitteista, työnjaosta ja seurannasta. Toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan puolivuosittain.

Kaupunki parantaa työttömien työllistymisedellytyksiä tarjoamalla työkokeilupaikkoja, palkkatuettuja työpaikkoja, ammatillista rekrytointi- ja oppisopimuskoulutusta sekä valmiuksia tukevia kursseja. Helsinki-lisää maksetaan yrityksille ja yhteisöille pitkäaikaistyöttömien ja vajaakuntoisten työllistämiseen. Proaktiiviseen toimintaan kuuluu myös uusien toimintamallien kehittäminen yhteistyössä valtion ja muiden kumppaneiden kanssa ottaen huomioon erityisesti rakennemuutoksen tuomat uudet haasteet.

Talousarvion kohdalle 1 04 02 on varattu 2,0 milj. euroa maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamisen hankkeisiin.

Kaupunginkanslian talousarvion kohdalla 1 10 04 Työllisyyspolitiikka on 34,1 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus maksetaan talousarviokohdalta 1 10 07

Opetusviraston talousarviokohdalla 4 02 13 Työllisyyden hoitaminen on varattu 0,3 milj. euroa maahanmuuttajien Polku-koulutuksen ja suomen kielen kurssien järjestämistä varten.

Sosiaali- ja terveystoimen talousarviokohdalla 3 10 05 Työllisyyden hoitaminen on varattu 6 milj. euroa työvoiman palvelukeskustoimintaan, kuntouttavan työtoiminnan ostoihin, Uusix-verstaiden toimintaan ja hankkeiden toteuttamiseen.

5.10 Tuottavuuden parantaminen

Vuonna 2011 käynnistetty tuottavuus- ja työhyvinvointiohjelma jatkuu vuosina 2013–2016 kaupungin kokonaisvaltaisena tuottavuusohjelmana. Strategiaohjelman mukaisesti tuottavuutta parannetaan 1 % vuosittain koko valtuustokauden ajan. Johto- ja lautakunnat ovat sisällyttäneet tuottavuuden parantamistoimet vuoden 2016 talousarvioesityksiin ja ne konkretisoituvat edelleen virastojen ja liikelaitosten vuoden 2016 käyttösuunnitelmissa. Taloussuunnitelmavuosia koskevat toimenpiteet täsmentyvät kyseisten vuosien talousarvioesityksissä.

Tuottavuus on väline käyttömenojen kasvun

ska främjas i frågor med anknytning till invandring, invandrare, internationell migration och etnisk mångfald.

Staden utarbetar årligen tillsammans med Nylands arbets- och näringsbyrå ett partnerskapsprogram där de kommer överens om gemensamma mål, arbetsfördelningen och uppföljningen. Utfallet av avtalet följs upp halvårsvis.

Staden förbättrar förutsättningarna för de arbetslösa att få arbete genom att erbjuda möjligheter till arbetsprövning, lönesubventionerat arbete, yrkesinriktad rekryterings- och läroavtalsutbildning och kurser som stöder arbetsfärdigheterna. Helsingforstillägg betalas till företag och föreningar som sysselsätter långtidsarbetslösa och partiellt arbetsföra. Den proaktiva verksamheten omfattar även utveckling av nya verksamhetsmodeller i samarbete med staten och andra partner med speciellt avseende på de utmaningar som strukturreformen medför.

På budgetmomentet 1 04 02 reserveras 2,0 mn euro för projekt som förbättrar invandrarnas ställning på arbetsmarknaden.

På stadskansliets budgetmoment 1 10 04, Sysselsättningspolitik, finns det 34,1 mn euro. Arbetsmarknadsstödets kommunandel betalas från budgetmomentet 1 10 17.

På utbildningsverkets budgetmoment 4 02 13, Sysselsättning, reserveras 0,3 mn euro för ordnande av utbildningen Polku och kurser i finska för invandrare.

På social- och hälsovårdsväsendets budgetmoment 3 10 05, Sysselsättning, reserveras 6 mn euro för servicecentralsverksamhet för arbetskraften, upphandling av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, Uusix-verkstädernas verksamhet och genomförande av projekt.

5.10 Produktiviteten förbättras

Det produktivitets- och arbetshälsoprogram som inleddes år 2011 fortsätter åren 2013–2016 som stadens helhetsbetonade produktivitetsprogram. I enlighet med strategiprogrammet förbättras produktiviteten med 1 % årligen under hela fullmäktigeperioden. Direktionerna och nämnderna har inkluderat åtgärderna för bättre produktivitet i budgetförslagen 2016 och de konkretiseras i driftsplanerna för förvaltningarna och affärsverken år 2016. Åtgärderna för ekonomiplaneåren preciseras i budgetförslagen för åren i fråga.

Genom produktiviteten kan man dämpa ökningen i

hillitsemiseksi. Tuottavuutta parantavia toimenpiteitä ovat mm. investointiraamin käyttäminen, eläköitymiseen varautumiseksi laadittavat suunnitelmat, tilankäyttöohjelmat ja tehostamissuunnitelmat sekä menojen kasvun ennaltaehkäisy.

Tuottavuuden kehittymistä mitataan tuottavuusindeksillä. Talousarviossa virastojen ja liikelaitosten tuottavuusindeksit pääosin paranevat vuonna 2016 ja koko valtuustokauden aikana. Valtuustokauden tuottavuustavoitteen saavuttaminen on kuitenkin haasteellista ja edellyttää palvelujen volyymin, sisällön, rakenteen ja tuottamistapojen laajempaa uudelleenarviointia. Tuottavuutta parantamalla virastoilla on mahdollisuus kasvattaa liikkumavaraa tarvittavien toimintojen järjestämiseen.

5.11 Riskienhallinta

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta määrätään kaupunginvaltuuston 11.12.2013 hyväksymissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa ja kaupunginhallituksen hyväksymissä näitä koskevissa ohjeissa sekä johtosäännöissä. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää sekä kaupunginjohdon ja hallinnon työvälineitä.

Riskienhallinnassa huomioidaan strategiset, taloudelliset ja operatiiviset riskit kaikilla organisaatiotasoilla sekä eri toiminnoissa, prosesseissa ja ulkoistetuissa palveluissa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja talousarvion toteutumista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistumista seurataan osana talouden ja toiminnan raportointia.

Talousarviossa riskienhallinnan tarkastelussa keskitytään kaupunkitasolla vaikuttavien merkittävien riskien tunnistamiseen. Virastot ja liikelaitokset ovat selvittäneet talousarvioehdotuksissaan merkittävimpiä strategisia, taloudellisia ja operatiivisia riskejä sekä toimenpiteitä riskien hallinnan parantamiseksi.

Kaupunkitasolla merkittävimpiä riskejä ovat edelleen yleiseen taloustilanteeseen liittyvä epävarmuus, toimintamenojen kasvu, lisääntyvät investointitarpeet ja vuosia jatkunut lainakannan kasvu. Muita merkittäviä taloudellisia riskejä ovat yhtiöittämisten vaikutukset sekä maan hallituksen toimenpiteet kuntatalouden ja erityisesti Helsingin rahoitusasemaan liittyen.

Rakennetun varallisuuden hallintaan ja rakentamisen laatuun liittyy riskejä, joilla voi olla merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia.

driftsutgifterna. Produktiviteten främjas bl.a. genom att utnyttja investeringsramen, utarbeta planer inför pensioneringarna, göra upp program för lokalanvändningen och för effektivisering av denna och förebygga utgiftsökningen.

Produktivitetsutvecklingen mäts med produktivitetsindexet. Produktivitetsindexen för förvaltningarna och affärsverken förbättras för det mesta i budgeten under år 2016 och hela fullmäktigeperioden. Det är dock en stor utmaning att uppnå produktivitetsmålet för fullmäktigeperioden och detta förutsätter att servicens volym, innehåll, struktur och produktionssätt omvärderas på bredare basis. Genom att förbättra produktiviteten kan förvaltningarna öka spelrummet för att ordna de nödvändiga funktionerna.

5.11 Riskhantering

Bestämmelser om intern kontroll och riskhantering ingår i de av stadsfullmäktige 11.12.2013 godkända grunderna för intern kontroll och riskhantering och i de av stadsstyrelsen godkända anvisningarna om detta, likaså i instruktioner. Den interna kontrollen och riskhanteringen är en del av stadens ledningssystem och arbetsredskap för stadsledningen och förvaltningen.

I stadens riskhantering beaktas de strategiska, ekonomiska och operativa riskerna på alla organisationsnivåer, i de olika funktionerna och processerna och i de externaliserade tjänsterna. Den interna kontrollen och riskhanteringen stöder uppnåendet av de uppsatta målen och utfallet av budgeten. Utfallet av den interna kontrollen och riskhanteringen följs upp som en del av rapporteringen om ekonomi och verksamhet.

I budgeten granskas riskhanteringen främst utifrån hur de största riskerna på stadsnivå identifieras. Förvaltningarna och affärsverken har i sina budgetförslag redogjort för de största strategiska, ekonomiska och operativa riskerna och för åtgärder i syfte att förbättra riskhanteringen.

Till de största riskerna på stadsnivå hör alltjämt den osäkerhet som är förknippad med det allmänna ekonomiska läget, tillväxten i omkostnaderna, de ökande investeringsbehoven och den i flera år fortsatta ökningen i lånestocken. Andra stora ekonomiska risker är effekterna av de förestående bolagiseringarna och statsrådets åtgärder i anslutning till den kommunala ekonomin och i synnerhet Helsingfors finansiella ställning.

Till hanteringen av byggnadstillgångarna och till kvaliteten i byggandet hänför sig risker som kan ha omfattande ekonomiska och funktionella konsekvenser.

5.12 Harmaan talouden torjunta

Helsingin kaupunkikonsernissa noudatetaan Khn 19.12.2011 hyväksymää ohjetta harmaan talouden torjumiseksi kaupungin hankintojen yhteydessä. Ohje sisältää menettelytavat, joilla varmistetaan, että palveluiden toimittaja on täyttänyt vero-oikeudelliset ja työnantajavelvoitteensa.

Harmaan talouden torjuntaa tehdään osaltaan viranomaisyhteistyöllä Verohallinnon ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) kanssa. Helsingin kaupunki saa AVI:ltä säännöllisesti tiedot työsuojelutarkastusten yhteydessä havaituista kaupunkikonsernin tilaajayksiköiden tilaajavastuulain mukaisista rikkomuksista. Kaupunki ja sen tytäryhteisöt toimittavat neljännesvuosittain tiedot kaikista yli 7 500 euron palveluhankinnoista verottajalle.
1.7.2014 astui voimaan laki rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta, jonka nojalla tilaajilla on velvollisuus ilmoittaa tiedot Verohallinnolle rakentamiseen liittyvistä urakoista ja urakoitsijoista sekä yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajalla velvollisuus ilmoittaa tiedot rakennustyömaalla työskentelevistä henkilöistä.

5.13 Tilankäytön tehostaminen

Strategiaohjelman mukaan kaupungin omassa käytössä oleva toimitilojen kokonaispinta-ala ei saa kasvaa strategiakaudella 2013–2016. Tällöin kasvavaan väestömäärään suhteutettuna tilankäyttö tehostuu. Lähtökohtaisesti mikään hallintokunta ei saa kasvattaa tilamääräänsä. Talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksiin sisältyi hallintokuntien tilankäyttösuunnitelmat, joissa hallintokunnat esittivät näkemyksensä 2016–2025 tarvitsemistaan uusista tiloista sekä arvion luovutettavista tiloista. Viime vuoden suunnitelmiin verrattuna virastot ovat onnistuneet tehostamaan tilankäyttöään, mutta kokonaisuutena tämä ei vielä riitä. Merkittävää tilamäärän kasvua vuosina 2016–2025 esittivät mm. opetusvirasto, varhaiskasvatusvirasto, taidemuseo ja kaupunginkirjasto. Vain muutama virasto esitti tilamäärän vähentymistä.

Kokonaisuudessaan kaupungin käytössä oleva tilamäärä kasvaisi hallintokuntien suunnitelmien mukaan yhteensä noin 60 000 htm^2 (3 %) strategiaohjelmakaudella 2013–2016. Vuosina 2016–2025 tilamäärä vähenisi 6 000 htm^2 (-0,3 %), mutta ohjelmakauden lopulla hallintokuntien tilankäyttöohjelmiin sisältyy epävarmuutta.

Rakennushankkeen investointimenojen lisäksi tilahankkeista aiheutuu kustannuksia myös irtaimen investointeihin. Uudet tilahankkeet vaikuttavat tämän lisäksi myös käyttötalouteen tilakustannusten kasvuna sekä yleensä myös kasvavina

5.12 Den grå ekonomin förebyggs

Vid upphandlingar följer Helsingfors stadskoncern anvisningarna om förebyggandet av den grå ekonomin, godkända av stadsstyrelsen 19.12.2011. I anvisningarna anges tillvägagångssätt med vilka det säkerställs att leverantören av varor eller tjänster har fullföljt sina skatterättsliga skyldigheter och skyldigheter som arbetsgivare.
Förebyggandet av den grå ekonomin effektiviseras bl.a. genom samarbete med skatteförvaltningen och regionförvaltningsverket i Södra Finland (RFV). Helsingfors stad får regelbundet uppgifter av RFV om de ekonomibrott inom stadskoncernen som bryter mot lagen om beställaransvar och som upptäckts vid arbetarskyddsinspektioner. Staden och dess dottersammanslutningar lämnar kvartalsvis ut uppgifterna om alla de upphandlingar som överskrider 7 500 euro till skattemyndigheten.
Enligt en lagbestämmelse om skyldighet att lämna uppgifter i anslutning till byggarbeten, som trädde i kraft 1.7.2014, är beställarna skyldiga att lämna Skatteförvaltningen uppgifter om entreprenader och entreprenörer och den huvudsakliga genomföraren av ett byggprojekt skyldig att lämna uppgifter om dem som arbetar på byggarbetsplatsen.

5.13 Effektivisering av lokalanvändningen

Enligt strategiprogrammet får den totala ytan för verksamhetslokalerna i stadens eget bruk inte öka under strategiperioden 2013–2016. I relation till den ökande folkmängden blir då lokalanvändningen effektivare. Utgångspunkten är alltså att ingen förvaltning får öka sin lokalyta. I förslagen till budget och ekonomiplan tog förvaltningarna upp planer för lokalanvändningen, där de kom med sin uppfattning om vilka nya lokaler de behöver åren 2016–2025 och en bedömning om de lokaler som de kan avstå. Jämfört med fjolårets planer har förvaltningarna lyckats effektivisera sin lokalanvändning, men i det stora hela är detta ännu inte tillräckligt. En avsevärd ökning av lokalytan åren 2016–2025 föreslogs av bl.a. utbildningsverket, barnomsorgsverket, konstmuseet och stadsbiblioteket. Bara få förvaltningar föreslog en minskning av lokalytan.

Den totala yta som staden förfogar över ökar enligt förvaltningarnas planer med ca 60 000 m² lägenhetsyta (3 %) under strategiprogramsperioden 2013–2016. Åren 2016–2025 minskar ytan med 6 000 m² lägenhetsyta (−0,3 %), men förvaltningarnas program för lokalanvändningen i slutet av programperioden är förknippade med osäkerhet.

Utöver investeringsutgifterna för byggprojekt medför lokalprojekten kostnader också i investeringar i lös egendom. Nya lokalprojekt påverkar dessutom driftsekonomin genom ökade lokalkostnader och vanligen också genom ökade personalutgifter. Att

henkilöstömenoina. Virastojen tilakustannukset nousevat uusien tilojen lisäksi myös peruskorjauksista aiheutuvien vuokrantarkistusten vuoksi. Toimenpiteitä ovat erityisesti nykyisten tilojen tilatehokkuuden parantaminen ja tilatarpeiden uudelleenarviointi, jolloin voidaan luopua merkittävästi suunniteltua suuremmasta määrästä tiloja.

förvaltningarnas lokalkostnader stiger beror inte bara på nya lokaler utan också på hyresjusteringar till följd av ombyggnader. Man strävar att hejda kostnadshöjningen speciellt genom förbättring av lokaleffektiviteten i befintliga lokaler och bedömning av lokalbehoven på nytt, varefter lokaler kan avstås i betydligt större utsträckning än planerat.

PÄÄTÖSEHDOTUKSET

Kaupunginhallituksen johtosäännön mukaisesti kaupunginjohtajan tehtävänä on päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarvio- ja tilapäislainojen ottamisesta, lainojen takaisinmaksusta ja lainaehtojen muuttamisesta. Vuoden 2016 talousarvioehdotuksen mukaan talousarvioinvestointien rahoittamiseksi tarvitaan 430 milj. euron lainanotto. Lisäksi tulisi varautua lyhytaikaiseen lainatarpeeseen tilapäislainavaltuuksin, mm. kuntatodistusohjelmaa käyttäen.

Kaupunginjohtaja tulisi lisäksi oikeuttaa ottamaan uutta lainaa mahdollisesti ennenaikaisesti poismaksettavien lainojen tilalle (ns. lainojen konvertointi). Konvertointiin tarvitaan lainanottovaltuus, vaikka kaupungin lainapääoma ei lisäänny.

Lisäksi kaupunginjohtaja tulisi oikeuttaa tekemään leasingsopimuksia päätösehdotuksessa mainituin ehdoin.

Kaupungin liikelaitosten johtosääntöjen mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää lainanotosta Kvston vuosittain vahvistamien lainanottovaltuuksien rajoissa. Kvsto päättää valtuuksista talousarviossa ja laina hankitaan Kaupunginkanslian toimesta.

HKL – liikelaitoksen johtokunnalle tulisi antaa enintään 221 milj euron lainavaltuus investointien rahoittamiseen. Lainarahoituksesta noin 185,5 milj. euroa kohdistuu metro- ja raitiovaunuhankintoihin. Metro- ja raitiovaunuhankintojen osalta vaihtoehtoisena rahoitusmuotona tulee varautua leasingrahoitukseen. Mahdolliset leasingsopimukset käsittävät kalustohankinnan kokonaisarvon (metrovaunut noin 146 milj. euroa ja raitiovaunut noin 113 milj. euroa). HKL – liikelaitoksen johtokunnalle tulisi siten antaa oikeus tehdä leasingsopimuksia enintään 259 milj. euron pääoma-arvosta

Edellä olevan perusteella Khs esittää Kvston päätettäväksi,

1) että kaupunginjohtajalla on oikeus vuonna 2016

a) ottaa 500 milj. euroa kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja, joiden laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 30 vuotta ja joiden nimelliskorko lainanottohetkellä saa olla enintään 7 prosenttia tai joiden emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korko saa olla lainanottohetkellä enintään 7 prosenttia,

b) ottaa tilapäislainoja, joita saa kulloinkin olla enintään

FÖRSLAG TILL BESLUT

Enligt instruktionen för stadsstyrelsen har stadsdirektören till uppgift att inom av stadsfullmäktige godkända gränser besluta om upptagande av budgetlån och tillfälliga lån, om återbetalning av lån och om ändring av lånevillkoren. Enligt förslaget till budget för år 2016 behövs det lån på 430 mn euro för finansiering av budgetinvesteringar. Likaså bör det med tanke på behovet av kortfristiga lån beviljas rätt att ta upp tillfälliga lån, bl.a. med hjälp av ett kommuncertifikatsprogram.

Stadsdirektören bör dessutom berättigas att ta upp nya lån i stället för sådana lån som eventuellt återbetalas tidigare än planerat (s.k. konvertering av lån). För konvertering behövs fullmakt att ta upp lån, fastän stadens lånekapital inte ökar.

Vidare bör stadsdirektören ha rätt att ingå leasingavtal enligt villkoren i beslutsförslaget.

Enligt instruktionerna för stadens affärsverk beslutar affärsverkets direktion om upplåning inom de av Stge årligen fastställda gränserna för upplåningsbefogenheter. Stge beslutar om befogenheterna i budgeten och lånet upptas genom stadskansliet försorg.

Direktionen för affärsverket HST bör ges rätt att uppta lån på högst 221 mn euro för finansiering av investeringar. Av lånefinansieringen gäller ca 185,5 mn euro metro- och spårvagnsupphandlingar. Som en alternativ finansieringsform för metro- och spårvagnsupphandlingarna bör det finnas beredskap för leasingfinansiering. Eventuella leasingavtal omfattar totalvärdet för materielupphandlingen (metrovagnar ca 146 mn euro och spårvagnar ca 113 mn euro). Direktionen för affärsverket HST bör således ges rätt att ingå leasingavtal för ett kapitalvärde på högst 259 mn euro.

På grundval av det ovanstående föreslår Stn att Stge beslutar

1) att stadsdirektören under 2016 har rätt

a) att uppta inhemska och/eller utländska lån om

500 mn euro med en löptid på minst ett år och högst 30 år och med en nominell ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet eller en på grundval av emissionskursen och den nominella räntan beräknad effektiv ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet,

b) att uppta tillfälliga lån, dock så att de tillfälliga lånen

200 milj. euroa,

c) tehdä 100 milj. euron pääoma-arvosta ja enintään 7 prosentin korolla leasingsopimuksia, joiden vuokra-aika on enintään 30 vuotta,

d) tehdä korko- ja valuuttariskin suojaamiseksi tarkoitettuja johdannaissopimuksia otettaessa uusia lainoja tai koskien olemassa olevaa lainakantaa kuitenkin siten, että sopimuksia voidaan solmia kotimaisen tai ulkomaisen osapuolen kanssa, jonka pitkäaikainen luottokelpoisuus on hyvä sekä

2) että HKL-liikelaitoksen johtokunnalla on oikeus vuonna 2016

a) ottaa enintään 221 milj. euroa kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja, joiden laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 30 vuotta ja joiden nimelliskorko lainanottohetkellä saa olla enintään 7 prosenttia tai joiden emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korko saa olla lainanottohetkellä enintään 7 prosenttia.
b) tehdä enintään 259 milj. euron pääoma-arvosta ja enintään 7 prosentin korolla leasingsopimuksia, joiden vuokra-aika on enintään 30 vuotta.

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Johtosääntömallin mukaan lautakuntien tehtävänä on päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista, sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista. Khn mielestä olisi perusteltua päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Edellä olevan perusteella Khs esittää Kvston päätettäväksi

4) että niiden maksujen, joista ei ole erikseen päätetty, yleisinä perusteina noudatetaan omakustannushinnan mukaista taikka viranomaisen päättämää alempaa taksaa.

Khn päättämien avustusten käytön valvontaa koskevien ohjeiden mukaan kaupungin viranomaisilla ja tarkastusvirastolla on mahdollisuus ja oikeus tarkastaa avustuksensaajain varainkäyttöä avustusehtojen täyttämisen selvittämiseksi. Samalla Khs katsoo, että avustusehtoja olisi tarkoituksenmukaista täydentää siten, että avustettavien yhteisöjen tulee noudattaa Khn antamia ohjeita. Lisäksi Khn mielestä on tarpeellista, että Khlle annetaan mahdollisuus käyttää avustusmäärä-rahaa asianomaisesta toiminnasta kaupungille lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta syntyneiden saatavien korvaamiseksi. Khs esittää, että Kvsto päättäisi

får uppgå till högst 200 mn euro,

c) att ingå leasingavtal på högst 30 år för ett kapitalvärde på 100 mn euro och med en ränta på högst 7 procent,

d) att ingå derivatavtal som skydd mot ränte- och valutarisker vid upptagande av nya lån eller i fråga om befintliga lån, dock så att avtal kan ingås med inhemska eller utländska parter som under en lång tid har god kreditvärdighet, och

2) att direktionen för affärsverket HST under 2016 har rätt

a) att uppta inhemska och/eller utländska lån om högst 221 mn euro med en löptid på minst ett år och högst 30 år och med en nominell ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet eller en på grundval av emissionskursen och den nominella räntan beräknad effektiv ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet.
b) att ingå leasingavtal på högst 30 år för ett kapitalvärde på högst 259 mn euro och med en ränta på högst 7 procent.

Enligt 13 § i kommunallagen ska fullmäktige fatta beslut om de allmänna grunderna för de avgifter som ska tas ut för kommunens tjänster och andra prestationer. Enligt instruktionsmodellen har nämnderna till uppgift att besluta om priser, avgifter, hyror och ersättningar och att godkänna grunder enligt vilka en tjänsteinnehavare kan fatta beslut om sådana. Stn anser att det vore motiverat att i anslutning till godkännandet av budgeten besluta om de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer. På grundval av det ovanstående föreslår Stn att Stge beslutar

4) att såsom allmänna grunder för de avgifter om vilka det inte har beslutats separat följs en taxa som motsvarar självkostnadspriset eller en lägre taxa föreskriven av en myndighet.

Enligt Stns direktiv om övervakningen av hur understöden används har stadens myndigheter och revisionskontoret möjlighet och rätt att granska understödstagarnas medelsdisponering för att utreda om villkoren för understödet uppfylls. Stn anser det vara ändamålsenligt att det i dessa villkor görs en komplettering om att de sammanslutningar som får understöd ska följa Stns direktiv. Dessutom anser Stn att Stn bör beredas möjlighet att använda understödsanslag för ersättande av utgifter som staden åsamkats genom verksamheten i fråga på grund av borgen för lån eller av annan orsak. Stn föreslår att Stge beslutar

5) kehottaa lauta- ja johtokuntia avustusten myöntämispäätöksissä ilmoittamaan avustuksen ehdoksi, että avustettavien yhteisöjen tulee toiminnassaan ja taloudenhoidossaan noudattaa Khn antamia ohjeita ja

oikeuttaa Khn käyttämään avustusmäärärahoja kaupungille avustettavasta toiminnasta lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta mahdollisesti syntyvien saatavien korvaamiseen.

Kaupungin hallintokuntien toimintoihin voidaan käyttää ulkopuolista yksityistä rahoitusta siten, että hallintokunnat sisällyttävät talousarvioehdotustensa tulopuolelle alakohdan Ulkopuolisin varoin rahoitettu toiminta, jolle merkitään asianomaisen toiminnan arvioidut tulot. Vastaavat arvioidut menot merkitään ao. menolajeille. Ao. hallintokuntien talousarvioiden erityisperusteluissa on mainittu, miten suuri osa määrärahasta on varattu ulkopuolisin varoin rahoitettavaa toimintaa varten. Tätä osaa määrärahasta saa käyttää vain saman verran kuin ulkopuolista rahoitusta on kertynyt. Edellä olevan perusteella Khs esittää Kvston päätettäväksi

6) että hallintokunnilla, joilla on talousarviossa varattu määräraha ulkopuolisin varoin rahoitettua toimintaa varten, on oikeus käyttää kyseistä määrärahaa ainoastaan ehdolla, että tulopuolelle kertyy ulkopuolisista rahoituslähteistä vastaava summa.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Yksittäisten virastojen talousarvioasetelmien kehittämistä on edelleen jatkettu. Tarkoituksena on palvella paremmin toiminnan ohjausta ja päätöksentekoa. Talousarviorakenteen uusimisen yhteydessä on pyritty kehittämään virasto- ja laitoskohtaisesti myös sisäisiä suunnittelu- ja seurantajärjestelmiä. Jotta kehitystyö saadaan joustavaksi, talousarviorakenteessa suoritettujen uudistusten hyväksyminen on tarkoituksenmukaista suorittaa edelleen talousarviokäsittelyn yhteydessä. Näin ollen Khs esittää, että Kvsto päättäisi

7) hyväksyä vuoden 2016 talousarvioehdotuksen valmistelun yhteydessä toteutetut talousarviorakenteen muutokset ja

5) uppmana nämnderna och direktionerna att i besluten om beviljande av understöd ställa som villkor för understödet att de sammanslutningar som får understöd i sin verksamhet och ekonomi följer Stns direktiv och

bemyndiga Stn att använda understödsanslag för ersättning av utgifter som staden eventuellt åsamkas genom verksamheten i fråga på grund av borgen för lån eller av annan orsak.

För funktionerna vid stadens förvaltningar är det möjligt med extern privat finansiering, varvid förvaltningarna på inkomstsidan i sina budgetförslag ska införa undermomentet Externt finansierad verksamhet, på vilket de beräknade inkomsterna för funktionen i fråga antecknas. Motsvarande beräknade utgifter antecknas för de berörda utgiftsslagen. Specialmotiveringarna i de enskilda förvaltningarnas budgetar anger en hur stor del av anslagen som reserverats för externt finansierad verksamhet. Denna del av anslagen får bara användas i samma utsträckning som extern finansiering har flutit in. På grundval av det ovanstående föreslår Stn att Stge beslutar

6) att de förvaltningar som i budgeten har ett anslag reserverat för externt finansierad verksamhet har rätt att använda detta anslag endast på villkor att ett motsvarande belopp från externa finansieringskällor upptas på inkomstsidan.

Fullmäktige ska före utgången av året godkänna en budget för kommunen för följande kalenderår. I samband med att den godkänns ska fullmäktige också godkänna en ekonomiplan för tre eller flera år. Budgetåret är ekonomiplanens första år.

Utvecklingen av de enskilda verkens budgetuppställningar har alltjämt fortsatt. Avsikten är att bättre tjäna verksamhetsledningen och beslutsfattandet. I anslutning till att budgetstrukturen läggs om har också de interna planerings- och uppföljningssystemen vid de olika verken och inrättningarna utvecklats i mån av möjlighet. För att utvecklingsarbetet ska bli smidigt, är det ändamålsenligt att förnyelserna i budgetstrukturen fortfarande godkänns i samband med budgetbehandlingen. Stn föreslår därför att Stge beslutar

7) godkänna de ändringar i budgetstrukturen som gjorts vid beredningen av förslaget till 2016 års budget och

oikeuttaa Khn jatkamaan virastojen ja laitosten talousarviorakenteen uudistamista sekä sisäisen laskentatoimen ja raportoinnin kehittämistä.

Kvston työjärjestyksen 22 §:n mukaan valtuutetulla on oikeus tehdä aloitteita kaupungin yhteisistä asioista. Aloite, joka koskee määrärahan ottamista seuraavan vuoden talousarvioon, tulee tehdä viimeistään 15. maaliskuuta. Khn on esitettävä aloite valtuuston käsiteltäväksi talousarvion yhteydessä.

Liitteenä Khn vastaukset 22 talousarvioaloitteeseen. Edellä olevan perusteella Khs esittää, että Kvsto päättäisi

8) katsoa mainittujen aloitteiden 1-22 tulleen lopullisesti käsitellyiksi.

Edellä olevaan viitaten Khs esittää, että Kvsto päättäisi

9) hyväksyä oheisen ehdotuksen Helsingin kaupungin talousarvioksi vuodeksi 2016 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen ohjeellisena vuosille 2017–2018.

10) hyväksyä kaupungin ja HKL-liikelaitoksen investointiohjelmat ohjeellisena vuosille 2019-2025 talousarvion liitteiden 4 ja 8 mukaisina otettavaksi huomioon seuraavien vuosien taloussuunnitelmien valmistelussa.

bemyndiga Stn att fortsätta att förnya verkens och inrättningarnas budgetstruktur samt utveckla det interna räkenskapsväsendet och rapporteringen.

Enligt 22 § i arbetsordningen för Stge har fullmäktige rätt att väcka motioner om stadens gemensamma angelägenheter. En motion som gäller upptagande av anslag i budgeten för följande år ska väckas senast den 15 mars. Stn ska förelägga fullmäktige motionen för behandling i anslutning till budgeten.

Stns svar på 22 budgetmotioner är bifogade. På grundval av det ovanstående föreslår Stn att Stge beslutar

8) anse motionerna 1-22 vara slutligt behandlade.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår Stn att Stge beslutar

9) godkänna bilagda förslag till Helsingfors stads budget för år 2016 och förslag till ekonomiplan som anvisning för åren 2017–2018.

10) godkänna stadens och affärsverket HST:s investeringsprogram som anvisning för åren 2019–2025 enligt bilagorna 4 och 8 till budgeten och som underlag för beredningen av ekonomiplanerna för de följande åren.

TALOUSARVION SITOVUUS

1 YLEISTÄ

Talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kaupunginvaltuuston nähden sitovaksi eräksi talousarviossa voidaan määritellä määräraha, tuloarvio tai toimintakate. Toiminnallisia tavoitteita voidaan myös määritellä sitoviksi. Sitovuus merkitsee sitä, että esim. määrärahaa ei voi ylittää ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Talousarviossa on bruttobudjetoituja ja nettobudjetoituja yksiköitä sekä Kvston perustamia kunnan liikelaitoksia. Näille kaikille määritellään erikseen talousarvion sitovuustaso.

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden sitova erä on bruttobudjetoiduilla yksiköillä menojen yhteissumma (=määräraha) ja nettobudjetoiduilla yksiköillä toimintakate. Kunnan liikelaitoksia sitovat erät on esitetty tuloslaskelma- ja rahoitusosassa.

Talousarviokirjassa kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät on varjostettu lukuun ottamatta liitteen 1 sitovia eriä.

Mikäli tulot yhteensä, tavoitteet sekä eräiden hallintokuntien tuottotavoitteet ovat hallintokuntia sitovia kaupunginvaltuustoon nähden, on ne erikseen määritelty ao. hallintokunnan kohdalla.

Yhteisöille myönnettävien avustusten määrärahat on määritelty sitoviksi talousarvion liitteen 1 mukaisesti (Vuoden 2016 talousarvioon sisältyvistä avustusmäärärahoista sidotut avustukset ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat). Lauta- ja johtokunnilla on oikeus muuttaa avustusliitteessä mainittuihin järjestön eri käyttötarkoituksiin myönnettyjen avustusten välistä jakoa kokonaisavustuksen ollessa sitova. Avustusta ei kuitenkaan voi siirtää sellaiseen käyttökohteeseen, johon talousarviovuodelle ei ole varattu avustusta.

2 KÄYTTÖTALOUSOSAN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT

2.1 Bruttobudjetoidut yksiköt

Menot yhteensä on sitova lukutasolla (talousarvio-tilin kolmen merkin tarkkuudella) seuraavilla talousarvioluvuilla

1 01	Vaalit
1 02	Kaupunginvaltuusto
1 03	Tarkastuslautakunta ja -virasto
1 27	Kunnallisverotus
1 35	HSY-kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi

BUDGETENS BINDANDE VERKAN

1 ALLMÄNT

I budgeten godkänner stadsfullmäktige målen för kommunens verksamhet och ekonomi. Budgeten ska iakttas i kommunens verksamhet och hushållning. Ett anslag, en beräknad inkomst och ett verksamhetsbidrag kan i budgeten göras till en post som är bindande gentemot stadsfullmäktige. Också verksamhetsmål kan bli bindande. Att t.ex. ett anslag är bindande innebär att det inte får överskridas utan ett beslut av stadsfullmäktige.

I budgeten finns enheter med bruttobudgetering och enheter med nettobudgetering och kommunala affärsverk inrättade av Stge. För alla dessa fastställs det separat hur bindande budgeten ska vara.

I regel är de sammanlagda utgifterna (= anslagen) inom enheterna med bruttobudgetering och verksamhetsbidraget inom enheterna med nettobudgetering bindande poster gentemot stadsfullmäktige. De poster som är bindande för de kommunala affärsverken framgår av resultaträknings- och finansieringsdelen.

I budgetboken är de bindande posterna skuggade, frånsett de bindande posterna i bilaga 1.

Om de sammanlagda inkomsterna, målen och vissa förvaltningars avkastningsmål är bindande för förvaltningarna gentemot stadsfullmäktige, är de fastställda särskilt vid de olika förvaltningarna.

Anslagen för understöd till sammanslutningar är angivna såsom bindande i enlighet med bilaga 1 till budgeten (Understöd och understödsmässiga ersättningsanslag som ska anvisas av understödsanslagen i 2016 års budget). Nämnderna och direktionerna har rätt att ändra fördelningen av understöd för olika i understödsbilagan avsedda ändamål inom en organisation, medan totalunderstödet är bindande. Understöd får dock inte överföras på objekt som inte har något understöd för budgetåret.

2 BINDANDE ANSLAG I DRIFTSEKONOMIDELEN

2.1 Enheter med bruttobudgetering

Utgifter sammanlagt är bindande på kapitelnivå (de tre första siffrorna av budgetkontot) i fråga om följande budgetkapitel

1 01	Val
1 02	Stadsfullmäktige
1 03	Revisionsnämnden och -kontoret
1 27	Kommunalbeskattning
1 35	Avgiftsandelar för Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster, till stadskansliets disposition

2 35	Pelastustoimi	2 35	Räddningsväsendet
2 37	Ympäristölautakunta	2 37	Miljönämnden
2 42	HSL-kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi	2 42	Avgiftsandelar för Samkommunen Helsingforsregionens trafik, till stadskansliets disposition
4 04	Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n tukeminen, Khn käytettäväksi	4 04	Stöd till Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, till Stns disposition
4 11	Suomenkielinen työväenopisto	4 11	Finska arbetarinstitutet
4 12	Ruotsinkielinen työväenopisto	4 12	Svenska arbetarinstitutet
4 15	Kaupunginkirjasto	4 15	Stadsbiblioteket
4 31	Nuorisotoimi	4 31	Ungdomsväsendet
4 55	Tietokeskus	4 55	Faktacentralen
5 11	Kaupunkisuunnittelulautakunta ja -virasto	5 11	Stadsplaneringsnämnden och -kontoret

Menot yhteensä on sitova kohtatasolla (talousarvio-tilin viiden merkin tarkkuudella) seuraavilla talousarvioluvuilla

Utgifter sammanlagt är bindande på momentnivå (de fem första siffrorna av budgetkontot) i fråga om följande budgetkapitel

1 04	Kaupunginhallitus	1 04	Stadsstyrelsen
1 14	Keskitetysti maksettavat menot	1 14	Utgifter som betalas centraliserat
1 10 01	Kaupunginkanslia	1 10 01	Stadskansliet
1 10 02	Keskitetty tietotekniikka	1 10 02	Centraliserad informationsteknik
1 10 04	Työllisyyspolitiikka	1 10 04	Sysselsättningspolitik
1 10 05	Eläkkeet	1 10 05	Pensioner
1 10 06	Työsuhdematkalippu	1 10 06	Personalbiljett
1 10 07	Työmarkkinatuen kuntaosuus	1 10 07	Arbetsmarknadsstödets kommunandel
1 39	Muu yleishallinto	1 39	Övrig allmän förvaltning
2 09 01	Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto, Katu- ja viheralueiden ylläpito sekä yleishallinto	2 09 01	Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret, Underhåll av gatu- och grönområden, allmän förvaltning
3 10	Sosiaali- ja terveysvirasto	3 10	Social- och hälsovårdsverket
3 20	Varhaiskasvatusvirasto	3 20	Barnomsorgsverket
4 02	Opetusvirasto	4 02	Utbildningsverket
4 17	Kulttuuritoimi (bruttobudjetoitujen yksikköjen osalta)	4 17	Kulturväsendet (enheterna med bruttobudgetering)
4 19	Orkesteritoiminta (bruttobudjetoitujen yksikköjen osalta)	4 19	Orkesterverksamhet (enheterna med bruttobudgetering)
5 21	Kiinteistölautakunta ja -virasto (bruttobudjetoitujen yksikköjen osalta)	5 21	Fastighetsnämnden och -kontoret (enheterna med bruttobudgetering)

2.2 Nettobudjetoidut yksiköt

Seuraavien lukujen/kohtien ***"Toimintakate" on sitova***

2.2 Enheter med nettobudgetering

Under följande kapitel/moment är ***verksamhetsbidraget bindande***

1 10 03	ICT- palvelukeskus	1 10 03	ICT- servicecentralen
1 39 15	Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi	1 39 15	Centraliserad projektverksamhet, till stadskansliets disposition
2 05	Helsingin kaupungin tukkutori	2 05	Helsingfors stads partitorg
2 08	Hankintakeskus	2 08	Anskaffningscentralen
2 09 04	Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto, HKR-Rakennuttaja	2 09 04	Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret, HSB-Byggherre
2 10	Rakentamispalvelu	2 10	Byggtjänsten
3 10 07	Apotti	3 10 07	Apotti

4 16	Kaupungin taidemuseo
4 17 02	Kulttuuritoimi, Savoy-yksikkö
4 18	Kaupunginmuseo
4 19 02	Orkesteritoiminta, Käyttövarat, Khn käytettäväksi
4 21	Korkeasaaren eläintarha
4 41	Liikuntatoimi
5 21 03	Kiinteistölautakunta ja -virasto, Tilakeskus
5 22	Asuntotuotantotoimisto
5 31	Rakennusvalvonta

3 TULOSLASKELMA-, INVESTOINTI- JA RAHOITUSOSAN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden ***sitovia määrärahoja ovat menot*** kohtatasolla (talousarviotilin viiden merkin tarkkuudella).

Investointiosassa lauta- ja johtokunnilla on oikeus tehdä alakohtien välisiä siirtoja. Määrärahaa ei kuitenkaan voi siirtää sellaiselle hankkeelle, johon talousarviovuodelle ei ole varattu määrärahaa.

Kunnan liikelaitoksia sitovat perustamispäätösten mukaisesti perustamislainan korot ja peruspääoman tuotto, jotka on esitetty tuloslaskelmaosassa tuloina luvun 7 02 alakohtina, ja perustamislainan lyhennykset tuloina rahoitusosan luvun 9 01 alakohtina. Kunnan liikelaitoksia ovat Taloushallintopalvelut – liikelaitos, HKL-liikelaitos, Palmia –liikelaitos, Oiva-Akatemia – liikelaitos ja 1.1.2016 aloittava Helsingin kaupungin Työterveys -liikelaitos.

4 16	Stadens konstmuseum
4 17 02	Kulturväsendet, Savoyenheten
4 18	Stadsmuseet
4 19 02	Orkesterverksamhet, Dispositionsmedel, till Stns disposition
4 21	Högholmens djurgård
4 41	Idrottsverksamhet
5 21 03	Fastighetsnämnden och -kontoret, Lokalcentralen
5 22	Bostadsproduktionsbyrån
5 31	Byggnadstillsyn

3 BINDANDE ANSLAG OCH BERÄKNADE INKOMSTER I RESULTATRÄKNINGS-, INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSDELEN

I regel är ***utgifterna bindande anslag*** gentemot stadsfullmäktige på momentnivå (de fem första siffrorna av budgetkontot).

I investeringsdelen har nämnderna och direktionerna rätt att göra överföringar mellan undermomenten. Ett anslag får dock inte överföras på ett projekt som inte har något anslag för budgetåret.

I enlighet med anläggningsbesluten är räntorna på anläggningslånet och avkastningen på grundkapitalet bindande för de kommunala affärsverken. De är inkomstförda i resultaträkningsdelen som undermoment i kapitel 7 02. Amorteringarna på anläggningslånet är inkomstförda som undermoment i kapitel 9 01 i finansieringsdelen. De kommunala affärsverken är affärsverket Ekonomiförvaltningstjänsten, affärsverket HST, affärsverket Palmia och affärsverket Oiva Akatemia, likaså affärsverket Helsingfors stads Företagshälsa, som inleder sin verksamhet 1.1.2016.

Selityksiä

Käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 2 ja investointiosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 3 on esitetty määrärahojen käyttö vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaan.

Käyttötalousosassa, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 3 ja investointiosassa sarakkeeseen 4 on otettu vuoden 2015 talousarvioon merkityt määrärahat. Kursiivilla on merkitty Kvston 23.9.2015 sekä sitä aikaisemmin kuluvan vuoden tileille myöntämät ylitysoikeudet.

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 5, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 4 ja investointiosassa sarakkeeseen 5 on merkitty lauta- ja johtokuntien ehdottamat määrärahat vuodelle 2016. Seuraavien lukujen/kohtien/alakohtien em. sarakkeissa olevat määrärahat ovat virastojen tai laitosten (ei lauta- tai johtokuntien) ehdottamia:

Förklaringar

Kolumn 2 i budgettabellerna i driftsekonomidelen, resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 3 i tabellerna i investeringsdelen anger anslagsförbrukningen enligt bokslutet för år 2014.

Kolumn 3 i driftsekonomidelen, resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 4 i investeringsdelen består av de i 2015 års budget upptagna anslagen. De anslagsöverskridningar som Stge 23.9.2015 och tidigare beviljat för konton i 2015 års budget är angivna med kursiv.

Kolumn 5 i driftsekonomidelen, kolumn 4 resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 5 i investeringsdelen består av de anslag som föreslagits för 2016 av nämnder och direktioner. Anslagen i de ovannämnda kolumnerna i fråga om följande kapitel/moment/undermoment är föreslagna av verk och inrättningar (inte nämnder eller direktioner):

Luku	1 02	Kaupunginkanslia	Kapitel	1 02	Stadskansliet
Kohdat	1 04 01 – 1 04 04	Kaupunginkanslia	Momenten	1 04 01 – 1 04 04	Stadskansliet
Luvut	1 10 – 1 14	Kaupunginkanslia	Kapitel	1 10 – 1 14	Stadskansliet
Luku	1 27	Kaupunginkanslia	Kapitel	1 27	Stadskansliet
Luku	1 35	Kaupunginkanslia	Kapitel	1 35	Stadskansliet
Kohta	1 39 01	Tietokeskus	Moment	1 39 01	Faktacentralen
Kohdat	1 39 02 – 1 39 15	Kaupunginkanslia	Momenten	1 39 02 – 1 39 15	Stadskansliet
Luku	2 42	Kaupunginkanslia	Kapitel	2 42	Stadskansliet
Luku	4 04	Kaupunginkanslia	Kapitel	4 04	Stadskansliet
Kohta	4 17 05	Kaupunginkanslia	Moment	4 17 05	Stadskansliet
Luku	4 21	Korkeasaaren eläintarha	Kapitel	4 21	Högholmens djurgård
Luku	4 55	Tietokeskus	Kapitel	4 55	Faktacentralen
Luku	7 01	Kaupunginkanslia	Kapitel	7 01	Stadskansliet
Kohta	7 02 01		Moment	7 02 01	
alakohdat	01 – 69	Kaupunginkanslia	undermomenten	01 – 69	Stadskansliet
Kohta	7 02 02	Kaupunginkanslia	Moment	7 02 02	Stadskansliet
Kohta	7 02 05	Kaupunginkanslia	Moment	7 02 05	Stadskansliet
Luvut	7 03 – 7 05	Kaupunginkanslia	Kapitlen	7 03 – 7 05	Stadskansliet
Kohta	8 01 02	Kaupunginkanslia	Moment	8 01 02	Stadskansliet
lukuun ottamatta alakohtia Muu esirakentaminen ja Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet			frånsett undermomenten Övrig grundberedning och Utredningar och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden		
Kohta	8 09 10	Kaupunginkanslia	Moment	8 09 10	Stadskansliet
Kohta	8 09 23	Korkeasaaren eläintarha	Moment	8 09 23	Högholmens djurgård
Kohta	8 09 29	Tietokeskus	Moment	8 09 29	Faktacentralen
Luku	8 22		Kapitel	8 22	
kohdat	06, 07, 12, 14, 19, 21	Kaupunginkanslia	momenten	06, 07, 12, 14, 19, 21	Stadskansliet
Luku	8 29	Kaupunginkanslia	Kapitel	8 29	Stadskansliet
Kohta	9 01 01	Kaupunginkanslia	Moment	9 01 01	Stadskansliet
Kohta	9 01 02		Moment	9 01 02	
alakohdat	52–54	Kaupunginkanslia	undermomenten	52–54	Stadskansliet
Kohta	9 01 03	Kaupunginkanslia	Moment	9 01 03	Stadskansliet

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 6, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 5 ja investointiosassa sarakkeeseen 6 on merkitty vuoden 2016 talousarvion määrärahat.

Kolumn 6 i driftsekonomidelen, kolumn 5 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 6 i investeringsdelen består av de i 2016 års budget upptagna anslagen.

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 7, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 6 ja investointiosassa sarakkeeseen 7 on merkitty vuoden 2017 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Kolumn 7 i driftsekonomidelen, kolumn 6 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 7 i investeringsdelen består av de i ekonomiplanen upptagna anslagen för 2017.

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 8, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 7 ja investointiosassa sarakkeeseen 8 on merkitty vuoden 2018 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Kolumn 8 i driftsekonomidelen, kolumn 7 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 8 i investeringsdelen består av de i ekonomiplanen upptagna anslagen för 2018.

Investointiosassa sarakkeeseen 1 on merkitty ao. luvun kohdan tunnus ja sarakkeeseen 2 kohdan sekä alakohdan nimike selityksineen.

Kolumn 1 i investeringsdelen består av momentets beteckning och kolumn 2 av momentets och undermomentets beteckning med förklaring.

Perusteluosan suluissa olevat luvut ovat vuoden 2015 lukuja, ellei tekstissä toisin ole mainittu.

Siffrorna inom parentes i motiveringsdelen är 2015 års siffror, om annat inte är angivet i texten.

Tuottavuuden kehityksen indeksisarjan perusvuosi on vuosi 2013 (= 100) ellei tekstissä ole toisin mainittu.

Grundår för den indexserie som beskriver produktivitetsutvecklingen är 2013 (= 100), om annat inte är angivet i texten.

Taulukoissa jokainen luku on pyöristetty erikseen tarkasta arvosta, joten laskutoimitukset eivät kaikilta osin täsmää.

I tabellerna är varje tal avrundat separat från det exakta värdet, och alla uträkningar stämmer därför inte.

Yhdistelmä sidotuista avustuksista on liitteessä 1. Talousarvioon on lisäksi liitetty erittely jäsenmaksuista (liite 2) sekä luettelo konserniin kuuluvista eräistä yhtiöistä (liite 3). Liitteessä 4 on esitetty 10 –vuotinen investointiohjelma, liitteessä 5 talonrakennushankkeiden rakentamisohjelma, liitteessä 7 liikuntapaikkojen rakennusohjelma viideksi vuodeksi, liite 6 vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet ja liite 8, HKL – liikelaitoksen 10-vuotinen investointisuunnitelma.

En sammanställning över de bundna understöden utgör bilaga 1. Till budgeten har dessutom fogats en specifikation över medlemsavgifterna (bilaga 2) och en förteckning över vissa bolag inom koncernen (bilaga 3). Bilaga 4 utgörs av ett investeringsprogram för tio år, bilaga 5 av ett byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt, bilaga 7 av ett program för anläggning av idrottsplatser för fem år, bilaga 6 av hyres- och aktieobjekt/planerade nybyggnads- och ombyggnadsprojekt och bilaga 8 av en investeringsplan för affärsverket HST för tio år.

Talousarviomäärärahojen käyttöoikeus on ao. lauta- tai johtokunnalla, ellei talousarvion luvun, kohdan tai alakohdan yhteydessä ole toisin ilmoitettu.

Vederbörande nämnd eller direktion har rätt att disponera budgetanslagen, om annat inte är angivet i anslutning till kapitlet, momentet eller undermomentet.

KÄYTTÖTALOUSOSA

DRIFTSEKONOMIDELEN

1 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA – STADSDIREKTÖRSROTELN

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	25 056	30 344	26 305	28 876	28 879	28 879	30 679
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	193 632	243 812	263 083	214 102	270 490	292 542	356 327
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-168 576***	***-213 468***	***-236 778***	***-185 226***	***-241 611***	***-263 663***	***-325 648***
Poistot - Avskrivningar	3 543	7 254	4 595	7 238	7 238	7 238	7 238
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-172 119***	***-220 722***	***-241 373***	***-192 464***	***-248 849***	***-270 901***	***-332 886***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-172 119***	***-220 722***	***-241 373***	***-192 464***	***-248 849***	***-270 901***	***-332 886***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		21,1	-13,3	-4,8	-4,8	0,0	6,2
Menot - Utgifter		25,9	7,9	-12,2	10,9	8,2	21,8

1 01 Vaalit, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi – Val, till centralvalnämndens disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	942	900	900	0	0	0	1 800
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 570	3 188	3 188	674	674	3 667	5 891
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-628***	***-2 288***	***-2 288***	***-674***	***-674***	***-3 667***	***-4 091***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-628***	***-2 288***	***-2 288***	***-674***	***-674***	***-3 667***	***-4 091***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-628***	***-2 288***	***-2 288***	***-674***	***-674***	***-3 667***	***-4 091***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		103,1	0,0	-78,9	-78,9	444,1	60,6

Vuoden 2016 määrärahoissa on varauduttu seuraavana vuonna toimitettavien kuntavaalien valmisteluihin. Vuoden 2017 määrärahat sisältävät kuntavaalien kustannukset. Vuonna 2017 valmistaudutaan myös seuraavana vuonna (v. 2018) järjestettävään presidentinvaaliin. Vuoden 2018 määrärahat sisältävät presidentinvaalin ensimmäisen ja mahdollisesti toisen vaalin järjestämisen.

Vaaleja koskevat määrärahat sisältävät varauksen sähköisen äänioikeusrekisterin käytön laajentamiselle vaalipäivän äänestyspaikoilla.

Vaaleja koskevissa määrärahoissa on varauduttu yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lisääntymiseen. Ennakkoäänestyspaikkojen perustamisen keskeisimmät kustannukset liittyvät henkilöstökuluihin, tietotekniikkamenoihin ja koulutukseen sekä tilojen vuokriin.

Valtio korvaa valtiollisissa vaaleissa osan kuntien vaalikustannuksista. Vuoden 2017 määrärahojen kohdalla on kuitenkin huomioita, että valtio ei maksa mitään korvauksia kunnille kunnallisten vaalien järjestämisestä

Anslagen för år 2016 innehåller en reservering för förberedelserna inför kommunalvalet följande år. I 2017 års anslag ingår kostnaderna för kommunalvalet. Anslagen för år 2017 innehåller också en reservering för förberedelserna med tanke på presidentvalet följande år (2018). I 2018 års anslag ingår kostnaderna för den första och den eventuella andra omgången av presidentvalet.

Anslagen för val omfattar en reservering för utvidgad användning av det elektroniska rösträttsregistret på röstningsställena under valdagen.

Anslagen för val innehåller en reservering för att de allmänna förhandsröstningsställena kommer att bli fler. De största kostnaderna för grundandet av förhandsröstningsställen hänför sig till personalkostnader, utgifter för informationsteknik, utbildning och fastighetshyror.
Staten ersätter en del av kommunernas kostnader för statliga val. I fråga om 2017 års anslag bör det dock noteras att staten inte betalar ersättningar till kommunerna för anordnandet av kommunala val.

1 02 Kaupunginvaltuusto, kaupunginkanslian käytettäväksi – Stadsfullmäktige, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 878	2 289	2 279	2 256	2 256	2 256	2 256
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-1 878***	***-2 289***	***-2 279***	***-2 256***	***-2 256***	***-2 256***	***-2 256***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-1 878***	***-2 289***	***-2 279***	***-2 256***	***-2 256***	***-2 256***	***-2 256***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-1 878***	***-2 289***	***-2 279***	***-2 256***	***-2 256***	***-2 256***	***-2 256***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		21,9	-0,4	-1,4	-1,4	0,0	0,0

Kaupunginvaltuuston menot muodostuvat pääasiassa valtuutettujen palkkioista ja tilakustannuksista

Stadsfullmäktiges utgifter består i huvudsak av ledamöternas arvoden och av lokalkostnader.

Määrärahasta maksetaan kulukorvauksia kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle 3 480 euroa ja kummallekin varapuheenjohtajalle 1 750 euroa sekä niille valtuustoryhmien puheenjohtajille, jotka eivät kuulu kaupunginvaltuuston eivätkä kaupunginhallituksen puheenjohtajistoon eivätkä ole kaupunginhallituksen jäseniä, kullekin 840 euroa

Anslaget omfattar kostnadsersättningar utan redovisningsskyldighet, 3 480 euro för stadsfullmäktiges ordförande, 1 750 euro för vardera vice ordföranden och 840 euro för var och en av de ordförande för stadsfullmäktigegrupper som inte hör till stadsfullmäktiges eller stadsstyrelsens presidium eller är ledamöter i stadsstyrelsen.

Määrärahaan sisältyy valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen tarkoitettu 255 000 euron määräraha, joka on suuruudeltaan 3 000 euroa valtuutettua kohden.

I anslaget ingår 255 000 euro för stöd till fullmäktigegruppernas verksamhet. Stödet uppgår till 3 000 euro per fullmäktigeledamot.

Talousarviossa on varauduttu luottamushenkilöiden asiointilippujen kustannuksiin.

Budgeten omfattar en reservering för biljetter för kostnaderna för de förtroendevaldas tjänsteärenden.

1 03 Tarkastuslautakunta ja –virasto – Revisionsnämnden och -kontoret

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	3	3	3
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 934	2 086	2 067	2 086	2 059	2 059	2 059
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-1 934***	***-2 086***	***-2 067***	***-2 086***	***-2 056***	***-2 056***	***-2 056***
Poistot - Avskrivningar	8	4	4	8	8	8	8
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-1 942***	***-2 090***	***-2 071***	***-2 094***	***-2 064***	***-2 064***	***-2 064***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-1 942***	***-2 090***	***-2 071***	***-2 094***	***-2 064***	***-2 064***	***-2 064***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		7,9	-0,9	0,0	-1,3	0,0	0,0

Vuonna 2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja huolehtii kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteen sovittamisesta.

Helsingin kaupungin tilintarkastaja huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta.

Tarkastusvirasto arvioi lautakunnan apuna valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista ja hoitaa osan lakisääteisestä tilintarkastuksesta tilintarkastajan kanssa sovitulla tavalla sekä valmistelee valtuuston päätettäväksi esitettävät tarkastusta koskevat asiat lautakunnalle.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Valtuuston hyväksymä vuosien 2013–2016 strategiaohjelma ohjaa kaupunkikonsernille asetettavien vuotuisten talousarviotavoitteiden lisäksi tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdentumista ja painotuksia. Kaupunkikonsernin rakenteessa tapahtuvilla muutoksilla on vaikutuksensa myös arviointi- ja tarkastustoimintaan. Uusi kuntalaki laajensi

Enligt den kommunallag som trädde i kraft år 2015 bedömer revisionsnämnden huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Revisionsnämnden bereder de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om och ser till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas.

Helsingfors stads revisor utför den lagstadgade granskningen av stadens förvaltning och ekonomi.

Revisionskontoret biträder nämnden vid bedömningen av om de mål som fullmäktige satt upp har nåtts och sköter en del av den lagstadgade granskningen på ett sätt som överenskommits med revisorn och bereder dessutom de revisionsärenden som nämnden ska förelägga fullmäktige.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Det av fullmäktige godkända strategiprogrammet för åren 2013–2016 styr utom de årliga budgetmålen för stadskoncernen också inriktningen och betoningarna i revisionsnämndens utvärderingsverksamhet. Omstruktureringarna i stadskoncernen påverkar likaså utvärderings- och granskningsverksamheten. Den nya kommunallagen utvidgade revisionsnämndens utvärderingsuppgift delvis redan för

tarkastuslautakunnan arviointitehtävää osin jo vuosiksi 2015–2016, ja tehtäväkenttä laajenee vuonna 2017 sidonnaisuusilmoitusten noudattamisen valvontaan ja valtuustolle tiedoksi saattamiseen.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Strategiakauteen 2013–2016 ajoittuvat kaupungin sisäiset organisaatiorakenteen muutokset sekä muutokset kaupunkikonsernissa vaikuttavat myös tilintarkastuksen ja arvioinnin toteutustapaan. Valtuustoryhmäkyselyn vastausten perusteella voidaan kaupunkikonsernia koskevan arviointitiedon tarpeen ennakoida kasvavan.

Kilpailuttaminen

Vuonna 2016 ovat voimassa vuosien 2013–2016 kilpailutuskierroksen tuloksena solmitut kaupungin ja kaupunkikonsernin tilintarkastussopimukset. Tilintarkastuspalveluiden osuus viraston bruttomenoista taloussuunnitelmakaudella on vajaat kymmenen prosenttia. Vuoden 2016 kevääseen mennessä tarkastuslautakunta ja -virasto valmistelevat tilintarkastussopimukseen liittyvän option käyttöä vuosina 2017–2018 koskevan asian valtuuston päätettäväksi. Viraston muissa hankinnoissa hyödynnetään kaupungin yhteishankintaelinten suorittamaa kilpailutusta. Hankinnat tehdään vuosittain laadittavan viraston hankintasuunnitelman mukaisesti.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vaatimat toimenpiteet otetaan toiminnan ohjauksessa huomioon kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen sekä tarkastusviraston riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kuvauksen mukaisesti.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Tarkastuslautakunta tuottaa arviointikertomuksella ja muilla arviointiraporteilla valtuuston strategisia ohjaustarpeita varten tietoa valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnan tarkoituksenmukaisesta ja tuloksellisesta järjestämisestä. Arvioinnin tulokset kuvaavat demokraattisen päätöksenteon vaikuttavuutta. Arviointi toteutetaan suunnitelmallisesti ja se kohdennetaan valtuustokaudella kaupungin strategiaohjelman kaikkiin pääkohtiin.

Tarkastuslautakunta järjestää kaupunkikonsernin tilintarkastuksen niin, että se suoritetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti tilintarkastusta koskevien säädösten ja määräysten sekä hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

åren 2015–2016 och arbetsfältet utvidgas år 2017 så att nämnden ska övervaka att skyldigheten att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

De interna omstruktureringarna inom staden och ändringarna i stadskoncernen under strategiperioden 2013–2016 kommer också att påverka hur revisionen och utvärderingen genomförs. Svaren i en enkät till fullmäktigegrupperna ger vid handen att behovet av utvärderingsuppgifter om stadskoncernen kan förutspås öka.

Konkurrensutsättning

År 2016 gäller de revisionsavtal för staden och stadskoncernen som träffats med stöd av konkurrensutsättningen för åren 2013–2016. Revisionstjänsternas andel av verkets bruttoutgifter under ekonomiplaneperioden är knappt tio procent. Före våren 2016 bereder revisionsnämnden och -kontoret ett ärende om utnyttjande av optionen i anslutning till revisionsavtalet åren 2017–2018 och förelägger fullmäktige detta ärende. I verkets övriga upphandlingar utnyttjas den konkurrensutsättning som stadens organ för gemensamma upphandlingar har genomfört. Upphandlingarna görs enligt en årlig upphandlingsplan för verket.

Riskhantering

De åtgärder som utvecklingen av riskhanteringen och den interna tillsynen kräver beaktas i styrningen av verksamheten i enlighet med såväl anvisningarna för stadens interna tillsyn och riskhantering som revisionskontorets beskrivning av riskhanteringen och den interna tillsynen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

För fullmäktiges strategiska styrning producerar revisionsnämnden med utvärderingsberättelsen och andra utvärderingsrapporter uppgifter om huruvida de mål som fullmäktige satt upp har nåtts och verksamheten varit ordnad på ett ändamålsenligt och resultatrikt sätt. Resultaten av utvärderingen beskriver det demokratiska beslutsfattandets genomslagskraft. Utvärderingen genomförs planmässigt och inriktas under fullmäktigeperioden på alla huvudpunkter i stadens strategiprogram.

Revisionsnämnden organiserar revisionen av stadskoncernen så att den sker kostnadseffektivt och högklassigt i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller för revisionen, liksom också god revisionssed.

Tarkastusvirasto on päivittänyt strategiansa kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 mukaiseksi. Kaupungin strategioita tarkastusvirasto toteuttaa huolehtimalla omien palvelujensa laadusta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta. Henkilöstön osaamista vahvistetaan riittävällä koulutuksella ja osaamisen jakamisella sekä huolehtimalla henkilöstön työhyvinvoinnista. Toiminnan kehittämistä jatketaan kaupunginjohtajan laatupalkintokilpailusta saadun palautteen perusteella. Tarkastusviraston visio 2020 on olla kuntasektorin arvostetuin toiminnan tuloksellisuuden edistäjä ja laillisuuden varmentaja.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Virastossa noudatetaan henkilöstön kanssa yhteistyössä päivitettyä henkilöstöohjelmaa ja kaupungin sekä viraston tasa-arvosuunnitelmaa. Työhyvinvointia edistävät toimenpiteet sisältyvät henkilöstöohjelmaan ja työhyvinvointisuunnitelmaan. Työhyvinvoinnin mittaamiseen käytetään Kunta10-tutkimuksen, työyhteisökyselyn ja motivaatiokyselyn tuloksia sekä sairauspoissaolojen seurantaa. Sairauspoissaolot pyritään jatkossakin pitämään alhaisella tasolla (1,6 prosenttia henkilötyöpäivistä vuonna 2014 ja 0,6 prosenttia vuonna 2013).

Osaamisen ja toiminnan kehittämisessä noudatetaan vuosille 2014–2020 laadittua uuteen strategiaan pohjautuvaa kehittämissuunnitelmaa. Yhteistyössä henkilöstön kanssa laaditaan kullekin toimintavuodelle koulutus- ja kehittämisohjelma, jonka laadinnassa otetaan huomioon viraston, henkilöstön, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan näkökulmat. Ohjelmassa hyödynnetään koulutuskyselyn, osaamiskartoituksen, asiakastyytyväisyyskyselyjen, työhyvinvointikyselyjen ja kehityskeskustelujen tuloksia sekä yksilötason kehittymissuunnitelmia. Ammattitaidon taso ja laadukkuus pyritään varmistamaan muun muassa kannustamalla henkilökuntaa osallistumaan tilintarkastajatutkintoihin.

Henkilöstöhankinnassa panostetaan hyvään työnantajakuvaan ja aktiiviseen rekrytointiotteeseen.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Tilojen käyttöä tehostetaan luovuttamalla tarpeettomaksi käyvät työtilat sopivina kokonaisuuksina kaupungin muiden toimintojen käyttöön. Etätyön edellytyksiä on parannettu ja niitä kehitetään mahdollisuuksien mukaan edelleen.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Helsingin tarkastustoimen toimintamenojen osuus koko kaupungin toimintamenoista vuonna 2014 oli 0,041 prosenttia, mikä sijoittui keskivaiheille vertailussa viiden muun suuren kaupungin kanssa. Merkittävät liikelaitosten yhtiöittämiset huomioon ottaen vuonna 2016 prosenttiosuus on 0,045.

Revisionskontoret har uppdaterat sin strategi så att den motsvarar stadens strategiprogram 2013–2016. Revisionskontoret genomför stadens strategier genom att se till de egna tjänsternas kvalitet, produktivitet och genomslagskraft. De anställdas kompetens stärks med hjälp av tillräcklig utbildning och kunskapsdelning och genom omsorg om personalens arbetshälsa. Utvecklingen av verksamheten fortsätter utifrån den respons som härrör från stadsdirektörens kvalitetspristävling. Revisionskontorets vision 2020 är att vara kommunsektorns bäst uppskattade främjare av resultatrik verksamhet och laglighetsgarant.

Verkets personalplan 2016–2018

Vid revisionskontoret följs det personalprogram som uppdaterats i samråd med de anställda, likaså stadens och verkets jämställdhetsplan. Åtgärder som främjar arbetshälsan ingår i personalprogrammet och arbetshälsoplanen. Arbetshälsan mäts med resultaten av Kommun10-undersökningen, en arbetsplatsenkät och en motivationsenkät och genom uppföljning av sjukfrånvaron. Revisionskontoret försöker bevara den låga sjukfrånvaroprocenten (1,6 % av dagsverkena år 2014 och 0,6 % år 2013).

Vid utvecklingen av kompetensen och verksamheten följs den för åren 2014–2020 utarbetade utvecklingsplanen, som är baserad på den nya strategin. I samråd med de anställda utarbetas ett utbildnings- och utvecklingsprogram för varje verksamhetsår, och i arbetet på detta beaktas verkets, personalens, revisionsnämndens och revisorns synpunkter. I programmet utnyttjas resultaten av utbildningsenkäten, kunskapskartläggningen, kundnöjdhetsenkäterna, arbetshälsoenkäten och utvecklingssamtalen, likaså utvecklingsplanerna på individuell nivå. Revisionskontoret vill säkerställa standarden och kvaliteten på yrkeskunskapen bland annat genom att uppmuntra anställda att avlägga revisorsexamen.

Inom rekryteringen satsas det på en fördelaktig arbetsgivarbild och ett aktivt rekryteringsgrepp.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Lokalanvändningen effektiviseras genom att arbetslokaler som blir obehövliga överlåts i lämpliga helheter för andra av stadens funktioner. Möjligheterna att arbeta på distans har förbättrats och de utvecklas alltjämt i möjligaste mån.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Omkostnaderna inom Helsingfors revisionsväsen stod år 2014 för en andel på 0,041 procent av hela stadens omkostnader, vilket är i mittfältet jämfört med de fem andra stora städerna. Med beaktande av den omfattande bolagiseringen av affärsverk utgör procentandelen 0,045 år 2016.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kaupungin uutta tietotekniikkaohjelmaa toteutetaan viraston toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Tarkastusviraston liittyminen kaupungin ICT-palvelukeskuksen asiakkaaksi vapauttaa resursseja viraston ydinprosessien tuottavuuden parantamiseen tietotekniikan avulla. Tarkastusvirasto on mukana kaupungin tietotekniikka- ja viestintäosaston vastuulla olevassa työpapereiden hallintaa ja sähköistä arkistointia koskevassa kehittämishankkeessa.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Arviointikertomus ja tilintarkastuskertomus valmistuvat 30.4.2016 mennessä.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Uudesta kuntalaista johtuvat tarkastuslautakunnan laajenevat tehtävät hoidetaan ammattitaitoisesti kustannuksia ja henkilöresursseja kasvattamatta.

Kaupungin lakisääteinen tilintarkastus suoritetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sopimustarkistuksen mukaisten 390 tarkastuspäivän puitteissa.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Energiansäästötavoite on kymmenen prosenttia vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön ja kaukolämmön kulutus.

Tarkastusvirasto on vuokrannut toimitilansa kiinteistöviraston tilakeskukselta, joka seuraa energiankulutusta vain koko kiinteistön tasolla. Energiansäästöä tarkastusviraston osalta ei ole mahdollista erikseen todentaa.

Määrä- ja taloustavoitteet

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Kaupunkitasoinen yhden prosentin tuottavuustavoite toteutuu.

Viraston tuottavuutta mitataan tuloskorttiin pohjautuvalla tuottavuusindeksillä. Tuotosindeksi koostuu kuudesta osatekijästä, joista työpanosten käyttöön liittyvien tekijöiden painoarvo on 50 prosenttia, työn laatutekijöiden painoarvo 40 prosenttia ja henkilöstötekijöiden painoarvo

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Stadens nya IT-program genomförs i enlighet med revisionskontorets egen verkställighetsplan. Att revisionskontoret blivit kund hos stadens ICT-servicecentral innebär att resurser frigörs för förbättrad produktivitet i verkets kärnprocesser med hjälp av informationsteknik. Revisionskontoret deltar i ett utvecklingsprojekt som stadskansliets IT- och kommunikationsavdelning ansvarar för och som gäller hantering och elektronisk arkivering av arbetspapper.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

En utvärderingsberättelse och en revisionsberättelse färdigställs före 30.4.2016.

Övriga verksamhetsmål

Revisionsnämndens mer omfattande uppgifter till följd av den nya kommunallagen sköts professionellt, utan att kostnaderna och personalresurserna ökas.

Stadens lagstadgade granskning utförs högklassigt och kostnadseffektivt inom de avtalsenliga 390 revisionsdagarna.

Energieffektivitets- och miljömål

Energisparmålet är tio procent jämfört med den totala energiförbrukningen år 2010, inklusive tidigare års sparmål. Målet omfattar el- och fjärrvärmeförbrukningen.

Revisionskontoret har hyrt sina lokaler av fastighetskontorets lokalcentral, som följer energiförbrukningen bara på hela fastighetens nivå. Det är inte möjligt att påvisa energibesparingen separat för revisionskontorets del.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Produktivitetsutfall 2014–2018

Produktivitetsmålet om en procent på stadsnivå uppnås.

Revisionskontorets produktivitet mäts med ett produktivitetsindex som baserar sig på ett balanserat styrkort. Output-index består av sex delfaktorer, där faktorer kring användningen av arbetsinsatser har 50 procents vikt, kvalitetsfaktorer kring arbetet 40 procents vikt och personal-

10 prosenttia. Panosindeksi muodostuu julkisten menojen hintaindeksillä (kuntatalouden yleishallinto) deflatoiduista toimintamenoista.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Vuonna 2016 on tarkastusviraston käytössä olevista tiloista luovutettu kolme työhuonetta kaupunginkanslian käyttöön.

faktorer 10 procents vikt. Input-index utgörs av omkostnaderna deflaterade med prisindex för offentliga utgifter (allmän förvaltning inom den kommunala ekonomin).

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

År 2016 ställs tre arbetsrum i revisionskontorets bruk till stadskansliets förfogande.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Henkilötyöpäivät – Dagsverken	3 626	3 800	3 650	3 800	3 800	3 800
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Arviointi- ja tarkastustyöhön käytettyjen työpäivien osuus henkilötyöpäivistä – Utvärderings- och granskningsarbetsdagarnas andel av dagsverkena	73,3 %	73,3 %	73,6 %	73,5 %	73,5 %	73,5 %
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Tilintarkastuspäivät, ulkoisen tilintarkastajan toteutuneet tarkastuspäivät – Revisionsdagar, utfall för den externa revisorns revisionsdagar	500	390	390	390	390	390
Tarkastuskohteena olevat virastot ja liikelaitokset, lukumäärä – Förvaltningar och affärsverk som är föremål för revision, antal	32	32	30	30	30	30
Konserniyhteisöt, lukumäärä – Koncernsammanslutningar, antal	116	122	122	122	122	122
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä – Antal anställda	18	18	18	18	18	18
Tarkastusta ja arviointia tekevän henkilöstön määrä – Antal anställda som utför granskning och utvärdering	16	16	16	16	16	16

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	106,9	99,1	101,6	102,1	102,5	103,6

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	602	560	560	560	560	560

1 04 Kaupunginhallitus– Stadsstyrelsen

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	381	10	0	10	10	10	10
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	15 084	13 811	18 786	11 951	11 951	11 951	11 951
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-14 703***	***-13 801***	***-18 786***	***-11 941***	***-11 941***	***-11 941***	***-11 941***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-14 703***	***-13 801***	***-18 786***	***-11 941***	***-11 941***	***-11 941***	***-11 941***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-14 703***	***-13 801***	***-18 786***	***-11 941***	***-11 941***	***-11 941***	***-11 941***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-97,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-8,4	36,0	-13,5	-13,5	0,0	0,0

1 04 01 Kaupunginhallitus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Stadsstyrelsen, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 887	3 374	3 349	3 237	3 237	3 237	3 237
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-2 887***	***-3 374***	***-3 349***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-2 887***	***-3 374***	***-3 349***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-2 887***	***-3 374***	***-3 349***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		16,9	-0,7	-4,1	-4,1	0,0	0,0

Kaupunginhallituksen menot muodostuvat pääasiassa

Stadsstyrelsens utgifter består i huvudsak av arvoden till

kaupunginhallituksen jäsenten sekä komiteoiden ja toimikuntien jäsenten palkkioista ja kaupunginjohtajien henkilöstökustannuksista sekä tilakustannuksista.

ledamöterna i stadsstyrelsen och medlemmar i kommittéer, av stadsdirektörernas personalkostnader och av lokalkostnader.

Tarkoitus on luopua kaupunginjohtajan virka-asunnosta vuoden 2016 alusta.

Staden har för avsikt att avstå från stadsdirektörens tjänstebostad under år 2016.

Määrärahasta maksetaan kulukorvauksia kaupunginhallituksen puheenjohtajalle 3 480 euroa, kummallekin varapuheenjohtajalle 1 750 euroa, kaupunginjohtajalle 3 480 euroa, kullekin apulaiskaupunginjohtajalle 1 750 euroa sekä Khn jäsenille kullekin 840 euroa vuodessa.

Ur anslaget betalas årliga kostnadsersättningar, 3 480 euro för stadsstyrelsens ordförande, 1 750 euro för vardera vice ordföranden, 3 480 euro för stadsdirektören, 1 750 euro för varje biträdande stadsdirektör och 840 euro för varje ledamot i stadsstyrelsen.

Määrärahasta maksetaan myös luottamushenkilöiden puhelimien käyttökustannukset.

Ur anslaget betalas också kostnader som hänför sig till de förtroendevaldas telefonanvändning.

1 04 02 Käyttövarat, Khn käytettäväksi – Dispositionsmedel, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	367	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	11 444	9 713	14 713	8 000	8 000	8 000	8 000
ylitysoikeus		*10 000*					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-11 076***	***-9 713***	***-14 713***	***-8 000***	***-8 000***	***-8 000***	***-8 000***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-11 076***	***-9 713***	***-14 713***	***-8 000***	***-8 000***	***-8 000***	***-8 000***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-11 076***	***-9 713***	***-14 713***	***-8 000***	***-8 000***	***-8 000***	***-8 000***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-15,1	51,5	-17,6	-17,6	0,0	0,0

Kaupunginhallituksen käyttövaroihin, yhteensä 8 000 000 (9 713 000) euroa, sisältyy yleiset käyttövarat sekä kaupungin viihtyisyyteen ja turvallisuuteen liittyvien hankkeiden varat.

Stadsstyrelsens dispositionsmedel, sammanlagt 9 000 000 (9 713 000) euro, omfattar allmänna dispositionsmedel och medel för projekt som hänför sig till trivseln och säkerheten i staden.

Yleisiin käyttövaroihin sisältyy myös mm. 2,0 milj. euron määräraha maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen liittyviin hankkeisiin.

I de allmänna dispositionsmedlen ingår också bl.a. 2,0 mn euro för projekt som förbättrar invandrares ställning på arbetsmarknaden.

Yleisissä käyttövaroissa on myös varauduttu mm. pääkaupunkiseudun yhteistyöstä ja seutuyhteistyöstä aiheutuviin yleisiin kustannuksiin.

Allmänna dispositionsmedel reserveras också bl.a. för de allmänna kostnaderna för samarbetet i huvudstadsregionen och det övriga regionsamarbetet.

Kaupungin viihtyisyyteen ja turvallisuuteen osoitetulla

Det är tänkt att anslaget för trivseln och säkerheten i staden

määrärahalla on tarkoitus jatkaa kaupunkiympäristön viihtyisyyttä lisääviä hankkeita yhteistyössä asukkaiden, kaupungin hallintokuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Määrärahassa varaudutaan mm. hankkeeseen, jossa vähennetään puistojen, aukioiden ja kadunvarsien roskaisuutta palkkaamalla kesäisin nuoria.

ska användas för fortsatta projekt som ökar trivseln i stadsmiljön, närmare bestämt för ett samarbete med invånarna, stadens förvaltningar och de centrala intressentgrupperna. Anslaget omfattar också en reservering bl.a. för ett projekt genom vilket skräpigheten i parker, på öppna platser och vid gator minskas genom att det för sommaren anställs ungdomar.

1 04 03 Vieraanvaraisuus, kaupunginjohtajan käytettäväksi – PR, till stadsdirektörens disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	14	10	0	10	10	10	10
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	753	564	564	556	556	556	556
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-740***	***-554***	***-564***	***-546***	***-546***	***-546***	***-546***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-740***	***-554***	***-564***	***-546***	***-546***	***-546***	***-546***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-740***	***-554***	***-564***	***-546***	***-546***	***-546***	***-546***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-27,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-25,1	0,0	-1,4	-1,4	0,0	0,0

Määräraha on varattu edustus- ja vieraanvaraisuusmenoihin.

Anslaget är reserverat för representations- och PR-utgifter.

1 04 04 Virkamatkat, kaupunginjohtajan käytettäväksi – Tjänsteresor, till stadsdirektörens disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	0	160	160	158	158	158	158
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***0***	***-160***	***-160***	***-158***	***-158***	***-158***	***-158***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***0***	***-160***	***-160***	***-158***	***-158***	***-158***	***-158***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***0***	***-160***	***-160***	***-158***	***-158***	***-158***	***-158***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	-1,3	-1,3	0,0	0,0

Määräraha on varattu luottamushenkilöiden ja johtajiston virkamatkoihin.

Anslaget är reserverat för de förtroendevaldas och direktörskollegiets tjänsteresor.

1 10 Kaupunginkanslia – Stadskansliet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	20 871	28 084	23 805	27 516	27 516	27 516	27 516
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	140 777	176 892	199 776	149 086	205 501	206 971	207 210
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-119 906***	***-148 808***	***-175 971***	***-121 570***	***-177 985***	***-179 455***	***-179 694***
Poistot - Avskrivningar	3 517	7 250	4 591	7 230	7 230	7 230	7 230
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-123 423***	***-156 058***	***-180 562***	***-128 800***	***-185 215***	***-186 685***	***-186 924***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-123 423***	***-156 058***	***-180 562***	***-128 800***	***-185 215***	***-186 685***	***-186 924***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		34,6	-15,2	-2,0	-2,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		25,7	12,9	-15,7	16,2	0,7	0,1

1 10 01 Kaupunginkanslia – Stadskansliet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 748	1 837	1 747	1 269	1 269	1 269	1 269
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	57 270	63 642	62 019	62 679	62 679	62 679	62 679
ylitysoikeus		*133*					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-55 522***	***-61 805***	***-60 272***	***-61 410***	***-61 410***	***-61 410***	***-61 410***
Poistot - Avskrivningar	419	500	491	480	480	480	480
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-55 940***	***-62 305***	***-60 763***	***-61 890***	***-61 890***	***-61 890***	***-61 890***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-55 940***	***-62 305***	***-60 763***	***-61 890***	***-61 890***	***-61 890***	***-61 890***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		5,1	-4,9	-30,9	-30,9	0,0	0,0
Menot - Utgifter		11,1	-2,6	-1,5	-1,5	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Helsingin kaupunginkanslia on kaupunginhallituksen alainen virasto, joka toimii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajiston suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä.

Kaupungin ja myös kaupunginkanslian keskeinen haaste on maan talouden vaikea tilanne, talouden näkymien epävarmuus ja työttömyyden kasvu.

Uusi kuntalaki astui voimaan 1.5.2015. Kunnan taloutta koskevia säännöksiä sovelletaan eräiltä osin jo vuonna 2015, mutta suuri osa lain säännöksistä tulee voimaan vasta seuraavan valtuustokauden alussa eli 1.6.2017.

Kuntalain ja vaalilain muutoksen takia nykyinen valtuustokausi jatkuu toukokuun 2017 loppuun ja seuraavien kuntavaalien ajankohta siirtyy syksystä 2016 kevääseen 2017. Uusi kuntalaki edellyttää kaupungin johtosääntöjen kokoamista yhteen hallintosääntöön. Kuntalain johtamisjärjestelmää koskevien säännösten edellyttämät muutokset valmistellaan kaupunginhallituksen johtamisen jaostolle.

Digitalisaation seurauksena kaupungin toimintaympäristö ja eri toimijoiden käyttäytyminen muuttuvat nopeasti, mikä edellyttää kaupunkiorganisaatiolta uudenlaisia toimintatapoja. Avoin tieto ja tiedon tuottaminen avoimeen rajapintaan lisääntyy, mikä lisää hallinnon läpinäkyvyyttä ja mahdollisuutta hyödyntää mm. päätöksenteossa syntyvää tietoa monipuolisesti.

Kaupungin työtekijät hyödyntävät työssään entistä enemmän sähköisiä työvälineitä. Neuvonta painottuu perinteisten neuvontapalveluiden lisäksi yhä enemmän verkkopohjaiseen palveluun sekä digitaalisten sovellusten hyödyntämiseen.

Asiakirjojen hallinnassa siirrytään sähköiseen toimintatapaan ja sähköiseen säilyttämiseen. Kaupunkitasoiset sähköisen arkistoinnin ratkaisut yleistyvät. Tulevaisuudessa tavoitteena ovat julkishallinnon yhteiset sähköisen säilyttämisen ja arkistoinnin ratkaisut.

Henkilöstöjohtamisen tärkein tehtävä on varmistaa henkilöstön osaaminen sekä tulevaisuuden strategisten tavoitteiden että tämän päivän perustehtävien kannalta. Hyvä henkilöstösuunnittelu ja henkilöstöresurssien tehokas käyttö ovat tärkeitä kiristyneen taloustilanteen, kasvavan osaajakilpailun ja henkilöstön eläköitymisen vuoksi.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Helsingfors stadskansli, som är ett verk under stadsstyrelsen, sköter uppgiften som allmänt planerings-, berednings- och verkställighetsorgan för stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och stadsdirektörskollegiet.

Den största utmaningen för staden och även stadskansliet är det svåra läget för landets ekonomi, de osäkra ekonomiska utsikterna och den ökande arbetslösheten.

Den nya kommunallagen trädde i kraft 1.5.2015. Bestämmelserna om kommunens ekonomi tillämpas i vissa delar redan år 2015, men en stor del av bestämmelserna i lagen träder i kraft först vid ingången av nästa fullmäktigeperiod, dvs. 1.6.2017.

Den nuvarande fullmäktigeperioden fortsätter med stöd av kommunallagen och en ändring i vallagen till utgången av maj 2017 och tidpunkten för nästa kommunalval flyttas från hösten 2016 till våren 2017. Den nya kommunallagen kräver att stadens instruktioner sammanslås till en enda förvaltningsstadga. De ändringar som kommunallagens bestämmelser om ledarskapssystemet kräver föreläggs stadsstyrelsens ledarskapssektion efter beredning.

Som en följd av digitaliseringen förändras stadens omvärld och olika aktörers beteende snabbt, vilket kräver nya slags tillvägagångssätt av stadsorganisationen. Öppna data och produktion av information i ett öppet gränssnitt ökar, vilket ökar transparensen i förvaltningen och möjligheten att mångsidigt utnyttja bl.a. den information som beslutsfattandet ger upphov till.

Stadens anställda använder i allt högre grad elektroniska redskap i sitt arbete. Rådgivningen inriktas inte bara på traditionella rådgivningstjänster utan också allt mer på nätbaserade tjänster och på utnyttjande av digitala applikationer.

I hanteringen av dokument övergås det till ett elektroniskt tillvägagångssätt och elektronisk arkivering. Det blir vanligare med lösningar på stadsnivå inom den elektroniska arkiveringen. Ett framtida mål är gemensamma lösningar för elektroniskt bevarande och elektronisk arkivering inom den offentliga förvaltningen.

Den viktigaste uppgiften för personalledningen är att säkerställa personalens kompetens med tanke på såväl de framtida strategiska målen som dagens grundläggande uppgifter. En god personalplanering och effektivt tillvaratagande av personalresurserna är av vikt till följd av det skärpta ekonomiska läget, den ökande konkurrensen om

Kuntalaisten osallisuutta vahvistetaan ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään muun muassa sähköisillä vuorovaikutusjärjestelmillä. Kaikkien hallintokuntien käytössä olevan palautejärjestelmän seurantatietoja hyödynnetään johtamisen tukena. Kuulemispalvelujärjestelmä lisää kansalaisten osallistumismahdollisuuksia, ja sen käyttöä lisätään valmistelussa. Kaupunginkanslia vastaa kaupunkitasoisen osallisuuden koordinoinnista.

Kaupungin viestinnässä korostuvat ennakoivuus ja suunnitelmallisuus. Kaupungin suunnitelmista ja päätöksistä ja niiden vaikutuksista pyritään tiedottamaan julkisuuteen varhain, jotta asukkailla on mahdollisuus esittää omat näkemyksensä valmistelijoille ja päättäjille. Kaupunginkanslian viestinnän painopisteenä on koko kaupungin viestintätoimintojen entistä parempi koordinointi, jota tuetaan kaupunkitasoisilla viestinnän strategisilla linjauksilla. Hallintokunnat toteuttavat viestinnän linjauksia tuomalla ne osaksi toimintasuunnitelmiaan.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Kaupunginkanslia tuottaa hallintopalveluja kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja kaupunkikonsernille. Ne ovat joko viranomaistehtäviä tai strategisen suunnittelun tehtäviä, jotka tehdään kaupungin omana toimintana.

Kaupunkilaisia, matkailijoita ja muita kävijöitä varten kaupunginkanslia ostaa neuvonta- ja tiedotuspalveluja kaupungin konserniyhtiöltä Helsingin Markkinointi Oy:lta. Kasvava väestön ja vierailijoiden määrä lisää palvelujen kysyntää ja käyttäjiä. Yrityksille tarjotaan neuvontapalveluja.

Kilpailuttaminen

Kaupunginkanslia käyttää hankintakeskuksen kilpailuttamia puitesopimuksia aina kun se on mahdollista. Hankinnoissa huomioidaan elinkaariajattelu, kierrätys ja ympäristöystävällisyys. Tavoitteena on oikein kohdennetut ja tehokkaasti toteutetut hankinnat. Kaupunginkanslian suurin hankintakokonaisuus ovat kaupungin keskitetyt tietotekniikkapalvelut ja -hankkeet.

Kaupunginkanslia tukee hankintojen lainmukaista ja tarkoituksenmukaista toteuttamista konsultoinnilla ja osallistumalla keskeisiin hankkeisiin. Kaupunginkanslian oikeuspalvelut ylläpitää kaupungin hankintakäsikirjaa yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa. Hankintakäsikirja päivitetään vastaamaan uusia hankintadirektiivejä ja keväällä 2016 voimaan tulevaa uutta hankintalainsäädäntöä.

talanger och pensionsavgångarna.

Invånarnas delaktighet stärks och påverkansmöjligheterna ökas bland annat med elektroniska system för växelverkan. Uppföljningsuppgifterna i responssystemet, som är i alla förvaltningars bruk, utnyttjas som stöd för ledningen. Systemet för hörandetjänster ökar medborgarnas möjligheter att medverka, och systemet börjar användas mer inom beredningen. Stadskansliet svarar för samordningen av delaktigheten på stadsnivå.

I stadens kommunikation betonas framförhållning och planmässighet. Det är meningen att information om stadens planer och beslut och om deras effekter ska ges ut i offentligheten tidigt, så att invånarna får en möjlighet att komma med sina åsikter till beredarna och beslutsfattarna. En prioritet i stadskansliets kommunikation är allt bättre samordning av hela stadens kommunikationsfunktioner, vilket stöds med en kommunikationsstrategi på stadsnivå. Förvaltningarna genomför riktlinjerna inom kommunikationen genom att ta med dem i sina verksamhetsplaner.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Stadskansliet producerar förvaltningstjänster för stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och stadskoncernen. Det är fråga om antingen myndighetsuppgifter eller strategiplaneringsuppgifter som staden själv producerar.

För helsingforsare, turister och andra besökare köper stadskansliet rådgivnings- och informationstjänster av stadens koncernbolag Helsingin Markkinointi Oy. Det växande antalet invånare och besökare i staden ökar efterfrågan på dessa tjänster och innebär nya användare. Rådgivningstjänster erbjuds även för företag.

Konkurrensutsättning

Stadskansliet använder de av anskaffningscentralen konkurrensutsatta ramavtalen alltid när det går. I upphandlingarna beaktas livscykeltänkande, återvinning och miljövänlighet. Målet är rätt inriktade och effektivt genomförda upphandlingar. Stadens centraliserade IT-tjänster och IT-projekt utgör stadskansliets största upphandlingshelhet.

Stadskansliet stöder ett lagenligt och ändamålsenligt genomförande av upphandlingar genom konsultering och medverkan i de viktigaste projekten. Stadskansliets rättstjänst upprätthåller stadens upphandlingshandbok i samråd med anskaffningscentralen. Upphandlingshandboken förs ajour så att den motsvarar de nya upphandlingsdirektiven och den nya upphandlingslagstiftning som träder i kraft våren 2016.

Riskienhallinta

Kaupunginkanslian sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistä jatketaan vuonna 2015 valmistuneen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen pohjalta.

Kaupunginkanslian vastuualueen merkittävimmät riskit liittyvät kaupungin taloudellisen tilanteen epävarmuuteen, prosessien sujuvuuteen sekä henkilöstön osaamiseen, vaihtuvuuteen ja hyvinvointiin. Lisäksi riskeinä on tunnistettu mahdolliset tietojärjestelmähäiriöt. Keskushallinnon valmiutta toimia häiriötilanteissa parannetaan kehittämällä toiminnallisia ja teknisiä ratkaisuja.

Kaupunginkanslia vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisestä myös koko kaupunkikonsernissa. Lisäksi virasto arvioi riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä osana sisäistä tarkastusta.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kaupunginkanslian päätehtäviä ovat kaupungin talouden, toiminnan ja strategian suunnittelu, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toiminnan käytännön järjestelyt, elinkeinopolitiikan kehittäminen, työllisyysasioiden hoito, maahanmuuttopolitiikka, henkilöstöpolitiikka ja työnantajatoiminta, oikeudellinen edunvalvonta, kirjaamotoiminta, kaupunkitasoinen turvallisuuden, valmiuden ja varautumisen suunnittelu, aluerakentamisen ohjaus, sisäinen tarkastus, tieto- ja viestintäteknologioiden ohjaus, neuvonta ja vuorovaikutuksen kehittäminen.

Kaupunginkanslian keskeiset tavoitteet ovat (1) varmistaa kanslian vastuulla olevien keskushallinnon toimintojen häiriötön ja luotettava toteutus, (2) ohjata strategiaohjelman toteuttamista kaupunkikonsernissa sekä (3) huolehtia kaupunginkanslian vastuulle kuuluvien strategiaohjelman toimenpiteiden valmistelusta ja toteuttamisesta.

Kaupunginkanslian vastuulla olevia keskeisiä kokonaisuuksia strategiaohjelman toteuttamisessa ovat:
- talouden tasapainosta huolehtiminen
- kaupungin kansainvälisen tunnettuuden ja yritysmyönteisyyden parantaminen
- monipuolisten asumisvaihtoehtojen edistäminen ja kaupunginosien kehittymisedellytysten luominen
- tietotekniikan ja sähköisten palvelujen kehittäminen
- läpinäkyvän hallinnon ja osallisuuden kehittäminen
- osaavan henkilöstön ja johtamisen kehittäminen
- kaupungin elinkeinopolitiikka sekä kilpailukyvyn,

Riskhantering

Utvecklingen av den interna kontrollen och riskhanteringen vid stadskansliet fortsätter utifrån den beskrivning av den interna kontrollen och riskhanteringen som färdigställdes år 2015.

De största riskerna inom stadskansliets ansvarsområde hänför sig till osäkerheten i stadens ekonomiska läge, till processernas smidighet och till personalens kompetens, omsättning och välbefinnande. Också eventuella störningar i datasystemen har identifierats som risker. Centralförvaltningens beredskap att fungera i störningssituationer förbättras genom utveckling av operativa och tekniska lösningar.

Stadskansliet svarar för utvecklingen av den interna kontrollen och riskhanteringen också i hela stadskoncernen. Dessutom bedömer verket hur riskhanteringen och den interna kontrollen fungerar och räcker till som en del av den interna revisionen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Viktiga uppgifter inom stadskansliet är planeringen av stadens ekonomi, verksamhet och strategi, de praktiska arrangemangen kring stadsfullmäktiges och stadsstyrelsens verksamhet, utvecklingen av näringspolitiken, sysselsättningen, invandrarpolitiken, personalpolitiken och arbetsgivarverksamheten, den juridiska intressebevakningen, registratorskontorets verksamhet, säkerhets- och beredskapsplaneringen på stadsnivå, styrningen av områdesbyggandet, den interna revisionen, styrningen av data- och kommunikationsteknologierna, rådgivningen och utvecklingen av växelverkan.

De viktigaste målen för stadskansliet är (1) att säkerställa att de funktioner inom centralförvaltningen som är på kansliets ansvar genomförs störningsfritt och tillförlitligt, (2) att styra genomförandet av strategiprogrammet inom stadskoncernen och (3) att bereda och verkställa de åtgärder i strategiprogrammet som hör till stadskansliets ansvar.

Stadskansliet bär ansvaret för viktiga helheter i genomförandet av strategiprogrammet:
- sörjer för stadens ekonomiska balans
- förbättrar stadens internationella namnkunnighet och företagsvänlighet
- främjar mångsidiga boendealternativ och skapar utvecklingsförutsättningar för stadsdelar
- bygger upp datatekniken och de elektroniska tjänsterna
- utvecklar transparent förvaltning och delaktighet
- ordnar utbildning för att få kunnig personal och utvecklar ledarskapet

avaintoimialojen sekä yritysmyönteisyyden kehittäminen

— svarar för stadens näringspolitik och utvecklar konkurrensförmågan, nyckelbranscherna och företagsvänligheten.

Talouden tasapainottamiseksi kaupunginkanslia toteuttaa talouden ja toiminnan ohjaamisessa strategiaohjelman tavoitteita. Velkaantumista hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 %:n tuottavuuden parantamisen tavoitteella ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

För att få budgeten i balans genomför stadskansliet strategiprogrammets mål i styrningen av ekonomin och verksamheten. Staden bromsar skuldsättningsutvecklingen genom att se till att den reella ökningen i moderstadens omkostnader motsvarar ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivitetsförbättringen, och genom att finansiera en betydligt större andel av investeringarna än nu med internt tillförda medel och inkomster från försäljning av fast egendom.

Kaupunginkanslia valmistelee talousarvion raamin, talousarvion ja talousarvio-ohjeet strategiaohjelman mukaisesti. Kaupunginkanslia seuraa talousarvion toteutumista, ohjaa virastoja, liikelaitoksia ja tytäryhteisöjä tavoitteiden mukaisesti ja puuttuu poikkeamiin.

Stadskansliet bereder budgetramen, budgeten och anvisningarna om hur budgetförslaget ska utarbetas i enlighet med strategiprogrammet. Stadskansliet följer under budgetåret hur budgeten utfaller, styr förvaltningarna, affärsverken och dottersammanslutningarna i enlighet med målen och ingriper i avvikelser.

Vuonna 2016 valmistaudutaan strategiaohjelman 2013–2016 toteuttamisen loppuarviointiin erikseen valmisteltavan aikataulun mukaisesti. Valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteutumisen ja vaikutusten arviointi sovitetaan uuden kuntalain mukaiseen aikatauluun, jossa nykyinen valtuusto jatkaa toukokuun 2017 loppuun.

År 2016 bereder sig stadskansliet på en slutlig utvärdering av strategiprogrammet 2013–2016 i enlighet med ett tidsschema som bereds separat. Utvärderingen av fullmäktigeperiodens strategiska mål och deras effekter anpassas till tidsschemat i den nya kommunallagen, enligt vilket de nuvarande fullmäktige fortsätter till slutet av maj 2017.

Keväällä 2015 ryhdyttiin valmistelemaan asumisen ja maankäytön (AM) ohjelmaa, joka tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi keväällä 2016. Helsingin seudun liikennejärjestelmän (HLJ) ja asumisen ja maankäytön suunnittelussa jatketaan yhteistyötä seudun muiden kuntien kanssa.

Våren 2015 inleddes arbetet på ett program för boende och markanvändning (BM), som föreläggs fullmäktige våren 2016. Vid planeringen av Helsingforsregionens trafiksystem (HLJ) och av boendet och markanvändningen fortsätter samarbetet med de övriga kommunerna i regionen.

Vuoden 2016 alussa Helsingissä on käynnissä 12 projektimaisesti johdettua aluerakentamiskokonaisuutta. Niiden ohjausta on tehostettu vastaamaan strategiaohjelman kiristyneitä tavoitteita haastavassa suhdannetilanteessa. Rakentaminen Jätkäsaaressa jatkuu vilkkaana ja Kruunuvuorenranta on saanut ensimmäiset uudet asukkaansa. Kalasataman ja Pasilan kaupunkikeskusten toteuttaminen on käynnistynyt.

Vid ingången av år 2016 pågår tolv projektmässigt ledda helheter för områdesbyggande i Helsingfors. Styrningen av dessa har effektiviserats så att den motsvarar de strängare målen i strategiprogrammet när konjunkturläget är en utmaning. Det livliga byggandet på Busholmen fortsätter och Kronbergsstranden har fått sina första nya invånare. Byggarbetena på stadscentrumen i Fiskehamnen och Böle har inletts.

Nykyisten aluerakentamisprojektien lisäksi valmistaudutaan uusien kohteiden, kuten Malmin lentokenttäalueen ja uuden yleiskaavan osoittamien rakentamisalueiden toteuttamiseen. Esikaupunkialueiden täydennysrakentamista edistetään eri puolilla kaupunkia. Keskustan elinvoimaa ja vetovoimaisuutta kehitetään yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Vid sidan av de nuvarande projekten för områdsbyggande görs det föreberedelser för utbyggnad av nya objekt, såsom Malms flygfältsområde och de byggområden som ingår i den nya generalplanen. Kompletteringsbyggande främjas på olika håll i ytterstaden. Centrums livskraft och attraktivitet utvecklas i samråd med aktörerna i området.

Kaupunginhallituksen johtamisen jaostolle valmistellaan vuonna 2016 esitykset johtamisjärjestelmän uudistamisesta vuoden 2015 aikana tehtyjen linjausten mukaisesti.

Förslag om reformering av stadens ledarskapssystem föreläggs stadsstyrelsens ledarskapssektion år 2016 i enlighet med de riktlinjer som dragits upp år 2015.

Kaupungin elinkeinopolitiikan painopisteenä on kaupungin kilpailukyvyn kehittäminen ja osana sitä työllisyyden hoito. Tavoitetta toteutetaan elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaan liittyvien kehittämishankkeiden avulla sekä edunvalvonnan keinoin, kaupunkimarkkinoinnilla, toimivilla yritys- ja työllisyyspalveluilla yrittäjille ja kasvuyrityksille sekä aktiivisella maahanmuutto- ja työllisyyspolitiikalla.

Keskeisimmät kehitystoimenpiteet on linjattu Suomen yritysmyönteisin kaupunki -toimenpideohjelmassa (Kh 15.1.2015). Sen mukaisesti elinkeino- ja innovaatiopolitiikan painopisteinä ovat hyvinvointi ja terveys (Life Science), matkailu ja tapahtumat, muotoilu, ympäristöliiketoiminta (cleantech) sekä ICT ja digitaalinen talous.

Alueen innovaatio- ja yrityspalveluekosysteemiä sekä innovaatio-, pilotointi- ja kehittämisalustoja kehitetään yhdessä virastojen, yritysten ja korkeakoulujen kanssa. Start up -yrityksille tarjotaan palveluita sekä innovaatioiden kaupallistamiseen liittyviä toimintamalleja.

Kaupungin kansainvälistä toimintaa suunnataan enemmän elinkeinopolitiikkaa tukevaksi. Kansainvälisen toiminnan ja EU-hankkeiden koordinointia ja ohjausta parannetaan.

Kaupungin markkinointistrategia uudistetaan ja uudet toimintamallit otetaan käyttöön eri virastoissa. Tavoitteena on yhtenäistää ja tehostaa kaupunkimarkkinointia kaupungin kansainvälisen tunnettuuden ja vetovoiman lisäämiseksi sekä avoimen, sallivan ja yritysmyönteisen Helsingin edistämiseksi.

Matkailu- ja tapahtumaelinkeinon edistäminen ja kaupunkia elävöittävien tapahtumien järjestäminen säilyvät osana kaupungin elinkeinopolitiikkaa. Kaupunki pyrkii edelleen parantamaan sijoitustaan kansainvälisten kongressien järjestäjänä.

Kaupungin maahanmuuttopolitiikan painopisteinä ovat kaupunkitasoisien, virastorajat ylittävien maahanmuuttopalveluiden kehittäminen, kansainvälisen yhteistyön lisääminen sekä maahanmuuttajajärjestöjen tukeminen kehittämisavustusten kautta.

Sähköisiä asiointipalveluita kehitetään siten, että asiakas löytää Helsingin palvelut helposti. Asiakkaan tulee kokea asiointipalvelut helppokäyttöisiksi ja pystyä käyttämään niitä eri päätelaitteilla, ajasta ja paikasta riippumatta.

Hallintoa tehostetaan ja läpinäkyvyyttä lisätään kehittämällä hallintomenettelyjä ja asianhallintaa sekä Ahjo-asianhallintajärjestelmää. Kaupunkitasoisen osallisuusverkoston kautta osallisuuden menetelmiä

Stadens näringspolitik prioriterar en utveckling av stadens konkurrenskraft och sysselsättningen som en del av detta. Målet genomförs med hjälp av utvecklingsprojekt inom närings- och innovationspolitiken och näringspolitisk intressebevakning, stadsmarknadsföring, välfungerande företags- och sysselsättningstjänster för företagare och tillväxtföretag och en aktiv invandrings- och sysselsättningspolitik.

De viktigaste utvecklingsåtgärderna har slagits fast i åtgärdsprogrammet Finlands mest företagsvänliga stad (stadsstyrelsen 15.1.2015). I enlighet med detta prioriterar närings- och innovationspolitiken välbefinnande och hälsa (Life Science), turism och evenemang, design, miljöaffärsverksamhet (cleantch), ICT och digital ekonomi.

Ekosystemet för innovationer och företagsservice i området och underlag för innovationer, pilotprojekt och utveckling tas fram tillsammans med förvaltningarna, företag och högskolor. Uppstartsföretag erbjuds tjänster liksom också verksamhetsmodeller i anslutning till kommersialiseringen av innovationer.

Stadens internationella verksamhet inriktas så att den mer stöder näringspolitiken. Samordningen och styrningen av den internationella verksamheten och EU-projekten förbättras.

Stadens marknadsföringsstrategi omarbetas och nya verksamhetsmodeller tas i bruk vid olika förvaltningar. Målet är att förenhetliga och effektivisera stadsmarknadsföringen i syfte att öka stadens internationella namnkunnighet och dragningskraft och att främja ett öppet, tolerant och företagsvänligt Helsingfors.

Att främja turist- och evenemangsnäringen och att arrangera evenemang som gör staden levande är fortfarande en del av stadens näringspolitik. Staden vill alltjämt förbättra sin position som arrangör av internationella kongresser.

Prioriteringar i invandringspolitiken är att utveckla immigrationstjänster på stadsnivå som överskrider gränserna mellan förvaltningar, att öka det internationella samarbetet och att stödja invandrarorganisationerna med hjälp av utvecklingsbidrag.

Tjänsterna för elektronisk kommunikation utvecklas så att kunden lätt hittar Helsingfors tjänster. Kunden bör uppleva att e-tjänsterna är lättanvända och kunna använda dem med olika slags terminalutrustning, oberoende av tid och plats.

Förvaltningen effektiviseras och görs transparentare genom utveckling av förvaltningsförfarandena och ärendehanteringen och av ärendehanteringssystemet Ahjo. Via delaktighetsnätverket på stadsnivå etableras delaktighets-

vakiinnutetaan hallintokuntien toimintaan. Luottamushenkilöportaalia kehitetään luottamushenkilöiden keskeiseksi informaatiokanavaksi.

Kaupunginkanslia huolehtii yleisten turvallisuusasioiden koordinoinnista sekä kaupunkitasoisen varautumisen ohjaamisesta. Turvallisuus on yksi Helsingin kaupungin toimintaa ohjaavista arvoista. Suojattu varautumistyöalusta Huovi-portaali otetaan käyttöön kaikissa virastoissa ja liikelaitoksissa. Kaupungin turvallisuustutkimus tehdään kyselytutkimuksena vuonna 2018.

Kaupunginkanslia huolehtii vastuullisen työnantajatoiminnan toteuttamisesta. Tämä tarkoittaa, että virka- ja työehtosopimuksiin liittyvät tulkinnat ja ohjeet ovat ajan tasalla, palkitsemisen kokonaisuus on toimiva ja oikeudenmukainen ja että henkilöstön osallistuminen ja yhteistoiminta toteutuvat erityisesti muutostilanteissa.

Tavoitteena on tasalaatuisen ja yhtenäisen henkilöstöpolitiikan toteuttaminen koko organisaatiossa resurssisuunnittelun, viestinnän, esimiesten perehdyttämisen ja HR-neuvonnan keinoin. Erityisenä kehittämishankkeena on käynnistynyt henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisääminen päätöksenteossa ja henkilöstön osallistuminen arjen muutoksiin.

Henkilöstöresurssien suunnittelua kehitetään edelleen osana toiminnan ja talouden suunnittelua. Virastoja tuetaan muun muassa työpajojen avulla osaamistarpeen tunnistamisessa, kehittämissuunnitelmien tuottamisessa ja toteuttamisessa. Rekrytoinnin käytäntöjen uudistaminen jatkuu ja toimintatapojen muutokset toteutetaan virastoissa vaiheistetusti. Uudelleensijoitustoimintaa uudistetaan ja lisätään uutta työtä etsivien valmiuksia itsenäiseen työnhakuun.

Henkilöstön osaamista vahvistetaan tilaamalla koulutus- ja kehittämispalveluja Oiva Akatemialta. Kunta 10 - työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella lisätään ja systematisoidaan esimiesvalmennuksia.

Työhyvinvointitoiminnalla parannetaan työelämän laatua, lisätään tuottavuutta ja vähennetään sairauspoissaoloista, työtapaturmista ja työkyvyttömyydestä aiheutuvia kustannuksia. Keskitetyillä määrärahoilla tuetaan keskushallinnon tai useamman viraston ja liikelaitoksen yhteistyönä toteutettavia työhyvinvointihankkeita. Tavoitteena on aiempaa työkykyisempi henkilöstö, joka jatkaa nykyistä pidempään työurallaan.

Strategian mukaisesti käynnistettyä työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämishanketta jatketaan. Kehittämistoimet on määritelty Kunta 10 -tutkimuksen tulosten perusteella.

metoderna i förvaltningarnas verksamhet. Portalen för förtroendevalda utvecklas till den centrala informationskanalen för de förtroendevalda.

Stadskansliet samordnar säkerhetsfrågor på ett allmänt plan och styr beredskapen på stadsnivå. Tryggheten är en av de värderingar som styr Helsingfors stads verksamhet. Portalen Huovi, som är en skyddad plattform för beredskapsarbete, införs vid alla förvaltningar och affärsverk. En enkätundersökning om säkerheten i stadens genomförs år 2018.

Stadskansliet ser till att arbetsgivarverksamheten är ansvarsfull. Detta innebär att tolkningarna och anvisningarna med anknytning till kollektivavtalen är ajour, att belöningshelheten är fungerande och rättvis och att de anställdas delaktighet och samarbete fullbordas särskilt i förändringssituationer.

Målet är att personalpolitiken ska hålla en jämn kvalitet och vara enhetlig i hela organisationen med hjälp av resursplanering, kommunikation, chefsintroduktion och HR-rådgivning. Ett speciellt utvecklingsprojekt som inletts går ut på att öka de anställdas påverkansmöjligheter i beslutsfattandet och att låta personalen medverka vid förändringar i vardagen.

Planeringen av personalresurser utvecklas alltjämt som en del av planeringen av verksamheten och ekonomin. Förvaltningarna stöds bland annat med verkstäder när det gäller att identifiera kunskapsbehov, ta fram utvecklingsplaner och förverkliga dessa. Förnyandet av rekryteringsrutinerna fortsätter och förvaltningarna ändrar etappvis sina tillvägagångssätt. Omplaceringsverksamheten ses över och färdigheterna att självständigt söka arbete ökas hos dem som söker ett nytt jobb.

Personalkompetensen stärks genom beställning av utbildnings- och utvecklingstjänster från Oiva Akatemia. Chefsträningen ökas och systematiseras utifrån resultaten av arbetshälsoundersökningen Kommun10.

Med arbetshälsoverksamheten förbättras kvaliteten i arbetslivet, stöds en förbättring av produktiviteten och minskas kostnaderna för sjukfrånvaro, arbetsolyckor och arbetsoförmögenhet. Med de centraliserade arbetshälsoanslagen stöds arbetshälsoprojekt som genomförs av centralförvaltningen eller i samråd mellan flera förvaltningar och affärsverk. Målet är en allt mer arbetsför personal, som fortsätter sin arbetskarriär längre än nu.

Det strategienliga projektet för utveckling av arbetslivet och arbetshälsan fortsätter. Utvecklingsåtgärderna har fastslagits utifrån resultaten av Kommun10-undersökningen.

Kaupunki tarjoaa kesätyötä 16–17 -vuotiaille nuorille ja harjoittelupaikkoja korkeakouluopiskelijoille. Kaupunginkanslian määrärahalla voidaan tarjota kesätyötä noin 800:lle nuorelle ja noin 80 harjoittelupaikkaa korkeakouluopiskelijoille kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa.

Monimuotoisuuden johtamisen parantamiseksi on käynnistetty kehittämishanke, johon sisältyvät strategiassa asetetut tavoitteet naisjohtajien määrän lisäämisestä ja muunkielisen henkilökunnan määrän kasvattamisesta. Pyrkimyksenä on lisätä ymmärrystä siitä, että yksilöiden erilaiset ominaisuudet ovat vahvuus, jota hyödyntämällä kaupunki pärjää jatkuvassa muutoksessa ja onnistuu tavoitteissaan.

HR-prosessien yhtenäistämistä kaupunkitasoisesti jatketaan. Näin valmistaudutaan myös kaupungin HR-työtä tukevien järjestelmän hankintaan.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Noin 7 % kaupunginkanslian vakituisesta henkilöstöstä saavuttaa eläkeiän vuosina 2015–2018. Jokaisen eläköitymisen yhteydessä harkitaan tapauskohtaisesti uuden resurssin tarve ja profiili kaupungin tukipalvelujen tuottavuustavoite huomioon ottaen.

Kaupunginkanslian tulevaisuuteen vaikuttavat olennaisesti toimintaympäristön muutokset, varsinkin sosiaali- ja terveystoimen suunniteltavat uudistukset. Muutoksen vaikutukset otetaan huomioon kehittämällä nykyisiä tehtäviä toiminnan tehostamisen näkökulmasta ja suunnittelemalla korvaavien rekrytointien tehtävänkuvat muuttuneiden osaamistarpeiden mukaisesti.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Kaupunginkanslian tilankäyttösuunnitelmassa otetaan huomioon strategiaohjelman tavoitteet toimitilojen ja erityisesti hallinnon tilojen käytön tehostamisesta. Tilaratkaisuissa lähtökohtana ovat eri toimintojen tarpeet ja erilaisten palvelujen sujuva tuottaminen. Tilankäytön suunnittelussa kaupunginkanslia jatkaa keskustakortteleiden elävöittämistä.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Kaupunginkanslia vastaa kaupungin talouden kokonaisohjauksesta ja toteuttaa myös omassa toiminnassaan kaupungin tuottavuustavoitteet. Kaupunginkanslian toiminnoista elinkeinojen kehittäminen ja matkailu sekä aluerakentaminen edistävät osaltaan kaupungin verotulojen kasvattamista. Hallinnon toimintaa tehostetaan ja tietotekniikkaa hyödynnetään siten, että

Staden erbjuder sommarjobb för 16–17-åriga ungdomar och praktikantplatser för högskolestuderande. Med stadskansliets anslag kan sommarjobb för ungefär 800 ungdomar och praktikantplatser för ungefär 80 högskolestuderande erbjudas vid stadens förvaltningar och affärsverk.

I syfte att förbättra mångfaldsledningen har det inletts ett utvecklingsprojekt, som inkluderar de i strategin uppsatta målen att öka antalet kvinnliga chefer och antalet anställda med främmande modersmål. Målet är att öka förståelsen för att individernas olika egenskaper är en styrka, som staden kan utnyttja för att klara sig i den kontinuerliga förändringen och för att lyckas nå sina mål.

Arbetet på att förenhetliga HR-processerna på stadsnivå fortsätter. Staden förbereder sig härigenom på att skaffa ett system som stöd för sitt HR-arbete.

Verkets personalplan 2016–2018

Ungefär 7 % av stadskansliets ordinarie anställda når pensionsåldern åren 2015–2018. Vid varje pensionering prövas behovet av en ny resurs och profilen för denna med beaktande av produktivitetsmålet inom stadens stödtjänster.

Stadskansliets framtid påverkas väsentligt av förändringarna i omvärlden, i synnerhet de planerade reformerna inom social- och hälsovårdsväsendet. Förändringarnas effekter beaktas genom att de nuvarande uppgifterna utvecklas med tanke på en effektiviserad verksamhet och genom att uppgiftsbeskrivningarna vid de ersättande rekryteringarna planeras i enlighet med de förändrade kunskapsbehoven.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

I stadskansliets plan för lokalanvändningen beaktas strategiprogrammets mål i fråga om effektivare användning av verksamhetslokaler och i synnerhet av lokalerna i förvaltningens bruk. Utgångspunkten för lokallösningarna är behoven för olika funktioner och en smidig produktion av olika typer av tjänster. Vid planeringen av lokalanvändningen fortsätter stadskansliet arbetet på att göra centrumkvarteren mer levande.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Stadskansliet svarar för styrningen av stadens totalekonomi och genomför stadens produktivitetsmål också i sin egen verksamhet. Av stadskansliets alla funktioner främjar utvecklingen av näringarna, turismen och områdesbyggandet stadens mål att öka skatteinkomsterna. Verksamheten inom förvaltningen effektiviseras och datateknik utnyttjas utgående från att förvaltningen i den växande staden ska skötas

kasvavan kaupungin hallinto hoidetaan nykyisin voimavaroin.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaosto seuraa tietotekniikkaohjelman laatimista, toimeenpanoa ja toteutumista. Kaupunginkanslia valmistelee tietotekniikkajaostolle esityksiä tietotekniikan ja tietohallinnon periaatteista sekä tarvittavat tietotekniikan hankeohjelmaan liittyvät esitykset.

Kaupungin tietotekniikan hyödyntäminen ja ohjaus perustuvat kaupunginhallituksen kolmivuotiskausiksi hyväksyttävään tietotekniikkaohjelmaan.

Vuoden 2016 aikana jatketaan strategiaohjelman mukaisia tietotekniikka palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin kehittämistä -osion toimenpiteitä.

Vuonna 2016 toteutetaan kaupunginhallituksen hyväksymää vuosien 2015–2017 tietotekniikkaohjelmaa. Toimeenpano käynnistyy tietotekniikkaohjelman valmennusohjelmalla, jossa keskitytään kaupungin Smart City -kehitykseen, tietoturvan kehittämiseen ja ICT-ostokäyttäytymisen uudistamiseen. Valmennusohjelman tuloksena määritellään ja aikataulutetaan kehittämistoimet ohjelmavuosille.

Helsingin kaupunki sai keväällä 2015 Arkistolaitokselta luvan arkistoida kaupungin pysyvästi säilytettävät asiakirjatiedot vain sähköisessä muodossa. Ahjo-järjestelmän sähköinen pysyväisarkistointi otetaan käyttöön vuonna 2016, mikä vähentää mm. paperinkulutusta ja arkistotilojen tarvetta.

Sopimushallintajärjestelmän käyttöönotto viedään loppuun ja järjestelmä vakiinnutetaan osaksi kaupungin normaaleja sopimusprosesseja.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköisiä palveluja kehitetään kattamaan yhä laajemmin kaupungin virastojen ja liikelaitosten palvelut. Ohjelmakauden kuluessa toteutetaan palvelupolkuja myös yli viranomaisrajojen. Toimenpiteet organisoidaan osaksi Digitaalinen Helsinki -ohjelmaa, jonka toteutukseen asetetaan kaupunginkanslian johdolla toimiva ohjausryhmä.

med de nuvarande resurserna.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Stadsstyrelsens IT-sektion följer upp arbetet med att utarbeta, verkställa och genomföra IT-programmet. Stadskansliet förelägger IT-sektionen förslag till principer för informationsteknik och informationsförvaltning och nödvändiga förslag som hänför sig till projektprogrammet för informationsteknik.

Hur staden utnyttjar och styr informationstekniken baserar sig på det IT-program som stadsstyrelsen godkänner för en treårsperiod.

År 2016 fortsätter stadskansliet med åtgärderna i enlighet med strategiprogrammets avsnitt Informationstekniken gagnar invånarna och bidrar till att staden utvecklas.

Under år 2016 genomförs det av stadsstyrelsen godkända IT-programmet 2015–2017. Verkställandet inleds med IT-programmets träningsprogram, som fokuserar på stadens Smart City-utveckling, på utveckling av informationssäkerheten och på omläggning av ICT-köpbeteendet. Träningsprogrammet resulterar i att det bestäms utvecklingsåtgärder för programåren och åtgärderna får en tidsplan.

Helsingfors stad fick våren 2015 lov av Arkivverket att enbart i elektronisk form arkivera de av stadens dokumentuppgifter som ska bevaras permanent. Den permanenta elektroniska arkiveringen i Ahjo-systemet tas i bruk år 2016, vilket minskar bl.a. pappersförbrukningen och behovet av arkivlokaler.

Systemet för avtalshantering införs slutligt och systemet blir en etablerad del av stadens normala avtalsprocesser.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

De elektroniska tjänsterna utvecklas så att de täcker en allt större del av servicen vid stadens förvaltningar och affärsverk. Under programperioden genomförs också vägar till tjänster över myndighetsgränserna. Åtgärderna organiseras som en del av programmet Digitaalinen Helsinki, för vilket det tillsätts en styrgrupp under stadskansliets ledning.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena on, että 60 % kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätettäväksi tulevista asioista käsitellään enintään 100 kalenteripäivässä.

Talouden ohjauksen tasapainotavoite: Pidetään emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 %:n tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Ympäristön ja kestävän kehityksen näkökulma otetaan huomioon. Sähköinen asioiden käsittely ja päätöksenteko vähentävät paperinkulutusta. Hankinnoissa huomioidaan elinkaariajattelu ja käyttökelpoisen materiaalin kierrätys sekä ympäristöystävälliset tuotteet.

Energiankulutusta seurataan rakennusviraston tuottamien kiinteistökohtaisten seurantatietojen avulla ja kiinteistöissä toteutetaan energiatehokkuutta parantavia muutoksia.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Ett mål är att 60 % av de ärenden som föreläggs stadsfullmäktige och stadsstyrelsen behandlas inom högst 100 kalenderdagar.

Mål för balansering av den ekonomiska styrningen: den reella ökningen i moderstadens omkostnader motsvarar ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivitetsförbättringen.

Övriga verksamhetsmål

Energieffektivitets- och miljömål

Miljöaspekten och principen för hållbar utveckling beaktas. Att behandlingen av ärenden och beslutsfattandet sker elektroniskt minskar pappersförbrukningen. I upphandlingsverksamheten beaktas livscykeltänkandet och återvinning av användbart material, liksom också miljövänliga produkter.

Energiförbrukningen följs med uppföljningsdata som byggnadskontoret producerar för de enskilda fastigheterna, och i fastigheterna genomförs det ändringar som förbättrar energieffektiviteten.

1 10 02 Keskitetty tietotekniikka – Centraliserad informationsteknik

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	2 907	2 758	4 058	2 758	2 758	2 758	2 758
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	16 678	23 009	23 921	23 588	23 588	23 701	23 676
ylitysoikeus		*1 700*					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-13 771***	***-20 251***	***-19 863***	***-20 830***	***-20 830***	***-20 943***	***-20 918***
Poistot - Avskrivningar	2 950	6 000	3 200	6 000	6 000	6 000	6 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-16 721***	***-26 251***	***-23 063***	***-26 830***	***-26 830***	***-26 943***	***-26 918***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-16 721***	***-26 251***	***-23 063***	***-26 830***	***-26 830***	***-26 943***	***-26 918***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-5,1	47,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		38,0	4,0	-1,4	2,5	0,5	-0,1

Määräraha on tarkoitettu koko kaupungin hallintoa koskeviin tietotekniikkapalveluihin ja -hankkeisiin. Se sisältää myös kaupunkiyhteisten järjestelmien kehittämiseen ja ylläpitämiseen osallistuvan kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosaston tietotekniikkahenkilöstön henkilöstömenot.

Anslaget är avsett för IT-tjänster och -projekt som gäller hela stadens förvaltning. Det omfattar dessutom personalutgifterna för de anställda vid stadskansliets IT- och kommunikationsavdelning som deltar i att utveckla och upprätthålla de för hela staden gemensamma systemen.

Määrärahassa on varauduttu kaupungin tietotekniikkaohjelman mukaisiin kehityshankkeisiin, joita ovat mm:

- henkilöstöhallinnon järjestelmähanke (HR)
- sähköisen säilyttämisen järjestelmähanke
- kolmiulotteisen kaupunkitietomallin kehityshanke (3D)
- tietoliikenneverkon puhepalvelut- hanke
- avoimen ohjelmistokehityksen kokeilu

Kehittämiseen on varattu yhteensä arviolta 6 milj. euroa.

Anslaget omfattar en reservering för utvecklingsprojekt i enlighet med stadens IT-program. Till dessa hör bl.a.

- projektet för ett personaladministrationssystem (HR)
- projektet för ett system för elektroniskt bevarande
- projektet för utveckling av en tredimensionell modell för stadsdata (3D)
- projektet för telefontjänster i datakommunikationsnätet
- ett försök med öppen programutveckling

För utvecklingsarbetet har sammanlagt uppskattningsvis 6 mn euro reserverats.

Keskeisiä hallintokunnille tuotettavia yhteisiä palveluja ovat:

- tietoliikenteen runkoverkko
- vakioidun työasemaympäristön hallintapalvelu
- sähköposti ja pikaviestintäpalvelut
- sähköisen työpöydän alusta- ja sovelluspalvelut
- sähköisten asiointi- ja verkkopalvelujen alusta- ja sovelluspalvelut
- asian- ja dokumentinhallinnan alusta- ja sovelluspalvelut
- taloushallinnon järjestelmien alusta- ja sovelluspalvelut ja
- osallisuuden- ja vuorovaikutuksen alusta- ja sovelluspalvelut
- tietovarasto- ja raportointijärjestelmän alusta- ja sovelluspalvelut.

Viktiga gemensamma tjänster som produceras för förvaltningarna är:

- stomnätet för datakommunikation
- tjänsten för hantering av nätet av standardiserade arbetsstationer
- e-post- och snabbkommunikationstjänster
- plattforms- och applikationstjänster för det elektroniska skrivbordet
- plattforms- och applikationstjänster för elektronisk kommunikation och nättjänster
- plattforms- och applikationstjänster för ärende- och dokumenthanteringen
- plattforms- och applikationstjänster för ekonomiförvaltningssystemen
- plattforms- och applikationstjänster för delaktighet

Yhteisiin jatkuviin palveluihin on varattu arviolta 17 milj. euroa.

och växelverkan
- plattforms- och applikationstjänster för datalager- och rapporteringssystemet.

För fortlöpande gemensamma tjänster har uppskattningsvis 17 mn euro reserverats.

1 10 03 ICT-palvelukeskus – ICT-servicecentralen

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	5 533	12 489	7 000	12 489	12 489	12 489	12 489
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	5 533	12 489	7 000	11 739	11 739	11 739	11 739
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***0***	***0***	***0***	***750***	***750***	***750***	***750***
Poistot - Avskrivningar	149	750	900	750	750	750	750
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-149***	***-750***	***-900***	***0***	***0***	***0***	***0***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-149***	***-750***	***-900***	***0***	***0***	***0***	***0***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		125,7	-44,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		125,7	-44,0	-6,0	-6,0	0,0	0,0

ICT-palvelukeskus vastaa kaupunkiyhteisten ICT-peruspalveluiden, kuten kaupungin tietoliikenneverkon ja vakioidun työasemaympäristön sekä sähköpostin ja pikaviestintäjärjestelmän keskitetyistä tukipalveluista. ICT-palvelukeskukseen tukeutuvat vuonna 2016 nykyiset asiakasvirastot: kaupunginkanslia, sosiaali- ja terveysvirasto sekä varhaiskasvatusvirasto. Mahdollisesti uusia virastoja tulee ICT-palvelukeskuksen asiakkaaksi vuonna 2016.

ICT-palvelukeskuksen kehittämisessä keskitytään palvelukeskusmallisen toiminnan ja prosessien kehittämiseen, sekä laadukkaan palvelutuotannon vakiinnuttamiseen ja pyritään saamaan uusia virastoja ICT-palvelukeskuksen asiakkaiksi. ICT-palvelukeskuksen kustannukset katetaan palveluja käyttäviltä virastoilta perittävillä maksuilla.

ICT-servicecentralen ansvarar för de centraliserade stödtjänsterna inom stadens gemensamma ICT-bastjänster, såsom stadens datakommunikationsnät, nätet av standardiserade arbetsstationer, e-post och snabbkommunikation. ICT-servicecentralens tjänster anlitas år 2016 av de nuvarande kundförvaltningarna: stadskansliet, social- och hälsovårdsverket och barnomsorgsverket. Eventuellt blir nya förvaltningar ICT-servicecentralens kunder år 2016.

Tyngdpunkten i utvecklandet av ICT-servicecentralen läggs på att utveckla verksamheten av servicecentermodell och processerna och att etablera en högklassig service-produktion, samtidigt som ICT-servicecentralen vill få nya förvaltningar att bli dess kunder. Kostnaderna för ICT-servicecentralen täcks med avgifter från de förvaltningar som använder dess tjänster.

1 10 04 Työllisyyspolitiikka – Sysselsättningspolitik

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	10 671	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	34 085	34 106	34 106	33 609	33 609	33 609	33 609
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-23 413***	***-23 106***	***-23 106***	***-22 609***	***-22 609***	***-22 609***	***-22 609***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-23 413***	***-23 106***	***-23 106***	***-22 609***	***-22 609***	***-22 609***	***-22 609***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-23 413***	***-23 106***	***-23 106***	***-22 609***	***-22 609***	***-22 609***	***-22 609***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,1	0,0	-1,5	-1,5	0,0	0,0

Kaupungin työllisyyspolitiikan tavoitteena on vähentää helsinkiläisten työttömyyttä ja tukea elinkeinoelämää löytämään osaavaa työvoimaa. Kaupungin työllisyyspolitiikan kohderyhmät ovat yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneet, nuoret alle 30-vuotiaat ja maahanmuuttajat. Työllisyydenhoidossa sovitaan valtion ja kaupungin rooleista sekä kehitetään tehokas palvelukokonaisuus. Tavoitteena on luoda joustavat työllisyyspalvelut Helsingin elinkeinoelämän kehittämiseksi sekä tarjota helsinkiläisille työttömille tehokkaat siirtymät työhön. Kaupungin työllisyyspalveluita koordinoi ja toteuttaa kaupunginkanslian elinkeino-osaston maahanmuutto- ja työllisyysasioiden yksikkö.

Stadens sysselsättningspolitik har som mål att minska arbetslösheten bland helsingforsarna och att hjälpa näringslivet att hitta kunnig arbetskraft. Målgrupperna för stadens sysselsättningspolitik är de som fått arbetsmarknadsstöd i över 300 dagar, ungdomar under 30 år och invandrare. Sysselsättningsverksamheten syftar till att komma överens om statens och stadens roll och att utveckla en effektiv servicehelhet. Målet är att skapa smidiga sysselsättningstjänster för utveckling av näringslivet i Helsingfors och att erbjuda arbetslösa helsingforsare effektiva vägar till arbete. Stadens sysselsättningstjänster samordnas och tillhandahålls av enheten immigrations- och sysselsättningstjänster vid stadskansliets näringslivsavdelning.

Työllisyysmäärärahoista arviolta 15,6 milj. euroa käytetään palkkatukityöhön kaupungin virastoissa. Puolet määrärahasta suunnataan pitkäaikaistyöttömille ja puolet nuorille. Oppisopimukseen määrärahasta käytetään arviolta 8,5 milj. euroa. Tämä tarkoittaa keskimäärin 285 oppisopimusopiskelijaa kuukaudessa. Yrityksille ja yhdistyksille työllistämiseen maksettavaan Helsinki-lisään varataan arviolta 3,6 milj. euroa. Työllistymistä edistävien toimenpiteiden avustamiseen on varattu arviolta 400 000 euroa työllistämistoimikunnan avustuksina järjestöille jaettavaksi.

Uppskattningsvis 15,6 mn euro av sysselsättningsanslagen används för lönesubventionerat arbete vid stadens förvaltningar. Hälften av anslaget används för långtidsarbetslösa och hälften för ungdomar. Uppskattningsvis 8,5 mn euro av anslaget används för läroavtal. Detta innebär i genomsnitt 285 läroavtalsstuderande i månaden. För Helsingfors-tillägget till företag och föreningar som sysselsätter reserveras uppskattningsvis 3,6 mn euro. Som understöd för sysselsättningsfrämjande åtgärder har uppskattningsvis 400 000 euro reserverats i form av understöd från sysselsättningskommittén till organisationer.

Palvelu- ja uraohjausta tarjotaan nuorille Respa- ja Ohjaamo-hankkeissa sekä alle 18-vuotiaille Tulevaisuustiskillä. Tulevaisuustiski on vakituista toimintaa ja osa etsivän nuorisotyön verkostoa ja tavoitteena on saada asiakkaat koulutukseen tai muihin palveluihin.

Service- och karriärvägledning erbjuds i projekten Respa och Ohjaamo för ungdomar och vid Framtidsdisken för dem som är under 18 år. Framtidsdisken är permanent verksamhet och en del av nätverket för uppsökande ungdomsarbete. Målet är att erbjuda kunderna utbildning eller andra

Tulevaisuustiskin asiakastavoite on 500 henkilöä. Respaa jatketaan kaupunginvaltuuston myöntämällä erillisrahoituksella vuoden 2016 loppuun. Toiminnan tavoitteena on ohjata työhön tai pitkäkestoiseen koulutukseen niitä yhteiskuntatakuun piiriin kuuluvia alle 30-vuotiaita työttömiä helsinkiläisiä, joille ei TE-toimiston toimenpitein ole löytynyt ratkaisua tilanteeseen kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi ilmoittautumisesta.

Ohjaamo Helsinki -kokonaisuus palvelee alle 30-vuotiaita nuoria monialaisella, matalan kynnyksen palvelumallilla kohti työtä ja koulutusta. Hankkeen kokonaisbudjetti vuodelle 2016 on arviolta 1,4 miljoonaa euroa, josta Keski-Suomen ELY rahoittaa ESR-osuudella 75 % ja Helsingin kaupunki 25 %. Avoimet neuvontapalvelut on suunnattu kaikille Helsingissä oleville nuorille ja syvennetyt henkilökohtaiset palvelut helsinkiläisnuorille. Hankkeen tavoitteena on luoda hallintorajat ylittävä palvelumalli ja yhteinen työote, jolla nuori saa yhden työntekijän kautta tarvitsemansa monialaiset palvelut. Työllisyyspalveluissa rakennetaan nuorten palvelujen kokonaisuus, jossa Ohjaamon ja Respan toiminta sovitetaan yhteen ja Tulevaisuustiskin toiminta arvioidaan osana nuorten palveluja.

Pitkäaikaistyöttömille suunnattu Kuntakokeilu -hanke on loppumassa vuoden 2015 lopussa. Hankkeen jatkuminen uudessa muodossa osittaisella valtion rahoituksella vuonna 2016 on mahdollista. Määrärahoista arviolta 2,3 miljoonaa euroa varataan palveluiden tuottamiseen pitkäaikaistyöttömille ja mahdolliseen jatkohankkeeseen työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämiseksi riippumatta valtionrahoituksen jatkosta

Määrärahoja työllisyyspalveluiden asiakkaille koulutuksiin, valmennuksiin ja lyhytkursseihin varataan yhteensä 800 000 euroa. Työelämälähtöistä suomen kielen koulutusta järjestetään noin 900:lle maahanmuuttajalle. Työkokeilussa, kuntouttavassa työtoiminnassa, palkkatuetussa työssä tai palvelu- tai uraohjauksessa oleville järjestetään ammatillista kehittymistä tukevaa ja työnhakuvalmiuksia parantavaa koulutusta sekä yksilöllisesti räätälöityjä kursseja tai palveluja ja tarvittaessa myös henkilökohtaista uraohjausta.

tjänster. Framtidsdisken har som mål att få 500 kunder. Respa fortsätter till utgången av år 2016 med separat finansiering beviljad av stadsfullmäktige. Målet med verksamheten är att arbetslösa helsingforsare under 30 år som omfattas av samhällsgarantin och vars situation inte har lösts med arbets- och näringsbyråns åtgärder inom tre månader efter att de anmält sig som arbetslösa ska vägledas till arbete eller långvarig utbildning.

Helheten Ohjaamo Helsinki hjälper ungdomar under 30 år att få jobb och utbildning genom en branschövergripande servicemodell med låg tröskel. Den sammanlagda budgeten för projektet för år 2016 är uppskattningsvis 1,4 mn euro, varav NTM-centralen i Mellersta Finland finansierar 75 % med en ESF-andel och Helsingfors stad 25 %. De öppna rådgivningstjänsterna är riktade till alla ungdomar i Helsingfors och de fördjupade personliga tjänsterna till unga helsingforsare. Målet med projektet att skapa en servicemodell som överskrider förvaltningsgränserna och ett gemensamt arbetsgrepp, med vilket den unga via en enda arbetstagare får de behövliga branschövergripande tjänsterna. Inom sysselsättningstjänsterna byggs det upp en helhet med ungdomstjänster, där Ohjaamos och Respas verksamhet harmoniseras och Framtidsdiskens verksamhet bedöms som en del av ungdomstjänsterna.

Projektet Kuntakokeilu för långtidsarbetslösa slutar vid utgången av år 2015. Det är möjligt att projektet fortsätter år 2016 i ny form, delvis med statlig finansiering. Uppskattningsvis 2,3 mn euro av anslagen reserveras för produktion av tjänster för långtidsarbetslösa och för ett eventuellt fortsatt projekt i syfte att minska kommunandelen av arbetsmarknadsstödet oavsett om den statliga finansiseringen fortsätter eller inte.

Anslag på sammanlagt 800 000 euro reserveras för sysselsättningstjänsternas kunder för utbildning och för förberedande och korta kurser. Utbildning i finska med inriktning mot arbetslivet ordnas för ungefär 900 invandrare. För personer i arbetsprövning, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, arbete med lönesubvention eller service- eller karriärvägledning ordnas utbildning som främjar yrkesutveckling och färdigheter i att söka arbete och individuellt skräddarsydda kurser eller tjänster och vid behov också personlig karriärvägledning.

1 10 05 Eläkkeet – Pensioner

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	-7 743	14 431	14 431	14 671	14 671	16 028	16 292
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***7 743***	***-14 431***	***-14 431***	***-14 671***	***-14 671***	***-16 028***	***-16 292***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***7 743***	***-14 431***	***-14 431***	***-14 671***	***-14 671***	***-16 028***	***-16 292***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***7 743***	***-14 431***	***-14 431***	***-14 671***	***-14 671***	***-16 028***	***-16 292***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-286,4	0,0	1,7	1,7	9,2	1,6

Määräraha on varattu kaupungin oman eläkejärjestelmän mukaisiin sekä lakkautetun leski- ja orpoeläkekassan vastuisiin perustuviin eläkkeisiin. Mukana on myös Helsingin Bussiliikenne Oy:n lisäeläkeosuus sekä kaupungin osuus Kevan suorittamiin eläkkeisiin (maistraatin, järjestysoikeuden ja ulosottoviraston eläkkeet). Lisäksi määrärahaan sisältyvät Palmian lisäeläkevastuut, jotka on siirretty konsernin vastuulle. KuEL-eläkkeiden tasaus on myös arvioitu laskelmassa.

Anslaget är reserverat för pensioner inom stadens eget pensionssystem och för pensioner som baserar sig på ansvar hos den upplösta änke- och pupillpensionskassan. Det omfattar också den tilläggspensionsandel som hänför sig till Helsingfors Busstrafik Ab och stadens andel av de pensioner som betalas av Keva (pensioner för magistraten, ordningsrätten och exekutionsverket). Dessutom omfattar det ansvaret för den tilläggspension som hänför sig till Palmia. Detta ansvar har överförts på koncernen. I kalkylen beaktas också utjämningen i KomPL-pensioner.

	2015	2016	2017	2018
Kaupungin omat eläkkeet – Stadens egna pensioner	20 226	20 254	20 254	20 254
Leski- ja orpoeläkekassan eläkkeet – Änke- och pupillpensionskassans pensioner	642	642	642	642
Eläkevastuun muutos – Förändring i pensionsansvaret	-13 858	-13 686	-12 319	-12 055
KuEL-eläkkeiden tasaus – Utjämning i KomPL-pensioner	-2 101	-2 101	-2 101	-2 101
Helsingin Bussiliikenne Oy – Helsingfors Busstrafik Ab	1 400	1 400	1 400	1 400
Kuntien eläkevakuutus (Palmia) – Kommunernas pensionsförsäkring (Palmia)	8 000	8 000	8 000	8 000
Kuntien eläkevakuutus (HSY) – Kommunernas pensionsförsäkring (Samkommunen för huvudstadens svenskspråkiga yrkesskolor)	2	2	2	2
Kuntien eläkevakuutus valtiokonttorille – Kommunernas pensionsförsäkring till statskontoret	90	100	90	90
Hallinto - Förvaltning	30	60	60	60
Yhteensä – Sammanlagt	**14 431**	**14 671**	**16 028**	**16 292**

1 10 06 Työsuhdematkalippu – Personalbiljett

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	12	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 955	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-2 943***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-2 943***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-2 943***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***	***-2 800***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Työsuhdematkalippu on ympäristöystävällinen henkilöstöetu, jolla osaltaan vaikutetaan kaupungin kykyyn saada osaavaa henkilöstöä ja tuetaan kaupungin mainetta yhteiskunnallisesti vastuullisena työnantajana.

Personalbiljetten är en miljövänlig personalförmån som är avsedd att påverka stadens konkurrenskraft så att staden får kompetent personal och att bidra till att staden uppfattas som en arbetsgivare med samhällsansvar.

1 10 07 Työmarkkinatuen kuntaosuus– Arbetsmarknadsstödets kommunandel

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	32 000	26 415	55 499	0	56 415	56 415	56 415
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-32 000***	***-26 415***	***-55 499***	***0***	***-56 415***	***-56 415***	***-56 415***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-32 000***	***-26 415***	***-55 499***	***0***	***-56 415***	***-56 415***	***-56 415***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-32 000***	***-26 415***	***-55 499***	***0***	***-56 415***	***-56 415***	***-56 415***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-17,5	110,1	0,0	113,6	0,0	0,0

Työmarkkinatuen kuntaosuus on siirtynyt sosiaali- ja terveystoimen työllisyyden hoidon talousarviokohdalta kaupunginkanslian alle vuodesta 2016 lähtien. Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrää kasvattaa voimakkaasti maksuperusteiden muutos 1.1.2015 alkaen. Kaupunki maksaa 300–999 päivää työmarkkinatukea saavien tuesta 50 %, kun aiemmin rajana oli 500 päivää. Yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saavien tuesta kaupunki maksaa 70 %.

Kaupungin työllisyyden hoidon uudistamista valmistellaan, palveluita kehitetään ja kohdennetaan työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämiseksi. Mahdollisia vaihtoehtoja ovat virastoille kiintiöt työkokeilupaikkojen tarjoamiseksi ja kuntouttavan työtoiminnan aktiivisempi käyttö. Yhdistysten on tällä hetkellä mahdollista saada Helsinki-lisää pitkäaikaistyöttömien palkkaamiseen. Palveluohjausmallia kuntaosuuslistalla olevien saamiseksi palveluiden piiriin suunnitellaan vuodelle 2016.

Arbetsmarknadsstödets kommunandel har överförts från social- och hälsovårdsväsendets budgetmoment för sysselsättning till stadskansliet räknat från år 2016. Beloppet för arbetsmarknadsstödets kommunandel ökas kraftigt av att betalningsgrunderna ändrats 1.1.2015. Staden betalar 50 % av arbetsmarknadsstödet till dem som får stöd i 300–999 dagar, medan gränsen tidigare var 500 dagar. Staden betalar 70 % av arbetsmarknadsstödet till dem som får stöd i över 1 000 dagar.

En omläggning av stadens sysselsättningsverksamhet är under beredning, och tjänsterna utvecklas och inriktas för att arbetsmarknadsstödets kommunandel ska minska. Eventuella alternativ är dels kvoter med vilka förvaltningarna kan erbjuda platser för arbetsprövning, dels aktivare utnyttjande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Det är för närvarande möjligt för föreningar att få Helsingforstillägg för anställning av långtidsarbetslösa. En servicevägledningsmodell för att de som finns på kommunandelslistan ska omfattas av servicen planeras för år 2016.

1 14 Keskitetysti maksettavat menot - Utgifter som betalas centraliserat

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	-3 562	6 664	-1 100	10 788	10 788	28 377	89 699
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***3 562***	***-6 664***	***1 100***	***-10 788***	***-10 788***	***-28 377***	***-89 699***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***3 562***	***-6 664***	***1 100***	***-10 788***	***-10 788***	***-28 377***	***-89 699***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***3 562***	***-6 664***	***1 100***	***-10 788***	***-10 788***	***-28 377***	***-89 699***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-287,1	-116,5	61,9	61,9	163,0	216,1

1 14 02 Ryhmähenkivakuutus ja matkavakuutus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Grupplivförsäkring och reseförsäkring, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	631	800	800	788	788	788	788
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-631***	***-800***	***-800***	***-788***	***-788***	***-788***	***-788***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-631***	***-800***	***-800***	***-788***	***-788***	***-788***	***-788***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-631***	***-800***	***-800***	***-788***	***-788***	***-788***	***-788***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		26,8	0,0	-1,5	-1,5	0,0	0,0

Määräraha on varattu lakisääteisestä ryhmähenkivakuutuksesta vastaavan Kevan (ent. Kuntien eläkevakuutuksen) hoitaman taloudellisen tuen maksuihin sekä virka- ja luottamusmiesten matkavakuutusten maksuun.

Anslaget är reserverat för premier för det av Keva (Kommunernas pensionsförsäkring) administrerade ekonomiska stöd som motsvarar den lagstadgade grupplivförsäkringen och för premier som hänför sig till reseförsäkringen för tjänstemän och förtroendevalda.

1 14 03 Menovaraus, Khn käytettäväksi – Utgiftsreservering, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	0	0	0	5 000	5 000	22 589	83 911
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***0***	***0***	***0***	***-5 000***	***-5 000***	***-22 589***	***-83 911***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***0***	***0***	***0***	***-5 000***	***-5 000***	***-22 589***	***-83 911***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***0***	***0***	***0***	***-5 000***	***-5 000***	***-22 589***	***-83 911***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	351,8	271,5

Määrärahaan sisältyy keskitetty varaus kustannustason nousua varten. Varauksien kohdentamisesta hallintokunnille päätetään kyseisten vuosien talousarvioiden laadinnan yhteydessä.

I anslaget ingår reserveringar för stegringen i kostnadsnivån. Hur de reserverade utgiftsanslagen ska fördelas på förvaltningarna bestäms under arbetet på budgetarna för åren i fråga.

1 14 04 Jaksotetut henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi – Periodiserade personalutgifter, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	-4 193	5 864	-1 900	5 000	5 000	5 000	5 000
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***4 193***	***-5 864***	***1 900***	***-5 000***	***-5 000***	***-5 000***	***-5 000***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***4 193***	***-5 864***	***1 900***	***-5 000***	***-5 000***	***-5 000***	***-5 000***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***4 193***	***-5 864***	***1 900***	***-5 000***	***-5 000***	***-5 000***	***-5 000***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-239,9	-132,4	-14,7	-14,7	0,0	0,0

Muiden hallintokuntien paitsi liikelaitosten lomapalkkojen ja niihin liittyvien henkilösivumenojen jaksotuksen muutosta varten on varattu määräraha keskitetysti.

Anslag har reserverats centraliserat med tanke på en förändring i periodiseringen av semesterlöner som hänför sig till andra förvaltningar än affärsverk och av därtill hörande lönebikostnader

1 27 Kunnallisverotus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Kommunalbeskattning, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	17 596	18 700	16 975	18 427	18 427	18 427	18 427
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-17 596***	***-18 700***	***-16 975***	***-18 427***	***-18 427***	***-18 427***	***-18 427***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-17 596***	***-18 700***	***-16 975***	***-18 427***	***-18 427***	***-18 427***	***-18 427***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-17 596***	***-18 700***	***-16 975***	***-18 427***	***-18 427***	***-18 427***	***-18 427***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		6,3	-9,2	-1,5	-1,5	0,0	0,0

Määrärahalla katetaan valtion veloittamat verohallintolain 11 §:n mukaiset verotuksen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset. Näihin kustannuksiin kaupunki ei voi vaikuttaa

Med anslaget täcks i 11 § i lagen om skatteförvaltning avsedda kostnader för genomförande av beskattningen, som staten debiterar. Staden kan inte påverka dessa kostnader

1 35 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betalningsandelar till Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 081	2 085	2 085	2 055	2 055	2 055	2 055
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-2 081***	***-2 085***	***-2 085***	***-2 055***	***-2 055***	***-2 055***	***-2 055***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-2 081***	***-2 085***	***-2 085***	***-2 055***	***-2 055***	***-2 055***	***-2 055***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-2 081***	***-2 085***	***-2 085***	***-2 055***	***-2 055***	***-2 055***	***-2 055***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,2	0,0	-1,4	-1,4	0,0	0,0

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintakulunsa vesihuolto- ja jätehuoltotoimintojen maksuilla, kuntaosuuksilla ja muilla tuloilla. Kuntayhtymä perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä aiheutuviin kustannuksiin.

Enligt grundavtalet för samkommunen finansierar den sina verksamhetsutgifter genom avgifter för vattentjänst- och avfallshanteringsfunktioner, kommunandelar och andra inkomster. Samkommunen tar ut avgiftsandelar hos sina medlemskommuner för kostnader föranledda av uppgifter utöver vattentjänster eller avfallshantering.

1 39 Muu yleishallinto - Övrig allmän förvaltning

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	2 861	1 350	1 600	1 350	1 350	1 350	1 350
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	16 274	18 097	19 027	16 779	16 779	16 779	16 779
		4 000					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-13 413***	***-16 747***	***-17 427***	***-15 429***	***-15 429***	***-15 429***	***-15 429***
Poistot - Avskrivningar	18	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-13 431***	***-16 747***	***-17 427***	***-15 429***	***-15 429***	***-15 429***	***-15 429***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-13 431***	***-16 747***	***-17 427***	***-15 429***	***-15 429***	***-15 429***	***-15 429***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-52,8	18,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		11,2	5,1	-7,3	-7,3	0,0	0,0

1 39 01 Kaupungin historia, tietokeskuksen käytettäväksi – Stadens historia. till faktacentralens disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	235	247	247	212	212	212	212
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-235***	***-247***	***-247***	***-212***	***-212***	***-212***	***-212***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-235***	***-247***	***-247***	***-212***	***-212***	***-212***	***-212***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-235***	***-247***	***-247***	***-212***	***-212***	***-212***	***-212***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		5,2	0,0	-14,2	-14,2	0,0	0,0

Historiatoimikunnan tehtävänä on suunnitella ja valmistaa Helsingin kaupungin historian jatko-osat vuodesta 1945 nykypäivään ja Helsingin vanhemman historian uudelleen kirjoittaminen. Toimikunta suorittaa lisäksi muitakin kaupunginhallituksen sille antamia kaupungin historian selvittämiseen liittyviä tehtäviä. Vuonna 2016 julkaistaan Helsingin sotien jälkeisen historian nide 5: Anna-Maria Åström: Kaupunkilaisten Helsinki ja Laura Kolbe: Isänmaallisuutta, radikalismia ja vapausvaatimuksia: katutapahtumien murroksia ja jatkuvuuksia, niteen 5 ruotsinnos sekä ruotsinnos Helsingin vanhemman historian uudelleen kirjoittamisen osa Seppo Aalto ”Kruununkaupunki” (Vironniemen Helsingin historia 1640–1721). Julkaisutoiminnan lisäksi tehdään Helsingin historiaa tunnetuksi ja järjestetään vuonna 2016 seminaari mm. sosiaaliministerinä ja pitkäaikaisena kaupunginvaltuutettuna toimineen Miina Sillanpään juhlavuoden kunniaksi.

Historiekommittén har till uppgift att planera och utarbeta fortsättningen på Helsingfors stads historia från år 1945 till vår tid och att omskriva Helsingfors äldre historia. Kommittén utför dessutom andra av stadsstyrelsen givna uppdrag för utredning av stadens historia. År 2016 publiceras femte bandet av Helsingfors efterkrigshistoria om stadsbornas Helsingfors av Anna-Maria Åström och om fosterländskhet, radikalism och frihetskrav: brytningstider och kontinuitet i tilldragelser på gatan av Laura Kolbe. Dessutom publiceras femte bandet på svenska och när det gäller omskrivningen av Helsingfors äldre historia bandet om kronostaden av Seppo Aalto (Helsingfors på Estnässkatan 1640–1721) i svensköversättning. Utöver publikationsverksamheten görs Helsingfors historia känd och ordnas ett seminarium för att uppmärksamma Miina Sillanpääs jubileumsår. Hon verkade bl.a. som socialminister och länge som ledamot i stadsfullmäktige.

1 39 02 Osuudet ja korvaukset, kaupunginkanslian käytettäväksi – Andelar och ersättningar, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	4 295	4 450	4 350	5 385	5 385	5 385	5 385
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-4 295***	***-4 450***	***-4 350***	***-5 385***	***-5 385***	***-5 385***	***-5 385***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-4 295***	***-4 450***	***-4 350***	***-5 385***	***-5 385***	***-5 385***	***-5 385***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-4 295***	***-4 450***	***-4 350***	***-5 385***	***-5 385***	***-5 385***	***-5 385***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		3,6	-2,2	21,0	21,0	0,0	0,0

Määrärahassa on varauduttu Uudenmaan liitolle, Forum Virium Helsingille ja Helsinki Business Hub Ltd Oy:lle (ent. Greater Helsinki Promotion Ltd Oy) maksettaviin maksuosuuksiin.

I anslaget ingår reserveringar för betalningsandelar till Nylands Förbund, Forum Virium Helsinki och och Helsinki Business Hub Ltd Oy (f.d. Greater Helsinki Promotion Ltd Oy).

1 39 05 Yhteisöjen tukeminen, Khn käytettäväksi – Understöd till sammanslutningar, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 981	3 500	3 500	1 800	1 800	1 800	1 800
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-2 981***	***-3 500***	***-3 500***	***-1 800***	***-1 800***	***-1 800***	***-1 800***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-2 981***	***-3 500***	***-3 500***	***-1 800***	***-1 800***	***-1 800***	***-1 800***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-2 981***	***-3 500***	***-3 500***	***-1 800***	***-1 800***	***-1 800***	***-1 800***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		17,4	0,0	-48,6	-48,6	0,0	0,0

(Erittely liitteessä 1 – Specifikation i bilaga 1)

1 39 06 Jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi – Medlemsavgifter, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 089	3 285	3 285	3 237	3 237	3 237	3 237
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-3 089***	***-3 285***	***-3 285***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-3 089***	***-3 285***	***-3 285***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-3 089***	***-3 285***	***-3 285***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***	***-3 237***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		6,3	0,0	-1,5	-1,5	0,0	0,0

(Erittely liitteessä 2 – Specifikation i bilaga 2)

1 39 13 Kehittämishankkeet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Utvecklingsprojekt, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	269	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 519	2 470	3 500	2 000	2 000	2 000	2 000
		4 000					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-2 250***	***-2 470***	***-3 500***	***-2 000***	***-2 000***	***-2 000***	***-2 000***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-2 250***	***-2 470***	***-3 500***	***-2 000***	***-2 000***	***-2 000***	***-2 000***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-2 250***	***-2 470***	***-3 500***	***-2 000***	***-2 000***	***-2 000***	***-2 000***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-1,9	41,7	-19,0	-19,0	0,0	0,0

Kehittämisrahaa käytetään kaupunkikehittämisen hankkeisiin (mm. uudet asuntoalueet sekä muiden osapuolten kanssa yhteistyössä tehtävät hankkeet) ja hankkeiden toteutukseen liittyviin selvitys- ja suunnittelutehtäviin sekä markkinointiin ja maksuosuuksiin. Pisararadan suunnittelukustannuksiin on varauduttu kaupungin ja valtion sopimalla 17 %:n osuudella.

Utvecklingsmedlen används för projekt som utvecklar stadsstrukturen (bl.a. nya bostadsområden och projekt i samarbete med andra parter), för utrednings- och planeringsuppdrag som hänför sig till genomförandet av projekt och för marknadsföring och betalningsandelar. En andel på 17 % av planeringskostnaderna för Centrumslingan har reserverats i enlighet med avtalet mellan staden och staten.

1 39 15 Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi – Centraliserad projektverksamhet, till stadskansliets disposition

13915 Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi - Centraliserad projektverksamhet, till stadskansliets disposition	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	2 593	1 350	1 600	1 350	1 350	1 350	1 350
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 156	4 145	4 145	4 145	4 145	4 145	4 145
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-563***	***-2 795***	***-2 545***	***-2 795***	***-2 795***	***-2 795***	***-2 795***
Poistot - Avskrivningar	18	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-581***	***-2 795***	***-2 545***	***-2 795***	***-2 795***	***-2 795***	***-2 795***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-581***	***-2 795***	***-2 545***	***-2 795***	***-2 795***	***-2 795***	***-2 795***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-47,9	18,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Talousarviokohdan määrärahoissa on varauduttu kaupungin keskitetysti maksettavien Euroopan Unionin ja muulla ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien projektien kustannuksiin. Kaupunki saa Euroopan Unionin tai muiden ulkopuolisten rahoittajien rahoittamiin projekteihin rahoitusosuuksia suhteessa hankkeiden kustannuksiin ja siten talousarviokohdan sitovuustaso on toimintakate. Toimintakatteessa on huomioitu myös se, että tulojen ja menojen maksatuksessa saattaa tulla kaupungista riippumattomia aikataulullisia muutoksia ja siten tulot ja menot voivat ajoittua eri vuosille. Pääsääntöisesti hallintokuntien tulee sisällyttää omat Euroopan Unionin tai muun ulkopuolisen rahoittajan rahoittamat kehittämishankkeensa omiin talousarvioihin. Keskitetyllä määrärahalla varaudutaan niiden projektien rahoittamiseen, joihin hallintokunnat eivät ole aikataulusyistä voineet varautua ja/tai joista ei ole saatu vielä rahoituspäätöstä tai joihin Helsinki haluaa hyötynäkökulmasta sitoutua kuntarahoittajana tai jotka ovat muuten merkittäviä ja koko kaupunkia hyödyttäviä hankkeita. Määrärahaa voidaan käyttää myös suurien hankekokonaisuuksien kustannuksiin, joissa Helsinki toimii hankkeen hallinnoijana tai hanke on monen hallintokunnan yhteinen, jolloin koordinaation kannalta on järkevää käyttää keskitettyä määrärahaa. Keskitetyssä EU-hankemäärärahassa on varauduttu myös kuuden isoimman kaupungin yhteiseen 6Aika strategian toteuttamiseen. Määräraha voidaan käyttää lisäksi isojen ja merkittävien hankkeiden valmistelusta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen.

Anslagen på budgetmomentet omfattar reserveringar för kostnaderna för EU-projekt som staden betalar centraliserat och för projekt som betalas med annan extern finansiering. Staden får finansieringsandelar för projekt som finansieras av Europeiska Unionen och andra utomstående i förhållande till projektkostnaderna och budgetmomentet är därför bindande på verksamhetsbidragsnivån. I verksamhetsbidraget har det också beaktats att det vid utbetalningen av inkomster och utgifter kan uppstå ändringar i tidsschemat som inte beror på staden och att inkomsterna och utgifterna därmed kan hänföra sig till olika år. De utvecklingsprojekt som finansieras av Europeiska Unionen eller någon annan utomstående bör i regel ingå i förvaltningens egen budget. Det centraliserade anslaget är avsett för sådana projekt som förvaltningarna inte har kunnat bereda sig på till följd av tidsschemat och/eller som fortfarande väntar på ett finansieringsbeslut eller som Helsingfors från nyttosynpunkt vill förbinda sig vid i egenskap av kommunal finansiär eller som i övrigt är betydelsefulla och gagnar hela staden. Anslaget kan likaså utnyttjas för kostnaderna för stora projekthelheter som samordnas av Helsingfors eller för projekt som är gemensamma för flera förvaltningar, varvid det med tanke på samordningen är förnuftigt med ett centraliserat anslag. Det centraliserade anslaget för EU-projekt innehåller också en reservering för genomförande av strategin 6Aika, som är gemensam för de sex största städerna. Anslaget kan dessutom användas för täckande av kostnader för förberedelse av stora och betydelsefulla projekt.

KUNNAN LIIKELAITOKSET – KOMMUNALA AFFÄRSVERK

Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluva kunnan liikelaitos on Taloushallintopalvelu-liikelaitos. Liikelaitoksen talousarvion perustelut esitetään seuraavassa.

Kunnan talousarviossa esiintyvät erät ovat tuloina perustamislainan korot, peruspääoman tuotto ja perustamislainan lyhennys sekä menoina peruspääoman korotus. Talousarviossa menoina esiintyvät lisäksi kaupungin myöntämät lainat liikelaitosten investointien rahoitukseen sekä tuloina näiden lainojen korot ja lyhennykset. Erät sisältyvät talousarvion tuloslaskelmaosaan ja rahoitusosaan.

Perusteluissa on esitetty liikelaitosten toiminnan ja talouden kehitystä kuvaavia taulukoita ja liiketalouden tunnuslukujen kehitystä sekä investointisuunnitelmat.

Liikelaitosten perustamislainojen korkokannat ja peruspääomien tuottotavoitteet ovat talousarviossa ja taloussuunnitelmassa perustamispäätösten mukaiset.

Toimintoja ja taloutta koskevat luvut vuoden 2015 osalta ovat toteutumisennusteiden mukaiset. Toteutumisennusteissa laitosten peruspääomien tuotot ja perustamislainojen korot sekä lyhennykset ovat talousarvion mukaiset.

Ett kommunalt affärsverk inom stadsdirektörsroteln är affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten. Budgetmotiveringarna för affärsverket följer nedan.

De poster som förekommer i den kommunala budgeten är på inkomstsidan räntor på anläggningslån, avkastning på grundkapital och amortering på anläggningslån och på utgiftssidan höjning av grundkapital. På utgiftssidan finns dessutom av staden beviljade lån för finansiering av investeringar vid affärsverken och på inkomstsidan räntor och amorteringar på dessa lån. Posterna ingår i budgetens resultaträkningsdel och finansieringsdel.

I motiveringarna ingår tabeller över verksamhetens och ekonomins utveckling vid affärsverken, de affärsekonomiska nyckeltalens utveckling och investeringsplanerna.

Räntesatsen på affärsverkens anläggningslån och målen för avkastningen på grundkapitalen är i budgeten och ekonomiplanen angivna enligt grundläggningsbesluten.

Siffrorna för verksamheten och ekonomin år 2015 följer prognoserna för budgetutfallet. Avkastningen på affärverkens grundkapital och räntorna och amorteringarna på anläggningslånen är i prognoserna desamma som i budgeten.

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu –liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads ekonomiförvaltningstjänst

Taloushallintopalvelu -liikelaitos on kuntalain tarkoittama kunnallinen liikelaitos, joka toimii johtokunnan alaisuudessa. Liikelaitos käyttää toiminnassaan nimeä Talpa.

Talpan perustehtävä on tuottaa talous- ja palkkahallinnon palveluja Helsingin kaupunkikonsernille. Talpa osallistuu kaupunkiyhteisten talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Talpa ylläpitää valmiuksia palvelujen kehittämiseen huomioiden lainsäädännössä ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Talpa seuraa valtakunnallisen SOTE-uudistuksen valmistelua ja varautuu mahdollisiin tuleviin muutoksiin. Talousarvioehdotukseen ei sisälly ko. muutosten mahdollisia vaikutuksia. Asiakkuudet ja palvelutuotanto toteutetaan kaupungin konsernijohdon asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Affärsverket Helsingfors stads ekonomiförvaltningstjänst utgör ett i kommunallagen avsett kommunalt affärsverk, som lyder under en direktion. Affärsverket använder namnet Talpa i sin verksamhet.

Talpas basuppgift är att tillhandahålla ekonomiförvaltnings- och löneadministrationstjänster för Helsingfors stadskoncern. Talpa deltar i arbetet på att utveckla och upprätthålla de datasystem inom ekonomiförvaltning och personaladministration som är gemensamma för staden.

Förändringar i verkets omvärld

Talpa upprätthåller färdigheter att utveckla tjänster med beaktande av ändringarna i lagstiftningen och i omvärlden. Talpa följer beredningen av den riksomfattande social- och hälsovårdsreformen och bereder sig på eventuella framtida ändringar. Budgetförslaget omfattar inte sådana verkningar som ändringarna kan innebära. Kundrelationerna och serviceproduktionen baserar sig på de mål stadens koncernledning satt upp.

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Talousarvioehdotukseen on sisällytetty tiedossa olevat muutokset asiakaskunnassa.

Talousarviovuonna otetaan käyttöön kaupunkiyhteinen uusi tilausrekisteri ja taloussuunnittelujärjestelmä, joiden ylläpito tulee Talpan tehtäväksi. Tämä muuttaa työnjakoja asiakkaiden, kaupunginkaslian ja Talpan välillä.

Talpan käytössä olevien laskenta- ja raportointijärjestelmiä tehostetaan edelleen. Perinnän prosessia ja perintään liittyvien järjestelmien toiminnallisuuksia kehitetään.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Kilpailuttaminen

Talpa kilpailuttaa konsernilaskentaohjelmiston, palvelukassaohjelmiston, maksuliikennejärjestelmän ja matkanhallintajärjestelmän.

Riskienhallinta

Talpalla on vuosittain päivitettävä riskienhallintasuunnitelma. Riskienhallintasuunnitelmassa on arvioitu toiminnan kannalta merkittävimmät riskit ja kiinnitetty erityistä huomiota riskien hallintatoimenpiteisiin. Merkittävimpien riskien hallintatoimenpiteiden toteutumista seurataan johtoryhmässä. Sisäisen valvonnan elementtejä ja toimenpiteitä käydään myös johtoryhmässä säännöllisesti läpi. Jatkuvuudenhallinta on kytketty osaksi johdon raportointia.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Talpan taloussuunnittelukauden strategiset tavoitteet on johdettu kaupungin strategiaohjelman kohdasta tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen, jossa tavoitteena on talouden pysyminen tasapainossa ja tuottavuuden paraneminen sekä tehokkaat ja toimivat tukipalvelut.

Talpan strategiset tavoitteet ovat kilpailukyky, kumppanuus, tehokkaat ja laadukkaat prosessit sekä osaava ja motivoitunut henkilöstö. Strategian toteutuminen todennetaan sitovilla tavoitteilla: tilikauden tulos on ≥ 0 ja asiakastyytyväisyys on vähintään 3,75. Lisäksi tuottavuudelle on asetettu taloussuunnitelmakaudelle kahden prosentin vuosittainen kasvutavoite.

Palvelujen kilpailukykyä arvioidaan palvelujen hinnalla ja laadulla verrattuna vastaaviin taloushallinnon palvelukeskuksiin. Asetettujen tehokkuustavoitteiden toteutumista seurataan palvelujen yksikkökustannuksilla, työn tuottavuudella ja kokonaistuottavuudella. Palvelujen laatua seurataan luvatun palvelutason toteutumisella ja

I budgetförslaget ingår de förändringar i kundkretsen som är kända.

Under budgetåret införs stadens nya gemensamma beställningsregister och ett ekonomiplaneringssystem, vilka Talpa får i uppgift att upprätthålla. Detta ändrar arbetsfördelningen mellan kunderna, stadskansliet och Talpa.

Kalkylerings- och rapporteringssystemen i Talpas användning effektiviseras ytterligare. Indrivningsprocessen och funktionerna i indrivningssystemen utvecklas.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Konkurrensutsättning

Talpa konkurrensutsätter koncernkalkyleringsprogrammet, servicekassaprogrammet, betalningsrörelsesystemet och resehanteringssystemet.

Riskhantering

Talpa har en riskhanteringsplan som uppdateras årligen. I riskhanteringsplanen bedöms de största riskerna med tanke på verksamheten och ägnas särskild uppmärksamhet åt riskhanteringsåtgärder. Ledningsgruppen följer hur åtgärderna för hantering av de största riskerna utfaller. Element och åtgärder inom den interna kontrollen genomgås regelbundet också i ledningsgruppen. Kontinuitetshantering utgör en del av rapporteringen till ledningen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Talpas strategiska mål för ekonomiplaneperioden har härletts ur punkten balanserad ekonomi och gott ledarskap i stadens strategiprogram, med en balanserad ekonomi och förbättrad produktivitet som mål, liksom också effektiva och fungerande stödtjänster.

Affärsverkets strategiska mål är konkurrenskraft, partnerskap, effektiva och högklassiga processer och en kunnig och motiverad personal. Att strategin blir genomförd verifieras med bindande mål: räkenskapsperiodens resultat är ≥ 0 och kundnöjdheten är minst 3,75. För ekonomiplaneperioden har det dessutom ställs som mål att produktiviteten ska öka med två procent årligen.

Servicens konkurrenskraft bedöms med priset och kvaliteten på tjänsterna jämfört med motsvarande servicecenter för ekonomiförvaltning. Utfallet följs med hjälp av kostnaderna per enhet för tjänsterna, arbetets produktivitet och totalproduktiviteten. Servicekvaliteten följs genom hur den utlovade servicenivån har nåtts och genom kundnöjdheten.

asiakastyytyväisyydellä. Tavoitteen toteutuminen varmistetaan tuottamalla johdon tueksi tunnuslukuja, joiden avulla voidaan seurata prosesseihin tehtyjen toimenpiteiden ja työskentelytapojen muutosten vaikutuksia työn tavoitetasoihin ja tuottavuuteen.

Kumppanuudella halutaan varmistaa, että talous- ja palkkahallinnon prosesseja kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa kaupungin kokonaisetu huomioiden. Asiakkaiden osaamista ja tietoisuutta yhteisistä prosesseista tuetaan mm. järjestämällä koulutuksia, infotilaisuuksia, prosessikohtaisia tapaamisia ja raportoimalla palvelujen toteutumisesta

Tehokkaisiin ja laadukkaisiin prosesseihin tähdätään yhdenmukaisilla ja yhtenäisillä toimintatavoilla sekä toimintavarmoilla ja tietoturvallisilla tietojärjestelmillä. Tavoitteen toteutumista seurataan mm. toteutuneilla yksikkökustannuksilla ja prosessivirheisiin käytetyllä työajalla.

Henkilöstötavoitteena on osaava ja motivoitunut henkilöstö. Tavoitteeseen pyritään suunnitelmallisella, osallistavalla ja kannustavalla johtamisella, panostamalla rekrytointiin ja perehdytykseen sekä vaalimalla haluttua työnantajakuvaa mm. aktiivisella oppilaitosyhteistyöllä. Henkilöstötavoitteen toteutumista seurataan Kunta10 kyselyllä ja kaupungin työhyvinvointimittarilla.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Talpan henkilöstömäärän arvioidaan pysyvän taloussuunnitelmakaudella lähes ennallaan. Henkilötyövuosia toteutunee kuitenkin vähemmän, koska osa-aika- ja osa-aikatyökyvyttömyyseläkeläisten suhteellinen osuus koko henkilöstöstä kasvaa vuosittain.

Henkilöstölle on asetettu henkilökohtaiset suoritetavoitteet. Henkilöstön määrä ja henkilötyövuodet mitoitetaan niin, että tuottavuustavoite saavutetaan. Johtamista ja esimiestyötä kehitetään suunnitelmallisesti tukemaan tavoitteiden saavuttamista.

Henkilöstön osaaminen varmistetaan toteuttamalla osaamisen kehittämisen toimintamallin mukaiset toimenpiteet koko organisaatiossa ja arvioimalla tarvittavaa osaamista säännöllisesti. Malli sisältää koko henkilöstön osastoittain tehtävät koulutussuunnitelmat, joiden toteutumista seurataan.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Liikelaitoksen toimintoja on vuonna 2016 kahdessa eri toimipisteessä, Kallion virastotalon ensimmäisessä kerroksessa asiakaspalvelukassatilat ja Konttori27

Att målet nås säkerställs genom nyckeltal för ledningens bruk, med hjälp av vilka det går att följa hur åtgärderna i processerna och förändringarna i arbetssätten har påverkat målnivåerna och produktiviteten i arbetet.

Med partnerskap vill Talpa säkerställa att ekonomiförvaltnings- och löneadministrationsprocesserna utvecklas tillsammans med kunderna och med beaktande av stadens helhetsintresse. Kundernas kompetens och kännedom om de gemensamma processerna stöds bl.a. med hjälp av utbildning, informationsmöten, träffar kring enskilda processer och rapporter om hur tjänsterna genomförts.

Effektiva och högklassiga processer eftersträvas med harmoniserade och enhetliga tillvägagångssätt och med funktionssäkra och datasäkra informationssystem. I vilken grad målet nåtts följs bl.a. med de faktiska kostnaderna per enhet och med den arbetstid som använts för processfel.

Personalmålet är en kunnig och motiverad personal. Målet främjas med planmässigt, inkluderande och sporrande ledarskap, med satsningar på rekrytering och introduktion och genom att värna om den önskade arbetsgivarbilden, bl.a. i form av aktivt samarbete med läroanstalter. I vilken grad personalmålet nåtts följs med Kommun10-enkäten och stadens arbetshälsomätare.

Verkets personalplan 2016–2018

Antalet anställda vid Talpa beräknas under ekonomiplaneperioden förbli nästan oförändrat. Antalet årsverken minskar dock troligen, då den relativa andelen deltidspensionärer och delinvalidpensionstagare av alla anställda ökar årligen.

De anställda har fått personliga prestationsmål. Antalet anställda och årsverkena dimensioneras så att produktivitetsmålet nås. Ledarskapet och chefsarbetet utvecklas planmässigt så att det främjar måluppfyllelsen.

Personalkompetensen säkerställs med åtgärder i enlighet med verksamhetsmodellen för kompetensutveckling inom hela organisationen och genom regelbunden bedömning av vilket slags kompetens som behövs. Modellen omfattar utbildningsplaner för hela personalen avdelningsvis, och det följs upp hur planerna blir förverkligade.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Affärsverket har år 2016 verksamhet på två olika ställen, kassalokaler med kundtjänst i bottenvåningen på ämbetshuset i Berghäll och Konttori27 vid Sörnäs strandväg,

Sörnäisten rantatiellä, yhteensä 7 061 m². Suunnittelukaudelle ei ole tiedossa muutoksia toimitilojen laajuuteen.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Talpa osallistuu kaupungin tietotekniikkaohjelman toteuttamiseen kehittämällä sähköisiä palveluja sekä avoimen datan laajentamismahdollisuuksia taloushallinnon ratkaisuissa.

Talpa osallistuu kaupunkiyhteisten talous- ja palkkahallinnon prosesseissa käytettävien järjestelmien kehittämishankkeisiin, kuten tiedonohjauksen koordinointiryhmään, sähköisen arkistoinnin hankkeeseen, henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän kehittämiseen, tilauksesta maksuun -hankkeeseen ja uuden kaupunkiyhteisen taloussuunnittelujärjestelmän käyttöönottoon.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Edistetään verkkotunnistautumisen ja -maksamisen toimintoja maksuliikenneprosesseissa. Kaupunkiyhteisen palautejärjestelmän käyttöä laajennetaan ottamalla se käyttöön myös asiakasvirastoilta tulevien toimeksiantojen keräämisessä.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tilikauden tulos ≥ 0
Asiakastyytyväisyys vähintään 3,75 asteikolla 1–5 (toteutunut 3,8 vuonna 2015)

Muut toiminnalliset tavoitteet

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Liikelaitokselle on nimetty energia- ja ekotukihenkilöt, joiden tehtävänä on lisätä henkilökunnan tietämystä energiansäästöstä ja ympäristöasioista. Liikelaitoksen energiansäästön toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain ja siihen sisällytetään energiasäästöneuvottelukunnan esittämä kahden prosentin energiansäästötavoite vuodelle 2016.

Ympäristöä säästävinä toimenpiteinä jatketaan edelleen tulostamisen vähentämistä ja edistetään sähköisen laskutuksen lisäämistä.

sammanlagt 7 061 m². Ändringar i lokalernas omfattning väntas inte ske under planperioden.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Talpa deltar i genomförandet av stadens IT-program genom att utveckla de elektroniska tjänsterna och möjligheterna till mer öppna data i ekonomiförvaltningslösningarna.

Talpa deltar i projekt för utveckling av stadens gemensamma system för processerna inom ekonomiförvaltningen och löneadministrationen, såsom samordningsgruppen för informationsstyrning, projektet för elektronisk arkivering, utveckling av informationssystemet inom personaladministrationen, projektet från beställning till betalning och införandet av ett nytt ekonomiplaneringssystem som är gemensamt för hela staden.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Funktionerna för e-identifiering och nätbetalning främjas i processerna för betalningsrörelsen. Användningen av stadens gemensamma responssystem ökas genom att det också införs vid insamlingen av uppdrag från kundförvaltningarna.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Räkenskapsperiodens resultat ≥ 0
Kundnöjdheten är minst 3,75 på skalan 1–5 (utfall 3,8 år 2015)

Övriga verksamhetsmål

Energieffektivitets- och miljömål

Affärsverket har utsett energi- och ekostödpersoner med uppgift att öka de anställdas kännedom om energibesparing och miljöfrågor. Affärsverkets verksamhetsplan för energibesparing uppdateras årligen, och det av energisparkommissionen föreslagna energisparmålet på två procent år 2016 upptas i planen.

Som miljösparande åtgärder fortsätter minskningen av mängden pappersutskrifter och främjas en ökad e-fakturering.

Määrä- ja taloustavoitteet

Talousarviovuoden tavoitteeksi on asetettu, että tuottavuus nousee kaksi prosenttia. Tuottavuustavoite toteutetaan omaa toimintaa tehostamalla. Palvelujen hintoja ei nosteta vuodelle 2016.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Talpan tuottavuus nousi perusvuodesta 2013 viisi prosenttia vuonna 2014. Vuoden 2015 tuottavuuden kasvutavoite on myös viisi prosenttia. Talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosien tuottavuuden kasvutavoitteeksi on asetettu kahden prosentin vuosittainen nousu.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Vuoden 2015 lopulla tiivistetään työtiloja ja luovutaan 1 364 m² (n. 16 %) toimitilaneliöistä. Taloussuunnitelmakaudella ei ole odotettavissa muutoksia toimitilojen määrään.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Ett mål för budgetåret är att produktiviteten ska öka med två procent. För att produktivitetsmålet ska nås effektiviseras den egna verksamheten. Priset på tjänster höjs inte år 2016.

Produktivitetsutfall 2014–2018

Talpas produktivitet ökade från grundåret 2013 med fem procent år 2014. Målet för produktivitetsökningen år 2015 är också fem procent. Som mål för produktivitetsökningen under budget- och ekonomiplaneåren har satts en årlig ökning på två procent.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

I slutet av år 2015 förtätar Talpa sina arbetslokaler och avstår från lokaler på 1 364 m² (ca 16 %). Ändringar i lokalytan är inte att vänta under ekonomiplaneperioden.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Kirjanpito ja maksuliikenneosasto – Avdelningen bokföring och betalningsrörelse						
Manuaaliset kirjanpitoviennit – Manuella bokföringsnoteringar	220 020	200 000	200 000	180 000	150 000	100 000
Automaattisesti täsmäytyvät tiliotteet – Automatiskt avstämda kontoudrag	uusi kohde–nytt objekt		60,90 %	61,00 %	61,20 %	61,50 %
Laskutusosasto – Avdelningen fakturering E-laskujen osuus lähtevistä laskuista – Andel e-fakturor av utgående fakturor	20,30 %		23,30 %	25,00 %	27,00 %	29,00 %
Myyntilaskut ja myyntireskontralaskut – Försäljningsfakturor och försäljningsreskontrafakturor	1 256 445	1 220 000	1 240 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Maksumuistutukset ja perintätoimeksiannot – Betalningspåminnelser och inkassouppdrag						
Ostolaskut ja rekisterit -osasto – Avdelningen inköpsfakturor och register	208 949	207 000	207 000	207 000	207 000	207 000
Automaattisesti täsmäytyneet ostolaskut – Automatiskt avstämda köpfakturor	13,20 %		13,50 %	14,00 %	14,50 %	15,00 %
CM-järjestelmässä täsmäytyneet ostolaskut – I CM-systemet avstämda köpfakturor	7,90 %		8,00 %	8,50 %	9,00 %	9,50 %
Ostolaskut – Köpfakturor	777 584	750 000	750 000	750 000	750 000	750 000
Palkanlaskentaosasto – Avdelningen löneberäkning Sähköisesti ilmoitetut poissaolot – Elektroniskt anmäld frånvaro	67,23 %		67,50 %	68,00 %	68,50 %	90,00 %*
Sähköiset palkkalipukkeet – Elektroniska lönebesked	64,39 %		66,00 %	68,00 %	70,00 %	90,00 %*
Palkka- ja palkkiolipukkeet – Löne- och arvodesbesked	771 736	770 000	779 000	780 000	780 000	780 000
Resurssit – Resurser						
Henkilötyövuodet– Årsverken	382	365	365	361	354	347

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	105	110	110	112	114	116
Liikevaihto/henkilötyövuosi 1000 €– Omsättning/årsverke, 1000 €	70	73	73	75	78	79

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	8 306	8 306	8 306	7 061	7 061	7 061
Hallintokunnan oma mittari – Förvaltningens egen mätare						
Tilat, neliötä/henkilötyövuosi – Lokaler, kvadratmeter/årsverke	21,7	22,7	22,7	19,6	20,0	20,4

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	**26 935**	**27 200**	**27 200**	**27 440**	**27 540**
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	28	80	60	60	60
Varsinaiset kulut - Kostnader	-26 794	-27 034	-26 974	-26 944	-26 944
Poistot - Avskrivningar	-109	-190	-230	-500	-600
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	**60**	**56**	**56**	**56**	**56**
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-56	-56	-56	-56	-56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	60	56	56	56	56
Poistot - Avskrivningar	109	190	230	500	600
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-56	-56	-56	-56	-56
Muut - Övriga	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-85	-230	-1 030	-700	-700
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**28**	**-40**	**-800**	**-200**	**-100**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-1 035	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**-1 035**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**-1 007**	**-40**	**-800**	**-200**	**-100**

Kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosaan lukuun 7 02 sisältyvät seuraavat erät:

Kapitel 7 02 i resultaträkningsdelen i stadens budget innehåller följande poster:

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Peruspääoman tuotto – Avkastning på grundkapitalet (8 %)	56	56	56	56	56

2 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI – BYGGNADS- OCH MILJÖVÄSENDET

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	312 115	329 539	314 939	330 520	316 181	316 832	317 524
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	601 859	613 860	597 956	625 965	609 140	620 614	623 771
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-289 744***	***-284 321***	***-283 017***	***-295 445***	***-292 959***	***-303 782***	***-306 247***
Poistot - Avskrivningar	78 670	81 660	81 754	85 964	85 964	87 277	88 862
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-368 414***	***-365 981***	***-364 771***	***-381 409***	***-378 923***	***-391 059***	***-395 109***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-368 414***	***-365 981***	***-364 771***	***-381 409***	***-378 923***	***-391 059***	***-395 109***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		5,6	-4,4	0,3	-4,1	0,2	0,2
Menot - Utgifter		2,0	-2,6	2,0	-0,8	1,9	0,5

2 05 Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	5 856	6 248	6 285	6 158	6 163	6 163	6 263
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	6 743	6 757	6 793	9 167	9 172	9 172	9 272
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-887***	***-509***	***-508***	***-3 009***	***-3 009***	***-3 009***	***-3 009***
Poistot - Avskrivningar	851	850	850	350	350	350	350
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-1 738***	***-1 359***	***-1 358***	***-3 359***	***-3 359***	***-3 359***	***-3 359***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-1 738***	***-1 359***	***-1 358***	***-3 359***	***-3 359***	***-3 359***	***-3 359***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		6,7	0,6	-1,4	-1,4	0,0	1,6
Menot - Utgifter		0,2	0,5	35,7	35,7	0,0	1,1

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Talouden pitkittynyt taantuma vaikuttaa jonkin verran Tukkutorin asiakaskunnan taloudelliseen menestymiseen ja siten myös Tukkutorin toimintaan. Alkuvuodesta 2016 toiminnassa on kolme aktiivista elintarvikkeita myyvää kauppahallia. Tämä ja se, että uusien hyvien hallikauppiaiden löytäminen esimerkiksi Hietalahteen on vaikeutunut tuo haasteita toiminnan kehittämiseen. Hakaniemen hallin korjaus alkaa vuoden 2017 alussa, mikä on iso toiminnallinen muutos tällä asuinalueella ja Tukkutorin toiminnassa. Remontin ajaksi Hakaniemen torille järjestetään kauppiaiden toiminnan jatkon turvaamiseksi väistötilat. Näiden lisäksi Tukkutorilla sijaitseva Teurastamo kehittyy ja etsii sijaansa ruokatapahtumien ja -yritystoiminnan alueena. Toimintavuoden aikana on tavoitteena käynnistää myös uuden pakastamon rakentaminen, mikä muuttaa olennaisesti tilannetta Tukkutorilla. Hietalahden hallin myyntiä/vuokrausta selvitellään.

Ruoka- ja kaupunkikulttuurin kehittäminen jatkuu. Tukkutori pyrkii huomiomaan uudet tarpeet ja kehittämään tapahtumallista toimintaa torialueilla lisäten mm. niiden viikonloppukäyttöä vuoden 2015 kokemusten perusteella. Uutena kehittämiskohteena ovat myös kaupungin Silakkamarkkinat, joiden järjestäminen siirtyi Tukkutorille vuonna 2015.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Den långvariga ekonomiska lågkonjunkturen påverkar något den ekonomiska framgången för Partitorgets kundkrets och sålunda även Partitorgets verksamhet. I början av år 2016 har staden tre aktiva saluhallar som säljer livsmedel. Det här och att det har blivit svårare att hitta bra köpmän till exempel till Sandviken skapar utmaningar för utvecklingen av verksamheten. Ombyggnaden av hallen i Hagnäs inleds i början av år 2017, vilket är en stor operativ ändring i det här bostadsområdet och i Partitorgets verksamhet. Under ombyggnadstiden ordnas tillfälliga lokaler för köpmännen på Hagnäs torg för att säkra verksamhetens fortsättning. Slakthuset som ligger vid Partitorget utvecklas och söker sin plats som område för matevenemang och företagsverksamhet. Under verksamhetsåret borde även byggandet av ett nytt fryshus komma i gång, något som ändrar situationen för Partitorget avsevärt.

Utvecklingen av mat- och stadskulturen fortsätter. Partitorget strävar att beakta de nya behoven och utveckla den evenemangsmässiga verksamheten på torgområdena bl.a. genom att öka veckoslutsanvändningen utifrån 2015 års erfarenheter. Ett nytt utvecklingsobjekt är stadens Strömmingsmarknad, som sedan år 2015 arrangeras av Partitorget.

Tukkutorin ja Teurastamon kaupungin omistamat kiinteistöt siirtyivät investointeineen Tilakeskukselle vuonna 2015, ja niiden vuokravaikutus siirtyy vastaavasti vuonna 2016 Tukkutorille, mikä tarkoittaa huomattavaa vuokrakustannusten nousua.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Toistaiseksi palvelujen kysyntä on pysynyt hyvänä niin tukkupalveluja tarjoavien tilojen kuin vähittäiskaupan ja ravintolapalveluita tarjoavien tilojen osalta. Ainoastaan Hietalahden kauppahallin osalta on ollut vaikeuksia löytää yrittäjiä vapaisiin tiloihin. Hietalahden hallin asiakasmäärät ovat olleet myös laskussa.

Kiinnostus kauppahalleja ja ruokakulttuuria kohtaan on lisääntynyt ja Tukkutorilla uskotaan, että myös kolmen kauppahallin pitäminen aktiivisina on mahdollista. Vuonna 2016 suunniteltu Hakaniemen hallin peruskorjaus muuttaa tilannetta jälleen paljon.

Talouden taantuma ja kuluttajien vähentynyt ostovoima voivat aiheuttaa kaupankäyntiin lisävaikeuksia, mikä heijastuu myös ongelmina Tukkutorin vuokrauksiin.

Kilpailuttaminen

Tukkutori kilpailuttaa hankintaohjeiden mukaisesti hankintojaan. Suurin osa kilpailutettavista hankinnoista on teknisen yksikön laitehankintoja tai viraston palveluhankintoja. Rakennusinvestointien osalta kilpailutukset ovat siirtyneet Tilakeskukselle.

Riskienhallinta

Tukkutorilla on kahden vuoden välein päivitettävä riskienhallintasuunnitelma. Merkittävimmät riskit ovat oleelliset muutokset toiminnallisessa ympäristössä ja talouden tavoitteiden saavuttamisessa, jos yleinen taloustilanne heikentyy.

Nykyisen pakastamolaitoksen kylmäaineena käytettävään ammoniakkiin liittyvän riskin osalta riskiarviointia tehdään jatkuvasti sekä oman henkilökunnan toimesta, että yhteistyössä pelastuslaitoksen ja riskienhallintaan erikoistuneen yrityksen kanssa. Pelastuslaitoksen kanssa pidetään säännönmukaisesti kahdesti vuodessa yhteinen tarkastuskierros, jossa keskitytään kenttäkierroksella kohteissa käytännön toimiin erilaisissa onnettomuustilanneharjoituksissa (ammoniakki vuoto, tulipalo). Pelastuslaitos laatii tarkastuksista raportin ja määrittää korjattavat kohteet. Korjaavien toimien toteutuksesta vastaa Tukkutori. Nykyinen laitos on tekniseltä käyttöiältään elinkaarensa lopussa. Uuden

Partitorgets och Slakthusets fastigheter i stadens ägo inklusive investeringar övergick år 2015 till lokalcentralen och deras hyreseffekt övergår på motsvarande sätt till Partitorget år 2016, vilket innebär en betydlig höjning i hyreskostnaderna.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Tillsvidare har efterfrågan av tjänster hållits på en bra nivå både i fråga om lokaler som erbjuder partitjänster och i fråga om lokaler som erbjuder detaljhandelstjänster och restaurangtjänster. Endast i fråga om Sandvikens saluhall har det varit svårt att hitta företagare till de lediga platserna. Antalet kunder i Sandvikens saluhall har också varit sjunkande.

Intresset för saluhallar och matkultur har ökat och Partitorget tror att det också är möjligt att hålla tre aktiva saluhallar i gång. Den planerade ombyggnaden av Hagnäs saluhall år 2016 medför igen en stor förändring i nuläget.

Den ekonomiska regressionen och konsumenternas försvagade köpkraft kan leda till svårigheter i handeln, vilket återspeglas som problem i Partitorgets uthyrningsverksamhet.

Konkurrensutsättning

Partitorget konkurrensutsätter sina upphandlingar i enlighet med upphandlingsanvisningarna. Största delen av upphandlingarna som konkurrensutsätts är tekniska enhetens utrustningsupphandlingar eller verkets serviceupphandlingar. I fråga om byggnadsinvesteringar har konkurrensutsättningarna överförts till lokalcentralen

Riskhantering

Partitorget har en riskhanteringsplan som uppdateras vartannat år. De största riskerna gäller väsentliga förändringar i omvärlden och möjligheterna att nå de ekonomiska målen om det allmänna ekonomiska läget ytterligare försvagas.

När det gäller risken förknippad med ammoniak, som används som kylmedium i den nuvarande fryshusanläggningen, görs en riskbedömning kontinuerligt både med den egna personalen och i samarbete med räddningsverket och ett företag specialiserat på riskhantering. Med räddningsverket görs det regelbundet två gånger om året en gemensam inspektionsrond, där man på fältet koncentrerar sig på praktiska åtgärder i olika olyckstillbudsövningar (ammoniakläcka, eldsvåda). Räddningsverket utarbetar en rapport om inspektionerna och anger vad som bör korrigeras. Partitorget ser till att korrigeringarna blir utförda. Den nuvarande anläggningen är i slutet av sin livscykel vad den tekniska driftsåldern beträffar.

pakastamolaitoksen valmistuttua ammoniakki korvautuu pienemmän ympäristöriskin kylmäaineella.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Tukkutori toteuttaa Elinvoimainen Helsinki -strategiaa lisäämällä kaupungin vetovoimaa ja tunnettavuutta sekä yleistä aktiivisuutta. Tätä toteutetaan edistämällä yritystoimintaa, tapahtumallisuutta, työpaikkojen määrää ja niiden myötä tulevien verotulojen lisäystä. Erityisesti Tukkutorin toiminta koskee tavoitetta, jossa Helsinki haluaa olla Suomen yritysmyönteisin kaupunki.

Tukkutori luotsaa koko kaupungin Ruokakulttuuristrategiaa edistämällä kaupungin kehittymistä yhdeksi Euroopan mielenkiintoisimmista ruokamatkailukohteista.

Toimiva Helsinki -osion osalta Teurastamon ja toriympäristöjen kehittäminen osaksi toimivaa ja viihtyisää kaupunkirakennetta on yksi Tukkutorin päätehtävistä. Yhteistyö esim. kaupunkiviljelijöiden ja erilaisten tapahtumatuottajien kanssa lisää kiinnostusta kaupunkia kohtaan. Teurastamosta kehitetään toiminnallinen osa uusiin Kalasataman ja Etelä-Hermannin asuinalueisiin.

Lisäksi kehitämme kaupunkia ympäristöystävälliseksi omien toimintojemme osalta. Merkittävin hanke on nykyisen pakastamon korvaaminen ympäristöystävällisemmällä uudella pakastamolla ja tekniikalla.

Taitava johtaminen, henkilöstön hyvinvointi ja taloudellisen toiminnan edistäminen ovat osa Tukkutorin omia kehittämisohjelmia.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Tukkutorin henkilöstösuunnitelma on liitteenä. Työmäärän lisääntyessä ja toimintaprosessien vaativuuden kasvaessa Tukkutori pyrkii vastaamaan näihin asioihin uuden organisaationsa avulla ja parantamaan muun muassa vuokrausprosessiaan sekä tiedottamista ja markkinointiviestintää.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Toimitilojen osalta nykyiset toimitilat riittävät hyvin Tukkutorin tarpeisiin. Toimistotilat uusittiin vuonna 2012 ja niihin on liitetty vuokraamalla tarvittavat lisätilat. Selvitämme etätyömahdollisuuksia ja siinä yhteydessä myös mahdollisuutta luopua osasta vuokratiloja, jos työtilojen rinnakkaiskäyttöä voidaan lisätä.

Viraston vuokrauskohteiden osalta on havaittu, että erityisesti tukkutorialueella ja Hakaniemen hallissa on

När en ny fryshusanläggning har färdigställts ersätts ammoniaken av ett kylmedium med mindre miljörisk. .

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Partitorget verkställer strategin Ett livskraftigt Helsingfors genom att öka stadens attraktivitet och allmänna aktivitet och göra staden bättre känd. Det här verkställs med främjande av företagsverksamheten, antalet evenemang och arbetstillfällen och den påföljande ökningen i skatteinkomster. Särskilt gäller Partitorgets verksamhet Helsingfors mål om att vara Finlands företagsvänligaste stad.

Partitorget leder hela stadens matkulturstrategi genom att främja stadens utveckling till ett av de intressantaste matresemålen i Europa.

I fråga om delen Fungerande Helsingfors är utvecklingen av Slakthuset och torgmiljöerna till en fungerande och trivsam del av stadsstrukturen en av huvuduppgifterna för Partitorget. Samarbete t.ex. med stadsodlare och olika slags evenemangsproducenter ökar intresset för staden. Slakthuset utvecklas till en funktionell del av Fiskehamnens och södra Hermanstads nya bostadsområden.

Dessutom har Partitorget för avsikt att utveckla staden mot ett miljövänligt håll i fråga om sina funktioner. Det viktigaste projektet är att ersätta det nuvarande fryshuset med ett nytt miljövänligt fryshus med ny teknik.

Skickligt ledarskap, personalens välbefinnande och utvecklingen av den ekonomiska verksamheten är en del av Partitorgets egna utvecklingsprogram.

Verkets personalplan 2016–2018

Partitorgets personalplan finns som bilaga. Då arbetsmängden ökar och verksamhetsprocesserna blir mera krävande strävar Partitorget att besvara de här utmaningarna med hjälp av sin nya organisation och förbättra bland annat sin uthyrningsprocess och informering och marknadskommunikation.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

I fråga om verksamhetslokaler räcker de nuvarande lokalerna väl till för Partitorgets behov. Kontorslokalerna förnyades år 2012 och de behövliga extra lokalerna har anslutits genom hyra. Partitorget utreder möjligheterna till arbete på distans och i samband med det också möjligheten att avstå från en del av hyreslokalerna, om parallellanvändningen av lokaler kan utökas.

I fråga om verkets hyresobjekt har iakttagits att det särskilt i partitorgsområdet och i Hagnäs hall under årens lopp har

vuosien mittaan kertynyttä korjausvelkaa eli tilat ovat päässeet huonoon kuntoon viivästyneiden korjausten vuoksi. Tilojen kunnostaminen vaatii kertakunnostuksena isompia investointeja kuin mitä tiloihin on aikaisemmin investoitu. Korjaustarpeeseen vaikuttaa myös se, että tilojen käyttötarkoitukset muuttuvat vastaamaan uusia tarpeita.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Rakennuksiin kohdistuvien investointien siirtyminen Tilakeskukselle auttaa saneerausten suunnittelussa ja hallinnassa, koska Tukkutorilla ei ole riittävästi tällaisiin tehtäviin tarvittavaa osaamista. Sen sijaan Tukkutori keskittyy kohteiden ja vuokrauksien kehittämiseen ja sisällön luomiseen.

Tukkutorin toiminta poikkeaa olennaisesti muista kuntapalveluista, koska viraston kaikki tulot tulevat yksityissektorilta. Tukkutori pyrkii kehittämään toimintaansa ja erityisesti vuokrauksiaan niin, että niiden kannattavuus kohenee pitkällä tähtäimellä ja kaupunkilaisten tyytyväisyys kuntansa palveluihin ja houkuttelevuuteen paranee. Tähän pyritään erityisesti kehittämällä kaupungin ruokakulttuuria ja kauppahallien, Teurastamon ja torien houkuttelevuutta.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tukkutori kehittää tietotekniikkapalveluita yhteistyössä kaupungin muiden virastojen ja keskushallinnon kanssa noudattaen soveltuvilta osin kaupungin uutta tietotekniikkaohjelmaa.

Tulevan pakastamon tietotekniikkajärjestelmiin investoidaan, jotta laitoksen logistinen hallinta paranisi. Tämän lisäksi investoidaan Hakaniemen kauppahallin verkkolaitteisiin hallin avautuessa vuonna 2017.

Tukkutorin tavoitteena on kaupungin yhteisen tietotekniikkaohjelman mukaisesti vastata ICT-toimintamallin muutoksiin muun muassa liittymällä palvelukeskuksen toimintaan, avata soveltuvin osin liiketoiminnan tietovarantoja avoimena datana ja parantaa palvelutarjontaa asiakkaiden suuntaan sähköisesti.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköistä asiointia lisätään mahdollisuuksien mukaan sähköisten varaus- ja asiointijärjestelmien avulla. Hyväksi todettua Hietalahden kirpputorin sähköistä varaus- ja maksujärjestelmää pyritään laajentamaan soveltuvilta osin muihin toimintoihin.

uppkommit en saneringsskuld, dvs. lokalerna är i dåligt skick på grund av fördröjda ombyggnader. Iståndsättningen av lokalerna kräver som engångsföreteelse större investeringar är vad som tidigare investerats i lokalerna. Behovet av reparationer påverkas också av att lokalernas användningssyften ändras för att motsvara de nya behoven.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Att investeringarna i byggnader överförs till lokalcentralen underlättar planeringen och administreringen av saneringar, eftersom Partitorget inte har tillräckligt med kunskaper för dylika uppgifter. Däremot koncentrerar sig Partitorget på utvecklingen av objekt och uthyrningsfunktioner och skapandet av innehåll.

Partitorgets verksamhet avviker på ett väsentligt sätt från andra kommunala tjänster eftersom förvaltningens alla inkomster kommer från den privata sektorn. Partitorget syftar till att utveckla sin verksamhet och i synnerhet sina uthyrningsfunktioner så att de blir mer lönsamma och invånarnas tillfredsställelse med de kommunala tjänsterna förbättras och tjänsterna blir mer attraktiva. Detta görs genom att vidareutveckla stadens matkultur och öka attraktiviteten hos saluhallarna, Slakthuset och torgen.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Partitorget utvecklar IT-tjänsterna i samarbete med stadens andra förvaltningar och stadens centralförvaltning och följer då stadens nya IT-program i tillämpliga delar.

Investeringar görs i datasystemen för det nya fryshuset för att förbättra anläggningens logistikadministration. Partitorget investerar dessutom i nätutrustningen för Hagnäs saluhall när den öppnas år 2017.

Partitorgets mål är i enlighet med stadens gemensamma IT-program att besvara ändringarna i ICT-verksamhetsmodellen bland annat genom att ansluta sig till servicecentralens verksamhet, i tillämpliga delar öppna affärsverksamhetens datareserver i form av öppna data och förbättra det elektroniska serviceutbudet för kunder.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Den elektroniska kommunikationen utökas i mån av möjlighet med hjälp av reserverings- och kommunikationssystem. Det elektroniska reserverings- och betalningssystemet för Sandvikens loppmarknad, som visat sig vara bra, utvidgas i tillämpliga delar till andra funktioner.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sitovina tavoitteina ovat asiakastyytyväisyys vähintään 3,4 ja vuokrausaste vähintään 89 %.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Lisäksi mitataan ja seurataan vuokrattujen neliöiden ja tuottavuuden kehittymistä sekä asiakastyytyväisyyttä kohteittain**.**

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Tukkutorin oma energiankäyttö on vähäistä. Suurimman osan energiasta kuluttavat vuokralaiset, joiden toiminta myös aiheuttaa suurimman osan ympäristövaikutuksista. Tukkutori valmistelee mahdollisuuksien mukaan oman energiansäästönsä ohella vuokralaisten energiansäästöä mm. asentamalla mittareita vuokralaisten toimitiloihin ja kannustamalla mm. jätteiden lajitteluun ja jätemäärän vähentämiseen.

Uuden pakastamon myötä pyritään 50 prosentin energiansäästöön. Lisäksi tavoitteena on laatia Hakaniemen hallille sen uudelleen avaamisen yhteydessä ns. ympäristöohjelma, jonka avulla hallia profiloidaan yhä enemmän kestävän kaupankäynnin paikkana.

Teurastamon alueen tapahtumat ja toiminta halutaan järjestää niin, että tapahtumat noudattaisivat Greening Events -laatukriteerejä ympäristöasioiden osalta.

Tukkutori valmistelee yhteistyössä Rakennusviraston kanssa aurinkoenergiahankkeen, jossa tukkutorialueen kiinteistöjen kattoja hyödynnetään aurinkokeräimien avulla. Tukkutorialueen etuna on se, että suurin energian kulutus jäähdytyksen vuoksi ajoittuu ajanjaksoon, jolloin aurinkoenergiaa on eniten saatavilla.

Määrä- ja taloustavoitteet

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Tuottavuutta mitataan tuottavuusindeksillä menojen ja tulojen suhdetta vertaamalla vuoteen 2013. Huomioon otetaan indeksien avulla muutokset kustannustasoissa.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Tilankäytön tehokkuutta mitataan vuokrausjärjestelmä Kokista saatavalla vuokrausasteella. Tavoitteena on ylittää 90 %.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Bindande mål är kundtillfredställelse minst 3,4 och uthyrningsgrad minst 89 %

Övriga verksamhetsmål

Dessutom mäts och uppföljs utvecklingen av uthyrda kvadratmeter och produktiviteten och kundtillfredställelsen per objekt.

Energieffektivitets- och miljömål

Partitorgets egen energiförbrukning är låg. Största delen av energiförbrukningen orsakas av hyresgäster vilkas verksamhet dessutom medför största delen av miljökonsekvenserna. Partitorget försöker att utöver sina egna energibesparingar enligt möjligheterna främja hyresgästernas energisparande bl.a. genom att installera mätare i hyreslokalerna och uppmuntra till att sortera och minska avfall.

Det nya fryshuset väntas medföra energibesparingar på 50 %. Dessutom har Partitorget som mål att göra upp ett miljöprogram för den ombyggda Hagnäs hall och med hjälp av programmet allt mer profilera hallen som en handelsplats för hållbar handel.

Partitorget vill att evenemangen och verksamheten i Slakthusområdet arrangeras så att evenemangen i fråga om miljöfrågor följer kvalitetskriterierna för Greening Events.

Partitorget strävar att inleda ett solenergiprojekt i samverkan med byggnadskontoret, inom vilket taken på fastigheterna i partitorgsområdet utnyttjas med hjälp av solfångare. Fördelen med partitorgsområdet är att största energiförbrukningen på grund av nedkylning sker under en tid då tillången på solenergi är som bäst.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Produktivitetsutfall 2014–2018

Produktiviteten mäts med produktivitetsindex genom att jämföra förhållandet mellan utgifter och inkomster med år 2013. Ändringarna i kostnadsnivåerna beaktas med hjälp av index.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Effektiviteten i lokalanvändningen mäts genom uthyrningsgraden som fås från uthyrningssystemet Koki. Målet är att överskrida 90 %.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Asiakastyytyväisyys (1–5) – Kundtillfredsställelse (1–5)	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Toimitilojen käyttöaste vähintään, %– Användningsgrad för lokalerna minst, %	90	88	88	89	89	89
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Vuokratut tilat, tukkutorialue, m2– Uthyrda lokaler, partitorgsområdet, m2	17 127	16 500	16 900	17 300	17 300	17 300
Vuokratut tilat, kauppahallit, m2– Uthyrda lokaler, saluhallar, m2	3 866	3 385	3 385	3 087	3 087	4 340
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä– Antal anställda	34	35	35	35	35	35

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	95	95	95	70	70	69

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	20 993	19 885	20 285	20 387	20 387	21 640
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare						
Toimitilojen käyttöaste vähintään, %– Användningsgrad för lokalerna minst, %	90	88	88	89	89	89

2 08 Hankintakeskus – Anskaffningscentralen

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	16 049	15 157	15 807	15 557	15 567	15 567	15 567
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	15 683	15 283	15 861	15 670	15 680	15 680	15 680
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***365***	***-126***	***-54***	***-113***	***-113***	***-113***	***-113***
Poistot - Avskrivningar	0	50	50	50	50	30	30
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***365***	***-176***	***-104***	***-163***	***-163***	***-143***	***-143***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***365***	***-176***	***-104***	***-163***	***-163***	***-143***	***-143***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-5,6	4,3	2,6	2,7	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-2,6	3,8	2,5	2,6	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Olennaisia muutoksia hankintakeskuksen ydintoimintoihin ei ole tiedossa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Hankintojen sääntelyn ja monimutkaistumisen johdosta (hankintalaki, kilpailulainsäädäntö, verolainsäädäntö, tilaajavastuulaki, harmaan talouden torjunta, kestävä kehitys ja sosiaaliset hankinnat ym.) asiantuntijaosaamisen kysyntä kasvaa edelleen ja puoltaa hankintojen ja osaamisen keskittymistä. Tätä kehitystä tukevat myös kaupungin strategiaohjelma ja hankintastrategia.

Kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tulee toteutuessaan vaikuttamaan hankintakeskuksen palvelujen kysyntään ja tuotantotapoihin. Vaikutuksia arvioidaan ja niihin valmistaudutaan uudistuksen edetessä.

Julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus tulee voimaan keväällä 2016. Hankintakeskus huomioi uudistukset toiminnassaan.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Inga väsentliga ändringar i anskaffningscentralens kärnfunktioner förväntas.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Efterfrågan på expertkunskaper ökar fortfarande på grund av regleringen av upphandlingar och på grund av att de blir mera komplicerade (upphandlingslagen, konkurrenslagstiftningen, skattelagstiftningen, lagen om beställarens ansvar, bekämpning av grå ekonomi, hållbar utveckling och sociala upphandlingar m.m.), vilket talar för en centralisering av upphandlingar och kunskaper. Stadens strategiprogram och upphandlingsstrategi stöder också den här utvecklingen.

Den nationella social- och hälsovårdsreformen kommer då den genomförs att påverka efterfrågan på anskaffningscentralens tjänster och sätten att producera dessa. Konsekvenserna bedöms och förberedelser för dem görs då reformen avancerar.

Helhetsreformen av lagstiftningen angående offentliga upphandlingar träder i kraft våren 2016. Anskaffningscentralen beaktar förnyelserna i sin verksamhet.

Kilpailuttaminen

Hankintakeskus on hankintalain mukainen yhteishankintayksikkö, joka huolehtii kaupungin yhteishankintojen sekä virastojen ja liikelaitosten toimeksiannosta niiden hankintojen kilpailuttamisesta. Merkittävä osa hankintasopimuksista on myös kaupungin tytäryhteisöjen käytettävissä Helsingin Konsernihankinta Oy:n kautta.

Riskienhallinta

Hankintakeskuksella on omaan toimintaansa liittyvä riskienhallintasuunnitelma. Merkittävimpiä riskejä ovat hankintojen kilpailuttamiseen, hankintasopimuksiin, tietojärjestelmiin ja toimitilojen käyttöön liittyvät riskit.

Hankintakeskus jatkaa hankintoihin liittyvien riskien hallintaa parantavia kehitystoimenpiteitä.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Strategiaohjelman mukaan hankintatoimintaa tehostetaan ja ympäristövastuuta lisätään. Toimenpiteitä ovat mm. kaupungin palvelustrategian monipuolistaminen, oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteiden uudistaminen, innovatiivisten hankintojen lisääminen, hankintojen keskittäminen, ympäristönäkökulmien huomioiminen hankinnoissa sekä hankintatiedon raportoinnin ja analysoinnin kehittäminen.

Hankintakeskus osallistuu omalta osaltaan em. toimenpiteiden toteuttamiseen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Henkilöstömäärän arvioidaan pysyvän toistaiseksi nykyisellä tasolla (54 vakanssia).

Kansallisella sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella on toteutuessaan vaikutuksia hankintakeskuksen henkilöstörakenteeseen.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Hankintakeskus neuvottelee tilakeskuksen kanssa kahden erillistilan luovuttamisesta tilakeskuksen käyttöön. Muuten nykyiset toimitilat vastaavat tarvetta, tilamuutoksia ei suunnitella.

Kiinteistöön Sörnäisten rantatie 33 suunnitellaan perusparannusremonttia. Remontin aikataulu on vielä avoin.

Konkurrensutsättning

Anskaffningscentralen är en upphandlingsenhet i enlighet med upphandlingslagen, som sköter konkurrensutsättningen av stadens gemensamma upphandlingar och på uppdrag av förvaltningar och affärsverk konkurrensutsättningen av deras upphandlingar. En betydande del av upphandlingskontrakten står även stadens dotterbolag till förfogande via Helsingfors Koncernupphandling Ab.

Riskhantering

Anskaffningscentralen har en riskhanteringsplan för sin egen verksamhet. De största riskerna är risker i anslutning till konkurrensutsättning av upphandlingar, upphandlingsavtal, datasystem och användningen av verksamhetslokaler.

Anskaffningscentralen fortsätter med utvecklingsåtgärder i fråga om hantering av risker som hänför sig till upphandlingar.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Enligt strategiprogrammet blir upphandlingsverksamheten effektivare och miljöansvaret större. Åtgärder är bl.a. att göra stadens servicestrategi mångsidigare, revidera principerna för konkurrensutsättningen av stadens egen verksamhet, öka antalet innovativa upphandlingar, centralisera upphandlingar, beakta miljöaspekter i upphandlingar och utveckla rapporteringen om och analysen av upphandlingsinformation.

Anskaffningscentralen deltar i genomförandet av de ovannämnda åtgärderna.

Verkets personalplan 2016–2018

Antalet anställda beräknas tills vidare stanna på den nuvarande nivån (54 anställningar).

Den nationella social- och hälsovårdsreformen kommer då den genomförs att ha verkningar på anskaffningscentralens personalstruktur.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Anskaffningscentralen förhandlar med lokalcentralen om överlåtelse av två separata lokaler för lokalcentralens bruk. I övrigt motsvarar de nuvarande verksamhetslokalerna behovet, inga ändringar i lokalerna planeras.

I fastigheten Sörnäs strandväg 33 planeras en ombyggnad. Tidsschemat för ombyggnaden är ännu öppet.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Hankintakeskuksen tavoitteet on johdettu strategiaohjelman hankintoja koskevista tavoitteista, jotka tähtäävät kaupungin hankintojen tehostumiseen, parempaan hallintaan ja johtamiseen.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Hankintakeskus on aktiivisesti mukana erityisesti hankintaan liittyvien järjestelmien kehittämisessä ja käyttöönotossa strategiaohjelman ja hankintastrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkiyhteisistä järjestelmistä kehittämisvaiheessa ovat tilauksesta maksuun -järjestelmät, sopimushallinnan järjestelmä sekä kaupungin hankintojen raportoinnin kehittäminen.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Hankintakeskuksella ei ole suoraan kuntalaisille suunnattuja palveluja ja sähköisen asioinnin kehittämisen kohteena ovat asiakasvirastoille ja yhteistyökumppaneille tarjotut palvelut ja niihin liittyvät järjestelmät, kuten hankinta-, tilaus- ja varastojärjestelmät.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Anskaffningscentralens mål har härletts ur strategiprogrammets mål i fråga om upphandlingar, vilka har som syfte att effektivera stadens upphandlingsverksamhet och förbättra upphandlingshanteringen och ledarskapet.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Anskaffningscentralen deltar aktivt särskilt i utvecklingen och implementeringen av system som hänför sig till upphandling i enlighet med målen i strategiprogrammet och upphandlingsstrategin. I fråga om stadens gemensamma system är systemen från beställning till betalning, systemet för avtalshantering och utvecklingen av rapporteringen om stadens upphandlingar i utvecklingsfasen.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Anskaffningscentralen har ingen service som riktas direkt till kommuninvånarna och de objekt som är föremål för utveckling i form av e-tjänster är tjänster och samhörande system som erbjuds till kundförvaltningar och samarbetspartner, såsom upphandlings-, beställnings- och lagringssystemen.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

55 %:ssa hankintakeskuksen tekemistä hankinnoista huomioidaan ympäristönäkökulma

Asiakastyytyväisyys 3,8 (asteikolla 1-5).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Hankintasuunnitelman laatiminen Helsingin kaupungin palvelut Oy:n tuottamille palveluille.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Huomioitu sitovassa tavoitteessa.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Miljöperspektivet beaktas i 55 % av de upphandlingar som anskaffningscentralen utför.

Kundtillfredsställelse 3,8 (på skalan 1–5)

Övriga verksamhetsmål

Utarbetande av en upphandlingsplan för tjänster som produceras av Helsingfors stads Service Ab.

Energieffektivitets- och miljömål

Beaktade i det bindande målet.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Kestävä kehitys – Hållbar utveckling						
Hankintakilpailutukset, joissa ympäristönäkökulma on huomioitu– Konkurrensutsättning av upphandlingar, i vilka miljöperspektivet beaktats	50	50	50	55	60	65
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Keskimääräinen työpanos/kilpailutus, htp– Arbetsinsats i genomsnitt/konkurrensutsättning, dagsverken	33,1	48,6	48,6	40,5	34,7	30,4
Keskimääräinen työpanos/1 000 toimitusriviä, htp– Arbetsinsats i genomsnitt/1 000 leveransrader, dagsverken	17	16	16	16	16	16
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Hankintakilpailutusten määrä, kpl– Antalet konkurrensutsatta upphandlingar, st.	145	100	100	120	140	160
Logistiikkakeskuksen toimitusrivien määrä, 1 000 kpl– Logistikcentralen, antal leveransrader, 1 000 st.	409	400	400	400	400	400
Logistiikkakeskuksen varaston arvo, 1 000 euroa– Värdet på logistikcentralens lager, 1 000 euro	919	900	900	900	900	900
Resurssit – Resurser						
Henkilöstömäärä 1.4.2015– Antalet anställda 1.4.2015	58	54	54	54	54	54
Toimitilat– Verksamhetslokaler, m²	4 168	4 168	4 168	4 168	4 118	4 118

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
(Tuottavuusmatriisi, jossa työpanosten tuottavuuden painoarvo 80 % ja asiakastyytyväisyyden 20 % - Produktivitetsmatris, där betydelsen av arbetsinsatsernas produktivitet är 80 % och kundtillfresställelsen 20 %)	116	100	100	107	115	123
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)						

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	4 168	4 168	4 168	4 168	4 118	4 118
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare						
Hallintokunnan oma mittari– Förvaltningens egen mätare						

2 09 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto – Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	70 378	73 677	73 490	73 949	74 039	74 645	75 207
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	137 787	129 993	128 574	129 332	127 688	127 683	127 740
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-67 409***	***-56 316***	***-55 084***	***-55 383***	***-53 649***	***-53 038***	***-52 533***
Poistot - Avskrivningar	71 506	73 863	73 841	78 842	78 842	79 942	80 942
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-138 915***	***-130 179***	***-128 925***	***-134 225***	***-132 491***	***-132 980***	***-133 475***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-138 915***	***-130 179***	***-128 925***	***-134 225***	***-132 491***	***-132 980***	***-133 475***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		4,7	-0,3	0,4	0,5	0,8	0,8
Menot - Utgifter		-5,7	-1,1	-0,5	-1,8	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Katu- ja viheralueiden palveluverkoston ylläpitäminen käyttökelpoisena on haasteellista muuttuvassa toimintaympäristössä, jossa taloudelliset näkymät ovat epävarmoja. Lisäksi ylläpidettävät alueet laajenevat ja ylläpidon tehtävävastuut lisääntyvät.

Kaupungin väkiluku kasvaa, samoin ikääntyvien asukkaiden suhteellinen osuus alueiden käyttäjistä. Asukasaktiivisuus lisääntyy kokonaisvastuullisen yleisten alueiden hoidon laajentuessa. Jatkossa palveluja, joudutaan priorisoimaan ja arvioimaan entistä kriittisemmin.

Katu- ja viheralueet laajenevat rakentamisen myötä, mikä edellyttää jatkossakin tiukkaa kustannusohjausta ja voimavarojen oikeaa suuntaamista.

Kaupunki ottaa huolehtiakseen kiinteistöjen omistajille kuuluvat katujen talvihoito- ja puhtaanapitovelvollisuudet. Katujen kokonaisvastuullista hoitoa laajennetaan koko kantakaupungin alueelle asteittain siten, että alueella tehtävät on siirretty kaupungille vuonna 2020. Laajeneva kiinteistöjen hoitovastuiden ottaminen kaupungille edellyttää toimintatapojen muutoksia. Niistä keskeisimpiä ovat katujen talvihoitoa ja puhtaanapitoa tehostavan kadunvarsipysäköintijärjestelyn toimeenpano, pysyvän lumenvastaanottopaikkaverkoston osoittaminen

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Att upprätthålla servicenätet för gatu- och grönområden i brukbart skick är en utmaning i den föränderliga omgivningen, där de ekonomiska utsikterna är osäkra. Dessutom blir områdena som upprätthålls större medan uppgifterna inom underhållet ökar.

Stadens befolkning växer, likaså den proportionella andelen åldrande invånare av de som använder områdena. Invånaraktiviteten ökar då det övergripande ansvaret för skötseln av allmänna områden utvidgas. I fortsättningen måste tjänsterna prioriteras och bedömas allt mera kritiskt.

Gatu- och grönområdena utvidgas genom byggande, vilket även i fortsättningen förutsätter stram kostnadsstyrning och en korrekt fördelning av resurserna.

Staden tar ansvaret för fastigheternas vinterunderhåll och renhållning som hör till fastighetsägarna. Det övergripande ansvaret för gatuunderhållet utvidgas gradvis att gälla hela innerstaden så att uppgifterna år 2020 har överförts på stadens ansvar. Stadens ökande ansvar inom underhållet av fastigheter förutsätter ändringar i tillvägagångssätten. De viktigaste av dem är verkställandet av gatuparkerings-arrangemanget som effektiviserar vinterunderhållet och renhållningen av gatorna, upptagandet av ett permanent

tilavarauksina sekä alueiden ja ylläpitotoiminnan valvontamenettelyn tehostaminen.

Katu- ja viheralueiden ylläpidon laatutaso pidetään pääosin nykytasolla. Näin ollen palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen tuottavuuden parantamiseen on panostettava aiempien vuosien tapaan.

Uusien alueiden rakentaminen ja muiden alueiden katujen, siltojen ja puistojen välttämätön peruskorjaaminen samanaikaisesti edellyttää tarkkaa ohjelmointia investointimäärärahojen puitteissa.

Pysäköintipolitiikan toimeenpano lisää tuloja asukaspysäköintitunnusten hinnan noustessa ja määrän mahdollisesti lisääntyessä. Pysäköinnin maksuvyöhykkeisiin suunnitellut muutokset lisäävät toteutuessaan tuloja. Kadunvarsipysäköinnin progressiivinen hinnoittelu vaikuttaa tuloihin.

Uusien alueiden tulo asukaspysäköintijärjestelmän piiriin lisää valvonnan tarvetta, muuttaa pysäköinninvalvontaa ja pakottaa siirtymään enenevässä määrin uuden tekniikan hyödyntämiseen valvonnassa, esimerkiksi kamera-auton ja älylasien käyttämiseen. Segway-tyyppisten laitteiden käyttöä pysäköinninvalvonnassa tutkitaan, kun tämän mahdollistava lakimuutos tulee voimaan.

Pysäköintipolitiikan ja citylogistiikkaohjelman toimeenpano lisää ja tuo uusia pysäköintitunnuksia hallinnoitavaksi ja valvottavaksi. Tällä on suora vaikutus asiakaspalvelun ja pysäköinninvalvonnan työhön.

Pysäköintitunnusten ja matkapuhelimella tehtyjen pysäköintimaksujen valvonta tehdään jo rekisteritunnuksen avulla. Pysäköintiautomaatit uusitaan 2015. Uusimisen jälkeen myös automaateilla tehtyjen maksujen valvonta tapahtuu samalla tavalla.

Pysäköintipolitiikan toimeenpano, maksullisen pysäköinnin kehittäminen ja mahdolliset muutokset lainsäädännössä edellyttävät muutoksia pysäköinninvalvonnan toiminnanohjausjärjestelmään.

Vuonna 2015 rauennut lakiesitys ns. yksityisestä pysäköinninvalvonnasta tullee uudelleen vireille; sen voimaantulo lisää pysäköinninvalvonnan tehtäviä.

Tavoite Helsingistä Tapahtumien kaupunkina ja julkisen kaupunkitilan uudet käyttötavat yhdistyneenä vaatimuksiin kaupunkitilassa tehtävien töiden ja tapahtumien haittojen hallinnasta ja kaupunkitilan vahvasta isännyydestä lisäävät painetta valvonnan lisäämiseen.

nätverk av platser för mottagning av snö i form av platsreserveringar och effektiviseringen av tillsynsförfarandet i fråga om områden och underhållsverksamhet.

Kvalitetsnivån på underhållet av gatu- och grönområden ska huvudsakligen bevaras på den nuvarande nivån. Därför är det nödvändigt att likt tidigare år satsa på en förbättring av ordnandet av tjänster och produktiviteten för köpta tjänster.

Byggandet i nya områden och den samtidiga nödvändiga ombyggnaden av gator, broar och parker i andra områden förutsätter noggrann programmering inom ramen för investeringsanslagen.

Verkställandet av parkeringspolitiken ökar inkomsterna då priset på boendeparkeringstecknen stiger och antalet eventuellt ökar. De planerade ändringarna i parkeringens betalningszoner ökar inkomsterna då de verkställs. Den progressiva prissättningen av gatuparkeringen påverkar inkomsterna.

Anslutandet av nya områden till systemet för boendeparkering ökar behovet av övervakning, ändrar parkeringsövervakningen och förutsätter allt oftare utnyttjande av ny teknik i övervakningen, till exempel smarta glasögon och bilar som utrustas med kameror. Användning av fordon av Segway-typ i parkeringsövervakningen utreds, då lagändringen som tillåter detta träder i kraft.

Verkställandet av parkeringspolitiken och citylogisitikprogrammet ökar antalet parkeringstecken och skapar nya att förvalta och övervaka. Det här har en direkt påverkan på kundtjänstens och parkeringsövervakningens arbete.

Övervakningen av parkeringstecken och parkeringsavgifter som betalas med mobiltelefon sköts redan nu med hjälp av registreringstecknet. Parkeringsautomaterna förnyas 2015. Efter förnyandet övervakas betalningar som gjorts med automater på samma sätt.

Verkställandet av parkeringspolitiken, utvecklandet av den avgiftsbelagda parkeringen och de eventuella ändringarna i lagstiftningen förutsätter ändringar i parkeringsövervakningens verksamhetsstyrningssystem.

Det år 2015 förfallna lagförslaget om s.k. privat parkeringsövervakning väcks på nytt; då det träder i kraft ökar antalet uppgifter inom parkeringsövervakningen.

Målet om Helsingfors som Evenemangens stad och det offentliga stadsrummets nya användningssätt kombinerade med kraven på kontroll av olägenheter från arbeten och evenemang i stadsrummet och stadsrummets starka värdskap ökar trycket för en ökning av övervakningen.

Hankintojen johtamisen ja tilaajaosaamisen merkitys kasvaa. Toiminta rakentamisessa esiintyvien epäterveiden ilmiöiden, kuten harmaan työvoiman ja harmaan talouden estämiseksi korostuu.

Henkilöstön saatavuus ja viraston kilpailukyky työnantajana korostuvat henkilöstön ikärakenteesta ja työelämän muutoksesta johtuen.

Tiukentuva talous pakottaa tehostamaan toimintaa. Toimintaprosesseja rationalisoidaan. Resurssien kohdentamista arvioidaan uudelleen.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Kaupungin talousnäkymät pakottavat arvioimaan tarjottavien julkisten palveluiden tarpeellisuutta myös katu- ja viheralueilla. Näin erityisesti, koska samanaikaisesti joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn asemaa edellytetään vahvistettavaksi. Vaikka Helsingin asukasluku kasvaa voimakkaasti, kasvaa myös ikääntyneiden suhteellinen osuus katu- ja viheralueiden käyttäjistä. Näiden painopistemuutosten huomioon ottaminen tulee yhä keskeisemmäksi.

Asukkaiden toiveet ja odotukset huomioidaan talousraamin puitteissa. Katualueille asukkaat toivovat edelleen panostusta talvihoitoon sekä liukkaudentorjuntaan että lumenpoistoon, etenkin asuntokaduilla sekä jalankulku- ja pyöräteillä. Toinen selkeä toive on päällysteiden kunnossapidon parantaminen. Pölyämisen vähentämistä ja roskien poistoa on toivottu tehtävän nykyistä enemmän. Puistoalueiden käyttäjät taas pitävät tärkeinä penkkejä ja valaistusta sekä kukkaistutuksia. Käymälöihin ja leikkipaikkoihin tulisi asukkaiden mielestä panostaa nykyistä enemmän.

Tavoitteena on järjestää katu- ja viheralueiden palvelut kustannustehokkaasti. Katu- ja viheralueiden palvelut järjestetään käyttäen sekä omajohtoista tuotantoa että kilpailutettuja urakoitsijoita. Ulkoisten markkinoiden ja oman tuotannon rinnakkainen toiminta varmistaa hankintojen taloudellisuuden, sujuvuuden, nopeuden ja riskittömyyden sekä mahdollistaa hankintojen taloudellisuuden vertailun. On tärkeää, että molemmat tuotantotavat säilyvät tilaajan kannalta toiminta- ja kilpailukykyisinä.

Suunnittelemalla hankintojen tilaaminen pitkäjänteisesti rakennusvirasto haluaa varmistaa, että edellytykset ja paine kaupungin omien tuottajien toiminnan ja kilpailukyvyn tavoitteelliselle kehittämiselle säilyvät. Tämä tapahtuu kumppanuuteen perustuvalla yhteistyöllä, riittävän pitkäkestoisilla sopimuksilla sekä palveluiden hinnoittelupolitiikalla, joka ottaa huomioon paitsi omajohtoisen tuotannon kustannustekijöiden erityispiirteet myös ulkoisten markkinoiden kilpailuhaasteet.

Betydelsen av ledning och beställarkunskap i upphandlingar ökar. Verksamheten för att hindra osunda fenomen i byggbranschen, såsom grå arbetskraft och grå ekonomi, betonas.

Tillgången på kunnig personal och verkets konkurrenskraft som arbetsgivare betonas med anledning av de anställdas åldersstruktur och ändringen i arbetslivet.

Den allt stramare ekonomin gör att verksamheten måste effektiviseras. Verksamhetsprocesserna utvecklas och allokeringen av resurser bedöms på nytt.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Stadens ekonomiska utsikter förutsätter en omvärdering av de offentliga tjänsterna även i gatu- och grönområden. Så särskilt på grund av kraven på utveckling av kollektivtrafikens och gång- och cykeltrafikens ställning. Trots att Helsingfors invånarantal ökar kraftigt, ökar också den proportionella andelen äldre människor som nyttjar gatu- och grönområden. Att beakta de här tyngdpunktsändringarna blir allt centralare.

Invånarnas önskemål och förväntningar beaktas inom ramen för budgeten. Satsningsobjekt i gatuområden som invånarna fortfarande har önskat är halkbekämpning och snöröjning särskilt på bostadsgator och gång- och cykelstråk. Ett annat tydligt önskemål är bättre underhåll av beläggningen. Dessutom önskas större satsningar på minskningen av damm och borttagning av skräp. Användarna av parkområden prioriterar bänkarna, belysningen och blomsterplanteringarna. Invånarna vill också se större satsningar på toaletter och lekplatser.

Målet är att organisera servicen för gatu- och grönområden kostnadseffektivt. Servicen för gatu- och grönområden organiseras med hjälp av både självledd produktion och konkurrensutsatta entreprenörer. Den externa marknadens och den egna produktionens parallella existens försäkrar ekonomiska, smidiga, snabba och riskfria upphandlingar och gör det möjligt att jämföra upphandlingarnas lönsamhet. Det är viktigt att båda produktionssätten bevaras funktionsdugliga och konkurrenskraftiga för beställaren.

Genom att planera beställningen av anskaffningar på lång sikt vill byggnadskontoret säkra att förutsättningarna och trycket för en målinriktad utveckling av verksamheten och konkurrenskraften hos stadens egna producenter. Det här sker genom samverkan som grundar sig på partnerskap, tillräckligt långfristiga avtal och en prissättningspolicy för tjänster som beaktar förutom de karakteristiska dragen i kostnadsfaktorerna för självledd produktion också konkurrensutmaningarna på den externa marknaden.

Palveluosasto lisää digitaalisia palveluita pysäköintitunnuksissa ja katutyöluvissa. Se tuo lisää tehokkuutta ja mahdollistaa henkilöresurssien siirtämisen tehtäviin, joissa on resurssien vajausta tai jaksottaista tehtäviin liittyvää kuormitusta esimerkiksi asiakaspalvelussa, pysäköinninvalvonnan maksujen tarkkailussa ja alueidenkäytön lupahallinnassa.

Pysäköinninvalvonnassa avustamista eli yksityisalueiden yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevan mahdollisen lainsäädännön toimeenpano muuttaa ja lisää pysäköinninvalvonnan ja asiakaspalvelun tehtäviä, kasvattaa viraston menoja ja lisää tuloja.

Kiinteistöjen tulee kustantaa alueellaan tapahtuva yksityinen pysäköinninvalvonta. Kunnallinen pysäköinninvalvonta tekee pyynnöstä vastakin valvontaa yksityisalueilla resurssiensa puitteissa.

Erilaiset uudet julkisen kaupunkitilan käyttötavat muuttavat alueidenkäytön lupien hallintaa ja valvontaa.

Maankäyttölupien ja -sopimusten sekä kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvontaa lisätään resurssien puitteissa. Tehty valvonta dokumentoidaan järjestelmällisesti. Valvonnassa priorisoidaan turvallisuutta ja esteettömyyttä sekä liikenteen sujuvuutta.

Mobiiliteknologiaa hyödynnetään asiakaspalautteen antamiseen, valvontatiedon välittämiseen kentältä ja maksulliseen pysäköintiin.

Kilpailuttaminen

Hankintatoimintaa ja kilpailuttamista kehitetään vuonna 2012 hyväksytyn rakennusviraston hankintastrategian ja siihen perustuvan yleisten alueiden hankintasuunnitelman linjausten mukaisesti.

Rakennusvirasto ja Stara allekirjoittivat vuoden 2015 alussa kumppanuussopimuksen yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Sopimuksessa on linjattu virastojen yhteistyön periaatteet ja kehittämissuunnat toiminnan yhteisestä kehittämisestä erityisesti tuottavuuden parantamiseksi.

Yksityisiltä palveluntuottajilta tilattavat palvelut kilpailutetaan. Suunnittelu- ja ylläpitopalvelut tilataan pääsääntöisesti kokonaistaloudellisuuteen perustuen. Rakentamishankkeet tilataan pääsääntöisesti hintakilpailun perusteella, mutta erityiskohteissa käytetään valintaperusteena kokonaistaloudellisuutta, myös muut hankintalain mukaiset menetelmät tulevat kysymykseen.

Serviceavdelningen ökar de digitala tjänsterna för parkeringstecken och gatuarbetstillstånd. Det resulterar i bättre effektivitet och gör det möjligt att flytta personalresurser till uppgifter där det råder resursbrist eller belastning i perioder till exempel inom kundtjänsten, kontrollen av parkeringsövervakningens betalningar och tillståndshanteringen i områdesanvändningen.

Verkställandet av den eventuella lagstiftningen om biträdande vid parkeringsövervakning, dvs. privat parkeringsövervakning i privata områden, ändrar och ökar uppgifterna inom parkeringsövervakningen och kundtjänsten. Verkets inkomster och utgifter ökar.

Fastigheterna bör bekosta den privata parkeringsövervakningen i sitt område. Den kommunala parkeringsövervakningen utför även i fortsättningen på begäran övervakning i privata områden inom ramen för sina resurser.

De nya sätten att använda stadsrummet ändrar förvaltningen och tillsynen av tillstånden för områdesanvändning.

Kraven på noggrannare iakttagande av tillstånd och avtal för markanvändningen och av gatuunderhållsförpliktelserna och på bättre övervakning av olaglig markanvändning ökas inom ramen för resurserna. Övervakningen dokumenteras systematiskt. Inom övervakningen prioriteras trygghet och tillgänglighet och trafikens smidighet.

Mobilteknologi utnyttjas för kundrespons, förmedling av övervakningsuppgifter från fältet och avgiftsbelagd parkering.

Konkurrensutsättning

Upphandlingsverksamheten och konkurrensutsättningen utvecklas enligt byggnadskontorets upphandlingsstrategi som godkändes år 2012 och riktlinjerna i den på strategin baserade upphandlingsplanen för allmänna områden.

Byggnadskontoret och Stara ingick i början av år 2015 ett partnerskapsavtal om byggande och underhåll av allmänna områden. I avtalet upptas principerna för samarbetet mellan förvaltningarna och utvecklingsriktlinjerna för den gemensamma utvecklingen av verksamheten särskilt för att förbättra produktiviteten.

De tjänster som beställs av privata serviceproducenter konkurrensutsätts. Planerings- och underhållstjänsterna beställs i huvudsak med beaktande av den totalekonomiska nyttan. Byggnadsprojekten beställs företrädesvis utifrån priskonkurrens men i specialobjekt används den totalekonomiska nyttan som kriterium, även de andra metoderna i upphandlingslagen kommer på fråga.

Hankintojen ympäristövaikutukset, kestävä kehitys ja eettinen kelpoisuus nousevat jatkossa yhä enemmän yhdeksi valintakriteeriksi kaupungin ympäristöpoliittisten tavoitteiden ja globaalin vastuun strategian vaatimalla tavalla.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa kaikkia viraston toimintoja, prosesseja ja projekteja. Prosessiriskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on liitetty osaksi viraston toimintaprosesseja ja niiden kehittämistä.

Talousarvion toteutumista seurataan osavuosiraportein ja talousarvioennustein neljä kertaa vuodessa. Toiminnan kehittymisen ja tuottavuuden kannalta merkittävimpien talousarviotavoitteiden toteutumista edistetään tulospalkkioin. Jatkuvassa toiminnan tehokkuuden ja tuloksellisuuden seurannassa on käytössä SAP- ja Business Warehouse -järjestelmien tuottamat raportit sekä sähköinen laskujen hallinta.

Tietohallinnon riskien vähentämisen ja tietoturvan parantamisen toteutus jatkuu: SAP -järjestelmän muutoshallinta ja toipumissuunnitelma sekä kaikkien järjestelmien varmuuskopiointi ja palautus.

Hankintariskejä on vähennetty kehittämällä viraston yhteistä toimintajärjestelmää ja panostamalla hankinta-asiakirjojen valmisteluun. Lisäksi hankintalakimiehet tarkastavat sopimusasiakirjojen oikeellisuuden.

Työsuojelullisia riskejä vähennetään vakiintunein työsuojelutoimenpitein, työsuojeluorganisaation avulla sekä henkilöstön jatkuvalla koulutuksella.

Ympäristöriskien vähentämiseksi rakennusvirasto laatii lautakunnan hyväksymän ympäristöohjelman nelivuotiskausittain, voimassa oleva ympäristöohjelma on vuosille 2013–2016. Ympäristöohjelma päivitetään seuraavaksi nelivuotiskaudeksi vuoden 2016 aikana.

Erityisen runsaslumisina talvina toimitaan vuonna 2013 päivitetyn talvihoidon varautumissuunnitelman mukaisesti.

Henkilöstön osalta pyritään varmistamaan mahdollisten sijaisuuksien toimivuus sopimalla sijaisuusjärjestelyt ennakolta ja tunnistamalla toiminnan kannalta tärkeimmät työkokonaisuudet. Eläkkeelle siirtymisistä tai työpaikan vaihtamisesta johtuviin henkilöstöriskeihin varaudutaan ennakoivalla rekrytoinnilla ja henkilöstön asiantuntijuutta laajentamalla. Henkilöstön työkuormien kohtuullisuus ja tasopainoisuus varmistetaan henkilöjohtamisen ja työhyvinvointipalvelujen keinoin.

Kaupunkilaiset haluavat yhä aktiivisemmin osallistua katu- ja puistohankkeiden suunnitteluun. Vuorovaikutusvalmiuksia tulee parantaa hankkeiden valmistelun tueksi. Eri

Upphandlingarnas miljökonsekvenser, hållbar utveckling och etisk duglighet fungerar i fortsättningen allt oftare som ett kriterium i enlighet med kraven i stadens miljöpolitiska mål och strategi för globalt ansvar.

Riskhantering

Riskhantering är en del av förvaltningens alla funktioner, processer och projekt. Identifiering, bedömning och hantering av processrisker har gjorts till en del av förvaltningens verksamhetsprocesser och utvecklingen av dem.

Budgetutfallet följs upp med delårsrapporter och budgetprognoser fyra gånger om året. Utvecklingen av verksamheten och förverkligandet av de för produktiviteten viktigaste budgetmålen främjas med resultatpremier. I den kontinuerliga uppföljningen av verksamhetens effektivitet och resultat används rapporter som produceras med systemen SAP och Business Warehouse och elektronisk fakturahantering.

Minskandet av riskerna inom informationsförvaltningen och förbättrandet av datasäkerheten fortsätter: SAP-systemets ändringshantering och återhämtningsplan liksom också säkerhetskopiering och återställning för alla system.

Upphandlingsriskerna har minskats genom utveckling av kvalitetssystem och satsningar på beredningen av upphandlingsdokument. Dessutom granskar upphandlingsjuristerna riktigheten av avtalsdokumenten.

Risker som hänför sig till arbetarskydd minskas genom vedertagna arbetarskyddsåtgärder, arbetarskyddsorganisationen och kontinuerlig utbildning av personalen.

Byggnadskontoret tar vart fjärde år fram ett av nämnden godkänt miljöprogram för att minska miljöriskerna. Det gällande miljöprogrammet är för åren 2013–2016. Miljöprogrammet uppdateras för nästa fyraårsperiod under år 2016.

Den år 2013 uppdaterade beredskapsplanen för vinterunderhåll följs i fall av exceptionellt snörika vintrar.

I fråga om personalen ordnas vikarieringsarrangemangen i förväg och identifieras de för verksamheten viktigaste arbetshelheterna för att säkra funktionaliteten av eventuella vikariat. Personalrisker som orsakas av pensioneringar eller byte av arbetsplats åtgärdas genom förutseende rekrytering och utvidgning av personalens expertis. Att personalens arbetsbörda är rimlig och i balans säkras med hjälp av personledarskap och arbetshälsotjänster.

Stadsborna vill allt aktivare delta i planeringen av gatu- och parkprojekt. Interaktionsfärdigheterna ska förbättras till stöd för beredningen av projekten. De olika användargruppernas

käyttäjäryhmien ristiriitaiset näkemykset suunnitelman sisältöön lisäävät hankkeiden viivästymisriskiä. Suunnitelmavarantoa lisäämällä voidaan tällaisissa tapauksissa lähteä toteuttamaan vaihtoehtoisia hankkeita.

motstridiga åsikter i fråga om planens innehåll ökar risken för att projekten fördröjs. I dylika fall kan alternativa projekt genomföras genom att planreserven ökas.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Toimiva Helsinki

Asuntotuotannolla vastataan kasvavan Helsingin tarpeisiin

— Edistetään kaupungin asuntotuotantotavoitteen toteutumista nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamisprosessia, tehostaen hallintokuntarajat ylittäviä prosesseja sekä nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamispalvelujen hankintaa ja toimeenpanoa.

Esikaupunkien ja asuinalueiden vetovoima

— Yleisten alueiden aluesuunnitelmissa parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukioiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Lisäksi painotetaan ylläpitoa tehostavia suunnitelmaratkaisuja uudis- ja peruskorjaushankkeissa sekä lisätään ylläpidon vaikuttavuutta toimenpiteiden paikallisella priorisoinnilla.

Kaupunkirakenteen eheyttäminen

— Osallistutaan uuden yleiskaavan valmisteluun ja yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä perustettavan metsäisen suojeluverkoston suunnitteluun.

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistäminen

— Parannetaan palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja toteuttamalla katu- ja puisto-osastolle kuuluvat joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt viivytyksittä sekä varmistamalla matkaketjujen sujuvuus ylläpidon keinoin.
— Edistetään kestävää liikkumista luovuttamalla paikkoja kaupunkipyöräasemille ja pyöräpysäköintiin sekä sähköautojen latauspisteille.
— Yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa varmistetaan, että liikenne- ja katusuunnitelmissa huomioidaan kaikkien liikennemuotojen talvihoidon vaatimukset. Lisäksi talvihoidon tilaamisessa huomioidaan kaikki liikennemuodot.

Turvataan kantakaupungin liikenteen toimivuus

— Osallistutaan kokonaisvaltaisen liikenteen kehittämisohjelman laatimiseen mm. pysäköinninvalvonnan ja maksullisen pysäköinnin osalta.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Ett fungerande Helsingfors

Behoven i det växande Helsingfors tillgodoses genom bostadsproduktion.

— Ökandet av målen för stadens bostadsproduktion främjas med en snabbare planerings- och byggnadsprocess som uppnås genom effektivare processer över förvaltningsgränserna och snabbare upphandling och implementering av planerings- och byggnadstjänster.

Förorternas och bostadsområdenas dragningskraft

— I områdesplanerna för allmänna områden förbättras kvaliteten på gator, rekreationsområden och öppna platser, säkerheten, renligheten och funktionaliteten i den tätare stadsstrukturen. Dessutom betonas planlösningar som effektiviserar underhållet i ny- och ombyggnadsprojekt och ökas effektiviteten av underhållet genom lokal prioritering.

Harmonisering av stadsstrukturen

— Byggnadskontoret deltar i beredningen av den nya generalplanen och i planeringen av skogarnas skyddsnätverk, som grundas i samband med godkännandet av generalplanen.

Främjande av gång, cykelåkning och kollektivtrafik

— Tjänster och arbetsplatsområden görs lättare att nå i och med att kollektivtrafikförbindelser och gång- och cykeltrafiknätverk utvecklas genom att sådana kollektivtrafikhållplatser som hör till gatu- och parkavdelningen anordnas utan dröjsmål och smidigheten i resekedjorna säkras med hjälp av underhåll.
— Hållbar förflyttning främjas genom överlåtelse av platser för stadscykelstationer och cykelparkering och laddningspunkter för elbilar.
— Tillsammans med stadsplaneringskontoret säkras det att vinterunderhållets krav för alla trafikformer beaktas i trafik- och gatuplanerna. Dessutom beaktas alla trafikformer i beställningen av vinterunderhåll.

Smidig trafik i innerstaden säkerställs

— Byggnadskontoret deltar i utarbetandet av ett övergripande trafikutvecklingsprogram bl.a. i fråga om parkeringsövervakning och avgiftsbelagd parkering.

Ympäristökriteerien käyttöä lisätään ja resurssitehokkuutta parannetaan

— Katu- ja viheralueiden rakentamisen ja ylläpidon energia- ja materiaalitehokkuutta parannetaan tehostamalla talvihoidon lumilogistiikkaa, hajauttamalla lumenvastaanottoa, varmistamalla ylijäämämassojen jalostuksen ja hyötykäytön edellytykset sekä hyödyntämällä täysimääräisesti kaupungin rakennuskohteista syntyvä asfaltti- ja betonipurkumateriaali.

Ilmaston muutokseen sopeutuminen

— Kaavayhteistyöllä edistetään riittäviä tilavarauksia ja toimivan kaupunkiympäristön syntymistä.

— Laajennetaan puistokasvien ja kaupunkipuiden lajivalikoimaa sopimaan paremmin muuttuviin ilmasto-oloihin. Ehkäistään vieraslajien leviämistä.
— Poikkeuksellisen runsaslumisina talvina toteutetaan talvihoidon varautumissuunnitelmaa.
— Edistetään tulva- ja hulevesien hallintaa sekä toimintamalleja jatkamalla tulvantorjuntasuunnitelman mukaisten tulvansuojeluhankkeiden toteuttamista ja kehittämällä hulevesitulvariski-kohteiden suunnitteluratkaisuja. Hyödynnetään Kuninkaantammen hulevesiprojektin kokemuksia hulevesien hallinnassa viheralueilla. Osallistutaan päällysteiden kehittämishankkeeseen.

Koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Vastuullisen energiapolitiikan tärkein työkalu on energiansäästö

— HKR-Rakennuttaja toimii energiansäästöneuvottelukunnan koordinoijana ja käytännön työn toteuttajana sekä asiantuntijana koko kaupungin energiatehokkuustyössä.
— Rakennusvirasto asettaa energiansäästötoimenpiteet energiansäästötavoitteeseen pääsemiseksi vuosittain päivitettävässä viraston energiansäästön toimintasuunnitelmassa.

Helsinki on hauska ja houkutteleva kaupunki

— Vahvistetaan asukkaiden vastuunottoa lähiympäristöstään lisäämällä mahdollisuuksia pitää huolta yhteisestä kaupungista.
— Tuetaan asukkaiden osallisuutta ja yhdessä tekemistä osoittamalla asukkaiden käyttöön kaupunkiviljelyyn soveltuvia alueita.
— Luodaan edellytyksiä kaupunkitilan hyödyntämiseen tilapäiskäyttöön, kuten tapahtumien järjestämiseen ja kaupunkiviljelyyn kehittämällä ja päivittämällä yleisten alueiden käytön periaatteita.

— Julkisen kaupunkitilan käytettävyyttä kehitetään esteettömyyttä ja turvallisuutta edistämällä.

Miljökriterier tillämpas i större utsträckning, och resurseffektiviteten förbättras

— Energi- och materialeffektiviteten i byggandet och underhållet av allmänna områden främjas genom att snölogistiken inom vinterunderhållet förbättras, snömottagningen sprids, förutsättningarna för förädling och nyttobruk av överskottsmassor säkras och asfalt- och betongrivningsmaterialet från stadens byggnadsobjekt utnyttjas fullständigt.

Anpassning till klimatförändringen

— Genom samarbete i planläggningen främjas tillräckliga lokalreserveringar och skapandet av en fungerande stadsmiljö.
— Sortimentet av parkväxter och stadsträd utökas så att det bättre lämpar sig för de föränderliga klimatförhållandena. Spridningen av främmande arter hindras.
— Beredskapsplanen för vinterunderhåll följs i fall av exceptionellt snörika vintrar.
— Hanteringen och verksamhetsmodellerna för översvämningsvatten och dagvatten främjas genom att genomförandet av projekten för översvämningsskydd fortsätter i enlighet med planen för översvämningsbekämpning och planeringslösningarna i objekten med risk för dagvattensöversvämning utvecklas. Erfarenheterna från Kungsekens dagvattenprojekt utnyttjas i hanteringen av dagvatten på grönområden. Verket deltar i projektet för utveckling av beläggningarna.

Hela Helsingfors koldioxidutsläpp minskas med 30 procent före år 2020 jämfört med 1990 års nivå. Det viktigaste redskapet för en ansvarsfull energipolitik är energisparande.

— HSB-Byggherre fungerar som samordnare och genomförare av det praktiska arbetet för energisparkommissionen och som expert i energieffektivitetsarbetet för hela staden.
— Byggnadskontoret fastställer energisparåtgärderna för att uppnå energisparmålet i handlingsplanen för energisparande, som uppdateras årligen.

Helsingfors är en rolig och lockande stad

— Invånarnas anvarstagande för närmiljön ökas genom att de ges bättre möjligheter att ta hand om den gemensamma staden.
— Invånarnas delaktighet och gemensamma strävanden stöds genom att invånarna anvisas områden som lämpar sig för stadsodling.
— Förutsättningar för tillfälligt utnyttjande av stadsrummet, till exempel för arrangerande av evenemang och stadsodling, skapas genom att principerna för användning av allmänna områden utvecklas och uppdateras.
— Det offentliga stadsrummets användbarhet utvecklas genom att tillgängligheten och säkerheten främjas.

Asukas- ja asiakastyytyväisyys
— Vahvistetaan henkilöstön asiakaslähtöistä palveluasennetta.

Elinvoimainen Helsinki

Meri-Helsinki tarjoaa elämyksiä kaupunkilaisille ja matkailijoille sekä liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille.
— Osallistutaan Merellinen Helsinki -ohjelman laadintaan.

Tapahtumien Helsinki on hauska kaupunki.
— Rakennusvirasto luo edellytyksiä tehdä Helsingistä todellinen tapahtumakaupunki. Sähköistä asiointia lisätään tapahtumahallinnassa voimakkaasti edistäen samalla yhden luukun periaatetta tapahtumaluvissa.

— Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa syntyvät uudet tavat käyttää yleisiä alueita voivat aiheuttaa ristiriitoja perinteisten käyttötapojen kanssa. Rakennusvirasto viestittää sosiaalisessa mediassa ja muutoin yleisten alueiden eri käyttötapojen yhteensovittamisen ja tämän edellyttämän suvaitsevaisuuden tärkeyttä.

— Mahdollistetaan tapahtumien järjestäminen keskeisillä aukioilla ja merkittävimmissä puistoissa huomioimalla tapahtumien vaatimia järjestelyjä rakentamisessa sekä varautumalla tapahtumiin ylläpidossa.

Helsinki vahvistaa asemaansa muotoilun suurkaupunkina käyttämällä muotoilua kaupungin uudistamisessa
— Osallistutaan valittujen kaupunginosien luonnetta korostavan valaistuksen luomiseen muotoilun ja teknologian avulla.

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Ikääntyvistä huolehditaan
— Edistetään vanhusväestön liikkumista asuinympäristössään parantamalla yleisten alueiden esteettömyyttä rakenteellisin ja ylläpidon keinoin sekä varmistamalla terveysasemien, palvelutalojen ja senioriasuntojen esteetön saavutettavuus joukkoliikenteellä.

Helsinkiläisten liikunta lisääntyy
— Tehdään yhteistyötä ulkoilureittiverkoston palvelujen kehittämisessä liikuntaviraston kanssa.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tuottavuuden ja laadun parantaminen
— Tehostetaan käyttötalouden tuotannonohjausta ja ostopalvelujen hankintaa. Omajohtoisen ja kilpailutetun

Invånar- och kundtillfredsställelse
— Personalens kundorienterade serviceattityd stärks.

Ett livskraftigt Helsingfors

Havs-Helsingfors ger invånare och turister upplevelser och företag möjligheter till affärsverksamhet.
— Byggnadskontoret deltar i utarbetandet av programmet Havs-Helsingfors.

Helsingfors med sina evenemang är en rolig stad.
— Byggnadskontoret skapar förutsättningar för att göra Helsingfors till en riktig evenemangsstad. Den elektroniska kommunikationen ökas kraftigt inom evenemangsadministrationen medan principen för en lucka samtidigt främjas i fråga om evenemangstillstånd.
— De nya sätt att använda allmänna områden som uppstår till exempel i de sociala medierna kan orsaka konflikter i förhållande till de traditionella användningssätten. Byggnadskontoret informerar i de sociala medierna och annars om sammanjämkandet av de olika användningssätten för de allmänna områdena och vikten av tolerans som detta förutsätter.
— Att arrangera evenemang görs möjligt på centrala öppna platser och i de mest betydande parkerna genom att arrangemangen som evenemangen kräver beaktas i byggandet och genom förberedelser med tanke på evenemang inom underhållet.

Helsingfors stärker sin status som designstorstad genom att använda design vid förnyelse av staden
— Staden deltar i skapandet av belysning som betonar karaktären av utvalda stadsdelar med hjälp av design och teknologi.

Välmående Helsingforsare

De äldre tas om hand
— De äldres möjligheter att förflytta sig i sin boendemiljö främjas genom att förbättra tillgängligheten i allmänna områden med hjälp av strukturella åtgärder och underhåll och säkra att hälsostationer, servicehus och seniorbostäder är obehindrat tillgängliga med kollektivtrafiken.

Helsingforsarnas motion ökar
— Friluftsstråknätverkets tjänster utvecklas i samverkan med idrottsverket.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Förbättring av produktiviteten och kvaliteten
— Produktiviteten förbättras genom produktionsstyrning och utveckling av upphandlingen av köpta tjänster. Förhållandet mellan stadens egen produktion och den

tuotannon suhde optimoidaan käyttömenojen tuottavuusvaatimuksia vastaavaksi.

— Varmistetaan katu- ja puistohankkeiden toteutus investointiraamin puitteissa ja tuottavuustavoitteiden mukaisesti hankesuunnittelulla ja -ohjauksella. Toteutetaan rakentamisen laadun parantamisen hanke jossa tavoitteena on elinkaarikustannusten pienentäminen. Lisätään ylläpidettävyystavoitteiden painoa investointihankkeiden suunnittelun ohjauksessa. Lisäksi lisätään vuorovaikutusta asukkaiden kanssa sähköisellä viestinnällä investointihankkeiden suunnitteluvaiheessa.
— Lisätään digitaalisia palveluita asiakaspalautteissa, pysäköintiasioissa ja maankäyttöluvissa tavoitteena hallittu itsepalvelun lisääminen.

— Sähköpostin ja puhelimen käyttöä palautteiden antamisessa vähennetään ohjaamalla asiakkaita käyttämään kaupungin palautejärjestelmää.
— Verkkoasioinnin ja -maksamisen lisäämisen myötä laskujen ja muun postin lähettämistä vähennetään.

Organisaatiorakenteiden kehittäminen

— Osallistutaan teknisen puolen virasto- ja vastuurakenteen sekä nykyisten virastorajat leikkaavien prosessien läpikäyntiin ja uudistamiseen.

— Osallistutaan tilahallinnon, rakennuttamisen ja rakentamisen toimintojen kehittämiseen.

Tietotekniikka palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin kehittämistä

— Sähköistä asiointia lisätään osana toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittämistyötä.

Hankintatoimintaa tehostetaan ja ympäristövastuuta lisätään

— Kehitetään kestäviä hankintoja. Ympäristönäkökulma on huomioitu 50 %:ssa hankintoja jo vuonna 2015.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Avoin ja osallistava Helsinki

— Kehitetään sähköisiä osallistumis- ja vuorovaikutuskanavia yleisten alueiden aluesuunnitelmien ja investointihankkeiden suunnittelussa.
— Merkittävissä investointihankkeissa vuorovaikutusta kehitetään sekä ennakoivammaksi että osallistavammaksi lisäämällä sähköisten vuorovaikutuskanavien käyttöä ja järjestämällä yhteistyötapaamisia.
— Osallistutaan alueellisen osallistumisen pilottien toteuttamiseen yleisten alueiden osalta.

konkurrensutsatta produktionen dimensioneras efter produktivitetskraven.

— Byggnadskontoret säkrar att gatu- och parkprojekt genomförs inom ramen för budgeten och i enlighet med produktivitetsmålen genom projektplanering och projektstyrning. Ett projekt för att förbättra kvaliteten på byggandet genomförs med syfte att minska livscykelkostnaderna. Underhållsmålens betydelse ökas då planeringen av investeringsprojekten styrs. Dessutom ökas interaktionen med invånarna genom elektronisk kommunikation i investeringsprojektens planeringsfas.

— Användningen av digitala tjänster ökas i kundresponsen, parkeringsfrågorna och markanvändningstillstånden med syftet att kontrollerat öka självbetjäningen.
— Användningen av e-post och telefon för respons minskas genom att kunderna hänvisas till stadens responssystem.
— Utskicket av fakturor och annan post minskas i och med ökningen i användningen av elektroniska tjänster och e-fakturor.

Utveckling av organisationsstrukturerna

— Byggnadskontoret deltar i genomgången och förnyandet av förvaltnings- och ansvarsstrukturen inom tekniska sektorn och processerna som överskrider de nuvarande förvaltningsgränserna.
— Byggnadskontoret deltar i utvecklingen av funktionerna inom lokalförvaltningen, byggherreverksamheten och byggandet.

Informationstekniken gagnar invånarna och bidrar till att staden utvecklas

— De elektroniska tjänsterna utökas som en del av utvecklingen av verksamhetsprocesser och datasystem.

Upphandlingsverksamheten blir effektivare och miljöansvaret större

— Hållbara upphandlingar utvecklas. Miljöperspektivet har beaktats i 50 % av upphandlingarna redan år 2015.

Demokratin och delaktigheten stärks

Ett öppet och inkluderande Helsingfors

— De elektroniska kanalerna för deltagande och interaktion utvecklas i planeringen av områdesplaner för allmänna områden och investeringsprojekt.

— I betydande investeringsprojekt utvecklas interaktionen mot ett mera förutseende och inkluderande håll genom ökad användning av elektroniska interaktionskanaler och arrangemang av samarbetsmöten.

— Byggnadskontoret deltar i genomförandet av lokala pilotprojekt för deltagande i fråga om allmänna områden.

- Annetaan viraston suunnitelma- ja kartta-aineistoa sekä yleisten alueiden rekisterin aineistoa Helsinki Region Infoshare -verkkopalveluun.
- Lisätään digitaalisten tietojen saatavuutta avaamalla HRI:n kautta tietoja palautteista, pysäköinnin tilannekuvasta ja kaupungin liikennemerkeistä, maksullisesta pysäköinnistä ja pysäköinninvalvonnasta sekä alueidenkäytöstä ja alueidenvalvonnasta.
- Lisätään digitaalisia palveluita palautteissa, pysäköinninvalvonnan oikaisuvaatimuksissa ja pysäköintitunnuksissa sekä alueidenkäytön maankäyttöluvissa.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Henkilökunnan määrä on 470 henkilöä. Viiden vuoden kuluessa lähtee eläkkeelle 82 henkilöä. Uuden henkilökunnan rekrytointi perustuu kattavaan henkilöstösuunnitteluun. Tulevaisuuden osaamistarpeiden ja tehtävien määrittely sekä töiden suorittamiseen liittyvä oikea resursointi ovat pääasiallisia painopistealueita henkilöstösuunnittelussa.

Rakennusviraston vetovoimaisuutta työnantajana parannetaan edelleen, sillä työvoiman saatavuuteen kohdistunee haasteita. Erityisesti panostetaan nuorten osaajien rekrytointiin sekä riittävien työharjoittelupaikkojen tarjoamiseen opiskelijoille. Muunkielisiä opiskelijoita pyritään palkkaamaan korkeakoulu- tms. harjoittelijoiksi. Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyötä tehdään yhteistyössä muiden teknisten virastojen kanssa.

Johtamisen kehittäminen on viraston strategian mukaisesti yhtenä painopistealueena. Työn tekemisen uusia tapoja tutkitaan ja kehitetään viraston uusissa monitoimitiloissa. Hyvin toimivat ja helposti eri tilanteisiin muuntuvat työtilat mahdollistavat avoimen vuorovaikutuksen sekä tiedonsiirron. Ne kannustavat myös intensiiviseen yhteistyöhön. Monitoimitila edellyttää myös uudenlaisia johtamistaitoja.

Osaamista vahvistetaan mm. henkilökunnan suunnitelmallisella koulutuksella. Urasuunnittelua ja tehtäväkiertomahdollisuuksia lisätään sekä kehitetään muita työssä oppimisen muotoja.

Henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhön, työympäristöön ja työpaikan päätöksentekoon vahvistetaan osallistumismahdollisuuksia sekä yhteisöllisyyttä kehittämällä.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Rakennusvirasto siirtyy väliaikaisiin tiloihin Elimäenkatu 5:een Vallilaan viimeistään 1.11.2015. Tilat ovat

- Planerings- och kartmaterial från byggnadskontoret och material som ingår i registret för allmänna områden överlåts till webbtjänsten Helsinki Region Infoshare.
- Tillgängligheten till digital information förbättras genom att uppgifter om respons, situationsbilden av parkeringen och stadens trafikmärken, den avgiftsbelagda parkeringen och parkeringsövervakningen och områdesanvändningen och områdesbevakningen öppnas via HRI.
- Användningen av digitala tjänster ökas i fråga om respons, begäran om omprövning inom parkeringsövervakningen, parkeringstecken och markanvändningstillstånden i områdesanvändningen.

Verkets personalplan 2016–2018

Antalet anställda är 470. Under de följande fem åren går 82 anställda i pension. Rekryteringen av ny personal grundar sig på omfattande personalplanering. Den noggrannare definieringen av de framtida kunskapsbehoven och uppgifterna och den korrekta allokeringen av resurser för utförandet av arbeten är huvudsakliga prioriteter inom personalplaneringen.

Byggnadskontorets attraktivitet som arbetsgivare förbättras fortfarande, eftersom det sannolikt förekommer utmaningar i tillgängligheten på arbetskraft. Särskilt görs satsningar på rekryteringen av unga proffs och att studerande erbjuds ett tillräckligt antal arbetspraktikplatser. Byggnadskontoret strävar att anställa studerande med främmande språk som modersmål bland annat som högskolepraktikanter. Samarbete med högskolor och läroinrättningar förs i samverkan med de övriga förvaltningarna inom den tekniska sektorn.

Utveckling av ledarskapet är ett prioritetsområde i enlighet med verkets strategi. Nya metoder för att utföra arbete undersöks och utvecklas i byggnadskontorets nya allaktivitetslokaler. Arbetslokalerna som fungerar bra och lätt kan ändras enligt olika situationer gör det möjligt med öppen interaktion och informationsöverföring. De uppmuntrar också till intensiv samverkan. En allaktivitetslokal förutsätter också nya slags ledarskapskunskaper.

Kompetensen stärks bl.a. genom systematisk utbildning för personalen. Karriärplanering och möjligheterna till rotation utökas och andra sätt för lärande på arbetsplatsen utvecklas.

Personalens möjligheter att påverka sitt eget arbete, arbetsmiljön och beslutsfattandet på arbetsplatsen stärks genom att gemenskap och möjligheterna att delta utvecklas.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Byggnadskontoret flyttar till tillfälliga lokaler på Elimägatan 5 i Vallgård senast 1.11.2015. Lokalerna är mångsidiga och

monikäyttöiset ja tehokkaat. Toimitilan pinta-ala on noin puolet nykyisestä, yhteensä 9 630 m². Toimitilat on vuokrattu rakennusviraston käyttöön toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella, joka on mahdollista irtisanoa aikaisintaan 30.4.2018.

Rakennusvirasto on mukana teknisten virastojen yhteisessä toimitilahankkeessa.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Tuottavuutta lisätään kehittämällä toimintatapoja ja toimintaprosesseja, lisäämällä yhteistyötä yli hallintokuntarajojen, hyödyntämällä uutta teknologiaa, kehittämällä tilaamismenettelyjä sekä panostamalla henkilöstön osaamisen ja esimiestyön kehittämiseen. Taloudelliselta volyymiltaan suurimmille palveluille eli yleisten alueiden ylläpidolle ja investointihankkeiden rakennuttamiselle, pysäköinninvalvonnalle, rakennuttamiselle sekä hallintopalveluille on määritelty tuottavuusmittarit. Tuottavuuden mittaamista kehitetään edelleen.

Rakennusviraston konkreettiset toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi:

Infran rakentamisen ja ylläpidon logistiikan parantaminen (kaupunkisuunnitteluvirasto, ympäristökeskus, rakennusvirasto, Stara)

- Lumilogistiikan parantaminen (kuormalavojen korotus, lähivarastointi, pysäköinnin talvijärjestelyt) etenee. Lumenkuljetuksen kuormakokoa suurennetaan. Urakoitsijoilta edellytetään suunnitelmaa lumen lähivarastointialueiden käytöstä. Pysäköintijärjestelyjä laajennetaan entisestään.
- Ylijäämämaamassojen hyötykäyttöä lisätään.
- Purkumateriaalien - ylijäämäasfaltin ja betonin hyötykäyttöä lisätään.
- Lehtijätteen varastointia ja hyötykäyttöä tehostetaan.

Kaupunkirakentamisen toimeenpanon nopeuttaminen ja kustannusohjauksen parantaminen (kaupunginkanslia, kiinteistövirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvirasto, Stara)

- Kaupunkirakentamisen toteutusprosessin nopeuttaminen.
- kaava-alueen toteuttamisen kesto asemakaavoituksen käynnistämisestä katurakentamisen 1. vaiheen ja kunnallistekniikan verkostojen valmistumiseen
- Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -prosessin seuranta, mittaaminen ja vaikuttavuuden arviointi.

- Hankeohjelmamenettely ja Fore - kustannussuunnitteluohjelmiston käyttö ja kustannusarvioiden onnistumisen seuranta infrahankkeissa.

effektiva. Verksamhetslokalernas yta är cirka hälften av den nuvarande, totalt 9 630 m². Verksamhetslokalerna har hyrts för byggnadskontorets bruk genom ett avtal på obestämd tid som kan sägas upp tidigast 30.4.2018.

Byggnadskontoret deltar i det gemensamma projektet för verksamhetslokaler för förvaltningarna inom den tekniska sektorn.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Produktiviteten ökas genom att verksamhetssätten och verksamhetsprocesserna utvecklas, samarbetet över förvaltningsgränserna ökas, ny teknologi utnyttjas, beställningsförfaranden utvecklas och satsningar görs på personalens kunskaper och utvecklingen av chefsarbetet. Produktivitetsmätare har bestämts för tjänsterna med den största ekonomiska volymen, dvs. underhållet av allmänna områden och byggherreverksamheten för investeringsprojekt, parkeringsövervakningen, byggherreverksamheten och förvaltningstjänsterna. Mätandet av produktiviteten utvecklas fortfarande.

Byggnadskontorets konkreta åtgärder för att förbättra produktiviteten:

Förbättrande av infrastrukturbyggandet och underhållets logistik (stadsplaneringskontoret, miljöcentralen, byggnadskontoret, Stara)

- Förbättrande av snölogistiken (höjning av lastflaken, närförvaring, parkeringens vinterarrangemang) fortskrider. I transporten av snö görs lassen större. Entreprenören förutsätts ha en plan för användning av närförvaring av snö. Parkeringsarrangemangen utvidgas ytterligare.
- Nyttobruket av överskottsmassor ökas.
- Nyttobruket av rivningsmaterial såsom asfalt och betong ökas.
- Förvaringen och nyttobruket av lövavfall effektiviseras.

Påskyndande av implementeringen av stadsbyggandet och förbättrandet av kostnadsstyrningen (stadskansliet, fastighetskontoret, stadsplaneringskontoret, byggnadskontoret, Stara)

- Påskyndande av stadsbyggandets implementeringsprocess.
- Tiden för byggandet av planområdet från början av detaljplanläggningen till färdigställandet av 1:a fasen i gatubyggandet och de kommunaltekniska nätverken.
- Uppföljning, mätning och konsekvensbedömning av processen gemensam kommunalteknisk byggarbetsplats (YKT).
- Projektprogramförfarande och användning av kostnadsplaneringsmjukvaran Fore och uppföljning av hur kostnadskalkylerna har lyckats i infrastrukturprojekten.

— Rakennusviraston ja Staran vuoden 2015 kumppanuussopimukseen perustuvan tuottavuuden kehittämisohjelman toimeenpano.
— sopimuksen mukaisten tuottavuustavoitteiden saavuttaminen

Kaupunkitilaohjeen laatiminen (rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, liikennelaitos, liikuntavirasto, rakennusvalvontavirasto, kaupunginkanslia Stara, Helen, Helen Sähköverkko, Helsingin Satama, Helsingin seudun liikenne)
— Kaupunkitilaohjetta valmistellaan kaupunginjohtajan nimittämässä työryhmässä. Kaupunkitilaohje on hallintokuntien välinen yhteinen sopimus ja tapa toimia yleisiä alueita suunniteltaessa, rakennettaessa ja ylläpidettäessä. Kaupunkitilaohje tähtää kustannussäästöihin, toimintojen tehostamiseen ja Helsingin identiteetin vahvistumiseen.

Teknisen alan virastojen yhteinen toimitila (asuntotuotantotoimisto, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, rakennusvalvontavirasto, rakennusvirasto)
— Teknisen alan virastojen yhteisen toimitilan toteuttaminen mahdollistaisi toiminnan kokonaisvaltaisen uudelleen suunnittelun tilajärjestelyjen osalta, mikä tehostaisi huomattavasti tilojen käyttöä ja vähentäisi tilakustannuksia sekä lisäisi tukipalvelujen tuottavuutta.

Rakennusviraston sisäiset toimenpiteet

Viraston toimintaprosessien tarkoituksenmukaisuuden parantaminen ja toimintatapojen yhdenmukaistaminen

— Viraston prosessit ja niiden ohjeistus pidetään ajantasalla mm. auditointien perusteella.

Tilaajan ja tuottajien yhteistyön ja yhteisen kehittämisen vahvistaminen
— Toteutetaan yhdessä laaditut kehittämisohjelmat.

— Järjestetään säännöllisesti palautetilaisuuksia (kaksisuuntainen palaute) ja kyselyjä. Hyödynnetään saatu palaute tilaajan toiminnan kehittämisessä.

Tilaajan kustannustehokkuuden parantaminen
— Suunnitellaan ja otetaan käyttöön omaisuudenhallinnan menetelmät.
— Otetaan käyttöön suunnittelun hankeohjelmaan (laajuus, laatu ja kustannusraami) perustuva ohjaus.

— Jatkokehitetään suunnitteluprosessin tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointia.

Ulkovalaistuksen energiankulutuksen vähentäminen
— Vähennetään energiankulutusta vähintään 2,5 prosenttia edellisen vuoden tasosta.

— Implementering av utvecklingsprogrammet för produktiviteten som grundar sig på byggnadskontorets och Staras partnerskapsavtal.
— Uppnående av produktivitetsmålen i enlighet med programmet.

Utarbetande av stadsrumsanvisningar (byggnadskontoret, stadsplaneringskontoret, fastighetskontoret, trafikverket, idrottsverket, byggnadstillsynsverket, stadskansliet, Stara, Helen, Helen Elnät, Helsingfors Hamn, Helsingforsregionens trafik)
— Stadsrumsanvisningarna bereds inom en arbetsgrupp tillsatt av stadsdirektören. Stadsrumsanvisningarna är ett gemensamt avtal mellan förvaltningarna och ett sätt att gå till väga vid planering, byggande och underhåll av allmänna områden. Stadsrumsanvisningarna ska resultera i kostnadsbesparingar, effektivisering av verksamhetslokaler och stärkande av Helsingfors identitet.

Gemensamma verksamhetslokaler för förvaltningarna inom den tekniska sektorn (bostadsproduktionsbyrån, stadsplaneringskontoret, byggnadstillsynsverket, byggnadskontoret)
— Verkställandet av gemensamma verksamhetslokaler för förvaltningarna inom den tekniska sektorn gör det möjligt att planera om den övergripande verksamheten i fråga om lokalarrangemang, vilket betydligt effektiviserar lokalanvändningen och minskar lokalkostnaderna och ökar stödtjänsternas produktivitet.

Byggnadskontorets interna åtgärder

Förbättrande av ändamålsenligheten av byggnadskontorets verksamhetsprocesser och förenhetligande av verksamhetssätten
— Byggnadskontorets processer och anvisningarna till dem hålls uppdaterade bl.a. utifrån kontroller.

Förstärkande av samarbetet mellan beställaren och producenten och den gemensamma utvecklingen
— Gemensamt framtagna utvecklingsprogram verkställs.

— Responstillfällen (dubbelriktad respons) och enkäter ordnas regelbundet. Den inkomna responsen utnyttjas i utvecklingen av beställarens verksamhet.

Förbättrande av beställarens kostnadseffektivitet
— Metoder för egendomshantering planeras och tas i bruk.

— Styrning som grundar sig på planeringens projektprogram (omfattning, kvalitet och kostnadsram) tas i bruk.
— Produktivitets- och effektivitetsbedömningens planeringsprocess vidareutvecklas.

Minskande av utomhusbelysningens energiförbrukning
— Energiförbrukningen minskas med minst 2,5 procent jämfört med föregående år.

Tilahankkeiden kosteuden- ja pölynhallinta

— Kosteuden- ja pölynhallintaa varten kehitetyt uudet toimintamallit otetaan käyttöön käynnistyvissä kohteissa, jotta kaupungin uudis- ja peruskorjauskohteista saadaan entistä puhtaampia ja turvallisempia käyttäjille.

Uuden teknologian hyödyntäminen työn sujuvoittamisessa ja sähköisessä asioinnissa

— Panostetaan tietomallipohjaisen suunnittelun hyödyntämiseen, mikä lyhyellä tähtäimellä tarkoittaa tietoteknisten investointien kasvua, mutta pidemmällä tähtäimellä suunnittelun ja projektien läpiviennin tehostumista.
— Aluesuunnitelmien laadinnassa otetaan käyttöön sähköinen alusta, jolla tehostetaan aluesuunnitelmien tekemistä ja vähennetään kustannuksia ja parannetaan käytettävyyttä.
— Hyödynnetään kaupungin yhteistä palautejärjestelmää. Pysäköinninvalvonnassa ja alueiden käytön lupien haussa lisätään Asiointi.hel.fi-palvelun käyttöä. Kaupunkilaisille avataan tapahtumanhallintajärjestelmän tietoja käynnissä olevista ja tulevista tapahtumista ja muusta maankäytöstä.
— Rakennusvirasto on testannut valikoiduissa projekteissa sähköistä kilpailutusta ja tulee jatkamaan tätä työtä siihen soveltuvissa kohteissa, jolloin säästöä saavutetaan sekä kopio- että henkilötyökuluissa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Viraston tietotekniikkapalvelut toteuttavat ja hyödyntävät kaupunkitasoisia linjauksia ja periaatteita, kuten tietotekniikkaohjelmaa, kokonaisarkkitehtuuri- ja hankeohjelmamenettelyä. Toiminnassa tukeudutaan kaupunkitasoisiin palveluihin ja niiden kehittämisessä pyritään olemaan tiiviisti mukana.

Viraston tietotekniset ratkaisut toteutetaan aina osana kaupungin kokonaisarkkitehtuuria, näin lisätään järjestelmien yhteen toimivuutta ja voidaan hyödyntää yhteisiä tieto- ja palvelualustoja.

Kaupungin tietotekniikkalinjaukset ja ICT -palvelukeskus tulevat muuttamaan viraston tietotekniikkapalvelujen painopistettä perustietotekniikan ja -tietojärjestelmien hoitamisesta kohti viraston ydintoimintaa tukevien tietojärjestelmien kehittämistä. Tästä huolimatta virastossa tarvitaan myös vahva tietämys perustietotekniikkaankin liittyvissä asioissa ja tätä osaamista on ylläpidettävä ja kehitettävä.

Fukt- och dammhantering i lokalprojekten

— De nya verksamhetsmodellerna som utvecklats för fukt- och dammhantering tas i bruk i objekt som inleds, så att staden nybyggnads- och ombyggnadsobjekt blir allt renare och tryggare för användarna.

Utnyttjande av ny teknologi i ökandet av smidigheten i arbetet och i elektronisk kommunikation

— Satsningar görs i utnyttjandet av planering som grundar sig på datamodeller, vilket på kort sikt betyder ökade datatekniska investeringar, men på längre sikt resulterar i en effektivisering av planeringen och genomförandet av projekt.
— En elektronisk plattform tas i bruk i utarbetandet av områdesplaner, med hjälp av vilken arbetet med områdesplaner effektiviseras och användbarheten förbättras.
— Stadens gemensamma responssystem utnyttjas. I parkeringsövervakningen och ansökningen om tillstånd för användning av områden ökas användningen av tjänsten Asiointi.hel.fi. För stadsborna öppnas evenemangshanteringssystemets uppgifter om pågående och kommande evenemang och annan markanvändning.

— Byggnadskontoret har i utvalda projekt testat elektronisk konkurrensutsättning och kommer att fortsätta med det här arbetet i lämpliga objekt, varvid besparingar uppnås både i kopierings- och personalkostnader.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Byggnadskontorets IT-tjänster genomför och utnyttjar riktlinjer och principer på stadsnivå, såsom IT-programmet, helhetsarkitektur- och projektprogramförfarandet. Verksamheten grundar sig på tjänster på stadsnivå och byggnadskontoret strävar att aktivt delta i utvecklingen av dem.

Byggnadskontorets informationstekniska lösningar förverkligas alltid som en del av stadens helhetsarkitektur, så ökas systemens kompatibilitet och görs det möjligt att utnyttja gemensamma data- och tjänsteplattformar.

Stadens IT-riktlinjer och ICT-servicecentral flyttar tyngdpunkten för byggnadskontorets IT-tjänster från grundläggande datateknik och datasystem mot utveckling av datasystem som stöder verkets kärnfunktioner. Trots det behöver byggnadskontoret också gedigna kunskaper i frågor som hänför sig till grundläggande datateknik och de här kunskaperna bör upprätthållas och utvecklas.

Virastossa toimii tietotekniikkaryhmä joka edistää viraston tietojärjestelmien kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista kehittämistä osana osastojen ydintoimintojen kehittämistä. Ryhmän jäsenet tukevat tietotekniikkapalvelujen johtamista ja ohjausta edesauttamalla yhteisten linjausten jalkauttamisessa osastoilla. Ryhmän tarkoituksena on lisätä yhteistyötä eri toimijoiden, kuten tietotekniikkapalvelut -palveluyksikön, osastojen sekä keskushallinnon kesken. Ryhmä edistää tietotekniikan aktiivista hyödyntämistä viraston toiminnassa.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kehittämishankkeiden keskeisiä tavoitteita ovat sähköisten palveluiden lisääminen, vuorovaikutuksen tukeminen sekä tuottavuuden, it -tehokkuuden ja -osaamisen kartuttaminen.

Tiedonhallintaa kehitetään kokonaisvaltaisesti, huomioiden viraston sisäiset tarpeet, lukuisten tietojärjestelmien tarpeet, virastorajat ylittävät prosessit, kaupungin ulkopuolinen käyttö ja hanke/projektihallinta.

Tietoaineistojen avaamista jatketaan mahdollisimman kattavasti avoimen datan periaatteiden mukaisesti, samalla kuitenkaan unohtamatta itse prosessien avaamista ja tiedon avaamista toisille hallintokunnille.

Tietohallinnon ja tietotekniikan kehittämishankkeet on esitetty jäljempänä osastoittain.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

1. Rakennusviraston energiansäästötavoite vuonna 2016 on energiansäästöneuvottelukunnan ohjeistuksen mukaisesti 10 % vuoden 2010 kokonaisenergiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet.

2. Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 prosenttia hyötykäytetään.

3. Asunto-ohjelman mukaisille tonteille rakennetaan katu sellaiseen vaiheeseen, että tontin rakentaminen on oikea-aikaisesti mahdollista.

4. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä edistetään kehittämällä talvihoitoa. Tehdään tärkeimpien jalankulku- ja pyörätieyhteyksien verkostotarkastelu sisältäen yhteydet joukkoliikennepysäkeille koko kaupungissa. Kehitetään Helsingin olosuhteisiin sopivia pyöräteiden talvihoitomenetelmiä pilotin avulla.

Vid verket fungerar en IT-grupp som främjar den övergripande och systematiska utvecklingen av verkets IT-system som en del av utvecklingen av avdelningarnas kärnfunktioner. Medlemmarna i gruppen stöder ledningen av IT-tjänsterna och främjar implementeringen av de gemensamma linjedragningarna på avdelningarna. Gruppen har som avsikt att öka samarbetet mellan olika aktörer, såsom serviceenheten IT-tjänster, avdelningarna och centralförvaltningen. Gruppen främjar aktivt utnyttjande av datateknik i verkets verksamhet.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Centrala mål för utvecklingsprojekten är att utöka antalet elektroniska tjänster, stöda interaktion och förbättra produktiviteten, IT-effektiviteten och IT-kunskaperna.

Informationshanteringen utvecklas på ett helhetsbetonat sätt, genom att ta i beaktande verkets interna behov, behoven av ett flertal datasystem, processer som överskrider förvaltningsgränserna, användning utanför staden och projekthantering.

Öppnandet av datamaterial fortsätter så länge som möjligt enligt principerna för öppna data, dock utan att glömma att öppna själva processerna och data för andra förvaltningar.

Utvecklingsprojekten inom informationsförvaltningen och datatekniken presenterats nedan avdelningsvis.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

1. Byggnadskontorets energisparmål för 2016 är i enlighet med energisparkommissionens anvisningar 10 % av den totala energiförbrukningen år 2010, inklusive de tidigare årens energisparmål.

2. Minst 80 procent av marksubstansen som uppstår i Helsingfors gatu- och parkbyggande utnyttjas i stadens byggnadsobjekt.

3. Gatorna till tomter i bostadsprogrammet byggs till ett sådant stadium att det är möjligt att bebygga tomten i rätt tid.

4. En ökning av andelen gång-, cykel- och kollektivtrafik främjas genom utveckling av vinterunderhållet. En nätverksgranskning utförs för de viktigaste gång- och cykelstråken inklusive förbindelserna till kollektivtrafikhållplatser i hela staden. Vinterunderhållsmetoder för cykelvägar som lämpar sig för Helsingfors förhållanden utvecklas med hjälp av ett pilotförsök.

5. Sähköisesti käytettävissä olevien asiointipalveluiden osuutta lisätään vuodesta 2014 vuoden 2016 loppuun mennessä 30 prosenttiyksiköllä.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Kustannus- ja ekotehokas toiminta on yksi viraston kolmesta strategisesta päämäärästä, joka on linjassa Helsingin kaupungin strategiaohjelman kanssa. Merkittävien ympäristövaikutusten hallitsemiseksi rakennusvirastossa on laadittu yleisten töiden lautakunnan hyväksymä ympäristöohjelma, jossa on määritelty kattavasti ympäristöasioihin liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä sisältäen muun muassa energiatehokkuuteen ja energiansäästöön liittyviä toimenpiteitä. Nykyinen ympäristöohjelma vuosille 2013–2016 tukee kaupungin strategiaohjelman ympäristötavoitteita, kaupungin ympäristöpolitiikkaa, viraston strategiaa sekä ympäristösuojelun sektorikohtaisia ohjelmia. Ympäristöohjelma on myös osa viraston Ekokompassi ympäristöjärjestelmää.

Virasto on sitoutunut, osana ilmaston muutokseen hillintää, noudattamaan kaupungin energiansäästötavoitteita. Kaupunginohjeistuksen mukainen energiansäästötavoite on sisällytetty viraston vuotuisiin sitoviin tavoitteisiin. Tavoitteiden toteuttamista varten määritellään vuosittain energiansäästön toimenpiteet. Ne pohjautuvat vuonna 2012 laadittuun energiansäästön toimintasuunnitelmaan, johon on määritetty mihin toimintoihin energiansäästötavoitteet kohdistuvat. Rakennusviraston toimenpiteet kohdistuvat yleisten alueiden rakentamisen, katuvalaistuksen ja toimitilojen energiatehokkuuteen sekä toimistotyön energiankulutuksen hallintaan mm. ekologisen työmatkaliikkumisen edistämiseen.

Rakennusvirasto koordinoi kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Helsingin kaupungin energiansäästötoimintaa mm. vastaamalla energiansäästöneuvottelukunnan (ESNK) toiminnasta ja avustamalla hallintokuntia energiansäästötavoitteiden laatimisessa. Lisäksi julkisten toimitilojen rakennuttamisessa panostetaan energiatehokkuuteen, energiansäästöön sekä matala- ja lähes nollaenergiarakentamiseen.

5. Andelen e-tjänster som erbjuds ökas från år 2014 till slutet av 2016 med 30 procentenheter.

Övriga verksamhetsmål

Energieffektivitets- och miljömål

Kostnadseffektiv och ekologiskt effektiv verksamhet är ett av verkets tre strategiska mål, som är i överensstämmelse med Helsingfors stads strategiprogram. För att kontrollera betydande miljökonsekvenser har byggnadskontoret tagit fram ett miljöprogram som nämnden för allmänna arbeten har godkänt. I programmet finns omfattande definitioner av mål och åtgärder i fråga om miljöärenden, bland annat åtgärder som hänför sig till energieffektivitet och energisparande. Det nuvarande miljöprogrammet för åren 2013–2016 stöder miljömålen i stadens strategiprogram, stadens miljöpolicy, verkets strategi och de sektorspecifika miljöskyddsprogrammen. Miljöprogrammet är också en del av verkets miljösystem Ekokompassen.

Verket har förbundit sig att som en del av stävjandet av klimatförändringen följa stadens energisparmål. Energisparmålet enligt stadens anvisningar har inkluderats i verkets årliga bindande mål. För uppfyllelsen av målen fastställs årligen mål för energibesparing. De grundar sig på energibesparingens verksamhetsplan som togs fram år 2012, i vilken det ingår definitioner för vilka funktioner energisparmålen gäller. Byggnadskontorets åtgärder riktas till byggandet av allmänna områden, energieffektivitet i gatubelysning och verksamhetslokaler och kontroll av energianvändningen i kontorsarbete, bl.a. främjande av ekologisk pendling.

Byggnadskontoret koordinerar i enlighet med stadsstyrelsens beslut Helsingfors stads energibesparingsverksamhet bl.a. genom att ansvara för Helsingfors stads energisparkommissions (ESNK) verksamhet och bistå förvaltningarna med utarbetandet av energisparmål. I byggherreverksamheten för offentliga verksamhetslokaler satsas på energieffektivitet, energibesparing och lågenergibyggande och nästan nollenergibyggande.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Ulkovalaistuksen energian kulutus KWh/asukas– Energiförbrukning, utomhusbelysningen, KWh/invånare	84,64	81,14	81,14	79,11	77,71	77,71
Ylläpidettävä katuala, ha– Gatumark som ska underhållas, ha	2 083	2 114	2 114	2 125	2 146	2 168
Ylläpidettävät sillat, m^2– Broar som ska underhållas, m^2	311 243	318 778	318 778	318 778	318 778	318 778
Yleiset käymälät, kpl– Allmänna toaletter	38	39	39	40	41	41
Uudelleen päällystetty katuala, ha– Gatumark med förnyad beläggning, ha	45	45	45	45	45	45
Rakennetut puistot, ha– Anlagda parker, ha	898	886	886	907	912	916
Pellot ja niityt, ha– Åkrar och ängar, ha	1 234	1 175	1 175	1 180	1 185	1 185
Metsäiset alueet, ha– Skogiga områden, ha	4 575	4 739	4 739	4 739	4 739	4 739
Katuvihreä , ha– Gatugrönska, ha	481	479	479	491	496	501
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl– Upplags- och närflyttning av fordon, st.	12 900	19 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl– Uppmaningar att flytta fordon, st.	6 500	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Pysäköintivirhemaksut, kpl– Felparkeringsavgifter, st.	276 000	230 000	200 000	190 000	200 000	200 000
Pysäköintiautomaatit, kpl– Parkeringsautomater, st.	600	600	585	550	500	450
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl– Kundtjänstkontakter, st.	130 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Maankäyttöluvat ja vuokraukset, kpl– Markanvändningstillstånd och arrenderingar, st.	13 950	13 950	14 000	14 000	14 000	14 000
Uudisrakennukset ja peruskorj, m2– Nybyggnad och ombyggnad, m²	81 574	50 000	47 698	50 000	30 000	30 000
Arkkitehtuuriosaston projekteille tehdyt tunnit– Timmar avlagda för arkitekturavdelningens projekt	39 798	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Ylläpidon teettäminen– Underhåll som verket låter utföra	98	120	102	121	122	123
Investointien teettäminen– Investeringar som verket låter utföra	120	102	120	103	104	105
Pysäköinninvalvonta–parkeringsövervakning	70	100	100	101	102	103

Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	20 119	20 119	20 119	11 060	11 060	11 060
Pinta-ala (htm2)/työntekijä– Yta (m² lägenhetsyta)/anställd	44,21	44,21	44,21	22,39	21,79	21,79

2 09 01 Katu- ja viheralueiden ylläpito – Underhåll av gatu- och grönområden

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	60 358	62 283	63 824	63 516	63 586	64 197	64 702
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	127 804	118 599	118 499	118 899	117 235	117 235	117 235
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-67 445***	***-56 316***	***-54 675***	***-55 383***	***-53 649***	***-53 038***	***-52 533***
Poistot - Avskrivningar	71 506	73 863	73 841	78 842	78 842	79 942	80 942
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-138 951***	***-130 179***	***-128 516***	***-134 225***	***-132 491***	***-132 980***	***-133 475***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-138 951***	***-130 179***	***-128 516***	***-134 225***	***-132 491***	***-132 980***	***-133 475***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		3,2	2,5	2,0	2,1	1,0	0,8
Menot - Utgifter		-7,2	-0,1	0,3	-1,2	0,0	0,0

2 09 04 HKR Rakennuttaja – HSB-Byggherre

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	10 020	11 394	9 666	10 433	10 453	10 448	10 505
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	9 983	11 394	10 075	10 433	10 453	10 448	10 505
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***37***	***0***	***-409***	***0***	***0***	***0***	***0***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***37***	***0***	***-409***	***0***	***0***	***0***	***0***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***37***	***0***	***-409***	***0***	***0***	***0***	***0***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		13,7	-15,2	-8,4	-8,3	0,0	0,5
Menot - Utgifter		14,1	-11,6	-8,4	-8,3	0,0	0,5

2 10 Rakentamispalvelu (Stara) – Byggtjänsten (Stara)

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	203 836	220 000	204 900	220 000	205 354	205 354	205 354
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	195 384	211 116	196 016	211 116	196 470	196 470	196 470
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***8 451***	***8 884***	***8 884***	***8 884***	***8 884***	***8 884***	***8 884***
Poistot - Avskrivningar	4 147	4 200	4 316	4 300	4 300	4 300	4 300
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***4 304***	***4 684***	***4 568***	***4 584***	***4 584***	***4 584***	***4 584***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***4 304***	***4 684***	***4 568***	***4 584***	***4 584***	***4 584***	***4 584***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		7,9	-6,9	0,0	-6,7	0,0	0,0
Menot - Utgifter		8,1	-7,2	0,0	-6,9	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Vuoden 2016 sitova toimintakatetavoite on sama kuin vuonna 2015 ja se on haasteellinen Staralle, koska myyntivolyymin arvioidaan säilyvän enintään vuoden 2014 tasolla. Tavoitteen saavuttaminen vaatii selkeää tuottavuuden parantamista ja kustannustehokkuuden lisäämistä kaikilla liiketoiminta-alueilla. Kustannuksissa on kyettävä joustamaan myynnin laskua vastaavasti.

Haasteita tuo suurimpien tilaajien tilausmäärien vähentyminen entistä alhaisemmalle tasolle sekä tilattavien hankekokojen pieneneminen.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Staran päätilaajien tilaukset ovat olleet viime vuosina laskussa. Yksityisiä palveluntuottajia käytetään aiempaa enemmän. Stara kehittää edelleen prosessejaan saavuttaakseen kustannussäästöjä hintakilpailukyvyn parantamiseksi. Stara tehostaa kokonaisvaltaisesti taloudellista kilpailukykyään.

Vuosina 2017–2018 liikevaihdon odotetaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2016.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Det bindande målet för verksamhetsbidraget år 2016 är detsamma som år 2015, vilket innebär en utmaning för Stara, eftersom försäljningsvolymen beräknas stanna kvar på högst 2014 års nivå. För att målet ska nås krävs det en klart bättre produktivitet och ökad kostnadseffektivitet inom alla områden för affärsverksamheten. Det måste gå att anpassa kostnaderna till den sjunkande försäljningen.

Att volymen på beställningarna från de största beställarna blir allt lägre och att storleken på de beställda projekten minskar innebär utmaningar.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Beställningarna från Staras huvudsakliga kunder har minskat de senaste åren. Privata serviceproducenter används mer än förr. Stara vidareutvecklar sina processer i syfte att nå kostnadsbesparingar som förbättrar förmågan att konkurrera med priserna. Stara effektiviserar sin ekonomiska konkurrenskraft heltäckande.

Åren 2017–2018 väntas omsättningen hålla sig på samma nivå som år 2016.

Kilpailuttaminen

Stara toimii kaupungin teknisten tuotteiden ja palveluiden yhteishankintayksikkönä. Ulkopuolisten palveluiden määrää tullaan tulevaisuudessa vähentämään niiltä osin, kun se on taloudellisesti ja strategisesti järkevää. Ulkopuolisten urakoitsijoiden ja palveluntuottajien käyttämisessä ei ole ennakoitavissa suuria muutoksia.

Hankintojen kilpailuttamisessa ei ole vireillä tai suunnitteilla merkittäviä muutoksia. Kilpailutetut hankinnat muodostavat jatkossakin merkittävän osan Staran toiminnasta, tuotantotoimintaan liittyvien alihankintapalveluiden suuren osuuden takia. Hankintatoimintaa kehitetään edelleen Helsingin kaupungin hankintastrategian sekä Helsingin kaupunginvaltuuston hyväksymän strategiaohjelman 2013–2016 linjausten mukaisesti. Lisäksi Starassa laaditaan Helsingin kaupungin hankintastrategiaan pohjautuva Staran hankintastrategia, joka otetaan käyttöön vuonna 2016. Osto- ja hankintatoimen tehostaminen parantaa Staran kilpailukykyä ja vahvistaa Staran talouden tuottavuutta.

Kaupungin strategiaohjelman mukaan Helsinki on eturivin toimija globaalin vastuun kantamisessa, mikä ilmenee esimerkiksi ympäristönsuojelussa sekä hankintapolitiikassa. Strategiaohjelman tavoitteena on lisätä ympäristövastuuta kasvattamalla ympäristönäkökulman huomioivien hankintojen osuutta. Vuoteen 2016 mennessä 60 %:ssa hankinnoista huomioidaan ympäristönäkökulma. Lisäksi Stara rakennusurakoiden merkittävänä kilpailuttajana toimii aktiivisesti harmaan talouden torjumiseksi hankintatoiminnassaan sekä noudattaa kansainvälisen työelämän perusnormeja kuten lapsityövoiman käytön kieltämistä.

Helsingin kaupungin hankintatoimen yleiset linjaukset on määritetty strategiaohjelmassa, jota täydentävät hankintastrategia sekä muut toimintaohjelmat, joissa on painotettu erityisesti rakentamissektorin yksiköiden yhteistyötä ja roolia hankintojen koordinoinnissa ja harmaan talouden torjunnassa.

Stara kehittää hankintatoimintaansa systemaattisesti ja yllämainitut näkökohdat huomioidaan hankintojen kehitystyössä. Rakentamisen merkittävänä toimijana Staralla on olennainen rooli tavoitteiden toteuttajana. Hankintatoiminnassa ja kilpailutuksissa tullaan kiinnittämään huomiota myös muihin strategiaohjelman tavoitteisiin. Lisäksi Stara osallistuu aktiivisesti hankintoihin liittyvien järjestelmien sekä käytänteiden kehittämiseen erityisesti sopimushallinnan sekä tilauksesta maksuun –hankkeen kautta.

Konkurrensutsättning

Stara är stadens inköpscentral för tekniska produkter och tjänster. Mängden externa tjänster kommer i framtiden att minskas i den mån det är ekonomiskt och strategiskt förnuftigt. Några stora förändringar är inte att vänta i anlitandet av externa entreprenörer och serviceproducenter.

När det gäller konkurrensutsättningen av upphandlingar är inga större ändringar förestående eller planerade. De konkurrensutsatta upphandlingarna utgör också framöver en betydande del av Staras verksamhet till följd av den stora andelen underleveranstjänster inom produktionen. Upphandlingsverksamheten vidareutvecklas i enlighet med riktlinjerna i det av stadsfullmäktige godkända strategiprogrammet 2013–2016. Dessutom utarbetar Stara sin egen upphandlingsstrategi, som bygger på Helsingfors stads upphandlingsstrategi och börjar tillämpas år 2016. Effektivare inköp och upphandlingar förbättrar Staras konkurrenskraft och stärker Staras ekonomiska produktivitet.

Enligt Helsingfors strategiprogram går staden i bräschen när det gäller att ta ett globalt ansvar, vilket kommer fram exempelvis i miljöskyddet och upphandlingspolitiken. Ett mål i strategiprogrammet är att öka andelen upphandlingar som beaktar miljöansvaret. Miljöaspekten ska år 2016 ha börjat beaktas i 60 % av upphandlingarna. Som en betydande aktör när byggentreprenader konkurrensutsätts bekämpar Stara aktivt den grå ekonomin i sin upphandlingsverksamhet och följer de grundläggande normerna inom det internationella arbetslivet, såsom förbud mot utnyttjande av barnarbetskraft.

Allmänna riktlinjer för Helsingfors stads upphandlingar ingår i strategiprogrammet, som kompletteras av en upphandlingsstrategi och andra handlingsprogram, vilka betonar särskilt samarbetet mellan enheterna i byggsektorn och deras roll när det gäller att samordna upphandlingar och bekämpa den grå ekonomin.

Stara utvecklar sin upphandlingsverksamhet systematiskt och synpunkterna ovan beaktas också i fortsättningen då upphandlingarna utvecklas. Stara är en viktig aktör inom byggandet och har därför en väsentlig roll när det gäller att nå dessa mål. I upphandlingsverksamheten och vid konkurrensutsättningar kommer också de övriga målen i strategiprogrammet att beaktas. Stara deltar dessutom aktivt i utvecklingen av system och praxis i anslutning till upphandlingar, speciellt genom avtalshantering och projektet från beställning till betalning.

Riskienhallinta

Staralla riskienhallintaa koordinoi virastotasoinen riskienhallinnan arviointiryhmä, joka tukee riskienhallinnan kehittämistä sekä arvioi ja välittää riskienhallintaan, riskiennusteisiin ja vuosittaisiin selontekoihin liittyviä tietoja. Teknisen palvelun lautakunta on hyväksynyt Staran sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen huhtikuussa 2015.

Staran hallintomalliselvitys ja teknisten virastojen rakenteiden mahdolliset muutokset saattavat oleellisesti muuttaa Staran toimintaa jatkossa. Kilpailukyvyn parantaminen on olennaisin keino vastata tulevaisuuden haasteisiin.

Merkittävin taloudellinen riski liittyy työkannan supistumisen uhkaan ja sen mukanaan tuomiin kannattavuushaasteisiin. Toiminta on tärkeää sopeuttaa sellaiseksi, että resursseille on täysimääräinen käyttö kaikissa olosuhteissa.

Operatiivisista riskeistä merkittävimmät kohdistuvat toimialalla tyypillisesti henkilöriskeihin ja erityisesti vakavien työtapaturmien mahdollisuuksiin. Kaupunkitason merkittävimmistä riskeistä rakentamisen huonon laadun parantaminen koskee suoraan myös Staraa, joka osallistuu laadunvarmistustyöhön monin eri tavoin.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Staran visiona on olla alansa halutuin palveluntuottaja ja työnantaja – vastuullinen ja kilpailukykyinen edelläkävijä. Visio tukee hyvin kaupungin strategiaa palveluajattelun, johtamisen ja henkilöstön osalta. Erityistä huomiota kiinnitetään kilpailukykyisyyteen, vastuullisuutta ja edelläkävijyyttä unohtamatta. Staran strategisia kehittämishankkeita ja toimenpiteitä jatketaan vuonna 2016 kilpailukykyisyyden parantamiseksi. Tavoitteena on vahva asiakaslähtöisyys ja tuottavuuden parantaminen, jota tavoitellaan mm. kehittämällä johtamista, prosesseja, hankintoja, resurssien hallintaa ja osaamista. Toimintajärjestelmän luominen ja auditoinnit vaativat vahvaa panostamista, myös resurssien osalta.

Eettisten vaatimusten noustessa Stara on asettanut tavoitteekseen kehittää hankintojaan kaupungin strategiaohjelman mukaisesti. Stara on myös mukana pääkaupunkiseudun cleantech -hankintojen verkostossa. Ekokompassi-mallin mukaan tehdyn ympäristöohjelman jalkauttamista käytännön toimintaan jatketaan.

Stara toimii tilaajien kanssa yhteistyössä, jotta kaupunkirakenteen strategian mukaiset tavoitteet

Riskhantering

Riskhanteringen vid Stara koordineras på verksnivån av en bedömningsgrupp för riskhantering, som stöder utvecklingen av riskhanteringen och bedömer och förmedlar information som hänför sig till riskhantering, riskestimat och årliga redogörelser. Nämnden för tekniska tjänster godkände i april 2015 en beskrivning av Staras interna tillsyn och riskhantering.

Utredningen av förvaltningsmodellen för Stara och eventuella omstruktureringar vid de tekniska verken kan väsentligt förändra Staras verksamhet i fortsättningen. Att förbättra konkurrenskraften är det främsta sättet att möta de framtida utmaningarna.

Den största ekonomiska risken är förknippad med hotet om en minskad arbetsmängd och de lönsamhetsutmaningar detta för med sig. Det är viktigt att anpassa verksamheten så att resurserna utnyttjas till fullo under alla förhållanden.

De mest betydande operativa riskerna är typiska för branschen och har att göra med personrisker och särskilt eventuella allvarliga arbetsolyckor. En förbättring av dålig kvalitet inom byggandet, som är en av de största riskerna på stadsnivå, gäller direkt också Stara, som på många olika sätt deltar i arbetet på att säkra kvaliteten.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stara har som vision att vara den mest eftertraktade serviceproducenten och arbetsgivaren inom sin bransch – en ansvarsfull och konkurrenskraftig föregångare. Visionen stöder väl stadens strategi när det gäller servicetänkandet, ledarskapet och personalen. Särskild uppmärksamhet fästs vid konkurrensförmågan, utan att ansvarigheten och föregångarskapet glöms. Stara fortsätter med sina strategiska utvecklingsprojekt och åtgärder år 2016 i syfte att förbättra konkurrensförmågan. Målet är en stark kundorientering och förbättring av produktiviteten, vilket eftersträvas bl.a. genom utveckling av ledarskapet, processerna, upphandlingarna, resurshanteringen och kompetensen. Skapandet av ett verksamhetssystem och auditeringarna kräver starka satsningar, också i fråga om resurserna.

När de etiska kraven ökar har Stara ställt som mål att utveckla sina upphandlingar i enlighet med stadens strategiprogram. Stara medverkar också i huvudstadsregionens nätverk för cleantech-upphandlingar. Arbetet med att omsätta det enligt modellen Ekokompassen sammanställda miljöprogrammet i praktiken fortsätter.

Stara samarbetar med beställarna i syfte att förverkliga målen för stadsstrukturen i strategin, dvs. bygga intressanta,

mielenkiintoisista, toimivista ja kauniista asuinalueista ja ympäristöistä toteutuvat. Sekä asiakkaiden että asukkaiden vaatimustaso kasvaa, mikä tuo tarvetta asiakaspalvelun ja työn laadun nostamiseen. Kiristyneen taloustilanteen vaatimusten mukaan Stara tekee yhä enemmän kokonaisurakkatarjouksia ja uuden teknologian tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä korostetaan.

Perustehtäviensä mukaan tekninen toimi huolehtii muun muassa rakennusten kunnosta ja turvallisuudesta sekä hoitaa luonnonsuojelu- ja virkistyspeltoja ja -alueita. Stara vastaa tilaustensa mukaisesti turvallisista ja toimivista kevyen liikenteen väylistä.

Stara kehittää rakennustyömaidensa siisteyttä, toimivuutta ja turvallisuutta palvelumuotoilun avulla. Hankkeessa otetaan myös asukkaat mukaan suunnittelemaan rakennustyömaiden sujuvoittamista. Hankkeesta saatuja oppeja viedään käytäntöön ja kehitetään edelleen vuonna 2016. Hanke toteuttaa kaupungin strategiaa kaupungista, jossa julkisen kaupunkitilan käytettävyyttä kehitetään esteettömyyttä edistämällä. Hankkeen avulla kehitetään myös kaupungin strategian mukaisia vuorovaikutuksellisia menetelmiä, joilla kaupunkilaiset pystyvät osallistumaan kaupungin kehittämiseen.

Stara työllistää kesäisin koululaisia ja opiskelijoita muun muassa ympäristönhoidon tehtäviin puistojen, lähi- ja virkistysmetsien ja muiden yleisten viheralueiden siivous- ja hoitotehtävissä. Staran vuosittaiset noin 70 kesätyöpaikkaa on suunnattu 16–17 -vuotiaille nuorille. Lisäksi Stara on työllistänyt vuosittain kesätöihin 18–20 -vuotiaita tiiminvetäjänuoria. Tiiminvetäjän työ on kouluikäisten kesätyötä vastuullisempaa edellyttäen aikaisempaa työkokemusta.

Staralla on myös kaupungin sisäisiä henkilöstön uudelleensijoitukseen, työkokeiluun ja osatyökykyisten työllistämiseen liittyviä vastuita.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Vuoden 2015 maaliskuussa Staralla työskenteli yhteensä 1 475 vakituista ja määräaikaista työntekijää. Vastaavana ajankohtana vuonna 2014 Stara työllisti 1 516 työntekijää eli henkilöstömäärä on vähentynyt vuoden takaisesta 2,7 % (41 työntekijää). Taloussuunnitelmakautena henkilöstömäärän laskevan trendin ennustetaan siten jatkuvan tasaisesti vuosittain. Vuoden 2018 lopun tilanteessa palveluksessa ennustetaan olevan 1 355 työntekijää, 120 vähemmän kuin nyt, mikä tarkoittaa, että Staran työntekijämäärä vähenee keskimäärin noin 2,8 % vuodessa. Vakanssien määrän suunniteltu ja osittain toteutunut kasvaminen liittyy muuntoihin tuntipalkoista kuukausipalkkaisiksi.

funktionella och vackra bostadsområden och miljöer. Både kundernas och invånarnas kravnivå blir högre, vilket ökar trycket att höja även nivån på kundservicen och arbetskvaliteten. Som det skärpta ekonomiska läget kräver ger Stara allt fler totalentreprenadanbud, och utnyttjandet av möjligheterna som den nya teknologin erbjuder framhävs.

Enligt sina grundläggande uppgifter sörjer tekniska väsendet bland annat för byggnaders skick och säkerhet och sköter naturskyddsområden och rekreationsfält. Stara ansvarar i enlighet med beställningarna för trygga och fungerande gång- och cykelstråk.

Stara utvecklar prydligheten, funktionsdugligheten och säkerheten på sina byggarbetsplatser med hjälp av tjänstedesign. Också invånare får medverka i projektet i syfte att planera smidigare byggarbetsplatser. Det man lärt sig i projektet omsätts i praktiken och vidareutvecklas år 2016. Projektet följer stadens strategi om en stad som utvecklar det offentliga stadsrummets användbarhet genom att främja tillgängligheten. Med hjälp av projektet utvecklas också de i stadens strategi upptagna interaktiva metoderna, med vilka stadsborna kan bidra till att utveckla staden.

Stara sysselsätter på sommaren skolelever och studerande bland annat i miljövårdsuppgifter, såsom städning och skötsel av parker, när- och rekreationsskogar och andra allmänna grönområden. Staras årliga sommarjobb, ungefär 70 platser, är riktade till ungdomar i åldern 16–17 år. Dessutom har Stara årligen anställt 18–20-åringar som teamledare över sommaren. Arbetet som teamledare är mer ansvarsfullt än skolelevernas sommarjobb och kräver tidigare arbetserfarenhet.

Stara har också internt inom staden ansvar som hänför sig till omplacering av personal, arbetsprövning och sysselsättning av partiellt arbetsföra.

Verkets personalplan 2016–2018

I mars 2015 hade Stara sammanlagt 1 475 ordinarie anställda och visstidsanställda. Vid samma tidpunkt år 2014 hade Stara 1 516 anställda, dvs. personalen har minskat med 2,7 % från ett år tidigare (med 41 anställda). Under ekonomiplaneperioden förutspås den sjunkande trenden i personalnumerären fortsätta jämnt varje år. Vid utgången av år 2018 beräknas Stara ha 1 355 anställda, 120 färre än nu, vilket betyder att personalen minskar i genomsnitt med 2,8 % om året. Den planerade och delvis genomförda ökningen i antalet anställningar hänför sig till övergång från timavlönade till anställda med månadslön.

Vuosina 2015–2018 Staralla eläköityy 147 henkilöä. Eläköitymisiä ja muuta lähtövaihtuvuutta korvaavat rekrytoinnit ovat välttämättömiä ja perustuvat näkemykseen palvelutuotannon kehityksestä sekä siitä, missä määrin osaamisen kehittämisellä eli mm. moniosaamisen lisäämisellä, resurssien tehokkaalla yhteiskäytöllä ja prosessien tehostamisella voidaan tuotantoa tehostaa. Lisäksi toiminnan tavoitteiden toteutuminen ja tuottavuus turvataan tehokkaammilla prosesseilla ja tietojärjestelmillä sekä käyttämällä toiminnan ulkoistuksia ja henkilöstövuokrausta silloin kun se on kokonaistaloudellisesti edullista ja tehokasta.

Under åren 2015–2018 går 147 personer i pension på Stara. De rekryteringar som ersätter avgångar med anledning av pensioneringar och annan personalomsättning är nödvändiga och baserar sig på uppfattningen om hur serviceproduktionen utvecklas och på i vilken mån produktionen kan effektiviseras genom kompetens-utveckling, dvs. bland annat ökad multikompetens, genom effektiv resursdelning och genom effektivare processer. Att verksamhetsmålen nås och att verksamheten är produktiv säkerställs dessutom med effektivare processer och datasystem och genom att externalisera verksamhet och hyra in personal då detta är totalekonomiskt förmånligt och effektivt.

Jotta Stara säilyttäisi jatkossakin kilpailukykynsä, on työn kustannuksia saatava edelleen pienemmäksi ja työn tuottavuuteen on panostettava. Yllä todetusti, tuottavuutta pyritään lisäämään tehostamalla oman henkilöstön käyttöä, mutta esim. Staran rakennustekniikka toimintansa luonteesta johtuen teettää isot ja erikoisosaamista vaativat hankkeet pääsääntöisesti kilpailutetun aliurakointiverkoston avulla. Aliurakoitsijoita käytetään myös ruuhkahuippujen tasaamiseen.

För att Stara också i fortsättningen ska bevara sin konkurrenskraft måste arbetskostnaderna ytterligare minskas och satsningar göras på arbetets produktivitet. Såsom framhålls ovan är det meningen att produktiviteten ska ökas genom effektivare användning av den egna personalen, men t.ex. verksamheten inom Staras byggteknik är sådan att större projekt som kräver specialkompetens huvudsakligen genomförs med hjälp av ett konkurrensutsatt nätverk av underentreprenörer. Sådana anlitas också för att utjämna toppar.

Henkilöstön ja osaamisen kehittämisessä Stara keskittyy Kunta10:n tuottaman aineiston hyödyntämiseen henkilöstöjohtamisessa. Lisäksi kaupungin uutta TYHY-mittaria hyödynnetään erityisesti työturvallisuusjohtamisessa. Päättyneen Stydi-työhyvinvointiohjelman hyvät käytännöt otetaan käyttöön linjajohtamisessa ja esimiesten roolia henkilöstöjohtajana lisätään ja vahvistetaan. Staran toimialasta ja kaupungin strategiasta johdettuina keskeisinä suorituskykymittareina jatkavat jo Stydissä esiintyneet sairauspoissaoloprosentti ja tapaturmataajuus. Suunnitelmakauden yhtenä painopistealueena tulee olemaan esimiestyön ja johtamisen kehittäminen. Siihen ja Kunta10:n mittareihin pyritään keskeisesti vaikuttamaan tulos- ja kehityskeskustelujen ja ryhmäkeskustelujen kautta.

Vid utvecklingen av personalen och kompetensen koncentrerar sig Stara på att utnyttja materialet från Kommun10 i personalledningen. Dessutom utnyttjas stadens nya arbetshälsomätare speciellt vid arbetssäkerhetsledning. De goda modellerna i det avslutade arbetshälsoprogrammet Stydi tas i bruk vid linjeledningen, och chefernas roll som personalledare ökas och stärks. De viktigaste mätarna på prestationsförmågan utifrån Staras verksamhetsområde och stadens strategi är alltjämt sjukfrånvaroprocenten och olycksfallsfrekvensen, som redan var med i Stydi. Ett prioritetsområde under planperioden kommer att vara utveckling av chefsarbetet och ledarskapet. Avsikten är att centralt påverka detta och mätarna i Kommun10 via resultat- och utvecklingssamtal och gruppdiskussioner.

Stara noudattaa kaupungin tasa-arvosuunnitelmaa sekä palvelutoiminnassaan että henkilöstö- ja palkkapolitiikassaan.

Stara följer stadens jämställdhetsplan både i sin serviceverksamhet och i sin personal- och lönepolitik.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Staran vuosille 2015–2018 päivitetty toimitilastrategia painottaa tilankäytön tehokkuuden parantamista ja muiden hallintokuntien kanssa tapahtuvan, sekä Staran sisäisen, yhteiskäytön merkittävää lisäämistä. Virastossa valmistuu vuoden 2015 aikana inventointi, analyysi ja näiden pohjalta tehostamissuunnitelma nykyisestä toimitilaverkosta.

Staras lokalstrategi, som uppdaterats för åren 2015–2018, betonar en förbättring av effektiviteten i lokalanvändningen och en märkbar ökning av sambruket med andra förvaltningar och internt inom Stara. Verket färdigställer år 2015 en inventering och en analys och utifrån dessa en effektiveringsplan för det befintliga nätet av verksamhetslokaler.

Staran toimitilojen laajuus kasvaa jonkin verran vuonna 2016, jolloin ns. ”Bunkkerin” korvaava Jätkäsaaren

Staras lokalvolym ökar något år 2016, då den underjordiska arbetsstation som ersätter lokalerna i Bunkern blir färdig på

luolatukikohta valmistuu. Laajeneminen johtuu lähinnä maanalaisen toteutuksen vaatimista mittavista ajoyhteyksistä.

Stara joutuu luopumaan Roihupellon itäisestä päätukikohdastaan vuosien 2016–2018 aikana paikalle rakennettavan ammattiopistokampuksen takia. Korvaavassa Itäreimarintien yhteistukikohdassa on yhdessä liikuntaviraston kanssa nostettu tilatehokkuus ja yhteiskäyttö suunnitteluvaiheessa aivan uudelle tasolle, jonka seurauksena uudet tilat ovat molempien virastojen osalta arviolta 25 % nykyisiä pienemmät.

Stara tekee vuoden 2015 aikana yhdessä HKL:n ja tilakeskuksen kanssa selvityksen Staran Toukolan toimintojen ja Ilmalan pääkonttorin sijoittumisesta Koskelan uuden raitiovaunuvarikon yhteyteen. Hankkeen toteutuessaan edellä mainittujen toimintojen nykyiset n. 17 000 m^2 voidaan sijoittaa alle 13 000 m^2 uusiin toimiviin tiloihin.

Staran toimitiloista huomattava osa on välttämätöntä puolilämmintä ajoneuvo- ja kalustohallitilaa. Vuoteen 2025 mennessä Staran toimitilojen pinta-alan suunnitellaan kuitenkin pienevän oleellisesti.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Strategiaohjelman mukaisten talousmittareiden toteutumista edistetään tuottavuutta ja kustannustehokkuutta parantamalla sekä toteuttamalla sitova toimintakatetavoite. Staralla on ollut käynnissä useampivuotinen kehittämisohjelma, jonka tavoitteena on vähentää sairauspoissaoloja. Erityinen painoarvo on asetettu lyhyiden sairauspoissaolojen vähenemiselle. Tavoite liittyy kaupungin strategiaohjelman mukaiseen tavoitteeseen vähentää sairauspoissaoloja strategiakaudella 0,5 prosenttiyksikköä.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Stara osallistuu kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja hyödyntää kaupunkiyhteisiä ratkaisuja ja palveluja perustietotekniikkapalveluissa. Tuotantoprosesseista pyritään poistamaan ne manuaaliset työvaiheet, jotka ovat toteutettavissa sähköisin ratkaisuin, esimerkiksi palkanlaskentaan liittyvät manuaaliset työvaiheet pyritään ratkaisemaan tietoteknisillä ratkaisuilla. Keskeisenä tietotekniikkahankkeena on Staran siirtyminen kaupunkiyhteisen Laske SAP -järjestelmään vuoden 2017 alussa. Staran tietotekniikassa pyritään edistämään energiatehokkaita ratkaisuja, joista esimerkkinä työasemavirtualisointi. Liikkuvan työn ratkaisuja edistetään mobiiliratkaisulla, jonka tavoitteena on ohjata työn tekemistä

Busholmen. Utvidgningen beror främst på de omfattande in- och utfarter som de underjordiska lokalerna kräver.

Stara måste avstå från sin östliga huvudarbetsstation i Kasåker under åren 2016–2018 på grund av det yrkesläroanstaltscampus som byggs på platsen. På den ersättande arbetsstationen vid Östremmarvägen, som är gemensam med idrottsverket, har lokaleffektiviteten och sambruket i planeringsfasen lyfts till en helt ny nivå, vilket leder till att båda förvaltningarnas nya lokaler är uppskattningsvis 25 % mindre än de nuvarande.

Stara gör under år 2015 tillsammans med HST och lokalcentralen en utredning om flyttning av Staras funktioner i Majstad och huvudkontor i Ilmala till lokaler vid den nya spårvagnsdepån i Forsby. Om projektet genomförs kan de nuvarande ca 17 000 m² för dessa funktioner förläggas till nya adekvata lokaler på mindre än 13 000 m².

En betydande del av Staras lokaler utgörs av nödvändiga halvvarma fordons- och utrustningshallar. Fram till år 2025 planeras dock en väsentlig minskning i ytan på Staras verksamhetslokaler.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Utfallet i fråga om de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet främjas genom att produktiviteten och kostnadseffektiviteten förbättras och det bindande målet för verksamhetsbidraget uppfylls. Vid Stara har i flera år pågått ett utvecklingsprogram i syfte att minska sjukfrånvaron. Särskild vikt har lagts vid att minska kortvarig sjukfrånvaro. Målet är förknippat med målet i stadens strategiprogram att minska sjukfrånvaron med 0,5 procentenheter under strategiperioden.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Stara deltar i projekt som är gemensamma för hela staden och utnyttjar gemensamma lösningar och tjänster i den grundläggande IT-servicen. Avsikten är att i produktionsprocesserna eliminera de manuella arbetsmoment som kan lösas på elektronisk väg, exempelvis de manuella arbetsmomenten inom löneuträkningen ersätts om möjligt med IT-lösningar. Ett centralt IT-projekt är att Stara övergår till stadens gemensamma SAP-system Laske vid ingången av 2017. Staras IT-enhet vill främja energieffektiva lösningar, t.ex. virtualisering av arbetsstationer. Inom det rörliga arbetet främjas mobila lösningar i syfte att styra hur arbetet utförs och att producera information om resultatet av arbetsprestationerna. Ett

sekä tuottaa tietoa työsuoritteiden toteutumista. Tästä esimerkkinä työkoneiden reittiseuranta, joka tuottaa jo nyt tietoa avoimen rajapinnan välityksellä katujen käyttäjille.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Staran tuotannonohjausjärjestelmässä huomioidaan asiakaspalautejärjestelmät. Toteutus tehdään niin, että palaute ohjautuu palautteen annosta, toteutukseen ja asiakkaan informointiin sähköisessä prosessissa. Vuoden 2015 aikana kehitetään työmaiden ostotilausprosesseja yhteistyössä toimittajien kanssa. Tavoitteena on kehittää rakennustyömailla tarvittavien pientarvikkeiden saantia sekä tähän liittyvää ostotilausprosessia.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Energiansäästötavoite on 10 % vuoden 2010 energiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön- ja kaukolämmönkulutus.

Työhyvinvointia kehitetään siten, että sairauspoissaolojen määrä vähenee vuodesta 2015 vähintään 0,2 prosenttiyksikköä.

Tuottavuutta parannetaan alentamalla kiinteitä kustannuksia edelliseen vuoteen verrattuna.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

60 % Staran hankintaprosesseista sisältää ympäristökriteerejä.

exempel är uppföljningen av arbetsmaskinernas rutter, vilken redan nu producerar information via ett öppet gränssnitt för dem som använder gatorna.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

I Staras produktionsstyrningssystem beaktas systemen för kundrespons. Genomförandet görs så att den respons som kommer in styrs i en elektronisk process tills den behandlas och kunden informeras. Under år 2015 utvecklas byggarbetsplatsernas köporderprocesser tillsammans med leverantörerna. Målet är att utveckla tillgången till små förnödenheter som behövs på byggarbetsplatserna och köporderprocessen i anslutning till detta.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Energisparmålet är 10 % av energiförbrukningen år 2010, inklusive de tidigare årens energisparmål. I målet ingår el- och fjärrvärmeförbrukningen.

Arbetshälsan utvecklas så att sjukfrånvaron minskar med minst 0,2 procentenheter från år 2015.

Produktiviteten förbättras genom att de fasta kostnaderna sänks jämfört med året innan.

Energieffektivitets- och miljömål

I 60 % av Staras upphandlingsprocesser ingår det miljö-kriterier.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Liikevaihto/henkilö, 1 000€– Omsättning/person, 1 000€	136,6	147,5	137,7	144,0	147,7	151,3
Jalostusarvo/henkilö, 1 000€– Förädlingsvärde/person, 1 000€	65,1	65,6	63,9	68,3	68,2	69,1
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Liikevaihdon muutos, %– Förändring i omsättningen, %	-7,2	7,9	-6,8	- 6,8	0,0	0,0
Investoinnit liikevaihdosta, %– Investeringar av omsättningen, %	1,7	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä (31.12.) – Antal anställda (31.12.)	1 492	1 492	1 492	1 424	1 388	1 355
Kannattavuus– Lönsamhet						
Käyttökate, %– Driftsbidrag, %	4,1	4,0	4,3	4,3	4,3	4,3
Liikeylijäämä liikevaihdosta, %– Rörelseöverskott av omsättningen, %	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018 (2013=100– **Produktivitetsutfall 2014–2018** (2013=100))

Tuottavuus (jalostusarvo/hlö) – Produktivitet (förädlingsvärde/person)	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
	101	102	99	106	106	107

Tilankäytön tehokkuuden mittari, indeksi 2013=100– Mätare för effektivitet i lokalnvändningen, index 2013=100

Indeksi (2013= 80 355 htm2 kokonais-pinta-ala) – Index (2013=80 355 m² effektiv totalyta)	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
	99	99	99	101	101	97

2 35 Pelastustoimi – Räddningsväsendet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	14 858	13 300	13 300	13 699	13 863	13 863	13 863
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	50 996	52 191	52 192	52 492	52 089	52 089	52 089
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-36 138***	***-38 891***	***-38 892***	***-38 793***	***-38 226***	***-38 226***	***-38 226***
Poistot - Avskrivningar	1 859	2 320	2 320	2 122	2 122	2 355	2 940
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-37 997***	***-41 211***	***-41 212***	***-40 915***	***-40 348***	***-40 581***	***-41 166***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-37 997***	***-41 211***	***-41 212***	***-40 915***	***-40 348***	***-40 581***	***-41 166***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-10,5	0,0	3,0	4,2	0,0	0,0
Menot - Utgifter		2,3	0,0	0,6	-0,2	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Toimintaympäristössä ei odoteta tapahtuvan Helsingin turvallisuustasoon vaikuttavia muutoksia. Pelastuslaitoksen toiminnan haasteet liittyvät toimialan mahdollisiin rakennemuutoksiin ja ensihoidon palvelurakenteeseen.

On ilmeistä, että uusi hallitusohjelma tulee vaikuttamaan myös pelastustoimeen. Taloussuunnitelmakaudella pelastusalueiden määrä tulee todennäköisesti alentumaan nykyisestä 22 alueesta. Myös viime hallituskaudella kesken jääneen sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen arvioidaan koskettavan pelastuslaitosta. Erityisiä vaikutuksia sillä ennakoidaan olevan ensihoitopalveluiden järjestämisessä sekä tilannekeskustoiminnassa.

Euroopan Unionin komission alustavan kannanoton perusteella on mahdollista, että pelastuslaitos ei nykyisen lainsäädännön perusteella enää voisi tuottaa ensihoitopalvelua yhteistoimintasopimukseen perustuen. Komission alustava kannanotto on Helsingin kaupungille ja pelastuslaitokselle merkittävä strateginen riski. Kiireellinen ensihoitopalvelu on kriittinen resurssi pääkaupungin ja yhteiskunnan turvallisuuden ylläpitämiseksi kaikissa olosuhteissa. Mikäli pelastuslaitos ei tuota tällaista palvelua, on uhkana kiireellisen ensihoitopalvelun toimintakyvyn merkittävä alentuminen suuronnettomuustilanteissa ja poikkeusoloissa.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

I räddningsväsendets omvärld väntas inga stora förändringar som inverkar på säkerhetsnivån i Helsingfors. Utmaninger för räddningsverkets verksamhet har att göra med eventuella strukturella ändringar i branschen och med servicesstrukturen inom den prehospitala akutsjukvården.

Det är tydligt att det nya regeringsprogrammet kommer att påverka också räddningsväsendet. Under ekonomiplaneperioden kommer antalet räddningsområden antagligen att minska från de nuvarande 22. Den strukturella reformen av social- och hälsovården påverkar sannolikt även räddningsverket. Reformens följder väntas gälla särskilt ordnandet av den prehospitala akutsjukvården och lägescentralernas verksamhet.

Utifrån Europeiska kommissionens preliminära ställningstagande är det möjligt att räddningsverket inte med stöd av den nuvarande lagstiftningen längre kan producera prehospitala akutsjukvårdstjänster som grundar sig på samverkansavtalet. Kommissionens preliminära ställningstagande utgör en betydande strategisk risk för Helsingfors stad och räddningsverket. De brådskande prehospitala akutsjukvårdstjänsterna är en kritisk resurs för upprätthållandet av säkerheten i huvudstaden och i samhället under alla omständigheter. Om räddningsverket inte producerar dylika tjänster, finns en ansenlig risk att den

prehospitala akutsjukvårdens funktionsförmåga i storolyckor och exceptionella förhållanden försämras.

Ensihoitopalvelussa palvelun tuottajana toimiva pelastuslaitos ja palvelun järjestämisvastuussa oleva Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat tunnistaneet riskin kiireellisen ensihoidon palvelutason laskusta. Helsingissä ensihoitoyksiköiden tehtäväsidonnaisuusaika 46 % on erittäin korkea (45 % v. 2013) ja ylittää sairaanhoitopiirin asettaman vaihteluvälin (31–45 %). Uhkana on ensihoitopalvelun laadun heikentyminen ensihoitoyksiköiden pidentyvien vasteaikojen ja henkilöstön uupumisen johdosta. Lisäksi ensihoitotehtävien määrän arvioidaan kasvavan asukasluvun muutoksen suhteessa.

I fråga om prehospitala akutsjukvårdstjänster har räddningsverket som serviceproducent och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som organiseringsansvarig identifierat en risk för att kvaliteten på den prehospitala akutsjukvården försämras. I Helsingfors är tiden som enheterna för prehospital akutsjukvård är bundna vid uppdrag 46 % mycket hög (45 % år 2013) och överskrider variationsintervallet som sjukvårdsdistriktet fastställt (31–45 %). Risken består i att kvaliteten på den prehospitala akutsjukvården försämras på grund av längre verksamhetstider för enheterna för prehospital akutsjukvård och utmattning bland personalen. Det totala antalet operativa uppgifter väntas öka i relation till invånartalet.

Taloussuunnitelmakaudella pelastuslaitos panostaa entistä enemmän onnettomuuksien ehkäisytyöhön. Resurssien lisätarpeita edellyttävät erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimipaikkojen poistumisturvallisuusselvitysten käsittely, suurempien tuotantolaitosten ulkoiset pelastussuunnitelmat sekä yleisötilaisuuksien määrän kasvu. Korkean rakentamisen ja maanalaisen rakentamisen kasvu, puurakentaminen, raideliikennesuunnitelmat sekä mittavat yleiset uudisrakennushankkeet kaupungin eri osissa vaativat lisäpanostuksia pelastuslaitoksen asiantuntijapalveluihin. Öljyntorjuntatoiminnan osalta toimintaympäristön muutokset ja kasvaneet riskit on huomioitu erikseen Helsingin kaupungin öljyntorjuntasuunnitelmassa.

Under ekonomiplaneperioden satsar räddningsverket allt mera på förebyggandet av olyckor. Allt mer resurser behövs för behandling av utredningarna om nödutgångarnas säkerhet på social- och hälsovårdens verksamhetsställen, externa räddningsplaner för större produktionsanläggningar och det ökade antalet evenemang för allmänheten. Ökningen i högt byggande och underjordiskt byggande, byggande i trä, spårtrafiksplaner och omfattande allmänna nybyggnadsprojekt i stadens olika delar kräver fortfarande satsningar på räddningsverkets experttjänster. I fråga om oljebekämpningsverksamhet har förändringarna i omvärlden och de ökade riskerna beaktats separat i oljebekämpningsplanen för Helsingfors stad.

Pelastuslaitoksen talousarvioon sisältyy 400 000 euron määräraha sammutusvesijärjestelmän ylläpitoon. Ylläpitovastuu siirtyi HSY:ltä kaupungille vuoden 2015 alusta.

I räddningsverkets budget ingår ett anslag på 400 000 euro för underhåll av släckvattensystemet. Underhållsansvaret överfördes från HRM till staden vid ingången av år 2015.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Pelastustehtävien määrä on ollut lievässä laskussa, mutta ensihoidon tehtävämäärä on viime vuoden laskun jälkeen noussut jälleen vuoden 2013 tasolle. Taloussuunnitelmakaudella ensihoidon tehtävämäärien arvioidaan kasvavan asukasluvun muutoksen suhteessa. Riittävän valmiuden ylläpitäminen edellyttää toimintatapojen ja resurssien käytön jatkuvaa kehittämistä sekä valmiutta joustaa henkilöstömitoituksissa painopisteiden mukaisesti. Ensihoitopalvelun osalta tehtävämäärän kehitykseen vaikuttaa olennaisesti myös Hätäkeskuslaitoksen toiminta. Pelastuslaitos tukee Hätäkeskuksen osaamisen kehittämistä ja pyrkii sitä kautta vaikuttamaan ensihoitotehtävien määrän kasvun hillitsemiseen sekä ensivasteen nykyistä tehokkaampaan käyttöön.

Antalet uppdrag inom räddningsverksamheten har sjunkit något, men antalet uppdrag inom den prehospitala akutsjukvården har efter förra årets minskning stigit tillbaka till 2013 års nivå. Under ekonomiplaneperioden uppskattas antalet uppdrag inom den prehospitala akutsjukvården öka i relation till invånartalet. Upprätthållandet av en tillräcklig beredskapsnivå förutsätter fortsatt utveckling av resursanvändningen och beredskap att justera antalet anställda flexibelt enligt tyngdpunkterna. Nödcentralsverkets verksamhet påverkar också väsentligt utvecklingen i antalet uppdrag inom den prehospitala akutsjukvården. Räddningsverket strävar att stävja ökningen och bidra till en effektivare användning av första insatsen genom att stödja Nödcentralverkets kompetensutveckling.

Pelastustoiminnassa tuotantoprosessit ovat vakiintuneita ja pelastustoiminnan ohella siihen varattua resurssia

Produktionsprocesserna inom räddningsverksamheten är etablerade och de för räddningsverksamheten reserverade

hyödynnetään jatkossa myös onnettomuuksien ehkäisytyössä. Vuonna 2016 painopisteessä on pelastustoiminnan tärkeimpien toiminteiden kehittämissuunnitelmien päivittäminen ja priorisointi. Valvontatyössä on vakiinnutettu kohteen omatoimisen varautumisen auditointiin perustuva palotarkastusmalli. Asuinkiinteistöjen turvallisuustyötä kehitetään vahvasti vuoden 2014 pilotissa omaksuttujen menetelmien ja saadun asiakaspalautteen mukaisesti. Turvallisuusviestintään panostetaan voimakkaasti ja sitä kehitetään monikanavastrategiaan perustuen. Kolmannen sektorin toimijoiden osuutta turvallisuusviestinnässä kasvatetaan. Varautumisen osalta pelastuslaitos tukee edelleen kaupunkikonsernin varautumista suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin.

Öljyntorjunnassa varaudutaan suuronnettomuuksiin yhteistyössä kaupungin eri virastojen ja valtionlaitosten kanssa öljyntorjuntatoimintaan osoitettujen resurssien puitteissa.

Kilpailuttaminen

Pelastuslaitos kilpailuttaa hankinnat kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti. Yhteishankintamenettelyä kaupungin virastojen ja laitoksien sekä pääkaupunkiseudun pelastuslaitosten kesken jatketaan. Kaupungin sisältä hankitaan pääosin siivous- ja ruokapalvelut, rakentamis- ja rakennuttamispalvelut, taloushallintopalvelut, työterveyshuolto sekä toimitilat. Ostot ulkopuolisilta toimittajilta ovat noin 22 % pelastuslaitoksen hankinnoista.

Riskienhallinta

Pelastuslaitoksen päätehtävä on tuottaa monipuolisia onnettomuus- ja henkilöriskienhallinnan palveluita omalla toimialueellaan. Toiminta kohdentuu alueen ihmisiin, yrityksiin, yhteisöihin sekä kaupunkikonsernin toimijoihin.

Virastona pelastuslaitos arvioi säännöllisesti taloudellisia ja toiminnallisia riskejä toimintaansa liittyen. Sisäisissä ja ulkoisissa tarkastuksissa havaittuihin epäkohtiin puututaan välittömästi. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen on sisällytetty turvallisuuspäällikön toimenkuvaan ja toteuttaminen tapahtuu toimintasäännön mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vaikuttavuutta parannetaan liittämällä kyseinen prosessi osaksi kokonaisvaltaisen toiminnanohjauksen prosessia.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Pelastuslaitos on uudistanut strategiaohjelmansa vuosille 2015–2018. Strategiaohjelmassa on huomioitu kaupungin

resurserna utnyttjas i fortsättningen också i det förebyggande arbetet mot olyckor. År 2016 ligger fokus på att uppdatera och prioritera utvecklingsplanerna för de viktigaste funktionerna inom räddningsverksamheten. I inspektionsarbetet har man etablerat en brandinspektionsmodell som bygger på kontroll av egen beredskap. Säkerhetsarbetet i bostadsfastigheter utvecklas kraftigt med hjälp av metoder som härrör från 2014 års pilotprojekt och i enlighet med den kundrespons som kommit in. Inom säkerhetskommunikationen görs stora satsningar och den utvecklas utifrån flerkanalsstrategin. Tredje sektorns aktörer tillskrivs en allt större roll i säkerhetskommunikationen. I fråga om beredskap stöder räddningsverket fortfarande stadskoncernens beredskap för storolyckor och undantagsförhållanden.

När det gäller oljebekämpning bereder sig räddningsverket i samråd med stadens olika förvaltningar och statliga verk inför storolyckor inom ramen för resurserna för oljebekämpning.

Konkurrensutsättning

Räddningsverket konkurrensutsätter upphandlingarna i enlighet med stadens upphandlingsdirektiv. De gemensamma upphandlingarna mellan stadens förvaltningar och mellan räddningsverken i huvudstadsregionen fortsätter. Inom staden köper verket främst städ- och mattjänster, bygg- och byggherreuppdrag, ekonomiförvaltningstjänster, företagshälsovård och verksamhetslokaler. Ungefär 22 % av verkets upphandlingar köps hos utomstående.

Riskhantering

Räddningsverkets huvuduppgift är att producera mångsidiga tjänster för olycks- och personriskhantering i sitt eget verksamhetsområde. Verksamheten riktas till människor, företag, sammanslutningar och stadskoncernens aktörer i området.

Räddningsverket bedömer som förvaltning regelbundet ekonomiska och funktionella risker för sin verksamhet. Verket ingriper omedelbart i olägenheter som upptäcks vid interna och externa granskningar. Utvecklingen av den interna kontrollen och riskhanteringen har inkluderats i säkerhetschefens befattningsbeskrivning och genomförandet sker i enlighet med instruktionen. Den interna kontrollens och riskhanteringens effekt förbättras genom att ansluta deras utveckling till processen för helhetsbetonad verksamhetsstyrning.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Räddningsverket har förnyat sitt strategiprogram för åren 2015–2018. Målen för stadens strategiprogram har beaktats

strategiaohjelman tavoitteet ja varauduttu siihen, että kaupungin seuraava strategiaohjelma saattaa edellyttää strategisia muutoksia myös pelastuslaitokselta. Pelastuslaitoksen uuden strategian keskeisenä tavoitteena on pelastuslaitoksen tuottavuuden parantaminen. Tuottavuudella tarkoitetaan kokonaisvaltaista tuottavuutta eli prosessien tehokkuutta, resurssien suuntaamista sekä kaikkia muita tekijöitä, joiden avulla saavutetaan asiakkaiden ja yhteiskunnan kannalta paras lopputulos.

Pelastuslaitos kehittää vuonna 2016 alueellisia riskienhallintatoimenpiteitä, jotka kohdistuvat asiakaskunnasta vuoden aikana nouseviin sekä alueellisen riskianalyysin perusteella tunnistettuihin tarpeisiin. Pelastuslaitos tuottaa lisäksi monipuolisia pelastustoimen erityisasiantuntijapalveluita, joiden avulla pelastuslaitoksen henkilöstön osaaminen tuodaan yritysten ja virastojen, kuntalaisten sekä toisten viranomaisten käyttöön. Toimintavuoden 2016 aikana pelastuslaitoksen turvallisuusviestintää tehostetaan entisestään hyödyntämällä sopimuspalokuntien ja Helsingin alueellisen pelastusliiton henkilöstöä palveluiden tuottamisessa. Strategiakaudella palvelutarjontaa tullaan monipuolistamaan ja kohdentamaan entistä paremmin eri asiakasryhmien tarpeisiin. Lisäksi yhtenä strategisena tavoitteena on olla entistäkin vastuullisempi toimija organisaationa.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Pelastustoimeen ei esitetä vakanssilisäyksiä. Pelastustoimessa henkilöstön käyttöä tehostetaan työnkuvia ja tehtäväjakoja kehittämällä. Tasapaino käytössä olevien henkilöstömäärärahojen ja laadukkaiden palveluiden tuottamiseksi tarvittavan henkilöstömäärän välillä saavutetaan toiminnan priorisoinnilla ennustekausittain. Henkilöstön määrän arvioidaan olevan vuonna 2016 noin 680 ja keskimääräisen palkansaajamäärän 662 henkilötyövuotta. Pelastuslaitos kehittää jatkuvasti henkilöstörakennetta, työnkuvia ja henkilöstöpolitiikkaa tulevaisuuden pelastustoimen vaatimusten mukaiseksi sekä arvioi palveluiden tuottamiseksi tarvittavien henkilötyövuosien määrää suhteessa hyväksyttyyn palvelutasoon.

Nykyiset pelastustoimen resurssit eivät mahdollista Jätkäsaaren pelastusyksikön ja Erottajan pelastusaseman raskaan pelastusyksikön miehittämistä. Lisäksi pelastusyksiköiden miehitys joudutaan säännöllisesti tilapäisesti pitämään vajaamiehityksellä henkilöstön määrän alittaessa tavoitemitoituksen. Raskaan pelastusyksikön toimintavalmiuden puuttuminen heikentää olennaisesti valmiutta vaativissa raivauskykyä edellyttävissä onnettomuuksissa.

i räddningsverkets strategiprogram och verket har förberett sig på att stadens följande strategiprogram kan förutsätta strategiska ändringar också vid räddningsverket. Det centrala målet för räddningsverkets nya strategi är att förbättra räddningsverkets produktivitet. Med produktivitet avses här helhetsbetonad produktivitet, dvs. effektiva processer, inriktning av resurser och alla andra faktorer som bidrar till det bästa resultatet för kunderna och samhället.

Räddningsverket utvecklar år 2016 sina regionala riskhanteringsåtgärder som riktas mot behov som kommer fram under året inom kundkretsen och behov som identifieras utifrån riskanalys. Räddningsverket producerar dessutom mångsidiga experttjänster inom räddningsväsendet, med hjälp av vilka företag och förvaltningar, kommuninvånare och andra myndigheter kan dra nytta av kunskaperna hos de anställda på räddningsverket. Under verksamhetsåret 2016 effektiviseras räddningsverkets säkerhetskommunikation ytterligare genom att utnyttja personalen vid avtalsbrandkårerna och Helsingfors lokala räddningsförbund i produktionen av tjänster. Serviceutbudet under strategiperioden kommer att göras mångsidigare och riktas allt bättre för att motsvara behoven hos olika kundgrupper. Ett strategiskt mål är dessutom att vara en allt ansvarsfullare aktör som organisation.

Verkets personalplan 2016–2018

Inga ökningar föreslås för antalet anställningar inom räddningsverksamheten. Utnyttjandet av personalen effektiviseras genom utveckling av uppgiftsbeskrivningar och fördelningen av uppgifter. Balansen mellan de tillgängliga personalanslagen och antalet anställda som behövs för att producera högklassiga tjänster uppnås genom prioritering per prognosperiod. Antalet anställda beräknas år 2016 vara cirka 680 och antalet löntagare i medeltal motsvara 662 årsverken. Räddningsverket utvecklar kontinuerligt sin personalstruktur, uppgiftsbeskrivningar och personalpolitik enligt de framtida kraven för räddningsväsendet och det för serviceproduktionen nödvändiga antalet årsverken i förhållande till den godkända servicenivån.

Räddningsväsendets nuvarande resurser räcker inte till för att bemanna Busholmens räddningsenhet och den tunga räddningsenheten på Skillnadens räddningsstation. Dessutom är räddningsenheterna regelbundet tillfälligt underbemannade då antalet anställda underskrider målet för dimensioneringen. Beredskapen för krävande olyckor som förutsätter röjning försvagas betydligt av att den tunga räddningsenhetens operativa beredskap saknas.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Pelastuslaitos tehostaa tilahallintaansa luopumalla muista kuin ydintoimintojen kannalta välttämättömistä tiloista. Tarpeettomista väestönsuojatiloista ja niiden ylläpidosta luovutaan, mutta kriittiset johtokeskustilat pidetään pelastuslaitoksen hallussa. Palvelutasopäätöksen mukaisesti kartoitetaan tarvetta suunnitella pelastusasemia tunnistetuille katvealueille riskianalyysin perusteella.

Pelastustoimen riskianalyysissä on tunnistettu tarve siirtää Malmin pelastusasema riskeihin nähden keskeisemmälle sijaintipaikalle. Aseman uusiminen riippuu Malmin alueen kaavoituksen ja rakentumisen aikataulusta ja toteutuksesta. Malmin alueen lisäksi pelastustoiminnan toimintavalmiudessa on puutteita Konala-Lassilan alueilla. Laajasalon pelastusaseman rakentamistarve liittyy olennaisesti Kruunuvuoren rannan rakentamiseen. Kruunuvuoren alueella riskit kasvavat väestömäärän kasvaessa merkittävästi vuoden 2016 jälkeen.

Mahdolliset asemainvestoinnit on ajoitettu vuoden 2018 jälkeen ja niiden kustannusvaikutukset ajoittuvat siten tämän palvelutasopäätöksen tarkastelujakson ulkopuolelle. Yhdellä uudella pelastusyksiköllä varustetun pelastusaseman aseman perustaminen edellyttää rakennukseen ja uuteen pelastusyksikköön noin 5,6 miljoonan euron investointivarausta.

Edellä mainitun lisäksi pelastuslaitoksella voi olla tulevaisuudessa toimintaympäristön muutosten ja riskianalyysin perusteella tarkentuvia rakentamistarpeita Östersundomin liitosalueella.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Pelastuslaitos seuraa aktiivisesti talousmittareita ja reagoi niissä havaittujen indikaatioiden perusteella. Pelastuslaitos on kehittänyt oma-aloitteisesti tuottavuuden ja toiminnan mittaamista. Talousohjaus on kytketty toiminnanohjaukseen ja mittaamiseen. Pelastuslaitos kehittää toimintaa ohjaavaa mittaamista osana uutta strategiaohjelmaa vuosina 2016–2018. Uudet mittarit ja niiden tavoitearvot siirretään testikäytön jälkeen vaiheittain osaksi talousarvion seurannassa tarkasteltavia tavoitteita.

Pelastuslaitoksen visiona on olla Suomen tuottavin pelastuslaitos. Osatavoitteena on, että Helsingin alueen pelastustoimen ja kiireellisen ensihoitopalvelun kustannukset ovat kilpailukykyiset vertailualueiden kustannusten kanssa. Pelastuslaitos tehostaa tilojen hallintaa keskittymällä ydintoimintojen kannalta kriittisiin tiloihin.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Räddningsverket effektiviserar sin lokalhantering genom att avstå från de lokaler som är mindre viktiga med tanke på kärnfunktionerna, bl.a. onödiga skyddsrum och deras underhåll, men bevarar lokalerna för de kritiska ledningscentralerna i sin besittning. Verket kartlägger i enlighet med servicenivåbeslutet behovet att planera räddningsstationer i områden som visat sig vara svårnådda på basis av en riskanalys.

I räddningsväsendets riskanalys identifieras ett behov av att flytta Malms räddningsstation till ett i förhållande till riskerna mera centralt läge. Förnyandet av stationen beror på tidsschemat och genomförandet av planläggningen och byggandet av Malmområdet. Utöver Malmområdet finns brister i beredskapen inom räddningsverksamheten dessutom i Kånala-Lassas. Byggandet av Kronbergsstranden spelar en betydande roll med tanke på behovet att bygga Degerö räddningsstation. I Kronberget ökar riskerna då befolkningen växer betydligt efter år 2016.

De eventuella stationsinvesteringarna görs efter år 2018 och investeringarnas kostnadseffekter syns sålunda inte i det här servicenivåbeslutets granskningsperiod. Grundandet av en räddningsstation som utrustas med en ny räddningsenhet förutsätter en investeringsreservering på cirka 5,6 miljoner euro för byggnaden och den nya räddningsenheten.

Utöver det ovannämnda kan räddningsverket i framtiden ha byggnadsbehov som preciseras utifrån ändringar i omvärlden och en riskanalys i det inkorporerade området i Östersundom.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Räddningsverket följer aktivt upp de ekonomiska mätarna och reagerar på basis av deras indikationer. Räddningsverket har självständigt utvecklat modeller för produktivitets- och verksamhetsmätning. Ekonomistyrningen är kopplad till verksamhetsstyrningen och mätningen. Räddningsverket utvecklar den verksamhetsstyrande mätningen som en del av det nya strategiprogrammet 2016–2018. De nya mätarna och målvärdena för dessa överförs etappvis efter testbruket till de mål som granskas vid budgetuppföljningen.

Räddningsverkets vision är att vara det mest produktiva räddningsverket i Finland. Ett delmål är att ha konkurrenskraftiga kostnader för räddningsväsendet och den prehospitala akutsjukvården i Helsingfors i förhållande till jämförelseområdena. Räddningsverket effektiviserar lokalhanteringen genom att koncentrera sig på de lokaler som är kritiska för kärnfunktionerna.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Pelastuslaitos osallistuu hankkeisiin kaupunkiyhteisten tietojärjestelmien ja alustojen aikaansaamiseksi. Pelastuslaitos on osallisena valtakunnallisissa IT-hankkeissa (kenttäjohtamisjärjestelmä KEJO, tilannekuvajärjestelmä ERICA sekä tietovaranto- ja valvontasovellushanke VARANTO). Kyseiset hankkeet ovat palvelutuotannon kannalta strategisesti merkittäviä ja järjestelmien käyttöönottaminen on välttämätöntä. Haasteellista on, että hankkeiden aikataulu ja kustannukset eivät ole tiedossa eikä pelastuslaitos voi niihin merkittävästi vaikuttaa. Hankkeet tulevat aiheuttamaan merkittäviä investointitarpeita.

Sisäministeriö selvittää parhaillaan vaihtoehtoja toteuttaa pelastustoimen tilannekeskukset Suomessa. Helsingin osalta tämä tarkoittaa todennäköisesti joko oman tilannekeskuksen rakentamista tai liittymistä Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon ERVA-alueen yhteiseen tilannekeskukseen yhdessä alueen ERVA-alueen muiden aluepelastuslaitosten, sosiaali- ja terveystoimen sekä mahdollisesti poliisin kanssa. Kummassakin tapauksessa tämä edellyttää pelastuslaitokselta merkittäviä investointeja.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Pelastuslaitos osallistuu valtakunnalliseen VARANTO-hankkeeseen, jossa kehitetään tietojen varastoinnin lisäksi valvonta-sovellusta, jossa olisi asiakkaille muodostettu rajapinta sähköistä asiointia varten. Hanke on suunnitteluvaiheessa ja toteutuessaan se edellyttää investointeja tulevina vuosina. Pelastuslaitos hyödyntää sosiaalista mediaa osana onnettomuuksien ehkäisytyötä ja viestintää.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

1. Onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä omatoimisen varautumisen kehittämiseksi kuntalaisiin sekä alueella toimiviin tahoihin kohdistetaan turvallisuuteen ja onnettomuusriskien hallintaan liittyviä toimenpiteitä. Vuoden 2016 turvallisuuspistekertymätavoite on vähintään 8 200.

2. I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahvuisella yksiköllä on enintään 6 minuuttia vähintään 60 %:ssa tehtävistä.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Räddningsverket deltar i projekt som syftar till att åstadkomma gemensamma datasystem och plattformar på stadens nivå. Räddningsverket medverkar dessutom i riksomfattande IT-projekt (fältledningssystemet Kejo, lägesbildsystemet Erica och datareserv- och inspektionsapplikationsprojektet Varanto). De nämnda projekten är strategiskt viktiga med tanke på serviceproduktionen och det är nödvändigt att ta i bruk systemen. Det är en utmaning att tidsschemana och kostnaderna för projekten inte är fastställda och att räddningsverket inte kan påverka dem på ett betydande sätt. Projekten kommer att orsaka betydande investeringsbehov.

Inrikesministeriet utreder för närvarande alternativa sätt att förverkliga räddningsverkets lägescentraler i Finland. I Helsingfors innebär detta sannolikt att antingen bygger staden en egen lägescentral eller centralen inkorporeras i den gemensamma lägescentralen för specialupptagningsområdet för social- och hälsovården i Nyland tillsammans med de övriga regionala räddningsverken, social- och hälsovårdsväsendena och eventuellt polisen i specialupptagningsområdet. I båda fallen förutsätter det betydande investeringar av räddningsverket.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Räddningsverket deltar i det riksomfattande projektet Varanto, som har till syfte att bygga upp ett datalager och ett kontrollprogram som omfattar ett användargränssnitt för elektroniska tjänster för kunderna. Projektet är i planeringsfasen och det eventuella genomförandet av projektet förutsätter investeringar under de kommande åren. Räddningsverket utnyttjar de sociala medierna som en del av förebyggandet av olyckor och kommunikationen.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

1. För att olyckor ska förebyggas och den egna beredskapen utvecklas utförs det årligen säkerhetsgranskningar och olycksriskförebyggande åtgärder som gäller invånarna och aktörerna i kommunen. För granskningarna och åtgärderna räknas säkerhetspoäng. Målet för år 2016 är minst 8 200 säkerhetspoäng.

2. Den genomsnittliga utrycknings- och körtiden till objektet för den första räddningsenheten med bemanningsberedskapen 1+3 är högst 6 minuter i minst 60 % av uppdragen i riskområde I.

3. Ensihoidon tavoittamisviive on enintään 8 minuuttia vähintään 70 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävistä.

4. Väestönsuojelun ja suuronnettomuuksien johto- ja erityishenkilöstöä koulutetaan vuosittain kymmenessä harjoituksessa.

Muut toiminnalliset tavoitteet

1. Määräaikaisen valvontatoiminnan piirissä olevissa valvontakohteissa riskiluvun 3–5 saaneiden kohteiden osuus kaikista valvonnan piirissä olevista kohteista ei laske.

2. Maallikoiden havaitsemista kammiovärinäpotilaista selviytyy vähintään 32 %.

3. Ensihoitoyksiköiden tehtäväsidonnaisuus ei nouse vuoteen 2015 verrattuna.

4. Varhaisen tuen (VATU)-menettelyt toteutuvat 100 %

5. Täydennyskoulutuksen määrä on vähintään sama kuin vuonna 2014.

6. Pelastuslaitos järjestää suuronnettomuuksien viranomaisyhteistyö- ja johtamisharjoituksen.

7. Pelastustoimialueen alueellinen pelastusliitto sekä sopimuspalokunnat tuottavat onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyviä palveluja kuntalaisille enemmän kuin vuonna 2015.

8. Pelastustoiminnan tärkeimmille toiminteille on määritelty kehittämissuunnitelmat.

3. Insatstiden i den prehospitala akutsjukvården är högst 8 minuter i minst 70 % av uppdragen i prioritetsklasserna A och B.

4. Ledningen och specialpersonalen inom befolkningsskyddet och vid storolyckor utbildas årligen vid tio övningar.

Övriga verksamhetsmål

1. Andelen objekt i riskkategorierna 3–5 inom den tidsbestämda övervakningsverksamheten av alla objekt inom övervakningen minskar inte.

2. Minst 32 % av de hjärtflimmerpatienter som lekmän upptäckt klarar sig.

3. Uppdragsbundenheten inom enheterna för prehospital akutsjukvård ökar inte jämfört med 2015.

4. Förfarandena enligt produktivitets- och resultatprogrammet Vatu genomförs till 100 %.

5. År 2016 ordnas minst lika mycket kompletterande utbildning som år 2014.

6. Räddningsverket organiserar en övning för myndighetssamverkan och ledning vid storolyckor.

7. Det lokala räddningsförbundet och avtalsbrandkårerna i räddningsområdet producerar fler tjänster för förebyggande av olyckor och egen beredskap än år 2015.

8. Utvecklingsplaner har fastslagits för de viktigaste funktionerna inom räddningsverksamheten.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Turvallisuuspisteet– Säkerhetspoäng	8 590	8000	8 100	8 200	8 200	8 200
Väestönsuojelukoulutukset– Utbildningstillfällen i befolkningsskydd	10	10	10	10	10	10
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Kaukolämmön kulutus (2010=100) – Fjärrvärmeförbrukning (2010=100)	94	92	92	90	88	86
Sähkön kulutus (2010=100) – Elförbrukning (2010=100)	94	92	92	90	88	86
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Asukasluku– Invånartal	612 664	622 386	620 715	628 213	634 656	641 211
Palo- ja pelastustehtävät ilman ensivastetta– Brand- och räddningsuppdrag exkl. första insatsen	7 169	6 600	7 000	7 400	7 400	7 400
Ensivastetehtävät– Första insatsen-uppdrag	1 078	1 300	850	900	900	900
Ensihoitotehtävät ensivaste mukaan lukien– Prehospital akutsjukvård inkl. första insatse	53 215	54 000	53 500	54 600	55 200	55 200
Resurssit – Resurser						
Vakanssit vuoden lopussa, 31.12. – Anställningar vid utgången av året, 31.12	693	693	693	693	710	710
Palkansaajat keskimäärin tilikaudella– Löntagare under redovisningsperioden	651	669	665	672	690	690
Bruttokäyttömenot (000) – Bruttodriftsutgifter (000)	50 966	51 652	51 652	52 198	52 198	52 198
Nettokäyttömenot (000) – Nettodriftsutgifter (000)	36 138	38 352	38 352	38 335	38 335	38 335

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Bruttokäyttömenot, euroa/asukas– Bruttodriftsutgifter, euro/invånare	84,0	83,0	83,0	81,9	81,0	81,0
Nettokäyttömenot, euroa/asukas– Nettodriftsutgifter, euro/invånare	59,0	61,6	62,0	60,1	59,5	59,5
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	104,3	100,8	100,8	101,9	102,9	102,9

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	173 624	173 624	173 624	173 624	176 990	176 990
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Vuokrakustannukset euroa vuodessa (000) – Hyreskostnader euro per år (000)	5 994	5 986	5 986	6 061	6 857	6 857
Toimipaikkojen määrä– Antal verksamhetsställen	10	10	10	10	10	10

2 37 Ympäristötoimi – Miljöväsendet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 139	1 157	1 157	1 157	1 195	1 240	1 270
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 670	12 667	12 667	12 667	12 520	12 520	12 520
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-11 532***	***-11 510***	***-11 510***	***-11 510***	***-11 325***	***-11 280***	***-11 250***
Poistot - Avskrivningar	308	377	377	300	300	300	300
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-11 840***	***-11 887***	***-11 887***	***-11 810***	***-11 625***	***-11 580***	***-11 550***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-11 840***	***-11 887***	***-11 887***	***-11 810***	***-11 625***	***-11 580***	***-11 550***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		1,6	0,0	0,0	3,3	3,8	2,4
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	-1,2	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Kaupungin strategiaohjelmassa painotetaan ilmastonmuutoksen hillintää. Strategiaohjelmaa täydentää kaupungin ympäristöpolitiikka, jossa määritellään pitkän ja keskipitkän aikavälin ympäristöpoliittiset tavoitteet Helsingin toiminnalle. Ilmastonmuutoksen hillintä sekä muutoksiin varautuminen ja sopeutuminen edellyttävät tehokasta yhteistyötä kaikilta hallintokunnilta ja muilta toimijoilta. Ilmastolaki hyväksyttiin vuonna 2015.

Ympäristönsuojelulain uudistaminen on käynnissä. Uudistuksilla ei tulle olemaan olennaisia vaikutuksia ympäristökeskuksen toimintaan eikä valtion ja kunnan viranomaisten työnjakoon. Suurin muutos on ympäristönsuojelun valvonnan muuttuminen osin maksulliseksi.

Käynnissä on esiselvityksiä ympäristöterveydenhuollon tai joidenkin sen osa-alueiden siirtämisestä valtion tehtäväksi. Mahdolliset muutokset eivät kuitenkaan ehdi toteutua vielä vuoden 2016 aikana lukuun ottamatta kuluttajaturvallisuusvalvontaa, jonka siirtämisestä valtion tehtäväksi saatetaan tehdä erillisratkaisu.

Terveydensuojelu- ja elintarvikevalvontaan on suunnitteilla vuosivalvontamaksu, joka todennäköisesti lisäisi valvonnasta saatavia tuloja selvästi verrattuna

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

I stadens strategiprogram betonas stävjandet av klimatförändringen. Strategiprogrammet kompletteras av stadens miljöpolicy, som innehåller definitioner av de miljöpolitiska målen för Helsingfors verksamhet på lång sikt och medellång sikt. Stävjandet av klimatförändringen samt förberedelserna och anpassningen till förändringarna kräver effektivt samarbete mellan alla förvaltningar och andra aktörer. Klimatlagen godkändes år 2015.

En revidering av miljöskyddslagen är på gång. Förnyelserna kommer inte att ha betydande verkningar för miljöcentralens verksamhet eller för arbetsfördelningen mellan statens och kommunens myndigheter. Den största ändringen har troligen att göra med att tillsynen av miljöskyddet delvis blir avgiftsbelagd.

Preliminära utredningar om överföring av miljö- och hälsoskyddet eller några av dess delområden till statens uppgifter är på gång. De eventuella ändringarna hinner dock inte implementeras ännu under år 2016 med undantag av konsumentsäkerhetstillsynen, vars överföring till statens uppgifter kan bli föremål för ett separat beslut.

En årlig avgift för hälsoskydds- och livsmedelstillsynen är under planering. Den årliga avgiften väntas klart öka inkomsterna från tillsynen jämfört med nuläget. I och med

nykytilanteeseen. Vuosivalvontamaksun myötä valvontatarkastuksia pitäisi tehdä nykyistä kattavammin kaikkiin maksun piirissä oleviin kohteisiin, mikä vaatisi esimerkiksi kohteiden riskinarvioinnin ja tarkastustiheyden valtakunnallisten ohjeiden muuttamista paremmin nykyresursseja vastaavaksi. On kuitenkin todennäköistä, ettei vuosivalvontamaksu toteudu vielä vuoden 2016 aikana.

Talouden taantumalla on useita vaikutuksia viraston toimintaan. Edellinen lama osoitti, että työttömyyden lisääntyessä pienten elintarvikealan yritysten määrä kasvaa ja samalla niihin liittyvät hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyt sekä valvonta lisääntyvät. Elintarvikeyritysten määrä on noussut lähes 10 % vuodesta 2012 vuoteen 2015. Yhteiskunnan työttömyystilanne ja sosiaaliset ongelmat vaikuttavat eläinten pitoon. Taloudellisten vaikeuksien kasvaessa lisääntyvät eläinten laiminlyönnit ja huono kohtelu, mikä vaatii eläinsuojelun tehostamista ja yhteistyön tiivistämistä edelleen eri viranomaisten välillä.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Ympäristönsuojelussa palvelujen kysynnän arvioidaan lievästi kasvavan. Tähän vaikuttavat toiminnanharjoittajien ja asukkaiden ympäristötietoisuuden ja -vastuullisuuden lisääntyminen, mikä puolestaan lisää mm. neuvonnan, ohjauksen ja tiedotuksen tarvetta. Myös ympäristön tilaa koskevan vaatimustason kasvu tulee lisäämään ympäristönsuojelun edistämis- ja valvontatehtäviä. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja -sopeutumisen toimien suunnittelu ja toteutus edellyttää jatkossa entistä enemmän poikkihallinnollista yhteistyötä, kumppanuutta sidosryhmien kanssa sekä tehokkaampaa sisäistä ja ulkoista tiedotusta. Vireillä ja käynnissä olevien maankäyttömuutosten vuoksi pilaantuneen maaperän kunnostaminen tulee jatkumaan koko suunnitelmakauden vilkkaana.

Ympäristöterveydenhuollossa elintarvikelain mukaisten valvontatehtävien tarpeen arvioidaan kasvavan. Elintarvikevalvontatietojen julkistaminen vaatii valvonnan kattavuuden parantamista ja nykyistä useammin toistuvia tarkastuksia. Ruokamyrkytysepäilyjen ja elintarvikevaaratilanteiden määrän arvioidaan lievästi kasvavan uusien elintarvikkeiden käyttötapojen ja kansainvälisen elintarvikekaupan kasvun myötä. Vaikeat eläinsuojeluongelmat lisääntyvät. Terveydellisten olosuhteiden valvonnan tehtävät ovat monimutkaistuneet.

Kilpailuttaminen

Löytöeläinten hoidosta on vastannut toiminnan alusta 1.10.2006 lähtien Kiantimes Oy. Toiminta on yhteinen Espoon ja Vantaan kanssa. Helsingin osuus löytöeläintoiminnan kustannuksista on vuosittain noin 170 000 euroa. Löytöeläintoimintaa koskeva sopimus

årstillsynsavgiften borde tillsynskontroller göras i större omfattning än för tillfället vid alla objekt som avgiften berör, vilket kräver till exempel att de riksomfattande anvisningarna för riskbedömningen och granskningsfrekvensen av objekten ändras för att bättre motsvara de nuvarande resurserna. Det är trots allt sannolikt att årstillsynsavgiften ännu inte tas i bruk under år 2016.

Den ekonomiska recessionen har många verkningar för förvaltningens verksamhet. Den förra recessionen visade att då arbetslösheten ökar växer antalet små företag i livsmedelsbranschen och samtidigt ökar antalet därtill hörande godkännande- och anmälningsförfaranden. Antalet livsmedelsföretag har ökat med nästan 10 % från år 2012 till år 2015. Arbetslöshetssituationen i samhället och de sociala problemen påverkar djurskötseln. Då de ekonomiska problemen ökar, blir även vanskötseln av djur vanligare, vilket förutsätter en effektivisering av djurskyddet och ett tätare samarbete mellan de olika myndigheterna.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Inom miljöskyddet beräknas efterfrågan på tjänster öka något. Det här orsakas av ökad miljökännedom och miljöansvar hos verksamhetsutövare och invånare, vilket ökar behovet av bland annat rådgivning, styrning och informering. Även ökningen av kravnivån för miljöns tillstånd kommer att öka antalet uppdrag angående främjande och tillsyn inom miljöskyddet. Planeringen och genomförandet av åtgärderna för stävjandet av klimatförändringen och anpassningen till förändringarna förutsätter i fortsättningen allt mer tväradministrativt samarbete, partnerskap med intressentgrupper och effektivare intern och extern kommunikation. På grund av aktuella och pågående markanvändningsändringar kommer saneringen av förorenad mark att fortsätta livligt under hela planperioden.

Behovet av tillsynsuppgifter enligt livsmedelslagen beräknas öka inom miljö- och hälsoskyddet. Publiceringen av tillsynsinformation om livsmedelslokaler kräver att omfattningen av tillsynen ökas och att granskningar görs oftare än för tillfället. Antalet misstänkta matförgiftningsfall och livsmedelsrisksituationer beräknas stiga något på grund av nya sätt att använda livsmedel och tillväxten i den internationella livsmedelshandeln. De svåra djurskyddsproblemen ökar. Uppgifterna inom tillsynen av hälsomässiga omständigheter har blivit mera komplicerade.

Konkurrensutsättning

Sedan hittedjursverksamheten inleddes 1.10.2006 har Kiantimes Oy handhaft skötseln av hittedjur. Verksamheten är gemensam med Esbo och Vanda. Helsingfors andel av kostnaderna för hittedjursverksamheten är årligen ca 170 000 euro. Avtalet om hittedjursverksamheten löper ut

päättyy 30.9.2016 ja toiminta kilpailutetaan ennen sopimuskauden päättymistä yhdessä Espoon ja Vantaan kanssa.

Viraston elintarvike-, vesi- ja ympäristönäytteiden tutkimus- ja näytteenottopalvelujen hankinta on kilpailutettu vuonna 2013. Kolmivuotinen sopimus solmittiin MetropoliLab Oy:n kanssa. Koska näytteenottopalveluja tarvitaan edelleenkin, virasto kilpailuttaa palvelut tai käyttää sopimuksen mahdollistaman kolmivuotisen option vuonna 2016.

Riskienhallinta

Kiinteistöjen kuntoon ja ylläpitoon liittyviä haasteita sekä rakentamiseen liittyviä ongelmia pidetään kaupunkitasoisina riskeinä, joiden hallinnassa ympäristökeskuksella on rooli. Ympäristökeskus osallistuu aktiivisesti eri hallintokuntien edustajista kootun sisäilmatyöryhmän toimintaan tavoitteena eri hallintokuntia koskevien prosessien sujuvoittaminen, todettujen terveyshaittojen viivytyksetön korjaaminen ja haittojen ennaltaehkäisy. Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, joka on keskeisiä kaupungintasoisia riskejä myös taloudellisessa mielessä, on haettu suunnitelmallisuutta valmistelemalla kaupunkitasoinen ilmastonmuutoksen tiekartta yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Ilmastonmuutokseen sopeutumista edistetään parantamalla hulevesien kokonaishallintaa ja varautumalla sään ääri-ilmiöiden aiheuttamiin riskeihin. Äärisääilmiöiden hallinta ja niihin varautuminen edellyttää suunnitelmallisuutta ja hallintokuntien välistä yhteistyötä. Elintarvikealalla riskien vaikutusta voidaan ehkäistä mm. sähköisen asioinnin ja neuvonnan kehittämisellä.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Ympäristökeskus laati vuonna 2014 kaupunginvaltuuston linjauksiin pohjatuvan strategiansa vuosille 2015–2016. Strategiassa on kuvattu viraston visio, perustehtävä, strategiset päämäärät, strategiset kehittämiskohteet sekä projektit ja tehtävät, joihin erityisesti panostetaan päämäärien saavuttamiseksi. Strategia on laadittu niin, että siinä on otettu huomioon kaupungin strategiaohjelman toteutuminen konkreettisesti viraston toiminnassa.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen edistävät kaupungin strategiaohjelman kokonaisuuksien, Kaupunginosien kehittyminen houkuttelevina ja Helsinkiläisten hyvinvoinnin parantuminen, toteutumista. Sään ääri-ilmiöihin liittyvät tekijät ovat keskeisiä kaupunkitasoisia riskejä, joita rakennusviraston ja ympäristökeskuksen yhteinen sitova toiminnallinen tavoite

30.9.3016 och verksamheten konkurrensutsätts före slutet av avtalsperioden tillsammans med Esbo och Vanda.

Miljöcentralens forsknings- och provtagningstjänster för livsmedels-, vatten- och miljöprover konkurrensutsattes år 2013. Ett treårigt avtal undertecknades med MetropoliLab Ab. Eftersom det finns ett fortsatt behov av provtagningstjänster konkurrensutsätter förvaltningen tjänsterna. Förvaltningen kan också välja att utnyttja den treåriga option som avtalet tillåter år 2016.

Riskhantering

Utmaningarna rörande fastigheternas skick och underhåll och problemen i byggverksamheten betraktas som risker på stadens nivå, i vilkas hantering miljöcentralen har en roll. Miljöcentralen deltar aktivt i verksamheten för inomhusluftsarbetsgruppen som består av representanter för olika förvaltningar. Målet för arbetsgruppen är att göra de processer som angår flera förvaltningar smidigare, att utan dröjsmål undanröja sanitära olägenheter som redan konstaterats och att förebygga olägenheter. Klimatförändringen är en central miljörisk gemensam för staden även ur ett ekonomiskt perspektiv. Miljöcentralen strävar efter planenlighet inom anpassningen till klimatförändringen genom att utarbeta en gemensam vägkarta på stadsnivå i samarbete med de övriga förvaltningarna. Anpassningen till klimatförändringen främjas genom en förbättring av totalhanteringen av dagvatten och genom förberedelser med tanke på risker som orsakas av extrema väderförhållanden. Hanteringen och förberedelserna för extrema väderförhållanden förutsätter planenlighet och samverkan mellan förvaltningarna. I livsmedelsbranschen kan riskernas verkningar förebyggas bl.a. genom utveckling av den elektroniska kommunikationen och rådgivningen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Miljöcentralen utarbetade år 2014 sin strategi för åren 2015–2016 i enlighet med stadsfullmäktiges riktlinjer. I strategin beskrivs förvaltningens vision, grunduppgift, strategiska målsättningar, strategiska utvecklingsmål och de projekt och uppgifter som ges speciell uppmärksamhet med tanke på uppnåendet av målsättningarna. Strategin har utarbetats så att den beaktar förverkligandet av stadens strategiprogram konkret i förvaltningens verksamhet.

Stävjandet av klimatförändringen och anpassningen till den främjar genomförandet av helheterna Stadsdelarna utvecklas som lockande och Helsingforsarnas välbefinnande förbättras i stadens strategiprogram. Faktorer som hänför sig till extrema väderförhållanden är centrala risker på stadsnivå, som byggnadskontorets och miljöcentralens gemensamma bindande verksamhetsmål minskar. Genom

osaltaan pienentää. Näiden toimenpiteiden toteuttamisen kautta hulevesien kokonaishallinta kaupunkiorganisaatiossa paranee ja riski hulevesihaittojen kasvusta pienenee ilmastonmuutoksen tuomat haasteet huomioiden.

att de här åtgärderna genomförs förbättras helhetshanteringen av dagvatten i stadsorganisationen och minskar risken för en ökning av dagvattenolägenheter med beaktande av utmaningarna som klimatförändringen för med sig.

Ympäristökeskuksen strategian yhtenä tavoitteena on elintarvikevalvonnan kattavuuden riskiperusteinen lisääminen ja suunnitelmallisten Oiva-tarkastusten määrän kasvu vähintään 5 % strategiakauden aikana. Oiva-järjestelmän mukaisten tarkastusten määrän kasvun myötä yhä useampi elintarvikehuoneisto on valvonnan piirissä, minkä voidaan olettaa parantavan elintarviketurvallisuutta ja sitä kautta helsinkiläisten asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä kaupungin strategian mukaisesti.

Ett strategiskt mål för miljöcentralen är att öka omfattningen av den riskbaserade livsmedelstillsynen och öka antalet systematiska Oiva-granskningar med minst 5 % under strategiperioden. I och med ökningen i antalet granskningar i enlighet med Oiva-systemet omfattas allt flera livsmedelslokaler av tillsynen, vilket kan antas förbättra livsmedelssäkerheten och på så sätt helsingforsarnas välbefinnande och hälsa i enlighet med stadens strategi.

Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallisen valvonnan erityisenä tavoitteena on helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden parantuminen. Suunnitelmallinen valvonta kohdistuu riskiperusteisesti tiloihin ja toimintoihin, jotka olennaisesti liittyvät asukkaiden tavanomaiseen arkeen

Förbättrandet av helsingforsarnas välbefinnande och hälsa är ett särskilt mål för miljö- och hälsoskyddets systematiska tillsyn. Den systematiska tillsynen riktas riskbaserat till lokaler och funktioner som väsentligt anknyter till invånarnas vanliga vardag.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Verkets personalplan 2016–2018

Ympäristökeskus on viranomaisorganisaatio, jonka henkilöstöstä valtaosa tekee joko ympäristönsuojeluun, ympäristöterveyteen, elintarviketurvallisuuteen tai eläinsuojeluun liittyvää valvontatyötä ja muuta asiantuntijatyötä. Merkittävä määrä tehtävistä perustuu suoraan lainsäädännön velvoitteisiin.

Miljöcentralen är en myndighetsorganisation där merparten av personalen utför tillsynsarbete inom miljöskyddet, miljö- och hälsoskyddet, livsmedelssäkerheten eller djurskyddet och annat expertarbete. En betydande del av uppgifterna grundar sig direkt på lagstadgade skyldigheter.

Virasto päivitti maalikuussa 2015 osastotasoisen henkilöstötarpeitten ennakointisuunnitelaman vuosille 2015–2020, minkä pohjalta talousarvioesityksen henkilöstöresurssisuunnitelma on laadittu. Resurssit kohdennetaan ennen kaikkea strategisten päämäärien saavuttamiseen. Vuosille 2017 ja 2018 on esitetty yhteensä viisi uutta elintarviketarkastajan virkaa. Esitys perustuu aluehallintoviraston arviointiraporttiin, jonka mukaan elintarvikevalvonnassa on 20–36 henkilötyövuoden henkilöresurssivaje. Henkilöstötarpeitten ennakointisuunnitelmassa on lisäksi arvioitu tarvittavan lisävakansseja muihin ympäristöterveydenhuollon valvontatehtäviin, jotta virasto saavuttaisi valtakunnalliset valvontatavoitteensa. Resurssivajausta on myös ympäristönsuojelun asiantuntijatehtävissä.

I mars 2015 uppdaterade förvaltningen sin prognosplan för behovet av personal under åren 2015–2020, utifrån vilken budgetpropositionens personalresursplan har utarbetats. Resurserna riktas framför allt till uppnåendet av de strategiska målsättningarna. För åren 2017 och 2018 föreslås totalt fem nya livsmedelsinspektörstjänster. Förslaget grundar sig på regionförvaltningsverkets utvärderingsrapport enligt vilken det förekommer en personresursbrist på 20–36 årsverken inom livsmedelstillsynen. I prognosplanen för behovet av personal uppskattas dessutom att det behövs ytterligare befattningar till miljö- och hälsoskyddets tillsynsuppgifter, så att förvaltningen uppnår sina nationella tillsynsmål. Resursbrist råder också inom miljöskyddets expertuppgifter.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Viraston Viikinkaari 2a:ssa sijaitsevien toimitilojen käyttöaste on noin 100 %. On arvioitavissa, että projekteihin liittyvien määräaikaisten työntekijöitten palkkaamisen seurauksena käyttöön otetaan ajoittain myös kokous- ja käytävätiloja. Toisaalta tavoite etätyöskentelyn lisääntymiseksi voi vapauttaa työtiloja tilapäisesti. Etätyötiloina pyritään käyttämään tarvittaessa mm. kaupungin omia tiloja.

Användningsgraden för förvaltningens verksamhetslokaler vid Viksbågen 2 är cirka 100 %. Det kan uppskattas att även mötes- och korridorlokaler stundvis tas i bruk med anledning av projektanställda på viss tid. Å andra sidan kan målet att öka jobbandet på distans frigöra lokaler tillfälligt. Förvaltningen strävar att vid behov utnyttja bl.a. stadens egna lokaler för distansjobb.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Helsingissä ympäristöterveydenhuollon (elintarviketurvallisuus- ja ympäristöterveysosasto) nettokustannukset vuonna 2013 olivat 6,1 euroa/asukas, kun ne koko maassa olivat 18,1 euroa/asukas. Espoon osalta vastaava kustannus oli 6,4 euroa/asukas ja Vantaan osalta 8,0 euroa/asukas, joten ympäristöterveydenhuollon kustannukset ovat Helsingissä muita pääkaupunkiseudun kuntia alhaisemmat.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Nettokostnaderna för miljö- och hälsoskyddet (livsmedelssäkerhetsavdelningen och miljö- och hälsoskyddsavdelningen) i Helsingfors var 6,1 euro/invånare mot 18,1 euro/invånare i hela landet år 2013. I Esbo uppgick kostnaderna till 6,4 euro/invånare och i Vanda till 8,0 euro/invånare. Kostnaderna för miljö- och hälsoskyddet är alltså lägre i Helsingfors än i de övriga kommunerna i huvudstadsregionen.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tietotekniikan hyödyntämistä pyritään lisäämään kehittämällä tärkeimpiä tietojärjestelmiä tietojärjestelmä- ja kokonaisarkkitehtuuriyhteistyöllä teknisten virastojen kanssa ja edistämällä liikkuvan työn tekemistä. Sähköistä asiointia pyritään laajentamaan. Virasto pyrkii lisäämään avoimen datan tarjontaa tulevalla taloussuunnittelukaudella.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköiseen asiointiin liittyen seurataan, mitä valtion sähköisen asioinnin hankkeissa tapahtuu ja tarpeen mukaan lisätään kaupungin asiointi.hel.fi -palvelun lomakkeita. Sähköisessä asioinnissa pyritään selvittämään, löytyykö uusia kustannustehokkaita tapoja palvella asiakasta. Sähköisen asioinnin käyttäjämääriä pyritään lisäämään määrätietoisesti hyödyntämällä erilaisia viestintäkanavia.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Miljöcentralen strävar efter att öka utnyttjandet av datateknik genom att utveckla de viktigaste datasystemen i form av samarbete kring datasystemen och helhetsarkitekturen med de tekniska förvaltningarna och genom att främja det rörliga arbetet. Verket strävar att utvidga e-kommunikationen och utbudet av öppna data under den kommande ekonomiplaneperioden.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

I fråga om elektronisk kommunikation följs vad som händer inom statens projekt för elektronisk kommunikation och vid behov läggs nya blanketter till stadens tjänst på asionti.hel.fi. Inom elektroniska kommunikationen utreds om det finns nya kostnadseffektiva sätt att betjäna kunder. Verket strävar att öka antalet användare av elektronisk kommunikation genom att målmedvetet utnyttja olika kommunikationskanaler.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Ilmastonmuutokseen sopeutumista edistetään valmistelemalla ilmastonmuutoksen sopeutumisen toimintasuunnitelma yhteistyössä keskeisten virastojen ja laitosten kanssa vuoden loppuun mennessä.
- Oiva-järjestelmän mukaisia elintarviketarkastuksia tehdään vähintään 2 600 kpl.
- Terveydensuojelussa, kuluttajaturvallisuudessa ja tupakkavalvonnassa tehdään 480 kpl suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvaa tarkastusta.

Muut toiminnalliset tavoitteet

- Pilaantuneen maaperän kunnostamista koskevista ilmoituksista 80 % on ratkaistu 80 vuorokauden kuluessa ilmoituksen vireille tulosta.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

- Anpassningen till klimatförändringen främjas genom att en handlingsplan för anpassning till klimatförändringen tas fram i samverkan med centrala förvaltningar och verk före slutet av året.
- Minst 2 600 livsmedelsinspektioner i enlighet med Oiva-systemet utförs.
- Inom hälsoskyddet, konsumentsäkerheten och tobakstillsynen utförs 480 inspektioner som hör till den planenliga tillsynen.

Övriga verksamhetsmål

- Sammanlagt 80 % av anmälningarna om sanering av förorenad mark avgörs inom 80 dygn från att ärendet väckts.

— Ympäristövalvonnan suunnitelmallisen valvonnan mukaisesta tarkastustavoitteesta (500 tarkastusta) tehdään vähintään 80 %, 400 kpl.

— Luonnon monimuotoisuutta turvataan laatimalla ympäristölautakunnan käsiteltäväksi hoito- ja käyttösuunnitelmat kolmella alueella sekä valmistelemalla lautakunnan käsiteltäväksi rauhoitusesitykset kolmella alueella.

— Oleskelutilojen, mm. päivähoitotilat, koulut, majoitustilat ja nk. hygieniaa edellyttävien huoneistojen käyttöönottoa koskevista ilmoituksista 80 % käsitellään alle 120 vuorokaudessa.

— Yksittäisten ruokamyrkytysepäilyjen keskimääräinen käsittelyaika on enintään 6 vuorokautta.

— Elintarvikehuoneistoilmoitusten (uudet huoneistot ja toimijanvaihdokset) keskimääräinen käsittelyaika on enintään 5 vuorokautta.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

1. Sitova energiansäästötavoite: Ympäristötalon kokonaisenergiankulutus on 4 % alhaisempi kuin vuoden 2014 kokonaisenergiankulutus mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet.
   Energiansäästöneuvottelukunta on esittänyt vuoden 2016 hallintokuntakohtaiseksi sitovaksi energiansäästötavoitteeksi 10 % vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. Ympäristökeskuksen ei ole kuitenkaan järkevää asettaa vuoden 2010 kulutukseen sidottua tavoitetta, koska toimitilat sijaitsivat silloin Kalliossa ja energiankulutusta on vähennetty 43,4 % vuodesta 2010, mikä johtuu suurelta osin muutosta energiatehokkaampaan toimitilaan vuonna 2011, eli ympäristökeskus on saavuttanut kaupungin strategiaohjelman tavoitteen etuajassa.

2. Muut ympäristötavoitteet
   Toteutetaan toimenpiteet, jotka on aikataulutettu Ekokompassin ympäristöohjelmassa vuodelle 2016.

Määrä- ja taloustavoitteet

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Viraston tuottavuus kasvaa noin yhden prosenttiyksikön verran vuosittain. Kasvuun on päästy prosesseja kehittämällä ja tehostamalla toimintoja. Kasvun ennustetaan jatkuvan samassa tahdissa.

— Minst 80 %, 400 inspektioner, av inspektionsmålet för planenlig tillsyn inom miljötillsynen (500 inspektioner) utförs.

— Naturens mångfald tryggas genom att verket utarbetar vård- och användningsplaner i tre områden som föreläggs miljönämnden för behandling och bereder finansieringsförslag i tre områden som föreläggs nämnden för behandling.

— Sammanlagt 80 % av anmälningarna om ibruktagande av vistelselokaler, bl.a. daghem, skolor, inkvarteringslokaler, och lokaler med s.k. högre hygienkrav, behandlas inom högst 120 dygn.

— Misstänkta enstaka matförgiftningsfall behandlas i medeltal inom högst 6 dygn.

— Behandlingstiden för anmälningar om livsmedelsfastigheter (nya fastigheter och aktörsbyten) är högst 5 dygn.

Energieffektivitets- och miljömål

1. Bindande energisparmål: Miljöhusets totala elförbrukning är 4 % lägre än år 2014 medräknat sparmålen för de tidigare åren

Energisparkommissionen har föreslagit 10 % av 2010 års totala energiförbrukning medräknat sparmålen för de tidigare åren som ett bindande energisparmål för de olika förvaltningarna för år 2016. Det är dock inte ändamålsenligt att miljöcentralen ställer ett mål som är bundet till år 2010 eftersom verksamhetslokalerna då låg i Berghäll och energiförbrukningen minskats med 43,3 % från år 2010. Detta beror till största delen på flytten till en verksamhetslokal med bättre energieffektivitet år 2011. Miljöcentralen har med andra ord uppnått målet i stadens strategiprogram i förtid.

2. Andra miljömål
Åtgärderna i Ekokompassens miljöprogram som planerats för 2016 genomförs.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Produktivitetsutfall 2014–2018

Förvaltningens produktivitet ökar med cirka en procentenhet per år. Tillväxten har uppnåtts genom en utveckling och effektivisering av processerna. Tillväxten förväntas fortsätta i samma takt.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Ympäristökeskus on toteuttanut toimitilojen tehostamisen ennen strategiakauden alkua. Kun virasto muutti vuonna 2011 Helsinginkadulla, Viipurinkadulla ja Kaarlenkadulla sijainneista n. 4 400 m2:n tiloista Viikkiin ympäristötaloon n. 2 900 m2:n tiloihin, tilankäyttö tehostui 34 %. Tällä hetkellä ympäristötalon käyttöaste ympäristökeskuksen osalta on n. 100 %. Edellisestä johtuen virastolla ei ole edellytyksiä tehostaa enempää tilankäyttöään meneillään olevalla strategiakaudella.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Miljöcentralen har genomfört effektivisering av verksamhetslokaler före början av strategiperioden. Då verket år 2011 flyttade från sina lokaler på ca 4 400 m² vid Helsingegatan, Viborgsgatan och Karlsgatan till lokalerna på ca 2 900 m² i Viks miljöhus, effektiviserades lokalanvändningen med 34 %. För närvarande är miljöhusets användningsgrad i fråga om miljöcentralen ca 100 %. Miljöcentralen har på grund av det ovannämnda inte förutsättningar att ytterligare effektivisera sin lokalanvändning under den pågående strategiperioden.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Asiantuntijatoiminta– Sakkunnigverksamhet						
Tutkimukset, selvitykset, ohjelmat– Undersökningar, utredningar, program	38	51	51	48	48	48
Konsultointi– Kunsultation	1 713	1 465	1 465	1 750	1 760	1 770
Kirjalliset lausunnot– Skriftliga utlåtanden	1 250	841	776	835	840	850
Valvonta– Tillsyn						
Luvat ja ilmoitukset– Tillstånd och anmälningar	1 691	1 660	1 780	1 740	1 750	1 755
Valvontatarkastukset ja näytteenotto– Tillsynskontroller och provtagning	7 506	4 250	5 400	5 800	5 850	5 900
Asiakaspalvelu– Kundservice						
Neuvonta– Rådgivning	15 705	13 600	13 650	16 150	16 200	16 250
Tiedotus ja valistus– Information och upplysning	547	508	435	558	560	565
Tuotteet yhteensä	**28 450**	**22 375**	**23 557**	**26 881**	**27 008**	**27 138**

*) Organisaatiomuutoksen yhteydessä 2014 tehdyt tehtävien siirrot osastolta toiselle ovat aiheuttaneet tarkistuksia suoritteiden sisältöihin ja laskentatapoihin, esim. näytteenotto on jätetty suoritelaskennasta pois ja neuvonnan suoritelaskentaan on otettu sellaista neuvontaa, jota ei aiemmin ole seurattu. Kaikki tunnusluvut eivät ole aiemmille vuosille täysin vertailukelpoisia. – Överföring av uppgifter till nya avdelningar i samband med organisationsreformen 2014 har medfört justeringar i prestationernas innehåll och kalkylsätt, t.ex. har provtagning uteslutits från prestationskalkylen och i prestationskalkylen för rådgivning inkluderats sådan rådgivning som inte tidigare har följts. Alla nyckeltal för de föregående åren är inte helt jämförbara.

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuusindeksi– Produktivitetsindex	115,1	116,0	116,0	117,1	118,3	119,4
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)						

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	3 489	3 489	3 489	3 489	3 489	3 489
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	0,99	0,97	0,97	0,96	0,95	0,95

2 42 Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betaöningsdelas till Sammkommunen Helsingforsregionernens trafik, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	182 595	185 853	185 853	195 521	195 521	207 000	210 000
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-182 595***	***-185 853***	***-185 853***	***-195 521***	***-195 521***	***-207 000***	***-210 000***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-182 595***	***-185 853***	***-185 853***	***-195 521***	***-195 521***	***-207 000***	***-210 000***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-182 595***	***-185 853***	***-185 853***	***-195 521***	***-195 521***	***-207 000***	***-210 000***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,8	0,0	5,2	5,2	5,9	1,4

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintansa lipputuloilla, jäsenkuntien kuntaosuuksilla, valtion avustuksilla ja muilla tuloilla. Jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti. Lipputulot kohdistetaan kunnittain kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella. Kuntaosuuksilla katetaan kullekin kunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus.

Enligt grundavtalet för samkommunen finansierar den sin verksamhet med biljettintäkter, med kommunandelar från medlemskommunerna, med statsunderstöd och med övriga inkomster. De kostnader som uppstår på grund av samkommunens olika uppgifter hänförs till medlemskommunerna i enlighet med användningen av servicen. Biljettintäkterna fördelas kommunvis enligt de kommunvis ackumulerade biljettintäkterna. Med kommunandelarna täcks den skillnad mellan kostnader och intäkter som hänför sig till respektive kommun.

KUNNAN LIIKELAITOKSET – KOMMUNALA AFFÄRSVERK

Rakennus- ja ympäristötoimeen kuuluvia kunnan liikelaitoksia ovat HKL-liikelaitos ja Palmia-liikelaitos. Liikelaitosten talousarvioiden perustelut esitetään seuraavassa.

Kunnan talousarviossa esiintyvät erät ovat tuloina perustamislainan korot, peruspääoman tuotto ja perustamislainan lyhennys ja HKL:n infrakorko sekä menoina peruspääoman korotus, muu tuki tai avustus. Talousarviossa menoina esiintyvät lisäksi kaupungin myöntämät lainat liikelaitosten investointien rahoitukseen sekä tuloina näiden lainojen korot ja lyhennykset. Erät sisältyvät talousarvion tuloslaskelmaosaan ja rahoitusosaan.

Perusteluissa on esitetty liikelaitosten toiminnan ja talouden kehitystä kuvaavia taulukoita ja liiketalouden tunnuslukujen kehitystä sekä investointisuunnitelmat.

Liikelaitosten peruspääomien tuottotavoitteet ovat talousarviossa ja taloussuunnitelmassa perustamispäätösten mukaiset. Rakennus- ja ympäristötoimen liikelaitoksilla ei ole perustamislainoja.

Toimintoja ja taloutta koskevat luvut vuoden 2015 osalta ovat toteutumisennusteiden mukaiset. Toteutumisennusteissa laitosten peruspääomien tuotot ovat talousarvion mukaiset.

Kommunala affärsverk inom bildnings- och personalväsendet är affärsverket HST och affärsverket Palmia. Budgetmotiveringarna för affärsverken följer nedan.

De poster som förekommer i den kommunala budgeten är på inkomstsidan räntor på anläggningslån, avkastning på grundkapital och amortering på anläggningslån och HST:s infrastrukturränta och på utgiftssidan höjning av grundkapital, annat stöd eller bidrag. På utgiftssidan finns dessutom av staden beviljade lån för finansiering av investeringar vid affärsverken och på inkomstsidan räntor och amorteringar på dessa lån. Posterna ingår i budgetens resultaträkningsdel och finansieringsdel.

I motiveringarna ingår tabeller över verksamhetens och ekonomins utveckling vid affärsverken, de affärsekonomiska nyckeltalens utveckling och investeringsplanerna.

Målen för avkastningen på affärsverkens grundkapital är i budgeten och ekonomiplanen angivna enligt grundläggningsbesluten. Affärsverken inom byggnads- och miljöväsendet har inga anläggningslån.

Siffrorna för verksamheten och ekonomin år 2015 följer prognoserna för budgetutfallet. Avkastningen på verkens grundkapital är i prognoserna desamma som i budgeten.

Helsingin kaupungin HKL –liikelaitos – Affärsverket Helsinfors stads trafikverk HST

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Vuonna 2016 HKL:n ulkoisessa toimintaympäristössä ei ole tapahtumassa merkittäviä muutoksia, joilla olisi suoria vaikutuksia HKL:n talousarvioon vuonna 2016.

HKL:n sisäinen organisaatiorakenne muuttuu 1.1.2016 alkaen. HKL:n uudet toimintayksiköt tulevat olemaan liikennöintiyksikkö, infra- ja kalustoyksikkö, kunnossapitoyksikkö, toiminnanohjausyksikkö sekä yhteiset palvelut. HKL:n tulosbudjetti 2016 tullaan tekemään uuden organisaatiorakenteen mukaisesti loppuvuonna 2015.

HKL nykyinen tavoiteohjelma on voimassa vuosina 2010–2015. HKL tavoitteena on, että uusi tavoiteohjelma 2020 on saatu valmiiksi loppuvuodesta 2015.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Under år 2016 håller det inte på att ske sådana betydande ändringar i HST:s omvärld som har direkta konsekvenser för HST:s budget år 2016.

HST:s interna organisationsstuktur ändras 1.1.2016. HST:s nya verksamhetsenheter kommer att vara trafikerings-enheten, infrastruktur- och materielenheten, underhålls-enheten, verksamhetsstyrningsenheten och gemensamma tjänster. HST:s resultatbudget 2016 kommer att göras i enlighet med den nya organisationsstrukturen under slutet av 2015.

HST:s nuvarande målprogram gäller för åren 2010–2015. HST:s mål är att det nya målprogrammet 2020 är färdigt i slutet av 2015.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Suunnitelmakaudella metroliikenteessä tapahtuu isoja muutoksia. Länsimetron liikenne käynnistyy elokuussa 2016. HKL tulee vastaamaan länsimetron liikennöinnistä ja radan ylläpidosta. Lisäksi HKL osallistuu isännöitsijänä uusien metroasemien ylläpitoon.

Raitioliikenteen liikennöinnissä linjastouudistuksen vaikutukset alkavat vuonna 2016 linjan 5 käynnistymisellä. Vuosien 2017 ja 2018 aikana linjastosuunnitelman vaikutukset kasvattavat liikennettä 9–10 % verrattuna vuoteen 2015.

Kilpailuttaminen

HKL noudattaa hankinnoissaan erityisalojen hankintalakia, kaupungin hankintaohjeita ja niiden perusteella annettuja sisäisiä kilpailuttamisen, hankintapäätösten laatimisen sekä tilaustenteon menettelytapaohjeita.

Riskienhallinta

Liikennelaitoksen yksiköt ja johtoryhmä ovat arvioineet HKL:n toimintaympäristöön ja liikenteen hoitoon liittyviä riskejä. Valituille riskeille on tehty riskikuvaukset ja määritelty toimenpiteitä, joilla riskien toteutumisen vaikutuksia lievennetään ja toteutumisen todennäköisyyttä pienennetään.

Suunnitelmakaudella riskikuvauksia ja toimenpiteitä tarkistetaan vuosittain vastaamaan muutoksia toimintaympäristössä. Samassa yhteydessä tunnistetaan uusia riskejä ja kehitetään riskienhallintaa osana suunnittelua, toimintaa ja seurantaa. Riskeille määriteltyjä toimenpiteitä on pyritty sisällyttämään investointihankkeiden suunnitteluun. Kaikkien investointihankkeiden perustietoihin kuuluu hankkeen oma riskinarviointi.

Merkittävimmät riskit liittyvät isojen investointien etenemiseen ja niiden aikataulujen yhteensovittamiseen.

Automaattimetron sopimuksen purkamisen jälkeen uuden järjestelmän hankinta länsimetron liikenteen ohjaukseen on käynnistynyt. Uusi järjestelmä pitää saada toimimaan nykyisen järjestelmän kanssa. Hankintaprosessin vaativuutta lisää lyhyt hankinta-aika, mistä syystä erityistä huomiota tullaan kiinnittämään riskienhallintaan.

Siemensin automaattimetrosopimusten purkaminen aiheuttaa todennäköisesti pitkän oikeuskäsittelyn osapuolten korvausvaatimuksista.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Under planperioden sker stora ändringar i metrotrafiken. Trafiken med västmetron börjar i augusti 2016. HST kommer att ansvara för trafikeringen av västmetron och underhållet av banan. Dessutom deltar HST som disponent i underhållet av de nya metrostationerna.

I trafikeringen av spårvägstrafiken börjar ruttändringarna år 2016 med att linjen 5 startar. Under åren 2017 och 2018 ökar verkningarna av ruttplanen trafiken med 9–10 % jämfört med år 2015.

Konkurrensutsättning

HST följer i sin upphandling försörjningslagen, stadens anvisningar för upphandling och på basis av dessa angivna interna anvisningar för förfaringssätt vid konkurrensutsättning, upphandlingsbeslut och beställning.

Riskhantering

Trafikverkets enheter och ledningsgrupp har utvärderat eventuella risker i HST:s omvärld och inom trafikfunktionerna. För de valda riskerna har det utarbetats riskbeskrivningar och bestämts åtgärder i syfte att lindra konsekvenserna och att minska sannolikheten för dem.

Under planperioden justeras riskbeskrivningarna och åtgärderna årligen för att stämma överens med ändringarna i omvärlden. Samtidigt identifieras nya risker och utvecklas riskhanteringen som en del av planeringen, de praktiska åtgärderna och uppföljningen. Målet har varit att binda de åtgärder som definierats för riskerna till planeringen av investeringsprojekt. Projektets egen riskbedömning har lagts till den grundläggande informationen för alla investeringsprojekt.

De mest betydande riskerna hänför sig till de stora investeringarnas avancemang och sammanjämkandet av deras tidsscheman.

Avtalet om automatmetron har hävts och upphandlingen av ett nytt system för västmetrons trafikstyrning har kommit i gång. Det nya systemet ska fungera med det nuvarande systemet. Upphandlingsprocessen är särskilt krävande på grund av den korta upphandlingstiden, varför man kommer att fästa särskild uppmärksamhet vid riskhanteringen.

Att automatmetroavtalen med Siemens hävs orsakar antagligen en lång rättsprocess om parternas ersättningsyrkanden.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Hyvinvoiva helsinkiläinen
- HKL on tae korkeatasoisesta joukkoliikenteestä

Elinvoimainen Helsinki
- Laajentunut raitiovaunu- ja metroliikenne on luotettavaa ja sujuvaa
- HKL luo yhdessä kumppaneidensa kanssa edellytykset Helsingin menestyvälle joukkoliikenteelle

Toimiva Helsinki
- Laajentunut raitiovaunu- ja metroliikenne on luotettavaa ja sujuvaa
- HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen
- HKL tarjoaa merkityksen ihmisen työlle
- HKL:n talous hoidetaan hyvin

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

HKL:n henkilömäärä on 1 227 henkilöä vuonna 2018. Vuodesta 2015 henkilömäärä kasvaa 145 henkilöllä.

Metroliikenteessä henkilömäärä nousee 89 henkilöllä vuodesta 2015 vuoteen 2018. Metrovaunujen kuljettajia tarvitaan 62 lisää, jotta länsimetron operointi voidaan hoitaa elokuusta 2016 alkaen. Myös metrovaunujen huoltoon ja metroratojen kunnossapitoon tarvitaan lisää henkilökuntaa.

Raitioliikenteessä henkilömäärä kasvaa 50 henkilöllä ja Infrapalveluissa 7 henkilöllä vuodesta 2015 vuoteen 2018. Raitioliikenteessä tarvitaan uusia kuljettajia, kun linjastouudistukset kasvattavat ajokilometrejä vuosina 2016–2018. Hallinnossa henkilömäärä pysyy suunnittelukaudella lähes samalla tasolla.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Koskelan raitiovaunuvarikon laajennus on hankesuunnitelmavaiheessa. Varikon laajennus toteutetaan nykyisten suunnitelmien mukaan vuosina 2017–2020. Varikon laajennusta suunnitellaan tulevien raitioliikennelaajennusten tarvitsemalle kalustolle. Tulevia suunniteltuja laajennuksia ovat mm. Jätkäsaari, Topeliuksenkatu, Ilmala, Kalasatama ja Hermanninranta, Eteläinen kantakaupunki sekä Yliskylä ja Kruunuvuorenranta. Koskelan raitiovaunuvarikon toteutuksen yhteydessä selvitetään HKL:n pääkonttorin siirtoa tehokkaampiin tiloihin varikon yhteyteen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Välmående Helsingforsare
- HST garanterar en högklassig kollektivtrafik

Ett livskraftigt Helsingfors
- Den utbyggda spårvagns- och metrotrafiken är tillförlitlig och smidig
- HST skapar i samverkan med sina partner förutsättningar för framgångsrik kollektivtrafik i Helsingfors

Ett fungerande Helsingfors
- Den utbyggda spårvagns- och metrotrafiken är tillförlitlig och smidig
- HST:s spårtrafik bevarar sin ställning som den mest miljövänliga trafikformen i regionen

Balanserad ekonomi och gott ledarskap
- HST tillskriver människans arbete betydelse
- HST:s ekonomi sköts väl

Verkets personalplan 2016–2018

Antalet anställda vid HST är 1 227 år 2018. Antalet anställda ökar med 145 jämfört med år 2015.

I metrotrafiken ökar antalet anställda med 89 från år 2015 till år 2018. Det behövs 62 nya metrotågsförare så att trafikeringen av västmetron kan skötas från augusti 2016. Även inom servicen av metrovagnar och underhållet av metrobanorna behövs ny personal.

Inom spårvägstrafiken ökar antalet anställda med 50 och inom infrastrukturtjänsterna med 7 från år 2015 till år 2018. I spårtrafiken behövs nya förare då ruttändringarna ökar antalet körkilometer under åren 2016–2018. Antalet anställda inom förvaltningen förblir ungefär detsamma under hela planeringsperioden.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Utbyggnaden av Forsby spårvagnsdepå är i projektplaneringsfasen. Utbyggnaden av depån genomförs enligt de nuvarande planerna under åren 2017–2020. Utbyggnaden av depån planeras för materielen som de kommande utbyggnaderna av spårvägstrafiken behöver. Kommande planerade utbyggnader är bl.a. Busholmen, Topeliusgatan, Ilmala, Fiskehamnen och Hermanstadsstranden, södra innerstaden, Uppby och Kronbergsstranden. I samband med byggandet av Forsby spårvagnsdepå utreds möjligheten att flytta HST:s huvudkontor till effektivare lokaler i förbindelse till depån.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

HKL:n toiminnallisissa tavoitteissa on kytkentä talousmittareiden edistämiseen ennen kaikkea palvelujen yksikkökustannuksiin:

Metroliikenteen laajeneminen Espooseen länsimetron valmistumisen myötä. Raitioliikenteen linjastosuunnitelman (2015) mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen (infra & liikennöinti). HKL:n kansainvälisen toimialavertailun jatkotoimenpiteiden käynnistäminen. Raitiovaunujen vikamäärää vähennetään vuoden 2014 tasosta (292 vikaa / milj.km) 200 vikaan/milj.km. Kiinteistöjen energiasäästön toimintasuunnitelmaa toteutetaan systemaattisesti.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

HKL parantaa rakentamis- ja korjaustoimintojensa laatua ja vähentää kustannuksia laajentamalla teknisten dokumenttien sähköistä arkistointia. Metrokaluston kunnossapitoa kehitetään ja ratahuollon tiedonlaatua parannetaan uusimalla työnohjausjärjestelmä. Valmistaudutaan Länsimetron käynnistymiseen turvallisuustoimintoja parantavan tilannekuvajärjestelmän avulla.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

HKL:llä ei ole sähköisen asioinnin kehittämishankkeita. Vuodesta 2010 alkaen Helsingin seudun liikenne (HSL) on vastannut joukkoliikenteen sähköisen asioinnin järjestelmistä.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

I HST:s verksamhetsmål finns ett samband till främjandet av följande ekonomiska mätare särskilt i fråga om kostnaderna per enhet för tjänster:

Utvidgningen av metrotrafiken i och med färdigställandet av västmetron. Genomförandet av åtgärderna enligt linjeplanen för spårtrafiken (2015) (infrastruktur och trafikering). Påbörjande av de fortsatta åtgärderna i HST:s internationella branschjämförelse. Antalet fel i spårvagnar minskas från 2014 års nivå (från 292 per miljoner km) till 200 fel per miljoner kilometer. Verksamhetsplanen för energibesparing i fastigheter genomförs systematiskt.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

HST höjer kvaliteten på sina bygg- och reparationsfunktioner och drar ner kostnaderna genom att utveckla elektronisk arkivering av tekniska dokument. Underhållet av metromaterielen utvecklas och datakvaliteten inom ban-underhållet förbättras genom att arbetsstyrningssystemet förnyas. HST förbereder sig för trafikeringen av västmetron med hjälp av ett situationsbildssystem som förbättrar säkerhetsfunktionerna.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

HST har inga utvecklingsprojekt för elektronisk kommunikation. Helsingforsregionens trafik (HRT) har från och med år 2010 ansvarat för ordnandet av elektronisk kommunikation inom kollektivtrafiken.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Tilikauden tulos vähintään nolla.
- Raitio- ja metroliikenteen asiakastyytyväisyys vähintään vuoden 2014 tasolla (Raitio 2014: 4,01; Metro 2014: 4,17).
- Raitioliikenteen luotettavuus on 99,87 % (2014: 99,86 %) ja metroliikenteen 99,96 % (2014: 99,93 %).
- Metroasemat ovat siistit ja odottamisolosuhteet raitiovaunupysäkeillä ovat hyvät, tavoite 3,78 (2014: 3,76).

Muut toiminnalliset tavoitteet

- Metroliikenteen laajeneminen Espooseen länsimetron valmistumisen myötä.
- Vahva vaikuttaminen kaupungin strategiaohjelman mukaisen ratikkaprojektin valmistumiseen valtuustokauden loppuun mennessä.
- Raitioliikenteen linjastosuunnitelman (2015) mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen (infra & liikennöinti).
- HKL:n uuden johtamisjärjestelmän mukaisen organisaatiomallin vakiinnuttaminen.
- HKL:n uuden tavoiteohjelman 2020 käyttöönotto.
- HKL:n kansainvälisen toimialavertailun jatkotoimenpiteiden käynnistäminen.
- EFQM-laatumallin mukaisen itsearvioinnin toteutus.
- Artic-vaunujen hankinta etenee aikataulun mukaisesti, ensimmäiset 12 vaunua matkustajaliikenteessä. HKL:n korjaamohenkilökunnan koulutukset on käynnistetty.
- Raitiovaunujen vikamäärää vähennetään vuoden 2014 tasosta (292 vikaa / milj.km) 200 vikaan/milj.km.
- Uudet metrovaunut saadaan liikenteeseen siten, että 15 vaunua on käytössä elokuun 2016 alussa ja loput 5 joulukuussa.
- Metron toimintaohjeiden päivitys on valmis.
- Kiinteistöjen energiasäästön toimintasuunnitelmaa toteutetaan systemaattisesti.
- Koskelan varikkoalueen uudistamisen toteuttaja on valittu ja hanke etenee aikataulussa.
- Metroasemien asiakaskokemuksen kehittämiseen tähtäävä palvelumuotoilun yhteishanke Aalto-yliopiston kanssa etenee suunnitelman mukaisesti.
- Pysäkkikatosten kilpailutusta koskeva laatuvaatimusmäärittely (HKL, Ksv, HSL, Rakvv) valmistuu ja katosten kilpailutus käynnistyy alkuvuonna 2016.
- Sähköbussiliikenteen edellyttämän infrastruktuurin toteuttaminen etenee suunnitelman mukaisesti.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

- HKL:n kiinteistöissä 10 % energiansäästö energiankulutuksessa vuonna 2016 vuoteen 2010 verrattuna.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

- Räkenskapsperiodens resultat minst noll.
- Kundnöjdheten inom spårvägs- och metrotrafiken minst på 2014 års nivå (Spår 2014: 4,01; Metro 2014: 4,17).
- Tillförlitligheten inom spårvägstrafiken är 99,87 % (2014: 99,86 %) och inom metrotrafiken 99,96 % (2014: 99,93 %).
- Metrostationerna är städade och förhållandena för väntande vid spårvagnshållplatserna är goda, mål 3,78 (2014: 3,76).

Övriga verksamhetsmål

- Utvidgning av metrotrafiken till Esbo i och med färdigställandet av västmetron.
- Starkt inflytande i färdigställandet av spårvagnsprojektet i enlighet med stadens strategiprogram före slutet av fullmäktigeperioden.
- Genomförande av åtgärderna enligt linjeplanen för spårtrafiken (2015) (infrastruktur och trafikering).
- Etablering av den nya organisationsmodellen i enlighet med HST:s nya ledarskapssystem.
- Ibruktagande av HST:s nya målprogram 2020.
- Påbörjande av de fortsatta åtgärderna i HST:s internationella branschjämförelse.
- Genomförande av en självbedömning enligt EFQM-kvalitetsmodellen.
- Anskaffningen av Artic-vagnar fortskrider enligt tidsschemat, de första 12 vagnarna är i passagerartrafik. Utbildningarna för HST:s verkstadspersonal har börjat.
- Antalet fel i spårvagnar minskas från 2014 års nivå (från 292 per miljoner km) till 200 fel per miljoner km.
- De nya metrovagnarna tas i bruk i trafiken så att 15 vagnar är i bruk i början av augusti 2016 och de resterande 5 i december.
- Uppdateringen av verksamhetsanvisningarna för metron är färdig.
- Verksamhetsplanen för energibesparing i fastigheter genomförs systematiskt.
- Entreprenören för Forsby depåområde har valts och projektet fortskrider enligt tidsschemat.
- Det gemensamma projektet med Aalto-universitet om servicedesign med syfte att utveckla kundupplevelsen på metrostationer fortskrider enligt planen.
- Kvalitetsdefinieringen (HST, stadsplaneringskontoret, HRT, byggnadstillsynsverket) som gäller konkurrensutsättningen av skärmtaken på hållplatserna inleds i början av 2016.
- Byggandet av infrastrukturen som elbusstrafiken kräver fortsätter enligt planen.

Energieffektivitets- och miljömål

- Energiförbrukningen i HST:s fastigheter minskar med 10 % år 2016 jämfört med 2010 års nivå.

- Raitioliikenteessä tavoitteena on kulutustaso 48,0 MWh/milj. paikkakilometriä vuonna 2016 (2014: 49,18).
- Metroliikenteen ratasähkön mittaus ja seuranta on saatettu reaaliaikaisen mittauksen piiriin.
- Kaikki liikennöintiin käytettävä sähkö on tuotettu uusiutuvilla energialähteillä (pohjoismaissa tuotettua tuuli- ja vesivoimaa).

- Elförbrukningsmålet inom spårvägstrafiken är 48,0 MWh/miljoner platskilometer under år 2016, (49,18 MWh år 2014).
- Mätningen och uppföljningen av metrotrafikens banelektricitet sker nu i realtid.
- All elektricitet som används för trafikering har producerats med förnybara energikällor (vind- och vattenkraft som producerats i de nordiska länderna).

	2014	2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål					
Paikkakilometrit– Platskilometer					
Raitioliikenne– Spårvägstrafik	592,4	594,1	618,0	643,3	670,6
Metroliikenne– Metrotrafik	2 137,3	2 173,0	2 606,1	3 708,6	3 708,6
Yhteensä– Totalt	2 729,7	2 767,1	3 224,1	4 351,8	4 379,2
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet					
Liikeylijäämä-%– Rörelseöverskott, %	19,3	16,1	15,9	16,8	17,2
Koko pääoman tuotto-%– Avkastning på hela kapitalet, %	4,1	3,3	3,3	3,5	3,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%– Avkastning på investerat kapital, %	4,5	3,7	3,6	3,8	3,7
Omavaraisuusaste-%– Soliditetsgrad, %	61,2	57,3	47,4	43,7	40,8
Paikkakilometrikustannus, €– kostnader/platskilometer, €	0,326	0,064	0,062	0,054	0,055
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning					
Liikevaihto, milj. €– Omsättning, milj. €	151,6	154,9	179,3	208,4	217,5
Liikevaihto/henkilö, 1000 €– Omsättning/person, 1000 €	145,4	143,2	153,6	171,9	177,3
Liikevaihdon muutos, %– Ändring i omsättningen, %	4,8	2,1	15,8	16,2	4,4
Resurssit – Resurser					
Henkilöstö keskimäärin– Personal i medeltal	1 043	1 081	1 167	1 213	1 227

	2014	2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	99	98	96	107	105

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin - Stöd för kapitalkostnader för infrastrukturinvesteringar	7 362	10 694	16 555	22 775	26 787
Muut myyntitulot - Övriga försäljningsinkomster	144 261	144 170	162 790	186 077	192 141
Liikevaihto - Omsättning	**151 623**	**154 864**	**179 345**	**208 852**	**218 928**
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	5 757	5 206	5 991	6 191	6 301
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	17 869	15 158	16 218	19 247	19 247
Varsinaiset kulut - Kostnader	-110 054	-114 492	-131 918	-149 830	-153 148
Poistot - Avskrivningar	-35 993	-35 834	-41 184	-49 160	-53 264
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	**29 202**	**24 903**	**28 452**	**35 300**	**38 064**
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	43	30	0	0	0
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korkokulut kaupungin lainasta - Räntekostnader för stadens lån	0	-118	-107	-159	-216
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-3 720	-4 000	-5 833	-8 861	-10 450
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-19 764	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-1	-11 524	-13 964	-18 299	-18 814
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia - Överskott/underskott före reserveringar	**5 760**	**848**	**106**	**-461**	**142**
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	-2 341	2 524	3 087	3 003	2 796
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	-1 065	-3 372	-3 192	-2 543	-2 938
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**2 355**	**0**	**1**	**-1**	**0**

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	29 202	24 903	28 452	35 300	38 064
Poistot - Avskrivningar	35 993	35 834	41 184	49 160	53 264
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-19 764	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Korkokulut kaupungin lainasta - Räntekostnader för stadens lån	0	-118	-107	-159	-216
Muut - Övriga	-3 678	-15 495	-19 797	-27 160	-29 264
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-44 116	-121 959	-209 928	-128 202	-138 543
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-2 363**	**-85 277**	**-168 638**	**-79 503**	**-85 137**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Lainakannan muutokset - Förändringar i lån					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-1 988	-1 988	-1 988	-1 988	-1 988
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning i långfristiga lån från andra	0	0	221 000	101 000	110 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	50 000	0	0	0	0
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning i långfristiga lån från andra	-5 920	-5 920	-12 128	-19 151	-23 030
Oman pääoman muutokset - Förändring i eget kapital					
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-39 724	93 184	-38 126	-238	-78
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**2 369**	**85 277**	**168 758**	**79 623**	**84 904**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**5**	**0**	**120**	**120**	**-233**

Rahoitus ja investoinnit

HKL nostaa uutta lainaa 437,5 milj. euroa vuosina 2016–2018. Tästä lainamäärästä kohdistuu infrainvestointien sekä varikoiden laajennuksien ja peruskorjauksien rahoittamiseen 171,0 milj. euroa. Uusien metrovaunujen rahoittamiseen tarvitaan lainarahoitusta 127,0 milj. euroa ja uusien raitiovaunujen 139,5 milj. euroa.

Omavaraisuusaste on 48,2 % vuonna 2016, 44,4 % vuonna 2017 ja 40,8 % vuonna 2018.

HKL:n investointiohjelma vuosille 2016 - 2025 on liitteenä 8. Investointiohjelma on suunnitelmakauden jälkeisten vuosien 2019 – 2025 osalta alustava. Investointien yhteissumma on 1 214 milj. euroa. Vuosien 2016 - 2025 suurin yksittäinen investointihanke on Laajasalon raitioratakokonaisuus 275,2 milj. euroa, johon sisältyvät uudet raitiovaunut 108,0 milj. euroa sekä raitiorata ja –siltainvestoinnit 167,2 milj. euroa.

Raide-Jokeriin on varattu investointiohjelmakaudelle 112,3 milj. euroa. Raide-Jokeria varten hankittavaan uuteen raitiovaunukalustoon on varattu 30,0 milj. euroa sekä Raide-Jokerin rataan ja varikkoon yhteensä 82,3 milj. euroa; rata- ja varikko-varaus sisältää vain Helsingin kaupungin osuuden. Suunnitelmassa Raide-Jokeri on merkitty alkamaan 2020-luvulla. Raide-Jokerin kokonaisinvestointi on 222,8 milj. euroa sisältäen vaunukaluston sekä Helsingin osuuden radasta ja varikosta.

Vuoden 2016 suurin yksittäinen investointihanke on uudet metrovaunut 90,0 milj. euroa. Muita suuria hankkeita ovat uudet raitiovaunut, Hakaniemen ja Myllypuron metroasemien peruskorjaukset sekä raitioratojen peruskorjaukset ja Keski-Pasilan keskustakorttelin kehittämisinvestointi.

Vaikutus kaupungin talouteen

HKL maksaa kaupungille peruspääoman tuottoa 8,4 milj. euroa vuosittain. Lisäksi HKL palauttaa HSL:ltä laskuttamansa infran korkotulon kaupungille. Koron määrä on 14,0 milj. euroa vuonna 2016. Kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 16,6 milj. euroa. Kaupungin tuella HKL kattaa ne menot, mitä HKL ei pysty laskuttamaan HSL:ltä tai muulta taholta. Suoran tuen nousu edellisestä vuodesta johtuu länsimetron infrakuluista.

Kaiken kaikkiaan HKL:n nettovaikutus kaupungin budjettiin on 5,9 milj. euroa vuonna 2016.

Vuosina 2017–2018 nettovaikutus kaupungin budjettiin tulee olemaan 4,1 milj. euroa ja 0,5 milj. euroa.

Finansiering och investeringar

Under åren 2016–2018 upptar HST nya lån på 437,5 mn euro. Av beloppet går 171,0 mn euro till investeringar i infrastruktur och till finansiering av utbyggnad och ombyggnad av depåer. För finansiering av nya metrovagnar och nya spårvagnar upptas nya lån på 127,0 mn euro respektive 139,5 mn euro.

Soliditetsgraden är 48,2 % år 2016, 44,4 % år 2017 och 40,8 % år 2018.

HST:s investeringsprogram för åren 2016–2025 framgår av bilaga 8 till budgeten. Investeringsprogrammet är preliminärt för åren 2019–2025 efter programperioden. Totalsumman för investeringarna är 1 214 mn euro. Det största investeringsprojektet under åren 2016–2025 är Degerö spårvägshelhet 275,2 mn euro, i vilken det ingår nya spårvagnar för 108,0 mn euro och spårvägs- och bro-investeringar på 167,2 mn euro.

För spår-Jokern reserveras 112,3 mn euro under investeringsprogramperioden. För spårvagnsmaterielen som skaffas för spår-Jokern reserveras 30,0 mn euro och för spår-Jokerns bana och depå totalt 82,3 mn euro; ban- och depåreserveringen innehåller endast Helsingfors andel. I planen har det angetts att spår-Jokern börjar trafikera på 2020-talet. Den totala investeringen i spår-Jokern är 222,8 mn euro, vilket inkluderar vagnmaterielen och Helsingfors andel av banan och depån.

Det största enskilda investeringsobjektet år 2016 är nya metrovagnar, 90,0 mn euro. Andra stora projekt är nya spårvagnar, ombyggnaden av metrostationerna i Hagnäs och Kvarnbäcken och ombyggnad av spårvägar och utvecklingsinvesteringen i centrumkvarteret i Mellersta Böle.

Konsekvenser för stadens ekonomi

HST betalar staden årligen en avkastning på grundkapitalet på 8,4 mn euro. Dessutom återbetalar HST staden den av HRT fakturerade ränteinkomsten för infrastruktur. Räntan uppgår till 14,0 mn euro år 2016. Staden betalar HST direkt understöd på 16,6 mn euro. Stadens understöd täcker huvudsakligen de kostnader för infrastruktur som HST inte kan fakturera HRT eller en annan instans. Ökningen i det direkta understödet beror på kostnaderna för västmetrons infrastruktur.

HST:s nettoeffekt på stadens budget är totalt 5,9 mn euro år 2016.

Åren 2017–2018 kommer nettoeffekten på stadens budget att vara 4,1 mn euro respektive 0,5 mn euro.

Investoinnit– Investeringar	2014	2015	2016	2017	2018
Joukkoliikenteen perusinvestoinnit – Grundinvesteringar i kollektivtrafiken	20 701	42 875	63 992	70 857	81 233
Tuotantoinvestoinnit – Produktionsinvesteringar	4 651	1 373	3 125	2 260	15 680
HKL-Raitioliikenne – HST-Spårvägstrafik	16 305	20 226	45 630	47 230	34 325
HKL-Metroliikenne – HST-Metrotrafik	8 717	37 483	97 181	7 855	7 305
Yhteensä – Totalt	50 374	101 959	209 928	128 202	138 543

HKL:n suurimmat investoinnit ovat seuraavat – De största investeringarna vid HST är följande:	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Uudet metrovaunut, M300 – Nya metrovagnar, M300			90 006	700	3 400
Uudet raitiovaunut, NRV2010 – Nya spårvagnar, NRV2010			35 000	32 300	16 100
Kruunusillat – Kronbroarna			800	800	19 000
Uudet raitiovaunut, NRV2010, optio 1 – Nya spårvagnar, NRV2010, option 1			6 900	0	11 600
Raitioratojen peruskorjaukset – Ombyggnad av spårvägar			5 500	5 900	5 750
Hakaniemen metroaseman peruskorjaus – Ombyggnad av Hagnäs metrostation			6 500	8 700	1 760
Ratakorjaamo – Banverkstad			450	8 000	8 000
Metron kulunvalvonnan uusiminen – Förnyande av metrons tågkontroll			2 871	8 612	2 871
Uudet raitiovaunut, Laajasalo – Nya spårvagnar, Degerö			0	10 000	4 000
Koskelan varikko – Forsby depå			250	250	12 000

Kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosan lukuun 7 02 ja rahoitusosan lukuun 9 01 sisältyvät seuraavat erät

Kapitel 7 02 i resultaträkningsdelen och kapitel 9 01 i finansieringsdelen i stadens budget innehåller följande poster:

	2014	2015	2016	2017	2018
Peruspääoman tuotto – Avkastning på grundkapitalet	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442
Infran korkotulo – Ränteinkomst för infrastruktur	11 322	11 518	13 964	18 299	18 814
Tuki kaupungilta – Stadens stöd	-7 362	-10 694	-16 555	-22 775	-26 787
Netto	12 402	9 267	5 851	3 966	451
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys – Minskning i långfristigt främmande kapital	1 988	1 988	1 988	1 988	1 988
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korko – Ränta på långfristigt främmande kapital	138	118	107	159	216

Helsingin kaupungin Palmia –liikelaitos – Helsingfors stads affärsverket Palmia

Toiminta-ajatus

Palmian toiminta-ajatuksena on tuottaa ateria, päiväkoti- ja ruokayhdistelmäpalveluita, sekä puhelin- ja hyvinvointipalveluja Helsingin kaupungin virastoille ja laitoksille. Tehtäviin kuuluu myös kaupungin valmius-, päivittäistavarahuolto- ja pelastuspalvelusuunnitelmissa määriteltyjä poikkeusolojen ruokahuoltotehtäviä.

Asiakkaita ovat koulut, sairaalat ja terveysasemat ja päiväkodit sekä Helsingin kaupungin virastot ja laitokset.

Palmian toimintaan liittyy kaksi kaupungin kokonaan omistamaa yhtiötä: Kiinteistö Oy Ab Pakkalantie 30 ja Työmaahuolto Oy Ab. Kiinteistöyhtiö omistaa ja hallitsee Vantaalla sijaitsevaa ruokatehdaskiinteistöä, jossa Palmian catering-palvelut on vuokralaisena. Työmaahuolto Oy Ab huolehtii tehdaskiinteistön sekä koneiden ja laitteiden kunnossapidosta.

Verksamhetsidé

Palmia har som verksamhetsidé att producera catering-, daghems- och matkombinationstjänster och telefon- och välbefinnandetjänster för stadens förvaltningar och affärsverk. Till Palmias uppgifter hör också de mattjänster för undantagsförhållanden som är angivna i stadens planer rörande beredskap, dagligvaruförsörjning och räddningstjänst.

Palmias kunder är skolor, sjukhus och hälsostationer, daghem och Helsingfors stads förvaltningar och affärsverk.

Till Palmias verksamhet hör två bolag som staden helt och hållet äger: Kiinteistö Oy Ab Pakkalantie 30 och Työmaahuolto Oy Ab. Fastighetsbolaget äger och innehar en matfabriksfastighet i Vanda, där Palmias cateringtjänster är hyrestagare. Työmaahuolto Oy Ab underhåller och reparerar fastigheten, maskinerna och anläggningarna.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Kaupunginvaltuusto päätti 8.10.2014 Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä 1.1.2015 lukien siten, että:

- Palmian ruokahuoltopalvelutoimintaa (pl. henkilöstöruokailu) sekä puhelin-/ hyvinvointipalvelutoimintaa jatketaan liikelaitosmuodossa kilpailuneutraliteettisäännösten edellytykset täyttävällä tavalla
- perustetaan Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintoja välittömästi jatkavan palveluyhtiö, jolle ko. palvelutoiminnot siirretään 31.12.2014 mennessä.

Kaupungin hallitus on päätöksellään 20.10.2014 (§ 1053) muun ohella kehottanut opetusvirastoa, sosiaali- ja terveysvirastoa sekä varhaiskasvatusvirastoa laatimaan yhteistyössä kaupunginkanslian, hankintakeskuksen ja Palmia-liikelaitoksen kanssa 31.12.2015 mennessä kaupunginvaltuuston linjaamaan viiden vuoden kuluessa toteutettavaan ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen lisäämiseen liittyvät useampivuotiset ja asteittain laajenevat suunnitelmat, joissa muun muassa määritellään siirtymäkauden aikana kunakin vuonna kilpailutettavat toimipisteet, sekä kehottaa opetusvirastoa, sosiaali- ja terveysvirastoa sekä varhaiskasvatusvirastoa toteuttamaan kilpailutuksen lisäämisen laadittujen suunnitelmien mukaisesti. Päätöksellä tulee olemaan oma vaikutuksensa

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Stadsfullmäktige beslutade 8.10.2014 att Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller 1.1.2015 ska omorganiseras

- så att Palmias mattjänstverksamhet (frånsett personalmåltiderna) och funktioner med telefon- och välbefinnandetjänster fortsätter i affärsverksform på ett sätt som uppfyller kraven i föreskrifterna om konkurrensneutralitet
- så att det bildas ett servicebolag som omedelbart fortsätter Palmias funktioner med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster och till vilket dessa servicefunktioner överförs senast 31.12.2014.

Stadsstyrelsen har 20.10.2014 (§ 1053) bland annat uppmanat utbildningsverket, social- och hälsovårdsverket och barnomsorgsverket att i samarbete med stadskansliet, anskaffningscentralen och affärsverket Palmia före 31.12.2015 utarbeta fleråriga och gradvis expanderande planer som hänför sig till ökandet av konkurrensutsättningen av mattjänsterna under fem år i enlighet med stadsfullmäktiges riktlinjer och i vilka det bland annat anges vilka verksamhetsställen som ska konkurrensutsättas de enskilda åren under övergångstiden och att uppmana utbildningsverket, social- och hälsovårdsverket och barnomsorgsverket att genomföra den ökade konkurrensutsättningen i enlighet med planerna. Beslutet kommer att påverka Palmias ekonomi, eftersom Palmia i fortsättningen inte längre kan delta i konkurrensutsättningar.

Palmian talouteen, koska Palmia ei voi enää jatkossa osallistua kilpailutuksiin.

Vuonna 2016 kaupungin sisäisten, kilpailuttamattomien palvelujen hinnat pidetään vuoden 2015 mukaisina

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Hoitoalan palvelutarve laskee, hoivan painopisteen siirtyessä kotihoitoon. Koulujen ja päiväkotien palvelutarve sen sijaan nousee. Palmia varautuu siihen, että asiakasvirastot ulkoistavat vapaille markkinoille Palmian nyt tuottamia palveluja. Tuottavuustavoitteiden saavuttaminen on mahdollisten ulkoistamisista johtuen yhä haasteellisempaa. Tuottavuutta kehitetään edelleen palvelutuotannon tehokkuuteen panostamalla. mm. sähköistämällä ostoja ja tiiviistämällä tuotantoa mahdollisuuksien mukaan

Toiminnan ja palvelujen laatua kehitetään päämääränä asiakastyytyväisyys ja sujuva toiminta niin asiakkaan, Helsingin kaupungin, kuin Palmiankin kannalta.

Kilpailuttaminen

Palmia hankkii tarvitsemansa aineet, tarvikkeet ja palvelut pääosin hankintakeskuksen ja muiden kaupungin yhteishankintayksiköiden kilpailuttamien hankinta-sopimusten kautta.

Riskienhallinta

Palmiassa kehitetään toimintaa, prosesseja ja riskienhallintaa kokonaisvaltaisesti. Palmian riskiarvioinneissa käytetään hyväksi riskienhallintajärjestelmää. Yksiköiden laatiman riskiarvion perusteella Palmian keskeisistä riskeistä on laadittu riskienhallintasuunnitelma riskiluokituksineen ja toimenpiteineen

Vuoden vaihteessa toteutettu Palmia-liikelaitoksen osan yhtiöittäminen aiheuttaa muutoksia jatkavan liikelaitoksen toimintaedellytyksissä, koska liikelaitoksen volyymeillä ja resursseilla mitattuna toiminta supistuu huomattavasti. Tämä edellyttää liikelaitokselta toimintansa sopeuttamista vastaamaan muuttuneita olosuhteita. Yhtiöittäminen aiheuttaa myös muutoksia liikelaitoksen toimintaedellytyksissä, sillä kuntalain muutokset ja kilpailulainsäädäntö vaikuttavat liikelaitoksen uusasiakashankintaan niin, että jatkossa liikelaitoksen toiminta markkinoilla on kielletty.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti eräät merkittävät asiakasvirastot ryhtyvät kilpailuttamaan lähivuosina osan cateringin palveluista. Tämä tarkoittaa liikelaitoksen näkökulmasta enintään 30 %:n volyymin

År 2016 hålls priserna på stadens interna, icke-konkurrensutsatta tjänster på 2015 års nivå.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Servicebehovet inom vårdsektorn minskar i och med att tyngdpunkten för omsorgen flyttas till hemvården. Vid skolorna och daghemmen ökar däremot servicebehovet. Palmia bereder sig på att en del tjänster som Palmia nu tillhandahåller börjar upphandlas av kundförvaltningarna på den fria marknaden. Att nå produktivitetsmålen blir en allt större utmaning på grund av eventuella externaliseringar. Produktiviteten utvecklas alltjämt genom satsningar på serviceproduktionens effektivitet, bl.a. genom elektroniska inköp och koncentrerad produktion där det är möjligt.

Kvaliteten på verksamheten och servicen utvecklas med kundnöjdhet och en smidig verksamhet som mål från såväl kundens, Helsingfors stads, som Palmias perspektiv.

Konkurrensutsättning

Det material och de förnödenheter och tjänster som Palmia behöver skaffar Palmia främst i enlighet med de upphandlingsavtal som anskaffningscentralen och stadens övriga enheter för gemensam upphandling konkurrensutsatt.

Riskhantering

Palmia utvecklar verksamheten, processerna och riskhanteringen på ett övergripande sätt. Vid Palmias riskbedömningar utnyttjas ett riskhanteringssystem. Med stöd av en riskbedömning som enheterna gjort har det för Palmias största risker utarbetats en riskhanteringsplan med riskklassificeringar och åtgärder.

Den bolagisering av en del av affärsverket Palmia som genomfördes vid årsskiftet medför förändringar i verksamhetsförutsättningarna för det affärsverk som fortsätter, eftersom verksamheten minskar betydligt mätt med affärsverkets volymer och resurser. Detta kräver att affärsverket anpassar sin verksamhet till de förändrade förhållandena. Bolagiseringen innebär också förändringar i affärsverkets verksamhetsförutsättningar, eftersom ändringar i kommunallagen och konkurrenslagstiftningen påverkar affärsverkets förvärv av nya kunder så att affärsverket i fortsättningen inte får vara verksamt på marknaden.

I enlighet med ett beslut av stadsfullmäktige börjar vissa betydande kundförvaltningar konkurrensutsätta en del cateringtjänster de närmaste åren. Detta innebär från Palmias synpunkt en minskning på högst 30 % av den

laskua opetusviraston ja enintään 20 %:n volyymin laskua sosiaali- ja terveys- varhaiskasvatusvirastojen kautta Palmialle syntyvästä liikevaihdosta, jolla on merkittäviä vaikutuksia liikelaitoksen tulokseen ja henkilöstön määrään.

Palmian ruokatuotantoon ja sen häiriöttömään jatkumiseen liittyi edelleen merkittäviä riskejä, sillä tuotantolaitos ja ravintokeskukset ovat teknis-taloudellisen elinkaarensa loppuvaiheessa. Näitä riskejä hallitaan priorisoimalla ja toteuttamalla välttämättömiä korjausinvestointeja.

Kaupungin strategiaohjelma liikelaitoksen toiminnassa

Strategiaohjelman mukaisesti Palmian palvelujen laatua kehitetään mm. sisäisten auditointien ja laatukierrosten avulla.

Palmia tekee tiivistä yhteistyötä asiakasvirastojen kanssa palvelujen kehittämiseksi. Esimerkiksi erityisryhmien kuljetusten välityspalvelua kehitetään yhteistyössä sosiaali- ja terveys viraston kanssa, ruokalistoja ja yhteisiä prosesseja kehitetään järjestelmällisesti yhteistyössä opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston kanssa. Kotiateriapalvelut on keskitetty Palmiaan. Toimintaa kehitetään ja tehostetaan pitkällä aikavälillä yhdessä sosiaali- ja terveysviraston kanssa.

Palmian hoitoala huomioi omassa palvelutuotannossaan valtakunnallisen sote -palvelurakenneuudistuksen tuomat haasteet.

Liikelaitoksen toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2016–2018

Palmian toiminta alkoi vuonna 2003. Palmian keskeinen tuottavuusmittari on jalostusarvoindeksi ja sitä on onnistuttu kehittämään suotuisasti joka vuosi vuodesta 2004 lähtien. Palkkaindeksi on noussut Palmian olemassaolon aikana 21,5 % ja elintarvikkeiden hinnat esimerkiksi vuodesta 2008 13,3 %. Tästä huolimatta Palmian palvelujen myyntihinnat ovat nousseet sen olemassaolon aikana vain 8,3 %. Jatkuva tuottavuuden kehittäminen on perusedellytyksenä sille, että Palmia tekee vuosittain positiivisen taloudellisen tuloksen. Tuottavuutta kehitetään suunnitelmallisesti sekä Palmian liiketoimintayksiköissä että tukitoiminnoissa päivittäisen johtamisen, jatkuvan parantamisen ja kehitysprojektien avulla. Tähän Palmia panostaa myös tulevaisuudessa. Koska tuottavuuden parantaminen on sisäänrakennettu kaikkeen toimintaan, Palmialla ei ole erillistä tuottavuusohjelmaa.

Palmian vuosittain valittavat kehitysteemat muodostuvat erilaisista näkökulmista tuottavuuden kehittämiseen. Vuosi 2015–2016 on työyhteisötaitojen teemavuosi. Tavoitteena on parantaa työyhteisöjen työhyvinvointia ja sen kautta tuottavuutta. Kehitysteeman valinta perustuu Kunta10 – työhyvinvointitutkimuksen vuoden 2014 tuloksiin.

omsättning som härrör från utbildningsverket och högst 20 % av den som härrör från social- och hälsovårdsverket och barnomsorgsverket. Detta har betydande effekter på affärsverkets resultat och personalnumerär.

Till Palmias matproduktion och en ostörd fortsatt produktion hänför sig alltjämt betydande risker, eftersom produktionsanläggningen och matcentralerna är i slutet av sin teknisk-ekonomiska livscykel. Dessa risker hanteras genom prioritering och nödvändiga reparationsinvesteringar.

Hur stadens strategiprogram följs vid affärsverket

Kvaliteten på Palmias tjänster utvecklas i enlighet med strategiprogrammet bl.a. med hjälp av interna auditeringar och kvalitetsronder.

Palmia samarbetar intensivt med kundförvaltningarna när det gäller att utveckla tjänsterna. Exempelvis utvecklas förmedlingen av färdtjänster för specialgrupper tillsammans med social- och hälsovårdsverket, och lunchlistor och gemensamma processer utvecklas systematiskt tillsammans med utbildningsverket och barnomsorgsverket. Måltidstjänsten till hemmen har koncentrerats till Palmia. Verksamheten utvecklas och effektiviseras på sikt tillsammans med social- och hälsovårdsverket.

Palmias vårdsektor beaktar i sin egen serviceproduktion de utmaningar som den riksomfattande reformen av servicestrukturen inom social- och hälsovården för med sig.

Åtgärder vid affärsverket i stadens produktivitetsprogram 2013–2016

Palmia inledde sin verksamhet år 2003. Palmias centrala produktivitetsmätare är förädlingsvärdesindexet och det har utvecklats gynnsamt varje år sedan år 2004. Löneindexet har under Palmias existens stigit med 21,5 % och priserna på livsmedel till exempel sedan år 2008 med 13,3 %. Trots detta har försäljningspriserna på Palmias tjänster under dess existens ökat endast med 8,3 %. En kontinuerlig utveckling av produktiviteten är en grundläggande förutsättning för att Palmia årligen ska nå ett positivt ekonomiskt resultat. Produktiviteten utvecklas systematiskt både i Palmias affärsenheter och stödfunktioner genom dagligt ledarskap, fortsatt förbättrande och utvecklingsprojekt. Det här satsar Palmia på även i framtiden. Eftersom förbättringen av produktiviteten har byggts in i all verksamhet har Palmia inget separat produktivitetsprogram.

Palmias årligen valda utvecklingsteman formas av olika perspektiv på utveckling av produktiviteten. År 2015–2016 är ett temaår för medarbetarkompetens. Målet är att förbättra arbetshälsan inom arbetsgemenskaperna och därigenom produktiviteten. Valet av utvecklingstema baserar sig på

resultaten år 2014 i arbetshälsoundersökningen Kommun 10.

Palmian tukipalveluiden tuottavuutta kehitetään sitoutumalla kaupunkiyhteisiin tukipalveluiden kehityshankkeisiin, sekä jalkauttamalla kaupunkiyhteiset tukipalvelujärjestelmät ja -prosessit osaksi Palmian toimintaa.

Produktiviteten inom Palmias stödtjänster utvecklas genom att Palmia förbinder sig vid stadens gemensamma projekt för utveckling av stödtjänsterna och gör stadens gemensamma stödtjänstsystem och -processer till en del av sin verksamhet.

Palvelujen ulkoistamisesta johtuen Palmian positiivisen tulostekemisen trendin jatkuminen on epävarmaa. Myös tuottavuustavoitteiden saavuttaminen vaikeutuu, vaikka tuottavuutta kehitetään suunnitelmallisesti jatkossakin.

Till följd av externaliseringen av tjänster är det osäkert om trenden med positiva resultat för Palmia fortsätter. Det blir också svårare att nå produktivitetsmålen, trots att produktiviteten utvecklas systematiskt också i fortsättningen.

Liikelaitoksen henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Affärsverkets personalplan 2016–2018

Palmian nykytilanteessa menestymisen edellytys on korkeaa osaamista edustava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö.

För framgång i Palmias nuvarande situation krävs att de anställda är högt kunniga och motiverade och att de orkar i arbetet.

Palmia panostaa erityisesti henkilöstön työhyvinvointiin ja osaamisen ylläpitoon ja kehittämiseen. Ulkoistettaessa Palmian tuottamia palveluja edellisten merkitys korostuu.

Palmia satsar särskilt på personalens arbetshälsa och på att upprätthålla och utveckla kompetensen. Detta får ökad betydelse då Palmia externaliserar tjänster.

Palmia on mukana kehittämässä prosesseja ja toimintatapoja kaupungin HR-järjestelmähankkeen mukaisesti.

Palmia är med om att utveckla processerna och verksamhetssätten i enlighet med projektet för stadens HR-system.

Palmiassa toteutetaan Helsingin kaupungin henkilöstön tasa-arvosuunnitelman 2014–2016 liikelaitoskohtaisia toimenpiteitä.

Palmia vidtar de åtgärder som jämställdhetsplanen 2014–2016 för Helsingfors stads anställda ålägger de olika affärsverken.

Palmiassa on kehitetty yhtenäiset kriteerit kertapalkkioiden myöntämiseksi kaupungin palkkiojärjestelmän mukaisesti. Lisäksi toteutetaan tuottavuuteen tähtäävää palkitsemisjärjestelmää.

Palmia har utvecklat enhetliga kriterier för beviljande av engångsbelöningar utifrån stadens premieringssystem. Dessutom genomförs ett eget bonussystem för att uppnå en bättre produktivitet.

Vuonna 2015 koulu- ja päiväkotipalveluiden työnimua -hankkeen määrittämiä positiivisia käytäntöjä henkilöstön työhyvinvoinnin lisäämiseksi otetaan käyttöön.

År 2015 införs positiva rutiner i enlighet med projektet för arbetsengagemang inom skol- och daghemstjänsterna för att personalens arbetshälsa ska förbättras.

Liikelaitoksen tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Affärsverkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Palmia -liikelaitos toimii tilakeskuksen kanssa tiiviissä yhteistyössä tilojenkäyttösuunnitelmissa ja toteutuksessa.

Affärsverket Palmia samarbetar tätt med lokalcentralen i fråga om planer för lokalanvändning och i genomförandet av planerna.

Palmian hoitoala on pääosin vuokrasuhteessa soten tilahallintoon, koulut ja päiväkodit antavat keittiötilat palvelutuottajan käyttöön.

Palmias vårdsektor är huvudsakligen hyresgäst hos social- och hälsovårdsverkets lokalförvaltning, medan skolorna och daghemmen upplåter kökslokalerna åt serviceproducenten.

Hoitoala joutunee luopumaan useista tuotantokiinteistöistä niiden heikon kunnon, saneeraustarpeen tai palvelujen ulkoilutuksen johdosta. Koko kaupungin keittiöverkkoinvestoinnit on ratkaistava siten että kaupungin oma tuotanto säilyy tehokkaana, laadukkaana ja toimintakykyisenä.

Vårdsektorn måste troligen avstå från flera produktionsfastigheter på grund av deras dåliga skick, behovet av sanering eller externaliseringen av tjänster. Hela stadens investeringar i köksnätet bör lösas så att stadens egen produktion förblir effektiv, högklassig och funktionsduglig.

Tavoitteet ja mittarit

Ympäristöä koskevat toiminnalliset tavoitteet

Palmian ympäristötavoitteita ohjaavat mm. Helsingin kaupungin strategiaohjelma, ympäristöpolitiikka ja ruokakulttuuristrategia sekä Palmialle vuonna 2016 käyttöönotettava Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä. Tavoitteet on asetettu Palmian ympäristöpolitiikassa ja -ohjelmassa 2015–2017.

Tavoitteena on mm. ympäristöystävällisten raaka-aineiden käytön lisääminen, keittiöiden energiankulutuksen ja ruokahävikin sekä autoilun tarpeen vähentäminen ja henkilöstön ympäristöosaamisen parantaminen. Palmia tukee osaltaan kaupungin energiatehokkuussopimuksen toteutumista sitoutumalla 10 prosentin energiansäästötavoitteeseen, vaikkei keittiöiden energiankulutusta pystytäkään todentamaan mittauksin.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Palmian ottaa käyttöön kaikissa toimipaikoissaan sähköisen ruokalistojen julkaisujärjestelmän. Palmia siirtyy raaka-aineiden sähköiseen ostamiseen, mikä tehostaa ruokatuotannon prosesseja, sekä tekee taloudesta ennustettavamman

Palmia seuraa sosiaalista mediaa mm. rekrytoinnissa ja asiakaspalautteiden käsittelyssä.

Kotihoidon asiakkaille tarjottava virtuaalihoitopalvelu edustaa uutta teknologiaa, jolla saadaan merkittävää kustannustehokkuutta.

Palmia osallistuu kaupunkiyhteisten tukijärjestelmien kehitysprojekteihin, sekä ottaa niitä soveltuvin osin omaan käyttöönsä.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Palmia kehittää edelleen ravintoloidensa ruokalistojen sähköistä julkaisua.

Palmian talouden kehittyminen

Vuoden 2016 talousarviossa kaupungin sisäisten, kilpailuttamattomien palvelujen Hinnat ovat vuoden 2015 tasolla.

Puhelin- ja hyvinvointipalveluiden suhteellinen osuus Palmian liiketoiminnoissa kasvaa. Hyvinvointipalveluista on tavoitteena kehittää ikäihmisten kotona asumista tukeva palvelukokonaisuus.

Mål och mätare

Verksamhetsmål för miljön

Palmias miljömål styrs bl.a. av Helsingfors stads strategiprogram, miljöpolicy och matkulturstrategi och av miljösystemet Ekokompassen, som Palmia tar i bruk år 2016. Målen är ställda i Palmias miljöpolicy och -program 2015–2017.

Målet är bl.a. att öka användningen av miljövänliga råvaror, att minska energiförbrukningen och matsvinnet i köken och behovet av biltransporter och att förbättra de anställdas miljökompetens. Palmia bidrar till att stadens energieffektivitetsavtal blir fullföljt genom att förbinda sig till ett energibesparingsmål på 10 procent, även om energiförbrukningen i köken inte kan fastställas med mätningar.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Palmia inför på alla sina verksamhetsställen ett elektroniskt system för publicering av matlistor. Palmia börjar köpa in råvaror elektroniskt, vilket gör processerna inom matproduktionen effektivare och ekonomin mer förutsägbar.

Palmia följer de sociala medierna bl.a. i rekrytering och hantering av kundrespons.

De virtuella vårdtjänsterna för hemvårdsklienterna företräder ny teknologi, som leder till betydande kostnadseffektivitet.

Palmia deltar i stadens gemensamma projekt för utveckling av stödtjänsterna och implementerar dem själv i tillämpliga delar.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Palmia fortsätter att utveckla den elektroniska publiceringen av sina restaurangers matlistor.

I budgeten för 2016 är priserna på stadens interna, icke-konkurrensutsatta tjänster på 2015 års nivå.

Telefon- och välbefinnandetjänsternas relativa andel av Palmias affärsverksamhet ökar. Avsikten är att organisera välbefinnandetjänsterna som en helhet till stöd för äldre som bor hemma.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sitovana toiminnallisena tavoitteena on asiakastyytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla 1-5).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Muut toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016 ovat:
- Liikeylijäämä vähintään 0,8 % liikevaihdosta
- Sijoitetun pääoman tuotto on vähintään 1,8 %.
- Henkilöstökulut (ml. työvoiman ostot) enintään 64 % liikevaihdosta.

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Palmian keskeiset toiminnalliset tavoitteet on kytketty strategiaohjelmaan.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Det bindande verksamhetsmålet är att kundnöjdheten ska vara minst 3,5 (på skalan 1–5).

Övriga verksamhetsmål

Övriga verksamhetsmål för 2016:
- Rörelseöverskottet minst 0,8 % av omsättningen
- Avkastningen på investerat kapital minst 1,8 %
- Personalkostnaderna (inkl. köp av arbetskraft) högst 64 % av omsättningen

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Palmias centrala verksamhetsmål har bundits till strategiprogrammet.

Kehityksen tunnusluvut – Nyckeltal för utvecklingen	Käyttö 2014	Ennuste 2015	TAE 2016	TSE 2017	TSE 2018
Toiminnan laajuus – Verksamhetens omfattning					
Liikevaihdon muutos – Förändring i omsättningen, %	2,9	-43,9	1,0	0,5	0,5
Henkilöstön määrä – Antal anställda (31.12.)	2 889	1 521	1 521	1 521	1 521
Investoinnit liikevaihdosta – Investeringar av omsättningen, %	0,8	1,1	1,1	1,1	1,1
Tehokkuus – Effektivitet					
Liikevaihto/henkilö – Omsättning/person, 1 000 €	57,1	60,9	61,5	61,8	62,1
Tuottavuus (Jalostusarvo/henkilö) – **Produktivitet** (Förädlingsvärde/person), (2011=100)	112	102	102	102	102
Kannattavuus – Lönsamhet					
Liikeylijäämä liikevaihdosta – Rörelseöverskott av omsättningen, %	5,1	1,7	0,9	0,6	0,3
Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital, %	20,6	3,6	1,8	0,9	0,5
Rahoitusrakenne – Finansieringsstruktur					
Omavaraisuusaste – Soliditetsgrad, %	62,5	74,4	75,2	75,7	76,0

Palmian talouden kehitys arvioidaan seuraavaksi:

Den ekonomiska utvecklingen vid Palmia beräknas bli följande:

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	**165 213**	**92 568**	**93 495**	**93 960**	**94 430**
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	1 489	515	520	520	520
Varsinaiset kulut - Kostnader	-157 320	-91 028	-92 535	-93 130	-93 770
Poistot - Avskrivningar	-1 045	-475	-650	-770	-850
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	**8 338**	**1 580**	**830**	**580**	**330**
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-168	-80	-80	-80	-80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**8 422**	**1 500**	**750**	**500**	**250**

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	8 338	1 580	830	580	330
Poistot - Avskrivningar	1 045	475	650	770	850
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-168	-80	-80	-80	-80
Muut - Övriga	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-1 369	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**7 846**	**975**	**400**	**270**	**100**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	5 980	250	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**5 980**	**250**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**13 826**	**1 225**	**400**	**270**	**100**

Kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosan lukuun 7 02 sisältyvät seuraavat erät:

Kapitel 7 02 i resultaträkningsdelen i stadens budget innehåller följande poster:

	Käyttö 2014 1 000 €	Ennuste 2015 1 000 €	TAE 2016 1 000 €	TSE 2017 1 000 €	TSE 2018 1 000 €
Peruspääoman tuotto – Avkastning på grundkapitalet (8 %)	168	80	80	80	80

Palmialla ei ole perustamislainaa.

Palmia har inget grundläggningslån.

Palmian investoinnit ovat seuraavat:

Investeringarna vid Palmia är följande:

	Käyttö 2014 1 000 €	Ennuste 2015 1 000 €	TAE 2016 1 000 €	TSE 2017 1 000 €	TSE 2018 1 000 €
Käyttöomaisuusinvestoinnit – Investeringar i anläggningstillgångar					
Yhteensä – Sammanlagt	1 369	1 000	1 000	1 000	1 000

Investoinnit ovat pääasiassa irtaimen käyttöomaisuuden korvausinvestointeja sekä toimipaikkojen peruskorjausten yhteydessä tehtäviä koneiden ja kalusteiden perushankintoja.

3 SOSIAALI-, TERVEYS- JA VARHAISKASVATUSTOIMI – SOCIAL-, HÄLSOVÅRDS- OCH BARNOMSORGSVÄSENDET

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	300 080	299 130	304 584	317 623	322 076	322 477	322 010
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 519 842	2 543 855	2 558 310	2 630 117	2 555 443	2 556 902	2 562 311
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-2 219 761***	***-2 244 725***	***-2 253 726***	***-2 312 494***	***-2 233 367***	***-2 234 425***	***-2 240 301***
Poistot - Avskrivningar	16 218	18 376	18 300	18 380	18 380	18 380	18 380
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-2 235 979***	***-2 263 101***	***-2 272 026***	***-2 330 874***	***-2 251 747***	***-2 252 805***	***-2 258 681***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-2 235 979***	***-2 263 101***	***-2 272 026***	***-2 330 874***	***-2 251 747***	***-2 252 805***	***-2 258 681***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-0,3	1,8	6,2	7,7	0,1	-0,1
Menot - Utgifter		1,0	0,6	2,8	0,5	0,1	0,2

3 10 Sosiaali- ja terveysvirasto – Social- och hälsovårdsverket

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	263 436	262 979	266 559	279 672	283 139	282 590	281 123
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 149 553	2 164 586	2 179 041	2 245 552	2 175 501	2 176 960	2 182 369
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-1 886 116***	***-1 901 607***	***-1 912 482***	***-1 965 880***	***-1 892 362***	***-1 894 370***	***-1 901 246***
Poistot - Avskrivningar	14 743	16 800	16 800	16 800	16 800	16 800	16 800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-1 900 860***	***-1 918 407***	***-1 929 282***	***-1 982 680***	***-1 909 162***	***-1 911 170***	***-1 918 046***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-1 900 860***	***-1 918 407***	***-1 929 282***	***-1 982 680***	***-1 909 162***	***-1 911 170***	***-1 918 046***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-0,2	1,4	6,3	7,7	-0,2	-0,5
Menot - Utgifter		0,7	0,7	3,1	0,5	0,1	0,2

3 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut – Social- och hälsovårdstjänster

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	175 173	179 847	177 608	179 847	183 314	183 314	183 314
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 437 907	1 459 776	1 456 017	1 483 635	1 465 391	1 465 391	1 465 391
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-1 262 734***	***-1 279 929***	***-1 278 409***	***-1 303 788***	***-1 282 077***	***-1 282 077***	***-1 282 077***
Poistot - Avskrivningar	14 738	16 800	16 800	16 800	16 800	16 800	16 800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-1 277 472***	***-1 296 729***	***-1 295 209***	***-1 320 588***	***-1 298 877***	***-1 298 877***	***-1 298 877***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-1 277 472***	***-1 296 729***	***-1 295 209***	***-1 320 588***	***-1 298 877***	***-1 298 877***	***-1 298 877***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		2,7	-1,2	0,0	1,9	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,5	-0,3	1,6	0,4	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain valmistelu jatkuu**.**

Helsingin kaupunki seuraa valtakunnallisen sote - uudistuksen valmistelua. Muutoksen vaikutuksia kaupungin talouteen, henkilöstöön, tiloihin ja muihin toimintoihin ei vielä voida arvioida.

Hallitusohjelman tavoitteena on vähentää kuntien tehtäviä ja velvoitteita sekä tehostaa toimintaa ja tarkistaa maksuperusteita. Taloussuunnitelmakaudella sosiaali- ja terveystoimeen kohdistuu useita lainsäädäntömuutoksia, joilla tulee olemaan vaikutusta sosiaali- ja terveysviraston toimintaan ja talouteen. Näitä ovat mm. toimeentulotuen maksatuksen ja laskennan siirto Kelalle, kuntouttavan työtoiminnan uudelleenkohdentaminen sekä omaishoidontuen palkkioiden maksatuksen mahdollinen siirto.

Vuoden 2015 aikana voimakkaasti lisääntyneen maahanmuuton edellyttämiä valmiuksia lisätään tarpeen mukaan. Valtio korvaa kunnille vastaanottotoiminnan kulut, joten kaupunki saa menoja vastaavat tulot talousarvioon. Tarvittavat talousarviomuutokset käsitellään erikseen.

Sosiaali- ja terveysviraston tukipalveluissa ja hallinnossa on tapahtunut muutoksia Soccan siirryttyä HUS:iin ja neuvontapalveluihin osaksi viraston ydintoimintaa. Sairaala-Apteekin toiminnot siirtyvät 1.1.2016 alkaen HUS - Apteekkiin. Palmia -ratkaisuun liittyen laitoshuollon ja vahtimestaripalvelujen organisatorista asemaa selvitetään vuoden 2015 aikana. Tukipalvelujen järjestämistapaa on selvitettävä myös valtakunnallisen sote- uudistuksen yhteydessä. Vuoden 2016 aikana arvioidaan sosiaali- ja terveysviraston hallinnon rakenne uudelleen. Arvioinnissa tehdään yhteistyötä sekä hyödynnetään vertailutietoa Espoon ja Vantaan sekä HUSin palveluista, rakenteista ja toimintatavoista. Ylikunnallinen yhteistyö tulee jatkossa edellyttämään uudenlaista yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Useiden kuntien ja HUS:in yhteinen Apotti-hanke edellyttää toiminnan muutosta ja mahdollistaa yhteisen alustan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen integroinnille. Yhteisen tietojärjestelmän toteuttaminen haastaa toiminnan muutoksen toteutukseen ja johtamiseen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Den riksomfattande beredningen av lagen om ordnande av social- och hälsovården fortsätter.

Helsingfors stad följer upp beredningen av den nationella social- och hälsovårdsreformen. Reformens inverkan på stadens ekonomi, personal, lokaler och övriga funktioner kan ännu inte bedömas.

Regeringsprogrammet syftar till att minska kommunernas uppgifter och förpliktelser, effektivisera verksamheten och justera betalningsgrunderna. Flera ändringar i lagstiftningen riktas till social- och hälsovårdsväsendet under ekonomiplaneperioden. Ändringarna kommer att påverka social- och hälsovårdsverkets verksamhet och ekonomi. Sådana ändringar är bl.a. överföring av betalningen och kalkyleringen av utkomststöd till FPA, nyinriktning av arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte och eventuell överföring av betalningen av arvoden till närståendevårdare.
De beredskapsåtgärder som den under 2015 kraftigt ökade invandringen kräver ökas efter behov. Staten ersätter kommunerna för kostnaderna för mottagningsverksamheten. Staden får därmed i budgeten inkomster som motsvarar utgifterna. De behövliga budgetändringarna behandlas separat.

Social- och hälsovårdsverkets stödtjänster och administration har ändrats i och med att Socca överfördes till HNS och rådgivningstjänsterna blev en del av verkets kärnverksamhet. Sjukhusapotekets funktioner överförs till HNS-Apoteket räknat från ingången av 2016. Med hänvisning till Palmia utreds lokalvårdens och vaktmästar-tjänsternas ställning i organisationen år 2015. Dessutom ska sättet på vilket stödtjänsterna ordnas utredas i samband med social- och hälsovårdsreformen. Under år 2016 omvärderas strukturen i social- och hälsovårdsverkets förvaltning. Inom utvärderingen samarbetar verket med och utnyttjar referensuppgifterna från Esbo och Vanda och uppgifterna om HNS tjänster, strukturer och verksamhetssätt. Samarbetet över kommungränser kommer i fortsättningen att förutsätta samarbete mellan olika aktörer. Det för flera kommuner och HNS gemensamma projektet Apotti förutsätter en verksamhetsförändring och gör det möjligt med en gemensam plattform för integrering av social- och hälsovårdstjänsterna. Ett gemensamt datasystem utmanar till att genomföra och leda en verksamhetsförändring i samarbete med de övriga aktörerna.

Helsingin talous- ja työllisyyskehitys vaikuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kysyntään väestön kasvua nopeammin ikääntymisen, työttömyyden ja köyhyyden vuoksi. Toimeentulotuen tarpeeseen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden määrään vaikuttaa oleellisesti työllisyyskehitys.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan vaikuttavat suunnitelmakaudella myös useat muut lainsäädäntöuudistukset. Hallitusohjelmassa on useita sosiaali- ja terveystointa koskevia linjauksia, jotka voivat vaikuttaa lainsäädäntömuutoksiin.

Vuonna 2015 voimaan tullut sosiaalihuoltolain uudistus siirtää sosiaalipalvelujen painopistettä korjaavista palveluista hyvinvoinnin edistämiseen ja varhaiseen tukeen sekä muuttaa merkittävästi toimintakäytäntöjä, joiden vaikutus kokonaisuudessaan toteutuu vuonna 2016. Uutena tehtävänä kunnalle tulee valvottujen tapaamisten järjestäminen. Sosiaali- ja terveysvirasto kilpailuttaa valvottuja tapaamisia järjestävien järjestöjen ja yksityisten palveluntuottajien palvelut vuoden 2015 aikana ja niiden vaikutukset toimintakäytäntöihin ja kustannuksiin toteutuvat vuonna 2016.

Lastensuojelulakiin vuonna 2015 tehdyt muutokset lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta tulevat vähentämään lastensuojelun asiakasmäärää. Vuoden 2016 alusta voimaan tuleva muutos tiukentaa kiireellisten sijoitusten kriteereitä. Perhehoitolain uudistus tiukentaa lasten enimmäismäärää sijaisperheissä, joissa molemmat vanhemmat toimivat päätoimisesti perhehoitajina. Tämä tullee vaikuttamaan perhehoitajien rekrytointiin.

Sosiaalihuollon ammattihenkilölaki tulee voimaan vuonna 2016 ja tiukentaa sosiaalityöntekijöiden sijaisten kelpoisuusvaatimuksia. Hallitusohjelmassa on toisaalta linjaus kelpoisuusehtojen väljentämiseksi.

Isyyslaki tulee voimaan vuoden 2016 alussa. Lakiuudistus muuttaa avoliitossa asuvien isyydentunnustamismenettelyä siten, että isyys on mahdollista tunnustaa myös neuvolakäyntien yhteydessä jo ennen lapsen syntymää.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla myös useita muita sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan liittyviä säädöksiä. Valmisteilla on vammaispalvelulain ja kehitysvammalain yhteensovitus uudeksi vammaispalveluja koskevaksi erityislaiksi, laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja esitys laiksi heikossa työmarkkina-asemassa olevien sosiaalisesta kuntoutuksesta (TEOS-laki). Kaikki em. lakiuudistukset ja vuonna 2015 voimaan tullut sosiaalihuoltolaki tuovat merkittävästi toiminnallisia muutoksia palveluihin,

Helsingfors ekonomi- och sysselsättningsutveckling påverkar efterfrågan på social- och hälsovårdstjänster snabbare än befolkningstillväxten med anledning av åldrande, arbetslöshet och fattigdom. Sysselsättningsutvecklingen har en avsevärd inverkan på behovet av sysselsättningsstöd och arbetsmarknadsstödets kommunandel.

Under ekonomiplaneperioden kommer dessutom flera andra lagstiftningsreformer att påverka social- och hälsovårdstjänsterna. I regeringsprogrammet anges det flera riktlinjer för social- och hälsovårdsväsendet som kan påverka ändringarna i lagen.

En reform av socialvårdslagen som trädde i kraft år 2015 flyttar prioriteringen inom socialtjänsterna från reparerande tjänster till att främja välbefinnandet och tidigt stöd, och ändrar betydligt verksamhetspraxisen. Effekten syns i sin helhet år 2016. En ny uppgift för kommunen är att ordna övervakade möten. Social- och hälsovårdsverket konkurrensutsätter tjänsterna för organisationer och privata serviceproducenter som ordnar övervakade möten under år 2015 och deras inverkan på verksamhetspraxisen och kostnaderna kommer att bli aktuell år 2016.

Ändringarna i barnskyddslagen år 2015 om när klientskapet hos barnskyddet börjar kommer att minska antalet klienter inom barnskyddet. En ändring som träder i kraft räknat från ingången av 2016 stramar åt kriterierna för brådskande placeringar. Familjevårdslagsreformen stramar åt maximiantalet barn i fosterfamiljer i vilka båda föräldrarna är familjevårdare på heltid. Detta kommer sannolikt att påverka rekryteringen av familjevårdare.

Lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården träder i kraft år 2016 och stramar åt behörighetsvillkoren för vikarierande socialarbetare. Å andra sidan innehåller regeringsprogrammet en riktlinje om att lindra behörighetsvillkoren.

Faderskapslagen träder i kraft i början av 2016. Lagreformen ändrar förfarandet för erkännande av faderskapet i samboförhållanden så att det blir möjligt att erkänna faderskapet på besök på rådgivningsbyrån redan innan barnet är fött.

Social- och hälsovårdsministeriet bereder för närvarande också flera andra föreskrifter som hänför sig till social- och hälsovården. För närvarande bereds dessutom en sammanslagning av lagen om service och stöd på grund av handikapp och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda till en ny speciallag som gäller tjänster för personer med funktionsnedsättning, en lag om klientens självbestämmanderätt och ett förslag till lag om sysselsättningsfrämjande social rehabilitering (s.k. TEOS-lagen). Alla lagreformer ovan och socialvårdslagen som

palvelujen järjestämistapoihin sekä päätöksentekoon. Lain edellyttämiin toiminnallisiin muutoksiin valmistaudutaan vuoden 2016 aikana.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (vanhuspalvelulaki) tuli voimaan pääosin 1.7.2013. Loput lain pykälistä tulivat voimaan asteittain vuosien 2014 ja 2015 aikana. Helsingissä vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi vuosille 2015–2016 koostuu kaupungin strategiaohjelmasta 2013–2016, Stadin ikäohjelma - nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveyspalvelujen kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntynyttä väestöä koskevista tilastotiedoista.

Stadin ikäohjelma on laadittu laajapohjaisessa verkostossa asiakkaita ja asukkaita osallistaen ja kuullen. Stadin ikäohjelman mukaisten verkostojen toiminta jatkuu vuonna 2016. Omaishoitoa kehitetään myös valtakunnallisen omaishoidon kehittämistyöryhmän suositusten ja mahdollisten lainsäädännön muutosten pohjalta omaishoidon lisäämiseksi ja omaishoitoperheiden jaksamisen tukemiseksi.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Väestöennusteiden mukaan alle kouluikäisten ja kouluikäisten lasten määrä kasvaa edelleen vuoteen 2030 saakka. Helsingissä on myös suuri vieraskielisten lapsiperheiden ja yksinhuoltajaperheiden määrä. Moniammatillisia, integroituja palveluja sekä sähköisiä palveluja kehitetään vastaamaan paremmin asiakastarpeita. Osana palveluverkon kehittämistä jatketaan perhekeskusmallin suunnittelua. Tavoitteena on turvata kokonaisvaltainen, tarpeen mukainen tuki perheille kokoamalla perhekeskukseen lasten ja perheiden palveluja ehkäisevistä palveluista korjaaviin palveluihin.

Palvelujen kysyntä tulee kasvamaan myös väestön ikääntyessä ja palvelutarpeiden kasautuessa myöhäisempään ikään. 75 vuotta täyttäneen väestön määrä kasvaa vuonna 2016 noin 1,5 %:lla vuodesta 2015. Palvelutarpeiden vähentämiseksi on toimintaa suunnattava erityisesti kuntoutumista edistäviin ja kotona asumista tukeviin palveluihin.

Ostovolyymeiltään suurissa lastensuojelussa ja vammaistyössä turvataan omavaraisuuden kannalta riittävä osaaminen ja volyymi sekä monipuolinen palveluvalikoima. Palvelujen kysynnän muutoksia hallitaan ostopalveluilla.

trädde i kraft år 2015 innebär betydande ändringar i tjänsterna, sättet att ordna dem och beslutsfattandet. Verket förbereder sig år 2016 på de verksamhetsändringar som lagen förutsätter.

Räknat från 1.7.2013 trädde lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (den s.k. äldreomsorgslagen) i kraft. Vissa lagparagrafer trädde i kraft gradvis åren 2014–2015. Helsingfors stads plan om sina åtgärder som stöder den åldrande befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och självständighet för åren 2015–2016 består av stadens strategiprogram 2013–2016, verkställighetsplanen Stadens seniorprogram, beskrivningen av stadens social- och hälsovårdstjänster för äldre och statistikuppgifter om den äldre befolkningen producerade av Helsingfors faktacentral.

Stadens seniorprogram har utarbetats av ett nätverk på bred basis genom att göra klienter och invånare delaktiga och höra dem. Samarbetsnätverken för programmet fortsätter sin verksamhet år 2016. Närståendevården utvecklas även utifrån rekommendationerna från den riksomfattande arbetsgruppen för utveckling av närstående-vården och eventuella ändringar i lagstiftningen i syfte att öka närståendevården och främja orken i närstående-vårdsfamiljerna.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Enligt befolkningsprognoserna kommer antalet barn under skolåldern och i skolåldern att öka fram till året 2030. Dessutom är antalet barnfamiljer med främmande modersmål och antalet enföräldersfamiljer stort i Helsingfors. Mångprofessionella, integrerade tjänster och elektroniska tjänster utvecklas så att de bättre motsvarar kundernas behov. Som en del av utvecklingen av servicenätet fortsätter verket planera modellen med familjecenter. Målet är att trygga ett helhetsbetonat och behovsenligt stöd till familjer genom att i familjecentret samla ihop tjänster för barn och familjer från förebyggande till reparerande tjänster.

Efterfrågan på tjänster kommer också att öka när befolkningen åldras och servicebehoven ackumuleras till högre ålder. År 2016 kommer antalet invånare som fyllt 75 år att öka med cirka 1,5 % jämfört med året innan. För att minska servicebehoven ska verksamheten särskilt riktas till tjänster som främjar rehabilitering och stöder boendet hemma.

Inom barnskyddet och tjänsterna för handikappade, som har de största volymerna av köpta tjänster, säkerställs tillräckliga kunskaper och volymer för självförsörjning och ett mångsidigt serviceutbud. Ändringarna i efterfrågan på

Lastensuojelussa jatketaan palvelurakenteen keventämistä vähentämällä laitoshuoltoa. Vammaistyössä on käytössä kolme uutta palveluseteliä: omaishoidon lakisääteinen lomitus, harkinnanvarainen lyhytaikaishoito ja omaishoidon tuen lakisääteisen lomituksen tuntilomitus.

tjänster hanteras med köpta tjänster. Inom barnskyddet fortsätter arbetet på att göra servicestrukturen lättare genom att minska institutionsvården. Inom tjänsterna för handikappade har tre nya servicesedlar tagits i bruk för lagstadgad avlösning av närståendevårdare, prövnings-baserad kortvarig vård och timbaserad avlösning inom den lagstadgade avlösningen av närståendevårdare.

Kehitysvammaisten yksilöllisen asumisen suunnitelman (ns. Asu-hanke) mukaan kehitysvammaisten omat laitospalvelut lakkaavat arviolta vuoden 2020 loppuun mennessä ja ne korvataan asumispalveluilla, joita tarvitaan 76:lle laitoksessa asuvalle asiakkaalle. Suunnitelman mukaan rakennetaan neljä laitoshoitoa korvaavaa 20-paikkaista ryhmäkotia, joista ensimmäinen valmistuu 2017.

Enligt planen för individuellt boende för utvecklingsstörda (Asu-projektet) kommer den egna institutionsservicen för utvecklingsstörda att upphöra vid utgången av 2020 och ersättas med boendetjänster som de 76 klienterna inom institutionsboende behöver. Enligt planen kommer vårdplatserna inom institutionsvården att ersättas med fyra grupphem med 20 vårdplatser som ska byggas. Det första grupphemmet blir färdigt år 2017.

Sosiaali- ja terveysviraston, nuorisoasiankeskuksen, opetusviraston sekä maahanmuuttaja- ja työllisyyspalvelujen kanssa yhdessä perustettavan nuorten palvelupisteen toimintamalleja ja -käytäntöjä kehitetään ja vakiinnutetaan. Jatketaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman monihallintokuntaisen toimeenpanosuunnitelman toteuttamista.

Verksamhetsmodellerna och -praxisen för ett serviceställe för unga som social- och hälsovårdsverket grundar i samarbete med ungdomscentralen, utbildningsverket och invandrar- och sysselsättningstjänsterna utvecklas och etableras. Den förvaltningsöverskridande verkställighetsplanen fortsätter att genomföras inom ramen för välfärdsplanen för barn och unga.

Toimialan tytäryhteisöt (Helsingin Seniorisäätiö, Niemikotisäätiö ja Oulunkylän sairaskotisäätiö) ovat osa toimialan palvelukokonaisuutta ja omaan toimintaan rinnastettava tuotantotapa.

Dottersammanslutningarna inom verksamhetssektorn (Helsingin Seniorisäätiö, Stiftelsen Uddhemmet och Oulunkylän sairaskotisäätiö) utgör en del av service-helheten inom branschen och ett produktionssätt som kan likställas med den egna verksamheten.

Työllisyyden hoidon kokonaisuutta selvittävän työryhmän esityksen pohjalta valmistaudutaan toiminnallisiin muutoksiin.

Social- och hälsovårdsverket förbereder sig på funktionella ändringar på basis av framställningen från arbetsgruppen för utredning av sysselsättningen som helhet.

Palveluverkkosuunnitelman terveys- ja hyvinvointikeskukset ja Apotti -tietojärjestelmähanke edellyttävät terveysasemapalvelujen tuottamistavan arviointia. Suun terveydenhuollon palvelujen tarve kasvaa väestön ikääntyessä ja hampaallisen väestönosuuden lisääntyessä. Kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta saadaan panostamalla erityisesti monisairaisiin ja syrjäytymisvaarassa oleviin asiakkaisiin. Psykiatria- ja päihdepalveluissa kysyntää hallitaan tuotantotapoja muuttamalla ja tehtyä integraatiota hyödyntäen. Palvelurakenne kevenee laitospalveluja vähentämällä ja avohoitoa vahvistamalla. Resurssin oikea kohdentaminen mahdollistaa vaikuttavamman hoidon.

Hälso- och välfärdscentralerna i enlighet med planen för servicenätet och datasystemprojektet Apotti förutsätter att produktionssättet för hälsostationstjänster ska bedömas. Behovet av tjänster inom mun- och tandvården ökar när befolkningen åldras och andelen personer med egna tänder ökar. Kostnadseffektivitet och genomslagskraft uppnås genom att satsa särskilt på personer med flera sjukdomar och klienter i utslagningsrisk. Inom den psykiatriska vården och missbrukarvården hanteras efterfrågan genom att ändra produktionssätten och utnyttja integrationen. Servicestrukturen blir lättare genom att minska institutionsvården och öka öppenvården. Rättriktade resurser möjliggör mer effektiv vård.

Väestön kasvu vaikuttaa myös päivystyspalvelujen kysyntään. Psykiatrian päivystys integroitiin somaattisen päivystyksen kanssa vuoden 2015 alussa. Seuraavaksi selvitetään sosiaali- ja kriisipäivystyksen integraatio muuhun päivystykseen. Lisäksi HUSin kanssa selvitetään erikoissairaanhoidon ja päivystysten päällekkäisyydet.

Befolkningstillväxten påverkar också efterfrågan på jourtjänster. Den psykiatriska jouren integrerades i jouren för somatiska sjukdomar i början av 2015. Härnäst utreder verket möjligheterna att slå ihop social- och krisjouren med den övriga jouren. Dessutom utreds överlappningarna med den specialiserade sjukvården och jouren vid HNS.

Kaupunkilaisten valinnanvapauden ja osallisuuden lisääntyminen edellyttää aiempaa monimuotoisempia ja yksilöllisempiä palveluja, joten virasto arvioi koko ajan sekä nykyisiä että uusia palveluiden järjestämis- ja tuottamistapoja.

Väestölle suunnatun palveluneuvonnan ja -ohjauksen toimintamalli luodaan osana kaupungin sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen neuvonnan kehittämistä. Palvelutarpeen arviointia keskitetään soveltuvin osin. Palvelusetelin osuutta palvelujen järjestämistapana kasvatetaan ja uusia palvelusetelivaihtoehtoja selvitetään. Omaishoidon tuen käyttöä yhtenä palvelujen järjestämistapana tuetaan yksilöllisemmillä palveluilla. Lonkkamurtumapotilaiden hoitoketjua kehitetään yhdessä HUSin kanssa ja osana sitä keskitetään leikkauksen jälkeinen akuuttihoito ja sairaalakuntoutus Töölön sairaalaan avattavalle sairaalaosastolle keväällä 2016. Samassa yhteydessä vähennetään nykyisiä traumakuntoutuksen sairaalaosastopaikkoja Laakson sairaalasta.

Kilpailuttaminen

Sosiaali- ja terveysvirastolla on suuret hankintavolyymit. Asiakaspalvelujen ostot ovat suurin ostoryhmä, noin 293 milj. euroa. Näistä vanhuspalvelujen osuus on noin 110 milj. euroa, vammaispalvelut noin 80 milj. euroa, lastensuojelu 50 milj. euroa, asumispalvelut noin 40 milj. euroa ja suun terveydenhuolto noin 10 milj. euroa.

Jokaisen kilpailutuksen yhteydessä arvioidaan myös kyseisen palvelun muut tuottamisvaihtoehdot. Kilpailutusaikataulun mukaan vuonna 2016 vuorossa ovat mm. vanhusten palveluasuminen, lääkärityövoiman vuokraaminen terveyskeskuksen päivystysyksiköihin, nuorten asumispalvelut ja lääkäripalvelujen vuokraaminen kaupunginsairaalalle. Helsingin kaupungin Palvelut Oy:n tuottamien palvelujen kilpailutuksiin valmistaudutaan vuonna 2016.

Hankintaprosessia on kehitetty kaupungin hankintakeskuksen kanssa kilpailutuksen sujuvoittamiseksi. Markkinatuntemusta lisätään panostamalla tekniseen vuoropuheluun palveluntuottajien kanssa, jotta hankinnat voidaan määrittää tarkoituksenmukaisella tavalla mm. tarjoushinnan kannalta. Sosiaalisten kriteerien käyttömahdollisuutta arvioidaan kaikissa kilpailutuksissa. Sopimussanktioita tarkennetaan.

Riskienhallinta

Sosiaali- ja terveysviraston tavoitteena on vuoden 2016 aikana edelleen parantaa sisäistä ja toimintaympäristöön liittyvää tilannekuvaa ja ennakointia, koordinoida riskienhallintaan liittyviä periaatteita ja toimintaa sekä kehittää

Större valfrihet och delaktighet för invånarna förutsätter allt mångformigare och mer individuella tjänster och därför bedömer verket hela tiden både de befintliga produktionssätten och nya alternativa sätt att ordna och producera tjänster.

Verksamhetsmodellen för serviceproduktion och servicehandledning tas upp som en del av utvecklingen av stadens rådgivningstjänster och rådgivningen i social- och hälsotjänster. Bedömningen av servicebehovet centraliseras i tillämpliga delar. Servicesedelns andel som serviceproduktionssätt ökar och nya servicesedelsalternativ utreds. Stödet för närståendevård stärks som ett serviceproduktionssätt genom att tillhandahålla mer individuella tjänster. Vårdkedjan för patienter med höftfraktur utvecklas tillsammans med HNS och som en del av arbetet centraliseras akutvården efter operationen och sjukhusrehabiliteringen på en avdelning vid Tölö sjukhus våren 2016. Samtidigt minskas antalet nuvarande vårdplatser för traumarehabilitering vid Dals sjukhus.

Konkurrensutsättning

Social- och hälsovårdsverkets upphandlingsvolymer är avsevärda. De största upphandlingarna gäller kundtjänster, ca 293 mn euro. Av kundtjänsterna uppgår äldreomsorgen till ca 110 mn euro, tjänsterna för handikappade till ca 80 mn euro, barnskyddstjänsterna till ca 50 mn euro, boendetjänsterna till ca 40 mn euro och tjänsterna inom mun- och tandvården till ca 10 mn euro.

Vid varje konkurrensutsättning bedöms också andra alternativa produktionssätt för tjänsten. Enligt konkurrensutsättningstidtabellen är det år 2016 aktuellt att konkurrensutsätta bl.a. serviceboendet för äldre, hyrning av läkare vid hälsovårdscentralens jourenheter, boendetjänsterna för unga och uthyrning av läkartjänster till stadssjukhuset. Verket förbereder sig på att år 2016 konkurrensutsätta de tjänster som Helsingfors stads Service Ab producerar.

Upphandlingsprocessen har byggts upp med anskaffningscentralen i syfte att göra konkurrensutsättningen smidigare. Marknadsundersökningens volym höjs genom att satsa på den tekniska dialogen med serviceproducenterna för att upphandlingarna ska kunna preciseras på ett ändamålsenligt sätt bl.a. med tanke på anbudspriset. Möjligheten att utnyttja även sociala kriterier bedöms i all konkurrensutsättning. Avtalssanktionerna preciseras.

Riskhantering

Social- och hälsovårdsverket har som mål att år 2016 ytterligare förbättra den interna och omvärldsbundna lägesbilden och prognoseringen, samordna principerna och funktionerna för riskhantering samt utveckla uppföljningen

siihen liittyvää seurantaa ja raportointia. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristön monimutkaistuminen on merkittävä riski. Voimakkaasti säädeltynä toimialana liikkumavapaus on kaventunut resurssien käytössä. Samaan aikaan taloustilanteesta johtuen käytettävissä olevat voimavarat eivät kasva.

Sisäisen valvonnan toteuttamista jatketaan vuonna 2016 osana normaalia esimiestyötä sekä talous- ja henkilöstöhallinnan prosesseja. Sisäisessä valvonnassa hyödynnetään tilintarkastajien ja sisäisen tarkastuksen tarkastusraporteista saatuja tietoja prosessien kehittämiseksi.

Sosiaali- ja terveysvirasto tunnistaa perustoiminnan merkittävimmiksi riskeiksi toimitilojen ja kiinteistöjen kuntoon ja ylläpitoon liittyvät riskit, henkilöstöön liittyvät riskit, tietojärjestelmien ja tietoliikenneverkon toimintaan liittyvät riskit ja yleisen taloustilanteen muutoksien negatiiviset vaikutukset viraston talouteen.

Talouden osalta sosiaali- ja terveysviraston tavoitteena vuonna 2016 on säilyttää talouden tasapaino, ja tuottavuutta kehittämällä suunnata resursseja strategian mukaisesti. Budjettitasapainoa tukevat kustannustehokkuuden ja tuottavuuden parantaminen, talouden ohjauksen parantaminen, prosessien toimivuuden varmistaminen, resurssien oikea kohdentaminen, tehokkuutta ja tuottavuutta parantavien innovaatioiden edistäminen sekä henkilöstöresurssien tarpeen ennakointi ja siihen vaikuttaminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaan toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Palvelujen käyttäjien osallisuus toimintaan parantaa potilas- ja asiakasturvallisuutta, lisää toiminnan laatua mm. sitouttamalla potilaita omaan hoitoonsa ja on taloudellisesti tuottavaa. Sosiaali- ja terveysvirastossa edistetään potilasturvallisuutta potilasturvallisuussuunnitelman mukaisesti.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Sosiaali- ja terveysviraston strategiasuunnitelmassa vuosille 2014–2016 on määritelty kaupungin strategiasta johdetut sosiaali- ja terveysviraston tavoitteet lähivuosille. Virastolla on kuusi strategista tavoitetta:

1. Palvelukulttuuri uudistuu
2. Väestön terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat
3. Integroidut palvelut ja hoito
4. Palvelurakenne kevenee
5. Palvelujen saatavuus ja tuottavuus paranevat
6. Vetovoimaiset työyhteisöt

av och rapporteringen om dessa. Att omvärlden för social- och hälsovården blir komplicerad utgör en avsevärd risk. Spelrummet för användning av resurserna inom den kraftigt reglerade verksamhetssektorn har blivit smalare. De tillgängliga resurserna ökar inte i samma takt på grund av det ekonomiska läget.

Den interna kontrollen fortsätter år 2016 som en del av det normala chefsarbetet och de ekonomiska och personaladministrativa processerna. Informationen i revisorernas och den interna kontrollens rapporter utnyttjas inom den interna kontrollen i syfte att utveckla processerna.

Som de största operativa riskerna för social- och hälsovårdsverkets basverksamhet identifieras risker i samband med iståndsättning av verksamhetslokaler och fastigheter, personalrelaterade risker, risker som hänför sig till funktionerna i datasystemen och datanätet och det allmänna ekonomiska lägets negativa inverkan på verkets ekonomi.

Social- och hälsovårdsverket har år 2016 som ekonomiskt mål att bevara den ekonomiska balansen och genom att öka produktiviteten inrikta resurserna i enlighet med verkets strategier. Till en balanserad budget bidrar bättre kostnadseffektivitet och ökad produktivitet, effektivare ekonomistyrning, säkra funktionella processer, rätt inriktning av resurserna, stöd till effektivitets- och produktivitetsfrämjande innovationer och prognosering av behovet av personalresurser och inverkan på detta.

Enligt hälso- och sjukvårdslagstiftningen ska verksamheten inom hälso- och sjukvården vara högkvalitativ och säker och bedrivas på behörigt sätt. Att de som använder servicen engageras i verksamheten förbättrar patient- och klientsäkerheten, höjer servicekvaliteten bl.a. genom att involvera patienterna i sin egen vård och är ekonomiskt produktivt. Social- och hälsovårdsverket främjar patientsäkerheten i enlighet med patientsäkerhetsplanen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

I strategiplanen för social- och hälsovårdsverket har man fastställt målen för social- och hälsovårdsverket för åren 2014–2016 utifrån stadens strategiprogram. Verket har sex strategiska mål:

1. Servicekulturen förnyas
2. Skillnaderna i befolkningens hälsa och välbefinnande
3. Servicen och vården integreras
4. Servicestrukturen blir lättare
5. Tillgången till service och produktiviteten förbättras
6. Attraktiva arbetsgemenskaper

Tavoitteille on määritelty toimenpiteet ja mittarit.

1. Palvelukulttuuri uudistuu

Hyödynnetään käyttäjälähtöistä palvelumuotoilua sekä edistetään aktiivisesti asiakkaan valinnanmahdollisuuksia ja osallisuutta kaikissa palveluissa.

2. Väestön terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat

Terveys- ja hyvinvointieroja kuvaavien mittareiden määrittely, käyttöönotto ja raportointi toteutetaan strategiakaudella. Tavoitteena on kohdentaa ja muotoilla palveluja niitä eniten tarvitseville terveyshyödyn lisäämiseksi. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi panostetaan työllisyysasteen nostamiseen yhdessä muiden hallintokuntien kanssa. Ehkäisevää toimeentulotukea kohdennetaan vähävaraisille lapsiperheille. Yhteistyössä varhaiskasvatuksen, opetustoimen ja nuorisotoimen kanssa jatketaan yhteisen prosessin kehittämistä syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tukemiseksi. Muiden hallintokuntien kanssa huolehditaan, että koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee. Alle 25-vuotiaiden terveystarkastustoimintaa ja siihen liittyvää tilannearviota ja palveluohjausta kehitetään edelleen. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrän vähentämiseksi tehdään vuosittain vähintään 2 000 terveystarkastusta näille nuorille.

3. Integroidut palvelut ja hoito

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 7.10.2014 sosiaali- ja terveysviraston palveluverkkosuunnitelman vuoteen 2030. Palveluverkko muodostuu perhekeskuksista, terveys- ja hyvinvointikeskuksista, monipuolisista palvelukeskuksista sekä niitä tukevista sähköisistä palveluista, muista lähipalveluista, kuten käyttäjien lähellä olevista lähineuvoloista, asiakkaan luo vietävistä palveluista ja muista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Perhekeskusten ja terveys- ja hyvinvointikeskusten toimintamallit kehitetään kokeilujen avulla, monipuolisia palvelukeskuksia kehitetään nykyisen toimintamallin pohjalta. Palveluverkon suunnittelussa ja palvelujen uudistamissuunnitelmassa rakennetaan asiakasanalyysien ja -segmentointien kautta uudenlaisia palveluja. Kuntalaisten palvelu- ja hoitoketjut on aiemmin kuvattu monimutkaisina rinnakkaisten ja päällekkäisten toimintojen malleina, jotka muutetaan asiakaskeskeisiksi kuvauksiksi esimerkkien kautta, hyödyntäen monipuolista palvelukanava-ajattelua mukaan lukien sähköiset palvelut.

Näkökulmia on kolme:

1. Paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelut toteutetaan uusissa keskuksissa moniammatillisena yhteistyönä ja myös keskusten välisenä yhteistyönä.

2. Satunnaisesti ja vähän palveluja käyttävien

För de strategiska målen har åtgärder och mätare fastställts

1. Servicekulturen förnyas

Användarorienterad servicedesign utnyttjas och klientens valmöjligheter och delaktighet främjas aktivt i alla tjänster

2. Skillnaderna i befolkningens hälsa och välbefinnande blir smalare

Mätare för beskrivning av skillnader i hälsa och välbefinnande definieras och tas i bruk. Dessutom rapporteras resultaten under strategiperioden. Målet är att rikta och forma tjänsterna för dem som mest behöver dem för att öka hälsofördelarna. Man satsar på att öka sysselsättningsgraden tillsammans med de övriga förvaltningarna för att minska skillnaderna i hälsa och välbefinnande. Förebyggande sysselsättningsstöd riktas till mindre bemedlade barnfamiljer. Utvecklingen av en gemensam process för att stöda barn och unga i utslagningsrisk fortsätter i samråd med barnomsorgsverket, utbildningsverket och ungdomsväsendet. Tillsammans med de övriga förvaltningarna ser man till att antalet ungdomar som fallit utanför utbildning och arbetslivet minskar. Verksamheten med hälsokontroll för ungdomar under 25 år samt lägesbedömningen och servicevägledningen inom verksamheten utvecklas vidare. I syfte att minska antalet ungdomar som fallit utanför utbildning och arbetslivet ordnas hälsokontroll årligen för minst 2 000 av dessa ungdomar.

3. Servicen och vården integreras

Social- och hälsovårdsnämnden godkände 7.10.2014 en servicenätsplan för social- och hälsovårdsverket fram till år 2030. Servicenätet består av familjecentrer, hälso- och välfärdscentraler, mångsidiga servicecentraler och elektroniska stödtjänster för dessa, övrig närservice, såsom rådgivningsbyråer nära användarna, tjänster som tas till klienten och andra social- och hälsovårdstjänster. Verksamhetsmodellerna för familjecentrerna och hälso- och välfärdscentralerna utvecklas med hjälp av försök och de mångsidiga servicecentralerna utvecklas på basis av den nuvarande verksamhetsmodellen. I planeringen av servicenätet och i reformplaneringen av tjänsterna byggs det upp nya slags tjänster genom klientanalyser och klientsegmentering. Invånarnas service- och vårdkedjor har tidigare beskrivits i form av invecklade modeller med parallella och överlappande funktioner. Dessa ändras till kundcentrerade beskrivningar genom att ge exempel och utnyttja mångsidigt servicekanaltänkande de elektroniska tjänsterna medräknade.

Tjänsterna granskas ur tre olika perspektiv:

1. Servicen för de klienter som behöver många olika tjänster förverkligas i de nya centralerna genom mångprofessionellt samarbete och även i samarbete mellan flera centraler.
2. Servicen för de invånare som ibland eller sällan

kuntalaisten palveluja uudistetaan mahdollisimman tehokkaasti ja kuntalaisen omaa vastuuta korostavasti.

3. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi myös vähän palveluja käyttävistä tunnistetaan syrjäytymisuhan alaiset ja enemmän tukea tarvitsevat. Heidän palveluissaan korostuu moniammatillinen yhteistyö ja palveluohjaus. Palvelujen integraatio mahdollistaa asiakkaan tai potilaan varhaisen ja oikea-aikaisen tuen. Asukkaiden palvelutarpeen kannalta keskeistä on palvelujen laadun, yhdenvertaisen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen. Palveluverkkouudistuksen tavoitteena on paitsi asiakas- ja potilaslähtöisten, joustavien hoito- ja palveluketjujen kehittäminen myös palvelujen tuottaminen kevyemmällä rakenteella kustannustehokkaasti.

4. Palvelurakenne kevenee

Tavoitteena on, että lapsi ja nuori tulee autetuksi omassa lähiyhteisössään. Selvitetään terveystarkastuksista poisjääneiden lasten ja nuorten tilanne. Lisätään kotikäyntejä kaikissa toiminnoissa ja vakiinnutetaan kotikäynti erityistä tukea tarvitsevissa perheissä raskausaikana. Lastensuojelussa ja vammaistyössä jatketaan palvelurakenteen keventämistä vahvistamalla kotiin vietäviä palveluja ja lastensuojelussa lisäksi lisäämällä perhehoitoa ja läheisverkostosijoituksia. Lapsiperheiden kotipalvelua kehitetään vastaamaan paremmin erilaisiin lapsiperheiden tarpeisiin. Vammaistyössä asumisen asiakkaiden palvelutarpeen arviointia kehitetään ja etsitään uusia asumisen vaihtoehtoisia malleja. Selvitetään sosiaali- ja terveysvirastossa vapautuvien ARA-rahoitteisten asuntojen soveltuvuutta kehitysvammaisten asumisen tarpeisiin. Vammaistyössä asiakkaiden valinnanvapautta lisätään laajentamalla palvelusetelitoimintaa. Iäkkäiden ja alle 65-vuotiaiden toimintakyvyltään alentuneiden kotona asumista tukevat palvelut lisääntyvät ja laitoshoito vähenee. Kotiutustiimitoiminta vakiinnutetaan. Kotona asuvien ikääntyneiden osuus kasvaa ja ympärivuorokautisessa hoidossa asuvien osuus pienenee. Psykiatria- ja päihdepalveluissa laitoshoitoa vähennetään ja avohoito on aina ensisijaista.

5. Palvelujen saatavuus ja tuottavuus paranevat

Tavoitteena on, että palvelun saatavuus paranee keskeisten toimintojen palvelulupausten mukaisesti. Määritellään palvelulupaus perusterveydenhuollon, mielenterveystyön ja suun terveydenhuollon vastaanottopalveluille. Psykiatria- ja päihdekeskusten toimintaa tarkastellaan asiakasvirta-analyysin avulla. Palvelujen saatavuutta turvataan uudenlaisilla, kotiin ja asiakkaiden toimintaympäristöön jalkautuvilla palveluilla ja asiakkaita aktivoivalla tavalla. Vahvistetaan kuntalaisten itsehoitoa ja omahoitoa, omaishoitoa sekä

utnyttjar tjänster förnyas så effektivt som möjligt och invånarens eget ansvar betonas.

3. Bland dem som sällan utnyttjar tjänsterna identifieras dessutom invånare i utslagningsrisk och invånare som behöver mer stöd i syfte att minska skillnaderna i hälsa och välbefinnande. Det mångprofessionella samarbetet och servicehänvisningen framhävs i dessa tjänster. Serviceintegrationen gör det möjligt att i tidig fas och i rätt tid stöda klienten eller patienten. Det är viktigt för invånarnas servicebehov att tjänsternas kvalitet och den jämlika tillgängligheten och åtkomligheten till dessa förbättras. Målet för servicenätsreformen är förutom utveckling av klient- och patientcentrerade, flexibla vård- och servicekedjor att även kostnadseffektivt producera tjänster i den lättare servicestrukturen.

4. Servicestrukturen blir lättare

Målet är att barn och unga ska få hjälp i sin egen närmiljö. Situationen för de barn och unga som fallit utanför hälsokontroller utreds. Antalet hembesök ökar i alla funktioner och hembesök under graviditetstiden etableras i familjer som behöver särskilt stöd. Inom barnskyddet och tjänsterna för handikappade fortsätter strävandena mot en lättare servicestruktur genom att stärka hemtjänsterna, och inom barnskyddet dessutom genom att öka andelen familjevård och placeringar inom närståendenätverket. Hemtjänsten för barnfamiljer utvecklas så att den bättre motsvarar olika barnfamiljers behov. Inom tjänsterna för handikappade utvecklas bedömningen av servicebehovet och nya alternativa modeller för boende sökes. Det görs en utredning om hur de bostäder med ARA-finansiering som blir lediga inom social- och hälsovårdsverket lämpar sig för boendebehoven hos utvecklingsstörda. Inom tjänsterna för handikappade ökar klienternas valfrihet i och med att servicesedelsverksamheten utvidgas. Hemtjänsterna och tjänster som stöder boendet hemma för äldre och personer under 65 år med nedsatt funktionsförmåga ökar och institutionsvården minskar. Teamverksamhet i anslutning till utskrivning av patienter byggs upp. Andelen äldre som bor hemma ökar och andelen äldre inom dygnetruntvården minskar. Institutionsvården inom den psykiatriska vården och missbrukarvården minskar och öppenvården prioriteras alltid.

5. Tillgången till service och produktiviteten förbättras

Målet är att tillgången till service blir bättre i enlighet med servicelöftena om de viktigaste funktionerna. För mottagningstjänsterna inom primärvården, mentalvården och mun- och tandvården fastställs ett servicelöfte. Verksamheten på vårdcentralerna för psykiatrisk vård och missbrukarvård granskas genom att analysera kundströmmar. Tillgången till tjänster säkras med nya slags hemtjänster, tjänster i klienternas verksamhetsmiljö och metoder som aktiverar klienterna och patienterna. Invånarnas självmedicinering och egenvård,

palveluneuvontaa ja palveluohjausta. Varmistetaan lakisääteisten määräaikojen toteutuminen kaikissa toiminnoissa. Lisätään sähköistä asiointia. Laajennetaan palvelusetelitoimintaa. Toiminnan tuottavuutta parannetaan välitöntä asiakastyötä ja asiakkaiden määrää lisäämällä. Kohdennetaan palveluja ja vastaanottoaikoja tarvetta vastaaviksi. Selkeytetään yhteistyötä ja työnjakoa sekä poistetaan päällekkäisyyksiä työn tekemisen tapaa ja tehtävärakenteita uudistaen. Huolehditaan oman toiminnan hyvästä käyttö- ja täyttöasteesta.

6. Vetovoimaiset työyhteisöt

Osaavien ja hyvin toimivien työyhteisöjen rakentaminen edellyttää, että työyhteisöjen perustehtävä on kirkastettu ja henkilöstön roolit ovat selkeät. Sitoutumista ja luottamusta rakennetaan työyhteisötaitoja, avointa viestintää ja henkilöstön osallistumista kehittämällä. Tulos- ja kehityskeskustelut toteutetaan kattavasti. Esimiehet seuraavat henkilöstön sairauspoissaoloja ja puuttuvat niihin varhain. Esimiesten sitoutumista työkyky-johtamiseen ja ristiriitojen käsittelyyn vahvistetaan esimieskoulutuksella ja valmennuksella. Jokaisen työyhteisön jäsenen vastuuta työyhteisön toimivuudesta ja hyvinvoinnista korostetaan. Määritellään sosiaali- ja terveysviraston omat keskeiset henkilöstötunnusluvut. Mitoitetaan optimaalinen henkilöstörakenne asiakas- ja potilastyöhön. Henkilöstöä motivoidaan ja sitoutetaan kannustamalla ja palkitsemalla hyvistä työsuorituksista. Tavoitteena on, että henkilöstön palkkataso vastaa pääkaupunkiseudun palkkatasoa keskeisissä ammattiryhmissä. Huolehditaan henkilöstön hyvästä jatko- ja täydennyskoulutuksesta ja tuetaan tutkimustyötä.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Sosiaali- ja terveysviraston vakanssien määrän arvioidaan olevan vuoden 2015 lopussa noin 13 700. Vuosina 2016–2018 eläkeiän saavuttaa 971 henkilöä. Tuottavuuden lisääminen edellyttää henkilöstörakenteen, kelpoisuusehtojen, työtehtävien, työnjaon jatkuvaa arviointia ja uudistamista palvelujen integraation vahvistamiseksi.

Vuosien 2016–2018 rekrytointitarve on eläköitymisen ja muun vaihtuvuuden perusteella noin 2 000 henkilöä. Maahanmuuttajataustaisen henkilöstön osuus kasvaa. Henkilöstön saatavuutta ja työnantajakuvaa edistetään oppilaitosyhteistyöllä ja oppisopimuskoulutuksella sekä rekrytoinnin ja perehdytyksen toimintamallien uudistamisella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain, sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain uudistukset sekä toimeentulotuen maksatuksen siirtyminen Kelalle ja laitospaikkojen vähentäminen vaikuttavat henkilöstövoimavaroihin. Uudet palvelukeskusmallit ja

närståendevård, servicerådgivning och servicehänvisning stärks. Man säkerställer att de lagstadgade tidsfristerna följs inom alla funktioner. Antalet elektroniska tjänster ökar. Servicesedelsverksamheten utvidgas. Verksamhetens produktivitet förbättras genom att öka det direkta klientarbetet och antalet klienter. Tjänster och mottagningstider inriktas så att de motsvarar behovet. Samarbetet och arbetsfördelningen görs klarare och överlappningar avlägsnas genom att förnya arbetsmetoder och uppgiftsstrukturer. Man tar hand om att verkets egen verksamhet har bra användningsgrad och beläggningsgrad

6. Attraktiva arbetsgemenskaper

Kompetenta och välfungerande arbetsgemenskaper förutsätter att arbetsgemenskapen har en klar grundläggande uppgift och de anställda har tydliga roller. Engagemang och förtroende byggs upp genom att man utvecklar de sociala kunskaperna, öppen kommunikation och personalens delaktighet i arbetsgemenskapen. Resultat- och utvecklingssamtalen genomförs på omfattande basis. Cheferna följer personalens sjukfrånvaro och ingriper i frånvaro i en tidig fas. Chefernas förpliktelse till ledning av arbetsförmågan och behandling av konflikter stärks genom chefsutbildning och coachning. Ansvaret för arbetsgemenskapens funktionalitet hos varje enskild medlem i arbetsgemenskapen betonas. För social- och hälsovårdsverket fastställs egna viktiga personalnyckeltal. För klient- och patientarbetet dimensioneras en optimal personalstruktur. Personalen motiveras och engagemanget ökas genom uppmuntran och belöning av goda arbetsprestationer. Målet är att personalens lönenivå i de centrala yrkesgrupperna motsvarar lönenivån i huvudstadsregionen. Verket tar hand om att personalen får bra fortbildning och komplettande utbildning och att forskningsarbetet stöds.

Verkets personalplan 2016–2018

Antalet anställningar inom social- och hälsovårdsverket beräknas uppgå till ca 13 700 i slutet av 2015. Åren 2016–2018 kommer 971 anställda att uppnå pensionsåldern. Produktivitetstillväxten förutsätter att personalstrukturen, behörighetsvillkoren, arbetsuppgifterna och arbetsfördelningen kontinuerligt ska bedömas och förnyas för att stärka serviceintegrationen.

Rekryteringsbehovet uppgår åren 2016–2018 till ca 2 000 nya anställda med beaktande av pensioneringen och den övriga personalomsättningen. Tillgången till personal och arbetsgivarbilden främjas genom samarbete mellan läroanstalter och läroavtalsutbildning samt genom att reformera verksamhetsmodellerna för rekrytering och introduktion.

Reformerna i lagen om ordnande av social- och hälsovården, socialvårdslagen och barnskyddslagen samt överföringen av betalningen av utkomststöd till FPA och minskningen av institutionsvården påverkar personalresurserna. De nya servicecentralsmodellerna,

palveluverkon uudistaminen sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti vaativat uudenlaista osaamista ja edellyttävät toimintatapojen kehittämistä.

Vuonna 2016 osaamisen kehittämisen painopisteitä ovat johtamis- ja esimiestyön vahvistaminen, moniammatillisen, verkostomaisen työotteen lisääminen sekä prosessien yhtenäistäminen tukemaan sosiaali- ja terveydenpalvelujen integraatiota.

Koko henkilöstö on tulospalkkiojärjestelmän piirissä. Erilaisilla palkitsemisen muodoilla kannustetaan henkilöstöä hyviin työsuorituksiin sekä tuetaan toiminnan ja tuottavuuden kehittämistä. Organisaatiomuutokseen liittyvää palkkaharmonisoinnin tarvetta on selvitetty työn vaativuuden arvioinnin (TVA) avulla. Mahdolliset palkantarkistukset toteutetaan palkantarkistuspäätösten tahdissa vaiheittain.

Työhyvinvointia kehitetään Kunta 10 -tutkimuksen ja työterveyskyselyn tulosten perusteella. Tavoitteena on työyhteisöjen sosiaalisen pääoman lisääminen ja henkilöstön osallistuminen muutosten suunnitteluun ja toteutukseen. Esimiehiä tuetaan työkykyjohtamisessa muun muassa ottamalla käyttöön työyhteisöjen varhaisen tuen malli. Etäjohtamista tuetaan työhyvinvointihankkeen tulosten perusteella. Työhyvinvointia ja työturvallisuutta sekä potilas- ja asiakasturvallisuutta kehitetään myös hyödyntämällä vaaratapahtuma- ja turvallisuuspoikkeamailmoituksia. Henkilöstölle järjestetään koulutusta työyhteisötaitojen parantamiseksi. Kaikissa työyhteisöissä sovitaan hyvän työkäyttäytymisen periaatteet vuoden 2017 loppuun mennessä.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Sosiaali- ja terveysviraston tavoitteena on tilankäytön tehostaminen uusien toimintamallien avulla, laajentamalla sähköisiä palveluja ja liikkuvan työn mahdollisuuksia sekä lisäämällä tilojen yhteistäyttöä. Tilankäyttöä tehostetaan sopeuttamalla uusia toimintoja käytössä oleviin tiloihin. Uudet tilat suunnitellaan monikäyttöisiksi ja muuntojoustaviksi hyödyntämällä esimerkiksi monitilatoimistomallia ja mobiilityöpisteitä. Monitilatoimisto toteutetaan pilottikohteena Kallion virastotalon yhdessä kerroksessa.

Viraston tilankäyttösuunnitelma perustuu lainsäädännön vaatimuksiin ja seuraaviin periaatteisiin, joita päivitetään viraston palveluverkkosuunnitelman mukaan:

Kehitysvammaisten ja iäkkäiden laitoshoitoa puretaan korvaamalla laitosasuminen ryhmäkodeilla, palveluasunnoilla sekä palvelutiloilla. Monipuolisten palvelukeskusten toimintoja kehitetään ja rakennetaan

förnyandet av servicenätet och klient- och patientdatasystemet Apotti kräver nytt slags kunnande och förutsätter att arbetssätten ska utvecklas.

Prioritetsområdena för kompetensutvecklingen år 2016 är stärkning av ledarskaps- och chefsarbetet, ökning av ett mångprofessionellt och nätverkande arbetssätt och förenhetligande av processer i syfte att stöda integrationen av social- och hälsovårdstjänsterna.

Resultatlönesystemet omfattar hela personalen. Olika belöningsformer uppmuntrar personalen till goda arbetsprestationer och stöder verksamhets- och produktivitetsutvecklingen. Behovet att harmonisera lönerna med anledning av organisationsreformen har utretts med hjälp av bedömning av arbetets svårighetsgrad. Eventuella lönejusteringar genomförs etappvis i takt med besluten om lönejustering.

Välbefinnandet i arbetet utvecklas genom svaren till Kommun10-undersökningen och arbetshälsoenkäten. Målet är att öka det sociala kapitalet i arbetsgemenskaperna och engagera personalen i planeringen och införandet av ändringar. Cheferna får stöd i att leda arbetsförmågan bl.a. genom att införa modellen för tidigt stöd i arbetsgemenskaperna. Distansledarskapet stöds utifrån resultaten av projekt för välbefinnandet i arbetet. Välbefinnandet i arbetet och arbetssäkerheten och patient- och klientsäkerheten främjas också genom att utnyttja anmälan om risksituationer och avvikelser i arbetssäkerheten. Personalen får utbildning i att utveckla de sociala färdigheterna i arbetsgemenskapen. Alla arbetsgemenskaper kommer överens om gemensamma principer för ett bra uppförande i arbetet före utgången av 2017.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Social- och hälsovårdsverket syftar till att effektivisera lokalanvändningen genom nya verksamhetsmodeller, utvidgade elektroniska tjänster och möjligheter till rörligt arbete och genom att öka sambruket av lokaler. Lokalanvändningen effektiviseras också genom att anpassa nya funktioner enligt de befintliga lokalerna. Nya lokaler planeras bli multifunktionella lokaler genom att utnyttja till exempel modellen för aktivitetsbaserade kontor och mobila arbetsstationer. En av våningarna i Berghälls ämbetshus blir ett pilotprojekt för aktivitetsbaserade kontor.

Verkets lokalanvändningsplan bygger på kraven i lagstiftningen och följande principer som uppdateras enligt verkets servicenätsplan:

Institutionsvården för utvecklingsstörda och seniorer avvecklas genom att ersätta institutioner med grupphem, serviceboenden och servicelokaler. Funktionerna vid de mångsidiga servicecentralerna utvecklas och nya objekt

uusia kohteita. Kehitysvammaisten ja ikääntyneiden erityisasumishankkeita jatketaan.

Terveys- ja hyvinvointikeskuksia ja perhekeskuksia integroidaan hyvien liikenneyhteyksien solmukohtiin, kuten Kalasatamaan ja Sähkötaloon. Virasto tavoittelee tilakokonaisuuksia, joihin keskitetään toimintoja useasta toimipisteestä. Hajallaan olevista pienistä tiloista luovutaan. Uusien tilojen käyttöönotto tuo paineita tilankäytön tehostamiseen ja asiakaspalveluaikojen pidentämiseen

Ennen Kallioon sijoitettavaa perhekeskusta toteutettava perhekeskuspilotti pyritään käynnistämään mahdollisimman pian.

Sairaalatoimintoja keskitetään täydennysrakentamisen avulla Laakso-Auroran ja Malmin sairaala-alueille.

Lisäksi toteutetaan hankkeita, joissa parannetaan tilojen sisäilmasto-olosuhteita, korjataan tiloja viranomaismääräysten mukaisiksi ja lisätään tilojen tehokasta käyttöä.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Sosiaali- ja terveysviraston strategiasuunnitelma perustuu kaupungin strategiaohjelmaan, mikä on otettu huomioon talousarvion laadinnassa. Kaupungin strategiaohjelman mukaan käyttömenojen reaalikasvu pidetään asukas-määrän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen kasvulla.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimen kustannusero muihin suuriin kaupunkeihin on pienentynyt 2000-luvun aikana, mutta Helsingin kustannukset ovat edelleen naapurikuntia korkeammat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvät lainsäädäntömuutokset asettavat haasteita Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannustason alentamiseen.

Talousarvioesityksessä on otettu huomioon strategiaohjelmaan sisältyvät tavoitteet yksikkökustannusten ja asukaskohtaisten kustannusten näkökulmasta.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kaupungin tietotekniikkaohjelman 2015–2017 kärkiteemat jakaantuvat kolmeen kokonaisuuteen: kaupunkiyhteisön kehitys, kaupungin oma toiminta ja ICT. Ohjelman kärkiteemojen osalta muun muassa viraston toimintatietoa

byggs. Projekten för specialbostäder för utvecklingsstörda och äldre fortsätter.

Hälso- och välfärdscentraler och familjecentraler integreras vid knutpunkter för goda kollektivtrafikförbindelser, såsom i Fiskehamnen och på Elhuset. Verket strävar efter lokalhelheter i vilka funktioner från flera verksamhetsställen centraliseras. Verket avstår från små spritt belägna lokaler. Att nya lokaler tas i bruk skapar tryck på att effektivisera lokalanvändningen och förlänga öppettiderna för kundservice.

Verket strävar att så snabbt som möjligt inleda pilotprojektet för ett familjecenter innan ett familjecenter förläggs till Berghäll.

Sjukhusverksamheten centraliseras med hjälp av kompletteringsbyggande i Dals, Aurora och Malms sjukhusområden.

Dessutom genomförs projekt som förbättrar luftförhållandena inne i lokalerna och lokalerna repareras i enlighet med myndighetsföreskrifter och används mer effektivt.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Social- och hälsovårdsverkets strategiplan bygger på stadens strategiprogram, vilket har beaktats i budgetarbetet. Enligt stadens strategiprogram ser staden till att den reella ökningen i omkostnaderna motsvarar ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivitetsförbättringen.

Skillnaden mellan kostnaderna för social- och hälsovårdsväsendet i Helsingfors och i de andra stora städerna har minskat på 2000-talet, men de är fortfarande högre i Helsingfors än i grannkommunerna.

Ändringarna i lagstiftningen om ordnande av social- och hälsovården medför betydande utmaningar för sänkningen av kostnadsnivån för social- och hälsovården i Helsingfors.

Strategiprogrammets mål har beaktats i budgetförslaget i fråga om kostnaderna per enhet och invånarspecifika kostnader.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

De viktigaste temana för stadens IT-program 2015–2017 kan indelas i tre helheter: utveckling av de gemensamma tjänsterna för hela staden, stadens egen verksamhet och ICT. Av dessa teman öppnas information om bland annat

avataan Helsinki Region Infoshare hankkeessa sekä kansallisessa 6Aika-hankkeessa. Virasto tähtää uusien teknologioiden hyödyntämiseen ja kehittämiseen palveluverkkotyön yhteydessä, ensimmäisenä Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksessa. Lisäksi tietotekniikkaohjelman mukaisesti jatketaan sähköisten palvelujen laajentamista ja syventämistä sekä kaupungin ICT-palvelukeskusmallin kehittämistä.

Viraston keskeinen tietojärjestelmähanke on Apotti-hanke. Sen kilpailutus saadaan päätökseen vuoden 2015 syksyllä ja sopimus järjestelmätoimittajan kanssa tehdään loppuvuodesta 2015. Apotti-hanketta hallinnoimaan perustetaan vuoden 2015 aikana osakeyhtiö, jolta järjestelmä ja sen käyttöpalvelut hankitaan palveluna. Hankintakustannukset ajoittuvat nykyisen tiedon mukaan talousarvio- ja taloussuunnitteluvuosille seuraavasti: vuosi 2016 10–18 %, vuosi 2017 30–38 % ja loput vuosille 2018–2019 riippuen hankkeen etenemisestä.

Viraston tietotekniikan kehittämisessä ja jokaisen tietojärjestelmiin liittyvän investointipäätöksen yhteydessä on arvioitava Apotti-hankkeen ja mahdollisen Sote -järjestämislain vaikutukset. Suunnitelmakauden aikana virasto joutuu investoimaan nykyisiin järjestelmiin seuraavista syistä: nykyisten hankkeiden loppuunsaattamiseksi, lainsäädännön ja organisaatiossa tapahtuvien muutosten vuoksi, strategisen painopisteiden mukaiset hankkeet, kuten sähköiseen asiointiin liittyvät hankkeet sekä toiminnan sujuvoittamisen kannalta välttämättömät hankkeet. Lisäksi varaudutaan niiden toiminta-alueiden järjestelmien kehittämiseen, joita Apotti-hanke ei kata. Asiakas- ja potilastyön järjestelmiin tehtävät muutokset edellyttävät vastaavia muutoksia tilastointiin ja tietovaraston poimintoihin, vain välttämättömiin muutoksiin varaudutaan.

Suunnitelmakaudella 2016–2018 on varauduttava lakimuutosten (mm. sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämislaki ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaki) aiheuttamiin muutos- ja kehittämistarpeisiin, sekä sosiaalihuollon valtakunnallisten tietojärjestelmä-palvelujen ja määrämuotoisen kirjaamisen toimeenpanohankkeen (Kansa -hanke) vaiheittaisen toteutuksen edellyttämiin tehtäviin. Merkittävänä hankkeena on vuoden 2018 alusta käyttöönotettavan Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksen tietojärjestelmä- ja tietotekniikkainvestointeihin varautuminen. Tietotekniikassa laajennetaan liikkuvan työn välineiden käyttöä ja toteutetaan yhdessä kaupunginkanslian ja ICT-palvelukeskuksen kanssa tietoliikenneverkon laitteiden uusiminen vaiheittain vuosien 2015–2016 aikana.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköistä asiointia on nyt käytössä suun terveydenhuollossa, neuvoloissa, terveysasemilla, ammattikorkeakouluissa, omahoitotarvikejakelussa ja

stadens verksamhet i projektet Helsinki Region Infoshare och i det nationella programmet 6Aika. Verket strävar att utnyttja och utveckla nya teknologier i samband med arbetet på servicenätet. Det första objektet blir hälso- och välfärdscentralen i Fiskehamnen. Dessutom fortsätter utvidgningen och fördjupandet av e-tjänster och utvecklingen av stadens ICT-servicecentermodell i enlighet med IT-programmet.

Ett viktigt datasystemprojekt för social- och hälsovårdsverket är projektet Apotti. Konkurrensutsättningen för projektet blir klar senast hösten 2015 och avtalet med systemleverantören ingås i slutet av 2015. År 2015 bildas ett aktiebolag som ska administrera projektet Apotti. Systemet och användartjänsterna upphandlas hos aktiebolaget. Anskaffningskostnaderna blir aktuella under budget- och ekonomiplaneringsåren enligt följande: 10–18 % år 2016, 30–38 % år 2017 och resten åren 2018–2019 beroende på hur projektet fortskrider.

I utvecklingen av verkets informationsteknik och vid varje beslut om investering i IT-system ska man bedöma effekterna av projektet Apotti och en eventuell lag om ordnande av social- och hälsovårdstjänster. Under ekonomiplaneperioden måste verket investera i de befintliga systemen av följande orsaker: de nuvarande projekten ska slutföras, lagstiftningen och organisationen genomgår ändringar, projekten följer de strategiska prioriteringarna såsom projekt som hänför sig till e-tjänster och projekt som är nödvändiga för att göra verksamheten smidigare. Dessutom förbereder man sig på att utveckla systemen i sådana verksamhetsområden som inte ingår i Apotti. Ändringarna i klient- och patientsystemen förutsätter motsvarande ändringar i statistiken och i utdragen ur datalagret. Verket förbereder sig bara på de nödvändiga ändringarna.

Under ekonomiplaneperioden 2016–2018 ska man förbereda sig på ändrings- och utvecklingsbehov som beror på lagändringar (bl.a. lagen om ordnande av social- och hälsovårdstjänster och lagen om klienthandlingar inom socialvården) och de uppgifter som verkställighetsprojektet för nationella klientdataförvaringstjänster och likformig arkivering inom socialvården (projektet KanSa) som förverkligas i faser förutsätter. Ett viktigt projekt är att förbereda sig på investeringarna i datasystemen och informationstekniken för Fiskehamnens hälso- och välfärdscentral som tas i bruk i början av 2018. Inom informationstekniken utvidgas arbetsredskapen för det mobila arbetet och datanätsanordningarna förnyas i samarbete med stadskansliet och ICT-servicecentralen under åren 2015–2016.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

E-tjänster utnyttjas i nuläget i mun- och tandvården, på barnrådgivningsbyråerna, på hälsostationer, i yrkeshögskolor, i utdelning av egenvårdsartiklar och i

toimeentulotuessa. Sähköisen asioinnin taustajärjestelmiä ovat Pegasos, suunterveydenhuollon Effica ja ATJ. Vuoden 2015 alkupuolella on otettu käyttöön kuntalaisten sähköinen terveystarkastus. Sähköistä asiointia laajennetaan ja lisätään myös oma- ja itsehoitoa tukevia sähköisiä palveluja. Sähköiset asiointipalvelut toteutetaan kaupungin asiointiportaalin kautta, joten kuntalaiset löytävät ne yhdestä paikasta.

Koko viraston sähköisen asioinnin kehittäminen kootaan samaan kokonaisuuteen järjestelmien kehittämisen kanssa.

Sosiaali- ja terveysviraston viestintä tukee sosiaali- ja terveysviraston toiminnan kehittämistä ja sähköisten palvelujen käyttöönottoa. Viestintää kehitetään vuonna 2015 valmistuvien kaupunkitasoisten viestinnän strategisten linjausten mukaisesti.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottavuustavoitetta toteutetaan muun muassa jatkamalla palvelurakenteen keventämistä ja tarkastelemalla vaihtoehtoisia tapoja tuottaa palveluja mahdollisimman kustannustehokkaasti. Mahdolliset tuotantotapojen muutokset huomioidaan koko sosiaali- ja terveysviraston toiminnassa.

Palvelusetelin osuutta palvelujen tuottamistapana nostetaan ja uusia palvelusetelivaihtoehtoja otetaan käyttöön ilman että kaupungin kustannukset kasvavat. Samoin omaishoidon tuen käyttöä yhtenä palvelujen tuottamistapana tuetaan. Myös mahdollisia kustannustehokkuutta lisääviä oman toiminnan määräaikaisia ulkoistamisia selvitetään.

Lastensuojelussa palvelurakennetta kevennetään lisäämällä kotiin vietäviä palveluja ja lasten sijaishuollossa sekä perhehoidon että läheisverkostosijoitusten suhteellista osuutta nostetaan. Samalla huolehditaan omien lastenkotien täysimääräisestä käytöstä ja vähennetään laitoshoidon ostopalveluja.

Vammaispalveluissa lisätään palvelusetelin osuutta henkilökohtaisen avun tuottamisessa.

Päihde- ja mielenterveyspalveluissa keskeistä on avohoidon ensisijaisuus. Laitospaikkoja vähennetään, asumispalveluprosessia tehostetaan ja ostopalveluja vähennetään. Asumispalveluprosessissa tehdään tarpeen mukaan tiivistä yhteistyötä muiden virastojen ja muiden toimijoiden kanssa, jotta esimerkiksi mielenterveyspotilaiden ja -kuntoutujien hoitoketju saadaan entistä sujuvammaksi ja potilaille sekä kuntoutujille tarjottua oikea-aikainen, tarkoituksenmukainen ja kokonaistaloudellinen hoito sekä kuntoutus.

tjänsterna för utkomststöd. Verkets elektroniska bakgrundssystem är Pegasos, Effica inom mun- och tandvården och ATJ. I början av 2015 tog verket i bruk den elektroniska hälsokontrollen för invånarna. E-tjänsterna utvidgas och antalet e-tjänster för egenvård och självmedicinering utökas. Elektroniska tjänster förverkligas genom stadens portal för e-tjänster, vilket gör det möjligt för helsingforsarna att hitta tjänsterna på en och samma plats

Utvecklingen av hela verkets e-tjänster inkorporeras i helheten för systemutveckling.

Social- och hälsovårdsverkets kommunikation stöder utvecklingen av verkets verksamhet och ibruktagandet av e-tjänster. Kommunikationen utvecklas i enlighet med de strategiska riktlinjerna för stadens kommunikation som blir färdiga år 2015.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Social- och hälsovårdstjänster

Produktivitetsmålet för social- och hälsovårdstjänsterna genomförs bland annat genom att fortsätta göra servicestrukturen lättare och granska alternativa sätt att producera tjänster så kostnadseffektivt som möjligt. Eventuella ändringar i produktionssätten beaktas i social- och hälsovårdsverkets hela verksamhet.

Servicesedelns andel som ett sätt att ordna service höjs ytterligare och nya alternativa servicesedeltjänster införs utan att öka kostnaderna för staden. Utnyttjandet av stödet för närståendevård främjas likaså som ett sätt att producera service. Också möjligheter att externalisera egen verksamhet i syfte att öka kostnadseffektiviteten utreds.

Inom barnskyddet görs servicestrukturen lättare genom att öka hemtjänsterna. Den relativa andelen familjevård och placeringar inom närståendenätverk ökas i fråga om vård av barn utom hemmet. Samtidigt tar man hand om att stadens egna barnhem utnyttjas till deras fulla kapacitet och andelen köpta tjänster inom institutionsvården minskas

Inom tjänsterna för handikappade ökas möjligheterna att utnyttja servicesedeln i produktion av personlig assistans.

De viktigaste åtgärderna inom missbrukar- och mentalvården är att öppenvården prioriteras. Antalet institutionsplatser minskas, processen inom bostads-tjänsterna effektiviseras och andelen köpta tjänster minskas. I processen för bostadstjänster bedrivs vid behov tätt samarbete med övriga förvaltningar och aktörer i syfte att få t.ex. vårdkedjan för patienter och rehabiliterings-klienter inom mentalvården ännu smidigare och för att kunna erbjuda ändamålsenlig och totalekonomisk vård och rehabilitering för patienterna och rehabiliteringsklienterna i

Myös ikääntyneiden palveluissa palvelurakenteen muutosta jatketaan, ja kevyempien palvelujen osuus nousee edelleen. Toiminnan painopistettä siirretään kotona asumisen tukemiseen, ja ympärivuorokautisessa hoidossa asuvien osuus ikääntyneistä laskee. Sairaalatoiminnan painopistettä siirretään geriatrisen akuuttihoidon ja kuntoutuksen suuntaan. Sekä sairaala- että arviointi- ja kuntoutustoiminnassa hoitojaksot lyhenevät ja aiempaan asumiseen palaavien osuus nousee. Välittömän asiakasajan osuutta työajasta pyritään nostamaan kaikissa palveluissa aina kun se on tarkoituksenmukaista. Stadin ikäohjelman mukaisesti lisätään neuvontaa asumisen eri vaihtoehdoista.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sosiaali- ja terveysvirasto seuraa strategian toteutumista talousarvioon asetettujen sitovien toiminnallisten tavoitteiden kautta.

Sosiaali- ja terveyspalvelut
Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille tehdään vähintään 2 000 terveystarkastusta vuodessa
Perhehoidon ja läheisverkostosijoitusvuorokausien suhteellinen osuus lasten sijaishuollossa kasvaa vuoteen 2015 verrattuna
Vakiinnutetaan kokeilun perusteella 3-vuotiaiden terveystarkastukset ja hyvinvointitapaamiset eli ”neuvola päiväkodissa” -toimintamalli. (Yhteinen tavoite varhaiskasvatusviraston kanssa).
Potilas pääsee neljässä viikossa hoitoon terveysasemalle.
Päivystysosastojen kotiutusprosentti kasvaa vuoteen 2015 verrattuna ilman että mediaani hoitoajat pitenevät yli puolella vuorokaudella.
Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuoteen 2015 verrattuna
Laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee vuoteen 2015 verrattuna.
Sähköisen asioinnin käyttäjämäärä kasvaa vähintään 10 % vuoden 2015 tasosta

Suoritetavoitteet pohjautuvat vuoden 2015 ennustettuun tasoon, minkä lisäksi tavoitteissa on huomioitu tiedossa olevat toiminnalliset muutokset.

rätt tid

Servicestrukturreformen fortsätter också inom tjänsterna för äldre och andelen lättare tjänster ökar ytterligare. Verksamhetens prioritetsområde flyttas till att stöda boendet i hemmet och andelen äldre inom dygnetruntvården minskar. Prioriteringen för sjukhusverksamheten flyttas till den geriatriska akutvården och rehabiliteringen. Vårdperioderna blir kortare både inom sjukhusverksamheten och inom bedömningen och rehabiliteringen. Andelen klienter som återgår till sin tidigare boendeform ökar. Man strävar att öka andelen direkt patienttid av arbetstiden inom alla tjänster när det är ändamålsenligt. I enlighet med Stadens seniorprogram ökar rådgivningen om olika boendealternativ.

Bindande verksamhetsmål

Social- och hälsovårdsverket följer upp hur strategin genomförs genom de bindande verksamhetsmålen i budgeten.

Social- och hälsovårdstjänster
Hälsokontroll utförs för 2 000 ungdomar som hamnat utanför utbildningen och arbetslivet om året.
Den relativa andelen klienter inom familjevården och antalet placeringsdygn i fråga om placeringar inom närståendenätverket ökar inom vården utom hemmet jämfört med 2015.
På basis av ett försök införs hälsokontroll för barn i tre års ålder och möten för barnens välbefinnande dvs. verksamhetsmodellen om rådgivningsbyrån på daghem (gemensamt mål med barnomsorgsverket).
Patienten får vård på hälsostationen inom fyra veckor..
Jouravdelningarnas utskrivningsprocent höjs jämfört med 2015 utan att medianvårdtiderna förlängs med mer än ett halvt dygn
Andelen hemvårdsklienter av de invånare som fyllt 75 år ökar jämfört med 2015.
Andelen klienter inom institutionsvård av de invånare som fyllt 75 år minskar jämfört med 2015.
Antalet användare av e-tjänster ökar med minst 10 % jämfört med 2015 års nivå.

Prestationsmålen bygger på en prognoserad nivå för år 2015 och de funktionella ändringar som man har kännedom om har beaktats i målen.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Sosiaali- ja terveysvirasto toteuttaa suunnitelmakaudella 2016–2018 Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan sekä kaupungin strategiaohjelman ympäristötavoitteita. Huomiota kiinnitetään erityisesti energian säästöön, jätteen määrän vähentämiseen ja oikeaan lajitteluun, työntekijöiden ympäristötietoisuuteen sekä ympäristöjohtamiseen ja -raportointiin. Sosiaali- ja terveysviraston ympäristöohjelma on laadittu kevennetyn ympäristöjärjestelmän periaatteiden mukaan.

Sosiaali- ja terveysviraston ympäristöä koskevat tavoitteet ovat:

- Vähennetään energiankulutusta viraston toimipaikoissa.
- Tehostetaan jätteen synnyn ehkäisyä ja jätteiden lajittelua.
- Otetaan hankinnoissa huomioon ympäristömyönteisyys.
- Ylläpidetään ekotukihenkilötoimintaa verkostoitumalla
- Ekotukitoiminnalla lisätään henkilöstön ympäristötietoisuutta. Ekotukihenkilöt neuvovat työyhteisöään ympäristöasioissa sekä motivoivat henkilökuntaa ympäristömyönteisiin työtapoihin. Sosiaali- ja terveysviraston ympäristöasiantuntija toimii viraston ekotukiyhdyshenkilönä ja järjestää tapaamisia ajankohtaisista ympäristöasioista.

Sosiaali- ja terveysvirasto tekee yhteistyötä kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa jätemäärien seurannassa. Toimipaikkakohtaisen jäteseurannan avulla tehostetaan jätteiden synnyn ehkäisyä ja lajittelua. Lääkejätehuollon malli laajennetaan kattamaan koko virastoa. Jätteen synnyn ehkäisemisestä tiedotetaan ja koulutetaan henkilökuntaa. Erityisesti kiinnitetään huomiota vaarallisten, terveydenhuollon erityisjätteiden, lääkejätteiden ja sähkö- ja elektroniikkaromun oikeaan käsittelyyn ja lajitteluun.

Hankintoihin sisällytetään ympäristönäkökohtia tarjouspyyntövaiheessa. Tavoitteena on, että vuonna 2020 kaikki hankinnat sisältävät ympäristönäkökohtia.

Virastossa kiinnitetään huomiota myös ympäristömyönteisiin liikkumismuotoihin. Työntekijöitä kannustetaan tekemään työ- ja asiointimatkoja julkisilla liikennevälineillä, pyörällä ja kävellen.

Energiansäästötavoitteet Ilmastonmuutoksen torjumiseksi, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä kustannusten säästämiseksi sosiaali- ja terveysviraston energiansäästötavoite vuodelle 2016 on kymmenen prosentin säästö vuoden 2010 kokonaisenergian kulutuksesta. Vuonna 2016 tämä tarkoittaa 12 921

Energieffektivitets- och miljömål

Social- och hälsovårdsverket genomför under ekonomiplaneperioden 2016–2018 miljömålen i Helsingfors stads miljöstrategi och i stadens strategiprogram. Särskild vikt fästs vid att spara energi, minska mängden avfall, korrekt sortera avfallet och öka personalens miljökännedom samt vid miljöledning och miljörapportering. Social- och hälsovårdsverkets miljöprogram har utarbetats i enlighet med principerna för det lättare miljösystemet.

Social- och hälsovårdsverkets miljömål är följande:

- Energiförbrukningen minskas på social- och hälsovårdsverkets verksamhetsställen
- Förebyggandet av uppkomsten av avfall och avfallssorteringen effektiviseras
- Miljövänligheten beaktas vid upphandling
- Ekostödverksamheten upprätthålls genom att bilda samarbetsnätverk
- Personalens miljökännedom ökas med hjälp av ekostödverksamhet. Ekostödpersonerna ger sin arbetsgemenskap råd i miljöfrågor och motiverar personalen till miljövänliga arbetssätt. Social- och hälsovårdverkets miljöexpert fungerar som kontaktperson för verkets ekostöd och ordnar möten kring aktuella miljöfrågor.

Social- och hälsovårdsverket samarbetar med fastighetskontorets lokalcentral i att följa upp avfallsmängderna. Avfallsmängderna på de enskilda verksamhetsställena följs upp, vilket gör det möjligt att mer effektivt förebygga uppkomsten av avfall och sortera. Modellen för hantering av läkemedelsavfall utvidgas så att den täcker hela verket. Personalen får information om och utbildning i hur man kan förebygga uppkomsten av avfall. Särskilt avseende fästs på korrekt behandling och sortering av farligt specialavfall från hälsovården, läkemedelsavfall och el- och elektronikavfall.

Social- och hälsovårdsverket beaktar miljösynpunkter i sina upphandlingar i fasen för anbudsförfrågan. Målet är att beakta miljöaspekten i alla upphandlingar år 2020.

Verket fäster uppmärksamhet också vid miljövänliga färdsätt. De anställda uppmuntras att använda kollektivtrafik, cykla eller promenera på sina arbets- och tjänsteresor.

Energisparmål

Social- och hälsovårdsverkets energisparmål för 2016 är att uppnå besparingar på 10 % av den totala energiförbrukningen år 2010 för att förebygga klimat-förändringen, minska drivhusgasutsläppen och sänka kostnaderna. År 2016 uppgår energisparmålet alltså till

megawattitunnin säästötavoitetta sähkön- ja lämmönkulutuksesta. Seurantaa tehdään yhteistyössä HKR-Rakennuttajan ja tilakeskuksen kanssa. Sosiaali- ja terveysviraston energiansäästösuunnitelman tavoitteet päivitetään. Yksiköitä ja toimipaikkoja neuvotaan ja opastetaan energiansäästössä.

12 921 MWh i fråga om el- och värmekonsumtion. Utfallet följs upp i samarbete med HSB-Byggherres energihanteringsenhet och lokalcentralen. Social- och hälsovårdsverket uppdaterar målen i sin energisparplan. Enheterna och verksamhetsställena får rådgivning och handledning i energisparande.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

(1000 kpl)	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmålen						
Terveysneuvonta, terveydenhoitaja, käynti* Hälsorådgivning, besök hos hälsovårdare	218	214	285	225	225	225
Terveysneuvonta, terveydenhoitaja, muu asiointi*– Hälsorådgivning, hälsovårdarens andra tjänster	73	71		81	81	81
Terveysneuvonta, lääkärikäynti*– Hälsorådgivning, besök hos läkare	61	51	52	51	51	51
Terveysneuvonta, lääkäri, muu asiointi*– Hälsorådgivning, andra läkartjänster	0	1		1	1	1
Kouluterveydenhuolto, terveydenhoitaja, käynti*– Skolhälsovården, besök hos hälsovårdare	122	120	131	122	122	122
Kouluterveydenhuolto, terveydenhoitaja, muu asiointi*– Skolhälsovården, hälsovårdarens andra tjänster	12	11		11	11	11
Opiskeluterveydenhuolto, terveydenhoitaja, käynti*– Studerandehälsovården, besök hos hälsovårdare	45	50	60	50	50	51
Opiskeluterveydenhuolto, terveydenhoitaja, muu asiointi*– Studerandehälsovården, hälsovårdarens andra tjänster	9	10		10	11	11
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, lääkärikäynti*– Skol- och studerandehälsovården, besök hos läkare	23	21	24	21	21	21
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, lääkäri, muu asiointi*– Skol- och studerandehälsovården, andra läkartjänster	2	3		3	3	3
Lastensuojelun perhehoito, hoitovrk – Barnskydd, familjevård, dygn	319	320	324	327	327	327
Lastensuojelun laitoshoito, hoitovrk – Barnskydd, institutionsvård, dygn	214	235	204	210	210	210
Läheisverkostosijoitukset, hoitovrk– Placeringar inom närståendenätverk, vårddygn	9	9	9	10	10	10
Kasvatus ja perheneuvonta, käynti– Familjerådgivningsbyråer, besök	18	23	19	21	21	21
Lapsiperheiden kotipalvelu, käynti – Hemtjänsten för barnfamiljer, besök	34	32	24	34	34	34
Kehitysvammapalvelun asumispalvelut, paikat– Omsorger om utvecklingsstörda, boendeservice, platser	857	892	892	892	919	1014
Kehitysvammapalvelun laitoshuolto, paikat – Omsorger om utvecklingsstörda, institutionsvård, platser	140	130	130	130	110	90
Terveysaseman lääkärin vastaanotto, käynti*– Läkarmottagning på hälsostationen, besök	493	450	740	490	480	470
Terveysaseman lääkärin vastaanotto, muu asiointi*– Läkarmottagning på hälsostationen, andra tjänster	287	257		280	300	320
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, käynti*– Hälsovårdarmottagning på hälsostationen, besök	434	371	720	420	410	400
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, muu asiointi*– Hälsovårdarmottagning på hälsostationen, andra tjänster	330	329		330	350	370
Hammashuolto, käynti – Tandvård, besök*	480	478	517	478	478	478
Hammashuolto, muu asiointi*– Tandvård, andra tjänster	2	2		2	2	2
Pkl-vastaanotto, käynti – Poliklinikmottagning, besök*	51	51	81	50	50	50
Pkl-vastaanotto, muu asiointi*– Poliklinikmottagning, andra tjänster	19	19		18	18	18
Sisätautien päivystyspoliklinikka, käynti – Medicinsk jourpoliklinik, besök	39	38	38	42	42	42
Tk-päivystys, käynti – Hälsocentralsjour, besök*	128	123	125	127	127	127
Terveyskeskuspäivystys, muu asiointi*– Hälsocentralsjour, andra tjänster	2	2		2	2	2
Psykiatrian avohoitokäynti – Besök inom den psykiatriska öppenvården*	166	171	228	172	172	174
Psykiatrian avohoito, muu asiointi*– Den psykiatriska	49	50		50	50	50

öppenvården, andra tjänster						
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivät – Vårddagar på psykiatrisk bäddavdelning	89	88	82	81	81	81
Psykiatrian avohoitopäivä – Vårddagar inom den psykiatriska öppenvården	67	70	72	73	73	73
Poliikliininen päihdehuolto, as. käynnit vuoden aikana – Poliklinisk missbrukarvård, besök	58	60	62	60	60	60
Korvaushoito, käynnit vuoden aikana – Substitutionsbehandling, besök	127	125	131	130	130	130
Päihdehuollon asumispalvelut, asumisvuorokaudet yht. – Missbrukarvård, boendeservice, antal dygn	66	63	63	63	63	63
Päihdehuollon laitoshuolto, hoitovuorokaudet yht. – Missbrukarvård, institutionsvård, antal dygn	49	55	47	45	45	45
Kotihoito, käynti – Hemvård, besök*	2 598	2 535	2 750	2 650	2 680	2 700
Kotihoito, muu asiointi*– Hemvård, andra tjänster	119	115		150	170	200
Somaattinen sairaalahoito, päättyneet hoitojaksot – Somatisk sjukhusvård, avslutade vårdperioder	30	32	30	33	34	35
Iäkkäiden ympärivuorokautinen palveluasuminen, vrk – Långvarigt serviceboende för äldre, dygn	1 019	1 100	1 030	1 050	1 100	1 150
Iäkkäiden ympärivuorokautinen laitoshoito, vrk – Långvarig institutionsvård för äldre, dygn	505	560	470	450	400	350
Toimeentulotukiasiakastalouksia – Hushåll med utkomststödsklienter	43	42	45	45	45	45

*****Suoritteen sisältö on muuttunut. Entinen käynti on jaettu käynteihin ja muuhun asiointiin. Ei ennustetta uuden sisältöiselle suoritteelle. Innehållet i prestationen har förändrats. Det förra besök har indelats i besök och andra tjänster. Ingen prognos för prestationen med nytt innehåll.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaistuottavuus määritellään Helsingin väestölleen tuottamien sosiaali- ja terveyspalvelujen kohdeväestön määrän ja palvelujen kokonaiskustannusten suhteena.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Vuonna 2014 sosiaali- ja terveysvirasto otti käyttöön kaksi uutta rakennusta, Malmin sairaalan ja terveydenhuollon keskusarkiston, jotka lisäsivät tilaneliöitä. Vuonna 2014 tilojen määrä kasvoi 7 170 neliömetriä. Vuonna 2015 valmistuu mm. laitoshoidon purkuun liittyviä erityisasumishankkeita. Tilankäyttöä tehostetaan luopumalla useasta kohteesta. Vuoden 2015 loppuun mennessä tilat vähenevät noin 19 500 neliömetriä.

Vuosien 2016–2018 tilahankkeiden käyttöönottoajat ja tiloista luopumisajat täsmentyvät vuoden 2015 aikana. Vuonna 2016 tilaneliöitä lisäävät asumishankkeet ja tilojen kokonaismäärä kasvaa noin 500 neliömetriä.

Vuoden 2017 lopussa valmistuu Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskus, jolloin voidaan luopua useasta muusta tilasta. Tilaneliöiden kokonaismäärää vuonna 2017 lisäävät erityisasumishankkeet noin 1 100 neliötä.

Alustavan arvion mukaan vuonna 2018 sosiaali- ja terveysviraston tilojen määrä on noin 9 000 neliömetriä pienempi kuin vuoden 2014 alussa.

Produktivitetsutfall 2014–2018

Social- och hälsovårdens totalproduktivitet bestäms på basis av relationen mellan storleken på målbefolkningen för de social- och hälsovårdstjänster som staden producerat för helsingforsarna och totalkostnaderna för tjänsterna.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

År 2014 tog social- och hälsovårdsverket i bruk två nya byggnader, Malms sjukhus och centralarkivet för hälsovården, vilka ökade den totala lokalytan. Lokalytan ökade år 2014 med 7 170 m². År 2015 blir bl.a. projekt för specialboende som hänför sig till att institutionsvården avvecklas färdiga. Lokalanvändningen effektiviseras genom att avstå från flera objekt. Lokalytan minskar med ca 19 500 m² fram till slutet av 2015.

År 2015 preciseras det när lokaler kan tas i bruk eller måste överlåtas under åren 2016–2018. År 2016 kommer lokalytan att öka med cirka 500 m² på grund av bostadsprojekt.

I slutet av 2017 blir Fiskehamnens hälso- och välfärdscentral färdig och då kan verket avstå från flera andra lokaler. Lokalytan kommer år 2017 att öka med ca 1 100 m² på grund av projekt för specialboende

Enligt en preliminär bedömning är social- och hälsovårdsverkets lokalyta ca 9 000 m² mindre år 2018 än i början av 2014.

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	101,5	103,0	103,0	105,6	106,8	107,9

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	500 533	480 140	480 140	485 153	484 179	491 560
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	1,07	1,01	1,01	1,01	1,01	1,00
Hallintokunnan oma mittari– Förvaltningens egen mätare tilat m2/vakanssi– lokaler m²/befattning	35,94	34,88	34,88	35,25	35,17	35,71

3 10 04 Toimeentulotuki – Utkomststöd

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	88 146	82 902	88 801	93 902	93 902	93 902	93 902
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	175 783	172 090	179 137	179 516	176 898	176 898	176 898
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-87 638***	***-89 188***	***-90 336***	***-85 614***	***-82 996***	***-82 996***	***-82 996***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-87 638***	***-89 188***	***-90 336***	***-85 614***	***-82 996***	***-82 996***	***-82 996***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-87 638***	***-89 188***	***-90 336***	***-85 614***	***-82 996***	***-82 996***	***-82 996***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-5,9	7,1	13,3	13,3	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-2,1	4,1	4,3	2,8	0,0	0,0

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen raami nousee 4,3 % kuluvan vuoden talousarvion tasosta. Talousarviossa pysyminen edellyttää toimeentulotukimenojen kääntymistä selvään laskuun.

Utkomststöd

Budgetramen för utkomststöd ökar med 4,3 % från 2015 års budgetnivå. Förutsättningen för att hålla sig till budgeten är att utgifterna för utkomststöd klart ska börja sjunka.

Toimeentulotuki

Ehkäisevän toimeentulotuen määrärahasta kohdennetaan vähintään 43 % lapsiperheille.

Sysselsättningsstöd

Minst 43 % av anslagen för förebyggande sysselsättningsstöd riktas till barnfamiljer.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

(1000 kpl)	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmålen						
Toimeentulotukiasiakastalouksia – Hushåll med utkomststödsklienter	43	42	45	45	45	45

3 10 05 Työllisyyden hoitaminen – Sysselsättningen

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	118	230	150	230	230	230	230
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	5 447	6 107	6 157	47 522	6 018	6 018	6 018
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-5 329***	***-5 877***	***-6 007***	***-47 292***	***-5 788***	***-5 788***	***-5 788***
Poistot - Avskrivningar	5	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-5 335***	***-5 877***	***-6 007***	***-47 292***	***-5 788***	***-5 788***	***-5 788***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-5 335***	***-5 877***	***-6 007***	***-47 292***	***-5 788***	***-5 788***	***-5 788***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		95,1	-34,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		12,1	0,8	671,8	-1,5	0,0	0,0

Sosiaali- ja terveysvirasto vaikuttaa omalta osaltaan parhaalla mahdollisella tavalla työllistymiseen, johon haetaan myös kaupunkitasoisia ratkaisuja. Työmarkkinatuen kuntaosuus on siirretty kaupunginkansliaan omalle talousarviokohdalleen.

Social- och hälsovårdsverket påverkar sysselsättningen för sin del på bästa möjliga sätt och söker sysselsättningslösningar också på hela stadens nivå. Arbetsmarknadsstödets kommunandel har fått sitt eget budgetmoment under Stadskansliet.

Työllisyyden hoitaminen

Sysselsättning

Kuntouttavaa työtoimintaa saa vähintään 1 800 henkilöä vuodessa

Arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte omfattar minst 1 800 personer under året.

3 10 06 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä - Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	527 231	523 783	534 900	526 914	519 229	519 229	519 229
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-527 231***	***-523 783***	***-534 900***	***-526 914***	***-519 229***	***-519 229***	***-519 229***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-527 231***	***-523 783***	***-534 900***	***-526 914***	***-519 229***	***-519 229***	***-519 229***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-527 231***	***-523 783***	***-534 900***	***-526 914***	***-519 229***	***-519 229***	***-519 229***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-0,7	2,1	0,6	-0,9	0,0	0,0

HUS-kuntayhtymä

HUSin talousarviokohta sisältää HUSin helsinkiläisille tuottamat terveyspalvelut ns. kuntalaskutettavat palvelut, joista sosiaali- ja terveysvirasto maksaa HUS-hinnaston mukaisesti. Lisäksi sosiaali- ja terveysvirasto osallistuu HUSin talousarvion mukaisiin Myrkytystietokeskuksen palvelujen rahoittamiseen sekä kattaa osuutensa kalliin hoidon tasausmaksusta. HUSin talousarviokohta sisältää myös mahdolliset ylikäyttömaksut sekä muut vastaavan tyyppiset erikseen laskutettavat erät. HUSin talousarviokohta sisältää myös erikoissairaanhoidon ostot muista sairaanhoitopiireistä.

HUSin vuoden 2016 talousarvio on kaupunginhallituksen hyväksymän raamin mukaan 526,9 milj. euroa. Kasvu on noin 1 % vuoden verrattuna vuoden 2015 talousarvioon.

HUSin määrärahojen kehitys on ollut seuraava:

Samkommunen HNS

Budgetmomentet för HNS omfattar vissa hälso- och sjukvårdstjänster som HNS producerar för helsingforsarna, och för vilka social- och hälsovårdsverket betalar enligt HNS taxa. Verket deltar också i finansieringen av Giftinformationscentralens tjänster, som ingår i budgeten för HNS, och täcker sin andel av utjämningsavgiften för dyr vård. Budgetmomentet för HNS innehåller även eventuella överbeläggningsavgifter och övriga motsvarande poster som faktureras separat. Budgetmomentet omfattar dessutom upphandlingar inom den specialiserade sjukvården hos andra sjukvårdsdistrikt.

Budgeten 2016 för HNS uppgår enligt den av stadsstyrelsen godkända budgetramen till 526,9 mn euro. Ökningen av budgeten uppgår till ca 1 % jämfört med 2015 års budget.

Anslagen för HNS har utvecklats enligt följande

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
455 720	473 426	491 297	516 643	527 231	521 783	526 914

Terveydenhuoltolain mukainen terveydenhuollon järjestämissuunnitelma määrittelee periaatteet, joiden mukaan HUS-kuntayhtymän kanssa sovitaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon työnjaosta ja yhteistyöstä sekä hoitoketjuista HUS-kuntayhtymän ja Helsingin sosiaali- ja terveysviraston välillä. Kaikissa

I planen för organisering av hälsovården i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen fastställs de principer enligt vilka Helsingfors med samkommunen HNS kommer överens om arbetsfördelningen inom primärvården och den specialiserade sjukvården och om samarbetet och vårdkedjorna mellan samkommunen HNS och Helsingfors

työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvissä neuvotteluissa arvioidaan suunniteltujen muutosten vaikutukset talousarviokohtiin 3 10 01 sosiaali- ja terveyspalvelut ja 3 10 06 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri. Tavoitteena on kuluja vähentävä nettovaikutus. Työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvät muutokset on hyväksyttävä HUS-kuntayhtymän ja Helsingin sosiaali- ja terveysviraston yhteisissä terveyssuunnittelukokouksissa. Tavoitteena on, että siirtoviivepäivien poistuessa HUS vähentää vastaavan määrän sairaalaosastopaikkoja omasta toiminnastaan.

social- och hälsovårdsverk. Vid alla förhandlingar om arbetsfördelningen och samarbetet i samband med servicereformen bedöms konsekvenserna av de planerade ändringarna för budgetmomenten 3 10 01, Social- och hälsovårdstjänster, och 3 10 06, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt, i syfte att uppnå en nettoeffekt som minskar utgifterna. Ändringarna i arbetsfördelningen och i samarbetet ska godkännas vid de gemensamma sammanträdena för planering av hälso- och sjukvården för samkommunen HNS och Helsingfors social- och hälsovårdsverk. Målet är att när fördröjningsdagarna avskaffas ska HNS inom sin egen verksamhet minska ett motsvarande antal vårdplatser på sjukhusavdelningarna.

3 10 07 Asiakas- ja potilastietojärjestelmäpalveluhanke – Apotti – Projektet för kund- och patientdatasystemservice Apotti

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	5 693	5 693	5 144	3 677
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 184	2 830	2 830	7 965	7 965	9 424	14 833
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-3 184***	***-2 830***	***-2 830***	***-2 272***	***-2 272***	***-4 280***	***-11 156***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-3 184***	***-2 830***	***-2 830***	***-2 272***	***-2 272***	***-4 280***	***-11 156***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-3 184***	***-2 830***	***-2 830***	***-2 272***	***-2 272***	***-4 280***	***-11 156***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	-9,6	-28,5
Menot - Utgifter		-11,1	0,0	181,4	0,0	18,3	57,4

Apotti-hankkeen tavoitteena on yhtenäinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä, missä kaikki asiakasta tai potilasta koskeva tieto on reaaliaikaisesti käytettävissä yhteisessä tietokannassa. Talousarviokohta sisältää sosiaali- ja terveysvirastoon perustettavan Apotti-tiimin, jonka tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa käyttöönotto Helsingissä mukaan lukien mm. Helsingin ohjeistus, koulutusten suunnittelu, suunnitella ja toteuttaa Apotti-hankkeen avulla toteutettavaan järjestelmään Helsingin tiedot, suunnitella ja toteuttaa Apottiin tulevat Helsingin liittymät ja osallistua Apotin korvaavien järjestelmien alas ajamiseen

Målet med projektet Apotti är att bygga upp ett enhetligt system för social- och hälsovården som gör det möjligt att i realtid få tillgång till all information om en klient eller en patient i ett gemensamt datalager. Budgetmomentet omfattar ett Apotti-team som ska bildas vid social- och hälsovårdsverket och som ska ha till uppgift att planera och verkställa ibruktagandet av systemet i Helsingfors, vilket innebär bl.a. att komma med anvisningar för Helsingfors stad, planera utbildningarna, planera vilka uppgifter från Helsingfors som ska införas i systemet och införa dessa i systemet, planera och förverkliga Helsingfors stads anslutningar inom Apotti och delta i att montera ned de system som Apotti ska ersätta.

3 20 Varhaiskasvatusvirasto – Barnomsorgsverket

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	36 644	36 151	38 025	37 951	38 937	39 887	40 887
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	370 289	379 269	379 269	384 565	379 942	379 942	379 942
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-333 645***	***-343 118***	***-341 244***	***-346 614***	***-341 005***	***-340 055***	***-339 055***
Poistot - Avskrivningar	1 475	1 576	1 500	1 580	1 580	1 580	1 580
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-335 120***	***-344 694***	***-342 744***	***-348 194***	***-342 585***	***-341 635***	***-340 635***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-335 120***	***-344 694***	***-342 744***	***-348 194***	***-342 585***	***-341 635***	***-340 635***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-1,3	5,2	5,0	7,7	2,4	2,5
Menot - Utgifter		2,4	0,0	1,4	0,2	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Lakimuutosten vaikutukset

Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta tuli voimaan 1.8.2015. Lailla päivähoitolain nimike muuttui varhaiskasvatuslaiksi ja päivähoitoasetus jäi edelleen voimaan. Opetushallituksen tehtävänä on laatia ja päättää valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joiden pohjalta paikallistasolla on tehtävä omat suunnitelmat sekä jokaiselle varhaiskasvatuksen piirissä olevalle lapselle henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma viimeistään elokuuhun 2017 mennessä.

Varhaiskasvatuslaissa säädetään ryhmäkoosta, minkä mukaan päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehtävässä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Ryhmäkoon tulevat muutokset vaikuttavat varhaiskasvatusviraston toimintaan. Perheiden ilmoittamista vapaapäivistä ja hoitoaikaan liittyvistä sopimuksista tulee jatkossa sitovampia. Kun ryhmäkoosta ei jatkossa voida lain mukaan poiketa, talousarviossa pysyminen edellyttää hyvin tarkkaa päivittäistä suunnittelua.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Konsekvenser av lagändringar

Lagen om ändring av lagen om barndagvård trädde i kraft 1.8.2015. Genom lagen ändrades namnet på lagen om barndagvård till lagen om småbarnspedagogik och förordningen om barndagvård förblev i kraft. Utbildningsstyrelsen har till uppgift att utarbeta och besluta om grunderna för den riksomfattande planen för småbarnspedagogik på basis av vilka man ska göra upp egna lokala planer och en individuell plan för småbarnspedagogik för varje barn inom barnomsorgen före augusti 2017.

I lagen om småbarnspedagogik förordnas det om gruppstorleken. Enligt lagen får det i en daghemsgrupp samtidigt vara närvarande högst det antal barn som svarar mot tre personer i vård- och fostringsuppgifter. De kommande ändringarna i gruppstorleken påverkar barnomsorgsverkets verksamhet. Lediga dagar som familjer meddelat och avtal om vårdtiden blir mer bindande i framtiden. Enligt lagen får man inte avvika från gruppstorleken och därför är mycket noggrann planering på daglig basis en förutsättning för att man ska hålla sig inom budgetramen.

Laki myös täsmentää varhaiskasvatuksen tavoitteita ja nostaa esille lapsen mielipiteen kuulemisen ja vanhempien osallisuuden, säätää sekä vahvistaa kunnan yhteistyövelvoitetta tarvittavien muiden tahojen kanssa varhaiskasvatusta järjestettäessä. Lisäksi laissa säädetään varhaiskasvatuksen järjestäjän velvollisuudesta arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuolisen toimintansa arviointiin.

Toinen varhaiskasvatusviraston toimintaan vaikuttava lakimuutos on perusopetuslain muutos 1.1.2015, jossa säädetään esiopetuksen velvoittavuudesta 1.8.2015 alkaen. Opetushallitus on päättänyt uusista esiopetuksen opetussuunnitelman perusteista joulukuun 2014 lopussa. Helsingissä laaditaan perusteiden pohjalta uutta esiopetuksen opetussuunnitelmaa siten, että se on hyväksytty ja käyttöönotettavissa viimeistään 1.8.2016. Hallitusohjelmassa on useita varhaiskasvatusta koskevia linjauksia, jotka voivat vaikuttaa em. lainsäädäntömuutoksiin.

Väestömuutosten vaikutukset

Päivähoitoikäisen väestön määrä kasvoi Helsingissä vuoden 2014 aikana 1 050 lapsella, yhteensä lapsia oli vuoden 2014 lopussa 37 725, eli 6 % helsinkiläisistä. Viimeisimmän väestöennusteen mukaan päivähoitoikäisten, 1–6-vuotiaiden, lasten määrän ennustetaan kasvavan vuonna 2015 noin 500 lapsella ja vuonna 2016 noin 670 lapsella.

Helsinkiläisistä 1–6-vuotiaista lapsista noin 60 % on kunnan järjestämässä päivähoidossa, yksityisen hoidon tukea saa noin 8 % lapsista ja yli 20 % lapsista on kotihoidon tuen piirissä. Kerhoissa käy 3,7 % lapsista ja osa heistä saa yhtäaikaisesti kotihoidontukea. Päivähoidon osuus muuttuu iän myötä siten, että 3–6-vuotiaita hoidetaan enemmän päivähoidossa ja alle kolmevuotiaita kotihoidontuella. Päivähoitopalvelujen kysyntään vaikuttaa lasten määrän kehityksen lisäksi vanhempien työllisyystilanne, vanhempien valinnat eri palvelumuotojen välillä sekä muuttoliike.

Tärkeimmät väestön kasvualueet ovat asuntorakentamiseen vapautuvilla satama-alueilla Jätkäsaaressa, Kalasatamassa ja Kruunuvuorenrannassa sekä Keski-Pasilan alueella, Kuninkaantammessa ja Honkasuolla. Merkittäviä täydennysrakentamisalueita on mm. Mellunkylässä, Myllypurossa ja Alppikylässä. Rakentaminen luo kysyntää päivähoidon palveluille ko. alueilla.

Tällä hetkellä lapsia, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame, on noin 16 % 1–6-vuotiaista. Vuoteen 2020 mennessä tämän osuuden ennustetaan kasvavan

Lagen preciserar dessutom målen för småbarnsfostran och lyfter upp barnets åsikt och föräldrarnas delaktighet samt föreskriver om och förstärker kommunens förpliktelse att samarbeta med andra behövliga aktörer när tjänster för småbarnsfostran ordnas. Därutöver föreskrivs det i lagen om anordnarens förpliktelse att utvärdera sin barnomsorgsverksamhet och delta i utomstående utvärdering av sin verksamhet.

En annan lagändring som påverkar barnomsorgsverkets verksamhet är ändring av lagen om grundläggande utbildning som träder i kraft 1.1.2015. I ändringen bestäms om kommunens skyldighet att ordna förskoleundervisning räknat från 1.8.2015. Utbildningsstyrelsen har fastställt nya grunder för läroplanen för förskoleundervisningen i slutet av december 2014. Helsingfors stad utarbetar en ny läroplan för förskoleundervisningen utgående från att den ska vara godkänd och färdig att tas i bruk senast 1.8.2016. I regeringsprogrammet anges flera riktlinjer om småbarnspedagogisk verksamhet som kan påverka de ovannämnda ändringarna i lagstiftningen.

Konsekvenser av ändringar i befolkningen

År 2014 ökade antalet barn i dagvårdsåldern i Helsingfors med 1 050 och var 37 725 vid utgången av år 2014. Antalet motsvarar 6 % av helsingforsarna. Enligt den senaste befolkningsprognosen väntas antalet barn i dagvårdsåldern, dvs. 1–6 år, öka med ca 500 år 2015 och 670 år 2016.

I Helsingfors omfattar den kommunala barndagvården cirka 60 % av barnen i 1–6 års ålder. Cirka 8 % av barnen omfattas av stödet för privat vård och cirka 20 % av barnen vårdas i hemmet med hemvårdsstöd. Klubbverksamheten omfattar 3,7 % av barnen och en del av dessa får samtidigt hemvårdsstöd. Andelen dagvård är större bland äldre barn i och med att flera barn i 3–6 års ålder vårdas inom dagvård och barn under 3 år med hemvårdsstöd. Utöver utvecklingen av barnantalet inverkar föräldrarnas sysselsättningssituation, kundernas val mellan olika serviceformer och flyttningsrörelsen på efterfrågan på dagvårdstjänster

De viktigaste tillväxtområdena är de gamla hamnområdena Busholmen, Fiskehamnen och Kronbergsstranden som blir lediga för bostadsbyggande samt Mellersta Böle, Kungseken och Hongasmossa. Viktiga områden för kompletteringsbyggande finns bl.a. i Mellungsby, Kvarnbäcken och Alpbyn. Byggandet skapar efterfrågan på dagvårdstjänster i områdena i fråga.

För närvarande uppgår andelen barn med annat modersmål än finska, svenska eller samiska till cirka 16 % av barnen i 1–6 års ålder. Andelen prognoseras öka till

noin 18 %:iin.

Varhaiskasvatusvirastossa positiivisen diskriminaation määrärahalla pyritään pitkäjänteisiin ratkaisuihin. Vuodesta 2009 lähtien positiivisen diskriminaation määräraha päivähoidossa oli 350 000 euroa vuodessa ja vuoden 2012 alusta 850 000 euroa vuodessa. Määrärahaa käytetään erityisesti hoito- ja kasvatushenkilöstön määrän ja osaamisen lisäämiseen niillä asuinalueilla, joilla alueen indikaattorien perusteella on nähtävissä riskitekijöitä. Positiivisen diskriminaation määräraha ei siis ole suoraan kytköksissä kunnallisessa päivähoidossa olevan lapsimäärään vaan em. alueen riskitekijöihin.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Oma palvelutuotanto on pääsääntöinen tapa järjestää päivähoitoa. Siinä huolehditaan erityisesti varhaiskasvatuksen kehittämisestä ja päivähoidon asiakasohjauksesta. Perhepäivähoidon suoritemäärä pyritään säilyttämään tulevaisuudessa nykyisellä tasolla. Tärkeätä on panostaa kotona tapahtuvan perhepäivähoidon säilymiseen.

Varhaiskasvatuksen avointa toimintaa eli kerhoja ja osapäivähoitoa sekä monimuotoista kunnallista leikkipuistotoimintaa pyritään lisäämään. Tarkoitus on myös lisätä yksityisen hoidon tuella ja kuntalisällä järjestettyä päivähoitoa. Tavoitteena on lisätä perheiden valintamahdollisuuksia ja vaikuttaa viraston talouden hallintaan. Kerhotoiminnan järjestämisessä tehdään yhteistyötä liikuntaviraston, Korkeasaaren ja muiden toimijoiden kanssa. Kerhotoiminnan lisäämistä tuetaan jatkamalla edelleen kerhojen maksuttomuutta 31.12.2016 asti, mistä tehdään erillinen esitys varhaiskasvatuslautakunnan päätettäväksi. Koululaisten iltapäivähoitoa järjestetään leikkipuistoissa edellisten vuosien tapaan.

Yksityiset yritykset tai yhdistykset ovat voineet tarjota leikkitoiminnan kerhoja palvelusetelillä. Palvelusetelin käyttö vakinaistettiin vuoden 2014 alusta alkaen. Palvelusetelin käyttöä pyritään varhaiskasvatusvirastossa lisäämään tiedottamalla ja markkinoimalla sen eri käyttömahdollisuuksista. Päivähoidossa on käytössä yksityisen hoidon tuki ja siihen liittyvä Helsinki-lisä.

Palvelurakennemuutoksella on pyritty vähentämään päivähoidon kustannuksia, mikä nostaa päivähoidon kokonaistuottavuutta. Yksityisen päivähoidon tarjonta on lisääntynyt vuosittain. Yksityisiä palveluntuottajia on tuettu toiminnan käynnistämisrahalla talousarviovuosittain. Tuen käyttöönotolla on pystytty turvaamaan yksityisen päiväkotitoiminnan kasvu ja monimuotoisuus Helsingissä. Vuoden 2016 talousarviossa varaudutaan käynnistämistuen käyttöön. Palvelustrategisten tavoitteiden saavuttamiseksi

18 % fram till år 2020.

Vid barnomsorgsverket strävar man efter långsiktiga lösningar genom anslaget för positiv särbehandling. Åren 2009–2012 uppgick anslaget för positiv särbehandling inom dagvården till 350 000 euro om året och räknat från ingången av 2012 till 850 000 euro om året. Anslaget går i synnerhet till att öka vård- och fostringspersonalen och personalens kunnande i områden som enligt vissa indikatorer drabbas av riskfaktorer. Anslaget för positiv särbehandling är alltså inte direkt bundet till antalet barn inom den kommunala dagvården utan till riskfaktorerna i området.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Dagvården ordnas huvudsakligen som stadens egen serviceproduktion. Arbetet går ut på att särskilt ta hand om att barnomsorgen utvecklas och om klienthänvisningen inom dagvården. Man strävar att hålla prestationerna inom familjedagvården på nuvarande nivå i framtiden. Det är viktigt att satsa på att familjedagvården hemma fortsätter.

Verket strävar att öka den öppna verksamheten inom småbarnsfostran, dvs. klubbar och dagvård på deltid, och den flerformiga kommunala lekparksverksamheten. Avsikten är dessutom att öka andelen dagvård som ordnas med stödet för privat vård och kommuntillägget. Målet är att öka familjernas valmöjligheter och påverka förvaltningens ekonomihantering. Klubbverksamhet ordnas i samarbete med idrottsverket, Högholmen och andra aktörer. Ökningen av klubbverksamheten stöds genom att förlänga avgiftsfriheten för klubbar till utgången av 2016. Ett separat förslag om detta föreläggs barnomsorgsnämnden. Eftermiddagsverksamheten för skolelever fortsätter att ordnas i lekparker i likhet med tidigare år.

Privata företag och föreningar har haft möjlighet att erbjuda klubbar för lekverksamhet genom servicesedeln. Servicesedeln togs i bruk räknat från ingången av 2014. Verket strävar att öka utnyttjandet av servicesedeln genom att informera och marknadsföra de olika möjligheterna att använda servicesedeln. Inom dagvården utnyttjas stödet för privat vård och Helsingforstillägget.

Syftet med servicestrukturreformen har varit att minska kostnaderna för dagvården, vilket höjer den totala produktiviteten inom dagvården. Utbudet av privata dagvårdstjänster har årligen ökat. Privata serviceproducenter har varje budgetår fått understöd i form av startpeng. Genom att bevilja understöd har det varit möjligt att trygga tillväxten av den privata daghemsverksamheten i Helsingfors och dess mångformighet. I 2016 års budget förbereder verket sig på

varhaiskasvatusvirastossa lisätään yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien kanssa ja panostetaan uuden palvelun käynnistämiseen liittyviin yhteistyötarpeisiin eri toimijoiden välillä.

Varhaiskasvatuslautakunta arvioi yksityisen hoidon tuen ja kotihoidontuen kuntalisän suuruutta talousarvioesityksen yhteydessä vuosittain. Vuoden 2016 talousarvioehdotuksessa varaudutaan korottamaan yksityisille palvelutuottajille maksettavaa esiopetuskorvausta.

Varhaiskasvatusvirastossa kiinnitetään lapsimäärien kasvaessa huomiota asiakasohjaukseen palvelustrategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Varhaiskasvatuspalveluja vaihtoehtona täydentävää kansalaistoimintaa tuetaan järjestöavustuksin vuosittain talousarviomäärärahojen puitteissa. Vuoden 2016 määräraha pidetään samalla tasolla kuin vuonna 2015.

Päivähoidon palvelustrategiaa arvioidaan ja päivitetään vuoden 2016 aikana ottaen huomioon mm. varhaiskasvatuspalvelujen ja esiopetuksen lakimuutosten tuomat vaikutukset.

Kilpailuttaminen

Varhaiskasvatusvirastossa ei ole taloussuunnitelmakauden 2016–2018 aikana tulossa merkittäviä päivähoitopalveluja koskevia kilpailutuksia. Helsingin päiväkotihoidon oma palvelutuotanto täydentyy yksityisen hoidon tuella avustettavalla päiväkotihoidolla ja asiakaspalvelujen ostoja ei tämän vuoksi ole suunniteltu lisättävän.

Kaupunginvaltuuston lokakuun 2014 alussa päättämällä Palmian toiminta- ja hallintomallin järjestämisellä tulee olemaan vaikutuksia varhaiskasvatusviraston toimintaan taloussuunnitelmakauden 2016–2018 aikana.

Varhaiskasvatusvirasto on vuoden 2015 aikana selvittänyt yhteistyössä kaupunginkanslian, Palmia -liikelaitoksen sekä muiden virastojen kanssa kaupungin omana toimintana tuotettavan ruokahuoltopalvelun tarkoituksenmukaisinta toteutustapaa. Lisäksi vuoden 2015 loppuun mennessä viraston tulee laatia yhteistyössä kaupunginkanslian, hankintakeskuksen ja Palmia -liikelaitoksen kanssa viiden vuoden kuluessa toteutettavaan ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen lisäämiseen liittyvät useampivuotiset ja asteittain laajenevat suunnitelmat.

Varhaiskasvatusvirasto solmi vuoden 2015 alussa Helsingin kaupungin Palvelut Oy:n (Palmia) kanssa määräaikaisen puitesopimuksen palveluyhtiön tuottamista puhtaus- ja kiinteistöpalveluista. Määräaikaisen sopimuksen taustalla on 3–7 vuoden siirtymäaikajärjestely, jonka jälkeen virasto

att utnyttja startpengen. I syfte att uppnå de servicestrategiska målen ökar barnomsorgsverket samarbetet med privata serviceproducenter och satsar på samarbetsbehov mellan olika aktörer i samband med att införa nya tjänster.

Barnomsorgsnämnden utvärderar årligen storleken av kommuntillägget för stödet för privat vård och för hemvårdsstödet i samband med budgetförslaget. I budgeten 2016 förbereder man sig på att höja ersättningen för de privata serviceproducenterna för förskoleundervisning.

Med anledning av att barnantalet ökar fäster barnomsorgsverket avseende vid klienthänvisningen i syfte att uppnå de servicestrategiska målen. Ett alternativ som kompletterar tjänsterna för småbarnsfostran är medborgarverksamheten som årligen beviljas understöd inom ramen för budgetanslagen. Beloppet planeras stanna på samma nivå år 2016 som året innan.

Dagvårdens servicestrategi utvärderas och uppdateras år 2016 med beaktande av bl.a. konsekvenserna av lagändringarna i fråga om småbarnspedagogik och förskoleundervisning.

Konkurrensutsättning

Inga betydliga konkurrensutsättningar eller upphandlingar som gäller dagvårdstjänster är aktuella vid barnomsorgsverket under ekonomiplaneperioden 2016–2018. Helsingfors stads egen produktion av daghemsvård kompletteras med daghemsvård som ordnas med stödet för privat vård och därför har verket inte planerat öka andelen köpta tjänster.

Stadsfullmäktige beslutade i början av oktober 2014 om att reformera Palmias verksamhets- och förvaltningsmodell, vilket kommer att påverka barnomsorgsverkets verksamhet under ekonomiplaneperioden 2016–2018.

Barnomsorgsverket har år 2015 i samarbete med stadskansliet, affärsverket Palmia och andra förvaltningar utrett det ändamålsenligaste sättet att producera mattjänsten som nu är stadens egen verksamhet. Dessutom måste verket före slutet av 2015 göra upp fleråriga planer som gradvis ska utvidgas för ökning av konkurrensutsättningen av mattjänster som inom fem års tid ska verkställas i samråd med stadskansliet, anskaffningscentralen och affärsverket Palmia

Barnomsorgsverket ingick i början av 2015 ett ramavtal på viss tid med Helsingfors stads Service Ab (Palmia) om rengörings- och fastighetstjänster som servicebolaget producerar. Det tidsbundna avtalet beror att verket efter en övergångstid på 3–7 år ska anskaffa alla rengörings- och

hankkii kaikki kyseiset palvelut kilpailuttamalla.

Varhaiskasvatusviraston toimipisteiden hälytysvalvonnat tullaan keskittämään vuosien 2015–2016 aikana Helsingin kaupungin Palvelut Oy:lle, mistä aiheutuu kustannussäästöjä virastolle vuosittain noin 0,1 milj. euroa.

Päiväkotien erityistä tukea tarvitsevien lasten kuljetukset on kilpailutettu varhaiskasvatusvirastossa vuosittain. Kuljetuksien kokonaispalvelua tullaan kehittämään vuoden 2015 aikana ja siirtämään ne Helsingin kaupungin Palmia liikelaitokselle, jolla on huomattava asiantuntemus kyseisten palveluiden tuottamisesta ja kilpailuttamisesta.

Riskienhallinta

Varhaiskasvatusvirastossa laaditaan varhaiskasvatuslautakunnan hyväksyttäväksi vuoden 2015 aikana kuvaus viraston sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Koko virastoa koskeva riskien kartoitus aloitetaan vuoden 2015 aikana ja saatetaan loppuun vuonna 2016. Vuonna 2016 sisäiseen valvontaan tullaan kiinnittämään huomiota esimieskoulutuksissa, toimintojen prosessien kuvaamisessa ja huolehtimalla ohjeiden ajantasaisuudesta.

Varhaiskasvatusviraston kaikessa toiminnassa ja hankinnoissa pyritään aktiivisesti torjumaan harmaata taloutta ja noudattamaan kaupunginhallituksen siitä antamia ohjeita sekä tilaajavastuulakia.

Toimitilojen ja kiinteistöjen kuntoon sekä niiden ylläpitoon liittyvä riskienhallinta on merkittävässä osassa varhaiskasvatusviraston riskienhallinnan järjestämisessä, koska viraston toimintaa on noin 400 osoitteessa. Äkilliset kiinteistöjen vesivahingot, tulipalot ja sisäilmaongelmat voivat aiheuttaa huomattavia ongelmia sekä kustannuksia toiminnalle. Varhaiskasvatusvirastossa toimiva poikkihallinnollinen sisäilmatyöryhmä on osa näiden riskien hallintaa.

Henkilöstöön liittyvässä riskienhallinnassa on erityisesti pyrittävä turvaamaan kelpoisen hoito- ja kasvatushenkilöstön saatavuus mm. ennakoivan rekrytoinnin keinoilla. Riskinä nähdään myös asiantuntijatehtävissä toimivien työntekijöiden osaamisen menetykset mm. eläköitymisen ja työpaikan vaihdosten yhteydessä. Näihin on kiinnitettävä erityistä huomiota työn organisoinnissa sekä yhteistyön ja osaamisen kehittämisessä. Riskin tukipalvelujen toiminnalle aiheuttaa viraston hallintohenkilöstön vähäinen määrä palvelutoiminnan jatkuvasti lisääntyessä. Virastossa kehitetään uudenlaisia työtapoja, joilla pyritään taloudelliseen ja vaikuttavaan työhön.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

fastighetstjänster genom konkurrensutsättning.

Larmövervakningen vid barnomsorgsverkets verksamhetsställen centraliseras åren 2015–2016 till Helsingfors stads Service Ab, vilket medför verket kostnadsbesparingar på ca 0,1 mn euro årligen.

Barnomsorgsverket har årligen konkurrensutsatt färdtjänsterna för daghemsbarn som behöver särskilt stöd. Färdservicen kommer som helhet att utvecklas år 2015 och överföras till stadens affärsverk Palmia, som har avsevärt stor expertis i att producera och konkurrensutsätta dessa tjänster.

Riskhantering

Vid barnomsorgsverket görs det år 2015 upp en beskrivning av verkets interna kontroll och riskhantering i enlighet med stadens anvisningar. Beskrivningen föreläggs barnomsorgsnämnden. En riskkartläggning för hela verket inleds år 2015 och slutförs år 2016. År 2016 kommer barnomsorgsverket att fästa avseende på den interna kontrollen vid chefsutbildning och beskrivning av funktionsprocesser och på att anvisningarna hålls uppdaterade.

Barnomsorgsverket strävar i all sin verksamhet och upphandling att aktivt förebygga den gråa ekonomin och följa stadsstyrelsens anvisningar och lagen om beställarens ansvar.

Riskhanteringen i fråga om verksamhetslokalernas och fastigheternas skick och underhåll spelar en betydande roll i ordnandet av riskhanteringen vid barnomsorgsverket eftersom verket driver verksamhet på cirka 400 olika adresser. Akuta vattenskador, bränder och problem med inneluften i fastigheterna kan orsaka stora problem och kostnader för verksamheten. En tväradministrativ arbetsgrupp för inneluften fungerar vid barnomsorgsverket som en del av riskhanteringen.

Inom riskhanteringen i fråga om personalen ska man sträva att säkerställa i synnerhet tillgången till behörig vård- och fostringspersonal bland annat med hjälp av förutseende rekrytering. Kunskapsförlusten då anställda i sakkunniguppgifter går i pension eller byter arbetsplats anses dessutom utgöra en risk. Man ska fästa särskilt avseende vid dessa frågor när arbetet organiseras och samarbetet och kunnandet utvecklas. En risk för stödtjänsterna är att den administrativa personalen är liten fastän serviceverksamheten hela tiden ökar. Verket strävar att komma med nya arbetssätt i syfte att göra arbetet mer ekonomiskt och effektfullt.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Varhaiskasvatusviraston strategiset tavoitteet perustuvat kaupunginvaltuuston hyväksymään Helsingin strategiaohjelmaan vuosille 2013–2016. Strategiasta on varhaiskasvatusvirastolle johdettu vuosille 2014–2016 viisi painopistettä. Varhaiskasvatusviraston strategiset linjaukset liittyvät strategiaosuuksiin: Hyvinvoiva helsinkiläinen (Helsinkiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat ja terveyserot kaventuvat sekä Helsinkiläisten liikunta lisääntyy), Elinvoimainen Helsinki (Kulttuurista iloa ja vetovoimaa), Toimiva Helsinki (Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut sekä Kaupungin toiminta on kestävää, vaikuttavaa ja tehokasta), Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen (Talous tasapainottuu ja tuottavuus nousee, Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö sekä Tehokkaat ja toimivat tukipalvelut) sekä Demokratia ja osallisuus vahvistuvat (Avoin ja osallistava Helsinki).

Strategia konkretisoituu varhaiskasvatusviraston toiminnassa erilaisina toimenpiteinä ja määrärahakohdennuksina. Vuoden 2016 toiminnassa painopisteet näkyvät seuraavasti:

Hyvinvoiva helsinkiläinen

1. Lapsi voi hyvin

Lapsen hyvinvoinnin tukeminen ja kasvun sekä oppimisen edistäminen ovat varhaiskasvatuspalvelujen keskeinen sisältö. Hyvinvoinnin arvioimisessa on tärkeää kuulla lasta itseään, hänen huoltajiaan sekä havainnoida lasta.

Yhteistyössä sosiaali- ja terveysviraston kanssa pilotoidaan vuoden 2015 aikana kahdella alueella Neuvola päiväkodissa -mallia, jossa lasten 3-vuotis terveys- ja hyvinvointitarkastukset sekä hammastarkastukset toteutetaan päiväkodissa, lapsille tutussa ympäristössä. Samalla myös lasten vanhemmilla on mahdollisuus vertaistapaamiseen ja keskusteluun kolmevuotiaiden lasten vanhempia yhdistävistä teemoista. Vuoden 2016 aikana malli arvioidaan yhdessä asiakkaiden ja henkilöstön kanssa, ja tehdään suunnitelma mallin vakiinnuttamisesta.

Varhaiskasvatuksessa vaikutetaan lasten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin huolehtimalla ulkoilun, liikunnan, ravinnon ja levon tasapainosta. Helsingissä toimitaan varhaiskasvatuksen valtakunnallisten liikuntasuositusten mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa huolehditaan yhdessä lasten vanhempien kanssa siitä, että lapsilla on mahdollisuus aktiiviseen liikkumiseen vähintään kaksi tuntia päivässä. Vuoden 2016 aikana varhaiskasvatusalueilla laaditaan liikuntasuunnitelma osana varhaiskasvatussuunnitelmaa yhdessä lasten, vanhempien ja alueen muiden toimijoiden kanssa.

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Barnomsorgsverkets strategiska mål bygger på strategiprogrammet 2013–2016 för Helsingfors stad godkänt av stadsfullmäktige. Ur strategin har barnomsorgsverket härlett fem prioritetsområden för 2014–2016. Barnomsorgsverkets strategiska riktlinjer hänför sig till strategiandelarna: Välmående helsingforsare (Helsingforsarnas välbefinnande och hälsa förbättras, och skillnaderna i hälsa blir mindre, Helsingforsarna börjar röra på sig mer), Ett livskraftigt Helsingfors (Kulturen gläder och attraherar), Ett fungerande Helsingfors (Invånarna får flexibel och integrerad service, Stadens verksamhet är hållbar och effektiv), Balanserad ekonomi och gott ledarskap (Ekonomin kommer i balans, och produktiviteten förbättras, Skickligt ledarskap och kunnig personal, Effektiva och fungerande stödtjänster) och Demokratin och delaktigheten stärks (Ett öppet och inkluderande Helsingfors).

Strategin verkställs i barnomsorgsverkets verksamhet i form av olika åtgärder och allokering av anslagen. Prioriteringarna syns i verksamheten år 2016 enligt följande:

Välmående helsingforsare

1. Barnet mår bra

Barnomsorgstjänsternas viktigaste innehåll är att stöda barnets välbefinnande och uppväxt och att främja inlärningen. För att kunna bedöma välbefinnandet är det viktigt att lyssna på barnet självt och barnets vårdnadshavare och att observera barnet.

I samarbete med social- och hälsovårdsverket genomförs år 2015 ett pilotprojekt för modellen om rådgivningsbyrån på daghem som bygger på att kontroll av hälsan och välbefinnandet hos treåriga barn och tandkontroll ordnas på daghemmet som är en bekant miljö för barnet. Vid samma tillfälle har föräldrarna möjlighet att träffa andra föräldrar och diskutera gemensamma teman för föräldrar till treåriga barn. År 2016 utvärderas modellen tillsammans med klienterna och personalen, och en plan för etablering av modellen görs upp.

Inom småbarnsfostran inverkar man på barnens helhetsbetonade välbefinnande genom att säkra en balans mellan utomhusvistelse, motion, näring och vila. I Helsingfors följer man de riksomfattande motionsrekommendationerna för småbarnsfostran. Tillsammans med föräldrarna tar man hand om att barnen har möjlighet att aktivt röra på sig minst två timmar varje dag. Som en del av planen för småbarnspedagogik utarbetar barnomsorgsområdena år 2016 en motionsplan tillsammans med barnen, föräldrarna och andra aktörer i området.

Elinvoimainen Helsinki

2. Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Varhaiskasvatusvirasto tekee kumppanuuteen perustuvaa yhteistyötä kaupungin eri tahojen kanssa. Lapset luovat omalta osaltaan kaupunkikulttuuria ja saavat kuulua ja näkyä. Yhteistyössä Helsingin kulttuurikeskuksen (Kulke) kanssa palkataan päiväkoteihin ja leikkipuistoihin työttömiä taiteilijoita toteuttamaan yhdessä lasten ja henkilökunnan kanssa uusia kulttuuri- ja taidekasvatuksen muotoja. Lapset taiteilevat ja osallistuvat. Muita varhaiskasvatusviraston yhteistyökumppaneita ovat Nykytaiteen museo Kiasma, Helsingin kaupunginorkesteri, Helsingin yliopisto, Korkeasaari, liikuntavirasto ja kaupunginmuseo sekä muut alueelliset toimijat kuten esim. kirjastot.

Toimiva Helsinki

3. Vireät ja vastuulliset varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatusviraston ja opetusviraston yhteisenä tavoitteena on, että lapsella on hyvä koulun aloitus. Käytännön esiopetustyö uudistuu. Vuoden 2015 aikana valmistellaan Helsinkiin uutta esiopetuksen opetussuunnitelmaa yhdessä henkilöstön kanssa lapsia ja heidän vanhempiaan kuullen. Suunnitelma perustuu uusiin valtakunnallisiin esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Vuonna 2016 valmistuu Helsingin kaupungin suunnitelma, ja samalla uudistetaan esiopetuksen toimintasuunnitelman rakenne ja toteutus vastaamaan uusia esiopetuksen tavoitteita.

Helsingin Yliopiston kanssa tehtävää yhteistyötä vahvistetaan päiväkoti Franzenian yhteydessä kehittelemällä yhdessä varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä, oppimismenetelmiä ja järjestämällä pajatoimintaa laajemmin lapsille ja henkilöstölle.

Perheille vaihtoehtona olevan yksityisen päivähoidon tarjontaa lisäävää tukea ylläpidetään ja kehitetään edelleen. Yksityisiä palveluntuottajia pyritään auttamaan uuden toiminnan perustamisessa. Vuoden 2016 aikana tehdään kuvaus palvelun käynnistämisen prosessista ja vaiheistetaan eri toimijoiden ja viranomaistahojen roolit ja tehtävät prosessin kulussa.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

4. Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Virasto on mukana tulospalkkiojärjestelmässä. Tuottavuutta seurataan virastossa yksiköittäin, ja on nähtävissä, että hyvällä toiminnalla on mahdollisuus saavuttaa tuottavuuden nousua entisestään.

Ett livskraftigt Helsingfors

2. Kulturen gläder och attraherar

Barnomsorgsverket samarbetar med olika aktörer inom staden på partnerskapsbasis. Barnen skapar stadskultur och får höras och synas. I samarbete med Helsingfors kulturcentral anställer verket arbetslösa konstnärer som tillsammans med barnen och personalen genomför nya former av kultur- och konstfostran på daghem och i lekparker. Barnen skapar konst och deltar. Barnomsorgsverkets andra partner är museet för nutidskonst Kiasma, Helsingfors stadsorkester, Helsingfors universitet, Högholmen, idrottsverket, stadsmuseet och andra lokala aktörer såsom bibliotek.

Ett fungerande Helsingfors

3. Livliga och ansvarsfulla barnomsorgstjänster

Barnomsorgsverket och utbildningsverket har ett gemensamt mål att ge alla barn en bra början på skolgången. Den praktiska förskoleverksamheten förnyas. År 2015 bereds en ny läroplan för förskoleundervisningen i Helsingfors tillsammans med personalen och genom att höra barnen och deras föräldrar. Planen baserar sig på nya riksomfattande grunder för läroplanen för förskoleundervisningen. Helsingfors stads plan blir färdig år 2016 och samtidigt förnyas strukturen för förskoleundervisningens verksamhetsplan och sätten att verkställa planen justeras så att den svarar mot de nya målen för förskoleundervisningen.

Samarbetet med Helsingfors universitet stärks i samband med daghemmet Franzenia genom att inlärningsmiljöer och -metoder för småbarnsfostran utvecklas tillsammans och verkstadsverksamhet i större omfattning ordnas för barnen och de anställda.

Stödet för ökning av utbudet av privat vård, som är ett alternativ för familjerna, upprätthålls och utvecklas ytterligare. Verket strävar att hjälpa privata tjänsteproducenter att inleda ny verksamhet. År 2016 gör man upp en beskrivning av processen för att starta en tjänst och de olika aktörernas och myndigheternas roller och uppgifter inom processen indelas i faser.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

4. Ekonomin kommer i balans, och produktiviteten förbättras

Verket tillämpar resultatpremiesystemet. Verket följer upp produktiviteten i enheterna och det är uppenbart att det är möjligt att ytterligare öka produktiviteten genom smidig verksamhet.

Vuoden 2016 aikana jatketaan talouden sisäisen laskennan kehittämistä esim. ennustamisessa ja budjetoinnissa.

Talouden raportointia ja toiminnan yksikkökustannusten seurantaa kehitetään, mm. tilastointi- ja raportointiprojekti saatetaan loppuun vuoden 2016 aikana. Myös toiminnan tunnuslukujen kehittämistä jatketaan. Tavoitteena on kustannusten entistä tarkempi seuranta vuoden aikana ja perehtyminen toiminnan ja talouden välisiin yhteyksiin. Varhaiskasvatusalueiden ja leikkipuistotoiminnan talouden raportointia jatketaan ja kehitetään yhteistyössä taloustoimiston kanssa.

Tilojen käytössä noudatetaan Helsingin kaupungin strategiaohjelmaa. Tilankäyttöä tehostetaan arvioimalla ja kehittämällä jatkuvasti palvelutilaverkkoa. Päivähoitopalvelujen tarjoamisen edellytyksenä on, että palveluntarve ja paikkojen määrä ovat tasapainossa. Päivähoitopalvelun tarvetta ja paikkojen riittävyyttä seurataan alue- ja kaupunkitasolla. Näin toimien voidaan huomioida alueiden palveluntarpeet ja taloudellisten resurssien riittävyys. Uudishankkeet, sekä päiväkodit että leikkipuistot toteutetaan tilakonseptien mukaisesti. Päiväkotihankkeet toteutetaan keskittämällä toimintaa isompiin yksiköihin, 100–200 lasta, kuitenkin niin, että isompien päiväkotien sijainti on arvioitu siitä näkökulmasta, että varhaiskasvatuspalvelut lähipalveluina voidaan turvata. Uusissa päiväkotihankkeissa lapsikohtaista huoneistoalaa varataan 8 m²/lapsi, silloin kun kyse on päiväkotikäyttöön suunnitelluista uudishankkeista eli uusista päiväkotikäyttöön suunnitelluista tiloista tai merkittävästi peruskorjattavista tiloista.

Varhaiskasvatusvirasto pyrkii aktiivisesti kehittämään palvelutilaverkkoa poikkihallintokuntaisessa yhteistyössä tilakeskuksen kanssa. Lisäksi ennen uudishankkeiden ja peruskorjausten käynnistämistä on tarpeellista selvittää laajemmin lähialueen palvelutiloja ja tarkastella mahdollisuuksia toiminnan keskittämiseen mm. laajemmiksi kokonaisuuksiksi tai leikkipuisto- ja päiväkotitoimintojen yhdistämiseen tai tilojen yhteiskäyttöön muiden hallintokuntien kanssa. Lisäksi pilotoidaan kevyempiä tilaratkaisuja toiminnan kehittämisen tueksi.

Varhaiskasvatusviraston hallintorakenne on matala ja hallinnollisia resursseja on virastossa vähän. Tämä edellyttää uudenlaisia työtapoja, laajempaa yhteistyötä ja prosessien kehittämistä.

År 2016 fortsätter utvecklingen av den interna redovisningen bl.a. i fråga om prognosering och budgetering.

Verket fortsätter utveckla rapporteringen om ekonomin och uppföljningen av à-kostaderna för verksamheten, i och med att bl.a. statistik- och rapporteringsprojektet slutförs år 2016. Också utvecklingsarbetet på nyckeltalen för verksamheten fortsätter. Målet är att ännu noggrannare följa kostnaderna år 2016 och sätta sig in i kopplingarna mellan verksamheten och ekonomin. Rapporteringen om barnomsorgsområdenas och lekparksverksamhetens ekonomi fortsätter och utvecklas i samarbete med ekonomibyrån.

Verket tillämpar stadens strategiprogram i användningen av lokalerna. Lokalanvändningen effektiviseras genom att servicelokalnätet kontinuerligt utvärderas och utvecklas. Förutsättningen för att kunna tillhandahålla daghemstjänster är att servicebehovet och antalet vårdplatser är i balans. Behovet av dagvårdstjänster och platsernas tillräcklighet följs upp områdesvis och på hela stadens nivå. Härigenom kan servicebehovet i områdena och tillräckligheten av de ekonomiska resurserna beaktas. Nybyggnadsprojekten, både daghem och lekparker, genomförs i enlighet med lokalkoncepten. Daghemsprojekt verkställs genom att centralisera verksamheten till större enheter med 100–200 barn, dock utgående från att lägena för större daghem har bestämts med tanke på att barnomsorgstjänster som närservice kan tryggas. I nya daghemsprojekt uppgår den reserverade lokalytan till 8 m²/barn i de fall där det är fråga om nybyggnadsprojekt planerade för daghemsbruk, dvs. nya lokaler planerade för daghem eller lokaler som byggs om till daghem.

Barnomsorgsverket strävar att aktivt utveckla servicelokalnätet i tväradministrativt samarbete med lokalcentralen. Dessutom är det nödvändigt att innan nybyggnadsprojekt eller ombyggnader inleds i större omfattning utreda servicelokalerna i närområdet och granska möjligheterna att centralisera verksamheten bl.a. till större helheter, slå ihop lekparks- och daghemsfunktioner eller ta lokaler i sambruk med andra förvaltningar. Dessutom genomförs pilotprojekt för lättare lokallösningar i syfte att stöda verksamhetsutvecklingen.

Barnomsorgsverkets förvaltningsstruktur är låg och antalet administrativa processer litet. Detta förutsätter nya arbetssätt, samarbete i större omfattning och processutveckling.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Demokratin och delaktigheten stärks

5. Lapsi ja perhe toimijoina yhteisössä

Varhaiskasvatusvirastossa otetaan käyttöön lasten osallisuutta lisääviä menetelmiä leikki- ja toimintaympäristössä ja kehittämistyötä jatketaan. Vanhempien tapaamisissa käydään varhaiskasvatuksen sisältöä ja toimintaa koskevaa keskustelua. Vuoden 2016 aikana jatketaan asukasfoorumeiden järjestämistä.

Varhaiskasvatusvirastossa on vuoden 2015 aikana perehdytty palvelumuotoilun menetelmiin. Vuoden 2016 aikana jatketaan perehtymistä palvelumuotoiluun ja pyritään hyödyntämään sitä toimintaan määrärahojen puitteissa. Varhaiskasvatuspalveluja kehitetään asiakasperheiden kanssa. Tarkoituksena on vuoden 2016 aikana luoda vanhempaintilaisuuksiin sellainen osallistumisen malli, joka kannustaa asiakasperheitä vuoropuheluun ja yhteistoimintaan varhaiskasvatusviraston kanssa.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Uudishankkeilla on yleensä merkittävä vaikutus alueelliseen henkilöstömäärän muutokseen. Peruskorjaushankkeissa tilankäytön tehostamismahdollisuudet voivat lisätä henkilöstömäärää. Viraston uudishankkeiden ja poistuvien tilojen yhteisvaikutukset henkilöstötarpeisiin on otettu suunnitelmassa huomioon.

Viimeisimmän väestöennusteen mukaan päivähoitoikäisten, 1–6-vuotiaiden, lasten määrä kasvaa Helsingissä taloussuunnitelmakaudella 2016–2018 noin 1 950 lapsella. Kasvatus- ja hoitohenkilöstön määrään vaikuttaa lasten määrän kasvu, mitä tarkastellaan alue- ja virastotason mukaisella vakanssisuunnittelulla. Lisäksi esiopetuksen velvoittavuus ja uuden varhaiskasvatuslain ryhmäkoon määrittely vaikuttavat hoito- ja kasvatushenkilöstön määrään. Henkilöstömitoitusta säätelevät päivähoitoasetus sekä elokuun 2015 alusta voimaan tullut uusi varhaiskasvatuslaki. Mitoituksen piirissä ovat välittömästi päiväkotien ja perhepäivähoidon hoito-, kasvatus- ja opetushenkilöstö sekä lapsen tuen henkilöstö ja välillisesti myös palveluesimiehet sekä siivoushenkilöstö. Yhteensä nämä ryhmät muodostavat yli 90 % koko varhaiskasvatusviraston henkilöstöstä.

Viraston henkilöstömäärän kasvun vuoden 2015 maaliskuun toteumasta talousarviovuoden 2016 loppuun arvioidaan olevan 206 henkilöä. Henkilöstöresurssisuunnitelmaan ei ole vielä arvioitu esiopetuksen velvoittavuuden ja varhaiskasvatuslain ryhmäkoon määrittelyn aiheuttamaa henkilöstömäärän muutosta.

Leikkipuistotoiminnan henkilöstömäärä pysyy vuoden 2015

5. Barnet och familjen som aktörer i gemenskapen

Barnomsorgsverket inför metoder som ökar barnens delaktighet i lek- och verksamhetsmiljön och utvecklingsarbetet fortsätter. Vid möten med föräldrarna förs diskussion om småbarnsfostrans innehåll och verksamhet. Invånarforum fortsätter att ordnas år 2016.

Vid barnomsorgsverket har man år 2015 satt sig in i metoder för tjänstedesign. Arbetet fortsätter år 2016 och man strävar att utnyttja tjänstedesign inom ramen för budgetanslagen. Barnomsorgstjänsterna utvecklas med klientfamiljerna. Avsikten är att år 2016 komma med en sådan modell för deltagande i föräldramöten som uppmuntrar klientfamiljerna till dialog och samverkan med barnomsorgsverket.

Verkets personalplan 2016–2018

Nybyggnadsprojekt har vanligen en avsevärd inverkan på personalantalet i området. I ombyggnadsprojekt kan möjligheterna att effektivisera lokalanvändningen öka personalantalet. Samverkan av att verket bygger nya lokaler och avstår från gamla har beaktats i personalbehovet i planen.

Enligt den senaste befolkningsprognosen väntas antalet barn i dagvårdsåldern, alltså i 1–6 års ålder, öka i Helsingfors med cirka 1 950 under ekonomiplaneperioden 2016–2018. Fostrings- och vårdpersonalens storlek beror på ökningen i barnantalet, vilket granskas med hjälp av befattningsplanering på lokal och hela verkets nivå. Dessutom inverkar förpliktelsen att tillhandahålla förskoleundervisning och bestämningen av gruppstorleken i den nya lagen om småbarnspedagogik på antalet vård- och fostringspersonal. Om dimensioneringen av personalen föreskrivs i förordningen om barndagvård och sedan ingången av augusti 2015 i den nya lagen om småbarnspedagogik. Dimensioneringen gäller direkt vård-, fostrings- och undervisningspersonalen på daghemmen och inom familjedagvården och stödpersonalen för barnets uppväxt samt indirekt även serviceföreståndarna och städpersonalen. Sammanlagt utgör dessa grupper mer än 90 % av barnomsorgsverkets hela personal.

Barnomsorgsverkets personalantal prognoseras öka med 206 anställda från utfallet i mars 2015 till utgången av budgetåret 2016. Personalresursplanen omfattar ännu inte någon utvärdering om i vilken grad förpliktelsen att tillhandahålla förskoleundervisning och bestämmelserna om gruppstorleken i lagen om småbarnspedagogik påverkar personalantalet.

Antalet anställda inom lekparksverksamheten stannar på

tasolla.

Hallinnon toimistojen yhdistämisen myötä hallinnon henkilöstö vähenee yhdellä vuonna 2016.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Varhaiskasvatusviraston tilankäyttösuunnitelmaan on tarkistettu viraston vuokralla olevien tilojen neliömääriä. Tilakeskukselta saatuihin tietoihin on lisätty niiden kohteiden tiedot, joissa varhaiskasvatusvirasto on alivuokralaisena. Pääsääntöisesti tällaisia ovat osa koulujen yhteydessä olevista tiloista. Varhaiskasvatusvirasto on esittänyt kiinteistöviraston tilakeskukselle joulukuussa 2014 hankkeita talonrakentamisohjelmaan. Tilankäyttöohjelmaan on kuvattu tilakeskuksen kevään 2015 talonrakentamisohjelmaehdotukseen sisältyvät hankkeet.

Suunnitelmassa on tiedot varhaiskasvatusviraston käytössä olevasta kokonaishuoneistoalasta, tilavuokrista ja toimipisteiden määrästä sekä tilamäärästä suhteessa asiakasmäärään. Lisäksi taulukossa on kuvattu asiakas- ja henkilöstömäärän kehitys. Varhaiskasvatusviraston toimipisteiden lukumäärä on kuvattu vuokrasopimusten kautta, henkilötyövuosien sijaan on käytetty henkilöstömääriä.

Tilankäyttösuunnitelmassa vuosille 2016–2025 arvioitu tilamäärän muutos on 8 %, kun samanaikaisesti väestönkasvuksi arvioidaan noin 13 %. Vuokrakulujen muutos on 14 %.

Virasto on tehnyt erillisen tilankäyttösuunnitelman vuosille 2016–2025.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

1. Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa.

Päivähoidon kuusikkoraportin mukaan kunnallisen päivähoidon kustannukset Helsingissä lasta kohden olivat vuonna 2014 keskimäärin 12 000 euroa vuodessa. Kustannukset lasta kohden ovat viimeisten vuosien aikana kasvaneet Helsingissä hitaammin kuin muissa suurissa kaupungeissa (kuusikkokunnat) keskimäärin, vaikka ne ovat vielä hieman suurimpien kaupunkien keskiarvoa korkeammat. Vuonna 2014 keskiarvo oli 11 867 euroa.

Kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 mukaisesti varhaiskasvatusviraston tavoitteena on yhteistyössä kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa kaupungin tilankäytön tehostaminen. Vuonna 2014 tehtiin tilaselvitys, jonka perusteella kaikissa nykyisin käytössä olevissa

2015 års nivå.

Med anledning av att administrativa byråer slås ihop minskar administrationspersonalen med en anställd år 2016.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Barnomsorgsverkets plan för lokalanvändningen har justerats i fråga om de inhyrda lokalernas kvadratmeterantal. Uppgifterna från lokalcentralen har kompletterats med uppgifterna om de objekt som barnomsorgsverket hyr i andra hand. Dessa är i regel lokaler i anslutning till skolor. Barnomsorgsverket har i december 2014 föreslagit fastighetskontorets lokalcentral nya projekt i husbyggnadsprogrammet. I planen för lokalanvändningen beskrivs de projekt som ingick i lokalcentralens förslag till husbyggnadsprogram våren 2015.

I planen anges uppgifter om den sammanlagda våningsyta som står till barnomsorgsverkets förfogande, lokalhyrorna, antalet verksamhetsställen och lokalernas volym i relation till klientantalet. Dessutom beskriver man i tabellen hur klient- och personalantalet har utvecklats. Antalet verksamhetsställen vid barnomsorgsverket anges i form av antalet hyresavtal och i stället för årsverken anges personantalen.

I lokalanvändningsplanen för åren 2016–2025 uppskattas det att lokalbehovet kommer att öka med cirka 8 % och befolkningen med cirka 13 % under samma tidsperiod. Förändringen i hyresutgifterna är 14 %.

Verket har gjort upp en särskild lokalanvändningsplan för åren 2016–2025.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

1. De à-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna.

Enligt rapporten om dagvården i de sex största städerna i landet uppgick kostnaderna för dagvården i Helsingfors år 2014 till 12 000 euro om året i genomsnitt. Kostnaderna per barn har under de senaste åren ökat långsammare i Helsingfors än i de övriga stora städerna i rapporten i genomsnitt fastän de fortfarande är något större än genomsnittet för de sex största städerna. År 2014 var genomsnittet 11 867 euro.

I enlighet med stadens strategiprogram 2013–2016 har barnomsorgsverket som mål att i samråd med fastighetskontorets lokalcentral effektivisera lokalanvändningen. År 2014 gjorde verket en lokalutredning och på basis av den har lokalanvändningen effektiviserats i

päivähoitotiloissa on tilankäyttöä tehostettu. Lisäksi tilojen yhteiskäyttöä pyritään lisäämään muiden hallintokuntien kanssa palvelujen kokonaiskustannusten pienentämiseksi.

Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämiseen liittyvät lainsäädännölliset muutokset, kuten esiopetuksen velvoittavuus 1.8.2015 alkaen ja varhaiskasvatuslain voimaantulo tulevat asettamaan haasteita kustannustason näkökulmasta.

Varhaiskasvatusviraston toimintaa mitataan erilaisin toiminnan tehokkuutta kuvaavin tuottavuusmittarein.

2. Helsinkiläisten verotettavat ansiotulot/asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin.

Varhaiskasvatusvirasto noudattaa palvelustrategiaa, jossa perheet voivat valita vaihtoehtoisista varhaiskasvatuspalveluista. Palvelutarve ja kaupungin talous ohjaavat vuosittain toiminnan järjestämistä. Asiakasohjausta ja tiedottamista perheille erilaisista päivähoitopalvelun vaihtoehdoista kehitetään edelleen.

Varhaiskasvatusvirasto pyrkii laadukkailla päivähoitopalveluilla sekä toimivalla ja joustavalla toimitilojen palveluverkolla vastaamaan alle kouluikäisten lasten määrän kasvuun. Varhaiskasvatusvirasto kehittää jatkuvasti palvelutuotantoaan. Helsingissä yksityinen päivähoito täydentää kunnan omaa palvelua tarjoten perheille valinnanmahdollisuuksia. Yksityisiä palveluntuottajia tuetaan yksityiseen päivähoitoon suunnatulla yksityisen päivähoidon tuen Helsinki-lisällä. Lisäksi vuodesta 2010 alkaen on tuettu lapsimäärän kasvun vuoksi uusia päivähoitopaikkoja perustavia yksityisiä tuottajia käynnistämistuella, josta päätetään talousarviovuosittain.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Varhaiskasvatusvirasto toteuttaa vuoden 2016 aikana Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelman mukaista tavoitetta lisätä sähköisiä vuorovaikutteisia palvelukanavia erityisesti päivähoitolasten poissaolojen, loma-aikojen ja tilapäisesti poikkeavien hoitotarpeiden ilmoittamiseksi. Lisäksi vuoden 2016 aikana varhaiskasvatusvirasto pyrkii vaikuttamaan kaupunkiyhteisen portaalijärjestelmän toimivuuteen.

Talousarviovuonna varhaiskasvatusvirasto toteuttaa määrärahojen puitteissa kaupunkiyhteisiä kehittämishankkeita sekä viraston omia kehittämishankkeita.

1. Tilastointi- ja raportointijärjestelmän uusiminen

alla daghemslokaler som nu är i bruk. Dessutom strävar verket att öka sambruket av lokalerna med de övriga förvaltningarna i syfte att minska de totala kostnaderna för tjänsterna

Ändringarna i lagstiftningen om ordnande av barnomsorgstjänster, såsom förpliktelsen att tillhandahålla förskoleundervisning räknat från 1.8.2015 och lagen om småbarnspedagogik, kommer att ställa utmaningar på kostnadsnivån.

Barnomsorgsverkets verksamhet mäts med olika produktivitetsmätare som beskriver verksamhetens effekt.

2. De beskattningsbara förvärvsinkomsterna per invånare stiger mer i Helsingfors än i de andra kommunerna i Helsingforsregionen.

Barnomsorgsverket följer en servicestrategi enligt vilken familjerna kan välja mellan alternativa barnomsorgstjänster. Servicebehovet och stadens ekonomi styr årligen ordnandet av verksamheten. Klienthänvisningen och informationen till familjerna om alternativa dagvårdstjänster utvecklas ytterligare.

Barnomsorgsverket strävar att svara på ökningen av antalet barn under skolåldern genom högkvalitativa dagvårdstjänster och ett funktionellt och flexibelt servicenät av verksamhetslokaler. Verket utvecklar sin serviceproduktion hela tiden. I Helsingfors kompletterar den privata dagvården kommunens egna tjänster, vilket ger familjerna möjligheter att välja. Staden uppmuntrar privata serviceproducenter till att erbjuda privata dagvårdstjänster genom Helsingforstillägg för privat dagvård. Med anledning av det ökade barnantalet har staden dessutom från år 2010 understött privata producenter som skapar nya daghemsplatser med en startpeng som staden separat beslutar om för varje budgetår

IT och elektronisk kommunikation

I enlighet med målet för Helsingfors stads IT-program ökar barnomsorgsverket år 2016 antalet elektroniska interaktiva servicekanaler i synnerhet för anmälning av daghemsbarnens frånvaro, semestertider och tillfälliga avvikande vårdbehov. År 2016 strävar barnomsorgsverket dessutom att främja speciellt funktionaliteten hos stadens gemensamma portalsystem.

Under budgetåret genomför barnomsorgsverket stadens gemensamma och sina egna utvecklingsprojekt inom ramen för anslagen.

1. Ett nytt statistik- och rapporteringssystem tas i bruk

Vuoden 2015 aikana varhaiskasvatusvirastossa on aloitettu hanke, jonka seurauksena virastossa otetaan vaiheittain käyttöön uusi tilastointi- ja raportointijärjestelmä, joka tulee korvaamaan nykyisen sosiaali- ja terveysviraston ja varhaiskasvatusviraston yhteisen järjestelmän (DW ja SAP, BO) ja yksinkertaistamaan järjestelmän arkkitehtuuria. Vuoden 2016 aikana hanke saatetaan loppuun toiminnallisten raporttien osalta ja aloitetaan talous- ja henkilöstötietojen integrointi raporttipohjiin. Uudesta järjestelmästä tullaan saamaan jatkossa ajantasaisemmat raportit, ja se mahdollistaa järjestelmän itsenäiskäytön sekä tulee vähentämään huomattavasti virheraportointiin käytettyä aikaa.

2. Sähköinen vuorovaikutteinen suunnitelma

Vuonna 2015 päiväkodeissa koekäytetään vuorovaikutteista sähköistä suunnitelmasovellusta. Suunnitelman avulla voidaan viestittää lasten vanhemmille päivähoidon tapahtumista ja kirjata yhdessä vanhempien kanssa lapsen hyvinvointiin ja varhaiskasvatuksen toteuttamiseen liittyviä olennaisia asioita lapsen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen oppimissuunnitelmiin. Koekäytön tulosten arviointi esitetään varhaiskasvatuslautakunnalle vuoden 2015 aikana. Suunnitelmasovelluksen käytöstä saatujen kokemusten ja tulosten perusteella hankittava ratkaisu arvioidaan, ja jatko suunnitellaan arvioinnin jälkeen.

3. Päivähoidon sähköinen kulunseuranta

Perhepäivähoidon työvuorosuunnittelua tukeva asiakastietojärjestelmän lisäkomponentti otetaan koekäyttöön vuoden 2015 aikana. Perhepäivähoidon työvuorosuunnitteluratkaisu kilpailutetaan vuoden 2016 alkupuolella ja integroidaan osaksi asiakastietojärjestelmää.

4. Päiväkotien tietoliikenneyhteyksien nopeuttaminen

Syksyllä 2014 aloitettu päiväkotien lähiverkkojen hallinnan parantamishanke tehdään loppuun vuoden 2016 aikana. Hankkeen tavoitteena on nostaa päiväkotien tietoliikenneyhteyksien nopeuksia, mahdollistaa Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitoksen pääsyn verkkoon ja talotekniikan laitteiden käytön lähiverkossa sekä tuottaa muille kaupungin satunnaisille toimijoille (mm. sosiaali- ja terveysviraston henkilökunta) pääsy päiväkotien tietoverkkoon hallitusti myös langattoman yhteyden kautta. Langatonta verkkoa pilotoidaan kahdella varhaiskasvatusalueella vuosina 2015–2016. Hanke on yhteishanke varhaiskasvatusviraston, Helsingin kaupungin Palmia liikelaitoksen ja kaupunginkanslian ICT-palvelukeskuksen kanssa.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

År 2015 inledde barnomsorgsverket ett projekt som innebär att verket etappvis tar i bruk ett nytt statistik- och rapporteringssystem som kommer att ersätta det nuvarande systemet som är gemensamt för social- och hälsovårdsverket och barnomsorgsverket (DW och SAP, BO) och göra systemets arkitektur enklare. År 2016 slutförs projektet i fråga om de funktionella rapporterna och integreringen av ekonomi- och personaluppgifterna på rapportunderlagen börjar. Det nya systemet kommer i fortsättningen att ge mer tidsenliga rapporter, göra det möjligt att självständigt använda systemet och avsevärt minska den tid som går åt till felrapportering.

2. Elektronisk interaktionsplan

År 2015 testar daghemmen en elektronisk interaktionsplan. Med hjälp av planen kan man meddela barnens föräldrar om aktuella händelser i dagvården och tillsammans med föräldrarna anteckna viktiga frågor om barnets välbefinnande och om verkställandet av småbarnsfostran i planen för småbarnspedagogik och planen för förskoleundervisning. Resultaten från provanvändningen utvärderas och föreläggs barnomsorgsnämnden år 2015. På basis av erfarenheterna och resultaten från användningen av planapplikationen utvärderar man vilken lösning som ska skaffas. Fortsättningen planeras efter utvärderingen.

3. Elektronisk tidsrapportering för dagvården

En tilläggskomponent till klientdatasystemet som gör det möjligt att effektivare planera arbetsskiften tas i testbruk inom familjedagvården år 2015. En lösning för arbetsskiftsplaneringen inom familjedagvården konkurrensutsätts i början av 2016 och integreras som en del av klientdatasystemet.

4. Snabbare dataförbindelser på daghem

Hösten 2014 inleddes ett projekt för bättre hantering av lokalnäten på daghem som slutförs hösten 2016. Projektet syftar till att göra dataförbindelserna på daghemmen snabbare, ge Helsingfors stads affärsverk Palmia tillträde till lokalnätet och göra det möjligt att utnyttja de hustekniska anordningarna på lokalnätet samt ge stadens andra tillfälliga aktörer (bl.a. social- och hälsovårdsverkets personal) tillträde till daghemmens datanät på ett kontrollerat sätt även genom en trådlös förbindelse. Det trådlösa nätet genomförs som ett pilotprojekt i två barnomsorgsområden åren 2015–2016. Projektet är gemensamt för barnomsorgsverket, Helsingfors stads affärsverk Palmia och stadskansliets ICT-servicecentral.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Varhaiskasvatusviraston sitovat ja muut toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016 on asetettu kaupungin ja varhaiskasvatusviraston strategisten tavoitteiden ja niihin sisältyvien painotusten pohjalta seuraavasti:

1. Vakiinnutetaan kokeilun perusteella päiväkodeissa 3-vuotiaiden terveystarkastukset ja hyvinvointitapaamiset eli ”Neuvola päiväkodissa” -toimintamalli. Tavoite on yhteinen sosiaali- ja terveysviraston kanssa.

2. Lapsilla on mahdollisuus aktiiviseen liikkumiseen vähintään kaksi tuntia päivässä.

3. Palvelut kehittyvät palvelustrategian mukaisesti siten, että yksityisen päivähoidon, osapäivähoidon ja kerhotoiminnan kattavuus kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna.

Muut toiminnalliset tavoitteet

1. Varhaiskasvatuspalveluja kehitetään asiakasperheiden kanssa käytävänä vuoropuheluna luomalla toiminnallisen osallistumisen malli vanhempaintilaisuuksiin.

2. Laaditaan varhaiskasvatusviraston tietotekniikkasuunnitelma, jossa kuvataan, miten varhaiskasvatusvirastossa toteutetaan Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelmaa.

3. Sujuvoitetaan uusien yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen aloittamista Helsingissä.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Varhaiskasvatusvirasto toteuttaa taloussuunnitelmakaudella 2015–2017 toiminnassaan kaupungin strategiaohjelmassa 2013–2016 hyväksyttyjä ympäristötavoitteita sekä kaupunginvaltuuston syksyllä 2012 hyväksymän ympäristöpolitiikan tavoitteita.

Viraston ympäristöohjelma päivitetään vuoden 2016 aikana. Ympäristöohjelmaan sisällytettäviä toimenpiteitä on mainittu tekstissä myöhemmin. Työ käynnistyy vuonna 2015 siten, että siihen liittyvä energiansäästösuunnitelma laaditaan vuoden loppuun mennessä. Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevia tavoitteita raportoidaan vuosittain osana koko kaupungin ympäristöraportointia. Energiansäästösuunnitelman laatimisessa on varhaiskasvatusviraston keskeinen yhteistyökumppani kiinteistöviraston tilakeskus ja eri kiinteistöhuollon toimijat. Energiatehokkuutta parannetaan viraston henkilökuntaa ohjeistamalla sekä tekemällä kiinteistöissä mahdollisuuksien mukaan kulutusta vähentäviä

Bindande verksamhetsmål

Barnomsorgsverkets bindande och övriga verksamhetsmål för 2016 bygger på stadens och barnomsorgsverkets strategiska mål och betoningarna i dessa:

1. Verksamhetsmodellen med rådgivningsbyrån vid daghem, dvs. hälsokontroll och möten för barnets välbefinnande för barn i tre års ålder etableras på daghemmen. Målet är att gemensamt med social- och hälsovårdsverket.

2. Barnen har möjlighet att aktivt röra på sig minst två timmar dagligen.

3. Tjänsterna utvecklas i enlighet med servicestrategin utgående från att den privata dagvården, dagvården på deltid och klubbverksamheten omfattar fler barn än året innan.

Övriga verksamhetsmål

1. Tjänsterna för småbarnsfostran utvecklas genom att föra dialog med klientfamiljerna och skapa en modell för funktionell delaktighet vid föräldramötena.

2. Det görs upp en IT-plan för barnomsorgsverket. I planen anges beskrivningar för hur stadens IT-program verkställs vid barnomsorgsverket.

3. Det görs smidigare att starta nya privata tjänster för småbarnsforstran i Helsingfors.

Energieffektivitets- och miljömål

Under ekonomiplaneperioden 2015–2017 verkställer barnomsorgsverket i sin verksamhet miljömålen godkända i stadens strategiprogram för 2013–2016 och målen för miljöpolicyn som stadsfullmäktige godkände hösten 2012.

Barnomsorgsverkets miljöprogram uppdateras år 2016. Åtgärder som ingår i miljöprogrammet anges nedan. Arbetet inleds år 2015 genom att en energisparplan som hänför sig till miljöprogrammet utarbetas före utgången av 2015. Hur energieffektivitets- och miljömålen uppnåtts rapporteras årligen som en del av hela stadens miljörapportering. Viktiga samarbetspartner för barnomsorgsverket i arbetet på energisparplanen är fastighetskontorets lokalcentral och olika aktörer inom fastighetsunderhållet. Energieffektiviteten förbättras genom att handleda personalen vid förvaltningarna och enligt möjligheterna vidta åtgärder som minskar förbrukningen i fastigheterna i samarbete med lokalcentralen.

toimenpiteitä yhteistyössä tilakeskuksen kanssa.

Varhaiskasvatusvirasto tulee tekemään yhteistyötä kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa jätemäärien seurannan osalta jätteiden synnyn vähentämiseksi. Toimipaikkakohtainen jäteseuranta on tarpeen, sillä sen avulla on mahdollista tehostaa jätteiden lajittelua.

Varhaiskasvatusviraston henkilöstöä kannustetaan ekotukihenkilökoulutuksiin. Vuoden 2016 tavoitteena on vakiinnuttaa ekotukihenkilötoiminta osaksi toimintaa, niin että vuoden loppuun mennessä kaikkiin yksiköihin olisi osoittaa vähintään yksi ekotukihenkilö. Koulutetut ekotukihenkilöt ohjeistavat henkilöstöä toimitilojen energiatehokkuuteen ja kestävän kehityksen periaatteiden noudattamiseen.

Vuoden 2016 tavoitteena on, että päiväkodeista 20 %:lla on vihreä lippu tai muu ulkoinen tunnus kestävän kehityksen työstä vuoden 2016 loppuun mennessä.

Barnomsorgsverket kommer att samarbeta med fastighetskontorets lokalcentral i att följa upp avfallsmängderna i syfte att minska avfallet. Avfallsmängderna på de enskilda verksamhetsställena följs upp för att göra det möjligt att sortera avfallet mer effektivt.

Personalen vid barnomsorgsverket uppmuntras att delta i utbildningen för nya ekostödpersoner. Målet för 2016 är att etablera ekostödverksamheten som en del av barnomsorgsverkets verksamhet så att minst en ekostödperson kan utses i alla enheter. Utbildade ekostödpersoner hjälper personalen att göra verksamhetslokalerna energieffektiva och följa principerna för hållbar utveckling.

Målet för 2016 är att 20 % av daghemmen har fått Grön Flagg eller en annan av en utomstående aktör beviljad erkänsla för arbetet för hållbar utveckling före utgången av 2016.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset– Barn i vård under skolåldern	35 505	36 223	36 685	36 859	37 669	38 255
Omissa päiväkodeissa 31.12– Vid egna daghem 31.12..	21 188	21 444	22 038	22 012	22 381	22 764
Ostopalvelupäiväkodeissa 31.12. – Vid daghem med köpt service 31.12.	213	273	210	210	210	210
Perhepäivähoidossa 31.12– I familjevård 31.12..	1 064	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Lasten kotihoidontuki, lapset 31.12– Hemvårdsstöd, barn 31.12..	8 927	9 034	8 900	8 900	9 154	9 303
Yksityisenhoidontuki, lapset 31.12. – Stöd för privat vård, barn 31.12.	2 887	3 022	3 137	3 237	3 424	3 479
Kerhoissa, lapset 31.12. – I klubbar, barn 31.12.*	1 226	1 450	1 400	1 500	1 500	1 500
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Tilatäyttö– Lokalbeläggning	97,5	100	100	100	100	100
Käyttöaste– Användningsgrad	92,9	92,2	92,5	92,5	92,5	92,5
Menot €/ 1-6v. Hki– Utgifter €/barn 1–6 år Hfors	9 806	9 999	9 904	9 812	9 812	9 812
€/lapsi omissa päiväkodeissa– €/barn vid egna daghem	11 670	11 839	11 596	11 655	11 655	11 655
€/ lapsi ostopalvelupäiväkodeissa– €/barn vid daghem med köpt service	16 953	12 814	14 592	14 592	14 592	14 592
€/lapsi perhepäivähoidossa– €/barn i familjevård	13 289	13 796	13 429	13 497	13 497	13 497
€/lapsi lasten kotihoidontuella– €/barn med hemvårdsstöd	6 078	6 257	6 149	6 163	6 163	6 163
€/lapsi yksityisenhoidontuella– €/barn med stöd för privat vård	6 609	6 319	6 755	6 856	6 856	6 856
€/lapsi kerhossa– €/barn i klubbar**	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
* osa kerholapsista saa myös kotihoidon tukea– en del av barnen i klubbar får även hemvårdsstöd						
** keskimääräinen hinta, koska vaihtelua on paljon kerhon koostumuksen mukaan – genomsnittligt pris för ett barn inom klubbverksamheten eftersom priset varierar mycket enligt klubbens deltagare						
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Päiväkotien määrä– Antalet daghem	272	275	276	276	277	279
Leikkipuistojen määrä– Antalet lekparker	66	66	66	67	67	68
Resurssit – Resurser						
Vakanssit– Anställningar	5 291	5 397	5 800	5 864	5 931	5 993
Henkilöstömäärä– Personalantal	5 740	5 823	5 939	6 040	6 122	6 198
Tilat m2– Lokaler, m²	227 197	233 214	229 894	231 523	232 563	236 243

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Varhaiskasvatuspalvelujen tuottamisessa lähdetään siitä, että hyvin suunniteltu toiminta on taloudellista ja työhyvinvointia edistävää. Keskeisten talouteen vaikuttavien tekijöiden, kuten henkilöstön ja tilojen käyttöä sekä toiminnan suunnittelua kehitetään ja seurataan säännöllisesti tunnuslukujen avulla.

Tuottavuuden toteutumisen osalta on huomioitava, että varhaiskasvatusviraston toiminnasta suuri osa on lakisääteistä toimintaa ja toiminnan kustannukset muodostuvat suurimmaksi osaksi henkilöstö- ja tilavuokrakustannuksista. Kaupungin strategiaohjelman mukaisesti tilat muodostavat varhaiskasvatusviraston keskeisen tuottavuuteen vaikuttavan tekijän. Varhaiskasvatusviraston kustannuksista oman toiminnan henkilöstökulut ovat noin 67 % ja tilavuokrat noin 15 %. Tuottavuuden kehittämisellä pyritään vaikuttamaan myös näiden kustannuserien muodostumiseen.

Virasto pyrkii lisäämään niitä palveluja, jotka vastaavat paremmin asiakkaiden palvelujen tarpeeseen ja ovat taloudellisia. Lasten sijoittaminen palveluihin tehdään strategisten tavoitteiden mukaisesti niin, että yksityinen päivähoito, perhepäivähoito, osapäivähoito ja kerhotoiminta ovat vahvasti palveluvaihtoehtoina käytössä.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Varhaiskasvatusviraston tilankäyttöä seurataan tilankäyttösuunnitelmassa olevilla kaupungin yhteisillä mittareilla, jotka ovat tilojen lukumäärä, käytettävissä oleva huoneistoala kokonaisuutena, sekä asiakas/lapsikohtainen huoneistoala. Päiväkotitilojen seurannassa on käytössä viraston oma tilamittari, tilatäyttöprosentti.

Päiväkotirakennusten korjausvelka on huomattava ja peruskorjausten suunnitelmallinen ajoittaminen riittävän ajoissa on kaupungille kannattavaa. Alueellisiin väistötiloihin ja suunniteltuihin peruskorjauksiin on panostettava tulevaisuudessa. Koska peruskorjaukset nostavat kiinteistöjen vuokrakuluja, on siinä yhteydessä erityisesti tarkasteltava mahdollisuudet tilankäytön tehostamiseen ja palveluverkon kehittämiseen.

Toukokuussa 2015 valmistuneen leikkipuistoselvityksen mukaan arvioidaan, että 13 leikkipuistorakennuksen kunto on huono. Varhaiskasvatusvirasto tekee suunnitelman tilakeskuksen kanssa näiden leikkipuistorakennusten tulevalle kehittämiselle. Seuraavan talonrakentamisohjelman valmistelun yhteydessä esitetään leikkipuistojen peruskorjauksia tai peruskorjausta korvaavia uudisrakennuksia tuleville vuosille. Lisäksi valmistellaan esitys leikkipuistojen palveluverkon kehittämissuunnitelmaksi. Leikkipuistopalveluverkon tilanne

Produktivitetsutfall 2014–2018

Produktionen av barnomsorgstjänster utgår från att välplanerad verksamhet är ekonomisk och främjar välbefinnandet i arbetet. De centrala faktorerna med inverkan på ekonomin såsom personalen och lokalanvändningen samt verksamhetsplaneringen utvecklas och följs regelbundet upp med hjälp av nyckeltal.

Med tanke på produktivitetsutfallet ska man beakta att en stor del av barnomsorgsverkets verksamhet är verksamhet som ordnas enligt lagen och kostnaderna för verksamheten för det mesta består av personalkostnader och lokalhyror. I enlighet med stadens strategiprogram utgör lokalerna en viktig faktor för barnomsorgsverkets produktivitet. Personalkostnaderna för barnomsorgsverkets egen verksamhet uppgår till ca 67 % och lokalhyrorna till ca 15 % av verkets alla kostnader. Genom produktivitetsutveckling strävar man att minska också dessa kostnadsposter.

Verket strävar att öka de tjänster som bättre svarar mot klienternas servicebehov och som är ekonomiska. Hur barn placeras inom tjänsterna bestäms enligt de strategiska målen utgående från att den privata dagvården, familjedagvården, dagvården på deltid och klubb-verksamheten är starka servicealternativ som utnyttjas.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Barnomsorgsverkets lokalanvändning följs upp med stadens gemensamma mätare som anges i verkets plan för lokalanvändningen. Mätarna är antalet lokaler, den tillgängliga lägenhetsytan sammanlagt och den tillgängliga ytan per klient/barn. Inom uppföljningen av daghemslokaler utnyttjar verket sin egen lokalmätare, lokalbeläggningsprocenten.

Reparationsskulden för daghemsbyggnaderna är avsevärd och det är lönsamt för staden att i tillräckligt tidig fas systematiskt tidsplanera ombyggnaderna. Man ska satsa på tillfälliga lokaler i områdena och planerade ombyggnader i framtiden. Eftersom ombyggnaderna höjer hyreskostnaderna för fastigheterna ska man i detta samband särskilt granska möjligheterna att effektivisera lokalanvändningen och utvecklingen av servicenätet.

I en lekparksutredning som blev färdig i maj 2015 ingår en bedömning enligt vilken 13 lekparksbyggnader är i dåligt skick. Barnomsorgsverket gör upp en plan med lokalcentralen om hur dessa lekparksbyggnader i framtiden ska utvecklas. I samband med beredningen av nästa husbyggnadsprogram ges förslag till ombyggnad av lekparker eller nybyggnader som ersätter ombyggnader under kommande år. Dessutom bereds ett förslag till plan för utveckling av servicenätet av lekparker. Läget för servicenätet av lekparker föreläggs nämnden årligen.

esitellään varhaiskasvatuslautakunnalle vuosittain.

Kerhopaikkojen tiloja etsitään aktiivisesti muualtakin kuin leikkipuistoista. Kerhotoimintaa järjestetään myös luonto- ja metsäkerhoina, jolloin tarvittavat sisätilat löytyvät olemassa olevista kaupungin tiloista. Leikkipuistoissa järjestetään monipuolista avointa toimintaa ja koululaisten iltapäivätoimintaa.

Verket söker aktivt lokaler för klubbverksamheten också annanstans än i lekparker. Klubbverksamhet ordnas även i form av natur- och skogsklubbar som utnyttjar stadens befintliga inomhuslokaler. I lekparker ordnas även mångsidig öppen verksamhet och eftermiddagsverksamhet för skolelever.

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)						
Varhaiskasvatusviraston tuottavuusmatriisilla mitattu tuottavuus– Produktiviteten mätt med barnomsorgsverkets produktivitetsmatris	120	121	121	122	122	123

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	225 112	229 894	229 894	231 523	232 563	236 243
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	9,6	9,4	9,4	9,4	9,3	9,4
Hallintokunnan oma mittari, tilatäyttö– Förvaltningens egen mätare, lokalbeläggning	97,5	100	100	100	100	100

4 SIVISTYSTOIMI – BILDNINGSVÄSENDET

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	61 266	56 187	64 773	57 771	59 178	59 150	59 258
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	912 452	925 586	937 721	940 309	930 273	928 239	927 735
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-851 187***	***-869 399***	***-872 948***	***-882 538***	***-871 095***	***-869 089***	***-868 477***
Poistot - Avskrivningar	25 116	28 083	28 997	28 951	28 951	28 665	28 532
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-876 303***	***-897 482***	***-901 945***	***-911 489***	***-900 046***	***-897 754***	***-897 009***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-876 303***	***-897 482***	***-901 945***	***-911 489***	***-900 046***	***-897 754***	***-897 009***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-8,3	15,3	-10,8	5,3	0,0	0,2
Menot - Utgifter		1,4	1,3	0,3	0,5	-0,2	-0,1

4 02 Opetusvirasto – Utbildningsverket

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	28 437	26 839	33 276	26 000	26 921	26 921	26 921
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	657 561	671 863	682 782	684 563	675 500	675 500	675 500
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-629 124***	***-645 024***	***-649 506***	***-658 563***	***-648 579***	***-648 579***	***-648 579***
Poistot - Avskrivningar	10 360	13 787	13 787	14 268	14 268	14 026	13 687
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-639 484***	***-658 811***	***-663 293***	***-672 831***	***-662 847***	***-662 605***	***-662 266***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-639 484***	***-658 811***	***-663 293***	***-672 831***	***-662 847***	***-662 605***	***-662 266***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-5,6	24,0	-3,1	0,3	0,0	0,0
Menot - Utgifter		2,2	1,6	1,9	0,5	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Koulutusjärjestelmässä on tapahtunut ja tapahtuu lähivuosina merkittäviä rakenteellisia ja sisällöllisiä muutoksia, mikä edellyttää koulujen ja oppilaitosten toiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä digitalisaatiota hyödyntäen.

Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön syksystä 2016 asteittain sekä perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa. Uusi opetussuunnitelma tulee muuttamaan koulujen ja oppilaitosten toimintakulttuuria ja oppimisympäristöä sekä toimintatapoja. Talousarviossa on varattu erillisresursseja sekä opetussuunnitelmatyöhön että oppimateriaalien uudistamiseen.

Ammatillisen koulutuksen tutkintojen perusteet uudistuvat ja sähköiset ylioppilaskirjoitukset käynnistyvät. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset muuttavat merkittävästi opetuksen pedagogisia ratkaisuja.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia muutettiin 1.1.2015, joten muutosta ei ole ehditty huomioida vuoden 2015 talousarviossa perusopetuksen osalta. Kunnan velvollisuus järjestää psykologi- ja kuraattoripalvelut muiden koulutuksen järjestäjien oppilaille laajeni koskemaan toisen asteen koulutuksen lisäksi esi- ja perusopetusta. Muutetun lain

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Det har skett stora strukturella och innehållsmässiga förändringar i utbildningssystemet, och fler kommer att ske de närmaste åren. Detta kräver att skolornas och läroanstalternas verksamhet utvecklas med fokus på helheten genom att digitalisering utnyttjas.

De nya läroplanerna börjar stegvis tillämpas hösten 2016 inom både den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. De kommer att förändra skolornas och läroanstalternas verksamhetskultur, lärmiljö och arbetssätt. Särskilda resurser för såväl läroplansarbete som nya läromedel ingår i budgeten.

Grunderna för examina inom yrkesutbildningen revideras, och studentskrivningarna börjar ordnas elektroniskt. De elektroniska studentskrivningarna förändrar avsevärt de pedagogiska lösningarna för undervisningen.

Lagen om elev- och studerandevård ändrades 1.1.2015, och detta hann inte bli beaktat i fråga om den grundläggande utbildningen när 2015 års budget utarbetades. Lagen förpliktar nu kommunen att, även om utbildningsanordnaren är en annan, ordna psykolog- och kuratorstjänster också för sådana som får förskoleundervisning och grundläggande

mukaan muut koulutuksen järjestäjät voivat päättää järjestää palvelut itse. Muilta esi- ja perusopetuksen järjestäjiltä saatujen ilmoitusten perusteella vuoden 2016 talousarviossa on varauduttu järjestämään palveluita osittain kaupungin toimesta ja osittain tukemaan muita koulutuksen järjestäjiä palvelujen järjestämisessä kaupunginhallituksen maaliskuussa 2015 linjaamien periaatteiden mukaisesti.

Eri ammattialojen tietoteknistyminen ja sähköisten palveluiden lisääntyminen edellyttävät panostamista tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntävään opetukseen ammatillisessa koulutuksessa.

Tutkintojärjestelmän uudistaminen, osaamisperustaisuuden vahvistuminen ja rahoitusjärjestelmän mahdollinen muuttuminen edellyttävät koko ammatillisen koulutuksen perusteellista muuttamista: opetuksen modulointi mahdollistaa tutkinnon osien suorittamisen joustavasti, opintoaika ja oppitunnit eivät ole enää opetuksen järjestämisen mittarina vaan osaamisen tuottaminen, osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen on luotava oma järjestelmänsä. Oppimisympäristöt laajenevat entistä enemmän oppilaitoksen ulkopuolelle ja opetus digitalisoituu.

Yhteishaun uudistaminen ja koulutuspaikkojen lisääminen ammatilliseen koulutukseen muuttavat ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijaprofiilia: tuen tarpeessa olevien opiskelijoiden määrä kasvaa ja koulutukseen kiinnittyminen on useammalla nuorella vaikeaa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Talousarvioehdotus perustuu arvioon, että viraston kokonaisasiakasmäärä kasvaa vuonna 2016 noin 1 550:lla eli noin 2,5 % verrattuna vuoteen 2015.

Kaupungin peruskoulujen oppilasmäärän ennakoidaan kasvavan noin 1 340 oppilaalla verrattuna vuoden 2015 oppilasmäärään. Oppilasmäärän ennakoidaan kasvavan runsaalla 1 000 oppilaalla vuodessa suunnittelukauden loppuun. Oppilasmäärän kasvu edellyttää tilankäytön tehostamista, mutta myös uusia tiloja erityisesti uusille asuinalueille. Iltapäivätoiminnan kysyntä kasvaa oppilasmäärän kasvun myötä. Tavoitteena on, että kaikki halukkaat 1. luokkalaiset ja erityisen tuen oppilaat saavat iltapäivätoiminnan paikan. Kysynnän kasvuun vastaaminen edellyttää uusien toimintamuotojen ja -mallien kehittämistä.

Suhteellisesti eniten asiakasmäärän ennakoidaan kasvavan ruotsinkielisessä päivähoidossa, jossa lapsimäärä kasvaa yli 100 lapsella eli 6 %. Kasvun ennakoidaan jatkuvan suunnittelukaudella.

utbildning och inte bara för studerande på andra stadiet. Utbildningsanordnarna kan efter att lagen ändrats besluta tillhandahålla tjänsterna själva. På basis av meddelanden från andra som ordnar förskoleundervisning och grundläggande utbildning räknar staden i budgeten för år 2016 med att delvis tillhandahålla tjänsterna själv och delvis stödja andra utbildningsanordnare som valt att sköta uppgiften. Staden följer här principer som stadsstyrelsen fattade beslut om i mars 2015.

I och med att IT kommit in i olika yrkesområden och de elektroniska tjänsterna ökat måste det satsas på sådan undervisning inom yrkesutbildningen där IT- och kommunikationstekniken utnyttjas.

Att examenssystemet reformeras, kunskapsbaseringen stärks och finansieringssystemet eventuellt ändras kräver att hela yrkesutbildningen ses över grundligt: Genom att utbildningen uppdelas i moduler kan examensdelar avläggas flexibelt. Studietiden och lektionerna är inte längre mätare när undervisningen ordnas utan i stället kunskapsproduktionen. Ett eget system måste skapas för hur kunskaper och färdigheter ska identifieras och erkännas. Lärmiljöerna sträcker sig i högre grad utanför läroanstaltslokalerna, och undervisningen digitaliseras.

Studerandeprofilen inom den grundläggande yrkesutbildningen förändras i och med att den gemensamma ansökan reformerats och antalet studieplatser ökar inom yrkesutbildningen: antalet studerande som behöver stöd ökar betydligt, och fler unga får svårt att engagera sig i utbildningen.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Budgetförslaget baserar sig på en beräkning enligt vilket det totala antalet elever och studerande år 2016 är ca 1 550 större än år 2015. Ökningen motsvarar ca 2,5 %.

Antalet elever i stadens grundskolor beräknas år 2016 öka med knappa 1 340 från år 2015. Antalet väntas öka med drygt 1 000 om året under hela planeringsperioden. Ökningen kräver en effektivare lokalanvändning och dessutom nya lokaler särskilt i nya bostadsområden. Efterfrågan på eftermiddagsverksamhet ökar när antalet elever ökar. Målet är att alla elever i årskurs 1 och elever som får särskilt stöd ska få en plats inom eftermiddagsverksamheten om en sådan behövs. För att den ökande efterfrågan ska kunna tillgodoses måste nya verksamhetsformer och -modeller utvecklas.

Antalet barn inom den svenska dagvården väntas proportionellt sett öka mest. Det är fråga om en ökning med drygt 100 barn, 6 %. Ökningen beräknas fortsätta under hela planeringsperioden.

Koulutus- ja nuorisotakuun sekä määrällisesti riittävän ja ammattitaitoisen työvoiman tarjonnan turvaaminen alueen elinkeinoelämän ja julkisen palvelutuotannon tarpeisiin lisäävät ammatillisen koulutuksen kysyntää ja tarvetta. Yhteishaun uudistaminen helpottaa peruskoulun päättävien nuorten pääsyä ammatilliseen peruskoulutukseen. Helsingissä on kuitenkin yli 20 000 alle 29-vuotiasta nuorta, joilla ei ole toisen asteen koulutusta. Heistä yli 40 % on maahanmuuttajataustaisia nuoria. Työvoimatarpeen kasvun ennakoidaan keskittyvän palvelualoille sekä sosiaali- ja terveysalalle, myös logistiikassa, rakentamisessa ja teollisuudessa tarvitaan ammattiosaajia.

Efterfrågan på och behovet av yrkesutbildning ökar när utbildnings- och ungdomsgarantin ska uppfyllas och ett utbud av kvantitativt tillräcklig, yrkeskunnig arbetskraft ska säkras i enlighet med behoven i arbetslivet och inom den offentliga tjänsteproduktionen i området. Tack vare att den gemensamma ansökan reformerats blir det lättare för unga som går ut grundskolan att få en plats inom den grundläggande yrkesutbildningen. Fler än 20 000 helsingforsare under 29 år saknar nu utbildning på andra stadiet. Mer än 40 % av dessa har invandrarbakgrund. Arbetskraftsbehovet väntas öka främst inom servicebranscherna och social- och hälsovården. Yrkesfolk behövs också inom logistik, byggande och industri.

Toisen asteen koulutuksen tarjontaa lisätään ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan puitteissa. Ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupa kasvaa vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna 370 opiskelijalla eli 4,4 %. Tavoitteena on lisätä koulutuspaikkoja koko suunnittelu-kauden ajan. Myös oppisopimuskoulutuksen kysynnän ennakoidaan kasvavan. Lukiokoulutuksen opiskelijamäärän sen sijaan ennakoidaan laskevan noin 300:lla johtuen ikäluokkien pienentymisestä. Väestöennusteen mukaan lukioikäisten 15–17 -vuotiaiden määrä vähenee noin 500:lla Helsingissä vuoteen 2017 mennessä, minkä jälkeen se lähtee kasvuun.

Utbudet av yrkesutbildning på andra stadiet ökas inom ramen för tillståndet att ordna sådan utbildning. vilket betyder att antalet studerande inom den grundläggande yrkesutbildningen år 2016 ökar med 370, 4,4 %, från år 2015. Avsikten är att antalet utbildningsplatser ska öka under hela planeringsperioden. Efterfrågan på läroavtalsutbildning väntas öka. Däremot väntas antalet studerande inom gymnasieutbildningen minska med ca 300 på grund av att årskullarna är mindre. Enligt befolkningsprognosen minskar antalet helsingforsare i gymnasieåldern, 15–17-åringar, med ca 500 tills det efter år 2017 börjar öka.

Opiskelijalle on oltava mahdollista suorittaa joustavasti opintoja eri koulutusmuodoissa ja eri tutkinnoissa, mikä edellyttää rakenteiden muuttamista kuten esimerkiksi laajennetun työssäoppimisen käyttöönottoa, 2 + 1 -mallin kehittämistä eli siirtyminen oppilaitosmuotoisesta opiskelusta oppisopimuskoulutukseen ja nuorten oppisopimuskoulutuksen kehittämistä sekä avoimien opintojen integroimista tutkinto-tavoitteiseen koulutukseen. Valmistavien koulutusten yhdistyminen yhdeksi valmistavaksi koulutukseksi (valma) mahdollistaa opiskelijalle oman uran löytämisen paremmin ja sujuvoittaa siirtymistä tutkintoon johtavaan koulutukseen.

Det måste vara möjligt för studerande att genomföra studier flexibelt inom olika utbildningsformer och examina. Detta kräver att strukturerna ändras, t.ex. att lärandet på arbetsplatsen byggs ut, att modellen 2+1 utvecklas, varmed avses en övergång från studier i läroanstaltsform till läroavtalsutbildning, att läroavtalsutbildningen för unga utvecklas och att öppna studier integreras med examensinriktad utbildning. Att de förberedande utbildningarna slagits ihop till en enda förberedande utbildning (VALMA) gör att de studerande lättare kan hitta sin egen bana och att övergången till examensinriktad utbildning blir smidigare.

Kehitystyötä on tehtävä kokonaisvaltaisesti ja systemaattisesti, kohti lasten ja nuorten tarpeita vastaavaa uudenlaista toiminta-kulttuuria ja koulutuksen ja oppimisen ekosysteemiä. Digitalisaatio vaikuttaa vahvasti koulutukseen ja oppimiseen. Uudet tutkintojen perusteet ja opetussuunnitelmat tarjoavat mahdollisuuden systemaattiseen toimintakulttuurin muuttamiseen. Tavoitteena on myös samalla parantaa hallitusti toiminnan tuottavuutta.

Utvecklingsarbetet måste utföras helhetsfokuserat och systematiskt och ha som mål en ny verksamhetskultur som tillgodoser barnens och de ungas behov och ett ekosystem för utbildning och lärande. Digitaliseringen påverkar kraftigt utbildningen och lärandet. De nya examensgrunderna och läroplanerna gör det möjligt att förändra verksamhetskulturen systematiskt. Avsikten är att produktiviteten i verksamheten samtidigt ska förbättras på ett kontrollerat sätt.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden ja opiskelijoiden määrä kasvaa sekä perusopetuksessa että toisen asteen koulutuksessa. Maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille tarvitaan räätälöityjä ja tuettuja koulutuspolkuja, jotta heidän pääsynsä lukiokoulutukseen ja ammatilliseen tutkinto-tavoitteiseen koulutukseen turvataan, erityistä huomiota on kiinnitettävä myöhään Suomeen tulleiden 15–

Antalet elever och studerande med invandrarbakgrund ökar inom såväl den grundläggande utbildningen som utbildningen på andra stadiet. Barn och unga med invandrarbakgrund behöver skräddarsydda utbildningsvägar där de får stöd för att säkert komma in på gymnasieutbildning och examensinriktad yrkesutbildning. Det måste särskilt ses

17-vuotiaiden maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutukseen.

Erityisesti toisen asteen koulutuksessa on tarvetta kehittää erilaisia toimia, joilla tähdätään koulutukseen kiinnittymiseen, keskeyttämisen vähentämiseen, läpäisyn edistämiseen (tutkinto kolmessa vuodessa) sekä urasuunnitelmien selkeyttämiseen. Erityisiä toimia tarvitaan maahanmuuttajien koulutukseen pääsyn edistämiseksi, jotta heidän pääsynsä tutkintotavoitteeseen koulutukseen turvataan. Tämä edellyttää heidän suomen kielen taitonsa parantamista sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksiensa vahvistamista.

Hallinnon digitalisoituminen muuttaa asiakirjahallintoa ja toimintatapoja.

Kilpailuttaminen

Vuonna 2016 hankintatoimen kehittämistä jatketaan Helsingin kaupungin hankintastrategian, opetusviraston vuonna 2014 uudistetun hallintokuntakohtaisen hankintastrategian sekä ilmastolinjausten mukaisesti. Painopistealueina ovat mm. ympäristövaikutusten huomioiminen hankinnoissa, terveen kilpailun edistäminen sekä innovatiiviset hankinnat. Viraston tila- ja hankintapalveluissa vuonna 2013 käyttöön otetun sähköisen Cloudia-kilpailutusjärjestelmän käyttöä laajennetaan koko virastoa koskevaksi.

Kilpailuttamista jatketaan niillä toimialueilla ja niissä tehtävissä, jotka jo kuuluvat kilpailuttamisen piiriin. Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista laajennetaan tai uusia kaupungin itse hoitamia tehtäviä saatetaan kilpailutuksen piiriin kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Tällä hetkellä kilpailutuksen piirissä on 12,5 % ruoka- ja siivous-palveluista. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti opetusviraston ruokapalvelujen kilpailuttamista lisätään viiden vuoden kuluessa vaiheittain korkeintaan noin 30 prosenttiin. Opetusviraston siivous- ja kiinteistöpalvelut kilpailutetaan kokonaisuudessaan kaupunginvaltuuston vahvistaman siirtymäaikajärjestelyn mukaisesti viidessä noin 20 prosentin kokonaisuudessa vuodesta 2017 alkaen.

Riskienhallinta

Tavoitteiden toteutumisen kannalta merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu seuraavat viisi riskiä:

Jollei koulu- ja oppilaitosverkosto jousta palvelutarpeiden muutosten mukaisesti, resursseja käytetään tehottomasti. Riskiä vältetään arvioimalla palveluverkon muutostarvetta säännöllisesti uusien väestöennusteiden perusteella huomioiden opetuslautakunnan asettamat koulutuspoliittiset tavoitteet. Tavoitteena ovat toimivat, tehokkaat tilat ja osallistava valmistelu.

till att 15–17-åringar med invandrarbakgrund som kommit till Finland sent får utbildning.

Speciellt Inom utbildningen på andra stadiet finns ett behov av att utveckla olika åtgärder som syftar till engagemang i studierna, färre avhopp, fullföljd utbildning på kortare tid (examen på tre år) och klarare karriärplaner. Särskilda åtgärder behövs för att invandrare lättare ska komma in på utbildning, varvid målet är examensinriktad utbildning. För att lyckas måste invandrarna lära sig finska bättre och få starkare studie- och arbetslivsfärdigheter.

Att förvaltningen digitaliserats förändrar dokumenthanteringen och arbetssätten.

Konkurrensutsättning

Arbetet med att utveckla upphandlingen fortsätter år 2016 i enlighet med stadens upphandlingsstrategi, utbildningsverkets egen, år 2014 reviderade upphandlingsstrategi och verkets klimatriktlinjer. Till det som prioriteras hör att miljökonsekvenserna ska beaktas vid upphandling, en sund konkurrens främjas och innovativa upphandlingar genomföras. Hela verket börjar använda Cloudia, det elektroniska system för konkurrensutsättning som verket år 2013 införde för lokal- och inköpstjänster.

Konkurrensutsättningen fortsätter inom de verksamhetsområden och i de uppgifter som redan konkurrensutsätts. Den byggs ut i fråga om stadens egen verksamhet eller så börjar nya uppgifter som staden själv sköter konkurrensutsättas i enlighet med beslut av stadsfullmäktige. Andelen konkurrensutsatta mat- och städtjänster är för närvarande 12,5 % vid utbildningsverket. Enligt ett beslut av stadsfullmäktige ska denna andel etappvis inom fem år ökas till högst ca 30 %. Verket ska enligt samma beslut konkurrensutsätta städ- och fastighetstjänsterna i form av fem helheter på ca 20 % fr.o.m. år 2017. Detta baserar sig på ett arrangemang som stadsfullmäktige bestämt för en övergångstid.

Riskhantering

De fem följande riskerna är de största när det gäller att nå målen:

Om nätet av skolor och läroanstalter inte ger efter i enlighet med förändringar i behovet av tjänster används resurserna ineffektivt. Risken undviks genom att behovet av att ändra servicenätet bedöms regelbundet utifrån de nya befolkningsprognoserna och utbildningspolitiska mål som utbildningsnämnden ställt upp. Målet är fungerande, effektiva lokaler och inkluderande beredning

Asuinalueiden erilaistumiskehitys uhkaa koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista. Tämä näkyy kouluvalinnoissa. Eriarvoistumiskehitystä ehkäistään laadukkailla, osallistavilla ja joustavilla oppimisympäristöillä. Osaa kouluista tuetaan kohdennetuilla lisäresursseilla, kuten positiivisen diskriminaation rahoituksella. Tiedottamista tehostetaan ja lähikoulun vetovoimaa kohotetaan. Huolehditaan soveltuvuuskoeverkon sekä kieliohjelman alueellisesta monipuolisuudesta ja oikeasta kohdentamisesta. Kodin ja koulun yhteistyön malleja monipuolistetaan ja osallisuutta vahvistetaan.

Riskinä on, että jos sisäilman laatua parantavia hankkeita ei saada toteutettua suunnitellussa aikataulussa, sisäilmaongelmien määrä kasvaa. Tavoitteena on, että koulujen, oppilaitosten ja ruotsinkielisten päiväkotien sisäilman laatu pysyy hyvänä tai paranee.

Riskinä on, että ammatillisen koulutuksen opintojen keskeyttäminen ei vähene eikä läpäisy parane, mikä vaikeuttaa koulutus- ja nuorisotakuun toteuttamista. Riskejä vältetään opintojen pedagogisella kehittämisellä. Ohjaus- ja tukitoiminnalla motivoidaan ammatillisen koulutuksen opiskelijoita suorittamaan opintonsa loppuun kolmessa vuodessa. Opintojen keskeyttämisten ehkäisemiseksi opiskelijoiden poissaoloja ja opintosuorituksia seurataan säännöllisesti ja niihin puututaan ohjaus- ja tukitoimenpitein. Opetuksen ja kasvatuksen prosessien toimivuutta kehitetään.

Koulutuspalveluiden laadun turvaamiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi opetusviraston strategisena painopisteenä suunnittelu-kaudella on koulujen ja oppilaitosten kokonaisvaltainen kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Opetusvirasto painottaa tulevalla suunnittelukaudella seuraavia asioita:

- koulujen ja oppilaitosten kokonaisvaltainen kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen (tulevaisuuden koulu)
- koulutus- ja nuorisotakuun toteuttaminen
- maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulupolun tukeminen.

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Nuorille tilaa kuulua ja loistaa

Alueellista ja koulujen välistä eriarvoistumiskehitystä estetään kouluverkkoratkaisuilla ja oppilaaksiottoa

Att bostadsområden utvecklas olika är ett hot mot utbildningsjämlikhet. Detta syns på hur skolor väljs. Utvecklingen mot att de olika områdena får olika status stoppas genom högklassiga, inkluderande och flexibla lärmiljöer. En del av skolorna får stöd i form av riktade extra resurser, exempelvis pengar för positiv särbehandling. Informationen effektiviseras och närskolan görs attraktivare. Områdesmässig mångsidighet och rätt kanalisering betonas när det gäller språkprogrammet och nätet av klasser med antagning på basis av lämplighetsprov. Modellerna för samarbete mellan hem och skola görs mångsidigare och delaktigheten stärks.

Risken finns att problemen med inomhusluften blir fler om projekt som förbättrar luften inte kan genomföras enligt den tänkta tidsplanen. Målet är att inomhusluften i skolor, läroanstalter och svenska daghem ska förbli god eller bli bättre.

Risken finns att avhoppen från studierna inom yrkesutbildningen inte blir färre och att slutförandegraden inte höjs. Detta gör det svårare att uppfylla utbildnings- och ungdomsgarantin. Studierna utvecklas pedagogiskt för att riskerna ska undvikas. De studerande inom yrkesutbildningen motiveras med handledning och stöd att slutföra sina studier på tre år. Utbildningsverket försöker förhindra att studierna inte blir slutförda genom att regelbundet följa hur mycket de studerande är frånvarande och hurdana deras studieprestationer är och vid behov ingripa genom handlednings- och stödåtgärder. Undervisnings- och fostransprocesserna görs mer välfungerande.

För att kvaliteten på utbildningstjänsterna ska tryggas och produktiviteten förbättras har utbildningsverket som strategisk prioritet under planeringsperioden att utveckla skolorna och läroanstalterna på ett helhetsfokuserat sätt genom att utnyttja digitalisering.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Utbildningsverket betonar följande under den nya planeringsperioden:

- Skolorna och läroanstalterna utvecklas på ett helhetsfokuserat sätt genom att digitalisering utnyttjas (framtidens skola).
- Utbildnings- och ungdomsgarantin blir uppfylld.
- Barn och unga med invandrarbakgrund får stöd på studievägen.

Välmående helsingforsare

Utrymme för de unga att höras och lysa

Utvecklingen mot att de olika områdena och skolorna får olika status stoppas genom skolnätslösningar och reglering

säätelemällä (määritellään koulujen enimmäisoppilasmäärät). Koulujen PD-raha tukee tasa-arvoisten koulutuspalvelujen toteutumista. Koulutuksellisten tasa-arvohankkeiden toimenpiteillä tuetaan oppilaiden koulunkäyntiä ja varmistetaan erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden osalta peruskoulun päättäminen ja toiselle asteelle siirtyminen. Tätä työtä tehdään yhteistyössä nuorisotoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

av elevantagningen (det maximala antalet elever i skolorna slås fast). Skolornas pengar för positiv särbehandling bidrar till att utbildningsjämlikhet förverkligas. Utbildningsverket stöder eleverna i deras skolgång med åtgärder inom projekt som gäller utbildningsjämlikhet och ser särskilt till att elever som riskerar att bli utslagna går ut grundskolan och fortsätter med studier på andra stadiet. Verket samarbetar i detta med ungdomsväsendet och social- och hälsovården

Kodin ja koulun yhteistyön malleja monipuolistetaan, jotta kaikki huoltajat saadaan mukaan oppilaan kasvun ja kehityksen tukemiseen. Vanhempien osallisuutta vahvistetaan.

Modellerna för samarbete mellan hem och skola görs mångsidigare för att alla vårdnadshavare ska bli involverade när det gäller att stödja barnen i deras växande och utveckling. Delaktigheten hos föräldrarna stärks.

Keskeisenä strategiakauden tavoitteena ovat koulutus- ja nuorisotakuun toteuttaminen sekä syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen. Toisen asteen tutkinto ehkäisee syrjäytymistä, lisää työllistymistä ja pidentää työuria. Tässä kohdassa linjattuja koulutus- ja nuorisotakuun toteuttamiseen liittyviä tavoitteita sisältyy osittain strategiaohjelman kohtaan ”Osaavien ihmisten kaupunki”.

Ett viktigt mål för strategiperioden är att utbildnings- och ungdomsgarantin ska bli uppfylld och utslagning motverkas. En examen på andra stadiet motverkar utslagning, förbättrar sysselsättningsmöjligheterna och förlänger karriären. De i detta avsnitt uppställda målen för hur utbildnings- och ungdomsgarantin ska bli uppfylld ingår delvis i strategiprogrammet under rubriken En stad med kunnigt folk.

Koulutus- ja nuorisotakuun toteuttamiseksi lisätään koulutuspaikkoja sekä nuorten ammatillisessa peruskoulutuksessa että aikuiskoulutuksessa mukaan lukien oppisopimuskoulutus, jotta alle 29-vuotiaille ilman toisen asteen tutkintoa oleville nuorille aikuisille voidaan turvata koulutus tutkintoon tai tutkinnon osaan. Samalla kehitetään nuorten alle 20-vuotiaiden oppisopimuskoulutusta paremmin heille sopivaksi koulutusmuodoksi. Nuorille alle 20-vuotiaille kehitetty oppisopimuksen ennakkojakso avaa uuden väylän hakeutua oppisopimuskoulutukseen. Ammatillisen koulutuksen laatu ja työelämävastaavuus turvataan suuntaamalla ja kehittämällä koulutusta yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun koulutuksen järjestäjien, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa tehtävän ennakointityön perusteella

För att utbildnings- och ungdomsgarantin ska bli uppfylld och helsingforsare under 29 år utan examen på andra stadiet ska ges möjligheter att få utbildning för en examen eller en del av en examen ökas antalet studieplatser inom både den grundläggande yrkesutbildningen för unga och vuxenutbildningen inklusive läroavtalsutbildningen. Samtidigt utvecklas läroavtalsutbildningen för helsingforsare under 20 år så att utbildningsformen blir lämpligare för dem. Den för unga under 20 år utvecklade förhandsperioden med anknytning till läroavtal öppnar en ny väg till läroavtalsutbildning. Utbildningsverket ser till att yrkesutbildningen är högklassig och svarar mot behoven i arbetslivet genom att inrikta och utveckla utbildningen utifrån förutseende arbete som utförs tillsammans med andra utbildningsanordnare i huvudstadsregionen, företag och andra aktörer.

Lukiokoulutuspaikka tarjotaan vähintään 60 prosentille perusopetuksen päättävistä nuorista.

Minst 60 % av de unga som slutför den grundläggande utbildningen får en gymnasieplats.

Koulutustakuun toteuttamiseksi yhteistyötä perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa tehostetaan. Perusopetuksen päättövaiheessa lisätään erityisesti ammatilliseen koulutukseen ja eri ammattialoihin tutustumista sekä vahvistetaan ohjausta ja tukitoimia jatkamalla niitä toiselle asteelle saakka, jotta mahdollisimman moni ammatilliseen koulutukseen hakeutuva perusopetuksen päättävä nuori löytäisi oman alansa ja kiinnittyisi hyvin ammatilliseen koulutukseen. Läheistä yhteistyötä tehdään Tulevaisuustiskin kanssa, josta 15–17-vuotiaita ilman toisen asteen koulutuspaikkaa olevia nuoria ohjataan nivelvaiheen koulutuksiin, nuorten työpajatoimintaan ja tutkintotavoitteiseen lukio- ja ammatilliseen koulutukseen.

För att utbildningsgarantin ska bli uppfylld effektiviseras samarbetet i fråga om övergångsskedet mellan den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet. I slutskedet i den grundläggande utbildningen ökas särskilt möjligheterna att bekanta sig med yrkesutbildning och olika yrkesområden. Likaså stärks handledningen och stödåtgärderna genom att de fortsätter på andra stadiet. Syftet är att så många som möjligt av de unga som slutför den grundläggande utbildningen och söker sig till yrkesutbildning ska hitta sin egen bransch och engagera sig ordentligt i yrkesutbildningen. Nära samarbete bedrivs också med Framtidsdisken, där 15–17-åringar utan studieplats på andra stadiet styrs till utbildningar i övergångsskedet,

verkstadsverksamhet för unga och examensinriktad gymnasie- och yrkesutbildning.

Avoimen ammattiopiston käynnistäminen on luonut joustavia väyliä toisen asteen opintoihin ilman toisen asteen koulutuspaikkaa jääneille ja myös toisen asteen opinnoissa keskeyttämisvaarassa oleville. Avoimessa ammattiopistossa räätälöidään yksilöllisiä koulutuspolkuja nuorten erilaisiin tarpeisiin. Toimintamuotoja ovat ammatillisen koulutuksen joustava aloittaminen tai siirtyminen joustavasti toiselle alalle, opintoihin valmentaminen ja oman polun löytäminen sekä erilaiset osaamisen kartuttamisen muodot osaamisen tunnistamista ja tunnustamista hyödyntäen.

Det nya öppna yrkesinstitutet har skapat smidiga vägar till studier på andra stadiet dels för sådana som blivit utan studieplats på andra stadiet, dels för sådana som fått en studieplats men är frestade att avbryta sina studier. I öppna institutet skräddarsys individuella utbildningsvägar för olika behov hos de unga. Verksamhetsformerna är smidig inledning på yrkesutbildning eller övergång till en annan bransch, förberedelse för studier och val av studieväg, dessutom olika former av att öka kunskaperna genom ett system för hur kunskaper och färdigheter ska identifieras och erkännas.

Nuoriso- ja koulutustakuuta toteutetaan toimialarajat ylittäen. Ohjaamo Helsinki on kaupunginkanslian, sosiaali- ja terveysviraston sekä nuorisoasiainkeskuksen kanssa ESR-rahoituksella toteutettava monialainen nuorten palvelupiste, joka kokoaa nuoren elämänkulun kannalta keskeiset (muun muassa koulutus, talous, työ, terveys, asuminen ja vapaa-aika) palvelut niin sanotun yhden oven periaatteen mukaisesti. Avoimet opinnot sekä etsivä nuorisotyö ja urasuunnittelunohjaus ovat kiinteässä yhteydessä Ohjaamo Helsinkiin.

Ungdoms- och utbildningsgarantin uppfylls genom arbete som överskrider gränser mellan verksamhetsområden. Ohjaamo i Helsingfors är ett serviceställe för unga inrättat av stadskansliet, social- och hälsovårdsverket och ungdomscentralen med bidrag från Europeiska socialfonden. Verksamheten är sektorövergripande, och de tjänster som mest behövs i de ungas liv (bl.a. utbildning, ekonomi, arbete, hälsa, boende och fritid) finns under samma tak. Öppna studier, uppsökande ungdomsarbete och handledning vid karriärplanering har nära anknytning till Ohjaamo.

Ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamista ja opintojen keskeyttämisen vähentämistä tukevia toimenpiteitä jatketaan. Pedagogiikan kehittäminen vahvistamalla osaamisperusteisuutta sekä osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä rakenteiden kehittäminen moduloimalla opinnot mahdollistavat opiskelijoille entistä joustavammat ja yksilöllisemmät opintopolut. Läpäisyä tehostetaan ja keskeyttämistä vähennetään kehittämällä opiskelijoille joustava siirtyminen koulutusmuodosta toiseen, ammatillisen oppilaitosmuotoisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen yhdistävään 2+1 -malliin.

Utbildningsverket fortsätter med åtgärder som syftar till att yrkesutbildningen ska slutföras snabbare och färre avbryta sina studier. De studerande får mer flexibla och individuella studievägar i och med att pedagogiken utvecklas så att kunskapsbaseringen och sättet att identifiera och erkänna kunskaper och färdigheter stärks och i och med att strukturerna utvecklas så att studierna uppdelas i moduler. För att yrkesutbildningen ska bli slutförd snabbare och färre avbryta sina studier utvecklar verket möjligheter för de studerande att smidigt gå över från en utbildningsform till en annan, m.a.o. att följa modellen 2+1, som kombinerar yrkesutbildning i läroanstaltsform och läroavtalsutbildning.

Opiskelijoiden motivoituneisuutta ja kiinnittymistä opintoihin lisätään uudistamalla pedagogiikkaa sekä lukio- että ammatillisessa koulutuksessa ilmiöpohjaisuuden ja portfolio-oppimisen pohjalta, jolloin opintojen pirstaleisuus vähenee ja autenttisuus lisääntyy. Opiskelijoiden kiinnittymistä opintoihin tuetaan lisäksi ottamalla asteittain käyttöön sähköinen, henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS).

De studerande görs mer motiverade och villiga att engagera sig i sina studier genom att pedagogiken reformeras så att den blir fenomenbaserad och inkluderar portföljmetoden inom både gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. Reformen gör studierna mindre splittrade och mer autentiska. De studerande görs dessutom mer engagerade i sina studier genom att en elektronisk individuell studieplan stegvis införs.

Koulu on oppilaille turvallinen paikka. Kiusaamiseen päiväkodeissa ja kouluissa puututaan sovittujen mallien mukaisesti. Oppilaiden kokemaan turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Skolan är en trygg plats för eleverna. Mobbning i daghem och skolor tas tag i utifrån överenskomna modeller. Särskild vikt fästs vid att eleverna själva känner sig trygga.

Nuorten syrjäytymistä ehkäistään tukemalla heidän kiinnittymistään yhteiskuntaan ja kulttuuriin monihallintokuntaisena yhteistyönä. Kouluja vahvistetaan

Utslagning bland unga förebyggs genom stöd som gör att de unga får fotfäste i samhället och kulturen. Detta sker genom samarbete mellan flera förvaltningar. Skolorna stärks särskilt

erityisesti niillä alueilla ja niissä toiminnoissa, joissa nuorten yhdenvertaisen aseman varmistaminen sitä edellyttää. Alueellisten hyvinvoinnin koordinaatioryhmien toiminta vakiinnutetaan strategiakauden aikana. Ryhmien toiminta pohjautuu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen alueilla. Oppilaiden käytös- ja poissaolo-ongelmien selvittelyyn luodaan uusia toimintamalleja. Poissaoloihin tehty puuttumisen portaat -malli on käytössä kaikissa kouluissa sekä ryhmämuotoisen toiminnan avulla kiinnitetään oppilaita opiskeluun ja mahdollisimman joustavaan jatkamiseen toiselle asteelle.

Kouluissa ja oppilaitoksissa kehitetään koulutuksen digitalisaatiota sekä pedagogista, fyysistä ja virtuaalista oppimisympäristöä, jotta voidaan nykyistä paremmin vastata yhteiskunnan ja työelämän osaamistarpeisiin. Lähtökohtana tulevaisuuden koulussa on systeeminen toimintakulttuurin sekä oppimisen ja opetuksen menetelmien kehittäminen.

Maahanmuuttajat aktiivisina kaupunkilaisina

Maahanmuuttajanuorten ja -lasten koulupolkua tuetaan sen kaikissa vaiheissa.

Koulutuksellista tasa-arvoa edistetään vahvistamalla perusopetuksessa oppilaiden luku- ja kirjoitustaitoja, valmistavan opetuksen jälkeisen suomen kielen opetusta sekä vanhemmuuden tukea. Peruskoulun päättövaiheessa maahan tulleiden nuorten opintojen ohjausta ja oppilashuoltoa tehostetaan. Valmistavassa opetuksessa kehitetään integroivia toimintamalleja kaikissa ikäryhmissä ja koulutulokkailla laajennetaan reppurahan kokeilua. Koulutulokkaita ei ohjata erillisiin valmistavan opetuksen ryhmiin, vaan he aloittavat koulun omassa lähikoulussa.

Maahanmuuttajanuorten pääsyä toisen asteen koulutukseen helpotetaan jatkamalla ja vahvistamalla lukioon valmistavaa koulutusta sekä ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa Valma-koulutusta. Avoimet opinnot tarjoavat koulutusvaihtoehtoja maahanmuuttajataustaisille nuorille. Avoin ammattiopisto tarjoaa oman koulutuspolun maahanmuuttajataustaisille nuorille. Lisäksi toisen asteen opinnoissa järjestetään suomi toisena kielenä opetusta sekä ohjataan ja tuetaan maahanmuuttajataustaisia nuoria erityisesti opintojen alussa. Ruotsinkielistä kotoutumista, erityisenä painopistealueena kielellisen kehityksen tukeminen sekä palvelupolkuja kehitetään osana opetussuunnitelma- ja palveluverkon kehittämistyötä.

Maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutuspolut Helsingissä -työryhmän esityksiä toteutetaan vuonna 2016: kaupunkitasoinen maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumis- ja palveluverkosto nimitettiin ja se aloitti toimintansa vuoden 2014 lopussa. Verkosto koordinoi esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista. Vuonna 2016

i de områden och i den verksamhet där åtgärder krävs för att alla unga ska ha samma ställning. Verksamheten i lokala koordineringsgrupper för välbefinnandet blir permanent under strategiperioden. Den baserar sig på att målen i välfärdsplanen för barn och unga ska uppnås i de olika områdena. Nya modeller skapas för hur problem med uppförande och frånvaro bland eleverna ska utredas. En modell för stegvist ingripande vid frånvaro används i alla skolor, och verksamhet i gruppform tillämpas för att eleverna ska engagera sig i sin skolgång och kunna fortsätta med studier på andra stadiet så smidigt som möjligt

Skolorna och läroanstalterna utvecklar digitaliseringen i utbildningen och den pedagogiska, fysiska och virtuella lärmiljön för att behovet av kunnande i samhället och arbetslivet ska kunna tillgodoses bättre. Utgångspunkt för framtidens skola är att verksamhetskulturen och metoderna för lärande och undervisning ska utvecklas systematiskt.

Invandrarna som aktiva helsingforsare

Invandrarungdomar och -barn får stöd i alla etapper på studievägen

Utbildningsjämlikhet främjas genom att elevernas läs- och skrivfärdigheter, undervisningen i finska efter den förberedande undervisningen och stödet till föräldrarna stärks inom den grundläggande utbildningen. Studiehandledningen och elevvården för unga som kommit till Finland i slutskedet i den grundläggande utbildningen effektiviseras. Integrativa modeller utvecklas för den förberedande undervisningen i alla åldersgrupper, och det i fråga om nybörjare inledda försöket med en peng som följer individen utvidgas för denna åldersgrupp. Nybörjarna styrs inte till särskilda grupper för förberedande undervisning utan de inleder skolgången i sin egen närskola.

Unga med invandrarbakgrund får det lättare att komma in på utbildning på andra stadiet genom att den utbildning som förbereder för gymnasieutbildning och den som förbereder för grundläggande yrkesutbildning fortsätter och stärks. Öppna studier ger invandrarungdomar utbildningsalternativ. Öppna yrkesinstitutet har en egen utbildningsväg för dessa ungdomar. Undervisning i finska som andra språk ordnas som en del av studierna på andra stadiet. Invandrarungdomarna handleds och stöds speciellt i början av studierna. Integreringen på svenska utvecklas med särskilt fokus på stöd för den språkliga utvecklingen, och dessutom utvecklas vägar till tjänster. Detta är en del av arbetet med att utveckla läroplanen och servicenätet.

Förslag från arbetsgruppen för utbildningsvägar i Helsingfors för unga med invandrarbakgrund genomförs år 2016: ett integrations- och servicenätverk för unga med invandrarbakgrund bildades för hela Helsingfors och inledde sin verksamhet i slutet av år 2014. Nätverket samordnar arbetet med att utföra de föreslagna åtgärderna. År 2016

kehitetään myös maahanmuuttajanuorten tilastollista seurantaa.

Helsinkiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat ja terveyserot kaventuvat.

Oppilaita motivoidaan monipuoliseen liikuntaan koulupäivien aikana ja niiden jälkeen. Koulupäivien liikunnallisuutta lisätään ja oppimisympäristöjä kehitetään toiminnallisemmaksi. Liikkuva koulu -toimintamalli vakiinnutetaan Helsingissä kaikkiin kouluihin. Opetusvirasto ja liikuntavirasto yhdessä Lähiörahasto- ja Lähiöprojektihankkeiden kanssa selvittävät mahdollisuuksia kehittää koulujen pihoja osaksi alueen lähiliikuntapaikkoja.

Kaupungin Lihavuuden ehkäisyn ja hoidon -toimenpideohjelmaan liittyen opiskelijoita motivoidaan ja osallistetaan terveellisiin ruokailutottumuksiin. Nuoret pääsevät vastuullisesti vaikuttamaan oppilaitosten ruokapalvelun kehittämiseen osallistumalla ravintolatoimikuntien toimintaan.

Elinvoimainen Helsinki

Kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki

Oppilas- ja opiskelijaliikkuvuus, leirikoulut, työssä oppimisjaksot, hanketoiminta, osallistuminen kilpailutoimintaan, kotikansainvälisyys sekä vierailukoulutoiminta ovat koulujen ja oppilaitosten arkipäivää. Monimuotoinen Helsinki on kansainvälinen oppimisympäristö. Eri koulutusasteen kouluja ja oppilaitoksia kannustetaan kansainvälisyyteen niiden toimintaan sopivalla tavalla.

Toimintaa tukee ulkopuolisten rahoitusinstrumenttien tehokas hyödyntäminen.

Kansainvälisyyden päätavoitteena on tukea oppijoiden osaamista ja vahvistaa yhteistyövalmiuksia, vuorovaikutus- ja työelämätaitoja globalisoituvassa toimintaympäristössä. Tämän päivän oppija on kilpailukykyisen Helsingin tuleva osaaja.

Koulujen uuden opetussuunnitelman mukaiset kieliohjelmat otetaan käyttöön syksyllä 2016. Kielitarjonta on monipuolistunut ja tarjonta lisääntynyt, mikä tukee kaupungin elinkeinoelämän tarpeita.

Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Kulttuurilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö on monipuolista. Helsingin eri osissa toimivia yksikköjä hyödynnetään alueellisesti ja alueellisten rakenteiden vahvistamisen kautta lisätään vuorovaikutusta koulujen ja laitosten välillä.

utvecklas också den statistiska uppföljningen vad invandrarungdomar beträffar.

Helsingforsarnas välbefinnande och hälsa förbättras, och skillnaderna i hälsa blir mindre.

Eleverna motiveras att motionera och idrotta mångsidigt under och efter skoldagen. De får röra på sig mer under skoldagen, och lärmiljöerna utvecklas med större aktivitet som mål. Modellen Skolan i rörelse blir permanent i alla skolor i Helsingfors. Utbildningsverket och idrottsverket utreder tillsammans med dem som arbetar med projekt anknutna till förortsfonden och förortsprojektet huruvida det går att utveckla skolgårdar till näridrottsplatser

De studerande motiveras till och lärs aktivt sunda matvanor genom stadens åtgärdsprogram för förebyggande och behandling av fetma. De unga får ansvaret att påverka hur läroanstalternas mattjänster ska utvecklas och deltar därför i restaurangkommittéernas verksamhet.

Ett livskraftigt Helsingfors

En internationellt känd och attraktiv stad

Elev- och studeranderörlighet, lägerskolor, perioder med lärande på arbetsplatsen, projektverksamhet, tävlingsdeltagande, internationalisering på hemmaplan och att vara besöksskola hör till vardagen i skolor och läroanstalter. Det mångfasetterade Helsingfors är en internationell lärmiljö. Skolorna och läroanstalterna på olika utbildningsstadier uppmuntras till internationalism och kan då välja det sätt som passar in i deras verksamhet.

Externa finansiella instrument utnyttjas effektivt som stöd för verksamheten.

Huvudsyftet med internationalismen är att bidra till inlärarnas kunskaper och stärka samarbets-, interaktions- och arbetslivsfärdigheterna i takt med att omvärlden globaliseras. Dagens inlärare är framtida experter i ett konkurrenskraftigt Helsingfors.

Skolorna börjar tillämpa språkprogrammen baserade på den nya läroplanen hösten 2016. Språkutbudet blir större och mångsidigare, vilket bidrar till att behoven i arbetslivet i Helsingfors blir tillgodosedda.

Kulturen gläder och attraherar

Samarbetet med kulturinstitutioner är mångsidigt. Enheterna i olika delar av Helsingfors utnyttjas lokalt, och interaktionen mellan skolor och kulturinstitutioner ökar genom att de lokala strukturerna stärks.

Osaavien ihmisten kaupunki

Perusopetuksessa tarjotaan laadukas ja turvallinen lähikoulu. Ruotsinkielisten päivähoito- ja opetuspalveluiden saamiseen turvataan tasapuoliset mahdollisuudet joka puolella Helsinkiä. Erilaiset oppimistarpeet huomioidaan opetusjärjestelyissä.

Koulut ottavat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat huomioon kaikessa toiminnassaan. Sukupuolten tasa-arvon edistämisen strategian mukaisesti sukupuolinäkökulmaa valtavirtaistetaan sisällyttämällä sukupuolinäkökulma kaikkeen toimintaan. Erityisesti kannustetaan tyttöjä ja poikia tutustumaan oppiaineisiin, jotka on aiemmin ajateltu vastakkaisen sukupuolen pääasiallisiksi kiinnostuksen kohteiksi. Kodin ja koulun yhteistyön malleja monipuolistetaan ja osallisuutta vahvistetaan.

Kunta-, koulu- ja oppilaitoskohtaiset opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016. Opetussuunnitelman perusteiden uudistamisen tavoitteina on luoda paremmat edellytykset koulun kasvatustyölle, kaikkien oppilaiden mielekkäälle oppimiselle ja kestävälle tulevaisuudelle. Opettajien osaamista lisätään varsinkin ilmiöpohjaisen opiskelun, tulevaisuudessa tarvittavan osaamisen ja teknologian pedagogisen käytön alueilla.

Kaikille peruskoulun päättäville pyritään turvaamaan peruskoulun päättäminen sekä sijoittuminen ja kiinnittyminen toisen asteen koulutukseen. Tähän liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä on käsitelty laajemmin edellä kohdissa ”Nuorille tilaa kuulua ja loistaa” sekä ”Maahanmuuttajat aktiivisina kaupunkilaisina”.

Toimiva Helsinki

Kaupungin toiminta on kestävää, vaikuttavaa ja tehokasta.

Opetusvirasto hillitsee ilmastonmuutosta vuosittain asetettavilla energiansäästötavoitteilla. Oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen kouluissa ja oppilaitoksissa tukee kaupungin kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista.

Talous ja johtaminen

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Tuottavuutta parannetaan koulujen ja oppilaitosten sekä hallinnon ja tukipalvelujen toimintatapoja tehostamalla sekä yhteistyöllä. Lisäksi tuottavuutta parannetaan monihallintokuntaista yhteistyötä kehittämällä. Päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten budjetointia kehitetään ja talousosaamista lisätään.

En stad med kunnigt folk

En högklassig och trygg närskola erbjuds inom den grundläggande utbildningen. Utbildningsverket ser till att det finns lika möjligheter till svensk dagvård och undervisning i alla delar av Helsingfors. Behoven i anslutning till olika sätt att lära sig beaktas när undervisningen organiseras.

Skolorna utgår från jämställdhetsperspektivet och likabehandlingsperspektivet i all verksamhet. I enlighet med strategin för att främja jämställdhet mellan könen integreras könsperspektivet genom att det beaktas i all verksamhet. Särskilt uppmuntras flickor och pojkar att pröva på läroämnen som tidigare ansetts intressera främst det motsatta könet. Modellerna för samarbete mellan hem och skola görs mångsidigare och delaktigheten stärks.

Läroplanerna för de enskilda kommunerna, skolorna och läroanstalterna börjar tillämpas 1.8.2016. Målet med revideringen av läroplansgrunderna är att skapa bättre förutsättningar för skolans fostringsarbete, meningsfullt lärande hos alla elever och en hållbar framtid. Lärarkompetensen ökas särskilt när det gäller fenomenbaserade studier, kunskaper som behövs i framtiden och pedagogisk teknologianvändning.

Avsikten är att alla ska gå ut grundskolan och fortsätta med utbildning på andra stadiet och där engagera sig i studierna. Mål och åtgärder som har att göra med detta behandlas närmare ovan i avsnitten ”Utrymme för de unga att höras och lysa” och ”Invandrarna som aktiva helsingforsare”.

Ett fungerande Helsingfors

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv.

Utbildningsverket dämpar klimatförändringen genom att årligen ställa upp energisparmål. Att delaktigheten hos elever och studerande stärks i skolor och läroanstalter bidrar till att stadens mål för hållbar utveckling nås.

Ekonomi och ledarskap

Ekonomin kommer i balans, och produktiviteten förbättras

Produktiviteten förbättras genom att arbetssätten effektiviseras såväl i skolor och läroanstalter som inom förvaltning och stödtjänster och genom att samarbete bedrivs. Dessutom utvecklas samarbetet mellan förvaltningar med tanke på bättre produktivitet. Budgeteringen för daghem, skolor och läroanstalter utvecklas, och de ekonomiska kunskaperna ökas.

Palveluverkon kehittämistyötä jatketaan poikkihallinnollisesti kaupungin tilakeskuksen johdolla. Tavoitteena on päivähoidon tilojen ja opetustilojen tehokas, tarkoituksenmukainen ja monipuolinen käyttö. Tilojen käytön suunnittelussa otetaan huomioon toimintaympäristön digitalisoituminen ja teknologian joustava käyttö. Opetusviraston palveluverkon muutostarvetta arvioidaan säännöllisesti uusien väestöennusteiden perusteella huomioiden opetuslautakunnan asettamat koulutuspoliittiset tavoitteet. Tarkastelussa ovat mukana sekä kaupungin, valtion että yksityisten koulutuksen järjestäjien tarjoama koulutus. Muutosehdotukset valmistellaan päätettäväksi asukkaita kuullen.

Arbetet med att utveckla servicenätet fortsätter i form av förvaltningsövergripande samarbete lett av fastighetskontorets lokalcentral. Målet är att dagvårds- och undervisningslokalerna ska användas på ett effektivt, ändamålsenligt och mångsidigt sätt. Lokalanvändningen planeras med beaktande av att omvärlden digitaliseras och tekniken bör kunna utnyttjas flexibelt. Behovet av att ändra utbildningsverkets servicenät bedöms årligen utifrån de nya befolkningsprognoserna och utbildningspolitiska mål som utbildningsnämnden ställt upp. Granskningen omfattar både den kommunala och den statliga utbildningen och den utbildning som tillhandahålls av privata utbildningsanordnare. Invånarna hörs när ändringsförslagen bereds för beslutsfattande.

Opetusvirasto käynnistää kouluverkkotarkastelun prosessin palvelumuotoilun, jolla pyritään luomaan osallistava ja sitouttava muutosjohtamisen prosessi. Kouluverkkotarkastelua tehdään opetustoimessa säännöllisesti. Henkilöstön ja asukkaiden sitouttaminen kouluverkkotarkasteluun on tärkeää.

Utbildningsverket börjar med tjänstedesign i processen kring genomgång av skolnätet. Avsikten är att skapa en inkluderande och engagerande process för förändringsledning Skolnätet ses regelbundet över inom utbildningsväsendet. Det är viktigt att personalen och invånarna fås att engagera sig i detta.

Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö

Skickligt ledarskap och kunnig personal

Palvelun laadusta huolehditaan osaavan henkilöstön avulla. Opetusviraston henkilöstöstä kolme neljäsosaa on opettajia sekä hoito- ja kasvatushenkilökuntaa. Strategiakaudella tavoitteena on edelleen nostaa kelpoisten opettajien sekä hoito- ja kasvatushenkilökunnan osuutta. Vakinaisen henkilöstön palvelussuhteet turvataan palveluverkkomuutoksissa kaupungin linjausten mukaisesti. Tämä edellyttää henkilöstöltä valmiutta siirtyä toimipaikasta ja tarvittaessa tehtävästä toiseen.

En kunnig personal ansvarar för kvaliteten på tjänsterna. Tre fjärdedelar av utbildningsverkets anställda är lärare och personal för vård och fostran. Målet är att andelen behöriga bland lärarna och inom personalen för vård och fostran ska bli ännu större under strategiperioden. Den ordinarie personalens anställningsförhållanden är tryggade trots förändringar i servicenätet, vilket är i överensstämmelse med stadens riktlinjer. Detta betyder att personalen måste vara beredd att flytta till ett annat verksamhetsställe och vid behov övergå till andra uppgifter.

Tavoitteena on, että maahanmuuttajien osuus henkilöstöstä lähenee heidän osuuttaan väestöstä.

Målet är att andelen invandrare bland de anställda ska närma sig invandrarnas andel av befolkningen.

Opetusvirasto huolehtii henkilöstön työhyvinvoinnista ja edistää jatkuvaa oppimista. Johtajuutta ja urakehitystä tuetaan koulutuksin ja esimiesvalmennuksin. Johtamistapoja ja prosessien johtamista tehostetaan. Johtamista seurataan esimiesarvioinnein säännöllisesti. Henkilöstön osaamista maahanmuuttajien kohtaamisessa vahvistetaan.

Utbildningsverket månar om arbetshälsa hos de anställda och främjar livslångt lärande. Ledarskap och karriärutveckling stöds genom utbildning och chefsträning. Ledarskapssätten och processledningen effektiviseras. Ledarskapet följs regelbundet upp genom chefsutvärdering. Kunskapen i att bemöta invandrare stärks hos de anställda.

Koulujen johtamisosaamiseen panostetaan. Vahvistetaan jaetun johtajuuden toteutumista koulutuksella, koulukäynneillä ja kehityskeskusteluissa. Hyviä käytänteitä levitetään systemaattisesti. Peruskoulujen toiminnan laatua varmistetaan Hyvin toimivan koulun mallilla. Mallia arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti.

Satsningar görs på ledarskapskompetens i skolorna. Utbildning, skolbesök och utvecklingssamtal tillämpas för att det ska gå lättare att få delat ledarskap genomfört. Goda metoder sprids systematiskt. Kvaliteten i grundskoleverksamheten säkras enligt modellen En välfungerande skola. Modellen utvärderas och utvecklas regelbundet.

Ennakoivilla toimenpiteillä kuten varhaisella puuttumisella ja uusilla toimintamalleilla varmistetaan, että sairauspoissaolojen määrä laskee edelleen. Sisäilmatoimintamallia

Förutseende åtgärder, såsom tidigt ingripande och nya verksamhetsmodeller, vidtas för att sjukfrånvaron ska fortsätta att minska. En verksamhetsmodell för

käytetään tehokkaasti. Koulujen ja oppilaitosten osa-alueiden hallintaan panostetaan.

Kehitetään verkostojohtamista hallintokuntien välisessä yhteistyössä (esim. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisissa rakenteissa sekä Ohjaamo Helsingissä).

Demokratia ja osallisuus

Osallistava Helsinki

Nuorten kasvua aktiivisiksi kaupunkilaisiksi tuetaan vahvistamalla nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä toimintaedellytyksiä. Oppilaiden osallisuutta lisätään koulun ja oppilaitoksen toiminnan vuosittaisessa suunnittelussa sekä opetuksen toteuttamisessa ja arvioinnissa. Opetusvirasto on aktiivisesti mukana Ruuti-toiminnassa.

Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden aktiivisuutta ja itseohjautuvuutta oppimisessa. Digitaalisuutta ja uutta teknologiaa käytetään oppilaiden osallisuuden ja motivaation edistämisessä.

Koulujen oppimisympäristöjä kehitetään kohtia avointa oppimista. Koulujen henkilöstön osaamista vahvistetaan digitaalisuuden hyödyntämisessä opetuksessa ja oppimisessa. Opetussuunnitelman uudet perusteet velvoittavat kaikkia kouluja teknologian käyttöön opetuksessa. Tämä otetaan huomioon osaamisen kehittämisessä.

Toisen asteen koulutuksessa opiskelijat osallistetaan aktiivisiksi toimijoiksi oppimisprosessissa. Tietoteknologian ja digitaalisuuden käyttö oppimisen ja opiskelun työkaluna muodostaa opiskelijalle henkilökohtaisen, opiskelijalähtöisen oppimisympäristön sekä alustan yhteisölliseen oppimiseen. Aktiivipolku-opinnot muodostuvat opiskelijoiden osallistumisesta ja vaikuttamisesta oppilaitoksen ja yhteiskunnan eri toimintoihin. Opetuksessa hyödynnetään nykyaikaista tieto- ja viestintäteknologiaa yhteisöllisesti ja toiselle asteelle luodaan virtuaalinen oppilaitos ja oppimisympäristö Stadin eKampus.

Tietojärjestelmien ja sähköisten palvelujen kehittämisessä huomioidaan tarpeet lisätä asiakas- ja käyttäjälähtöisiä palveluita vuorovaikutteisuuden ja osallisuuden lisäämiseksi.

Digitaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi pidetään huolta siitä, että kaikilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus saavuttaa tulevaisuuden jatko-opintojen, työelämän ja aktiivisena kansalaisena toimimisen vaatimat tietoteknologian ja tiedonkäsittelyn taidot.

inomhusluften tillämpas effektivt. Satsningar görs på hantering av delområdena i skolor och läroanstalter.

Nätverksledning utvecklas i samarbetet mellan olika förvaltningar (t.ex. i strukturer baserade på välfärdsplanen för barn och unga och i Ohjaamo i Helsingfors.)

Demokrati och delaktighet

Ett inkluderande Helsingfors

De unga får stöd i sitt växande till aktiva invånare genom att de får större möjligheter till delaktighet och inflytande och bättre förutsättningar för att agera. Eleverna får i större utsträckning delta i den årliga verksamhetsplaneringen i skolan eller läroanstalten och vara med och genomföra och utvärdera undervisningen. Utbildningsverket är aktivt med i verksamheten Krut.

Ett mål inom den grundläggande utbildningen är att uppmuntra eleverna till aktivitet och självstyrning i lärandet. Delaktighet och motivation hos eleverna främjas genom digitalisering och ny teknik.

Skolornas lärmiljöer utvecklas i riktning mot öppet lärande. Skolpersonalen blir kunnigare när det gäller att utnyttja digitaliseringen i undervisning och lärande. De nya läroplansgrunderna förpliktar alla skolor att utnyttja teknik i undervisningen. Detta beaktas i kompetensutvecklingen.

De studerande inom utbildningen på andra stadiet inkluderas som aktiva deltagare i inlärningsprocessen. I och med att IT och digitalisering används som hjälpmedel i lärande och studier får varje studerande en individuell lärmiljö med den studerande i fokus och en plattform för individuellt lärande. Med en aktiv väg i studierna avses att de studerande deltar i och påverkar olika funktioner i läroanstalten och samhället. Modern IT- och kommunikationsteknik utnyttjas gemensamt i undervisningen, och en virtuell läroanstalt och lärmiljö, Stadens eCampus, skapas för andra stadiet.

Informationssystemen och de elektroniska tjänsterna utvecklas utifrån behovet av att bygga ut de användarorienterade tjänsterna så att det blir mer interaktion och delaktighet.

Utbildningsverket förebygger digital utslagning genom att se till att alla barn och unga har en möjlighet att inhämta sådana färdigheter i IT-teknik och -hantering som i framtiden krävs för fortsatta studier, i arbetslivet och i en tillvaro som aktiv medborgare.

Koulujen ja oppilaitosten johtokunnat toimivat edustuksellisen demokratian välineinä. Johtokunnat päättävät koulujen ja oppilaitosten vuosittaiset talousarvion käyttösuunnitelmat. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijat osallistuvat eri aloilla ammatillisten neuvottelukuntien ja opiskeluoikeustoimikunnan työskentelyyn. Oppilaskunnalle kohdennetaan koulukohtainen kehittämisraha, jonka käytön suunnittelusta ja toteutuksesta oppilaskunta vastaa.

Alueellisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään sekä niitä koskevia menetelmiä parannetaan. Vanhempien osallistamista ja vanhemmuuden tukemista edistetään erilaisin tukimuodoin. Tasa-arvohankkeissa kehitetään uudenlaisia toimintamuotoja, joilla vahvistetaan erityisesti maahanmuuttajataustaisten vanhempien, erityisesti äitien osallisuutta. Koulujen tiloja avataan asukkaiden ja kolmannen sektorin käyttöön nykyistä enemmän.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Oppilas- ja opiskelijamäärän kasvusta johtuen suomenkielisen ja ruotsinkielisen perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen opettajatarve kasvaa. Tästä johtuen suunnittelukaudella esitetään perustettavaksi uusia opettajan virkoja. Lisäksi palkataan oppilas- ja opiskelijamäärän kasvun edellyttämä määrä päätoimisia ja sivutoimisia tuntiopettajia.

Päivähoidossa päivähoitoasetuksen mitoitukset säätelevät hoito- ja kasvatushenkilöstön määrää suhteessa päivähoidossa olevien lasten määrään. Päivähoidossa lasten määrän arvioidaan kasvavan, mikä edellyttää vastaavasti henkilöstön lisäystä hoito- ja kasvatustehtäviin.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpanon johdosta opetusvirasto järjestää kuraattori- ja psykologipalveluja myös muiden kuin kaupungin ylläpitämien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien koulujen ja oppilaitosten oppilaille ja opiskelijoille.

Vuosina 2015–2018 nykyisestä vakinaisesta henkilöstöstä arviolta 470 saavuttaa eläkeiän. Muuksi henkilöstön lähtövaihtuvuudeksi arvioidaan noin 515 henkilöä. Vapautuvat opetustehtävät sekä päivähoidon hoito- ja kasvatustehtävät täytetään palvelutarpeen mukaisesti. Viraston toiminnan tuottavuutta parannetaan tarkastelemalla toimintatapoja ja tehtäväkuvia.

Opetusvirastossa panostetaan henkilöstön osaamisen johtamiseen. Vuosittain laaditaan yhteistyössä henkilöstön kanssa osaamisen kehittämissuunnitelma. Suunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon käytännön toiminta päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa sekä työnantajan ja henkilöstön näkökulmat.

Direktionerna för skolorna och läroanstalterna är redskap för representativ demokrati. De beslutar om årliga budgetbaserade dispositionsplaner för skolorna och läroanstalterna. De studerande i de olika yrkesområdena inom yrkesutbildningen deltar i arbetet i yrkesdelegationerna och studierättskommittén. Elevkåren får utvecklingspengar för sin skola och ansvarar själv för hur de används (planering och genomförande).

De lokala möjligheterna till delaktighet och inflytande ökas, och metoderna förbättras. Föräldradelaktighet och stöd i föräldraskapet främjas genom olika stödåtgärder. En ny typs verksamhetsformer som gör särskilt föräldrar med invandrarbakgrund, allra särskilt mödrar, mer delaktiga utvecklas genom jämlikhetsprojekt. Skollokaler får i större utsträckning användas av invånarna och den tredje sektorn.

Verkets personalplan 2016–2018

I och med att antalet elever och studerande ökar behövs det fler lärare inom den finska och den svenska grundläggande utbildningen och inom yrkesutbildningen. Nya lärartjänster föreslås därför bli inrättade under planeringsperioden. Dessutom anställs timlärare med befattningen som huvud- eller bisyssla i det antal som ökningen i antalet elever och studerande kräver.

Dimensionerna i förordningen om barndagvård reglerar storleken på personalen för vård och fostran i förhållande till antalet barn som får dagvård. Antalet barn i dagvård väntas öka, vilket gör att det behövs fler anställda för vård och fostran.

Att lagen om elev- och studerandevård verkställs innebär att utbildningsverket ordnar kurators- och psykologtjänster också för elever och studerande som får förskoleundervisning, grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning i skolor och läroanstalter med andra huvudmän än staden.

Åren 2015–2018 beräknas 470 av de nuvarande ordinarie anställda uppnå pensionsåldern. Den övriga personalomsättningen omfattar uppskattningsvis ca 515 anställda. De anställningar som blir lediga inom undervisningen och inom dagvården/vård och fostran tillsätts i enlighet med behovet. Produktiviteten i verksamheten förbättras genom att arbetssätt och uppgiftsbeskrivningar ses över.

Utbildningsverket satsar på kunskapsledning. Verket utarbetar årligen en kompetensutvecklingsplan i samråd med personalen. Den praktiska verksamheten i daghem, skolor och läroanstalter beaktas när planen utarbetas, likaså arbetsgivar- och personalperspektiven.

Opetusvirasto osallistuu kaupungin henkilöstöjohtamisen prosessien kehittämiseen sekä HR-järjestelmän toimeenpanoon.

Utbildningsverket är med om att utveckla stadens processer kring personalledning och verkställa HR-systemet.

Edistetään turvallisuusjohtamista tavoitteena parantaa turvallisuuden hallintaa, lisätä turvallisuustietoisuutta ja kehittää turvallisuuskulttuuria.

Utbildningsverket främjar säkerhetsledning i syfte att förbättra säkerhetshanteringen, öka säkerhetsmedvetenheten och utveckla säkerhetskulturen.

Helsingin kaupungin henkilöstön tasa-arvosuunnitelma on voimassa vuoteen 2016. Henkilöstön tasa-arvosuunnitelman mukaisesti opetusviraston johto vastaa henkilöstön tasa-arvosuunnitelman toimenpiteiden toteuttamisesta. Kaupungin henkilöstön tasa-arvosuunnitelma sisältää toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkia kaupungin virastoja ja osassa toimenpiteitä vastuutahona ovat virastot. Naisjohtajia on lukumääräisesti enemmistö opetusvirastossa. Opetusvirasto seuraa palkkakartoituksen avulla tasa-arvoisen palkkauksen toteutumista. Työelämän joustoihin ja miesten perhevapaiden käyttöön suhtaudutaan kannustavasti.

Planen för jämställdhet mellan stadens anställda gäller till utgången av år 2016. Utbildningsverkets ledning ansvarar i enlighet med jämställdhetsplanen för att åtgärderna i denna blir vidtagna. En del av åtgärderna i planen omfattar alla stadens förvaltningar, och i fråga om en del bärs ansvaret av förvaltningarna. Majoriteten av cheferna vid utbildningsverket är kvinnor. Verket följer med hjälp av en lönekartläggning i vilken utsträckning likalönsprincipen blir genomförd. Inställningen till flexibilitet i arbetslivet och familjeledighet för män är positiv.

Opetusvirasto on mukana kaupungin monimuotoisuusverkostossa.

Utbildningsverket ingår i stadens mångfaldsnätverk.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Opetustoimi huolehtii osaltaan myös koulutus- ja nuorisotakuun toteutumisesta Helsingin kaupungissa. Palveluverkkoa kehitetään kaupungin-hallituksen maaliskuussa 2015 päättämien linjauksien ja tavoitteiden mukaisesti. Tilamitoitusta, suunnittelua ja käytäntöä ohjaavat myös opetushallituksen suositukset perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa. Päivähoidon tilojen suunnittelussa noudatetaan ympäristökeskuksen ohjeita ja varhaiskasvatusviraston suunnittelu- ja mitoitusperiaatteita.

Utbildningsverket är med och uppfyller utbildnings- och ungdomsgarantin i Helsingfors. Servicenätet utvecklas i enlighet med de riktlinjer och mål som stadsstyrelsen fattade beslut om i mars 2015. Lokaldimensioneringen, planeringen och praxis styrs också genom rekommendationer från utbildningsstyrelsen när det gäller den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet. Dagvårdslokaler planeras i enlighet med anvisningar från miljöcentralen och planerings- och dimensioneringsprinciper från barnomsorgsverket.

Ruotsinkieliseen päivähoitoon tulevien lasten määrän arvioidaan kasvavan vuoteen 2025 mennessä noin 310 lapsella, peruskoulujen oppilaiden määrän 9 800 oppilaalla ja toisen asteen opiskelijamäärän 3 500 opiskelijalla (lukio 1 650 – ja ammatillinen 1 920 opiskelijaa).

Antalet barn inom den svenska dagvården väntas ha ökat med ca 310 vid utgången av år 2025. Antalet grundskoleelever väntas vid samma tidpunkt ha ökat med 9 800 och antalet studerande på andra stadiet med 3 500 (1 650 inom gymnasieutbildningen och 1 920 inom yrkesutbildningen).

Tavoitteena on, että tilat ovat tehokkaassa käytössä. Tavoitteen toteuttamiseksi seurataan vuosittain mm. koulujen käytettävissä olevien tilojen määrää ja laskentapäivän oppilasmääriä sekä oppilasvirtoja. Ylimääräisistä tiloista luovutaan alueilla, joissa oppilasmäärä laskee.

Målet är att lokalerna ska användas effektivt. Med tanke på detta följer utbildningsverket årligen bl.a. mängden lokaler som står till skolornas disposition, antalet elever dagen i fråga och elevflödena. Obehövliga lokaler avstås i områden där antalet elever minskar.

Koulu- ja oppilaitostilojen ilta- ja vapaa-ajankäyttöä pyritään lisäämään.

Avsikten är att skolornas och läroanstalternas lokaler ska användas för kvälls- och fritidsaktiviteter i högre grad.

Ruotsinkielistä päivähoito- ja koulutuspalveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Ruotsinkielisessä päivähoidossa luovutaan pienistä ja haavoittuvista

Nätet av lokaler för svensk dagvård och svensk utbildning ses över i sin helhet. Lokaler med små och sårbara enheter inom den svenska dagvården avstås, nuvarande lokaler

yksiköistä, tiivistetään nykyisiä tiloja sekä sijoitetaan toimintaa kaupungin omistamiin tiloihin.

Opetusviraston hallinnon muutto kaupungin omistamiin perusparannettuihin tiloihin osoitteessa Teollisuuskatu 23 joulukuussa 2016 lisää osaltaan viraston hallinnon toimitilojen tilatehokkuutta ja vähentää vuokrakuluja.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Opetusviraston talousarvioesitys edistää strategiaohjelman talousmittarin ” Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa” -toteutumista alentamalla palveluidensa yksikkökustannuksia sekä hallinnon ja tukipalvelujen kustannuksia suhteessa viraston kokonaiskustannuksiin.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Opetusvirasto lisää toiminnan tuottavuutta sekä kehittää palvelutuotantonsa toimintavarmuutta ja laatua panostamalla tietotekniikan ratkaisuihin, palveluihin ja osaamiseen. Opetusviraston tietoteknistä infrastruktuuria, erityisesti langattomia verkkoja, kehitetään ja laajennetaan kouluissa voimakkaasti. Laitehankinnoissa keskitytään erityisesti mobiililaitteisiin.

Koulujen tietoteknologista pedagogiikkaa ja erityisesti lukioiden tietoteknistä infrastruktuuria kehitetään kaupungin tietotekniikkaohjelman ja sähköisten ylioppilaskirjoitusten vaatimusten mukaisesti. Tietotekniikkapalveluja kehitetään yhteistyössä kaupungin ICT-palvelukeskuksen kanssa.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kaupungin yhteiseen tietotekniikan hankeohjelmaan sisältyy useita toimintaan liittyviä hankkeita kuten Stadin eKampus II asteen tietoteknologian käytön kehittäminen, keskitetyn oppilas- ja opiskelijatietojärjestelmän edelleen kehittäminen, sähköisten asiointilomakkeiden kehittäminen sekä perusopetuksen tasa-arvohanke.

Sähköisistä asiointipalveluista kuntalaisille otetaan käyttöön muun muassa sähköinen iltapäivätoimintaan ilmoittautuminen ja peruskoulun matkalippuetuuden hakeminen.

Sähköisten lomakkeiden käyttöönottoa jatketaan hyödyntämällä kaupunkiyhteistä asiointiportaalia. Ruotsinkielisessä päivähoidossa toteutetaan tietoteknologian käytön kehittämissuunnitelmaa, missä tehdään yhteistyötä varhaiskasvatusviraston kanssa.

används effektivare och verksamhet förläggs till lokaler i stadens ägo.

Utbildningsverkets förvaltning flyttar i december 2016 till renoverade lokaler i stadens ägo vid Industrigatan 23, vilket bidrar till att lokalanvändningen blir effektivare och hyreskostnaderna sjunker vad denna verksamhet beträffar.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Utbildningsverket strävar i sitt budgetförslag efter att tillämpa den i strategiprogrammet angivna ekonomiska mätaren ”De à-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna” genom att sänka à-kostnaderna för sina tjänster och kostnaderna för förvaltningen och stödtjänsterna i proportion till verkets totalkostnader

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Utbildningsverket ökar produktiviteten i verksamheten och utvecklar tillförlitligheten och kvaliteten i sin tjänsteproduktion genom att satsa på IT-lösningar, -tjänster och -kompetens. Verket utvecklar och bygger ut IT- infrastrukturen, särskilt de trådlösa näten, i skolorna i stor utsträckning. Mobil utrustning är den utrustning som verket särskilt upphandlar.

IT-pedagogiken i skolorna, särskilt IT-infrastrukturen i gymnasierna, utvecklas i enlighet med stadens IT-program och kraven i anslutning till de elektroniska studentskrivningarna. IT-tjänsterna utvecklas i samarbete med stadskansliets ICT-servicecentral.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Stadens gemensamma IT-projektprogram innehåller flera projekt som gäller verksamheten. Det är t.ex. fråga om att utveckla IT-användningen på Stadens eCampus II, vidareutveckla det centraliserade informationssystemet för elever och studerande, utveckla de elektroniska blanketterna och genomföra ett jämlikhetsprojekt inom den grundläggande utbildningen.

Elektroniska tjänster för invånarna börjar tillämpas bl.a. när det gäller anmälan till eftermiddagsverksamhet och ansökan om biljettförmån för grundskoleelever.

Elektroniska blanketter införs i allt större utsträckning på stadens gemensamma portal e-tjänster. En plan för utveckling av IT-användningen genomförs inom den svenska dagvården. Detta sker i samarbete med barnomsorgsverket. Användningen av en molntjänst utvecklas, och

Pilvipalvelun käyttöä kehitetään ja tuotetaan sharepoint-pohjaisia ratkaisuja ja pohjia koulun toiminnan tueksi.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite 1:Oppimistulokset ja hyvinvointi paranevat perusopetuksessa.

Mittari: Peruskoulun päättötodistuksen saa suomenkielisissä peruskouluissa vähintään 98 % ja ruotsinkielisissä peruskouluissa vähintään 99 % kaikista peruskoulun päättävistä oppilaista.

Tavoite liittyy kaupungin strategiaohjelman kohtaan Hyvinvoiva helsinkiläinen.

Tavoite 2: Lukiokoulutuksessa oppilaiden ja opiskelijoiden oppimispolut ovat eheitä ja joustavia. Edistetään opiskelijoiden valmistumista kolmessa vuodessa

Mittari: Lukiokoulutuksessa opiskelijat suorittavat keskimäärin vähintään 25 kurssia vuonna 2016.

Tavoite liittyy kaupungin strategiaohjelman kohtaan Hyvinvoiva helsinkiläinen.

Tavoite: Oppimistulokset ja hyvinvointi paranevat ammatillisessa koulutuksessa koulutus- ja nuorisotakuuta toteuttamalla

Mittari: Ammatillisessa peruskoulutuksessa otetaan käyttöön kaikki opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät 370 lisäkoulutuspaikkaa.

Tavoite liittyy kaupungin strategiaohjelman kohtaan Hyvinvoiva helsinkiläinen.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Tavoite 4: Vahvistetaan monihallintokuntaista verkostoyhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi

Mittari 1: Alueelliset hyvinvoinnin koordinaatioryhmien toiminta on vakiintunutta ja säännöllistä; vähintään kolme kokousta ja yksi verkostoseminaari vuodessa. Lisäksi koordinaatioryhmät lähettävät toimintasuunnitelmansa Lasu-kollegiolle ja hyväksyvät alueella toimivien verkostojen toimintasuunnitelmat.

Mittari 2: Kaupunkitasoinen ruotsinkielisten oppilashuoltoon liittyvien palveluiden koordinointiryhmä kokoontuu ennen oppilashuollon ohjausryhmää valmistellakseen erityisesti ruotsinkielisiin palveluihin liittyviä kysymyksiä

sharepointbaserade lösningar och plattformar skapas som stöd för skolverksamheten.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Mål 1: Inlärningsresultaten och välbefinnandet förbättras inom den grundläggande utbildningen.

Mätare: Minst 98 % av eleverna i de finska grundskolorna och 99 % av eleverna i de svenska grundskolorna får avgångsbetyg från grundskolan.

Målet är anknutet till avsnittet Välmående helsingforsare i stadens strategiprogram.

Mål 2: De studerande inom gymnasieutbildningen har sammanhängande och flexibla inlärningsvägar. De uppmuntras att slutföra sina studier på tre år.

Mätare: De studerande inom gymnasieutbildningen genomgår i medeltal minst 25 kurser år 2016.

Målet är anknutet till avsnittet Välmående helsingforsare i stadens strategiprogram.

Mål 3: Inlärningsresultaten och välbefinnandet förbättras inom yrkesutbildningen genom att utbildnings- och ungdomsgarantin uppfylls.

Mätare: Alla de 370 nya utbildningsplatser som beviljats av undervisnings- och kulturministeriet utnyttjas inom den grundläggande yrkesutbildningen.

Målet är anknutet till avsnittet Välmående helsingforsare i stadens strategiprogram.

Övriga verksamhetsmål

Mål 4: Nätverkssamarbetet mellan flera förvaltningar stärks som en åtgärd för att främja välbefinnande hos barn och unga och förebygga utslagning.

Mätare 1: Verksamheten i lokala koordineringsgrupper för välbefinnandet är etablerad och regelbunden: minst tre möten och ett nätverksseminarium om året. Koordineringsgrupperna skickar sina verksamhetsplaner till kollegiet för välfärdsplanen för barn och unga och godkänner verksamhetsplaner för nätverk i området.

Mätare 2: Den grupp som ska samordna de svenska elevvårdstjänsterna i hela Helsingfors håller ett möte före styrgruppen för elevvården för att bereda frågor som särskilt gäller svenska tjänster.

Mittari 3. Liikkuva koulu -hankkeessa on mukana 100 % suomenkielisistä peruskouluista

Tavoite liittyy kaupungin strategiaohjelman kohtaan Hyvinvoiva helsinkiläinen. Tavoitteella vahvistetaan lasten ja nuorten hyvinvointia monihallintokuntaisesti

Tavoite 5: Oppimistulokset ja hyvinvointi paranevat perusopetuksessa

Mittari: Peruskoulun 1. luokkalaisista yleisopetukseen tulijoista 86 % suomenkielisissä ja 89 % ruotsinkielisissä kouluissa valitsee oman oppilaaksiottoalueen koulun tai painotetun opetuksen. 6-luokkalaisista yleisopetuksen oppilaista 75 % suomenkielisissä ja 81 % ruotsinkielisissä valitsee oman oppilaaksiottoalueen koulun tai aloittaa/ jatkaa painotetussa opetuksessa

Tavoite liittyy kaupungin strategiaohjelman kohtaan Hyvinvoiva helsinkiläinen

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Toimiva Helsinki

Tavoite 6: Globaali vastuu toteutuu koulujen ja hallinnon arjessa.

Mittari: Kouluissa, oppilaitoksissa, ruotsinkielisissä päiväkodeissa ja opetusviraston hallinnossa kokonaisenergiankulutus vähenee vuonna 2016 yhteensä 8 % vuoden 2010 tasosta sääkorjattuna mukaan lukien aikaisempien vuosien säästötavoitteet.

Tavoite liittyy kaupungin strategiaohjelman kohtaan toimiva Helsinki. Tavoitteella vahvistetaan strategiaohjelman toteutumista monihallintokuntaisesti.

Määrä- ja taloustavoitteet

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tavoite 7: Palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa.

Mittari: Oppilaskohtaiset nettomenot ovat kaupungin tuottamissa opetus- ja koulutuspalveluissa keskimäärin enintään 8 987 euroa eli 118 euroa vähemmän kuin vuonna 2015.

Tavoite ei sisällä päivähoidon asiakasmääriä eikä nettomenoja.

Tavoite liittyy kaupungin strategiaohjelman kohtaan Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen.

Mätare 3: De finska grundskolorna deltar i projektet Skolan i rörelse till 100 %.

Målet är anknutet till avsnittet Välmående helsingforsare i stadens strategiprogram. Det stärker välbefinnandet hos barn och unga genom samarbete mellan flera förvaltningar.

Mål 5: Inlärningsresultaten och välbefinnandet förbättras inom den grundläggande utbildningen.

Mätare: Av dem som ska börja i årskurs 1 och delta i den allmänna undervisningen i en finsk grundskola väljer 86 % en skola i det egna upptagningsområdet eller profilerad undervisning. Motsvarande siffra för de svenska nybörjarna är 89 %. Av dem som går ut årskurs 6 och ska delta i den finska allmänna undervisningen väljer 75 % en skola i det egna upptagningsområdet eller börjar/fortsätter med profilerad undervisning. Motsvarande siffra för de svenska eleverna är 81 %.

Målet är anknutet till avsnittet Välmående helsingforsare i stadens strategiprogram.

Energieffektivitets- och miljömål

Ett fungerande Helsingfors

Mål 6: Globalt ansvar är en del av skolornas och förvaltningens vardag.

Mätare: Den totala energiförbrukningen i skolorna, läroanstalterna och de svenska daghemmen och inom utbildningsverkets förvaltning minskar år 2016 med sammanlagt 8 % i förhållande till 2010 års väderkorrigerade nivå. De föregående årens sparmål är då beaktade.

Målet är anknutet till avsnittet Ett fungerande Helsingfors i stadens strategiprogram. Det bidrar till att strategiprogrammet blir genomfört genom samarbete mellan flera förvaltningar.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Mål 7: À-kostnaderna för service närmar sig medeltalet för de andra stora städerna.

Mätare: Nettoutgifterna per elev uppgår till högst 8 987 euro i genomsnitt när det gäller undervisnings- och utbildningstjänster producerade av staden. Beloppet är 118 euro mindre än år 2015.

Dagvården är inte beaktad i målet vare sig i fråga om antalet barn eller i fråga om nettoutgifter.

Målet är anknutet till avsnittet Balanserad ekonomi och gott ledarskap i stadens strategiprogram.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018 (tuottavuus 2013=100) – Produktivitetsutfall 2014–2018 (produktivitet 2013=100)

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Opetusviraston kokonaistuottavuus – Utbildningsverkets totala produktivitet	**100,4**	**100,8**	**99,0**	**104,3**	**108,0**	**112,2**
Suomenkielinen esi- ja perusopetus – Finsk förskoleundervisning och grundläggande utbildning	100,2	100,9	99,3	105,1	112,5	119,8
Suomenkielinen lukiokoulutus – Finsk gymnasieutbildning	101,3	101,8	101,0	105,7	105,5	110,1
Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus – Svensk förskoleundervisning och grundläggande utbildning	99,9	100,4	99,0	104,9	116,9	121,0
Ruotsinkielinen lukiokoulutus – Svensk gymnasieutbildning	99,3	101,6	95,3	101,8	103,5	105,4
Ammatillinen koulutus – Yrkesutbildning	99,8	98,1	93,5	100,3	103,3	106,3

Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018 **Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018**

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018 htm²/opp – Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018, m² lägenhetsyta/elev

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Yleissivistävä koulutus – Allmänbildande utbildning	12,48	12,20	12,20	11,92	11,56	11,30
Ammatillinen koulutus – Yrkesutbildning	17,23	19,69	19,69	18,97	19,29	19,19

4 02 02 Kaupungin tuottamat palvelut – Tjänster producerade av staden

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	27 842	26 369	32 806	25 530	26 451	26 451	26 451
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	571 887	587 251	597 370	599 080	591 243	591 243	591 243
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-544 045***	***-560 882***	***-564 564***	***-573 550***	***-564 792***	***-564 792***	***-564 792***
Poistot - Avskrivningar	10 286	13 787	13 787	14 268	14 268	14 026	13 687
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-554 331***	***-574 669***	***-578 351***	***-587 818***	***-579 060***	***-578 818***	***-578 479***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-554 331***	***-574 669***	***-578 351***	***-587 818***	***-579 060***	***-578 818***	***-578 479***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-5,3	24,4	-3,2	0,3	0,0	0,0
Menot - Utgifter		2,7	1,7	2,0	0,7	0,0	0,0

Talousarviokohta sisältää opetusviraston itse tuottamien palveluiden määrärahat seuraavan vastuualuejaon mukaisesti:

Suomenkielinen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen vastuualue sisältää kaupungin suomenkielisten peruskoulujen, lukioiden ja aikuislukion palvelut, opetusviraston järjestämän suomenkielisen iltapäivätoiminnan sekä suomenkielisen esiopetuksen.

Ruotsinkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen vastuualue sisältää kaupungin ruotsinkielisten peruskoulujen, lukioiden ja aikuislukion palvelut, opetusviraston järjestämän ruotsinkielisen iltapäivätoiminnan sekä ruotsinkielisen esiopetuksen. Ruotsinkielisen päivähoidon määrärahat ovat omana vastuualueenaan.

Ammatillisen koulutuksen vastuualue sisältää ammatillisen oppilaitosmuotoisen koulutuksen, työpajatoiminnan sekä oppisopimuskoulutuksen.

Hallinto ja keskitetyt tukipalvelut käsittää hallinnon, tietohallintopalvelujen, tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön sekä mediakasvatuksen ja tila- ja hankintapalvelujen tuottamisen. Tila- ja hankinta-palveluihin on varattu resurssit koulu- ja päiväkotirakennusten tarveselvityksiin ja sisustussuunnitteluun, teknisen työn kalustonhoitoon, koulujen ilta- ja vapaa-ajankäyttöön, vuokratilahallintoon sekä keskitettyihin hankintapalveluihin.

Budgetmomentet omfattar anslagen för de tjänster som utbildningsverket producerar självt, enligt den nedanstående fördelningen mellan ansvarsområdena.

Ansvarsområdet finsk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning omfattar stadens finska grundskolor, gymnasier och vuxengymnasier, den finska eftermiddagsverksamhet som utbildningsverket ordnar och den finska förskoleundervisningen.

Ansvarsområdet svensk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning omfattar stadens svenska grundskolor, gymnasier och vuxengymnasium, den svenska eftermiddagsverksamhet som utbildningsverket ordnar och den svenska förskoleundervisningen. Den svenska dagvården är ett separat ansvarsområde vad anslagen beträffar.

Ansvarsområdet yrkesutbildning omfattar yrkesutbildningen i läroanstaltsform, verkstadsverksamheten och läroavtalsutbildningen.

Ansvarsområdet förvaltning och centraliserade stödtjänster omfattar produktion av förvaltningstjänster, informationsförvaltningstjänster, tjänster inom IT- och kommunikationsteknik att användas i undervisningen, tjänster inom mediefostran och inköps- och lokaltjänster. I fråga om inköps- och lokaltjänsterna är resurser reserverade för sådant som hänför sig till skol- och daghemsbyggnader: behovsutredningar, inredningsplanering, vård av utrustning för teknisk slöjd, kvälls- och fritidsaktiviteter (skolor), förvaltning av

Hallinnon vastuualueella ovat viraston yhteisen sekä linjojen hallinnon määrärahat.

hyreslokaler och centraliserade inköpstjänster. Anslagen för ansvarsområdet är avsedda för utbildningsverkets gemensamma förvaltning och linjernas förvaltning.

Oppilas-/opiskelijamäärät – Antal elever/studerande

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus – Finsk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning	**2014**	**2015**	**Ennuste Prognos 2015**	**2016**	**Muutos Förändring 2015–2016 kpl – st**	**%**	**2017**	**2018**
Esiopetus – Förskoleundervisning	115	116	113	113	-3	-2,6	113	113
Perusopetus – Grundläggande utbildning	34 402	35 165	35 351	36 357	1 192	3,4	37 453	38 613
Perusopetuksen lisäopetus (10 lk) – Påbyggnadsundervisning (årskurs 10)	164	110	84	84	-26	-23,6	84	84
Esi- ja perusopetus yhteensä – Förskoleundervisning och grundläggande utbildning sammanlagt	**34 681**	**35 391**	**35 548**	**36 554**	**1 163**	**3,3**	**37 650**	**38 810**
Lukiokoulutus – Gymnasieutbildning	7 231	7 394	7 212	7 105	-289	-3,9	6 979	7 123
— Valmistava opetus ─ Förberedande undervisning	16	32	47	52	20	62,5	52	52
— Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat – Ämnesstuderande som berättigar till statsandel	347	364	388	364	0	0,0	364	364
Lukiokoulutuksen opiskelijat yhteensä – Studerande inom gymnasieutbildningen sammanlagt	**7 594**	**7 790**	**7 647**	**7 521**	**-269**	**-3,5**	**7 395**	**7 539**
Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus yhteensä – Förskoleundervisning, förskola, -grundläggande utbildning och gymnasieutbildning sammanlagt	**42 275**	**43 181**	**43 195**	**44 075**	**894**	**2,1**	**45 045**	**46 349**

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus – Svensk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning	**2014**	**2015**	**Ennuste Prognos 2015**	**2016**	**Muutos Förändring 2015–2016 kpl – st**	**%**	**2017**	**2018**
Esiopetus – Förskoleundervisning	78	76	83	77	1	1,3	79	80
Perusopetus – Grundläggande utbildning	3 146	3 210	3 242	3 388	178	5,5	3 571	3 618
Perusopetuksen lisäopetus (10 lk) – Påbyggnadsundervisning (årskurs 10)	11	12	12	11	-1	-8,3	10	10
Esi- ja perusopetus yhteensä – Förskoleundervisning förskola och grundläggande utbildning sammanlagt	**3 235**	**3 298**	**3 337**	**3 476**	**178**	**5,4**	**3 660**	**3 708**
Lukiokoulutus - Gymnasieutbildning	1 225	1 259	1 252	1 221	-38	-3,0	1 225	1 225
— Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat - Ämnesstuderande som berättigar till statsandel	83	74	74	85	11	14,9	85	85
Lukiokoulutuksen opiskelijat yhteensä – Studerande inom gymnasieutbildningen sammanlagt	**1 308**	**1 333**	**1 326**	**1 306**	**-27**	**-2,0**	**1 310**	**1 310**
Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus yhteensä - Förskoleundervisning förskola, -grundläggande utbildning och gymnasieutbildning sammanlagt	**4 543**	**4 631**	**4 663**	**4 782**	**151**	**3,3**	**4 970**	**5 018**

Ruotsinkielinen lasten päivähoito – Svensk barndagvård	2014	2015	EnnustePrognos 2015	2016	Muutos Förändring 2015–2016 kpl – st	%	2017	2018
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset – under skolåldern i vård 31.12.	**1 842**	**1 863**	**1 906**	**1 998**	**135**	**7,2**	**2 016**	**2 050**
— Omissa päiväkodeissa – I egna daghem	1 722	1 739	1 779	1 875	136	7,8	1 893	1 927
— Perhepäivähoidossa – I familjedagvård	120	124	127	123	-1	-0,8	123	123

Ammatillinen koulutus – Yrkesutbildning	2014	2015	Ennuste Prognos 2015	2016	Muutos Förändring 2015–2016 kpl – st	%	2017	2018
Valtionosuuteen oikeuttava koulutus – Utbildning som berättigar till statsandel	**8 045**	**8 360**	**8 361**	**8 730**	**370**	**4,4**	**8 818**	**8 851**
Tekniikan ja liikenteen ala – Teknik och kommunikation	4 125	4 362	4 297	4 418	56	1,3	4 528	4 561
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala – Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen	537	536	546	530	-6	-1,1	530	530
Sosiaali- ja terveysala – Social- och hälsovård	2 776	2 818	2 850	3 092	274	9,7	3 076	3 076
Kulttuuriala – Kultur	272	289	297	305	16	5,5	298	298
Maahanmuuttajien valmistava koulutus – Förberedande undervisning för invandrare	231	237	274	267	30	12,7	267	267
Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus – Orienterande och förberedande utbildning före den grundläggande utbildningen	105	119	97	119	0	0,0	119	119
Valtionosuuteen oikeuttava lisäkoulutus – Tilläggsutbildning som berättigar till statsandel	**175**	**185**	**185**	**185**	**0**	**0**	**185**	**185**
Maksullinen palvelutoiminta – Avgiftsbelagd service	**238**	**300**	**300**	**300**	**0**	**0**	**300**	**300**
Perusopetuksen lisäopetus – Påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen (årskurs 10)	**18**	**50**	**50**	**40**	**-10**	**-20**	**40**	**40**
Oppisopimuskoulutus – Läroavtalsutbildning	**2 587**	**2 800**	**2 800**	**2 800**	**0**	**0**	**2 800**	**2 800**
Työpajatoiminta, opiskelijamäärä henkilötyövuosina – Verkstadsverksamhet, antal studerande, årsverken	**84**	**132**	**132**	**137**	**5**	**4**	**137**	**137**

Oppilas-/opiskelijakustannukset (netto) – Kostnader per elev/studerande (netto)	2014		2015		2016		2017		2018	
	€/opp stud.	%	€/opp stud.	%	€/opp stud.	%	€/oppp stud.	%	€/opp stud.	%
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus – Finsk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning	8 954	0,9	8 903	-0,6	8 788	-1,3	8 598	-2,2	8 356	-2,8
Esi- ja perusopetus – Förskoleundervisning och grundläggande utbildning	9 338	-0,1	9 417	0,8	9 151	-2,8	8 883	-2,9	8 617	-3,0
Lukiokoulutus – Gymnasieutbildning	7 211	4,5	6 816	-5,5	7 034	3,2	7 154	1,7	7 018	-1,9
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus – Svensk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning	9 156	0,5	8 891	-2,9	8 841	-0,6	8 507	-3,8	8 425	-1,0

Esi- ja perusopetus – Förskoleundervisning och grundläggande utbildning	9 759	0,6	9 552	-2,1	9 308	-2,6	8 841	-5,0	8 726	-1,3
Lukio- ja aikuislukiokoulutus – Gymnasie- och vuxengymnasieutbildning	7 664	-0,3	7 256	-5,3	7 597	4,7	7 574	-0,3	7 574	0,0
Ruotsinkielinen lasten päivähoito – Svensk barndagvård	10 311	-3,1	10 506	1,9	9 664	-8,0	9 578	-0,9	9 419	-1,7
Ammatillinen koulutus – Yrkesutbildning										
Oppilaitokset yhteensä – Läroanstalterna sammanlagt 1	11 807	-1,5	12 035	1,9	11 868	-1,4	11 754	-1,0	11 710	-0,4
Oppisopimuskoulutus – Läroavtalsutbildning	3 852	3,6	3 254	-15,5	3 339	2,6	3 339	0,0	3 339	0,0
Opetusvirasto – Utbildningsverket										
Kaupungin tuottamat koulutuspalvelut €/oppilas – Utbildningstjänster producerade av staden €/elev	9 107	0,7	9 105	0,0	8 987	-1,3	8 806	-2,0	8 614	-2,2

1 Ei sisällä maksullista palvelutoimintaa– Exklusive avgiftsbelagd service

4 02 11 Korvaukset ja avustukset muiden tuottamiin palveluihin – Ersättningar och understöd för tjänster producerade av andra

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	461	470	470	470	470	470	470
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	83 393	84 302	85 102	85 173	83 952	83 952	83 952
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-82 932***	***-83 832***	***-84 632***	***-84 703***	***-83 482***	***-83 482***	***-83 482***
Poistot - Avskrivningar	2	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-82 935***	***-83 832***	***-84 632***	***-84 703***	***-83 482***	***-83 482***	***-83 482***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-82 935***	***-83 832***	***-84 632***	***-84 703***	***-83 482***	***-83 482***	***-83 482***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,1	0,9	1,0	-0,4	0,0	0,0

Talousarviokohta sisältää lainsäädäntöön ja sopimuksiin perustuvat muille opetuksen järjestäjille maksettavat kotikuntakorvaukset sekä yhteisöille ja huoltajille maksettavan harkinnanvaraisen avustamisen.

Avustusmäärärahasta on varattu yhteensä 4 690 000 euroa yhteisöjen tukemiseen, josta iltapäivätoiminnan tukemiseen 4 665 000 euroa, HERO ry, Helsingin seudun erilaiset oppijat ry:n tukemiseen 24 000 euroa ja Helvary ry, Helsingin vanhempainyhdistyksen alueyhdistyksen tukemiseen 1 000 euroa.

Budgetmomentet omfattar hemkommunsersättningar som betalas till andra utbildningsanordnare med stöd av lagstiftningen och avtal, likaså understöd som betalas till sammanslutningar och vårdnadshavare efter prövning.

En andel på sammanlagt 4 690 000 euro av understödsanslaget är reserverad för stöd till sammanslutningar. Eftermiddagsverksamheten stöds med 4 665 000 euro av anslaget, Helsingin seudun erilaiset oppijat ry (HERO) med 24 000 euro och Helsinkiläisten vanhempainyhdistysten alueyhdistys Helvary ry med 1 000 euro.

Iltapäivätoiminnan avustusmääräraha laskee johtuen siitä, että välipalamaksuja ei enää makseta osana avustuksia iltapäivätoiminnan järjestäjille. Välipalamaksut maksetaan suoraan välipalojen tuottajalle talousarviokohdasta 4 02 02 Kaupungin tuottamat palvelut. Iltapäivätoiminnan tarjonta pidetään vuoden 2015 tasolla.

Anslaget för understöd för eftermiddagsverksamhet minskar eftersom mellanmålsavgifterna inte längre betalas som en del av understöden till dem som ordnar eftermiddagsverksamhet. Avgifterna betalas direkt till producenten ur anslaget på budgetmomentet 4 02 02 (Tjänster producerade av staden). Utbudet av eftermiddagsverksamhet är lika stort som år 2015.

Kaupungin omien ruotsinkielisten päiväkotien lisäksi talousarviossa on varauduttu ostamaan hoitopaikkoja yksityisiltä päiväkodeilta.

Utöver att staden har egna svenska daghem gör budgeten det möjligt att köpa vårdplatser i privata daghem.

Helsinki maksaa peruspalvelujen valtionosuuslainsäädännön perusteella kotikuntakorvauksia (ns. clearing-kotikuntakorvaukset) muille koulutuksen järjestäjille helsinkiläisistä esi- ja perusopetuksen oppilaista. Vastaavasti Helsinki saa Helsingin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevien oppilaiden kotikunnilta kotikuntakorvaustuloja. Helsinki saa tuloja noin 4 miljoonaa euroa. Kotikuntakorvaustulot budjetoidaan opetusviraston talousarviossa kaupungin tuottamien opetus- ja koulutuspalvelujen talousarviokohtaan 4 02 02 Kaupungin tuottamat palvelut.

Staden betalar i enlighet med lagen om statsandel för kommunal basservice andra utbildningsanordnare hemkommunsersättningar (clearingsystem) för elever från Helsingfors inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen i andra kommuner. I gengäld får staden inkomster från hemkommunsersättningar som andra kommuner betalar för elever inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen i Helsingfors. Staden får inkomster på ca 4 mn euro från hemkommunsersättningar. Dessa inkomster från undervisnings- och utbildningstjänster är i budgeten för utbildningsverket upptagna på budgetmomentet 4 02 02 (Tjänster producerade av staden).

Kaupunginhallitus oikeutti maaliskuussa 2015 opetusviraston tekemään sopimukset yksityisten koulutuksen järjestäjien ja valtion koulujen kanssa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisen tukemisesta. Tuen laskentaperusteena on Helsingin kaupungin osana peruspalvelujen valtionosuuksia saama laskennallinen valtionosuus kotikunnaltaan helsinkiläisten opiskelijoiden psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämiseen.

Stadsstyrelsen bemyndigade i mars 2015 utbildningsverket att träffa avtal med privata utbildningsanordnare och staten om stöd till dem när de ordnar psykolog- och kuratorstjänster inom elevhälsan. Beräkningsgrunden för stödet är den kalkylerade statsandel som staden får som en del av statsandelarna för basservice när den ordnar psykolog- och kuratorstjänster för elever och studerande med Helsingfors som hemkommun.

Talousarviokohdasta on varauduttu maksamaan korvauksia muille koulutuksen järjestäjille oppivelvollisuusiän ylittäneiden alle 18-vuotiaiden helsinkiläisten perusopetuksen järjestämisestä kaupunginhallituksen tammikuussa 2015 linjaamin perustein.

Anslaget på budgetmomentet kan användas för ersättningar till andra utbildningsanordnare för att de ger helsingforsare som inte längre är i läropliktsåldern men under 18 år grundläggande utbildning. Stadsstyrelsen fattade i januari 2015 beslut om ersättningsgrunder.

Opetusviraston vuoden 2016 talousarviossa ei ole enää määrärahavarausta lomavirkistystoimintaan. Määrärahavaraus on nuorisoasiainkeskuksen talousarviossa.

Det finns inte längre vad år 2016 beträffar anslag reserverade för ferierekreationsverksamhet i budgeten för utbildningsverket. Anslagen ingår i stället i budgeten för ungdomscentralen.

Määrätavoitteet

Ruotsinkielinen lasten päivähoito – Svensk barndagvård	**2014**	**2015**	**Ennuste – Prognos 2015**	**2016**	**Muutos – Förändring 2015–2016**	**%**
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset – Barn under skolåldern i vård 31.12.						
— Ostopalvelupäiväkodeissa - I daghem med köpt service	199	201	201	205	4	2

Kotikuntakorvausten perusteena olevat oppilasmäärät - Elevantal som ligger till grund för hemkommunsersättningarna	2014 31.12.2012	2015 31.12.2013	Ennuste – Prognos 31.12.2013	2016 Arvio-Beräkning 31.12.2014	Muutos – Förändring 2015–2016	%
Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat - Helsingforselever i förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas av andra utbildningsanordnare	8 831	8 831	8 831	8 834	3	0

4 02 13 Työllisyyden hoitaminen – Sysselsättning

	Käyttö Förbrukning **2014** 1 000 €	Talousarvio Budget **2015** 1 000 €	Ennuste Prognos **2015** 1 000 €	Ehdotus Förslag **2016** 1 000 €	Talousarvio Budget **2016** 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan **2017** 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan **2018** 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	134	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 280	310	310	310	305	305	305
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-2 146***	***-310***	***-310***	***-310***	***-305***	***-305***	***-305***
Poistot - Avskrivningar	72	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-2 218***	***-310***	***-310***	***-310***	***-305***	***-305***	***-305***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-2 218***	***-310***	***-310***	***-310***	***-305***	***-305***	***-305***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-86,4	0,0	0,0	-1,6	0,0	0,0

Talousarviokohdan määrärahoilla järjestetään eritasoisia suomi toisena kielenä -kursseja helsinkiläisille työttömille tai työttömyysuhan alla oleville maahanmuuttajille. Koulutuksella edistetään maahanmuuttajien kielellisiä valmiuksia ja kotoutumista Helsinkiin sekä lisätään heidän valmiuksiaan työllistyä ja opiskella.

Anslag på budgetmomentet används för kurser i finska som andra språk på olika nivåer för invandrare i Helsingfors som är arbetslösa eller hotas av arbetslöshet. Utbildningen främjar språkliga färdigheter hos invandrarna, gör att invandrarna lättare integrerar sig i Helsingfors och ger dem en större chans att få arbete eller en studieplats.

Työpajatoiminta – Verkstadsverksamhet	2014 kpl – st	2015 kpl – st	Ennuste – Prognos 2015 kpl – st	2016 kpl – st	Muutos – Förändring 2015–2016 kpl – st	%	2017 kpl – st	2018 kpl – st
Opiskelijamäärä, henkilötyövuosina – Antal studerande, årsverken	84	132	132	137	5	4	137	137

* opiskelijatyövuosi= 190 koulupäivää, 7 h /päivä
studerandearbetsår = 190 skoldagar, 7 timmar/dag
pajatyövuodet = pajatyöpäivät 6 h/päivä/ 10kk x 30pv30pv
– verkstadsarbetsår = verkstadsdagar 6 timmar/dag/10 månader × 30 dagar

4 04 Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n tukeminen, Khn käytettäväksi - Stöd till Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 560	2 000	2 000	1 440	1 440	880	320
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-2 560***	***-2 000***	***-2 000***	***-1 440***	***-1 440***	***-880***	***-320***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-2 560***	***-2 000***	***-2 000***	***-1 440***	***-1 440***	***-880***	***-320***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-2 560***	***-2 000***	***-2 000***	***-1 440***	***-1 440***	***-880***	***-320***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-21,9	0,0	-28,0	-28,0	-38,9	-63,6

4 11 Suomenkielinen työväenopisto – Finska arbetarinstitutet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	2 178	2 051	2 104	2 071	2 117	2 117	2 117
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	14 825	15 042	15 073	15 242	15 066	15 066	15 066
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-12 646***	***-12 991***	***-12 969***	***-13 171***	***-12 949***	***-12 949***	***-12 949***
Poistot - Avskrivningar	140	130	130	100	100	100	100
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-12 786***	***-13 121***	***-13 099***	***-13 271***	***-13 049***	***-13 049***	***-13 049***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-12 786***	***-13 121***	***-13 099***	***-13 271***	***-13 049***	***-13 049***	***-13 049***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-5,8	2,6	1,0	3,2	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,5	0,2	1,3	0,2	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Helsingin työväenopiston toiminta on tarkoitettu lähinnä yli 16-vuotiaille helsinkiläisille. Väestön muutokset vaikuttavat kurssitarjontaan: helsinkiläisten määrä kasvaa, kaupunginosien erilaistuminen jatkuu, yksinasuvien helsinkiläisten määrä on suuri ja yhteiskunta monimuotoistuu ja kansainvälistyy. Taloudellisen tilanteen epävarmuus, työttömyys sekä työn ja työelämän muutokset tuovat uusia ryhmiä vapaatavoitteisten opintojen äärelle.

Vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmä uudistuu. Valtionosuusmuutos astuu voimaan 1.1.2016, jolloin kansalaisopistot siirtyvät valtakunnallisesti yhteen yksikköhintaan ja tiheästi asuttujen kuntien alueella toimivien opistojen 15 prosentin yksikköhintalisä poistuu.

Opistopalvelujen kysyntään vaikuttavat monet tekijät. Ikäihmisiä on entistä enemmän ja heidän koulutustasonsa on aiempaa parempi. Lapsiperheet tarvitsevat tukea ja nuorten syrjäytymistä pitäisi voida estää. Noin puolet helsinkiläisistä talouksista on yhden hengen talouksia. Maahanmuuttajataustaisen väestön määrä kasvaa edelleen. Sosiaalinen media ja digitalisaatio on otettava huomioon opiston koulutustehtävässä. Kansainvälistymiseen on tullut mukaan turvallisuusnäkökulma.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Finska arbetarinstitutets verksamhet är främst avsedd för helsingforsare som fyllt 16 år. Befolkningsförändringar påverkar kursutbudet: antalet helsingforsare ökar, olikheterna mellan stadsdelarna blir större, ett stort antal helsingforsare är ensamboende, och samhället blir allt mer pluralistiskt och internationaliserat. Det osäkra ekonomiska läget, arbetslösheten och förändringar i arbetet och arbetslivet gör att studier med fritt mål lockar nya grupper.

Finansieringssystemet för fritt bildningsarbete reformeras. En ändring i statsandelen som träder i kraft 1.1.2016 går ut på att ett enda pris per enhet ska börja tillämpas på alla medborgarinstitut i landet. Detta betyder att tillägget på 15 % för institut i tätt befolkade kommuner slopas.

Många faktorer påverkar efterfrågan på institutets tjänster. Det finns fler äldre än tidigare, och deras utbildningsnivå är högre. Barnfamiljerna behöver stöd, och utslagning bland unga bör kunna förhindras. Ungefär hälften av hushållen i Helsingfors består av en enda person. Befolkningen med invandrarbakgrund fortsätter att öka. De sociala medierna och digitaliseringen måste beaktas i institutets utbildningsuppgift. Säkerhetsaspekten har kommit med i internationaliseringen.

Helsingin erityispiirre on ilman tutkintoa olevien kuntalaisten muuta maata suurempi osuus. Työväenopiston tarjoama elinikäisen oppimisen mahdollisuus toteuttaa tasa-arvoista koulutuspolitiikkaa omalta osaltaan.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Aikuiskoulutuksen ja elinikäisen oppimisen merkitys työssä käyville sekä työelämän ulkopuolella oleville kasvaa. Tärkeää on erilaisissa elämäntilanteissa olevien aikuisten kohtaaminen oppimisen äärellä. Opisto haluaa tavoittaa eri-ikäisiä aikuisia. Aiempaa enemmän on kiinnitettävä huomiota opintojen ohjaukseen, hakevaan toimintaan ja opiskelun pariin ohjaukseen.

Opisto pyrkii pitämään huolta vapaan sivistystyön laajasta tarjonnasta samalla kun opisto vastaa kuntalaisten kokemaan koulutustarpeeseen. Vuonna 2014 valmistunut opetussuunnitelma painottaa kuntalaistarpeiden huomioon ottamista, demokratian ja osallisuuden tukemista, terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, uusia oppimisympäristöjä sekä opetuksen johtamista näiden tavoitteiden mukaan. Opetus- ja muu toiminta suunnitellaan ottaen huomioon kaupungin kokonaisuus. Peruskurssit ja matalan kynnyksen kurssit ovat erityisen tärkeitä uusien osallistujien mukaan saamiseksi.

Kurssimaksujen edullisuus on edelleen tärkeää koulutuspoliittisesti ja yhdenvertaisuustavoitteen toteuttamiseksi. Tavallisten kurssimaksujen rinnalla kehitetään itsekannattavien kurssien tarjontaa ja toimintamallia.

Avoimen oppimisen ja digitaalisuuden merkitys kasvaa. Opiston tunnettuutta ja kuntalaisten opinhalua pyritään enenevässä määrin lisäämään hetkellisillä ja tapahtumiin liittyvillä pop up -tyyppisillä sekä luokkatilan ulkopuolisilla oppimistilanteilla.

Eri ikäpolvien opiskelutottumukset otetaan huomioon opetusta järjestettäessä, varsinkin nuorten ikäpolvien oppimistottumukset ovat uudenlaisia. Opiston rooli on enenevässä määrin mahdollistaja, vertaisoppimisen järjestäjä ja opisto tarjoaa myös tilojaan itseopiskeluun.

Maunulaan valmistuu työväenopiston, kirjaston ja nuorisoasiainkeskuksen yhteinen talo syksyllä 2016. Talon toimintaideana on yhteistyö sekä talon toimijoiden että alueen asukkaiden kanssa. Työväenopisto aloittaa toiminnan Maunula–talossa vuoden 2017 alussa. Työväenopisto luopuu Oulunkylätalosta samaan aikaan.

Opisto on mukana Keskustakirjaston toiminnan suunnittelussa. Suomen valtion 100-vuotisjuhlallisuudet otetaan huomioon jo vuoden 2016 toiminnassa.

Ett karakteristiskt drag hos Helsingfors är att här finns en större andel invånare utan examen än i landet i övrigt. Institutet erbjuder livslångt lärande och bedriver därmed en jämlik utbildningspolitik.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Vuxenutbildning och livslångt lärande får större betydelse både för dem som är i arbetslivet och för dem som står utanför arbetslivet. Det är viktigt att vuxna i olika livssituationer träffas i studiernas tecken. Finska arbetarinstitutet vill nå vuxna i olika åldrar. Större vikt måste läggas vid studiehandledning, uppsökande verksamhet och åtgärder som styr in folk på studier.

Institutet har som mål att hålla fast vid ett stort utbud som hänför sig till fritt bildningsarbete och samtidigt tillgodose det behov av utbildning som helsingforsarna upplever att de har. Det betonas i undervisningsplanen från år 2014 att invånarnas behov ska beaktas, demokrati och delaktighet stödjas, hälsa och välbefinnande främjas, nya lärmiljöer skapas och undervisningen ledas i enlighet med målen. Undervisningen och den övriga verksamheten planeras med fokus på Helsingfors som helhet. Det är särskilt viktigt med grundkurser och lättillgängliga kurser för att institutet ska kunna locka nya deltagare.

Låga kursavgifter är alltjämt nödvändiga utbildningspolitiskt sett och med tanke på att likställighet eftersträvas. Vid sidan om vanliga avgiftsbelagda kurser utvecklar institutet ett utbud och en modell för kurser som bär sig själva.

Öppet lärande och digitalisering blir viktigare. Institutet försöker göra sig mer känt och öka helsingforsarnas kunskapstörst genom fler och fler inlärningssituationer som är tillfälliga, evenemangsrelaterade och av popup-typ och som inte är bundna till undervisningslokaler.

Olika generationers studievanor beaktas när undervisningen organiseras. Särskilt de unga generationerna har nya studievanor. Institutets roll blir i allt högre grad att vara möjliggörare, ordnare av peer learning (lärande av varandra) och tillhandahållare av lokaler för självstudier.

Det gemensamma hus som institutet, stadsbiblioteket och ungdomscentralen får i Månsas blir klart sensommaren 2016. Verksamhetsidén för huset är samarbete mellan aktörerna i huset och med Månsasborna. Finska arbetarinstitutet inleder verksamheten i Månsashuset i början av år 2017. Institutet avstår samtidigt från Åggelbyhuset.

Institutet är med och planerar verksamheten i centrumbiblioteket. Finska statens hundraårsjubileum beaktas i institutets verksamhet redan år 2016.

Kilpailuttaminen

Suomenkielisen työväenopiston merkittävin hankinta ja kilpailutus on Maunula -talon kalustaminen käyttöönoton yhteydessä vuonna 2016, jotta talo on käytettävissä vuoden 2017 alusta. Hankinnat toteutetaan yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa noudattaen kaupungin hankintaohjeita.

Riskienhallinta

Viraston riskienarviointi ja riskienhallintasuunnitelma päivitetään vuoden 2015 aikana kaupungin ohjeiden mukaisesti ja sen mukaisesti toimitaan vuonna 2016. Merkittävimmät operatiiviset riskit ovat kurssihallintojärjestelmän toimivuus ja viraston sisäisen yhteistyön kehittäminen henkilöstön työhyvinvoinnin näkökulmasta.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Opisto tuottaa oppimispalveluja ja kulttuurielämyksiä eri puolilla kaupunkia asuville kuntalaisille. Opetussuunnitelman painotuksina ovat kuntalaistarpeiden huomioon ottaminen, demokratia ja osallisuus, terveys ja hyvinvointi sekä uudet oppimisympäristöt ja opetuksen johtaminen.

Opisto tukee alueiden hyvinvoinnin lisääntymistä ja omalta osaltaan tasaa alueiden välisiä eroja tarjoamalla oppimismahdollisuuksia ja yhteisöllisyyttä eri puolilla kaupunkia painottaen alueita tai oppiaineita, joissa oppimistarjonnalle on lisätarvetta. Tätä painotusta kuvaava luku on mukana tuottavuusmatriisissa.

Tavoitteet 2016:
- eri oppiaineiden opetustarjonta arvioidaan suhteessa kuntalaistarpeisiin (Lake-hanke)
- miesten osuus opiskelijoista 26 %

Elinvoimainen Helsinki

Opisto tarjoaa matalan kynnyksen tutustumisen mahdollisuuden toisiin ihmisiin ja näin lievittää osaltaan yksinäisyyttä. Osallisuuden kokemus luo yhteisöllisyyttä, mikä puolestaan on demokratian kasvualusta.

Opiston tavoitteena on luoda ja syventää kumppanuuksia sekä kaupungin muiden toimijoiden että kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyötä kehitetään erityisesti opetusviraston, kirjaston, nuorisoasiainkeskuksen ja liikuntaviraston sekä sosiaali- ja terveysviraston kanssa.

Konkurrensutsättning

Finska arbetarinstitutets största upphandling och konkurrensutsättning har att göra med att Månsashuset ska inredas inför inflyttningen år 2016, , så att huset kan användas från början av år 2017. Upphandlingen sker i samarbete med anskaffningscentralen och i enlighet med stadens upphandlingsanvisningar.

Riskhantering

Finska arbetarinstitutet uppdaterar år 2015 sin riskbedömning och riskhanteringsplan i enlighet med stadens anvisningar och tillämpar det nya år 2016. De största operativa riskerna har att göra med att kurshanteringssystemet behöver fungera och det interna samarbetet vid institutet utvecklas vad arbetshälsan beträffar.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Välmående helsingforsare

Finska arbetarinstitutet tillhandahåller kunskapstjänster och kulturupplevelser för invånare runt om i Helsingfors. I undervisningsplanen betonas invånarbehoven som utgångspunkt, demokrati och delaktighet, hälsa och välbefinnande, nya lärmiljöer och pedagogiskt ledarskap.

Institutet arbetar för att välbefinnandet ska öka i de olika områdena i Helsingfors och för att skillnaderna mellan områdena ska jämnas ut. Det ger därför möjligheter till lärande och gemenskap runt om i Helsingfors och prioriterar områden och ämnen där ett större utbud av lärande behövs. En siffra för detta ingår i produktivitetsmatrisen.

Mål 2016
- Utbudet av olika ämnen bedöms i förhållande till invånarbehoven (kvalitets- och utvecklingsprojekt).
- Männens andel av de studerande utgör 26 %.

Ett livskraftigt Helsingfors

Institutet gör det lätt att lära känna andra människor och lindrar därmed ensamhet. Att känna delaktighet skapar samhörighet, vilket i sin tur är en plattform för tillväxt i en demokrati.

Institutet har som mål att skapa och fördjupa partnerskap både med stadens egna aktörer och med den tredje sektorn. I synnerhet utvecklas samarbetet med utbildningsverket, stadsbiblioteket, ungdomscentralen, idrottsverket och social- och hälsovårdsverket.

Tavoitteet 2016:

- Opetuksen teemana on edelleen elinvoimainen Helsinki. Vuoden 2016 opetuksen toisena teemana on toivo (syyslukukausi 2016).

Toimiva Helsinki

Opisto tarjoaa opetusta eri puolilla kaupunkia hyvien liikenneyhteyksien varrella. Palveluverkkosuunnitelmassa otetaan huomioon myös kasvavat ja uudet kaupungin alueet. Tilaratkaisuissa pyritään aiempaa tietoisemmin kumppanuuksiin muiden hallintokuntien kanssa, mikä tarkoittaa tuntiperustaista vuokrausta ja toiminnallista yhteistyötä.

Tavoitteet 2016:

- Palvelukeskusyhteistyötä kehitetään Stadin ikäohjelman suuntaisesti
- Maunula-talon hallittu käyttöönotto toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden ja asukkaiden kanssa.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tavoitteet 2016:

- Tuottavuutta johdetaan tavoitteellisesti (1 %).
- Laatujärjestelmä valmistuu vuonna 2017.
- Oppiainekohtaiset opetussuunnitelmat valmistuvat.
- Kunta10-tulokset otetaan huomioon niin työhyvinvoinnin, johtamisen, osaamisen, työnyhteisötaitojen sekä prosessien kehittämisessä. Kunta10 -tulokset paranevat edellisestä kerrasta (2014).

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Työväenopiston vakanssien määrä on 105 ja viisi henkilöä eläköityy taloussuunnitelma kaudella. Eläkkeelle siirtymisten ja rekrytointien yhteydessä arvioidaan kunkin tehtävän osalta henkilöstötarpeet, tehtävien kehittämistarpeet ja osaamistarpeet. Henkilöstön osaamista kehitetään strategisten painotusten ja osaamisen kehittämissuunnitelmien mukaisesti. Esimiesten valmiutta työn muutoksen johtamiseen tuetaan.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Tavoitteena on Maunulan uudisrakennuksen hyvä käyttöönotto opiston omalla toiminnalla ja toimijoiden sekä asukkaiden yhteistyöllä. Työväenopisto luopuu Oulunkylätalosta samaan aikaan. Tehostetaan virastojen välistä yhteistyötä asiakaslähtöisesti.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Työväenopiston opetustunnin yksikkökustannus on maan keskitasoa korkeampi. Tämä johtuu koko kaupungin alueelle ulottuvasta palveluverkosta sekä päätoimisen henkilöstön määrästä. Palveluajatus on tarjota eri puolilla kaupunkia asuville kuntalaisille elinikäisen oppimisen palvelua, mikä

Mål 2016

- Ett av temana för undervisningen är som tidigare Ett livskraftigt Helsingfors. Ett annat tema år 2016 är hoppet (höstterminen 2016).

Ett fungerande Helsingfors

Institutet ordnar kurser på sådana platser runt om i Helsingfors där det är goda trafikförbindelser. Också växande och nya områden beaktas i planen för servicenätet. I fråga om lokallösningarna försöker institutet mer medvetet bli partner med andra förvaltningar, vilket betyder att lokaler hyrs på timbasis och samarbete bedrivs i verksamheten.

Mål 2016

- Samarbetet med servicecentralerna utvecklas i enlighet med stadens seniorprogram.
- Institutet tar på ett kontrollerat sätt Månsashuset i bruk i samarbete med andra aktörer och med invånarna.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Mål 2016

- Produktiviteten styrs målinriktat (1 %).
- Ett kvalitetssystem blir klart år 2017.
- Ämnesspecifika undervisningsplaner blir klara.
- Resultaten från Kommun 10 beaktas när arbetshälsan, ledarskapet, kompetensen, förmågan att fungera i en arbetsgemenskap och processerna utvecklas. De förbättras sedan förra gången (2014).

Verkets personalplan 2016–2018

Finska arbetarinstitutet har 105 anställningar. Fem anställda uppnår pensionsåldern under ekonomiplaneperioden. Vid varje pensionsavgång och rekrytering bedöms personalbehovet, behovet av att utveckla uppgifterna och kompetensbehovet. Personalkompetensen utvecklas utifrån de strategiska prioriteringarna och planen för kompetensutveckling. Cheferna får stöd i sitt förändringsledarskap.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Finska arbetarinstitutet har för avsikt att ta i bruk nybyggnaden i Månsas på ett bra sätt genom egen verksamhet och samarbete med aktörer och invånare. Institutet avstår samtidigt från Åggelbyhuset.. Samarbetet mellan förvaltningar effektiviseras med fokus på invånarna.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Finska arbetarinstitutet har högre kostnader per undervisningstimme än de andra instituten i landet i genomsnitt. Orsakerna är att servicenätet omfattar hela Helsingfors och att antalet heltidsanställda är stort. Institutet tillhandahåller tjänster inom livslångt lärande för invånarna i

vaatii myös henkilöstö- ja palvelurakenteita. Opistolla on korkeatasoista taideopetusta ja erityistehtäviä, muun muassa aikuisten taiteen perusopetustarjontaa sekä sinfoniaorkesteri sekä erityisryhmien ja maahanmuuttajien opetusta, jotka nostavat yksikkökuluja.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Sähköisten palveluiden kehittäminen on taloussuunnitelmakauden tavoitteena. Tarkoituksena on parantaa asiakaspalvelua ja saada tietotekniikka tukemaan opiston toiminnan ohjausta. Uusia palveluja kehitetään asiakkaille ja opettajille. Kurssihallintojärjestelmää kehitetään edelleen pääkaupunkiseudun kuntien kanssa yhteistyössä.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kurssihallintojärjestelmän vakiinnuttaminen ja kehittäminen jatkuu edelleen. Tavoitteena on kehittää uusia sähköisiä kanavia ulkoisten ja sisäisten asiakkuuksien palvelemiseksi.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Toteutetaan 102 500 opetustuntia.

Muut toiminnalliset tavoitteet

- Oppiaineiden opetussuunnitelmat valmistuvat
- Maunula-talon hallittu käyttöönotto
- Tuottavuutta johdetaan tavoitteellisesti (1 %). Tuottavuusmatriisin otetaan käyttöön.
- Laatujärjestelmä saadaan valmiiksi otettavaksi käyttöön vuonna 2017.
- Miesten osuus opiskelijoista nousee 26 prosenttiin.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Tehostetaan energiayhteistyötä tilakeskuksen ja niiden hallintokuntien kanssa, joiden kanssa toimitaan yhteisissä tiloissa muun muassa kouluilla ja monitoimitaloissa.

Määrä- ja taloustavoitteet

Helsingin työväenopiston toiminnallinen sitova tavoite on opetustuntien lukumäärä. Opistossa seurataan myös ilmoittautuneiden kurssilaisten määrää, säännöllisten opiskelijoiden tuntimäärää, kaikkien opiskelijoiden tuntimäärää ja tapahtumiin osallistuvien opiskelijoiden lukumäärää.

olika delar av Helsingfors, och detta kräver personal- och servicestrukturer. Kostnaderna per enhet stiger eftersom institutet har högklassisk konstundervisning och specialuppgifter, bl.a. grundläggande konstundervisning för vuxna, en symfoniorkester och kurser för specialgrupper och invandrare.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Ett av finska arbetarinstitutets mål under ekonomiplaneperioden är att de elektroniska tjänsterna ska utvecklas. Institutet har för avsikt att förbättra kundservicen och få IT-tekniken att stödja verksamhetsstyrningen. Nya tjänster utvecklas för användarna och lärarna. Kurshanteringssystemet vidareutvecklas i samarbete med de andra kommunala instituten i huvudstadsregionen.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Arbetet med att göra kurshanteringssystemet permanent och mer utvecklat fortsätter. Avsikten är att nya elektroniska kanaler ska utvecklas för interna och externa användare.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

102 500 undervisningstimmar hålls.

Övriga verksamhetsmål

- Undervisningsplaner för ämnena blir klara.
- Månsashuset tas i bruk på ett kontrollerat sätt.
- Produktiviteten styrs målinriktat (1 %). En produktivitetsmatris börjar användas.
- Ett kvalitetssystem blir klart att användas år 2017.
- Männens andel av de studerande ökar till 26 %.

Energieffektivitets- och miljömål

Finska arbetarinstitutet effektiviserar energisamarbetet med fastighetskontorets lokalcentral och de förvaltningar som institutet delar lokaler med. Det är bl.a. fråga om skollokaler och allaktivitetshus.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Finska arbetarinstitutet har antalet undervisningstimmar som bindande verksamhetsmål. Institutet följer antalet anmälda kursdeltagare, timantalet i fråga om regelbundna studerande, timantalet i fråga om alla studerande och antalet studerande som deltar i evenemang.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Helsingin työväenopiston tuottavuuslaskenta uusitaan vuoden 2015 aikana ja se otetaan käyttöön vuodesta 2016 alkaen. Laskentamalli on matriisipohjainen. Tuottavuuden arvioinnissa huomioidaan opetustunnin yksikköhinta, integroivan opetuksen määrä, työhyvinvointimittarin tulos, asiakaspalaute ja tilojen käytön tehokkuus. Tuottavuutta parannetaan huomioimalla edellä esitetyt osa-alueet toiminnan ja talouden suunnittelussa sekä johtamisessa.

Produktivitetsutfall 2014–2018

Finska arbetarinstitutet reviderar sin produktivitetsberäkning år 2015 och börjar tillämpa den nya år 2016. Beräkningsmodellen är matrisbaserad. Institutet bedömer produktiviteten utifrån priset per undervisningstimme, mängden integrerande undervisning, resultatet från arbetshälsomätaren, användarkommentarerna och effektiviteten i lokalanvändningen. Produktiviteten förbättras på så sätt att det uppräknade beaktas i verksamhets- och ekonomiplaneringen och i ledarskapet.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Palveluverkkosuunnitelmaa ja verkottumista hyödynnetään virastojen välisen tilayhteistyön kehittämisessä. Opiston ulosvuokraustoimintaa kehitetään. Maunula-talon yhteistyömallia voidaan hyödyntää muissakin yhteiskäyttötiloissa.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Såväl planen för servicenätet som nätverkande utnyttjas när lokalsamarbetet mellan förvaltningar utvecklas. Finska arbetarinstitutet utvecklar sin uthyrningsverksamhet. Samarbetsmodellen för Månsashuset kan tillämpas på andra gemensamma lokaler.

Määrä- ja taloustavoitteet– Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet– Prestationsmål						
Opetustunnit– Undervisningstimmar	101 547	102 000	102 000	102 500	102 500	102 500
Tehokkuus/taloudellisuus– Effektivitet/lönsamhet						
Menot euroa / asukas, ilman avustuksia– Utgifter/invånare, euro, exkl. understöd	24	24	24	24	24	24
Toimintakate / opetustunti ilman avustuksia– Verksamhetsbidrag/undervisningstimme, exkl. understöd	-126	-128	-128	-129	-129	-129
Toiminnan laajuustiedot– Verksamhetens omfattning						
Kurssilaiset, ilmoittautuneet opiskelijat– Kursdeltagare, anmälda studerande	76 846	78 000	75 000	78 000	78 000	78 000
Opiskelutunnit, säännölliset opiskelijat– Studietimmar, regelbundna studerande	1 309 009	1 336 000	1 336 000	1 320 000	1 320 000	1 320 000
Kokeileva, Integroiva, Strateginen opetus– Experimenterande, integrerande, strategisk undervisning	11 800	12 000	12 000	12 500	12 500	12 500
Resurssit: – Resurser						
Tilat m2– Lokaler m²	17 405	17 148	17 148	17 422	18 133	18 133
Neliöt per asukas– m²/invånare	0,028	0,028	0,028	0,028	0,029	0,029
Asukkaat– Invånare	621 600	621 600	621 600	628 213	631 053	631 053
Vakituisen henkilöstön määrä– Antal ordinarie anställda	104	106	104	105	105	105
Tuntipalkkaisen henkilöstön opetustunnit– Undervisningstimmar hållna av timanställda	88 689	86 980	86 782	87 965	87 965	87 965

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	97	98	98	111	111	111

Vuoden 2014 tiedot on tarkistettu–

Uppgifterna för år 2014 justerade.

4 12 Ruotsinkielinen työväenopisto – Svenska arbetarinstitutet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	580	530	555	520	531	531	571
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 041	3 219	3 134	3 219	3 183	3 183	3 183
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-2 461***	***-2 689***	***-2 579***	***-2 699***	***-2 652***	***-2 652***	***-2 612***
Poistot - Avskrivningar	8	21	29	21	21	21	21
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-2 469***	***-2 710***	***-2 608***	***-2 720***	***-2 673***	***-2 673***	***-2 633***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-2 469***	***-2 710***	***-2 608***	***-2 720***	***-2 673***	***-2 673***	***-2 633***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-8,5	4,7	-1,9	0,2	0,0	7,5
Menot - Utgifter		5,9	-2,6	0,0	-1,1	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Ruotsia äidinkielenään puhuvia asukkaita oli 31.12.2014 yhteensä 35 845 Helsingissä ja 65 066 koko pääkaupunkiseudulla (4 kaupunkia). Tietokeskuksen mukaan ruotsinkielisten asukkaiden määrä tulee kasvamaan. Yli 64-vuotiaiden osuus ruotsinkielisestä väestöstä on huomattavasti suurempi ja ikäryhmän kasvu on voimakkaampaa kuin suomenkielisessä väestössä. Myös maahanmuuttajien osuus kasvaa. Monilla lapsiperheillä on vaikeaa ja useat nuoret ovat vaarassa syrjäytyä. Työttömyys ei näytä vähenemisen merkkejä.

Suuri muutos ruotsinkielisen työväenopiston toimintaympäristössä on huhtikuusta 2016 heinäkuuhun 2017 kestävä peruskorjaus.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Senioreille suunnattujen kurssien sisältöjä laajennetaan ja kurssitarjontaa lisätään. Tämä on erityisen tärkeää, jotta vanhukset voisivat asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään kaupungin yleisen tavoitteen mukaisesti. Arbiksella on keskeinen rooli vanhusten henkisen hyvinvoinnin kannalta.

Kursseja järjestetään yhteistyössä kaupungin ruotsinkielisten peruskoulujen ja lukioiden kanssa. Lisäksi

Förändringar i verkets omvärld

Antalet personer med svenska som modersmål uppgick i Helsingfors per den 31.12.2014 till 35 845 och i hela huvudstadsregionen (4 städer) till 65 066 personer. Enligt faktacentralens uppgifter kommer antalet svenskspråkiga att öka. Över 64–åringar utgör på svenskspråkigt håll en betydligt större andel av befolkningen än de finskspråkiga och ökningen är klart större än på finskspråkigt håll. Likaså ökar andelen invandrare. Många barnfamiljer har det svårt och många ungdomar riskerar att bli utslagna. Arbetslösheten visar inga tecken på att sjunka.

Den grundläggande reparationen april 2016–juli 2017 kommer att innebära en stor förändring vad gäller närmiljön kring Arbis.

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Utbudet av kurser för seniorer differentieras och utökas. Detta är speciellt viktigt med tanke på den allmänna strävan att de äldre skall bo hemma så länge som möjligt. I denna strategi har Arbis en central betydelse för de äldres mentala hälsa.

Kurser ordnas i samarbete med stadens svenskspråkiga grundskolor och gymnasier. Dessutom satsar man på kurser för barn och föräldrar tillsammans.

panostetaan kursseihin, jotka on suunnattu sekä lapsille että heidän vanhemmilleen.

Kasvavan maahanmuuttajamäärän vuoksi Arbis aloittaa vuonna 2016 ammatillisen kotouttamiskoulutuksen yhteistyössä ammattiopisto Prakticumin kanssa.

Opiston työttömille kurssilaisille myöntämä 50 %:n alennus kurssihinnoista lisää työttömien osallistujien määrää, mikä puolestaan pienentää opiston saamia tuloja.

Opistotalo peruskorjataan suunnitelmakauden aikana. Peruskorjaus vaikuttaa sekä opiston käytäntöihin että talouteen. Lisäksi opiston on vuokrattava tiloja käsityö- ja kotitalouskursseja varten opistotalon ulkopuolelta. Kurssiosallistujamäärä saattaa laskea muuton takia, mutta on myös mahdollista saavuttaa uutta asiakaskuntaa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Ruotsinkielisten senioreiden määrä kasvaa, mikä lisää paineita opetuksen järjestämiseen päiväsaikaan. Nuoremmalla sukupolvella ei ole tapana sitoa itseään koko lukuvuodeksi, vaan he hakeutuvat lyhyt- ja intensiivikursseille ja verkkokursseille. Sitä mukaa kun koulujen resursseja vähennetään voi tarve koulujen ja opiston väliseen yhteistyöhön kasvaa. Sähköisen asiakaspalvelun laatuvaatimukset nousevat, mutta toisaalta henkilökohtainen asiakaspalvelu ei myöskään tule katoamaan. Henkilökohtainen asiakaspalvelu on erityisen tärkeää ihmisten hyvinvoinnille maailmassa, jossa yksinäisten osuus kasvaa.

Kilpailuttaminen

Hankintoja ei ole suunnitteilla vuodelle 2016.

Riskienhallinta

Opisto noudattaa vuonna 2015 laadittua riskienhallintasuunnitelmaa, jossa on tunnistettu riskit ja luetteloitu niitä ehkäisevät toimet. Suurimmat riskit liittyvät peruskorjaukseen ja väliaikaisiin tiloihin muuttoon sekä digitaalisen ilmoittautumisjärjestelmän jatkokehittämiseen.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kohdat 1-3

Helsingin ruotsinkielisen työväenopiston toiminta vaikuttaa niin kurssiosallistujien fyysiseen (noin 90 liikunta- ja terveyskurssia vuositasolla) kuin psyykkiseenkin terveyteen. Opiston toiminta luo sekä henkistä pääomaa että sosiaalisia verkostoja, mikä on erityisen tärkeää senioreille ja

Med tanke på det ökande antalet invandrare startar Arbis år 2016 en yrkesinriktad integrationsutbildning i samarbete med yrkesinstitutet Prakticum.

I och med att alla arbetslösa beviljas 50 % rabatt på kurspriset, genererar en stigande andel arbetslösa kursdeltagare mindre intäkter.

Under planeringsperioden genomgår institutet en grundläggande reparation. Återverkningarna är både praktiska och ekonomiska. Dessutom blir man tvungen att hyra lokaler utanför huset för undervisning i slöjd och hushåll. Flyttningen kan leda till att antalet kursdeltagare sjunker, men det finns också en möjlighet att man når en ny kundkrets.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Den ökande svenskspråkiga seniorbefolkningen ställer krav på ett större kursutbud på dagtid. Den yngre generationen tenderar att inte binda sig för ett helt läsår utan söker sig till kort- och intensivkurser, samt webbkurser. I takt med att skolornas resurser skärs ner, kan behovet av samarbete mellan skolorna och institutet öka. Kvalitetskraven på den digitala kundservicen ökar, samtidigt som behovet av en personlig kundbetjäning inte kommer att försvinna. I en värld där andelen ensamma människor stiger, utgör personlig kundbetjäning en viktig faktor för personernas välmående.

Upphandling

Inga upphandlingar planeras för år 2016.

Riskhantering

Institutet följer riskhanteringsplanen från 2015, där man har identifierat riskerna och listat förebyggande åtgärder. De största riskerna hänger ihop med den grundläggande reparationen och flyttningen till de tillfälliga lokalerna, samt vidareutvecklandet av det digitala anmälningssystemet.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Punkt 1–3

Helsingfors arbis hela verksamhet påverkar deltagarnas både fysiska (ca 90 kurser i motion och hälsa på årsbasis) och psykiska hälsa – den skapar både intellektuellt kapital och ett socialt sammanhang, vilket är särskilt viktigt för seniorerna och invandrarna. Någon annan motsvarande

maahanmuuttajille. Helsingissä ei ole tarjolla muuta vastaavaa toimintaa ruotsin kielellä yhtä edulliseen hintaan kuin ruotsinkielisellä työväenopistolla. Tämä on tärkeää, jotta kaupunki voisi olla strategian mukaisesti toimiva myös ruotsin kielellä.

Kohta 4

Uusi CAF-mallin mukainen laatutyökalu otetaan käyttöön.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Opisto ei suunnittele uusia virkoja tai toimia suunnitelmakaudelle. Henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu tulevat eläköitymiset, mutta koska vakituisen henkilöstön määrä on pieni (27 henkilöä), ei mahdollisuuksia uusiin säästötoimiin ole. Opistolla on noin 250 tuntiopettajaa, jotka hoitavat suurimman osan opetuksesta. Kaksi opiston työntekijää saavuttaa 64 vuoden iän suunnitelmakauden aikana. Henkilöstöä kannustetaan aktiivisesti jäämään töihin 64 vuoden iän saavuttamisen jälkeen. Eläkkeelle jäämisten yhteydessä käydään opistossa läpi työnkuvaukset ja keskinäinen työnjako.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Opiston päärakennus Dagmarinkatu 3:ssa peruskorjataan huhtikuun 2016 ja heinäkuun 2017 välisenä aikana. Toiminta sijoitetaan täksi ajaksi Sturenkatu 2:een. Erityisluokkahuoneita käsityö- ja kotitaloustunneille on vuokrattava muualta. Korjauksen jälkeen pyrkimyksenä puolestaan on, ettei Arbiksen päätoimitilojen eli Dagmarinkatu 3:n ja Itäkeskuksen Stoan lisäksi tarvitsisi enää vuokrata muita tiloja.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Opisto pyrkii lisäämään tuottavuutta kaikessa toiminnassaan. Tavoitteena on edelleen kasvattaa opetusryhmien osallistujamääriä sekä tehostaa ja uudistaa markkinointia. Opiston kurssisuunnittelua ja markkinointia koskevaa sopimusta Vantaan aikuisopiston kanssa on jatkettu.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Opisto on viime vuosien aikana työstänyt uutta Kursor-kurssihallintaohjelmaa yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien kansalaisopistojen kanssa. Ohjelma otettiin opistolla käyttöön syksyllä 2014 ja ohjelman yksityiskohtia tullaan hiomaan entisestään suunnittelukauden aikana. Uusi ohjelma tuo mukanaan huomattavasti paremmat seuranta- ja arviointimahdollisuudet ja yksinkertaistaa myös kurssiosallistujien ilmoittautumis- ja maksukäytäntöjä.

verksamhet erbjuds inte på svenska i Helsingfors till ett så fördelaktigt pris som på institutet. Detta är ett viktigt led i stadens strategi att vara en fungerande stad också på svenska.

Punkt 4

Ett nytt kvalitetsinstrument enligt CAF-modell tas i bruk.

Verkets personalplan 2016–2018

Institutet planerar inga nya tjänster eller befattningar under perioden. I personalplanen har man beaktat de förestående pensioneringarna, men på grund av att den fasta personalen är liten (27 personer) finns det inte möjligheter till nya åtstramningar. Den största delen av undervisningen sköts av de ca 250 timlärarna. Under perioden uppnår två personer en ålder av 64 år. En aktiv strävan är att uppmuntra människor att stanna kvar efter att de har fyllt 64. I samband med pensioneringarna genomgås arbetsbeskrivningarna och arbetsfördelningen på institutet.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Institutets huvudbyggnad på Dagmarsgatan 3 genomgår en grundläggande reparation från april 2016 till juli 2017. Verksamheten förläggs under den här tiden till Sturegatan 2. Specialklassrum för undervisningen i slöjd och hushåll kommer man att vara tvungen att hyra på annat håll. Efter reparationen strävar man däremot efter att inte mera behöva hyra upp lokaler utanför Arbis huvudpunkter på Dagmarsgatan 3 och i Stoa i Östra Centrum.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Institutet eftersträvar i all sin verksamhet att öka produktiviteten. Att höja antalet deltagare per undervisningsgrupp är fortfarande ett mål, liksom att effektivera och modernisera marknadsföringen. Institutets avtal med Vanda vuxenutbildningsinstitut beträffande både kursplanering och marknadsföring är förnyat.

IT och elektronisk kommunikation

Institutet har under de senaste åren i samarbete med huvudstadsregionens kommunala medborgarinstitut utarbetat ett nytt kurshanteringsprogram, Kursor. Programmet har på Helsingfors arbis togs i bruk hösten 2014 och kommer att på detaljnivå undergå ytterligare finslipningar under planeperioden. Det nya programmet kommer att föra med sig betydligt bättre uppföljnings- och utvärderingsmöjligheter, men kommer också att förenkla anmälnings- och betalningsrutinerna för kursdeltagarna.

Tietotekniikkaa on kehitetty ja kehitetään edelleen läheisessä yhteistyössä kaupunginkanslian tietotekniikkaosaston, Helsingin suomenkielisen työväenopiston ja naapurikuntien kansalaisopistojen kanssa.

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Helsingin ruotsinkielinen työväenopisto noudattaa kaupungin uutta tietotekniikkaohjelmaa (TTO 2015–2017) ja huolehtii siitä, että raportointi ja mahdollinen seuranta tehdään aikataulun mukaisesti. Opisto osallistuu uuden tietotekniikkaohjelman mukaisiin työryhmiin.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Opisto jatkaa suunnitelmakaudella Kursor-kurssihallintaohjelman ja Ilmonet-ilmoittautumisjärjestelmän kehittämistä.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Ruotsinkielinen työväenopisto toteuttaa 22 500 opetustuntia vuonna 2016. Vuonna 2017 asetetaan uusia tavoitteita

Muut toiminnalliset tavoitteet

- Ilmoittautuneiden kurssiosallistujien määrä
- Helsingin ruotsinkielisen työväenopiston kurssitoimintaan osallistuvien määrän suhde Helsingin ruotsinkielisen väestön määrään
- Suunnittelemansa opinnot loppuunsaattavien maahanmuuttajien määrä
- Opisto aikoo myös määritellä uudet toiminnalliset tavoitteet laatukäsikirjan 2015 pohjalta ja kehittää kansalaisopistoille yhteisiä tunnuslukuja yhteistyössä suomenkielisen sisaropistonsa ja naapurikuntien kunnallisten kansalaisopistojen kanssa.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Ennen huhtikuussa 2016 alkavaa peruskorjausta ei ole mahdollista asettaa energiatehokkuutta koskevia tavoitteita, mutta kaikkia kehotetaan säästämään energiaa aina kun mahdollista. Opiston toimintaideologiaan kuuluu toimia ympäristötietoisesti kaikissa yhteyksissä. Ideologia kuvataan tarkemmin Arbiksen ympäristöohjelmassa.

Määrä- ja taloustavoitteet

Utvecklingen av IT har skett och sker i nära samarbete med stadskansliets IT-avdelning, med Helsingfors finskspråkiga arbetarinstitut och med grannkommunernas medborgarinstitut.

Hur IT-programmet genomförs

Helsingfors arbis följer stadens nya IT-programmet (TTO 2015–2017) och ser till att rapportering och eventuell uppföljning görs enligt tidtabell. Institutet deltar i TTO-arbetsgrupperna.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Institutet fortsätter under planeringsperioden med utvecklingen av kurshanteringsprogrammet Kursor och anmälningssystemet Ilmonet.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Institutets bindande mål för år 2016 är att förverkliga 22 500 lektioner. Nya mål kommer att införas följande år.

Övriga verksamhetsmål

- Antalet anmälda kursdeltagare
- Antalet personer som deltar i Helsingfors arbis kursverksamhet i relation till antalet svenskregistrerade helsingforsare.
- Antalet invandrare som slutför det program de har planerat för sig.
- Ytterligare har institutet för avsikt att utgående från kvalitetshandboken från 2015 definiera nya verksamhetsmål och i samarbete med det finska systerinstitutet och grannkommunernas kommunala medborgarinstitut utveckla gemensamma nyckeltal för instituten.

Energieffektivitets- och miljömål

Före den grundläggande reparationen som börjar i april 2016 är det inte möjligt att ställa upp några energieffektivitesmål, men alla uppmanas att spara energi där det är möjligt. Att fungera miljömedvetet i alla sammanhang hör till institutets verksamhetsideologi, vilket närmare beskrivs i Arbis miljöprogram.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Toteutuneiden opetustuntien määrä on edelleen yksi tavoitteista.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Tuottavuustavoitteena on saada opiston tarjoamille kursseille enemmän osanottajia. Kurssilaisten määrän kehitys on ollut nousussa, mutta tämänhetkisten laskelmien mukaan korkeat vuokrakustannukset peruskorjauksen jälkeen tulevat laskemaan tuottavuutta vuonna 2017.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Vuodesta 2015 alkaen opisto tulee saamaan luotettavia raportteja tilankäytöstä uuden kurssihallintaohjelman myötä. Vaikka opiston toiminta on jo nyt keskitetty Dagmarinkatu 3:n ja Stoan tiloihin, voidaan tilankäyttöä tehostaa entisestään peruskorjauksen jälkeen luopumalla talon ulkopuolisten tilojen vuokraamisesta ja lisäämällä omien tilojen vuokraamista niinä aikoina, jolloin talo ei ole täynnä opiston omaa toimintaa.

Antalet förverkligade undervisningstimmar är fortsättningsvis ett mål

Produktivitetsutfall 2014–2018

Produktivitetsmålet är att få in flera kursdeltagare på den undervisningsmängd institutet erbjuder. Trenden för antalet deltagare är också stigande, men på grund av de höga hyreskostnaderna efter den grundläggande reparationen 2017 kommer produktivitetsutfallet att sjunka enligt nuvarande beräkningar.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

I och med det nya kurshanteringsprogrammet kommer man att från 2015 få ut tillförlitliga rapporter om lokalanvändningen. Även om institutets verksamhet redan nu koncentreras till Dagmarsgatan 3 och Stoa, kan man efter den grundläggande reparationen i ännu högre grad effektivera användningen av lokalerna genom att avstå från att hyra in sig utanför huset och att effektivera uthyrningen av de egna lokalerna under sådana tider då den egna verksamheten inte fyller hela huset.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Opetustunnit – Undervisningstimmar	22 683	22 500	22 600	22 500	22 500	22 500
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Menot €/ruotsinkiel. as. Utgifter €/svensksp.inv (=35 000)	87,16	91,97	91,04	91,14	91,14	91,14
Netto €/pidetyt tunnit -Netto €/hållna timmar	-108,94	-119,50	-116,09	-118,18	-118,18	-116,40
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Osallistujat, ilmoittautuneet opiskelijat – Kursdeltagare, anmälda studerande	18 916	18 500	18 500	18 300	18 500	19 000
Opintonsa loppuunsuorittaneiden maahanmuuttajien määrä – Antalet invandrare som slutför sina studier		16	16	15	15	15
Resurssit – Resurser						
Henkilöstö, Kuukausipalkkaiset – Personal, månadslöntagare	27	27	27	27	27	27
Tuntiopettajat - Timlärare	250	250	250	250	250	250
Tilat – Utrymmen, m2	3 807	3 807	3 807	3 807	3 807	3 807

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Ilmoittatuneet opiskelijat – Anmälda stud. X Opetustunnit/tilikauden tulos – Anmälda stud. X undervisningstimmar/räkenskapsperiodens resultat	107,9	95,7	98,0	95,7	96,8	100,9

Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	3 807	3 807	3 807	3 807	3 807	3 807
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	8,38
Hallintokunnan oma mittari						
Omat mittarit otetaan käyttöön peruskorjauksen jälkeen vuonna 2018 – Egna mätare tas i bruk efter den grundläggande reparationen år 2018						

4 15 Kaupunginkirjasto – Stadsbiblioteket

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	3 663	2 671	3 177	2 611	2 701	2 618	2 618
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	38 662	36 916	37 581	37 146	36 694	36 694	36 694
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-34 999***	***-34 245***	***-34 404***	***-34 535***	***-33 993***	***-34 076***	***-34 076***
Poistot - Avskrivningar	999	1 030	1 030	1 030	1 030	1 060	1 180
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-35 998***	***-35 275***	***-35 434***	***-35 565***	***-35 023***	***-35 136***	***-35 256***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-35 998***	***-35 275***	***-35 434***	***-35 565***	***-35 023***	***-35 136***	***-35 256***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-27,1	18,9	-2,2	1,1	-3,1	0,0
Menot - Utgifter		-4,5	1,8	0,6	-0,6	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Käyttäjäkunta kansainvälistyy ja e-aineistojen kysyntä kasvaa perinteisten palveluiden rinnalla.

Kirjastopalvelujen käyttö ja tuottaminen jakautuvat verkkoon ja fyysiseen maailmaan. Verkkoon tuotetaan palveluja, joita voidaan käyttää samanlaisina kaikissa kirjastoissa kuten yhteiset e-aineistohankinnat ja yhteisluettelo. Helsingin kaupunginkirjastolla on tällä alueella lakisääteinen erityisrooli: se tuottaa ja koordinoi Yleisten kirjastojen keskuskirjastona suurta osaa koko maan yleisten kirjastojen verkkopalveluista. Alueelliset verkkokirjastopalvelut hoidetaan HelMet-yhteistyön kautta. Itsepalvelumahdollisuuksien laajentaminen ja verkkoyhteistyön tiivistäminen lisäävät tuottavuutta.

Fyysisissä kirjastoissa tuetaan yhteisöllisyyttä ja kansalaisuutta, mikä painottuu tulevassa kirjastolain muutoksessa (2017). Aineiston lisäksi kirjastoista haetaan työ- ja toimintatilaa sekä kulttuuri- ja muita elämyksiä. Lisääntyvä kansalaisten e-opastaminen kysyy työaikaa.

Töölön remontoitu ja Maunulan uusittu kirjasto avataan vuonna 2016. Keskustakirjaston kalustaminen ja

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Användarkretsen internationaliseras, och e-medier efterfrågas allt mer vid sidan om traditionella tjänster.

Bibliotekstjänster används och tillhandahålls dels på webben, dels i den fysiska världen. För webben produceras tjänster som kan användas i samma form på alla bibliotek, såsom gemensam upphandling av e-tjänster och en gemensam katalog. Helsingfors stadsbibliotek har en lagstadgad speciell roll i sammanhanget genom att det som centralbibliotek för de allmänna biblioteken producerar och samordnar en stor del av webbtjänsterna för hela landets allmänna bibliotek. De regionala bibliotekstjänsterna på webben sköts via samarbetssystemet HelMet. Möjligheterna till självbetjäning byggs ut och webbsamarbetet intensifieras, vilket ökar produktiviteten.

På de fysiska biblioteken främjas samhörighet och medborgerligt liv. Detta är i överensstämmelse med den framtida bibliotekslagen (2017). Utöver medier vill folk ha tillgång till arbets- och verksamhetslokaler på biblioteken, likaså kulturupplevelser o.d. Att invånarna behöver mer och mer e-handledning gör att arbetstid går åt.

Tölö bibliotek öppnas efter renovering år 2016. Månsas nya bibliotek öppnas också år 2016. Centrumbiblioteket får

varustaminen osuvat suunnittelukauden loppuun, vuodelle 2018.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Käytön luonne monipuolistuu, tilasta tulee tärkeä resurssi. Keskustakirjasto tarjoaa tilaa, jonka kysyntään nykyinen kirjastoverkko ei pysty kattavasti vastaamaan.

Sisältötyön painopiste siirtyy tietopalvelusta ja logistiikasta kansalaisten neuvontaan. Kirjastot mielletään e-lukemisen opastajiksi, minkä lisäksi niissä tuetaan sähköistä asiointia. Työajallisesti merkittävää on uusien opetussuunnitelmien ilmiöoppimista korostava linja, joka lisää tiedonhakutaitojen kysyntää kouluissa.

Kirjastopalvelujen saatavuutta lisätään laajennetuilla palveluilla. RFID-tekniikan käyttöönotto ja työprosessien sujuvoittaminen helpottavat työrutiineja ja mahdollistavat uusia palveluja kuten omatoimiaukiolon lisäämisen.

Kilpailuttaminen

Taloudellisesti merkittävimpiä ulkoisia toimittajia kirjastossa ovat kirjastoaineiston sekä posti- ja kuljetuspalveluiden toimittajat. Sopimukset ovat monivuotisia.

Luettelointityöhön on tulossa suuri muutos, kun siitä tulee valtakunnallinen yhteispalvelu. Yleisten kirjastojen keskuskirjastona kirjastolla on tässä merkittävä rooli.

Aineiston liikkumiseen kirjastosta toiseen haetaan uutta, kustannustehokkaampaa ja käyttäjälähtöisempää toimintatapaa.

Riskienhallinta

Merkittävimmät operatiiviset riskit ja epävarmuustekijät koskevat henkilöstöresursseja ja hyvinvointia sekä joidenkin yksiköiden turvallisuutta. Strateginen riski on palvelutarjonnan ja työprosessien uudistamiseksi aloitetun muutoshankkeen ja sen resursoinnin epäonnistuminen. Palvelutarjonnan resurssien turvaaminen keskustakirjaston avauduttua on suurin taloudellinen riski.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kirjasto tukee kansalaisuuutta edistäessään mm. lukutaitoa ja lukemista, tietoon pääsyä, elinikäistä oppimista,

möbler och annan utrustning i slutet av planeringsperioden, år 2018.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Användningen får en mångsidigare karaktär, lokalerna blir en viktig resurs. Centrumbiblioteket tillhandahåller lokaler som tillgodoser en efterfrågan som inte helt kan tillgodoses inom det nuvarande biblioteksnätet.

Tyngdpunkten i innehållsarbetet flyttas från informationstjänst och logistik till rådgivning för allmänheten. Biblioteken betraktas som handledare för e-läsning, och dessutom fås där stöd för elektronisk kommunikation. Något som tar mycket av arbetstiden är att fenomenbaserat lärande betonas i de nya läroplanerna, vilket ökar behovet av kunskaper i informationssökning i skolorna.

Tillgången på bibliotekstjänster ökas genom att tjänsterna breddas. RFID-tekniken börjar tillämpas och arbetsprocesserna görs smidigare, tack vare vilket arbetsrutinerna underlättas och nya tjänster, såsom meröppet, kan byggas ut.

Konkurrensutsättning

Stadsbibliotekets mest betydande externa leverantörer ekonomiskt sett är de som levererar biblioteksmedier och tillhandahåller post- och transporttjänster. Avtalen är fleråriga.

Det sker en stor förändring i katalogiseringsarbetet genom att arbetet blir en tjänst som är gemensam för hela landet. Som centralbibliotek för de allmänna biblioteken har stadsbiblioteket en viktig roll i sammanhanget.

Ett nytt sätt som är mer kostnadseffektivt och användarfokuserat söks för transporten av medier mellan de olika biblioteken.

Riskhantering

De största operativa riskerna och osäkerhetsfaktorerna har att göra med personalresurserna, välbefinnandet och i vissa enheter säkerheten. En strategisk risk är ett misslyckande i det inledda förändringsprojekt som syftar till ett nytt tjänsteutbud och nya arbetsprocesser och i anskaffningen av resurser för projektet. Hur resurser ska kunna tryggas för tjänsteutbudet när centrumbiblioteket öppnats är den största ekonomiska risken.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stadsbiblioteket stöder det medborgerliga livet genom att främja bl.a. läskunnighet och läsande, åtkomst till

kulttuurista nauttimista, yhteisöllisyyttä ja kotoutumista. E-aineistojen ja – palvelujen sekä sähköisen asioinnin opastus kasvattaa helsinkiläisten yleisiä kansalaistaitoja. Kirjastot ovat turvallisten julkisten tilojen verkko, erityisen tärkeitä esim. nuorille, lapsille, maahanmuuttajille ja yhdistyksille. Niissä luodaan uutta kaupunkikulttuuria.

Kirjastojen rooli kaupungin palvelujen edustajina omilla alueillaan vahvistuu. Ne tukevat asukastoimintaa. Keskeinen kehittämisen moottori on keskustakirjastohanke, jonka toimintakonsepteja testataan nykyisissä kirjastoissa.

Kirjaston talousarvion sitovat tavoitteet kuvaavat palvelun saatavuutta ja käyttöä. Aukiolotunnit ovat konkreettinen mittari edellä kuvattujen fyysisten kirjastotilojen ja niiden palveluiden saatavuudelle. Fyysiset ja verkkokäynnit kertovat käytöstä eli palvelujen relevanssista.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Niiden tulee edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.

Palvelujen ja käyttäjien siirtyminen verkkoon sekä kirjastojen omatoimiaukiolo vaativat aiempaa enemmän tukiprosessien taustatyötä.

Kirjastoasetus edellyttää, että vähintään 70 prosentilla kunnallisen kirjaston työntekijöistä tulee olla asetuksessa määritellyt vähimmäisopinnot, ja 45 prosentilla vielä tätäkin tiukemmin rajattu pätevyys.

Kaupunginvaltuusto päätti 12.11.2014 sallia kirjastolle menokasvua vain puolet keskustakirjaston arvioiduista menolisäyksistä. Tämä merkitsee, että kirjasto varautuu hoitamaan keskustakirjaston nykyisellä henkilöstöllään ja mahdollisilla ulkoa ostetuilla lisäpalveluilla.

Helsingin kaupunginkirjasto on toiminut vuodesta 1981 Kirjastolain (4.12.1998/904) tarkoittamana Yleisten kirjastojen keskuskirjastona. Kirjastoasetuksen (6.6.2013/406) 1§ mukaan Yleisten kirjastojen keskuskirjaston tulee mm. kehittää ja tarjota yhteistyössä muiden kirjastojen kanssa kirjasto- ja tietopalveluita ja työmenetelmiä, organisoida ja kehittää kirjastojen ja kirjastosektorien yhteistyötä sekä ylläpitää monikielistä

information, livslångt lärande, kulturell njutning, samhörighet och integration. Tack vare att helsingforsarna ges handledning i hur e-medier, e-tjänster och elektrisk kommunikation används får de bättre allmänna medborgarfärdigheter. Biblioteken bildar ett nät av trygga offentliga lokaler och är särskilt viktiga för t.ex. ungdomar, barn, invandrare och föreningar. Där skapas ny stadskultur.

Biblioteken får en starkare roll när det gäller att representera staden som tjänsteproducent i respektive områden. De stöder invånarverksamheten. Centrumbiblioteksprojektet är en viktig drivkraft för utvecklingsarbetet. Verksamhetskoncepten för centrumbiblioteket testas på de nuvarande biblioteken.

De bindande målen för stadsbiblioteket beskriver tjänsterna vad tillgång och användning beträffar. Öppettimmarna är en konkret mätare för de fysiska bibliotekslokalerna och tillgången på tjänster i dessa. De fysiska och de virtuella besöken visar användningen, m.a.o. hur relevanta tjänsterna är.

Verkets personalplan 2016–2018

Följande ingår i bibliotekslagen ”Syftet med de allmänna bibliotekens biblioteks- och informationstjänster är att främja befolkningens lika möjligheter till bildning, litterära och konstnärliga intressen, fortlöpande utveckling av kunskaper och färdigheter samt medborgerliga färdigheter, internationalisering och till livslångt lärande. Biblioteksväsendet bör också arbeta för att virtuella och interaktiva nättjänster samt deras kulturrelaterade innehåll utvecklas.”

Att tjänster läggs ut på nätet och användare går ut där och att meröppet tillämpas på vissa bibliotek gör att det krävs mer bakgrundsarbete i stödprocesserna.

Enligt statsrådets förordning om bibliotek ska minst 70 % av personalen inom biblioteksväsendet i en kommun ha slutfört de minimistudier som är angivna i förordningen och minst 45 % ha en ännu striktare angiven behörighet.

Stadsfullmäktige beslutade 12.11.2014 för stadsbiblioteket tillåta en utgiftsökning som motsvarar bara hälften av den beräknade utgiftsökning som hänför sig till centrumbiblioteket. Detta betyder att stadsbiblioteket är berett att sköta centrumbiblioteket utan en personalökning och eventuellt genom köp av externa tilläggstjänster.

Stadsbiblioteket är sedan 1981 det centralbibliotek för de allmänna biblioteken som avses i bibliotekslagen (4.12.1998/904). På basis av 1 § i statsrådets förordning om bibliotek (6.6.2013/406) har centralbiblioteket bl.a. till uppgift att i samarbete med andra bibliotek utveckla och erbjuda biblioteks- och informationstjänster och arbetsmetoder, att organisera och utveckla samarbetet mellan biblioteken och biblioteksektorerna och att driva ett flerspråkigt bibliotek.

kirjastoa. Tehtävien hoitoon saadaan vuosittainen valtionavustus opetus- ja kulttuuriministeriöltä, joka ei voi itse tuottaa operatiivista keskuskirjastotoimintaa.

Keskuskirjastotehtäviä hoidetaan Helsingissä noin 21 henkilötyövuoden panoksella. Suurin osa näistä työntekijöistä toimii määräaikaisilla sopimuksilla. Työsopimukset on sidottu opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittaisiin avustuspäätöksiin.

Keskuskirjastopalvelut ovat pysyvää toimintaa, jonka tehtävät päivitettiin vuonna 2013. Uusitussa Kirjastoasetuksessa painotetaan keskuskirjaston roolia yleisten kirjastojen verkkopalvelujen koordinoijana. Tavoitteena on vahvistaa toiminnan voimavaroja esim. alan sisäisen resurssienjaon muutoksilla.

Stadsbiblioteket får ett årligt statsunderstöd från undervisnings- och kulturministeriet, som inte självt kan producera operativ centralbiblioteksverksamhet.

Ca 21 årsverken åtgår i Helsingfors till de uppgifter som centralbiblioteket har. Största delen av de anställda i fråga har visstidsavtal. Arbetsavtalen är bundna till de beslut om understöd som årligen fattas av undervisnings- och kulturministeriet.

Centralbibliotekets verksamhet är permanent, och uppgifterna reviderades år 2013. I den nya förordningen om bibliotek betonas centralbibliotekets roll som samordnare av nättjänster för de allmänna biblioteken. Målet är att resurserna för verksamheten ska stärkas t.ex. genom ändringar i den interna resursfördelningen inom sektorn.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Kirjastotilan ja itsepalveluun perustuvien palveluiden saatavuus paranee entisestään, kun useampia kirjastoja pystytään avaamaan omatoimikäytölle.

Kirjastolle suunnittelukauden tärkein uudisrakennushanke on keskustakirjasto, jonka valmistumisvuosi on 2018. Rakentaminen on alkanut vuonna 2015 ja maanpäällinen rakentaminen alkaa vuonna 2016.

Syksyllä 2016 valmistuvassa Maunula-talossa tavoitellaan kirjaston (567 hum²), työväenopiston ja nuorisotalon uudenlaista yhteistyötä ja tilankäytön synergiaa.

Molemmat uudisrakennushankkeet ovat mukana valtion kirjastorakennusten rahoitusohjelmassa.

Töölön kirjaston peruskorjauksen arvioidaan valmistuvan vuoden 2016 kesällä.

Tilakeskus on luopunut Laajasalon nykyisen kirjastorakennuksen peruskorjauksesta. Laajasalon kirjastolle suunnitellaan yhteistä vuokratilaa Nuorisoasiainkeskuksen kanssa uudessa kauppakeskuksessa

Herttoniemen kirjastolle haetaan liikenteellisesti parempaa paikkaa, joka voi palvella myös Herttoniemenrannan ja Kulosaaren asukkaita

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Helsingin kaupunginkirjaston yksikkökustannuksia lisäävät toiminta lakisääteisenä Yleisten kirjastojen keskuskirjastona sekä kaupungin kaksikielisyys. Keskuskirjastotehtävistä

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Bibliotekslokalerna och de tjänster som baserar sig på självbetjäning blir mer tillgängliga tack vare att fler bibliotek kan börja med meröppet.

Centrumbiblioteket är stadsbibliotekets viktigaste nybyggnadsprojekt under planeringsperioden. Det blir färdigt år 2018. Byggstarten har skett år 2015, och byggandet ovan jord inleds år 2016.

Månsashuset, som blir färdigt hösten 2016, får bibliotekslokaler (567 m² lägenhetsyta), lokaler för finska arbetarinstitutet och en ungdomsgård. Målet är ett nytt slags samarbete och synergi i lokalanvändningen.

Både centrumbiblioteket och Månsashuset ingår i statens program för finansiering av biblioteksbyggnader.

Tölö bibliotek väntas bli färdigrenoverat sommaren 2016.

Fastighetskontorets lokalcentral har gett upp tanken på en renovering i den nuvarande biblioteksbyggnaden på Degerö. Det har planerats att lokaler ska hyras för Degerö bibliotek i det nya köpcentrumet och att lokalerna ska delas med ungdomscentralen.

En trafikmässigt bättre plats söks för Hertonäs bibliotek. Avsikten är att platsen ska vara lämplig också för invånarna i Hertonäs strand och på Brändö.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Verksamheten som lagstadgat centralbibliotek för de allmänna biblioteken och tvåspråkigheten i Helsingfors höjer stadsbibliotekets kostnader per enhet. Ersättningen för de

saatavaa korvausta ei ole huomioitu yksikkökustannuksia laskettaessa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kirjasto noudattaa tietoteknisiä järjestelmiä kehittäessään tietotekniikkaohjelman 2015–2017 tavoitteita ja linjauksia.

Kaupunginkirjasto hyödyntää toimintaprosessejaan ja niitä tukevia tietojärjestelmiä kehittäessään erilaisia ketteriä kokeiluja yhdessä kaupunkilaisten, kehittäjäyhteisöjen ja Forum Viriumin kanssa.

Ict-ostokäytäntöjä kehitetään kaupungin ohjeistusten mukaan mm. toimittajariippuvuuden vähentämiseksi ja joustavien ratkaisujen löytämiseksi.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kaupunginkirjasto tehostaa toimintaansa kehittämällä ja digitalisoimalla ydinprosessejaan. Ensimmäisenä uudistetaan aineistologistiikkaprosessi. Tätä tukemaan käynnistetään aineistokellutus, jossa tavoitellaan aineiston liikkumista reaaliaikaisesti ja nykyistä enemmän asiakkaiden ehdoilla. Vastaavat tietojärjestelmät hankitaan vuonna 2016-2018.

Tilojen käyttöä tehostetaan lisäämällä erilaisten varattavien kirjastotilojen itsepalvelukäyttöä ja omatoimiaukiololla. Tätä varten kehitetään verkossa toimiva sähköinen tila- ja resurssivarausjärjestelmä. Mukaan pyritään saamaan myös muiden hallintokuntien tiloja.

Teknisiä ratkaisuja asiakasviestintään kirjastoissa ja kirjastotilojen omatoimiseen käyttöön kehitetään edelleen. Kirjaston infonäyttöjärjestelmää laajennetaan.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

102 000 aukiolotuntia.

Käyntien määrä 14,5 miljoonaa.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Lainoja lasketaan kertyvän 8,8 miljoonaa.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Tavoitteena on auditoitu koko kaupunginkirjaston kattava Ekokompassi -ympäristöjärjestelmä vuonna 2016.

uppgifter som ska skötas av centralbiblioteket är inte beaktad i kostnaderna per enhet.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Stadsbiblioteket följer målen och riktlinjerna i IT-programmet 2015–2017 när det utvecklar IT-systemen.

När stadsbiblioteket utvecklar sina verksamhetsprocesser och de informationssystem som stöder dessa utnyttjar det olika slags behändiga försök som helsingforsarna, utvecklarsammanslutningarna och Forum Virium deltar i.

Stadsbiblioteket utvecklar praxis för ICT-upphandling utifrån stadens anvisningar bl.a. för att minska leverantörsberoendet och hitta flexibla lösningar.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Stadsbiblioteket effektiviserar sin verksamhet genom att utveckla och digitalisera sina kärnprocesser. Först revideras medielogistikprocessen. Som stöd för detta införs modellen flytande medier, varmed syftet är att medierna ska röra sig i realtid och i högre grad på användarnas villkor. Motsvarande informationssystem upphandlas åren 2016–2018.

Lokalanvändningen effektiviseras genom att självbetjäning och meröppet byggs ut i olika bibliotekslokaler som kan reserveras. Ett elektroniskt system för reservering av lokaler och resurser utvecklas därför på webben. Stadsbiblioteket försöker få andra förvaltningar att låta lokaler som är i deras besittning omfattas av systemet.

Tekniska lösningar för användarkommunikation på biblioteken och för meröppet i bibliotekslokaler vidareutvecklas. Systemet med information på bibliotekens dataskärmar byggs ut.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

102 000 öppettimmar

14,5 miljoner besök

Övriga verksamhetsmål

Antalet lån beräknas uppgå till 8,8 miljoner.

Energieffektivitets- och miljömål

Avsikten är att Ekokompassen år 2016 ska vara ett auditerat miljösystem som omfattar hela stadsbiblioteket.

Määrä- ja taloustavoitteet

Kirjastoverkossa on 37 kirjastoa, 10 laitoskirjastoa sekä kaksi kirjastoautoa vuonna 2016. Talousarvioehdotuksen mukaiset menot asukasta kohden ovat 58,27 euroa.

Asukaskohtaiset tulot vuonna 2016 ovat 4,28 euroa.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Kaupunginkirjaston tuottavuus lasketaan yhtenä kokonaisuutena erittelemättä eri palveluita. Tuottavuus paranee vuonna 2016 perusvuoteen 2013 verrattuna. Ulkopuolinen rahoitus kasvattaa menoja tavalla, joka vaikuttaa tuottavuuteen vertailuvuoden ja taloussuunnitelmakauden välillä. Tuottavuuslaskelmissa on huomioitu keskustakirjastomenot.

Tilankäytön tehostaminen 2014–2018

Tilojen käyttöä tehostetaan toiminta- ja palvelumuotoja kehittämällä kuten laajentamalla omatoimiaukioloa. Muutoskohteiden tilaratkaisut suunnitellaan nykyistä monikäyttöisemmiksi ja joustavammiksi.

Tilojen käyttöä tehostavat myös virastojen väliset yhteistyömuodot ja tilaratkaisut.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Biblioteksnätet består år 2016 av 37 bibliotek, 10 anstaltsbibliotek och 2 bokbussar. Utgifterna per invånare uppgår i budgetförslaget till 58,27 euro.

Inkomsterna per invånare uppgår till 4,28 euro år 2016.

Produktivitetsutfall 2014–2018

Stadsbibliotekets produktivitet behandlas som en helhet, m.a.o. specificeras de olika tjänsterna inte. Produktiviteten förbättras år 2016 jämfört med grundåret 2013. Extern finansiering höjer utgifterna på ett sätt som påverkar produktiviteten mellan jämförelseåret och ekonomiplaneperioden. Utgifterna för centrumbiblioteket är beaktade i produktivitetsberäkningarna.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Lokalanvändningen effektiviseras genom att olika verksamhets- och serviceformer utvecklas, bl.a. genom att systemet meröppet byggs ut. Lösningarna för ändringsobjekt planeras så att lokalerna kan användas på ett mer mångsidigt och flexibelt sätt.

Lokalanvändningen effektiviseras också genom olika former av samarbete mellan förvaltningar. Lokallösningar hänför sig till detta.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Lainat, kpl– Lån, st	8 815 488	8 500 000	8 700 000	8 800 000	8 800 000	8 800 000
Kirjastokäynnit, kerta– Biblioteksbesök, ggr	6 409 316	6 300 000	6 300 000	6 500 000	6 800 000	7 000 000
Verkkokäynnit, kerta– Virtuella besök, ggr	8 366 998	8 000 000	9 400 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Käynnit, yhteensä– Besök sammanlagt	**14 776 314**	**14 300 000**	**15 400 000**	**14 500 000**	**14 800 000**	**15 000 000**
(sitova tavoite – bindande mål))						
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Menot /laina (e) – Utgifter/lån (e)	4,39	4,35	4,32	4,18	4,18	4,18
Menot /käynnit (e) – Utgifter/besök (e)	2,62	2,58	2,44	2,54	2,48	2,45
Menot /asukas (e) – Utgifter/invånare (e)	62,20	59,38	61,35	58,27	57,67	57,08
Tulot/laina (e) – Inkomster/lån (e)	0,42	0,31	0,37	0,31	0,30	0,30
Tulot / asukas (e) – Inkomster/invånare (e)	5,89	4,29	5,19	4,28	4,11	4,06
Toimintakate/laina (e) – Verksamhetsbidrag/lån (e)	-3,97	-4,03	-3,95	-3,87	-3,88	-3,88
Toimintakate/asukas (e)) – Verksamhetsbidrag/invånare (e)	-56,30	-55,09	-56,16	-53,99	-53,57	-53,01
Aineistomenot/laina (e) – Medieutgifter/lån (e)	0,36	0,38	0,36	0,38	0,38	0,38
Aineistomenot/asukas (e) – Medieutgifter/invånare (e)	5,16	5,25	5,07	5,25	5,25	5,25
Lainat/kokoelma– Lån/samlingen	4,70	4,60	4,68	4,72	4,72	4,48
Kokoelma /asukas– Samlingen/invånare	3,0	3,0	3,04	2,96	2,93	3,05
Kirjastokäynnit/m^2– Biblioteksbesök/m²	183	173	173	177	185	146
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Aukiolotunnit– Öppettimmar	**102 546**	**98 600**	**102 000**	**102 000**	**102 000**	**102 000**
(sitova tavoite) – (bindande mål)						
Lainat /aukiolotunti– Lån/öppettimme	86	86	85	86	86	86
Käynnit/aukiolotunti– Besök/öppettimme	144	145	151	142	145	147
Käynnit / henkilötyövuosi– Besök/årsverke	30 784	31 429	33 846	31 522	32 314	32 538
Aukiolotunnit/ 1000 as. – Öppettimmar/1 000 invånare	165	158	167	162	160	158
Lainat /henkilötyövuosi– Lån/årsverke	18 366	18 681	19 121	19 130	19 214	19 089
Henkilötyövuodet /1000 as– Årsverken/1 000 invånare.	0,77	0,73	0,74	0,73	0,72	0,72
Tuotannontekijämäärä– Antal produktionsfaktorer						
(31.12.)						
Kirjastot– Bibliotek	37	37	37	37	37	37
Kirjastoautot– Bokbussar	2	2	2	2	2	2
Laitoskirjastot– Anstaltsbibliotek	10	10	10	10	10	10
Kokoelma, kpl– Samlingen, st.	1 859 937	1 865 000	1 860 000	1 865 000	1 865 000	1 965 000
Resurssit – Resurser						
Henkilötyövuosi– Årsverke	480	455	455	460	458	461
Tilat m^2 – Lokaler, m²	34 932	36 395	36 395	36 707	36 707	47 796

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	102	104	105	109	110	110

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	34 932	36 395	36 395	36 707	36 707	47 796
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	183	173	173	177	185	146
Hallintokunnan oma mittari– Förvaltningens egen mätare						

4 16 Helsingin taidemuseo – Helsingfors konstmuseum

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	306	310	343	650	667	667	667
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	6 171	6 533	6 566	6 874	6 891	6 891	6 891
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-5 865***	***-6 223***	***-6 223***	***-6 224***	***-6 224***	***-6 224***	***-6 224***
Poistot - Avskrivningar	112	150	130	130	130	130	130
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-5 977***	***-6 373***	***-6 353***	***-6 354***	***-6 354***	***-6 354***	***-6 354***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-5 977***	***-6 373***	***-6 353***	***-6 354***	***-6 354***	***-6 354***	***-6 354***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		1,3	10,6	109,7	115,2	0,0	0,0
Menot - Utgifter		5,9	0,5	5,2	5,5	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Vuosien 2015–2016 aikana Taidemuseo on keskittää kaikki toimintansa kahteen toimipisteeseen aikaisempien seitsemän toimipisteen sijasta. Näyttelytoiminnan lippulaivana ovat Tennispalatsin peruskorjatut tilat. Uudessa kokoelmakeskuksessa on taidekokoelmalle asianmukaiset säilytys- ja konservointitilat.

Taidemuseo hallinnoi kaupungin mittavaa 9 000 teoksen taidekokoelmaa. Merkittävä hallintokuntien rajoja ylittävä hanke kaupunginmuseon kanssa on yhteinen konservointi- ja kokoelmakeskus. Samalla vahvistetaan yhteistyötä kaupunginmuseon kanssa kokoelman ylläpitoon liittyen. Kokoelmakeskus lisää huomattavasti kokoelman käyttöä: sitä on helpompi tutkia ja esitellä yleisölle. Teosten tallettaminen kaupungin virastoihin ja laitoksiin tehostuu.

Tennispalatsissa taidemuseon näyttelytilat ovat kaksinkertaistuneet. Museolla on mahdollisuus esitellä laajaa taidekokoelmaansa suurten vaihtuvien kansainvälisten ja kotimaisten näyttelyiden rinnalla. Uudet tilat mahdollistavat monipuolisen ja kunnianhimoisen, kotimaista ja kansainvälistä taidetta esittelevän näyttelyohjelman toteuttamisen. Vaihtuvien näyttelyiden pääpaino on nykytaiteessa. Bäcksbackan kokoelman pysyvän näyttelyn yhteydessä esitellään myös erilaisia taiteen historiaa avaavia näkökulmanäyttelyitä. Yläkerran näyttelytiloissa, entisissä tennishalleissa, on mahdollisuus

Förändringar i verkets omvärld

Konstmuseet koncentrerar åren 2015–2016 all sin verksamhet till två verksamhetsställen i stället för att ha sju som tidigare. De renoverade lokalerna i Tennispalatset är flaggskepp för utställningsverksamheten. Det finns ändamålsenliga förvarings- och konserveringslokaler för konstsamlingen i det nya samlingscentret.

Stadsmuseet förvaltar stadens omfattande konstsamling med 9 000 verk. Ett stort projekt som involverar fler än en förvaltning är ett förvarings- och konserveringscenter gemensamt för konstmuseet och stadsmuseet. Samtidigt stärks samarbetet mellan de två förvaltningarna i fråga om underhållet av samlingen. Samlingscentret gör att samlingen används mycket mer: den är lättare att studera och att visa för allmänheten. Konstverk deponeras effektivare på stadens förvaltningar och affärsverk.

Konstmuseet har nu dubbelt så stora utställningslokaler i Tennispalatset och kan visa delar av sin omfattande konstsamling utöver stora växlande internationella och finländska utställningar. De nya lokalerna gör det möjligt att genomföra ett mångsidigt och ambitiöst utställningsprogram där både finländsk och internationell konst ingår. Tyngdpunkten för de växlande utställningarna ligger på samtidskonst. I anslutning till Bäcksbackasamlingen, som är utställd permanent, visas också olika utställningar som ger perspektiv på konstens historia. Utställningslokalerna i övre våningen, de forna tennishallarna, är lämpliga bl.a. för

esittää myös suurikokoisia teoskokonaisuuksia ja installaatiotaidetta.

Taidemuseo tarjoaa uudenlaisen museokokemuksen, johon kuuluu ilmainen sisäänpääsy osaan näyttelyistä, ilmainen oma jäsenohjelma sekä Tennispalatsin muut palvelut, joita kehitetään yhteistyössä rakennuksen toisen pääkäyttäjän, Finnkinon kanssa. Tilojen fyysistä saavutettavuutta on peruskorjauksen aikana parannettu huomattavasti.

Yleisöpohjaa laajennetaan ja tavoitetaan uusia yleisöjä. Taidemuseo on osa Kampin alueen museo- ja kulttuurilaitosten keskittymää ja tekee yhteistyötä erityisesti alueella toimivien nykytaiteen toimijoiden kanssa. Uusia yhteistyönmuotoja alueen muiden toimijoiden kanssa kehitetään. Hyvä yhteistyö kaupungin omien kulttuuriorganisaatioiden kanssa jatkuu. Baanan yhteyttä taidemuseoon vahvistetaan.

Uudenmaan aluetaidemuseona taidemuseo on mukana kehittämässä alueen museoiden kanssa uusia museoalan toimintamalleja sekä vahvistamassa taidemuseoiden asemaa. Aluetaidemuseotapaamisissa käsitellään ajankohtaisia aiheita ja niissä seurataan myös alan kansainvälistä kehitystä.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Kokoelmakeskuksen ja Tennispalatsiin keskittämisen vuokravaikutukset toteutuvat täysimääräisinä vuonna 2016.

Tärkeimmät tulonlähteet ovat näyttelytoiminnan pääsymaksutulot. Näyttelytoiminnan keskittäminen uusiin Tennispalatsin tiloihin mahdollistaa kävijämäärien kasvun. Taidemuseon kauppa on siirretty Tennispalatsin julkisiin tiloihin. Museokauppa täydentää asiakkaiden museokokemusta ja tuo taidemuseolle tuloja. Taidemuseon aukioloaikojen toimivuutta seurataan.

Tennispalatsissa taidemuseolla on uudenlaisen museokokemuksen myötä mahdollisuus tavoittaa aivan uusia yleisöjä. Kynnys tutustua taidemuseon tarjontaan madaltuu huomattavasti, kun osaan sen näyttelyistä, Kluuvin galleriaan ja osaan kokoelmanäyttelyistä, on ilmainen sisäänpääsy. Taidemuseon oman Ilmaisen jäsenohjelman avulla kävijöille kerrotaan erilaisista yleisötapahtumista, opastuksista ja työpajoista, näin sitoutetaan uusia kävijöitä.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Taidemuseo on monipuolisella toiminnallaan tekemässä Helsingistä kansainvälisesti kiinnostavan matkailukohteen.

konstverk sammanförda till stora helheter och för installationer.

Konstmuseet erbjuder en ny typs museiupplevelse som inkluderar fritt inträde till en del av utställningarna, ett eget gratis medlemsprogram och tjänsterna i Tennispalatset. Dessa tjänster utvecklas av konstmuseet i samarbete med Finnkino, som är den andra huvudanvändaren i byggnaden. Lokalerna är betydligt tillgängligare efter renoveringen.

Besökarunderlaget breddas och konstmuseet får nya besökare. Konstmuseet är en del av klustret av museer och kulturinstitutioner i Kampen och samarbetar särskilt med de i området verksamma aktörerna inom samtidskonsten. Nya former av samarbete med andra aktörer i området utvecklas. Det goda samarbetet med stadens egna kulturorganisationer fortsätter. Förbindelsen mellan Banan och konstmuseet förbättras.

Som Nylands regionala konstmuseum utvecklar konstmuseet nya verksamhetsmodeller för museibranschen och stärker konstmuseernas ställning tillsammans med andra konstmuseer i regionen. När de regionala konstmuseerna håller möten behandlar de aktuella ämnen och följer den internationella utvecklingen i museibranschen.

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Samlingscentret och det faktum att verksamheten är koncentrerad till Tennispalatset påverkar hyran till fullo år 2016.

Den viktigaste inkomstkällan är inträdena till utställningar. Antalet besökare kan öka tack vare att utställningsverksamheten är koncentrerad till de nya lokalerna i Tennispalatset. Konstmuseets butik har flyttats till de offentliga lokalerna i Tennispalatset. Museibutiken gör besökarnas museiupplevelse mer fullständig och ger konstmuseet inkomster. Konstmuseet håller sig ajour med hur öppettiderna fungerar.

Den nya typen av museiupplevelse i Tennispalatset gör det möjligt för konstmuseet att locka helt nya besökare. Tröskeln för att ta del av konstmuseets utbud blir betydligt lägre tack vare att det är fritt inträde till en del av utställningarna, till Glogalleriet och till en del av utställningarna med verk ur samlingen. Konstmuseet informerar genom sitt eget kostnadsfria medlemsprogram besökarna om olika evenemang, guidning och workshoppar och får på detta sätt nya återkommande besökare.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Konstmuseet håller med sin mångsidiga verksamhet på och gör Helsingfors till ett internationellt sett intressant turistmål.

Tennispalatsin uusi taidemuseo lisää Kampin alueen museokeskittymän vetovoimaa tarjoamalla matkailijoille erilaisen museokokemuksen. Julkisella taiteella Taidemuseo yllättää matkailijoita eri puolilla kaupunkia.

Ilmaisella sisäänpääsyllä osaan näyttelyistä houkutellaan Tennispalatsin elokuvayleisöä tutustumaan taidemuseon tarjontaan. Jäsenohjelman avulla taidemuseo sitouttaa yleisöjään ja uusia kävijöitä. Näyttelytoimintaan liittyviä yhteistyömahdollisuuksia kehitetään, jotta saadaan näyttelyiden kustannuksia jaettua eri toimijoiden kanssa. Yritysyhteistyötä jatketaan ja tilojen ulosvuokrauksesta tehdään suunnitelma. Verkkokaupan mahdollisuuksia kartoitetaan.

Kilpailuttaminen

Taidemuseon näyttelyistä suuri osa tuotetaan yhteistyössä kansainvälisten taidelaitosten kanssa. Palvelut hankitaan usein ulkopuolisilta toimijoilta. Suurimmat kustannukset syntyvät näyttelykuljetuksista ja -maksuista, joita määrittelevät yhteistyötahojen asettamat erityisehdot. Julkisen taiteen hankkeet ovat pääsääntöisesti tilaustöitä, jotka toteutetaan kaupungin muiden virastojen kanssa. Taidemuseo on kolmen vuoden välein kilpailuttanut avoimesti seitsemän sopimustoimittajaa, joiden tuottamat palvelut on viimeksi kilpailutettu vuoden 2015 aikana. Taidemuseo käyttää ostopalveluiden kilpailutuksissa kaupungin sisäisiä palveluntuottajia aina kun se on mahdollista, huomioiden taidemuseon toiminnan erityispiirteet palvelujen ostoissa ja kilpailutuksissa.

Riskienhallinta

Taidemuseon kahdessa uudessa tilassa toiminta vakiintuu vuoden 2016 kuluessa. Syksyllä 2015 vaarojen arvioinnilla aloitettua työtä jatketaan työpaikkaselvityksellä. Myös riskienhallintasuunnitelma ja pelastussuunnitelmat päivitetään. Saatujen tulosten perusteella varustelutasoa ja toimintatapoja parannetaan. Taloudellisten riskien hallintaan vuonna 2016 kehitetään taloudellisen raportoinnin prosesseja ja järjestelmiä. Tulon-muodostukseen panostetaan markkinoinnin, viestinnän, jäsenohjelman, museokaupan ja yleisötyön keinoin.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Taidemuseon koko toiminnan kehittämisessä huomioidaan Helsingin strategian mukaisesti ikääntyvät, nuoret ja maahanmuuttajat. Museokokemusta ja palveluja parannetaan ja osallistavaa toimintaa kehitetään erityisesti näitä ryhmiä ajatellen, yhteistyössä muiden kaupungin

Museiklustret i Kampen blir attraktivare tack vare att det nya konstmuseet i Tennispalatset ger turisterna en annorlunda museiupplevelse. Konstmuseet överraskar turister med sin offentliga konst runt om i Helsingfors.

Konstmuseet lockar med sitt fria inträde till en del av utställningarna biobesökare i Tennispalatset att ta del av konstutbudet. Syftet med medlemsprogrammet är att få både gamla och nya besökare att komma tillbaka flera gånger. Samarbetsmöjligheterna i anslutning till utställningsverksamheten utvecklas för att kostnaderna för utställningarna ska kunna delas med andra aktörer. Samarbetet med företag fortsätter, och en plan utarbetas för uthyrning av lokaler. Vilka möjligheter som är anknutna till en webbutik utreds.

Konkurrensutsättning

Konstmuseet producerar en stor del av sina utställningar i samarbete med internationella konstinstitutioner. Tjänster upphandlas ofta hos utomstående. Utställningstransporter och -avgifter orsakar störst kostnader. Dessa beror på specialvillkor bestämda av samarbetspartnerna. I de projekt som gäller offentlig konst är det främst fråga om beställningsarbeten, och konstmuseet genomför projekten i samarbete med andra av stadens förvaltningar. Konstmuseet har efter ett öppet anbudsförfarande vart tredje år ingått kontrakt om tjänsterna i fråga med sju leverantörer, senast år 2015. Konstmuseet anlitar vid konkurrensutsättning för tjänsteköp någon av stadens interna tjänsteproducenter alltid när detta är möjligt. Verksamhetens speciella karaktär måste beaktas vid tjänsteköp och konkurrensutsättning.

Riskhantering

Verksamheten på konstmuseets två verksamhetsställen blir etablerad år 2016. Farorna har bedömts hösten 2015, och arbetet fortsätter med en arbetsplatsutredning. Riskhanteringsplanen och räddningsplanerna revideras. Utrustningsnivån höjs och arbetssätten förbättras utifrån resultaten. Processerna och systemen för ekonomisk rapportering utvecklas år 2016 för att de ekonomiska riskerna ska kunna hanteras. Satsningar görs på inkomstbildningen genom marknadsföring, kommunikation, ett medlemsprogram, en museibutik och besökararbete.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Välmående helsingforsare

När konstmuseets verksamhet utvecklas beaktas alltid de äldre, de unga och invandrarna, vilket är i överensstämmelse med stadens strategi. Museiupplevelsen och tjänsterna förbättras, och den inkluderande verksamheten utvecklas särskilt med tanke på de nämnda grupperna. Konstmuseet

organisaatioiden kanssa. Vapaaehtoistyötä kehitetään, ja taidemuseo on mukana Kulttuurikaveri hankkeessa.

Uuden opetussuunnitelman myötä oppimisympäristöt laajentuvat entistä enemmän oppilaitoksen ulkopuolelle. Taidemuseoon on ilmainen sisäänpääsy kaikille alle 18-vuotiaille. Se tarjoaa vapaan oppimisympäristön nuorille sekä kouluaikaan että vapaa-aikana.

Elinvoimainen Helsinki

Näyttelytoiminnan tavoitteena on saada 145 000 näyttelykävijää Tennispalatsiin. Tämä on taidemuseon sitova toiminnallinen tavoite.

Taidemuseo jalkautuu yhä näkyvämmin alueellisesti. Painopistealueina ovat erityisesti ne, jonne taidetta ei ole vielä sijoitettu. Yksi näistä on Jakomäki. Aluetyön kautta taidemuseo lisää taide-kokoelmansa saavutettavuutta ja tavoittaa uusia yleisöjä. Aluetyössä kehitetään uusia toimintamalleja toteuttaa taidekokoelman talletustoimintaa sekä julkisen taiteen hankkeita osallistamalla asukkaita eri tavoin. Samalla kun toteutetaan pysyviä julkisen taiteen projekteja, toteutetaan myös tilapäisiä yhteisötaiteen projekteja. Taidemuseon tekemän aluetyön lähtökohtana on yhteistyö kaupungin eri organisaatioiden kanssa.

Toimiva Helsinki

Taidemuseolla on merkittävä osuus prosenttiperiaatteen toteuttamisessa. Tämän lisäksi taidemuseo tuottaa omia julkisen taiteen hankkeita kaupungin eri alueilla lisäämään kaupunginosien viihtyvyyttä ja voimistamaan niiden alueellista identiteettiä.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat: Avoin ja osallistava Helsinki

Kokoelman saavutettavuuteen verkossa panostetaan. Taidemuseo kehittää osallistavia menetelmiä ja tapahtumia, joiden avulla asukkaat voivat paremmin tutustua asuinalueensa julkiseen taiteeseen ja ottaa sen omakseen. Julkisen taiteen verkkosivustoa uudistetaan osallistavammaksi siten, että tilaa saavat kaupunkilaisten omat kokemukset ja tarinat. Taidemuseo vahvistaa asiakaslähtöisyyttään myös kuuntelemalla, tutkimalla ja osallistamalla yleisöjään mm. palautteen, asiakastutkimusten ja raatien avulla. Verkkosivu-uudistuksessa jatketaan avoimen datan ja osallistamisen lisäämistä. Taidemuseo on mukana valtakunnallisissa hankkeissa Museo 2015 ja Finna. Tavoitteena on avata taidekokoelmia verkon kautta kaikille.

samarbetar då med andra av stadens organisationer. Frivilligarbetet utvecklas, och konstmuseet deltar i projektet Kulturkompis.

Den nya läroplanen innebär att lärmiljöerna i allt högre grad finns utanför läroanstalternas lokaler. Konstmuseet har fritt inträde för alla som inte fyllt 18 år och erbjuder en fri lärmiljö för ungdomar under både skoltid och fritid.

Ett livskraftigt Helsingfors

Ett mål för utställningsverksamheten är 145 000 besökare i Tennispalatset. Detta mål är konstmuseets bindande verksamhetsmål.

Konstmuseet gör sig allt synligare i olika områden och prioriterar särskilt de områden som än så länge saknar konstverk, bl.a. Jakobacka. Områdesarbetet för med sig att konstsamlingen blir tillgängligare och konstmuseet når en större allmänhet. Nya modeller för att deponera konstverk ur samlingen och genomföra projekt som gäller offentlig konst utvecklas i områdesarbetet genom att invånarna involveras på olika sätt. Utöver projekt som gäller permanent offentlig konst genomförs det projekt som gäller tillfällig social konst. Konstmuseet har som utgångspunkt i områdesarbetet att samarbeta med andra av stadens organisationer.

Ett fungerande Helsingfors

Konstmuseet står för en betydande del av de projekt som hänför sig till principen med en procentandel för konst. Dessutom producerar konstmuseet egna projekt som går ut på att placera offentlig konst i olika områden i Helsingfors för att öka trivseln och stärka den lokala identiteten.

Demokratin och delaktigheten stärks: Ett öppet och inkluderande Helsingfors

Satsningar görs på att konstsamlingen ska bli tillgänglig på nätet. Inkluderande metoder och evenemang utvecklas iför att invånarna bättre ska lära känna den offentliga konsten i sitt eget område och ta den till sig. Webbplatsen för offentlig konst omarbetas så att den blir mer inkluderande, vilket betyder att där skapas utrymme för helsingforsarnas egna upplevelser och berättelser. Konstmuseet fokuserar mer på användarna genom att lyssna på, göra utredningar om och inkludera besökarna med hjälp av bl.a. feedback, användarenkäter och juryer. Arbetet med att förnya webbplatsen fortsätter utifrån att den ska få mer öppna data och bli mer inkluderande. Konstmuseet deltar i de riksomfattande projekten Museum 2015 och Finna. Avsikten är att samlingarna ska bli tillgängliga för alla på nätet.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tuottavuutta lisätään vahvistamalla prosesseja ja kehittämällä uusia yhteistyön malleja eri toimijoiden kanssa. Näyttelytoiminnan markkinointiin ja viestintään panostetaan.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Henkilökunnan minimimäärän määrittelevät mm. näyttelyesineiden ja yleisöjen turvallisuuden asettamat vaatimukset. Taidemuseo pyrkii toteuttamaan tavoitteellista henkilöstöresurssointia eläköitymistä ja lähtövaihtuvuutta hyödyntämällä. Koulutusta järjestetään henkilöstön osaamiskartoituksen ja koulutussuunnitelmien mukaisesti.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Taidemuseon toimipisteet vähenevät seitsemästä kahteen. Tilojen muutostöiden vuoksi neliövuokrat nousevat. Neliömäärän lisäys on noin 400 m2 vuoden 2012 alkuun verrattuna, lisäys kohdentuu yleisötiloihin ja kokoelmakeskukseen. Kokoelmakeskuksessa tilat ovat yhteiskäytössä kaupunginmuseon kanssa.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Tilojen keskittäminen tehostaa taidemuseon toimintaa. Tavoitteena on kävijämäärien lisäys, mikä pienentää palvelujen yksikkökustannuksia ja lisää tilojen käytön tehokkuutta. Kasvava kävijämäärä, museokaupan toiminnan tehostaminen ja yritysyhteistyö lisäävät tulonmuodostusta. Tuottavuuden mittaamista parannetaan uusimalla tuottavuustavoitteet ja -mittarit. Myös yleisötyö- ja markkinointisuunnitelma otetaan käyttöön.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Taidemuseo noudattaa kaupungin tietotekniikkaohjelman linjauksia. Taidemuseo on siirtynyt kaupungin ICT-palvelukeskuksen piiriin.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Yleisön palveluita kehitetään uusituilla verkkosivuilla. Vuorovaikutteisia palvelumuotoja kehitetään. Sosiaalisen median, sähköisen tiedottamisen ja verkkopalvelun käyttöä edistetään. Kokoelmien saavutettavuutta yleisölle kehitetään avoimen datan hengessä.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Konstmuseet ökar produktiviteten genom att stärka processerna och utveckla nya samarbetsmodeller tillsammans med olika aktörer. Satsningar görs på marknadsföring och kommunikation inom utställningsverksamheten.

Verkets personalplan 2016–2018

Minimiantalet anställda bestäms bl.a. utifrån kraven på säkerhet för utställningsföremålen och besökarna. Konstmuseet eftersträvar lämpligt stora personalresurser och beaktar då pensionsavgångar och personalomsättning. Utbildning ordnas utifrån en kompetenskartläggning och utbildningsplaner.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Antalet verksamhetsställen i konstmuseets besittning minskar från sju till två. Ändringsarbetena i lokalerna gör att kvadratmeterhyran stiger. Antalet kvadratmeter ökar med ca 400 jämfört med ingången av år 2012. Tillskottet hänför sig till lokaler för allmänheten och till samlingscentret. Konstmuseet delar samlingscentret med stadsmuseet.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Att alla lokaler finns på samma ställe gör konstmuseets verksamhet effektivare. Målet är att antalet besökare ska öka, vilket sänker à-kostnaderna för tjänsterna och effektiviserar lokalanvändningen. Ett växande antal besökare, effektivare verksamhet i museibutiken och samarbete med företag påverkar inkomstbildningen positivt. Sättet att mäta produktiviteten förbättras genom nya produktivitetsmål och -mätare. En plan för besökararbete och marknadsföring börjar användas.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Konstmuseet följer riktlinjerna i stadens IT-program och har börjat anlita stadskansliets ICT-servicecentral.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Servicen för allmänheten blir bättre i och med att webbplatsen omarbetas. Konstmuseet utvecklar interaktiva serviceformer, främjar användning av sociala medier, elektronisk information och webbtjänster och gör samlingarna tillgängligare i enlighet med principen om öppna data.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kävijämäärä on 145 000 kävijää

Muut toiminnalliset tavoitteet

Sitovat ja muut toiminnalliset tavoitteet uudistetaan 2016–2017 Tennispalatsin toiminnan vakiinnuttua. Tavoitteet kytketään strategiaohjelman tavoitteisiin. Vuoden 2016 näyttelyiden määrätavoitteeksi esitetään 17 kpl. Luku sisältää Tennispalatsiin siirtyneen Kluuvin gallerian näyttelyt. Julkisen taiteen hankkeiden käynnistämisen tavoite on kaksi.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Taidemuseon keskeisin energiansäästötoimenpide vuodelle 2016 on toiminnan keskittäminen kahteen toimipisteeseen. Tällä saavutetaan energiansäästöä lisääviä ja ympäristökuormitusta vähentäviä vaikutuksia. Taidemuseon toiminta edellyttää kuitenkin museo-olosuhteiden ylläpidon. Remontin yhteydessä uusitaan tilojen ilmastointi ja valaistus. Taidemuseon sitova energian-säästötavoite on 8 % vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta. Taidemuseon ympäristöryhmä suunnittelee myös jokapäiväiseen toimintaan liittyviä säästötoimenpiteitä.

Määrä- ja taloustavoitteet

Sitova toimintakate on -6 223 000 euroa vuonna 2016. Määrätavoitteina ovat: verkkokävijät 150 000 kävijää, aukiolotunnit 2 424 tuntia sekä kokoelmien laajuus yhteensä 9 099 teosta. Kokoelmien laajuustavoite sisältää karttuvan kokoelman, julkiset veistokset, julkisen taiteen, prosenttiperiaate-teokset, deponoinnit muille museoille sekä muut kokoelmiin kuuluvat teokset, sisältäen mm lahjoituskokoelmat.

Tehokkuus/taloudellisuus- mittarina on: menot eroa per asukas. Vuonna 2016 tehokkuustavoite on 10,23. Henkilöstön määrä on 66 henkilöä vuonna 2016. Vuonna 2016 tilojen neliömäärä vakiintuu ja on 7 157 m2.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Tuottavuusindeksinä on näyttelykäynnin kustannus per kävijä (2013=100). Laskelmassa on huomioitu taidemuseon toimintakate, poistot ja työllistettyjen kustannukset. Vuonna 2016 luku on 148,6. Vuosina 2016–2018 tuottavuus lisääntyy, ja vuonna 2018 indeksi on 151,7. Mittaria tarkastellaan uudelleen sen jälkeen kun Tennispalatsin toiminta on vakiintunut.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Tilankäytön tehokkuutta mitataan taidemuseossa kolmella mittarilla: Tilojen kokonaispinta-ala vakiintuu vuonna 2015–

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Antalet besökare är 145 000.

Övriga verksamhetsmål

De bindande verksamhetsmålen och de övriga verksamhetsmålen revideras åren 2016–2017 eftersom verksamheten i Tennispalatset då blivit etablerad. Målen kopplas till målen i strategiprogrammet. Utställningarna föreslås bli 17 till antalet år 2016. Utställningarna i Glogalleriet, som flyttat till Tennispalatset, ingår i siffran. Det är tänkt att två projekt som gäller offentlig konst ska inledas.

Energieffektivitets- och miljömål

Konstmuseets viktigaste energisparåtgärd år 2016 är att verksamheten koncentreras till två verksamhetsställen. Att detta görs ökar energisparandet och minskar miljöbelastningen. Konstmuseets verksamhet kräver emellertid att museiförhållanden upprätthålls. Lokalerna får ny ventilation och belysning under renoveringen. Det bindande energisparmålet är 8 % av den totala energiförbrukningen år 2010. Dessutom planerar konstmuseets miljögrupp sparåtgärder som har att göra med den dagliga verksamheten.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Det bindande verksamhetsbidraget är −6 223 000 euro år 2016. De kvantitativa målen är 150 000 besökare på nätet, 2 424 öppettimmar och sammanlagt 9 099 verk i samlingarna. Målet för samlingarnas omfattning inkluderar den växande samlingen, offentliga skulpturer, offentlig konst, verk med anknytning till procentandelsprincipen, verk deponerade på andra museer och andra verk i samlingarna, också bl.a. verk i donationssamlingar.

Mätare för effektiviteten/lönsamheten är utgifterna i euro per invånare. År 2016 är effektivitetsmålet 10,23. Antalet anställda är då 66. Lokalytan blir permanent, 7 157 m².

Produktivitetsutfall 2014–2018

Produktivitetsindex är kostnaden per utställningsbesök (2013=100). Verksamhetsbidraget, avskrivningar och kostnader för anställda med sysselsättningsstöd är beaktade i kalkylen. Index för år 2016 är 148,6. Åren 2016–2018 blir produktiviteten högre, och år 2018 är index 151,7. Mätaren omprövas när verksamheten i Tennispalatset blivit etablerad.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Konstmuseet mäter effektiviteten i lokalanvändningen med tre mätare. Den totala lokalytan blir permanent åren 2015–

2016 jolloin se on 7 157 m2. Lisäystä on 1 763 m2 vuoteen 2014 verrattuna. Vuoden 2014 luvussa ei ole mukana Meilahden museorakennusta. Vuoteen 2012 verrattuna lisäys olisi n 400 m2. Tilojen pinta-alamäärä suhteessa asiakasmäärään on uusi mittari. Vuonna 2016 se on 0,94. Vuonna 2016–2018 tilakustannukset per kävijä on 12,97. Tehokkuutta pyritään lisäämään kävijämäärää kasvattamalla.

2016, 7 157 m². Det är fråga om en ökning med 1 763 m² från år 2014. Museibyggnaden i Mejlans är inte beaktad i siffran för år 2014. Ökningen från år 2012 är därför ca 400 m². Lokalytan i förhållande till antalet användare är en ny mätare. År 2016 är siffran 0,94. Lokalkostnaderna per besökare är 12,97 åren 2016–2018. Konstmuseet har som mål att öka produktiviteten genom att locka fler besökare.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Kävijämäärä yhteensä – Antal besökare sammanlagt	91 459	50 000	55 500	145 000	145 000	145 000
Uusien julkisen taiteen hankkeiden käynnistäminen – Nya projekt rörande offentlig konst som inleds	3	2	2	2	2	2
Näyttelyt – Utställningar	25	13	14	17	17	17
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Menot €/asukas – Utgifter €/invånare	9,85	10,32	10,28	10,23	10,12	10,02
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Näyttelyiden laajuus – Utställningarnas omfattning						
näyttelykävijät– utställningsbesökare	91 459	50 000	55 500	145 000	145 000	145 000
verkkokävijät– besökare på nätet	94 541	133 000	133 000	150 000	160 000	170 000
yhteensä– sammanlagt	186 000	183 000	188 500	295 000	305 000	315 000
Kokoelmien laajuus – Samlingarnas omfattning						
karttuva kokoelma– växande samlingen	6 147	6 174	6 174	6 214	6 235	6 261
julkiset veistokset– offentliga skulpturer	189	190	190	193	195	197
Julkinen taide ja prosenttiperiaate-teokset– offentlig konst och verk med anknytning till procentandelsprincipen	272	278	278	284	290	296
deponoinnit (muille mus.) – verk deponerade på andra museer	37	37	37	37	37	37
muut (myös lahj.) – övriga (inkl. donerade)	2 369	2 370	2 370	2 371	2 372	2 373
yhteensä– sammanlagt	9 014	9 049	9 049	9 099	9 129	9 164
Aukiolotunnit – Öppettimmar	2 457	1 229	1 255	2 424	2 424	2 424
Resurssit – Resurser						
Tilat, m² – Lokaler, m²	5 395	7 157	7 157	7 157	7 157	7 157
Henkilöstön määrä (vakinaiset) – Antal anställda (ordinarie)	67	67	67	**66**	65	65

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100) (näyttelykäynnin kustannus) – (kostnad per utställningsbesök)	97,3	50,8	56,6	148,6	150,2	151,7

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	5 395	7 157	7 157	7 157	7 157	7 157
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	1,12	-	2,46	0,94	0,94	0,94
Tilakustannukset/kävijä– Lokalkostnader/besökare	9,94	24,1	26,61	12,97	12,97	12,97

4 17 Kulttuuritoimi – Kulturväsendet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 539	1 220	1 558	1 220	1 256	1 256	1 256
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	43 895	44 347	44 684	43 366	43 210	43 210	43 210
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-42 356***	***-43 127***	***-43 126***	***-42 146***	***-41 954***	***-41 954***	***-41 954***
Poistot - Avskrivningar	448	424	424	383	383	388	463
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-42 804***	***-43 551***	***-43 550***	***-42 529***	***-42 337***	***-42 342***	***-42 417***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-42 804***	***-43 551***	***-43 550***	***-42 529***	***-42 337***	***-42 342***	***-42 417***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-20,7	27,7	0,0	3,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,0	0,8	-2,2	-2,6	0,0	0,0

4 17 01 Kulttuurikeskus– Kulturcentralen

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	734	712	876	712	748	748	748
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	13 165	13 199	13 363	13 401	13 245	13 245	13 245
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-12 431***	***-12 487***	***-12 487***	***-12 689***	***-12 497***	***-12 497***	***-12 497***
Poistot - Avskrivningar	448	424	424	383	383	388	463
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-12 879***	***-12 911***	***-12 911***	***-13 072***	***-12 880***	***-12 885***	***-12 960***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-12 879***	***-12 911***	***-12 911***	***-13 072***	***-12 880***	***-12 885***	***-12 960***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-3,0	23,0	0,0	5,1	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,3	1,2	1,5	0,3	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Kulttuurilla nähdään olevan hyvinvoinnillisia merkityksiä. Kulttuuri luo ja sen halutaan yhä enemmän luovan positiivista alueidentiteettiä ja toimivan hyvinvointi- ja terveyserojen tasaamisen välineenä. Tämä luo painetta muuttaa nykyisiä rakenteita.

Kulttuurin ominaispiirre on se, että toiminnan kasvu tapahtuu vanhan päälle ilman että vanhoista toiminnoista luovutaan.

Kulttuuripalveluiden tuottamisessa henkilöstön ja tilojen osuus on aina merkittävä osa kokonaiskustannuksesta.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Kulttuuripalvelujen kysynnän ei arvioida vähentyvän suunnitelmakaudella, vaikka kilpailu ihmisten vapaa-ajasta tunnistetaan.

Kulttuurikeskuksen toiminnan keskeinen ajatus on koko Helsingin ja kaikkien helsinkiläisten kulttuuripalveluiden turvaaminen. Kaupungin tukemat kulttuuripalvelut ovat lähtökohtaisesti taloudellisesti ja alueellisesti kaikkien saavutettavissa.

Taiteen tuottamisessa on selkeä suuntaus kohti yhteistuotantoja ja monitoimijaisia tuotantomalleja. Asukaslähtöinen, alueellinen kulttuuri- ja tapahtumatoiminta on koko ajan voimistunut. Sen tukemiseen pyritään luomaan rakenteita myös kaupunginkanslian asukasyhteistyön yksikön kanssa.

Kulttuurikeskus käynnistää vuonna 2016 alueellista eriarvoistumista ehkäisevän Helsingin mallin pilotoinnin. Asukkaita ja taidelaitoksia yhteistyöhön osallistavan mallin pariin pyritään innostamaan helsinkiläisiä kulttuuri- ja taidelaitoksia ja vapaita ryhmiä, asukkaita, kaupungin omia kulttuuritoimijoita sekä muita hallintokuntia. Alueiden ja niiden asukkaiden eriarvoistumiskehitystä pyritään vähentämään myös monin kaupunkiyhteisin projektein, joista tärkein on tällä hetkellä Lähiöprojekti.

Kulttuurikeskuksen yhteistyötä muiden hallintokuntien kanssa kehitetään edelleen. Väestön ikääntyessä vanhustyön merkitys kasvaa. Tässä työssä keskeinen yhteistyökumppani on sosiaali- ja terveysvirasto.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Kulturen anses ha betydelse för välbefinnandet. Den skapar och förväntas i allt större utsträckning skapa en positiv lokal identitet. Dessutom förväntas den bidra till att jämna ut skillnaderna i hälsa och välbefinnande. Allt detta innebär att de nuvarande strukturerna behöver ändras.

Karakteristiskt för kulturen är att verksamheten växer ovanpå gammalt utan att gamla funktioner försvinner.

En avsevärd del av totalkostnaderna hänför sig alltid till de anställda och lokalerna när kulturtjänster produceras.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Efterfrågan på kulturtjänster väntas inte minska under planperioden även om konkurrensen om folks fritid är ett faktum.

Kulturcentralen har som nyckeltanke i sin verksamhet att kulturtjänsterna ska vara tryggade i hela Helsingfors och för alla helsingforsare. Utgångspunkten är att alla ska ha tillgång till kulturtjänster som staden stöder oberoende av hurdan ekonomi de har och var de bor.

Trenden i konstproduktionen går helt klart mot samproduktioner och mot verksamhetsmodeller med många aktörer. Den invånarcentrerade lokala kultur- och evenemangsverksamheten har hela tiden blivit starkare. Kulturcentralen har för avsikt att skapa strukturer för stöd till den, också tillsammans med stadskansliets team invånarsamarbete.

Kulturcentralen inleder år 2016 pilotprojekt enligt Helsingforsmodellen för motverkande av den utveckling som går mot att områden får olika status. Modellen går ut på att invånare och konstinstitutioner ska involveras i samarbete, och kulturcentralen försöker inspirera kultur- och konstinstitutioner, fria grupper, invånare, stadens egna kulturaktörer och andra förvaltningar i Helsingfors att börja tillämpa den. Också många projekt som är gemensamma för hela staden genomförs för att den utveckling som går mot att de olika områdena och de som bor där får olika status ska bromsas. Förortsprojektet är just nu det viktigaste.

Samarbetet mellan kulturcentralen och andra förvaltningar vidareutvecklas. I och med att befolkningen åldras blir arbetet bland äldre viktigare. Den främsta samarbetspartnern i detta arbete är social- och hälsovårdsverket. Det

Kulttuurinen nuorisotyö on keskeinen osa nuorisoasiankeskuksen toimintaa ja sillä on syvin asiantuntemus tämän kohderyhmän kanssa toimimisesta. Yhteistyöllä varhaiskasvatusviraston kanssa pyritään lisäämään sekä taiteen käyttöä kasvatuksen osana että lapsiryhmien vierailuja keskustan taidelaitoksissa. Kulttuurin vaikuttavuus lasketaan usein elinkeinopoliittisin mittarein. Kaupunkimatkailun ja kaupungin kiinnostavuuden kehittäminen on osaltaan myös kulttuurikeskuksen vastuulla. Tässä työssä keskeinen asiantuntemus on elinkeino-osastolla, mutta työtä tulee tehdä kootusti kaikkien kulttuurin hallintokuntien ja konsernitoimijoiden kanssa.

Kilpailuttaminen

Kulttuurikeskus käyttää hankintakeskuksen kilpailuttamia puitesopimuksia aina kun se on mahdollista. Hankintalain mukaisen hankintarajan ylittävät hankinnat suunnitellaan ja toteutetaan keskitetysti. Hankintojen kilpailutuksessa käytetään Hankintakeskuksen osaamista apuna. Viraston hankintaohjetta päivitetään parhaillaan.

Riskienhallinta

Toiminnan riskianalyysit on toteutettu kulttuurikeskuksen kaikissa toimipaikoissa. Virastotasoinen riskianalyysi laaditaan vuoden 2016 aikana.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kulttuurikeskus toteuttaa toiminnassaan kaupungin strategiaa siitä johdettujen kymmenen painoalueen avulla. Kulttuuri tuottaa yksilön ja yhteiskunnan tasolla hyvinvointia, kansalaisuutta ja elinvoimaa.

Elinvoimainen Helsinki

Kulttuurikeskuksen toiminnan tavoitteena on omaleimaisen kaupunkikulttuurin kehittyminen niin että kulttuuri on kaikkien ulottuvilla. Virasto kehittää osaltaan kaupungin tapahtumamyönteisyyttä yhteistyöllä Helsingin Markkinointi Oy:n (entisen tapahtumayksikön) kanssa. Näin varmistetaan, että toimipaikkojen osaaminen sekä tapahtumien tekijöinä että muiden tekijöiden tukijoina on ajan tasalla.

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Helsinkiläisten halu rakentaa asukas- ja kaupunginosaidentiteettiään yhteisöllisen

kulturella ungdomsarbetet spelar en stor roll i ungdomscentralens verksamhet, och det är ungdomscentralen som har djupast expertis när det gäller att arbeta med målgruppen i fråga. Kulturcentralen har för avsikt att genom samarbete med barnomsorgsverket både i större utsträckning använda konst som en del av fostran och ta emot fler barngrupper på konstinstitutioner i centrum. Hur verkningsfull kulturen är beräknas ofta med näringspolitiska mätare. Kulturcentralen är en av dem som ansvarar för att stadsturismen utvecklas och Helsingfors blir allt intressantare. Stadskansliets näringslivsavdelning har störst expertis i detta arbete, men arbetet bör utföras på gemensam basis med alla förvaltningar och koncernaktörer inom kultursektorn.

Konkurrensutsättning

Kulturcentralen använder alltid om möjligt de ramavtal som anskaffningscentralen ingått efter konkurrensutsättning. Upphandlingar med ett värde som överstiger det som är angivet i lagen om offentlig upphandling planeras och genomförs centraliserat. Anskaffningscentralens expertis utnyttjas när upphandlingar konkurrensutsätts. Kulturcentralens upphandlingsanvisningar är under revidering.

Riskhantering

Det har gjorts analyser över verksamhetsriskerna på alla kulturcentralens verksamhetsställen. En riskanalys som omfattar hela kulturcentralen görs år 2016.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Kulturcentralen följer i sin verksamhet stadens strategi och arbetar utifrån tio prioriteringar i denna. Kulturen bidrar till välbefinnande, medborgerligt liv och livskraft på individ- och samhällsnivå.

Ett livskraftigt Helsingfors

Kulturcentralen har som mål för sin verksamhet att den karakteristiska stadskulturen ska utvecklas så att kulturen är tillgänglig för alla. Den är med och utvecklar en positiv inställning till evenemang hos staden genom samarbete med Helsingin Markkinointi Oy (tidigare ekonomi- och planeringscentralens evenemangsenhet). Tack vare detta hålls kunnandet på verksamhetsställena ajour när det gäller att arrangera evenemang och att stödja andra arrangörer.

Välmående helsingforsare

Att helsingforsarna vill bygga upp en egen invånar- och stadsdelsidentitet genom gemenskapsaktiviteter inom

kaupunkikulttuurisen aktiivisuuden kautta on positiivinen suuntaus, jota virasto tukee monin eri tavoin. Tällä tekemisellä on merkittäviä hyvinvointivaikutuksia, joita tutkitaan lisää käynnistetyn pilotin kautta.

Kulttuurikeskus toteuttaa tavoitteita myös liittyen nuorten harrastamiseen, ikääntyvien palveluihin, kaksikielisyyteen, kansainvälisyyteen sekä monikulttuurisuuteen, palveluiden terveysvaikutuksiin, kaupungin tapahtumallisuuteen, kolmannen sektorin yhteistyöhön sekä muotoilun kehittämiseen.

Toimiva Helsinki

Kulttuurikeskus on osaltaan kehittämässä Helsingistä hauskaa ja toimivaa kaupunkia tukemalla asukkaiden vastuunottoa yhteisestä kaupunkitilasta ja kannustamalla yhteisöllisyyttä lisääviin kaupunkikulttuurin hankkeisiin.

Alueellisia kulttuurikeskuksia avataan lähiympäristöön niin, että ne tarjoavat ryhmille ja alueellisille ryhmille nykyistä enemmän mahdollisuuksia paikallisten aloitteiden ja tapahtumien toteuttamiseen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Kulttuurikeskuksen vakituinen henkilöstö vastaa viraston perustehtävän suorittamisesta budjettiraamin sisällä. Mahdolliset uusien toimintamuotojen pilotoinnit ja nykyisten laajennukset tai jatkamiset tehdään joko ulkopuolisella projektirahoituksella ja -henkilöstöllä tai nykyisiä tehtäviä vähentämällä.

Kulttuurikeskuksen henkilöstöstä kolme saavuttaa vuonna 2016 eläkkeen alaikärajan. Vuosina 2017–2018 eläkkeelle siirtymisen alaikärajan saavuttaa kaksi henkilöä. Siirtymistä ei voida tarkkaan ennakoida, koska työntekijällä on oikeus jatkaa työntekoa 68-vuotiaaksi. Kaikki tehtävät täytetään, koska ne ovat oleellisia palvelutuotannon kannalta. Joidenkin tehtävien nimikkeitä saatetaan muuttaa. Tilapäisen henkilöstön avulla on hoidettu lipunmyynnin vakinaisluonteista tehtävää. Tämän tehtävän hoitamista varten esitetään yhtä uutta lipunmyyjän vakanssia.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Virastolla on toimintaa kymmenessä eri toimitilassa. Näistä yksi on toimistona ja yhdeksän palvelutuotannossa. Palveluita tarjoavat: Annantalo, Eläintarhan huvila, Harakan saari, Caisa, Kanneltalo, Malmitalo, Savoy-teatteri, Stoa ja Vuotalo.

Kulttuurikeskus ei esitä suunnitelmakaudella oman palvelutuotannon tilojen lisäämistä. Helsingin

stadskulturen är en positiv trend som kulturcentralen stöder på många olika sätt. Aktiviteterna har betydande effekter på välbefinnandet, och dessa studeras ytterligare genom en pågående pilotundersökning.

Kulturcentralen har också mål som gäller hobbyer för unga, tjänster för äldre, tvåspråkighet, internationalism, kulturell mångfald, tjänsternas hälsoeffekter, evenemang i stadens regi, samarbete med den tredje sektorn och design-utveckling.

Ett fungerande Helsingfors

Kulturcentralen är med och utvecklar Helsingfors till en rolig och fungerande stad. Invånarna uppmuntras att ta ansvar för det gemensamma stadsrummet, och sådana projekt inom stadskulturen som stärker samhörighetskänslan främjas.

Lokala kulturcenter öppnas i näromgivningen för att bl.a. lokala grupper ska ha större möjligheter att genomföra lokala initiativ och arrangera lokala evenemang.

Verkets personalplan 2016–2018

Den ordinarie personalen sköter kulturcentralens grundläggande uppgift inom budgetramen. Eventuella pilotförsök med nya verksamhetsformer genomförs och nuvarande former byggs vid behov ut eller förlängs antingen med extern projektfinansiering och -personal eller genom gallring i nuvarande uppgifter.

Tre av kulturcentralens anställda når nedre pensionsgränsen år 2016 och två åren 2017– 2018. Det går inte att förutse exakt när en anställd går i pension eftersom det är tillåtet att arbeta till 68-årsdagen. Alla anställningar tillsätts eftersom de är väsentliga för tjänsteproduktionen. Eventuellt ändras vissa beteckningar. En del av biljettförsäljningen har skötts av tillfällig personal trots att arbetet är av stadigvarande typ. En ny anställning som biljettförsäljare föreslås därför.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Kulturcentralen har verksamhet på tio olika platser. På en plats sköter den kontorsuppgifter, och på nio tillhandahåller den tjänster. De nio är Annegården, Djurgårdsvillan, Stora Räntan, Caisa, Gamlasgården, Malms kulturhus, Savoy-teatern, Stoa och Nordhuset.

Kulturcentralen föreslår inga nya lokaler för sin egen tjänsteproduktion under planperioden. Att projektområdena

uudisrakentamisen hankealueiden kulttuuritarjonta varmistetaan avustustoimintaa suuntaamalla.

Kansainvälisen kulttuurikeskus Caisan vuokrasopimus umpeutuu keväällä 2018. Uutta ratkaisua suunnitellaan ensisijaisesti toiminnallisten tarpeiden kautta, mitkä vaikuttavat tilakysymykseen. Tilakysymystä on jo alettu selvittää yhdessä tilakeskuksen kanssa.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Kulttuurin panostukset näkyvät yhteiskunnassa viiveellä, mutta pitkään. Kulttuuriset panostukset aiheuttavat pitkäaikaisia kerrannaisvaikutuksia. Kulttuuri ja suvaitsevaisuus ovat merkittävässä roolissa luovan liiketoiminnan kehittymisessä. Luovien alojen yrittäjyys nähdään useissa selvityksissä ja kansainvälisissä vertailuissa yhtenä suurten kaupunkien tulevaisuuden merkittävistä turvaajista.

Hyvinvoiva helsinkiläinen on viraston toiminnan kokonaisvaltainen tavoite. Erityiskohderyhminä ovat sekä maahanmuuttajat että ikäihmiset. Toiminnan arviointi kulttuurisessa nuorisotyössä aloitetaan.

Elinvoimaisen Helsingin tavoitteita edistetään tukemalla sekä keskustan kulttuurisia avaintoimintoja että kaupunkikulttuurista toimintaa koko Helsingin alueella. Suuri osa työstä tehdään avustusten tai kumppanuuksien kautta, jolloin myös yrityssektori saadaan osalliseksi palvelutuotannosta ja -kehittämisestä. Työnjaon rajapinta ja tavoitteet elinkeino-osaston kaupunkimarkkinoinnin, kilpailukyvyn kehittämisyksikön ja Helsingin markkinoinnin kanssa kirkastetaan päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Toimivaa Helsinkiä rakennetaan kulttuurin keinoin varsinkin kohdennetulla, asukkaita osallistavalla, Helsingin malliksi nimetyllä aluetyöllä. Tavoitteena on pitkällä tähtäimellä saada kaikki hallintokunnat, helsinkiläiset taidelaitokset ja taiteen vapaa kenttä mukaan kehittämään kulttuuritoimintaa alueilla ja omissa toimintaympäristöissään. Avustustoiminnassa kehitetään tuen käyttöä alueellisesta näkökulmasta, jotta voidaan varmistua siitä, että myös uudisrakennusalueiden kulttuuritarjonta on kattavaa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kulttuurikeskus noudattaa Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelmaa ja toimii kaupungin tietotekniikkayksikön ohjeiden mukaan. Kulttuurikeskus

för nybyggnad i Helsingfors får ett kulturutbud säkras genom riktad understödsverksamhet.

Det internationella kulturcentret Caisas hyresavtal går ut våren 2018. En ny lösning planeras i första hand utifrån de verksamhetsmässiga behoven eftersom dessa har betydelse när lokaler övervägs. Kulturcentralen har redan börjat utreda lokalfrågan tillsammans med fastighetskontorets lokalcentral.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Satsningarna på kultur syns inte omedelbart i samhället, men sedan syns de länge. Multiplikatoreffekterna av satsningarna är långvariga. Kultur och tolerans har en viktig roll när kreativ affärsverksamhet utvecklas. Företagande inom de kreativa branscherna hör enligt flera utredningar och internationella jämförelser till det som i hög grad tryggar framtiden för stora städer.

Välmående helsingforsare är ett övergripande mål för kulturcentralens verksamhet. Både invandrare och äldre är speciella målgrupper. Verksamheten inom det kulturella ungdomsarbetet börjar utvärderas.

Kulturcentralen främjar målen förknippade med ett livskraftigt Helsingfors genom att stödja både kulturella nyckelfunktioner i centrum och verksamhet inom stadskulturen i hela Helsingfors. En stor del av arbetet utförs via understöd och partnerskap, tack vare vilket också företagssektorn fås att delta i tjänsteproduktionen och -utvecklingen. Kulturcentralen klargör gränsen i och målen för arbetsfördelningen tillsammans med stadskansliets näringslivsavdelnings enheter stadsmarknadsföring och konkurrenskraftsutveckling och Helsingin Markkinointi Oy för att dubbleringar ska undvikas.

Ett fungerande Helsingfors byggs upp med kulturella medel, särskilt genom riktat områdesarbete som inkluderar invånarna (Helsingforsmodellen). Målet är på lång sikt att alla förvaltningar, konstinstitutionerna i Helsingfors och den fria konstvärlden ska fås att vara med och utveckla kulturverksamheten både i områdena och i de egna närmiljöerna. Kulturcentralen utvecklar i understödsverksamheten användningen av stöd med fokus på områdena för att kunna försäkra sig om att också nybyggnadsområden får ett heltäckande kulturutbud.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Kulturcentralen följer stadens IT-program och anvisningarna från stadskansliets enhet informationsteknik. Den utvecklar sina IT-tjänster och stöder och vägleder användarna vid

kehittää tietoteknisiä palvelujaan ja tarjoaa käyttäjille tarvittavaa tukea ja opastusta. Käytössä ovat kaikki taloushallintopalvelun tarjoamat järjestelmät ja kulttuurikeskus osallistuu hel.fi-portaalin kehittämiseen. Virasto toimii aktiivisesti tapahtumatietojen avoimen rajapinnan projektissa.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Viraston omia ja kaupungin yhteisiä sähköisiä asiointipalveluja kehitetään edelleen. Avustusten sähköisen hakemisen kaupunkiyhteisen tietojärjestelmän kehittämiseen on tärkeää. Sosiaalisen median, sähköisen tiedottamisen ja verkkopalvelujen käyttöä edistetään. Virasto ottaa käyttöön sähköisiä tilavarauspalveluja. Viraston oma toiminnanohjausjärjestelmä Elis tulee uusittavaksi tarkasteluvälin lopulla.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kulttuurikeskuksen sitovat toiminnalliset tavoitteet ovat taide- ja kulttuuriopetuksen osalta opetustuntien määrä ja kulttuuritoiminnan osalta esitysten lukumäärä saleissa.

Esitysten lukumäärätavoite on 1 200 ja sitä seurataan seuraavissa tiloissa: Stoan ja Malmitalon kaksi salia sekä Vuotalon, Kanneltalon, Annantalon ja Caisan salit. Opetustuntien määrällinen tavoite on 12 000.

Savoy-teatteri ja siihen kuuluva Espan lava ovat nettobudjetoitu yksikkö. Yksikön sitova toiminnallinen tavoite on järjestettävien esitysten lukumäärä. Vuonna 2016 tilaisuuksia on tavoitteena järjestää yhteensä 320.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Kulttuurikeskus uudistaa sitovat tavoitteensa vuoden 2017 talousarvioehdotuksen laatimisen yhteydessä ja luo tällöin uudenlaisen tavan sitovien tavoitteiden määrittelyyn ja arviointiin. Tavoitteena on tarkastuslautakunnan ohjeiden mukaisesti tavoitteiden voimakas yhteys strategiaohjelmaan sekä niiden ainakin osittainen vuosittainen vaihtuvuus.

Kulttuurikeskuksella ja Varhaiskasvatusvirastolla on yksi yhteinen tavoite vuodelle 2016: Varhaiskasvatusviraston ja Helsingin kulttuurikeskuksen yhteistyöhankkeessa ”Snadeille artsumpi Stadi” luodaan yhdessä lasten kanssa uusia kulttuuri- ja taidekasvatuksen toimintamalleja sovituissa päiväkodeissa ja leikkipuistoissa.

behov. Dessutom använder den ekonomi-förvaltningstjänstens alla system, är med och utvecklar portalen hel.fi och arbetar aktivt i projektet för ett öppet gränssnitt i informationen om evenemang.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Kulturcentralens egna och stadens gemensamma elektroniska kommunikationstjänster vidareutvecklas. Det är viktigt att det för hela staden gemensamma systemet för elektronisk ansökan om understöd utvecklas. Kulturcentralen arbetar för att sociala medier, elektronisk information och webbtjänster ska användas. Den inför elektroniska tjänster för lokalbokning. Det blir aktuellt att byta ut kulturcentralens eget system för verksamhetsstyrning, Elis, i slutet av granskningsperioden.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Kulturcentralens bindande verksamhetsmål är för konst- och kulturundervisningen antalet undervisningstimmar och för kulturverksamheten antalet framträdanden i salarna.

Målet för antalet framträdanden är 1 200. Det följs upp på verksamhetsställena Stoa/två salar, Malms kulturhus/två salar, Nordhuset/en sal, Gamlasgården/en sal, Annegården/en sal och Caisa/en sal. Det kvantitativa målet för undervisningstimmarna är 12 000.

Savoyteatern och den därtill hörande Esplanadestraden är en enhet med nettobudgetering. Enheten har som bindande verksamhetsmål antalet framträdanden som ska arrangeras, sammanlagt 320 år 2016.

Övriga verksamhetsmål

Kulturcentralen reviderar sina bindande mål i samband med att den utarbetar ett förslag till budget för år 2017 och skapar då ett nytt sätt att formulera och utvärdera bindande mål. Syftet är att målen ska ha en stark koppling till strategiprogrammet och årligen bytas ut åtminstone delvis. Detta baserar sig på anvisningar från revisionsnämnden.

Kulturcentralen och barnomsorgsverket har ett gemensamt mål för år 2016. De skapar i sitt samarbetsprojekt ”Snadeille artsumpi Stadi” nya modeller för kultur- och konstfostran tillsammans med barnen i vissa daghem och lekparker.

Mittari: Osahankkeet (5-8 kpl) on toteutettu ja arvioitu varhaiskasvatusviraston ja Helsingin kulttuurikeskuksen yhteistyönä.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Kulttuurikeskus laatii vuosittain ympäristöraportin. Energian säästö on keskeinen tavoite kaikessa toiminnassa. Sähköisen viestinnän osuutta lisätään kehittämällä viraston sähköisiä viestintäpalveluita. Myös avustusten hakulomakkeet toimivat sähköisesti. Vuokralaisilta, kaupungin avustuksen saajilta sekä kaupunkitapahtumien järjestäjiltä edellytetään jätteiden lajittelua sekä kestävän kehityksen periaatteella tuotettujen astioiden käyttöä.

Merkittävin energiankulutuksen osa on tilojen energiatehokkuus. Ilmanvaihdon ja lämmityksen edustaessa kulutuksesta noin kahta kolmasosaa on näihin kulutuseriin voitava vaikuttaa yhdessä tilakeskuksen kanssa säätötekniikan ja käyttökoulutuksen ollessa keskeiset ratkaisuvälineet.

Määrä- ja taloustavoitteet

Talousarvioehdotuksen mukaiset kulttuurikeskuksen menot asukasta kohden ovat 21,21 euroa (2015 21,23 euroa). Menot sisältävät käyttötalouden ja avustukset ilman Suomen Kansallisoopperan ja Helsingin Kaupunginteatterin tukia. Viraston tuottavuutta on vuodesta 2012 alkaen mitattu tuottavuusmatriisin avulla. Vuodelle 2016 tuottavuustavoitteena on 100 (2015 tavoite oli 100).

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Toimipaikkarakenteen arvioinnin yhteydessä on tehty linjaus, ettei nykyisenkaltaisia, kaupungin yksinomaisella vastuulla olevia kulttuuritaloja enää rakenneta. Nykyisten toimipaikkojen toimintaedellytykset turvataan. Tämän lisäksi kehitetään avustusjärjestelmää, joka on joustava ja tehokas väline muuttuvan ja kehittyvän taiteen ja kulttuurin kentän tukemiseen. Tärkein tuottavuuden lisääjä ei välttämättä ole viraston oma toiminta vaan toiminta suhteessa muihin hallintokuntiin. Päällekkäisyyttä voidaan poistaa ja osaoptimointia purkaa, kun tehdään laajempia selvityksiä tuotetuista palveluista ja sovitaan hallintokuntarajat ylittäen, millä hallintokunnalla on päävastuu palvelun suunnittelusta ja tuottamisesta.

Kulttuurikeskuksen tuottavuutta edistäviä toimenpiteitä ovat muun hankintatoiminnan kehittäminen, energiatehokkuuden parantaminen, sekä järjestelmien

Mätare: Barnomsorgsverket och kulturcentralen har tillsammans genomfört och utvärderat 5–8 delprojekt.

Energieffektivitets- och miljömål

Kulturcentralen utarbetar årligen en miljörapport. Energisparande är ett primärt mål i all verksamhet. Andelen elektronisk kommunikation ökar genom att kulturcentralens elektroniska kommunikationstjänster utvecklas. Också blanketterna för ansökan om understöd fungerar elektroniskt. De som hyr lokaler, får understöd från staden eller arrangerar stadsevenemang måste sortera soporna och använda glas och tallrikar som är producerade enligt principen om hållbar utveckling.

Största delen av energiförbrukningen hänför sig till energieffektivitet i lokaler. Med tanke på att ventilationen och uppvärmningen står för ungefär två tredjedelar av förbrukningen måste kulturcentralen kunna påverka dessa förbrukningsposter tillsammans med fastighetskontorets lokalcentral. Regleringsteknik och driftsutbildning är de primära metoderna när frågorna ska lösas.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Kulturcentralens utgifter per invånare uppgår i budgetförslaget till 21,21 euro (21,23 euro år 2015). Utgifterna omfattar driftsekonomin och understöden, dock inte stöden till Finlands Nationalopera och Helsingfors stadsteater. Kulturcentralens produktivitet har sedan år 2012 mätts med en produktivitetsmatris. Produktivitetsmålet för år 2016 är 100 (100 för år 2015).

Produktivitetsutfall 2014–2018

Den struktur som bildas av verksamhetsställena har utvärderats, och detta har resulterat i en sådan linje att det inte mer ska byggas kulturhus av den nuvarande typen med staden som ensam ansvarig. Verksamhetsförutsättningarna för de befintliga enheterna tryggas. Dessutom utvecklar kulturcentralen understödssystemet så att det är ett flexibelt och effektivt hjälpmedel för att stödja konst- och kulturvärlden med dess förändringar och utveckling. Det viktigaste när det gäller att öka produktiviteten är inte nödvändigtvis kulturcentralens egen verksamhet utan verksamheten i förhållande till andra förvaltningars verksamhet. Dubblering och deloptimering kan elimineras när mer omfattande utredningar görs om tillhandahållna tjänster och en överenskommelse som överskrider gränsen mellan förvaltningar träffas om vilken förvaltning som har huvudansvaret för att planera och tillhandahålla en viss tjänst.

Till de åtgärder som främjar kulturcentralens produktivitet hör bl.a. att upphandlingen utvecklas, energieffektiviteten höjs

ja prosessien kehittäminen. Hankintatoimen prosesseja kehitetään yhteisten toimintamallien ja ohjeistuksien tarkennuksilla. Energiatehokkuuteen kiinnitetään huomiota kalustohankinnoissa sekä seuraamalla jätemääriä että pienentämällä paperin kulutusta toimistokäytössä. Palvelujen tuottamisen ja tukitoimintojen prosessit kuvataan. Päällekkäiset toiminnot puretaan ja näin varmistetaan resurssien oikea käyttö. Tietojärjestelmien osalta nykyinen toiminnanohjausjärjestelmä päivitettiin uudella versiolla, joka mahdollistaa entistä joustavamman tuotannon ohjauksen ja johtamisen. Kustannussäästöjä tavoitellaan myös lisäämällä ostolaskujen muuttamista verkkolaskuiksi. Näin vähenee sekä hallinnollinen työmäärä että paperin kulutus ja paperiarkistoinnin tarve.

Tuottavuuden parantamiseksi tavoitellaan myös lyhytaikaisten sairauspoissaolojen vähentämistä yhdellä päivällä / henkilö. Esimiestyöhön panostamalla virasto pyrkii yhtenäistämään toimintatapojaan. Tämän toivotaan vaikuttavan työhyvinvointiin ja osaltaan laskevan sairauspoissaoloja.

Tuottavuuden parantaminen on osa jatkuvaa toimintaa.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Kulttuurikeskuksen tilat pyritään saamaan aktiivisempaan hyötykäyttöön keskuksen toimintakausien ulkopuolella. Tarkastelukauden lopulla tulee päätettäväksi kansainvälisen kulttuurikeskus Caisan tila.

och system och processer förbättras. Upphandlingsprocesserna utvecklas genom att gemensamma verksamhetsmodeller och anvisningar preciseras. Energieffektiviteten beaktas när utrustning upphandlas. Den beaktas också på så sätt att avfallsmängderna följs upp och förbrukningen av papper för kontorsändamål skärs ner. Processerna för tjänsteproduktion och stödtjänster beskrivs. Dubbleringar elimineras, vilket resulterar i rätt resursanvändning. Vad datasystemen beträffar har det nuvarande systemet för verksamhetsstyrning uppdaterats, och den nya versionen möjliggör en smidigare styrning och ett smidigare ledarskap i produktionen. För att det ska bli kostnadsbesparingar ändras dessutom inköpsfakturor i större utsträckning till nätfakturor. Detta innebär att både mängden administrativt arbete, pappersförbrukningen och behovet av pappersarkivering minskar.

Kulturcentralen har med tanke på en produktivitetsförbättring också som mål att den kortvariga sjukfrånvaron ska minska med en dag per anställd. Den satsar på chefsarbetet för att få förfaringssätten enhetliga. Förhoppningen är att detta ska påverka arbetshälsan positivt och bidra till att sjukfrånvaron minskar.

Produktivitetsförbättring är en del av den kontinuerliga verksamheten.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Kulturcentralen försöker få sina lokaler utnyttjade mer aktivt utanför verksamhetsperioderna. Det blir i slutet av granskningsperioden aktuellt att besluta om lokaler för det internationella kulturcentret Caisa.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

Kulttuurikeskus 4 17 01– Kulturcentralen 4 17 01	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Taide- ja kulttuuriopetus erityisesti lapsille – Konst- och kulturundervisning särskilt för barn						
Opetustuntien määrä – Antal undervisningstimmar	15 394	12 000	16 621	12 000	12 000	12 000
Kurssien määrä yhteensä, kpl – Antal kurser sammanlagt	1 306	1 100	1 214	1 100	1 100	1 100
Oppilasmäärä yhteensä – Antal elever sammanlagt	13 084	11 000	14 107	11 000	11 000	11 000
Kulttuuritoiminta toimipaikoissa (Stoa, Vuotalo, Malmitalo, Kanneltalo, Annantalo – Kulturverksamhet på olika platser (Stoa, Nordhuset, Malms kulturhus, Gamlasgården, Annegården)						
Esitysten lukumäärä saleissa – Antal framträdanden i salarna	1 359	1 200	1 305	1 200	1 200	1 200
Taidenäyttelyiden lukumäärä – Antal konstutställningar	124	120	136	120	120	120
Laadullinen vuositavoite – Kvalitativt årsmål 2016						
Yhteistyöhanke varhaiskasvatusviraston kanssa – Samarbetsprojekt med barnomsorgsverket						
Snadeille artsumpi Stadi						
Osahankkeet toteutettu ja arvioitu yhteistyössä – Delprojekt genomförda och utvärderade i samråd				5-8		
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Kulttuurikeskuksen menot/asukas € – Kulturcentralens utgifter/invånare, €	21,49	21,23	21,50	21,21	20,95	20,77
Kulttuurikeskuksen tulo/asukas € – Kulturcentralens inkomster/invånare, €	1,20	1,15	1,41	1,19	1,17	1,16
Toimintakate/asukas € – Verksamhetsbidrag/invånare, €	-20,29	-20,09	-20,09	-20,68	-20,47	-20,26
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Kävijöitä toimipaikkojen tilaisuuksissa – Evenemangsbesökare på verksamhetsställena	**394 648**	**225 000**	**327 000**	**225 000**	**225 000**	**225 000**
Näyttelyt – Utställningar	262 358	150 000	194 000	150 000	150 000	150 000
Esitykset – Framträdanden	132 290	75 000	133 000	75 000	75 000	75 000
Artist in Residence, käyttöpäivät keskimäärin (majoitustilat) – Artist in Residence, användningsdagar i genomsnitt (inkvartering)	329	220	220	220	220	220

Tilojen vuokraukset taiteilijoille, kpl (Haran saari) – Uthyrning av lokaler till konstnärer, st. (Stora Räntan)	31	30	30	30	30	30
Käsiteltyjä avustuksia, kpl – Behandlade understöd, st.	1 094	990	1 095	990	990	990
Myönnettyjä avustuksia, kpl – Beviljade understöd, st.	657	440	655	400	400	400
Resurssit – Resurser						
Henkilöstö – Anställda	105	110	110	113	113	113
Tilat m2 – Lokaler, m²	17 585	17 585	17 585	17 585	17 585	15 401

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	133	100	100	100	100	100

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

Kulttuurikeskus – Kulturcentralen 4 17	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilat yhteensä (htm2) – Lokaler sammanlagt (m² lägenhetsyta)	19 554,5	19 554,5	19 554,5	19 554,5	19 554,5	17 370,5
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	0,77	0,90	0,90	1,24	1,24	1,09

4 17 02 Savoy-yksikkö - Savoyenheten

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	804	508	682	508	508	508	508
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 642	1 391	1 564	1 391	1 391	1 391	1 391
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-838***	***-883***	***-882***	***-883***	***-883***	***-883***	***-883***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-838***	***-883***	***-882***	***-883***	***-883***	***-883***	***-883***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-838***	***-883***	***-882***	***-883***	***-883***	***-883***	***-883***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-36,8	34,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-15,3	12,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

Savoy-yksikkö 4 17 02	**2014**	**2015**	**ennuste prognos 2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Savoy-teatterin ja Esplanadin lavan esitykset yhteensä – Framträdanden på Savoyteatern och Esplanadestraden sammanlagt	353	320	321	320	320	320
Omat esitykset, kpl – Egna framträdanden, st.	15	150	28	30	30	30
Yhteisesitykset, kpl – Gemensamma framträdanden, st.	200	30	195	150	150	150
Ulkopuolisten järjestämät esitykset, kpl – Framträdanden arrangerade av utomstående, st.	138	140	110	140	140	140
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Savoy-yksikön menot/asukas € – Savoyenhetens utgifter/invånare, €	2,68	2,24	2,52	2,20	2,18	2,16
Tulot/asukas € – Inkomster/invånare, €	1,31	0,82	1,10	0,81	0,80	0,79
Toimintakate/asukas € – Verksamhetsbidrag/invånare, €	-1,37	-1,42	-1,42	-1,40	-1,38	-1,37
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Savoyn teatterisalin käyttöpäivät – Savoyteaterns salong, användningsdagar	201	210	200	210	210	210

Savoyn teatterisalin päiväkäyttö *) – Savoyteaterns salong, daganvändning *)	13	50	50	50	50	50
Savoyn teatterisalin kävijät – Savoyteaterns salong, besökare	63 578	60 000	66 000	60 000	60 000	60 000
Resurssit – Resurser						
Henkilöstö – Anställda	12	12	12	12	12	12
Tilat m2 – Lokaler, m²	1 969,5	1 969,5	1 969,5	1 969,5	1 969,5	1 969,5

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	95	100	100	101	102	103

4 17 03 Yhteisöjen tukeminen – Understöd till sammanslutningar

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 737	12 713	12 713	12 813	12 813	12 813	12 813
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-12 736***	***-12 713***	***-12 713***	***-12 813***	***-12 813***	***-12 813***	***-12 813***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-12 736***	***-12 713***	***-12 713***	***-12 813***	***-12 813***	***-12 813***	***-12 813***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-12 736***	***-12 713***	***-12 713***	***-12 813***	***-12 813***	***-12 813***	***-12 813***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-0,2	0,0	0,8	0,8	0,0	0,0

4 17 04 Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille – Understöd till professionella teatrar som omfattas av teater- och orkesterlagen

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	4 139	4 158	4 158	4 158	4 158	4 158	4 158
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-4 139***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-4 139***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-4 139***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***	***-4 158***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

4 17 05 Avustus Suomen Kansallisoopperan Säätiölle, Khn käytettäväksi – Understöd till Stiftelsen Finlands Nationalopera, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 694	3 694	3 694	3 694	3 694	3 694	3 694
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***	***-3 694***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

4 17 06 Avustus Helsingin teatterisäätiölle, Khn käytettäväksi – Understöd till Helsingfors teaterstiftelse, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	8 519	9 192	9 192	7 909	7 909	7 909	7 909
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-8 519***	***-9 192***	***-9 192***	***-7 909***	***-7 909***	***-7 909***	***-7 909***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-8 519***	***-9 192***	***-9 192***	***-7 909***	***-7 909***	***-7 909***	***-7 909***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-8 519***	***-9 192***	***-9 192***	***-7 909***	***-7 909***	***-7 909***	***-7 909***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		7,9	0,0	-14,0	-14,0	0,0	0,0

4 18 Kaupunginmuseo – Stadsmuseet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	604	482	486	482	491	576	644
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	7 591	7 737	8 015	8 118	8 527	6 988	7 044
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-6 987***	***-7 255***	***-7 529***	***-7 636***	***-8 036***	***-6 412***	***-6 400***
Poistot - Avskrivningar	117	170	114	200	200	200	200
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-7 104***	***-7 425***	***-7 643***	***-7 836***	***-8 236***	***-6 612***	***-6 600***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-7 104***	***-7 425***	***-7 643***	***-7 836***	***-8 236***	***-6 612***	***-6 600***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-20,2	0,8	0,0	1,9	17,3	11,8
Menot - Utgifter		1,9	3,6	4,9	10,2	-18,0	0,8

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Toimintaan 2015–2016 voimakkaimmin vaikuttava muutos on museon palvelujen keskittäminen Senaatintorin kulmaan Elefantti-kortteliin. Tämä on osa Torikortteleiden kehittämistä ja sisältyy kaupungin strategian elinkeinopoliittiseen tavoitteeseen keskustan elävöittämisestä. Yleisölle vuonna 2016 avattavasta Uudesta kaupunginmuseosta tulee korttelin pohjoisosan suurin toimija ja vetonaula, jonka 200 000 vuosittaista kävijää lisäävät merkittävästi alueen ja siellä toimivien yritysten elinvoimaa. Vuoden 2016 talousarviossa on huomioitu Uuden kaupunginmuseon aiheuttamat kertaluontoiset lisäkustannukset.

Kaupunginmuseon ja taidemuseon yhteinen kokoelmakeskus on toinen suuri muutoshanke, joka vaikuttaa vuoden 2016 talousarvioon. Honkanummen ja Malmin kokoelmakeskukset sekä Tattarisuon verstas muuttavat Vantaalle Turvalaakson kiinteistöön vuoden 2016 loppuun mennessä, ja kaupunginmuseo luopuu näistä kolmesta kiinteistöstä vuokrasopimusten päättyessä vuosina 2015–2016.

Pidemmällä aikavälillä toiminnan tuottavuus paranee, kun palvelutuotantoa tehostetaan yhdistämällä Sederholmin ja Sofiankadun talojen toiminnot ja keskittämällä asiakkaille suunnatut palvelut uuteen museokokonaisuuteen. Yhteinen kokoelmakeskus tehostaa mekittävästi kokoelma- ja

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Den förändring som åren 2015–2016 kraftigast påverkar stadsmuseets verksamhet är att tjänsterna koncentreras till kvarteret Elefanten vid hörnet av Senatstorget. Detta är en del av utvecklingen i torgkvarteren och ingår i det näringspolitiska mål i stadens strategi som går ut på att centrum ska bli mer levande. Nya stadsmuseet, som öppnas för allmänheten år 2016, blir den största aktören och attraktionen i norra delen av kvarteret. De 200 000 årliga besökarna ökar avsevärt livskraften i området och hos företagen där. De merkostnader av engångskaraktär som Nya stadsmuseet medför har beaktats i 2016 års budget.

Det andra stora förändringsprojektet med inverkan på budgeten för år 2016 är ett samlingscenter som är gemensamt för stadsmuseet och konstmuseet. Samlingscentren i Furumo och Malm och verkstaden i Tattarmossen flyttar till Säkerhetsdalen i Vanda före utgången av år 2016, och stadsmuseet avstår de tre nuvarande fastigheterna när hyresavtalen går ut åren 2015–2016.

Produktiviteten i verksamheten ökar på längre sikt när stadsmuseet effektiviserar sin tjänsteproduktion genom att slå ihop funktionerna i Sederholmska huset och byggnaden vid Sofiegatan och koncentrera tjänsterna för användare till den nya museihelheten. Det gemensamma samlingscentret

näyttelytyötä keskittämällä toiminnot yhteen kiinteistöön ja poistaa väliaikaisista tiloista aiheutuvat toiminnalliset ja taloudelliset vaikeudet.

Nettobudjetointi ja palvelujen kehittäminen Uuden kaupunginmuseon myötä mahdollistaa museolle joustavamman omarahoituksen hankinnan ja käytön. Monikäyttöiset asiakastilat ja uusien palvelujen tuotteistaminen (tilavuokraus, maksulliset tapahtumat, museokauppa) ovat mahdollisuus kasvattaa omarahoitusosuutta merkittävästi, mutta edellyttävät investointeja vuosina 2015–2016.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Palvelujen kysyntään vaikuttavat muutokset asiakkaiden tarpeissa. Vaatimustaso kasvaa ja tarpeet eriytyvät: pääkaupunkiseudun väestö kasvaa ja ikääntyy, maahanmuuttajien osuus lisääntyy, asuinalueiden erot hyvinvoinnissa lisääntyvät. Palvelujen suuntaamisen ja vaikuttavuuden näkökulmasta keskeistä tulevina vuosina on osallisuuden lisääminen. Uusi kaupunginmuseo suunnitellaan yhdessä kaupunkilaisten kanssa ja vuorovaikutuksen lisäämiseksi hyödynnetään monipuolisesti eri kanavia sosiaalisesta mediasta yhteissuunnitteluun.

Vapaa pääsy madaltaa museon kynnystä ja on edellytys monipuolisen vuorovaikutuksen syntymiselle erilaisten yhteisöjen kanssa. Museossa jo vuodesta 2008 ollut vapaa pääsy on muuttanut palvelujen käyttöä ja kysyntää monella tavalla. Toistuvien käyntien lisääntyminen, tapahtumien merkityksen kasvaminen ja museon tilahierarkioiden muuttuminen ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat palvelujen suunnitteluun.

Digitalisoituminen tarjoaa mahdollisuuksia julkisen tiedon avaamiseen ja uusien yleisöjen tavoittamiseen verkossa. Sähköisten palvelujen kysyntä kasvaa ja osa museon asiantuntijapalveluista (esim. kuvapalvelut) siirtyy entistä laajemmin verkkoon. Tuotantotapojen kehityksen näkökulmasta teknisten ratkaisujen on pysyttävä ajan tasalla. Suunnitelmakaudella ajankohtaista on mm. museon kokoelmanhallintajärjestelmän uusimiseen valmistautuminen.

Asiakasmäärien ennakoidaan pysyvän korkealla tasolla: kaikkien asiakkaiden määrä on noin 370 000. Museokävijöiden määrän ennakoidaan 2016 olevan noin 130 000, sillä kyse on muuttovuodesta ja uudet tilat eivät ole käytössä koko vuotta. Ruiskumestarin talo on tarkoitus avata marraskuussa 2016. Verkkokäyntien määrän ennakoidaan pysyvän noin 230 000:ssa ja some-seuraajien määrän arvioidaan kasvavan.

gör samlings- och utställningsarbetet betydligt effektivare genom att funktionerna koncentreras till en enda fastighet och de verksamhetsrelaterade och ekonomiska svårigheter som hänför sig till temporära lokaler elimineras.

Tack vare att nettobudgetering införts och tjänsterna utvecklas genom Nya stadsmuseet är det möjligt med större flexibilitet när det gäller att skaffa och tillämpa självfinansiering. Mångsidigt användbara lokaler för besökarna och produktifierade nya tjänster (lokaluthyrning, avgiftsbelagda evenemang, museibutik) möjliggör en betydligt större självfinansieringsandel men kräver investeringar åren 2015–2016.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Efterfrågan på tjänster påverkas av förändringar i användarnas behov. Kravnivån stiger och behoven varierar: befolkningen i huvudstadsregionen växer och åldras, andelen invandrare blir större, och skillnaderna i välbefinnande mellan invånarna i olika bostadsområden ökar. Både när det gäller inriktning av tjänster och när det gäller verkningsfullhet ligger fokus de närmaste åren på ökad delaktighet. Nya stadsmuseet planeras i samarbete med helsingforsarna, och olika kanaler, från sociala medier till samplanering, utnyttjas mångsidigt för att interaktionen ska öka.

Fritt inträde gör folk mer benägna till museibesök och är en förutsättning för att mångsidig interaktion med olika sammanslutningar ska uppstå. Stadsmuseet har haft fritt inträde sedan år 2008, och detta har förändrat sättet att använda tjänster och efterfrågan på sådana en hel del. Att antalet upprepade besök ökar, att evenemang blir viktigare och att hierarkin i fråga om museilokaler förändras är faktorer som inverkar på hur tjänsterna planeras.

Tack vare digitaliseringen kan den offentliga informationen göras tillgänglig och nå nya användare på webben. Efterfrågan på elektroniska tjänster växer, och en del av stadsmuseets experttjänster (t.ex. bildtjänsterna) flyttas i större utsträckning till webben. För att produktionssätten ska kunna utvecklas måste de tekniska lösningarna vara ajour. Till det som är aktuellt under planperioden hör att stadsmuseet förbereder sig för att byta ut sitt samlingshanteringssystem.

Antalet användare väntas förbli högt. Om alla användare beaktas blir antalet ca 370 000. Antalet besökare på de fysiska museerna beräknas år 2016 uppgå till ca 130 000, vilket beror på att det är fråga om ett flyttår och de nya lokalerna inte används hela året. Avsikten är att Sprutmästarens gård ska öppnas i november 2016. Antalet besökare på webben väntas förbli ca 230 000 och antalet följare på sociala medier öka.

Kilpailuttaminen

Museon toteuttaessa 2015–2016 tapahtuvia toiminnan ja toimitilojen muutoksia kilpailutetaan palvelu-, kalusto- ja laitehankinnat kaupungin hankintaohjeiden mukaan tai tilataan sopimustoimittajilta.

Riskienhallinta

Merkittävimmät strategiatason riskit liittyvät vuonna 2016 toiminnan ja toimitilojen muutoshankkeiden rahoitukseen. Uuden kaupunginmuseon ja kokoelmakeskuksen rakennus- ja muutoshankkeissa merkittävänä riskinä ovat museosta riippumattomat.

Museorakennusten kuntoon liittyvät riskit ovat merkittäviä toiminnan ja talouden kannalta.

Nettobudjetoinnin riskejä pyritään hallitsemaan hyvällä ennakkosuunnittelulla ja säännöllisellä toiminnan ja talouden seurannalla.

Osassa keskeisistä perustehtävistä riippuvuus työllistämisvaroista on riski sekä palvelukyvyn että osaamisen siirron näkökulmasta.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Käynnissä olevien suurten muutosten takia museo on laatinut vuonna 2014 uuden vision ja johtanut siitä toiminnan painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Visio 2018 on ”Jokaisella on mahdollisuus rakastua Helsinkiin”. Viidestä kaupungin strategian tavoitealueesta museon painopisteet liittyvät erityisesti Elinvoimainen Helsinki ja Hyvinvoiva helsinkiläinen -kokonaisuuksiin. Museo on osaltaan luomassa parempaa, hauskempaa ja elinvoimaista Helsinkiä. Museon palvelut, tietovarannot ja asiantuntemus tarjoavat eväitä elinikäiseen oppimiseen, aktiiviseen kansalaisuuteen ja kaupunkikulttuurin kehittämiseen.

Vuosina 2015–2018 kehittämisen kolme painopistettä ovat: 1. Ajattelemme asiakasta, 2. Vahvistamme moniarvoista Helsinkiä ja 3. Tehdään yhdessä!

Ajattelemme asiakasta -kokonaisuus sisältää museon palvelukokonaisuuden kirkastamiseen liittyviä tavoitteita. Uudesta kaupunginmuseosta tulee lippulaivamuseo, jonka kehittämisen lähtökohtina on vastaaminen asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin sekä entistä tehokkaampi palvelutuotanto. Kokonaisuuteen liittyy kokoelma- ja tutkimustoimintojen määrittely osana museon palveluita. Kaupunginmuseon ja taidemuseon yhteinen kokoelmakeskus on mittava hanke, joka tehostaa kokoelma- ja näyttelytyötä.

Konkurrensutsättning

Samtidigt som förändringar åren 2015–2016 sker i fråga om verksamhet och lokaler konkurrensutsätter stadsmuseet upphandlingar som gäller tjänster, inventarier och utrustning och följer då stadens upphandlingsanvisningar. Ett alternativ är att stadsmuseet gör beställningar hos avtalsleverantörer.

Riskhantering

De största strategiska riskerna hänför sig år 2016 till finansieringen av förändringsprojekt som gäller verksamhet och lokaler. De bygg- och förändringsprojekt som har att göra med Nya stadsmuseet och samlingscentret innebär stora risker, men ansvaret bärs inte av stadsmuseet.

De risker som gäller museibyggnadernas skick är avsevärda vad verksamheten och ekonomin beträffar.

Stadsmuseet ämnar ha kontroll över riskerna med nettobudgetering genom god förhandsplanering och regelbunden verksamhets- och ekonomiuppföljning.

Beroendet av sysselsättningsmedel i en del av de viktiga grundläggande uppgifterna är en risk både när det gäller serviceförmåga och när det gäller kunskapsöverföring.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Med anledning av de stora pågående förändringarna utarbetade stadsmuseet år 2014 en ny vision och härledde prioriteringar, mål och åtgärder för verksamheten från den. Vision 2018 är ”Alla har en möjlighet att förälska sig i Helsingfors”. Tyngdpunkten ligger särskilt på två av de fem målhelheterna i stadens strategi, Ett livskraftigt Helsingfors och Välmående helsingforsare. Stadsmuseet är med och skapar ett bättre, roligare och livskraftigt Helsingfors. Dess tjänster, datalager och expertis ger möjligheter till livslångt lärande, ett aktivt medborgarskap och en utvecklad stadskultur.

De tre prioriteringarna när det gäller utveckling åren 2015–2018 är 1. Vi tänker på användarna, 2. Vi stärker ett pluralistiskt Helsingfors och 3. Vi arbetar tillsammans.

Helheten Vi tänker på användarna omfattar mål som går ut på att göra stadsmuseets servicehelhet klarare. Nya stadsmuseet blir ett flaggskepp som utvecklas med utgångspunkt i att förändringar i användarnas behov ska mötas och tjänsteproduktionen bli allt effektivare. Väsentligt i helheten är att samlings- och forskningsfunktionerna betraktas som en del av stadsmuseets service. Stadsmuseets och konstmuseets gemensamma samlingscenter är ett omfattande projekt som syftar till ett effektivare samlings- och utställningsarbete.

Talouden vahvistaminen on toimintakauden keskeinen tavoite. Uusi kaupunginmuseo mahdollistaa uusien maksullisten palvelujen tuotteistamisen yrityksille, yhteisöille ja yksityisille. Verkkopalvelujen kartoitus ja niihin liittyvät maksulliset palvelut tukevat tavoitetta. Aktiivinen strategisten kumppanuuksien etsiminen on keino lisätä museon voimavaroja. Osaamisen kehittämisessä ja rekrytoinneissa painotetaan palveluajattelun ja myyntiosaamisen vahvistamista.

Vahvistamalla moniarvoista Helsinkiä museo haluaa lisätä osallisuutta ja vastata kasvavan alueellisen ja sosiaalisen erilaistumisen ja eriarvoistumisen haasteisiin. Opetuspalvelut ja -osaaminen mahdollistavat palvelujen tarjoamisen eri kohderyhmille. Osallisuuden ja yhteisöllisen museotyön muotoja etsitään yhdessä muiden virastojen ja museoiden kanssa. Tuomalla asiantuntijatyön sisältöjä sosiaaliseen mediaan reagoidaan entistä nopeammin ajankohtaisiin kysymyksiin ja osallistutaan keskusteluun. Alueiden ominaispiirteiden ja omaleimaisuuden säilymistä museo edistää tuottamalla tietoa historiasta ja toimimalla kulttuuriympäristön asiantuntijaviranomaisena.

Tehdään yhdessä -painopiste tähtää demokratian ja osallisuuden edistämiseen. Aineistoja avataan siten, että se tukee datan avointa käyttöä. Kokoelma-aineistoja tuotetaan verkkoon vuosittain kansallisen digitaalisen kirjaston FINNA-tiedonhakupalvelun ja Helsinki Region Infosharen (HRI) kautta. Museoviraston vetämä museoiden verkkokauppahanke toteutuu kaupunginmuseon osalta valokuvien verkkokauppana 2016. Kokoelmatietojen saatavuutta ja hallittavuutta parannetaan siirtymällä valtakunnalliseen, museoiden yhteiseen kokoelmanhallintajärjestelmään (n. 2017–2018).

Kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia lisätään suunnittelemalla ja toteuttamalla Uusi kaupunginmuseo vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten kanssa. Asiakasymmärryksen lisäämisen ohella kokeillaan yhteissuunnittelun erilaisia muotoja. Jaetun asiantuntijuuden hengessä etsitään uudenlaisia tapoja osallistaa kaupunkilaisia museotyön eri osa-alueille. Vapaaehtoistoiminnan vakiinnuttaminen ja uusien toimintamallien kehittäminen on yksi lähivuosien tavoitteista.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Strategisten tavoitteiden mukaisissa tehtävissä huolehditaan henkilöstöresurssien riittävyydestä. Henkilöstö- ja osaamistarpeet ennakoidaan viraston osaamisen kehittämissuunnitelmassa, jota päivitetään vuosittain. Eläkeiän saavuttaa vuositasolla 1–3 henkilöä, kaikkiaan suunnitelmakaudella eläkeiän saavuttaa 6 henkilöä. Eläköitymisen kautta tai muuten vapautuvat vakanssit suunnataan uuden strategian mukaisesti.

Ett nyckelmål under verksamhetsperioden är att ekonomin ska stärkas. Nya stadsmuseet gör det möjligt att produktifiera nya avgiftsbelagda tjänster för företag, sammanslutningar och privata aktörer. En kartläggning över webbtjänsterna stöder målet, likaså avgiftsbelagda tjänster anknutna till webbtjänsterna. Att strategiska partnerskap söks aktivt är ett sätt att öka stadsmuseets resurser. Kompetensen utvecklas och personal rekryteras med fokus på tydligare servicetänkande och starkare säljförmåga.

Genom att stärka ett pluralistiskt Helsingfors vill stadsmuseet öka delaktigheten och möta utmaningar som har att göra med att de områdesrelaterade, sociala och statusmässiga olikheterna växer. Undervisningstjänsterna och -kompetensen gör det möjligt med tjänster för olika målgrupper. Stadsmuseet söker former för delaktighet och gemenskapsrelaterat museiarbete tillsammans med andra förvaltningar och museer. Genom att använda sociala medier för att få ut innehållet i sitt expertarbete reagerar stadsmuseet snabbare på aktuella frågor och deltar i debatten. Stadsmuseet bidrar till att områdenas karakteristiska drag bevaras genom att producera information om historien och vara expertmyndighet för kulturmiljön.

Prioriteringen Vi arbetar tillsammans har som syfte att främja demokrati och delaktighet. Museimaterial görs tillgängligt på webben till stöd för öppen användning av data. Samlingsmaterial produceras årligen för webben via Det nationella digitala bibliotekets sökportal Finna och Helsinki Region Infoshare (HRI). Det av Museiverket ledda webbutiksprojektet genomförs för stadsmuseets del genom att en webbutik med fotografier öppnas år 2016. Stadsmuseet förbättrar tillgången och hanterbarheten när det gäller information om samlingarna genom att ansluta sig till det nationella, för museerna gemensamma samlingshanteringssystemet (ca 2017–2018).

Helsingforsarna får större påverkansmöjligheter genom att de får vara med och planera och förverkliga Nya stadsmuseet. Utöver att användarförståelsen ökas genomför stadsmuseet försök med olika former av samplanering. Stadsmuseet söker i enlighet med principen om delad expertis nya sätt att inkludera helsingforsarna i olika delområden inom museiarbetet. Att etablera frivilligverksamheten och utveckla nya verksamhetsmodeller hör till målen för de närmaste åren.

Verkets personalplan 2016–2018

Stadsmuseet ser till att personalresurserna är tillräckliga för de uppgifter som omfattas av de strategiska målen. Behovet av personal och kunnande beräknas i stadsmuseets plan för kompetensutveckling. Planen revideras årligen. En–tre anställda uppnår pensionsåldern varje år, sammanlagt sex under planperioden. De anställningar som blir lediga genom pensionering eller av någon annan anledning kanaliseras i enlighet med den nya strategin.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Suunnitelmakaudella tapahtuu merkittäviä tilamuutoksia: kaikki kolme suurinta toimipistettä, Sofiankatu sekä Honkanummen ja Malmin kokoelmakeskukset, muuttavat uusiin tiloihin. Museolla on ennen muuttoja vuonna 2015 vuokrattuna kaikkiaan 14 931 m2. Tiloista 8 961 m2 on kokoelmakeskus- ja verstastiloja.

Museon päätoimipiste Sofiankadulla muuttaa osana Torikorttelien elävöittämistä vuodenvaihteessa 2015–2016 peruskorjattuihin tiloihin Elefantti-kortteliin, jossa avataan Uusi kaupunginmuseo. Sofiankadun tilat vapautuvat tällöin kaupalliseen käyttöön.

Tilakeskus ja Suomen pankki solmivat joulukuussa 2014 vuokrasopimuksen kaupunginmuseon ja taidemuseon yhteisen kokoelmakeskuksen tiloista Vantaan Turvalaaksossa. Honkanummen kokoelmakeskus ja Tattarisuon verstas muuttavat Turvalaaksoon 31.12.2015 mennessä. Malmin kokoelmakeskus muuttaa 31.12.2016 mennessä. Kaupunginmuseo luopuu em. kolmesta vapailta markkinoilta vuokratusta kiinteistöstä vuosina 2015–2016. Hyrylän kokoelmakeskuksen (vuokrasopimus 31.12.2016 asti) tilat ja toiminnot eivät sen sijaan muuta yhteiseen kokoelmakeskukseen, joka edellyttää vuokrasopimuksen jatkamista tai muuta erillisratkaisua

Museon vuokrakustannukset ja kokonaisneliömäärä kasvavat, kun Sofiankadun tiloista (2 791 htm2) muutetaan Elefantti-kortteliin (3 298 htm2). Museo on varautunut kasvuun luopumalla vuosina 2010–2013 neljästä museosta. Koulumuseon, Tuomarinkylän kartanonmuseon ja Lastenmuseon sekä Voimalamuseon sulkeminen ovat pienentäneet museon käytössä olevia tiloja 2 014 m2. Museoiden lukumäärä vähenee Elefantti-kortteliin muutettaessa vielä yhdellä, koska Sofiankatu 4:stä luovutaan.

Yhteisessä kokoelmakeskuksessa museon lähtökohtana on ollut pienentää nykyisten kokoelmakeskusten neliömäärää ja tehostaa tilankäyttöä hyllytysratkaisuilla, jotta vuokrakustannukset eivät kasva. Museon kokoelmakeskustilat pienenevät lähes 20 % ja vuokrakustannukset pysyvät nykyisessä tasossa. Muutto Turvalaaksoon ja hyllytysratkaisut tuovat kertaluonteisia lisäkustannuksia vuosina 2015–2016.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Strategiaohjelman talousmittareista yksikköhinta, tuottavuus ja palveluita käyttävien määrät ovat museon vakiintuneita mittareita ja siten mukana talousarvion seurattavissa tavoitteissa.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Under planperioden sker stora lokalförändringar: alla de tre största verksamhetsställena, m.a.o. det vid Sofiegatan och samlingscentren i Furumo och Malm, flyttar till nya lokaler. Stadsmuseet har år 2015, innan de nämnda flyttar, hyreslokaler på totalt 14 931 m². En andel på 8 961 m² är samlingscentrals- och verkstadslokaler.

Att stadsmuseets huvudverksamhetsställe flyttar från Sofiegatan till ombyggda lokaler i kvarteret Elefanten vid årsskiftet 2015/2016 hör till det som görs för att torgkvarteren ska bli mer levande. Nya stadsmuseet öppnas i de nya lokalerna, och lokalerna vid Sofiegatan kan börja användas för kommersiella ändamål.

Fastighetskontorets lokalcentral och Finlands Bank ingick i december 2014 ett hyresavtal om lokaler för ett samlingscenter gemensamt för stadsmuseet och konstmuseet i Säkerhetsdalen i Vanda. Samlingscentret i Furumo och verkstaden i Tattarmossen flyttar till Säkerhetsdalen före 31.12.2015, och samlingscentret i Malm flyttar dit före 31.12.2016. Stadsmuseet avstår de tre nuvarande fastigheterna, som hyrts på den fria marknaden, åren 2015–2016. Samlingscentret i Skavaböle (hyresavtal till 31.12.2016) flyttar varken fysiskt eller vad funktionerna beträffar till det gemensamma samlingscentret. Hyresavtalet måste därför förlängas eller någon annan speciallösning tillämpas.

Hyreskostnaderna och det totala antalet kvadratmeter ökar när stadsmuseet flyttar från Sofiegatan (2 791 m² lägenhetsyta) till kvarteret Elefanten (3 298 m² lägenhetsyta). Stadsmuseet har beaktat ökningen genom att åren 2010–2013 avstå fyra museer. Efter att Skolmuseet, museet på Domarby gård, Barnmuseet och Kraftverksmuseet stängts har stadsmuseet 2 014 m² mindre till sitt förfogande. Antalet museer minskar med ytterligare ett i och med flyttningen till kvarteret Elefanten eftersom verksamhetsstället vid Sofiegatan 4 avstås.

För att hyreskostnaderna inte ska stiga har stadsmuseet haft som utgångspunkt för det gemensamma samlingscentret att antalet kvadratmeter ska minska jämfört med de nuvarande samlingscentren och att lokalanvändningen ska effektiviseras med hyllösningar. Stadsmuseet får nästan 20 % mindre samlingscenterslokaler, och hyreskostnaderna stannar på nuvarande nivå. Flyttningen till Säkerhetsdalen och hyllösningarna medför merkostnader av engångskaraktär åren 2015–2016.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

När det gäller de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet är à-pris, produktivitet och antal som använder tjänster etablerade mätare vid stadsmuseet. Mätarna omfattas därför av de budgetmål som följs upp.

”Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa”: Museon toiminta on erittäin kustannustehokasta, yksikkökustannukset ovat huomattavasti alhaisemmat kuin muiden suurimpien kaupunginmuseoiden. Menot/asukas v. 2016 suurten muuttojenkin aikana ovat 13,57 € (ta 2015: 12,45 €, tp 2014:12,21 €). Saman kokoluokan museoiden (Tampere ja Turku) tunnusluku on liikkunut 40–50 euron/asukas välillä. Kaupunginmuseo vertautuu pienempien museoiden kuten Hämeenlinna, Kuopio, Oulu tai Lappeenranta tunnuslukuihin.

”Kulttuuripalveluja käyttävien määrä”: Museon palveluita käyttävien asiakkaiden määrätavoite vuodelle 2016 on 370 000.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Museo hyödyntää tietotekniikkaa sisäisissä ja ulkoisissa palveluissaan mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti sekä tuottavasti kaupungin tietotekniikkaohjelman mukaisesti. IT-tehokkuutta nostetaan tukeutumalla kaupunkiyhteisiin perustietotekniikkaratkaisuihin ja -palveluihin. Merkittävimmät tietotekniikan kehittämishankkeet ovat valokuvien verkkokauppa sekä kokoelmanhallintajärjestelmän vaihtaminen museoiden yhteiseen valtakunnalliseen kokoelmanhallintajärjestelmään, joka tullee ajankohtaiseksi 2017–2018.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Valokuvien verkkokauppa on merkittävin sähköisen asioinnin kehittämishanke, joka toteutuu Museoviraston vetämän museoiden yhteisen verkkokauppahankkeen yhteydessä 2016. Sähköistä asiointia lisätään muutenkin osana toimintatapojen ja tietojärjestelmien kehittämistä. Sähköisessä asioinnissa tukeudutaan mahdollisuuksien mukaan kaupunkitasoisiin ratkaisuihin.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Museon sitova toiminnallinen tavoite on asiakasmäärä. Tavoite vuodelle 2016 on 370 000 asiakasta, johon luetaan museokävijöiden lisäksi muut asiakkaat ja verkkokävijät.

”De à-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna.” Stadsmuseets verksamhet är synnerligen kostnadseffektiv, à-kostnaderna är betydligt lägre än på de andra stora stadsmuseerna. Utgifterna per invånare är trots de stora flyttningarna 13,57 euro år 2016 (12,45 euro i 2015 års budget, 12,21 euro i bokslutet för år 2014). Nyckeltalet för museer i samma storleksklass (Tammerfors och Åbo) har varierat mellan 40 och 50 euro per invånare. Stadsmuseet låter sig jämföras med mindre museer vad nyckeltalet beträffar, t.ex. med dem som finns i Tavastehus, Kuopio, Uleåborg och Villmanstrand.

”Antal som använder kulturtjänster”. Det kvantitativa målet för hur många som använder stadsmuseets tjänster är 370 000 för år 2016.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Stadsmuseet utnyttjar i sina interna och externa tjänster IT på ett så effektivt, ekonomiskt och produktivt sätt som möjligt i enlighet med stadens IT-program. IT-effektiviteten ökar genom att stadsmuseet tillämpar grundläggande IT-lösningar och IT-tjänster som omfattar hela staden. De mest betydande IT-utvecklingsprojekten är att en webbutik med fotografier öppnas och att det egna samlingshanteringssystemet byts ut mot det nationella, för museerna gemensamma samlingshanteringssystemet. Utbytet blir förmodligen aktuellt åren 2017–2018.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Stadsmuseets mest betydande utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation är en webbutik med fotografier. Projektet ingår i det av Museiverket ledda webbutiksprojektet och genomförs år 2016. Den elektroniska kommunikationen byggs också i övrigt ut som en del av arbetet med att utveckla arbetssätten och informationssystemen. Stadsmuseet tillämpar inom den elektroniska kommunikationen i möjligaste mån lösningar som är gemensamma för hela staden

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Det bindande verksamhetsmålet för stadsmuseet är antalet användare. Målet för år 2016 är 370 000. Till användarna räknas museibesökare, andra användare och besökare på webben.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet on koottu taulukkoon ”Määrä- ja taloustavoitteet”. Määrällisiä suoritetavoitteita on asetettu näyttelyille ja julkaisuille, lausunnoille ja muistiolle, kokoelmien laajuudelle ja tietojen avaamiselle.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Kaupunginmuseo on asettanut energiansäästötavoitteekseen Energiansäästöneuvottelukunnan esittämän hallintokuntakohtaisen sitovan säästötavoitteen. Säästötavoite vuodelle 2016 on 10 % vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta.

Määrä- ja taloustavoitteet

Raamiin valmistellun talousarvion mukaan menot/asukas tulee olemaan 13,57 euroa/asukas vuonna 2016 (12,45 €/v. 2015). Suoritetavoitteet on koottu taulukkoon.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Museo on elämyksiä ja hyvinvointia tehokkaasti tuottava palvelu. Vuotuiset asiakasmäärät kuuluvat Suomen museoiden kärkeen. Tuottavuusindeksin odotetaan v. 2016 olevan 61,2 (2013=100). Tuottavuuslaskenta päivitetään 2017 käyttöönotettavalla tuottavuusmatriisilla.

Museon tuottavuutta pyritään lähivuosina nostamaan edelleen kehittämällä omarahoitusta; ottamalla käyttöön uusia sähköisiä palveluita; kasvattamalla asiakasmääriä; kehittämällä prosesseja ja yhteistyön eri muotoja sekä keskittämällä toimitiloja.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Museon tilojen käyttöaste nousee suunnitelmakaudella, kun toiminnot keskittyvät Uuteen kaupunginmuseoon ja yhteiseen kokoelmakeskukseen. Yleisöpalvelut keskittyvät Uuteen kaupunginmuseoon ja museoiden lukumäärä laskee yhdellä, kun Sofiankatu 4:stä luovutaan. Uuden kaupunginmuseon suunnittelun lähtökohtana ovat olleet yleisölle avoimet näyttely- ja monitoimitilat. Tämä on mahdollistettu tehostamalla työtilojen tilankäyttöä toteuttamalla esimerkiksi toimistotilat monitilatoimistoina

Honkanummen ja Malmin kokoelmakeskuksen sekä verstaan toimintojen yhdistäminen ja siirto Turvalaakson yhteiseen kokoelmakeskukseen vähentää museon käytössä olevien kiinteistöjen määrää kahdella. Yhteinen kokoelmakeskus pienentää museon kokoelmakeskus- ja verstastilojen neliömäärää ja mahdollistaa päällekkäisistä toiminnoista luopumisen. Kokoelmasäilytyksessä tilankäyttöä tehostetaan investoimalla hyllytysratkaisuihin.

Övriga verksamhetsmål

Verksamhetsmålen finns i tabellen ”Kvantitativa och ekonomiska mål”. Kvantitativa prestationsmål gäller för utställningar och publikationer, utlåtanden och promemorior, samlingarnas omfattning och öppna data.

Energieffektivitets- och miljömål

Stadsmuseet har som energisparmål det bindande energisparmål som energisparkommissionen bestämt för de olika förvaltningarna. Målet för år 2016 är 10 % av den totala energiförbrukningen år 2010.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Enligt budgeten, som beretts utifrån ramen, blir utgifterna per invånare 13,57 euro år 2016 (12,44 euro år 2015). Prestationsmålen finns i en tabell.

Produktivitetsutfall 2014–2018

Stadsmuseet är en effektiv tjänsteproducent när det gäller upplevelser och välbefinnande och hör till toppmuseerna i Finland vad det årliga antalet användare beträffar. Produktivitetsindex väntas år 2016 vara 61,2 (2013=100). Produktivitetsberäkningen revideras med en ny produktivitetsmatris som börjar användas år 2017.

Stadsmuseet har för avsikt att under de närmaste åren höja produktiviteten ytterligare genom att utveckla självfinansieringen, införa nya elektroniska tjänster, öka antalet användare, utveckla processerna och olika former av samarbete och koncentrera verksamheten lokalmässigt.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Utnyttjandegraden för stadsmuseets lokaler stiger under planperioden i och med att funktionerna koncentreras till Nya stadsmuseet och ett samlingscenter gemensamt för stadsmuseet och konstmuseet. Tjänsterna för allmänheten koncentreras till Nya stadsmuseet, och antalet museer minskar med ett eftersom verksamhetsstället vid Sofiegatan 4 avstås. Nya stadsmuseet har planerats utifrån att det ska inrymma utställnings- och allaktivitetslokaler som är öppna för allmänheten. Sådana är möjliga genom att arbetslokalerna används effektivare, exempelvis kontorslokaler som kombikontor.

Att funktionerna på samlingscentren i Furumo och Malm och på verkstaden slås ihop och flyttas till ett gemensamt samlingscenter i Säkerhetsdalen gör att antalet fastigheter som står till stadsmuseets förfogande minskar med två. Det gemensamma samlingscentret består av ett mindre antal kvadratmeter än de nuvarande samlingscentren och verkstaden och har den fördelen att dubbleringar kan

Kaupunginmuseon ja taidemuseon yhteinen kokoelmakeskus mahdollistaa hallintokuntarajat ylittävien kokoelmatyön yhteisten prosessien kehittämisen ja tehostaa resurssienkäyttöä strategiaohjelman mukaisesti. Kahden museon yhteinen kokoelmakeskus on konkreettinen esimerkki virastorajat ylittävästä toimintamallista, joka käyttöönottovaiheen jälkeen tuo selkeää taloudellista ja toiminnallista synergiaa. Museot hallinnoivat kokoelmiensa muodossa merkittävää kaupungin omaisuutta ja yhteinen kokoelmakeskus edistää myös helsinkiläisten yhteisen kulttuuriperinnön säilyttämistä ja sen saavutettavuutta.

elimineras. Lokalanvändningen effektiviseras genom en investering i hyllösningar för förvaring av samlingarna.

Stadsmuseets och konstmuseets gemensamma samlingscenter gör det möjligt att utveckla processer för samlingsarbete som inkluderar båda förvaltningarna och att effektivisera resursanvändningen i enlighet med strategiprogrammet. Det gemensamma samlingscentret är ett konkret exempel på en verksamhetsmodell som överskrider förvaltningsgränser och som efter introduktionsfasen ger synergi i ekonomi och verksamhet. Stadsmuseet och konstmuseet förvaltar genom sina samlingar en stor förmögenhet för stadens räkning, och samlingscentret bidrar till att helsingforsarnas gemensamma kulturarv bevaras och är tillgängligt.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Näyttelyt ja julkaisut– Utställningar och publikationer	14	7	6	9	9	9
Annetut lausunnot ja muistiot– Utlåtanden och promemorior	493	450	450	450	450	450
Kokoelmien laajuus (objektimäärä): – Samlingarnas omfattning (antal före mål m.m.):						
Kulttuurihistoriallinen kokoelma – Kulturhistoriska samlingen	454 098	453 898	454 100	453 698	453 598	453 498
Valokuvat– Fotografier	960 837	965 837	965 837	970 837	975 837	980 837
Taide– Konst	6 095	6 100	6 101	6 105	6 110	6 115
Arkeologiset kokoelmat– Arkeologiska samlingar		92 092	92 092	92 142	92 192	92 242
Kokoelmista avattuna Finna-tiedonhaku-palvelun kautta tietokannoittain– Databaser för samlingar öppnade via sökportalen Finna		34 590	34 590	41 320	47 850	54 580
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Menot €/asukas – Utgifter €/invånare	12,21	12,45	12,45	13,57	11,01	10,99
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Asiakkaiden lukumäärä, josta – Antal användare…	473 781	320 000	355 700	370 000	455 000	470 000
näyttelykävijät – utställningsbesökare	208 265	90 000	110 000	130 000	200 000	210 000
muut asiakkaat – andra användare	29 766	55 000	15 700	10 000	15 000	15 000
verkkokävijät – besökare på webben –	235 750	175 000	230 000	230 000	240 000	245 000
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä (vakituiset) – Antal anställda (ordinarie)	72	72	72	72	72	72

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	99,1	60,7	60,7	61,2	99,7	100,0

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	14 931	17 135	17 135	14 037	14 037	14 037
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	0,03	0,04	0,04	0,035	0,03	0,029
Hallintokunnan oma mittari– Förvaltningens egen mätare						

4 19 Orkesteritoiminta – Orkesterverksamhet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 267	1 741	1 581	1 571	1 611	1 581	1 581
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	13 039	12 802	12 757	12 954	12 805	12 870	12 870
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-11 772***	***-11 061***	***-11 176***	***-11 383***	***-11 194***	***-11 289***	***-11 289***
Poistot - Avskrivningar	133	198	198	210	210	210	210
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-11 904***	***-11 259***	***-11 374***	***-11 593***	***-11 404***	***-11 499***	***-11 499***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-11 904***	***-11 259***	***-11 374***	***-11 593***	***-11 404***	***-11 499***	***-11 499***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		37,4	-9,2	-9,8	-7,5	-1,9	0,0
Menot - Utgifter		-1,8	-0,4	1,2	0,0	0,5	0,0

4 19 01 Kaupunginorkesteri - Stadsorkestern

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 167	1 571	1 411	1 541	1 581	1 521	1 521
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 802	12 352	12 307	12 819	12 670	12 670	12 670
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-11 635***	***-10 781***	***-10 896***	***-11 278***	***-11 089***	***-11 149***	***-11 149***
Poistot - Avskrivningar	133	198	198	210	210	210	210
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-11 768***	***-10 979***	***-11 094***	***-11 488***	***-11 299***	***-11 359***	***-11 359***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-11 768***	***-10 979***	***-11 094***	***-11 488***	***-11 299***	***-11 359***	***-11 359***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		34,6	-10,2	-1,9	0,6	-3,8	0,0
Menot - Utgifter		-3,5	-0,4	3,8	2,6	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Kaupunginorkesterin toiminta perustuu säännölliseen konserttitoimintaan, jonka ohjelmistotarjonta ottaa huomioon erilaisten yleisöjen tarpeet.

HKO:n konserttien audiovisuaaliset taltiointimahdollisuudet ja konserttien välittäminen verkossa parantavat palvelujen saatavuutta kaikissa asiakasryhmissä. Uutta mediaa hyödyntämällä orkesteri tavoittaa uutta kuulijakuntaa, konserttimusiikin ystäviä sekä sellaisia erityisryhmiä, joilla ei ole mahdollisuutta käydä Musiikkitalossa.

Yleisötyönsä kautta orkesteri tarjoaa eri ryhmille suunniteltuja konserttikokemuksia ja esiintymistilaisuuksia. Vuonna 2012 syntyneitä HKO:n kummilapsia kutsutaan taas perheineen Musiikkitaloon konsertteihin. Keväällä 2016 HKO:n kummilapset pääsevät ensimmäisen kerran Musiikkitalon konserttisaliin kuulemaan koko sinfoniaorkesteria kamarimusiikkikokoonpanojen sijaan. Lastenkonserttien määrä vähenee tästä syystä. Kummilapsille järjestetään 2016–2019 keväisin sinfoniakonsertti ja syksyisin he osallistuvat pienempiin toiminnallisiin konserttituokioihin, joissa esiintyy HKO:n kamarimusiikkikokoonpano.

Yleisö saa edelleen nauttia helsinkiläisten musiikkiopistojen oppilaiden esityksistä ennen HKO:n konsertteja ja erilaiset ryhmät hyödyntävät mahdollisuutta osallistua maksutta avoimiin kenraaliharjoituksiin. Marraskuussa toteutettava Juniorikonsertti on vakiintunut osaksi Helsingin kaupunginorkesterin yhteistyötä peruskoulujen kanssa. Vuonna 2016 jatketaan yleisötyötä aikuisväestön ja vanhusten parissa olemassa olevien toimintamuotojen kautta, sekä tarjoamalla aikuisille klassisen musiikin kurssi ”Tunne orkesterisi”.

Merkittävä orkesterin toimintaympäristön muutos aiheutuu Helsingin Musiikkitalo Oy:n toimintamallin uudistuksesta, josta yhtiön osakkaat Helsingin kaupunki, Yleisradio ja Taideyliopisto ovat sopineet vuoden 2014 lopussa. Toimintamallin muutoksen myötä Musiikkitalo ryhtyy varautumaan Musiikkitalon toimintavarustuksen, mm. esitystekniikan, ikääntymisen myötä aiheutuviin korvausinvestointeihin keräämällä varat investointeihin toimijoilta perittävien vuokrien yhteydessä.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Stadsorkesterns verksamhet baserar sig på regelbundna konserter, och behoven hos olika slag av publiker beaktas i programutbudet.

Tack vare att det går att spela in stadsorkesterns konserter audiovisuellt och lägga ut dem på webben får alla användargrupper bättre åtkomst till tjänsterna. Stadsorkestern når genom att utnyttja de nya medierna nya åhörare, vänner av konsertmusik och sådana specialgrupper som inte kan komma till Musikhuset.

Stadsorkestern planerar via sitt publikarbete konsertupplevelser och framträdanden för olika grupper. Den inbjuder sina år 2012 födda gudbarn och deras familjer till konserter i Musikhuset. Gudbarnen får våren 2016 för första gången höra hela symfoniorkestern i konsertsalen i stället för kammarmusiksammansättningar. Antalet barnkonserter minskar på grund av detta. Åren 2016–2019 arrangerar stadsorkestern på våren en symfonikonsert för gudbarnen och på hösten mindre konsertstunder där en kammarmusiksammansättning spelar och aktiviteter ingår.

Publiken får såsom tidigare höra elever från musikinstitut i Helsingfors före stadsorkesterns konserter, och olika grupper tar chansen att gratis vara med om öppna generalrepetitioner. Juniorkonserten i november har blivit en etablerad del av stadsorkesterns samarbete med grundskolorna. Publikarbetet bland vuxna och äldre fortsätter år 2016 inom ramen för de nuvarande verksamhetsformerna. Dessutom arrangeras det en kurs i klassisk musik för vuxna, "Känn din orkester".

En stor förändring i stadsorkesterns omvärld är att verksamhetsmodellen för Musikhuset i Helsingfors Ab har reviderats. Aktieägarna i bolaget, m.a.o. Helsingfors stad, Rundradion och Konstuniversitetet, kom överens om revideringen i slutet av år 2014. Den reviderade modellen innebär att Musikhuset i Helsingfors Ab börjar förbereda sig för ersättningsinvesteringar som föranleds av att utrustningen för verksamheten i Musikhuset, bl.a. de tekniska anläggningarna för framträdanden, åldras. Bolaget gör detta genom att samla in pengar för investeringar i samband med hyror från aktörerna

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Orkesterin tuottamien konserttien lukumäärät ja lajit säilyvät ennallaan. Yleisötyötä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä eri hallintokuntien, taidelaitosten ja musiikkioppilaitosten kanssa.

Verkossa lähetettävät konsertit ovat vakiinnuttaneet paikkansa orkesterin tuotantotapana. Yhteistyötä tehdään sekä kaupungin oman julkaisukanavan Helsinki-kanavan että Yleisradion kanssa. Verkkolähetysten konseptia kehitetään ja lähetysten lukumäärää pyritään tulevina vuosina lisäämään.

Kilpailuttaminen

Kustannustehokkuuteen kiinnitetään huomiota toiminnan erityisluonteen sallimissa rajoissa. Kilpailuttaminen ei kuitenkaan ole aina mahdollista erityisasiantuntemusta ja -osaamista vaativien toimintojen osalta; tällaisia ovat mm. taiteilijakiinnitykset ja asiantuntijapalveluiden hankinnat, soitinhankinnat ja -korjaukset, instrumenttikuljetukset sekä nuottimateriaalien hankinnat

Riskienhallinta

Riskienhallinnan pääperiaatteena on orkesterin taloudellisen ja toiminnallisen vakauden ja turvallisuuden varmistaminen.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kaupunginorkesteri toimii laaja-alaisesti, yhteiskuntavastuullisesti ja saavutettavasti järjestäen asukkaille mahdollisuuksia kokea elävää musiikkia. Orkesteri tuottaa kulttuuripalveluja seniorikansalaisille tarjoamalla edullisia lippuja konsertteihin. Aamupäivisin järjestettävät avoimet yleisökenraalit palvelevat tuhansia eläkeläisiä vuosittain. Yhteistyössä sosiaaliviraston ja toimintaterapiakeskuksen kanssa tarjotaan virkistäviä konserttielämyksiä mm. mielenterveyspotilaille ja liikuntarajoitteisille ryhmille.

Kaupunginorkesteri tukee lasten ja nuorten kasvamista luovaan ilmapiiriin tekemällä konserttiyhteistyötä koulujen ja musiikkiopistojen kanssa ja tarjoamalla opetusryhmille lippuja konsertteihin ja kenraaliharjoituksiin. Myös Työväenopiston musiikkikurssien opettajat tuovat ryhmiään konsertteihin maksutta.

Laajaa huomiota herättänyt kummilapsi-yleisökasvatusprojekti käynnistyi vuonna 2012 ja on orkesterin tärkein toimintamuoto alle kouluikäisten parissa vuoteen 2019 saakka. Myös maahanmuuttajaperheet on

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Stadsorkesterns konserter förändras inte vad antalet och typerna beträffar. Stadsorkestern utför publikarbete i nära samråd med olika förvaltningar, konstinstitutioner och musikläroanstalter.

De konserter som sänds på webben har fått en etablerad ställning som ett av stadsorkesterns produktionssätt. Samarbete bedrivs både med stadens egen sändningskanal Helsingforskanalen och med Rundradion. Konceptet med utsändningar på webben utvecklas, och tanken är att antalet ska öka de närmaste åren.

Konkurrensutsättning

Stadsorkestern fäster vikt vid kostnadseffektivitet inom de gränser som hänför sig till verksamhetens speciella karaktär. Konkurrensutsättning är dock inte alltid möjlig när det gäller funktioner som kräver specialexpertis och -kompetens. Här avses bl.a. uppgiften att engagera artister m.fl., likaså köp av experttjänster, instrumentköp, -reparationer och -transporter och köp av notmaterial.

Riskhantering

Huvudprincipen för riskhanteringen är att ekonomisk och verksamhetsmässig stabilitet och trygghet ska säkras för stadsorkestern.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stadsorkestern fokuserar på bredd, samhällsansvar och tillgänglighet när den ger invånarna möjligheter att uppleva levande musik. Den tillhandahåller kulturtjänster för seniorer i form av förmånliga konsertbiljetter. De öppna generalrepetitionerna på förmiddagarna gläder tusentals pensionärer varje år. Stadsorkestern ger i samarbete med social- och hälsovårdsverket/ergoterapin bl.a. mental-patienter och grupper av rörelsehindrade uppfriskande konsertupplevelser.

Stadsorkestern stöder barn och unga så att de växer in i en kreativ atmosfär, genom att bedriva konsertsamarbete med skolor och musikinstitut och ge undervisningsgrupper biljetter till konserter och generalrepetitioner. Lärare för musikkurser på finska arbetarinstitutet får gratis ta med sig sina grupper på konserter.

Stadsorkestern inledde ett nytt gudbarnsprojekt år 2012. Projektet är ett bildningsprojekt som väckt stor uppmärksamhet. Det är fråga om stadsorkesterns viktigaste verksamhetsform för barn under skolåldern fram till år 2019.

tavoitettu mukaan tähän toimintaan neuvolaverkoston kautta.

Kaupunginorkesterin hyvä kansainvälinen maine on merkittävä ja keskeinen tekijä kaupungin kulttuurisessa rakenteessa. Orkesterin oman toiminnan kannalta konsertti- ja taltiointitoiminnassa menestyminen varmistaa sille johtavan aseman kotimaan kulttuurikentässä sekä kiinnostavan yhteistyökumppanuuden kansainvälisissä verkostoissa.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Orkesterissa tapahtuu eläkkeelle siirtymisiä vuosien 2016–2018 välillä siten, että muusikoita eläköityy ko. aikana 9 henkilöä. Hallinnon henkilökunnasta ei siirry eläkkeelle suunnitelmakaudella kukaan. Kaikki tehtävät täytetään.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Orkesterin tilat säilyvät ennallaan kaudella 2016–2025.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Strategiaohjelman tavoite:
- Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa

Tuottavuus paranee

Kaupunginorkesterin vaikutus tavoitteen toteutumiseen:
- Uuden tekniikan entistä tehokkaammalla hyödyntämisellä saavutetaan yhä laajempi kuulijakunta, mm. verkkolähetysten ja Malmitalossa toteutettujen livestream-yleisöesitysten välityksellä.

Strategiaohjelman tavoite:
- Helsingin kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus pysyy yli 20 %:n tasolla valtuustokaudella
- Helsinkiläisten verotettavat ansiotulot/asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin

Kaupunginorkesterin vaikutus tavoitteiden toteutumiseen:
- Kaupunginorkesteri tuottaa korkealaatuisia kulttuuripalveluita, mikä mm. lisää Helsingin vetovoimaisuutta yritysten sijoittumispaikkana ja yritysten työntekijöiden asuinpaikkana.

Också invandrarfamiljer har fåtts med i verksamheten via nätet av rådgivningsbyråer.

Stadsorkesterns goda internationella rykte har mycket stor inverkan i stadens kulturella struktur. När det gäller stadsorkesterns egen verksamhet säkrar framgång i konsert- och inspelningsverksamheten en ledande ställning i den finländska kulturvärlden och en ställning som intressant samarbetspartner i internationella nätverk.

Verkets personalplan 2016–2018

Nio musiker i stadsorkestern uppnår pensionsåldern åren 2016–2018. Ingen med administrativa uppgifter uppnår pensionsåldern under planperioden. Alla anställningar blir tillsatta.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Stadsorkesterns lokaler förblir desamma som nu under perioden 2016–2025.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Mål i strategiprogrammet
- De à-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna.

Produktiviteten förbättras

Hur stadsorkestern bidrar till att målet nås
- Stadsorkestern når en allt större publik genom att utnyttja ny teknik på ett effektivare sätt. Här avses bl.a. utsändningar på webben och framträdanden via livestream i Malms kulturhus.

Mål i strategiprogrammet
- Stadens andel av kommunernas utdelning av intäkterna från samfundsskatten överstiger 20 % under fullmäktigeperioden.
- De beskattningsbara förvärvsinkomsterna per invånare stiger mer i Helsingfors än i de andra kommunerna i Helsingforsregionen.

Hur stadsorkestern bidrar till att målen nås
- Stadsorkestern tillhandahåller högkvalitativa kulturtjänster, vilket bl.a. gör Helsingfors attraktivare som etableringsort för företag och bostadsort för de anställda på företagen.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Orkesterin kannalta merkityksellisimmät hankkeet ovat avoimena datana tarjottava konserttihistoria.

Vuorovaikutuksellisuutta ja osallistavuutta edistetään tarjoamalla sosiaalisen median menetelmin tietoa orkesterin toiminnasta ja samalla mahdollisuus osallistua keskusteluun ja palautteen antamiseen.

Henkilöstöä koulutetaan ottamalla osaa tietotekniikkaohjelman mukaisiin valmennusohjelmiin.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Orkesterilla ei ole omia sähköisen asioinnin kehittämishankkeita, mutta orkesteri on aktiivisesti mukana kaupunkiyhteisissä hankkeissa.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Orkesterin sitova toiminnallinen tavoite on 44 maksullista, Musiikkitalossa järjestettävää sinfoniakonserttia.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Muut toiminnalliset tavoitteet ovat muut konsertit, konserttien kokonaismäärä, kokonaiskuulijamäärä ja täyttöaste. Kaupunginorkesteri soittaa vuonna 2016 noin 110 000 kuulijalle 80–85 konsertissa, mukaan lukien avoimet kenraaliharjoitukset.

Kansallista ja kansainvälistä konsertointia jatketaan. Aktiivinen ja pitkäjänteinen kiertuetoiminta luo mahdollisuuksia kansainvälisen yhteistyön kehittämiseksi.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Musiikkitalon suunnittelussa on huomioitu energiatehokkuus.

Orkesterin toiminta on kestävän kehityksen mukaista toimintaa.

Määrä- ja taloustavoitteet

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Orkesterin tilat ja yleisömäärät säilyvät vuosina 2014–2018 ennallaan.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

De mest betydelsefulla projekten från stadsorkesterns synpunkt har att göra med att konserthistorien görs tillgänglig i form av öppna data.

Stadsorkestern främjar interaktion och delaktighet genom att med metoder som hänför sig till sociala medier informera om verksamheten och samtidigt ge en möjlighet att delta i diskussioner och komma med feedback.

Personalen får utbildning genom träningsprogram som baserar sig på IT-programmet.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Stadsorkestern har inga egna utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation men deltar aktivt i projekt som är gemensamma för hela staden.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Stadsorkesterns bindande verksamhetsmål är 44 avgiftsbelagda symfonikonserter i Musikhuset.

Övriga verksamhetsmål

De övriga verksamhetsmålen gäller andra konserttyper, det totala antalet konserter, det totala antalet åhörare och beläggningsgraden. Stadsorkestern spelar år 2016 för ca 110 000 personer under 80–85 konserter. De öppna generalrepetitionerna är då medräknade

Stadsorkestern fortsätter att ge konserter i Finland och utomlands. En aktiv och långsiktig turnéverksamhet skapar möjligheter till ett utvecklat internationellt samarbete

Energieffektivitets- och miljömål

Vikt lades vid energieffektivitet när Musikhuset planerades

Hållbar utveckling hör samman med stadsorkesterns verksamhet.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Stadsorkesterns lokaler och antalet åhörare förblir oförändrade åren 2014–2018.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Sinfoniakonsertit – Symfonikonserter	47	43	43	44	44	44
Viihdekonsertit – Populärkonserter	6	7	7	4	5	5
Lasten- ja koululaiskonsertit – Barn- och skolkoserter	40	40	40	5	5	5
Muut konsertit – Övriga konserter	2	0	0	0	0	0
Tilauskonsertit – Abonnemangskonserter	1	1	3	3	2	2
Ulkomaiset konsertit – Konserter utomlands	10	5	7	3	3	3
Kamarimusiikkikonsertit – Kammarmusikkonserter	5	5	5	5	5	5
Avoimet kenraaliharjoitukset – Öppna generalrepetitioner	25		22	20	20	20
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Täyttöaste – Beläggningsgrad	91,3	90	89	90	90	90
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Kokonaiskuulijamäärä – Åhörare sammanlagt	121 900	100 000	109 800	110 000	110 000	110 000
Resurssit – Resurser						
Toimiston henkilökunta – Byråpersonal	12	12	12	12	12	12
Orkesterin henkilökunta – Orkesterpersonal	102	102	102	102	102	102

4 19 02 Käyttövarat, Khn käytettäväksi - Dispositionsmedel, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	100	170	170	30	30	60	60
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	237	450	450	135	135	200	200
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-137***	***-280***	***-280***	***-105***	***-105***	***-140***	***-140***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-137***	***-280***	***-280***	***-105***	***-105***	***-140***	***-140***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-137***	***-280***	***-280***	***-105***	***-105***	***-140***	***-140***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		70,0	0,0	-82,4	-82,4	100,0	0,0
Menot - Utgifter		90,2	0,0	-70,0	-70,0	48,1	0,0

4 21 Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	4 287	4 454	4 454	4 533	4 555	4 555	4 555
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	7 711	8 034	8 035	8 114	8 136	8 136	8 136
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-3 425***	***-3 580***	***-3 581***	***-3 581***	***-3 581***	***-3 581***	***-3 581***
Poistot - Avskrivningar	1 113	780	1 692	1 216	1 216	1 237	1 248
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-4 538***	***-4 360***	***-5 273***	***-4 797***	***-4 797***	***-4 818***	***-4 829***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-4 538***	***-4 360***	***-5 273***	***-4 797***	***-4 797***	***-4 818***	***-4 829***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		3,9	0,0	1,8	2,3	0,0	0,0
Menot - Utgifter		4,2	0,0	1,0	1,3	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Korkeasaaren sijainti suhteessa kaupunkiympäristöön tulee lähivuosina muuttumaan merkittävästi. Syksyllä 2016 valmistuu Isosisänsilta Kalasatamasta Mustikkamaalle, jolloin kulkuyhteydet Korkeasaareen paranevat nykyisestä. Kalasatamaan on rakentumassa 22 000 asukkaan asuinalue sekä suuri ostoskeskus. Korkeasaaren kävijämäärä kasvaa.

Kruunusiltojen rakentaminen tuo Korkeasaareen raitiovaunupysäkin ja siten parantaa kulkuyhteyksiä entisestään. Kruunusiltojen rakentuminen aiheuttaa Korkeasaaressa toiminnallisia muutoksia ja investointitarpeita. Suurin ja merkittävin investointi on uusi vastaanottorakennus, kun sillan myötä vastaanotto siirtyy Mustikkamaalta Korkeasaareen. Kruunusiltojen suunnittelun eteneminen edellyttää Korkeasaarelta suunnittelua toiminnan ja investointien suhteen.

Vetovoimaisuuden säilyttäminen edellyttää uudistumista. Korkeasaarta ollaan uudistamassa yleissuunnitelman toteutuksen myötä. Suunnitelma on tarkoitus toteuttaa vaiheittain. Ensimmäinen toteutettava alue on Suomi 100 vuotta hanke Suomalainen metsä. Viimeiset alueet valmistuvat vasta Kruunuvuorensillan valmistuttua vuoden 2022 jälkeen. Yleissuunnitelman toteutuksella on tarkoitus

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Högholmens läge i förhållande till den omgivande staden kommer att förändras en hel del de närmaste åren. Farfarsbron från Fiskehamnen till Blåbärslandet blir klar hösten 2016, vilket förbättrar förbindelserna till Högholmen. Fiskehamnen blir ett bostadsområde med 22 000 invånare, och där byggs ett stort köpcentrum. Högholmen får fler besökare.

När Kronbroarna byggs får Högholmen en spårvagnshållplats och därmed ännu bättre förbindelser. Kronbroarna föranleder förändringar och investeringar i verksamheten på Högholmen. Den största och viktigaste investeringen är en ny receptionsbyggnad. Den behövs för att Farfarsbron gör att besökarna tas emot på Högholmen i stället för på Blåbärslandet. När planeringen för Kronbroarna avancerar krävs det planering för Högholmen vad verksamhet och investeringar beträffar.

Förnyelse krävs för att dragningskraften ska bestå. Högholmen moderniseras i takt med att en översiktsplan genomförs. Avsikten är att planen ska genomföras etappvis. Det första nya området är Den finska skogen, som hör till projektet Finland 100 år. De sista områdena blir klara först när Kronbroarna blivit färdigbyggda, efter år 2022. Det är

tehdä Korkeasaaresta entistä kiinnostavampi matkailukohde.

Korkeasaaren kävijöistä suuri osa on Pääkaupunkiseudulta. Asukasmäärän kasvu alueella heijastuu todennäköisesti myös Korkeasaaren kävijämääriin. Esimerkiksi helsinkiläisistä koululaisista lähes kaikki käyvät kouluaikanaan Korkeasaaressa. Korkeasaaren luontokoulutoiminta on erittäin kysyttyä ja kaikkeen kysyntään ei tällä hetkellä voida vastata.

Korkeasaari on myös suosittu matkailukohde ja matkailijoiden määrä alueella heijastuu myös Korkeasaaren kävijämääriin. Korkeasaari on poikkeuksellinen eläintarha sijaintinsa takia ja siten eläintarhalla on potentiaalia olla erityisen kiinnostava saaristokohde, jonne pääsee lautalla suoraan keskustasta.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Palvelujen kysyntä tulee todennäköisesti kasvamaan lähiympäristön rakentumisen, kulkuyhteyksien parantumisen sekä alueen asukasluvun kasvun myötä.

Kruunuvuorensillan rakentaminen voi rakennusaikana vaikuttaa kävijämääriin vähenevästi. Rakentamisen on suunniteltu alkavan vuonna 2018.

Tuotantotapojen ennakoidaan pysyvän pääasiassa entisellään, lukuun ottamatta matkamuistomyyntiä, joka siirtyy omaksi toiminnaksi vuonna 2016.

Kilpailuttaminen

Korkeasaaren ravintolatilojen vuokraus kilpailutetaan vuoden 2015 aikana ja uusi vuokrasopimus alkaa vuoden 2016 alusta.

Korkeasaari haluaa tarjota asiakkailleen kokonaisvaltaisen elämyksen, joka ulottuu myös vierailun aikana tarjolla oleviin palveluihin. Ravintolapalveluilta toivotaan asioinnin helppoutta, palvelutason luotettavuutta sekä tuotteiden hyvää hinta–laatu-suhdetta.

Kehittämällä ravintolatoimintaa Korkeasaari pyrkii kasvattamaan tulonmuodostustaan. Olemassa olevien tilojen viihtyvyyttä, asiakaspaikkojen määrää ja käyttöastetta lisätään. Uudet palvelukonseptit luovat uusia mahdollisuuksia ja kokonaan uusien palvelupisteiden perustamiseen suhtaudutaan myönteisesti.

meningen att Högholmen ska göras till ett ännu intressantare turistmål genom det som ingår i översiktsplanen.

En stor del av besökarna på Högholmen kommer från huvudstadsregionen. Ökningen i antalet invånare återspeglas sannolikt i antalet besökare på Högholmen. Exempelvis besöker nästan alla skolelever i Helsingfors Högholmen under sin skoltid. Naturskoleverksamheten är mycket populär, och efterfrågan kan för närvarande inte tillgodoses till fullo.

Högholmen är dessutom ett populärt turistmål, och antalet turister i området återspeglas i antalet djurparksbesökare. Högholmen är en exceptionell djurpark vad läget beträffar och har potential att vara ett synnerligen intressant skärgårdsmål dit man kommer med färja direkt från centrum.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Efterfrågan på tjänster kommer antagligen att öka i samband med att det byggs i den närmaste omgivningen, förbindelserna blir bättre och antalet invånare i området ökar.

Antalet besökare kan minska under den tid Kronbergsbron byggs. Det har planerats att byggstarten ska ske år 2018.

Produktionssätten väntas huvudsakligen förbli oförändrade. Ett undantag är souvenirförsäljningen, som Högholmen övertar år 2016.

Konkurrensutsättning

Ett anbudsförfarande genomförs år 2015 för restauranglokalerna på Högholmen, och det nya hyresavtalet börjar gälla vid ingången av år 2016.

Högholmen vill ge sina besökare en totalupplevelse som omfattar de tillgängliga tjänsterna under besöket. Restaurangtjänsterna bör vara lätta att använda, standarden bör vara pålitlig, och förhållandet mellan pris och kvalitet på produkterna bör vara bra.

Högholmen har som mål att förbättra sin inkomstbildning genom att utveckla restaurangverksamheten. De nuvarande lokalerna görs trivsammare och antalet platser och kapacitetsutnyttjandet ökas. De nya servicekoncepten skapar nya möjligheter, och inställningen till helt nya serviceställen är positiv.

Riskienhallinta

Korkeasaaren eläintarha on arvioinut strategisia, taloudellisia ja operatiivisia riskejä ja niiden vaikuttavuutta. Riskienhallintasuunnitelmaa on päivitetty.

Nettobudjetoituna yksikkönä kertyvillä pääsymaksuilla on huomattava vaikutus eläintarhan toimintaan. Korkeasaaren vetovoimaisuuden varmistaminen tulevaisuudessakin on tärkeää toiminnan jatkuvuuden kannalta. Säilyttääkseen vetovoimaisuutensa Korkeasaaren täytyy uudistua ja pystyä investoimaan myös uusiin rakennushankkeisiin. Korkeasaaren eläintarhan rakennuskanta on suurelta osin vanhaa, jopa historiallista ja vaatii korjausrakentamista.

Turvallisuusasioihin liittyviä riskejä on pyritty pienentämään laatimalla uutta ohjeistusta ja lisäämällä turvallisuuteen liittyvää koulutus. Toimintaympäristön muutoksen huomioon ottaen, näihin seikkoihin tulee kiinnittää erityistä huomiota myös tulevaisuudessa.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Korkeasaari toimii erityisesti vetovoimaisen, merellisen ja ympäristötietoisen Helsingin hyväksi. Korkeasaaren eläintarhan toiminnan tavoite on luonnon monimuotoisuuden suojelu. Korkeasaari on merkittävä matkailukohde merellisessä Helsingissä tavoittaen vuosittain noin puoli miljoonaa kävijää.

Lisäksi Korkeasaari omalta osaltaan toteuttaa valtuustostrategian muita tavoitteita. Nuorisotoimen kanssa tehdään yhteistyötä nuorten tavoittamiseksi, osallistumalla RuutiExpoon ja tarjoamalla nuorille TET-paikkoja sekä työkokeilumahdollisuuksia. Korkeasaari on yksi Suomen vetovoimaisimmista kesätyöpaikoista. Korkeasaari on kohtuuhintainen ja luonnonläheinen virkistyspaikka. Korkeasaari tuo kulttuuria monen ulottuville, kun kesällä vanhoissa karhulinnoissa on taideprojekteja.

Korkeasaaressa on panostettu erityisesti työturvallisuuteen ja vuoden 2015 aikana painopisteenä on työhyvinvoinnin ja johtamisen parantaminen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Korkeasaaren eläintarhassa on 73 vakanssia, mutta erityisesti vilkkaan kesäsesongin aikana työntekijöiden määrä nousee noin 110 henkilöön. Määräaikaisen henkilöstön määrä kesäsesongin aikana on laskenut hieman aikaisemmista vuosista.

Suurin osa työstä on fyysisesti kuormittavaa eläintenhoitotyötä tai kiinteistön ja ympäristönhuollon

Riskhantering

Högholmen har bedömt de strategiska, ekonomiska och operativa riskerna, likaså riskernas konsekvenser. Riskhanteringsplanen har reviderats.

I och med att Högholmen är en enhet med nettobudgetering påverkar inkomsterna från inträdesavgifterna verksamheten i hög grad. Att Högholmen har kvar sin dragningskraft i framtiden är viktigt för att verksamheten ska fortsätta. Med tanke på detta måste Högholmen förnya sig och kunna investera också i nya byggprojekt. Byggnadsbeståndet är till stor del gammalt, rentav historiskt, och kräver renovering.

Högholmen har försökt minska säkerhetsriskerna genom nya anvisningar och ökad säkerhetsutbildning. Eftersom omvärlden förändrats måste särskild vikt fästas vid anvisningar och utbildning också i framtiden.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Högholmen arbetar särskilt för ett attraktivt, havsnära och miljömedvetet Helsingfors. Syftet med verksamheten är att skydda mångfalden i naturen. Högholmen är ett viktigt turistmål i det havsnära Helsingfors, och förhoppningen är ungefär en halv miljon besökare om året.

Högholmen bidrar dessutom till att olika mål i fullmäktigestrategin blir uppnådda, genom att samarbeta med ungdomsväsendet när det gäller att nå ungdomar, delta i KrutExpo och ge ungdomar praoplatser och möjligheter till arbetsprövning. Högholmen är en av landets populäraste sommararbetsplatser, en förmånlig och naturnära rekreationsplats och en plats där många får tillgång till kultur genom konstprojekt i de gamla björnborgarna om somrarna.

Högholmen satsar särskilt på arbetarskyddet, och år 2015 prioriteras åtgärder som förbättrar arbetshälsan och ledarskapet.

Verkets personalplan 2016–2018

Högholmen har 73 anställningar, men speciellt under den livliga sommarsäsongen stiger antalet anställda till ca 110. Antalet visstidsanställda under sommarsäsongen har sjunkit något jämfört med tidigare år.

Största delen av arbetet är fysiskt belastande djurskötsel och fastighets- och miljövård. Ungefär en tredjedel av de ordinarie anställda har fyllt 55 år.

tehtäviä. Vakituisista työntekijöistä noin kolmannes on yli 55-vuotiaita.

Nykyinen henkilöstö riittää nykyisen laajuisen toiminnan pyörittämiseen. Korkeasaaren tavoitteena on kävijämäärän kasvattaminen, jota toimintaympäristön muutokset sekä Korkeasaaren omat uudistumishankkeet tukevat. Kävijämäärän kasvu edellyttää asteittaista henkilöstön lisäämistä. Tämä toteutetaan talousarvion puitteissa.

Ravintolatoiminta on tarkoitus kilpailuttaa pelkkänä ravintolatoiminnan kilpailutuksena ja siten matkamuistomyynti jää Korkeasaaren hoidettavaksi.

Eläintarhan kiinteistöt ovat suurelta osin eläintiloja ja edellyttävät investointien suunnittelulta ja toteutukselta erityistä osaamista.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Korkeasaari on kokonaisuudessaan eläintarhatoiminnan käytössä ja kaikki alueelle rakennetut tilat on suunniteltu eläintarhan toimintaan.

Korkeasaari ja siihen liittyvä Palosaari ovat eläintarhatoimintaan osoitettua puistoaluetta. Korkeasaari ja Palosaari kuuluvat Museoviraston määrittelemiin valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Korkeasaaren kyljessä on lisäksi valtion omistama Hylkysaari.

Korkeasaaren eläintarhan käytössä olevista tiloista noin 60 % on eläintiloja, eikä niille ole osoitettavissa muita käyttötarkoituksia. Tilat ovat rakennelmia, eläinsuojia ja häkkejä. Näiden tekninen arvo vastaa noin 60 % kaikkien rakennusten ja rakennelmien teknisestä arvosta. Rakennuskanta on vanhaa, osin suojeltua. Aluetta on rakennettu asteittain siten, että Korkeasaarta ei ole, ennen nykyistä kehittämissuunnitelmaa, suunniteltu toiminnallisena kokonaisuutena. Nykykäytössä olevia rakennuksia on rakennettu vuodesta 1890 lähtien. Suurin osa rakennuksista on 1960–1980 -luvuilta. Kunnallistekniikan korjaustarpeet selvitetään.

Korkeasaaren vuokra tilakeskukselle määräytyy pääomaperusteisesti, jolloin Korkeasaaren eläintarha vastaa tilojen kunnostuksesta ja ylläpidosta. Pääomavuokraa maksetaan noin 1,7 milj. € vuodessa ja keskimäärin 13,75 €/m2/kk. Vuokrakulujen lisäksi kiinteistön kunnossapito ja lämmitys maksavat vuodessa noin 1,6 milj. €. Korkeasaaren investointeihin osoitetut määrärahat on osoitettu yleisten töiden lautakunnan käytettäviksi.

Korkeasaaren eläintarhan käyttöbudjetista tilakustannukset muodostavat nykyisellään yli kolmanneksen.

Högholmen har som mål att antalet besökare ska öka, och förändringarna i omvärlden och Högholmens egna förnyelseprojekt stöder målet. En anställning som butiksföreståndare och två anställningar som djurparksskötare föreslås bli inrättade. Anställningarna inrättas inom ramen för budgeten.

Det är meningen att endast restaurangverksamheten ska konkurrensutsättas och att souvenirförsäljningen ska övertas av Högholmen.

Djurparksfastigheterna inrymmer till stor del djurutrymmen, vilket betyder att de som planerar och genomför investeringarna måste ha specialkompetens.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Hela Högholmen används för djurparksverksamhet, och alla lokaler och utrymmen i området är planerade för sådan verksamhet.

Högholmen och Paloholmen strax intill är parkområde för djurparksverksamhet. De är av Museiverket betecknade som byggd kulturmiljö av riksintresse. Vid Högholmen finns dessutom Vrakholmen, som är i statens ägo.

Ca 60 % av djurparkslokalerna är djurutrymmen och kan inte användas för något annat. Det är fråga om konstruktioner, djurstall och burar. Deras tekniska värde utgör ca 60 % av det tekniska värdet på alla byggnader och konstruktioner. Byggnadsbeståndet är gammalt och delvis skyddat. Området har bebyggts gradvis och inte planerats som en funktionell helhet förrän den nuvarande utvecklingsplanen kom till. De byggnader som nu används är från tiden efter 1890. Största delen är från 1960–1980-talen. Behovet av kommunaltekniska reparationer utreds.

Högholmens hyra till fastighetskontorets lokalcentral består av endast kapitalhyra, vilket betyder att det är Högholmen som står för upprustning och underhåll av lokalerna. Kapitalhyran uppgår till ca 1,7 mn euro om året, i genomsnitt till 13,75 euro/m² i månaden. Utöver hyreskostnaderna har Högholmen kostnader på ca 1,6 mn euro om året för fastighetsunderhåll och -uppvärmning. Anslagen för investeringar på Högholmen disponeras av nämnden för allmänna arbeten.

Lokalkostnaderna utgör för närvarande mer än en tredjedel av de totala kostnaderna i Högholmens driftsbudget. Det

Rakennuskannan ylläpitoon ja korjauksiin menee vuosittain 0,9–1,6 milj. euroa.

Suojeltuja, SR-merkittyjä, rakennuksia ovat Saarenvartijan tupa, Karhulinna, Ravintola Pukki ja Huvila. Karhulinnaa lukuun ottamatta suojellut rakennukset soveltuvat heikosti eläintarhan toimintaan. SR-merkittyjen rakennusten vuokrakustannukset muodostavat yli neljänneksen vuokrakustannuksista.

Korkeasaaren suurin uudistushanke on yleissuunnitelmatyön toteuttaminen. Vuonna 2015 valmistuu yleissuunnittelun tarveselvitykset kahdeksasta eri aluekokonaisuudesta. Rakentaminen aloitetaan Suomi-alueesta, joka on Suomi 100 hanke ja rakentaminen vuonna 2016.

Kruunusillat-hankkeen yhteydessä vastaanottorakennuksen sisääntuloksi esitetään Korkeasaaren puolta.

Trooppinen Amazonia-talo on peruskorjauksen tarpeessa. Rakenteiden kuntokartoitus uusitaan syksyllä 2015.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Korkeasaari pyrkii kasvattamaan kävijämäärää ja siten pienentämään laskennallista kustannusta vierailijaa kohden.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Korkeasaari käyttää soveltuvin osin kaupunkiyhteisiä järjestelmiä.

Tietotekniikkaohjelmaan toteutetaan ohjeistuksen mukaisesti.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Korkeasaarella on käytössä verkkokauppa, josta asiakkaat voivat ostaa pääsylippuja Mustikkamaan kautta tapahtuvaan sisäänpääsyyn.

Infonäyttöjä käytetään ajankohtaiseen tiedottamiseen, erityisesti päivittäin vaihtuvien ohjelmatietojen ja oheispalveluiden osalta ja henkilökunnan tiedottamiseen.

Työvuorosuunnitteluun käytetään Titaniaa.

kostar 0,9–1,6 mn euro om året att underhålla och reparera byggnadsbeståndet.

Holmvaktens stuga, Björnborgen, restaurang Pukki och Villan är skyddade byggnader med beteckningen SR. Frånsett Björnborgen är de skyddade byggnaderna dåligt lämpade för djurparksverksamhet. Hyreskostnaderna för de skyddade byggnaderna utgör mer än en fjärdedel av de totala hyreskostnaderna.

Högholmens största förnyelseprojekt är att det arbete som hänför sig till en översiktsplan ska genomföras. Behovsutredningar som hör till översiktsplaneringen blir färdiga år 2015 i fråga om åtta olika områdeshelheter. Byggandet inleds år 2016 med området Finland, som ingår i projektet Finland 100 år.

I samband med projektet Kronbroarna föreslås det att entrén till receptionsbyggnaden ska vetta mot Högholmen.

Det tropiska huset Amazonia är i behov av ombyggnad. Skicket på konstruktionerna bedöms på nytt hösten 2015.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Högholmen har som mål att antalet besökare ska öka och följaktligen att den kalkylmässiga kostnaden per besökare ska sjunka.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Högholmen använder i tillämpliga delar system som är gemensamma för hela staden.

IT-programmet genomförs i enlighet med anvisningarna.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Högholmen har en webbutik, och de som vill komma via Blåbärslandet kan köpa inträdesbiljetter i den.

Dataskärmar används för aktuell information, särskilt för programinformation och kringtjänster som växlar från dag till dag, och för information från personalen.

Systemet Titania används för planering av arbetsskift.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

2 793 aukiolotuntia

2 793 öppettimmar

Muut toiminnalliset tavoitteet

Muita toiminnallisia tavoitteita ovat asiakasmäärä 530 000 asiakasta ja 170 eläinlajia.

Övriga verksamhetsmål

De övriga verksamhetsmålen är 530 000 besökare och 170 djurarter.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Korkeasaaressa on käynnissä Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän valmistelu.

Energieffektivitets- och miljömål

Högholmen har miljösystemet Ekokompassen under beredning.

Määrä- ja taloustavoitteet

Kvantitativa och ekonomiska mål

Tuottavuuden toteutuminen 2016–2018

Korkeasaari aikoo toiminnallaan estää uhanalaisten lajien kuolemisen sukupuuttoon sekä tuottaa iloa ja oppia kaupunkilaisille ja matkailijoille.

Toiminnan tuottavuutta pyritään parantamaan siten, että koko henkilöstön osaaminen ja työpanos saadaan entistä paremmin Korkeasaaren eläintarhan käyttöön ja tukemaan yhteisten tavoitteiden saavuttamista. Keinoina on työhyvinvoinnin parantaminen, suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen ja henkilöstön sitouttaminen yhteisten tavoitteiden toteuttamiseen.

Produktivitetsutfall 2016–2018

Högholmen har för avsikt att genom sin verksamhet förhindra att hotade arter dör ut och ge helsingforsare och turister nöje och kunskap.

Det är meningen att produktiviteten i verksamheten på Högholmen ska ökas på så sätt att alla anställdas kunnande och arbetsinsats utnyttjas bättre och i högre grad fås att bidra till att de gemensamma målen nås. Metoderna är att förbättra arbetshälsan, systematiskt utveckla kunnandet och motivera de anställda att arbeta med de gemensamma målen i fokus.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2016–2018

Korkeasaaren eläintarhan käytössä olevat tilat sijaitsevat Korkeasaaressa, lukuun ottamatta vastaanottorakennusta ja Isoisän torppaa Mustikkamaalla sekä joitakin työsuhdeasuntoja. Suuri osa tiloista on eläintiloja tai asiakkaiden tarpeita palvelevia ravintola-, vastaanotto- tai eläintiloja.

Effektivitet i lokalanvändningen 2016–2018

De flesta lokaler som används för djurparksverksamhet finns på själva Högholmen. Receptionsbyggnaden och Farfars torp ligger på Blåbärslandet, och några personalbostäder finns också på annat håll. En stor del av lokalerna är utrymmen för djur och bl.a. restaurang- och receptionslokaler som tillgodoser besökarnas behov.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål	485 400	530 000	530 000	530 000	530 000	530 000
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet toimintakate/asukas– Verksamhetsbidrag/ invånare	5,59	5,76	5,76	5,67	5,62	5,56
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						

Lajimäärä– Antal arter	170	170	170	170	170	170
Pinta-ala– Areal	24	24	24	24	24	24
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä– Antal anställda	73	73	73	76	76	76

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	**89,7**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Toimintakate/aukiolotunti– Verksamhetsbidrag/öppettimme	1 203,02	1 281,78	1 282,13	1 282,13	1 282,13	1 282,13

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	10 301	10 301	10 301	10 301	10 301	10 301

4 31 Nuorisotoimi – Ungdomsväsendet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 531	1 600	1 533	1 600	1 676	1 676	1 676
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	30 180	30 257	30 257	31 114	30 809	30 809	30 809
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-28 649***	***-28 657***	***-28 724***	***-29 514***	***-29 133***	***-29 133***	***-29 133***
Poistot - Avskrivningar	780	650	650	650	650	550	550
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-29 429***	***-29 307***	***-29 374***	***-30 164***	***-29 783***	***-29 683***	***-29 683***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-29 429***	***-29 307***	***-29 374***	***-30 164***	***-29 783***	***-29 683***	***-29 683***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		4,5	-4,2	0,0	4,8	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,3	0,0	2,8	1,8	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Helsingin väestömäärä ja nuorten määrä kasvavat. Helsingin monikulttuuristuminen kasvattaa eroja palveluiden ja tuen tarpeissa. Väestönkasvun ja monikulttuuristumisen lisäksi alueiden hyvinvointierot kasvavat. Tosiasiallinen nuorten yhdenvertaisuus edellyttää, että nuorisoasiainkeskus suuntaa enemmän resursseja sosioekonomisesti heikommille alueille sekä vähemmistöryhmien kanssa tehtävään työhön.

Nuorisoasiainkeskus seuraa ja arvioi muutosten vaikutuksia nuorten palvelutarpeeseen vuosittain nuorten hyvinvointikertomuksen, aluetiedon, nuorten näkemysten sekä asiakaskyselyjen avulla. Tuotettu tieto tarjotaan myös muiden hallintokuntien sekä kansalaisjärjestöjen käyttöön.

Nuorisotyö perustuu kaupungin strategiaohjelmaan ja nuorisolakiin. Asuinalueilla toimintatapojen valinnat tehdään tietoperustaisesti yhdessä nuorten kanssa.

Nuorisoasiainkeskus siirtyy vuoden 2016 alusta toimintoperustaisesta organisaatiosta alueperustaiseen

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Antalet invånare i stort och antalet ungdomar ökar i Helsingfors. Variationerna i behovet av service och stöd ökar i takt med att Helsingfors blir mer mångkulturellt. Utöver att befolkningen växer och den kulturella mångfalden ökar blir skillnaderna mellan olika områden allt större vad välbefinnandet beträffar. För att det ska bli verklig likställighet mellan ungdomarna måste ungdomscentralen kanalisera mer resurser till socioekonomiskt svagare områden och till arbetet med minoritetsgrupper.

Ungdomscentralen följer och utvärderar årligen hur förändringar påverkar de ungas servicebehov, bl.a. med hjälp av en välfärdsberättelse rörande unga, lokalkunskap, synpunkter framförda av unga och användarenkäter. Andra förvaltningar erbjuds att utnyttja informationen, likaså frivilligorganisationer.

Ungdomsarbetet baserar sig på stadens strategiprogram och på ungdomslagen. Ungdomscentralen väljer arbetssätt i bostadsområdena tillsammans med de unga, och valet är då kunskapsbaserat.

Ungdomscentralens organisation, som nu baserar sig på funktioner, ersätts vid ingången av år 2016 med en

organisaatioon. Nykyisille osastoille jaettu toiminta määritellään ja järjestetään uudelleen.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Tarve nuorisotyölle Helsingissä kasvaa väestönkasvun ja hyvinvointierojen vuoksi. Helsinkiläisen nuorisotyön perustana ovat nuorisoasiainkeskuksen henkilökunnan tuottama laadukas toiminta, nuorten osallisuus sekä laaja tilaverkko.

Nuorisoasiainkeskus vastaa alueellisesta nuorisotyöstä kaikissa Helsingin kaupunginosissa. Toiminta toteutetaan yhteistyössä toisten hallintokuntien, kansalaisjärjestöjen ja yksityisten tahojen kanssa. Kaupungin omaa toimintaa täydennetään avustuksilla ja hankinnoilla. Keskustassa kulttuurista nuorisotyötä toteutetaan yhdessä taidelaitosten kanssa.

Koululaisten kesävirkistystoimintaan tarkoitettu määräraha siirtyy vuonna 2016 opetusvirastolta nuorisoasiainkeskukselle kustannusvaikutuksiltaan noin 0,6 milj. euroa. Siirtyvällä määrärahalla avustetaan toimintaa kesän lisäksi myös muina loma-aikoina. Osa määrärahasta kohdistetaan päiväleiritoimintaan. Avustusohjesääntö uudistetaan.

Kilpailuttaminen

Nuorisoasiainkeskus siirtää osan nykyisistä järjestö- ja kumppanuustalojen toiminnoista omaan tuotantoon. Nuorisoasiainkeskus täydentää omaa palvelutuotantoaan julkisen hankintamenettelyn kautta siten, että uudet sopimukset astuvat voimaan pääasiassa kesällä 2016. Hankinnat kohdennetaan toimintaan, jossa kumppanin asiantuntemus täydentää nuorisoasiainkeskuksella olevaa osaamista. Hankintamenettely toteutetaan hankintakeskuksen kanssa. Nuorisoasiainkeskus käyttää hankinnoissa pääasiassa innovatiivista hankintamenettelyä.

Riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan nuorisolautakunnan vahvistaman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen pohjalta. Sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta laaditaan tarkemmat suunnitelmat uuteen organisaatiorakenteeseen. Vuonna 2016 esimiehet koulutetaan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Vuoden 2016 sitovat toiminnalliset tavoitteet ovat:

— toiminnan tuottamiseen osallistuneet nuoret,
— nuorten pienryhmät ja

organisation som baserar sig på områden. De nuvarande avdelningarnas verksamhet omprövas och omorganiseras.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Behovet av ungdomsarbete i Helsingfors ökar på grund av befolkningstillväxten och skillnaderna i välbefinnande. Fundamentet i ungdomsarbetet är den högkvalitativa verksamhet som produceras av ungdomscentralens personal, delaktighet hos unga och det omfattande nätet av lokaler.

Ungdomscentralen ansvarar för det lokala ungdomsarbetet i alla stadsdelar i Helsingfors. Den sköter verksamheten i samarbete med andra förvaltningar och med frivilligorganisationer och privata aktörer. Stadens egen verksamhet kompletteras med understöd och upphandlingar. I centrum sköter ungdomscentralen det kulturella ungdomsarbetet tillsammans med konstinstitutioner.

Anslaget för ferierekreationsverksamhet för skolelever överförs år 2016 från utbildningsverket till ungdomscentralen. Kostnadseffekten är ca 0,6 mn euro. Anslaget används inte bara för verksamhet på sommaren utan också för verksamhet under andra skollov. En del av anslaget används för dagläger. Understödsanvisningarna revideras.

Konkurrensutsättning

Ungdomscentralen börjar själv producera en del av de nuvarande aktiviteterna i organisations- och partnerskapshus. Den kompletterar sin egen tjänsteproduktion genom ett förfarande med offentlig upphandling, och tanken är att de nya avtalen huvudsakligen ska träda i kraft sommaren 2016. Upphandlingarna hänför sig till verksamhet där partnerns expertis kompletterar ungdomscentralens kunnande. Anskaffningscentralen deltar i upphandlingsförfarandet. Ungdomscentralen tillämpar främst ett innovativt upphandlingsförfarande.

Riskhantering

Riskhanteringen och den interna kontrollen sköts utifrån en beskrivning som ungdomsnämnden fastställt för dessa funktioner. Mer exakta planer utarbetas med fokus på den nya organisationsstrukturen. Cheferna får år 2016 utbildning i riskhantering och intern kontroll.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Bindande verksamhetsmål för år 2016:

— unga som varit med och producerat verksamhet
— smågrupper för unga

— kaikki käyntikerrat

Toiminnan tuottamiseen osallistuneet nuoret

Tunnusluku kuvaa niiden nuorten lukumäärää, jotka ovat osallistuneet toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen nuorisoasiainkeskuksen tiloissa tai toiminnassa tilojen ulkopuolella.

Nuorisoasiainkeskus tukee nuorten kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen ja kokeilee nuorten vastuulla olevia tiloja. Tunnusluku kuvaa Osallistava Helsinki -tavoitealueen toimenpiteiden toteutumista, muun muassa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista. Lisäksi toiminnan tuottamiseen sitoutuneet nuoret toimivat useimmiten ryhmänä, jossa kaverisuhteiden vahvistumisen kautta henkilökohtainen hyvinvointi vahvistuu.

Nuorten pienryhmät

Tunnusluku kuvaa nuorisoasiainkeskuksen toiminnoissa ja tiloissa nuorisotyön tuella toimineiden nuorten pienryhmien lukumäärää.

Nuorisoasiainkeskus lisää nuorten ryhmälähtöistä harrastustoimintaa sekä kulttuurin ja liikunnan harrastusmahdollisuuksia. Pienryhmätoiminta vahvistaa nuorten kuulumista lähiyhteisöön ja yhteiskuntaan. Harrastustoiminta lisää nuorten liikkumista, koska merkittävä osa nuorten pienryhmistä on liikunta- ja tanssiryhmiä. Kolmas tavoite, johon pienryhmien lisäämisellä vaikutetaan, on nuorten yksinäisyyden vähentäminen. Nuorten sitouttamisella ryhmätoimintaan lisätään kaverisuhteita ja yhteisöllisyyttä, joiden kautta nuorten henkilökohtainen hyvinvointi vahvistuu.

Kaikki käyntikerrat

Tunnusluku kuvaa kaikkia käyntikertoja tiloissa ja toiminnoissa sekä kontakteja verkossa ja tilojen ulkopuolella.

Nuorisotyötä tehdään aktiivisesti verkossa ja nuoret kohdataan kasvokkain. Tilojen käyttöä tehostetaan lisäämällä niiden yhteistä käyttöä ja mahdollistamalla eri-ikäisten kansalaistoimintaa. Näillä toimilla tilojen tuottavuus paranee ja toteutetaan myös Tehokkaat ja toimivat tukipalvelut -toimenpidekokonaisuutta.

Nuorisotyö parantaa kaikkien Helsingissä toimivien nuorten omia toimintamahdollisuuksia, osallisuutta yhteiskuntaan ja nuorten tekojen näkyvyyttä. Toiminnalla vähennetään eri asuinalueiden hyvinvointieroja, tarjotaan erilaisille nuorille heille sopivaa harrastustoimintaa sekä vahvistetaan nuorten kaverisuhteita.

— alla besök

Unga som varit med och producerat verksamhet

Nyckeltalet anger antalet unga som varit med och planerat och genomfört verksamhet i ungdomscentralens lokaler eller någon annanstans.

Ungdomscentralen ger de unga stöd i deras växande till aktiva medborgare och genomför ett försök med lokaler som de unga själva ansvarar för. Nyckeltalet hänför sig till målhelheten Ett inkluderande Helsingfors. En av åtgärderna i denna är att de unga ska få bättre möjligheter till delaktighet och inflytande. Dessutom arbetar de unga som engagerar sig i att producera verksamhet i allmänhet i grupp, vilket gör att de får fasta kamratrelationer och därmed känner ett starkt personligt välbefinnande.

Smågrupper för unga

Nyckeltalet anger hur många smågrupper för unga som deltagit i ungdomscentralens aktiviteter och besökt lokalerna och då fått stöd genom ungdomsarbetet.

Ungdomscentralen bygger ut hobbyverksamheten för unga i gruppform och ökar möjligheterna att syssla med kultur och idrott. Smågruppsverksamheten stärker delaktigheten i näromgivningen och samhället bland de unga. Hobbyverksamheten får de unga att röra på sig mera eftersom en stor del av smågrupperna för unga är idrotts- och dansgrupper. Ett tredje mål som främjas genom att smågrupperna blir fler är att ensamheten bland unga ska minska. Att unga engagerar sig i gruppverksamhet leder till fler kamratrelationer och större samhörighet och därmed till ett starkare personligt välbefinnande.

Alla besök

Nyckeltalet anger antalet besök i lokaler och under aktiviteter och antalet kontakter på webben och någon annanstans än i lokaler.

Ungdomscentralen utför aktivt ungdomsarbete på webben och möter de unga ansikte mot ansikte. Lokalanvändningen effektiviseras genom ökat sambruk och möjligheter till samhällsaktivitet i olika åldrar. Detta gör att produktiviteten ökar i lokalerna och bidrar dessutom till att åtgärdshelheten Effektiva och fungerande stödtjänster blir genomförd.

Ungdomsarbetet resulterar i att alla unga som vistas i Helsingfors får bättre egna verksamhetsförutsättningar, i att de ungas delaktighet i samhället förbättras och i att det som görs av unga får större synlighet. Ungdomscentralen minskar med sin verksamhet skillnaderna mellan olika bostadsområden vad välbefinnandet beträffar, erbjuder olika

slags ungdomar lämplig hobbyverksamhet och stärker kamratrelationer.

Alueelliset yksiköt selvittävät nuorten tarpeet ja nuorten tosiasialliset mahdollisuudet asuinalueilla. Tarpeisiin ja toiveisiin vastataan yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Alueyksiköiden toiminnan resursoinnissa sekä toiminnan sijoittelussa otetaan huomioon hyvinvointierot. Nuorisoasiainkeskus tekee enemmän siellä ja niiden kanssa, jotka tarvitsevat enemmän. Nuorten tuen ja neuvonnan mahdollisuuksia parannetaan.

Områdesenheterna utreder vilka behov de unga har och vilka deras verkliga möjligheter är i bostadsområdena. Ungdomscentralen svarar på behov och önskemål tillsammans med andra aktörer. Skillnaderna i välbefinnande beaktas när resurser för verksamhet ska kanaliseras till områdesenheterna och platser för verksamheten bestämmas. Ungdomscentralen gör mer där det behövs mer och med dem som behöver mer. De unga får bättre möjligheter till stöd och råd.

Nuorisoasiainkeskus tuottaa tietoa omien ja muiden tuottamien palveluiden perustaksi. Koko henkilökunta haastattelee nuoria eri puolilla kaupunkia. Nuorilta saatu kokemustieto täydentää nuorten hyvinvointikertomusta.

Ungdomscentralen inhämtar kunskap som underlag för sin egen och andras tjänsteproduktion. Alla anställda intervjuar unga runt om i Helsingfors. Kunskapen om de ungas erfarenheter kompletterar välfärdsberättelsen rörande unga.

Osallistuva budjetointi laajenee uusille Helsingin alueille. Nuoria tuetaan Ruuti-toimintaryhmien sekä Ruuti-aloitteiden tekemisessä. Nuorisoasiainkeskus ja opetusvirasto toteuttavat Ruuti-järjestelmän arvioinnin.

Den deltagande budgeteringen utvidgas till nya områden i Helsingfors. Ungdomarna får hjälp med att bilda verksamhetsgrupper och komma med initiativ inom systemet Krut. Ungdomscentralen och utbildningsverket utvärderar systemet.

Nuorisoasiainkeskuksen toimipaikoissa ja toiminnoissa lisätään nuorten vastuutehtäviä eri-ikäisille nuorille. Vastuuroolit lisäävät myös nuorten työelämätaitoja. Nuorisoasiainkeskus lisää nuorten kesätyömahdollisuuksia omassa toiminnassaan ja muiden kanssa. Nuorisoasiainkeskus varautuu kesäsetelikokeilun jatkoon.

Ungdomscentralen ger unga i olika åldrar fler ansvarsuppdrag på sina verksamhetsställen och under sina aktiviteter. Ansvarsrollerna gör att de unga får bättre arbetslivsfärdigheter. Ungdomscentralen ökar möjligheterna till sommarjobb för unga i sin egen verksamhet och samarbetar också med andra i sammanhanget. Den är redo att fortsätta försöket med sommarsedlar.

Kulttuurista nuorisotyötä vahvistetaan yhteistyössä Helsingin kulttuurikeskuksen ja muiden kulttuurihallintokuntien kanssa. Helsingin ydinkeskustaan kehitetään toimintamalli, joka perustuu yhteistiloille. Kulttuurisen harrastamisen mahdollisuuksia eri Helsingin alueilla lisätään nuorten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Nuorisoasiainkeskus laatii suunnitelman nuorten toimintakeskus Hapen toimintojen siirtymisestä asuinalueille ja keskustan tiloihin vuodesta 2017 alkaen. Taidetoimijoiden ja taiteilijoiden toimintaa nuorten kanssa helpotetaan.

Ungdomscentralen stärker det kulturella ungdomsarbetet tillsammans med kulturcentralen och andra kulturförvaltningar. En verksamhetsmodell baserad på gemensamma lokaler utvecklas för stadskärnan. Möjligheterna att syssla med kultur i olika delar av Helsingfors ökas i enlighet med behov och önskemål bland de unga. Ungdomscentralen utarbetar en plan som går ut på att aktivitetscentret Happi ska börja med verksamhet i bostadsområden och i centrum år 2017. Det blir lättare för kulturaktörer och konstnärer att arbeta med ungdomar.

Hyvä vapaa-aika -tutkimushankkeessa jatketaan nuorten harrastuksiin ohjaamista kohdeluokkien kanssa. Kevään 2016 loppuun mennessä jokaisella hankkeen kohdeluokan nuorella on harrastus, joka tuottaa iloa elämään.

Forskningsprojektet Bra fritid fortsätter i syfte att få ungdomarna i målklasserna att börja med en hobby. I slutet av våren 2016 har alla i målklasserna en hobby som ger glädje i livet.

Nuorisoasiainkeskus toteuttaa kokeiluja alle 25-vuotiaiden asunnottomuuden ratkaisemisesta yhdessä kumppaneiden kanssa.

Ungdomscentralen genomför tillsammans med partner försök som går ut på att bostadslösa under 25 år ska få bostäder.

Nuorten ympäristökasvatusta ja -toimintaa vahvistetaan. Nuorisoasiainkeskuksen toiminta vahvistaa nuoren luottamusta omaan ja ympäristön tulevaisuuteen. Ekotukitoiminta organisoidaan uudella tavalla.

Miljöfostran och miljöverksamheten bland unga stärks. Ungdomscentralen stärker med sin verksamhet de ungas förtröstan på sin egen framtid och på miljöns framtid. Ekostödverksamheten omorganiseras.

Maahanmuuttajataustaisten nuorten toiminnallista suomen kielen opetusta jatketaan. Vammaisten nuorten osallisuutta tuetaan yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa.

Henkilökunnan osaamista digitaalisista työtavoista lisätään.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Henkilöstöä tuetaan organisaatiomuutoksessa.

Eläkeiän saavuttaa vuosina 2016–2018 kahdeksan henkilöä. Valtuustokauden aikana hallinnon ja suunnittelun vakansseja siirretään asiakastyöhön.

Esimiehille järjestetään valmennus uuden organisaation johtamisen ja toimintakulttuurin kehittämiseksi. Esimiesten valmiutta työn muutoksen johtamiseen tuetaan.

Esimiesten ja nuoriso-ohjaajien tehtäväkuvat tarkistetaan ja tehtäville tehdään vaativuuden arviointi.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Nuorisoasiainkeskuksen tilasuunnittelun pääperiaate on yhteistilojen lisääminen.

Vuonna 2016 valmistuu kaksi nuorisotaloa: Viikin nuorisotalo sekä nuorisotila osana Maunula-taloa.

Nykyisiä nuorisotiloja korvaavia toimintatiloja suunnitellaan Laajasaloon, Herttoniemeen ja Pohjois-Haagaan. Keskustassa toimitaan pääasiassa kumppaneiden tiloissa. Vuonna 2016 luovutaan Pakilan ja Pihlajiston nuorisotiloista.

Kruunuvuorenrannassa tilat suunnitellaan toteutettavan yhteistyössä liikuntaviraston ja opetusviraston kanssa.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Nuorisoasiainkeskus hakee tuottavuuden kasvua lisäämällä tilojensa järjestökäyttöä, liikkuvilla työtavoilla, yhteistiloilla muiden hallintokuntien kanssa, parantamalla työhyvinvointia sekä kasvattamalla nuorten vastuutehtävien osuutta toiminnan toteuttamisessa. Vuonna 2015 uudistettu tunnuslukujärjestelmä antaa tehokkaamman ja nopeamman tavan arvioida toimintaa.

Undervisning i funktionell finska för unga med invandrarbakgrund fortsätter. Ungdomscentralen ger unga handikappade möjligheter till delaktighet och samarbetar då med handikapporganisationer.

De anställda blir kunnigare i digitala arbetssätt.

Verkets personalplan 2016–2018

De anställda får stöd vid omorganiseringen.

Åtta anställda uppnår pensionsåldern åren 2016–2018. Anställningar flyttas under fullmäktigeperioden från administration och planering till arbete som har att göra med användarna.

Cheferna får träning i att leda den nya organisationen och utveckla verksamhetskulturen. De får också stöd i sitt förändringsledarskap.

Uppgiftsbeskrivningarna för chefer och ungdomsledare ses över och en arbetsvärdering görs.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Ungdomscentralen har som huvudprincip i sin lokalplanering att det ska bli fler gemensamma lokaler.

Ungdomscentralen får två nya ungdomsgårdar år 2016 i och med att Viks ungdomsgård och ungdomslokalen i Månsashuset blir färdiga.

Lokaler som ersätter nuvarande lokaler planeras på Degerö, i Hertonäs och i Norra Haga. I centrum används huvudsakligen lokaler i partners besittning. Ungdomscentralen avstår år 2016 ungdomslokalerna i Baggböle och Rönninge.

Det är tänkt att Kronbergsstranden ska få lokaler byggda samtidigt för ungdomscentralen, idrottsverket och utbildningsverket.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Ungdomscentralen har för avsikt att öka produktiviteten genom att ställa lokaler till organisationers förfogande i högre grad, tillämpa mobila arbetssätt, ha lokaler tillsammans med andra förvaltningar, förbättra arbetshälsan och öka andelen ansvarsuppdrag för unga i verksamheten. Nyckeltalssystemet möjliggör efter att ha reviderats år 2015 ett effektivare och snabbare sätt att utvärdera verksamheten.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Verkkopalveluja kehitetään tukemaan nuorisotyön muuttuvia prosesseja. Työntekijöille digitaalinen työote tarjoaa tehokkaampia välineitä tiedon jakamiseen ja analysointiin.

Verkkopalvelujen tiiviimpää kytkentää nuorisotyöhön tuetaan koulutuksella ja kehittämisprojekteilla. Avoimet rajapinnat ovat tietojärjestelmien kehittämisen lähtökohta. Nuorisoasiainkeskus avaa tietosisältöjä sovelluskehittäjien käyttöön.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköisen asioinnin välineitä ja palveluita kehitetään kohdennettujen projektien avulla niin, että nuorisotyö näkyy kuntalaisille yhtenäisenä kokonaisuutena. Keskeisin strateginen tavoite on lisätä kiinnostavaa sisältötuotantoa verkossa. Lisäksi Harrastushaku-palveluun lisätään verkkomaksutoiminto.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Webbtjänsterna utvecklas till stöd för processerna i ungdomsarbetet när dessa förändras. Ett digitalt grepp om arbetet ger de anställda effektivare redskap för datadelning och -analys.

Webbtjänsterna kopplas fastare till ungdomsarbetet genom utbildning och utvecklingsprojekt. Öppna gränssnitt är utgångspunkt när informationssystemen utvecklas. Informationsinnehållet öppnas för applikationsutvecklare.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Verktyg och tjänster inom elektronisk kommunikation utvecklas genom riktade projekt så att invånarna ser ungdomsarbetet som en enda helhet. Det viktigaste strategiska målet är att det ska produceras mer intressant innehåll på webben. Tjänsten Harrastushaku får en nätbetalningsfunktion.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Käyntikertoja– Antal besök	1 390 670	1 370 000	1 410 000	1 410 000	1 410 000	1 410 000
Nuorten pienryhmät– Smågrupper för unga	1 844	1 000	1 900	1 900	1 940	1 980
Toiminnan tuottamiseen osallistuneet nuoret– Unga som varit med och producerat verksamhet				1 300	1 430	1 570

Muut toiminnalliset tavoitteet

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Toimipaikat jaetaan energiakulutuksen mukaan ryhmiin. Kulutusseurantaa kohdennetaan erityisesti paljon kuluttaviin toimipaikkoihin. Tilakeskuksen ja Palmian kanssa selvitetään keinoja toimipaikkojen energiankulutuksen vähentämiseksi. Yksiköiden ekotukihenkilöiden osaamista energian säästämisessä lisätään.

Vuosittain uusitaan kahden nuorisotalon paljon kuluttavat keittiölaitteet energiatehokkaisiin laitteisiin. Valaistuksessa siirrytään uuteen tekniikkaan mahdollisuuksien mukaan.

Övriga verksamhetsmål

Energieffektivitets- och miljömål

Verksamhetsställena indelas i grupper utifrån energiförbrukningen. Förbrukningen följs särskilt på verksamhetsställen där den är stor. Ungdomscentralen utreder tillsammans med fastighetskontorets lokalcentral och Palmia metoder att minska förbrukningen. Enheternas ekostödpersoner får bättre kunskap om energisparande.

Köksutrustning med stor förbrukning byts ut mot energieffektiv på två ungdomsgårdar om året. Ny teknik börjar i möjligaste mån användas för belysningen.

Määrä- ja taloustavoitteet

Uutena sitovana tavoitteena on ”toiminnan tuottamiseen osallistuneiden nuorten määrä”. Tunnusluku kuvaa niiden nuorten lukumäärää, jotka ovat tuottaneet toimintaa itselleen ja muille nuorisotilassa tai nuorisoasiainkeskuksen tuella. Nuori kirjataan lukuun vain kerran vuodessa, joten toiminnan tuottamiseen osallistuneet nuoret kirjataan toimipaikoissa ja toiminnoissa nimilistaan. Tunnuslukuun ei kirjata rekisteröityneiden yhdistysten tuottamaa toimintaa.

Kaikki käyntikerrat ja pienryhmien määrä pidetään sitovina tavoitteina. Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä siirretään sitovista tavoitteista muihin tunnuslukuihin, koska suoritteet kertyvät koko viraston tavoitteiksi liian harvoista toiminnoista.

Nuorisoasiainkeskus seuraa talouttaan ja toimintaansa kolmella suhdeluvulla: toimintakate/käyntikerta, menot/0-28 -vuotiaat ja avustukset järjestöille sisältäen nimikkotilojen vuokrat.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Tuottavuutta parannetaan suunnantarkistusprosessilla ja organisaatiouudistuksella. Nuorisoasiainkeskus on tarkistanut tehtävänsä ja päämääränsä, lähivuosien toiminnan painopisteet sekä palveluiden tuottamistapansa. Vuoden 2016 alusta toiminta organisoituu aluelähtöisesti. Uuden organisaation esimiesvalmennuksessa painotetaan tuottavuuden ja talouden merkitystä sekä luodaan niiden parantamiseen yhteiset toimintatavat. Tuloskortin kaltaiset toiminnan suunnitteluvälineet uudistetaan vuoden 2016 alusta. Vuonna 2015 käyttöönotettu tunnuslukujärjestelmä tekee mahdolliseksi aiempaa paremmat ennusteet ja raportit.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Nuorisoasiainkeskus luopuu vuonna 2016 Pakilan nuorisotalosta ja Pihlajiston kerhokeskuksesta, jotta tilojen kokonaismäärä ei kasva strategiakaudella Maunulan ja Viikin nuorisotalojen valmistuessa. Samalla luovutaan Maunulan ja Viikin väliaikaisista tiloista.

Nuorisoasiainkeskus yhdistää nykyisiä toimipaikkoja silloin, kun se on perusteltua. Näin toimitaan muun muassa Haagassa ja Herttoniemessä.

Osassa toimipaikkoja testataan infonäyttöjä. Tiloja tarjotaan enemmän kansalaisten käyttöön oman toiminnan aukioloaikojen ulkopuolella. Tätä tarkoitusta varten varaudutaan tilojen varausjärjestelmän hankintaan lähtökohtaisesti yhdessä toisten virastojen kanssa toteutettuna projektina. Tavoitteena on parempi

Kvantitativa och ekonomiska mål

”Unga som varit med och producerat verksamhet” är ett nytt bindande mål. Nyckeltalet anger antalet unga som producerat verksamhet för sig själva och andra i en ungdomslokal, eller någon annanstans med stöd av ungdomscentralen. De unga som varit med och producerat verksamhet beaktas bara en gång om året i nyckeltalet. Det finns därför en namnlista för ändamålet på verksamhetsställena och i samband med aktiviteter. Nyckeltalet omfattar inte verksamhet producerad av registrerade föreningar.

”Alla besök” och ”smågrupper för unga” är också bindande mål. Antalet unga med systematiskt stöd är inte längre ett bindande mål utan ingår i andra nyckeltal, vilket beror på att prestationerna hänför sig till så få funktioner att det inte är vettigt att målet gäller hela ungdomscentralen.

Ungdomscentralen följer sin ekonomi och verksamhet med tre relationstal: verksamhetsbidrag/besök, utgifter/0–28-åringar och understöd till organisationer och hyror för lokaler använda av dem.

Produktivitetsutfall 2014–2018

Ungdomscentralen förbättrar produktiviteten med en kursjusteringsprocess och en organisationsreform. Den har justerat sina uppgifter och mål, verksamhetsprioriteringarna för de närmaste åren och sättet att producera tjänster. Vid ingången av år 2016 organiseras verksamheten så att den baserar sig på områden. Att produktivitet och ekonomi har stor betydelse betonas i chefsträningen i den nya organisationen, och gemensamma arbetssätt skapas med tanke på förbättringar. Redskapen för verksamhetsplanering av typen resultatkort byts ut vid ingången av år 2016. Det nyckeltalssystem som införts år 2015 möjliggör bättre prognoser och rapporter.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Ungdomscentralen avstår år 2016 Baggböle ungdomsgård och Rönninge klubbcenter för att det totala antalet verksamhetsställen inte ska öka under strategiperioden i och med att ungdomsgården i Månsashuset och Viks ungdomsgård blir färdiga. De tillfälliga lokalerna i Månsas och Vik utryms samtidigt.

Ungdomscentralen slår ihop befintliga verksamhetsställen när detta är motiverat. Saken är aktuell bl.a. i Haga och Hertonäs.

Informationsskärmar testas på en del av verksamhetsställena. Lokaler ställs i större utsträckning till invånarnas förfogande utanför öppettiderna för den egna verksamheten. Ungdomscentralen räknar med att upphandla ett bokningssystem för ändamålet och har som utgångspunkt att detta ska ske i form av ett projekt som den genomför tillsammans med andra förvaltningar. Målen är bättre

tiedottaminen, asiakaskokemus ja tilojen käytön tehostaminen verkkopalveluiden avulla.

Nuorisoasiainkeskus valmistelee vuoden 2016 aikana suunnitelman hallinnon muutosta nykyisiin toimintakeskus Hapen tiloihin vuonna 2017. Uudistuksella tavoitellaan hallinnon neliöiden vähentämistä, sopeutumista liikkuvampaan työtapaan sekä kulttuurisen työn levittämistä laajemmin koko kaupungin alueelle. Hallinnon tilatarve arvioidaan uudelleen ennen Hapen tilojen vuokrasopimuksen päättyessä vuonna 2019.

informationsspridning och användarupplevelse och effektivare lokalanvändning med hjälp av webbtjänster.

Ungdomscentralen bereder år 2016 en plan som går ut på att administrationen ska flyttas till aktivitetscentret Happis nuvarande lokaler år 2017. Tanken bakom nyordningen är att antalet kvadratmeter för administration ska minska, att de anställda ska anpassa sig till ett mer mobilt arbetssätt och att det kulturella arbetet i högre grad ska spridas ut över hela Helsingfors. Behovet av utrymme för administration bedöms på nytt innan hyresavtalet för Happis lokaler går ut år 2019.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Toimintakate / käyntikerta– Verksamhetsbidrag/besök	-20,60	-20,92	-20,38	-20,71	-20,71	-20,71
Menot / 0-28-vuotiaat– Utgifter/0–28-åringar	145,88	145,19	145,87	148,27	147,81	147,39
Avustukset järjestöille ja nimikkotilojen vuokrat / 0-28-vuotiaat– Understöd till organisationer och hyror för lokaler använda av dem/0–28-åringar	8,43	7,92	7,92	11,11	11,08	11,05
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Resurssit – Resurser						
Henkilöstömäärä– Antal anställda	344	344	344	344	344	344

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	98	97	100	100	101	102

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	40 090	39 721	39 721	40 253	40 253	40 253
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta	1,03	1,03	1,03	1,02	1,02	1,04

(m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare						
Hallintokunnan oma mittari– Förvaltningens egen mätare						
Pinta-ala/ työntekijä hallinnossa – Ungdomscentralensegna mätare, yta/anställd inom administrationen	37,27	37,36	37,36	38,27	38,27	38,27

4 41 Liikuntatoimi – Idrottsverksamhet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	16 504	13 735	14 485	15 959	16 076	16 076	16 076
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	79 938	78 875	78 875	80 199	80 146	80 146	80 146
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-63 435***	***-65 140***	***-64 390***	***-64 240***	***-64 070***	***-64 070***	***-64 070***
Poistot - Avskrivningar	10 871	10 700	10 700	10 700	10 700	10 700	10 700
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-74 306***	***-75 840***	***-75 090***	***-74 940***	***-74 770***	***-74 770***	***-74 770***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-74 306***	***-75 840***	***-75 090***	***-74 940***	***-74 770***	***-74 770***	***-74 770***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-16,8	5,5	16,2	17,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-1,3	0,0	1,7	1,6	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Uusi liikuntalaki tuli voimaan 1.5.2015. Liikuntalain mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan hoitaessa liikuntalaissa kunnan vastuulle säädettyjä tehtäviä kunta ei toimi kilpailutilanteessa markkinoilla. Kunnan tulee liikuntalain 5 §:n mukaan mm. järjestää liikuntapalveluja, terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukea kansalaistoimintaa sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Näiden tehtävien toteuttaminen kunnassa tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä. Kunnan tulee arvioida kunnan asukkaiden liikunta-aktiivisuutta osana terveyden ja hyvinvoinnin kehittämistä.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

En ny idrottslag trädde i kraft 1.5.2015. Följande ingår i 5 §: Det är kommunernas uppgift att skapa allmänna förutsättningar för idrott på lokal nivå. När kommunen sköter de uppgifter som den ansvarar för enligt idrottslagen verkar kommunen inte i ett konkurrensläge på marknaden. Kommunen ska ordna idrottstjänster, likaså motion som främjar hälsa och välbefinnande, stödja medborgarverksamhet och bygga och driva idrottsanläggningar. Dessa uppgifter ska inom kommunen skötas i samarbete mellan olika sektorer. Kommunen ska höra sina invånare i centrala beslut som gäller idrotten. Kommunen ska utvärdera kommuninvånarnas idrottsaktivitet inom ramen för sin uppgift att främja invånarnas hälsa och välbefinnande.

Liikuntatoimi lisää tuottavuutta jatkamalla nettobudjetointia ja sopeuttaa toimintansa käytössä oleviin määrärahoihin.

Idrottsverket ökar produktiviteten genom att fortsätta med nettobudgetering och anpassar sin verksamhet till de disponibla anslagen.

Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn kiinnitetään erityistä huomiota. Liikunta ja ravintotottumukset ovat kasvava erottava tekijä ihmisten terveydessä ja hyvinvoinnissa. Sen vuoksi kaikenlaisen fyysisen aktiivisuuden tarve sekä myös vapaa-ajan liikuntaharrastuksen tarve korostuu. Liikunta on edelleen lasten ja nuorten suosituin harrastus. Kuitenkin enää vain noin kolmasosa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista harrastaa liikuntaa aktiivisesti liikuntaseuroissa.

Särskild vikt fästs vid arbete mot utslagning bland barn och unga. Motion och kostvanor är en växande faktor som skiljer människor från varandra när det gäller hälsa och välbefinnande. Behovet både av all slags fysisk aktivitet och av någon form av idrott under fritiden är därför uppenbart. Idrott är fortfarande den populäraste hobbyn bland barn och unga. Det oaktat idrottar numera bara ungefär en tredjedel av barnen och de unga i Helsingfors aktivt i idrottsföreningar.

Kilpaurheilun harrastaminen on kasvanut. Lasten ja nuorten liikunnan kustannukset syntyvät monesta eri tekijästä, kuten leiri- ja matkakuluista ja lisääntyneistä harrastuskerroista. Kustannuksiin vaikuttaminenkin on liikunnan eri toimijoiden yhteinen asia.

Allt fler har tävlingsidrott som hobby. Kostnaderna för barns och ungas idrottande beror på många olika faktorer, såsom läger, resor och ett stort antal idrottspass. Att påverka kostnaderna är därför en gemensam angelägenhet för idrottsaktörerna.

Pitkäjänteinen sitoutuminen vapaaehtoiseen kansalaistoimintaan vähenee, perinteisen yhdistyskulttuurin merkitys heikkenee ja toiminnan projektimaisuus lisääntyy. Kansalaistoiminnan muodot kirjavoituvat ja osin ammattimaistuvat. Liikunnan vapaaehtoistyön väliaikaistumista ja sitoutumattomuutta paikataan suurimmissa liikunta- ja urheiluseuroissa ammattihenkilöstöllä.

Det långsiktiga engagemanget i frivillig samhällsaktivitet minskar, den traditionella föreningskulturen förlorar i betydelse, och verksamheten blir mer projektbetonad. De olika formerna av samhällsaktivitet blir brokigare och börjar delvis skötas yrkesmässigt. De som deltar i frivilligarbete inom idrotten är tillfälliga och obundna, och de största motions- och idrottsföreningarna fyller därför luckorna med yrkespersonal.

Väestö ikääntyy nuorten ikäluokkien pienentyessä. Liikunnan avulla on mahdollista lisätä ikääntyvien kansalaisten terveiden ja toimintakykyisten vuosien määrää sekä itsenäistä selviytymistä.

Befolkningen åldras och de unga årskullarna blir mindre. De äldre kan genom motion få fler år med hälsa och funktionsförmåga och klara sig själva bättre.

Ympäristöön liittyvien asioiden huomioonottaminen on lisääntynyt liikuntakulttuurissa. Huomiota kiinnitetään liikuntaharrastuksiin liittyvien kuljetusmatkojen ja yksityisautoilun minimointiin, harrastuksen soveltamiseen erilaisissa olosuhteissa ja liikuntatilojen käytön tehostamiseen sekä esteettömyyteen. Henkilöautoliikenne liikunnan harrastuspaikoille on liikunnan suurin ympäristöä kuormittava tekijä. Lähiliikuntapaikkojen merkitys korostuu.

Sådant som gäller miljön beaktas allt mer i idrottskulturen. Vikt fästs vid att transportresorna och privatbilismen till idrottsplatser ska minimeras, idrottsutövningen anpassas i olika förhållanden och idrottslokalerna användas effektivare och vara tillgängliga. Personbilstrafiken till idrottsplatser är det som mest belastar miljön vad idrotten beträffar. Näridrottsplatserna har stor betydelse.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Vuonna 2013 helsinkiläisistä 88,3 prosenttia oli sitä mieltä, että heille oli tarjolla riittävästi liikuntapalveluita. Saman tutkimuksen mukaan 20,4 prosenttia helsinkiläisistä harrasti UKK-instituutin liikuntasuosituksen mukaisesti kestävyysliikuntaa ja lihaskuntoharjoittelua. Helsinkiläisistä 32 prosenttia oli osallistunut aktiivisesti vähintään kerran viikossa liikuntaseurojen toimintaan. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus.)

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Enligt en undersökning år 2013 ansåg 88,3 % av helsingforsarna att utbudet av idrotts- och motionstjänster var tillräckligt. Samma undersökning visar att 20,4 % av helsingforsarna motionerade i enlighet med det som sägs om uthållighetskondition och muskelkondition i UKK-institutets motionsrekommendationer. En andel på 32 % hade minst en gång i veckan aktivt deltagit i någon idrottsförenings verksamhet. (Institutet för hälsa och välfärd, Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen)

Palvelujen määrä ja laatu säilyvät edellisvuosien tasolla. Kustannussäästöjä saadaan tehostamalla toimintaa ja tarvittaessa supistamalla liikuntapaikkojen aukioloaikoja kausien taitteessa ja kesäaikana.

Liikuntavirasto rakentaa ja aktivoi muita kaupungin virastoja ja yhteisöjä rakentamaan kaikille sopivia monikäyttöisiä ja helposti saavutettavia lähiliikuntapaikkoja. Lähivuosien tavoitteena on rakentaa yhdessä kumppanuushankkeina opetusviraston, rakennusviraston ja muiden toimijoiden kanssa monikäyttöisiä lähiliikuntapaikkoja.

Väestön ikärakenteen muuttuessa liikuntavirasto tuottaa senioriliikuntapalveluja ikääntyvien helsinkiläisten toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Ikääntyvien liikuntapalvelujen tuottamisessa lisätään yhteistyötä niiden virastojen kanssa, jotka tuottavat palveluja ikääntyville. Uusien liikuntapaikkojen rakentamisessa ja peruskorjauksessa otetaan huomioon ikääntyvän väestön erityistarpeet esim. esteettömyyden osalta.

Erilaisia tuotantotapoja kokeillaan esim. liikuntapaikkojen valvonnassa, ulkoilupalveluiden ja ohjatun liikunnan tuottamisessa sekä rakentamalla liikuntapaikkoja yhdessä eri toimijoiden kanssa. Liikuntavirasto on vuokrannut jalkapalloseuroille yli 20 kenttää, joille seurat ovat rakentaneet tekonurmen. Uusia yhteistyötapoja kehitetään liikunta-alan toimijoiden kanssa.

Ohjatun liikunnan lasten ja nuorten liikkumattomuutta vähentäviä hankkeita jatketaan, Helsingin kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti, Lähiöprojektin ja muiden hankkeiden kautta.

Liikunta- ja urheiluseurojen uudet avustusperusteet astuvat voimaan vuoden 2016 alussa. Tilatuen osalta uudet perusteet otetaan käyttöön toukokuussa 2016.

Jaettaviin avustuksiin on varattu 16 291 000 euroa ja henkilökunnan kerholle 15 000 euroa.

Kilpailuttaminen

Liikuntavirasto kilpailuttaa hankintoja Helsingin kaupungin ohjeiden mukaisesti ja kehittää yhteistyötä hankintakeskuksen ja kaupungin muiden virastojen kanssa.

Riskienhallinta

Liikuntaviraston keskeiset riskit liittyvät liikuntapalveluiden tuottamiseen, talouteen, ympäristöön, liikuntaviraston kehittämiseen ja yhteistyöhön vapaaehtoisten kansalaisjärjestöjen ja muiden yhteisöjen kanssa. Yhä enemmän liikuntapaikkoja rakennetaan yksityisten

Tjänsterna är kvalitativt och kvantitativt på samma nivå som de föregående åren. Kostnadsbesparingar uppnås genom att verksamheten effektiviseras och öppettiderna för idrottsplatser om behövligt förkortas vid säsongsskiftena och på sommaren.

Idrottsverket bygger mångsidigt användbara och lättillgängliga näridrottsplatser som är lämpliga för alla och aktiverar andra av stadens förvaltningar och sammanslutningar att göra detsamma. Verket har som mål för de närmaste åren att bygga mångsidigt användbara näridrottsplatser i form av partnerskapsprojekt tillsammans med utbildningsverket, byggnadskontoret och andra aktörer.

I och med att åldersstrukturen hos befolkningen förändras tillhandahåller idrottsverket seniormotionstjänster för att de åldrande helsingforsarna ska behålla sin funktionsförmåga. Idrottsverket samarbetar i tjänsteproduktionen i högre grad med de förvaltningar som tillhandahåller tjänster för äldre. När nya idrottsplatser byggs och befintliga sätts i stånd beaktas specialbehov hos den åldrande befolkningen, bl.a. i fråga om tillgänglighet.

Idrottsverket testar olika produktionssätt exempelvis när det gäller att övervaka idrottsplatser och tillhandahålla friluftstjänster och instruerad motion och prövar på att bygga näridrottsplatser tillsammans med olika aktörer. Verket har till fotbollsföreningar hyrt drygt tjugo planer som föreningarna har försett med konstgräs. Vidare utvecklar verket nya samarbetsformer tillsammans med aktörer inom idrottsbranschen.

Idrottsverket fortsätter inom den instruerade motionen med projekt som ska minska barnens och de ungas stillasittande. Detta sker i enlighet med stadens välfärdsplan för barn och unga via förortsprojektet och andra projekt.

Nya grunder för understöd till motions- och idrottsföreningar träder i kraft vid ingången av år 2016. I fråga om stödet för lokaler börjar de nya grunderna tillämpas i maj 2016.

Ett belopp på 16 291 000 euro är reserverat för att delas ut som understöd, och ett belopp på 15 000 euro är reserverat för personalklubben.

Konkurrensutsättning

Idrottsverket konkurrensutsätter upphandlingar i enlighet med stadens anvisningar och utvecklar samarbetet med anskaffningscentralen och andra av stadens förvaltningar.

Riskhantering

De största riskerna vid idrottsverket har att göra med produktionen av idrottstjänster, ekonomin, miljön, möjligheterna till utveckling vid verket och samarbetet med frivilligorganisationer och andra sammanslutningar. Allt fler idrottsplatser byggs av privata tjänsteproducenter eller i form

palvelutuottajien toimesta tai kumppanuushankkeina liikuntatoimen kanssa. Liikuntaviraston kenttiä vuokrataan esim. jalkapalloseuroille seurakentiksi.

Viraston riskienhallintasuunnitelmassa on kartoitettu keskeiset riskit ja esitetty keinoja niiden pienentämiseksi. Riskienhallinta on osa liikuntaviraston normaalia toimintaa. Liikuntavirasto päivittää liikuntaviraston riskienhallintasuunnitelman vuonna 2016.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Helsingin kaupungin vuosien 2013–2016 strategiassa on mainittu seuraavia liikuntatointa koskevia tai sivuavia tavoitteita sekä toimenpiteitä.

Toimenpiteet

- Liikunnan kansalaistoimintaa aktivoidaan ja liikuntaseurojen avustusten myöntämisperusteita uudistetaan siten, että painopiste on lasten ja nuorten liikunnan tukemisessa.
- Asukkaita kannustetaan omaehtoiseen liikkumiseen ja liikunnallisesti aktiiviseen elämäntapaan toteuttamalla terveysliikuntahankkeita
- Koululaisia kannustetaan välitunnilla ulkoiluun
- Terveysvaikutukset arvioidaan kaupungin päätöksenteossa
- Huomioidaan ulkoliikuntamahdollisuudet kouluissa ja päiväkodeissa
- Liikunnan poikkihallinnollista järjestämistä vahvistetaan ja luodaan hyviä käytäntöjä eri virastojen välisenä yhteistyönä
- Liikuntapaikoissa huomioidaan esteettömyys ja erityisryhmien tarpeet
- Vahvistetaan liikuntapaikkojen suunnittelun asiakaslähtöisyyttä ja vähän liikkuvia ryhmiä kannustetaan liikkumaan

Liikuntastrategia vuosille 2013–2017

Liikuntastrategian päätavoitteita ovat:

- Terveyttä edistävän liikunnan lisääminen ja liikkumattomuuden vähentäminen
- Helsingin ja sen kaupunginosien viihtyvyyden sekä vetovoimaisuuden lisääminen
- Liikunnan kansalaistoiminnan aktivoiminen ja liikuntaseurojen avustusten myöntämisperusteiden uudistaminen siten, että painopiste on lasten ja nuorten liikunnan tukemisessa
- Liikuntapalvelujen tuottaminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa
- Henkilökunnan osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin parantaminen

av partnerskapsprojekt där idrottsverket deltar. Verket hyr planer exempelvis till fotbollsföreningar, och planerna blir då privata.

De största riskerna är kartlagda i idrottsverkets riskhanteringsplan, och metoder för att minimera dem tas upp där. Riskhantering är en del av idrottsverkets normala verksamhet. Riskhanteringsplanen revideras år 2016.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stadens strategi för åren 2013–2016 innehåller följande mål och åtgärder som gäller eller tangerar idrottsverksamheten:

Åtgärder

- Samhällsaktiviteten inom idrotten ökar, och grunderna för understöd till idrottsföreningar ändras så att tyngdpunkten ligger på idrott för barn och unga.
- Invånarna uppmuntras genom hälsomotionsprojekt att röra på sig på eget initiativ och välja en aktiv livsstil med motion.
- Skoleleverna uppmuntras att vara ute under rasterna.
- Konsekvenserna för hälsan bedöms i stadens beslutsfattande.
- Möjligheter till utomhusidrott för skolor och daghem betonas.
- Idrott organiseras tväradministrativt i större utsträckning, och goda rutiner skapas genom samarbete mellan olika förvaltningar.
- Tillgänglighet och behov hos specialgrupper beaktas på idrottsplatserna.
- Idrottsplatser planeras mer användarcentrerat, och grupper som rör på sig för lite uppmuntras att motionera.

Idrottsstrategi för åren 2013–2017

Primära mål i idrottsstrategin:

- Den hälsofrämjande motionen ökar, och stillasittandet minskar.
- Helsingfors som helhet och de olika stadsdelarna blir trivsammare och attraktivare.
- Samhällsaktiviteten inom idrotten ökar, och grunderna för understöd till idrottsföreningar ändras så att tyngdpunkten ligger på idrott för barn och unga.
- Idrottstjänster tillhandahålls i samarbete med andra aktörer.
- Personalkompetensen utvecklas och arbetshälsan förbättras.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Vuonna 2015 palvelutuotannossa on 443 vakanssia ja hallinnossa on 37 vakanssia eli yhteensä 480 vakanssia. Vuonna 2015 ennustetaan toteutuvan yhteensä noin 400 henkilötyövuotta vakituisen henkilökunnan osalta. Vuonna 2016 käytössä esitetään olevan yhteensä 480 vakanssia.

Taloussuunnitelmavuosina 2016–2018 liikuntaviraston henkilökunnasta eläkeiän saavuttaa 33 henkilöä ja eläkkeelle arvioidaan siirtyvän yhteensä noin 40 henkilöä. Eläkkeelle siirtymisten ja rekrytointien yhteydessä kunkin tehtävän kohdalta määritellään tehtävässä tarvittavan osaaminen aikaisempaa tarkemmin. Huomioidaan myös työnkuvien tehostaminen, moniosaaminen sekä osastorajausta ylittävä suunnittelu ja yhteistyö.

Osaamistarpeita selvitetään osaamiskartoituksen perusteella ja kehityskeskustelujen yhteydessä. Informaatioteknologiaan, vuorovaikutukseen, viestintään, hankintoihin ja talouteen liittyvä osaaminen korostuvat. Osaamisen kehittämisessä kiinnitetään huomiota erityisesti moniosaamiseen yli osastorajojen. Esimiesten henkilöstöhallinnon osaaminen korostuu, kun uusi henkilöstöhallinnon HR-tietojärjestelmä otetaan käyttöön.

Työssäoppiminen ja moniosaaminen korostuu toimenkuvien laajentuessa. Lisää henkilöstöä tarvitaan, jos avataan uusia liikuntapaikkoja tai valvottuja uimarantoja. Lisäksi vakinaistetaan liikunnanohjauksen henkilöstöä vastaamaan kasvaneen kysynnän tarpeeseen.

Vakituisen henkilökunnan lisäksi liikuntavirasto käyttää määräaikaisia kausityöntekijöitä ja kesätyöntekijöitä sekä henkilöstönvuokrausta korvaamaan poissaoloja ja tasoittamaan kesä- ja talvikausien työvoimatarvetta. Näiden henkilöstöryhmien määrä vaihtelee vuosittain.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Liikuntavirastolla on käytössä tiloja 218 797 htm2. Tästä kokonaisuudesta tilakeskukselta vuokrattuja tiloja on yhteensä 184 866 htm2. Liikuntaviraston on vuokrannut ulkopuolisilta tahoilta yhteensä 7 425 htm2. Omassa käytössä tiloista on yhteensä 147 542 htm2 ja merkittävä osa 71 255 htm2 on vuokrattu ulkopuolisille tahoille. Näistä saadaan vuokratuloja yhteensä noin 2 500 000 euroa.

Liikuntavirasto maksaa tilakeskukselta vuokratuista tiloista sisäistä vuokraa noin 16 850 000 euroa vuodessa ja tonttiosastolle yhteensä noin 4 300 000 euroa vuodessa. Lisäksi liikuntavirasto maksaa tilavuokria muille ulkopuolisista toimijoille yhteensä noin 1 100 000 euroa vuodessa.

Kruunuvuorenrantaan on suunnitteilla merellisten palveluiden sijainniltaan sekä palveluiltaan tarkoituksenmukainen ja keskitetty tukikohta, jolloin voidaan

Verkets personalplan 2016–2018

Det finns 443 anställningar inom tjänsteproduktionen och 37 inom administrationen, sammanlagt 480, år 2015. Det faktiska antalet årsverken beräknas bli sammanlagt ca 400 vad den ordinarie personalen beträffar. Antalet anställningar föreslås uppgå till 480 också år 2016.

Under ekonomiplaneåren 2016–2018 uppnår 33 av idrottsverkets anställda pensionsåldern. Ca 40 anställda antas gå i pension. I samband med pensionsavgångar och rekrytering bestäms det mer exakt hurdant kunnande anställningen kräver. Effektivare uppgiftsbeskrivningar och mångkunnighet betonas, likaså planering och samarbete som överskrider avdelningsgränser.

Behovet av kunnande utreds utifrån kompetenskartläggningar och i samband med utvecklingssamtal. Kunnande som gäller IT, interaktion, kommunikation, upphandling och ekonomi betonas. Vid kompetensutveckling anses mångkunnighet som överskrider avdelningsgränser vara särskilt viktig. Att cheferna måste ha personaladministrativ kompetens blir tydligt när det nya HR-datasystemet för personaladministration börjar användas.

Lärande på arbetsplatsen och mångkunnighet får stor betydelse när uppgiftsbeskrivningarna blir mer omfattande. Fler anställda behövs om nya idrottsplatser och övervakade badstränder öppnas. Så många anställda inom instruerad motion blir ordinarie att den ökade efterfrågan tillgodoses.

Utöver att idrottsverket har sin ordinarie personal behövs det säsongs- och sommararbetskraft och inhyrd arbetskraft som arbetar under andras frånvaro och jämnar ut toppar i arbetskraftsbehovet under sommar- och vintersäsongen. Storleken på dessa personalgrupper varierar från år till år.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Idrottsverket förfogar över lokaler på 218 797 m² lägenhetsyta. En andel på 184 866 m² hyrs hos fastighetskontorets lokalcentral. Lokaler på 7 425 m² lägenhetsyta hyrs hos utomstående. Idrottsverket använder självt 147 542 m² lägenhetsyta och har hyrt en så stor andel som 71 255 m² till utomstående. Hyresinkomsterna uppgår till sammanlagt ca 2 500 000 euro.

Idrottsverket betalar en intern hyra på ca 16 850 000 euro om året för de lokaler som verket hyr hos fastighetskontorets lokalcentral. Dessutom betalar idrottsverket ca 4 300 000 euro om året till fastighetskontorets tomtavdelning. Lokalhyrorna till utomstående uppgår till ca 1 100 000 euro om året.

En centraliserad bas för havstjänster som är ändamålsenlig i fråga om läge och service planeras i Kronbergsstranden. Idrottsverket kan då avstå de nuvarande baserna för

luopua nykyisestä Sompasaaren ja Puotilan merellisten palveluiden tukikohdista. Liikuntavirasto on luopunut Taivalsaaren ja Koivusaaren tukikohdista.

Jätkäsaaren peruskoulu valmistuu kaupungin taloussuunnitelman 2015–2017 mukaan 2019, jolloin koulua palvelevat liikuntatilat Bunkkerissa tulee olla valmiit.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Liikuntavirasto on kokonaisuudessaan nettobudjetoinnissa. Nettobudjetointi on kannustanut hakemaan uusia tuottomahdollisuuksia ja etsimään kohteita kustannussäästöihin. Taloudellisuusajattelun vahvistuminen on vaikuttanut positiivisesti tuottavuuskehitykseen.

Tuottavuutta edistetään sähköisillä varaus- sekä ilmoittautumispalveluilla ja tietotekniikkaa hyödynnetään palvelujen tuotannossa ja hallinnossa. Liikuntapaikkojen itsenäistä käyttöä lisätään. Palveluiden tuottamisessa kokeillaan vaihtoehtoisia palvelujen tuotantotapoja.

Työvuorojärjestelyjä kehitetään ja määräaikaisen henkilökunnan käyttöä vähennetään määrärahojen supistuessa.

Liikuntapalveluita keskitetään liikuntapuistoihin ja kesäaikana suuriin liikuntalaitoksiin. Toimipisteiden kesä- ja talvikausien pituuksia sekä toimipisteiden aukioloaikoja tarkistetaan. Sisäliikuntatilojen päiväkäyttöä tehostetaan jatkamalla päiväkotien sekä peruskoulujen ryhmien maksutonta päiväkäyttöä. Liikuntapaikkojen käyttöastetta lisätään esim. muuttamalla nurmi- ja hiekkakenttiä tekonurmiksi.

Toteutetaan energiaa säästäviä kehittämishankkeita ja kiinteistöjen perusparannuksia. Yhteishankinnoilla saadaan säästöjä.

Tulospalkkiojärjestelmiä kehitetään niin, että ne kannustavat tuottavuuden parantamiseen.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Liikuntavirasto toimii yhteistyössä keskeisten virastojen, liikelaitosten ja Helsingin kaupungin kilpailuttamien tietotekniikan palvelutoimittajien kanssa. Liikuntaviraston tietohallinto tuntee kaupungin tietotekniikkaympäristön ja osallistuu uuden, vuosille 2015–2017 laaditun kaupungin tietotekniikkaohjelman toteutukseen.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

havstjänster i Sumparn och Botby gård. Verket har avstått baserna på Edesholmen och Björkholmen.

En byggnad för Jätkäsaaren peruskoulu blir enligt ekonomiplanen för åren 2015–2017 klar år 2019. Eftersom skolan får idrottslokaler i Bunkern bör dessa vara klara då.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Hela idrottsverket har nettobudgetering. Detta har sporrat verket att söka nya möjligheter till avkastning och kostnadsbesparingar. Att det ekonomiska tänkandet blivit starkare har påverkat produktivitetsutvecklingen positivt.

Produktiviteten främjas genom elektroniska boknings- och anmälningstjänster. IT utnyttjas i tjänsteproduktionen och -administrationen. Idrottsplatser börjar användas självständigt i större utsträckning. Alternativa produktionssätt testas i tjänsteproduktionen.

Arbetsskiftsarrangemangen utvecklas och de visstidsanställda blir färre i och med att anslagen minskar.

Idrottstjänster koncentreras till idrottsparker och under sommartid till stora idrottsanläggningar. Längden på verksamhetsställenas sommar- och vintersäsonger justeras, likaså öppettiderna. Lokalerna för inomhusidrott används effektivare på dagen genom fortsatt avgiftsfrihet för daghems- och grundskolegrupper. Utnyttjandegraden på idrottsplatserna höjs t.ex. genom att gräs- och sandplaner ändras till konstgräsplaner.

Utvecklingsprojekt genomförs och fastigheter byggs om med energisparande som syfte. Gemensamma upphandlingar ger besparingar.

Resultatpremiesystemen utvecklas så att de uppmuntrar till bättre produktivitet.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Idrottsverket samarbetar med de i sammanhanget mest betydande förvaltningarna och affärsverken och med de leverantörer som staden konkurrensutsatt IT-tjänster hos. Idrottsverkets IT-enhet känner stadens IT-miljö och deltar i arbetet med att genomföra stadens nya IT-program för åren 2015–2017.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Liikuntaviraston sähköisten palveluiden merkittävin hanke on tilavarausjärjestelmän uusiminen. Nykyinen käytössä oleva järjestelmä uudistetaan ja otetaan vaiheittain tuotantokäyttöön. Järjestelmäuudistusta jatketaan myöhemmin myös liikuntaviraston Merelliset palvelut -osastolle venepaikkavaraustoimintaan.

Kassa- ja kulunvalvontajärjestelmää (Enkora) kehitetään ja käyttöä tehostetaan mm. verkkokauppaominaisuudella.

Liikuntavirasto varautuu myös kaupungin muiden yhteisten järjestelmien käyttöönottoon ja kehittämiseen.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Palveluiden asiakastyytyväisyys on 3,6 (asteikko 1-5).

Monitoimi- ja uimahalleissa on 1 800 000 käyntikertaa.

Kaikista kaupungin peruskouluista 85 % on Liikkuvia kouluja.

Liikuntavirasto selvittää palveluiden asiakastyytyväisyyden lähtötason ja kehittää viraston yhteisen palveluiden asiakastyytyväisyyden seurantamenetelmän, jotta jatkossa voidaan kehittää paremmin palveluiden laatua ja parantaa asiakastyytyväisyyttä.

Liikuntamyllyn ja Töölön kisahallin monitoimihallien sekä Itäkeskuksen, Jakomäen, Pirkkolan ja Yrjönkadun uimahallien palvelut ovat edullisia ja kaikkien kuntalaisten helposti saavutettavissa ympäri vuoden. Uinti on helsinkiläisten suosituin liikuntamuoto. Tavoitteena on lisätä liikunnallisia käyntikertoja ja siten lisätä myös tuloja sekä tuottavuutta. Valittujen kohteiden käyntikertoja seurataan kassa- ja kulunvalvontajärjestelmällä.

Yhteistyössä opetustoimen kanssa jatketaan Liikkuva koulu -toimintamallin jalkauttamista helsinkiläisiin peruskouluihin. Tavoitteena on saada liikkuviksi kouluiksi suomenkielisistä ja ruotsinkielisistä kouluista 85 %. Tällä hetkellä näitä on suomenkielisistä kouluista noin 80%

Muut toiminnalliset tavoitteet

- Laitostoiminnan käyntikerrat 3 832 000 (3 808 500) kappaletta
- Ulkokenttätoiminnan käyntikerrat 4 352 000 (4 279 500) kappaletta
- Uimarantatoiminnan käyntikerrat 902 000 (928 000) kappaletta
- Liikunnanohjauksen käyntikerrat 650 000 (630 000) kappaletta

Det viktigaste av idrottsverkets projekt inom elektronisk kommunikation är att verket får ett nytt bokningssystem. Det nuvarande systemet revideras, och det nya införs etappvis. Revideringen fortsätter senare med syftet att avdelningen havstjänster ska kunna använda systemet inom verksamheten kring reservering av båtplatser.

Kassa- och passerkontrollssystemet (Enkora) utvecklas, och användningen effektiviseras bl.a. så att en webbutik fogas till det.

Idrottsverket är berett att börja använda och att utveckla andra av stadens gemensamma system.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Användarnas nöjdhet med tjänsterna är 3,6 (skala 1–5).

Allaktivitets- och simhallarna har 1 800 000 besök.

En andel på 85 % av alla stadens grundskolor tillämpar modellen Skolan i rörelse.

Idrottsverket utreder hurdant utgångsläget är i användarnas nöjdhet med tjänsterna och utvecklar en för hela verket gemensam metod för uppföljning av användarnöjdheten för att i framtiden kunna utveckla tjänsterna kvalitativt och få bättre användarnöjdhet.

Allaktivitetshallarna Sportkvarnen och Tölö sporthall tillhandahåller förmånliga tjänster som är tillgängliga för alla helsingforsare året om. Detsamma gäller för simhallarna i Östra centrum, Jakobacka och Britas och vid Georgsgatan. Simning är den populäraste motionsformen bland helsingforsarna. Idrottsverket har som mål att antalet motionsrelaterade besök ska öka och därmed också inkomsterna och produktiviteten. Antalet besök på utvalda ställen följs med kassa- och passerkontrollssystemet.

Idrottsverket fortsätter tillsammans med utbildningsverket att förankra modellen Skolan i rörelse i grundskolorna i Helsingfors. Målet är att 85 % av de finska och de svenska skolorna ska tillämpa modellen. Siffran för de finska skolorna är nu ca 80 %.

Övriga verksamhetsmål

- 3 832 000 (3 808 500) besök på anläggningar
- 4 352 000 (4 279 500) besök på utomhusplaner
- 902 000 (928 000) besök på badstränder
- 650 000 (630 000) besök på platser med instruerad motion

- Leirinnän yöpymisvuorokaudet 92 000 (98 000) kappaletta
- Kalastusluvat 7 000 (7 000) kappaletta
- Lasten harrasteliikunnan EasySport käyntikerrat 40 000 kappaletta
- Nuorten harrasteliikunnan FunAction käyntikerrat 15 000 kappaletta

- 92 000 (98 000) övernattningar på campingplatsen
- 7 000 (7 000) fiskekort
- 40 000 besök inom verksamheten EasySport, hobbyidrott för barn
- 15 000 besök inom verksamheten FunAction, hobbyidrott för ungdomar

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Liikuntavirasto seuraa ja raportoi energiankulutuksestaan energiasäästöneuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti. Kulutusseurannassa ovat kaikki kohteet, joissa kulutetaan sähköä tai kaukolämpöä. Energiansäästön edistämissuunnitelma päivitetään vuosittain.

- Ympäristöä koskevat toiminnalliset tavoitteet
- Venesatamien jätehuoltoa parannetaan
- Lajittelevaa jätehuoltoa laajennetaan
- Liikuntatapahtumissa edellytetään jätteiden keräämistä ja kierrättämistä sekä yleistä siisteyttä
- Kiinteistöjen sähkön, kaukolämmön ja veden kulutuksen seurantaa kehitetään.

Energieffektivitets- och miljömål

Idrottsverket följer upp och rapporterar om sin energiförbrukning i enlighet med anvisningar från energisparkommissionen. Uppföljningen omfattar alla verksamhetsställen där elektricitet eller fjärrvärme förbrukas. Planen för främjande av energisparande revideras varje år.

- Verksamhetsmål för miljön
- Avfallshanteringen i småbåtshamnarna förbättras.
- Sorteringen inom avfallshanteringen byggs ut.
- Skräpet måste samlas in och återvinnas och allmän snygghet råda vid idrottsevenemang.
- Sättet att följa upp el-, fjärrvärme- och vattenförbrukningen i fastigheterna utvecklas.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål (1000 kpl)						
Laitostoiminnan käyntikerrat– Besök på anläggningar	3 898 746	3 808 500	3 808 500	3 832 000	3 832 000	3 832 000
Ulkokenttätoiminnan käyntikerrat– Besök på utomhusplaner	3 879 907	4 279 500	4 279 500	4 352 000	4 352 000	4 352 000
Uimarantatoiminnan käyntikerrat– Besök på badstränder	1 432 545	928 000	928 000	902 000	902 000	902 000
Liikunnanohjauksen käyntikerrat– Besök på platser med instruerad motion	711 064	630 000	630 000	650 000	650 000	650 000
Easy-Sport käyntikerrat– Besök inom EasySport				40 000	40 000	40 000
FunAction käyntikerrat– Besök inom FunAction				15 000	15 000	15 000
Leirinnän yöpymiskerrat– Övernattningar på campingplatsen	91 517	98 000	98 000	92 000	92 000	92 000
Venesataman venepaikat kpl– Båtplatser i småbåtshamnar	11 925	11 800	11 800	11 800	11 800	11 800
Kalastusluvat, kpl– Fiskekort	7 980	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Menot/asukas– Utgifter/invånare	130,40	126,81	126,93	127,01	125,62	124,45
Tulot/asukas– Inkomster/invånare	26,92	22,08	22,08	25,48	25,20	24,96
Toimintakate/asukas– Verksamhetsbidrag/invånare	-103,48	-104,73	-104,85	-101,54	-100,42	-99,49
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä yhteensä– Antal anställda sammanlagt	480	480	480	482	490	490

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)						
Käyntikertaa kohti– Per besök	100	104	104	106	105	107
Aukiolotuntia kohti– Per öppettimme	104	109	109	111	111	111

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	191 203	192 291	192 291	194 204	195 035	190 478
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare						
Hallintokunnan oma mittari– Förvaltningens egen mätare						

4 55 Tietokeskus – Faktacentralen

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	371	554	554	554	576	576	576
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	7 278	7 961	7 962	7 960	7 866	7 866	7 866
		35					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-6 908***	***-7 407***	***-7 408***	***-7 406***	***-7 290***	***-7 290***	***-7 290***
Poistot - Avskrivningar	36	43	43	43	43	43	43
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-6 944***	***-7 450***	***-7 451***	***-7 449***	***-7 333***	***-7 333***	***-7 333***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-6 944***	***-7 450***	***-7 451***	***-7 449***	***-7 333***	***-7 333***	***-7 333***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		49,5	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		9,4	0,0	0,0	-1,2	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Tietokeskuksen toiminnassa korostuvat kaupunkitiedon yhä nopeampi jalostaminen, välittäminen, säilyttäminen ja viestintä päätöksenteon, kaupunkilaisten ja yritysten hyväksi. Tietokeskus on avoimen datan kansallinen ja kansainvälinen edelläkävijä. Sähköiseen säilyttämiseen siirtyminen merkitsee vastuuta koko kaupunkitason toteutuksen ohjauksesta ja koordinoinnista.

Toimintaympäristön muutoksiin vaikuttaa erityisesti digitalisaatio, joka koskettaa koko tietokeskusta. Sekä tiedon tuotanto että tiedon käyttö muuttuvat. Samalla tietokeskuksen on varauduttava tuottamaan tietoja uusilla tavoilla päätöksenteon tueksi.

Julkaisutoiminta ja tietopalvelu muuttuvat siten, että tietokeskus tuottaa yhä enemmän digitaalisia palveluja, tietokantoja ja myös avointa dataa (HRI-palvelu). Näistä esimerkkejä ovat Nuorten hyvinvointikertomus ja Yksin Helsingissä -sivustojen kehittäminen.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Faktacentralens verksamhet präglas av att stadsinformationen förädlas, förmedlas, bevaras och kommuniceras allt snabbare som underlag för beslutsfattande och till nytta för helsingforsare och företag. Faktacentralen är nationell och internationell föregångare i fråga om öppna data. Att staden övergår till elektroniskt bevarande innebär att faktacentralen blir ansvarig för att styra och samordna genomförandet för hela stadens räkning.

Förändringar i omvärlden orsakas särskilt av digitaliseringen, som omfattar hela faktacentralen. Både informationsproduktionen och informationsanvändningen förändras. Faktacentralen måste samtidigt vara beredd att producera information på nya sätt som stöd för beslutsfattande.

Publikationsverksamheten och informationstjänsten förändras så att faktacentralen allt mer tillhandahåller digitala tjänster, databaser och öppna data (tjänsten Helsinki Region Infoshare, HRI). Som exempel kan nämnas att webbplatsen för en välfärdsberättelse som gäller unga och webbplatsen för ensamboende helsingforsare ska utvecklas.

Digitalisaation menestyksellinen hoitaminen edellyttää hyviä ja toimivia yhteistyöverkostoja. Tietokeskus ylläpitää ja kehittää yhteistyötä Helsingin seudun keskeisten kumppaneiden, ns. kuutoskaupunkien sekä myös korkeakoulujen kanssa ja osallistuu julkishallinnon digitalisoinnin kehittämiseen yhteistyössä ministeriöiden ja valtion muiden viranomaisten kanssa. Kansallisten verkostojen ohella tietokeskus kantaa vastuuta kansainvälisistä verkostoista.

För att digitaliseringen ska kunna skötas med framgång måste det finnas bra och fungerande samarbetsnätverk. Faktacentralen bedriver samarbete med viktiga partner i Helsingforsregionen, med företrädare för de andra av de sex största städerna och med högskolor och utvecklar också detta samarbete. Vidare utvecklar faktacentralen digitaliseringen inom den offentliga förvaltningen tillsammans med ministerier och andra statliga myndigheter. Faktacentralen bär ansvar inte bara i nationella nätverk utan också i internationella.

Kaupungin asiakirja-aineisto siirtyy digitaalisesti säilytettäväksi. Kaupunginarkistolle tämä merkitsee lisätehtäviä kaupungin virastojen ja liikelaitosten ohjaamisessa ja koordinoinnissa.

Staden börjar bevara sitt dokumentmaterial digitalt. Detta innebär mer arbete för stadsarkivet, som vägleder stadens förvaltningar och affärsverk och är samordnare.

Tietokeskus tuottaa tietoa lukuisista kaupunkiyhteisistä kehittämiskohteista. Väestö, kaupunkirakenne, hyvinvointi, kaupunkitalous, työmarkkinat, koulutus ja kilpailukyky pysyvät tietokeskuksen tilastollisen ja tutkimuksellisen seurannan keskiössä myös tulevalla suunnittelukaudella.

Faktacentralen producerar information om ett stort antal utvecklingsobjekt som är gemensamma för hela staden. Befolkningen, stadsstrukturen, välfärden, stadsekonomin, arbetsmarknaden, utbildningen och konkurrenskraften är också under den kommande planeringsperioden i fokus i faktacentralens statistik- och forskningsarbete.

Tietokeskuksen ennusteiden mukaan kaupungin väestönkasvu jatkuu lähivuosina. Tietokeskus seuraa väestön kehitystä ja kiinnittää erityistä huomiota väestöennusteen laatuun, koska sillä on suoria vaikutuksia kaikkien virastojen taloussuunnitteluun. Uusien asuinalueiden rakentumisen myötä seurataan myös kaupunkirakenteen muutoksia ja kaupunkitalouden kehitystä.

Enligt faktacentralens prognoser fortsätter befolkningstillväxten de närmaste åren. Faktacentralen följer befolkningsutvecklingen och fäster särskild vikt vid kvaliteten på befolkningsprognosen eftersom denna direkt påverkar den ekonomiska planeringen vid alla förvaltningar. När nya bostadsområden byggs ut följer faktacentralen också hur stadsstrukturen förändras och stadsekonomin utvecklas.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Tietokeskuksen toiminnan ja palveluiden kehittämisessä korostuvat tietotekniikan ja tietoaineistojen paikkatietoominaisuuksien hyödyntäminen, verkkopalvelujen käyttäjälähtöinen kehittäminen, yhä älykkäämpiin julkaisuihin siirtyminen, tiedon avoimuuden toteuttaminen ja sähköinen asiointi. Sähköinen säilyttäminen on kaupunkiyhteinen kehittämishanke.

Det som faktacentralen prioriterar i fråga om verksamhets- och tjänsteutveckling är att den utnyttjar IT och egenskaper i informationsmaterial som gäller geografiska data, utvecklar webbtjänsterna med användarna i fokus, övergår till allt smartare publikationer, tillhandahåller öppna data och använder elektronisk kommunikation. Att utveckla det elektroniska bevarandet är ett projekt gemensamt för hela staden.

Toteutuessaan nämä toimenpiteet kasvattavat kaupunkiyhteistä digitaalista tietoperustaa, tarjoavat yhä enenevässä määrin kaupungin tietoaineistoja avoimena datana, parantavat tietoaineistojen yhdisteltävyyttä ja palveluiden laatua sekä nostavat tuottavuutta. Toimenpiteet edellyttävät toteutuakseen jonkin verran kehittämismäärärahaa, henkilöstön osaamiseen panostamista ja yhteistyötä yli hallintokuntarajojen, seudullisesti ja kansallisesti. Kaupungin tietotekniikkaohjelma tukee tätä kehityssuuntaa.

När de ovannämnda åtgärderna vidtas är resultaten att det digitala informationsunderlag som är gemensamt för hela staden blir större, att stadens informationsmaterial mer och mer blir öppna data, att informationsmaterial lättare kan föras samman, att tjänsterna blir bättre och att produktiviteten stiger. Åtgärderna kräver i någon mån ett utvecklingsanslag, satsningar på personalkompetens och samarbete över gränserna mellan förvaltningar, regionalt och nationellt. Stadens IT-program stöder denna utvecklingstrend.

Tuotantotapojen kehityksessä keskeistä on henkilöstön hallittu rakennemuutos eläkkeelle siirtymisten myötä.

Det är när produktionssätten utvecklas viktigt att personalstrukturen förändras på ett kontrollerat sätt, i takt med

Murrosvaiheessa suuntana on henkilöstön koulutustason ja monipuolisen osaamisen vahvistaminen.

Käyttäjälähtöiset ja joustavaa itsepalvelua mahdollistavat verkkopalvelut vapauttavat henkilötyöpanosta kehittämistehtäviin ja tarpeellisiin rakenteellisiin uudistuksiin. Lisäksi sähköiset palvelut, erityisesti vaiheittainen sähköiseen säilyttämiseen siirtyminen, tuottaa tilasäästöä.

Kaupungin strategiaohjelma korostaa tiedon merkitystä johtamisessa. Kasvava hallintokuntien yhteistyö ja seutuyhteistyö lisäävät tiedon ja tietopalvelujen kysyntää. Myös linjaus, jonka mukaan tietopalvelut on aikaisempaa enemmän keskitetty tietokeskukseen, vaikuttaa tietokeskuksen tieto- ja asiantuntijapalveluiden ja asiakirjahallinnan palveluiden kysynnän kasvuun. Toimintaympäristön nopeat muutokset lisäävät kaupunkitiedon kysyntää ja asiantuntevan tulkinnan tarvetta. Tietokeskuksen asiantuntijoita tarvitaan avoimen datan, tietojen yhdisteltävyyden ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämisessä.

Tietojen tuotantotapa muuttuu vuosina 2016–2018. Tietokeskuksen prosessit virtaviivaistetaan ja automatisoidaan mahdollisimman pitkälle tavoitteena toisaalta nostaa tuottavuutta ja toisaalta tarjota uusia palveluvaihtoehtoja ja itsepalvelua asiakkaille. Tätä kautta saadaan enemmän resursseja sisällön tuotantoon.

Avoimen datan edistämisessä ja lisävaihtoehtojen tarjoamisessa tiedon käyttäjille haetaan jatkuvaa yhteistyötä sovelluskehittäjien ja avoimen datan yhteisön kanssa. Tavoitteena on sujuvampi arki kaikille ja samalla tuottavuusparannuksia kaupungille.

Palvelujen kysyntää arvioidaan yksityiskohtaisesti vuosille 2016–2018 laadittavassa Tietoa Stadista -ohjelmassa, johon linjataan tietokeskuksen tilasto- ja tutkimustoimen keskeiset tavoitteet ja hankkeet. Tämä työ valmistuu vuoden 2015 aikana.

Vuosille 2015–2017 hyväksytty Asiakirjahallinnan kehittämisohjelma puolestaan ohjaa asiakirjahallinnan tehtäviä. Uuden kehittämiskauden painopisteenä on hallintokuntien tiedonohjaussuunnitelmatyön tukeminen ja ohjaaminen, jotta edellytykset sähköiseen säilyttämiseen siirtymiselle toteutuvat suunnitellusti.

Arkistolaitoksen vuonna 2015 myöntämä sähköisen arkistoinnin lupa Ahjo-asianhallintajärjestelmälle merkitsee sitä, että jatkossa pysyvästi säilytettäviä Ahjon asiakirjatietoja ei enää tarvitse tulostaa paperille. Kaupungille koituvien säästöjen arvioidaan nousevan lähes puoleen miljoonaan euroon vuosittain.

pensionsavgångar. I brytningsskedet är det aktuellt att höja de anställdas utbildningsnivå och stärka den mångsidiga personalkompetensen.

Användarcentrerade webbtjänster som möjliggör smidig självbetjäning frigör personal för utvecklingsuppgifter och behövliga strukturella reformer. Dessutom resulterar elektroniska tjänster, särskilt det elektroniska bevarandet, som införs gradvis, i att mindre lokalyta behövs.

Vikten av information i ledarskapet lyfts fram i stadens strategiprogram. Det ökande samarbetet mellan förvaltningarna och det likaså ökande regionala samarbetet gör efterfrågan på information och informationstjänster större. Den linje som går ut på att informationstjänsterna i högre grad ska vara koncentrerade till faktacentralen bidrar till en ökad efterfrågan på informations-, expert- och dokumenthanteringstjänster som tillhandahålls av faktacentralen. De snabba förändringarna i omvärlden ökar efterfrågan på stadsinformation och behovet av sakkunnig tolkning. Experter som arbetar på faktacentralen behövs för att främja öppna data, sammanföring av data och interoperabilitet mellan datasystem.

Sättet att producera information förändras åren 2016–2018. Faktacentralens processer strömlinjeformas och automatiseras så mycket som möjligt dels för att produktiviteten ska kunna höjas, dels för att användarna ska kunna erbjudas nya tjänstealternativ och självbetjäning. Mer resurser fås då för innehållsproduktion.

För att kunna främja öppna data och erbjuda användarna fler alternativ söker faktacentralen ett kontinuerligt samarbete med applikationsutvecklare och med aktörer inom öppna data. Målet är en smidigare vardag för alla och samtidigt förbättrad produktivitet för staden.

Faktacentralen beräknar i detalj efterfrågan på tjänster i statistik- och forskningsprogrammet Tietoa Stadista för åren 2016–2018 och tar där upp sina nyckelmål och -projekt inom statistik och forskning. Arbetet slutförs år 2015.

Det för åren 2015–2017 godkända programmet för utveckling av dokumenthanteringen styr de uppgifter som gäller dokumenthantering. Faktacentralen fokuserar under den nya utvecklingsperioden på att stödja och vägleda förvaltningarna i deras arbete på en plan för informationsstyrning. Den gör detta för att det ska finnas förutsättningar för att övergå till elektroniskt bevarande såsom planerat.

Att Arkivverket år 2015 gett tillstånd till elektronisk arkivering i ärendehanteringssystemet Ahjo betyder att handlingar som ska bevaras varaktigt i Ahjo inte längre behöver skrivas ut på papper. Besparingarna för staden beräknas uppgå till nästan en halv miljon euro om året.

Kaupunginarkisto edesauttaa merkittävästi toiminnallaan siihen, että kaupunki siirtyy suunnitellusti sähköiseen säilyttämiseen vaiheittain. Tämä tapahtuu ohjaamalla ja tukemalla virastoja ja liikelaitoksia hallintokuntakohtaisten tiedonohjaussuunnitelmien laadinnassa.

Kilpailuttaminen

Kilpailuttamisessa noudatetaan hankintalainsäädäntöä ja kaupungin ohjeita sekä käytetään hankintakeskuksen ja kaupunginkanslian oikeuspalvelujen asiantuntija-apua.

Riskienhallinta

Tietokeskuksen tehtävistä johtuen toiminnan riskit liittyvät ennen muuta päätöksenteon perusteena olevan tiedon oikeellisuuteen, tiedon säilyvyyteen ja käytettävyyteen, tietosuojaan avoimessa tiedossa sekä riittäviin henkilöstö- ja talousresursseihin.

Tietokeskuksen riskienhallinnankuvaus valmistui 2014. Merkittävimmät riskit on analysoitu ja laadittu niitä varten varautumissuunnitelma 2015. Riskienhallintakuvaukseen liittyvä kriisiviestintäsuunnitelma valmistui 2014. Johtoryhmä seuraa merkittävimpien riskien tilannetta vähintään neljä kertaa vuodessa.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Tietokeskus tuottaa koko kaupunkia ja eri kaupunginosia koskevaa tietoa. Sitovana tavoitteena on tehdä vähintään 68 julkaisua sekä ylläpitää ajantasaista julkaisukalenteria. Nämä toimet liittyvät alla kuvattaviin strategiaohjelmaa tukeviin tietopalveluihin. Tietokeskuksen julkaisuja ilmestyy kaikkien strategiaohjelman pääteemojen alla. Tietokeskus edistää strategian laadintaa nostamalla esille erilaisia kaupunki-ilmiöitä, joiden kautta voidaan ennakoida myös tulevaa.

Tietokeskus vahvistaa demokratiaa ja osallisuutta edistämällä kaupungin tuottaman asiakirja- ja tietoaineiston (ml. tietokeskuksen omat tilastot ja tutkimus) saatavuutta, säilyvyyttä ja löydettävyyttä. Tietokeskus toteuttaa avointa ja osallistavaa Helsinkiä avoimen tiedon jatkuvan kehittämisen kautta, tämän toiminnan ytimessä ovat Helsinki Region Infoshare -palvelu (HRI) ja 6Aika-hanke. Tietokeskuksen sitovana tavoitteena on tuottaa vähintään 50 uutta HRI-palvelussa avattua tietoaineistoa, mikä liittyy strategiaohjelman kirjauksiin avoimen tiedon kehittämisestä.

Stadsarkivet gör med sin verksamhet mycket för att staden gradvis ska kunna övergå till elektroniskt bevarande såsom planerat. Närmare bestämt vägleder och stöder stadsarkivet förvaltningarna och affärsverken när de utarbetar egna planer för informationsstyrning.

Konkurrensutsättning

Faktacentralen följer vid konkurrensutsättning lagstiftningen om upphandling och stadens anvisningar och anlitar experter vid anskaffningscentralen och stadskansliets rättstjänst.

Riskhantering

Med tanke på faktacentralens uppgifter har riskerna i verksamheten framför allt att göra med att information som är underlag för beslutsfattande måste vara korrekt, med att informationen måste kunna bevaras och vara åtkomlig, med att datasekretessen måste beaktas i den öppna informationen och med att personalresurserna och de ekonomiska resurserna måste vara tillräckliga.

En beskrivning över faktacentralens riskhantering blev klar år 2014. De största riskerna har analyserats och en beredskapsplan utarbetats år 2015 med tanke på dem. En kriskommunikationsplan anknuten till beskrivningen över riskhanteringen blev också klar år 2014. Ledningsgruppen följer upp situationen i fråga om de största riskerna minst fyra gånger om året.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Faktacentralen producerar information om hela staden och om stadsdelarna. Den har som bindande mål att ge ut minst 68 publikationer och hålla en publikationskalender ajour. Detta har att göra med de nedan beskrivna informationstjänsterna med anknytning till strategiprogrammet. Faktacentralen har publikationer för alla huvudteman i strategiprogrammet. Det är lättare att utarbeta en strategi genom att faktacentralen lyfter fram olika stadsfenomen som också gör det möjligt att förutse vad som ska komma.

Faktacentralen stärker demokratin och delaktigheten genom att bidra till att handlingar och informationsmaterial som produceras av staden (inkl. faktacentralens egen statistik och forskning) är åtkomliga, kan bevaras och går att hitta. Den arbetar för ett öppet och inkluderande Helsingfors genom att kontinuerligt utveckla den öppna informationen. Kärnan i denna verksamhet är tjänsten Helsinki Region Infoshare (HRI) och projektet 6Aika. Faktacentralen har som bindande mål att producera minst 50 nya åtkomliga informationsmaterial i HRI. Detta har att göra med att den öppna informationen ska utvecklas enligt strategiprogrammet.

Hyvinvoiva helsinkiläinen. Tietokeskus seuraa tarkasti helsinkiläisten hyvinvointieroja ja kehittää seurantaa jatkuvasti. Helsingin tila ja kehitys -raportti tehdään kaupunginvaltuuston ja koko kaupungin käyttöön. Nuorten hyvinvointikertomusta tehdään ja jalostetaan yhdessä nuorisoasiainkeskuksen, sosiaali- ja terveysviraston sekä opetusviraston kanssa. Tietoa tuotetaan myös ikäihmisistä. Merkittävä osa tiedoista on saatavilla niin suomeksi kuin ruotsiksikin, eli Helsingin kaksikielisyys huomioidaan.

Elinvoimainen Helsinki. Tietokeskus tuottaa vertailutietoa Helsingistä suhteessa keskeisiin eurooppalaisiin verrokkikaupunkeihin, jolloin esimerkiksi Helsingin tunnettuus ja vetovoimaisuus ovat esillä. Tietokeskus on aktiivinen kansainvälisissä verkostoissa ja edustaa niissä usein koko Helsinkiä. Tietokeskuksen asiantuntijat seuraavat Helsingin kulttuurista kehitystä ja sen merkitystä kaupungin menestykseen kansallisessa ja kansainvälisessä kilpailussa. Samalla tarkastellaan helsinkiläisten koulutus- ja työmarkkinatilannetta ja avataan siten mahdollisuuksia arvioida Helsinkiä osaavien ihmisten kaupunkina.

Toimiva Helsinki. Tietokeskus tutkii eri kaupunginosien kehitystä ja kaupunkirakenteen muutoksia. Asumisen tilastointi ja tutkimus tuottaa tietoja asumisvaihtoehdoista kasvavassa kaupungissa.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen. Tietokeskuksen aineistoja käytetään ja asiantuntijoita kuullaan monipuolisesti kaupungin johtamisen tukena. Tietokeskus on siten osa tehokkaita ja toimivia tukipalveluita. Yhdessä tekemistä tietokeskuksen asiantuntijoiden kesken korostetaan. Yhteistyötä kehitetään edelleen keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Tietokeskus on aloittanut itsearvioinnin vuonna 2015 johtamisen, henkilöstön ja henkilöstötulosten arvioinnilla. Työ jatkuu vuonna 2016. Asiakaskyselyitä ja niihin liittyviä mittareita valmistellaan vuonna 2016.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Suunnitelmakaudella eläkeiän saavuttaa 14 henkilöä ja tietokeskuksessa on tarkoitus tehdä rakenteellisia muutoksia henkilöstön eläköitymisen myötä. Keskeinen henkilöstön osaamistarpeisiin vaikuttava toiminnallinen muutos on digitaalisen tietoperustan vahvistaminen, sähköisten palveluiden tarjonnan kasvattaminen kysyntää ja toimintaympäristön muutosta vastaavasti ja avoimen tiedon vahvistaminen. Osaamistarpeita ennakoidaan viraston osaamisen kehittämissuunnitelmassa, jota päivitetään vuosittain.

Välmående helsingforsare. Faktacentralen följer noggrant skillnaderna i välbefinnande mellan helsingforsarna och utvecklar hela tiden detta arbete. Den sammanställer rapporten Helsingfors tillstånd och utveckling för stadsfullmäktige och hela staden. Vidare sammanställer den en välfärdsberättelse som gäller unga och förädlar den tillsammans med ungdomscentralen, social- och hälsovårdsverket och utbildningsverket. Dessutom producerar den information om äldre. En stor del av informationen finns på både finska och svenska, m.a.o. beaktas tvåspråkigheten i Helsingfors.

Ett livskraftigt Helsingfors. Faktacentralen producerar material där Helsingfors jämförs med europeiska nyckelstäder. Ett exempel på det som tas upp är hur känt och attraktivt Helsingfors är. Faktacentralen är aktiv i internationella nätverk och representerar då ofta hela Helsingfors. Dess experter följer den kulturella utvecklingen i Helsingfors och kulturens betydelse för hur framgångsrikt Helsingfors är i den nationella och internationella konkurrensen. Samtidigt granskar den situationen bland helsingforsarna på utbildnings- och arbetsmarknaden och skapar därmed möjligheter att bedöma Helsingfors som en stad med kunnigt folk.

Ett fungerande Helsingfors. Faktacentralen undersöker utvecklingen i olika stadsdelar och förändringar i stadsstrukturen. Statistiken och forskningen om boendet resulterar i information om boendealternativ i det växande Helsingfors.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap. Faktacentralens material används och experterna anlitas på ett mångsidigt sätt som stöd i arbetet med att leda staden. Detta betyder att faktacentralens tjänster hör till de effektiva och fungerande stödtjänsterna. Att experterna arbetar i samråd understryks. Samarbetet med nyckelpartner vidareutvecklas. Faktacentralen har inlett en självvärdering år 2015 och då börjat med ledarskapet, personalen och personalresultaten. Arbetet fortsätter år 2016. Användarenkäter och därtill hörande mätare utarbetas år 2016.

Verkets personalplan 2016–2018

Fjorton anställda uppnår pensionsåldern under planperioden. Faktacentralen avser att genomföra strukturella förändringar i samband med pensionsavgångar. Viktiga verksamhetsförändringar som påverkar behovet av kunnande hos de anställda är att det digitala informationsunderlaget stärks, att utbudet av elektroniska tjänster ökas så att det motsvarar efterfrågan och förändringen i omvärlden och att den öppna informationen byggs ut. Behovet av kunnande prognostiseras i faktacentralens plan för kompetensutveckling. Planen revideras årligen.

Määräaikaisten ja osa-aikaisten työsuhteiden määrän arvioidaan edelleen kasvavan HRI-palvelun, EU:n uuden ohjelmakauden projektien, ja myös henkilöstön ikärakenteen vuoksi.

Vuosina 2015–2017 toteutetaan tietokeskuksen henkilöstöohjelmaa, joka sisältää viraston työhyvinvointisuunnitelman, palkitsemisen ohjelman ja tasa-arvosuunnitelman.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Nykyiset tilat toimivat henkilöstön työtiloina. Kaupungin organisaatiomuutosten johdosta tietokeskuksen työtiloihin on tullut lisää henkilöstöä. Tämän vuoksi yksittäisiä työhuonetiloja on annettu useamman henkilön käyttöön ja täten tehostettu tilojen käyttöä. Arkistomakasiinit toimivat koko kaupungin lakisääteisinä arkistotiloina. Sähköisen säilyttämisen myötä arkiston tilojen tarve kasvaa tulevaisuudessa nykyistä hitaammin.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Erityisesti otetaan huomioon hyvinvointi- ja talousmittareiden kehittäminen:

Parhaalla Helsinki-tiedolla edistetään hyvinvointia, kilpailukykyä ja taloudellisuutta sekä autetaan pysymään tietoisina toimintaympäristön muutoksista. Tuetaan johtamista ja päätöksentekoa. Lisäksi avoimella tiedolla mahdollistetaan demokratiaa, läpinäkyvyyttä, osallistumista, yhteistyötä ja uuden kehittämistä.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tietokeskus toteuttaa Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelman 2015–2017 linjauksia. Tietokeskus kantaa vastuuta useista koko kaupunkitasoisista hankkeista. Tietokeskus osallistuu ja samalla edistää koko kaupungin tasolla ja laajemminkin uuteen teknologiaan perustuvia teknologisia ja sosiaalisia innovaatiota. Esimerkiksi innovatiivinen ja uutta avaava Helsinki Loves Developers on osa tätä kehittämistä. Näissä hankkeissa tietokeskuksella on sekä toteuttamis- että koordinointivastuuta koko kaupungin tasolla.

Tietokeskus toteuttaa tietotekniikkaohjelman visiota tiedon avoimesta jakelusta ja sosiaalisten medioiden innovatiivisesta käytöstä. Pyrkimyksenä on jatkuvasti varmistua siitä, että Helsingin asukkaat, yritykset, yhteisöt ja vierailijat käyttävät olemassa olevia tietopalveluita. Tämä tarkoittaa palvelujen jalostamista yhä käyttäjäystävällisemmiksi. Samalla viestintää ja palveluja kehitetään. Viestinnällisesti kehitetään Kvartti-lehteä ja

Antalet visstids- och deltidsanställningar beräknas öka ytterligare med anledning av tjänsten Helsinki Region Infoshare, projekt anknutna till den nya EU-programperioden och personalens åldersstruktur.

Faktacentralen genomför åren 2015–2018 sitt personalprogram, som omfattar en arbetshälsoplan, ett belöningsprogram och en jämställdhetsplan.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Faktacentralens nuvarande lokaler är arbetslokaler för personalen. Omorganiseringar hos staden har lett till att fler anställda arbetar i lokalerna. Enskilda arbetsrum används därför nu av flera, m.a.o. har lokalanvändningen effektiviserats. Arkivmagasinen är lagstadgade arkivlokaler för hela staden. Det elektroniska bevarandet gör att behovet av arkivlokaler ökar långsammare i framtiden.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Faktacentralen ser särskilt till att välfärdsmätarna och de ekonomiska mätarna utvecklas.

Faktacentralen främjar med bästa Helsingforskunskapen välbefinnande, konkurrenskraft och resurshushållning och bidrar till medvetenhet om förändringar i omvärlden. Den stöder ledarskap och beslutsfattande och möjliggör med den öppna informationen demokrati, transparens, medverkan, samarbete och utveckling av nytt.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Faktacentralen följer riktlinjerna i stadens IT-program 2015–2017 och ansvarar för flera projekt som gäller hela staden. Den deltar i och främjar då tekniska och sociala innovationer som baserar sig på ny teknologi. Detta arbete omfattar hela staden och ibland ännu mer. Exempelvis är den innovativa webbplatsen Helsinki Loves Developers med ny åtkomlig information en del av utvecklingen. Faktacentralen ansvarar för projekten vad hela staden beträffar, både som genomförare och som samordnare.

Faktacentralen följer den i IT-programmet angivna visionen att informationsdistributionen ska vara öppen och sociala medier användas innovativt. Den har som mål att alltid förvissa sig om att invånarna, företagen, sammanslutningarna och besökarna i Helsingfors använder de informationstjänster som finns. Detta betyder att tjänsterna förädlas så att de blir allt mer användarvänliga. Samtidigt utvecklas kommunikationen och tjänsterna. Vad kommunikationen

erityisesti sen internetsovellusta, ml. ajankohtaisia blogitekstejä. Nämä toimenpiteet ovat samalla esimerkkejä tuottavuuden ja palvelujen laadun kehittämisestä.

Yhteistä tietokeskuksen it-hankkeille on avoimen tiedon ja kaupunkiyhteisen tiedon tarjonnan kasvattaminen, työtapojen ja prosessien uudistaminen, sähköisen asioinnin mahdollistaminen, palvelutason ja tuottavuuden parantaminen. Korostuva piirre sähköisissä palveluissa on vuorovaikutteisuus ja käyttäjien kuuleminen. Hallintokuntien tulee ottaa huomioon tietojärjestelmien kehittämisessä sähköisen pitkäaikaissäilyttämisen vaatimukset. Tietokeskus antaa hallintokunnille tähän tukea. Näin edistetään samalla toiminnan tehostamista ja tuottavuuden parantamista. Myös esim. kaupunginarkiston asiakirjojen sähköinen tilaaminen itsepalveluperiaatteella (Sinetti) tukee tätä tavoitetta.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kaupunki siirtyy vaiheittain säilyttämään asiakirja-aineistonsa sähköisessä muodossa Sähköinen arkistointi -työryhmän loppuraportissa (27.3.2014) esitetyin toimenpitein ja siinä mainitussa aikataulussa.

Kaupunginarkiston asiakirjat tilataan tutkijasaliin jatkossa verkkopalvelun välityksellä. Sinetti-arkistotietokantaa ja sen osajärjestelmiä kehitetään. Myös uuden arkistotietojärjestelmän ominaisuudet (optinen haku) parantavat huomattavasti tietojen haettavuutta digitoiduista päätösasiakirjoista.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tietokeskuksen sitovana tavoitteena vuonna 2016 on:

- vähintään 68 julkaisua
- ajantasainen julkaisukalenteri, jota päivitetään 11 kertaa vuodessa
- vähintään 50 uutta HRI-palvelussa avattua tietoaineistoa (sis. rajapinnat).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Vanhojen aineistojen digitointia jatketaan ja ulkoisia rahoituskanavia tähän tarkoitukseen selvitetään yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Tietokeskus saavutti sähkön kulutusyksiköissä 15,8 %:n säästön vuosina 2010–2012. Virasto pyrkii pitämään sähkönkulutuksen tällä tasolla.

beträffar utvecklas tidskriften Kvartti, särskilt webb-applikationen inklusive aktuella bloggtexter. Dessa åtgärder är samtidigt exempel på hur kvaliteten på produktiviteten och tjänsterna utvecklas.

Gemensamt för faktacentralens IT-projekt är att utbudet av öppen information och sådan information som är gemensam för hela staden ökar, arbetssätten och processerna förnyas, elektronisk kommunikation möjliggörs och nivån på tjänsterna och produktiviteten höjs. Något som allt mer karakteriserar de elektroniska tjänsterna är interaktion och möjligheter för användarna att få sin röst hörd. När förvaltningarna utvecklar sina datasystem ska de beakta de krav som hänför sig till elektroniskt långtidsbevarande. Faktacentralen bistår dem i detta. Samtidigt arbetar den för effektivare verksamhet och bättre produktivitet. Att exempelvis handlingar som finns på stadsarkivet kan beställas elektroniskt enligt självbetjäningsprincipen (Sinetti) stöder målet.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Staden börjar gradvis bevara sitt dokumentmaterial i elektronisk form. Åtgärderna och tidsplanen är de som är angivna i slutrapporten från arbetsgruppen för elektronisk arkivering (27.3.2014).

Handlingar som finns på stadsarkivet beställs härefter till forskarsalen via webbtjänsten. Arkivdatabasen Sinetti och delsystemen i den utvecklas. Det nya arkivinformationssystemets egenskaper (optisk sökning) gör det betydligt lättare att söka information i digitaliserade beslutshandlingar.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Faktacentralen har följande bindande mål för år 2016:

- minst 68 publikationer
- en publikationskalender som uppdateras 11 gånger om året
- minst 50 nya åtkomliga informationsmaterial i Helsinki Region Infoshare (inklusive gränssnitt)

Övriga verksamhetsmål

Arbetet med att digitalisera gamla material fortsätter, och staden företrädd av faktacentralen utreder tillsammans med de andra stora städerna möjligheterna till externa finansieringskanaler för ändamålet.

Energieffektivitets- och miljömål

Faktacentralen lyckades spara 15,8 % på elförbrukningsenheterna åren 2010–2012. Den försöker hålla elförbrukningen på nivån i fråga.

Yhteisissä projekteissa käytetään sähköistä työtilaa.

Tietokeskuksen toimintoihin kuuluu oleellisena osana julkaisujen tuottaminen. Julkaisuista suurin osa tuotetaan verkkojulkaisuina. Perinteisten paperijulkaisujen sijaan tieto tarjotaan pääosin digitaalisessa muodossa. Tietokeskus käyttää ja pitää yllä useita tietokantoja verkossa. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun yhteisen HRI-palvelun kautta tarjotaan pääkaupunkiseutua koskevaa tietoa avoimena datana kenen tahansa hyödynnettäväksi.

Määrä- ja taloustavoitteet

Tietokeskus on uudistanut toiminnan ja talouden mittareita vastaamaan paremmin digitaalista toimintaympäristöä. Mittareiden tarkastelu aloitettiin vuonna 2014, jolloin uusiksi mittareiksi lisättiin Sinetti-arkistotietokanta sekä HRI-palvelussa avattujen tietoaineistojen määrä.

Vuonna 2016 toiminnan määrä- ja tulostavoitteita on tarkennettu edelleen seuraavasti: painettujen julkaisujen määrää ei pidetä enää sitovana tavoitteena. Sen sijaan julkaisujen painamista paperille pyritään vähentämään ja painatusta harkitaan aina tapauskohtaisesti. HRI-palvelussa avattujen tietoaineistojen kokonaismäärästä mittarina luovutaan, sillä tietoaineistojen määrää tärkeämpi tekijä on aineistojen käytettävyys ja tämän tavoitteen edistäminen saattaa johtaa jopa avattujen aineistojen kokonaismäärän vähenemiseen. Uusia tietoaineistoja pyritään avaamaan aiempien vuosien tapaan noin 50 kappaletta vuodessa. Ylläpidettävien sähköisten palvelujen listalle lisätään Kvartti-sivusto. Verkkopalvelujen käyttöä seurataan pääasiassa käyntimäärinä.

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Tietokeskuksen johtoryhmä seuraa talousarvioon asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä ennakoi mahdollisia riskejä. Tuottavuuden laajempi tarkastelu tehdään vähintään 4 krt/v ja tietokeskuksen ennakoiva tuotekalenteri tarkastetaan 11 krt/v.

Vuonna 2014 toteutunut tuottavuusluku oli 107,8. Vuonna 2015 tuottavuusluvun ennakoidaan olevan 102,4. Vuosina 2016–2017 ennakoidaan tuottavuuden kehityksen olevan vuosittain 102,4.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Tietokeskuksen tilankäyttösuunnitelmassa on kolmenlaisia tiloja: (1) työhuoneita, (2) yhteistä tilaa ja (3) lakisääteiset arkistotilat, kuten makasiinit, erikoissäilytystilat, konservointitila ja varastotila. Työhuoneissa ja yhteisissä tiloissa on säästetty jo vuosina 2013–2015.

En elektronisk arbetsyta används i gemensamma projekt.

En väsentlig del av faktacentralens verksamhet är att producera publikationer. Största delen av publikationerna är webbpublikationer. I stället för att ingå i traditionella papperspublikationer är informationen huvudsakligen digital. Faktacentralen använder och förvaltar flera databaser. Exempelvis får vem som helst till sitt förfogande information om huvudstadsregionen i form av öppna data genom tjänsten Helsinki Region Infoshare, som är gemensam för huvudstadsregionen.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Faktacentralen har ändrat mätarna för verksamhet och ekonomi så att de bättre passar in i den digitala miljön. Faktacentralen började se över mätarna år 2014. Nya mätare är arkivdatabasen Sinetti och antalet åtkomliga informationsmaterial i Helsinki Region Infoshare.

De kvantitativa målen och resultatmålen för verksamheten år 2016 har preciserats på följande sätt: Antalet tryckta publikationer är inte längre ett bindande mål. Det är meningen att färre publikationer ska tryckas på papper, och huruvida en publikation ska tryckas eller inte bestäms från fall till fall. Det totala antalet åtkomliga informationsmaterial i Helsinki Region Infoshare används inte längre som mätare, vilket beror på att antalet är mindre viktigt än användbarheten. Att målet i fråga främjas kan rentav leda till att det totala antalet åtkomliga informationsmaterial minskar. Tanken är att antalet nya åtkomliga material ska uppgå till ca 50 om året. Antalet har varit detsamma de senaste åren. Webbplatsen för Kvartti införs i listan över administrerade elektroniska tjänster. Användningen av webbtjänster följs huvudsakligen genom antalet besök.

Produktivitetsutfall 2014–2018

Faktacentralens ledningsgrupp följer i vilken utsträckning målen i budgeten nås och förutser eventuella risker. Produktiviteten granskas mer grundligt minst fyra gånger om året, och faktacentralens förutseende produktkalender granskas elva gånger om året.

Det faktiska produktivitetstalet var 107,8 år 2014. År 2015 väntas det vara 102,4, likaså åren 2016–2017.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Faktacentralens plan för lokalanvändningen omfattar tre slags lokaler: (1) arbetsrum, (2) gemensamma lokaler och (3) lagstadgade arkivlokaler, närmare bestämt magasin och specialförvarings-, konserverings- och lagerlokaler. Faktacentralen har redan åren 2013–2015 sparat i fråga om arbetsrum och gemensamma lokaler.

Arkistotoimen tilat palvelevat suoraan hallintokuntia, jotka siten säästävät omissa tiloissaan. Ahjosta ei enää tulosteta paperiaineistoa, koska Ahjon aineisto säilytetään 2016 alkaen digitaalisessa muodossa Kansallisarkistolta saadun luvan mukaisesti. Näin säästetään vuosittain arviolta 800 hyllymetriä. Arkiston tilantarpeen odotetaan kasvavan nykyistä hitaammin sähköiseen arkistointiin siirtymisen vuoksi.

- ”Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa”
- ”Helsingin kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus pysyy yli 20 % tasolla valtuustokaudella 2013–2016”
- ”Helsinkiläisten verotettavat ansiotulot/asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin”

Arkivlokalerna gagnar direkt förvaltningarna eftersom dessa inte behöver använda egna lokaler för arkivering. Pappersmaterial skrivs inte längre ut i systemet Ahjo eftersom materialet i Ahjo bevaras digitalt fr.o.m. år 2016 i enlighet med ett tillstånd från Riksarkivet. Uppskattningsvis 800 hyllmeter om året sparas in tack vare detta. Övergången till elektronisk arkivering väntas leda till att behovet av arkivlokaler ökar långsammare än hittills.

- ”De à-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna.”
- ”Stadens andel av kommunernas utdelning av intäkterna från samfundsskatten överstiger 20 % under fullmäktigeperioden 2013–2016 ”
- ”De beskattningsbara förvärvsinkomsterna per invånare stiger mer i Helsingfors än i de andra kommunerna i Helsingforsregionen.”

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Julkaisut, kpl– Publikationer, st.	77	67	67	68	68	68
Ajantasainen julkaisukalenteri– Uppdaterad publikationskalender	8	11	11	11	11	11
Helsinki Region Infoshare (HRI) -palvelussa avattujen uusien tietoaineistojen määrä, kpl*– Nya åtkomliga informationsmaterial i tjänsten Helsinki Region Infoshare sammanlagt, st.*	79	50	50	50	50	50
Laaja tietopalvelutehtävä, kpl– Omfattande uppgifter inom informationstjänsten, st.	1 380	1 300	1 300	1 250	1 100	1 100
Tutkijapalvelu kaupunginarkistossa, tutkijakäynnit, kpl– Tjänster till forskare i stadsarkivet, besök av forskare, st	1 700	1 700	1 700	1 650	1 600	1 600
Tutkijoiden tilaamat asiakirjat, kpl– Handlingar beställda av forskare, st.	7 776	7 200	7 200	7 200	7 150	7 100
Luennot, koulutus ja konsulttipalvelut, kpl– Föreläsningar, utbildning och konsulttjänster, st.	1 680	1 100	1 300	1 400	1 420	1 450
Resurssit – Resurser						
Henkilömäärä– Antal anställda	79	81	81	81	81	81

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tietokeskuksen verkkosivut (www.hel.fi/tietokeskus), käyntejä / vuosi– Faktacentralens webbplats (www.hel.fi/tietokeskus), besök/år	**	50 000	50 000	51 000	52 000	53 000
Sinetti-arkistotietojärjestelmä, käyntejä / vuosi– Arkivinformationssystemet Sinetti, besök/år	**	60 000	60 000	61 000	62 000	63 000
HRI-palvelusta ladattujen tietoaineistojen määrä / vuos– Informationsmaterial nedladdade från tjänsten Helsinki Region Infoshare, antal/år i	17 177	20 000	20 000	21 000	22 000	23 000
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Helmen Yhteiset-palvelut/ kohdassa ja julkaistava ja ylläpidettävä tieto, teemojen lukumäärä. – Information publicerad och administrerad på Helmi/Yhteiset palvelut, antal teman	16	18	18	18	18	18
Ylläpidettävät sähköiset tietopalvelut, kpl***– Administrerade elektroniska informationstjänster, st.***	9	10	10	11	11	11
Helsinki Region Infoshare (HRI) –palvelussa käyntejä, kpl/per vuosi– Tänsten Helsinki Region Infoshare, besök/år	74 913	75 000	75 000	76 000	77 000	78 000
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	101,8	102,2	102,2	102,4	102,4	102,4

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta						
Toimisto – Expeditionen	2 455,5	2 455,5	2 455,5	2 455,5	2 455,5	2 455,5
Arkistotilat – Arkivlokalerna	4 762	4 762	4 762	4 762	4 762	4 762
Konservointi – Konserveringen	96,5	96,5	96,5	96,5	96,5	96,5
Varasto – Lagret	96	96	96	96	96	96
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	0,88	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85
Hallintokunnan oma mittari– Förvaltningens egen mätare						

Tilat per asukasmäärä– Lokaler/invånare	0,0121	0,0199	0,0199	0,0116	0,0116	0,0116
Tilakustannukset per asiakas– Lokalkostnader/användare	227,75	220,92	220,92	220,92	220,92	220,92
Arkistotilat per täyt. Hyllymetri– Arkivlokaler/fylld hyllmeter	0,315	0,307	0,307	0,307	0,307	0,307
Arkistotilat per asukasmäärä– Arkivlokaler/invånare	0,0075	0,0074	0,0074	0,0073	0,0072	0,0072

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut –liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads personalutvecklingstjänster

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Kaupungin tiukentuvat tuottavuus- ja taloustavoitteet vaikuttavat Oiva Akatemian toimintaan ja palvelutarjontaan. Tiukkeneva tilanne on samanaikaisesti mahdollisuus ja uhka.

Asiakkaiden kanssa tehdyssä toimintaympäristötarkastelussa nousi esille mahdollisuuksina seuraavat muutostekijät: rakennemuutokset, muutoksen ja verkostojen johtaminen, käyttäjälähtöiset palvelut ja osallisuus, teknologian tuomat uudet mahdollisuudet sekä yritysmyönteisyys. Kaupungin toteuttamat organisaatiomuutokset sekä uudenlaisen johtamis- ja toimintakulttuurin käytäntöön vieminen edellyttävät muutosjohtamisosaamista sekä henkilöstön ja työyhteisöjen lisääntyvää muutosjoustavuutta.

Mahdollisuuksia ovat myös kaupungin suurimpien virastojen lakisääteinen koulutusvelvoite sekä virastojen laatimat vähintään vuoden mittaiset osaamisen kehittämissuunnitelmat, mitkä perustuvat strategiaan ja ennakoivaan henkilöstösuunnitteluun. Nämä kehittämissuunnitelmat tuovat paremmin näkyväksi pitkän tähtäimen kehittämis- ja koulutustarpeet, mikä helpottaa myös Oiva Akatemian resurssisuunnittelua.

Toimintaympäristössä tapahtuvat lakisääteiset muutokset määrittelevät kuntalaispalveluille uusia toteuttamistapoja ja laatukriteereitä. Tästä syntyy tarpeita toimintatapojen uudistamiselle sekä johtamisosaamisen ja henkilöstön osaamisen kehittämiselle. Oiva Akatemian toimintaa on arvioitava uudelleen sote -toimialan mahdollisesti siirtyessä kaupungin ulkopuoliseen organisaatioon.

Kilpailu ulkopuolisten konsultti- ja koulutus-organisaatioiden kesken kiristyy. Ulkopuoliset organisaatiot näkevät julkisen sektorin muutokset lisääntyvänä markkinapotentiaalina.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Tiukentuvat tuottavuustavoitteet asettavat vaatimuksia kaupungin palvelutuotannolle. Myös kehittämis- ja koulutuspalveluiden vaikuttavuuden arviointi tiukkenee.

Virastojen palvelutuotanto muuttuu moniammatillisemmaksi, käyttäjälähtöisemmäksi ja osaamista hyödynnetään yli organisaatiorajojen. Oiva Akatemian on kyettävä

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Stadens allt stramare produktivitetsmål och ekonomiska mål påverkar Oiva Akatemias verksamhet och serviceutbud. Det stramare läget är på samma gång en möjlighet och ett hot.

Vid en omvärldsgranskning tillsammans med kunderna togs följande förändringsfaktorer fram som möjligheter: strukturförändringar, förändrings- och nätverksledning, användarorienterade tjänster och delaktighet, nya teknologiska möjligheter och företagsvänlighet. De omorganiseringar som staden genomfört och införandet av ett nytt slags ledarskaps- och verksamhetskultur kräver kunskaper i förändringsledning och ökad förändringsflexibilitet inom personalen och arbetsgemenskaperna.

Andra möjligheter är den lagstadgade utbildningsskyldigheten för stadens största förvaltningar och dessas minst ettåriga planer för kompetensutveckling, vilka bygger på strategin och på förutseende personalplanering. Dessa utvecklingsplaner gör de långsiktiga utvecklings- och utbildningsbehoven synligare, vilket också underlättar Oiva Akatemias resursplanering.

Lagstadgade förändringar i omvärlden för med sig krav på nya sätt att ordna tjänster för invånarna och nya kvalitetskriterier för tjänsterna. Detta medför behov av att revidera rutiner och utveckla ledarskapskunskaperna och personalkompetensen. Oiva Akatemias verksamhet måste omvärderas då social- och hälsovårdssektorn eventuellt överförs från staden till en utomstående organisation.

Konkurrenssituationen mellan externa konsult- och utbildningsorganisationer skärps. De externa organisationerna ser förändringarna i den offentliga sektorn som en ökad marknadspotential.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

De allt stramare produktivitetsmålen ställer krav på stadens serviceproduktion. Också bedömningen av utvecklings- och utbildningstjänsternas genomslagskraft åtstramas.

Förvaltningarnas serviceproduktion blir mångprofessionellare och mer användarorienterad, och kunskaper utnyttjas över organisationsgränserna. Oiva

ennakoimaan näitä palvelutuotannon muutoksia ja varmistamaan kysyntää vastaavat resurssit. Oman ydinosaamisen lisäksi Oiva Akatemia hyödyntää sisäisten ja ulkopuolisten verkostokumppaneiden osaamista.

Oiva Akatemia varmistaa kaupunkiosaamisen ylläpitämisen ja huolehtii, että se on edelleen osaava toimija kaupungin strategian käytäntöön viemisessä. Liikelaitos vahvistaa toimintaansa johdon strategisena kumppanina. Se toimii kaupungin eri toimijoiden verkostoitumisen ja yhteistyön edistäjänä tarjoamalla valmennus- ja koulutuspalveluja yli organisaatiorajojen sekä osallistuu kaupungin strategiassa linjattujen johtamiseen ja toimintatapojen uudistamiseen liittyviin kehittämishankkeisiin.

Kilpailuttaminen

Ulkopuoliset asiantuntijapalvelut kilpailutetaan hankintalain mukaisesti. Erityisesti ammatillisissa koulutuksissa sekä IT-koulutuksissa ovat ulkopuoliset toimijat merkittävässä roolissa kaupungin omien oppilaitosten lisäksi.

Riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa liikelaitoksen päivittäistä johtamista. Toimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa toiminnan tuloksellisuus, tehokkuus ja jatkuvuus sekä tavoitteiden saavuttaminen. Lisäksi toiminnalla varmistetaan raportoinnin ja tiedon luotettavuus ja ajantasaisuus sekä resurssien tarkoituksenmukainen jakautuminen. Liikelaitoksen toimintaa uhkaavia riskejä tunnistetaan toimintaympäristön muutoksia arvioimalla.

Oiva Akatemian merkittävimpiä epävarmuustekijöitä ovat muuttuvien asiakastarpeiden ja henkilöstön osaamisen yhteensovittaminen ennakoivasti. Riskiä voidaan pienentää hyödyntämällä ulkopuolisen kumppaniverkoston osaamista. Oiva Akatemian johto arvioi ja muokkaa palvelutarjontaansa toimintaympäristöä ja asiakastarpeita ennakoiden.

Kaupungin taloustilanteen muutokset ovat merkittävä riski Oiva Akatemian toiminnassa. Oiva Akatemia arvioi palvelutarjontaansa, ympäristöä ja asiakastarpeita ennakoiden sekä varautuu mahdollisiin toiminnan ja palvelutuotannon muutoksiin.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Oiva Akatemian visiona on olla uudistamisen ykköskumppani. Visionsa mukaisesti liikelaitos toimi strategiaohjelman edistäjänä, osaamisen uudistajana ja poikkihallinnollisen yhteistyön mahdollistajana.

Erityistä huomiota kiinnitetään kuntalaispalveluiden käyttäjälähtöisyyteen sekä johtamisen ja sen arvioinnin kehittämiseen. Taloudellista ajattelua, tuottavuutta,

Akatemia måste kunna förutse dessa förändringar i serviceproduktionen och garantera resurser som motsvarar efterfrågan. Utöver sin egen kärnkompetens utnyttjar Oiva Akatemia kunskaperna hos de interna och externa nätverkspartnerna.

Oiva Akatemia säkerställer att stadskompetensen upprätthålls och ser till att den alltjämt är en kunnig aktör när stadens strategi ska omsättas i praktiken. Oiva Akatemia stärker sin verksamhet som strategisk partner för ledningen, främjar nätverksbildning och samarbete mellan stadens olika aktörer genom att erbjuda tränings- och utbildningstjänster över organisationsgränserna och deltar i utvecklingsprojekt som hänför sig till ledarskap och nya rutiner och som är utstakade i stadens strategi.

Konkurrensutsättning

Externa experttjänster konkurrensutsätts i enlighet med lagen om offentlig upphandling. Särskilt inom yrkes-utbildningen och i IT-utbildningen har externa aktörer en viktig roll vid sidan om stadens egna läroanstalter.

Riskhantering

Intern kontroll och riskhantering är en del av det dagliga ledarskapet på Oiva Akatemia. Syftet med åtgärderna är att säkra att verksamheten präglas av resultat, effektivitet och kontinuitet och att målen nås. Dessutom ses det i verksamheten till att rapporterna och informationen är tillförlitliga och aktuella och att resurserna fördelas på ett ändamålsenligt sätt. Risker som hotar verksamheten identifieras genom att förändringar i omvärlden bedöms.

Till de största osäkerhetsfaktorerna för Oiva Akatemia hör att på ett förutseende sätt anpassa kundernas föränderliga behov och personalkompetensen till varandra. Risken kan minskas genom att kunskaperna inom det externa partnernätverket utnyttjas. Oiva Akatemias ledning bedömer och utformar tjänsteutbudet genom att förutse hur omvärlden och kundbehoven kommer att se ut.

Förändringar i stadens ekonomiska läge är en stor risk i Oiva Akatemias verksamhet. Oiva Akatemia utformar sitt tjänsteutbud genom att förutse omständigheterna och kundernas behov och förbereder sig inför eventuella förändringar i verksamheten och serviceproduktionen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Oiva Akatemia har som vision att vara partner nummer ett i fråga om reformer. I enlighet med sin vision vill Oiva Akatemia främja strategiprogrammet, förnya kompetens och möjliggöra förvaltningsövergripande samarbete.

Särskilt vikt fästs vid att tjänsterna för invånarna ska vara användarorienterade och att ledarskapet och utvärderingen ska utvecklas. Ekonomiskt tänkande, produktivitet,

monimuotoisuutta, osallisuutta sekä henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämistä edistetään koulutus- ja kehittämistoimenpiteillä.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Laskennallisen eläkeiän saavuttaa kolme henkilöä. Tähän varaudutaan niin, että nykyisen henkilöstön osaamista kehitetään eläkkeelle jäävien henkilöiden osaamisalueilla ja rakennetaan samalla urapolkua nuoremmille konsulteille. Tilalle ei välttämättä rekrytoida uusia henkilöitä.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Nykyiset tilat toimivat henkilöstön työtiloina ja koulutustiloina. Koulutustiloina käytetään myös asiakasvirastojen tiloja, muita kaupungin omia tiloja ja ulkopuolisten tarjoamia tiloja. Tilankäyttöä tehostetaan liikkuvan työn laajentuessa.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Toimintamenot sopeutetaan toimintatuloihin niin, että tulos on positiivinen. Henkilöstön määrää ei lisätä.

Investointimenot pysyvät aikaisemmalla tasolla.

Toimintaa tehostetaan niin, että tuottavuus pysyy nykyisellä tasolla. Mittareina ovat talousarviossa esitetyt suoritemittarit ja tuottavuusindeksi.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Oiva Akatemia tukee tietotekniikkaohjelman toteumista kaupunginkanslian kanssa suunnitelluilla koulutus- ja valmennushankkeilla. Liikelaitos huolehtii, että johtamis- ja esimiesosaamisen kehittämisessä on mukana ICT:stä saatavat hyödyt hyvää johtamista, käyttäjälähtöisiä palveluja ja tuottavuutta kehitettäessä.

Sähköisten oppimisympäristöjen ja sosiaalisen median mahdollisuuksia laajennetaan entisestään kehittämis- ja valmennuspalveluissa. Henkilöstöä valmennetaan ottamaan käyttöön uudet järjestelmät ja hyödyntämään uutta teknologiaa omassa työssä ja kuntalaispalveluiden tuottamisessa.

Oiva Akatemian omat IT-linjaukset noudattavat tietotekniikkaohjelman periaatteita.

mångfald, delaktighet, större personalkompetens och bättre arbetshälsa främjas genom utbildnings- och utvecklingsåtgärder.

Verkets personalplan 2016–2018

Tre anställda uppnår den beräknade pensionsåldern. Oiva Akatemia förbereder sig inför detta på så sätt att den nuvarande personalens kompetens utvecklas inom de avgåendes kompetensområde och en karriärväg samtidigt skapas för yngre konsulter. Det blir inte nödvändigtvis någon nyrekrytering.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

De nuvarande lokalerna är arbetslokaler för personalen och utbildningslokaler. För utbildning används också lokaler i kundförvaltningarnas besittning, andra lokaler i stadens ägo och lokaler som bjuds ut av utomstående. Lokalanvändningen blir effektivare i och med att det rörliga arbetet ökar.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Omkostnaderna anpassas efter verksamhetsintäkterna med syftet att resultatet ska bli positivt. Antalet anställda ökas inte.

Investeringsutgifterna stannar på nuvarande nivå.

Verksamheten effektiviseras så mycket att produktiviteten förblir på nuvarande nivå. Som mätare används prestationsmätare och ett produktivitetsindex angivna i budgeten.

IT och elektronisk kommunikation

Oiva Akatemia bidrar till att IT-programmet blir genomfört, i form av utbildnings- och träningsprojekt planerade tillsammans med stadskansliet. Oiva Akatemia ser till att ledarskaps- och chefskompetensen höjs utifrån de fördelar som ICT ger när det gäller att utveckla ett gott ledarskap, användarorienterade tjänster och produktiviteten.

De möjligheter som har att göra med elektroniska lärmiljöer och sociala medier börjar utnyttjas i ännu större omfattning för utvecklings- och utbildningstjänsterna. De anställda får vägledning i att använda nya system och utnyttja ny teknik i deras eget arbete och i produktionen av tjänster för invånarna.

Oiva Akatemias egna IT-riktlinjer svarar mot principerna i IT-programmet.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Palveluiden asiakastyytyväisyystavoite on 3,95 asteikolla 1–5

Muut toiminnalliset tavoitteet

Muina toiminnallisina tavoitteina seurataan opintopäivien ja konsulttipäivien määrää.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Oiva Akatemia pyrkii toteuttamaan kaupungin asettamat energiansäästötavoitteet liikelaitoksen päivittäisessä toiminnassa.

Määrä- ja taloustavoitteet

Liikelaitoksen taloudellinen tavoite on kattaa toiminnan menot toiminnan tuloilla niin, että voittoa syntyy 27 000 euroa ja toiminnalliset tavoitteet saavutetaan. Liikelaitoksen henkilöstön määrä pysyy samana. Liikevaihtotavoite on 4 100 000 euroa ja sijoitetun pääoman tuottotavoite on 12 %

Tuottavuuden toteutuminen 2014–2018

Tuottavuustavoite on tuottavuusindeksillä mitattu tuottavuus tasolla 99 vuosina 2015–2018. Tuottavuus oli vuonna 2014 tasolla 95.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2014–2018

Liikelaitoksen tilankäyttöä on tehostettu vuonna 2014 ottamalla toimistotilaa asiakastilakäyttöön. Liikelaitos jatkaa samoissa tiloissa vuosina 2014–2018.

Yli 90 % Oiva Akatemian asiakkaiden hallinnollisesta asioinnista tapahtuu sähköisten järjestelmien kautta.

Koulutuksen hallintajärjestelmää kehitetään jatkuvasti helppokäyttöisemmäksi.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Målet för användarnas tillfredsställelse med tjänsterna är 3,95 på skalan 1 –5

Övriga verksamhetsmål

De övriga verksamhetsmålen går ut på att antalet studie-dagar och konsultdagar följs.

Energieffektivitets- och miljömål

Oiva Akatemia avser att nå stadens energisparmål i sin dagliga verksamhet.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Oiva Akatemias ekonomiska mål är att täcka omkostnaderna med verksamhetsintäkterna så att det blir en vinst på 27 000 euro och att verksamhetsmålen nås. Antalet anställda förblir oförändrat. Målet för omsättningen är 4 100 000 euro och för avkastningen på investerat kapital 12 %.

Produktivitetsutfall 2014–2018

Produktivitetsmålet är på nivån 99 åren 2015–2018 då det mäts med produktivitetsindex. Produktiviteten var år 2014 på nivån 95.

Effektivitet i lokalanvändningen 2014–2018

Oiva Akatemia effektiviserade sin lokalanvändning år 2014 genom att omdisponera kontorslokaler till kundlokaler. Verksamheten fortsätter i samma lokaler åren 2014–2018.

Över 90 % av Oiva Akatemias administrativa kundkommunikation sker via elektroniska system.

Systemet för utbildningsadministration utvecklas kontinuerligt så att det blir mer lättanvänt.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Opintopäivät	29 552	30 500	30 500	30 500	30 500	30 500
Konsulttipäivät	1 573	1 573	1 573	1 573	1 573	1 573
Tehokkuus/taloudellisuus						
Sijoitetun pääoman tuotto	111%	12%	12%	11%	11%	10%
Liikeylijäämä%	4,4%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
Toiminnan laajuustiedot						
Liikevaihdon muutos	10,4%	-14,4%	-14,4%	2,5%	0%	0%
Liikevaihto/henkilö	187	154	160	158	158	158
Henkilöstön määrä	24	26	25	26	26	26

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	95	99	99	99	99	99

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Toimitilat/henkilö	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	**4 675**	**4 300**	**4 000**	**4 000**	**4 000**
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	95	0	100	100	100
Varsinaiset kulut - Kostnader	-4 519	-4 221	-4 021	-4 022	-4 022
Poistot - Avskrivningar	-33	-40	-40	-40	-40
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	**218**	**39**	**39**	**38**	**38**
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-12	-12	-12	-12	-12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**206**	**27**	**27**	**26**	**26**

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	218	39	39	38	38
Poistot - Avskrivningar	33	40	40	40	40
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-12	-12	-12	-12	-12
Muut - Övriga	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-19	-50	-50	-50	-50
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**220**	**17**	**17**	**16**	**16**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-165	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**-165**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**55**	**17**	**17**	**16**	**16**

Helsingin kaupungin työterveys –liikelaitos – Helsingfors stads affärsverket Företagshälsovård

Toiminta-ajatus

Helsingin kaupungin työterveys –liikelaitos toimii kaupungin sisäisenä palvelutuottajana, jonka asiakkaana ovat kaupungin kaikki virastot, liikelaitokset ja osa konsernin tytäryhteisöjä. Työterveyspalveluilla varmistetaan osaltaan se, että kaupungilla on hyvinvoiva ja suorituskykyinen henkilöstö sekä terveelliset työolot ja toimivat työyhteisöt.

Verksamhetsidé

Affärsverket Helsingfors stads företagshälsa är en intern tjänsteproducent som anlitas av stadens alla förvaltningar och affärsverk och en del av dottersammanslutningarna i stadskoncernen. Syftet med företagshälsovårdstjänsterna är att de ska bidra till att staden har en välmående och produktiv personal, hälsosamma arbetsförhållanden och fungerande arbetsgemenskaper.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Helsingin kaupungin työterveys -liikelaitos aloittaa toimintansa 1.1.2016. Liikelaitoksena Työterveys Helsinki laskuttaa virastoja ja liikelaitoksia tuotettujen palveluiden bruttohinnan perusteella.

Asiakastarveanalyysi vuoden 2015 keväältä osoittaa toimialojen ja organisaatioiden olevan tilanteessa, jossa ne sopeuttavat toimintaansa jatkuvaan muutokseen. Työterveyshuollolta odotetaan systemaattisempaa yhteistyötä ja tukea jatkuvan muutoksen kanssa selviämiseen. Asiakkaat odottavat kokonaisvaltaista työhyvinvoinnin johtamisen ajatuksia ja eri toimijoiden roolin selkiyttämistä. Erityisesti toivotaan esimiesten tukemista ja valmentamista, työkykyriskien ennakointia ja tähän liittyvää kommunikointia. Muutostarpeina nousee esiin myös henkisen kuormituksen haasteiden tukeminen sekä ongelmatilanteiden ratkaisun tukeminen.

Työterveyshuoltolain ja asetuksen uudistus korostaa työterveyshuollon ja työpaikkojen yhteistyön merkitystä sekä työterveyden toiminnan tavoitteellisuutta ja vaikuttavuuden arviointia. Systematisoinnin apuvälineenä nähdään laatujärjestelmät, joita työterveyshuollon palveluntuottajilta edellytetään vuodesta 2016 alkaen. Työterveys Helsingin EFQM-mallin mukainen toimintajärjestelmä on auditoitu vuonna 2014. Toimintaa ohjaa hyötylähtöinen toimintatapa, joka perustuu asiakkuuksien profilointiin ja asiakastarpeen mukaisiin hoito- ja palvelupolkuihin.

Työterveys Helsinki seuraa aktiivisesti ja varautuu Sote-rakenneuudistukseen. Ennakointi on kaksitahoista. Toisaalta kyse on työterveyden asiakkuuksista sote-viraston osalta.

Förändringar i affärsverkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Affärsverket Helsingfors stads företagshälsa inleder sin verksamhet 1.1.2016. Som affärsverk fakturerar Företagshälsan Helsingfors förvaltningar och affärsverk så att den anger bruttopriset för de tillhandahållna tjänsterna.

En analys från våren 2015 över användarbehov visar att verksamhetsområdena och organisationerna befinner sig i en situation där verksamheten anpassas till kontinuerlig förändring. Företagshälsan förväntas samarbeta och stödja mer systematiskt för att det ska gå att klara av den kontinuerliga förändringen. Användarna förväntar sig att idéerna kring ledarskap som gäller arbetshälsa ska klarläggas på ett heltäckande sätt, likaså olika aktörers roll. Särskilt önskvärt är att cheferna får stöd och träning, att risker mot arbetsförmågan förebyggs och att kommunikationen i sammanhanget fungerar. Som förändringsbehov nämns också att stöd bör ges när psykisk belastning medför utmaningar och när problemsituationer ska lösas.

I den reviderade lagen om företagshälsovård och statsrådets förordning om principerna för god företagshälsovårdspraxis, företagshälsovårdens innehåll samt den utbildning som krävs av yrkesutbildade personer och sakkunniga betonas vikten av samarbete mellan företagshälsovården och arbetsplatserna, likaså målinriktning och bedömning av effektivitet i företagshälsovården. Kvalitetssystem betraktas som hjälpmedel för systematisering, och producenter av företagshälsovårdstjänster ska ha sådana vid ingången av år 2016. Verksamhetssystemet för Företagshälsan Helsingfors, vilket följer EFQM-modellen, granskades år 2014. Verksamheten styrs genom en nyttobaserad metod med användarprofilering och behovsrelaterade vägar för vård och tjänster.

Företagshälsan följer aktivt den strukturella social- och hälsovårdsreformen och förebereder sig för den. Framförhållningen är tudelad. Dels är det fråga om användningen av Företagshälsans tjänster vad social- och hälsovårdsverket

Toinen näkökulma liittyy työterveyshuollon erityisasemaan osana sosiaali- ja terveydenhuollon-järjestelmää.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Erityisesti yksittäisten käyttäjäasiakkaiden taholta palveluiden kysyntä ylittää palvelutarjonnan. Taustalla on niin kaupungin henkilöstörakenteeseen liittyviä terveys- ja työkykyongelmia kuin työelämän muutosten hyvinvointi vaikutuksia. Vastaanottokäynneissä korostuvat monisairastavuus, tuki- ja liikuntaelinoireet sekä työssä jaksamiseen liittyvät kysymykset.

Hoidon- ja palvelutarpeen arviointiprosessia, työtapoja ja resurssien kohdentamista kehitetään siten, että palveluita tuotetaan tarpeenmukaisemmin. Vuoden 2015 Kysyntä-tarjonta analysoinnin pohjalta resursointia muutetaan niin, että ruuhkahuippuihin kyetään paremmin vastaamaan. Sähköisen palvelukanavan pilotointia tullaan laajentamaan

Kilpailuttaminen

Työterveys toimii kilpailutuksissa hankintalain, tilaajavastuulain sekä kaupungin ohjeiden mukaisesti. Talousarviokaudella ei ole suunnitteilla muutoksia kilpailutuksiin. Terveyspalveluiden ostopalveluhankintojen kilpailutukseen kohdistuvassa sisäisessä tarkastuksessa (2014) todetaan sisäisen valvonnan olevan pääosin hyvällä tasolla.

Riskienhallinta

Operatiiviset riskit liittyvät tietojärjestelmiin ja henkilöstövaihtuvuuteen. Potilastietojärjestelmän häiriöt sekä Kanta-arkistoon liittymisen muutokset voivat aiheuttaa ajoittain toiminnan katkoksia, häiriöitä ja poikkeamia. Riskeihin on varauduttu henkilöstösuunnitellulla.

Palvelutuotantoa, sen sujuvuutta, jatkuvuutta ja laatua uhkaavista riskeistä merkittävin on henkilöstövaihtuvuus. Henkilöstövaihtuvuus on myös maineriski, joka hallitsemattomana heikentää liikelaitoksen asiakastyytyväisyyttä.

Toimintariskien mallintamisella sekä arvoverkkokuvauksella ja sopimussuhteita johtamalla pyritään hallitsemaan toimittajariskejä. Prosessiriskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on liitetty osaksi viraston toimintajärjestelmää. Laatuauditoinnin mukaan viraston toimintaa jäsentää selkeä ja systemaattinen prosessien hallinta ja kehittäminen.

beträffar, dels ligger fokus på företagshälsovårdens speciella ställning som en del av social- och hälsovårdssystemet.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Efterfrågan på tjänster är större än tillgången särskilt på det individuella planet. Detta beror både på problem med hälsan och arbetsförmågan som har att göra med stadens personalstruktur och på konsekvenser för välbefinnandet med anknytning till förändringar i arbetslivet. De som kommer till mottagningarna har ofta flera sjukdomar, symtom i rörelseorganen och svårigheter med att orka med sitt arbete.

Processen kring bedömning av behovet av vård och tjänster utvecklas, likaså arbetssätten och resursinriktningen. Avsikten är då att tjänster i högre grad ska tillhandahållas enligt behov. Resursanvändningen ändras på så sätt utifrån 2015 års analys över efterfrågan och tillgång att toppar i arbetet kan hanteras bättre. Pilotförsöket med en elektronisk kanal för tjänster utvidgas.

Konkurrensutsättning

Företagshälsan följer vid konkurrensutsättning lagen om offentlig upphandling, lagen om beställarens utrednings-skyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbets-kraft och dessutom stadens anvisningar. Inga förändringar i konkurrensutsättningen planeras under budgetperioden. När en intern revision år 2014 genomfördes i fråga om hur konkurrensutsättningen skötts vid köp av hälsovårdstjänster visade det sig att den interna kontrollen huvudsakligen var som den skulle.

Riskhantering

De operativa riskerna har att göra med datasystem och personalomsättning. Störningar i patientdatasystemet och förändringar när det gäller att ansluta sig till Nationella hälsoarkivet Kanta kan tidvis orsaka avbrott, störningar och avvikelser i verksamheten. Företagshälsan har förberett sig för riskerna genom personalplanering.

Personalomsättningen är den risk som mest hotar tjänste-produktionen vad flexibilitet, kontinuitet och kvalitet beträffar. Den är också en risk som hotar anseendet och försvagar användarnas nöjdhet med Företagshälsan om den inte hanteras.

Företagshälsan avser att hantera leverantörsriskerna genom att beskriva verksamhetsriskerna och värdenätverket och leda avtalsförhållandena. Att identifiera, bedöma och hantera processriskerna är en del av Företagshälsans verksamhetssystem. En kvalitetsrevision har visat att verk-samheten struktureras genom en klar och systematisk processhantering och -utveckling.

Kaupungin strategiaohjelma liikelaitoksen toiminnassa

Työterveys tukee toiminnallaan kaupungin strategisia päämääriä, jotka liittyvät tuottavuuden parantamiseen sekä hyvään johtamisen. Tuottavuuden parantamiseksi on käynnissä työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämishanke, jonka päätavoitteena on vähentää sairauspoissaoloja sekä työkyvyttömyyseläkekustannuksia. Työterveys on mukana ohjelman toteuttamisessa kohdentaen toimintansa työkykyriskien varhaiseen tunnistamiseen ja työkyvyn jatkuvuuteen.

Työterveys Helsinki muuttaa sisästä toimintatapaansa, niin että asiakkaiden työkykyriskit tunnistetaan ja dokumentoidaan systemaattisesti jokaisessa asiakaskohtaamisessa. Riskeihin puututaan aktiivisesti ja aikaisessa vaiheessa. Asiakasohjauksen apuna käytetään palvelupolkumallinnusta. Suurimmat palvelutarpeet liittyvät edelleen tuki- ja liikuntaelin sairauksiin sekä masennuksen hoitoon.

Tuloksiin pääseminen edellyttää verkostomaista toimintatapaa sekä sisäisten että ulkoisten kumppanien kanssa. Tämä edellyttää puolestaan työnantajalta ja työterveyshuollolta tiivistä yhteistyötä ja linjakasta työkykyjohtamista. Yhteisen työn kohteen kautta keskeiset sisäiset kumppanit ovat kaupunginkanslian henkilöstöosasto, työsuojelu sekä yhteistyö Oiva-Akatemian kanssa. Ulkoisista yhteistyökumppaneista merkittävimmät ovat Keva ja Kela.

Liikelaitoksen toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2016–2018

Liikelaitoksen henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Henkilöstön vaihtuvuus on suurempi kuin kaupungilla keskimäärin. Taustalla vaikuttaa alan hyvä työmarkkinatilanne. Toisaalta, varsinkin työterveyshuollon erikoislääkäreiden osalta, eläköitymisen kiihtyminen lähivuosina paineistaa henkilöstöresursointia. Henkilöstön ammattirakenteen painotusten muutoksilla, jatkuvalla osaamisen kehittämisellä ja mielekkäillä työn sisällöillä voidaan varautua muutoksiin. Työterveys on alalla haluttu erikoistumispaikka ja työilmapiiri on hyvä. Vahvuutena on hyvä perehdytys, kattava koulutustarjonta sekä monipuolinen, joskin ammatillisesti vaativa työnkuva sekä hyvät konsultaatiomahdollisuudet. Työterveys on alalla tunnettu palveluiden ja toiminnan kehittäjä.

Hur stadens strategiprogram följs vid affärsverket

Företagshälsan stöder med sin verksamhet dem av stadens strategiska mål som hänför sig till förbättrad produktivitet och gott ledarskap. För att produktiviteten ska förbättras har det startats ett utvecklingsprojekt som gäller arbetslivet och arbetshälsan och för vilket det främsta målet är att sjukfrånvaron och kostnaderna för invalidpensioner ska minska. Företagshälsan är med och genomför programmet och koncentrerar sig då på att identifiera risker mot arbetsförmågan tidigt och bidra till fortsatt arbetsförmåga.

Företagshälsan ändrar sitt interna arbetssätt så att de anställda systematiskt identifierar och dokumenterar risker mot arbetsförmågan vid alla möten med användare och ingriper aktivt och så tidigt som möjligt. En modell med vägar för tjänster används som hjälpmedel vid användarstyrningen. De största behoven av tjänster hänför sig liksom tidigare till sjukdomar i rörelseorganen och till behandling av depression.

För att resultat ska uppnås krävs det ett arbetssätt baserat på ett nätverk där både interna och externa partner ingår. Detta å sin sida kräver nära samarbete mellan arbetsgivaren och företagshälsovården och systematiskt hälsofrämjande ledarskap. De viktigaste interna partnerna är, med tanke på det gemensamma syftet med arbetet, stadskansliets personalavdelning, arbetarskyddet och Oiva Akatemia. De viktigaste externa partnerna är Keva och Folkpensionsanstalten.

Åtgärder vid affärsverket i stadens produktivitetsprogram 2016–2018

Affärsverkets personalplan 2016–2018

Företagshälsan har en större personalomsättning än staden i genomsnitt. Detta beror delvis på att arbetsmarknadsläget är gott inom företagshälsovården. Särskilt när det gäller specialistläkare i företagshälsovård blir pensionsavgångarna allt fler de närmaste åren, vilket belastar personalresurserna. Förändringarna kan mötas genom nya prioriteringar i yrkesstrukturen hos personalen, kontinuerlig kompetensutveckling och meningsfullt arbetsinnehåll. Företagshälsan är en populär specialiseringsplats och har ett bra arbetsklimat. Styrkan är god introduktion, ett heltäckande utbildningsutbud, ett mångsidigt om än yrkesmässigt krävande arbete och goda möjligheter till konsultation. Företagshälsan är en känd tjänste- och verksamhetsutvecklare inom sitt område.

Liikelaitoksen tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Kaikki toiminnat, Helsingin Energian työterveysasemaa lukuun ottamatta, on keskitetty Helsinginkatu 24 kiinteistöön, joten toimitilatarpeita ei ole. Kivikonkujan potilasarkistotila on tarpeeton ja siitä luovutaan.

Tavoitteet ja mittarit

Ympäristöä koskevat toiminnalliset tavoitteet

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevien tavoitteiden toteutuminen edellyttää paitsi liikelaitoksen omia toimenpiteitä myös yhteistyötä kiinteistön omistajan kanssa. Suurin energiantehokkuuteen vaikuttava tekijä on ollut toimitilojen ikkunoiden puutteellinen tiivistys, mikä on saatu ikkunoiden uusimisen myötä korjattua vuoden 2015 aikana.

Tehokkuutta huomioidaan tilausten keskittämisellä ja paremmalla varastojen hallinnalla. Myös kierrätyskalusteiden hankintaa sekä olemassa olevien kalusteiden kunnostamista suositaan.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Suurin osa teknologian kehitys- ja ylläpitovoimavaroista ohjataan potilastietojärjestelmään ja Kanta-arkistoon liittyviin kehittämishankkeisiin ja omavalvonnan tehostamiseen.

Toimintaprosesseja muuttamalla hyödynnetään etäpalveluiden mahdollisuuksia ja henkilöstöresurssien tehokkaampaa käyttöä. Muun muassa puhelinpalveluissa pilotoidaan uusia toimintamalleja, joiden tavoitteena on nopeuttaa ja sujuvoittaa asiakaspalvelua. Verkkoviestintää edelleen kehittämällä pyritään luomaan selkeämpi kuva työterveyden palvelutarjonnasta.

Työterveydellä on hallussaan poikkeuksellinen tietovaranto kaupungin henkilöstön terveyteen, työkykyyn ja työelämän laatuun liittyvästä tiedosta. Tavoitteena on yhdistää eri tietokannoista saatavaa tietoja ja lisätä käytettävissä olevan informaation hyödyntämistä asiakaspalvelu- ja tuotekehityksessä. Toimintakaudella kehitetään uudet raportointimallit ja –tavat tiedolla johtamisen tueksi. Tavoitteena on raportoinnin parantaminen sekä sisäiseen toiminnan ohjaukseen ja johtamiseen että asiakkaille. Työterveydessä on otettu asteittain käyttöön johdon Qlikview – raportointijärjestelmä, jonka käyttöä laajennetaan.

Affärsverkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

All verksamhet utom den på företagshälsostationen Energihälsan är koncentrerad till fastigheten vid Helsingegatan 24, och det behövs inga nya lokaler. Patientarkivslokalen vid Stensbölegränden är överflödig och avstås därför.

Mål och mätare

Verksamhetsmål för miljön

För att energieffektivitets- och miljömålen ska nås måste Företagshälsan både vidta egna åtgärder och samarbeta med fastighetsägaren. Bristfällig fönstertätning i lokalerna var tidigare det som mest påverkade energieffektiviteten, men problemet är nu löst tack vare att fönstren har bytts ut år 2015.

Effektiviteten beaktas genom centraliserade beställningar och bättre lagerhantering. Viljan finns att upphandla begagnad inredning och rusta upp nuvarande.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Största delen av resurserna för teknisk utveckling och tekniskt underhåll kanaliseras till utvecklingsprojekt som gäller patientdatasystemet och Nationella hälsoarkivet Kanta och till arbete som effektiviserar egenkontrollen.

Verksamhetsprocesserna ändras så att möjligheterna till distanstjänster utnyttjas och personalresurserna används effektivare. Exempelvis genomförs i telefontjänsten pilotförsök med nya modeller som syftar till snabbare och smidigare kundtjänst. Webbkommunikationen vidareutvecklas så att det skapas en tydligare bild av Företagshälsans tjänsteutbud

Företagshälsan har ett exceptionellt datalager över stadens personal när det gäller hälsa, arbetsförmåga och arbetslivskvalitet. Den har för avsikt att sammanföra uppgifter från olika databaser och börja utnyttja den tillgängliga informationen för att utveckla kundtjänsten och produkterna. Nya rapporteringsmodeller och -sätt utvecklas under verksamhetsperioden som stöd för kunskapsledarskapet. Syftet är att rapporteringen ska bli bättre i den interna verksamhetsstyrningen och -ledningen och dessutom för användarna. Företagshälsan har etappvis börjat använda Qlikview, som är ett rapporteringssystem för ledningen. Användningen utvidgas.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköistä asiointia kehittämällä tavoitteena on parantaa työterveyden tavoitettavuutta ja laajentaa palvelutarjontaa. Toimintakaudella pilotoidaan sähköistä palvelukanavaa sekä sähköistä terveystarkastusmallia.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Företagshälsan utvecklar den elektroniska kommunikationen för att förbättra nåbarheten och bredda tjänsteutbudet och genomför under verksamhetsperioden pilotförsök med en kanal för elektroniska tjänster och en modell för elektroniska hälsoundersökningar.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Työterveyden sitovana toiminnallisena tavoitteina on lisätä palveluita, joilla hallitaan työkykyriskejä. Tavoitteena on 1 600 työterveysneuvottelua (henkilölukumäärää) vuonna 2016 (vuoden 2014 toteuma 1 177 kpl). Tavoite liittyy strategiaohjelman päämääriin sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyseläkkeiden vähentämisestä.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Työterveyshuollon ennaltaehkäisevän toiminnan toteutumista seurataan työpaikkaselvitysten ja esimieskonsultaatioiden lukumäärinä. Tavoitteena on vähintään 560 (kpl) työpaikkaselvitystä sekä 3 500 (kpl) esimieskonsultaatioita. Työterveysaseman palveluiden kattavuutta seurataan vastaanotto- ja etäkontaktien lukumäärillä, jota on vähintään 230 000 kpl.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Företagshälsan har som bindande verksamhetsmål att öka antalet tjänster som har att göra med att hantera risker mot arbetsförmågan. Målet för år 2016 är 1 600 företagshälso-vårdsdiskussioner/personer (2014 års utfall 1 177). Detta mål har koppling till de mål i strategiprogrammet som går ut på att sjukfrånvaron och antalet invalidpensioner ska minska.

Övriga verksamhetsmål

Utfallet i den förebyggande företagshälsovården följs genom antalet arbetsplatsutredningar och antalet konsultationer med chefer. Målet är minst 560 arbetsplatsutredningar och 3 500 konsultationer med chefer. Hur täckande tjänsterna på företagshälsostationen är följs genom antalet mottagningskontakter och antalet distanskontakter. Det är fråga om minst 230 000 kontakter.

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Kehityksen tunnusluvut – Nyckeltal för utvecklingen	Käyttö 2014	Ennuste 2015	TAE 2016	TSE 2017	TSE 2018
Toiminnan laajuus – Verksamhetens omfattning					
Liikevaihdon muutos – Förändring i omsättningen, %				1,7	1,7
Henkilöstön määrä – Antal anställda (31.12.)	144	144	144	144	144
Investoinnit liikevaihdosta – Investeringar av omsättningen, %					
Tehokkuus – Effektivitet					
Liikevaihto/henkilö – Omsättning/person, 1 000 €	111	115	111	113	115
Tuottavuus (Jalostusarvo/henkilö) – **Produktivitet** (Förädlingsvärde/person), (2011=100)	104	104	104	104	104
Kannattavuus – Lönsamhet					
Liikeylijäämä liikevaihdosta – Rörelseöverskott av omsättningen, %			0,2	0,2	0,2
Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital, %					
Rahoitusrakenne – Finansieringsstruktur					
Omavaraisuusaste – Soliditetsgrad, %					
Suoritetavoitteet– Prestationsmål					
Esimieskonsultaatiot– Konsultationer med chefer	3 500	3 000	3 500	3 500	3 500
Työpaikkaselvitykset– Arbetsplatsutredningar	560	600	560	560	560
Vastaanotto ja etäkontaktit– Mottagnings- och distanskontakter			230 000	230 000	230 000
Asiakasmäärä– Antal användare	40 000	41 000	41 000	41 000	41 000

Tehokkuus/Taloudellisuus– Effektivitet/lönsamhet					
Kirjanpidon myynti/asiakasmäärä– Försäljning i bokföringen/antal användare	405	399	394	401	407

Helsingin kaupungin työterveys -liikelaitoksen talouden kehitys arvioidaan seuraavaksi:

Den ekonomiska utvecklingen vid beräknas bli följande:

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning **2014** 1 000 €	Ennuste Prognos **2015** 1 000 €	Talousarvio Budget **2016** 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan **2017** 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan **2018** 1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	**9 157**	**0**	**16 017**	**16 290**	**16 566**
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	7 052	0	135	137	140
Varsinaiset kulut - Kostnader	-15 588	0	-16 042	-16 315	-16 591
Poistot - Avskrivningar	-48	0	-70	-71	-72
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	**573**	**0**	**40**	**41**	**42**
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	0	0	-40	-40	-40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**573**	**0**	**0**	**1**	**2**

Rahoituslaskelma arvioidaan seuraavaksi:

Finansieringskalkylen beräknas bli följande:

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning **2014** 1 000 €	Ennuste Prognos **2015** 1 000 €	Talousarvio Budget **2016** 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan **2017** 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan **2018** 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	573	0	40	41	42
Poistot - Avskrivningar	48	0	70	71	72
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	0	0	-40	-40	-40
Muut - Övriga	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-29	0	-31	-30	-30
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**607**	**0**	**39**	**42**	**45**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**607**	**0**	**39**	**42**	**45**

Kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosan lukuun 7 02 sisältyvät seuraavat erät:

Kapitel 7 02 i resultaträkningsdelen i stadens budget innehåller följande poster:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	2015	2016	2017	2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Peruspääoman tuotto – Avkastning på grundkapitalet (8 %)			40	40	40

Investoinnit ovat seuraavat:

Investeringarna vid är följande:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	2015	2016	2017	2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Käyttöomaisuusinvestoinnit – Investeringar i anläggningstillgångar Yhteensä – Sammanlagt	29	70	31	30	30

Investoinnit ovat pääasiassa irtaimen käyttöomaisuuden korvausinvestointeja sekä toimipaikkojen peruskorjausten yhteydessä tehtäviä koneiden ja kalusteiden perushankintoja. Investeringarna gäller främst ersättning av lösa anläggningstillgångar och nyanskaffning av maskiner och inventarier i anslutning till ombyggnad av verksamhets-lokaler.

5 KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIINTEISTÖTOIMI – STADSPLANERINGS- OCH FASTIGHETSVÄSENDET

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	731 754	734 713	733 865	764 289	764 478	775 323	787 292
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	308 126	325 847	324 781	335 345	334 799	335 241	335 505
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***423 628***	***408 866***	***409 084***	***428 944***	***429 679***	***440 082***	***451 787***
Poistot - Avskrivningar	159 095	172 765	181 994	176 951	176 951	176 733	175 998
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***264 534***	***236 101***	***227 090***	***251 993***	***252 728***	***263 349***	***275 789***
Tuottotavoite - Avkastningsmål	248 000	250 000	250 000	252 716	252 716	254 716	256 716
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***16 534***	***-13 899***	***-22 910***	***-723***	***12***	***8 633***	***19 073***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,4	-0,1	4,0	4,1	1,4	1,5
Menot - Utgifter		5,8	-0,3	2,9	2,7	0,1	0,1

5 11 Kaupunkisuunnittelutoimi – Stadsplaneringsväsendet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	977	420	420	420	470	470	470
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	26 818	26 420	27 160	26 422	26 085	26 085	26 085
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-25 841***	***-26 000***	***-26 740***	***-26 002***	***-25 615***	***-25 615***	***-25 615***
Poistot - Avskrivningar	1 774	1 544	2 069	1 901	1 901	1 678	943
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-27 615***	***-27 544***	***-28 809***	***-27 903***	***-27 516***	***-27 293***	***-26 558***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-27 615***	***-27 544***	***-28 809***	***-27 903***	***-27 516***	***-27 293***	***-26 558***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-57,0	0,0	0,0	11,9	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-1,5	2,8	0,0	-1,3	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

- Valtion ja kaupungin sopimuksen vaikutukset (MAL)
- Epävarma taloustilanne ja kaupungin tasapainoisen talouden tavoitteet
- Kuntarakenteen uudistamisen ja metropolikehityksen epävarmuus
- Sote-ratkaisuun varautuminen
- Kaupunkisuunnitteluun liittyvän keskustelun pirstaloituminen sekä keskustelu sosiaalisessa mediassa haastaa viraston suunnittelukulttuurin ja vuorovaikutuksen
- Yleisen kaupunkielämän ja – kulttuurin arvostuksen nousun mahdollisuudet
- Teknisen alan virastojen yhteisen tilahankkeen tuomat mahdollisuudet
- Johtamisjärjestelmän uudistamisen vaikutukset
- Yleiskaavan toteuttamisohjelman valmistelun vaikutukset resurssien kohdentamiseen ja painopisteisiin mm. täydennysrakentamisen osuuden kasvaminen, kaupunkibulevardit
- Yleiskaavaprosessin synnyttämä laaja keskustelu haastaa viraston viestimään entistä paremmin kaupungin kasvusta ja sen tarpeellisuudesta
- Täydennysrakentamisen haasteet; mm.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

- Konsekvenserna av avtalet mellan staten och staden (MBT)
- Det osäkra ekonomiska läget och stadens mål om ekonomisk balans
- Osäkerheten hos kommunstrukturreformen och metropolutvecklingen
- Förberedelserna på förändringar inom social- och hälsovården
- Den splittrade diskussionen om stadsplaneringen och diskussionerna i de sociala medierna utmanar verkets planeringskultur och växelverkan
- Möjligheterna att öka uppskattningen av det allmänna stadslivet och stadskulturen
- Projektet för gemensamma lokaler för verken inom den tekniska sektorn öppnar nya möjligheter
- Konsekvenserna av ledningssystemreformen
- Konsekvenserna av beredningen av genomförandeprogrammet för generalplanen för allokering av resurser och prioriteringarna, bl.a. ökning av andelen kompletteringsbyggande, stadsboulevarder
- Den omfattande diskussion som generalplaneprocessen väckt utmanar verket att ännu bättre kommunicera om stadens tillväxt och behovet av

rakennusoikeus/maanomistajien oikeudet ja tarpeet suhteessa kaupunkirakenteeseen
- Nykyisen liikennejärjestelmän tehokkaampi hyödyntäminen kaupungin tiivistyessä

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Viraston on edelleen sujuvoitettava suunnitteluprosesseja yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa saavuttaakseen mahdollisen MAL-sopimuksen mukaisen kaavavarantotavoitteen 562 500 k-m^2.

Kilpailuttaminen

Virasto toteuttaa Helsingin kaupungin hankintastrategiaa. Palvelujen hankinnan lähtökohtana on, että pääsääntöisesti virasto hoitaa itse ydintoimintonsa, maankäytön- ja liikenteen suunnittelun ja ohjauksen. Suunnittelupalveluja hankitaan ulkopuolelta tarvittaessa.

Viraston ulkopuolisilta asiantuntijoilta ostettujen palvelujen määrä on noin 10 % määrärahoista. Yli puolet asiantuntijapalveluhankinnoista kohdistuu ympäristö- ja muiden teknistaloudellisten tutkimusten ja selvitysten hankintaan.

Virasto on hankkinut vuonna 2014 sähköisen kilpailutusjärjestelmän, jonka käyttöönotto ja siihen liittyvien prosessien kehittäminen tapahtuu virastossa vuosina 2015–2016. Järjestelmä tukee kilpailutusprosessin toteuttamista hankintalainsäädännön mukaisesti ja sen avulla tarjousten käsittely on aikaisempaa helpompaa ja nopeampaa.

Riskienhallinta

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt riskianalyysin strategisten, toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden osalta sekä laatinut koko viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen vuonna 2015.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Toimiva Helsinki

Kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina

Uudet työpaikka- ja asuinalueet sekä tiivistyvät, olemassa olevat alueet suunnitellaan ympäristönsä sekä toimintojensa omista lähtökohdista lähtien vahvan, tunnistettavan identiteetin omaaviksi toimintaympäristöiksi.

en ny generalplan
- Utmaningarna inom kompletteringsbyggandet; bl.a. byggrätt/markägarnas rättigheter och behov i relation till stadsstrukturen
- Att effektivare utnyttja det befintliga trafiksystemet när staden förtätas

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Verket ska fortsätta arbetet på att göra planeringsprocesserna smidigare i samråd med de övriga förvaltningarna för att uppnå målet om en detaljplanereserv på 562 500 m² vy i enlighet med det eventuella MBT-avtalet.

Konkurrensutsättning

Verket genomför Helsingfors stads upphandlingsstrategi. En utgångspunkt för upphandlingen av tjänster är att stadsplaneringskontoret i regel själv sköter sina kärnfunktioner, dvs. planeringen och styrningen av markanvändningen och trafiken. Externa planeringstjänster upphandlas vid behov.

Mängden tjänster som verket köper av externa sakkunniga uppgår till ca 10 % av anslagen. Mer än häften av de upphandlade sakkunnigtjänsterna gäller upphandling av miljö- och tekniskekonomiska undersökningar och utredningar.

Verket har år 2014 skaffat ett elektroniskt konkurrensutsättningssystem som tas i bruk åren 2015–2016 och samtidigt fortsätter utvecklingen av systemprocesserna vid verket. Systemet stöder genomförandet av konkurrensutsättningsprocessen i enlighet med lagstiftningen om upphandling och gör det lättare och snabbare än förr att hantera anbuden.

Riskhantering

Stadsplaneringskontoret har gjort en riskanalys om sina strategiska, funktionella och ekonomiska mål och gjort upp en beskrivning av hela verkets interna kontroll och riskhantering år 2015.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Ett fungerande Helsingfors

Stadsdelarna utvecklas som levande och lockande

De nya arbetsplats- och bostadsområdena och de befintliga områdena som förtätas planeras utgående från områdenas miljö och funktioner till verksamhetsmiljöer som har en stark och identifierbar identitet.

Esikaupunkien keskuksista suunnitellaan kaupunkikeskustoja, joissa on sekoittunut kaupunkirakenne, kaupunkimainen ympäristö ja arjen palvelut.

Katutilat ja muut julkiset paikat suunnitellaan viihtyisiksi siten, että ne luovat edellytykset hyvälle kaupunkielämälle, tapahtumille ja urbaanille liiketoiminnalle. Ajoneuvoliikenteen määrä, nopeus ja pysäköinti sekä elinkeinoelämää palveleva kaupunkijakelu suunnitellaan niin, että liikenteen aiheuttamat haittavaikutukset ihmisille ja toiminnoille vähenevät ja keskustojen vetovoima kasvaa. Kaupunkirakenteen eheyttäminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta.

Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina, jossa nykyisten ja suunniteltavien raideliikenteen solmukohtien ja asemien ympäristöistä suunnitellaan kaupunkikeskustoja, joissa rakentamista tiivistetään ja pysäköintiratkaisuja kehitetään.

Kantakaupunkia laajennetaan muuttamalla moottoritiemäisiä ympäristöjä kaupunkimaiseksi. Kehitetään liikenneverkkoa niin, että tuetaan kaupungin tiivistymistä.

Täydennysrakentamista edistetään kaikkialla kaupungin alueella.

Tavoitteena nostaa kävely, pyöräily ja joukkoliikenne kilpailukykyiseksi henkilöautoliikenteen kanssa kaikilla matkoilla ja matka-aikojen ennustettavuutta parannetaan. Joukkoliikenteen runkolinjastosta ja pyöräliikenteen runkoyhteysverkosta tehdään selkeä ja sujuva kokonaisuus.

Toteutetaan liikkumisen kehittämisohjelman toimenpiteitä.

Osallistutaan ja vaikutetaan seudun liikennejärjestelmä- sekä ja maankäyttösuunnitelman laadintaan sekä valtakunnallisen liikennepolitiikan osa-alueiden koordinointiin.

Kaupungin toiminta on kestävää, vaikuttavaa ja tehokasta

Kaupunkia suunnitellaan energiatehokkaan, kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen tukeutuvan verkostokaupungin tavoitteiston mukaan. Kaupunkirakennetta tiivistämällä turvataan palveluiden hyvä saavutettavuus, vähennetään autoriippuvuutta ja ohjataan liikenteen kasvu kestäviin kulkutapoihin. Näillä turvataan myös kaupungin liikenteellinen toimivuus.

Edistetään energiatehokasta rakentamista ja uusien energiateknologioiden käyttöönottoa. Suunnitelmissa huomioidaan myös rakennetun ympäristön elinkaari- ja

Ytterstadsområdenas centrum planeras till stadscentrum med blandad stadsstruktur, urban miljö och vardagens tjänster.

De planerade gaturummen och de andra offentliga rummen görs trivsamma utgående från att de ska skapa förutsättningar för ett bra stadsliv, evenemang och urban affärsverksamhet. Antalet fordon, deras hastighet, parkering och stadsdistribution som tjänar näringslivet planeras så att olägenheterna från trafiken för människor och funktioner minskar och centrumen blir mer attraktiva. En enhetligare stadsstruktur främjar framkomligheten och smidigheten.

Helsingfors utvecklas som en stad för spårtrafiknät i vilken miljöerna kring knutpunkterna för den nuvarande och den planerade spårtrafiken och stationerna planeras till stadscentrum i vilka byggandet förtätas och parkeringslösningarna utvecklas.

Innerstaden utvidgas genom att motorvägsliknande miljöer byggs om till urbana miljöer. Trafiknätet utvecklas så att det stöder förtätningen av staden.

Kompletteringsbyggandet främjas i stadens alla områden.

Målet är att lyfta upp gång- och cykeltrafiken och kollektivtrafiken som konkurrenskraftiga alternativ för personbilstrafiken på alla sträckor och möjligheterna att förutspå resetiderna förbättras. Kollektivtrafikens stomnät och cykeltrafikens huvudlinjenät byggs upp till en klar och smidig helhet.

Åtgärder i programmet för utveckling av framkomligheten genomförs.

Verket deltar i och inverkar på utarbetandet av trafiksystem- och markanvändningsplanen och samordningen av delområdena för den riksomfattande trafikpolitiken.

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv

Staden planeras i enlighet med målen för en energieffektiv nätverksstad som har ett smidigt gång-, cykel- och kollektivtrafiknät. Genom att förtäta stadsstrukturen säkrar man god tillgång till servicen, minskar bilberoendet och styr trafiktillväxten mot hållbara färdsätt. Härigenom säkras att staden har ett fungerande trafiknät.

Energieffektivt byggande och ibruktagande av energieffektiva teknologier främjas. Också livslängden för den byggda miljön och den totalekonomiska nyttan beaktas

kokonaistaloudellisuus.

Korttelialueiden sekä katu- ja puistoalueiden suunnittelussa varaudutaan sään ääri-ilmiöihin huomioimalla ratkaisuissa tulvien torjunta, hulevesien hallinta sekä kaupunkivihreä ja ympäristön pienilmasto.

Toteutetaan pysäköintipolitiikan strategisia linjauksia ja selvitetään alueellisen pysäköinnin toteuttamismahdollisuuksia.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

Mahdollistetaan lähitulevaisuuden ja pitkän aikavälin edellytykset riittävälle asuntotuotannolle AM-ohjelman mukaisesti.

Edistetään tiivistyvään kaupunkiin soveltuvien laadukkaiden asuntojen toteutustapoja ja rakentamista.

Kaavoitetaan alueet siten, että myös kohtuuhintaiselle asumiselle on tarjolla tontteja eri puolella kaupunkia.

Elinvoimainen Helsinki

Kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki

Helsingin erityispiirteitä ja Helsingille tyypillistä kulttuuriympäristöä ylläpidetään, vahvistetaan ja kehitetään osana tiivistyvää kaupunkia.

Merellistä Helsinkiä vahvistetaan. Vesiliikennettä edistetään ja parannetaan merenrannan ja saariston virkistysmahdollisuuksia ja saavutettavuutta. Huolehditaan matkailun ja merellisten elinkeinojen kehittymismahdollisuuksista.

Eteläsataman ja koko kaupungin merellisestä imagosta huolehditaan ja sitä markkinoidaan kaupunkisuunnittelun keinoin.

Suomen yritysmyönteisin kaupunki

Varataan riittävästi alueita yritystoiminnan tarpeisiin ja taataan myös tuotannollisen toiminnan mahdollisuudet säilyä ja laajentua.

Varmistetaan työvoiman ja työpaikkojen sekä kuluttajien ja kaupan kohtaaminen kaavoittamalla asuntoja, palveluita ja työpaikkoja keskustoihin ja hyvien pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle.

Edistetään työpaikkojen sijoittumista eri kaupunginosiin ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja.

i planerna.

Verket förbereder sig på extrema väderförhållanden i planeringen av kvartersområden och gatu- och parkområden genom att beakta bekämpningen av översvämningar, hanteringen av dagvatten, grönskan i staden och miljöns mikroklimat.

De strategiska riktlinjerna för parkeringspolitiken verkställs och möjligheterna att förverkliga parkeringslösningar i områdena utreds.

Mångsidiga boendealternativ i det växande Helsingfors

Förutsättningarna för tillräcklig bostadsproduktion inom den nära framtiden och på lång sikt tryggas i enlighet med BM-programmet.

Möjligheterna att förverkliga och bygga högkvalitativa bostäder som lämpar sig för en allt tätare stad främjas.

Områden planläggs så att också tomter för boende till ett rimligt pris finns tillgängliga i olika delar av staden.

Ett livskraftigt Helsingfors

En internationellt känd och attraktiv stad

Helsingfors särdrag och den för Helsingfors typiska kulturmiljön upprätthålls, förstärks och utvecklas som en del av den allt tätare staden.

Det maritima Helsingfors stärks. Sjötrafiken främjas och rekreationsmöjligheterna på havsstranden och i skärgården och deras tillgänglighet förbättras. Utvecklingsmöjligheterna för turismen och sjönäringar tas hand om.

Södra hamnens och hela stadens maritima image värnas om och marknadsförs genom stadsplaneringen.

Finlands mest företagsvänliga stad

Tillräckligt med områden reserveras för företagsverksamhetens behov och möjligheterna att bevara och utvidga produktionsverksamheten tryggas.

Genom att planlägga bostäder, tjänster och arbetsplatser i centrumen och vid goda cykel- och kollektivtrafikförbindelser säkerställer man att arbetskraften och jobben samt konsumenterna och handeln möter varandra.

Man strävar efter att fördela nya jobb mellan olika stadsdelar och att öka antalet jobb särskilt i östra

Osana muita vaikutusarviointeja otetaan huomioon hankkeiden elinkeinovaikutukset.

Huolehditaan lentoaseman, sataman sekä tavaraliikenteen terminaalien hyvästä saavutettavuudesta ja terminaalien välisistä hyvistä liikenneyhteyksistä.

Uudistumalla kilpailukykyä

Uusia asuin- ja työpaikka-alueita sekä yliopisto- ja korkeakoulualueita hyödynnetään uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämis-, kokeilu- ja käyttöönottoympäristöinä. Niitä varten tehdään tarvittavat kaavat ja liikennesuunnitelmat.

Edistetään uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialueita ja houkuttelevia sijaintipaikkoja cleantech -alojen yrityksille

Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Kaavoissa varataan riittävästi tilaa kulttuuritoiminnoille ja taiteen näkymistä kaupunkiympäristössä vahvistetaan.

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Nuorille tilaa kuulua ja loistaa, ikääntyvistä huolehditaan, helsinkiläisten liikunta lisääntyy

Kaupunkia suunnitellaan siten, että se tarjoaa edellytykset hyvälle kaupunkielämälle ja ihmisten kohtaamiselle.

Kaupunginosia kehitetään monipuolisina ja siten, että palvelut ovat hyvin saavutettavissa. Ympäristö on viihtyisä ja tarjoaa jokaiselle mahdollisuuksia omaehtoiseen toimintaan.

Kaupunkitila suunnitellaan ihmisen mittakaavaan.

Edistetään liikkumisen tarjoamista palveluna. Jalankulkija otetaan huomioon ensimmäisenä. Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet, reitit ja verkostot suunnitellaan sujuviksi, jatkuviksi ja houkutteleviksi koko Helsingin alueella.

Kaavoissa varataan riittävästi tilaa virkistysalueille ja liikuntaan. Virkistysreitistöt ja viherverkostot suunnitellaan jatkuviksi ja hyvin saavutettaviksi.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Helsingfors.

Projektens inverkan på näringslivet beaktas som en del av andra konsekvensbedömningar.

Verket ser till att flygplatsen, hamnen och terminalerna för godstrafiken är tillgängliga och trafikförbindelserna mellan terminalerna smidiga.

Konkurrenskraft genom förnyelse

De nya bostads- och arbetsplatsområdena och universitets- och högskoleområdena utnyttjas som miljöer för utveckling, testning och ibruktagande av nya produkter och tjänster. De nödvändiga detaljplanerna och trafikplanerna för dessa bereds.

Utvecklingen och ibruktagandet av nya miljö- och energiteknologier främjas. Pilotområden för lösningar som bygger på förnybar energi och energieffektivitet planeras, likaså lockande lokaliseringsorter för företag inom cleantech-branscherna.

Kulturen gläder och attraherar

I detaljplanerna reserveras tillräckligt med utrymme för kulturfunktioner, och konst börjar synas mer i stadsmiljön.

Välmående helsingforsare

Utrymme för de unga att höras och lysa, de äldre tas om hand, helsingforsarna börjar röra på sig mer

Staden planeras så att den erbjuder förutsättningar för ett bra stadsliv och bemötande av människor.

Stadsdelar utvecklas mångsidigt och tjänsterna görs tillgängliga. Miljön är trivsam och erbjuder invånarna möjligheter till egen verksamhet.

Stadsrummet planeras i människans skala.

Mobilitetstjänster erbjuds och främjas. Fotgängare beaktas i första rummet. Smidiga, oavbrutna och lockande förbindelser för gång- och cykeltrafiken, rutter och nätverk planeras i hela Helsingfors.

I detaljplanerna reserveras tillräckligt med utrymme för rekreationsområden och idrott. Friluftslederna och grönområdena blir sammanhängande och tillgängliga.

Demokratin och delaktigheten stärks

Avoin ja osallistava Helsinki

Kaupunkisuunnitteluun liittyviä verkkopalveluja ja verkossa tapahtuvaa vuorovaikutusta parannetaan.

Asiakkaille tarjotaan sujuvat ja integroidut palvelut. Asukas- ja asiakasnäkökulmaa korostetaan jokaisen työntekijän henkilökohtaisessa työn laadussa.

Nuorille suunnattuja vuorovaikutusmenetelmiä parannetaan.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksentekoon liittyvää viestintää parannetaan.

Kaupunkisuunnitteluun liittyvää alueellista viestintää ja vuorovaikutusta parannetaan etenkin strategisesti merkittävien täydennysrakentamisalueiden osalta.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Tuottavuus paranee prosesseja uudelleen muotoilemalla ja sujuvoittamalla.

Merkittävistä kaavoitus- ja liikennesuunnitteluhankkeista tehdään laajennetut taloudellisuus- ja elinkeinovaikutusten arvioinnit.

Liikennejärjestelmän suunnittelua ja liikennehankkeiden arviointia kehitetään niin, että otetaan huomioon maankäyttövaikutukset ja kaupungin toiminnalliset tarpeet. Liikennehankkeiden osalta muodostetaan ja ylläpidetään rahoitukseltaan realistista pitkän aikavälin toimenpideohjelmaa.

Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö

Johtaminen on osaavaa, vastuullista, osallistavaa ja tuloksellista.

Hyvinvoiva henkilöstö on tavoitteiden toteuttamisen edellytys. Yhdessä tekemisen toimintakulttuuria kehitetään.

Osaamista johdetaan strategisten painopisteiden suuntaisesti. Osaamisen siirtämisellä ja jakamisella tuetaan tulostavoitteiden toteutumista sekä esimiesten jaksamista.

Seutu- ja viranomaisyhteistyöllä parannetaan yhteisten tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksia.

Tehokkaat ja toimivat tukipalvelut

Ett öppet och inkluderande Helsingfors

Stadsplaneringens webbtjänster och växelverkan på webben förbättras.

Kunderna får flexibel och integrerad service. Invånar- och kundperspektivet framhävs personligen i arbetskvaliteten hos varje anställd.

Ungdomarnas kanaler för växelverkan förbättras.

Kommunikationen om beslutsfattandet i stadsplaneringsnämnden förbättras.

Områdesspecifik kommunikation och växelverkan om stadsplaneringen förbättras speciellt i fråga om strategiskt viktiga kompletteringsbyggområden.

Balanserad ekonomi och bra ledarskap

Ekonomin kommer i balans, och produktiviteten förbättras

Produktiviteten förbättras genom att processer formas om och görs smidigare.

Vid betydande planläggnings- och trafikplaneringsprojekt utarbetas utvidgade bedömningar av konsekvenserna för ekonomin och näringslivet.

Planeringen av trafiksystemet och bedömningen av trafikprojekt utvecklas med beaktande av effekterna på markanvändningen och stadens funktionella behov. Ett åtgärdsprogram på lång sikt med en realistisk finansiering inrättas och upprätthålls för trafikprojekt.

Skickligt ledarskap och kunnig personal

Ledarskapet är kompetent, deltagande och resultatrikt.

Välmående personal är en förutsättning för att målen ska uppnås. Verksamhetskulturen som bygger på gemenskaps-anda utvecklas.

Kunskaperna leds i samma riktning som de strategiska prioritetsområdena. Överföring och delning av kunskap stöder uppnåendet av resultatmålen och chefernas ork.

Genom regionalt samarbete och samarbete med myndigheter förbättras möjligheterna att uppnå de gemensamma målen.

Effektiva och fungerande stödtjänster

Hyödynnetään sähköisiä vuorovaikutuskanavia ja sosiaalista mediaa.

Avataan viraston tietovarastoja suunnitelmallisesti yhteistyökumppaneille ja kuntalaisille (avoin data).

Kaupungin toimitilojen käytön kehittäminen kytketään yhteen kaavoituksen kanssa.

Hankintojen ympäristövastuuta lisätään.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Eläköitymiseen on varauduttu käymällä läpi kaupunkisuunnitteluviraston tulevaisuuden osaamistarpeet, joiden perustana ovat kaupungin strategiset tavoitteet. Osaamistarpeiden pohjalta on määritelty kriittiset ammattiryhmät, joissa osaamisen korvaaminen on vaikeaa. Nykyinen henkilöstörakenne ja -määrä tukevat pääosin tavoitteiden toteuttamista.

Osaamisen kehittämisohjelmassa hyödynnetään viraston henkilöstön asiantuntemusta ja osaamisen jakamista. Painopisteinä ovat laatuun, prosessin hallintaan, kaavataloudelliseen, yhteiskuntataloudelliseen ja vaikutusarviointeihin liittyvä osaaminen. Esimiestyön kehittämisessä painopisteet ovat johtamisessa ja työhyvinvoinnissa.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Virasto ei lisää toimitiloja. Vireillä olevan teknisten virastojen yhteisen tilahankkeen tavoitteena on toiminnallisuuden parantamisen ohella myös tilatehokkuuden kasvattaminen.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Virasto seuraa määrä- ja talousmittareissaan kaupunkisuunnittelun kokonaismenoja suhteessa asukaslukuun. Mittari on samalla tasolla kuin vertailtavissa olevalla naapurikunnalla.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tietotekniikkaohjelman painopistealueiden toteutumisen keskeisiä toimia ovat:

— Virasto on vahvasti mukana sekä kaupunkiyhteisissä että teknisen sektorin yhteishankkeissa. Ydintoiminnan kehittäminen toteutetaan ottaen huomioon kaupungin

Elektroniska kommunikationskanaler och de sociala medierna utnyttjas.

Verkets datalager öppnas systematiskt för samarbetspartner och kommuninvånare (öppna data).

Utvecklingen av hur stadens verksamhetslokaler utnyttjas kopplas samman med planläggningen.

Miljöansvarets betydelse vid upphandlingar ökas.

Verkets personalplan 2016–2018

Stadsplaneringskontoret har förberett sig på pensionsavgångarna genom att gå igenom de framtida kompetensbehoven som bygger på stadens strategiska mål. På basis av kunskapsbehoven har man fastställt kritiska yrkesgrupper i vilka det är svårt att ersätta anställdas kompetens. Den nuvarande personalstrukturen och antalet anställda stöder för det mesta uppnåendet av målen.

I programmet för kompetensutveckling strävar man att utnyttja sakkunskapen hos förvaltningens personal och möjligheterna att dela med sig av sitt kunnande. Kunskaper som hänför sig till kvaliteten, processhanteringen, detaljplaneekonomin, samhällsekonomin och bedömningen av konsekvenserna prioriteras. I utvecklingen av chefsarbetet prioriteras ledarskapet och välbefinnandet i arbetet.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Verket kommer inte att öka volymen för verksamhetslokalerna. Målet med det aktuella projektet för ett gemensamt hus för stadens förvaltningar inom den tekniska sektorn är utom att förbättra funktionaliteten också att öka lokaleffektiviteten.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Verket följer upp stadsplaneringens totalkostnader i relation till invånarantalet med sina kvantitativa och ekonomiska mätare. Mätaren är på samma nivå som i den jämförbara grannkommunen.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Centrala åtgärder för att genomföra prioriteringarna i IT-programmet är följande:

— Verket deltar aktivt i gemensamma projekt både på stadens nivå och inom den tekniska sektorn. Kärnverksamheten utvecklas med beaktande av

kokonaisuus ja kokonaisarkkitehtuuriperiaatteet
— Virasto jatkaa avoimen datan saatavuuden parantamista
— Laatutyön tuloksena tuottavuutta parannetaan

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköisen asioinnin kehittämisessä keskeisiä toimia ovat:

— Kaupunkitasoisen palautejärjestelmän hyödyntäminen viraston asiakaspalvelun parantamisessa
— Selvitys siitä, miten voidaan edistää suunnitelmien julkaisemista avoimena datana
— Kaupungille kehitettävän 3D-kaupunkimallin hyödyntäminen vuorovaikutuksessa

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Yleiskaavaehdotus valmistellaan päätöksentekoon.

Laaditaan strategiaohjelman mukaisesti asemakaavoja noin 5 500 asunnon rakentamisen mahdollistamiseksi pääosin raideliikenteen palvelualueelle (500 000 k-m2).

Asemakaavoitetusta asuntokerrosalamäärästä on täydennysrakentamista vähintään 150 000 k-m2, mikä tarkoittaa noin 1 650 asuntoa.

Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan kasvaa 0,2 % -yksikköä edellisvuoden toteumasta ja joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä kasvaa 0,2 % -yksikköä edellisvuoden toteumasta.

Malmin lentokenttäalueen asemakaavoituksen käynnistäminen: Fallkullanpuiston asemakaava, lentokenttärakennuksen ja hangaarin suojelukaava sekä Malmin raitiotie- ja liikenneyhteydet Kivikon ja Tattariharjun välillä.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Laaditaan yleiskaavan toteuttamisohjelmaluonnos yhdessä kaupunginkanslian, kiinteistöviraston ja rakennusviraston kanssa.

Turvataan yritysten toimintaedellytykset ja elinkeinoelämän toimivuus laatimalla riittävästi ja oikea-aikaisesti toimitilakaavoja kaupunkirakenteen ja saavutettavuuden kannalta hyville paikoille.

Keskusta-alueiden kävely-ympäristön toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen laatu paranee. Vuonna 2016 kehitetään seurantamenetelmä laadun mittaamiseksi.

Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen

staden som helhet och principerna för helhetsarkitektur
— Verket fortsätter förbättra tillgången till öppna data
— Produktiviteten ökas som resultat av kvalitetsarbetet

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Centrala åtgärder i utvecklingen av e-tjänster är följande:

— Ett responssystem på hela stadens nivå utnyttjas i att förbättra kundservicen vid verket
— En utredning görs upp om hur man kan främja publiceringen av planer som öppna data
— En 3D-modell som utvecklas för staden utnyttjas i växelverkan

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Utkastet till generalplan bereds för beslutsfattande.

Detaljplaner utarbetas i enlighet med strategiprogrammet så att det blir möjligt att bygga 5 500 bostäder främst inom områden med spårtrafik (500 000 m² vy).

Av den detaljplanelagda bostadsvåningsytan används minst 150 000 m² vy, som motsvarar minst 1 650 bostäder, för kompletteringsbyggande.

Kollektivtrafikens andel i morgontrafiken mot centrum ökar med 0,2 procentenheter jämfört med utfallet året innan och kollektivtrafikens andel i tvärtrafiken ökar med 0,2 procent-enheter jämfört med utfallet året innan.

Planläggningen av Malms flygplatsområde inleds: detaljplanen för Fallkullaparken, skyddsdetaljplanen för flygplatsbyggnaden och hangaren och Malms spårvägs- och trafikförbindelser mellan Stensböle och Tattaråsen.

Övriga verksamhetsmål

Ett utkast till genomförandeprogram för generalplanen görs upp i samarbete med stadskansliet, fastighetskontoret och byggnadskontoret.

Verksamhetsförutsättningarna för företag och ett fungerande näringsliv säkerställs genom att det i rätt tid utarbetas tillräckligt med detaljplaner för verksamhetslokaler på platser med bra stadsstruktur och tillgänglighet.

Den funktionella och stadsbildsmässiga kvaliteten på gångmiljöerna i centrumområdena förbättras. År 2016 utvecklas en uppföljningsmetod för kvalitetsmätning.

Den sammanlagda andel av alla resor som sker till fots,

yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa verrattuna vuoden 2013 tasoon.

Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 % vuodessa.

Yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa tuetaan toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena on pyöräilyn lisääminen ja turvallisuuden edistäminen.

med cykel och med kollektivtrafik ökar jämfört med 2013 års nivå.

Den årliga nedgången i det sammanlagda antalet personer som skadas och omkommer i trafikolyckor är minst 2 %.

Stadsplaneringskontoret stöder i samarbete med andra förvaltningar åtgärder som främjar cykelåkning. Målet är att cykelåkningen ska öka och säkerheten förbättras.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Hallintokuntakohtainen sitova energiansäästötavoite on 10 % vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet.

Ympäristöä koskevat sitovat tavoitteet 2016

Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan kasvaa 0,2 % -yksikköä edellisvuoden toteumasta.

Joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä kasvaa 0,2 % -yksikköä edellisvuoden toteumasta.

Energieffektivitets- och miljömål

Förvaltningens bindande energisparmål är 10 % av den totala energiförbrukningen år 2010, inklusive de tidigare årens energisparmål.

Miljömål för 2016

Kollektivtrafikens andel i morgontrafiken mot centrum ökar med 0,2 procentenheter jämfört med utfallet året innan.

Kollektivtrafikens andel i tvärtrafiken ökar med 0,2 procent-enheter jämfört med utfallet året innan.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Kaupunkisuunnittelun menot €/asukas– Stadsplaneringsutgifter, €/invånare	41	43	43	41	41	41
Kaupunkisuunnittelun menot €/ kaavoitettu kokonaiskerrosala, k-m^2– Stadsplaneringsutgifter, €/planlagd våningsyta totalt, m² vy	16	20	20	20	20	20
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Kaavoituksen mahdollistamat asunnot, kpl– Bostadsproduktion som nya detaljplaner medger, st.	6 300	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
Kaavoitettu kokonaiskerrosala, k-m^2– Planlagd våningsyta totalt, m² vy	1 127 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Joukkoliikenne-etuudet sisältävien tulosuuntien määrä liikennevaloliittymissä (kpl) – Antal infarter med kollektivtrafikspriorit ering i signalreglerade	27	120	80	80	80	80

korsningar, st.

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	105	104	106	106	107	108

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	9 387	9 387	9 387	9 387	9 387	9 387
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare						
Hallintokunnan oma mittari– Förvaltningens egen mätare						

5 21 Kiinteistötoimi – Fastighetsväsendet

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	705 987	710 587	708 230	739 670	739 770	750 173	761 878
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	260 675	276 437	276 033	285 440	285 192	285 192	285 192
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***445 312***	***434 150***	***432 197***	***454 230***	***454 578***	***464 981***	***476 686***
Poistot - Avskrivningar	156 964	170 726	179 564	174 555	174 555	174 560	174 560
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***288 349***	***263 424***	***252 633***	***279 675***	***280 023***	***290 421***	***302 126***
Tuottotavoite - Avkastningsmål	248 000	250 000	250 000	252 000	252 000	254 000	256 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***40 349***	***13 424***	***2 633***	***27 675***	***28 023***	***36 421***	***46 126***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,7	-0,3	4,1	4,1	1,4	1,6
Menot - Utgifter		6,0	-0,1	3,3	3,2	0,0	0,0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Kiinteistöviraston toimintaan vaikuttavat seuraavat toimintaympäristön muutokset:

- Taloudellisen tilanteen jatkuminen epävarmana
- Asumisen ja maankäytön sekä AM-toteutusohjelman aiheuttamat toimenpiteet
- Uusien alueiden käyttöönoton edellyttämät lisätarpeet suunnittelussa ja pohjatutkimuksissa sekä tontinluovutuksessa
- Kaupungin väestön kasvu ja muun kielisten helsinkiläisten osuuden merkittävä lisääntyminen
- Asunto-ohjelman tuotantotarpeen vaikutus suunnitteluun ja pohjatutkimusten hankintaan
- Kaupungin oman vuokra-asuntotuotannon määrän vähäisyys
- Viraston henkilöstön merkittävä eläköityminen lähivuosina
- Sähköisten asiointipalvelujen tarjoaminen verkossa
- Valmistautuminen teknisten virastojen yhteisiin toimitiloihin ja kaupungin ICT-palvelukeskukseen

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Följande förändringar i omvärlden påverkar fastighetskontorets verksamhet:

- Det fortsatta osäkra ekonomiska läget
- De ändringsbehov som programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet) medför
- Tilläggsbehov i planering och grundundersökningar då nya områden tas i bruk och tomter överlåts
- Befolkningstillväxten och den betydande ökningen i andelen invånare med främmande modersmål i staden
- Konsekvenserna av produktionsbehovet i bostadsprogrammet för planering och för upphandling av grundundersökningar
- Den låga volymen av stadens egen hyresbostadsproduktion
- En betydande andel av de anställda vid verket går i pension under de närmaste åren
- Tillgången till elektroniska tjänster på webben
- Förberedelserna på gemensamma lokaler för stadens

- Tietotekniikan, verkkopalveluiden ja paikkatietopalveluiden kehittämistarpeet
- Tarve maksuttomien kartta-aineistojen yms. avaamiselle
- Valtakunnalliset hankkeet kolmiulotteisen kiinteistönmuodostuksen toteutuksessa ja paikkatietosektorin kehittämisessä sekä kaupungin 3D-tietomallihanke

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Kiinteistöviraston keskeisimmät haasteet liittyvät AM-ohjelman ja elinkeinostrategian toteuttamiseen. Tämä edellyttää uusien alueiden sekä täydennysrakentamiskohteiden käyttöönottoa ja haastavien kaavaratkaisujen toteuttamista sekä mittavien infrainvestointien rahoittamista ja toteuttamista.

Tehokkaasti rakennettavien kantakaupunki- ja täydennysrakentamisalueiden sekä uudentyyppisten tiiviiden pientaloalueiden luovuttaminen edellyttää tavanomaista enemmän ohjausta ja lisää tontinluovutukseen liittyvää palvelukysyntää. Laajat julkisia hankintoja sisältävät tontinluovutuskilpailut lisäävät myös palvelujen tarvetta. Vaativat kaavaratkaisut, kasvavat myyntitavoitteet, toiminnan avoimuuden lisääminen, laajoja sopimusjärjestelyjä vaativat täydennysrakentamishankkeet sekä erilaiset tontinluovutuskilpailutukset edellyttävät resurssien kohdentamista tehtäviin lisäävät myös kiinteistöviraston työmäärää ja resurssitarpeita. Vuosikymmenen vaihteessa uusittavien asuntotonttien maanvuokrasopimusten suuri määrä (noin 1000 sopimusta) edellyttää myös resurssien uudelleen kohdentamista lisäresurssipanostuksia. Maanvuokralaskutukseen liittyvien tehtävien hoitoa siirretään soveltuvin osin Talpan taloushallintopalvelu -liikelaitos hoidettavaksi.

Geoteknisten palvelujen kysyntä kasvaa samalla kun geoteknisen suunnittelun vaatimustaso kasvaa rakentamisen painottuessa vaativimmille pohjaolosuhteille. Asuntotuotantoprosessin sujuvoittamiseksi esirakentamisprosessin kaupunkitasoista koordinointia tehostetaan ja suunnittelua aikaistetaan. Esirakentamisprosessi on kriittinen asuntotuotannon sujuvuuden näkökulmasta. Esirakentamisprosessia kehitetään tunnistamalla erityisesti hallintokuntien työskentelyn rajapinnassa olevat asiat ja sopimalla toimintatavoista. Tietoutta prosessista ja sovituista käytännöistä levitetään laajasti eri hallintokunnille. Asuntohankkeiden suunnittelua, tonttien toteutuskelpoisuuden suunnittelua ja töiden ohjelmointia tehdään samanaikaisesti yleisten alueiden ja infraverkoston suunnittelun kanssa. Kiinteistövirasto selvittää yhteistyössä

förvaltningar inom den tekniska sektorn och stadens ICT-servicecentral
- Utvecklingsbehovet i fråga om datateknik, nättjänster och tjänster för geografisk information
- Behovet att öppna avgiftsfritt kartmaterial o.d.
- De riksomfattande projekten för tredimensionell fastighetsbildning och utveckling av geoinformationssektorn samt projektet för stadens 3D-datamodell

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

De största utmaningarna för fastighetskontoret hänför sig till genomförandet av BM-programmet och näringslivsstrategin. Detta kräver att nya områden och kompletteringsbyggobjekt tas i bruk, utmanande detaljplanelösningar förverkligas och vidsträckta investeringar i infrastrukturen finansieras och förverkligas.

Överlåtelse av områden som ska utnyttjas för effektivt byggande i innerstaden och för kompletteringsbyggande och nya slags tättbebyggda småhusområden förutsätter mer handledning och ökar efterfrågan på service när det gäller tomtöverlåtelse. Också omfattande tävlingar om tomtöverlåtelse i vilka det ingår offentliga upphandlingar ökar servicebehovet. Krävande lösningar i detaljplanen, ökade försäljningsmål, större öppenhet i verksamheten, kompletteringsbyggobjekt som kräver omfattande avtalsarrangemang och olika tävlingar om tomtöverlåtelse förutsätter resurser och ökar dessutom fastighetskontorets arbetsmängd och resursbehov. Det stora antalet arrendeavtal (ca 1 000) som ska förnyas vid decennieskiftet förutsätter nyallokering av resurserna och tilläggsresurser. Uppgifter inom faktureringen av arrendena överförs i tillämpliga delar till affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten.

Efterfrågan på geotekniska tjänster ökar i takt med kravnivån för den geotekniska planeringen eftersom byggarbetena koncentreras till områden med krävande grundförhållanden. Samordningen av grundberedningen på stadens nivå effektiviseras och planeringen tidigareläggs för att göra bostadsproduktionsprocessen smidigare. Grundberedningsprocessen spelar en kritisk roll för bostadsproduktionens smidighet. Grundberedningsprocessen utvecklas genom att identifiera speciellt de frågor som ligger i gränsytan mellan förvaltningarnas arbete och komma överens om förfaringssätten. Kännedomen om processen och den överenskomna praxisen sprids i vid omfattning till andra förvaltningar. Bostadsprojekten, möjligheterna att bebygga tomterna och byggarbetena planeras samtidigt med de allmänna områdena och infrastrukturen. Fastighetskontoret utreder i samarbete med byggnadskontoret

rakennusviraston kanssa mahdollisuudet toteuttaa asuntohankkeiden ja niitä ympäröivien katu- ja puistoalueiden rakentaminen saman toimijan toteuttamana. Tonttien ja sitä ympäröivien yleisten alueiden esirakentaminen yhdistetään katujen perustustöiden ja infraverkostojen rakentamiseen kustannus- ja aikataulusäästöjen saavuttamiseksi. Pilottina asuntotuotannon sujuvoittamiseksi on tavoitteena käynnistää pohjoisen Pasilan infrarakentaminen vuotta tai jopa kahta ennen normaaliaikataulua.

Virastojen tilakäyttöä tehostamalla ja tiloista luopumalla pyritään pääsemään tasapainoon pitkällä aikavälillä rakennusten kulumisen ja käytettävissä olevan korjausinvestointirahan suhteen. Rakennusten korjausvelka edellyttää tilankäytön tehostamista sekä tiloista luopumista

Tilojen käyttöön liittyvät tarpeet ovat kasvaneet ja ovat edelleen kasvussa, kun käyttäjähallintokunnat haluavat siirtää yhä enemmän tehtäviä tilakeskuksen hoidettavaksi esimerkkinä turvallisuuteen liittyvät kiinteistöjen lukitus, kulunvalvonta ja rikosilmoitusjärjestelmät. Kiinteistön ylläpitovuokralla katetaan kiinteistön ylläpitokustannukset kuten lämmitys, vesi, jätehuolto, kiinteistön huolto ja kunnossapito. Käyttäjien toimintaan liittyvistä ylläpitopalveluista peritään erillinen korvaus.

Vuokra-asuntojen kysyntä on edelleen korkealla tasolla. Kaupungin oma vuokra-asuntotuotanto on poikkeuksellisen vähäistä. Asiakaspalvelun taso pyritään edelleen pitämään laadukkaana, huolimatta siitä, että tarjonta ei pysty vastaamaan kysyntään. Osaston keskeinen palvelupaikka on kaupungin oma sähköinen asiointipalvelu, joka palvelee asiakkaita verkossa ajasta ja paikasta riippumatta.

Kaupunkimittausosaston palvelujen kysyntä on monelta osin vahvasti kytköksissä rakentamisen suhdanteisiin. Kolmiulotteisen kartta- ja kaupunkimalliaineiston tuotantoon vaikuttaa vahvasti kaupungin 3D-tietomallihanke, jonka yhteydessä tulee määrittää ratkaisut perinteisen kartaston ja uuden tietomallin ylläpidon yhteensovittamisesta. Kartastotöitä varten tavoitteena on toteuttaa koko kaupungin kattava ilmakuvaus. Paikkatietojen kysyntä ja käyttö lisääntyy ja monipuolistuu edelleen. Kaupungin paikkatietopalveluiden kehittäminen tulee painottumaan erityisesti aineistojakeluun. Myös aineistojen avaaminen vapaaseen maksuttomaan käyttöön jatkuu resurssien sallimassa tahdissa. Sähköisen asioinnin mahdollistavat järjestelmät otetaan käyttöön johtotietopalvelussa ja kaupunkimittausosaston rakennusvalvontatehtävissä sekä mahdollisesti myös kiinteistönmuodostuksen keskeisimmissä palveluissa.

möjligheterna till att en och samma aktör förverkligar både bostadsprojekt och de omgivande gatu- och parkområdena. Grundberedningen på tomterna och på de omgivande allmänna områdena kopplas ihop med grundläggningen av gator och byggande av infrastruktur för att spara i kostnaderna och förkorta tidtabellen. I syfte att göra bostadsproduktionsprocessen smidigare har verket för avsikt att som ett pilotprojekt börja bygga infrastrukturen i norra delen av Böle ett eller två år tidigare än enligt den normala tidtabellen.

Verket strävar på lång sikt att uppnå balans mellan slitaget på byggnaderna och de tillgängliga anslagen för reparationsinvesteringar genom att effektivisera lokal-användningen och avstå från lokaler. Reparationsskulden för byggnaderna förutsätter detta.

Behoven i fråga om lokalanvändning har ökat och de fortsätter att öka när förvaltningarna vill överföra allt fler uppgifter till lokalcentralen, såsom låsning av fastigheter, passerkontroll och brottsanmälningssystem med anknytning till säkerheten. Underhållshyran för fastigheten täcker kostnaderna för fastighetens underhåll såsom värme, vatten, sophantering, fastighetens vård och underhåll. En separat ersättning tas ut för de underhållstjänster som hänför sig till användarnas verksamhet.

Efterfrågan på hyresbostäder är fortfarande stor. Stadens egen hyresbostadsproduktion är på en exceptionellt låg nivå. Man strävar att fortfarande hålla kundservicen på en hög nivå trots att bostadsutbudet inte kan svara mot efterfrågan. Avdelningens centrala serviceställe är stadens egen webbsida för elektroniska tjänster som är tillgänglig för kunderna oavsett tid och plats.

Efterfrågan på stadsmätningsavdelningens tjänster är till många delar kopplad till konjunkturläget inom byggbranschen. Lösningarna för att sammanjämka upprätthållandet av det traditionella kartmaterialet och den nya datamodellen ska hittas i samband med stadens projekt för en 3D-datamodell, vilket har en kraftig inverkan på produktionen av tredimensionellt kart- och modellmaterial. Målet är att för kartverket genomföra en flygfotografering som omfattar hela staden. Efterfrågan på och användningen av tjänsterna för geografisk information fortsätter kraftigt att öka och bli mångsidigare. Inom stadens geoinformationstjänster prioriteras i synnerhet utvecklingen av materialutdelning. Arbetet på att öppna materialen för fri användning utan avgifter fortsätter i den takt som resurserna medger. System som gör det möjligt att övergå till e-tjänster tas i bruk inom tjänsterna för ledningsuppgifter, stadsmätningsavdelningens byggnadstillsyn och eventuellt också inom de viktigaste tjänsterna för fastighetsbildning.

Kilpailuttaminen

Kiinteistöviraston käyttötalouden ja investointien hankintavolyymistä tilakeskus hankkii 95 %. Tilakeskuksen hankinnoista valtaosa liittyy kiinteistöjen ylläpitoon ja rakennushankkeisiin, joiden kilpailutus toteutuu selkeiden toimintamallien mukaan. Merkittävä osa lopuista hankinnoista kohdistuu maan parantamiseen ja maaperän tutkimiseen liittyviin palveluhankintoihin.

Tilakeskus jatkaa ylläpidon palveluhankintojen kilpailuttamista mm. erikoishuolloissa. Hankintojen toteuttamisen suunnittelussa otetaan huomioon kaupungin omien tuottajaorganisaatioiden Palmian, Staran ja HKR-Rakennuttajan resurssit sekä puitesopimus Helsingin Palvelut Oy:n kanssa. Uusien toteutusmallien käyttämistä rakennushankkeissa selvitetään ja hankintamenettelyjä sekä sopimusmalleja kehitetään edelleen. Puitesopimuskumppanien kilpailutuksessa syvennetään yhteistyötä muiden kaupungin hankintayksiköiden kanssa.

Geotekninen osasto kilpailuttaa keskitetysti kaupungin hallintokuntien tarvitsemat pohjatutkimuspalvelut. Pohjatutkimuspalveluiden hankintamenettelyjä kehitetään yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Riskienhallinta

Kiinteistövirasto huolehtii maankäyttöön liittyvissä hankkeissa kaupungin oikeudellisen aseman turvaamisesta tontinluovutus- ja muin sopimusehdoin. Lisäksi kiinteistövirasto huolehtii siitä, että luovutettavat tontit ovat oikea-aikaisesti rakentamiskelpoisia ja maaperä puhdistetaan viimeistään rakentamisen yhteydessä.

Tilakeskuksessa riskienhallintaa kehitetään edelleen vuoden 2016 aikana erityisesti rakennushankkeissa. Projektisuunnitelmavaiheessa arvioidaan hankkeen riskit ja otetaan ne huomioon mm. hankkeen hankinta- ja toteutusmuotojen valinnassa (esimerkiksi IPT- eli integroitu hankinta- ja toteutusmalli -hankkeet, elinkaarihankkeet, kokonaistaloudellinen kilpailutus myös urakoissa, takuuaikojen pidentäminen jne.) Rakentamisen heikon laadun on todettu olevan merkittävä riski. Riskien pienentämiseksi kehitetään edelleen mm. konseptirakentamista, sopimusmalleja, ohjaamalla suunnittelua tiukemmin ja määrittelemällä kohdekohtaisesti valvontatarve sekä hankkeen valmistumisen jälkeen kiinteistönhoidon osaamistasovaatimus.

Konkurrensutsättning

Lokalcentralens andel av upphandlingsvolymen inom fastighetskontorets driftsekonomi och investeringar är 95 %. Största delen av lokalcentralens upphandlingar hänför sig till fastighetsunderhåll och byggprojekt, där konkurrensutsättningen sker enligt klara handlingsmodeller. En betydande andel av de övriga upphandlingarna är service-upphandlingar i samband med marksanering och grundundersökningar.

Lokalcentralen fortsätter att konkurrensutsätta service-upphandlingarna bl.a. i fråga om specialunderhåll. I planeringen av upphandlingarna beaktar lokalcentralen resurserna vid stadens egna producentorganisationer Palmia, Stara och HSB-Byggherre och ramavtalet med Helsingfors stads Service Ab. Möjligheterna att använda nya genomförandemodeller i byggprojekt utreds och upphandlingsförfarandena och avtalsmodellerna vidare-utvecklas. I konkurrensutsättningen av ramavtalspartner strävar man att fördjupa samarbetet med stadens andra upphandlingsenheter.

Geotekniska avdelningen konkurrensutsätter centraliserat de grundundersökningar som stadens förvaltningar behöver. Förfarandet för upphandling av grundundersöknings-tjänster utvecklas tillsammans med samarbetspartnerna.

Riskhantering

Fastighetskontoret ser till att stadens juridiska ställning tryggas genom villkor om tomtöverlåtelse och andra avtalsvillkor i projekt som hänför sig till markanvändning. Dessutom tar fastighetskontoret hand om att de tomter som överlåts är i byggbart skick i rätt tid och att marken saneras senast i samband med byggandet.

Riskhanteringen vid lokalcentralen utvecklas vidare under år 2016 i synnerhet i fråga om byggprojekt. I projekt-planefasen bedöms riskerna för projektet och de beaktas bl.a. vid val av projektets upphandlings- och genomförande-modell (till exempel IPT-projekt, dvs. projekt som bygger på en integrerad upphandlings- och genomförandemodell, livscykelprojekt, totalekonomisk konkurrensutsättning också vid entreprenader, förlängning av garantitiderna m.m.). Den svaga kvaliteten hos byggandet har konstaterats som en betydande risk. I syfte att minska riskerna utvecklas bl.a. konceptbyggande och avtalsmodeller genom att strikt styra planeringen och bestämma övervakningsbehovet och kom-petenskravnivån för fastighetsunderhållet för varje objekt efter att projektet blivit färdigt.

Tilakeskuksessa harmaan talouden torjunta on viety osaksi tilaajaprosessien toimintaohjeita ja malliasiakirjoja ja toimintaa valvotaan pistokoeluonteisin auditoinnein. Harmaan talouden hallinnassa ennaltaehkäisevää riskien hallintaa laajennetaan myös osaksi poikkihallinnollisten prosessien kehitystyötä. Korjaustarpeiden edelleen kasvaessa ja sisäilmaolosuhteiden vaatimusten kasvaessa tilojen sisäilmaongelmien ennaltaehkäiseminen ja korjaaminen ovat tilakeskuksen keskeisiä painopistealueita.

Viraston henkilöstöriskejä pyritään välttämään ennakoivalla henkilöstösuunnitelmalla ja tunnistamalla kriittiset osaamisresurssit. Viraston sisäisiä henkilöresursseja kohdistetaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimalla tavalla.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kiinteistövirasto tuottaa palveluita kuntalaisille sekä luo edellytyksiä kuntalaisten palveluille. Valtuuston strategiaohjelman kolme strategialuetta vaikuttavat kiinteistöviraston toimintaan painopisteen ollessa kaupunkirakenteessa, asumisessa ja toimitilavuokrauksessa.

Elinvoimainen Helsinki

Suomen yritysmyönteisin kaupunki

Kiinteistövirasto luo edellytykset työpaikkojen määrän kasvulle toteuttamalla yritysmyönteistä tontinluovutus-politiikkaa, mikä käsittää uusien tonttien luovuttamisen, vanhojen sopimusten jatkamisen sekä aktiivisen panostuksen toimitilatonttien kehittämis- ja kaavoitusprojekteihin.

Toimitilatontteja luovutetaan sekä uusilta että nykyisiltä yritysalueilta. Tuotannollisen toiminnan mahdollisuudet säilyä varmistetaan tonttipolitiikalla. Teollisuus- ja varastotonttien pääasiallinen luovutuskohde on Kivikon teollisuusalue. Keski-Pasilan tornialueen luovutuskilpailu järjestetään yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Vanhojen ostoskeskusten kehittämistä jatketaan. Pasila–Vallila–Kalasatama -akselia kehitetään työpaikka- ja yritysvyöhykkeenä. Lisäksi pyritään vaikuttamaan työ-paikkojen sijoittumiseen eri kaupunginosiin, kasvatetaan nykyisten yritysalueiden vetovoimaa ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja.

Työvoiman saatavuuden kannalta keskeinen tekijä on kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta Helsingissä ja

Förebyggandet av den grå ekonomin har vid lokalcentralen gjorts till en del av anvisningarna och modellhandlingarna för beställarprocesserna, och verksamheten övervakas genom auditering av stickprovskaraktär. Den förebyggande hanteringen av risker i anslutning till den grå ekonomin utvidgas också till arbetet på att utveckla de tvär-administrativa processerna. Att förebygga och råda bot på problem med inneluften i lokaler är centrala prioriteringar vid lokalcentralen eftersom reparationsbehoven fortfarande ökar och kraven på inneluftskvaliteten blir högre.

Verket strävar efter att undvika personalrisker genom före-byggande personalplanering och genom att identifiera de kritiska kunskapsresurserna. Verkets interna personal-resurser inriktas på det sätt som den föränderliga om-världen förutsätter.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Fastighetskontoret producerar tjänster för kommun-invånarna och skapar förutsättningar för tjänsterna. De tre strategiområdena i strategiprogrammet påverkar fastighets-kontorets verksamhet, med tonvikt på stadsstrukturen, boendet och uthyrningen av verksamhetslokaler.

Ett livskraftigt Helsingfors

Finlands mest företagsvänliga stad

Fastighetskontoret skapar förutsättningar för ett ökat antal jobb genom sin företagsvänliga tomtöverlåtelsepolitik, vilket innebär överlåtelse av nya tomter, förlängning av gamla avtal och aktiva satsningar på projekt för utveckling och planläggning av tomter för verksamhetslokaler.

Tomter överlåts i både nya och nuvarande företags-områden. Möjligheterna att bevara produktions-verksamheten säkerställs genom tomtpolitik. Industri- och lagertomter överlåts i huvudsak i Stensböle industriområde. Tävlingen om överlåtelse av tornhusområdet i Mellersta Böle ordnas tillsammans med Senatfastigheter. Ut-vecklingen av gamla köpcenter fortsätter. Axeln Böle–Vallgård–Fiskehamnen utvecklas som en zon för arbetsplatser och företag. Man strävar dessutom att främja att nya jobb fördelas mellan olika stadsdelar och öka dragningskraften hos de nuvarande företagsområdena och antalet jobb särskilt i östra Helsingfors.

En viktig faktor med tanke på tillgången till arbetskraft är utbudet av bostäder till rimliga priser i Helsingfors och i

lähialueilla. Riittävän asuntotarjonnan edellytyksenä on, että asunto-markkinoille saadaan lisää toimijoita, rakentajia, rakennuttajia sekä vuokra-asuntojen omistajia. Kiinteistövirasto pyrkii toimillaan luomaan edellytykset kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteiden toteutumiselle AM-ohjelman mukaisesti.

Tilakeskus tarjoaa toimitiloja sekä myymällä että vuokraamalla yrityksille ja yhteisöille.

Ranta-alueilla ja saaristossa tapahtuvaa yritystoiminnan sekä vesiliikenteen kehittymisen mahdollisuuksia edistetään Aaltomittaukset ja aaltomallilaskelmat Helsingin rannikkovesillä -tutkimuksen avulla. Aallonkorkeuskartat julkaistaan vuoden 2016 alussa.

Paikkatietopalveluita kehitetään entistä monipuolisimmiksi viranomaisten, kuntalaisten sekä yritysten tarpeisiin. Paikkatietoaineistojen avaamista jatketaan vapaaseen maksuttomaan käyttöön. Yritykset hyötyvät uusista sähköisen asioinnin ratkaisuista muun muassa johtotietopalvelussa ja rakennusvalvonnan sektorilla.

Uudistumalla kilpailukykyä

Helsingin keskustan elinvoiman vahvistamiseksi kiinteistöviraston toiminta kohdistuu ydinkeskustan (mm. kaupungintalokorttelit), Eteläsataman, Kalasataman, Jätkäsaaren ja Keski-Pasilan kehittämiseen. Lisäksi edistetään keskustan maanalaisten hankkeiden toteutumista.

Östersundomista suunnitellaan uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden ratkaisujen pilottialuetta ja houkutteleva sijaintipaikka cleantech-alojen yrityksille. Geotekninen osasto avustaa Helen Oy:tä maalämmön hyväksikäyttöön perustuvissa energiahankkeissa.

Toimiva Helsinki

Kaupunginosat kehittyvä eloisina ja houkuttelevina

Täydennysrakentamista edistetään kaupungin vuokratonteilla, erityisesti kiinteistöyhtiöiden hallinnassa olevissa kohteissa. Varikkoalueiden kehittämisprojekteilla luodaan uusia toimitiloja ja asuntoja olemassa olevan rakenteen sisälle esim. Koskelan ja Metsälän alueille. Tärkeimmät täydennysrakentamiskohteet ovat talousarviovuonna Malmin Tullivuori, Isonnevantien alue Haagassa, Myllypuro, Herttoniemi ja Roihuvuori.

närområdena. En förutsättning för ett tillräckligt bostadsutbud är att fler aktörer, byggare, byggherrar och ägare till hyresbostäder kommer till marknaden. Fastighetskontoret strävar genom sina egna åtgärder att skapa förutsättningar för genomförande av bostadsproduktionsmålen i enlighet med BM-programmet.

Lokalcentralen erbjuder verksamhetslokaler både genom att sälja och hyra ut lokaler till företag och sammanslutningar.

Möjligheterna att utveckla företagsverksamheten och sjötrafiken i strandområdena och skärgården främjas med en undersökning om vågmätningar och kalkylerade vågmodeller i Helsingfors kustvatten. Våghöjdskartorna publiceras i början av 2016.

Geoinformationstjänsterna utvecklas allt mångsidigare enligt myndigheternas, kommuninvånarnas och företagens behov. Arbetet på att öppna geoinformationsmaterialen till fri användning utan avgifter fortsätter. Företagen får nytta av nya lösningar inom de elektroniska tjänsterna bl.a. inom tjänsterna för ledningsuppgifter och byggnadstillsyn.

Konkurrenskraft genom förnyelse

I syfte att stärka Helsingfors centrums livskraft riktar fastighetskontoret sin verksamhet till utveckling av stadskärnan (bl.a. stadshuskvarteren), Södra hamnen, Fiskehamnen, Busholmen och Mellersta Böle. Dessutom främjar verket genomförande av de underjordiska projekten i stadens centrum.

Enligt planerna blir Östersundom ett pilotområde för förnybar energi och energieffektivitet och ett lockande läge för företag inom cleantech-branscherna. Geotekniska avdelningen hjälper Helen Ab i energiprojekt som bygger på att utnyttja jordvärme.

Ett fungerande Helsingfors

Stadsdelarna utvecklas som levande och lockande

Kompletteringsbyggandet främjas på stadens arrendetomter, speciellt i objekten i fastighetsbolagens besittning. Genom projekt för utveckling av depåområdena skapar man nya verksamhetslokaler och bostäder inom den befintliga stadsstrukturen t.ex. i Forsby och Krämertsskog. De viktigaste kompletteringsbyggobjekten är Tullberget i Malm, Stormyrvägens område i Haga, Kvarnbäcken, Hertonäs och Kasberget.

Geoteknisellä suunnittelulla selvitetään MAL -ohjelman uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamisalueiden maaperän rakennettavuutta ja erilaisten pohjarakentamisratkaisujen kustannuksia. Puhtaiden, heikosti kantavien massojen sijoittaminen Helsingin kuntarajojen sisälle on haasteellista ja edellyttää virastojen yhteistyötä. Liikenteen sujuvuuteen tähtääviä tunneli- ja siltahankkeita kehitetään esimerkiksi Sörnäisten tunneli ja Kruunusillat.

Med hjälp av geoteknisk planering utreds markens byggbarhet i de nya bostadsområdena och områdena för kompletteringsbyggande i MBT-programmet och kostnaderna för olika grundläggningslösningar. Det är en utmaning att förlägga rena massor med svag bärförmåga till områden inom Helsingfors kommungränser och detta kräver samarbete mellan förvaltningar. Tunnel- och broprojekt som syftar till att göra trafiken smidigare utvecklas, t.ex. Sörnäs trafiktunnel och Kronbroarna.

Kaupunginosien keskuksia vahvistetaan monipuolisella täydennysrakentamisella ja kaupunkiympäristön uudistamisella. Painopistealueena ovat poikittaiset joukkoliikenneyhteydet ja niiden mahdollistamat uudet toimintojen tiivistymät.

Stadsdelscentrumen stärks genom mångsidigt kompletteringsbyggande och förnyelse i stadsmiljön. Tvärgående kollektivtrafik prioriteras, likaså nya verksamhetskluster som denna trafik möjliggör.

Muunkielisten eli muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien helsinkiläisten määrä on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina. Monipuolisen ja tasapainoisen asukasrakenteen turvaamiseen kaupungin eri alueilla on kiinnitetty huomiota kaupungin asuntopolitiikassa. Tavoitteeseen on pyritty mm. sekoittamalla asumisen eri hallintamuotoja uustuotantoalueilla ja vanhoilla asuinalueilla täydennysrakentamisen keinoin. Riittävä kohtuuhintainen asuntotarjonta eri puolilla kaupunkia tukee tasapainoista kehitystä.

Antalet invånare med främmande modersmål, dvs. annat än finska eller svenska, har avsevärt ökat under de senaste åren. I stadens bostadspolitik har man fäst avseende på att säkerställa en mångsidig och balanserad invånarstruktur i stadens olika områden. Man har försökt uppnå målet bl.a. genom att blanda olika besittningsformer för boende i nyproduktionsområdena och genom att kompletteringsbygga i de gamla bostadsområdena. Ett tillräckligt utbud av bostäder med rimliga priser i olika delar av staden främjar en balanserad utveckling.

Kaupungin vuokra-asuntojen välityksessä tavoitteena on luoda ja ylläpitää tasapainoisia asukasrakenteita vuokrataloissa ja asuinalueilla. Tavoitteen toteutumista seurataan Tietokeskuksen ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa.

Målet för förmedlingen av stadens hyresbostäder är att skapa och upprätthålla en balanserad invånarstruktur i hyreshusen och bostadsområdena. I vilken grad målet uppnås följs upp med faktacentralen och Helsingfors stads bostäder Ab.

Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut

Invånarna får flexibel och integrerad service

Kaikki asunto-osaston palvelut ovat saatavissa kaupungin sähköisessä asiointipalvelussa. Palvelu on kustannustehokas, helppokäyttöinen ja joustava. Vuokra-asunnon ja asumisoikeusnumeron hakemisessa sähköisten asiointipalvelujen käyttö on korkealla tasolla. Sähköinen palvelu on tarjolla myös hitas- asioissa sekä korjaus- ja energia-avustuksissa.

Bostadsavdelningens alla tjänster är tillgängliga på webbplatsen för stadens elektroniska tjänster. E-tjänsterna är kostnadseffektiva, lätta att använda och flexibla. E-tjänster används flitigt vid ansökan om hyresbostad och bostadsrättsnummer. E-tjänster kan utnyttjas även i fråga om hitasbostäder och ansökan om reparations- och energibidrag.

Palvelujen laatutasoa on nostettu vuorovaikutteisuutta lisäämällä. Joskus se on edellyttänyt suoraa yhteyttä taustajärjestelmään, jolloin välitön palautetieto on mahdollinen. Palvelussa asiakas saa käyttöönsä tapahtumatilin, jonne hakemus ja asian käsittelytiedot tallentuvat.

Servicens kvalitetsnivå har höjts genom att öka möjligheterna till växelverkan. Ibland har detta förutsatt en direkt förbindelse till bakgrundssystemet, vilket har gjort det möjligt med direkt respons. Kunden får tillgång till sin egen ärendemapp i vilken ansökan och uppgifterna om behandlingen av ansökan sparas.

Asunto-osasto on ottanut huomioon uudet asumiskonseptit markkinoinnissa eri kohderyhmille. Tuotteita ovat mm. senioriasunnot, autottomat talot, savuttomat talot, työ-

Bostadsavdelningen har beaktat de nya boendekoncepten i sin marknadsföring för olika målgrupper. Produkter är bl.a. seniorbostäder, bilfria hus, rökfria hus, hus med arbetsrum,

huoneelliset asunnot, taiteilija- ja ateljeeasunnot sekä puutaloalueet. Hakijat voivat halutessaan kohdistaa hakemuksensa näihin tuotteisiin.

Yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa edistetään tyyppipäiväkotien ja muiden päiväkotikäyttöön soveltuvien tilojen käyttöönottoa sekä valmiiden tai helposti rakennettavien moduulirakennusten käyttöä leikkipuistorakennusten korvaajina.

Puuttuvien hissien rakentamista edistetään sekä valtion että kaupungin hissien rakentamiseen tarkoitetuilla avustuksilla. Vuosittain rakennetaan noin 60 hissiä.

Kaupungin toiminta on kestävää, vaikuttavaa ja tehokasta

Vastuullisen energiapolitiikan työkaluksi energiansäästö

Kaupungin omistamien rakennusten energiatehokkuutta parannetaan korjauksien ja ylläpidon avulla sekä vaikuttamalla tilojen käyttäjien käyttötottumuksiin. Uudis- ja peruskorjaushankkeissa rakennukselle asetetaan energiatehokkuustavoitteet. Energiatehokkuustavoitteissa valmistaudutaan v. 2019 alusta voimaan tuleviin lähes nollaenergiarakentamisen vaatimuksiin. Suunnittelun ohjauksella ja mallidetaljiohjeistuksella edistetään turvallisia ja kestäviä rakenneratkaisuja ja elinkaarikustannusten minimointia. Kiinteistönhoidossa energianhallintapalvelut on eriytetty erilliseksi palvelupaketiksi, jolloin se voidaan tarvittaessa hankkia erikseen energianhallintapalveluihin erikoistuneilta osaajilta. Taloautomaation uudistusten yhteydessä rakennukset pyritään liittämään etävalvonnan piiriin energiansäästön tehostamiseksi. Kulutusseuranta on automaattisessa lämmön- ja sähkönkulutustietojen kirjauksessa, mikä parantaa tietojen tarkkuutta ja vertailtavuutta.

Uudisrakentamisessa edistetään energiatehokkaita ratkaisuja. Tähän pyritään käyttämällä tontinluovutuskilpailujen yhtenä laatukriteerinä energiatehokkuutta ja uusiutuvien energiamuotojen käyttöä. Tontinluovutusehtoihin sisällytetään rakennusten energiatehokkuutta koskevat ehdot.

Geotekninen osasto panostaa yleisten alueiden rakentamisen ja ylläpidon energia- ja materiaalitehokkuuden parantamiseen osallistumalla ylijäämämassojen hyödyntämistä ja purkumateriaalien uudelleen käyttöä ja kierrätystä palveleviin toimenpiteisiin.

konstnärs- och ateljébostäder och trähusområden. Sökandena kan rikta sina ansökningar till dessa produkter om de så vill.

I samarbete med stadsplaneringskontoret främjas ibruktagandet av s.k. typdaghem och andra lokaler som lämpar sig för daghemsbruk och användningen av färdiga eller lättbyggda modulbyggnader med vilka man kan ersätta lekparksbyggnader.

Byggande av hissar där sådana saknas främjas med såväl statliga som kommunala bidrag avsedda för hissbyggen. Årligen byggs det ca 60 hissar.

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv

Energisparande – ett redskap för ansvarsfull energipolitik

Energieffektiviteten i byggnader i stadens ägo förbättras med hjälp av reparationer och underhåll, och genom att påverka användningsvanorna hos lokalinnehavarna. I fråga om nybyggnads- och ombyggnadsobjekt sätter man upp mål för energieffektiviteten i byggnaderna. Verket förbereder sig på de energieffektivitetskrav som kommer att träda i kraft räknat från ingången av 2019 och som förutsätter nästan nollenergibyggande. Genom planeringsstyrning och detaljerade modellanvisningar främjar verket säkra och hållbara konstruktionslösningar och minimering av livscykelkostnaderna. Inom fastighetsunderhållet har tjänsterna för energihantering gjorts till sin egen servicehelhet, vilket gör det möjligt att vid behov separat anskaffa tjänsten hos specialister inom energihantering. I samband med förnyelser inom husautomationen strävar man att ansluta husen till fjärrövervakningen för att effektivisera energibesparingen. Inom konsumtionsuppföljningen har man övergått till automatisk registrering av värme- och elförbrukningsuppgifterna, vilket förbättrar uppgifternas exakthet och jämförbarhet.

Inom nybyggandet främjas energieffektiva lösningar. Detta sker genom att energieffektivitet utgör ett av kvalitetskriterierna i tomtöverlåtelsetävlingarna, likaså användning av förnybara energiformer. I tomtöverlåtelseavtal upptas villkor om energieffektivitet.

Geotekniska avdelningen satsar på att förbättra energi- och materialeffektiviteten inom byggandet och underhållet av allmänna områden genom att delta i åtgärder som främjar att överskottsmassor utnyttjas och rivningsmaterial återanvänds och återvinns effektivare.

Hanasaari–Vuosaari yhteiskäyttötunnelin geoteknisen suunnittelun jatko kytkeytyy voimalaitosratkaisuihin. Lisäksi Östersundomin energiahuoltoa palvelevan uuden yhteiskäyttötunnelin suunnittelu käynnistyy. Ilmastomuutokseen liittyen parannetaan tulva- ja hulevesien sekä lumen hallintaa sekä sään ääri-ilmiöihin varautumista osallistumalla maanalaisen lumenkäsittelylaitoksen suunnitteluun.

Kaupunkirakenteen eheytyminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta

Kaupunkirakennetta eheytetään raideliikenneverkkoon tukeutuen

Raideliikenteen suunnittelu etenee samanaikaisesti maankäytön suunnittelun kanssa Jätkäsaaressa, Kalasatamassa, Pasilassa ja Kruunuvuorenrannassa. Geoteknisesti suurimmat panostukset kohdistuvat Laajasalon raideliikenneyhteyteen, Raide-Jokeriin ja Pisaraan. Geotekninen osasto ohjaa osaltaan myös Helsingin ja Tallinnan välisen kiinteän yhteyden toteutettavuustarkasteluja.

Metroasemien ja rautatieasemien vaikutusalueelta luovutetaan tontteja sekä toimitila- että asuntorakentamiseen. Tällaisia kohteita on Malmin, Ilmalan, Kalasataman, Herttoniemen, Itäkeskuksen, Puotilan, Myllypuron ja Mellunkylän asemien läheisyydessä.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

AM-ohjelman toteuttamiseksi varataan tontteja ja järjestetään erityyppisiä tontinluovutuskilpailuja. Pientalorakentamista edistetään varaamalla tontteja omatoimiseen, tuottajamuotoiseen ja rakennuttajakonsulttivetoiseen rakentamiseen. Omatoimista rakentamista ja rakennuttamista tuetaan luovuttamalla omakotitontteja ja edistämällä ryhmärakentamishankkeita.

Puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä edistetään.

Asunto-osaston markkinoinnille uudet konseptit asettavat haasteen; oikeat kohderyhmät on löydettävä ja erityispiirteet on huomioitava asuntoja esiteltäessä ja tarjottaessa.

Den fortsatta geotekniska planeringen av sambrukstunneln Hanaholmen–Nordsjö är kopplad till stadens kraftverkslösningar. Dessutom inleds planeringen av en ny sambrukstunnel för energiförsörjningen i Östersundom. Bland åtgärderna för att förebygga klimatförändringen förbättrar staden hanteringen av översvämningsvatten, dagvatten och snö och förbereder sig bättre för extrema väderfenomen genom att delta i att planera en underjordisk snöbehandlingsanläggning.

Stadsstrukturen kompletteras med bättre tillgänglighet och smidighet som resultat

Stadsstrukturen kompletteras med fokus på spårtrafiknätet

Planeringen av spårtrafiken fortskrider i samma takt som planeringen av markanvändningen på Busholmen, i Fiskehamnen, i Böle och i Kronbergsstranden. De största geotekniska satsningarna gäller spårvägsförbindelsen till Degerö, Spår-Jokern och centrumslingan. Geotekniska avdelningen styr för sin del granskningarna för möjligheterna att bygga en fast förbindelse mellan Helsingfors och Tallinn.

Inom metro- och järnvägsstationernas influensområden överlåts det tomter för byggande av både verksamhetslokaler och bostäder. Sådana objekt finns i närheten av stationerna i Malm, Ilmala, Fiskehamnen, Hertonäs, Östra centrum, Botby gård, Kvarnbäcken och Mellungsby.

Mångsidiga boendealternativ i det växande Helsingfors

Genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning implementeras med tomtreserveringar och olika slags tomtöverlåtelsetävlingar. Småhusbyggande främjas genom att tomter reserveras både för självbyggeri och för byggande i producenters och byggherrekonsulters regi. Staden stöder sådana som själva vill bygga eller låta bygga genom att upplåta egnahemstomter och främja projekt för gruppbyggande.

Staden främjar träbyggande och användning av förnybara byggmaterial och sådana byggmaterial som belastar miljön så lite som möjligt.

De nya koncepten är en utmaning för bostadsavdelningens marknadsföring i och med att man ska hitta de rätta målgrupperna och beakta särdragen när man presenterar och bjuder ut bostäderna.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2016–2018

Viraston tuottavuutta kehitetään panostamalla ulkoisiin vuokrauksiin ja myynteihin sekä vaikuttamalla viraston merkittävimpiin kulueriin. Viraston kokonaistuottavuuden parantamiseksi toteutetaan seuraavia toimenpiteitä:

Strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti tavoitellaan kiinteän omaisuuden myyntiä 100 milj. euroa vuonna 2016. Erityisesti kaupungin ulkokunnissa omistamat maa-alueet, jotka eivät ole enää kaupungille tarpeellisia, pyritään myymään. Kaupungin omistamien toimitilojen käyttömenojen ja korjausinvestointien hillitsemiseksi jatketaan rakennusomaisuuden myyntitoimia. Osakkeiden ja rakennusten myyntitavoite on 35 milj. euroa vuonna 2016. Myyntitoimilla pyritään vähentämään korjausvelkaa, rakennusomaisuuden ylläpitoon liittyvää kustannuksia sekä pienentämään palvelutuotannon tilakustannuksia.

Kaupunginhallituksen 16.3.2015 tekemän päätöksen mukaisesti Tilakeskuksen kaupungin sisäistä vuokratasoa lasketaan 5 milj. euroa vuonna 2016. Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että vuokratason lasku pyritään kompensoimaan tilakeskuksen toimintaa ja omaa tilojen käyttöä tehostamalla. Pitkällä aikavälillä energiatehokkuutta lisäämällä voidaan säästää lämmityskustannuksissa. Virastojen ja tilojen käyttäjien kustannustietoisuutta lisätään tekemällä ylläpitokustannukset läpinäkyviksi. Tavoitteena on, että vuokrat vastaavat todellisia pääoma- ja ylläpitokustannuksia. Vuosille 2015–2016 arvioidun indeksikehityksen sekä vuodelle 2015 sisäisiin vuokriin tehtyjen indeksitarkistusten perusteella vuonna 2016 vuokria ei ole indeksiin perustuen tarpeen tarkistaa.

Tilakeskus henkilöstömäärä ei kasva vaan tuottavuuden kehittämiseen tarvittava osaamistason nosto toteutetaan nimikemuutoksina. Tilakeskuksen tuottavuutta nostetaan kehittämällä tilaajaosaamista.

Viraston henkilöstön eläköitymisen yhteydessä huolehditaan siitä, että tarve lisärekrytoineille on sisäisin tehtäväjärjestelyin mahdollisimman pieni.

Hankinnat muodostavat merkittävän osan viraston kustannuksista. Hankintatoimeen liittyvän osaamisen lisäämisellä pyritään hillitsemään kustannusten nousua. Hankinnoissa lisätään ulkoisia ostoja ottaen huomioon kaupungin oma palvelutuotanto ja kaupungin linjaukset liittyen oman palvelutuotannon hyödyntämiseen.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Åtgärder vid verket i stadens produktivitetsprogram 2016–2018

Verkets produktivitet utvecklas genom att satsa på uthyrningarna och försäljningen och genom att påverka de största utgiftsposterna för förvaltningen. Verket genomför följande åtgärder för att förbättra helhetsproduktiviteten:

I enlighet med strategiprogrammets mål strävar man att sälja fast egendom till ett värde av 100 mn euro år 2016. Staden strävar att sälja speciellt de av stadens mark-områden som ligger utanför stadens gränser och som inte längre är behövliga för staden. I syfte att dämpa ökningen i driftsutgifterna och reparationsinvesteringarna i verksam-hetslokalerna i stadens ägo säljer staden en del av sin byggnadsegendom. Målet för 2016 är att sälja aktier och byggnader till ett sammanlagt värde av 35 mn euro. Genom försäljningsåtgärderna strävar staden att minska repara-tionsskulden och att sänka kostnaderna för underhållet av markegendomen och för serviceproduktionslokaler.

I enlighet med stadsstyrelsens beslut 16.3.2015 kommer lokalcentralen att sänka stadens interna hyresnivå med 5 mn euro år 2016. Dessutom beslutade stadsstyrelsen att man ska sträva att kompensera sänkningen genom att effektivisera lokalcentralens verksamhet och stadens egen lokalanvändning. På lång sikt kan man spara i värme-kostnaderna genom att öka energieffektiviteten. Verkens och lokalanvändarnas kostnadsmedvetenhet ökas genom att underhållskostnaderna görs transparenta. Målet är att hyrorna ska motsvara de reella kapital- och underhålls-kostnaderna. Utifrån den indexutveckling som beräknas för åren 2015–2016 och de indexjusteringar som gjordes inför år 2015 i de interna hyrorna behöver hyrorna inte justeras år 2016 med stöd av index.

Lokalcentralens personalantal ökar inte. Ökningen av kunskapsnivån som är nödvändig för att utveckla produktiviteten förverkligas genom titeländringar. Lokal-centralens produktivitet höjs genom att utveckla beställar-kunskaperna.

I anslutning till pensionsavgångarna ser man genom interna arrangemang till att behovet att rekrytera ny personal är så litet som möjligt.

Upphandlingarna utgör en väsentlig andel av kostnaderna vid verket. De stigande kostnaderna dämpas genom att öka kunskaperna i upphandling. Externa upphandlingar ökar till antalet inom upphandlingsverksamheten med beaktande av stadens egen serviceproduktion och stadens riktlinjer i fråga om att utnyttja den egna serviceproduktionen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Viraston vakituisesta henkilöstöstä jää eläkkeelle 15 % vuosina 2015–2017. Eläköitymiseen varaudutaan vähentämällä päällekkäisiä tehtäviä, kehittämällä työnkuvia, yhteistyötä ja työn tekemisen tapoja. Viraston henkilöstörakennetta on tarkoitus muuttaa vähitellen eläköitymisen ja toiminnan automatisoinnin lisääntymisen myötä siten, että osa vapautuvista ammatti- ja toimistotehtävistä muutetaan asiantuntija- ja projektinjohtotehtäviksi.

Henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseen ja ylläpitämiseen käytetään Kunta10-kyselystä saatuja tietoja. Varhaisen tuen ja paluun tuen mallin mukaisia toimenpiteitä hyödynnetään aktiivisesti sairauspoissaolojen hallitsemiseksi ja työurien pidentämiseksi.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Kiinteistövirasto jatkaa yhteistyössä muiden teknisen alan virastojen ja kaupunginkanslian kanssa teknisten virastojen yhteisen toimitaloratkaisun hakua. Nykyisten toimitilojen tilankäyttöä tehostetaan.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa

Tilakeskuksen tavoitteena on yhteistyössä virastojen kanssa kaupungin tilankäytön tehostaminen. Toimintatapoja ja sopimusmenettelyjä kehitetään tilojenkäytön tehostamiseksi. Tilakeskuksen toimintaa mitataan erilaisin toiminnan tehokkuutta kuvaavin tuottavuusmittarein.

Osana palveluverkkotarkastelua jatketaan alueellisten tilankäytön kehittämissuunnitelmien laatimista, joissa tarkastellaan, palvelutilaverkoston tehostamisen lisäksi, mitä rakennuksia ja tiloja kaupungin on tarkoituksenmukaista omistaa ja mistä rakennuksista ja tiloista voidaan luopua.

Hallintokuntarajat ylittävien prosessien kehittämistyötä jatketaan asettamalla prosessiin osallistuville osapuolille yhteisiä tavoitteita kaikkien tilojen käytön tehostamisessa, yhteiskäyttömahdollisuuksien etsimisessä ja palvelujen kokonaiskustannusten pienentämisessä.

Verkets personalplan 2016–2018

Sammanlagt 15 % av verkets ordinarie anställda går i pension åren 2015–2017. Pensionsavgångarna beaktas bl.a. genom att minska överlappande uppgifter och utveckla uppgiftsbeskrivningarna, samarbetet och arbetssätten. Avsikten är att ändra personalstrukturen vid verket så småningom i takt med pensionsavgångarna och ökad automatisering av verksamheten utgående från att en del av de yrkes- och kontorsuppgifter som blir vakanta ändras till expert- och projektledaruppgifter.

Personalens välbefinnande främjas och upprätthålls med hjälp av uppgifterna från Kommun10-enkäten. Åtgärder för modellen för tidigt stöd och för stöd vid återgång till arbetet utnyttjas aktivt för att hantera sjukfrånvaron och förlänga arbetskarriärerna.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Fastighetskontoret fortsätter söka lämpliga fastigheter för ett gemensamt hus för stadens förvaltningar inom den tekniska sektorn i samarbete med andra förvaltningar inom den tekniska sektorn och stadskansliet. Användningen av de nuvarande lokalerna effektiviseras.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

De à-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna

Lokalcentralen har som mål att i samråd med förvaltningarna effektivisera stadens lokalanvändning. För att effektivisera lokalanvändningen utvecklar verket sina tillvägagångssätt och avtalsförfaranden. Lokalcentralens verksamhet mäts med olika produktivitetsmätare som beskriver verksamhetens effektivitet.

Som en del av granskningen av servicenätet fortsätter verket att utarbeta områdesvisa utvecklingsplaner för lokalanvändningen i vilka man utöver effektiviseringen av servicenätet granskar vilka byggnader och lokaler som är ändamålsenliga för staden att äga och vilka staden kan avstå från.

Arbetet på att utveckla processer över förvaltningsgränserna fortsätter genom att man för alla parter som deltar i processen ställer upp gemensamma mål som syftar till att effektivare använda lokalerna, söka möjligheter till sambruk och minska totalkostnaderna för servicen.

Helsinkiläisten verotettavat ansiotulot / asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin

Tavoitteena on tontinluovutuksella luoda edellytykset korkeatasoisen ja vetovoimaisen asuntotuotannon toteutumiselle Helsingissä. Vuotuista luovutetun asuntorakennusoikeuden määrää seurataan. Kiinteistöviraston tavoitteena on tarjota tontteja asuntorakentamiseen AM-ohjelman toteuttamiseksi. Asuntorakentaminen jatkuu Jätkäsaaressa, Kalasatamassa, Kruunuvuoressa sekä Kuninkaantammessa. Täydennysrakentamiskorvauksella edistetään asuntojen lisärakentamista kaupungin vuokratonteilla.

Virasto kehittää aktiivisesti kaupungin tonttitarjontaa ja osallistuu elinkeinotoiminnan kehittämishankkeisiin yhdessä elinkeinoelämän ja kaupungin muiden hallintokuntien kanssa. Toimintaa seurataan erilaisin tuottavuusmittarein. Kiinteistövirasto luovuttaa toimitilatontteja lähinnä Jätkäsaaresta, Ruskeasuolta ja Pitäjänmäeltä. Teollisuus- ja varastotonttien pääasiallinen luovutuskohde on Kivikon teollisuusalue.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Paikkatietosektorilla laaditaan hallintokuntien yhteistyönä parhaillaan toimenpideohjelmaa teknisen sektorin tiedonhallinnan kokonaisarkkitehtuurin kehittämiseksi. Tämän pohjalta on tavoitteena muun muassa toteuttaa ratkaisuja tunnistettujen ydinaineistojen ylläpidon ja yhteiskäytön tehostamiseksi. Paikkatietopalveluiden tuotannossa lisätään vaiheittain avoimen lähdekoodin ohjelmistojen osuutta.

Asumisen palvelut ovat keskitetty kaupungin sähköiseen asiointipalveluun. Näiden palvelujen laatua kehitetään asioinnin helppoutta ja vuorovaikutteisuutta lisäämällä.

Sähköisen asioinnin mahdollistavat järjestelmät otetaan kaupunkimittausosastolla käyttöön johtotietopalvelussa ja rakennusvalvontatehtävissä sekä näillä näkymin myös kiinteistönmuodostuksen keskeisimmissä palveluissa.

Tontinhaku- ja myyntiprosesseissa siirrytään asteittain sähköiseen asiointiin.

De beskattningsbara förvärvsinkomsterna per invånare stiger mer i Helsingfors än i de andra kommunerna i Helsingforsregionen

Målet är att genom tomtöverlåtelse skapa förutsättningar för en högkvalitativ och attraktiv bostadsproduktion i Helsingfors. Den årliga överlåtna byggrätten för bostäder och dess fördelning följs upp. Fastighetskontoret har som mål att erbjuda tomter för bostadsbyggande i syfte att genomföra BM-programmet. Byggandet av bostäder fortsätter både på Busholmen, i Fiskehamnen, i Kronbergsstranden och i Kungseken. Kompletteringsbyggande av bostäder på stadens arrendetomter främjas med ersättning för kompletteringsbyggande.

Verket utvecklar aktivt stadens tomtutbud och deltar i näringslivets utvecklingsprojekt tillsammans med näringslivet och stadens andra förvaltningar. Verket följer verksamheten med olika produktivitetsmätare. Fastighetskontoret överlåter tomter för verksamhetslokaler huvudsakligen på Busholmen, i Brunakärr och i Sockenbacka. Tomter för industri- och lagerbyggnader överlåts främst i Stensböle industriområde.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Inom geoinformationssektorn utarbetas det för tillfället ett åtgärdsprogram i samarbete mellan förvaltningarna inom tekniska sektorn i syfte att utveckla en helhetsarkitektur för datahantering. Målet är att på basis av programmet komma med lösningar för upprätthållande och effektivare sambruk av kärnmaterialen. I produktionen av geoinformationstjänster kommer andelen program med öppen källkod att ökas i faser.

Alla boendetjänster har koncentrerats till stadens webbportal för elektroniska tjänster. Tjänsternas kvalitet utvecklas genom att göra dem lättare att använda och öka interaktiviteten i tjänsterna.

System som gör det möjligt att övergå till e-tjänster tas i bruk inom stadsmätningsavdelningens tjänster för ledningsuppgifter och byggnadstillsynen samt enligt nuvarande uppgifter också inom de viktigaste tjänsterna för fastighetsbildning.

Verket övergår gradvis till elektroniska tjänster inom sökning och försäljning av tomter.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Rakennusten ylläpitoon liittyvän sähköisen projektipankin ja huoltokirjan uuden kehitysversion (BEM) ns. kohdetietojärjestelmän käyttöönoton, sekä niiden Haltia-ohjelmaan integroinnin myötä helpotetaan ohjelmien ylläpitoa ja laajennetaan niiden sisältämän tiedon käyttöä yhä monipuolisemmin palvelemaan kiinteistöjen ylläpitoa elinkaaren aikana. Bem -kohdetietojärjestelmään kootaan jatkossa kunnossapitokorjaustarpeista ja pienistä toiminnallisista investointitarpeista korjaustarverekisteri, joka muuttuu toiminnan myötä korjausohjelmaksi (PTS) ja Haltian tilaustietojen sekä BIP:n laskujenkäsittelyn myötä korjaushistoriarekisteriksi. Ohjelman kautta niin tilan käyttäjä, huollonedustaja sekä isännöinti pystyvät seuraamaan ajan tasalla rekisterin tapahtumia. Sähköisen huoltokirjan käyttöä lisätään edelleen asiakkaiden palvelupyyntöjen ja heidän havaitsemiensa korjaustarpeiden ilmoittamisessa, sisäilmaongelmien ilmoittamisessa, korjauksiin liittyvässä tiedottamisessa, tiedotteiden yms. asiakirjojen säilyttämisessä.

Vuonna 2016 käynnistetään tilakeskuksessa rakennusautomaation parempaan hallittavuuteen tähtäävä kehittämishanke. Talotekninen tietoverkko -hankkeen tavoitteena on selvittää ja kuvata tilakeskuksen omistamien sekä hallinnoimien rakennusten ja niiden tilojen taloteknisten tietojärjestelmien nykytila ja määritellä niille kehitystavoitteita tietoturvallisuuden, hallittavuuden, etähallittavuuden, yhtenäistämisen, automaatiotason noston, hankinnan yhtenäistämisen ja yleisen kustannustehokkuuden osalta.

Paikkatietosektorin palvelukokonaisuutta kehitetään edelleen tiiviissä yhteistyössä julkishallinnon muiden palvelutuottajien kanssa. Kaupungin paikkatietopalveluiden kehittäminen tulee painottumaan erityisesti aineistojakeluun. Aineistojen määrän ja laadun ohella panostetaan koko palveluketjun toimintojen ja kapasiteetin kehittämiseen. Myös aineistojen avaaminen vapaaseen maksuttomaan käyttöön jatkuu resurssien sallimassa tahdissa. Lisäksi paikkatietojen käyttöä tuetaan kaupunkiyhteisellä asiointialustalla sekä hallintokuntien muilla sivustoilla.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Att den elektroniska projektbanken och den nya versionen av serviceboken (Built Environment Management BEM), ett s.k. system för objektinformation, tas i bruk inom underhållet av byggnader och integreras i programmet Haltia gör det lättare att upprätthålla programmen och utvidgar möjligheterna att utnyttja informationen i programmen på ett allt mångsidigare sätt i syfte att tjäna fastigheternas underhåll under dessas livslängd. I systemet samlas i fortsättningen ett register över reparationsbehov och små funktionella investeringsbehov som så småningom ändrar registret till ett reparationsprogram på lång sikt. Tillsammans med beställningsuppgifterna i Haltia och fakturahanteringen i BIP blir programmet ett register över gjorda reparationer. Med hjälp av programmet kan såväl lokalanvändaren, underhållspersonalen som disponenten följa uppdateringarna i transaktionerna i registret. Användningen av den elektroniska serviceboken ökas ytterligare när det gäller kundernas begäran om service, anmälan om reparationsbehov de upptäckt eller om inneluftsproblem, information om reparationer eller lagring av meddelanden m.m.

År 2016 inleder lokalcentralen ett utvecklingsprojekt i syfte att effektivare hantera husautomationen. Projektet för ett hustekniskt datanät har som mål att utreda och beskriva nuläget för byggnaderna i lokalcentralens ägo eller besittning och de hustekniska anordningarna i byggnaderna och att sätta upp utvecklingsmål för dessa i fråga om datasäkerhet, kontrollbarhet, fjärrkontroll, harmonisering, höjning av automationsnivån, enhetlig upphandling och allmän kostnadseffektivitet.

Servicehelheten för geoinformationssektorn utvecklas vidare i tätt samarbete med andra serviceproducenter inom den offentliga förvaltningen. Inom stadens geoinformationstjänster prioriteras i synnerhet materialutdelningen. Utöver materialmängden och dess kvalitet satsar staden på att utveckla funktionerna i hela servicekedjan och dess kapacitet. Möjligheten att reservera material för fri användning avgiftsfritt fortsätter i den takt som resurserna medger. Dessutom främjas användningen av geoinformationen med en gemensam plattform för stadens e-tjänster och på förvaltningarnas andra webbplatser.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Kaupungin strategiaohjelmasta johdetut suoritetavoitteet– Mål härledda ur stadens strategiprogram						
Elinvoimainen Helsinki– Ett livskraftigt Helsingfors						
Luovutettu asuntorakennusoikeus vähintään, kem2– Överlåten byggrätt för bostäder minst, m² vy	232 874	260 000	260 000	325 000	325 000	325 000
	2014	**2015**	**ennuste prognos 2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Toimiva Helsinki– Ett fungerande Helsingfors						
Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika, keskiarvo enintään pv. . – Marknadsföringstid för ledigblivande hyresbostäder högst, medeltal i dagar	3,1	5	3,1	5	5	5
Tyhjien tilojen osuus tilakannasta enintään % *)– Andelen tomma lokaler i lokalbeståndet högst, % *)	3,9	4	4	4	4	4
Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika enintään, keskiarvo pv– Utförandetid för centrala tjänster i anslutning till lantmäteriverksamheten, medeltal i dagar,	14,4	19	19	19	19	19
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl– Hissar byggda med stöd av staden, st.	37	60	84	60	60	60
Talouden tasapaino– Balanserad ekonomi						
Ulkoiset maanvuokrat, milj. €, vähintään– Externa arrenden minst, mn €	167,6	195	195	200	205	210
Hyvä johtaminen– Gott ledarskap						
Sairauspoissaolo %– Sjukfrånvaro %	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Koulutuspäivät / hlö– Utbildningsdagar/person	3,8	3,2	3,8	3,8	3,8	3,8
Muut toiminnalliset tavoitteet– Övriga verksamhetsmål						
Rakentamiskelpoiseksi tutkittu ja kunnostettu maa (5 v. keskiarvo, ha) ─ Mark som undersökts och satts i byggbart skick (medeltal för 5 år), ha	24,7	15	15	15	15	15
Geoteknisestä suunnittelusta johtuvia, yli 0,5 milj. euron vahinkoja ei toteudu pohja- ja kalliorakentamisessa, vahinkojen määrä, kp─ Skador på över 0,5 mn euro som beror på den geotekniska planeringen inträffar inte vid grund- och bergbyggandet, antal skador,	0	0	0	0	0	0

st l

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet– Energieffektivitets- och miljömål						
Kaupungin palvelurakennusten sääkorjattu lämpöenergian kulutus, kWh/brm2/v– Väderkorrigerad förbrukning av värmeenergi i stadens servicebyggnader, kWh/m² bruttoyta/år	141,3	142,0	142	141,0	140,0	139,0
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Maaomaisuus Helsingissä, ha– Markegendom i Helsingfors, ha	15 338	14 553	15 346	15 370	15 390	15 410

	2014	**2015**	**ennuste prognos 2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Maaomaisuus muissa kunnissa, ha– Markegendom i andra kommuner, ha	5 700	5 800	5 700	5 600	5 500	5 400
Pohjatutkimusprofiileja tietokannassa, kpl. – Grundundersökningsprofiler i databasen, st.	251 539	256 000	260 000	261 000	265 000	269 000
Rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasitteita, kpl. – Registrerade fastigheter och servitut, st.	453	590	500	500	500	500
Uudisrakennusmittauksia, kpl. – Nybyggnadsmätningar, st.	655	700	670	650	650	650
Ara-asunnon hakijat ilman asunnonvaihtajia, kpl – Sökande till arabostäder exkl. bostadsbytare	22 200	24 000	22 000	22 000	22 000	22 000
Välitetyt ara-vuokra-asunnot, kpl– Förmedlade arahyresbostäder, st.	2 520	3 000	2 300	2 300	2 500	2 500
Resurssit – Resurser						
Henkilömäärä, 31.12– Antal anställda, 31.12..	476	464	469	468	468	467

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	**2015**	**ennuste prognos 2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	104		105	106	107	108

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	**2015**	**ennuste prognos 2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Omassa käytössä olevien tilojen kokonaispinta-ala, htm2– Lokaler i eget bruk sammanlagt, m² lägenhetsyta	11 528	11 401	11 528	11 528	11 528	11 528
josta yksityisiltä vuokrattu– av vilka privat	6 979	6 852	6 979	6 979	6 979	6 979

förhyrda						
Tilojen pinta-ala suhteessa asiakasmäärään						
**)– Lokalernas yta i relation till antalet						
kunder	0,94	1,06	0,94	0,93	0,92	0,91
Tilakeskuksen tilavuokraus– Lokalcentralens						
lokaluthyrning						
Tiloja vuokrauksessa, m2– Uthyrda lokaler,						
m²	2 970 000		2 980 000	2 970 000	2 970 000	2 970 000
Tiloja ylläpidossa, m2– Underhållna lokaler,						
m²	1 870 000		1 870 000	1 870 000	1 870 000	1 870 000

*) Tyhjien tilojen laskennassa käytetään ulkopuolisen, riippumattoman Kiinteistötalousinstituutin (KTI) mukaista laskentatapaa. – Vid beräkningen av tomma lokaler används det externa, oavhängiga Kiinteistötalousinstituuttis (KTI) kalkyleringssätt.
**) Käytetty tilakeskuksen asiakasmääriä ja verrattu suhteessa vuoden 2012 tasoon. – Lokalcentralens kunder i relation till 2012 års nivå.

5 21 01 Kiinteistövirasto – Fastighetskontoret

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	245 970	249 660	245 230	253 670	253 670	264 073	275 778
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	20 883	22 007	22 244	22 010	21 686	21 686	21 686
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***225 088***	***227 653***	***222 986***	***231 660***	***231 984***	***242 387***	***254 092***
Poistot - Avskrivningar	636	726	9 564	9 555	9 555	9 560	9 560
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***224 452***	***226 927***	***213 422***	***222 105***	***222 429***	***232 827***	***244 532***
Tuottotavoite - Avkastningsmål	152 000	154 000	154 000	156 000	156 000	158 000	160 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***72 452***	***72 927***	***59 422***	***66 105***	***66 429***	***74 827***	***84 532***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		1,5	-1,8	1,6	1,6	4,1	4,4
Menot - Utgifter		5,4	1,1	0,0	-1,5	0,0	0,0

5 21 03 Tilakeskus – Lokalcentralen

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	460 017	460 927	463 000	486 000	486 100	486 100	486 100
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	239 036	253 300	252 000	261 800	261 900	261 900	261 900
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***220 980***	***207 627***	***211 000***	***224 200***	***224 200***	***224 200***	***224 200***
Poistot - Avskrivningar	156 328	170 000	170 000	165 000	165 000	165 000	165 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***64 652***	***37 627***	***41 000***	***59 200***	***59 200***	***59 200***	***59 200***
Tuottotavoite - Avkastningsmål	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-31 348***	***-58 373***	***-55 000***	***-36 800***	***-36 800***	***-36 800***	***-36 800***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,2	0,4	5,4	5,5	0,0	0,0
Menot - Utgifter		6,0	-0,5	3,4	3,4	0,0	0,0

5 21 05 Avustukset asuintalojen hissien rakentamiseen – Understöd för byggande av hissar i bostadshus

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	756	1 130	1 789	1 630	1 606	1 606	1 606
		659					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***-756***	***-1 130***	***-1 789***	***-1 630***	***-1 606***	***-1 606***	***-1 606***
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***-756***	***-1 130***	***-1 789***	***-1 630***	***-1 606***	***-1 606***	***-1 606***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***-756***	***-1 130***	***-1 789***	***-1 630***	***-1 606***	***-1 606***	***-1 606***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		49,6	58,3	44,2	42,1	0,0	0,0

5 22 Asuntotuotantotoimisto – Bostadsproduktions-byrån

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	13 167	14 852	14 852	15 345	15 359	15 299	15 532
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	11 882	14 136	12 614	14 629	14 643	14 583	14 816
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***1 284***	***716***	***2 238***	***716***	***716***	***716***	***716***
Poistot - Avskrivningar	41	45	45	45	45	45	45
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***1 244***	***671***	***2 193***	***671***	***671***	***671***	***671***
Tuottotavoite - Avkastningsmål	0	0	0	716	716	716	716
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***1 244***	***671***	***2 193***	***-45***	***-45***	***-45***	***-45***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		12,8	0,0	3,3	3,4	-0,4	1,5
Menot - Utgifter		19,0	-10,8	3,5	3,6	-0,4	1,6

Toiminta-ajatus

Asuntotuotantotoimiston tehtävänä on tuottaa Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) mukaisesti laadukkaita ja elinkaarikustannukseltaan edullisia asuntoja. Asuntotuotantotoimiston tehtävänä on vastata lisäksi siltä tilattujen kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjauksista. Asuntotuotantotoimiston asiakkaita ovat kaupungin asuntoja omistavat yhtiöt ja asuntojen ostajat. Asuntotuotantotoimisto tuottaa asuinkiinteistöjen yhteyteen myös liiketiloja ja muita palvelutiloja.

Verksamhetsidé

Bostadsproduktionsbyrån har till uppgift att producera högklassiga bostäder med förmånliga livscykelkostnader i enlighet med programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet). Bostadsproduktionsbyrån svarar dessutom för de ombyggnader som stadens fastighetsbolag beställer hos verket. Byråns kunder består bl.a. av stadens fastighetsbolag och av bostadsköpare. Dessutom producerar bostadsproduktionsbyrån affärslokaler och andra servicelokaler i anslutning till bostadsfastigheter.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Vuoden 2016 talousarvion lähtökohtana on uudistuotannon osalta AM-ohjelmassa kaupungin omalle asuntotuotannolle asetettu 1500 asunnon vuotuinen tavoite. Vuonna 2016 voitaneen päättää noin 815 asunnon peruskorjauksen toteuttamisesta.

Talousarvion toteutumisen edellytyksenä on AM-ohjelman mukaiseen tuotantoon soveltuvien ja varattujen tonttien toteuttamiskelpoisuuden, kuten kaavoituksen ja kunnallistekniikan valmistuminen. Peruskorjaustavoitteiden toteutuminen perustuu peruskorjaustoimeksiantojen saamiseen ja muiden, kuten rahoitusedellytysten

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

En utgångpunkt för 2016 års budget i fråga om nyproduktionen är det årliga mål på 1 500 bostäder som i BM-programmet ställts för stadens egen bostadsproduktion. År 2016 kan man troligen besluta om ombyggnad av ca 815 bostäder.

En förutsättning för att budgeten ska hålla är att lämpliga tomter reserverade för produktion enligt BM-programmet har gjorts byggbara i och med att bl.a. planläggningen och kommunaltekniken har blivit färdig. Målen om ombyggnader uppnås om bostadsproduktionsbyrån får ombyggnadsuppdrag och har andra resurser såsom förutsättningar för

olemassaoloon.

Omistusasuntojen yleinen markkinatilanne vaikuttaa käynnistettävien kohteiden määrään ja sitä kautta talousarvion toteutumiseen. Talousarviovuoden tuotantoon sisältyy omistusasuntokohteita, joista osa sijoittuu vaativille täydennysrakentamisalueille. Uusille projektialueille toteutettavien kohteiden aikatauluihin vaikuttavat myös muiden asuntotuottajien hankkeiden ajoitus sekä liikenne-, palvelu- ja muiden ympäristöön liittyvien järjestelyiden aikataulut.

Asuntotuotantotoimiston rakennuttamien hankkeiden rakennus- ja peruskorjausmenot ovat noin 400 milj. euroa vuodessa käyntiin saatavan tuotannon määrästä ja rakentamisen hintatasosta riippuen. Asuntotuotantotoimiston talousarvio sisältää hankkeiden ulosmaksettavat menot, jotka katetaan rakennuttajapalkkiolla. Ulosmaksettavien menojen arvioidaan olevan noin 56 % asuntotuotantotoimiston talousarviomenoista. Niistä suurin osa on hankkeiden rakennusaikaisia korkomenoja. Talousarvion toteutumisen kannalta merkittävä tekijä tulee olemaan vuoden 2016 korkomenot. Korkotaso on ollut poikkeuksellisen alhainen viime vuosina ja sen muutokset ovat olleet vaikeasti ennustettavissa.

Asuntotuotantotoimiston tuotantomäärät vaikuttavat taloussuunnitelmakaudella asuntotuotantotoimiston tuloihin ja menoihin joko niitä laskevasti tai kasvattavasti.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Asuntotuotantotoimisto vastaa uudistuotannon lisäksi suurelta osin kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjausten rakennuttamisesta. ATT on vastannut pääsääntöisesti Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja Kiinteistö Oy Auroranlinnan omistamien rakennusten laajemmista peruskorjauksista. Tällä hetkellä voidaan arvioida, että ATT:lla on vastaava rooli myös taloussuunnitelmakaudella. Mikäli uusien omistusasuntojen markkinatilanne jatkuu heikkona, joidenkin omistusasuntokohteiden aloituksia saatetaan joutua lykkäämään.

Kilpailuttaminen

Asuntotuotantotoimisto toimii rakentamispalveluiden eli rakentamisen ja suunnittelupalveluiden kilpailuttajana. Lisäksi rahoitus kilpailutetaan. Rakentamispalveluiden menot eivät sisälly asuntotuotantotoimiston talousarvioon. Talousarviossa merkittävin kilpailuttamiseen perustuva menoerä ovat rakennusaikaiset korot, joiden arvioidaan olevan noin 24 % talousarviomenoista vuonna 2016.

Suhdannetilanteen jatkuessa heikkona

finansering.

Den allmänna marknadssituationen för ägarbostäder påverkar antalet byggstarter och därigenom också budgetutfallet. I produktionen under budgetåret ingår objekt med ägarbostäder, varav en del är förlagda till krävande områden för kompletteringsbyggande. Tidsschemat för objekt som byggs i helt nya områden påverkas också av tidsschemat för andra bostadsproducenters projekt och av tidsschemat för trafikregleringar, servicearrangemang och annat som hänför sig till omgivningen.

Bygg- och ombyggnadsutgifterna för bostadsproduktionsbyråns byggherreprojekt uppgår till ca 400 mn euro om året beroende på den inledda produktionsvolymen och prisnivån för byggandet. Bostadsproduktionsbyråns budget omfattar projektens externa utgifter som täcks med byggherreersättningen. De externa utgifterna beräknas utgöra ca 56 % av bostadsproduktionsbyråns budgetutgifter. Största delen av dessa är projektens räntekostnader under byggtiden. En viktig faktor med tanke på budgetutfallet är räntekostnaderna för 2016. Räntenivån har varit exceptionellt låg de senaste åren och förändringarna i räntenivån har varit svåra att prognosera.

Bostadsproduktionsbyråns produktionsvolym inverkar antingen sänkande eller höjande på bostadsproduktionsbyråns inkomster och utgifter under ekonomiplaneperioden.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Bostadsproduktionsbyrån svarar vid sidan av byggherreuppgifterna vid nybyggnad också för dessa uppgifter vid ombyggnad i stadens fastighetsbolag. Bostadsproduktionsbyrån har i regel ansvarat för de mer omfattande ombyggnaderna i fastigheter i Helsingfors stads bostäder Ab:s och Fastighets Ab Auroraborgs ägo. I nuläget kan bostadsproduktionsbyrån vänta sig en motsvarande roll också under ekonomiplaneperioden. Om det svaga marknadsläget för nya ägarbostäder fortsätter kan det vara nödvändigt att skjuta upp byggstarten för vissa ägarbostadsobjekt.

Konkurrensutsättning

Bostadsproduktionsbyrån har till uppgift att konkurrensutsätta byggtjänster, dvs. byggande och planeringstjänster. Dessutom konkurrensutsätts finansieringen. Byggutgifterna ingår inte i byråns budget. I budgeten är den största utgiftspost som baserar sig på konkurrensutsättning räntekostnaderna under byggtiden, vilka beräknas utgöra ca 24 % av budgetutgifterna år 2016.

Om det svaga ekonomiska läget fortsätter kan bostads-

asuntotuotantotoimiston voidaan olettaa saavan paremmin urakkatarjouksia. Suhdannetilanteen parantuessa urakoitsijoiden tarjoushalukkuuden- tai mahdollisuuksien voidaan olettaa heikkenevän.

Taloussuunnitelmakaudella ei ole suunnitteilla muutoksia kilpailuttamisessa tai kilpailuissa.

Riskienhallinta

Asuntotuotantotoimiston riskienhallinta perustuu riskienhallintasuunnitelmaan, jossa on luokiteltu toimintaan liittyvät riskit ja arvioitu niiden haittavaikutukset sekä riskien toteutumisen todennäköisyys. Riskienhallintasuunnitelmassa kuvataan lisäksi riskienhallintamenettelyt. Asuntotuotantotoimiston toimintajärjestelmä ohjaa prosesseja ja asiakirjoja vakioidun käytännön mukaisiksi, millä on olennainen toiminnallisia riskejä vähentävä vaikutus. Asuntotuotantotoimisto on tarkistanut prosessiohjeensa riskienhallinnan näkökulmasta. Merkittävimpinä toimintaan liittyvinä riskeinä voidaan pitää kohtuuhintaisten rakentamiskelpoisten tonttien puutetta, urakkakilpailujen toimimattomuutta ja omistustuotannon myyntiin liittyvää markkinointiriskiä.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Asuntotuotantotoimiston keskeisen strategiaperustan muodostavat kaupungin strategiaohjelma 2013–2016 ja asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2012 (AM-ohjelma).

Asuntotuotantotoimiston osalta strategiaohjelman 2013–2016 tavoitteet liittyvät keskeisesti tavoitteisiin toimivasta kaupungista ja tasapainoisesta taloudesta sekä hyvästä johtamisesta.

Toimivan kaupungin toimenpiteinä asuntotuotantotoimisto osallistuu sekä uusien kaupunkimaisten asuinalueiden toteuttamiseen, että esikaupunkialueiden tiivistämiseen. Uusien asuinalueiden identiteettiä luodaan arkkitehtikilpailuilla ja ohjaamalla suunnittelijoita luomaan kullekin uudelle alueelle omaleimaista arkkitehtuuria. Täydennysrakentamisella eheytetään kaupunkirakennetta ja varmistetaan palveluiden edellyttämää väestöpohjaa esikaupunkialueilla sekä vähennetään kaupungin sisäistä liikennettä. Toiminnallisen monipuolisuuden toteuttaminen asuntohankkeissa edellyttää yhteistyötä ja eri hallintokunnille asetettujen tavoitteiden yhdensuuntaisuutta.

Asuntotuotantotoimisto toteuttaa hankkeissaan erilaisia uusia asumisen ratkaisuja ja laajaa asuntotyyppivalikoimaa. Tällä ja eri hallintamuodoilla varmistetaan monipuolisten ja kohtuuhintaisten asumisvaihtoehtojen saatavuutta kaupungissa. Uudistuotannossa noudatetaan

produktionsbyrån vänta sig att få in fler entreprenadanbud. Om konjunkturläget däremot förbättras kan man anta att byggentreprenörernas vilja eller möjligheter att lämna in anbud minskar.

Inga förändringar i konkurrensutsättning eller anbudstävlingar planeras under ekonomiplaneperioden.

Riskhantering

Bostadsproduktionsbyråns riskhantering bygger på en riskhanteringsplan med en klassificering av de risker som hänför sig till verksamheten och en bedömning av deras negativa verkningar och av sannolikheten för att de blir verklighet. Också riskhanteringsförfarandena beskrivs i riskhanteringsplanen. Byråns verksamhetssystem styr processerna och dokumenten så att de följer en standardpraxis, vilket väsentligt minskar riskerna i verksamheten. Bostadsproduktionsbyrån har granskat sina processanvisningar speciellt ur riskhanteringsperspektiv. De största verksamhetsriskerna är bristen på byggbara tomter för bostadsproduktion till ett skäligt pris, dåligt fungerande entreprenadtävlingar och marknadsföringsrisken i anslutning till försäljningen inom ägarbostadsproduktionen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stadens strategiprogram för 2013–2016 och genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012 (BM-programmet) utgör den centrala strategiska basen för bostadsproduktionsbyråns verksamhet.

Bostadsproduktionsbyråns målsättningar hänför sig till målen i strategiprogrammet 2013–2016 om en fungerande stad och en balanserad ekonomi och gott ledarskap.

Som en åtgärd för en fungerande stad deltar bostadsproduktionsbyrån både i att genomföra nya urbana bostadsområden och i att förtäta ytterstadsområdena. Identiteten för de nya bostadsområdena byggs upp genom att ordna arkitekturtävlingar och planerarna styrs att skapa särpräglad arkitektur för varje område. Kompletteringsbyggandet harmoniserar stadsstrukturen i ytterstaden och säkrar ett tillräckligt befolkningsunderlag för nya tjänster i ytterstaden samt minskar den interna trafiken i staden. För att garantera att bostadsprojekten blir mångsidigt funktionella förutsätts smidigt samarbete och likriktade mål av förvaltningarna.

Bostadsproduktionsbyrån genomför olika nya boendekoncept och ett vidsträckt urval av bostadstyper i sina projekt, vilket tillsammans med olika besittningsformer säkerställer tillgången till mångsidiga bostadsalternativ till rimliga priser i Helsingfors. Inom nyproduktionen följer man

rakentamismääräyskokoelman mukaisia esteettömyysvaatimuksia. Peruskorjausten yhteydessä pyritään muuttamaan asuntoja ja tiloja esteettömiksi silloin, kun se on rakenteellisesti ja taloudellisesti järkevää.

Asuntotuotantoa koskevien strategiatavoitteiden toteuttamiseksi on tärkeää huolehtia koko asuntotuotantoketjun sujuvuudesta ja eri vaiheiden edellyttämistä investoinneista. Asuntohankkeiden toteutusaikataulut ovat riippuvaisia rakentamisedellytysten olemassaolosta.

Uusien alueiden sekä täydennysrakennushankkeiden suunnittelussa ja rakentamisessa tarvitaan tiivistä yhteistyötä kiinteistöviraston, kaupunkisuunnitteluviraston, talous- ja suunnittelukeskuksen sekä rakennusviraston kesken. Tätä hallintokuntien välistä yhteistyötä tiivistetään entisestään taloussuunnitelmakaudella.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Taloussuunnitelmakaudella 2016–2018 henkilöstön kokonaismäärä pysyy vakaana. Vuoden 2016 talousarvioon sisältyy 69 henkilön vakanssit. Tuotannon toteuttamiseen ja tuleviin eläkkeelle siirtymisiin on varauduttu henkilöstön rekrytoinnilla. Rekrytoinnit tehdään vain tarpeen mukaisesti. Toteutuneet henkilötyövuodet ovat olleet viime vuosina vakanssimäärää pienemmät. Palkka- ja muiden henkilöstömenojen osuus on edellä mainituilla tuotantomäärillä noin 35 % talousarviomenoista.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2018

Asuntotuotantotoimiston toimitilat sijaitsevat Itä-Pasilassa tilakeskukselta vuokratuissa tiloissa. Asuntotuotantotoimisto on mukana kaupungin teknisten virastojen yhteisen toimitalohankkeen valmistelussa.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa: Rakennuttamispalveluiden kustannusten vertailutietoa ei ole kuntasektorilla käytettävissä. ARA- tuotannossa ARA vahvistaa rakennuttajapalkkiot ja ne ovat samat kaikille tuottajille. Hitas-tuotantoa muissa kunnissa ei ole.

Helsingin kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus pysyy yli 20 % tasolla valtuustokaudella 2013–2016: Kaupungin oma asuntotuotanto tarjoaa kohtuuhintaisia asuntoja yritysten henkilöstölle, mikä tekee Helsingistä houkuttelevamman sijaintipaikan yritysten toiminnoille. Asuntotuotantotoimiston toiminta tukee työvoiman saatavuutta ja elinkeinoelämän mahdollisuuksia sijoittua Helsinkiin.

de tillgänglighetskrav som anges i byggbestämmelsesamlingen. I samband med ombyggnader strävar man att göra bostäder och lokaler tillgängliga i fall där det med tanke på konstruktionen och ekonomin är motiverat.

Det är viktigt att ta hand om smidigheten i hela bostadsproduktionskedjan och om investeringarna i dess olika faser för att strategimålen om bostadsproduktion ska uppnås. Genomförandetidtabellerna för bostadsprojekt är beroende av förutsättningarna för byggverksamhet.

I planeringen och byggandet av nya områden och kompletteringsbyggobjekt behövs tätt samarbete med fastighetskontoret, stadsplaneringskontoret, stadskansliets ekonomi- och planeringsavdelning och byggnadskontoret. Man kommer att bedriva ännu tätare samarbete över förvaltningsgränserna under ekonomiplaneringsperioden.

Verkets personalplan 2016–2018

Det totala personalantalet är stabilt under ekonomiplaneperioden 2016–2018. I budgeten för 2016 finns befattningar för 69 personer. Man har förberett sig på produktionen och de kommande pensioneringarna genom att rekrytera nya anställda. Nyrekryteringar görs bara vid behov. Antalet årsverken har varit mindre än antalet befattningar under de senaste åren. Andelen löneutgifter och andra personalutgifter uppgår med produktionsvolymen ovan till ca 35 % av budgetutgifterna.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2018

Bostadsproduktionsbyråns verksamhetslokaler ligger i Östra Böle i lokaler förhyrda av lokalcentralen. Bostadsproduktionsbyrån deltar i att bereda ett gemensamt hus för stadens förvaltningar inom den tekniska sektorn.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

De à-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna. Kommunsektorn har inte tillgång till jämförelsematerial om kostnaderna för byggherretjänsterna. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet fastställer byggherreersättningens storlek och samma ersättning tillämpas för alla byggherrar. Andra kommuner har ingen bostadsproduktion på hitasvillkor.

Stadens andel av kommunernas utdelning av intäkterna från samfundsskatten överstiger 20 % under fullmäktigeperioden 2013–2016: Staden tillhandahåller genom sin bostadsproduktion bostäder till rimliga priser för företagens personal, vilket gör Helsingfors till en mer attraktiv lokaliseringsort för företagsfunktioner. Bostadsproduktionsbyråns verksamhet främjar tillgången till arbetskraft och näringslivets möjligheter att etablera sig i Helsingfors.

Helsinkiläisten verotettavat ansiotulot/asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin: Uusien merenranta-alueiden rakentamisella ja täydennysrakentamisella pyritään luomaan Helsingistä houkutteleva asuinkunta työssäkäyvälle aktiiviväestölle. Asuinalueiden ja asuntorakentamisen taso pidetään korkeana. AM-ohjelman mukaan kaupungin asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma.

Asuntotuotantotoimisto pyrkii rakennuttamaan Hitas-asunto-osakeyhtiöitä alueille, joilla muuta omistusasuntotuotantoa ei ole, jos se taloudellisesti on mahdollista. Asuntotuotantotoimisto toteuttaa AM-ohjelman tavoitetta hallinta- ja rahoitusmuodoiltaan monipuolisesta asuntotuotannosta, mikä tukee kaupungin tasapainoista kasvua ja ehkäisee asukasrakenteen alueellista yksipuolistumista.

De beskattningsbara förvärvsinkomsterna per invånare stiger mer i Helsingfors än i de andra kommunerna i Helsingforsregionen. Man strävar att göra Helsingfors till en lockande bostadskommun för den yrkesaktiva befolkningen genom att bygga och kompletteringsbygga i områden vid havet. Kvaliteten på bostadsområdena och bostadsbyggandet hålls på hög nivå. I enlighet med BM-programmet tryggar bostadsproduktionsbyrån en mångsidig fördelning mellan besittnings- och finansieringsformer och mellan olika bostadsstorlekar som motsvarar behovet och efterfrågan i stadens bostadsproduktion.

Bostadsproduktionsbyrån strävar att låta bygga bostadsaktiebolag med hitasbostäder i områden i vilka det inte finns annan ägarbostadsproduktion, om detta är ekonomiskt sett möjligt. Bostadsproduktionsbyrån genomför BM-programmets mål om bostadsproduktion med mångsidiga besittnings- och finansieringsformer, vilket stöder en balanserad tillväxt i staden och förebygger att invånarstrukturen i områdena utvecklas ensidigt.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Asuntotuotantotoimisto käyttää hankesuunnitteluun, rakennusaikaiseen hankeseurantaan ja johdon raportointiin teetettyä tietokantaa.

Asuntotuotantotoimiston raportointijärjestelmää kehitetään edelleen LASKE - ja Heta -järjestelmien puitteissa.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Asuntotuotantotoimisto on uudistanut www -sivustonsa ja kehittänyt sähköisen menettelyn Hitas-asuntojen hakua ja arvontaa varten. Asuntotuotantotoimisto on mukana sähköiseen arkistointiin tähtäävässä TOS-projektissa.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Bostadsproduktionsbyrån använder en databas som den låtit skapa för projektplanering, för projektuppföljning under byggtiden och för rapportering till ledningen.

Byråns rapporteringssystem utvecklas vidare år 2015 inom ramen för stadens gemensamma system Laske och Heta.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Bostadsproduktionsbyrån har förnyat sina webbsidor och utvecklat ett elektroniskt förfarande genom vilket hitas-bostäder kan sökas och lottas ut. Verket deltar i stadens projekt för elektronisk arkivering (TOS).

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Asuntotuotantotoimisto sitoutuu rakennuttamaan asuntotuotantotoimikunnalle varattujen rakentamiskelpoisten tonttien puitteissa AM-ohjelman mukaisen kaupungin oman asuntotuotannon, jonka määrä vuonna 2016 on 1 500 asuntoa.

Toimisto rakennuttaa siltä tilattavat kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjaukset, joille saadaan rahoitus.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Bostadsproduktionsbyrån förbinder sig att vara byggherre för stadens egen bostadsproduktion på de för bostadsproduktionskommittén reserverade byggbara tomterna, i enlighet med BM-programmet. År 2016 produceras 1 500 bostäder.

Byrån är byggherre då stadens fastighetsbolag beställer ombyggnad, om finansiering beviljas för denna.

Övriga verksamhetsmål

Asuntotuotantotoimisto on nettobudjetoitu yksikkö, jonka sitova tavoite on toimintakate. Toimintakatetavoite vuodelle 2016 on 716 000 euroa. Asuntotuotantotoimiston tuottavuuden kehitys perustuu tuotettavien asuntojen ja peruskorjausten sekä henkilöstön määrään. Tuotannon käynnistymiseen vaikuttavat mm. tonttitilanne ja rakentamisen yleinen suhdannetilanne. Taloussuunnitelmakaudella korostuvat kohtuuhintaisen asuntotuotannon mahdollistavien tonttien saatavuus, niiden rakentamiskelpoisuus ja yleisen taloustilanteen epävarmuus. Taloussuunnitelmakaudella tulisi AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti aloittaa yhteensä 4 500 asunnon toteuttaminen. Tavoitteeseen ei päästäne, mutta vuosien 2017 ja 2018 tuotantomäärien arvioidaan nousevan nykyisestä tasosta.

Asuntotuotantotoimikunnalle varatuista tonteista lähes puolet edellyttää kumppanuuskaavoitusta tai vastaavaa menettelyä. Tällaisissa hankkeissa kaavojen valmistumisen ja tonttien rakentamiskelpoisuuden aikataulut voivat vaihdella suuresti. Tällöin tontin varauksesta rakentamiseen kuluva keskimääräinen aika on myös pitempi kuin valmiiksi rakentamiskelpoisella tontilla.

Kumppanuuskaavoitus edellyttää asuntotuotantotoimistolta merkittävää lisäpanostusta ja resurssin varaamista asemakaavan laatimisvaiheeseen. Mikäli kumppanuuskaavoitus tuottaa paremmin toteutettavissa olevia kaavoja, projektien toteutusvaiheessa toiminnan tehokkuus ja tuottavuus saattavat parantua.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Asuntotuotantotoimisto kehittää hankkeissaan energia- ja materiaalitehokasta rakentamista asettamalla hankinnoissaan näihin näkökulmiin liittyviä vaatimuksia. Tavoitteena on kehittää materiaalineutraalia urakkakilpailutusmenetelmää. Energiatehokkuuden osalta asuntotuotantotoimiston uudistuotannon tavoitetaso on asetettu energiatehokkuusluokkaan C. (Energiatodistusasetus 2013). Peruskorjauksessa tavoitetaso on energiatehokkuusluokka D, silloin kun se on toiminnallisesti, teknisesti ja taloudellisesti järkevää.

Määrä- ja taloustavoitteet

Asuntotuotantorahaston kartuttaminen

Asuntotuotantotoimistolla on laaja kymmenen vuoden vastuu rakennuttamistaan kohteista. Nämä vastuut on katettu asuntotuotantotoimiston toiminnan tuloksesta syntyneellä ylijäämällä, mikä siirrettiin asuntotuotantorahastoon sen perustamisen yhteydessä. Tämän jälkeen rahastoa on kartutettu asuntotuotantotoimiston toimintakatetavoitteen ylittäneellä tuloksella. Asuntotuotantotoimiston arvion mukaan rahaston

Bostadsproduktionsbyrån är en enhet med nettobudgetering och har verksamhetsbidraget som bindande mål. Målet för verksamhetsbidraget år 2016 är 716 000 euro. Hur byråns produktivitet utvecklas baserar sig på bostadsproduktions- och ombyggnadsvolymen och på antalet anställda. Produktionsstarten påverkas bl.a. av tomtsituationen och det allmänna konjunkturläget i byggbranschen. Under ekonomiplaneperioden betonas tillgången till tomter som medger bostadsproduktion till ett skäligt pris, tomternas byggbarhet och osäkerhetsfaktorer med avseende på det allmänna ekonomiska läget. På basis av målen i BM-programmet ska sammanlagt 4 500 bostäder börja byggas under ekonomiplaneperioden. Målet uppnås sannolikt inte, men produktionsvolymerna åren 2017 och 2018 väntas öka från den nuvarande nivån.

Nästan hälften av tomterna reserverade för bostadsproduktionsbyrån kräver partnerskapsplanläggning eller motsvarande förfarande. I dessa projekt kan tiden för när detaljplanerna blir fastställda och tomterna byggbara variera i hög grad. Dessutom är den genomsnittliga tiden från reserveringen av en tomt till byggstarten längre än på tomter som är byggbara från all början.

Partnerskapsplanläggning kräver en omfattande tilläggssatsning av bostadsproduktionsbyrån och reservering av resurser för planläggningsfasen. Om partnerskapsplanläggningen producerar detaljplaner med bättre genomförbarhet, kan effektiviteten och produktiviteten i verksamheten på motsvarande sätt förbättras då projekten genomförs.

Energieffektivitets- och miljömål

Bostadsproduktionsbyrån utvecklar energi- och materialeffektiva byggsätt i alla sina projekt och ställer energikrav på sina upphandlingar. Målet är att komma med ett materialneutralt anbudsförfarande för entreprenader. I fråga om energieffektivitet strävar bostadsproduktionsbyrån att uppnå energieffektivitetsklass C i de nybyggnader som bostadsproduktionsbyrån uppför (förordningen om energicertifikat 2013). I ombyggnadsobjekten är målet energieffektivitetsklass D i de fall där det funktionellt, tekniskt och ekonomiskt är motiverat.

Kvantitativa och ekonomiska mål

Hur medel avsätts till bostadsproduktionsfonden

Bostadsproduktionsbyrån har omfattande tio års ansvar för de objekt byrån låtit bygga. Ansvaren täcks med det överskott från bostadsproduktionsbyråns verksamhet som överfördes till bostadsproduktionsfonden vid grundandet av fonden. Därefter har det belopp som överskrider bostadsproduktionsbyråns målsatta verksamhetsbidrag avsatts till fonden. Enligt bostadsproduktionsbyråns bedömning räcker fondmedlen till för ungefär fem år. Medel

varat riittävät noin viideksi vuodeksi. Rahastoa tulee kartuttaa säännöllisesti asunto-tuotantotoimiston toiminnasta syntyvällä tuloksella, jotta vastuut voidaan kattaa rahaston varoista myös tulevaisuudessa.

ska regelbundet avsättas till fonden utifrån resultatet av bostadsproduktionsbyråns verksamhet för att verket ska kunna täcka ansvaren genom fondmedel även i framtiden.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
ARA-tuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - ARA-produktion: startbeslut , bostäder, st.	981	808	763	1 407	1 221	1 200
Muu uudistuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - Annan nyproduktion: startbeslut, bostäder, st.	149	155	230	93	279	300
Uudistuotanto yhteensä: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl - Nyproduktion: startbeslut, bostäder st.	1 130	963	993	1 500	1 500	1 500
Peruskorjaus: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl - Ombyggnad: startbeslut, bostäder st.	584	814	967	815	799	1 100
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	58	71	70	76	76	76

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	79	93	88	102	108	131

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	1787	1787	1787	1787	1787	1787
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	0,39	0,38	0,38	0,38	0,38	0,38
Hallintokunnan oma mittari– Förvaltningens egen mätare						

5 31 Rakennusvalvontavirasto – Byggnadstillsyn

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	11 623	8 854	10 363	8 854	8 879	9 381	9 412
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	8 751	8 854	8 974	8 854	8 879	9 381	9 412
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	***2 872***	***0***	***1 389***	***0***	***0***	***0***	***0***
Poistot - Avskrivningar	316	450	316	450	450	450	450
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	***2 556***	***-450***	***1 073***	***-450***	***-450***	***-450***	***-450***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	***2 556***	***-450***	***1 073***	***-450***	***-450***	***-450***	***-450***
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-23,8	17,0	0,0	0,3	5,7	0,3
Menot - Utgifter		1,2	1,4	0,0	0,3	5,7	0,3

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2016 talousarvioon

Vuonna 2014 aloitettiin koko maassa arvioiden mukaan 24 500 asunnon rakennustyöt eli 2 500 asuntoa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Valtion tuen turvin (ARA) käynnistettiin 7 400 uuden asunnon rakentaminen (vuotta aikaisemmin 6 400).

Vuonna 2015 arvioidaan koko maassa aloitettavan yhteensä 23 500 asunnon rakentaminen. (Lähde: RT Suhdannekatsaus 31.3.2015)

Rakentamisen kokonaisvolyymi oli Helsingissä vuonna 2014 myönnettyjen lupien osalta 2,81 miljoonaa m³ (1 % vähemmän kuin vuonna 2013). Haettujen lupien m³-määrät jäivät runsaaseen 2 miljoonaan m³:iin, kun vuonna 2013 haettuihin lupiin sisältyi yli 3,7 miljoonaa m³.

Vuoden 2015 ensimmäisellä vuosipuoliskolla on myönnetyissä luvissa ollut pientä laskua edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Myönnettyjen lupien määrä tilavuudella mitattuna on alkuvuonna ollut 1,5 miljoonaa m³ (vuonna 2014 vastaavasti 1,9 miljoonaa m³). Haettuja lupia on ollut 2,4 miljoonaa m³ eli puolestaan selvästi enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2014 toteutunut 0,9 miljoonaa kuutiometriä. Asuntojen lukumäärä haetuissa luvissa on suuntaa antavien tietojen perusteella

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2016

Enligt bedömningar inleddes år 2014 ca 24 500 bostadsbyggen i hela landet, vilket är 2 500 bostäder färre än året innan. Med statligt stöd (Ara) inleddes 7 400 bostadsbyggen (6 400 år 2013).

År 2015 väntas de inledda byggena uppgå till sammanlagt 23 500 i hela landet. (Källa: Byggnadsindustrin RT rf:s konjunkturrapport 31.3.2015).

Den totala byggnadsvolymen i de beviljade byggloven år 2014 uppgick i Helsingfors till 2,81 miljoner kubikmeter (1 % mindre än år 2013). Mängden kubikmeter i de sökta byggloven uppgick till drygt 2 miljoner, medan motsvarande siffra för 2013 var mer än 3,7 miljoner kubikmeter.

Antalet bygglov som beviljats under första hälften av 2015 har sjunkit något jämfört med den motsvarande perioden året innan. Mängden kubikmeter i de beviljade byggloven var 1,5 miljoner kubikmeter under samma period (1,9 miljoner m³ år 2014). Mängden kubikmeter i de sökta byggloven var 2,4 miljoner kubikmeter, vilket är betydligt mer än i de sökta byggloven under motsvarande period året innan (0,9 miljoner m³). Antalet bostäder i de sökta byggloven uppgick enligt riktgivande uppgifter under första hälften av

ollut alkuvuonna runsas 1000, joka on lähes puolet vähemmän kuin vuonna 2014 vastaavana aikana.

.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016–2018

Rakennusvalvonnan perustehtävät pohjautuvat lainsäädäntöön. Palvelujen kysyntä riippuu rakentamisen määrästä ja rakentamisen määrä taas vaihtelee suhdanteiden mukaan. Vuodelle 2015 ei odoteta talouden olennaista nousua, joten haettujen ja myönnettyjen rakennuslupien määrä tuskin tulee ainakaan olennaisesti vuoden 2014 tasosta nousemaan. Korjausrakentamisen odotetaan jatkuvan vilkkaana. Vuodelle 2016 ennustaa RT Rakennusteollisuus koko maassa 2,5 %:n kasvua rakentamisen kokonaisvolyymissä.

Palvelujen tuotantotapojen muutokseen vaikuttaa eniten sähköinen asiointi, jota virasto aktiivisesti kehittää.

Kilpailuttaminen

Virasto sisällyttää hankintakeskuksen kanssa sovitulla tavalla hankintastrategiansa vuotuiseen toimintasuunnitelmaansa. Strategia lähtee siitä, että virasto hoitaa perustehtävänsä itse turvautumatta ostopalveluihin.

Merkittävimmät viraston kertaluontoisista hankinnoista ovat tietotekniikkaan liittyviä konsulttipalveluja ja laitehankintoja. Nämä hankinnat hoidetaan suunnitelmallisesti ja noudattaen kaupungin puitesopimuksia.

Virasto käyttää muiden hallintokuntien tavoin mm. kaupungin ostotilaus- ja matkanhallintajärjestelmiä ja taloushallintopalvelu -liikelaitoksen taloushallinto- ja palkanlaskentapalveluja

Riskienhallinta

Viraston sisäinen valvonta ja riskienhallinta osa normaalia toimintaa johtoryhmän valvonnassa.

Viraston riskienhallintasuunnitelmassa on määritelty merkittävimmät 10 riskiä sekä niiden ensimerkit, todennäköisyys, vakavuus, vaikutusmahdollisuus riskin toteutumiseen sekä toimenpide-ehdotuksia riskin pienentämiseksi. Merkittävimmät riskit liittyvät rekrytointiin ja henkilöstöön sekä osaamisen säilymiseen eläköitymisen lisääntyessä.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

året till drygt 1 000, vilket är nästan 50 % mindre än under den motsvarande perioden år 2014.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2016–2018

Basuppdragen inom byggnadstillsynen baserar sig på lagstiftningen. Efterfrågan på tjänster är beroende av byggvolymen som varierar efter de ekonomiska konjunkturerna. Antalet sökta och beviljade bygglov kommer sannolikt inte avsevärt att öka från 2014 års nivå eftersom det ekonomiska läget år 2015 knappast kommer att bli väsentligt bättre än år 2014. Reparationsbyggandet väntas fortsätta livligt. Byggnadsindustrin RT rf prognoserar att den totala byggvolymen i hela landet ökar med 2,5 % år 2016.

Sätten att producera tjänster påverkas mest av den elektroniska kommunikationen, som verket aktivt utvecklar.

Konkurrensutsättning

Verket tar in sin upphandlingsstrategi i sin årliga verksamhetsplan enligt en överenskommelse med anskaffningscentralen. Strategin utgår från att verket sköter sina grundläggande uppgifter självt utan att köpa tjänster.

De största upphandlingarna av engångskaraktär vid verket gäller IT-konsulttjänster och IT-utrustning. Dessa upphandlingar sköts planmässigt och i enlighet med stadens ramavtal.

Verket använder i likhet med de övriga förvaltningarna bl.a. stadens system för upphandlingsorder och resehantering och affärsverket ekonomiförvaltningstjänstens ekonomihanterings- och löneräkningstjänster.

Riskhantering

Verkets interna kontroll och riskhantering är en del av den normala verksamheten under ledningsgruppens övervakning.

I verkets riskhanteringsplan fastställs de tio största riskerna och deras första tecken, sannolikhet och allvarlighet, möjligheterna att påverka riskutfallet och förslag till åtgärder för att minska risken. De största riskerna hänför sig till rekrytering, personalen och kunskapsbevarande vid ökad pensionering.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Toimiva Helsinki

Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut
- Rakennusvalvonnan palvelupiste Tellinki antaa laaja-alaista ja yksilöllistä neuvontaa rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Tellingin toimintaa kehitetään edelleen voimavarojen sallimissa rajoissa.
- Sähköisen asioinnin kehittämisellä vaikutetaan asiakkaiden palvelutasoon.

Kaupungin toiminta on kestävää, vaikuttavaa ja tehokasta
- Rakennusvalvonnassa kannustetaan toteuttamaan uudisrakennus- ja korjaushankkeet energiatehokkaammin kuin mitä voimassa olevat määräykset edellyttävät. Kalasataman keskus toimii energiatehokkaan ja elinkaaritekijät huomioon ottavan rakentamisen pilottina.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa
- Poikkihallinnollinen projekti Helsinki-kerrostalo -konseptista on käynnistynyt. Kaupungin lukuisien hallintokuntien lisäksi hankkeeseen osallistuu Aalto-yliopisto

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee
- Virasto osallistuu aktiivisesti asuntotuotannon prosessien sujuvoittamiseen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2016–2018

Taloussuunnitelmakaudella 2016–2018 henkilöstön kokonaismäärässä ei ole odotettavissa suuria muutoksia pysyy vakaana.

Henkilöstön ikääntymisen myötä eläkkeelle jäävien määrä kasvaa lähivuosina. Kymmenen seuraavan vuoden (2016–2025) aikana viraston henkilökunnasta 57 henkilöllä (48 %) on mahdollisuus jäädä eläkkeelle. Tämä aiheuttaa haasteita osaavan ja asiantuntevan henkilöstön rekrytointiin. Myös lähivuosina tuleva sähköinen rakennuslupaprosessi vaikuttaa henkilöstöresurssien ja osaamisen suuntaamiseen viraston sisällä.

Viraston henkilöstöohjelmassa vuosille 2013–2016 on varauduttu lähivuosien haasteisiin.

Henkilöstöohjelma tukee viraston strategian toteutumista ja on henkilöstöpolitiikan työkaluja. Henkilöstöohjelman päätavoitteet liittyvät henkilöstön asemaan. Keinoina tähän ovat muun muassa johtamisen ja esimiestyön kehittäminen, henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen sekä pyrkimys henkilöstön ja työyhteisön hyvinvoinnin parantamiseen.

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Ett fungerande Helsingfors

Invånarna får flexibel och integrerad service
- Ett nytt serviceställe för byggnadstillsynsverket, Tellinki, ger omfattande och individuell handledning i byggfrågor. Tellinkis verksamhet utvecklas vidare inom ramen för resurserna.
- E-tjänsterna utvecklas, vilket förbättrar servicenivån för kunderna.

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv
- Byggnadstillsynen uppmuntrar till att genomföra nybyggnads- och reparationsbyggprojekt mer energieffektivt än vad de nuvarande bestämmelserna förutsätter. Fiskehamnens centrum är ett pilotprojekt för energieffektivt byggande som beaktar livscykelfaktorer.

Mångsidiga boendealternativ i det växande Helsingfors
- Ett tväradministrativt projekt om konceptet Helsingfors-höghus har inletts. Utöver stadens flera förvaltningar deltar Aalto-universitetet i projektet.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Ekonomin hålls i balans, och produktiviteten förbättras
- Byggnadstillsynsverket deltar aktivt i att göra bostadsproduktionsprocesserna smidigare.

Verkets personalplan 2016–2018

Personalantalet vid verket kommer inte att väsentligt ändras utan förblir stabilt under ekonomiplaneperioden 2016–2018.

I takt med att personalen åldras kommer antalet pensioneringar att öka under de närmaste åren. Under den kommande tioårsperioden 2016–2025 kommer 57 personer (48 %) av verkets personal att ha möjlighet att gå i pension. Detta medför utmaningar i att rekrytera ny kompetent och sakkunnig personal. Också den elektroniska bygglovsprocessen som ska tas i bruk under de närmaste åren kommer att inverka på hur personalresurserna och kunskaperna riktas inom förvaltningen.

I personalprogrammet för 2013–2016 har man förberett sig på kommande utmaningar under de närmaste åren.

Personalprogrammet stöder genomförandet av verkets strategi och är ett personalpolitiskt verktyg. Huvudmålen för personalprogrammet hänför sig till personalens ställning. Programmet genomförs genom att utveckla ledarskapet och chefsarbetet, öka personalens kompetens och yrkeskunskaper och sträva att öka välbefinnandet hos personalen och arbetsgemenskapen.

Vuoden 2015 aikana virasto on esittänyt kaupunginhallitukselle eräiden virkanimikkeiden muuttamista kuvaamaan paremmin niiden vaativuus- ja pätevyysvaatimuksia sekä yhtenäistämään viraston virkanimikkeistöä.

Virastossa on vuoden 2015 aikana henkilöstösuunnittelun tuloksena yhdistetty hallinnosta vapautuneita vakansseja (toimia) muodostaen niistä vakansseja operatiiviseen toimintaa. Näillä järjestelyillä viraston vakanssien kokonaismäärä vähenee kolmella, myös palkkoihin kertyy jonkin verran säästöä.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016–2025

Rakennusvalvontavirasto on laatinut osana talousarvioehdotusta tilankäyttösuunnitelman vuosille 2016–2025. Viraston toimitilojen määrä ei tilankäytönsuunnitelmassa lisäänny.

Tällä hetkellä rakennusvalvontavirasto toimii osoitteessa Siltasaarenkatu 13 sijaitsevassa rakennuksessa. Virasto on mukana kaupungin teknisten virastojen yhteisen toimitalon valmistelussa. Tavoitteena on parantaa virastojen toiminnallisten edellytysten ohella huomattavasti myös nykyistä tilatehokkuutta.

Lisäksi virasto on mukana teknisen sektorin uudistamistarpeita selvittävässä työryhmässä.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Viraston henkilöstömäärä vuonna 2014 on asukaslukuun suhteutettuna Helsingissä 1,73 henkilötyövuotta/10 000 as. (Espoossa 1,88 ja Vantaalla 1,93). Tulot muodostuvat pääosin rakennusvalvontamaksuista, joita peritään lupapäätöksistä.

Erityisesti yritysten toimitilahankkeiden lupaprosessia on nopeutettu.

Helsinkiläisten ansiotulojen määrään ja kehittymiseen ei rakennusvalvonta voi suoranaisesti vaikuttaa. Rakennusvalvonta edistää omalta osaltaan toimenpiteitä, jotka on kirjattu Asuntotuotantoprosessin sujuvoittamistyöryhmän loppuraporttiin 31.12.2013.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Keskeisiä kaupungin strategisia tavoitteita ovat mm. sähköisten palvelujen ja niiden saavutettavuuden kehittäminen. Rakennusvalvontavirastossa tietotekniikkaohjelman tavoitteita pyritään toteuttamaan

År 2015 har verket föreslagit stadsstyrelsen en ändring av vissa tjänstetitlar så att de bättre ska beskriva befattningarnas kompetens- och behörighetskrav och för att göra titlarna vid verket enhetligare.

Verket har år 2015 som resultat av personalplaneringen slagit ihop befattningar som blivit lediga inom förvaltningen och härigenom kunnat inrätta nya befattningar inom den operativa verksamheten. Genom arrangemangen minskar verket befattningarna med tre och sparar dessutom i viss mån i lönekostnaderna.

Verkets plan för lokalanvändningen 2016–2025

Byggnadstillsynsverket har gjort upp en plan för lokalanvändning för åren 2016–2025 som en del av budgetförslaget. Verkets lokalvolym ökar inte i lokalanvändningsplanen.

För närvarande fungerar byggnadstillsynsverket i en fastighet på Broholmsgatan 13. Verket deltar i att bereda ett gemensamt hus för stadens förvaltningar inom den tekniska sektorn. Målet är att förutom de funktionella förutsättningarna avsevärt förbättra den nuvarande lokaleffektiviteten.

Dessutom deltar verket i en arbetsgrupp som utreder behoven att förnya den tekniska sektorn.

Hur budgeten främjar de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

År 2014 motsvarar byggnadstillsynsverkets personalantal i relation till invånartalet i Helsingfors 1,73 årsverken/10 000 invånare (i Esbo 1,88 och i Vanda 1,93). Inkomsterna består för det mesta av byggnadstillsynsavgifter som tas ut för tillståndsbeslut.

Tillståndsprocessen för lokalprojekt för företag har gjorts snabbare.

Byggnadstillsynen kan inte direkt påverka helsingforsarnas förvärvsinkomstnivå eller hur den utvecklas. Byggnadstillsynen främjar åtgärder som anges i slutrapporten 31.12.2013 från arbetsgruppen för smidighet i bostadsproduktionsprocessen.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Primära mål i stadens strategi är bl.a. att utveckla elektroniska tjänster och att förbättra tillgången till dessa. Vid byggnadstillsynsverket strävar man att genomföra IT-programmets mål speciellt genom projekt för utveckling av

erityisesti sähköisen asioinnin kehittämishankkeiden kautta.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Rakennusvalvontavirastossa on suunnitteilla useita tietotekniikkahankkeita, joilla pyritään prosessien sähköistämiseen. Merkittävin niistä on eHakemus -hanke, jonka tavoitteena on muuttaa nykyinen, suurelta osin manuaalinen rakennuslupaprosessi sähköiseksi.

Viraston tietotekniikka- ja sähköisen asioinnin hankkeista toimitetaan hankeohjelma laatimisohjeiden kohdassa 8.6.1 edellytetyllä tavalla.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Saapuneista lupahakemuksista vähintään 80 % käsitellään 6 viikossa (=1,4 kk).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Viraston tavoitteena on pystyä rationalisoimaan toimintaansa niin, että katselmusten ja erityissuunnitelmien lukumääriä voidaan vähentää. Valvonta- ja tarkastustoimenpiteitä kohdistetaan riskillisiin kohteisiin.

Talousarviossa on edellä esitettyjen lisäksi ennakoitu suhdanteista riippuvia suoritteita, kuten tehtävien lupapäätösten määrää sekä uudisrakentamista koskevia lupa- kappale- ja kerrosneliömetrimääriä eri rakentamistarkoituksittain.

Seurattavana suoritteena on myös kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 tavoite: Toimiva Helsinki, Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa; toimenpide: ”Helsinkiin rakennetaan vuosittain 5 500 asuntoa uudistuotantona sekä käyttötarkoituksen muutoksin”

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Virasto toimii vuokralaisena kaupungin omistaman kiinteistöyhtiön tiloissa. Virasto on informoinut yhtiötä tarpeesta saavuttaa kahden prosentin energiansäästötavoite sähkön ja kaukolämmön päämittareilta luettuna. Tällä hetkellä viraston oman energiakulutuksen määrä ei ole eroteltavissa rakennuksessa toimivien muiden vuokralaisten kulutuksesta.

Virastolla ei ole omia autoja vaan henkilöstö tekee omilla autoillansa tarkastuskäyntimatkoja rakennustyömaille ja muihin kohteisiin. Ajokilometrien määrä on ollut laskusuunnassa jo useamman vuoden ajan. Vähentymäksi on arvioitu 5–6 % suunnitelmakauden aikana ellei

elektroniska tjänster.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Byggnadstillsynsverket har flera IT-projekt under planering, med vilka man vill göra processer elektroniska. Viktigast av projekten är eHakemus som syftar till att överföra bygglovsprocessen, som nu till största delen är manuell, i elektronisk form.

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Minst 80 % av de tillståndsansökningar som kommer in behandlas inom 6 veckor (= 1,4 månader).

Övriga verksamhetsmål

Verket syftar till att kunna rationalisera sin verksamhet så att antalet syneförrättningar och specialplaner kan minskas. Tillsyns- och inspektionsåtgärderna inriktas på objekt med hög riskfaktor.

Utöver prestationerna ovan har antalet prestationsobjekt som är beroende av konjunkturerna förutsetts i budgeten, såsom antalet tillståndsbeslut och antalet nybyggen i fråga om tillstånd, stycken och kvadratmeter våningsyta enligt olika byggändamål.

En prestation som också följs upp är åtgärden Mångsidiga boendealternativ i det växande Helsingfors under målet Ett fungerande Helsingfors i strategiprogrammet 2013–2016 som lyder enligt följande: ”Det tillkommer årligen 5 500 bostäder i Helsingfors, genom nyproduktion och ändringar i användningen”.

Energieffektivitets- och miljömål

Byggnadstillsynsverket är hyresgäst i lokaler som hör till ett fastighetsbolag i stadens ägo. Verket har informerat bolaget om behovet att uppnå energisparmålet om två procent mätt med huvudmätarna el och fjärrvärme. För tillfället går det inte att göra någon skillnad mellan verkets egen energiförbrukning och de andra hyresgästernas förbrukning i samma byggnad.

Byggnadstillsynsverket har inga egna bilar utan personalen använder sina egna bilar på inspektionsresorna till byggplatser och andra objekt. Antalet körda kilometer har minskat redan under flera år. Minskningen beräknas uppgå till 5–6 % under ekonomiplaneperioden om inte byggandet

rakentaminen vilkastu ja vastaavasti tarkastuskäyntien määrä olennaisesti kasva. Virastolla on käytössään myös muutama virkapolkupyörä.

Viraston keskeinen kehitysalue, sähköisen asioinnin edistäminen tähtää mm. rakennusvalvonnassa käytettävien paperipiirustusten määrän vähentämiseen.

Viraston rooli energiatehokkuuden parantamisessa painottuu siihen, että rakennushankkeisiin ryhtyvät ylittävät esim. energiatehokkuudessa valtakunnallisen vähimmäistason. Tähän pyritään ja on pyritty osin myös taksan muuttamisella siten, että se kannustaa määräysten vähimmäistasoa parempaan lopputulokseen.

blir livligare och antalet inspektioner väsentligt ökar. Verkets personal har också tillgång till några tjänstecyklar.

Verkets centrala utvecklingsområde, främjande av elektronisk kommunikation, syftar bl.a. till att minska antalet pappersritningar inom byggnadstillsynen.

Verkets roll i fråga om ökning av energieffektiviteten går främst ut på att få dem som inleder byggprojekt att sikta högre än till den riksomfattande miniminivån. Verket försöker och har också tidigare försökt få taxan ändrad på ett sådant sätt att den uppmuntrar till ett slutresultat som överstiger miniminivån i bestämmelserna.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa och ekonomiska mål

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Lupapäätökset, kpl– Tillståndsbeslut, st.	2 695	3 500	2 700	3 500	3 600	3 600
Uudisrakentamista koskevat lupapäätökset, kpl– Tillståndsbeslut för nybyggnad, st	534	650	600	650	700	700
Uudisrakentamisen lupapäätökset, asuntoja kpl– Tillståndsbeslut för nybyggnad, bostäder, st	5 021	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Käyttötarkoituksen muutokset, asuntoja kpl– Ändring av användningsändamål, bostäder, st.	398	500	500	500	500	500
Uudisrakentamisen lupapäätökset, toimistot, liiketilat, julkiset tilat kem^2– Tillståndsbeslut för nybyggnad, kontor, affärslokaler, offentliga lokaler, m² vy	179 079	200 000	150 000	200 000	200 000	200 000
Uudisrakentamisen lupapäätökset, teollisuus ja varastotilat kem^2– Tillståndsbeslut för nybyggnad; industri- och lagerlokaler, m² vy	10 958	90 000	30 000	90 000	90 000	90 000
Uudisrakentamisen lupapäätökset, muut kem^2– Tillståndsbeslut för nybyggnad; övriga lokaler, m² vy	6 382	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Erityissuunnitelmat, kpl– Specialplaner, st	44 099	31 000	31 000	35 000	35 000	35 000
Katselmukset, kpl– Syneförrättningar, st.	15 638	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Uudisrakentamisen määrä milj. m^3– Nybyggnadsvolym, milj. m³	2,8	3,8	3,0	3,8	3,8	3,8
Sitova toiminnallinen tavoite– Bindande verksamhetsmål						
Lupien (80 %) käsittelyaika– Behandlingstiden för bygglov (80 %)						
kuukausia– månader	1,13	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40
viikkoja– veckor	5,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä (vakanssit) – Antal anställda (anställningar)	122	122	122	119	119	119
Tilat, m^2– Lokaler, m²	3 130	3 130	3 130	3 130	3 130	3 130
Henkilötyövuodet– Årsverken	108	108	108	108	108	108

Tuottavuusmittari – Produktivitetsmätare

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tuottavuus – Produktivitet (2013=100)	102,47	105,00	105,00	105,00	105,00	105,00

Tilankäytön tehokkuuden mittari – Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2014	2015	ennuste prognos 2015	2016	2017	2018
Tilojen kokonaispinta-ala htm² – Lokalyta sammanlagt, m² lägenhetsyta	3 130	3 130	3 130	3 130	3 130	3 130
Tilat m^2 / henkilötyövuodet– Lokaler m²/årsverke	28,98	28,98	28,98	28,98	28,98	28,98

TULOSLASKELMAOSA

RESULTATRÄKNINGSDELEN

Helsingin kaupungin tuloslaskelma 2014 - 2018 – Helsingfors stads resultaträkning

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter						
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	1 098 916	275 277	272 782	301 564	323 032	328 358
Maksutulot - Avgiftsinkomster	220 283	208 874	210 054	208 907	209 874	210 985
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	51 145	112 868	118 243	118 893	118 880	120 683
Vuokratulot - Hyresinkomster	321 535	346 460	351 155	361 021	372 209	384 203
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	69 828	46 250	50 337	38 721	41 167	41 168
	1 761 708	**989 729**	**1 002 571**	**1 029 106**	**1 065 162**	**1 085 397**
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	124 786	126 807	115 396	114 412	116 997	117 142
Toimintamenot - Omkostnader						
Palkat - Löner	-1 450 610	-1 385 591	-1 378 590	-1 382 845	-1 383 729	-1 383 962
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	-464 964	-463 534	-466 400	-470 963	-472 621	-472 666
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 601 031	-1 646 150	-1 669 387	-1 638 996	-1 655 400	-1 667 455
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-507 150	-164 583	-158 276	-165 045	-167 886	-167 777
Avustukset - Understöd	-407 344	-399 340	-436 296	-438 101	-437 304	-436 744
Vuokrat - Hyror	-205 622	-178 804	-190 047	-195 548	-203 396	-205 595
Muut menot - Övriga utgifter	-28 402	-34 924	-15 857	-14 721	-37 772	-99 597
Toimintamenot yhteensä - Omkostnader sammanlagt	**-4 665 124**	**-4 272 926**	**-4 314 853**	**-4 306 219**	**-4 358 108**	**-4 433 796**
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	**-2 778 630**	**-3 156 390**	**-3 196 885**	**-3 162 701**	**-3 175 949**	**-3 231 257**
Verotulot - Skatteintäkter	2 951 931	3 013 500	3 050 400	3 063 400	3 123 400	3 218 400
Valtionosuudet - Statsandelar	250 648	244 000	270 200	300 000	300 000	300 000
Rahoitustulot ja -menot - Finansieringsinkomster och -utgifter						
Korkotulot - Ränteinkomster	51 810	90 379	83 070	85 047	82 847	80 607
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	28 537	14 799	17 804	52 299	52 299	52 299
Korkomenot - Ränteutgifter	-23 209	-53 807	-29 859	-36 983	-46 811	-54 700
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-419	-1 800	-1 006	-1 800	-1 800	-1 800
Vuosikate - Årsbidrag	**480 667**	**150 681**	**193 725**	**299 262**	**333 986**	**363 549**
Poistot - Avskrivningar	-408 146	-345 399	-352 179	-359 658	-368 834	-373 836
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	116 021	140 495	128 550	141 105	141 694	141 400
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	**188 542**	**-54 223**	**-29 904**	**80 709**	**106 846**	**131 113**
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	10 410	2 586	2 524	3 087	3 003	2 796
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	-1 257	-2 741	-3 372	-3 192	-2 543	-2 938
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	38 927	9 800	11 087	9 900	9 900	9 900
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**236 622**	**-44 578**	**-19 665**	**90 504**	**117 206**	**140 871**

Tilinpäätös 2014 on esitetty ilman yhtiöittämisen vaikutusta

Helsingin kaupungin tuloslaskelma– Helsingfors stads resultaträkning

Talousarvio - Budget 2016	Kaupunki ilman liikelaitoksia ja rahastoja 1 000 €	Liikelaitokset ja rahastot 1 000 €	Yhteensä, sisäiset erät mukana 1 000 €	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty 1 000 €
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter				
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	259 716	303 502	563 218	301 564
Maksutulot - Avgiftsinkomster	212 412	0	212 412	208 907
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	120 480	16 915	137 395	118 893
Vuokratulot - Hyresinkomster	749 776	27 352	777 128	361 021
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	39 987	7 821	47 808	38 721
	1 382 371	**355 590**	**1 737 961**	**1 029 106**
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	108 421	5 991	114 412	114 412
Toimintamenot - Omkostnader				
Palkat - Löner	1 275 124	107 721	1 382 845	1 382 845
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	438 388	32 575	470 963	470 963
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 827 962	67 225	1 895 187	1 638 996
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	156 346	44 700	201 046	165 045
Avustukset - Understöd	456 405	58	456 463	438 101
Vuokrat - Hyror	555 204	38 934	594 138	195 548
Muut menot - Övriga utgifter	13 578	2 996	16 574	14 721
Toimintamenot yhteensä - Omkostnader sammanlagt	**4 723 007**	**294 210**	**5 017 217**	**4 306 219**
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	**-3 232 215**	**67 371**	**-3 164 844**	**-3 162 701**
Verotulot - Skatteintäkter	3 063 400	0	3 063 400	3 063 400
Valtionosuudet - Statsandelar	300 000	0	300 000	300 000
Rahoitustulot ja -menot - Finansieringsinkomster och -utgifter				
Korkotulot - Ränteinkomster	82 697	2 650	85 347	85 047
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	74 893	2 000	76 893	52 299
Korkomenot - Ränteutgifter	31 200	5 940	37 140	36 983
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	1 800	22 594	24 394	1 800
Vuosikate - Årsbidrag	**255 775**	**43 487**	**299 262**	**299 262**
Poistot - Avskrivningar	317 484	42 174	359 658	359 658
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	141 105	0	141 105	141 105
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	**79 396**	**1 313**	**80 709**	**80 709**
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	0	3 087	3 087	3 087
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	0	-3 192	-3 192	-3 192
Rahastojen lisäys - Ökning av fonder	0	430	430	0
Rahastojen vähennys - Minskning av fonder	9 900	0	9 900	9 900
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**89 296**	**778**	**90 074**	**90 504**

7 TULOSLASKELMAOSA – RESULTATRÄKNINGSDELEN

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	3 699 332	3 389 897	3 530 890	3 530 890	3 592 930	3 685 921
Menot - Utgifter	32 613	67 155	55 862	55 862	68 882	79 194
Netto	3 666 718	3 322 742	3 475 028	3 475 028	3 524 048	3 606 727
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-8,4	4,2	4,2	1,8	2,6
Menot - Utgifter		105,9	-16,8	-16,8	23,3	15,0

7 01 Toiminnan rahoitus – Finansiering av verksamheten

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
1	2	3	4	5	6	7
Tulot - Inkomster	3 202 579	3 257 500	3 363 400	3 363 400	3 423 400	3 518 400
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	3 202 579	3 257 500	3 363 400	3 363 400	3 423 400	3 518 400
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		1,7	3,3	3,3	1,8	2,8
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 01 01 Verotulot – Skatteinkomster

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	2 951 931	3 013 500	3 063 400	3 063 400	3 123 400	3 218 400
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	2 951 931	3 013 500	3 063 400	3 063 400	3 123 400	3 218 400
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		2,1	1,7	1,7	2,0	3,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis:

		2014	2015	Ehdotus Förslag 2016	Talousarvio Budget 2016	2017	2018
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Tulot - Inkomster						
01	Kunnallisvero - Kommunalskatt	2 435 075	2 486 000	2 535 000	2 535 000	2 585 000	2 665 000
02	Yhteisövero - Samfundsskatt	309 755	308 000	308 000	308 000	308 000	318 000
03	Kiinteistövero - Fastighetsskatt	206 687	219 000	220 000	220 000	230 000	235 000
04	Koiravero - Hundskatt	415	500	400	400	400	400

7 01 03 Valtionosuudet – Statsandelar

	Käyttö Förbrukning 2014	Talousarvio Budget 2015	Ehdotus Förslag 2016	Talousarvio Budget 2016	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	250 648	244 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	250 648	244 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-2,7	23,0	23,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 02 Rahoitus- ja sijoitustoiminta – Finansierings- och investeringsverksamhet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	146 754	122 597	157 590	157 590	159 630	157 621
Menot - Utgifter	32 028	67 155	55 862	55 862	68 882	79 194
Netto	114 726	55 442	101 728	101 728	90 748	78 427
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-16,5	28,5	28,5	1,3	-1,3
Menot - Utgifter		109,7	-16,8	-16,8	23,3	15,0

7 02 01 Korot, kaupunginkanslian käytettäväksi – Räntor, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot - Inkomster	67 222	87 690	82 697	82 697	80 492	78 237
Menot - Utgifter	18 172	47 000	31 200	31 200	38 000	44 300
		0				
Netto	49 050	40 690	51 497	51 497	42 492	33 937
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		30,4	-5,7	-5,7	-2,7	-2,8
Menot - Utgifter		158,6	-33,6	-33,6	21,8	16,6

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis:

		2014 1 000 €	2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	2017 1 000 €	2018 1 000 €
	Tulot - Inkomster						
54	Asuntorakennustoiminnan tukemiseen myönnettyjen antolainojen korot - Räntor på lån som beviljats för stödjande av bostadsbyggnadsverksamheten	8 062	9 000	7 600	7 600	7 200	6 800
55	Muiden antolainojen korot - Räntor på övriga utgivna lån	1 336	1 800	1 200	1 200	1 200	1 160
56	Rakennusaikaisen luoton korot - Räntor på kredit under byggnadstiden	44	800	800	800	800	800
59	Muut korot - Övriga räntor	4 728	4 000	1 500	1 500	1 500	1 500
60	Henkilöstökassatoimikunnan myöntämien asunnonhankkimislainojen korot - Räntor på bostadslån beviljade av intressekontorskommittén						
64	Helsingin Energian lainojen korot - Räntor på Helsingfors Energis lån	16 516	24 000	24 000	24 000	23 000	22 000
65	Helsingin Veden lainojen korot - Räntor på Helsingfors Vattens lån						
66	Helsingin Sataman lainojen korot - Räntor på Helsingfors Hamns lån	0	11 500	11 100	11 100	10 300	9 500
67	HKL:n lainojen korot - Räntor på HST:s lån	138	193	100	100	95	80
68	Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän lainojen korot - Räntor på Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänsters lån	36 397	36 397	36 397	36 397	36 397	36 397
	Menot - Utgifter						
01	Ottolainojen korot - Räntor på upptagna lån	17 338	45 000	30 200	30 200	37 000	43 300
02	Tilapäisluoton korot - Räntor på tillfällig kredit	834	2 000	1 000	1 000	1 000	1 000

7 02 02 Muu rahoitus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Övrig finansiering, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	12 888	22 068	62 014	62 014	66 259	66 505
Menot - Utgifter	252	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
		0				
Netto	12 636	20 268	60 214	60 214	64 459	64 705
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		71,2	181,0	181,0	6,8	0,4

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis:

				Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget		
		2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Tulot - Inkomster						
55	Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	86	50	50	50	50	50
56	Osingot - Dividender	1 480	10 500	48 000	48 000	48 000	48 000
57	HKL:n infratulo - HST:s inkomst för infrastruktur	11 322	11 518	13 964	13 964	18 209	18 455
	Menot - Utgifter						
04	Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	252	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800

7 02 03 Tuet eräille hallintokunnille, kaupunginkanslian käytettäväksi – Understöd till vissa förvaltningar, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	9 169	13 855	18 362	18 362	24 582	28 594
		0				
Netto	-9 169	-13 855	-18 362	-18 362	-24 582	-28 594
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Määrärahaan sisältyy seuraavat tuet eri hallintokunnille:

I anslaget ingår följande understöd till olika förvaltningar:

		2014	2015	Ehdotus Förslag 2016	Talousarvio Budget 2016	2017	2018
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Menot - Utgifter						
03	Hankintakeskukselle maksettava tuki - Understöd till anskaffningscentralen	1 807	1 807	1 807	1 807	1 807	1 807
05	Palmialle maksettava tuki - Understöd till Palmia	0	50	0	0	0	0
08	Tuki infrainvestointien pääomakuluihin, HKL - Stöd för kapitalkostnader för infrastrukturinvesteringar, HST	7 362	11 998	16 555	16 555	22 775	26 787

7 02 04 Peruspääomien tuotot – Avkastning på grundkapital

	Käyttö Förbrukning 2014	Talousarvio Budget 2015	Ehdotus Förslag 2016	Talousarvio Budget 2016	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	66 644	12 839	12 879	12 879	12 879	12 879
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
		0				
Netto	66 644	12 839	12 879	12 879	12 879	12 879
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-80,7	0,3	0,3	0,0	0,0

Peruspääomien tuotot jakautuvat seuraavasti:

Avkastningen på grundkapitalen fördelar sig enligt följande:

		2014	2015	Ehdotus Förslag 2016	Talousarvio Budget 2016	2017	2018
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Tulot - Inkomster						
01	Helsingin Energian peruspääoman tuotto - Avkastning på Helsingfors Energis grundkapital	47 400	0	0	0	0	0
03	Helsingin Sataman peruspääoman tuotto - Avkastning på Helsingfors Hamns grundkapital	6 317	0	0	0	0	0
04	HKL:n peruspääoman tuotto - Avkastning på HST:s grundkapital	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442
07	HUS-peruspääoman tuotto - Avkastning på HNS grundkapital	4 249	4 249	4 249	4 249	4 249	4 249
08	Palmian peruspääoman tuotto - Avkastning på Palmias grundkapital	168	80	80	80	80	80
10	Oiva Akatemian peruspääoman tuotto - Avkastning på affärsverket Oiva Akatemias grundkapital	12	12	12	12	12	12
11	Taloushallintopalvelun peruspääoman tuotto - Avkastning på affärsverket Ekonomiförvaltningstjänsters grundkapital	56	56	56	56	56	56
13	Työterveys Helsingin peruspääoman tuotto - Avkastning på Företagshälsan Helsingfors grundkapital	0	0	40	40	40	40

7 02 05 Tuet Helsingin Väylä Oy:n rahoituskuluihin kaupunginkanslian käytettäväksi – Understöd för Helsingforsleden Ab:s kostnader till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	4 435	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Netto	-4 435	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Muutos - Förändring, %						
Menot - Utgifter		1,5	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 Rahastointi – Fondering

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	61 295	9 800	9 900	9 900	9 900	9 900
Menot - Utgifter	585	0	0	0	0	0
Netto	60 710	9 800	9 900	9 900	9 900	9 900
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-84,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 06 Kamppi-Töölönlahtirahasto – Fonden för Kampen-Tölöviken

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	4 570	4 800	4 900	4 900	4 900	4 900
		2 251				
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
		2 728				
Netto	4 570	4 800	4 900	4 900	4 900	4 900
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		5,0	2,1	2,1	0,0	0,0

7 03 07 Asuntotuotantorahasto – Bostadsproduktionsfonden

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	585	0	0	0	0	0
Netto	-585	0	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 09 Lähiörahasto – Förortsfonden

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	4 032	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
		5 000				
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
		6 140				
Netto	4 032	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		24,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 10 Innovaatiorahasto – Innovationsfonden

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 11 Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto – Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 04 Varaukset - Reserveringar

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot - Inkomster	97 411	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	97 411	0	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 05 Poistoerot – Avskrivningsdifferenser

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot - Inkomster	191 293	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	191 293	0	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

INVESTOINTIOSA

INVESTERINGSDELEN

8 INVESTOINTIOSA – INVESTERINGSDELEN

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	3 025 298	140 495	141 105	141 105	141 694	141 400
Menot - Utgifter	2 563 163	447 026	477 718	468 285	468 330	468 346
Netto	462 135	-306 531	-336 613	-327 180	-326 636	-326 946
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-95,4	0,4	0,4	0,4	-0,2
Menot - Utgifter		-82,6	6,9	4,8	0,0	0,0

8 01 Kiinteä omaisuus – Fast egendom

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	105 297	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Menot - Utgifter	73 457	75 084	85 024	82 524	84 399	68 815
Netto	31 840	24 916	14 976	17 476	15 601	31 185
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		2,2	13,2	9,9	2,3	-18,5

		Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
1	2	3	4	5	6	7	8
	Tulot - Inkomster						
52	Kiinteän omaisuuden myynti - Försäljning av fast egendom	105 297	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
53	Uusien projektialueiden tonttien myynti - Försäljning av tomter i nya projektområden						
	Menot - Utgifter						
01	Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, Khn käytettäväksi - Köp och inlösen av fastigheter, till Stns disposition	36 959	5 500 *337*	6 500	6 500	6 500	6 500
02	Esirakentaminen, täyttötyöt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet, Khn käytettäväksi - Grundberedning, utfyllnadsarbeten och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden, till Stns disposition	24 601	61 084 *19 014*	68 024	68 024	69 399	53 815
	Töölönlahden esirakentaminen - Grundberedning vid Tölöviken	950	500	2 500	2 500	715	520
	Muu esirakentaminen - Övrig grundberedning	3 475	7 000	9 000	9 000	8 000	8 000
	Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet - Utredningar och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden	4 916	7 000	8 500	8 500	7 500	7 600
	Länsisataman esirakentaminen - Grundberedning i Västra hamnen	5 876	16 600	11 500	11 500	18 090	13 000
	Kalasatama, esirakentaminen ja maaperän puhdistus - Fiskehamnen, grundberedning och marksanering	3 840	10 785	18 000	18 000	21 804	13 693
	Kruunuvuorenrannan esirakentaminen - Grundberedning i Kronbergsstranden	1 836	6 650	11 524	11 524	9 500	8 418
	Kuninkaantammen esirakentaminen - Grundberedning i Kungseken	2 189	2 000	4 000	4 000	490	565
	Pasilan esirakentaminen - Grundberedning i Böle	1 519	10 549	3 000	3 000	3 300	2 019
03	Kiinteistöjen hankinta, rakentamiskelpoiseksi saattaminen sekä kaavoituskorvaukset, Klk:n käytettäväksi - Fastighetsförvärv, byggbarhetsåtgärder och planläggningsersättningar, till fastighetsnämndens disposition	11 897	8 500 *449*	10 500	8 000	8 500	8 500
	Pienehköjen kiinteistöjen ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset - Köp och inlösen av mindre fastigheter och planläggningsersättningar	8 190	4 500	6 500	4 000	4 000	4 000
	Tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen - Åtgärder som gör tomter byggbara	764	1 500	1 500	1 500	2 000	2 000
	Täydennysrakentamiskorvaukset ja korvausinvestoinnit, Klk:n käyttöön - Ersättningar för kompletteringsbyggande och ersättningsinvesteringar, till fastighetsnämndens disposition	2 943	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500

Kiinteistöjen ostoihin ja lunastuksiin on talousarvioon sekä suunnitelmavuosille 2017–2018 varattu vuosittain 6,5 milj. euroa.

Esirakentamiseen, täyttötöihin ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin on talousarviossa varattu yhteensä 68,0 milj. euroa. Eniten määrärahaa on osoitettu Kalasataman alueelle 18,0 milj. euroa, Kruunuvuorenrannan alueelle 11,5 milj. euroa, Länsisataman alueelle 11,5 milj. euroa ja Kuninkaankolmion alueelle 4,0 milj. euroa. Suunnitelmavuonna 2017 esirakentamiseen sekä muihin em. toimenpiteisiin on arvioitu tarvittavan 69,4 milj. euroa. Suunnitelmavuoden 2018 arvioitu tarve on 53,8 milj. euroa.

Projektialueiden lisäksi muuhun esirakentamiseen sekä alueiden käyttöönoton edellyttämiin selvityksiin ja toimenpiteisiin on talousarvioon varattu yhteensä 17,5 milj. euroa. Suunnitelmavuosille 2017–2018 on merkitty yhteensä 31,1 milj. euroa.

Kiinteistöjen hankintaan, rakentamiskelpoiseksi saattamiseen ja kaavoituskorvauksiin kiinteistölautakunnan käytettäväksi on talousarvioon varattu yhteensä 8 milj. euroa. Suunnitelmavuosille 2017–2018 on vuosittain merkitty yhteensä 8,5 milj. euroa.

För köp och inlösen av fastigheter har det i budgeten och för ekonomiplaneåren 2017–2018 reserverats 6,5 mn euro per år.

För grundberedning, utfyllnadsarbeten och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden har det i budgeten reserverats totalt 68,0 mn euro. De största anslagen har anvisats enligt följande: Fiskehamnen 18,0 mn euro, Kronbergsstranden 11,5 mn euro, Västra hamnen 11,5 mn euro och Kungstriangeln 4,0 mn euro. Behovet under ekonomiplaneåret 2017 för grundberedning och andra ovannämnda åtgärder har beräknats vara 69,4 mn euro. Det beräknade behovet för ekonomiplaneåret 2018 är 53,8 mn euro.

Utöver projektområdena har det i budgeten anvisats 17,5 mn euro per år för övrig grundberedning och för utredningar och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden. För ekonomiplaneringsåren 2017–2018 har anvisats totalt 31,1 mn euro.

För fastighetsförvärv, byggbarhetsåtgärder och planläggningsersättningar, till fastighetsnämndens disposition, har det reserverats sammanlagt 8 mn euro i budgeten. För ekonomiplaneåren 2017–2018 har det upptagits totalt 8,5 mn euro årligen.

8 02 Talonrakennus – Husbyggnad

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	161 579	180 775	190 667	189 427	187 130	194 410
Netto	-161 579	-180 775	-190 667	-189 427	-187 130	-194 410
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		11,9	5,5	4,8	-1,2	3,9

		Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
	Menot - Utgifter						
01	Tilakeskuksen uudis- ja lisärakennushankkeet, kiinteistölautakunnan käytettäväksi - Ny- och tillbyggnadsprojekt vid lokalcentralen, till fastighetsnämndens disposition	45 630	36 436 *5 546*	43 620	43 490	52 150	71 520
	Opetustoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt inom utbildningsväsendet	17 083	8 232	6 070	6 070	7 740	25 780
	Muut tilakeskuksen uudisrakennushankkeet - Övriga nybyggnadsprojekt vid lokalcentralen	5 391	13 101	24 960	24 330	38 930	25 000
	Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu - Behovsutredningar för nybyggnadsprojekt, projektplanering o.a. planering	1 077	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
	Sosiaali- ja terveysviraston uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt vid social- och hälsovårdsverket	10 496	1 805	1 250	1 250	0	920
	Varhaiskasvatusviraston uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket	11 583	12 098	10 140	10 640	4 280	18 620
02	Tilakeskuksen korjaushankkeet, kiinteistölautakunnan käytettäväksi - Reparationsprojekt vid lokalcentralen, till fastighetsnämndens disposition	106 474	123 863 *18 662*	136 380	135 270	127 700	121 670
	Opetustoimen korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom utbildningsväsendet	61 534	72 703	86 350	84 770	79 090	77 750
	Muut tilakeskuksen korjaushankkeet - Övriga reparationsprojekt vid lokalcentralen	22 138	36 888	34 940	34 490	30 520	19 440
	Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu - Behovsutredningar för reparationsbyggnadsprojekt, projektplanering o.a. planering	729	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
	Sosiaali- ja terveysviraston korjausrakennushankkeet - Reparationsbyggnadsprojekt vid social- och hälsovårdsverket	7 138	7 860	8 360	8 630	5 160	5 350
	Varhaiskasvatusviraston korjausrakennushankkeet - Reparationsbyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket	14 934	4 012	4 330	4 980	10 530	16 730
04	Kaupungintalokorttelien kehittäminen, Khn käytettäväksi - Utveckling av stadshuskvarteren, till Stns disposition	7 549	14 577 *1 510*	5 680	5 680	6 670	0
05	Pelastustoimen rakennukset, pelastuslautakunnan käytettäväksi - Byggnader för räddningsväsendet, till räddningsnämndens disposition	1 926	5 899 *2 250*	4 987	4 987	610	1 220
	Pelastustoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt inom räddningsväsendet	0	0	0	0	0	800
	Pelastustoimen korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom räddningsväsendet	1 926	5 899	4 987	4 987	610	420

Investointiohjelma vuosiksi 2016−2025 on esitetty liitteessä. Yli 1 milj. euron hankkeet on esitetty omina riveinään.

Investeringsprogrammet 2016–2025 presenteras i en bilaga. Projekt på över 1 mn euro anges på egna rader.

Talonrakennuksen investointeihin on talousarviossa varattu yhteensä 189,4 milj. euroa. Tilakeskuksen uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on varattu 43,5 milj. euroa, korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 135,3 milj. euroa sekä kaupungintalokorttelien kehittämiseen 5,7 milj. euroa. Pelastustoimen rakennuksiin on varattu 5,0 milj. euroa. Suunnitelmavuonna 2017 talonrakennuksen investointeihin on arvioitu tarvittavan 187,1 milj. euroa ja suunnitelmavuonna 2018 tarpeen arvioidaan olevan 194,4 milj. euroa.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Merkittävimpinä kiinteistöyhtiömuotoisina suunniteltuja uudishankkeita ovat Metropolia ammattikorkeakoulun käyttöön tarkoitettu Myllypuron kampuskiinteistö, Myllypuron ja Mariankodin vanhustenkeskuksien perusparannukset sekä Tukkutorin pakastamo.

Kaupunginteatteri peruskorjataan Helsingin teatterisäätiön lainarahoituksella. Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen sijoittumista Helen Oy:n pääkonttorin tiloihin on selvitetty. Sijoittumista koskevaa päätöstä ei ole vielä tehty.

Talonrakennuksen investoinneissa kaudella 2016–2025 panostetaan merkittävästi korjausrakentamiseen. Korjausrakentamisen osuus on noin 70 % suunnittelukauden investointirahoituksesta.

Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 tavoitteena on, että kaupungin omassa käytössä olevien kokonaistoimitilojen kokonaispinta-alan määrä ei kasva strategiakaudella. Mikäli uudisrakennuksia rakennetaan, tulee olemassa olevia tiloja tehostaa ja luopua rakennuskannasta joko myymällä tai purkamalla.

Uudisrakentamisen kohdalla talonrakennushankkeiden investointiohjelmassa kaudella 2016–2025 pääpaino on satamatoiminnoilta vapautuneiden ja muiden uusien alueiden palvelurakennusten sekä ammatillisen koulutuksen opetustilojen toteuttamisessa. Merkittävimpiä uudis- ja lisärakennushankkeita vuosina 2016–2025 ovat Keskustakirjasto Töölönlahden alueella, ammatillisen opetuksen lisätilat Roihupellossa, Jätkäsaaren peruskoulu, Kalasataman korttelitalo, Lauttasaaren toinen ala-aste, Staran Jätkäsaaren työtukikohta ja sosiaali- ja terveysviraston korvaavat uudisrakennushankkeet Laakson ja Malmin sairaaloiden yhteydessä.

Korjausrakentaminen kohdistuu rakennusten terveellisyyden ja turvallisuuden lisäämiseen sekä erityisesti koulurakennusten ja päiväkotien sisäilma- ja kosteusvauriokorjauksiin. Koko 10-vuotiskaudella korjausrakentamisen investointitaso on yhteensä noin 1,2 miljardia euroa. Ohjelmakaudella korjausrakentamiseen

Sammanlagt 189,4 mn euro i budgeten har reserverats för husbyggnadsinvesteringar. En andel på 43,5 mn euro har reserverats för lokalcentralens ny- och tillbyggnadsprojekt och för planering av sådana, 135,3 mn euro för reparationsprojekt och planering av sådana och 5,7 mn euro för utveckling av stadshuskvarteren. För räddningsväsendets byggnader reserveras 5,0 mn euro. Under ekonomiplaneåret 2017 beräknas behovet vara 187,1 mn euro för husbyggnadsinvesteringar och år 2018 beräknas behovet uppgå till 194,4 mn euro.

Utöver investeringsprogrammet genomför staden nybyggnadsprojekt även som hyres- och aktieobjekt och i fastighetsbolagsform. Viktiga nybyggnadsprojekt som ska genomföras som fastighetsbolag är en campusfastighet i Kvarnbäcken som planerats för yrkeshögskolan Metropolias bruk, partitorgets frysrum och ombyggnaderna av Kvarnbäckens och Mariankoti äldrecentraler.

Stadsteatern renoveras med lånefinansiering av Helsingfors teaterstiftelse. Placeringen av centrums hälso- och välbefinnandecenter i lokalerna för Helen Ab:s huvudkontor har utretts. Beslut om placeringen har ännu inte fattats.

I investeringarna för husbyggnad under perioden 2016–2025 görs betydliga satsningar på reparationsbyggnad. Andelen för reparationsbyggnad är cirka 70 % av planeringsperiodens investeringsfinansiering.

I Helsingfors stads strategiprogram 2013–2016 är målet att den totala ytan på de lokaler som används av staden själv inte ska öka under strategiperioden. Om nybyggnader byggs ska befintliga lokaler effektiviseras och byggnadsbestånd avstås från antingen genom försäljning eller genom rivning.

När det gäller nybyggnad ligger tyngdpunkten i investeringsprogrammet för husbyggnad under perioden 2016–2025 på servicebyggnader som blir lediga efter hamnen och i nya områden och på byggande av undervisningslokaler för yrkesutbildning. Viktiga ny- och tillbyggnadsprojekt under åren 2016–2025 är Centrumbiblioteket i Tölöviken, tillskott av lokaler för yrkesutbildning i Kasåker, Jätkäsaaren peruskoulu, Fiskehamnens kvartershus, en finsk lågstadieskola till på Drumsö, Staras arbetsstation på Busholmen och social- och hälsovårdsverkets ersättande nybyggnadsprojekt i anslutning till Dals och Malms sjukhus.

Inom reparationsbyggandet ligger tyngdpunkten på förbättring av byggnadernas säkerhet och hälsosamhet och särskilt reparationer som gäller inomhusluften och fuktskador i skolhus och daghemsbyggnader. Under hela tioårsperioden är investeringsnivån inom reparationsbyggnad sammanlagt cirka 1,2 miljarder euro. De anslag som under programperioden anvisas för reparationsbyggnad räcker till

osoitetuilla määrärahoilla voidaan rakennuskantaa pitää käyttökelpoisena edellyttäen, että kaupunki luopuu tarpeettomista huonokuntoisista rakennuksista.

Merkittävämpiä yksittäisiä korjaushankkeita suunnitelmakaudella 2016–2025 ovat ammatillisen koulutuksen koulutusyksiköiden perusparannukset Roihuvuoreen ja Teollisuuskadulle Vallilaan sekä Finlandiatalon perusparannus. Vuosina 2016–2020 opetustoimen perusparannushankkeisiin on osoitettu yhteensä 400 milj. euroa, joka on yli 60 % kauden korjausrakentamisinvestoinneista. Merkittävimpiä kohteita ovat ammatillisten koulutusyksiköiden perusparannusten lisäksi Alppiharjussa sijaitsevan Aleksis Kiven peruskoulun ja Alppilan lukion perusparannukset, Jakomäen peruskoulun peruskorjaus ja laajennus sekä Puotinharjussa sijaitsevan Botbyn grundskolanin perusparannus.

Tilakeskuksessa kiinteistöjen korjauksissa noudatetaan seuraavia periaatteita, joilla ylläpidetään kiinteistökannan tilojen maksimikäyttöä ja vuokrattavuutta sekä vähennetään korjausvelkaa:

- tehdään ensisijaisesti ja ennakoivasti korjaukset, jotka estävät suurempien vaurioiden syntymisen
- korjaukset pyritään suorittamaan kiinteistöissä suurempina kokonaisuuksina, jolloin vältetään jatkuvat pienemmät osakorjaukset
- panostetaan kiinteistöjen sisäilma- ja kosteusvauriokorjauksiin
- Korjausten ja -suunnitelmien tavoitteena on energiansäästö ja kiinteistön elinkaaren aikaisten kustannusten minimointi.

Talousarviossa opetustoimen uudis- ja lisärakentamiseen on osoitettu 6,1 milj. euroa. Suunnitelmakaudella jatkuu useiden kouluhankkeiden suunnittelu ja toteutus mm. Jätkäsaareen, Kalasatamaan ja Myllypuroon sekä ammatillisen opetuksen lisätilojen ensimmäisen vaiheen toteutus ja toisen vaiheen suunnittelu Roihupeltoon.

Tilakeskuksen muuhun uudis- ja lisärakentamiseen on talousarviossa varattu 24,3 milj. euroa. Suunnitelmakaudella merkittävimpiä hankkeita ovat Keskustakirjasto, Staran Jätkäsaaren työtukikohta ja Maunulan kirjasto ja työväenopisto.

Sosiaali- ja terveysviraston uudis- ja lisärakentamiseen on varattu 1,3 milj. euroa, joka käytetään Outamon oppilaskodin hankkeisiin.

Varhaiskasvatusviraston uudis- ja lisärakentamiseen on varattu 10,6 milj. euroa. Merkittävimpiä suunnitelmakauden kohteita ovat päiväkoti Yliskylä Laajasalossa, Neulanen Myllypurossa, Borgströminmäki Kruunuvuorenrannassa, Selkämeri Jätkäsaaressa ja Albatrossi Lauttasaaressa.

för att hålla byggnadsbeståndet i brukbart skick förutsatt att staden gör sig av med överflödiga byggnader som är i dåligt skick.

Viktiga enskilda reparationsprojekt under byggnadsprogramperioden 2016–2025 är ombyggnaderna av lokalerna för yrkesutbildningsenheterna i Kasberget och på Industrigatan i Vallgård och ombyggnaden av Finlandiahuset. Under åren 2016–2020 anvisas totalt 400 mn euro för ombyggnad inom utbildningsväsendet, vilket utgör över 60 % av periodens investeringar i reparationsbyggnad. De största objekten utöver ombyggnaderna av lokalerna för yrkesutbildningsenheterna är ombyggnaderna av Aleksis Kiven peruskoulu och Alppilan lukio i Åshöjden, ombygganden och utbyggnaden av Jakomäen peruskoulu och ombyggnaden av Botby grundskola i Botbyhöjden.

När det gäller reparationer i fastigheter tillämpar lokalcentralen de nedanstående principerna, med vilka syftet är att lokalerna i fastighetsbeståndet ska utnyttjas maximalt och vara uthyrbara och att det beräknade beloppet för outförda reparationer ska minska.

- Reparationer som förhindrar att större skador uppstår utförs i första hand och på ett förutseende sätt.
- Reparationerna utförs om möjligt som större helheter i fastigheterna för att ständiga mindre delreparationer ska undvikas.
- Det satsas på reparationer som gäller inomhusluften och fuktskador i fastigheterna.
- Målet med reparationerna och planerna är energibesparing och minimering av kostnaderna under fastigheternas livscykel.

I budgeten anvisas 6,1 mn euro för ny- och tillbyggnad inom utbildningsväsendet. Under ekonomiplaneperioden fortsätter flera skolprojekt att planeras och genomföras, bl.a. på Busholmen, i Fiskehamnen och i Kvarnbäcken, likaså planeringen och genomförandet av första fasen och planeringen av andra fasen av lokaltillskott för yrkesutbildning i Kasåker.

För lokalcentralens övriga ny- och tillbyggnadsprojekt reserveras 24,3 mn euro. Viktiga projekt under ekonomiplaneperioden är Centrumbiblioteket, Staras arbetsstation på Busholmen och Månsas bibliotek och arbetarinstitut.

För ny- och tillbyggnad vid social- och hälsovårdsverket reserveras 1,3 mn euro, som används för projekt vid Outamo elevhem.

För ny- och tillbyggnad vid barnomsorgsverket reserveras 10,6 mn euro. De viktigaste objekten under ekonomiplaneperioden är daghemmen Yliskylä i Degerö, Neulanen i Kvarnbäcken, Borgströminmäki i Kronbergsstranden, Selkämeri på Busholmen och Albatrossi på Drumsö.

Opetustoimen korjausrakentamiseen on varattu 84,8 milj. euroa. Suunnitelmakaudelle 2016–2018 on perusparannushankkeisiin osoitettu yhteensä 242 milj. euroa. Merkittävimpiä kohteita ovat Roihuvuoressa Prinsessantie 2:ssa ja Vallilassa Teollisuuskatu 23:ssa sijaitsevien ammatillisten koulutusyksikköjen perusparannukset ja muutostyöt sekä perusparannukset mm. Alppilan yläasteella ja lukiossa, Botbyn grundskolanissa Puotinharjussa, Vesalan ala-asteella, Hoplaxskolanissa Vanhassa Munkkiniemessä, Munkkivuoren ala-asteella ja Svenska Normallyceumissa Kaartinkaupungissa.

Muihin tilakeskuksen korjaushankkeisiin on varauduttu 34,5 milj. eurolla. Suunnitelmakaudella merkittävimpiä muita tilakeskuksen perusparannushankkeita ovat mm Hakaniemen kauppahalli, Ruotsinkielinen työväenopisto Etu-Töölössä sekä Lapinlahden sairaalan säilyttävät toimenpiteet.

Sosiaali- ja terveysviraston korjausrakentamiseen on talousarvioon merkitty 8,6 milj. euroa. Suunnitelmakaudella korjataan mm. Sofianlehdon A-rakennus lyhytaikaisyksikön käyttöön ja vaikeasti kehitysvammaisille päivätoimintakeskuskäyttöön sekä Teinilän lastenkoti Patolassa ja Karviaismäen työtoimintakeskus kehitysvammaisten päivätoimintaan Ala-Malmilla.

Varhaiskasvatusviraston korjausrakentamiseen on varauduttu 5,0 milj. eurolla. Suunnitelmakaudella muutetaan entinen kirjastotila päiväkoti Suursuon käyttöön Maunulassa. Muita merkittäviä perusparannuskohteita ovat mm. päiväkoti Särki Lauttasaaren Vattuniemessä, Vilppula Ala-Malmilla, Apila Malminkartanossa ja Louhikko Pihlajamäessä.

Hankkeiden suunnitteluun, selvityksiin ja tutkimuksiin on suunnitelmakaudella 2016–2018 osoitettu vuosittain yhteensä 3,6 milj. euroa.

Talousarviossa kaupungintalokorttelien kehittämiseen on varattu 5,7 milj. euroa. Merkittävin hanke suunnitelmakaudella on Sarvikuonokorttelissa osoitteessa Sofiankatu 4 sijaitsevien tilojen muutos ja peruskorjaus Torikortteleiden elävöittämiseksi.

Pelastustoimen rakennuksiin on talousarviossa varattu 5,0 milj. euroa. Merkittävin hanke on Haagan pelastusaseman peruskorjaus. Suunnitelmavuosille 2017–2018 on pelastustoimen rakentamiseen merkitty yhteensä 1,8 milj. euroa, jotka on tarkoitettu mm. pienempiin korjauksiin ja väistötiloihin.

Anslag på 84,8 mn euro har reserverats för renovering inom utbildningsväsendet. För ombyggnader under ekonomiplaneperioden 2016–2018 anvisas sammanlagt 242 mn euro. De viktigaste objekten är ombyggnaden av och ändringsarbetena på lokalerna för yrkesutbildningsenheterna vid Prinsessvägen 2 i Kasberget och vid Industrigatan 23 i Vallgård och ombyggnaderna av bl.a. Alppilan yläasteen koulu och Alppilan lukio, Botby grundskola i Botbyhöjden, Vesalan ala-aste i Ärvings, Hoplaxskolan i Gamla Munksnäs, Munkkivuoren ala-aste i Munkshöjden och Svenska Normallyceum i Gardesstaden.

För övriga reparationsprojekt vid lokalcentralen reserveras 34,5 mn euro. De viktigaste ombyggnadsprojekten under ekonomiplaneperioden är bl.a. Hagnäs saluhall, svenska arbetarinstitutet i Främre Tölö och de bevarande åtgärderna på Lappvikens sjukhus.

För reparationsbyggnad vid social- och hälsovårdsverket anvisas 8,6 mn euro i budgeten. Under planperioden repareras bl.a. A-byggnaden på Sofielund för enheten för kortvarig vård och för svårt utvecklingsstörda för användning som dagverksamhetscentrum och barnhemmet Teinilä i Dammen och Stickelbackens verksamhetscenter för dagverksamhet för utvecklingsstörda i Nedre Malm.

Det har reserverats 5,0 mn euro för renoveringar vid barnomsorgsverket. Under planperioden omdisponeras en gammal biblioteksokal för daghemmet Suursuos bruk i Månsas. Andra betydande ombyggnadsobjekt är bl.a. daghemmen Särki i Hallonäs på Drumsö, Vilppula i Nedre Malm, Apila i Malmgård och Louhikko i Rönnbacka.

Under planperioden 2016–2018 har sammanlagt 3,6 mn euro per år anvisats för projektering, utredningar och undersökningar.

I budgeten reserveras 5,7 mn euro för utveckling av stadshuskvarteren. Det viktigaste projektet under planperioden är omdisponeringen och ombyggnaden av lokalerna i kvarteret Noshörningen på Sofiegatan 4 med syfte att uppliva Torgkvarteren.

Anslag på sammanlagt 5,0 mn euro reserveras för byggprojekt som gäller räddningsväsendet. Det viktigaste projektet är ombyggnaden av Haga räddningsstation. Sammanlagt 1,8 mn euro har reserverats bl.a. för mindre reparationer och tillfälliga lokaler inom räddningsväsendet under ekonomiplaneåren 2017–2018.

8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat– Gator, trafikleder och banor

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	78 183	102 927	113 177	107 668	107 093	114 914
Netto	-78 183	-102 927	-113 177	-107 668	-107 093	-114 914
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		31,6	10,0	4,6	-0,5	7,3

		Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
	Menot - Utgifter						
08	Uudisrakentaminen, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Nybyggnad, till nämndens för allmänna arbeten disposition	21 288	23 480 *710*	23 000	20 391	21 445	21 394
	Eteläinen suurpiiri - Södra stordistriktet	461	580	580	580	540	500
	Läntinen suurpiiri - Västra stordistriktet	1 490	1 220	1 140	1 140	1 210	1 200
	Keskinen suurpiiri - Mellersta stordistriktet	1 029	650	320	320	540	500
	Pohjoinen suurpiiri - Norra stordistriktet	983	1 210	1 160	1 160	850	900
	Koillinen suurpiiri - Nordöstra stordistriktet	6 073	4 580	5 300	4 591	5 145	4 800
	Kaakkoinen suurpiiri - Sydöstra stordistriktet	330	950	1 500	1 500	1 450	800
	Itäinen suurpiiri - Östra stordistriktet	5 145	4 520	5 200	4 700	5 200	5 594
	Östersundomin suurpiiri - Östersundoms stordistriktet	29	400	300	300	410	500
	Meluesteet - Bullerskydd	1 023	1 100	1 000	600	500	1 500
	Ranta-alueiden kunnostus - Iståndsättning av strandområden	1 143	1 770	2 000	1 000	1 300	800
	Joukkoliikenteen kehittäminen - Kollektivtrafikutveckling	3 582	6 500	4 500	4 500	4 300	4 300
09	Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Ombyggnad och trafikregleringar, till nämndens för allmänna arbeten disposition	22 285	30 857 *6 883*	36 500	34 000	33 300	33 000
	Katujen peruskorjaukset - Ombyggnad av gator	4 011	7 288	13 000	10 700	10 700	10 700
	Siltojen peruskorjaukset - Ombyggnad av broar	5 239	6 091	6 000	6 000	6 000	5 700
	Päällysteiden uusiminen - Förnyande av beläggning	5 124	5 257	5 000	5 000	4 800	4 500
	Liikennejärjestelyt - Trafikregleringar	2 548	2 797	3 500	3 300	3 000	3 300
	Jalankulun ja pyöräilyn väylät - Gång- och cykelvägar	3 454	9 424	9 000	9 000	8 800	8 800
	Jalankulun ja pyöräilyn sillat - Gång- och cykelbroar	1 909	0	0	0	0	0
10	Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa, Khn käytettäväksi - Samprojekt med Trafikverket, till Stns disposition	2 746	1 750 *23 190*	1 700	1 700	1 750	6 750
	Kehä I (Kivikontie) - Ring I (Stensbölevägen)	2 630	0	0	0	0	0
	Vihdintie - Vichtisvägen	0	400	0	0	0	0
	Tuusulanväylä - Tusbyleden	0	600	450	450	0	0
	Porvoonväylä - Borgåleden	0	500	700	700	0	0

		Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
	Kehä I (Myllypurontien eritasoliittymä) - Ring I (Planskild korsning vid Kvarnbäcksvägen)	0	0	0	0	1 000	5 500
	Kehä I (meluntorjunta) - Ring I (bullerbekämpning)	0	0	300	300	500	1 000
	Tiehankkeiden suunnittelu - Planering av vägprojekt	117	250	250	250	250	250
13	Muut kadunpidon investoinnit, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Övriga gatuhållningsinvesteringar, till nämndens för allmänna arbeten disposition	1 412	1 360	1 400	1 000	1 400	1 400
	Täytemaan vastaanottopaikat - Mottagningsplatser för fyllnadsjord	535	680	700	500	700	700
	Lumen vastaanottopaikat ja hiekkasiilot - Snöstjälpningsplatser och sandsilor	602	450	450	350	450	450
	Yleiset käymälät - Allmänna toaletter	275	230	250	150	250	250
20	Liityntäpysäköintipaikat, Khn käytettäväksi - Infartsparkeringsplatser, till Stns disposition	1 241	1 500	1 477	1 477	1 408	1 420
30	Projektialueiden kadut, Khn käytettäväksi - Gator i projektområden, till Stns disposition	29 211	43 980 *19 170*	49 100	49 100	47 790	50 950
	Kamppi-Töölönlahti - Kampen-Tölöviken	**3 053**	**300**	**1 550**	**1 550**	**1 430**	**850**
	Kamppi-Töölönlahti-alueen kadut - Gator i Kampen-Tölöviken	3 053	300	1 550	1 550	1 430	850
	Jätkäsaari - Busholmen	**3 845**	**4 400**	**5 000**	**5 000**	**3 000**	**3 500**
	Mechelininkadun eteläpää (Länsilinkki) - Mechelingatans södra ända (Västra länken)	0	100	0	0	0	0
	Jätkäsaaren kadut ja rantarakenteet - Gator och strandkonstruktioner på Busholmen	3 845	4 300	5 000	5 000	3 000	3 500
	Kalasatama - Fiskehamnen	**4 137**	**13 780**	**7 500**	**7 500**	**11 000**	**5 500**
	Sörnäisten liikennetunneli - Trafiktunnel i Sörnäs	0	0	0	0	0	500
	Kalasataman kadut ja rantarakenteet - Gator och strandkonstruktioner i Fiskehamnen	4 137	13 780	7 500	7 500	11 000	5 000
	Kruunuvuorenranta - Kronbergsstranden	**6 497**	**5 350**	**5 500**	**5 500**	**6 200**	**10 700**
	Itäväylä/Linnanrakentajantie - Österleden/Borgbyggarvägen	51	500	1 000	1 000	1 000	4 800
	Kruunuvuorenrannan raitiotiesilta - Kronbergsstrandens spårvägsbro	1 154	500	1 500	1 500	1 700	2 700
	Kruunuvuorenrannan kadut ja rantarakenteet - Gator och strandkonstruktioner i Kronbergsstranden	5 292	4 350	3 000	3 000	3 500	3 200
	Pasila - Böle	**9 902**	**17 080**	**20 600**	**20 600**	**21 460**	**24 300**
	Ilmala ja Länsi-Pasila, kadut ja rakenteet - Ilmala och Västra Böle, gator och konstruktioner	2 701	30	270	270	1 332	1 210
	Keski-Pasila, kadut ja rakenteet - Mellersta Böle, gator och konstruktioner	7 044	16 070	19 340	19 340	19 080	20 900
	Pohjois-Pasila, kadut ja rakenteet - Norra Böle, gator och konstruktioner	0	340	200	200	800	1 360
	Pasilan konepaja-alue - Fredriksbergs maskinverkstadsområde	157	640	790	790	248	830
	Kuninkaankolmio - Kungstriangeln	**1 777**	**3 070**	**4 100**	**4 100**	**2 000**	**1 100**
	Kuninkaantammen alue - Kungsekens område	226	3 070	3 630	3 630	1 420	650
	Honkasuon alue - Hongasmossaområdet	1 551	0	470	470	580	450
	Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och annat kompletteringsbyggande	**0**	**0**	**4 850**	**4 850**	**2 700**	**5 000**
	Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och annat kompletteringsbyggande	0	0	4 850	4 850	2 700	5 000

Katu- ja liikenneinvestointeihin on talousarviossa varattu 107,7 milj. euroa.

Normaalien katujen ja siltojen rakentamisen sekä puistorakentamisen ohella investointiohjelman valmistelun lähtökohtana ovat olleet mm. seuraavat strategiset painotukset: asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) investoinnit, joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn investoinnit.

Uudisrakentaminen

Katuinvestoinnit jatkuvat keskeneräisillä projektialueilla Viikki - Latokartanossa, Viikinmäessä ja Vuosaaressa, jotka valmistuvat suunnitelmakauden aikana. Projektialueiden toteutuksen rinnalla uudisrakentamista tehdään pienemmissä erilliskohteissa (Lauttasaari, Haaga, Alppikylä, Ormuspelto, Kotinummentien alue, Tapulikaupunki, Maunula, Myllypuron puukaupunki, Linnanpelto, Myllypuron voimala-alue, Rukatunturintien alue, Lallukantien alue, Kivikon eteläosa, Kurkimoisio, Tankovainio). Työpaikkarakentamisen kannalta tärkeimmät alueet ovat Kivikko ja Salmisaari. Lisäksi erillisiä katuhankkeita toteutetaan kaava-alueiden keskeneräisyyden ja alueiden täydennysrakentamisen vuoksi. Sorakatujen rakentaminen etenee pääosin täydennysrakentamisen edellyttämässä laajuudessa.

Meluntorjunnan erillishankkeet kohdistuvat meluntorjuntaselvityksen suuntaviivojen ja kohdepriorisoinnin mukaisille, rakennetun pääkatuverkon osille (Itäväylä-Herttoniemi, Kirkonkyläntie, Suutarilantie, Tapaninkyläntie-Tapanilankaari, Vanha Porvoontie). Uusien katujen ja liikenneväylien meluntorjunta tehdään tarvittaessa osana kyseisiä hankkeita. Lisäksi meluntorjuntaa sisältyy Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY -keskuksen yhteishankkeisiin.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahalla toteutetaan Vartiokylänlahden tulvarakenteita. Kohde on viimeinen kiireellisyysluokkaan A kuuluvista Tulvakohteiden määrittelyn esiselvitys-raportin mukaisista kohteista.

Joukkoliikenteen poikittaisyhteys runkolinja 560 (entinen Jokeri 2) välillä Vuosaari-Myyrmäki käynnistyy elokuussa 2015 ja pysäkkien viimeistelyt jatkuvat vuonna 2016. Runkolinjan 500 (=Jokeri 0 ja nykyisin linja 58) toteuttamiseen välillä Munkkivuori-Herttoniemi varaudutaan vuosina 2016–2018. Bussiliikenteen linjastomuutosten edellyttämien pysäkkijärjestelyjen tekemiseen ja muuhun joukkoliikenteen luotettavuuden parantamiseen varaudutaan poistamalla rakennetussa katuverkossa olevia rakenteellisia häiriötekijöitä. Länsimetron Lauttasaaren asemien seutujen liikennejärjestelyt viimeistellään vuonna

Budgetanslag på 107,7 mn euro har reserverats för investeringar i gator och trafikleder.

Utöver det vanliga byggandet av vägar, broar och parker har utgångspunkten för beredningen av investeringsprogrammet legat bl.a. på de följande strategiska betoningarna: investeringar i boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet), investeringar i kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik.

Nybyggnad

Gatuinvesteringarna som betjänar bostadsproduktionen fortsätter i de halvfärdiga projektområdena i Vik–Ladugården, i Viksbacka och i Nordsjö som färdigställs under planperioden. Gatuinvesteringar görs också i mindre, separata områden (Drumsö, Haga, Alpbyn, Ormusåkern, området vid Hemmalmsvägen, Stapelstaden, Månsas, Kvarnbäckens trästad, Borgåkern, Kvarnbäckens kraftverksområde, området vid Rukatunturivägen, området vid Lallukkavägen, södra Stensböle, Trankyan och Stångfallet). De viktigaste områdena för byggande av nya arbetsplatser är Stensböle och Sundholmen. Dessutom genomförs det separata gatuprojekt som halvfärdiga detaljplaneområden och områden med kompletteringsbyggande kräver. Permanentbeläggningen av grusgator fortskrider huvudsakligen i den omfattning som kompletteringsbyggandet förutsätter.

Separata bullerbekämpningsprojekt gäller delar av det befintliga nätet av huvudgator (Österleden vid Hertonäs, Kyrkobyvägen, Skomakarbölevägen, Staffansbyvägen–Mosabackabågen, Gamla Borgåvägen) i enlighet med riktlinjerna och objektsprioriteringarna i en bullerbekämpningsutredning. Bullerbekämpningen vid nya gator och trafikleder utförs vid behov som en del av projekten i fråga. Dessutom ingår bullerbekämpning i projekt som är gemensamma för staden och Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland.

Anslaget för iståndsättning av strandområden används för att bygga översvämningskonstruktioner vid Botbyviken. Objektet är det sista som hör till prioritetsklassen A i rapporten Preliminär utredning om fastställande av översvämningsobjekten.

Stomlinjen 560 för tvärgående kollektivtrafik (tidigare Jokern 2) mellan Nordsjö och Myrbacka startade i augusti 2015 och efterarbete på hållplatserna fortsätter år 2016. Förberedelser görs för byggandet av stomlinjen 500 (=Jokern 0 och nuvarande linjen 58) mellan Munkshöjden och Hertonäs under åren 2016–2018. Förberedelser görs för utförande av hållplatsändringar enligt vad linjeändringarna förutsätter och för andra sätt att förbättra smidigheten inom kollektivtrafiken genom att strukturella störande faktorer i det byggda gatunätet avlägsnas. Under år 2016 slutförs trafikregleringarna på gatorna kring västmetrons stationer

2016.

Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen peruskorjaus keskittyy pääosin ydinkeskustaan, jossa suurimmat hankkeet ovat Iso Robertinkatu ja Erottaja. Torikortteleiden 2. vaiheen toteutus ja Unioninkadun saneeraus ajoittuvat suunnitelmakauden jälkeen. Muut katujen peruskorjaushankkeet johtuvat joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehityshankkeiden yhteydessä tehtävistä koko kadun perusparannuksista ja vakavien rakennevaurioiden kuten painumien korjaustarpeesta.

Siltojen (yli 600 siltaa) ja muiden erikoisrakenteiden (ranta/tukimuurit, portaat, meluesteet) peruskorjausten määrärahaehdotukseen sisältyy myös uusittavien siltojen investointikustannukset. Siltojen oikea-aikainen korjaus on tärkeää.

Suuria siltojen peruskorjauskohteita suunnittelukaudella ovat Viikintien sillat Vantaanjoen yli, kaksi Viikin liittymän siltaa Itäväylällä, Haagan risteyssilta S4 ja Paciuksenkadun silta. Kiireisimpiä uusittavia siltoja ovat Killingholman kevyen liikenteen ponttonisilta, Rajasaarensilta, Arkadiankadun silta, Runeberginkadun silta ja Hakaniemensilta sekä Pornaistenniemen pohjoinen raittisilta. Lisäksi pienempiä peruskorjaustoimenpiteitä tehdään useassa muussa silta- ja erikoisrakennekohteessa (ranta/tukimuurit, portaikot, meluesteet). Ulkovalaistuksen peruskorjaus keskittyy olemassa olevan valaistusverkon saneeraukseen toimenpideohjelman mukaisesti siten, että EU:n EcoDesigndirektiivin kiristyneet vaatimukset saavutetaan. Erillisenä energiatehokkuutta parantavana hankkeena toteutetaan ”Helsinki LED-hanke”, jossa peruskorjauksen osalta nykyiset 10 000 elohopealamppuvalaisinta vaihdetaan LED-valaisimiksi vuoteen 2020 mennessä.

Jalankulun ja pyöräilyn väyliin osoitettu määräraha käytetään mm. pyöräilyverkoston laajentamiseen kantakaupungissa, niin sanotun baanaverkon laajentamiseen ja nykyisen verkoston parantamiseen. Määrärahalla rakennetaan myös jalankulun ja pyöräilyn yli- ja alikulkusiltoja liikkumisen turvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseksi.

Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa

Yhteishankkeet liikenneviraston kanssa- määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön. Kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti. Kaupungin kustannusosuutta Liikenneviraston yhteishankkeissa koskeva määrärahaehdotus sisältää valtion maanteihin liittyvät

på Drumsö.

Ombyggnad och trafikregleringar

Gatuombyggnad sker under planperioden huvudsakligen i stadskärnan, där de största objekten är Stora Robertsgatan och Skillnaden. Genomförandet av 2:a fasen av torgkvarteren och saneringen av Unionsgatan sker efter planperioden. Övriga typiska gatuombyggnadsprojekt beror på ombyggnad av hela gator i anslutning till utvecklingsprojekt för kollektivtrafik eller cykeltrafik och på behovet att reparera allvarliga konstruktionsskador, såsom sättningar.

I anslagen för ombyggnad av broar (mer än 600 broar) och andra specialkonstruktioner (strand/stödmurar, trappor, bullerskärmar) ingår också investeringskostnaderna för förnyande av broar. Att reparera broar i rätt tid är viktigt.

Stora ombyggnadsprojekt som gäller broar är under planperioden Viksvägens broar över Vanda å, två viadukter på Österleden vid korsningen med Viksvägen, Haga viadukt S4 och bron på Paciusgatan. De mest brådskande broarna som ska förnyas är pontonbron för gång- och cykeltrafik till Killingholmen, bron till Råholmen, bron på Arkadiagatan, bron på Runebergsgatan, Hagnäs bro och Borgnäsets norra gång- och cykelbro. Dessutom görs mindre ombyggnadsåtgärder på flera andra bro- och specialkonstruktionsobjekt (strand/stödmurar, trappor, bullerskärmar). Ombyggnaden av utomhusbelysningen koncentreras på saneringen av det befintliga belysningsnätverket enligt åtgärdsprogrammet så att de skärpta kraven för EU:s EcoDesigndirektiv uppnås. Ett separat projekt för att förbättra energieffektiviteten är ”Helsinki LED-projektet” inom vilket det i fråga om ombyggnad byts ut 10 000 kvicksilverlampor mot LED-lampor före år 2020.

Anslaget för leder för gång- och cykeltrafik används bl.a. för utvidgning av cykelnätet i innerstaden, utvidgning av nätet av huvudstråk och förbättring av det befintliga nätet. Anslaget används också för att bygga över- och undergångar som förbättrar säkerheten och smidigheten för gång- och cykeltrafiken.

Samprojekt med Trafikverket

Budgetanslagen för samprojekt med Trafikverket är ställda till stadsstyrelsens disposition. Stadsstyrelsen beviljar den behövliga finansieringen genom ett särskilt beslut till byggnadskontorets disposition enligt det kända investeringsbehovet. Det föreslagna anslaget för stadens andel av kostnaderna för samprojekt med Trafikverket omfattar trafikreglerings- och bullerbekämpningsprojekt som hänför

liikennejärjestely- ja meluntorjuntahankkeet kaupungin alueella. Yhteishankkeiden toteutus on sidoksissa hankkeiden valtion osuuden rahoitukseen valtion tulo- ja menoarviossa lukuun ottamatta niitä kaupungin maankäytön kehittämisestä aiheutuvia hankkeita, jotka kaupunki rahoittaa kokonaan.

Kehä I:n ns. pullonkaulahankkeiden (Kivikon eritasoliittymä, Hämeenlinnanväylän eritasoliittymä ja Espoon raja-Vihdintie) toteuttaminen perustuu kaupungin ja liikenneviraston välisiin sopimuksiin. Hankkeita koskevat kaupungin kustannusosuudet ovat olleet talousarviossa jo aikaisemmin. Kehä I-Kivikon eritasoliittymän rakentaminen on käynnissä ja hanke valmistuu 2016. Sopimuskohteiden toteuttamiseen varaudutaan vuonna 2016 edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden perusteella myönnettävällä ylitysoikeusmäärärahalla eikä niitä esitetä talousarviossa.

Kehä I-Myllypuron eritasoliittymän tiesuunnitelma valmistui vuonna 2015 ja rakentaminen käynnistyy aikaisintaan vuonna 2017. Hankkeen kokonaiskustannus on yhteensä noin 34 milj. euroa. Hanke liittyy alueen maankäytön kehittämiseen.

Hämeenlinnanväylän joukkoliikenne- ja meluntorjuntajärjestelyjen toteuttaminen Kaarelasta pohjoiseen ajoittuu suunnitelmakauden loppuun.

Tuusulanväylällä Yhdyskunnantien runkolinjaa 560 palvelevien vaihtopysäkkien toteuttaminen jatkuu vuonna 2016. Meluesteiden toteutus Torpparinmäen kohdalla ajoittuu aikaisintaan vuoteen 2020.

Lahdenväylä-Koskelantien eritasoliittymän länsipuolisten ramppien toteutus ajoittuu pääosin suunnitelmakauden jälkeen. Lahdenväylän eritasoliittymä Malmin kohdalla ajoittuu suunnitelmakauden loppupuolelle. Lahdenväylän ylittävän Tattarisillan toteutus on osa Malmin eritasoliittymän toteutusta. Tattarisilta luo yhteyden Kivikon ja Malmin välille ja palvelee erityisesti alueiden yritystoimintaa.

Itäväylän itäosan kehittämistoimet ajoittuvat suunnitelmakauden jälkeen. Toimenpiteisiin sisältyy mm. Uussillantien alikulkutunnelin rakentaminen.

Kehä I:n meluntorjuntahanke Sepänmäen kohdalla ja Porvoonväylällä Jakomäen kohdalla toteutetaan kaupungin ylijäämämassoja hyödyntämällä vuosina 2016–2017.

Kustannustehokkaat pienet hankkeet ns. KUHA -hankkeet on Helsingin seudun liikennejärjestelmä 2011 -aiesopimuksen mukainen hankerahoitus, joka on tulossa uudeksi rahoituskanavaksi. Se koostuu puoliksi valtion ja kuntien rahoitusosuuksista. Helsingille kohdistuvan KUHA -hankerahoituksen suuruudesta tai jakautumisesta ei toistaiseksi ole tietoa.

sig till statliga landsvägar inom Helsingfors. Genomförandet av samprojekten är förbundet med statsandelsfinansieringen i statsbudgeten, dock inte i fråga om projekt som orsakas av utveckling av stadens markanvändning, vilka staden finansierar helt och hållet.

Genomförandet av Ring I:s s.k. flaskhalsprojekt (planskilda korsningen i Stensböle, planskilda korsningen på Tavastehusleden och Esbo gräns–Vichtisvägen) grundar sig på avtal mellan staden och Trafikverket. Stadens kostnadsandelar för projektet har ingått i budgeten redan tidigare. Byggandet av en planskild korsning Ring I/Stensbölevägen pågår och projektet färdigställs 2016. Byggandet av avtalsprojekten 2016 beaktas med överskridningsrättsanslag som motsvarar föregående års outnyttjade anslag och de anges inte i budgeten.

Vägplanen för en planskild korsning Ring I/Kvarnbäcken färdigställdes år 2015 och byggandet kommer i gång tidigast år 2017. Projektets kostnader är totalt cirka 34 mn euro. Projektet har att göra med utvecklingen av markanvändningen i området.

Arrangemangen för kollektivtrafiken och bullerbekämpningen på Tavastehusleden från Kårböle norrut sker i slutet av planperioden.

Vid den planskilda korsningen Tusbyleden/Samhällsvägen fortsätter byggandet av byteshållplatser som stomlinjen 560 (Jokern 2) förutsätter 2016. Byggandet av bullerskärmar vid Torparbacken sker tidigast år 2020.

Byggandet av ramperna väster om den planskilda korsningen Lahtisleden/Forsbyvägen sker huvudsakligen efter planperioden. Byggandet av Lahtisledens planskilda korsning vid Malm sker i slutet av planperioden. Byggandet av Tattarbron över Lahtisleden är en del av byggandet av Malms planskilda korsning. Tattarbron skapar en förbindelse mellan Stensböle och Malm och tjänar särskilt företagsverksamheten i områdena.

Åtgärderna för utveckling av östra delen av Österleden sker efter planperioden. I åtgärderna ingår bl.a. byggandet av en tunnel under Nybrovägen.

Ring I:s bullerbekämpningsprojekt vid Smedsbacka och på Borgåleden vid Jakobacka genomförs genom utnyttjande av stadens överskottsmassor under åren 2016–2017.

Kostnadseffektiva små projekt, s.k. KUHA-projekt, är projektfinansiering i enlighet med avsiktsförklaringen om ett trafiksystem för Helsingforsregionen som introduceras som ny finansieringskanal. Den består till hälften av statens och kommunernas finansieringsandelar. Det finns tills vidare inte uppgifter om storleken på eller uppdelningen av KUHA-projektfinansieringen som riktas till Helsingfors.

Pisararadan suunnittelua jatketaan aiemmin sovitulla tavalla.

Muut kadunpidon investoinnit

Muut kadunpidon investoinnit ovat kadunpidon tukipalvelujen vaatimia investointeja. Ylijäämämassojen määräraha käytetään kaivumaiden hyödyntämisohjelman mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottopaikkojen toteuttamiseen.

Lumenvastaanottopaikkojen ja hiekkasiilojen investointimäärärahoilla toteutetaan lumen lähivastaanottojärjestelyjen ja nykyisten vastaanottopaikkojen kehittämistä sekä nykyisten hiekoitussepelin varastosiilojen ja suolavarastojen perusparannuksia kaupungin eri osissa. Toimenpiteet ohjelmoidaan vuosittain laadittavan toteutusohjelman mukaisesti. Yleisten käymälöiden rakentamisen määräraha käytetään uusittavien ja uusien käymälöiden vaatiman kunnallistekniikan rakentamiseen ja perustamistöihin.

Liityntäpysäköinti

Liityntäpysäköinnin määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön. Kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Vuonna 2016 jatketaan mm. Pohjois-Haagan aseman liityntäpysäköintijärjestelyjen toteutusta. Vuosittaiset toteutusohjelmat valmistellaan yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston kanssa.

Projektialueiden kadut

Projektialueiden kadut- alakohtaan on yhdistetty aluerakentamisprojektien talousarviomäärärahat. Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Kamppi – Töölönlahti

Määrärahalla toteutetaan Töölönlahden alueen kadut. Rakentaminen keskittyy tulevan pääkirjaston ympäristön katujen ja aukioiden toteutukseen.

Jätkäsaari

Saukonpaaden ja Jätkäsaaren asemakaava-alueiden rakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan. Telakkarannan alueen rakentaminen käynnistyy aikaisintaan 2021. Risteilylaiturin laajentaminen toteutetaan

Planeringen av centrumslingan fortsätter på tidigare överenskommet sätt.

Övriga gatuhållningsinvesteringar

De övriga gatuhållningsinvesteringarna är investeringar som stödtjänsterna för gatuhållningen kräver. Anslaget för överskottsmassor används i enlighet med programmet för utnyttjande av schaktmassor för byggande av platser för utnyttjande och mottagning av jordmaterial.

Med investeringsanslagen för snötippar och sandsilor ordnas lokala snöstjälpningsplatser i områdena och de nuvarande tipparna utvecklas. Även de nuvarande lagersilorna för sandningsmakadam och saltupplagen byggs om i olika delar av staden. Åtgärderna schemaläggs enligt ett årligt genomförandeprogram. Anslaget för byggande av allmänna toaletter används för kommunaltekniska anordningar och grundläggningsarbeten som krävs för nya toaletter och sådana som byts ut.

Infartsparkering

Anslagen för infartsparkering har anvisats till stadsstyrelsens disposition. Stadsstyrelsen beviljar den behövliga finansieringen genom ett separat beslut till byggnadskontorets disposition enligt de investeringsbehov som det finns kännedom om.

År 2016 fortsätter bl.a. byggandet av infartsparkeringsarrangemangen vid Norra Haga station. De årliga genomförandeprogrammen bereds i samverkan med stadsplaneringskontorets trafikplaneringsavdelning.

Gator i projektområden

Budgetanslagen för områdesbyggnadsprojekt har sammanställts på undermomentet Gator i projektområden. Anslagen har anvisats till stadsstyrelsens disposition och stadsstyrelsen beviljar den behövliga finansieringen genom ett särskilt beslut till byggnadskontorets disposition enligt det kända investeringsbehovet.

Kampen – Tölöviken

Anslaget används för att bygga gatorna i området kring Tölöviken. Byggandet koncentreras till gator och öppna platser kring det kommande centrumbiblioteket.

Busholmen

Byggandet i detaljplaneområdena på Utterhällen och Busholmen fortsätter under hela planperioden. Byggandet i Docksstranden kommer i gång tidigast 2021. Utbyggnaden av kryssningskajen genomförs under åren 2016–2017 i

vuosina 2016–2017 yhteistyönä Helsingin Satama Oy:n kanssa. Välimerenkadun raitiotieosuus toteutetaan vuosina 2016–2017. Salmisaaren jatkorakentaminen käynnistyy aikaisintaan 2021.

Kalasatama

Sörnäisten liikennetunnelin (Hermannin rantatie - Sörnäisten rantatie) suunnittelu käynnistyy vuonna 2018 ja rakentaminen suunnittelukauden lopulla.

Kalasataman alueen rakentaminen jatkuu Sörnäistenniemen, Kalasataman keskuksen, Hanasaaren ja Verkkosaaren alueilla koko suunnitelmakauden ajan.

Kruunuvuorenranta

Itäväylän ja Herttoniemen eritasoliittymän Suunnittelijankadun kohdan rakentaminen käynnistyy aikaisintaan vuonna 2017.

Kruunuvuorenrannan katurakentaminen jatkuu alueen keski- ja eteläosan kortteleissa (Haakoninlahti, Kruunuvuori, Stansvikinnummi). Katurakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan asuntorakentamisen edellyttämässä laajuudessa

Kruunusiltojen eli raitiotie- ja kevyen liikenteen siltayhteyden rakentamisen käynnistämiseen Kruunuvuoresta Kalasatamaan varaudutaan vuonna 2018. Kruunusilllat–hanke kytkeytyy Hanasaaren voimalaitosratkaisuihin.

Pasila

Ilmalan alueen kadunrakentaminen jatkuu koko taloussuunnitelmakauden ajan. Raitiotieyhteys Itä-Pasilasta Ilmalaan toteutetaan vuosina 2019–2020.

Keski-Pasilan keskuksen kadunrakentaminen jatkuu suunnitelmakaudella. Muita alueen suuria hankkeita ovat Veturitien siirto ja tunneli sekä Teollisuuskadun jatke ja Asemapäällikönkadun sillan leventäminen.

Pohjois-Pasilan työpaikka-alueella on käynnissä asemakaavamuutos. Alueen toteuttaminen alkaa aikaisintaan 2018.

Pasilan konepaja-alueen rakentaminen on käynnissä ja alue valmistuu suunnitelmakauden aikana.

Kuninkaankolmio

Kuninkaantammen katurakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan asuntotuotannon vaatimusten mukaisesti.

samverkan med Helsingfors Hamn Ab. Spårvägen på Medelhavsgatan byggs under åren 2016–2017. Fortsättningsbyggandet på Sundholmen börjar tidigast 2021.

Fiskehamnen

Planeringen av en trafiktunnel i Sörnäs (Hermanstads strandväg–Sörnäs strandväg) börjar år 2018 och byggandet under slutet av planperioden.

Byggarbetena i Fiskehamnen fortsätter på Sörnäsudden, i Fiskehamnens centrum, på Hanaholmen och på Nätholmen under hela planperioden.

Kronbergsstranden

Byggandet av den planskilda korsningen Österleden/ Hertonäs vid Planerargatan inleds tidigast 2017.

Gatubyggandet i Kronbergsstranden fortsätter i kvarteren i mellersta och södra delen av området (Håkansvik, Kronberget, Stansviksängen). Gatubyggandet fortsätter under hela planperioden i den omfattning som bostadsbyggandet förutsätter.

Byggarbetena på de s.k. Kronbroarna, en broförbindelse för spårvagnar och gång- och cykeltrafik från Kronberget till Fiskehamnen, väntas komma i gång år 2018. Projektet Kronbroarna sammanhänger med Hanaholmens kraftverkslösningar.

Böle

Gatuarbetena i Ilmala fortsätter hela ekonomiplaneperioden. En spårväg från Östra Böle till Ilmala byggs under åren 2019–2020.

Gatuarbetena i centrumet i Mellersta Böle fortsätter under planperioden. Andra stora projekt i området är en flyttning av Lokvägen och Lokvägens tunnel och förlängningen på Industrigatan och breddandet av Stinsgatans bro.

I arbetsplatsområdet i Norra Böle genomförs en detaljplaneändring. Det egentliga byggandet av arbetsplatsområdet inleds tidigast 2018.

Byggande pågår i det område där Fredriksbergs maskinverkstad funnits, och arbetena slutförs under planperioden.

Kungstriangeln

Gatuarbetena i Kungseken fortsätter under hela planperioden enligt kraven som bostadsproduktionen ställer.

Honkasuon alueen rakentaminen käynnistyi katu- ja hulevesiverkoston rakentamisella. Katurakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen

Talousarviokohdassa varaudutaan uusiin aluerakentamiskohteisiin ja täydennysrakentamiseen asunto- ja työpaikka-alueiden rakentamisen edistämiseksi.

Byggandet av Hongasmossa inleddes med byggande av gatu- och dagvattennätverk. Gatubyggandet fortsätter under hela planperioden.

Nya projektområden och övrigt kompletterings-byggande

På budgetmomentet görs förberedelser för nya områdes-byggnadsprojekt och kompletteringsbyggande för att främja byggandet av bostads- och arbetsplatsområden.

8 05 Väestönsuojat– Skyddsrum

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	1 045	100	100	100	100	100
Menot - Utgifter	1 070	407	1 000	994	1 014	2 624
Netto	-25	-307	-900	-894	-914	-2 524
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-90,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-62,0	145,7	144,2	2,0	158,8

		Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
		2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Tulot - Inkomster						
53	Väestönsuojakorvaukset - Ersättningar för skyddsrum	1 045	100	100	100	100	100
	Menot - Utgifter						
08	Väestönsuojat, pelastuslautakunnan käytettäväksi - Skyddsrum, till räddningsnämnden	1 070	407 *129*	1 000	994	1 014	2 624
	Väestönsuojien korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom skyddsrum	1 070	407	1 000	994	1 014	2 624

8 06 Puistorakentaminen– Anläggande av parker

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	6 380	10 588	9 406	9 351	8 916	10 407
Netto	-6 380	-10 588	-9 406	-9 351	-8 916	-10 407
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		66,0	-11,2	-11,7	-4,7	16,7

		Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
	Menot - Utgifter						
08	Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Nya parker och iståndsättning av parker, till nämnden för allmänna arbeten	4 583	4 858	6 746	6 691	6 116	6 137
11	Kamppi-Töölönlahti-alueen puistot, Khn käytettäväksi - Parker i Kampen-Tölöviken, till Stns disposition	567	0	0	0	0	0
14	Jätkäsaaren puistot, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Parker på Busholmen, till nämnden för allmänna arbeten	1 126	0	0	0	0	0
15	Kalasataman puistot, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Parker i Fiskehamnen, till nämnden för allmänna arbeten	104	0	0	0	0	0
30	Projektialueiden puistot, Khn käytettäväksi - Parker i projektområden, till Stns disposition	0	5 730	2 660	2 660	2 800	4 270
		0	3 425	0		0	0
	Kamppi-Töölönlahti-alueen puistot - Parker i Kampen-Tölöviken	0	4 000	800	800	450	1 200
	Jätkäsaaren puistot - Parker på Busholmen	0	800	500	500	1 100	1 520
	Kalasataman puistot - Parker i Fiskehamnen	0	810	940	940	500	500
	Kruunuvuorenrannan puistot - Parker i Kronbergsstranden	0	0	0	0	100	500
	Pasilan puistot - Parker i Böle	0	0	150	150	350	250
	Kuninkaankolmion puistot - Parker i Kungstriangeln	0	120	270	270	300	300

Puistorakentamiseen on talousarviossa varattu 9,4 miljoonaa euroa. Puistorakentamisen investointiohjelman laatimisen lähtökohtana ovat olleet seuraavat strategiset painotukset: rakennettujen puistojen peruskorjausinvestoinnit, asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) puistoinvestoinnit sekä ympäristöinvestoinnit.

I budgeten reserveras 9,4 mn euro för anläggande av parker. I utarbetandet av investeringsprogrammet för anläggande av parker har utgångspunkten varit de följande strategiska betoningarna: iståndsättningsinvesteringar i anlagda parker, parkinvesteringar i programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet) och miljöinvesteringar.

Uudisrakentaminen ja peruskorjaus

Uudisrakentaminen keskittyy suurien asuntotuotantokohteisiin erityisesti läntisen, keskisen, koillisen ja itäisen suurpiirin alueille.

Investoinnit puistoihin kohdistuvat aikaisempaa enemmän peruskorjauksiin, erityisesti käyttäjäturvallisuuteen. Tehtävät toimenpiteet ovat ensisijaisesti leikkipaikkojen ja -puistojen välineiden uusimista, käytävä- ja oleskelualueiden parantamista sekä laite- ja kalustekannan ajanmukaistamista nykyisten vaatimusten mukaisiksi.

Projektialueiden puistot

Projektialueiden puistoihin tarvittavat määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttäväksi. Projektialueiden puistoihin on talousarviossa varattu yhteensä 2,7 milj. euroa. Suunnitelmavuosille 2017–2018 on projektialueiden puistoille merkitty yhteensä 7,1 milj. euroa.

Kamppi - Töölönlahti alueen puistot

Puistorakentaminen rajoittuu radanvarren uusiin korttelialueisiin liittyvien puistonosien toteutukseen. Muutoin aluetta kehitetään väliaikaisjärjestelyinä siten, että alueen virkistyskäyttömahdollisuudet ja kaupunkikuvallinen kelpoisuus varmistetaan.

Hesperianpuiston (Töölönlahden) rantavyöhyke Finlandia-talon ja oopperan välisellä osuudella käynnistetään taloussuunnitelmakauden lopulla.

Jätkäsaaren puistot

Jätkäsaaren alueen puistorakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

Saukonpaadenpuiston rakentamista jatketaan kytkeytyen alueen muuhun rakentamiseen. Hyväntoivonpuiston rakentaminen alkoi vuonna 2013 ja jatkuu koko taloussuunnitelmakauden.

Kalasataman puistot

Vuonna 2015 alkavaa Kalasataman alueen puistojen rakentamista jatketaan alueen toteuttamisen vaatimalla tavalla suunnitelmakauden aikana.

Kruunuvuorenrannan puistot

Kruunuvuorenrannan puistojen suunnittelu käynnistyy suunnitelmakauden jälkeen.

Nyanläggning och iståndsättning

Nyanläggningen koncentreras till stora bostadsproduktions-objekt särskilt i västra, mellersta, nordöstra och östra stor-distrikten.

Investeringarna i parker riktas mer än tidigare till iståndsättningar, särskilt användarsäkerhet. Åtgärderna i fråga går i första hand ut på att redskapen på lekplatser och i lekparker förnyas, gångarna och områdena för utevistelse förbättras och utrustningen och möblerna byts ut mot sådana som uppfyller de nuvarande kraven.

Parker i projektområden

Anslagen till projektområdens parker har anvisats till stads-styrelsens disposition. I budgeten anvisas sammanlagt 2,7 mn euro till projektområdens parker. För ekonomi-planeåren 2017–2018 reserveras sammanlagt 7,1 mn euro.

Parker i Kampen–Tölöviken

Anläggningen av parker begränsas till parkdelar som hänför sig till de nya kvartersområdena vid banan. I övrigt utveck-las området genom tillfälliga arrangemang så att möjlig-heterna att utnyttja området för rekreation och dess stads-bildsmässiga duglighet säkras.

Arbetena på Hesperiaparkens (Tölövikens) strandzon mellan Finlandiahuset och operan inleds i slutet av ekonomiplaneperioden.

Parker på Busholmen

Anläggandet av parker på Busholmen fortsätter under hela planperioden.

Anläggandet av Utterhällsparken fortskrider enligt förut-sättningarna för byggandet i området. Arbetena på Godahoppsparken började år 2013 och fortsätter under hela planperioden.

Parker i Fiskehamnen

Parkbyggandet i Fiskehamnen som inleds år 2015 fortsätter under hela planperioden enligt de krav som byggandet av området förutsätter.

Parker i Kronbergsstranden

Planeringen av parker i Kronbergsstranden inleds efter planperioden.

Pasilan puistot

Pasilan puistojen toteuttaminen käynnistyy Konepajanpuiston toteuttamisella ja jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

Kuninkaankolmion puistot

Honkasuon alueen puistorakentaminen käynnistyy vaiheittain toteutuen pääosin vasta suunnitelmakauden jälkeen.

Kuninkaantammen alueella jatketaan Helene Schjerfbeckin puiston rakentamista osana alueen hulevesien hallintajärjestelmää.

Parker i Böle

Byggandet av parkerna i Böle inleds med Maskinverkstadsparken och fortsätter under hela planperioden.

Parker i Kungstriangeln

Anläggandet av parker i Hongasmossa inleds i faser och genomförs huvudsakligen först efter planperioden.

I Kungseken börjar anläggandet av Helene Schjerfbecks park som en del av systemet för dagvattenhantering i området.

8 07 Liikuntarakentaminen– Byggande av idrottsplatser

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	10 841	10 568	9 909	9 844	9 844	9 844
Netto	-10 841	-10 568	-9 909	-9 844	-9 844	-9 844
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-2,5	-6,2	-6,9	0,0	0,0

		Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
		2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Menot - Utgifter						
08	Liikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja perusparannukset - Planering, byggande och grundlig förbättring av idrottsplatser	10 491	10 568 *1 088*	9 909	9 844	9 844	9 844
	Urheilulaitokset ja -kentät - Idrottsanläggningar och -planer	1 461	1 870	1 850	1 850	3 000	3 650
	Ulkoilualueiden ja -puistojen rakennustyöt - Byggnadsarbeten inom friluftsområden och -parker	319	750	400	400	450	300
	Ulkoilutiet ja kuntoradat - Friluftsvägar och motionsslingor	50	200	200	200	200	200
	Liikuntapaikkojen perusparannukset - Grundlig förbättring av idrottsplatser	8 119	7 048	5 259	5 194	4 594	5 094
	Venesatamat - Småbåtshamnar	319	300	1 800	1 800	1 200	200
	Suunnittelu - Projektering	223	400	400	400	400	400
09	Rastilan leirintäalue - Rastböle campingplats	350	0	0	0	0	0

Liikuntatoimen talousarviossa on perusparannuksiin varattu noin 5,3 milj. euroa ja uudisrakentamiseen noin 4,3 milj. euroa sekä suunnitteluun noin 0,4 milj. euroa eli yhteensä 9,9 milj. euroa.

I budgeten för idrottsförvaltningen ingår cirka 5,3 mn euro för ombyggnad, 4,3 mn euro för nybyggnad, 0,4 mn euro för projektering, vilket sammanlagt utgör ca 9,9 mn euro.

Uudisrakennushankkeista suurimpia ovat uudet lähiliikuntapaikat ja Vuosaaren liikuntapuisto.

Till de största nybyggnadsprojekten hör nya näridrottsplatser och Nordsjö idrottspark.

Suurimmat rakentamisohjelmaan sisältyvät perusparannushankkeet ovat Töölön kisahallin sekä Pirkkolan palloilu- ja uimahallin perusparannustyöt.

De största ombyggnadsprojekten i byggnadsprogrammet är Tölö idrottshall och ombyggnaden av Britas boll- och simhall.

Lähiliikuntapaikkoja toteutetaan yhdessä opetusviraston, nuorisoasiainkeskuksen, rakennusviraston, sosiaali- ja terveysviraston, varhaiskasvatusviraston ja tilakeskuksen kanssa.

Näridrottsplatser byggs i samverkan med utbildningsverket, ungdomscentralen, byggnadskontoret, social- och hälsovårdsverket, barnomsorgsverket och lokalcentralen.

Ulkoilureittien rakentamiseen ja perusparantamiseen on merkitty 0,2 milj. euroa. Kaikille avointen ulkoilupisteiden kehittämistä tullaan jatkamaan.

För byggande och ombyggnad av friluftsstråk anvisas 0,2 mn euro. Utplaceringen av motionsredskap vid stråken kommer att fortsätta.

Vuosien 2016–2017 aikana selvitetään uusien asuinalueiden investointihankkeiden määrärahatarve ja sisäliikuntapaikkojen peruskorjaustarve sekä tarvittavan määrärahan suuruus.

Rakentamisohjelmaan on ohjelmoitu myös tekonurmien rakentaminen. Kenttien peruskorjauksen yhteydessä harkitaan aina, muutetaanko luonnonnurmi- tai kivituhkapintaisia kenttiä kumi-rouhetekonurmikentiksi. Tekonurmien avulla on mahdollista lisätä merkittävästi kenttien käyttötuntien määrää keväisin ja syksyisin sekä vähentää hoitokustannuksia. Muutos hyödyttää myös koululiikuntaa.

Venesatamissa resurssit kohdistetaan lähinnä välttämättömiin perusparannustöihin ja palvelutason parantamiseen olemassa olevissa venesatamissa. Niissä uusitaan käyttöikänsä päässä olevia ponttoneita. Veneiden suurelle keskitetylle talvisäilytykselle etsitään edelleen paikkaa.

Under åren 2016–2017 utreds anslagsbehovet för nya investeringsprojekt i bostadsområden och ombyggnadsbehovet av lokaler för inomhusidrott och storleken på det behövliga anslaget.

I byggnadsprogrammet har också programmerats byggande av konstgräsplaner. I samband med ombyggnad av planer övervägs alltid om planer med naturgräs- eller stenmjölsyta ska ändras till konstgräsplaner med gummigranulat. Med denna åtgärd går det att märkbart öka antalet användningstimmar på våren och hösten och att minska underhållskostnaderna. Ändringen gagnar också skolgymnastiken.

I småbåtshamnarna allokeras resurserna främst till oundgängliga ombyggnadsarbeten och till förbättring av servicenivån i befintliga småbåtshamnar. Gamla, uttjänta pontoner byts ut. Det letas alltjämt efter ett stort centraliserat område för vinterupplägg ning av båtar.

8 08 Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	3 450	2 543	2 543	2 526	2 581	2 581
Netto	-3 450	-2 543	-2 543	-2 526	-2 581	-2 581
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-26,3	0,0	-0,7	2,2	0,0

		Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
	Menot - Utgifter						
08	Korkeasaaren rakennusten ja tarhojen suunnittelu, rakentaminen ja perusparannukset, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Byggnader och inhägnader på Högholmen, planering, byggande och grundliga förbättringar, till nämndens för allmänna arbeten disp	3 450	2 543	2 543	2 526	2 581	2 581

8 09 Irtaimen omaisuuden perushankinta – Grundanskaffning av lös egendom

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	213	395	1 005	1 005	1 594	1 300
Menot - Utgifter	46 178	52 155	54 762	54 744	55 192	53 548
Netto	-45 965	-51 760	-53 757	-53 739	-53 598	-52 248
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		85,4	154,4	154,4	58,6	-18,4
Menot - Utgifter		12,9	5,0	5,0	0,8	-3,0

		Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
		2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Tulot - Inkomster						
06	Pelastustoimi - Räddningsväsendet	213	395	1 005	1 005	1 594	1 300
28	Työterveyskeskus - Företagshälsovårdscentralen	15	0	0	0	0	0
	Menot - Utgifter						
03	Tarkastusvirasto - Revisionskontoret	0	0	41	41	0	0
04	Hallintokeskus - Förvaltningscentralen		0				
06	Pelastustoimi - Räddningsväsendet	3 020	3 000	4 181	4 159	4 603	3 491
			2 067				
	Paloautot - Brandbilar	1 466	1 070	1 130	1 130	560	712
	Ensihoitoautot - Ambulanser	935	0	290	290	1 017	170
	Muut hankinnat - Övriga anskaffningar	568	1 270	1 616	1 594	1 432	1 309
	Öljyntorjuntakalusto - Oljebekämpningsmateriel	51	660	1 145	1 145	1 594	1 300
07	Ympäristökeskus - Miljöcentralen	47	152	155	154	123	154
10	Kaupunginkanslia - Stadskansliet	7 141	15 544	15 079	15 079	13 222	13 222
			4 926				
	Kaupunginkanslia - Stadskansliet	332	440	505	505	479	479
	Keskitetty tietotekniikka - Centraliserad informationsteknik	3 910	12 079	11 526	11 526	9 695	9 695
	ICT-palvelukeskus - ICT-servicecentralen	2 899	3 025	3 048	3 048	3 048	3 048
11	Hankintakeskus - Anskaffningscentralen	0	51	50	50	30	30
12	Rakennusvirasto - Byggnadskontoret	884	1 142	1 060	1 054	953	852
			125				
13	Rakentamispalvelu - Byggtjänsten	3 464	3 353	3 410	3 392	3 036	2 633
	Työkoneiden ja autojen hankinta - Anskaffning av arbetsmaskiner och bilar	2 865	2 753	2 753	2 735	2 527	2 176
	Muut hankinnat - Övriga anskaffningar	599	600	657	657	509	457
14	Opetusvirasto - Utbildningsverket	16 437	12 192	13 000	12 932	12 337	12 338
			1 507				
	Tietotekniikkapalvelut ja kehittäminen - IT-service och utveckling	6 825	5 217	6 214	6 214	4 987	4 870
	Muut hankinnat - Övriga anskaffningar	9 613	6 975	6 786	6 718	7 350	7 468
17	Suomenkielinen työväenopisto - Finska arbetarinstitutet	59	64	268	267	64	64
18	Ruotsinkielinen työväenopisto - Svenska arbetarinstitutet	37	46	47	47	46	46
19	Kirjastotoimi - Biblioteksväsendet	880	1 163	1 250	1 444	961	3 242
			275				
20	Kulttuuritoimi - Kulturväsendet	335	306	517	514	309	294
21	Kaupunginmuseo - Stadsmuseet	52	405	450	448	100	100

		Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
			88				
22	Kaupungin taidemuseo - Stadens konstmuseum	256	355	550	547	288	359
			240				
	Taidemuseon kokoelmien uushankinnat - Nyförvärv till konstmuseets samlingar	117	117	155	155	95	115
	Julkisten taideteosten hankinta - Anskaffning av offentliga konstverk	97	148	195	195	130	130
	Muut hankinnat - Övriga anskaffningar	13	85	170	167	58	109
	Sijoitettavan taiteen hankinta - Anskaffning av konst för deposition	30	5	30	30	5	5
23	Korkeasaaren eläintarha - Högholmens djurgård	72	76	102	101	51	52
24	Nuorisotoimi - Ungdomsväsendet	377	383	390	388	337	388
25	Liikuntatoimi - Idrottsverksamhet	972	864	879	874	1 123	1 238
26	Kaupunginorkesteri - Stadsorkestern	5	85	100	99	126	86
			179				
29	Tietokeskus - Faktacentralen	96	43	38	38	32	32
32	Sosiaali- ja terveysvirasto - Social- och hälsovårdsverket	9 287	9 500	9 663	9 613	14 284	12 143
			1 546				
	Tietotekniikkahankinnat - IT-anskaffningar	3 656	5 000	5 000	5 000	3 560	5 000
	Muut hankinnat - Övriga anskaffningar	5 631	4 500	4 663	4 613	10 724	7 143
33	Varhaiskasvatusvirasto - Barnomsorgsverket	929	1 016	1 034	1 029	1 028	927
			524				
	Tietotekniikkahankinnat - IT-anskaffningar	658	626	685	680	772	581
	Muut hankinnat - Övriga anskaffningar	271	390	349	349	256	346
35	Kaupunkisuunnittelutoimi - Stadsplaneringsväsendet	773	762	775	775	775	712
			80				
	Tietotekniikkalaitteet - IT-utrustning	213	220	220	220	220	203
	Muu kalusto - Övriga inventarier	561	542	555	555	555	509
36	Kiinteistötoimi - Fastighetsväsendet	640	1 000	1 149	1 143	771	771
			200				
37	Rakennusvalvonta - Byggnadstillsyn	354	610	471	469	388	318
			700				
38	Asuntotuotantotoimisto - Bostadsproduktionsbyrån	60	43	60	44	44	44

8 18 Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	1 730	49	0	0	0	0
Netto	-1 730	-49	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-97,2	0,0	0,0	0,0	0,0

		Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
	Menot - Utgifter						
08	Peruskorjaukset ja suunnittelu - Ombyggnadsprojekt och projektering	1 730	0	0	0	0	0

Peruskorjaukset ja suunnittelu –kohdan määrärahat sisältyvät vuodesta 2015 talousarvion kohtaan 8 02 02 Talonrakennus, Tilakeskuksen korjaushankkeet – Anslagen på momentet Ombyggnadsprojekt och projektering ingår från år 2015 i budgetmomentet 8 02 02, Husbyggnad, reparationsprojekt vid lokalcentralen.

8 21 Kuntayhtymät, kaupunginkanslian käytettäväks– Samkommuner, till stadskansliets disposition
i

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Menot - Utgifter	0	130	130	130	130	130
Netto	0	-130	-130	-130	-130	-130
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

		Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
		2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Menot - Utgifter						
11	Kårkulla samkommun	0	130	130	130	130	130

8 22 Arvopaperit, Khn käytettäväksi– Värdepapper, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	2 176 165	4 300	3 600	3 577	4 531	3 573
Netto	-2 176 165	-4 300	-3 600	-3 577	-4 531	-3 573
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-99,8	-16,3	-16,8	26,7	-21,1

		Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Ehdotus Förslag 2016 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018 1 000 €
	Menot - Utgifter						
09	HITAS-osakkeiden ostaminen, kiinteistölautakunnan käytettäväksi - Köp av HITAS-aktier, till fastighetsnämndens disposition	1 068	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
10	Lasten päiväkotitilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden hankinta - Förvärv av aktier som berättigar till innehav av barndaghemslokaler	2 197	1 500	0	0	0	0
19	Muut kohteet - Övriga objekt	265	1 500 *1 500*	2 300	2 277	3 231	2 273
21	Helsinki Stadion Oy:n osakkeiden merkitseminen - Tecknande av aktier i Helsinki Stadion Oy	299	300	300	300	300	300

8 29 Muu pääomatalous – Övrig kapitalhushållning

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	2 918 743	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Menot - Utgifter	4 131	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Netto	2 914 612	32 500	32 500	32 500	32 500	32 500
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-98,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		81,6	0,0	0,0	0,0	0,0

		Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
		2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Tulot - Inkomster						
51	Valtionosuudet ja -avustukset - Statsandelar och -understöd	3 955	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
52	Muut pääomatulot - Övriga kapitalinkomster	2 914 788	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
53	EU-tuet - EU-understöd	0	0	0	0	0	0
54	Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot - Inkomster från försäljning av byggnader och aktier	0	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
	Menot - Utgifter						
03	Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet, Khn käytettäväksi - Projekt som finansieras med medel ur förortsfonden, till Stns disposition	4 032	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
			6 083				
04	Kehittämishankkeet, kaupunginkanslian käytettäväksi - Utvecklingsprojekt, till stadskansliets disposition	99	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
			2 000			0	0

Kaupungin ydintoiminnan kannalta tarpeettomien kiinteistöjen ja osakehuoneistojen myyntiä jatketaan. Tavoitteena on saada 35 milj. euron myyntitulot, jotka kirjataan alakohtaan Muut pääomatulot. – Försäljningen av fastigheter och aktielägenheter som inte har betydelse för stadens kärnverksamhet fortsätter. Målsättningen är att få en försäljningsvinst på 35 mn euro, som bokförs till Övriga kapitalinkomster.

RAHOITUSOSA

FINANSIERINGSDELEN

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 2014 - 2018- Helsingfors stad finansieringskalkyl 2014 - 2018

	Käyttö Förbrukning 2014	Talousarvio Budget 2015	Ennuste Prognos 2015	Talousarvio Budget 2016	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2018
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten						
Tulorahoitus - Inkomstfinansiering						
Vuosikate - Årsbidrag	480 667	150 681	193 725	299 262	333 986	363 549
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	116 021	140 495	128 550	141 105	141 694	141 400
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansieringen	-159 985	-154 353	-142 408	-154 320	-153 660	-153 102
Investointien rahavirta - Kassaflöde för investeringarnas del						
Investointimenot - Investeringsutgifter	-548 539	-609 683	-573 160	-680 324	-598 312	-608 669
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	5 228	2 495	3 450	3 105	3 694	3 400
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Försäljinggsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	129 163	138 000	125 100	138 000	138 000	138 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**22 555**	**-332 365**	**-264 743**	**-253 172**	**-134 598**	**-115 422**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del						
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen						
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-16 452	-16 350	-42 545	-61 350	-47 350	-47 350
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	25 319	64 650	56 399	66 317	66 922	66 772
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånen						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	355 000	420 500	290 000	651 000	351 000	290 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	- 220 933	-141 697	-130 920	-402 128	-239 151	-193 030
Lyhytaikaisten lainojen muutos -Förändring i kortfristiga lån	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital	-55	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-78 787	250	250	0	-238	-78
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del	**64 092**	**327 353**	**173 184**	**253 839**	**131 183**	**116 314**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**86 647**	**-5 012**	**-91 559**	**667**	**-3 415**	**892**

Tilinpäätös 2014 on esitetty ilman yhtiöittämisen vaikutusta

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma – Helsingfors stads finansieringskalkyl

Talousarvio - Budget 2016	Kaupunki ilman liikelaitoksia ja rahastoja 1 000 €	Liikelaitokset ja rahastot 1 000 €	Yhteensä, sisäiset erät mukana 1 000 €	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde i verksamheten				
Tulorahoitus - Inkomstfinansiering				
Vuosikate - Årsbidrag	255 775	43 487	299 262	299 262
Satunnaiset erät	141 105	0	141 105	141 105
Investointien rahavirta - Kassaflöde för investeringarnas del				
Investointimenot - Investeringsutgifter				
Investointimenot - Investeringsutgifter	468 285	212 039	680 324	680 324
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	3 105	0	3 105	3 105
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Försäljinggsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	138 000	0	138 000	138 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-84 620**	-168 552	-253 172	-253 172
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del				
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen				
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	- 17 350	- 44 000	- 61 350	- 61 350
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	63 105	5 200	68 305	66 317
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånen				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	430 000	221 000	651 000	651 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	- 390 000	- 14 116	- 404 116	- 402 128
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	0	-38 126	-38 126	0
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde för finansieringens del	**85 755**	**129 958**	**215 713**	**253 839**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**1 135**	**-38 594**	**-37 459**	**667**

9 RAHOITUSOSA – FINANSIERINGSDELEN

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	491 766	351 138	493 105	493 105	313 560	243 360
Menot - Utgifter	922 408	152 095	407 350	407 350	237 350	187 350
Netto	-430 642	199 043	85 755	85 755	76 210	56 010
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-28,6	40,4	40,4	-36,4	-22,4
Menot - Utgifter		-83,5	167,8	167,8	-41,7	-21,1

9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus – Långfristig finansiering

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	491 766	351 138	493 105	493 105	313 560	243 360
Menot - Utgifter	922 408	152 095	407 350	407 350	237 350	187 350
Netto	-430 642	199 043	85 755	85 755	76 210	56 010
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-28,6	40,4	40,4	-36,4	-22,4
Menot - Utgifter		-83,5	167,8	167,8	-41,7	-21,1

9 01 01 Antolainat asuntotuotantoon, Khn käytettäväksi – Långivning för bostadsproduktion, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	14 241	15 000	15 900	15 900	16 000	16 500
Menot - Utgifter	8 494	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
		0				
Netto	5 747	5 000	5 900	5 900	6 000	6 500
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		5,3	6,0	6,0	0,6	3,1
Menot - Utgifter		17,7	0,0	0,0	0,0	0,0

9 01 02 Muu antolainaus, Khn käytettäväksi – Övrig långivning, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	172 525	46 138	47 205	47 205	47 560	46 860
Menot - Utgifter	723 038	6 350	7 350	7 350	7 350	7 350
		11 386				
Netto	-550 513	39 788	39 855	39 855	40 210	39 510
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-73,3	2,3	2,3	0,8	-1,5
Menot - Utgifter		-99,1	15,7	15,7	0,0	0,0

Talousarviokohtaan sisältyy seuraavat lainamäärärahat ja lainanlyhennykset alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande låneanslag och amorteringar undermomentvis:

				Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget		
		2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Tulot - Inkomster						
52	Vuokra-asuntotuottajien oman pääoman osuutta varten myönnettyjen lainojen lyhennykset - Amorteringar på lån för hyresbostadsproducenternas egen kapitalandel	134	150	147	147	172	172
54	Muiden antolainojen lyhennykset - Amorteringar på övriga lån	4 107	3 500	4 020	4 020	4 400	3 700
55	Helsingin Energian lainojen lyhennykset - Amorteringar på Helsingfors Energis lån	165 161	20 000	20 600	20 600	20 600	20 600
57	Helsingin Sataman lainojen lyhennykset - Amorteringar på Helsingfors Hamns lån	0	19 800	19 600	19 600	19 600	19 600
58	HKL:n lainojen lyhennykset - Amorteringar på HST:s lån	1 988	1 988	1 988	1 988	1 988	1 988
59	Sosiaalisen luototuksen lainojen lyhennykset - Amorteringar på lån för social kreditgivning	1 135	700	850	850	800	800
	Menot - Utgifter						
01	Lainojen myöntäminen kouluille - Lån till skolor	130	3 000	4 000	4 000	4 000	4 000
04	Sosiaalisiin tarkoituksiin myönnettäviä lainoja varten - Lån för sociala ändamål	75	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
05	Lainoja kaupunginorkesterin soittajille soitinhankintoja varten - Lån till stadsorkesterns musiker för anskaffning av instrument	29	50	50	50	50	50
22	Sosiaalisen luototuksen lainojen myöntämiseen, sosiaalilautakunnan käytettäväksi - Lån för social kreditgivning, till socialnämndens disposition	1 868	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800

9 01 03 Ottolainat ja niiden lyhennykset, kaupunginjohtajan käytettäväksi – Upplåning och amorteringar, till stadsdirektörens disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	305 000	290 000	430 000	430 000	250 000	180 000
Menot - Utgifter	190 876	135 745	390 000	390 000	220 000	170 000
		0				
Netto	114 124	154 255	40 000	40 000	30 000	10 000
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-4,9	48,3	48,3	-41,9	-28,0
Menot - Utgifter		-28,9	187,3	187,3	-43,6	-22,7

RAHASTOT

FONDER

Asuntotuotantorahasto - Bostadsproduktionsfonden
Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto – Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar
Vakuutusrahasto - Försäkringsfonden
Innovaatiorahasto - Innovationsfonden

Rahastot

Rahastot osa sisältää ne rahastot, jotka ovat kirjanpidossa eriytetty itsenäisiksi taseyksiköiksi. Helsingin kaupungilla on neljä tällaista rahastoa: Asuntotuotantorahasto, Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto, Vakuutusrahasto ja Innovaatiorahasto.

Asuntotuotantorahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin omaan omistukseen tulevan yhtiömuotoisen uuden asuntotuotannon ja peruskorjauksen sekä kiinteästi asuntotuotantoon liittyvien palvelutilojen omarahoituksen turvaaminen, kaupungin oman asuntotuotannon rakennuttamisen riskien hallitseminen, asuntotuotantoon liittyvän kehittämis- ja koerakentamistoiminnan rahoittaminen sekä kaupungin omistamien, vuoden 1992 jälkeen rakennettujen korkotukiasuntojen pääomakustannusten hoitaminen. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Rahastoon on yhdistetty vuonna 1.1.2013 Asuntolainarahasto.

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin kaupunkiin rakennettavien urheilu- ja ulkoilulaitosten rahoituksen helpottaminen. Rahastoa kartutetaan vuosittain rahaston tilikauden tuloksella.

Vakuutusrahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin oman ja sen huostassa olevan vieraan vakuuttamattoman omaisuuden vahingonvaaran muuntaminen tasaisiksi vuosikustannuksiksi. Rahastoa kartutetaan tai puretaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston yli- tai alijäämällä.

Innovaatiorahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin osaamisperustan vahvistaminen yhteistyössä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Rahaston varoja käytetään rahaston tarkoituksen mukaisten joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeinoperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen.

Fonder

Avsnittet fonder omfattar de fonder som i bokföringen utgör självständiga balansräkningsenheter. Helsingfors stad har fem sådana fonder: Bostadslånefonden, Bostadsproduktionsfonden, Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar, Försäkringsfonden och Innovationsfonden.

Bostadsproduktionsfonden

Syftet med fonden är att säkerställa den egna finansieringen för ny bostadsproduktion i form av bolag som kommer i stadens ägo, för ombyggnad och för servicelokaler som är fast anknutna till bostadsproduktionen, att hantera byggherreriskerna vid stadens egen bostadsproduktion, att finansiera utvecklings- och försöksbyggnadsverksamhet inom bostadsproduktionen och att betala kapitalkostnaderna för räntestödsbostäder i stadens ägo som är byggda efter 1992. Fonden förkovras genom att det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden årligen överförs till fonden i anslutning till bokslutet.

Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

Fonden har till syfte att underlätta finansieringen av idrotts- och friluftsanläggningar som ska byggas i Helsingfors stad. Fonden förkovras årligen med det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden.

Försäkringsfonden

Fonden har till syfte att omvandla skaderisken för stadens oförsäkrade egendom och utomstående tillhörig oförsäkrad egendom i stadens besittning till jämna årliga kostnader. Fonden förkovras eller minskas årligen i anslutning till bokslutet med det belopp som utgör fondens över- eller underskott.

Innovationsfonden

Syftet med fonden är att kunskapsbasen ska stärkas i Helsingfors i samråd med högskolorna och näringslivet. Fonden förkovras genom att det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden årligen överförs till fonden i samband med bokslutet. Fondmedlen används för finansiering av investeringsprojekt och andra projekt som är i överensstämmelse med syftet och som skapar en näringsbas för framtiden. Projekten kan genomföras av staden ensam eller tillsammans med andra parter.

Itsenäisinä taseyksiköinä toimivien rahastojen yhdistetty tuloslaskelma - Kombinerad resultaträkning för de fonder som utgör självständiga balansräkningsenheter

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
Tuloslaskelma - Resultaträkning	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	17 920	18 156	18 500	18 900	19 000
Varsinaiset kulut - Kostnader	-53 945	-28 037	-22 720	-22 920	-22 920
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	**-36 025**	**-9 881**	**-4 220**	**-4 020**	**-3 920**
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	5 159	4 490	4 650	4 650	4 650
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-45	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**-30 911**	**-5 391**	**430**	**630**	**730**

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous-suunnitelma Ekonomiplan	Talous-suunnitelma Ekonomiplan
Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Tulorahoitus - Internt tillförda medel					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-36 025	-9 881	-4 220	-4 020	-3 920
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster	2 547	2 490	2 650	2 650	2 650
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	2 612	2 000	2 000	2 000	2 000
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-45	0	0	0	0
Muut - Övriga	5 114	4 490	4 650	4 650	4 650
Muut oikaisut - Övriga korrigeringar	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-30 911**	**-5 391**	**430**	**630**	**730**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-5 857	-13 920	-44 000	-30 000	-30 000
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	5 483	5 550	5 200	5 350	5 400
Oman pääoman muutokset - Förändring i eget kapital	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset - Andra förändringar i likviditeten	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**-374**	**-8 370**	**-38 800**	**-24 650**	**-24 600**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**-31 284**	**-13 761**	**-38 370**	**-24 020**	**-23 870**

Asuntotuotantorahaston tuloslaskelma - Resultaträkning för bostadsproduktionsfonden

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2013 1 000 €	Ennuste Prognos 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vuokratulot - Hyresinkomster	17 764	17 800	18 156	18 519	18 890
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	17	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-23	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-575	-870	-887	-905	-923
Vuokrat - Hyror	-15 280	-15 800	-16 116	-16 438	-16 767
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	**1 647**	**1 130**	**1 153**	**1 176**	**1 200**
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	2 367	3 120	3 182	3 246	3 311
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**4 014**	**4 250**	**4 335**	**4 422**	**4 511**

Asuntotuotantorahaston rahoituslaskelma – Finansieringskalkyl för bostadsproduktionsfonden

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2013 1 000 €	Ennuste Prognos 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Tulorahoitus - Internt tillförda medel					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-28 444	-4 381	1 280	1 480	1 580
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster	2 354	2 340	2 500	2 500	2 500
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-26 130**	**-2 041**	**3 780**	**3 980**	**4 080**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-3 591	-2 300	-4 000	-4 000	-4 000
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	2 368	2 200	2 200	2 250	2 400
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**-1 222**	**-100**	**-1 800**	**-1 750**	**-1 600**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**-27 353**	**-2 141**	**1 980**	**2 230**	**2 480**
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Tulorahoitus - Internt tillförda medel					

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston tuloslaskelma - Resultaträkning för fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2018 1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	199	150	150	150	150
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens över-skott (underskott)	**199**	**150**	**150**	**150**	**150**

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston rahaston rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl för fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2013 1 000 €	Ennuste Prognos 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2015 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomiplan 2017 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster	193	150	150	150	150
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**199**	**150**	**150**	**150**	**150**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-2 266	-11 620	-40 000	-26 000	-26 000
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	3 115	3 350	3 000	3 100	3 000
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**849**	**-8 270**	**-37 000**	**-22 900**	**-23 000**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**1 048**	**-8 120**	**-36 850**	**-22 750**	**-22 850**
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					

Vakuutusrahaston tuloslaskelma - Resultaträkning för försäkringsfonden

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2018 1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Muut menot - Övriga utgifter	-3 682	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	**-3 682**	**-1 500**	**-1 500**	**-1 500**	**-1 500**
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	2 601	2 000	2 000	2 000	2 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**-1 080**	**500**	**500**	**500**	**500**

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Tulorahoitus - Internt tillförda medel					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-3 682	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	2 601	2 000	2 000	2 000	2 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-1 080**	**500**	**500**	**500**	**500**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**-1 080**	**500**	**500**	**500**	**500**

Innovaatiorahaston tuloslaskelma – Resultaträkning för innovationsfonden

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2018 1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-46	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-423	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-655	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	-2 641	0	0	0	0
Vuokrat - Hyror	-134	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	0	0	0	0	0
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	**-3 899**	**-4 000**	**-4 000**	**-4 000**	**-4 000**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**-3 899**	**-4 000**	**-4 000**	**-4 000**	**-4 000**

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2014 1 000 €	Ennuste Prognos 2015 1 000 €	Talousarvio Budget 2016 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2017 1 000 €	Talous-suunnitelma Ekonomi-plan 2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Tulorahoitus - Internt tillförda medel					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-3 899	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-3 899**	**-4 000**	**-4 000**	**-4 000**	**-4 000**
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	**-3 899**	**-4 000**	**-4 000**	**-4 000**	**-4 000**

TAULUKOT

TABELLER

Taulukko - Tabell 1

OTTOLAINAT (ILMAN LIIKELAITOKSIA)- UPPTAGNA LÅN (UTAN AFFÄRSVERKEN)

Laina vuodelta/nro Lån för år/nr	Alkuperäinen lainapääoma Ursprungligt lånekapital	Pääoma 1.1.2015 Kapital 1.1.2015	Lyhennys vuonna 2015 Amortering under år 2015	Korko vuonna 2015 Ränta under år 2015		Pääoma 31.12.2015 Kapital 31.12.2015	Erävuosi Sista amor-teringsår
	€	€	€	%	€	€	
European Investment Bank							
EIB2002/2022	150 000 000	66 666 667	8 333 333	0,106	89 163	58 333 333	2022
EIB2003/2018	130 000 000	37 142 857	9 285 714	0,116	54 427	27 857 143	2018
EIB2004/2024A	190 000 000	95 000 000	9 500 000	0,116	139 941	85 500 000	2024
EIB81914	70 000 000	70 000 000	0	2,724	1 906 800	70 000 000	2038
EIB81914 II	55 000 000	55 000 000	0	0,305	203 049	55 000 000	2039
EIB 22.273	50 000 000	30 000 000	4 000 000	0,116	41 572	26 000 000	2022
EIB 23.872	40 000 000	25 600 000	3 200 000	0,030	20 874	22 400 000	2022
EIB 23.872 II	110 000 000	73 333 333	9 166 666	0,343	251 016	64 166 667	2022
Debeka	20 000 000	20 000 000	0	4,575	915 000	20 000 000	2018
Kuntarahoitus Oyj 14520/10	200 000 000	90 909 092	36 363 636	2,623	2 063 957	54 545 456	2017
Kuntarahoitus Oyj 14724/10	100 000 000	54 545 455	18 181 818	2,067	896 744	36 363 637	2017
Kuntarahoitus Oyj 15224/11	200 000 000	200 000 000	0	0,219	535 317	200 000 000	2016
Kuntarahoitus Oyj 17081/13	150 000 000	150 000 000	0	2,983	4 474 500	150 000 000	2038
Kuntarahoitus Oyj 17557/14	100 000 000	100 000 000	0	1,992	1 992 000	100 000 000	2034
Kuntarahoitus Oyj 17558/14	100 000 000	100 000 000	0	2,027	2 027 000	100 000 000	2035
Kuntarahoitus Oyj 12628/07	40 000 000	27 826 090	3 478 260	0,116	17 511	24 347 830	2022
Council of Europe Development Bank/09	50 000 000	25 000 000	5 000 000	0,424	53 256	20 000 000	2019
Council of Europe Development Bank/10	50 000 000	33 333 333	4 166 667	0,099	115 025	29 166 667	2022
Council of Europe Development Bank/14	50 000 000	50 000 000	0	0,289	176 479	50 000 000	2029
EZVK-04102013	20 000 000	20 000 000	0	3,32	664 000	20 000 000	2033
Deutsche Bank	33 000 000	33 000 000	0	3,15	1 039 500	33 000 000	2033
Seniorisäätiöltä siirtyneet lainat (1.1.2011):							
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen							
S52156E	336 195	156 891	44 826	5,300	6 995	112 065	2018
Loppuvelka kauppahinnasta Seniorisäätiölle	6 974 527	7 437 803	0	1,825	137 673	7 437 803	2030
Lainakanta 26.8.2015							
Yhteensä - Summa	1 915 310 722	1 364 951 521	110 720 920		17 821 799	1 254 230 601	
Vuoden 2015 lainanotto	290 000 000					290 000 000	
Kaikki yhteensä - Sammanlagt	2 205 310 722	1 364 951 521	110 720 920		17 821 799	1 544 230 601	

LIITTEET

BILAGOR

Liite 1

Bilaga 1

VUODEN 2016 TALOUSARVIOON SISÄLTYVISTÄ AVUSTUSMÄÄRÄRAHOISTA SIDOTUT AVUSTUKSET JA AVUSTUKSENLUONTEISET KORVAUSMÄÄRÄRAHAT

UNDERSTÖD OCH UNDERSTÖDSMÄSSIGA ERSÄTTNINGSANSLAG SOM SKA ANVISAS UR UNDERSTÖDSANSLAGEN I 2015 ÅRS BUDGET

Kohdan nimike selityksineen Momentets beteckning jämte förklaringar		2015 Myönnetty Beviljat €	 Anotaan Begärt €	2016 Lautakunnan ehdotus Nämndens förslag €	2016 Khn ehdotus Stns förslag €
1	**Kaupunginjohtajan toimiala – Stadsdirektörsroteln**				
1 39	**Muu yleishallinto – Övrig allmän förvaltning**				
1 39 05	**Yhteisöjen tukeminen, Khn käytettäväksi – Under-stöd till sammanslutningar, till Stns disposition**				
	Finlandia–talo Oy	560 000	460 000	460 000	460 000
	Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö – Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus	50 000	70 000	50 000	50 000
	Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö – Stiftelsen för Helsingforsnejdens sommaruniversitet	101 800	104 000	101 800	101 800
	Oy Gardenia–Helsinki Ab	608 000	865 900	152 000	152 000
	Y-Säätiö – Y-stiftelsen	109 000	109 000	109 000	109 000
	Muut yhteisöt – Övriga sammanslutningar	2 071 200		927 200	927 200
	1 39 05 Yhteensä – Sammanlagt	3 500 000		1 800 000	1 800 000
2	**Rakennus- ja ympäristötoimi – Byggnads- och miljöväsendet**				
2 35	**Pelastustoimi – Räddningsväsendet**				
	Yhteisöjen tukeminen – Understöd till samman-slutningar	122 000		122 000	122 000
2 37	**Ympäristölautakunta – Miljönämnden**				
	Muut yhteisöt – Övriga sammanslutningar	84 000		84 000	84 000
3	**Sosiaali- ja terveystoimi – Social- och hälsovårdsväsendet**				
3 10	**Sosiaali- ja terveysvirasto – Social- och hälsovårdsverket**				
3 10 01	**Sosiaali- ja terveyspalvelut – Social- och hälsovårdstjänster**				
	Yhteisöjen tukeminen – Understöd till samman-slutningar	4 930 000		4 930 000	4 402 000
3 20	**Varhaiskasvatusvirasto - Barnomsorgsverket**				
	Muut yhteisöt – Övriga sammanslutningar	84 000		84 000	84 000

4	**Sivistystoimi – Bildningsväsendet**				
4 02	**Opetusvirasto – Utbildningsverket**				
4 02 11	**Muu toiminta – Övrig verksamhet**				
	Yhteisöjen tukeminen – Understöd till samman-slutningar	5 517 000		4 690 000	4 690 000
4 04	**Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n tukeminen, Khn käytettäväksi – Stöd till Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, till Stns disposition**				
	Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	2 000 000		1 440 000	1 440 000
4 11	**Suomenkielinen työväenopisto – Finska arbetar-institutet**				
	Yhteisöjen tukeminen – Understöd till samman-slutningar	80 000		80 000	80 000
4 17	**Kulttuuritoimi – Kulturväsendet**				
4 17 03	**Yhteisöjen tukeminen – Understöd till samman-slutningar**				
	Helsingin Kuvataidekoulun Kannatusyhdistys ry	201 700	235 000	201 700	201 700
	Helsingin Konservatorion Säätiö	451 300	659 000	451 300	451 300
	Helsingin Taidehallin Säätiö	110 000	130 000	110 000	110 000
	Helsinki-viikon säätiö – Stiftelsen Helsingfors-veckan	1 513 000	1 680 000	1 513 000	1 513 000
	Juhlaviikkojen toimintaan – För festspelen	1 495 000	1 650 000	1 495 000	1 495 000
	Musica nova	18 000	30 000	18 000	18 000
	Itä-Helsingin Musiikkiopiston Kannatusyhdistys ry	626 000	666 000	626 000	626 000
	Museoiden Kaapelitehtaalle maksettaviin vuokriin – För museernas hyror till Kabelfabriken	731 389	884 412	731 389	731 389
	Hotelli- ja ravintolamuseosäätiö – Stiftelsen för Hotell- och restaurangmuseet	105 585	111 796	105 585	105 585
	Suomen valokuvataiteen museon säätiö – Stiftelsen för Finlands fotografiska museum	349 047	369 580	349 047	349 047
	Teatterimuseon säätiö – Stiftelsen för teatermuseet	276 757	403 036	276 757	276 757
	Keski-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	197 900	217 900	197 900	197 900
	Käpylän musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	213 000	223 000	213 000	213 000
	Lauttasaaren musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	159 500	160 000	159 500	159 500
	Luoteis-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	170 600	210 000	170 600	170 600
	Munkkiniemen Musiikki-yhdistys ry	285 700	355 460	285 700	285 700
	Pakilan musiikkiopistoyhdistys ry	228 200	260 735	228 200	228 200
	Vuotuisavustus – Årsunderstöd	222 925	0	222 925	222 925
	Korkojen ja lyhennysten maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	5 275	330 000	5 275	5 275
	Pohjois-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	285 700	330 000	285 700	285 700
	Pop & Jazz Konservatorion Säätiö	296 800	330 000	296 800	296 800
	Stiftelsen Helsingfors svenska musikinstitut r.s., Brages musik-skola	219 100	220 000	219 100	219 100
	Tekniikan museon säätiö – Stiftelsen för tekniska museet	251 011	285 000	251 011	251 011
	UMO-säätiö	820 000	820 000	820 000	820 000
	Muut avustukset – Övriga understöd[1]	5 952 100		6 052 100	6 052 100
	4 17 03 Yhteensä – Sammanlagt	12 713 000	7 666 507	12 813 000	12 813 000

4 17 04	**Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille – Understöd till professionella teatrar som omfattas av teater- och orkesterlagen**				
	Garantiföreningen för Svenska Teatern i Helsingfors, Finlands svenska nationalscen rf	1 528 363	1 730 915	1 518 588	1 518 588
	Vuotuisavustus – Årsunderstöd	987 673	1 200 000	987 673	987 673
	Korkojen ja lyhennysten maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	540 690	530 915	530 915	530 915
	Huoneteatteri Jurkan kannatusyhdistys ry	67 481	85 000	67 481	67 481
	Into Liikkeessä ry	84 924	250 000	84 924	84 924
	KOM-Teatterin Kannatus ry	410 000	410 000	410 000	410 000
	Nukketeatteri Sampon kannatusyhdistys ry.	105 311	120 000	95 000	95 000
	Q-teatteri ry	370 122	400 000	370 122	370 122
	Ryhmäteatterin kannatus ry	350 000	420 000	385 000	385 000
	Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiö	180 000	180 000	180 000	180 000
	Suomen Komediateatteri Oy/Komediateatteri Arena	30 000	90 000	30 000	30 000
	Tanssiteatteri Hurjaruuthin kannatus ry	112 053	190 000	112 053	112 053
	Tanssiteatteri Rollon Kannatus ry	19 426	23 000	19 426	19 426
	VIIRUS rf	248 452	280 000	248 452	248 452
	Zodiak Presents ry	247 438	300 000	247 438	247 438
	Vuotuisavustus – Årsunderstöd	147 438	200 000	147 438	147 438
	Tanssin aluekeskuksen toimintaan – För verksamheten vid det regionala centret för dans	100 000	100 000	100 000	100 000
	Muut avustukset - Övriga understöd	404 430	–	389 516	389 516
	4 17 04 Yhteensä – Sammanlagt	4 158 000		4 158 000	4 158 000
4 17 05	**Avustus Suomen Kansallisoopperan säätiölle, Khn käytettäväksi – Understöd till Stiftelsen Finlands Nationalopera, till Stns disposition**				
	Suomen Kansallisoopperan säätiö – Stiftelsen Fin-lands Nationalopera	3 694 000		3 694 000	3 694 000
4 17 06	**Avustus Helsingin teatterisäätiölle, Khn käytettäväksi – Understöd till Helsingfors teaterstiftelse, till Stns disposition**				
	Helsingin teatterisäätiö – Helsingfors teaterstiftelse	9 192 000	7 909 000	7 909 000	7 909 000
	Vuotuisavustus, josta 420 000 euroa käytettäväksi teatterirakennuksen vuosi- ja peruskorjauksiin ja mahdollinen säästö toimintarahastoon – Årsunderstöd, varav 420 000 euro används för årsreparationer och ombyggnader i teaterhuset och eventuella besparade medel hänförs till verksamhetsfonden	5 234 000	5 234 000	5 234 000	5 234 000
	Vuokra-avustus – Understöd för hyror	3 348 000	2 065 000	2 065 000	2 065 000
	Korkojen ja lyhennysten maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	610 000	610 000	610 000	610 000
	4 17 Yhteensä – Sammanlagt	29 780 000		29 880 000	29 880 000
4 31	**Nuorisotoimi – Ungdomsväsendet**				
	Yhteisöjen tukeminen – Understöd till samman-slutningar	1 365 000		1 922 000	2 035 000

[1] Käytettäväksi kohdassa 4 17 04 ja 4 17 06 mainittujen yhteisöjen avustamiseen kulttuuri- ja kirjastolautakunnan harkinnan mukaan - Att användas för understöd till sammanslutningarna på momentet 4 17 04 och 4 17 06 enligt kultur- och biblioteksnämndens prövning

4 41	**Liikuntatoimi – Idrottsverksamhet**				
	Liikunnan järjestötoiminnan tukeminen – Understöd till idrottsorganisationer	6 989 000		7 189 000	7 189 000
	Liikuntatapahtumien tukeminen – Understöd till idrottsevenemang	77 000		77 000	77 000
	Laitos- ja säätiöavustukset – Anläggnings- och stiftelseunderstöd				
	Helsinki Stadion Oy	580 000	200 000	200 000	200 000
	Helsinki Halli Oy	0	420 000	0	0
	Jääkenttäsäätiö – Isbanestiftelsen	919 000	843 000	813 000	813 000
	Korkojen ja lyhennysten maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	690 000	610 000	580 000	580 000
	Tilitysvuokra-avustus – Understöd för interna hyror	229 000	233 000	233 000	233 000
	Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	654 000	755 000	755 000	755 000
	Stadion-Säätiö – Stadion-stiftelsen	1 502 000	2 560 000	1 740 000	1 740 000
	Korkojen ja lyhennysten maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	1 050 000	1 270 000	470 000	470 000
	Vuokra-avustus – Understöd för interna hyror	452 000	490 000	470 000	470 000
	Toiminta-avustus		800 000	800 000	800 000
	Urheiluhallit Oy	2 857 000	2 923 000	2 923 000	2 923 000
	Vuosaaren Urheilutalo Oy	2 433 000	2 230 000	2 230 000	2 230 000
	Muut laitosavustukset – Övriga anläggningsunder-stöd	300 000	645 000	364 000	364 000
	Laitos- ja säätiöavustukset yhteensä – Anläggnings- och stiftelseunderstöd	9 245 000	10 576 000	9 195 000	9 025 000
	4 41 Yhteensä – Sammanlagt	16 311 000	17 642 000	16 291 000	16 291 000
5	**Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi – Stads-planerings- och fastighetsväsendet**				
5 21	**Kiinteistölautakunta ja -virasto – Fastighetsnämnden och kontoret**				
5 21 05	**Avustukset asuintalojen hissien rakentamiseen – Understöd för byggande av hissar i bostadshus**				
	Avustukset asuintalojen hissien rakentamiseen – Understöd för byggande av hissar i bostadshus	1 130 000		1 630 000	1 630 000
	Avustukset yhteensä – Understöd sammanlagt	***64 880 000***		***61 647 000***	***61 232 000***

Tytäryhteisöt

Tytäryhteisöllä tarkoitetaan yhteisöä, jossa Helsingin kaupungilla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Kaupungilla on määräysvalta yhteisössä, kun sillä on enemmän kuin 50 prosenttia yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Kaupungilla on määräysvalta myös silloin, kun kaupungilla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä yhteisön tai säätiön hallituksessa.

Kaupunginjohtajan toimiala

Forum Virium Helsinki Oy
Helen Oy
Helsingin Markkinointi Oy
Helsingin Satama Oy
Helsinki Abroad Ltd Oy
Helsinki Region Marketing Oy
Seure Henkilöstöpalvelut Oy

Rakennus- ja ympäristötoimen toimiala

Gardenia-Helsinki Oy Ab
Helsingin Bussiliikenne Oy
Helsingin kaupungin Palvelut Oy
Helsingin Konsernihankinta Oy
MetropoliLab Oy
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy
Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy
Suomenlinnan Liikenne Oy
Työmaahuolto Oy Ab

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimiala

Auroranlinna Koy
Etelä-Hermannin Pysàköinti Oy
Finlandia-talo Oy
Hansasilta Koy
Helsingin Asumisoikeus Oy
Helsingin Asuntohankinta Oy Ab
Helsingin Harmajankatu As Oy
Helsingin Kartanonisäntä As Oy
Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö
Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka)

Helsingin Korkotukiasunnot Keskinäinen Koy
Helsingin Leijona Oy
Helsingin Malminkatu 3 Koy
Helsingin Nattastenpolku As Oy
Helsingin Sähkötalo Koy
Helsingin Tennispalatsi Koy
Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy
Helsingin V Yhteiskoulun Talo Oy
Helsingin Toimitilat Koy
Helsingin Varustuksentie As Oy
Helsingin Vellamonkatu 29 As Oy
Helsingin Väylä Oy
Helsingin Ympäristötalo Koy
Intiankatu 31 Koy
Itä-Pasilan Pysäköinti Oy
Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy
Jätkäsaaren pysäköinti Oy
Kaapelitalo Koy
Kaisaniemen Metrohalli Koy
Kalasataman jätteen putkikeräys Oy
Kiinteistöosakeyhtiö Puu-Myllypuron Yhteistila
Kontulan Palvelutalo Oy
Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy
Käpylän Terveystalo Koy
Lasipalatsin Mediakeskus Oy
Lågfants Bostads As Oy Ab
Malmin Liiketalo Oy
Merimiehenkatu 12 As Oy
Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos Koy
Nederfants Bostads As Oy Ab
Paciuksenkatu 4 As Oy
Pakkalantie 30 Koy Ab
Palvelukeskus Albatross Oy
Parmaajanpuisto Koy
Puistolan Pankkitalo Koy
Rastilankallion päiväkoti Koy
Ruskeasuon Asunnot Koy
Suutarilan Lampputie Koy

Söderfants Bostads As Oy Ab
Torpparinmäen korttelitalo Koy
Töölönlahden pysäköinti Oy
Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Koy Fast. Ab
Villamonte Keskinäinen Koy
Västerfants Bostads As Oy Ab

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala

Helsingin Seniorisäätiö
Niemikotisäätiö
Oulunkylän sairaskotisäätiö
PosiVire Oy

Sivistystoimen toimiala

Helsingin Musiikkitalon säätiö
Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö
Helsingin teatterisäätiö
Helsinki Stadion Oy
Helsinki-viikon säätiö
Jääkenttäsäätiö
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy
Stadion-säätiö
UMO-säätiö
Urheiluhallit Oy
Vuosaaren Urheilutalo Oy

VUODEN 2016 TALOUSARVIOON SISÄLTYVIEN JÄSENMAKSUJEN ERITTELY
SPECIFIKATION AV MEDLEMSAVGIFTERNA I 2016 ÅRS BUDGET

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn		**2016**
		€
1	**Kaupunginjohtajan toimiala – Stadsdirektörsroteln**	
1 10	**Kaupunginkanslia – Stadskansliet**	
	The European Policy Center, EPC	1 400
	MTÜ Helsinki-Tallinn Euregio	31 000
	International Association of Educating Cities	1 700
1 39	**Muu yleishallinto – Övrig allmän förvaltning**	
1 39 06	**Jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi – Medlemsavgifter, till stadskansliets disposition**	
	Baltic Development Forum, BDF	7 500
	Cruise Baltic Association	22 000
	Future Home -konsortio	2 000
	Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys GRAMEX ry	28 400
	European Cities Marketing ECM	4 000
	Eurocities asbl	16 000
	Euroopan Unionin pääkaupunkien liitto, UCUE	1 000
	Helsingin seudun kauppakamari – Helsingfors regionens handelskammare ry	5 700
	International Meetings Association, ICCA	3 000
	Kopiosto ry	139 000
	Kunnallistieteen yhdistys – Föreningen för kommunalvetenskap ry	200
	Kunnallinen työmarkkinalaitos – Kommunala arbetsmarknadsverket	580 000
	Laatukeskus Excellence Finland Oy	8 000
	Lightning Urban Community International – verkosto, LUC	5 300
	Network of Good Food Cities of the World – verkosto, DELICE	3 000
	Open Geospatial Consortium (OGC) GovFuture	200
	Saksalais-Suomalainen Kauppakamari	700
	SAP Finnish user group ry	700
	Suomen Kuntaliitto – Finlands Kommunförbund	1 920 000
	Sydkustens landskapsförbund rf	32 000
	Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry	70 000
	Sanastokeskus TSK ry – Terminologicentralen TSK rf	1 100
	Tietotekniikan liitto ry	800
	Union of the Baltic Cities	7 250
	Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry – Förening Nylands friluftsområden rf	530 000
	World e-Governments Organization of Cities and Local Governments (WeGO)	8 000
	World Trade Center Association Helsinki ry	600
2	**Rakennus- ja ympäristötoimi – Byggnads- och miljöväsendet**	
2 05	**Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg**	
	Nordiska Torg og Partihandelsföreningen	100
	Suomen Kylmäyhdistys ry – Kylföreningen i Finland rf	200
	World Union of Wholesale Markets	1 100
2 09	**Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto – Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret**	
	Pohjoismaiset Rakennuspäivät, Suomen osasto ry	600
	SAP Finnish User Group ry	400
	Suomen Tieyhdistys – Vägföreningen i Finland ry	900
	Viherympäristöliitto ry – Grönmiljöförbundet rf	1 900
	Finnish Green Building Council FIGBC	3 000
	ArchiMad- kerho, toimittaja Micro Aided Design	6 00
	Energié-Cités	5 000
2 10	**Rakentamispalvelu (Stara) – Byggtjänsten (Stara)**	
	Suomen osto- ja logistiikkayhdistys - LOGY ry	1 000
	(liitytty yhdessä hankintakeskuksen kanssa, Staran osuus 50%/ 1845 euroa	
	Helsingin Autoteknillinen yhdistys ry – Haty	200
	Kauppapuutarhaliitto	600
	Taimistoviljelijät ry	200
	Sähkölaitteiden kunnossapitoyhdistys ry	200
2 35	**Pelastustoimi – Räddningsväsendet**	
	Helsingin Pelastusliitto ry – Helsingfors Räddningsförbund rf	8 500

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn		2016
		€
2 37	**Ympäristötoimi – Miljöväsendet**	
	Green Net Finland ry	800
	Luonto-Liitto ry	200
	The International Council for Local Environmental Initiatives, ICLEI	4 500
	Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys – Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsnejden ry	63 000
	HKL-liikelaitos – Affärsverket HST	
	Suomen Paikallisliikenneliitto – Finlands Lokaltrafikförbund ry	20 000
	Union Internationale des Transports Publics, UITP	15 000
3	**Sosiaali-, terveys ja varhaiskasvatustoimi – Social-, hälsovårds- ock barnomsårgsväsendet**	
	Kehitysvammaliitto – Förbundet Utvecklingshämning ry	800
	Lastensuojelun Keskusliitto ry – Centralförbundet för Barnskydd rf	200
	Suomen sosiaali- ja terveys ry	
	Suomen Muistiasiantuntijat	600
	Suomen Haavanhoitoyhdistys	100
	European Cities Against Drugs, ECAD	8 200
	The International Hospital Federation, IHF	500
	Työterveyden Edistämisyhdistys ry	700
4	**Sivistystoimi – Bildningsväsendet**	
4 02	**Opetusvirasto – Utbildningsverket**	
	International Baccalaureate Organization	9 000
	Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry	4 900
	Suomen ammattitaito - Skills Finland ry	2 200
	Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry	19 000
	Valtakunnallinen työpajayhdistys ry	300
	Suomen oppisopimuskoulutuksen järjestäjät ry	1 100
4 11	**Suomenkielinen työväenopisto – Finska arbetarinstitutet**	
	Kansalais- ja työväenopistojen liitto KTOL – Medborgar- och arbetarinstitutens förbund MAIF ry;	3 000
4 12	**Ruotsinkielinen työväenopisto – Svenska arbetarinstitutet**	
	Förbundet för arbetar- och medborgarinstitut i Svenskfinland FAMI rf	2 000
4 15	**Kaupunginkirjasto – Stadsbiblioteket**	
	International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA	700
	RFID-lab Finland Oy	1 600
4 16	**Kaupungin taidemuseo – Stadens konstmuseum**	
	International Council of Museums, ICOM	700
	Engage International	300
	Museum Store Association	300
	Suomen Museoliitto	2 000
4 17	**Kulttuuritoimi – Kulturväsendet**	
4 17 01	**Kulttuurikeskus – Kulturcentralen**	
	Biennale des Jeunes Créateurs de l'Europe et de la Méditerranée, BJCEM	2 000
	Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto ry	400
	European Network of Cultural Centres, ENCC	500
	Informal European Theatre Meeting, IETM	500

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn		2016
		€
4 18	**Kaupunginmuseo – Stadsmuseet**	
	International Association of Museums of History	100
	Reseau Art Nouveau Network	2 000
	Suomen Kotiseutuliitto ry – Finlands Hembygdsförbund rf	800
	Suomen museoliitto – Finlands museiförbund ry	2 000
	Art Noveau European Route (Ruta Europaea del Modernise) -verkosto	0
4 19	**Orkesteritoiminta – Orkesterverksamhet**	
	Eurpean Association on Communication Directors	100
	International Association of Music Libraries	100
	Major Orchestra Librarians Association, MOLA	200
	Nordisk Orkesterblibliotek Union, NOBU	100
	Suomen Sinfoniaorkesterit ry	3 100
	ProCom Viestinnän ammattilaiset	100
4 21	**Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård**	
	Europian Association of Zoo and Wildlife Veterinarians, EAZWV	100
	European Association of Zoos and Aquaria, EAZA	3 500
	International Association of Zoo Educators, IZE	300
	International Wildlife Rehabilitation Council, IWRC	300
	World Association of Zoos and Aquaria, WAZA	2 800
	Mainostajien liitto ry	600
	The International Species Information system (ISIS)	10 000
	Suomen luonto- ja ympäristökerhojen liitto LYKE	100
5	**Kaupunkisuunnittelu ja kiinteistötoimi – Stadsplanerings- och fastighetsväsendet**	
5 11	**Kaupunkisuunnittelutoimi – Stadsplaneringsväsendet**	
	Docomomo Suomi Finland ry	300
	ICOMOSin Suomen osasto ry – Finska nationalkommittén rf	300
	Pohjoismaiden Tieteknillisen Liiton PTL Suomen osasto – Nordiska Vägtekniska Förbundets NVF avdelning i Finland ry	200
	Älykkään liikenteen verkosto ry – ITS Finland Oy	1 800
	Liikenneturvallisuustutkimuksen verkosto ICTCT	600
	Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto – Cities for Cyclists	2 000
5 21	**Kiinteistötoimi – Fastighetsväsendet**	
	Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto, RAKLI ry	25 000
	Sähkölaitteistojen Kunnossapitoyhdistys, SÄKPY ry	700

INVESTOINTIOHJELMA VUOSIKSI 2016–2025
INVESTERINGSPROGRAM FÖR ÅREN 2016–2025

	Käyttö Använt 2014	TA BDG 2015	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
INVESTOINTIOSA - INVESTERINGSDELEN	**390,86**	**447,10**	**468,28**	**468,33**	**468,34**	**468,3**	**468,3**	**468,3**	**468,3**	**468,3**	**468,3**	**468,3**
8 01 KIINTEÄ OMAISUUS - FAST EGENDOM	**73,46**	**75,08**	**82,52**	**84,40**	**68,82**	**58,2**	**63,6**	**58,2**	**58,7**	**62,7**	**66,7**	**60,5**
Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, Khn käytettäväksi - Köp och inlösen av fastigheter, till Stns disposition	**36,96**	**5,50**	**6,50**	**6,50**	**6,50**	**6,5**	**6,5**	**6,5**	**6,5**	**6,5**	**6,5**	**6,5**
Esirakentaminen, täyttötyöt, Khn käytettäväksi - Grundberedning, utfyllnadsarbeten till Stns disposition	**24,60**	**61,08**	**68,02**	**69,40**	**53,82**	**43,2**	**48,6**	**43,2**	**43,7**	**47,7**	**51,7**	**45,5**
Töölönlahden esirakentaminen - Grundberedning vid Tölöviken	0,95	0,50	2,50	0,72	0,52	0,5	0,7		0,5	0,5		
Muu esirakentaminen - Övrig grundberedning	3,48	7,00	9,00	8,00	8,00	8,0	9,0	10,0	14,0	14,0	14,0	12,0
Alueiden käyttöönoton edellyttämät täyttötyöt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet - Utfyllnadsarbeten och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden	4,92	7,00	8,50	7,50	7,60	7,7	8,7	10,7	13,7	13,7	13,7	11,7
Länsisataman esirakentaminen - Grundberedning i Västra hamnen	5,88	16,60	11,50	18,09	13,00	5,8	10,4	5,8	3,2	2,5	2,5	2,5
Viikinmäen maaperän kunnostus - Marksanering i Viksbacka	0,00											
Kalasatama, esirakentaminen ja maaperän puhdistus - Fiskehamnen, grundberedning och marksanering	3,84	10,79	18,00	21,80	13,69	11,7	15,1	13,9	10,1	15,3	20,2	17,3
Kruunuvuorenrannan esirakentaminen - Grundberedning i Kronbergsstranden	1,84	6,65	11,52	9,50	8,42	4,9	3,4	2,3	2,2	1,7	1,3	2,0
Kuninkaankolmion esirakentaminen - Grundberedning i Kungseken	2,19	2,00	4,00	0,49	0,57	3,3	0,6					
Pasilan esirakentaminen - Grundberedning i Böle	1,52	10,55	3,00	3,30	2,02	1,3	0,8	0,5				
Kiinteistöjen hankinta, rakentamiskelpoiseksi saattaminen sekä kaavoituskorvaukset. Klkn käytettäväksi - Fastighetsförvärv, byggbarhetsåtgärder och planläggningsersättningar, till fastighetsnämndens disposition	**11,90**	**8,50**	**8,00**	**8,50**	**8,50**	**8,5**	**8,5**	**8,5**	**8,5**	**8,5**	**8,5**	**8,5**

	Käyttö Använt 2014	TA BDG 2015	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Pienehköjen kiinteistöjen ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset - Köp och inlösen av mindre fastigheter samt planläggningsersättningar	8,19	4,50	4,00	4,00	4,00	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen - Åtgärder som gör tomter byggbara	0,76	1,50	1,50	2,00	2,00	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Täydennysrakentamiskorvaukset ja korvausinvestoinnit, Klk:n käyttöön - Ersättningar för kompletteringsbyggande och ersättningsinvesteringar, till fastighetsnämndens disposition	2,94	2,50	2,50	2,50	2,50	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Kiinteän omaisuuden myynti - Försäljning av fast egendom	**105,30**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
8 02 TALONRAKENNUS - HUSBYGGNAD	**161,58**	**180,78**	**189,43**	**187,13**	**194,41**	**194,8**	**162,8**	**167,5**	**164,7**	**156,2**	**160,8**	**173,9**
Tilakeskuksen uudis- ja lisärakennushankkeet. Klkn käytettäväksi - Ny- och tillbyggnadsprojekt vid lokalcentralen, till fastighetsnämndens disposition	**45,63**	**36,44**	**43,49**	**52,15**	**71,52**	**73,5**	**40,0**	**58,4**	**63,5**	**46,0**	**47,3**	**41,2**
Opetustoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt inom utbildningsväsendet	17,08	8,23	6,07	7,74	25,78	51,6	16,8	20,1	23,7	19,6	17,8	10,7
Varhaiskasvatusviraston uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket	11,58	12,10	10,64	4,28	18,62	13,4	8,4	6,4	2,6	0,2	2,8	3,8
Sosiaali- ja terveysviraston uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt vid social- och hälsovårdsverket	10,50	1,81	1,25		0,92	2,7	13,6	30,7	36,1	25,1	25,5	25,5
Muut tilakeskuksen uudisrakennushankkeet - Övriga nybyggnadsprojekt vid lokalcentralen	5,39	13,10	24,33	38,93	25,00	4,5						
Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset - Behovsutredningar av nybyggnadsprojekt	1,08	1,20	1,20	1,20	1,20	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Tilakeskuksen korjaushankkeet, Klkn käytettäväksi - Reparationsprojekt vid lokalcentralen, till fastighetsnämndens disposition	**106,47**	**123,86**	**135,27**	**127,70**	**121,67**	**119,0**	**117,1**	**106,3**	**97,8**	**108,4**	**112,6**	**130,7**
Opetustoimen korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom utbildningsväsendet	61,53	72,70	84,77	79,09	77,75	80,8	76,1	66,7	44,6	39,7	32,9	0,3
Varhaiskasvatusviraston korjaushankkeet - Reparationsprojekt vid barnomsorgsverket	14,93	4,01	4,98	10,53	16,73	5,0	6,6	7,6	5,6	4,5	0,9	1,7
Sosiaali- ja terveysviraston korjaushankkeet - Reparationsprojekt vid social- och hälsovårdsverket	7,14	7,86	8,63	5,16	5,35	5,8	2,9					
Muut tilakeskuksen korjaushankkeet - Övriga reparationsprojekt vid lokalcentralen	22,14	36,89	34,49	30,52	19,44	25,0	29,1	29,7	45,2	61,8	76,4	126,3
Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset - Behovsutredningar av reparationsprojekt	0,73	2,40	2,40	2,40	2,40	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4

	Käyttö Använt 2014	TA BDG 2015	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Kaupungintalokorttelien kehittäminen, Khn käytettäväksi - Utveckling av stadshuskvarteren, till Stns disposition	**7,55**	**14,58**	**5,68**	**6,67**								
Pelastustoimen rakennukset, Pelkn käyt. - Byggnader för räddningsväsendet, till räddningsnämndens disposition	**1,93**	**5,90**	**4,99**	**0,61**	**1,22**	**2,4**	**5,7**	**2,8**	**3,4**	**1,8**	**1,0**	**2,0**
8 03 KADUT, LIIKENNEVÄYLÄT JA RADAT - GATOR, TRAFIKLEDER OCH BANOR	**78,18**	**102,93**	**107,67**	**107,09**	**114,91**	**125,9**	**151,4**	**151,0**	**152,6**	**158,0**	**151,1**	**145,1**
Uudisrakentaminen - Nybyggnad	**21,29**	**23,48**	**20,39**	**21,45**	**21,39**	**21,0**	**22,9**	**22,8**	**25,1**	**26,5**	**26,5**	**25,6**
Eteläinen suurpiiri - Södra stordistriktet	0,46	0,58	0,58	0,54	0,50	0,7	0,6	0,6	0,9	0,9	1,0	0,9
Läntinen suurpiiri - Västra stordistriktet	1,49	1,22	1,14	1,21	1,20	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Keskinen suurpiiri - Mellersta stordistriktet	1,03	0,65	0,32	0,54	0,50	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Pohjoinen suurpiiri - Norra stordistriktet	0,98	1,21	1,16	0,85	0,90	0,9	0,9	0,7	1,0	1,0	1,0	1,0
Koillinen suurpiiri - Nordöstra stordistriktet	6,07	4,58	4,59	5,15	4,80	4,9	5,0	5,3	5,2	5,6	5,4	5,4
Kaakkoinen suurpiiri - Sydöstra stordistriktet	0,33	0,95	1,50	1,45	0,80	0,6	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Itäinen suurpiiri - Östra stordistriktet	5,15	4,52	4,70	5,20	5,59	5,6	5,4	5,4	5,3	5,7	5,6	5,5
Östersundomin suurpiiri - Östersundoms stordistrikt	0,03	0,40	0,30	0,41	0,50	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,9	1,0
Meluesteet - Bullerskärmar	1,02	1,10	0,60	0,50	1,50	1,0	1,0	1,0	2,1	1,7	1,6	0,8
Ranta-alueiden kunnostus - Iståndsättning av strandområden	1,14	1,77	1,00	1,30	0,80	0,8	1,8	1,2	2,0	2,5	2,5	2,5
Joukkoliikenteen kehittäminen (mm. Jokeri 2) - Utveckling av kollektivtrafiken (bl.a. Jokern 2)	3,58	6,50	4,50	4,30	4,30	4,5	5,0	5,5	5,5	6,0	6,0	6,0
Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt - Ombyggnad och trafikregleringar	**22,28**	**30,86**	**34,00**	**33,30**	**33,00**	**33,3**	**44,4**	**44,0**	**46,7**	**44,3**	**43,4**	**42,0**
Katujen peruskorjaukset - Ombyggnad av gator	4,01	7,29	10,70	10,70	10,70	10,7	10,0	10,0	10,0	10,5	10,5	10,5
Siltojen peruskorjaukset - Ombyggnad av broar	5,24	6,09	6,00	6,00	5,70	5,5	13,9	12,5	13,0	9,6	8,6	9,0
Päällysteiden uusiminen - Förnyande av beläggning	5,12	5,26	5,00	4,80	4,50	4,5	6,0	6,0	6,0	6,5	6,5	6,5
Liikennejärjestelyt - Trafikregleringar	2,55	2,80	3,30	3,00	3,30	3,1	3,5	3,5	4,0	4,0	4,0	4,0
Jalankulun ja pyöräilyn väylät - Leder för gång- och cykeltrafik	3,45	9,42	9,00	8,80	8,80	9,5	11,0	12,0	13,7	13,7	13,8	12,0
Jalankulun ja pyöräilyn sillat, (yhdistetty Jalankulun ja pyöräilyn väyliin) - Gång- och cykelbroar (sammanslagen med Leder för gång- och cykeltrafik)	1,91											

	Käyttö Använt 2014	TA BDG 2015	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa, Khn käytettäväksi - Samprojekt med Trafikverket, till Stns disposition	**2,75**	**1,75**	**1,70**	**1,75**	**6,75**	**5,3**	**5,4**	**10,4**	**20,3**	**18,9**	**11,5**	**15,5**
Kehä I (Vantaanjoki-Itäväylä) - Ring I (Vanda å-Österleden)							1,0	0,5	0,5			
Kehä I (Itäväylä, eritasoliittymä) - Ring I (Österleden, planskild anslutning)							2,5	7,9	13,8	5,4	4,5	2,5
Hakamäentie - Skogsbackavägen												1,5
Lahdenväylä - Lahtisleden						0,5		1,0	5,0	6,0		3,0
Hämeenlinnanväylä - Tavastehusleden											0,5	3,5
Sisääntuloväylät - Inkomstleder												
Kehä I (Kivikontie) - Ring I (Stensbölevägen)	2,63											
Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen liittymä - Tavastehusleden, Kungsekens anslutning							1,4	1,0				
Vihdintie - Vichtisvägen		0,40				1,0						
Tuusulanväylä - Tusbyleden		0,60	0,45				0,5					1,5
Porvoonväylä - Borgåleden		0,50	0,70									
Itäväylän itäosa - Östra delen av Österleden												
Kehä I (Espoon raja-Vihdintie) - Ring I (Esbo gräns-Vihtisvägen)												
Länsiväylä, Koivusaaren eritasoliittymä - Västerleden, planskild anslutning vid Björkholmen									1,0	7,0	6,0	3,0
Kehä I (Myllypurontien eritasoliittymä) - Ring I (planskild anslutning vid Kvarnbäcksvägen)				1,00	5,50	3,0						
Kehä I (meluntorjunta) - Ring I (bullerbekämpning)			0,30	0,50								
Tiehankkeiden suunnittelu - Planering av vägprojekt	0,12	0,25	0,25	0,25	0,25	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Muut kadunpidon investoinnit - Övriga gatuhållningsinvesteringar	**1,41**	**1,36**	**1,00**	**1,40**	**1,40**	**1,0**	**1,4**	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**2,0**	**2,0**
Täytemaan vastaanottopaikat - Mottagningsplatser för fyllnadsjord	0,53	0,68	0,50	0,70	0,70	0,5	0,7	0,6	0,6	0,6	0,8	0,8
Lumenvastaanottopaikat ja hiekkasiilot - Snöstjälpningsplatser och sandsilor	0,60	0,45	0,35	0,45	0,45	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7
Yleiset käymälät - Allmänna toaletter	0,28	0,23	0,15	0,25	0,25	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5

	Käyttö Använt 2014	TA BDG 2015	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Liityntäpysäköintipaikat, Khn käytettäväksi - Infartsparkering, till Stns disposition	**1,24**	**1,50**	**1,48**	**1,41**	**1,42**	**1,5**	**2,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**
Projektialueiden kadut Khn käytettäväksi - Gator i projektområden, till Stns disposition	**29,21**	**43,98**	**49,10**	**47,79**	**50,95**	**63,8**	**75,4**	**69,3**	**56,0**	**63,9**	**64,7**	**57,0**
Kamppi-Töölönlahti-alue, Khn käytettäväksi - Kampen–Tölöviken, till Stns disposition	**3,05**	**0,30**	**1,55**	**1,43**	**0,85**	**1,1**	**1,0**					
Kamppi-Töölönlahti-alueen kadut - Gator i Kampen–Tölöviken	3,05	0,30	1,55	1,43	0,85	1,1	1,0					
Kampin keskuksen katu- ja raitiotiejärjestelyt - Gatu- och spårvägsregleringar i Kampens centrum												
Jätkäsaari - Busholmen	**3,85**	**4,40**	**5,00**	**3,00**	**3,50**	**4,5**	**7,0**	**5,5**	**6,0**	**5,5**	**2,5**	**2,5**
Jätkäsaaren kadut ja rantarakenteet - Busholmen, gator och strandkonstruktioner	3,85	4,30	4,93	2,70	2,27	2,5	4,5	5,5	6,0	5,5	2,5	2,5
Hernesaaren ja Telakkarannan kadut ja rantarakenteet - Ärtholmen och Docksstranden, gator och strandkonstruktioner		0,10	0,07	0,30	1,23	2,0	2,5					
Kalasatama - Fiskehamnen	**4,14**	**13,78**	**7,50**	**11,00**	**5,50**	**9,0**	**13,5**	**7,5**	**25,5**	**45,0**	**48,5**	**44,8**
Sörnäisten liikennetunneli - Trafiktunnel i Sörnäs					0,48	1,0	1,0	0,5	20,5	43,5	47,2	42,3
Kalasataman kadut ja rantarakenteet - Fiskehamnen, gator och konstruktioner	4,14	13,78	7,50	11,00	5,02	8,0	12,5	7,0	5,0	1,5	1,3	2,5
Kruunuvuorenranta - Kronbergsstranden	**6,50**	**5,35**	**5,50**	**6,20**	**10,70**	**18,5**	**22,3**	**23,5**	**12,2**	**9,3**	**5,6**	**4,5**
Itäväylä, Linnanrakentajantie - Österleden, Borgbyggarvägen	0,05	0,50	1,00	1,00	4,80	4,8						
Kruunuvuorenrannan raitiotiesilta - Kronbergsstranden, spårvägsbro	1,15	0,50	1,50	1,70	2,70	9,0	16,5	16,5	7,2	1,0		
Kruunuvuorenrannan kadut ja rantarakenteet - Kronbergsstranden, gator och strandkonstruktioner	5,29	4,35	3,00	3,50	3,20	4,7	5,8	7,0	5,0	8,3	5,6	4,5

	Käyttö Använt 2014	TA BDG 2015	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Pasila - Böle	**9,90**	**17,08**	**20,60**	**21,46**	**24,30**	**21,7**	**28,6**	**29,5**	**9,3**	**1,0**	**4,0**	**1,1**
Ilmala ja Länsi-Pasila, kadut ja rakenteet - Ilmala och Västra Böle, gator och strandkonstruktioner	2,70	0,03	0,27	1,33	1,21	1,4	3,9	4,7				
Keski-Pasila, kadut ja rakenteet - Mellersta Böle, gator och konstruktioner	7,04	16,07	19,34	19,08	20,90	16,5	17,6	19,5	6,1	0,3	1,5	
Pohjois-Pasila, kadut ja rakenteet - Norra Böle, gator och konstruktioner		0,34	0,20	0,80	1,36	2,5	5,3	3,5	3,2	0,7	2,5	1,1
Pasilan konepaja-alue - Fredriksbergs maskinverkstadsområde	0,16	0,64	0,79	0,25	0,83	1,4	1,8	1,7				
Kuninkaankolmio - Kungstriangeln	**1,78**	**3,07**	**4,10**	**2,00**	**1,10**	**2,0**	**2,0**	**1,3**	**1,0**	**1,1**	**1,1**	**1,1**
Kuninkaantammen alue - Kungseken	0,23	3,07	3,63	1,42	0,65	1,7	1,2	1,0	1,0	0,8	0,8	0,8
Honkasuon alue - Hongasmossa	1,55		0,47	0,58	0,45	0,3	0,8	0,3		0,3	0,3	0,3
Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande			**4,85**	**2,70**	**5,00**	**7,0**	**1,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**3,0**	**3,0**
8 05 VÄESTÖNSUOJAT - SKYDDSRUM	**1,07**	**0,41**	**0,99**	**1,01**	**2,62**	**4,5**	**5,1**	**3,3**	**2,5**	**2,5**	**3,6**	**3,5**
8 06 PUISTORAKENTAMINEN - ANLÄGGANDE AV PARKER	**6,38**	**10,59**	**9,35**	**8,92**	**10,41**	**11,3**	**10,2**	**12,2**	**12,0**	**12,2**	**11,9**	**12,4**
Uudet puistot ja puistojen peruskorj. - Nya parker och iståndsättning av parker	4,58	4,86	6,69	6,12	6,14	6,1	6,1	7,2	7,2	7,2	7,2	6,4
Projektialueiden puistot Khn käytettäväksi - Parker i projektområden, till Stns disposition	**1,80**	**5,73**	**2,66**	**2,80**	**4,27**	**5,1**	**4,1**	**5,1**	**4,9**	**5,0**	**4,8**	**6,0**
Kamppi-Töölönlahti-alueen puistot Khn käytettäväksi- Parker i Kampen–Tölöviken, till Stns disposition	0,57	4,00	0,80	0,45	1,20	1,2	0,3					
Jätkäsaaren puistot - Parker på Busholmen	1,13	0,80	0,50	1,10	1,52	2,0	2,1	2,0	1,5	1,5	1,5	0,5
Kalasataman puistot - Parker i Fiskehamnen	0,10	0,81	0,94	0,50	0,50	0,3	0,4	0,5	0,4	1,5	1,5	1,5
Kruunuvuorenrannan puistot - Parker i Kronbergsstranden				0,10	0,50	0,5	0,4	0,4	1,2	1,0	1,0	1,5
Pasilan puistot - Parker i Böle			0,15	0,35	0,25	0,5	0,4	1,0	0,8	1,0	0,8	1,5
Kuninkaantammen puistot - Parker i Kungseken		0,12	0,27	0,30	0,30	0,6	0,5	1,2	1,0			1,0

	Käyttö Använt 2014	TA BDG 2015	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 07 LIIKUNTAPAIKAT - IDROTTSPLATSER	**10,84**	**10,57**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,8**	**9,8**	**9,8**	**9,8**	**9,8**	**9,8**	**9,8**
Liikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen - Projektering och byggande av idrottsplatser	**10,49**	**10,57**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,8**	**9,8**	**9,8**	**9,8**	**9,8**	**9,8**	**9,8**
Urheilulaitokset ja -kentät - Idrottsanläggningar och -planer	1,46	1,87	1,85	3,00	3,65	1,4	1,3	2,5	1,4	1,7	1,8	1,9
Ulkoilualueet ja -puistot - Friluftsområden och -parker	0,32	0,75	0,40	0,45	0,30	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
Ulkoilutiet ja kuntoradat - Friluftsvägar och motionsslingor	0,05	0,20	0,20	0,20	0,20	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Liikuntapaikkojen perusparannukset - Grundliga förbättringar på idrottsplatser	8,12	7,05	5,19	4,59	5,09	7,2	7,3	6,2	7,4	7,0	6,7	6,7
Venesatamat - Småbåtshamnar	0,32	0,30	1,80	1,20	0,20	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Suunnittelu - Projektering	0,22	0,40	0,40	0,40	0,40	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
8 08 KORKEASAAREN ELÄINTARHA - HÖGHOLMENS DJURGÅRD	**3,45**	**2,54**	**2,53**	**2,58**	**2,58**	**2,6**	**4,1**	**5,0**	**6,1**	**5,1**	**2,7**	**2,5**
8 09 IRTAIMEN OMAISUUDEN PERUSHANKINTA - GRUNDANSKAFFNING AV LÖS EGENDOM	**46,18**	**52,16**	**54,74**	**55,19**	**53,54**	**58,6**	**56,8**	**53,9**	**53,9**	**55,9**	**56,6**	**55,9**
MUU INVESTOINTITALOUS - ÖVRIG INVESTERINGSEKONOMI	**9,69**	**11,98**	**11,21**	**12,16**	**11,20**	**10,4**	**10,4**	**10,4**	**10,9**	**10,9**	**10,9**	**10,9**
Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot - Inkomster av försäljning av byggnader och aktier		**35,00**	**35,00**	**35,00**	**35,00**	**35,0**	**35,0**	**35,0**	**35,0**	**35,0**	**35,0**	**35,0**

Liite 5 Suomi

Bilaga 5 På finska

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2016–2025

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta-miskustan-nukset (alv 0) milj. €	Rakenta-misen ajoitus	TA 2016 milj. €	TS 2017 milj. €	TS 2018 milj. €	Alustava 2019 milj. €	Alustava 2020 milj. €	Alustava 2021 milj. €	Alustava 2022 milj. €	Alustava 2023 milj. €	Alustava 2024 milj. €	Alustava 2025 milj. €
8 02 01 TILAKESKUKSEN UUDIS- JA LISÄRAKENNUSHANKKEET						**43,49**	**52,14**	**71,52**	**73,47**	**40,02**	**58,37**	**63,53**	**46,01**	**47,26**	**41,20**
8 02 01 01 Opetustoimen uudisrakennushankkeet						**6,07**	**7,74**	**25,78**	**51,60**	**16,83**	**20,12**	**23,72**	**19,55**	**17,83**	**10,71**
Jätkäsaaren pk ja Busholmens gs	Jätkäsaaren peruskoulu (suomen- ja ruotsinkielinen) uudisrak	Jätkäsaari	8 500	26,00	2018-19	0,55	0,57	10,62	13,87						
Jätkäsaaren pk luokat 1-2 ja lpk	Jätkäsaaren peruskoulun luokat 1-2 ja päiväkoti	Rionkatu	3 231	10,50	2016-17	4,52	5,47								
Kalasataman korttelitalo	Uudisrakennus (peruskoulun 2. vaihe)	Polariksenkatu 1	6 500	19,50	2019-20	0,15	0,41	0,43	7,97	10,40					
Keskuskoulu, Kruunuvuorenranta	Uudisrakennus	Haakoninlahti	7 500	23,00	2024-26						0,25	0,36	0,47	3,38	10,71
Kuninkaantammen peruskoulu	Uudisrakennus	Kuninkaantammenkierto	3 800	11,50	2023-24				0,06	0,11	0,24	0,25	5,76	5,07	
Lauttasaaren toinen ala-aste	Uudisrakennus	Myllykalliontie		16,00	2021-22		0,11	0,13	0,33	0,35	6,54	8,53			
Myllypuron yläaste	Koulun laajennus yhtenäiseksi peruskouluksi	Yläkivenrinne 4		13,00	2018-19	0,19	0,29	2,87	9,50						
Tulppakuja 3/Holkkitie 5	Ammatilliset tekniikan ja liikenteen alan lisätilat (1. vaihe)	Tulppakuja 3	12 900	32,00	2018-19	0,66	0,70	11,28	18,86						
Tulppakuja 3/Holkkitie 5	Ammatilliset tekniikan ja liikenteen alan lisätilat (2. vaihe)	Tulppakuja 3	12 500	28,00	2020-22		0,19	0,44	0,70	5,48	12,44	8,75			
Tulppakuja 3/Holkkitie 5	Ammatilliset tekniikan ja liikenteen alan lisätilat (3. vaihe)	Tulppakuja 3	13 200	30,00	2022-24				0,32	0,49	0,66	5,83	13,33	9,38	
8 02 01 04 Muut tilakeskuksen uudisrakennushankkeet						**24,33**	**38,93**	**25,00**	**4,50**						
Staran Jätkäsaaren työtukikohta	Jätkäsaaren Staran työtukikohta	Välimerenkatu 10	7 120	12,00	2012-16	3,20									
Keskustakirjasto	Uudisrakennus (Helsingin osuus)	Töölönlahdenkatu 1	17 000	66,00	2015-18	7,50	24,00	25,00	4,50						
KOONTIHANKE	Staran, Livin ja KMO:n Roihupellon korvaavat tilat	KOONTIHANKE	-	24,00	2016-17	8,25	14,93								
Maunulan kirj. työväenop.ja nuoriso	Maunulan kirjasto, työväenopisto ja nuorisotalo, uudisrakennus	Metsäpurontie 4	2 755	9,44	2015-16	5,38									
8 02 01 05 Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu						**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**
KOONTIHANKE	Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset	KOONTIHANKE	-	13,20	2014-25	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta-miskustan-nukset (alv 0) milj. €	Rakenta-misen ajoitus	TA 2016 milj. €	TS 2017 milj. €	TS 2018 milj. €	Alustava 2019 milj. €	Alustava 2020 milj. €	Alustava 2021 milj. €	Alustava 2022 milj. €	Alustava 2023 milj. €	Alustava 2024 milj. €	Alustava 2025 milj. €
8 02 01 06 Sosiaali- ja terveysviraston uudisrakennushankkeet						**1,25**		**0,92**	**2,73**	**13,64**	**30,67**	**36,06**	**25,07**	**25,45**	**25,45**
Laakson sairaala	Läntinen terveys- ja hyvinvointikeskus, läntinen perhekeskus ja sairaalaosastot	Lääkärinkatu 8	-	140,00	2020-25			0,65	2,32	13,20	23,93	23,93	25,07	25,45	25,45
Malmin päivystyssairaala	Malmin sairaalan laajennus	Talvelantie 6	-	20,00	2021-22			0,27	0,41	0,44	6,74	12,13			
Outamon oppilaskoti	Yksiosastoinen uudisrakennus (osasto Nelonen)	Karkalintie 148	400	2,00	2015-16	1,25									
8 02 01 07 Varhaiskasvatusviraston uudisrakennushankkeet						**10,64**	**4,28**	**18,62**	**13,43**	**8,35**	**6,38**	**2,55**	**0,18**	**2,78**	**3,83**
Korttelitalo Melkinlaituri	Uudisrakennus	Melkinlaituri	2 000	7,00	2024-25						0,06	0,14	0,18	2,78	3,83
Lpk Albatrossi	Uudisrakennus	Isokaari	2 400	8,00	2018-19	0,16	0,18	4,22	3,33						
Lpk Alppikylä	Uudisrakennus	Alppikylänkatu 5	1 272	4,65	2015-16	3,25									
Lpk Borgströminmäki	Uudisrakennus	Borgströminmäki	1 500	5,50	2017-18	0,14	1,29	4,02							
Lpk Hopealaakso	Uudisrakennus	Haakoninlahti 1	1 500	5,50	2020-21			0,08	0,16	2,10	3,15				
Lpk Kaartintorppa	Lpk Ruusu 2 (Lpk Villiruusu)	Saunalahdentie 2	750	2,50	2020-21			0,01	0,07	0,82	1,56				
Lpk Kuninkaantammi	Uudisrakennus	Kuninkaantammenkierto	1 200	4,20	2021-22				0,06	0,12	1,61	2,41			
Lpk Selkämeri	Uudisrakennus	Jätkäsaarenkuja	1 625	5,94	2015-16	5,18									
Lpk Verkkosaari	Uudisrakennus (suomen- ja ruotsinkielinen päiväkoti)	Kalasatama 2	3 500	12,00	2019-20	0,15	0,25	0,29	6,01	5,29					
Lpk Yliskylä	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Köökarinkuja 5	2 000	7,00	2017-18	0,20	2,34	4,38							
Myllypuron ala-aste/Lpk Neulanen	Lpk Neulanen (korvaava uudisrakennus)	Neulapadontie 6	3 000	9,70	2018-19	0,18	0,20	5,25	3,79						
Varhaiskasvatusviraston muut uudis- ja lisärakennushankkeet						**1,37**	**0,01**	**0,39**							
KOONTIHANKE	Lpk Loisto, tontti 20819/3 (Jätkäsaari)	KOONTIHANKE	-	0,40	2018-18		0,01	0,39							
Lampipolku/Lp Lampi	Uudisrakennus	Lampipolku	250	0,85	2015-16	0,48									
Mäkitorpantie 42-44/Lp Mäkitorppa	Uudisrakennus, korvaa palaneen	Mäkitorpantie 42-44	250	0,75	2015-16	0,42									
Lp Pohjois-Haaga	Uudisrakennus	Ida Aalbergin tie 8	250	0,85	2015-16	0,48									

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta-miskustan-nukset (alv 0) milj. €	Rakenta-misen ajoitus	TA 2016 milj. €	TS 2017 milj. €	TS 2018 milj. €	Alustava 2019 milj. €	Alustava 2020 milj. €	Alustava 2021 milj. €	Alustava 2022 milj. €	Alustava 2023 milj. €	Alustava 2024 milj. €	Alustava 2025 milj. €
8 02 02 TILAKESKUKSEN KORJAUSHANKKEET						**135,27**	**127,71**	**121,67**	**118,96**	**117,07**	**106,35**	**97,80**	**108,35**	**112,55**	**130,67**
8 02 02 01 Opetustoimen korjaushankkeet						**84,77**	**79,09**	**77,75**	**80,82**	**76,10**	**66,65**	**44,61**	**39,66**	**32,89**	**0,30**
Aleksis Kiven peruskoulu	Perusparannus	Porvoonkatu 2	11 000	25,00	2018-20	0,35	0,55	4,86	11,10	7,81					
Alppilan yläaste ja lukio	Alppilan lukion perusparannus	Tammisaarenkatu 2	8 448	23,20	2017-18	0,72	8,01	13,62							
Arabian pk/Lp Arabia/Arabian NT	Vanhan osan julkisivun peruskorjaus	Berliininkatu 4-6	-	3,00	2016-17	1,23	1,63								
Botby grundskola	Perusparannus	Kukkaniityntie 2	7 857	14,67	2016-18	1,72	7,02	5,24							
Cygnaeus lågstadie	Perusparannus	Ratakatu 8	3 019	7,00	2021-22		0,04	0,06	0,15	0,15	3,50	3,09			
Drumsö lågstadie	Perusparannus	Tallbergin puistotie 12	4 233	9,00	2018-19	0,15	0,21	2,73	5,82						
Etu-Töölön lukio	Perusparannus	Arkadiankatu 26	5 855	12,00	2022-23				0,13	0,20	0,26	3,07	8,35		
Gymnasiet Lärkan/Hoplaxskolan	Perusparannus	Isonnevantie 22	6 603	15,00	2020-21	0,10	0,13	0,31	0,33	6,13	8,00				
Helsingin kielilukio	Perusparannus	Kajaaninlinnantie 10	4 930	11,00	2018-19	0,23	0,24	4,49	5,87						
Helsingin kuvataidelukio	Perusparannus	Torkkelinkatu 6	4 176	5,80	2015-16	3,81									
Hoplaxskolan	Perusparannus	Lokkalantie 9	3 626	5,00	2019-20	0,10	0,08	0,08	2,25	2,21					
Hoplaxskolan	Perusparannus	Solnantie 18-20	5 733	12,70	2016-17	4,58	6,89								
Jakomäen peruskoulu	Peruskorjaus ja laajennus yhtenäiseksi peruskouluksi sekä nuoriso- ja päiväkotitilojen rakentaminen	Somerikkopolku 6	-	30,00	2019-20	0,26	0,63	0,66	12,79	15,46					
Kaisaniemen ala-aste	Perusparannus	Puutarhakatu 1	5 500	8,60	2016-17	1,91	6,05								
Kallion ala-aste	Perusparannus	Neljäs linja 11-15	6 900	16,00	2020-21	0,08	0,12	0,24	0,35	4,09	11,13				
Kallion lukio	Perusparannus	Porthaninkatu 15	3 970	9,00	2019-20	0,10	0,15	0,20	1,98	6,57					
Keinutien ala-aste	Perusparannus	Keinutie 13	6 786	10,76	2015-17	4,90	2,69								
Konalan ala-aste/nuorisotila	Perusparannus	Riihipellonkuja 2	4 100	9,00	2018-19	0,15	0,20	2,30	6,26						
KOONTIHANKE	Koulujen ja oppilaitosten lukitusjärjestelmien uusiminen	KOONTIHANKE	-	3,30	2014-25	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Kruunuhaan yläaste	Perusparannus	Snellmaninkatu 18	5 779	12,00	2018-19	0,19	0,26	3,07	8,35						
Käpylän peruskoulu/Väinölänk.	Perusparannus/Untamontie 2	Väinölänkatu 7	4 463	10,00	2020-21		0,08	0,12	0,26	2,23	7,30				
Käpylän peruskoulu/Väinölänk.	Perusparannus/Väinölänkatu 7	Väinölänkatu 7	4 818	10,50	2022-23			0,04	0,10	0,21	0,24	4,17	5,75		
Laakavuoren korttelitalo/a-a/Lpk	Perusparannus	Jänkäpolku 1	4 400	11,00	2023-24					0,12	0,18	0,24	2,43	8,04	
Lauttasaaren ala-aste	Perusparannus	Myllykalliontie 3	4 800	11,00	2023-24				0,06	0,11	0,23	0,24	5,51	4,85	
Maatullin ala-aste/Ryhmä Minttu	Perusparannus	Kimnaasipolku 5	5 900	11,00	2023-24					0,12	0,18	0,24	2,81	7,65	
Maunulan ala-aste/opev vaka nuoke	Perusparannus	Maunulanmäki 5	8 700	20,00	2021-22			0,19	0,29	0,48	5,13	13,91			
Munkkivuoren ala-aste	Perusparannus	Raumantie 2	4 594	9,00	2017-18	0,14	2,27	6,26							
Mustakiven korttelitalo	Luokkien erkkereiden ja lasiseinien korjaaminen	Pohjavedenkatu 3	-	1,00	2016-16	0,89									
Oulunkylän ala-aste	Perusparannus	Teinintie 12/Kinkeripolku 2	4 556	10,48	2015-16	6,43									
Pakilan yläaste	Perusparannus	Pakilantie 67	5 400	11,00	2020-21	0,05	0,11	0,23	0,25	4,49	5,87				
Pihkapuiston a-a,Lpk ja Lp Kaunokki	Vesikaton korjaus	Tuohipolku 10	-	1,00	2015-16	0,74									

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta-miskustan-nukset (alv 0) milj. €	Rakenta-misen ajoitus	TA 2016 milj. €	TS 2017 milj. €	TS 2018 milj. €	Alustava 2019 milj. €	Alustava 2020 milj. €	Alustava 2021 milj. €	Alustava 2022 milj. €	Alustava 2023 milj. €	Alustava 2024 milj. €	Alustava 2025 milj. €
Pihlajamäen ala-aste	Perusparannus	Rapakiventie 20	5 001	10,65	2015-17	6,14	0,63								
Pihlajiston ala-aste	Perusparannus	Pihlajistontie 1	6 112	14,00	2019-20	0,12	0,29	0,31	5,72	7,47					
Pohjois-Haagan ala-aste	Perusparannus	Tolarintie 6	4 806	10,00	2018-19	0,21	0,22	4,09	5,33						
Puotilan ala-aste	Perusparannus	Klaavuntie 17	4 671	9,50	2020-21	0,02	0,09	0,15	0,21	2,09	6,94				
Ressun lukio	Perusparannus	Kalevankatu 8-10	6 000	12,00	2018-19	0,25	0,26	4,90	6,40						
Roihuvuoren ala-aste/Vuorenpeikont.	Perusparannus	Vuorenpeikontie 7	4 235	12,36	2015-16	5,41									
Stadin am.op/Prinsessantie 2	Perusparannus	Prinsessantie 2	18 131	46,27	2015-18	12,16	18,55	6,61							
Stadin am.op/Sturenkatu 18-20	Ilmanvaihtokanavien asbestin poisto ja muutostyöt	Sturenkatu 18-20	-	4,97	2010-17	0,68	0,51								
Stadin am.op/Teollisuuskatu 23	Muutostyöt	Teollisuuskatu 23	25 000	35,51	2015-17	14,68	12,14								
Svenska Normalyceum	Perusparannus	Unioninkatu 2	6 200	14,90	2015-16	8,29									
Tahvonlahden ala-aste/R Tahvonlah	Perusparannus	Gunillantie 12	4 131	10,00	2019-20	0,08	0,14	0,25	2,22	7,30					
Taivallahden peruskoulu	Perusparannus	Eteläinen Hesperiankatu 38	11 313	25,00	2019-23	0,30	0,47	0,55	3,70	5,28	5,70	6,00	3,00		
Tehtaankadun ala-aste	Perusparannus	Tehtaankatu 15-17	4 071	8,00	2020-21		0,07	0,14	0,17	2,04	5,56				
Tehtaanpuiston ya / Vuosaaren lukio	Julkisivujen ja salaojien peruskorjaus	Vuosaarentie 7	-	2,30	2016-17	0,96	1,21								
Tehtaanpuiston ya / Vuosaaren lukio	Perusparannus	Vuosaarentie 7	7 154	14,00	2021-22		0,06	0,14	0,28	0,31	5,55	7,66			
Töölön ala-aste	Perusparannus	Töölönkatu 41-45	3 600	9,00	2023-24					0,10	0,15	0,20	2,30	6,26	
Vallilan ala-aste/Hämeentie 80	Perusparannus	Hämeentie 80	3 600	8,50	2023-24					0,09	0,14	0,19	2,29	5,79	
Vartiokylän ala-aste/Lpk Vartiokylä	Vesikaton uusiminen ja julkisivun rappauskorjauksia	Kiviportintie 10	-	2,50	2015-16	1,75									
Vesalan ala-aste	Perusparannus	Sakara 3	5 840	13,00	2017-18	0,26	3,24	8,98							
Vuosaaren ala-aste	Perusparannus	Punakiventie 4	6 554	11,96	2014-16	4,08									
Yhtenäiskoulu ja lukio	Perusparannus	Louhentie 3	4 397	9,50	2017-18	0,21	2,77	6,08							
Ylä-Malmin peruskoulu/Talvelantie 1	Perusparannus	Talvelantie 1	5 500	13,00	2022-23			0,07	0,12	0,27	0,29	5,31	6,93		
Opetustoimen muut korjaushankkeet						**0,03**	**0,79**	**0,48**	**0,02**	**0,48**					

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta-miskustan-nukset (alv 0) milj. €	Rakenta-misen ajoitus	TA 2016 milj. €	TS 2017 milj. €	TS 2018 milj. €	Alustava 2019 milj. €	Alustava 2020 milj. €	Alustava 2021 milj. €	Alustava 2022 milj. €	Alustava 2023 milj. €	Alustava 2024 milj. €	Alustava 2025 milj. €
8 02 02 04 Muut tilakeskuksen korjaushankkeet						**34,49**	**30,52**	**19,44**	**24,97**	**29,13**	**29,73**	**45,18**	**61,83**	**76,37**	**126,28**
Finlandia-talo	Muutos- ja peruskorjaustöiden rakennuttaminen 2015 - 2020	Mannerheimintie 13e	-	3,60	2014-20	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60					
Finlandia-talo	Peruskorjaus	Mannerheimintie 13e	24 600	60,00	2021-23		0,15	0,46	0,89	1,32	10,81	23,17	23,08		
Hakaniemen kauppahalli	Perusparannus	Hakaniemen tori	3 670	12,50	2017-18	0,44	4,98	6,43							
Johtokeskus	Helsingin kaupungin johtokeskus erityistilanteissa		-	2,75	2016-17	1,20	1,38								
KOONTIHANKE	Kestävän kehityksen investoinnit	KOONTIHANKE	-	4,95	2014-25	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
Lapinlahden sairaala	Säilyttävät toimenpiteet	Lapinlahdentie	-	6,85	2015-17	1,93	1,93								
Liikuntamylly, ent. Paragon	Ikkunoiden uusiminen	Mylly aukio 4	-	2,02	2015-16	0,78									
Liukumäentie 4/PO	Peruskorjaus ja lisärakentaminen	Liukumäentie 4	-	8,20	2019-20	0,27	0,20	0,18	1,61	5,78					
Malmitalo	Vesikaton uusiminen	Ala-Malmin tori 1	-	2,50	2018-18	0,04	0,09	2,37							
Ruotsinkielinen työväenopisto	Peruskorjaus	Dagmarinkatu 3	5 979	9,60	2016-17	3,74	4,98								
Suutarilan monitoimitalo/ala-aste	Perusparannus	Seulastentie 11	7 500	18,00	2024-25					0,08	0,18	0,36	0,40	6,35	10,63
Töölön kirjasto	Tekninen ja toiminnallinen perusparannus	Topeliuksenkatu 6	3 120	7,63	2014-16	1,20									
Vuotalo/Tehtaanpuiston ya/Vuosaaren	Sisäilma- ja julkisivukorjaukset	Mosaiikkitori 2	-	2,30	2016-17	1,82	0,23								
Tilakeskuksen muut korjaushankkeet						**0,37**									
Helsingin Tukkutorin alueen hankkeet						**1,30**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Kohdentamattomat korjaushankkeet ja väistötilat						**20,37**	**14,54**	**7,94**	**20,42**	**19,91**	**17,28**	**20,20**	**36,91**	**68,57**	**114,19**
8 02 02 05 Korjaushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu						**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**
KOONTIHANKE	Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset	KOONTIHANKE	-	26,40	2014-25	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta-miskustan-nukset (alv 0) milj. €	Rakenta-misen ajoitus	TA 2016 milj. €	TS 2017 milj. €	TS 2018 milj. €	Alustava 2019 milj. €	Alustava 2020 milj. €	Alustava 2021 milj. €	Alustava 2022 milj. €	Alustava 2023 milj. €	Alustava 2024 milj. €	Alustava 2025 milj. €
8 02 02 06 Sosiaali- ja terveysviraston korjaushankkeet						**8,63**	**5,16**	**5,35**	**5,75**	**2,88**					
Hyvösen lastenkoti	Perusparannus	Myrskylänkuja 1	1 500	2,50	2018-19	0,03	0,07	0,96	1,43						
Karviaismäen työtoimintakeskus	Peruskorjaus kehitysvammaisten päivätoimintaan	Karviaistie 13	1 365	3,60	2017-18	0,12	1,14	2,23							
Outamon oppilaskoti	Päärak. peruskorjaus	Karkalintie 148	596	1,20	2019-19	0,04	0,04	0,05	0,94						
Roihuvuoren vanhustenkeskus	Tiiliverhouksen uusiminen	Punahilkantie 16	-	2,00	2016-16	1,90									
Sofianlehdonkatu 8 a + b	Rak. A 4. krs, Sofianlehdon lyhytaikaisyksikön tilat	Sofianlehdonkatu 8, rak. a+b	600	1,80	2016-17	0,69	1,03								
Sofianlehdonkatu 8 a + b	Rak. A, Vaikeasti kehitysvammaisten päivätoimintakeskus	Sofianlehdonkatu 8, rak. a+b	-	4,50	2016-17	1,85	2,58								
Suursuon sairaala	Yhdysosan peruskorjaus akuuttisairaalaksi	Suursuonlaita 3 A-B	1 820	4,50	2018-19	0,08	0,11	2,01	2,25						
Teinilän lastenkoti	Perusparannus ja laajennus	Pikalähetintie 15	1 300	4,50	2015-16	3,90									
Tervalammen kuntoutuskeskus	Rakennus 14, peruskorjaus	Tervalampi	1 700	4,40	2019-20	0,01	0,18	0,10	1,12	2,88					
8 02 02 07 Varhaiskasvatusviraston korjaushankkeet						**4,98**	**10,53**	**16,73**	**5,01**	**6,56**	**7,56**	**5,60**	**4,46**	**0,89**	**1,69**
Kristianinkatu 12, museo, Lpk	Lpk Virkkula, alatalon perusparannus	Kristianinkatu 12 b	342	1,70	2016-16	1,60									
Kronohagens lågstadie/Lpk Virkkula	Lpk Virkkula, ylätalon perusparannus	Oikokatu 7	362	2,10	2015-16	1,36									
Lpk Apila	Peruskorjaus	Arentikuja 3	985	2,65	2017-18	0,08	0,88	1,66							
Lpk Asteri	Peruskorjaus	Asteritie 12	755	2,00	2016-17	0,56	1,36								
Lpk Himmeli	Perusparannus	Olkilyhteentie 17	995	3,00	2021-22				0,04	0,09	0,99	1,88			
Lpk Kaivopuisto	Perusparannus	Puistokatu 6	814	2,30	2017-18	0,09	0,70	1,41							
Lpk Kotitorppa	Perusparannus	Ylä-Fallin tie 11	750	2,20	2021-22				0,03	0,07	0,73	1,38			
Lpk Kukkaniitty	Perusparannus	Inkeroistentie 6	1 200	3,00	2018-19	0,04	0,09	0,99	1,88						
Lpk Louhikko	Perusparannus	Kiilletie 6	924	2,50	2018-18	0,04	0,10	2,36							
Lpk Myllytonttu	Perusparannus	Myllytontunpolku 8	1 000	2,90	2020-20		0,02	0,06	0,08	2,73					
Lpk Perttu	Perusparannus	Pertunpellontie 10	1 100	3,00	2020-21			0,04	0,09	0,99	1,88				
Lpk Pihlaja	Perusparannus	Pihlajatie 32	2 250	7,00	2022-23					0,10	0,21	2,31	4,38		
Lpk Raitti	Perusparannus	Heinäpellonpolku 4	700	2,00	2017-17	0,07	1,89								
Lpk Suvi	Peruskorjaus	Suvikuja 3	790	2,10	2017-17	0,08	1,94								
Lpk Särki	Peruskorjaus	Särkiniementie 28	1 147	3,10	2017-18	0,09	0,87	2,10							
Lpk Tahvonlahti	Perusparannus	Gunillankuja 1	1 000	2,90	2019-20		0,04	0,09	0,96	1,81					
Lpk Tuuli	Perusparannus	Jasmiinikuja 3	700	2,10	2020-21			0,03	0,06	0,69	1,31				
Lpk Vaahteramäki	Perusparannus	Korppaanpolku 3	900	2,70	2024-25							0,04	0,08	0,89	1,69
Lpk Vaapukka	Perusparannus	Ison-antintie 22	1 030	2,90	2018-19	0,04	0,09	0,96	1,81						
Lpk Vuorilinna	Perusparannus	Vuorilinnakkeentie 4	900	2,60	2021-21			0,02	0,06	0,07	2,45				
Monitoimitalo Lpk Suursuo, kirjasto	Maunulan kirjaston muuttaminen päiväkodin käyttöön	Suursuonlaita 6	-	7,00	2017-18	0,13	1,62	5,03							
Pekan raitti 8, Heka-Malmi Oy	Lpk Vilppula/peruskorjaus	Pekanraitti 8	889	3,25	2017-18	0,11	0,94	1,98							
Varhaiskasvatusviraston muut korjaushankkeet						0,68									

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta-miskustan-nukset (alv 0) milj. €	Rakenta-misen ajoitus	TA 2016 milj. €	TS 2017 milj. €	TS 2018 milj. €	Alustava 2019 milj. €	Alustava 2020 milj. €	Alustava 2021 milj. €	Alustava 2022 milj. €	Alustava 2023 milj. €	Alustava 2024 milj. €	Alustava 2025 milj. €
8 02 04 KAUPUNGINTALOKORTTELIEN KEHITTÄMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI						**5,68**	**6,67**								
KOONTIHANKE	Torikortteleiden, K 4, K 30 ja K 32 pienet muutostyöt	KOONTIHANKE	-	2,00	2013-17	0,45	0,23								
Leijona kortteli/K30, Kaupungintalo	Bockin pihasiiven ja Burtzin talon liiketilojen muutostyöt	Pohjoisesplanadi 11-13/Aleksanterinkatu 20-24	-	2,30	2015-16	0,77									
Leijona kortteli/K30, Kaupungintalo	Pihojen kunnostus	Pohjoisesplanadi 11-13/Aleksanterinkatu 20-24	-	1,66	2014-16	0,40									
Sarvikuono kortteli / K 31	Sofiankatu 4, perusparannus	Aleksanterinkatu 28	5 075	11,30	2016-17	4,06	6,44								
TILAKESKUKSEN JA KHN RAKENNUSHANKKEET YHTEENSÄ						**184,44**	**186,52**	**193,19**	**192,42**	**157,09**	**164,72**	**161,33**	**154,36**	**159,81**	**171,86**
8 02 05 PELASTUSTOIMEN RAKENNUKSET, PELASTUSLAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI						**4,99**	**0,61**	**1,22**	**2,43**	**5,70**	**2,80**	**3,40**	**1,80**	**1,00**	**2,00**
Pelastustoimen uudishankkeet								**0,80**	**2,03**	**5,30**	**2,40**	**3,00**	**1,40**		**1,00**
Pelastustoimen perusparannukset						**4,99**	**0,61**	**0,42**	**0,40**	**0,40**	**0,40**	**0,40**	**0,40**	**1,00**	**1,00**
Haagan pelastusasema peruskorjaus						4,30									
Muut pelastustoimen peruskorjaukset						0,49	0,61	0,42	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	1,00	1,00
TALONRAKENNUS (8 02) YHTEENSÄ						**189,43**	**187,13**	**194,41**	**194,85**	**162,79**	**167,52**	**164,73**	**156,16**	**160,81**	**173,86**

Liite 5 Ruotsi

Bilaga 5 På svenska

BYGGNADSPROGRAM FÖR HUSBYGGNADSPROJEKT FÖR ÅREN 2016–2025

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggkostnader (moms 0)	Byggtid	BDG 2016	EP 2017	EP 2018	Preliminär 2019	Preliminär 2020	Preliminär 2021	Preliminär 2022	Preliminär 2023	Preliminär 2024	Preliminär 2025
			brm2	mn €		mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €
8 02 01 NYBYGGNADS- OCH TILLBYGGNADSPROJEKT VID LOKALCENTRALEN						**43,49**	**52,14**	**71,52**	**73,47**	**40,02**	**58,37**	**63,53**	**46,01**	**47,26**	**41,20**
8 02 01 01 Nybyggnadsprojekt inom utbildningsväsendet						**6,07**	**7,74**	**25,78**	**51,60**	**16,83**	**20,12**	**23,72**	**19,55**	**17,83**	**10,71**
Jätkäsaaren pk och Busholmens gs	Jätkäsaaren peruskoulu och Busholmens grundskola nybyggn.	Busholmen	8 500	26,00	2018-19	0,55	0,57	10,62	13,87						
Jätkäsaaren pk årskurserna 1-2 och daghem	Jätkäsaaren peruskoulu årskurserna 1-2 och daghem	Riogatan	3 231	10,50	2016-17	4,52	5,47								
Fiskehamnens kvartersgård	Nybyggnad (grundskolan, 2:a fasen)	Polarisgatan 1	6 500	19,50	2019-20	0,15	0,41	0,43	7,97	10,40					
Centralskolan, Kronbergsstranden	Nybyggnad	Håkansvik	7 500	23,00	2024-26						0,25	0,36	0,47	3,38	10,71
Kuninkaantammen peruskoulu	Nybyggnad	Kungsekringen	3 800	11,50	2023-24				0,06	0,11	0,24	0,25	5,76	5,07	
Lauttasaaren toinen ala-aste	Nybyggnad	Kvarnbergsvägen		16,00	2021-22		0,11	0,13	0,33	0,35	6,54	8,53			
Myllypuron yläaste	Förstoring till en enhetlig grundskola	Ovanstensbrinken 4		13,00	2018-19	0,19	0,29	2,87	9,50						
Pluggränden 3/Holkvägen 5	Tilläggslokaler för yrkesinriktad utbildning inom teknik och trafik (fas 1)	Pluggränden 3	12 900	32,00	2018-19	0,66	0,70	11,28	18,86						
Pluggränden 3/Holkvägen 5	Tilläggslokaler för yrkesinriktad utbildning inom teknik och trafik (fas 2)	Pluggränden 3	12 500	28,00	2020-22		0,19	0,44	0,70	5,48	12,44	8,75			
Pluggränden 3/Holkvägen 5	Tilläggslokaler för yrkesinriktad utbildning inom teknik och trafik (fas 3)	Pluggränden 3	13 200	30,00	2022-24				0,32	0,49	0,66	5,83	13,33	9,38	
8 02 01 04 Övriga nybyggnadsprojekt vid lokalcentralen						**24,33**	**38,93**	**25,00**	**4,50**						
Staras arbetsstation på Busholmen	Staras arbetsstation på Busholmen	Medelhavsgatan 10	7 120	12,00	2012-16	3,20									
Centrumbiblioteket	Nybyggnad (Helsingfors andel)	Tölöviksgatan 1	17 000	66,00	2015-18	7,50	24,00	25,00	4,50						
SAMLINGSPROJEKT	Staras, idrottsverkets och stadsmätningsavdelningens ersättande lokaler i Kasåker	SAMLINGSPROJEKT	-	24,00	2016-17	8,25	14,93								
Månsas bibliotek, arbetarinstitut och ungdomsgård	Månsas bibliotek, arbetarinstitut och ungdomsgård, nybyggnad	Skogsbäcksvägen 4	2 755	9,44	2015-16	5,38									
8 02 01 05 Behovsutredningar för nybyggnadsprojekt, projektplanering och annan planering						**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**	**1,20**
SAMLINGSPROJEKT	Behovsutredningar om nybyggnadsprojekt	SAMLINGSPROJEKT	-	13,20	2014-25	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggkostnader (moms 0)	Byggtid	BDG 2016	EP 2017	EP 2018	Preliminär 2019	Preliminär 2020	Preliminär 2021	Preliminär 2022	Preliminär 2023	Preliminär 2024	Preliminär 2025
			brm2	mn €		mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €
8 02 01 06 Nybyggnadsprojekt vid social- och hälsovårdsverket						**1,25**		**0,92**	**2,73**	**13,64**	**30,67**	**36,06**	**25,07**	**25,45**	**25,45**
Dals sjukhus	Västra hälso- och välfärdscentret, västra familjecentret och sjukhusavdelningarna	Läkaregatan 8	-	140,00	2020-25			0,65	2,32	13,20	23,93	23,93	25,07	25,45	25,45
Malms joursjukhus	Malms sjukhus, utbyggnad	Talvelavägen 6	-	20,00	2021-22			0,27	0,41	0,44	6,74	12,13			
Outamo elevhem	Nybyggnad med en avdelning (avdelningen Nelonen)	Karkalivägen 148	400	2,00	2015-16	1,25									
8 02 01 07 Nybyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket						**10,64**	**4,28**	**18,62**	**13,43**	**8,35**	**6,38**	**2,55**	**0,18**	**2,78**	**3,83**
Kvartersgården Melkökajen	Nybyggnad	Melkökajen	2 000	7,00	2024-25						0,06	0,14	0,18	2,78	3,83
Daghemmet Albatrossi	Nybyggnad	Storsvängen	2 400	8,00	2018-19	0,16	0,18	4,22	3,33						
Daghem, Alpbyn	Nybyggnad	Alpbygatan 5	1 272	4,65	2015-16	3,25									
Daghem, Borgströmsbacken	Nybyggnad	Borgströmsbacken	1 500	5,50	2017-18	0,14	1,29	4,02							
Daghem, Silverdalen	Nybyggnad	Håkansvik 1	1 500	5,50	2020-21			0,08	0,16	2,10	3,15				
Daghem, Gardestorpet	Daghem, Ruusu 2 (Daghemmet Villiruusu)	Bastuviksvägen 2	750	2,50	2020-21			0,01	0,07	0,82	1,56				
Daghem, Kungseken	Nybyggnad	Kungsekringen	1 200	4,20	2021-22				0,06	0,12	1,61	2,41			
Daghemmet Selkämeri	Nybyggnad	Busholmsgränden	1 625	5,94	2015-16	5,18									
Daghem, Nätholmen	Nybyggnad (finsk- och svenskspråkigt daghem)	Fiskehamnen 2	3 500	12,00	2019-20	0,15	0,25	0,29	6,01	5,29					
Daghem, Uppby	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Kökargränden 5	2 000	7,00	2017-18	0,20	2,34	4,38							
Mylly puron ala-aste/Daghemmet Neulanen	Daghemmet Neulanen (ersättande nybyggnad)	Nåldammsvägen 6	3 000	9,70	2018-19	0,18	0,20	5,25	3,79						
Andra ny- och tillbyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket						**1,37**	**0,01**	**0,39**							
SAMLINGSPROJEKT	Daghemmet Loisto, tomten 20819/3 (Busholmen)	SAMLINGSPROJEKT	-	0,40	2018-18		0,01	0,39							
Gölstigen/Daghemmet Lampi	Nybyggnad	Gölstigen	250	0,85	2015-16	0,48									
Kullatorpsvägen 42-44/Daghem, Kullatorp	Nybyggnad, ersätter den uppbrunna byggnaden	Kullatorpsvägen 42-44	250	0,75	2015-16	0,42									
Daghem, Norra haga	Nybyggnad	Ida Aalbergs väg 8	250	0,85	2015-16	0,48									

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggkostnader (moms 0)	Byggtid	BDG 2016	EP 2017	EP 2018	Preliminär 2019	Preliminär 2020	Preliminär 2021	Preliminär 2022	Preliminär 2023	Preliminär 2024	Preliminär 2025
			brm2	mn €		mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €
8 02 02 REPARATIONSPROJEKT VID LOKALCENTRALEN						**135,27**	**127,71**	**121,67**	**118,96**	**117,07**	**106,35**	**97,80**	**108,35**	**112,55**	**130,67**
8 02 02 01 Reparationsprojekt inom utbildningsväsendet						**84,77**	**79,09**	**77,75**	**80,82**	**76,10**	**66,65**	**44,61**	**39,66**	**32,89**	**0,30**
Aleksis Kiven peruskoulu	Ombyggnad	Borgågatan 2	11 000	25,00	2018-20	0,35	0,55	4,86	11,10	7,81					
Alppilan yläaste och Alppilan lukio	Ombyggnad, Alppilan lukio	Ekenäsgatan 2	8 448	23,20	2017-18	0,72	8,01	13,62							
Arabian pk/Lp Arabia/Arabian NT	Gamla delen, ombyggnad av fasaden	Berlingatan 4-6	-	3,00	2016-17	1,23	1,63								
Botby grundskola	Ombyggnad	Blomängsvägen 2	7 857	14,67	2016-18	1,72	7,02	5,24							
Cygnaeus lågstadieskola	Ombyggnad	Bangatan 8	3 019	7,00	2021-22		0,04	0,06	0,15	0,15	3,50	3,09			
Drumsö lågstadieskola	Ombyggnad	Tallbergs allén 12	4 233	9,00	2018-19	0,15	0,21	2,73	5,82						
Etu-Töölön lukio	Ombyggnad	Arkadiagatan 26	5 855	12,00	2022-23				0,13	0,20	0,26	3,07	8,35		
Gymnasiet Lärkan/Hoplaxskolan	Ombyggnad	Stormyrvägen 22	6 603	15,00	2020-21	0,10	0,13	0,31	0,33	6,13	8,00				
Helsingin kielilukio	Ombyggnad	Kajaneborgsvägen 10	4 930	11,00	2018-19	0,23	0,24	4,49	5,87						
Helsingin kuvataidelukio	Ombyggnad	Torkelsgatan 6	4 176	5,80	2015-16	3,81									
Hoplaxskolan	Ombyggnad	Locklaisvägen 9	3 626	5,00	2019-20	0,10	0,08	0,08	2,25	2,21					
Hoplaxskolan	Ombyggnad	Solnavägen 18-20	5 733	12,70	2016-17	4,58	6,89								
Jakomäen peruskoulu	Ombyggnad och utbyggnad en enhetlig grundskola och byggande av ungdoms- och daghemslokaler	Klapperstensstigen 6	-	30,00	2019-20	0,26	0,63	0,66	12,79	15,46					
Kaisaniemen ala-aste	Ombyggnad	Trädgårdsgatan 1	5 500	8,60	2016-17	1,91	6,05								
Kallion ala-aste	Ombyggnad	Fjärde linjen 11-15	6 900	16,00	2020-21	0,08	0,12	0,24	0,35	4,09	11,13				
Kallion lukio	Ombyggnad	Porthansgatan 15	3 970	9,00	2019-20	0,10	0,15	0,20	1,98	6,57					
Keinutien ala-aste	Ombyggnad	Gungvägen 13	6 786	10,76	2015-17	4,90	2,69								
Konalan ala-aste/ungdomslokal	Ombyggnad	Riåkersgränden 2	4 100	9,00	2018-19	0,15	0,20	2,30	6,26						
SAMLINGSPROJEKT	Förnyande av låssystem i skolor och läroanstalter	SAMLINGSPROJEKT	-	3,30	2014-25	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Kruunuhaan yläaste	Ombyggnad	Snellmansgatan 18	5 779	12,00	2018-19	0,19	0,26	3,07	8,35						
Käpylän peruskoulu/Väinölägatan	Ombyggnad/Untamovägen 2	Väinölägatan 7	4 463	10,00	2020-21		0,08	0,12	0,26	2,23	7,30				
Käpylän peruskoulu/Väinölägatan	Ombyggnad/Väinölägatan 7	Väinölägatan 7	4 818	10,50	2022-23			0,04	0,10	0,21	0,24	4,17	5,75		
Bredbergets kvartersgård/Laakavuoren alaaste/Daghem	Ombyggnad	Fjällmyrsstigen 1	4 400	11,00	2023-24					0,12	0,18	0,24	2,43	8,04	
Lauttasaaren ala-aste	Ombyggnad	Myllykalliontie 3	4 800	11,00	2023-24				0,06	0,11	0,23	0,24	5,51	4,85	
Maatullin ala-aste/Ryhmä Minttu	Ombyggnad	Gymnasiestigen 5	5 900	11,00	2023-24					0,12	0,18	0,24	2,81	7,65	
Maunulan ala-aste/opev vaka nuoke	Ombyggnad	Månsasbacken 5	8 700	20,00	2021-22			0,19	0,29	0,48	5,13	13,91			
Munkkivuoren ala-aste	Ombyggnad	Raumovägen 2	4 594	9,00	2017-18	0,14	2,27	6,26							
Svartstens kvartershus	Reparation av burspråk och glasväggar i klassrummen	Grundvattensgatan 3	-	1,00	2016-16	0,89									
Oulunkylän ala-aste	Ombyggnad	Djäknevägen 12/Läsförhörsstigen 2	4 556	10,48	2015-16	6,43									
Pakilan yläaste	Ombyggnad	Baggbölevägen 67	5 400	11,00	2020-21	0,05	0,11	0,23	0,25	4,49	5,87				

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggkostnader (moms 0)	Byggtid	BDG 2016	EP 2017	EP 2018	Preliminär 2019	Preliminär 2020	Preliminär 2021	Preliminär 2022	Preliminär 2023	Preliminär 2024	Preliminär 2025
			brm2	mn €		mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €
Pihkapuiston a-a, daghem och Daghemmet Kaunokki	Reparation av yttertak	Näverstigen 10	-	1,00	2015-16	0,74									
Pihlajamäen ala-aste	Ombyggnad	Örstensvägen 20	5 001	10,65	2015-17	6,14	0,63								
Pihlajiston ala-aste	Ombyggnad	Rönningevägen 1	6 112	14,00	2019-20	0,12	0,29	0,31	5,72	7,47					
Pohjois-Haagan ala-aste	Ombyggnad	Tolarivägen 6	4 806	10,00	2018-19	0,21	0,22	4,09	5,33						
Puotilan ala-aste	Ombyggnad	Klåvusvägen 17	4 671	9,50	2020-21	0,02	0,09	0,15	0,21	2,09	6,94				
Ressun lukio	Ombyggnad	Kalevagatan 8-10	6 000	12,00	2018-19	0,25	0,26	4,90	6,40						
Roihuvuoren ala-aste/Bergtrollsv.	Ombyggnad	Bergtrollsvägen 7	4 235	12,36	2015-16	5,41									
Yrkesinstitutet Stadin am.op/Prinsessvägen 2	Ombyggnad	Prinsessvägen 2	18 131	46,27	2015-18	12,16	18,55	6,61							
Yrkesinstitutet Stadin am.op/Sturegatan 18-20	Ventilationskanalerna, avlägsnande av asbest och ändringsarbeten	Sturegatan 18-20	-	4,97	2010-17	0,68	0,51								
Yrkesinstitutet Stadin am.op/Industrigatan 23	Ändringsarbeten	Industrigatan 23	25 000	35,51	2015-17	14,68	12,14								
Svenska Normallyceum	Ombyggnad	Unionsgatan 2	6 200	14,90	2015-16	8,29									
Tahvonlahden ala-aste/R Tahvonlah	Ombyggnad	Gunillavägen 12	4 131	10,00	2019-20	0,08	0,14	0,25	2,22	7,30					
Taivallahden peruskoulu	Ombyggnad	Södra Hesperiagatan 38	11 313	25,00	2019-23	0,30	0,47	0,55	3,70	5,28	5,70	6,00	3,00		
Tehtaankadun ala-aste	Ombyggnad	Fabriksgatan 15-17	4 071	8,00	2020-21		0,07	0,14	0,17	2,04	5,56				
Tehtaanpuiston ya / Vuosaaren lukio	Ombyggnad av fasader och dräneringar	Nordsjövägen 7	-	2,30	2016-17	0,96	1,21								
Tehtaanpuiston ya / Vuosaaren lukio	Ombyggnad	Nordsjövägen 7	7 154	14,00	2021-22		0,06	0,14	0,28	0,31	5,55	7,66			
Töölön ala-aste	Ombyggnad	Tölögatan 41-45	3 600	9,00	2023-24					0,10	0,15	0,20	2,30	6,26	
Vallilan ala-aste/Tavastgatan 80	Ombyggnad	Tavastvägen 80	3 600	8,50	2023-24					0,09	0,14	0,19	2,29	5,79	
Vartiokylän ala-aste/Daghem, Botby	Förnyande av yttertaket och reparationer av rappningen på fasaden	Stenportsvägen 10	-	2,50	2015-16	1,75									
Vesalan ala-aste	Ombyggnad	Hornet 3	5 840	13,00	2017-18	0,26	3,24	8,98							
Vuosaaren ala-aste	Ombyggnad	Rödstensvägen 4	6 554	11,96	2014-16	4,08									
Yhtenäiskoulu ja lukio	Ombyggnad	Louhivägen 3	4 397	9,50	2017-18	0,21	2,77	6,08							
Ylä-Malmin peruskoulu/Talvelavägen 1	Ombyggnad	Talvelavägen 1	5 500	13,00	2022-23			0,07	0,12	0,27	0,29	5,31	6,93		
Övriga reparationsprojekt inom utbildningsväsendet						**0,03**	**0,79**	**0,48**	**0,02**	**0,48**					

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggkostnader (moms 0)	Byggtid	BDG 2016	EP 2017	EP 2018	Preliminär 2019	Preliminär 2020	Preliminär 2021	Preliminär 2022	Preliminär 2023	Preliminär 2024	Preliminär 2025
			brm2	mn €		mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €
8 02 02 04 Övriga reparationprojekt vid lokalcentralen						**34,49**	**30,52**	**19,44**	**24,97**	**29,13**	**29,73**	**45,18**	**61,83**	**76,37**	**126,28**
Finlandiahuset	Byggherreverksamhet för ändrings- och ombyggnadsarbeten 2015-2020	Mannerheimvägen 13e	-	3,60	2014-20	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60					
Finlandiahuset	Ombyggnad	Mannerheimvägen 13e	24 600	60,00	2021-23		0,15	0,46	0,89	1,32	10,81	23,17	23,08		
Hagnäs saluhall	Renovering	Hagnäs torg	3 670	12,50	2017-18	0,44	4,98	6,43							
Ledningscentral	Helsingfors stads ledningscentral i exceptionella situationer		-	2,75	2016-17	1,20	1,38								
SAMLINGSPROJEKT	Investeringar i hållbar utveckling	SAMLINGSPROJEKT	-	4,95	2014-25	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
Lappvikens sjukhus	Bevarande åtgärder	Lappviksvägen	-	6,85	2015-17	1,93	1,93								
Sportkvarnen, f.d. Paragon	Förnyande av fönster	Kvarnplatsen 4	-	2,02	2015-16	0,78									
Hasabackavägen 4/PO	Ombyggnad och tillbyggnad	Hasabackavägen 4	-	8,20	2019-20	0,27	0,20	0,18	1,61	5,78					
Malms kulturhus	Förnyande av yttertaket	Nedre Malms torg 1	-	2,50	2018-18	0,04	0,09	2,37							
Svenska arbetarinstitutet	Ombyggnad	Dagmarsgatan 3	5 979	9,60	2016-17	3,74	4,98								
Skomakarböle allaktivitetshus/Suutarilan ala-aste	Renovering	Plejadvägen 11	7 500	18,00	2024-25					0,08	0,18	0,36	0,40	6,35	10,63
Tölö bibliotek	Teknisk och funktionell ombyggnad	Topeliusgatan 6	3 120	7,63	2014-16	1,20									
Nordhuset/Tehtaanpuiston ya/Nordsjö	Reparationer som gäller inomhusluften och fasaden	Mosaiktorget 2	-	2,30	2016-17	1,82	0,23								
Övriga reparationsprojekt vid lokalcentralen						**0,37**									
Projekt inom partitorgets område						**1,30**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Ospecificerade reparationsprojekt och tillfälliga lokaler						**20,37**	**14,54**	**7,94**	**20,42**	**19,91**	**17,28**	**20,20**	**36,91**	**68,57**	**114,19**
8 02 02 05 Behovsutredningar för reparationsprojekt, projektplanering och annan planering						**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**	**2,40**
SAMLINGSPROJEKT	Behovsutredningar för renoveringsprojekt	SAMLINGSPROJEKT	-	26,40	2014-25	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggkostnader (moms 0)	Byggtid	BDG 2016	EP 2017	EP 2018	Preliminär 2019	Preliminär 2020	Preliminär 2021	Preliminär 2022	Preliminär 2023	Preliminär 2024	Preliminär 2025
			brm2	mn €		mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €
8 02 02 06 Reparationsprojekt vid social- och hälsovårdsverket						**8,63**	**5,16**	**5,35**	**5,75**	**2,88**					
Hyvönens barnhem	Ombyggnad	Mörskomgränd 1	1 500	2,50	2018-19	0,03	0,07	0,96	1,43						
Stickelbackens verksamhetscenter	Ombyggnad för dagverksamhet för utvecklingsstörda	Stickelvägen 13	1 365	3,60	2017-18	0,12	1,14	2,23							
Outamo elevhem	Huvudbyggnaden, ombyggnad	Karkalivägen 148	596	1,20	2019-19	0,04	0,04	0,05	0,94						
Kasbergets äldrecenter	Förnyande av tegelfodringen	Punahilkantie 16	-	2,00	2016-16	1,90									
Sofielundsgatan 8 a + b	Byg. A 4:e vån., Sofielund, lokalerna för kortvarig vård	Sofielundsgatan 8, byg. a+b	600	1,80	2016-17	0,69	1,03								
Sofielundsgatan 8 a + b	Byg. A, Dagverksamhetscentrum för gravt utvecklingsstörda	Sofielundsgatan 8, byg. a+b	-	4,50	2016-17	1,85	2,58								
Storkärrs sjukhus	Ombyggnad av förbindelsedelen till akutsjukhus	Storkärrskanten 3 A-B	1 820	4,50	2018-19	0,08	0,11	2,01	2,25						
Teinilä barnhem	Ombyggnad och utbyggnad	Enspännarvägen 15	1 300	4,50	2015-16	3,90									
Tervalampi rehabiliteringscentrum	Byggnad 14, ombyggnad	Tervalampi	1 700	4,40	2019-20	0,01	0,18	0,10	1,12	2,88					
8 02 02 07 Reparationsprojekt vid barnomsorgsverket						**4,98**	**10,53**	**16,73**	**5,01**	**6,56**	**7,56**	**5,60**	**4,46**	**0,89**	**1,69**
Kristiansgatan 12, museum, daghem	Daghemmet Virkkula, ombyggnad, nedre huset	Kristiansgatan 12 b	342	1,70	2016-16	1,60									
Kronohagens lågstadieskola/Daghemmet Virkkula	Daghemmet Virkkula, ombyggnad, övre huset	Gengatan 7	362	2,10	2015-16	1,36									
Daghemmet Apila	Ombyggnad	Arrendegränden 3	985	2,65	2017-18	0,08	0,88	1,66							
Daghemmet Asteri	Ombyggnad	Astervägen 12	755	2,00	2016-17	0,56	1,36								
Daghemmet Himmeli	Renovering	Halmkärvsvägen 17	995	3,00	2021-22				0,04	0,09	0,99	1,88			
Daghemmet Kaivopuisto	Renovering	Parkgatan 6	814	2,30	2017-18	0,09	0,70	1,41							
Daghemmet Kotitorppa	Renovering	Övre Fallsvägen 11	750	2,20	2021-22				0,03	0,07	0,73	1,38			
Daghemmet Kukkaniitty	Renovering	Ingeroisvägen 6	1 200	3,00	2018-19	0,04	0,09	0,99	1,88						
Daghemmet Louhikko	Renovering	Glimmervägen 6	924	2,50	2018-18	0,04	0,10	2,36							
Daghemmet Myllytonttu	Renovering	Kvarntomtensstigen 8	1 000	2,90	2020-20		0,02	0,06	0,08	2,73					
Daghemmet Perttu	Renovering	Bertåkersvägen 10	1 100	3,00	2020-21			0,04	0,09	0,99	1,88				
Daghemmet Pihlaja	Renovering	Rönnvägen 32	2 250	7,00	2022-23					0,10	0,21	2,31	4,38		
Daghemmet Raitti	Renovering	Hejnåkersgränden 4	700	2,00	2017-17	0,07	1,89								
Daghemmet Suvi	Ombyggnad	Högsommargränden 3	790	2,10	2017-17	0,08	1,94								
Daghemmet Särki	Ombyggnad	Mörtnäsvägen 28	1 147	3,10	2017-18	0,09	0,87	2,10							
Daghemmet Tahvonlahti	Renovering	Gunillagränden 1	1 000	2,90	2019-20		0,04	0,09	0,96	1,81					
Daghemmet Tuuli	Renovering	Jasmingränden 3	700	2,10	2020-21			0,03	0,06	0,69	1,31				
Daghemmet Vaahteramäki	Renovering	Korpasstigen 3	900	2,70	2024-25							0,04	0,08	0,89	1,69
Daghemmet Vaapukka	Renovering	Stor-Andersvägen 22	1 030	2,90	2018-19	0,04	0,09	0,96	1,81						
Daghemmet Vuorilinna	Renovering	Bergfortsvägen 4	900	2,60	2021-21			0,02	0,06	0,07	2,45				
Allaktivitetshuset Daghemmet Suursuo, bibliotek	Månsas bibliotek, omdisponering för daghemmets bruk	Storkärrkanten 6	-	7,00	2017-18	0,13	1,62	5,03							
Pehrstået 8, Heka-Malmi Oy	Daghemmet Vilppula/ombyggnad	Pehrstået 8	889	3,25	2017-18	0,11	0,94	1,98							
Övriga reparationsprojekt vid barnomsorgsverket						0,68									

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggkostnader (moms 0)	Byggtid	BDG 2016	EP 2017	EP 2018	Preliminär 2019	Preliminär 2020	Preliminär 2021	Preliminär 2022	Preliminär 2023	Preliminär 2024	Preliminär 2025
			brm2	mn €		mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €	mn €
8 02 04 UTVECKLING AV STADSHUSKVARTEREN, TILL STNS DISPOSITION						**5,68**	**6,67**								
SAMLINGSPROJEKT	Mindre ändringsarbeten i torgkvarteren, K 4, K 30 och K 32	SAMLINGSPROJEKT	-	2,00	2013-17	0,45	0,23								
Kvarteret Lejonet/K30, Stadshuset	Ändringsarbeten i Bockska husets gårdsflygel och i affärslokalerna i Burtzska huset	Norra esplanaden 11-13/Alexandersgatan 20-24	-	2,30	2015-16	0,77									
Kvarteret Lejonet/K30, Stadshuset	Iståndsättning av gårdar	Norra esplanaden 11-13/Alexandersgatan 20-24	-	1,66	2014-16	0,40									
Kvarteret Noshörningen/ K 31	Sofiegatan 4, ombyggnad	Alexandersgatan 28	5 075	11,30	2016-17	4,06	6,44								
LOKALCENTRALENS OCH STNS BYGGNADSPROJEKT SAMMANLAGT						**184,44**	**186,52**	**193,19**	**192,42**	**157,09**	**164,72**	**161,33**	**154,36**	**159,81**	**171,86**
8 02 05 RÄDDNINGSVÄSENDETS BYGGNADER, TILL RÄDDNINGSNÄMNDENS DISPOSITION						**4,99**	**0,61**	**1,22**	**2,43**	**5,70**	**2,80**	**3,40**	**1,80**	**1,00**	**2,00**
Nybyggnadsprojekt inom räddningsväsendet								**0,80**	**2,03**	**5,30**	**2,40**	**3,00**	**1,40**		**1,00**
Ombyggnader inom rädningsväsendet						**4,99**	**0,61**	**0,42**	**0,40**	**0,40**	**0,40**	**0,40**	**0,40**	**1,00**	**1,00**
Ombyggnad av Haga räddningsstation						4,30									
Andra ombyggnader inom räddningsväsendet						0,49	0,61	0,42	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	1,00	1,00
HUSBYGGNAD (8 02) SAMMANLAGT						**189,43**	**187,13**	**194,41**	**194,85**	**162,79**	**167,52**	**164,73**	**156,16**	**160,81**	**173,86**

VUOKRA- JA OSAKEKOHTEIDEN SUUNNITTEILLA OLEVAT UUDIS- JA PERUSKORJAUSHANKKEET VUOSINA 2016–2018
HYRES- OCH AKTIEOBJEKT, PLANERADE NYBYGGNADS- OCH OMBYGGNADSPROJEKT UNDER ÅREN 2016–2018

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning brm2	Rakentamisen ajoitus Tidsperiod för byggandet	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu vuosivuokra Uppskattad årshyra €	Kustannusarvio Kostnadskalkyl milj. €
Opetustoimen osake- ja vuokrahankkeet - Aktie- och hyresprojekt inom utbildningsväsendet					
Minervaskolan, perusparannus - Minervaskolan, ombyggnad	4 842	2016-17	Koy Helsingin Toimitilat - Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors		11,6
Jätkäsaaren ruotsinkielinen päiväkoti Kvarteret Victoria (työnimi Daghemmet Pärlan) - Svenskt daghem på Busholmen i kvarteret Victoria (arbetsnamn Daghemmet Pärlan)	681	2015-16	vuokra - hyra	178 000	
Ammatilliset oppilaitokset, Hattulantie 2 - Yrkesläroanstalter vid Hattulavägen 2	10 736	2015	vuokra - hyra	2 410 000	
Sosiaali- ja terveysviraston osake- ja vuokrahankkeet - Aktie- och hyresobjekt vid social- och hälsovårdsverket					
YHTEISHANKKEET - SAMPROJEKT					
Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskus - Fiskehamnens hälso- och välfärdscenter	19 000	2015-17	vuokra - hyra	5 700 000	
TERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT - HÄLSOVÅRDSTJÄNSTER OCH MISSBRUKARVÅRD					
Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus - Centrums hälso- och välfärdscenter	avoin	avoin	vuokra - hyra		
Mannerheimintie 172 hammashoitolan korvaavat tilat - Ersättande lokaler för tandkliniken på Mannerheimvägen 172	400	2017	vuokra - hyra	120 000	
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT - FAMILJE- OCH SOCIALTJÄNSTER					
Vaikeavammaisten asuntoryhmä, Junonkatu - Gruppboende för gravt handikappade, Junogatan	1 118	2015-17	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		3,9
Lapinlahtea korvaava, Pihkapuiston arviointi- ja vastaanottoyksikkö (nyk. Vellikellontie 4 ja nyk. Pihkatie 6) - Kådparkens bedömnings- och mottagningsenhet (nuv. Vällingklocksvägen 4 och nuv. Kådvägen 6), ersätter Lappviken	1 700	2015-16	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		6,0
Lassilan ammatillinen perhekoti - Lassas professionella familjehem	200	2016	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		0,6
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Jätkäsaari, Hampurinkuja - Bostadsgrupp för utvecklingsstörda Busholmen, Hamburgsgränden	1 600	2016-17	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		4,5
Kehitysvammaisten ryhmäkoti Kankarepolku (laitoshoitoa korvaava) - Gruppboende för utvecklingsstörda, Hympelstigen (ersätter institutionsvård)	1 800	2016-17	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		6,3
Tullivuorentie 4, ent. lastenkodin peruskorjaus kehitysvammaisten aikuisten asuntoryhmäksi - Tullbergsvägen 4, ombyggnad av tid. barnhemmet till bostadsgrupp för utvecklingsstörda vuxna	590	2016-17	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		1,5
Kunnalliskodintie 6, peruskorjaus kehitysvammaisten asuntoryhmäksi - Kommunalhemsvägen 6, ombyggnad till bostadsgrupp för utvecklingsstörda	400	2016-17	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		1,0
Lastenkodin yksikkö, Malmin lastenkodin Karviaistien pienyksikön peruskorjaus nykyisiin tai korvaaviin tiloihin - Barnhemsenhet, Malms barnhem, ombyggnad av enheten på Stickelvägen till de nuvarande eller ersättande lokaler	800	2016-17	Koy/Vuokra		2,0
Kehitysvammaisten lasten pienryhmäkoti, uudisrakennus tai peruskorjaus - Smågruppsboende för utvecklingsstörda barn, nybyggnad eller ombyggnad	1 200	2017-18	Koy/Vuokra		3,0

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning brm2	Rakentamisen ajoitus Tidsperiod för byggandet	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu vuosivuokra Uppskattad årshyra €	Kustannusarvio Kostnadskalkyl milj. €
Kehitysvammaisten ryhmäkoti Gunillankuja (laitoshoitoa korvaava) - Grupphem för utvecklingsstörda, Gunillagränden (ersätter institutionsvård)	1 800	2017-18	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		6,3
Kehitysvammaisten asuntoryhmä A - Bostadsgrupp för utvecklingsstörda A	1 800	2017-18	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		6,3
Kehitysvammaisten ryhmäkoti (Pasilan ryhmäkotia korvaava) - Gruppboende för utvecklingsstörda (ersätter Böle grupphem)	1 800	2017-18	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		6,3
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Vuosaarentie - Bostadsgrupp för utvecklingsstörda Nordsjövägen	1 600	2017-18	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		4,5
Kalasataman kehitysvammaisten toimintakeskus - Fiskehamnens verksamhetscenter för utvecklingsstörda	1 000	2017-18	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		4,2
Oma Orsi, Risupadontie (asuntoryhmä ja ryhmäkoti) - Oma Orsi, Risdammsvägen (bostadsgrupp och gruppboende)	1 600	2018-19	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		4,5
Kehitysvammaisten asuntoryhmä B - Bostadsgrupp för utvecklingsstörda B	1 600	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		4,5
Kehitysvammaisten asuntoryhmä C - Bostadsgrupp för utvecklingsstörda C	1 600	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		5,6
Kehitysvammaisten asuntoryhmä D - Bostadsgrupp för utvecklingsstörda D	1 600	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		5,6
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Jätkäsaari 2 - Bostadsgrupp för utvecklingsstörda Busholmen 2	1 600	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		4,5
Kehitysvammaisten asuntoryhmä, ruotsinkielinen - Bostadsgrupp för utvecklingsstörda, svenskspråkig	1 600	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		4,5
Kehitysvammaisten asuntoryhmä E - Bostadsgrupp för utvecklingsstörda E	1 600	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		4,5
Tukikoti (Paula-koti 2) - Stödhem (Paulahemmet 2)	700	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		2,0
SAIRAALA-, KUNTOUTUS- JA HOIVAPALVELUT - SJUKHUS-, REHABILITERINGS- OCH OMSORGSTJÄNSTER					
Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus, D- ja E-talot, perusparannus - Gustafsgårds mångsidiga servicecentral, D- och E-husen, ombyggnad	7 200	2015-17	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		14,4
Madetojan palvelutalon 3. krs, muutostyöt ryhmäkodiksi - Madetoja servicehus 3:e vån., omdisponering till gruppboende	600	2016	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		0,3
Kannelmäen palvelutalon B-osan muuttaminen ryhmäkodeiksi - Gamlas servicehus, omdisponering av B-delen till gruppboenden	2 000	2017	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		2,0
Riistavuoren monipuolinen palvelukeskus, CD- ja EF-raput, muutostyöt ryhmäkodeiksi - Djurbergets mångsidiga servicecentral. CD- och EF-trapporna, omdisponering till gruppboenden	2 500	2017-18	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		5,0
Myllypuron monipuolinen palvelukeskus, perusparannus - Kvarnbäckens mångsidiga servicecentral, ombyggnad	15 500	2017-18	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		39,0
Kontulan palvelutalo, uudisrakennus - Gårdsbacka servicehus, nybyggnad	4 000	2017-18	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		16,0
Mariankoti, peruskorjaus ja muutos monipuoliseksi palvelukeskukseksi - Mariahemmet, ombyggnad och omdisponering till mångsidig servicecentral	7 500	2018-19	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		19,0
Vuosaaren monipuolinen palvelukeskus, uudisrakennus - Nordsjö mångsidiga servicecentral, nybyggnad	15 000	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		53,0
Pakilakodin Suovatalon perusparannus - Pakilakoti, ombyggnad av Suovatalo	9 000	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		22,0
Koskelan monipuolinen palvelukeskus, uudisrakennus - Forsby mångsidiga servicecentral, nybyggnad	20 000	2018-	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		70,0

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning brm2	Rakentamisen ajoitus Tidsperiod för byggandet	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu vuosivuokra Uppskattad årshyra €	Kustannusarvio Kostnadskalkyl milj. €
Varhaiskasvatuksen osake- ja vuokrahankkeet - Aktie- och hyresprojekt inom barnomsorgen					
Lpk Maunula, perusparannus - Barndaghemmet Maunula, ombyggnad	900	2015-16	Heka - Helsingfors stads bostäder Ab		3,9
Muut osake- ja vuokrahankkeet - Övriga aktie- och hyresprojekt					
Myllypuron kampus Metropolia ammattikorkeakoulun käyttöön - Campusfastighet i Kvarnbäcken för yrkeshögskolan Metropolias bruk	56 000	2016-19	Koy - Fastighets Ab		165,0
Mellunmäen kirjasto - Mellungsbacka bibliotek	1 000	avoin	vuokra - hyra	240 000	
Tukkutorin Pakastamo - Partitorgets fryshus		2016-17	Koy - Fastighets Ab		10,0

Liite 7
Bilaga 7

LIIKUNTATOIMEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2016–2025
BYGGNADSPROGRAM FÖR IDROTTSPLATSER FÖR ÅREN 2016–2025

Kohde Objekt	Rakentamis-kustannukset 2015-25 (alv 0) Byggkostnader (moms 0)	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 07 LIIKUNTAPAIKAT - IDROTTSPLATSER		**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**
8 07 08 LIIKUNTAPAIKKOJEN SUUNNITTELU, RAKENTAMINEN JA PERUSPARANNUKSET - PLANERING, BYGGANDE OCH GRUNDLIG REPARATION AV IDROTTSPLATSER		**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**	**9,84**
Urheilulaitokset ja kentät, uudisrakentaminen - Idrottsanläggningar och -planer, nybyggnad	**20,30**	**1,85**	**3,00**	**3,65**	**1,35**	**1,25**	**2,45**	**1,35**	**1,70**	**1,80**	**1,90**
Jätkäsaaren liikuntapuisto (ja Bunkkeri) - Busholmens idrottspark (och Bunkern)	3,00		1,00	1,00							1,00
Tehtaanpuiston kenttä, tekojäärata ja huoltorakennus - Fabriksparkens plan, konstisbana och servicebyggnad	0,50	0,50									
Laajasuon liikuntapuisto - Degermyrens idrottspark											
Kalasatama, uimala - Fiskehamnen, badinrättning	0,20									0,20	
Paloheinän ulkoilumaja, ympäristö ja lähiliikuntap. - Svedängens friluftsstuga, omgivning och näridrottsplats											
Kruunuvuorenranta, uimaranta - Kronbergsstranden, badstrand	0,60					0,60					
Vuosaaren liikuntapuisto - Nordsjö idrottspark	2,30	0,40	0,50	0,70	0,50						0,20
Kivikon hiihtohalli - Stensböle skidhall											
Kivikon liikuntapuisto, kentät, kumirouhetekonurmi, huoltor. ym. - Stensböle idrottspark, planer, konstgräs med gummigranulat, servicebyggnad m.m.	3,10		0,50	0,70			1,10		0,80		
Roihupellon tukikohdan siirto - Förflyttning av Kasåkers arbetsstation											
Rastilan leirintäalue - Rastböle campingplats	1,25	0,05	0,25	0,05	0,25	0,05	0,05	0,25	0,10	0,10	0,10
WDC Säilöt - WDC förråd	0,30	0,10		0,10						0,10	
Lähiliikuntapaikat - Näridrottsplatser	5,00	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Seurojen yhteishankkeet, juniorihallit yms. - Föreningarnas gemensamma projekt, juniorhallar m.m.	0,80			0,20			0,20	0,20		0,20	
Kuntoiluvälineet,ilmoitustaulut, opasteet - Motionsredskap, anslagstavlor, skyltar	1,00	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Kenttien katsomot - Åskådarläktare vid planer	0,40	0,10		0,10			0,10			0,10	
Liikuntapaikkojen aidat - Stängsel vid idrottsanläggningar	0,95		0,05	0,10			0,20	0,30		0,30	
Jätehuoltorakenteita - Sophanteringskonstruktioner	0,90	0,10	0,10	0,10			0,20		0,20	0,20	

Kohde Objekt	Rakentamis- kustannukset 2015-25 (alv 0) Byggkostnader (moms 0)	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Ulkoilualueiden ja -puistojen rakennustyöt - Byggarbeten i friluftsområden och -parker	**2,95**	**0,40**	**0,45**	**0,30**	**0,30**	**0,30**	**0,30**	**0,20**	**0,20**	**0,30**	**0,20**
Pihlajasaari, laiturit, sauna, varastot ym. - Rönnskär, bryggor, bastu, förråd m.m.	0,80	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10		0,10	
Ulkoilualueet, Kaunissaari, Elisaari, Lähteelä, Malkasaari ym. - Friluftsområden, Fagerö, Älgsjölandet, Källvik, Takvedaholmen m.m.	1,10	0,15	0,15	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Ulkoilualueet, Salmi, Luukkaa ym. - Friluftsomåden, Salmi, Luk m.m.	1,05	0,15	0,20	0,10	0,10	0,10	0,10		0,10	0,10	0,10
Ulkoilutiet ja kuntoradat - Friluftsvägar och motionsslingor	**2,00**	**0,20**	**0,20**	**0,20**	**0,20**	**0,20**	**0,20**	**0,20**	**0,20**	**0,20**	**0,20**
Venesatamat - Småbåtshamnar	**5,00**	**1,80**	**1,20**	**0,20**	**0,30**	**0,30**	**0,20**	**0,20**	**0,20**	**0,30**	**0,30**
Liikuntapaikkojen perusparannukset - Grundlig reparation av idrottsplatser	**63,48**	**5,19**	**4,59**	**5,09**	**7,19**	**7,29**	**6,19**	**7,39**	**7,04**	**6,74**	**6,74**
Töölön kisahalli - Tölö sporthall	2,50	0,50	0,40	0,60		0,10	0,10	0,30	0,20	0,20	0,10
*Töölön pallokenttä - Tölö bollplan	0,90				0,60		0,30				
Uimastadion - Simstadion	1,50	0,30	0,20	0,20	0,20	0,10	0,10	0,10	0,10		0,20
Eläintarhan skeittipuisto - Djurgårdens skejtpark											
Seurasaaren uimaranta - Fölisöns badstrand	0,60					0,20	0,20			0,20	
Yrjönkadun uimahalli - Georgsgatans simhall	2,50	0,30	0,10	0,10	0,10	1,00	0,10	0,20	0,50		0,10
Kampin liikuntakeskus - Kampens idrottscentrum	0,30					0,10				0,20	
Pihlajasaari, rakennukset ym. - Rönnskär, byggnader m.m.	1,60	0,20		0,10	0,20	0,30	0,20		0,20	0,20	0,20
Lauttasaaren liikuntapuisto - Drumsö idrottspark	0,30								0,30		
Katajanokan liikuntahalli - Skatuddens idrottshall	0,30								0,30		
Soutustadion - Roddstadion	0,50							0,20	0,30		
Meilahden liikuntapuisto - Mejlans idrottspark	0,50					0,40					0,10
Talin liikuntapuisto, pysäköintialue ym. - Tali idrottspark, parkeringsområde m.m.	0,20									0,20	
Talin jalkapallohalli, tekonurmi - Tali fotbollshall, konstgräs	0,40									0,40	
Laakson ratsastuskenttä - Dals ridplan	0,10									0,10	
Konalan liikuntapuisto - Kånala idrottspark	0,30				0,30						
Kannelmäen liikuntapuisto - Gamlas idrottspark	0,50							0,50			
Lassilan liikuntapuisto - Lassas idrottspark	0,50								0,50		

Kohde Objekt	Rakentamis- kustannukset 2015-25 (alv 0) Byggkostnader (moms 0)	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Ruskeasuon liikuntahalli, tallit ja kentät - Brunakärrs idrottshall, stall och planer	0,90						0,70				0,20
Käpylän liikuntapuisto, kumirouhetekonurmi ym. - Kottby idrottspark, konstgräs med gummigranulat m.m.	0,80				0,50			0,30			
Velodromi, tekonurmi ym. - Velodromen, konstgräs m.m.	0,60				0,50						0,10
Kumpulan maauimala - Gumtäkts friluftsbad	0,30				0,10		0,10				0,10
Brahenkenttä - Braheplanen	0,40							0,40			
Oulunkylän liikuntapuisto, huolto- ja katsomorakennus ym. - Åggelby idrottspark, servicebyggnad och åskådarläktare											
Pirkkolan liikuntapuisto, rakennukset, valot ym. - Britas idrottspark, byggnader, belysning m.m.	3,00	0,40	0,40		0,50	0,50		0,50	0,50		0,20
Paloheinän ulkoilumaja - Svedängens friluftsstuga											
Maunulan liikuntahalli - Månsas idrottshall											
Tuomarinkartanon ratsastuskeskus, kentät ym. - Domargårds ridcenter, planer m.m.	0,30							0,30			
Siltamäen liikuntapuisto - Brobacka idrottspark	0,20									0,20	
Tapanilan urheilukenttä - Mosabacka sportplan	0,40						0,40				
Tapulikaupungin liikuntapuisto, kumirouhetekonurmi - Stapelstadsplanen, konstgräs med gummigranulat	0,60							0,60			
Herttoniemen liikuntapuisto - Hertonäs idrottspark	0,40							0,40			
Viikinkenttä ja lähiliikuntapaikka - Viksplanen och näridrottsplats	0,50						0,50				
Kivikon hiihtohalli - Stensböle skidhall	0,70	0,10			0,50						0,10
Mellunmäenkenttä, uudelleenjärjestelyt - Mellungsbackaplanen, omregleringar	0,30									0,30	
Myllypuron liikuntapuisto - Kvarnbäckens idrottspark											
Pallomyllyn tekonurmi - Bollkvarnens konstgräs	0,60			0,30					0,30		
Liikuntamylly, juoksuradan pinnoite ym. - Sportkvarnen, löpbanans beläggning m.m.	0,70			0,20		0,40					0,10
Itäkeskuksen uimahalli - Östra centrums simhall	1,60	0,10	0,10		0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Rastilan leirintäalue - Rastböle campingplats	1,35	0,15	0,05	0,15	0,05	0,15	0,15	0,05	0,20	0,20	0,20
Venesatamien peruskorjaukset - Småbåtshamnar, grundliga reparationer	3,70	0,20	0,20	0,20	0,30	0,50	0,30	0,50	0,50	0,50	0,50
Vesiliikennelaiturit - Bryggor för sjötrafik	2,70	0,40	0,40	0,40	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,30
Veneväylien ja -satamien ruoppaukset - Muddring i farleder och småbåtshamnar	2,90	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,20	0,20	0,20	0,30	0,50
Venesatamien ponttonien ym. uusiminen - Nya pontoner m.m. till småbåtshamnar	5,30	0,30	0,40	0,40	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Ulkoilutiet ja kuntoradat - Friluftsvägar och motionsslingor	2,00	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20

Kohde Objekt	Rakentamis- kustannukset 2015-25 (alv 0) Byggkostnader (moms 0)	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Liikuntapaikkojen aitojen peruskorjauksia - Upprustning av stängsel vid idrottsanläggningar	1,00	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Uimahallien peruskorjauksia - Grundliga reparationer i simhallar	1,80	0,20	0,20	0,20		0,20				0,50	0,50
Rakennusten peruskorjauksia - Grundliga reparationer i byggnader	4,78	0,31	0,41	0,41	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,61
Kenttien peruskorjauksia - Upprustning av planer	4,75	0,34	0,34	0,34	0,64	0,54	0,44	0,54	0,54	0,54	0,54
Ulkoilualueet, Kaunissaari, Elisaari ym. - Friluftsområden, Fagerö, Älgsjölandet m.m.	1,00	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Uimarantojen peruskorjauksia - Upprustning av badstränder	1,00	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Ulkoilualueet, Salmi, Luukkaa ym. - Friluftsområden, Salmi, Luk m.m.	1,00	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Ympäristötyöt ym. - Miljöarbeten m.m.	2,10	0,10	0,10	0,20	0,10	0,20	0,20	0,10	0,20	0,40	0,50
Liikuntapaikkojen valaistus - Idrottsplaner, belysning	1,00	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Pienet nimeämättömät kohteet - Små ospecificerade objekt	1,30	0,30	0,30	0,30	0,10	0,10				0,10	0,10
Suunnittelu - Planering	**4,70**	**0,40**	**0,40**	**0,40**	**0,50**	**0,50**	**0,50**	**0,50**	**0,50**	**0,50**	**0,50**

HKL-LIIKELAITOKSEN INVESTOINNIT 2016-2025 - INVESTERINGAR VID AFFÄRSVERKET HST 2016-2025

	Investointi-kustannukset (alv 0) kaudella - Investeringskostnader (moms 0)	TA BDG 2016	TS EP 2017	TS EP 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
HKL:N INVESTOINNIT YHTEENSÄ - HST:S INVESTERINGAR SAMMANLAGT	**1213,6**	**209,93**	**128,20**	**138,54**	**135,92**	**140,54**	**117,54**	**79,19**	**85,11**	**80,44**	**98,17**
Laajasalo - Degerö	**167,2**	1,0	1,0	22,1	38,6	56,4	41,3	5,8	1,0	0,0	0,0
Muut raitioradat - Övriga spårvägar	**151,1**	13,3	20,0	21,8	15,6	16,3	14,9	10,4	15,1	13,2	10,4
Laajasalo, kalusto - Degerö, materiel	**108,0**	0,0	10,0	4,0	4,0	0,0	20,0	30,0	30,0	10,0	0,0
Metroasemat - Metrostationer	**104,4**	15,1	12,5	10,7	8,5	15,2	8,9	8,6	8,5	8,5	8,0
Uudet metrovaunut - Nya metrovagnar	**94,1**	90,0	0,7	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uudet raitiovaunut - Nya spårvagnar	**88,2**	35,6	32,3	16,1	2,6	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raide-Jokeri, infra (rata) - Spår-Jokern, infrastruktur (bana)	**65,8**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	3,4	5,1	27,9	28,2
Uudet raitiovaunut, optio 1 - Nya spårvagnar, option 1	**59,1**	6,9	0,0	11,6	26,1	14,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koskelan varikko - Forsby depå	**55,5**	0,3	0,3	12,0	12,0	12,0	12,0	7,0	0,0	0,0	0,0
Sähkönsyöttö - Elmatning	**48,7**	7,4	3,3	6,0	6,9	7,9	7,0	2,1	3,4	3,0	1,8
Metroradat - Metrobanorna	**32,0**	5,7	8,3	2,2	2,1	2,1	2,1	2,3	2,3	2,4	2,4
Raide-Jokeri, kalusto - Spår-Jokern, materiel	**30,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	20,0
Muut raitioliikenne - Övrig spårtrafik	**28,5**	2,1	4,1	1,8	4,8	4,6	3,0	2,6	1,9	2,0	1,5
Muut metroliikenne - Övrig metrotrafik	**23,0**	5,9	6,9	3,8	1,1	1,4	1,1	0,8	0,8	0,6	0,7
Ratakorjaamo - Banverkstad	**21,4**	0,5	8,0	8,0	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sähköbussit - Elbussar	**20,0**	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Keski-Pasila - Mellersta Böle	**19,3**	5,7	4,1	3,5	2,6	2,3	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Raide-Jokeri, tuotanto (varikko) - Spår-Jokern, produktion (depå)	**16,5**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	1,3	7,1	7,2
Muut tuotanto - Övrig produktion	**15,4**	3,2	2,2	3,8	1,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8
Muut infra - Övrig infrastruktur	**15,0**	6,2	2,1	0,9	0,8	1,6	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7
Metron käytönohjaus ja asetinlaitteet - Driftstyrning och ställverk för metron	**14,4**	2,9	8,6	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liukuportaat - Rulltrappor	**13,8**	1,3	0,9	1,1	0,8	0,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Uudet raitiovaunut, optio 2 - Nya spårvagnar, option 2	**11,6**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,6
Kaupunkipyörät - Stadscyklar	**3,9**	3,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Nivelraitiovaunut, KH500 muutos - Ledspårvagnar, KH500 ändring	**3,2**	0,7	0,7	0,7	0,6	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Toiminnanohjausjärjestelmä - Verksamhetsstyrningssystem	**2,8**	1,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0
Östersundom, Infra - Östersundom, Infrastruktur	**1,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0